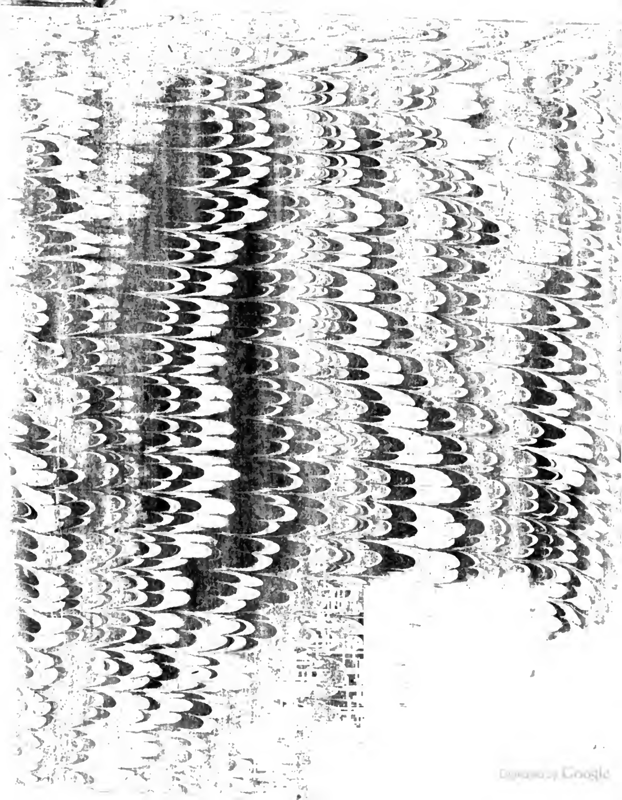

OTIVM
SINE LITERIS
MORS EST
Seneca
Ex Libris Joannis Nencini
1874

A. 1.

ΜΑΤΑΙΟΤΗϹ ΜΑΤΑΙΟΤΗΤΩΝ
ΟΜΗΡΟϹ
ΚΑΙ ΤΟΥΤΟ ΜΑΤΑΙΟΤΗϹ
IO. ALBERTI
FABRICII
BIBLIOTHECA
GRÆCA
HAMBURGI
Sumptu
CHRISTIANI LIEBEZEIT

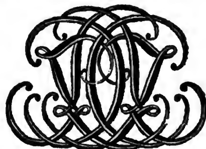
JO. ALBERTI FABRICII
SS. THEOL. D. ET PROF. PUBL.

BIBLIOTHECÆ
GRÆCÆ
LIBER III.

DE SCRIPTORIBUS
QUI CLARUERUNT A PLATONE
USQUE AD TEMPORA NATI CHRISTI
SOSPITATORIS NOSTRI.

ACCEDUNT
ALBINI INTRODUCTIO IN PLATONEM,
ET ANATOLII QUÆDAM NUNC PRIMUM EDITA,
TUM POETA VETUS DE VIRIBUS HERBARUM
DIIS SACRARUM,
CUM LATINA VERSIONE AC NOTIS.

HAMBURGI
SUMPTU CHRISTIANI LIEBEZEIT,
M DCC XVI.

ILLUSTRISSIMO
DOMINO
JOANNI MORO,
EPISCOPO nuper NORVICENSI,
nunc ELIENSI,

S. D.
JO. ALBERTUS FABRICIUS.

NIsi res foret testatissima, & omnium ore prædicaretur, inter universas hodie gentes nullam esse, à qua majus pretium ponitur litteratæ Græciæ, atque eru-

ditæ Antiquitati, quam à Tuis Britannis, non auſus fuiſſem, neque ipſi credo ſuſtinerent, hunc Philoſophorum Veterum & aliorum eruditiſſimorum hominum Græcorum florem, quorum ſcripta in hoc Volumine perſecutus ſum, jubere trajicere mare æſtuoſum, atque in alium veluti Orbem procul hinc à me ablegare. At enim jam ipſi per ſe nullorſum lubentius contendunt, nusquam ſe ſperant vel jucundius reperturos aſylum, vel majore benevolentia exceptum iri, quam in Anglia, quæ uti cum maxime ſub ſerenis Feliciſſimæ ac Sapientiſſimæ ANNÆ auſpiciis per omnem fere Europam terra marique laureas colligit de hoſte potentiſſimo, ita domi motibus ſopitis tuta ac quieta pacis paſcitur fructibus,

&

& pacis artes atque in his bonas litteras, quarum Græci Parentes ſunt, colit tanto cum ſucceſſu, ut omnes illis deditos, ubicunque terrarum vivant, ſingulariter obſtringat ſibi ac devinciat. In hac vero ipſa Anglia apud quem lubentius conquieſcant, vel ad quem potius confugiant quam ad TE, VIR ILLUSTRISSIME, cujus infula nullo magis ornamento quam virtute, eruditione & ſingulari in doctrinam, Antiquitatem atque eruditos favore decoratur. Quæ res non modo Britannis Tuis amabilem colendumque Te reddunt, & peregrinis quotquot Britanniam adeunt venerabilem, ſed earum gloria, perinde ut pulcherrimi Tui Muſarum templi, ſive inſtructiſſimæ quam quotidie magno delectu ac ſumtu

adauges

adauges Bibliothecæ; fama jam pridem etiam trajecit mare, ac vix quicquam eſt quoque in Germania noſtra virorum eruditorum qui Angliam viderunt ſermone celebratius, quam ut virtutes Tuas laudibus efferant Tuamque in illa dignitate humanitatem admirentur. Hæc cum & mihi cognita ſit ſingulari beneficio, præſens volumen ad Te mittere volui meæ in Te obſervantiæ qualecumque pignus, quod ſi ea fronte ſuſcipis qua ſoles eorum ſcripta qui à me in hoc libro referuntur, lætabor, & voti me ſummam conſecutum putabo. Faxit Deus, ut rebus proſperis atque integra valetudine quam diutiſſime floreas publico bono. Scripſi Hamburgi XII. Cal. Maj. Anni Chriſtiani CIϽ IϽCC VII.

AD

AD LECTOREM.

N Tibi, Lector Benevole, Historiam Græcorum Scriptorum, eorum cumprimis qui exstant, à me deductam usque ad tempora geniti Sospitatoris nostri Jesu Christi. Eodem filo, quo cœpi superioribus libris, telam hanc continuasse me, nec minore studio usum in hoc esse reperies, quod pro æquitate tua non, spero, improbabis. Saltem venam aperuisse me confido ad pleniorem & accuratiorem notitiam auctorum ejus linguæ, qua res divinas & humanas, omnium gentium antiquam memoriam, & disciplinarum ac sapientiæ omne genus traditum accepimus. Erunt forte, ut sunt varia hominum ingenia, qui videbuntur sibi Scipiones, si odio habebunt nimium diligentem, volentque multa me omisisse quæ ut minuta vel nullius momenti ipsi adspernantur. His me excusatum velim, licet non solis illis scripsi, magis etiam reveritus judicia ceterorum, qui prætermissa mihi vel perperam posita imputabunt. Verum in hoc scribendi genere nemini contigit ita omne ferre punctum, ut nec lituræ nec supplemento locum faceret. Nam quod in Apollonio Rhodio reprehensum est à Criticis ἀδιάπτωτον, in bujusmodi scriptione

nunquam ut carperet livor reperire potuit, neque in præsenti, ut pulchre ſcio, eſt inventurus.

Volueram tertio hoc libro referre etiam Geographos, ſed poſtea conſtitui eos ſubjungere horum principi Straboni, cujus inſignem ac præclaram editionem jam debere cœpimus præſtantisſimo & doctisſimo Almelovenio: de Strabone autem qui ſub Tiberio ſcripſit, locus erit dicendi libro IV, quem ne cum hoc ipſo prodiret, modus voluminis prohibuit. Sequetur idem ut ſpero brevi, tum, Deo ter Opt. Max. valetudinem ſuppeditante quintus quoque ac ſextus, in quo poſtremo diſſero de Megaſthene, Beroſo ac reliquis, quorum nomine Annius commenta ſua proſcripſit. Hoc monere viſum, ne mirareris præteritos illos hoc libro à me, ad quem referre eos ætas ſua, qua vixere, videbatur.

Quæ ſingula ſim in præſenti volumine perſecutus, malo te, ipſo inſpecto videre, vel ſi paucis defungi placet, ex indice intelligere capitum, quem hoc loco infra ſubjeci.

INDEX

INDEX CAPITUM
LIBRI TERTII.

XX 2 X. De

XVII.

rum

INDICES

INDICES SCRIPTORUM

QUI ALLEGANTUR AB

BI-

BIBLIOTHECÆ GRÆCÆ

LIBER III.

DE SCRIPTORIBUS, qui claruerunt à Platone usque ad tempora nati CHRISTI, Servatoris nostri.

CAPUT I.

De Platone & ejus scriptis atque interpretibus.

Platonis nomen, ætas & vita. Alii Platones, circiter viginti. 1. *De dictione ac Philosophia Platonis, moreque tradendi per Dialogos.* 2. *Scripta Platonis genuina, recensita secundum ordinem Tetralogiarum Thrasylli, adjunctis variis observationibus & interpretum veterum recentiumque notitiâ.* 3. *Scripta Platonis dubia atque supposita.* 4. *Deperdita Platonis scripta.* 5. *Index Alphabeticus eorum qui in dialogis Platonis colloquentes inducuntur.* 6. *De editionibus operum Platonis Græcis, Latinis, Græcolatinis, & vernacularum linguarum aliqua vulgatis.* 7. *Scripta varia de Platone & Platonica Philosophia, in varias classes digesta & ordine recensita.* 8.

A PLA-

I.

PLATO (*a*) Aristonis & Perictyones F. è Colyttô pagô, Athe-

(*a*) Platonis nomen accepit à Socrate, ut Tzetzes affirmat, sive ut alii ab Aristone Argivô Palæstritâ: vel (1) ob humerorum latitudinem Serv. in 6. Æneid. vel (2) ob latitunem pectoris Sen. Epist 58. ὅτι πλατύσωμος, Tzetz. Chil 6. Hist. 51. Chil. 11 Hist. 390. πλατὺς τὰ στέρνα, Olympiodor. Hesych. illustris Suid. & Joh. Sarisberiensis VII. 5 policratici. Vel (3) ob latitudinem frontis, Neanthes Cyzic. apud Laërtium III. 4. Hesych. illustris, Olympiodor. vel (4) διὰ τὴν εὐεξίαν sive bonam *beatitudinem corporis.* Alexander Polyhist. apud Laërtium, Apulejus de dogm. Platonis. Vel (5) propter πλατὺ sive copiosum atqve apertum dicendi genus (*latitudinem* vocat plinius lib. 1. Epist. 10.) Laërt. Hesychius illustris, Suid. Olympiodor. (6) Deniqve Timon in Sillis nomen Platonis perstrinxit, tanqvam dictum à verbo πλάσαι, qvod est fingere ac comminisci: ὡς ἀνέπλασε Πλάτων πεπλασμένα θαύματα εἰδώς. apud Laërt. III. 26. Athenæum XI p. 505. & Hesychium illustrem. Sed & Antisthenes per convicium pro Platone dixit *Sathonem*, dialogum edens, ita inscriptum Laërt. III. 35. & VI. 16. Athenæus V. 20. p. 220 XI. ult. p. 507. Repetitum autem Sathonis nomen ab obscœno σάθη unde ἀνδροσάθης apud Hesych.

Fuere & alii Platones in veteribus monumentis memorati; ac sedecim hoc nomine observasse se indicat Jonsius p. 12. de scriptoribus Hist Philosoph licet qvos, quôve in locô, non addit: Ecce verò (1) plato priscæ comœdiæ poëta. (2) Plato junior Poëta novæ Comœdiæ, idem Epigrammatum scriptor. De utroqve dixi libro 2. in notitiâ Comicorum. (3) plato Thebanus magister eqvitum, de qvô plutarch. lib. de genio Socratis f. 578. (4) Plato peripateticus Aristotelis discipulus Laërt III. 109. Joh. philoponus in 1. prior. Analyticor. (5) Plato Atheniensis, Dux sub Alexandrô M. apud Curtium V. 7. 12. (6) plato Cynicus, apud Laërtium in Diogene VI 26. neq; enim probo conjecturam Barthii XLII. 19. (7) Plato Praxyphanis discipulus (ejusdem, ni fallor, de qvô Laërt III. 109. (8) Plato Sardianus Epicureus (diversus à superiore) de qvô Cicero lib 1. Epist 2. ad Qvintum fratrem. (9) Plato ex Lycaonis Arcadum Regis filiis qvinqvaginta apud Apollodor. lib. 3. (10) Plato νομικὸς Ῥήτωρ Patria Gerasenus, Stephano Byzantino memoratus in Γέρασα. (11) Plato Stoicus Panætii discipulus Rhodius patria, teste Seleuco Grammatico apud Laërt. III. 109. (12) Plato Medicus, cujus catapotium refert Galenus lib. 7. de medicamentis κατὰ τόπους T. 2. edit Basil. p. 264. (13) plato, de qvo inscriptio vetus apud Gruterum: M. ELPIDIUS PAMPHILIUS PLATONI TATÆ SUO, BENEMERENTI FECIT. Tata Varroni apud Nonium est *Pater*. Hoc loco videtur sonare senex patris instar colendus, adde Martial. 1. 101. & Scaligeri Lection. Auson lib. 1. c 29. (14) Plato Martyr, Ancyræ sub Maximiniano, de qvo Martyrologia ad 22. Jul. (15) Plato præfectus Urbi apud Victorem Tunuensem in Chronicô, sub Consulatu Probi A. C. 513. Anastasii Imp. 13. (16) Plato Pater Johannis VII. Pontificis Maximi, natione Græcus, teste Platina in Johannis vita & Onufrio panvinio in Chronico Rom. pontificium ad A. 705. (17) Plato Abbas Monasterii Studitarum, cui sub Constantino Copronymo successit Theodorus Studites, Vide Acta Sanctor.

Atheniensis: primum avi sui nomine dictus *Aristocles* (*b*). Natus est sex post Isocratem annis, die VII. Thargelionis Olympiad. LXXXVII. 3. (*c*) (ante Christum ccccxxx) Archonte Apollodoro. Anno ætatis

ctor. T. I. April. p. 364 seq. Menologium Canisianum 11. Nov. & 4. April Baronium Ad A. C. 795. T. 9. Annal. His si annumeres Platonem nostrum jam habebis Platones non sedecim, sed duodeviginti. Prætereo recentiores, Platonem Tiburtinum qui Albategnii librum de scientiis stellarum & Sphærica Theodosii Tripolitæ ex Arabico latine transtulit: Matthiam Platonem, gente Germanum, cujus meditationes de libro vitæ prodierunt Ambergæ 1619. 12. Sed si ad ram nova descendere volumus, nullus finis Platonum esset, ut rectè Marqvardus Gudius in Epistola ad Menagium, cujus utriusqve observationibus plerosqve hosce Platones debere me libens profiteor. Nescio, sitne hoc loco etiam à me afferendum, qvod Eratosthenes Cyrenæus dictus est δεύτερος ἢ νέος Πλάτων, teste Suida: qvod Alexander Seleuciensis Cilix sub Antonino pio clarus (de qvo Philostratus in Sophistis) per ignominiam vocatus est Πηλοπλάτων, qvasi Plato qvidam ex luto conflatus ac compositus: Qvod Philonem vel alterum vel secundum Platonem Judæum pronunciarunt Critici, ut tradit Hieronymus Epist. ad Magnum Oratorem, & tritum confirmat proverbium ἢ Φίλων πλατωνίζει, ἢ Πλάτων φιλωνίζει, qvemadmodum vicissim Plato Numenio apud Clementem 1. Strom. p. 342. & Eusebium XI. 10. præparat. audit Μωϋσῆς Ἀττικίζων. Et qvod Georgius Gemistus Platonis Zelo se vocari amavit Plethonem, ut saltim qvam proxime ad nomen accederet Platonis, qvod ex Manuele Peloponnesio & Georgio Chariandro retulit Allatius de Georgiis p. 383. 384. Qvod deniqve Prosper Mandosius in theatro Archiatrorum Pontificis Romani p. 70. narrat, Franciscum Columbum Medicæ artis scientia clarum tanto amore prosecutum fuisse scripta ac philosophiam Platonis, ut eum semper in ore habuerit, & ipse Platonis cognomentum tulerit, qvo posteri ejus per multum temporis fuerunt insigniti.

(*b*) Pro Aristocle vitiosè legitur *Aristoteles* apud Sarisberiensem. VII. 5. Policratici, & Boëthium in lib. Aristotelis de interpretatione p. 309. qvod è Laërtio III. 4. & 43. Sexto Empirico, ex Anthologia & aliis obvium est emendare. Pro Perictyone Platonis matrem Potonem nonnulli vocarunt teste Laërtio, qvod Sororis nomen esse testatur Svidas è Laërtii III. 4. Amphictyonem vocat plus simplici vice Origenes contra Celsum, facili in præpositionibus ἀμφὶ & περὶ, ex qvibus utrumqve componitur permutatione, qvalem & in aliis nominibus propriis memini me observare. Qvod vero ab Apolline compressam tradunt Perictyonem, Aristone interim per somnium jusso illa per decem menses abstinere, indeqve natum Platonem, ut narrant scriptores à viris doctis laudati ad Laërtii III. 2. perinde credat qvi volet, ut apes mel in ejus admodum pueri os congessisse, qvod scribunt Cicero 1. divinat. Plinius XI. 17. Valerius Max. I. 6. Aelianus 10. 21. Var. Fuerunt, qvi Thebis natum esse Platonem traderent, in loco, cui nomen Cynocephalos. Vide Tzetzæ Chiliad. XI. hist. 390. Sed scriptores præstantissimi conveniunt patriâ Atticum fuisse.

(*c*) De die, qvo in lucem editus fuit, constat testimoniis tum aliorum, tum maximè Plutarchi, qvi VIII. 1. sympos. testatur die VII Thargelionis Genethlia Philosophi celebrata, qvæ Πλατώνεια videntur appellari Porphyrio in vita Plotini, ubi se carmen solenni illo die recitasse de sacro connubio memorat apud Eusebium X. 3. præparat. A Lon-

tis vigesimo, Olymp. XCII. 3. Valere jussa Athletica, pictoria, & Musices (*d*) poëticesq; studio, qvibus hactenus operam dederat, atq. ut Ælianus III. 17. Var. tradit, etiam militia, cœpit audire Socratem Philosophum, qvi nocte priusqvam ad se à patre deduceretur, vidit Cygni pullum (*e*) ex arâ qvæ in Academia Cupidini consecrata fuit, volasse atqve in gremio suo resedisse: & postea olorem illum pennis cœlum petiisse, canore musico auditus hominum Deorumq; mulcentem. Addit Origenes (*f*) Platonem ipsum tertio se oculo auctum sibi visum. Socrate circa Olymp. XCV. 1, (*g*) defuncto, cum interim Cratylum Heracliti discipulum & Hermogenem Parmenidium (*h*) Philosophum sectatus esset, annos natus duo de triginta varias regiones adiit, Euclidem Megarensem (*i*) Theodorum mathematicum, tum Pythagoricos (*k*) Archytam, Philolaum, Eurytum, Timæum Locrum, Echecratem, Acrionem aliosq; accessit, & Prophetas (*l*) Ægypti freqventavit, nomine-

Longino qvoqve celebrata Πλατώνεια referuntur, etsi codices qvidam in eo loco malè Πλωτίνεια referunt. Eodem die natus Carneades, & ut nonnullis traditum, Delius ipse Apollo, ἑβδομαγέτας inde appellatus: Pridie illius diei, ut supra observatum, Socrates Philosophus lucem vidit. De anno pugnant veteres scriptores. Ego secutus sum Athenæum, cui Plato natus Archonte Apollodoro, qvi post Euthydemum fuit. Vide lib. V. Dipnosophist. p. 217. De aliis sententiis consulendi Chronologorum filii, & qvæ notata viris doctis ad Laërtii III. 3. Gudioqve in Epist. ad Menagium. Thema natalitium Platonis è veterum scriptis profert Julius Firmicus lib 1. Astrolog. *horoscopante aquario, sole in piscibus, luna in geminis:* qvinto circiter die à novilunio. Falsum esse contendit Scaliger Præfat. ad Manilium, sed ibidem annus natalis Platonis (in editione saltim Manilii, qva utor Argentoratensi) vitiosè editur annus primus Olymp. LXXXIII. Nam ex Scaligeri notis in Chronicon Eusebianum constat eum scripsisse LXXXVIII. Vide etiam Caroli Patini dissertationem de numo, cujus una facie effigies Augusti Imp. altera exstat Platonis. Ut Plato *Philosophorum Homerus* vocatur à Cicerone, ita Virgilium *Poëtarum Platonem* dixit Alexander Severus, teste Lampridio c. 31.

(*d*) In Musicis audivit Draconem Atheniensem & Metellum Agrigentinum, teste Plutarcho p. 1136. de Musica.

(*e*) Apulejus de dogmate Platon. Laërtius III, 5. Pausanias in Atticis, Origenes 6. contra Celsum Olympiodorus in vita Platonis: Tertull. de Anima c. 46. *Cygnus de sinu Socratis demulcens homines, discipulus Plato est.*

(*f*) Origenes 6. contra Celsum p. 280.

(*g*) Supra lib. 2. c. 23. §. 30.

(*h*) Laërt. III, 6. (*i*) Laërt. II. 106.

(*k*) Cicero V. de finibus Augustin. IV. 8. de Civ. Dei & III. 15. contra Academ. & Hieronymus Apologia contra Rufin.

(*l*) Eusebius XI 8. præparat. observat Platonem tum in Ægypto versatum, cum Hebræi patria secundò pulsi Persis dominantibus in Ægypto degerent.

minetenus Sechnuphidem Heliopolitam. *(m)* Ex Ægypto reversus Deliis exposuit sensum oraculi *(n)* qvod Græcos jussit aram, qvæ in Delo erat, cubica ratione duplicare. Inventum aliud Platonis de agro metiendo refert Vitruvius XI. 1. Ter adiit Siciliam *(o)* varia fortuna, & modò gratiam modò indignationem utriusqve Dionysii expertus. Rempublicam gerere noluit *(p)*, consiliis tamen adfuit Dioni & multis viris principibus: Archelao etiam Macedoniæ Regi charissimus, licet de eo non æqve meritus præclare, *(q)* Philippum qvoq; Macedonem Perdiccæ primum commendavit, qvi provinciæ ab hoc præfectus copiisq; auctus regnum post ejus obitum invasit.

II. Dictione usus est peramœnâ, ut non defuerint, qvi dicerent Jovem *(r)* ipsum, si Atticè verba facere vellet, non aliter locuturum, & Cicero in Oratore c. 3. Platonem appellet *non intelligendi solum sed etiam dicendi gravissimum auctorem.* Idea sermonis ejus inter poëma & prosam media est, ut notavit Aristoteles apud Laërtium III. 37. & licet abest à versu, tamen qvod incitatius fertur & clarissimis verborum luminibus utitur, potius poëma putandum aliqvibus visum est, qvam Comicorum Poëtarum, *(s)* apud qvos, nisi qvod versiculi sunt, nihil est aliud qvotidiani dissimile sermonis. Apopthegmata qvædam ejus refert Laërtius III, 38 sq. præ cæteris narrans rogatum num & ipse instar cæterorum Philosophorum memorabile aliqvod dictum esset ad posteros transmissurus, respondisse, *prius esse opus, ut nomen ac celebritatem sibi compararet; tunc enim futurum, ut facile quamplurima ipsius memorentur.* Dicitur idem gratias egisse Deo, qvod homo non bestia, *(t)* qvod Athenis, & qvod tempore Socratis natus esset.

Diem obiit supremum prætore Theophilo Olymp. CVIII. 1.

 ter

(m) Clemens 1. Strom. p. 303. Jeremiam qvoqve Prophetam à Platone auditum scripserat Augustinus II. 28. de doctrina Christiana. Sed præter rem scripserat, ut ipse fatetur II. 4. retractationum. Cæterum fuere, qvi occasionem suscipiendi in Ægyptum itineris Platoni fuisse scriberent, qvod oleum ibi voluisset vendere, ut narrat Plutarchus in Solone p. 79.

(n) Plutarchus de genio Socratis f. 579.

(o) Ad Laërt. III. 18. seq Plutarchus Dione, Athen XI p. 507. Syncellus p. 259.

(p) Laërt 25. (q) Athenæus XI p. 506.

(r) Ammianus XXII ult. & ibi Vales.

(s) Cicero in Oratore c. 20. adde Themistii Orationes p 319. edit. Harduini.

(t) Bælii Resp. ad qvæstiones hominis è provincia T. 1. p. 138. Nov. Rep. lettr. 1703. T. 2. p. 565. Vide Lipsium ad Senec. Epist. 58.

CCCXLVIII. ante Christum, Philippi Maced. XIII. (*u*) anno (*x*) ætatis 81. Successore in Academia relicto *Speusippo*, septem annis ante natum Olympiade CIX. 3. Epicurum, ut auctor Apollodorus apud Laërtium X. 15.

Primus *dialogus* & Analyticam Methodum philosophandi introduxisse qvibusdam visus est, ut legas apud eundem Laërtium III. 24. Sed dialogorum inventorem negat Athenæus XI. p. 505. cum Alexamenes Tejus ante eum Socraticos dialogos ediderit, teste Aristotele περὶ ποιητῶν, & Zeno Eleates dialogos scripserit prior. (Laërt. III. 48.) At expolivisse hoc genus scribendi Platonem, nemo dubitat. Confer, si placet, Caroli Sigonii librum de dialogo ad Joh. Moronum Cardinalem, Venet. 1562. & Lips. 1596. 8. & Georgii Paschii Professoris Kilionensis diatribam de usitata, veterum exemplo, ratione tradendi per dialogos. Kilon. 1700.

In naturali Philosophia Pythagoreos atq; Heraclitum, in morali Socratem, in Dialectica Zenonem ac Parmenidem Eleatas seqvitur. Confer, qvæ viri docti ad Laërt. III. 8. & qvæ notavi supra lib. 2. c. 13. ubi inter Pythagoricos Platonem recensebam.

III. Scripta Platonis (*y*) perseqvar eo ordine, qvo secundum *Thrasylli tetralogias* (vid. Laërtium III. 56. sq. digesta leguntur in editione græca *Aldina & Basileensi*: Neq; alium videtur amplexus fuisse Varro, qvi libro VIII. de lingva lat. non nihil è Phædone Platonis proferens allegat

(*u*) Hermippus apud Laërtium III. 2.

(*x*) Laërtius III. 40. Athenæus V. p. 217.

(*y*) Qvo facilius possit notitia de singulis scriptis à lectore repeti, adposui catalogum illorum alphabeticum, subjuncto numero unicuiqve secundum ordinem suum adscripto.

Acephalus 42.
Alcibiades I. & II. 13. & 14.
Alcyon 41.
Anterastæ 16.
Axiochus 43.
Charmides 18.
Clitopho 29.
Cratylus 5.
Critias 32.
Crito 3.
Definitiones 48.
Demodocus 45.
Epigrammata 37.
Epimenides 47.
Epinomis 37.
Epistolæ 36.
Epitaphius 28.
Eryxias 40.
Euthydemus 21.
Euthyphron 1.
Gorgias 23.
Hipparchus 15.
Hippias major & minor 25. & 26.
Hirundo 46.
Jon 27.
De Justo 50.
Laches 19.
De Legibus 34.
Lysis 20
Magicarum institutionem lib. 51.
Menexenus 28.
Meno 24.
Midon 39.
Minos 33.
Parmenides 9.
Phæaces 44.
Phædo 4.
Phædrus 12.
Philebus 10.
Poëmata varia 52.
Politicus 8.
Protagoras 22.
De Repub. 30.
Sisyphus 42.
Socratis Apologia 2.
Sophista 7.
Symposium 11.
Testamentum 38.
Theætetus 6.
Theages 17.
Timæus 31.
De Vacca 51.
De Virtute 49.

legat Platonem in qvarto. Consule Petrum Victorium XVIII. 2. Var. lect. Diversum ordinem secuti sunt alii, qvorum sententias vide apud Laërtium III. 50. & 62. Franciscum Patritium de Dialogorum Platonis Ordine, & Sam. Petitum IV. 2. Misc.

TETRALOGIA I.

I. ΕΥΘΥΦΡΩΝ ἢ περὶ ὁσίου, πειραστικός. *De vera & falsa pietate*, sive de justitia adversus Deos. Hic dialogus est inter decem illos, qvos *Andreas Dacerius* eleganter Gallicè vertit, & præmissa Platonis vita atq; in Philosophiam ejus introductione edidit Paris. 1699. 12. hoc ordine: Alcibiades 1. & 2. Theages, Euthyphron, Apologia Socratis, Criton, Phædon, Laches, Protagoras, & rivales sive ἀντερασταί. Ante Dacerium *Maucroisius* (a) Gallice reddidit Euthyphronem, Hippiam & Euthydemum. Italicè Euthyphronem, Apologiam Socratis, Critonem, Phænem, ac Timæum, transtulit notisq; illustravit *Sebastianus Ericius*.

II. ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ ἠθικός. *Socratis Apologia* ad Judices, contra accusationes Anyti, Melitiq; & Lyconis, Vide Laërtium II. 39. Ex qvo disces falsos fuisse eos, qvi cum Themistio Orat. XXIII. p. 269. accusationem Socratis à Polycrate scriptam putarunt eandem esse, qva Melitus & Anytus in judicio adversus Socratem usi sunt. Polycratis enim oratio (qva inprimis ille sibi placebat, teste Isocrate in Orat. de laude Busiridis,) scripta demum est pluribus post Socratis mortem annis, qvia, ut probe observatum Favorino, in illa mentionem fecit murorum à Conone instauratorum, qvod factum est Olymp. XCVI. 1. Confer Jonsium de scriptoribus Hist. Philosophicæ p. 36. 37. Præter Platonem pro Socrate scripserunt Demetrius Phalereus, Galenus, Libanius, Lysias (b) (qvi vivo Socrati apologiam pro eo scriptam exhibuit, sed ut illa uteretur, neutiqvam potuit persuadere: Vide Menagium ad Laërtium II. 40.) Plutarchus, Theon Antiochenus Stoicus, Xenophon & Zeno. Horum omnium scripta, exceptis Libanii, Xenophontis & Platonis, periere. Contra Colotæ Epicurei calumnias Socratem etiam tuetur Plutarchus p. 1117. Rectene Socrates se non defenderit in judicio, disquirit Maximus Tyrius diss. XXXIX. De Platonis Apo-

(a) Franciscus de Maucroix dans ses œuvres de Prose & de poësie T. 1. A. 1685.

(b) De hac pro Socrate Apologia videtur accipiendus locus Plutarchi lib. de auditione p. 40. ubi ait Platonem rescripsisse orationem Lysiæ, sive argumentum à Lysia in oratione tractatum de novo tractasse. Idem p. 45. Καὶ γὰρ ὁ Πλάτων τὸν Λυσίου λόγον οὔτε κατὰ τὴν εὕρεσιν ἐπαινῶν καὶ τῆς ἀταξίας αἰτιώμενος, ὅμως αὐτοῦ τὴν ἐπαγγελίαν ἐπαινεῖ καὶ ὅτι τῶν ὀνομάτων σαφῶς καὶ στρογγύλως ἕκαστον ἀποτετόρνευται.

Apologia diserta licet & eleganter scripta Cassius Severus apud Senecam patrem præfat. libri 3. Controvers. *Eloquentissimi viri Platonis oratio, qua pro Socrate scripta est, nec patrono nec reo digna est.* Non patrono qvidem, qvi sciret Magistrum suum illa neutiqvam indigere: Nec reo, qvi iniqvitatem inimicorum suorum indignam responsione habebat. Græcè seorsim prodiit Argentor. 1540. 4. & 1591. 8. cum præfatione *Mich. Boschii* de Vita Platonis: Et cum versione & scholiis *Esromi Rudingeri* Norimb. 1591. 8. Initium hujus Apologiæ illustrat *Johannes Clericus* in arte Critica T. 1. p. 165-196. Alium locum ingeniose tentatum vide, si placet, in Ephemeridibus literariis Berolinensibus A. 1698. p. 361. Gallicè Apologiam vertit post *Antonium Verderium*, qvi versionem suam memorat p. 81. Bibl. Gallicæ, & *Girium*, cumqve notis edidit *Andreas Dacerius*, Italicè *Sebast. Ericius*, ut paulo ante in Euthyphrone dixi. Hieronymus qvoqve Cardanus accusationem Socratis scripsit, idem, qvi volumine singulari laudavit Neronem. Cardano pro Socrate respondit Georgius Raphelius, Hamburg. 1696. 8.

III. ΚΡΙΤΩΝ ἢ περὶ πρακτοῦ, ἠθικός. *De eo quid agendum*, Socratis in carcere ex somno excitati cum Critone disputatio. Inscribitur etiam in editionibus, περὶ δόξης ἀληθοῦς καὶ δικαίου, & egregiè docet vulgi opiniones contemnere, calamitates ferre patienter, inimicos non ulcisci, animo esse erecto ad sola honesta & æterna. Est & hic dialogus inter eos, qvos præter *Girium* Gallice vertit & notis illustravit *Andreas Dacerius*. Italicè *Sebast. Ericius*. Græcè Gorgias & Crito seorsim excusi sunt Argent. 1541. 4.

IV. ΦΑΙΔΩΝ ἢ περὶ ψυχῆς, ἠθικός. *De animi immortalitate*, qvam variis argumentis confirmat, licet fatetur planè certam demonstrationem afferri in præsenti vita vel plane non posse, vel difficillime posse, εἰ μή τις δύναιτο ἀσφαλέστερον καὶ ἀκινδυνότερον ἐπὶ βεβαιοτέρου ἐχήματος ἢ λόγου θείου τινὸς διαπορευθῆναι, *nisi detur firmius securiusque niti divino aliquo testimonio.* Hunc dialogum Platoni frustra abjudicasse traditur *Panætius* Stoicus, cujus sententiam eleganter refellit Epigramma lib. 1. Anthologiæ c. 44. p. 94. Εἰς τὸν Φαίδωνα διάλογον Πλάτωνος νοθευόμενον ὑπὸ Παναιτίου.

Εἴ με Πλάτων οὐ γράψε, δύω ἐγένοντο Πλάτωνες·
Σωκρατικῶν ὀάρων ἄνθεα πάντα φέρω.
Ἀλλὰ νόθον μ' ἐτέλεσσε Παναίτιος, ὅς ῥ' ἐπέλασσε
Καὶ ψυχὴν θνητήν, κἀμὲ, νόθον τελέσαι.

Nempe Panætius à Platone de animæ immortalitate dissentiebat, ut auctor

auctor etiam Cicero 1. Tusc. qv. Ait igitur Poëta, non mirum esse, si Phædo Platonis in dubium vocetur ab eo, qvi ipsam negavit animorum immortalitem. Sed fortassis falsus est Poëta, nec rectè cepit, qvod apud Laërtium 11 64. legas, à Panætio solos tanqvam genuinos Socraticos admissos dialogos, qvos edidissent Plato, Xenophon, Antisthenes, Æschines: De Phædonis & Euclidis addubitatum, reliqvos universos rejectos. Ex qvibus verbis perspicuum est, Panætium non in dubium vocasse Phædonem Platonis, sed dubitasse, an dialogi à Phædone & Euclide editi verè Socraticorum nomen mererentur. Scripsit autem Phædo Eliensis teste eodem Laërtio II. 109. dialogos Zopyrum, Simonem & forte alios, sed de qvorum auctore ambigebatur, Niciam, Medum, Antimachum sive Senes, & Sermones Scythicos. Cæterum hunc, de qvo in præsenti agimus, dialogum Platonis Phædo ipse legit teste Athenæo lib. XI. p 505. & negavit, se qvicqvam ejusmodi dixisse, qvalia à Platone locutus fingatur. Idem Cicero, ne alios jam nominem, sine controversia adscribit Platoni. *Platonis*, inqvit, *liber, qui est de animo, is alio nomine Phædon dicitur*, lib. 1. Tusc. qv. Et licet inter *Æschinis* Socratici dialogos qvoq; fuit Phædo, si Svidæ credimus, falso sæpè atq; incerto testi: Platonis tamen nomine hunc omnes laudant, Christiani præcipue scriptores, Tertullianus, Origenes, Eusebius & alii: Sed Ethnici qvoq; græci & latini. Notum prætereà vel ex Flori IV. 2. 71. qvod *Cato* anteqvam mortem sibi conscisceret, lecto noctu ad lucernam Platonis Phædone paululum quievit: tum circa primam vigiliam stricto gladio revelatum manu pectus semel iterumq; percussit. Plures scriptores eandem rem narrantes, in notis ad Florum laudarunt Johannes Camers & Freinshemus. Simile qvid apud Ciceronem, Lactantium, Hieronymum, Augustinum & alios legitur de *Cleombroto*, qvem ἀμβραχιωτικὸν μειράκιον vocat Georgius Pachymeres in diatriba de sex Philosophiæ definitionibus. In eum exstat Callimachi Epigramma lib. 3. Antholog. c. 33. qvod occurrit etiam apud Sextum Empiricum p. 10. contra Mathemat. Ammonium Hermeæ in Porphyrii Isagogen p. 6. alterum Ammonium in γράμμα & Theodosium Alex. in scholiis ineditis ad Dionysium Thracem, ubi Cleombroti facto, qvi post lectum Platonis librum de muro se præcipitavit (sive ut Callimachus ait, ἥλατο εἰς ἀΐδην, *desiliit in mortem*, Sen Epist. 77.) oppositum legas judicium *Olympiodori* Philosophi, qvi affirmavit, jam pridem se è vita excedere voluisse, nisi de statu animæ ex Platonis Phædone certior redditus fuisset.

Ἐι μὴ γράμμα Πλάτωνος ἐμὴν ἐπέδησεν ἐρωὴν,
Ἤδη λυγρὸν ἔλυσα βίου πολυκηδέα δεσμόν.

Paulino tamen judice, carmine adversus paganos v. 38. Platonis de anima liber *præter titulum nil certi continet intus.* Certe ne Aristoteli qvidem persvasit, si credimus Theodorito lib. 5. Θεραπευτ.

Olympiodori hujus commentarius in Phædonem MS. exstat in variis Bibliothecis.

Procli in Phædonem intercidit, & latina *Apuleji* versio.

E recentioribus Phædonem illustravit *Sebastianus Foxius*, cujus commentarius vulgatus est Basileæ 1566. fol. Gallicè cum notis edidit *Andreas Dacerius.* Italicè *Sebast. Ericius.* Nec prætereundum *Danielis Heinsii* Poëma eximium de contemtu mortis, cujus argumentum magnam partem petitum è Platone. Dum autem Plato immortalem animam esse defendit, ex altera parte incidit non modo in falsum dogma de animabus ante corpora præexistentibus, & de μετεμψυχώσει qvam recidivatum & reciprocum discursum animarum appellat Tertullianus: Sed & in alium incucurisse videtur errorem haud levem, qvod immortalitatem hanc, atq; ut ita dicam, indestructibilitatem superstruxit dogmati de αὐτοκινησίᾳ animæ, unde seqvatur illam æternum esse & increatum motus principium, * qvod soli Deo proprium est. Vide Joh. Baptistam Crispum de Philosophis caute legendis distribut. I. lib. 1. & P. Baylii librum Gallice editum sub titulo responsionis ad qvæstiones cujusdam hominis è Provincia Tomo I. c. 12. Usq; adeo abest Plato ** & abfuit procul ab Epicuri opinione, animum nostrum natu-

* Huc spectat illud Arnobii lib 2. p. 47. *Animus qui immortalis vobis* (necessitate nimirum essentiæ qva ratione solus Deus habet immortalitatem 1. Tim. VI. 16. non Dei conditoris voluntate immortalem ipsi naturam tribuentis) *& DEus esse narratur.* Rectius idem Plato in Timæo; Θεοὶ Θεῶν, ὧν ἐγὼ δημιουργὸς πατήρ τε ἔργων ἃ δι' ἐμοῦ γενόμενα ἄλυτα ἐμοῦ γε θέλοντος.

** Platonem veluti suæ sententiæ faventem allegat Dodvellus in Dissertat. Epistolica Anglice edita Lond. 1706. 8. de anima per naturam mortali p. 22. 59. 96. & in præmonit. p. 21. Sed adversarium ipsa agnoscit p. 33. 60. & 66. ut probe observavit Sam. Clarke Epist. ad Dodwell. p 25 Sane in Timæo etiam, ubi nihil non extra Deum, atq; adeo animas qvoq; natura dissolubiles docet Plato, hoc neutiqvam eo sensu intelligit, qvasi à Deo non ipsis data fuisset natura immortalis, qvæ Viri Clarissimi sententia est, opinantis in solis illis, qvibuscum fœdus iniit Deus, animos ab ipso post fata conservari, præter naturam illarum, per ipsius omnipotentiam ad pœnas infligendas, vel per spiritum Christi in baptismo impertitum & ab anima hominis distinctum ad vitæ sempiternæ perfruitionem. Platonis contra Timæus animas dissolubiles fuisse innuit, nisi Deus qvi eas progenuit universas immortales esse jussisset.

natura mortalem ſtatuente, qvam utinam profanis hominibus incruſtandam nuper reliqviſſet doctiſſimus & præſtantiſſimus Dodvellus.

TETRALOGIA II.

V. ΚΡΑΤΥΛΟΣ ἢ περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος, λογικός. Uterqve titulus hujus dialogi exſtat etiam apud Svidam in ὑπὲρ τὰ ἐσχαμμένα. Agit *de recta nominum ratione*, utrum φύσει an θέσει rebus impoſita fuerint,& diſputat qvædam ὑπὸ θειοτέρας δυνάμεως eſſe ἢ τῆς τῶν ἀνθρώπων. In Etymologiis non rarò infeliciter verſatus eſt Plato, ut obſervatum Ægidio Menagio, qvi Origenes lingvæ græcæ edere voluit & c. 76. AntiBailleti teſtatur ſe vix ſex bonas Etymologias reperiiſſe, cum ſimili ſtudio Platonicas examinaſſet, qvo Joſephus Scaliger Varronianas. Idem p. 149. ad Laërtium: *Platonis in Cratylo ſunt fere omnia Pſeudetyma, pace tanti viri liceat dixiſſe: ſed de his alibi.* Seorſim excuſus Philoſophi Cratylus græce & latine 1527. Argentorat. 1541. 4. Gallicæ ſuæ translationis meminit *Antonius Verderius* Bibl. Gallicæ p. 81.

Procli Commentarius ſive ſcholia MSS. exſtant in variis Bibliothecis, ut alibi dixi.

VI. ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ ἢ περὶ ἐπιστήμης, πειραστικός. De ſcientia, ſive adverſus falſo jactatam Sophiſtarum ſcientiæ comparandæ rationem: & veræ Philoſophiæ ſtudium propter ipſorum vanitatem, avaritiam, imperitiamq; ac fraudes non eſſe negligendum. Inter alia in hoc dialogo perſtringuntur obſcura ſcripta Heracliti & Philoſophi Heraclitei, in Phædone ſcripta Anaxagoræ.

Procli commentarius in Theætetum intercidit, nec minus *Luperci Berytii* liber περὶ τοῦ παρὰ Πλάτωνι ἀλεκτρυόνος. Ad verba in Theæteto p. 77. edit. Baſil. Φαινόμεθά μοι ἀλεκτρυόνος ἀγεννοῦς δίκην πρὶν νενικηκέναι, ἀποπηδήσαντες ἀπὸ τοῦ λόγου ᾄδειν.

Locum ex Theætetô, qvo Socrates confert Philoſophum cum viro civilibus adſtricto negotiis gallicè transtulit *Claudius Florus* (*Fleury*) ad calcem libri de delectu ac methodo ſtudiorum.

VII. ΣΟΦΙΣΤΗΣ ἢ περὶ τοῦ ὄντος, λογικός. *De Sophiſta*, qvod ita differat ejus doctrina à vera ſapientia, qvemadmodum res falſa à vero ente. Conferenda elegans Themiſtii Oratio IV. (in Harduini edit. XXIII.) qva Platonica κριτήρια Sophiſtæ ſibi non convenire diſputat.

 Per-

Porphyrii commentarii * Boethio laudati interciderunt. Latina *Petreji Tiara* versio prodit Lovanii 1552. 8.

VIII. Πολιτικὸς ἢ περὶ βασιλείας, λογικός. *De prudentia politica, ac de regno,* ejusqve origine, fine, & qvod Rex debeat esse Pater ac Pastor populorum.

TETRALOGIA III.

IX. ΠΑΡΜΕΝΊΔΗΣ ἢ περὶ ἰδεῶν, λογικός. Subtilis dissertatiò *de ideis* & essentia rerum intelligibili. Fingit Parmenidem cum Socrate confabulantem, licet hoc temporum rationi adversari notavit Athenæus lib. XI. p. 505. & Macrobius lib. 1. c. 1. Saturnal.

Exstat *Procli* Commentarius MS. Asclepiodoto inscriptus, & *Damascii*, teste Gesnero in Bibl. & Labbeo Bibl. nova MSS. *Marini* periit, & *Firmi* Castricii qvoqve ac *Galeni*, ut è Damascio in vita Isiodori apud Photium p. 571. edit. Hœschelii colligo. Sane Galenus scripserat libros tres πρὸς τοὺς ἑτέρως ἢ Πλάτων περὶ ἰδεῶν δόξαντας, ut ipse testatur de libris propriis T. 4. p. 368. Cæterum fallitur Menagius ad Laërt. III. 58. affirmans Marinum putasse hunc dialogum inscribendum περὶ Θεῶν non περὶ εἰδῶν. Potius sensus est, Marinum adversus Procli sententiam contendisse, qvod Platonis Parmenides non sit interpretandus περὶ Θεῶν sed περὶ εἰδῶν. Ita Svidas & Photius. *Scipionis Agnelli* disceptationes de ideis, in tres libros distributæ, viderunt lucem Venetiis 1615. 4. Consule etiam, si placet, qvæ de ideis ex Platonis mente disputat Seneca Epist. 58. & 65.

X. ΦΊΛΗΒΟΣ ἢ περὶ ἡδονῆς, ἠθικός. *De Voluptate,* qvod nec in illa bonum hominis consistat, nec in φρονήσει, sed in utriusq; communicatione cum summo bono, Deo.

Galeni liber περὶ τῶν ἐν Φιλήβῳ μεταβάσεων, tum *Eubuli* & *Procli* commentarius intercidit, nec minus *Marini* ab auctore ipso flammis traditus. Exstat *Olympiodori* commentarius MS.

XI. ΣΥΜΠΌΣΙΟΝ, ἢ περὶ ἔρωτος, ἠθικός. *Convivium* sive *de Amore.* Ita vulgo hic dialogus inscribitur, tum in editionibus, tum apud Laërtium, licet verum titulum Platonici Symposii esse περὶ ἀγαθοῦ *de bono* contendit Lambecius lib. VII. de Bibl Vindob. p. 2. Sane de Amore tota est disputatio, qvod per se nec bonus sit nec malus; optimus autem in bona ac divina unice feratur. Athenæus lib. 1. Dipnosophist. observavit numerum convivarum duodetriginta. Plures Anachronismos

* Vide Holstenium in Porphyrii Vita p. 54. cap. VI.

mos in convivio Platonis notavit Ariſtides Oratione II. Platonica T. 3. p. 475. 476. & Athenæus V. p. 187. 192. 216. ſeq. Confer Caſaubonum ad Athen. V. 18. Ariſtophanem in eo Comice ſuggillatum, atq; adeo ſui in Comœdia profectus ſpecimen editum à Platone, tradit Olympiodorus in vita ipſius p. 585. Diophanis defenſio pro Alcibiade in Platonis Sympoſio memoratur à Porphyrio in Plotini vita c. 15. Cæterum apud antiqvos vulgati moris fuiſſe in conviviis eruditas ventilare qvæſtiones, anteqvam pſaltriarum, cithariſtriarum & ſaltatricum uſus in illis obtineret, notatum poſt alios Apoſtolio VIII. 3. proverb. Latine vertit Sympoſium Platonis *Janus Cornarius* Baſil. 1548. 8. Gallicè, additis etiam commentariis *Lud. Regius* Pariſ. 1569. 4. *Johannis Pici* Mirandulani in Platonis Convivium, ſive potius in Hieronymi Beniveni carmen ad Platonis mentem compoſitum, libri III. Hetruſca lingva ſcripti leguntur inter Pici opera.

XII. ΦΑΙΔΡΟΣ, ἢ περὶ τοῦ καλοῦ, Ἠθικός. *De pulchro, falſo ac vero*, ejusqve amore, contra Lyſiam. Vide Laertium III 25. qvi ſect. 38. ex Ariſtoxeno refert, hunc primum fuiſſe ex iis, qvos Plato ſcripſit, habere enim qvæſtionem in illo propoſitam nonnihil μειρακιῶδες, ſive juvenile. Eodem in loco Dicæarchus dicitur ſcribendi characterem in præſenti dialogo ὡς φορτικὸν ſive vehementiorem reprehendiſſe, ſiqvidem, ut Olympiodorus auctor eſt, totus ſpirat dithyrambum. Ita enim in Platonis vita: Ὅτι δὲ καὶ διθυράμβους ὁ Πλάτων ἤσκητο, δῆλον ἐκ τοῦ Φαίδρου τοῦ διαλόγου πάνυ πνέοντος τοῦ διθυραμβώδους χαρακτῆρος, ἅτε τοῦ Πλάτωνος τοῦτον πρῶτον γράψαντος διάλογον, ὡς λέγεται. Nonnullas etiam deſcriptiones ut alienas & ſupervacuas taxat Plutarchus in Erotico. Utrum Dicæarhus librum ſcripſerit Φαίδρου πεῖρατα, in qvo ſuperflua & φορτικὰ Phædri notaverit Platonici, ut conjiciebat Simeo Boſius ad Ciceronis XIII. 39. ad Atticum, & Menagius p. 152. ad Laertium, valde incertum eſſe arbitror, & Reineſius III. 3. Var. Lect. putavit à Tullio potius reſpici Phædri Epicurei librum περὶ Θεῶν, qvi Phædrus memoratur apud eundem Cic. 1. de legib. & 1. de fin. Porro Athenæo judice lib. XI. p. 505. Phædrus Socratis ætate vivus eſſe non potuit me dum ab illo amari; Sed ejusmodi anachroniſmos jam plures in Platone obſervatos annotavi. Alii qvædam in Phædro minus caſte ac pudice dicta carpere non dubitarunt, è qvibus illuſtris Nicolſonus in collatione cum Deiſta Anglice edita part. 2. p. 44. *A man finds there* (in the Phædrus of Platon) *ſo much of the* ἐρῶν *and the* ἐρώμενος, *with ſuch odd alluſions tho that execrable vice, that one had need of a very vertuous thougths and a very*

charitable mind to allegorizé all the strange metaphors of that discourse into à chast meaning. Phædri amores Platoni objectos notat etiam Laertius III, 29. & 31.

Procli commentarius in Phædrum, cujus meminit V. in Timæum p. 329. intercidit.

Hermiæ sive Hermeæ Ammonii commentariorum libri III. MSti exstant in variis Bibliothecis. Locum ex illis profert Allatius c. 8. vitæ Homeri, & alibi. Rhetorica præcepta & de Rhetoribus antiqvis judicium ex Phædro Platonis excerpsit & latine retulit *Bessarion* lib. 1. in calumniatorem Platonis c. 4. Platonicam de amore honesto doctrinam illustrat præter alios *Leo Hebræus* tribus dialogis, qvi ex Italico in alias qvoqve lingvas translati leguntur, ut latinam, tum Gallicam à Dionysio Sylvestro Lugd. 1551. 8. &c.

TETRALOGIA IV.

XIII. ἈΛΚΙΒΙΆΔΗΣ α΄ sive Ἀλκιβιάδης ὁ μείζων, ἢ περὶ φύσεως ἀνθρώπου, *de natura hominis*, Μαιευτικός. Non hunc sed Timæum Platonis respicit Meletius, cum in libro ejusdem argumenti Socratis librum περὶ φύσεως ἀνθρώπου videtur memorare. Σωκράτης ἢ ἐτυμολογίας μᾶλλον μορίων καὶ ὀνομάτων ἐν τῷ περὶ φύσεως συντάγματι αὐτοῦ ὡς γραμματικός, ἢ φιλόσοφος συνετάξατο. In hoc dialogo contendit Plato animum hominis esse hominem, corpus instrumentum animi. Confer. Simplicium præf. ad Enchiridion Epicteti p. 5.

Ex *Procli* commentario, qvi desinit in verbis Platonis p. 219. seq. edit. Basil. οὐδὲν ἄρα τῶν καλῶν, καθόσον καλὸν, κακὸν, οὐδὲ τῶν αἰσχρῶν, καθόσον αἰσχρὸν, ἀγαθόν, & græce adhuc ineditus occurrit in variis Bibliothecis, fragmenta latine vulgavit Marsilius Ficinus.

Olympiodori commentarius MS. allegatur non uno loco à Rigaltio ad Onosandrum & à Sam. Petito IV. 2. Misc. ubi ex eo profert locum, qvo Alcibiadem primum omnibus reliqvis Platonis scriptis præmittendum contendit. Uterqve, Proclus & Olympiodorus, è legato Holsteniano exstat manu exaratus in Bibliotheca hujus urbis Johannea. Uterq; *Jamblichi* etiam commentarium laudat, Olympiodorus престереа *Damascii & Harpocrationis.* *At Joh. Baptistæ Camotii* ineditum commentarium habuit Naudæus, teste Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 233. Gallice Alcibiadem priorem vertit *Tan. Faber* & notis illustravit A. 1666. & *Andreas Dacerius* A. 1699. 12. Paris.

XIV.

XIV. ʼΑΛΚΙΒΙΑ'ΔΗΣ β', ἢ περὶ προσευχῆς, μαιευτικός. *De voto sive precibus ad Deum*, qvod pleriqve nesciant qvid orent, atqve imprecentur sibi mala imprudentes, unde vehementer probat versus Poetæ, qvi exstant & in Anthologia lib. 1. c. 31.

Ζεῦ βασιλεῦ, τὰ μὲν ἐσθλὰ καὶ εὐχομένοις καὶ ἀνεύκτοις
Ἄμμι δίδου, τὰ δὲ δεινὰ καὶ εὐχομένοις ἀπάλεξον.
Da bona, sive rogere Deus, seu nulla rogere:
At mala, quantumvis poscentibus, usque negato.

Non minus laudat Lacedæmoniorum formulam, τὰ καλὰ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς τοὺς Θεοὺς διδόναι αὐτοῖς, *ut honesta sibi ac bona largirentur Dii.* Neq; vero Deum in precibus respicere pompam & munera, sed animum justum purumqve sceleris.

A nonnullis *Xenophonti* esse tributum hunc dialogum, ex Athenæi XI. p. 506. testatur Muretus Orat. 6. *Antisthenì* qvoq; suppositus dialogus qvidam Alcibiades fuit à *Pasiphonte* Eretrico, ut est apud Laertium II 61. ubi & inter *Aeschinis* dialogos Alcibiades recensetur, ex qvo locum affert Aristides Orat. 1. Platonica p. 35. Inter *Euclidis* qvoq; Megarici dialogus *Alcibiades* fuit, ut testatur Laertius II. 108. Cæterum utrumq; Alcibiadem sine controversia Platoni tribuit Laertius III 51. & 59. è Thrasyllo. Gallice & hunc vertit *Andr. Dacerius.*

XV. ἽΠΠΑΡΧΟΣ ἢ Φιλοκερδὴς *de lucri cupiditate*, ἠθικός. Male editiones qvædam περὶ Φιλοκερδοῦς. Ex hoc dialogo cum nonnulla attulisset Ælianus VIII. 2. Var. Hist. subjungit: λέγει δὲ Πλάτων ταῦτα, εἰ δὴ ὁ Ἵππαρχος Πλάτωνός ἐστι τῷ ὄντι. Ita legendum recte monuit Gesnerus & ad Phædrum p. 10. Tan. Faber, assentientibus Schefero, Kuhnio, & Perizonio, licet editi & manu exarati codices miro consensu addunt, sed inepte profecto, vocabulum μαθητής. Docet in hoc dialogo Socrates Lucripetam qvemlibet lucro velut bono alicui inhiare, sed illud demum laudandum esse lucri studium, qvod non falsam lucri speciem captet & appetat, sed ejusmodi lucrum proseqvatur, qvod verè sit utile ad finem & summum boni conseqvendum. Hipparchus juvenis Atheniensis, qvi cum Socrate colloqvens hic inducitur, diversus est ab Hipparcho Pisistrati F. de cujus studiis literarum & cæde per Harmodium & Aristogitonem, Ol. LXVI. 4. perpetrata, adsperguntur hic qvædam alibi non obvia. *Gallice* Hipparchum Platonis & Axiochum vertit *Steph. Doletus* Lugd. 1544. 12.

XVI. ἈΝΤΕΡΑΣΤΑΊ (Ita Laërt. III. 4. pro qvo in vulgatis ἐρασταὶ & in ipso dialogo) ἢ περὶ Φιλοσοφίας, ἠθικός. *De Philosophia*, qvod

non

non sit proletaria cognitio variarum artium , adversus nescio qvem, qvi in hanc sententiam acceperat illud Solonis :

Γηράσκω δ' αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος.

Commendat Socrates inter alia inscriptionem Delphicam, qvæ præcipiebat σωφροσύνην ἀσκεῖν καὶ δικαιοσύνην.

Gallice vertit *Andreas Dacerius.*

TETRALOGIA V.

XVII. ΘΕΑΓΗΣ, ἢ περὶ σοφίας, μαιευτικός, *de Sapientia*, cujus studiosus Theages Demodici F. Socrati in disciplinam dari se cupit, & à Socrate convincitur, qvid Sapientia sit, ignorare, neqve sapientiam doceri à se, nisi dæmonio suffragante , posse.

Gallice vertit *Andreas Dacerius.*

XVIII. ΧΑΡΜΙΔΗΣ ἢ περὶ σωφροσύνης , πειραστικός. Peramœnus , qvi post pugnam ad Potidæam habitus fingitur cum Charmide adolescente & Critia , *de temperantiæ natura & definitione.*

Latine vertit præter Ficinum, Cornarium, Serranum, *Angelus Politianus.*

XIX. ΛΑΧΗΣ, ἢ περὶ ἀνδρίας, *de Fortitudine*, μαιευτικός. Disputat amorum disciplinam juvenibus honestis esse parum dignam, deinde disqvirit de fortitudine, qvid sit, vel potius, qvid non sit.

Gallice vertit *Andreas Dacerius.*

XX. ΛΥΣΙΣ, ἢ περὶ φιλίας. *De amicitia*, μαιευτικός. Hunc dialogum cum recitari audisset Socrates, adeoqve illo adhuc superstite (ante Ol. XCV. 1.) editum, exclamasse fertur , proh Dii immortales, qvam multa de me mentitur adolescens. Laert. III. 35. Hinc Julius Cæsar Scaliger p. 13. Poem.

Vix unum verbum multis ex millibus ajunt
Quæ posuit (Plato) de Socraticis exisse favissis.

Cæterum in hoc dialogo docet Plato, Deum ipsum esse veræ amicitiæ conciliatorem, neqve illam reperiri nisi inter bonos, in qvibus solis intercedit similitudo. Gallice Lysidem Platonis cum Ciceronis Lælio & Luciani Toxari edidit *Blasius de Vigenere* Paris. 1579. 4. Ante Vigenerium verterat Gallice *Bonaventura des Periers*, (*Pererius*) inter cujus opuscula legitur Lugd. 1544. 8.

TETRALOGIA VI.

XXI. ΕΥΘΥΔΗΜΟΣ ἢ ἐριστικός, *contentiosus*, ἀνατρεπτικός. In hoc

hoc dialogo Socrates Euthydemum & fratrem hujus, ætate provectiorem, Dionysodorum, patria Chios, domicilio Thurios, pollicitos docere virtutem, tantummodo Sophisticis interrogatiunculis auditores suos ludere ac suspendere notat. Docet idem bonum esse non divitias, libertatem, eruditionem, honores, potentiam, qvin imo ne immortalitatem quidem, sed sapientiam recte his utendi. Hanc esse τέχνην βασιλικήν.

XXII. ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ, ἢ Σοφισταὶ, ἐνδεικτικός. Laudatur Gellio V. 3. In hoc dialogo Paralus & Xanthippus, quibus Pericles pater fuit, cum Protagora disserunt, secundo adventu Athenis morante Olymp. XC. 1. quos multo ante infamis illa pestilentia Athenis absumpserat, ut notatum Macrobio l. 1. Saturnal. cap. 1. & Athenæo l. XI. p. 505. ubi refert Protagoram lecto hoc dialogo, dixisse, Platonem optime novisse ἰαμβίζειν h. e. criminari. Aliis objectionibus Athenæi l. V. p. 218. qvas probat Casaubonus V. 18. p. 386. respondere conatur *Andreas Dacerius*, qvi Protagoram gallice transtulit. Inducitur autem Protagoras Abderites Sophista celebris, promittens Hippocratē Appollodori F. qvi ei se in disciplinam dare volebat, artem civilem docturum; sed Socrates negat posse doceri virtutem, Θεόδοτοι boni ac veræ voluptatis scientiā, cujus unius defectu peccant, qviqvi peccant. Eleganter qvoq; explicatur dictum Simonidis, ἄνδρα ἀγαθὸν γενέσθαι χαλεπόν, minusq; probabile dictum Pittaci, χαλεπὸν, ἐσθλὸν ἔμμεναι.

Latina *Ciceronis* versio, cujus sæpe meminit Priscianus & Hieronymus, periit. Inter Critonis qvoqve dialogos Protagoras fuit, teste Laertio, II. 121.

XXIII. ΓΟΡΓΊΑΣ ἢ περὶ ῥητορικῆς, *de Rhetorica*, ἀνατρεπτικός. In hoc dialogo Socrates cum Gorgia & Polo Rhetore disputans, postqvam contendisset Rhetoricā nihil aliud esse qvam artem persuadendi in foro, cæterisqve cœtibus, non docendo accurate rei naturam, sed fidem qvalemcunqve faciendo oratione, δημιουργὸν πειστικῆς (ita pro πιστευτικῆς legit Sextus 2. contra Mathemat. p. 64.) ἀλλ' οὐ διδασκαλικῆς, contendit eam parum esse utilem artē aut præclaram, sed malam potius κολακείαν, corruptricem Πολιτικῆς, nisi ad justum & bonum referatur: usum videlicet qvendam & peritiam venustatis in dicendo ad voluptatem audientium, & ornandas oratione causas injustas, itaqve pari passu ambulare cum Sophistica, Ὀψοποιητικῇ & fucatoria sive κομμωτικῇ, qvæ & ipsæ voluptatem sectentur solam, corrumpantqve νομοθετικὴν & Medicam artem ac Gymnasticen. Contrà adversus Calliclem probat

C nihil

nihil utilius esse studio Philosophiæ ac virtutis, & hanc veram artem civilem à se excerceri solo, vel cum paucis aliis. Laudat Gellius, qvem vide X. 22. & Cicero, affirmans Platonem in Oratoribus irridendis Oratorum summum videri.

Agricola qvidam Corinthius, cum in Gorgiam Platonis incidisset, agrum vitesqve deserens animum suum excolendum Platoni deinceps dedit, ut narrat Themistius Orat. XXIII. p. 295.

Gorgias ipse qvidem, lecto hoc dialogo, dixit se nihil ejusmodi vel audivisse à Socrate, vel ad Socratem locutum esse, teste Athenæo lib. XI. p 505. Idem Gorgias Platonem vocavit νέον Ἀρχίλοχον, ac si dicas aliorum criminatoreem. At Athenæum, qvi eodem loco Chronologicam hallucinationem commissam Platoni objicit, castigat Petavius IX. 39. doctrinæ temporum. Confer Casaubonum V. 18. ad Athenæi p. 217. Prodiit Gorgias Platonis separatim græcè Argentorat. 4541. 4.

Aristides Rhetor huic dialago opposuit Orationes suas Platonicas, qvibus Rhetoricæ pariter & qvatuor virorum, qvos in extrema parte Plato perstringit, Cimonis, Miltiadis, Themistoclis & Periclis Apologiam est complexus. E recentioribus *Hieronymus Cardanus anti-Gorgiam* scripsit. Exstat & in Gorgiam Platonis *Olympiodori* commentarius MS. ex qvo nonnulla profert Allatius de scriptis Socratis p. 116. At *Hieroclis* duplex exegesis à Theosebio excepta, cujus meminit Damascius apud Photicum cod. CCXCII. p 551. nunqvam vidit lucem. Periit & *Tauri Berytii* commentarius laudatus Gellio VI. 14. *Eubuli*, memoratus Porphyrio in Plotini vita c. 20. Clauditur hic dialogus insigni descriptione divini judicii, cui post mortem anima cujusqve hominis subjicitur.

XXIV. ΜΕ'ΝΩΝ, ἢ περὶ ἀρετῆς, πειραστικός, *de Virtute*, an doceri possit, qvod negat Socrates, divino eam munere contingere concludens. Neq; aliud esse scientiam, qvam recordationem superioris vitæ, qvod confirmat advocato pusione, è qvo interrogat qvædam Geometrica de dimensione qvadrati. Meminit Cicero 1. Tusc. notatqve eundem locum accuratius explicatum in Phædone.

TETRALOGIA VII.

XXV. ἹΠΠΙ'ΑΣ, μείζων, ἢ περὶ τοῦ καλοῦ, *de Pulchro*, ἀνατρεπτικός. In hoc dialogo Hipppias Eleorum ad Athenienses legatus, & Sophista celebris, post varia de se arrogantius commemorata, refert se

La-

Lacedæmone cum incredibili applausu dixisse de præceptis Nestoris, qvæ dedit Neoptolemo, desideranti nosse pulcherrima vitæ instituta, qvibus juvenis gloriam conseqvi possit. Hinc Socrates petit occasionem ex Hippia audiendi, qvidnam sit qvo aliqvid est pulcrum, ac variis qvæ afferuntur Sophistæ descriptionibus, ostendit rem acu, qvod dicitur, neutiqvam tangi, pulcrumq; differre à decoro, ab utili, à bono, & ab eo, qvod delectat, & à voluptate conjuncta cum utilitate.

XXVI. ΙΠΠΙΆΣ ὁ ἐλάττων, ἢ περὶ τοῦ ψεύδους, *de Mendacio*, *ἀνατρεπτικός*. In hoc dialogo eundem Hippiam exagitat Socrates, & ostendit ex ejus doctrina seqvi, qod inter mendacem & studiosum veri nullum sit discrimen, & minus peccet, qvi mala facit de industria, qvam qvi invitus.

XXVII. ἼΩΝ, ἢ περὶ Ἰλιάδος, *πειραστικός*. Respicitur à Suida in Διθυραμβοδιδάσκαλοι, ubi ait exstare Socratis *λόγον εἰς τὸν Ἴωνα*. Idem ne sit Jon Ephesius, (cujus nomine dialogum inscripsit Plato) cum Jone Chio de qvo libro II. in Tragicis à me dictum, vide disputantem Jonsium lib. 2. de scriptoribus hist. Philos. c. 13.

Qvod in hoc dialogo & Poetis & aliis viris non paucis, per populi præcipue suffragia ad honores evectis, detrahat, tanqvam *δυσμενὴς* & invidus perstringitur Plato apud Athenæum lib. XI. p. 506.

Inter Aeschinis qvoqve dialogos *Jon* fuit. Cæterum Laertius IV. 31. ubi de Arcesila scribit: *Ἴωνα δὲ καὶ ἐχαρακτήριζεν ὡς ... ὤν*, non respexit hunc dialogum Platonis, sed scripta Jonis Chii Tragici.

XXVIII. ΜΕΝΕΞΕΝΟΣ, ἢ ἐπιτάφιος, ἠθικός. Exhibet Orationem in defunctos pro patria in variis præliis Athenienses, tanqvam scriptam ab *Aspasia* * Milesia, dictam à *Pericle*, qvem perinde ut Socratem illa Rhetoricam docuit. De hac Oratione Cicero in Oratore c. 44. qvi sic probatam testatur, ut qvotannis Athenis in panegyri recitaretur: & Synesius Dione p. 37. ubi confert Periclis orationem *ἐπιτάφιον* ejusdem argumenti, qvæ occurrit apud Thucydidem. l. 2. Vide & Dionysium Halic. de Demosthenis vi in dicendo T. 2. p. 178.

TETRALOGIA VIII.

XXIX ΚΛΕΙΤΟΦΩΝ, ἢ προτρεπτικός, ἠθικός. Inter dubios dialogos exstat in editionibus qvibusdam Platonis, ut Serraniana; sed agnoscitur à Thrasyllo apud Laertium III. 60. & à Laertio III. 50. testa-

 to

* De Aspasia dixi lib. 2. c. 23. ad §. 31. De Pericle lib. 2. c. 26. ad §. 2.

to nonnullos Clitophontem primo loco posuisse inter Platonis scripta III. 62. In hoc Dialogo Clitopho Aristonymi filius rogatus à Socrate, cur Thrasymachum præferat, respondet, qvod cum præclaras ab ipso (Socrate exhortationes ad virtutem sæpius audiisset, non potuerit ab eodem hactenus percipere, qva in re virtus ipsa consistat, & qvomodo feliciter in illius studio sit progrediendum, itaqve si hoc vel ignoraret Socrates, vel docere se nollet, meritò se ad Thrasymachum vel alium qvemcunq; potius conferre se discendi causa. Qvid vero Socrates Clitophonti responderit, non additur. Videndum igitur, an verè scripserit Patricius p. 338. discuss. Peripatet. solum Philebum, Minoa ac Critiam è Platonis scriptis truncos ad nostram ætatem pervenisse.

XXX. ΠΟΛΙΤΕΊΑ ἢ περὶ δικαίου, βιβλία δέκα, πολιτικός. *De optimo statu Reip. libri X.* Exordium hujus operis bis terqve in ceris scriptum Platonis manu post ejus mortem inventum est, teste Euphorione ac Panætio apud Laertium III. 37 unde Bessario colligit, qvanto studio usus fuerit in pectenda sua & ornanda oratione. Idem Laertius ex Aristoxeno & Favorino notat totam fere Politicam Platonis fuisse in Protagoræ ἀντιλογικοῖς II. 37. & 57. Commemorat & Themistius Oratione XXIII. p. 295. Axiotheam Philosopham lecto qvodam è Platonis de Rep. libro, tanto Philosophiæ studio inflammatam fuisse, ut Athenas proficisceretur, & virili usa veste Platonem auscultaret.

Utrum Plato recte Homerum è Rep. sua ablegaverit, disputaverat olim Aelius Serapion Rhetor Alex teste Suida. Confer qvæ in hunc rem dixi lib. II. cap. 7. §. 10.

Epitomen Reip. Platonis libris duobus scripserat *Theophrastus* teste Laertio V. 43. Ea non minus temporum injuria amissa est, qvam *Ciceronis* de Rep. sex libri, è Platone magnam partem repetiti, & Commentarii in Remp. Platonis græcorum scriptorum, *Manæchmi* Alopeconnesii, *Onosandri & Potamonis* Alexandrini, qvorum meminit Suidas. *Zenonis* Stoici contra Remp. Platonis opus Plutarcho memoratur l. de Stoicis contradict. & Numenio apud Euseb. p. 732. seq præparat. ubi Zenonem tanqvam iniqvum & imperitum Platonis oppugnatorem perstringit. De nonnullis, in qvibus Plato ab Aristotele reprehenditur, exstat brevis diatriba *Uberti Iolieta* ad Antonium Vaccam JCtum edita Romæ A. 1574. atqve recusa in thesauro Antiqvitatum Italiæ Græviano T. 1. p. 1237. seq. Jam pridem qvoqve ea qvæ *Aristoteles* adversus Remp. Platonis scripsit, ad examen revocaverat *Eubulus* teste Porphyrio in Plotini vita c. 20. *Xenocratis* περὶ τῆς Πλάτωνος Πολιτείας Suid.

Suid. *Clearchi* Solensis Peripatetici περὶ τῶν ἐν τῇ Πλάτωνος Πολιτείᾳ μαθηματικῶς εἰρημένων. Athen. lib. 9. *Dionysii Halicarnassensis* Musici, qvi sub Adriano Imp. vixit, libri qvinqve περὶ τῶν ἐν τῇ Πλάτωνος πολιτείᾳ μουσικῶς εἰρημένων Suid.

Ex Græcis ætatem tulit *Procli* Commentarius in qvædam Politicæ Platonicæ loca. Nescio an etiam alii, qvoniam in libris de Rep. interpretandis *Theon* uterqve, *Plotinus*, *Proclus*, *Jamblichus*, *Marsilius Ficinus* hircum mulgere videntur Bodino in colloqvio Heptaplomere MS. lib. 3.

Ex *Arabibus*, *Averroës* Paraphrasin Reip. Platonis composuit, qvæ edita est latine, Jacobo Mantino Medico interprete, Venet 1552. 4. & inter Averrois Opera.

E recentioribus nominare juvat commentarium *Sebast. Foxii* Morzilli Hispalensis, Basil. 1556. fol. *Antonii Montecatini* Partitiones & Paraphrasin, Ferrar. 1594. fol. *M. Antonii Mureti* notas in librum 1. & 2. Ingolstad. 1602. 8. *Job. Scleidani* summam doctrinæ Platonis de Rep. & de legibus, Argentorat. 1548. 8. *Job. Sozomenus* libros X. de Rep. è græco in latinum & è Dialogis in perpetuum sermonem redactum edidit Venet. 1626. 4. Politica Platonis & Aristotelis *Gallicè* interprete *Lud. Regio* Paris 1600. fol. Platonem de Rep. *Hebraicè* exstare MS in Bibl. Vaticana legas in Julii Bartoloccii Bibliotheca magna Rabbinica T. 4. p. 353.

XXXI. ΤΙΜΑΙΟΣ ἢ περὶ φύσεως, φυσικός. *De natura* dialogus, qvi *arx quædam & vertex Philosophiæ* est, si Claudianum Mamertum audimus lib. 2. de statu animæ c. 7. Proclus Theol. Platon. lib. 1. c. 7. Τὴν περὶ φύσεως ἐπιστήμην σύμπασαν ὁ Τίμαιος περιέχειν ὑπὸ πάντων ὁμολογεῖται τῶν καὶ σμικρὰ συνορᾷν δυναμένων. Apulejus in Apologia: *Plato Philosophus in illo præclarissimo Timæo, cœlesti quadam facundia universi mundum molitus.* Fingit vero Socratem disputantem de rebus naturalibus & universi constitutione cum *Timæo* Locro Pythagoreo, *quos constat eodem sæculo non fuisse*, ut ait Macrobius lib. 1. Saturnal. c. 1. Sed fallitur Macrobius, si verum est qvod Cicero V. de finibus & 1. Tusc. Hieron. in Apologia contra Rufin. non longè ab extremo, aliiqve testantur Timæum hunc à Platone in Italia fuisse auditum. De hoc Timæo, qvem è Pythagoræ magisterio Astronomiæ disciplinæ perfectè peritũ vocat Chalcidius p. 75. pauca qvædam dixi lib. 2. c. XIII. qvibus in præsenti addere juvat, qvod libellus illius Dorice scriptus περὶ ψυχᾶς κόσμω καὶ φύσιος adhuc exstat servatus à Proclo & commentariis suis in

Platonis Timæum præmissus, hinc cum Platone sæpius editus Græcè & latine *de anima Mundi & Natura.* Transtutit post versionem *Georgii Valla*, vulgatam primum Venetiis A. 1498. fol. *Ludovicus Nogarola*, cum cujus interpretatione & commentariis prodiit Venetiis 1555. 8. Recusus est eodem anno græce & latine Parisiis eadem forma octava, & à *Thoma Galeo* cum eadem Nogarolæ versione & *Joh. Serrani* argumento ac notulis editus iterum inter Opuscula Mythologica, Physica & Ethica, Cantabrigiæ 1671 8 & Amst 1688. 8. In præfatione edit. Cantabrigiens. hæc inter alia doctissimus Galeus: *Timæus major, occasione hujus scriptus à Platone, potes dubitare, illustrioremne an obscuriorem reddiderit. Certe dum dialogum suum κτηνίζων καὶ ἐοσρυχίζων huic Locro lucem dare studuit Plato, in nonnullis locis simplicem & rectum scriptorem anili superstitione corrupit. Erat animus quædam huc, quod facile fieri poterat, ex Iambicho περὶ κοινῆς Μαθηματικῆς, Proclo, Syriano & Damascio (qui quidem & ipsi in majorem Timæum commentati sunt, aliosque ejusdem commentatores, Crantorem, Longinum, Numenium, Origenem, Porphyrium, Severum, Taurum, sæpe multis verbis citant) sed in aliud tempus rejeci.* Deniqve Anglice versum Timæi Locri opusculum est à *Thoma Stanlejo*, in cujus Historia Philosophica jam sæpius lucem vidit. Ex hoc porrò Timæi libello Platonem concinnasse dialogum præsentem, jam pridem notavit Timon Sillographus apud Gellium III. 18 & Jamblichum ad Nicomachi Arithmetica p. 148. Proclus p. 3. ὁμολογεῖται παρὰ πάντων, ὅτι τοῦ Πυθαγορικοῦ Τιμαίου τὸ βιβλίον ὁ Πλάτων λαβὼν ὃ περὶ τοῦ παντὸς αὐτῷ σύγκειται, τὸν τῶν Πυθαγορείων τρόπον Τιμαιογραφεῖν ἐπιχείρησεν. Synesius de dono Astrolabii p. 307. Ἰταλία μὲν γὰρ πάλαι σὺν αὐτοὺς ἔχουσα Πυθαγόραντε ἀκουστὰς καὶ τῶν πλείστων ἁρμοστὰς Ἑλλὰς ἡ μεγάλη προσηγορεύετο. Καὶ μάλα ἐν δίκῃ, παρ' οἷς Χαρώνδας μὲν ἐνομοθέτει καὶ Ζάλευκος, ἐστρατήγουν δὲ Ἀρχύτας καὶ Φιλόλαος, ὁ δ' Ἀστρονομικώτατος Τίμαιος ἐπολιτάρχει τε καὶ ἐπρέσβευε καὶ τἆλλα ἐπολιτεύετο. Παρ' οὗ Πλάτων ἡμῖν περὶ κόσμου φύσεως διαλέγεται. Allegatur Timæus à Plinio II. 8. Hist nat. (& in indice libri V. & lib. XVI. 22. Timæus Mathematicus, nescio, an diversus, plures enim fuere Timæi & præter Jonsio p. 32. & 125. notatos. Timæus Crotoniata & Timæus Parius Pythagorici Jamblicho memorati in vita Pythagoræ c. ult.) à Clemente Alex V Strom. p. 604, Theodorito lib. II. Therapevt. p. 36. &c. Suidas non satis accuratus scriptor Timæo Locro præter libellum hunc περὶ φύσεως, tribuit Μαθηματικὰ & librum de Vita Pythagoræ. Sed de vita Pythagoræ merito ambigunt viri docti. Vide Jonsium p. 32. Porrò librum περὶ φύσεως respicit Syrianus. in XIV. Metaphis. ubi docet Peripa-

ripateticam Philosophiam Ocelli & Timæi vestigiis insistere. Timæus Platonis plurimos nactus est interpretes, qvia omnium dialogorum hujus Philosophi est obscurissimus. Cicero qvidem 2. de fin. cum dixisset, obscuram orationem duobus modis sine reprehensione fieri, si aut de industria facias, ut Heraclitus: aut cum rerum obscuritas, non verborum, facit, ut non intelligatur oratio, *qualis*, inqvit, *est in Timæo Platonis.* Confer Chalcidium initio commentarii & p.420. Præcipue numerorum harmonicorum, qvi in hoc dialogo tractantur, ratio plurimum caliginis habet, atq; ab interpretibus Platonis intacta fere transmissa est notante Sexto Empirico lib.1. contra Matth. p.60. Inde in proverbium abiere Platonis * numeri. Idem Cicero VII. ad Attic. 13. *Aenigma Oppiorum ex Velia non plane intellexi, est enim numero Platonis obscurius.* Hieronymus lib. 2. comment. in Amosum: *Obscurissimus Platonis liber qui ne Ciceronis quidem aureo ore fit planior.* Idem præfat. ad lib. XII. in Es. *Denique Timæum de mundi harmonia astrorumque cursu & numeris disputantem ipse, qui interpretatus est Tullius, se non intelligere confitetur.* Claudii *Galeni* libri IV. de iis, qvæ in Timæo Medice dicta sunt, jam pridem interciderunt. Periere etiam commentaria in Timæum Platonis, scripta ab *Adrasto* Peripatetico (Porphyr. p.270. in Harmonica Ptolemæi) *Æliano* Platonico (id. p.216.) *Albino, Aristocle, Asclepiodoto*, (Olympiodor. in 4. Meteorolog.) *Clearcho, Crantore, Damascio, Dercyllide, Jamblicho, Longino, Numenio, Origene*, (diverso ab Adamantio) *Plutarcho* Atheniensi, *Porphyrio, Posidonio* Stoico (Sext. p.154. contra Mathemat.) *Ptolemæo* Platonico, *Severo, Syriano, Tauro* (Philopon. VI. 8. 21. 22. 27. XIII. 15. de mundi æternitate) & *Theodoro* Asinæo, qvos propemodum omnes laudat & hinc inde expendit Proclus, cujus & ipsius intercidit *ἐπίσκεψις τῶν πρὸς τὸν Πλάτωνος Τίμαιον ὑπ' Ἀριστοτέλους ἀντειρημένων*, laudata eidem Philopono II. 2. IV. 11. 14. VI. 7. 15. 27. 29. VIII. 1. [illegible] 2. XIII. 1. 15. XVI. 4. XVIII. 5.

In Bibliothecis latet *Mich. Pselli εἰς τὴν Πλάτωνος ψυχογονίαν.* Vide Allatium de Psellis p. 87. & p. 91.

Ex editis græcis scriptoribus huc spectant *Plutarchi* liber *περὶ τῆς ἐν Τιμαίῳ ψυχογονίας* & p. 1138. seq. lib. de Musica & *Procli* commentarius in Timæum, in qvinqve libros distributus, sed vix tertiam partem Timæi perseqvens Platonici. Latinæ versionis à *Cicerone* factæ non nisi fragmentum ad nos pervenit, qvod illustrare aggressus est *Geor-*

* Vide qvæ his illustrandis præter Chalcidium, & Proclum p.193. seq. Macrobius II. 2. in somnium Scipionis.

Georgius Valla ad calcem commentarii in Ciceronem de fato Venet. 1492. fol. & cum græcis Platonis confert *Joach. Perionius* ad calcem versionis Nicomacheorum Aristotelis Paris. 1540. 4. & Basil. 1542. 8. atq; *H. Stephanus* in Lexico Ciceroniano. *Chalcidii* qvoq; versio integra non est, ac ne dimidium qvidem dialogum refert, neq; commentarius ejusdem Chalcidii (de qvo in Bibliotheca latina, qvemq; emendatiorem edere, si tempus ferat, animus est) ulterius procedit qvem translatio.

E recentioribus Timæum illustrarunt præter ea, qvæ illustrandis numeris Platonicis disputata sunt à *Joh. Keplero* in Opere de Harmonia mundi, *Seb. Foxius* Basil. 1554. fol. *Matthæus Fragillanus* Bellovacus Paris. 1560. 4. *Paulus Benius* Rom. 1594. 4. Gallicè vertit illustravitqve egregie *Lud. Regius* Paris. 1551. 4. cum nonnullis Isocratis, Demosthenis & Xenophontis. Italice *Sebastianus Ericius* Venetus, cum notis, in qvibus subinde etiam observat Marsilium Ficinum qvædam non satis recte interpretari Venet. 8. Idem similiter illustravit Platonis Euthyphronem, Apologiam Socratis, Critonem ac Phædonem. Confer, Lambecium lib. VII. Commentar. de Bibl. Vindob. p. 37. Spectat & ad Timæi locum insignem illustrandum *Celsi Mancini* Ravennatis synaugia Platonica, sive tractatus de modo qvo fit visio, Ferrar. 1591. 4.

XXXII. ΚΡΙΤΊΑΣ ἢ Ἀτλαντικός, ἠθικός. Appendix veluti Timæi, diligentius perseqvens narrationem *de Antlantide Insula*, cujus in Timæo facta fuerat mentio. Per hanc Atlantidem Olaus Rudbeckius T. 1. Antlanticæ c. 7. Sueoniam intelligit, argumentis variis & nonnulla veri specie lectori blandientibus, auctorisqve * commendantibus ingenium. At pleriq; alii Americam innui à Platone existimant, qvam sententiam novissime propugnavit Vir Clariss. Janus Bircherodius in Schediasmate de Orbe novo non novo Altdorf 1683. Exstat & Georg Casparis Kirchmaieri ὁ μακαρίτȣ Exercitatio de Platonis Atlantide Witteb. 1685. qvi putat à Platone respici tractus extremos Africæ versus Austrum atqve Occidentem. Submersam jam pridem terræ motu Atlantidem suam Plato haut uno loco diserte testatur, itaqve operam & oleum forte perdunt, qvi eam qværunt in terris hodie exstantibus, nisi tota sit fabulosa narratio, ac de industria conficta vel ab Ægyptiis Sacerdotibus, qvod visum Mallincroto p. 95. paralipom. de Hist. græcis: vel à Platone ipso, vel Solone, qvod tamen non credo, etsi bella, qvæ ante novies mille annos ab Alanticis gesta Plato scribit, fabulis sine controversia accensenda sunt. Non absolutum esse hunc dialo-

* Obiit Septuagenario major Upsalæ A. 1702.

dialogum, sed à Platone morte prævento imperfectum relictum, dolet Plutarchus in vita Solonis, qvem vide p.96.& 92. Similiter *Solon*, cum λόγον Ἀτλαντικὸν carmine Græcis explicare constituisset, sive qvod aliud deinde maluit agere, sive præ senio & operis magnitudine deterritus, id facere omisit.

TETRALOGIA IX.

XXXIII. ΜΙ'ΝΩΣ ἢ περὶ νόμου, *de lege*, πολιτικός. In hoc dialogo, qvem & ipsum volunt imperfectum ad nos pervenisse, præter disputationem de eo qvid sit lex, continetur Apologia pro Minoë legislatore Cretensium, qvem alii describunt tanqvam Τυραννικὸν, βίαιον καὶ δασμολόγον, τραγῳδοῦντες τὰ περὶ τὸν Μινώταυρον καὶ τὸν Λαβύρινθον, καὶ τὰ Θησεῖ συμβάντα καὶ Δαιδάλῳ, ut notat Strabo lib.X.p.476. qvi addit, difficile dictu esse, utra sententia vera sit.

XXXIV. ΝΟ'ΜΩΝ ἢ περὶ νομοθεσίας, βιβλία ιβ, πολιτικός. *De legibus opus* Socrati tribuit Salvianus lib.VII. de Dei providentia p.254. *Videamus ergo, quas Socrates de pudicitia leges sanxerit. Uxorem, inquit, propriam nullus habeat, matrimonia enim cunctis debent esse communia - - De hac re & libros condidit, & memoriæ hæc pudenda mandavit.* Olympiodorus in Platonis vita observat Platonem à Solone genus ducere, hujusq; æmulatione legum libros & de Republ. scripsisse. Arcadibus, Cyrenæis ac Thebanis qvantumvis rogatus leges ferre noluit, qvia surdas eorum aures reperit ad æqvabilem honorem & partitionem bonorum admittendam, ut referunt Ælianus II.42. Var. Laërtius III.23. & Plutarchus ad principem ineruditum. Athenæus vero Platonem reprehendit, qvod leges scripserit non hominibus, qvales sunt, sed qvales ipse finxit imaginatione, lib. VI. p.508.

Ludovicus Castelvetrius scriptor acutissimus in commentario ad Aristotelis poëticam Hetrusca lingva edito p. 110. reprehendit Platonem qvod has de legibus dissertationes uno vesperi factas dictasqve fingat, properanti lectori vix intra qvatriduum absolvendas, & tamen easdem in tredecim libros * dividere non dubitaverit. Sed ad postremum hoc responderi potest, divisionem librorum non esse à Platone ipso, verum à *Philippo Opuntio*. Vide qvæ infra num. XXXV.

Aliud in Platone reprehendit Seneca Epist. XCIV. *In hac re dissentio à Posidonio: non probo, quod Platonis legibus adjecta principia sunt. Legem enim brevem esse oportet, quo facilius ab imperitis teneatur, ut velut emissa divini-*

D

* Annumerato Epinomide.

divinitus vox ſit. Jubeat, non diſputet. Nihil mihi videtur frigidius, nihil ineptius, quam lex cum prologo. Ad hoc qvoqve reſponderi poteſt, Philoſophi ſimul partibus fungi voluiſſe Platonem.

Contra Platonis leges *Perſeus* Stoicus ſcripſerat libros ſeptem, teſte Laertio VII. 36. Paſſim qvoqve in leges Platonicas invehuntur veteres ſcriptores Chriſtiani, eorumqve exemplo *Georgius Trapezuntius* in comparatione Ariſtotelis & Platonis Venet. 1523. 8. contra qvem operæ pretium eſt videre, qvæ pro legibus Platonis vel excuſandis vel defendendis ſcripſit Cardinalis *Beſſario* A. 1472. denatus, libro qvarto operis, qvod contrà calumniatorem Platonis (ita Trapezuntium vocat) inſcripſit, poſtea excudit Aldus Venet. 1516. fol. Idem Beſſario ſingulari libro reprehendit craſſiores qvosdam errores ab eodem Trapezuntio admiſſos in latina verſione librorum Platonis de legibus. Aldus editionis ſuæ præſtantiam in titulo commendat his verbis: *paſſim verba græca ipſius Platonis recitantur & emendata & cum ſuis accentibus. Nam in libris Romæ olim impreſſis deſunt. Deinde à Beſſarione ſæpe argumento præmiſſo in latinum vertuntur. Poſtremo Trapezuntii tralatio eorundem verborum Platonis ſubjungitur, quod eſt perquam utile iis, qui græcis literis inſtituuntur atque ex græcis bonis bona latina facere volunt.* Trapezuntio, qvi admodum ſenex obiit Romæ A. 1486. etiam in Epitaphio exprobratum legitur qvod Platoni paulo acerbius inſultavit:

Hac urna Trapezuntii quieſcunt
Georgii oſſa, parum Diis amici,
Quod acri & nimium procace lingua
Platonem ſuperis parem petivit.

Confer Allatium de Georgiis p. 378 Ut ad Platonem revertar, ejus legem de communione uxorum vide qvomodo purget Beſſarion lib. IV. cap. 3. cui adde, ſi lubet, Moſellanum ad Gellii XVIII. 2. Livium Galantem in comparatione Theologiæ Chriſtianæ cum Platonica lib. 1. p. 26. ſeq. Cotelerium ad Patres Apoſtolicos p. 582. &c.

Ariſtotelis τὰ ἐκ τῶν νόμων Πλάτωνος, ſive tribus (ut Laert. V. 22.) ſive duobus libris opus conſtitit (ut Anonymus à Menagio editus in Ariſtotelis vita) interciderunt, perinde ut epitome legum à *Theophraſto* concinnata.

Separatim excuſi Platonis de legibus libri græcè Lovanii. Græcè & Latine librum decimum inter dialogos ſelectos edidit Vir clariſſimus Joh. Nort, Cantabrigiæ 1673. 8 In illo agitur de Dei exiſtentia, providentiaqve & ἀδωροδοκία, exiſtimavitqve Plato eum inſtar

ſtar procemii legibus præmitti poſſe, σχεδὸν γὰρ τοῦτο ἡμῖν ὑπὲρ ἁπάντων κάλλιστον προοίμιον εἴη.

Georgii Gemiſti in 1. de legibus MS.

Antonii Montecatini Epitome librorum de legibus, legumqve in ordinem redactarum. Ferrar. 1594. fol. *Joh. Sleidani* ſumma Doctrinæ Platonis de Rep. & legibus. Argentor. 1548. 8.

XXXV. ΕΠΙΝΟΜΙΣ ἢ νυκτερινὸς σύλλογος, (ἢ φιλόσοφος) πολιτικός. Theoni p. 9. de locis in Platone Mathematicis vocatur ἐπινόμιον. Viciſſim Philo Judæus Deuteronomion Moſis (משנה תורה Devt. XVII. 18.) vocat ἐπινομίδα in libro, qvi hæres rerum divinarum. Sed & Julius Cæſar Scaliger librum poſtremum Poetices ſuæ inſcripſit ἐπινομίδα, qvaſi *acceſſorium munus*. Nam & ſtrenam ἐπινομίδα dixit Ulpianus apud Athenæum, & recte qvidem, ut notavit Caſaubonus l. III. c. 18. Cæterum mirum eſt, qvod Suidas, & ſolus, ni fallor, tradit, qvod paulo ante dixi, auditorem qvendam Platonis, *Philoſophum* opus de legibus in duodecim libros diſtribuiſſe, & decimum tertium, (hanc nempe ἐπινομίδα) loco acceſſorii, de ſuo addidiſſe. Qvia res inſolens videri poteſt, & plura hujus diſcipuli Plotonici ſcripta eo in loco recenſentur, en tibi ipſa Suidæ verba: Φιλόσοφος ὃς τοὺς τοῦ Πλάτωνος νόμους διεῖλεν εἰς βιβλία ιβ. Τὸ γὰρ ιγ αὐτὸς προσθεῖναι λέγεται. Καὶ ἦν Σωκράτους καὶ αὐτοῦ Πλάτωνος ἀκουστής, σχολάσας τοῖς μετεώροις. Ὢν δὲ κατὰ τὸν Φίλιππον Μακεδόνα, συνεγράψατο τάδε. Περὶ τῆς ἀποστάσεως ἡλίου καὶ σελήνης, περὶ Θεῶν β΄, περὶ χρόνου α΄, περὶ μύθων α΄, περὶ ἐλευθερίας α΄, περὶ ὀργῆς α΄, περὶ ἀνταποδόσεως α΄. Περὶ Λοκρῶν τῶν Ὀπουντίων α΄. Περὶ ἡδονῆς α΄. Περὶ ἔρωτος α΄, περὶ Φίλων καὶ Φιλίας α΄. Περὶ τοῦ γράφειν. Περὶ τοῦ Πλάτωνος, περὶ ἐκλείψεως καὶ περὶ μεγέθους ἡλίου καὶ σελήνης καὶ γῆς α΄. Περὶ ἀστραπῶν, περὶ πλανητῶν. Ἀριθμητικά. Περὶ πολυγώνων ἀριθμῶν. Ὀπτικῶν β΄, ἐνοπτρικῶν β΄, Κυκλιακά, Μεσότητας, καὶ ἄλλα. Aliter Suidæ locum accepit Menagius ad Laertium p. 158. Sed nec emendatio viri præſtantiſſimi mihi probatur hoc loco neqve interpretatio, qvam nec ipſe ſecutus Menagius eſt p 428. Miror viris doctis non animadverſum, * qvod Laertio idem Philoſophus III. 37. vocatur *Philippus*. Ait enim plerosqve arbitrari Philippum Opuntiũ leges Platonis ex cereis,

 in

* Hoc poſtea vidi etiam notatum accuratiſſimæ eruditionis Viro, Ludolpho Kuſtero ad Svidam. Non prætereundus tamen locus Nicomachi Gernſeni lib. 1. Arithmet. p. 6. Πλάτων δὲ ἐπὶ τέλει τοῦ τρισκαιδεκάτου τῶν νόμων, ὅπερ τινὲς ΦΙΛΟΣΟΦΟΝ ἐπιγράφουσιν, ὅτι ἐν αὐτῷ περισκοπεῖ, ποταπὸν δεῖ τὸν φιλόσοφον εἶναι.

in qvibus auctor eas scripserat, tabellis transscripsisse, & tertium decimum librum addidisse. Ενιοί τέ φασιν ὅτι Φίλιππ⊙ ὁ Ὀπύντι⊙ τὺς νόμυς Πλάτων⊙ μετέγραψεν ὄντας ἐν κηρῷ· Τύτυ καὶ τὴν ἐπινομίδα φασὶν εἶναι. Ejusdem Philippi inter Platonis discipulos mentio III. 47.

XXXVI. ἘΠΙΣΤΟΛΑΙ' ιγ, ἠθικαί. *Epistolæ* XIII. de his aliisq; Platoni tributis dixi lib. II. cap. X. ubi scriptores Epistolarum recensebam. *Prima*, *secunda & tertia* scripta est ad Dionysium, *quarta* ad Dionem Syracusanum, *quinta* ad Perdiccam, *sexta* ad Hermiam Erastum & Coriscum Scepsios, *septima* (liber pro Epistola) & *octava* ad Dionis amicos: *nona* ad Archytam Tarentinum. *Decima* ad Aristodorum, qvi Laertio est Aristodemus; *undecima* ad Leodamantem, *duodecima* iterum ad Archytam, & *tertia decima* ad Dionysium. Ordo apud Laertium à vulgato sic differt:

Vulg:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12	13.
Laert:	4.	5.	6.	10.	11.	8.	7.	8.	2.	1.	9.	3.	7.

Epistolis suis Plato solitus præfigere εὐπράττειν, ut alii χαίρειν vel χαθεῖν vel εὐδιάγειν, vel ὑγιαίνειν vel εὐλογεῖν. Vide Mericum Casaubonum & Menagium ad Laertii III. 61. Paulum Colomesium in observrtionibus sacris ad Act. XXXIII. 26.

XXXVII. ἘΠΙΓΡΑ'ΜΜΑΤΑ. *Epigrammata* qvædam Platonis leguntur apud Laertium III. 29. seqq. Apuleium in Apologia, Gellium XIX, 11. Athenæum, & in Anthologia veterum Epigrammatum.

XXXVIII. ΔΙΑΘΗ'ΚΑΙ. *Testamentum* apud Laertium III. 41.

IV. SCRIPTA DUBIA vel SUPPOSITA PLATONI.

Qvibus Asteriscus præfixus est illa non exstant amplius, sed interciderunt.

* XXXIX. ΜΙ'ΔΩΝ ἢ Ἱπποστρόφ⊙. Laert. III. 62. è Thrasyllo.

XL. ἘΡΥΞΙ'ΑΣ ἢ Ἐρασίστρατ⊙. *Laert.* III. 62. Sed & inter *Aeschinis* Socratici Dialogos à Suida refertur in Αἰσχίνης, apud qvem duo diversi sunt dialogi ἐρυξίας & ἐρασίστρατ⊙. In Platonis editionibus inscribitur: ἐρυξίας ἢ περὶ πλύτυ. Ἐν ἄλλῳ, Ἐρασίστρατ⊙. Sane uterqve in hoc dialogo cum Socrate colloqvuntur, Eryxias Stirieus & Erasistra-

ſiſtratus. Tota autem diſputatio eſt *de veris & falſis divitiis*. Latinè vertit *Sebaſt. Corradus.*

XLI. ἉΛΚΥΏΝ *Leonti* Academico tribuitur à Nicia Nicaenſi apud Athenæum lib. XI. p. & Favorino apud Laertium III. 62 atq; etiamnum exſtat, non qvidem inter Platonis opera, ſed Luciani T. 1. p. 176. edit. Amſtelod. Siqvidem vera eſt conjectura elegantiſſimi Mureti Fabri p. 10. ad ſuaviſſimum fabulonem Phædrum. Integer titulus ibi eſt: Ἀλκυὼν ἢ περὶ μεταμορφώσεως, & totus verſatur in admirabilius Dei operibus celebrandis, cujus potentiam homines ne cogitando qvidem aſſeqvi valemus.

XLII. ἈΚΈΦΑΛΟΣ ἢ ΣΊΣΥΦΟΣ. Laertius III. 62. In Platonis editionibus inſcribitur Σίσυφος ἢ περὶ τοῦ βουλεύεσθαι. Suidæ & Laertio II. 60. inter Æſchinis Socratici dialogos referuntur οἱ καλούμενοι ἀκέφαλοι. Diſputat hic dialogus, qvid ſit deliberare ac qværere, & qvomodo hæc inter ſe differant. Latine vertit *Sebaſtianus Corradus.*

XLIII. ἈΞΊΟΧΟΣ ἢ περὶ θανάτου, *de morte non metuenda* propter vitæ præſentis miſeriam, & felicem animarum immortalitatem. Æſchines Socraticus & ipſe Axiochon ſcripſerat, teſte Laërtio, Harpocratione & Svida: Sed qvæ ex Æſchinis Axiocho laudant veteres Athenæus & Pollux, in hoc qvi exſtat non leguntur. Hunc *Marſilius Ficinus* latine vertit, ediditqve ſub titulo *Xenocratis* Platonici *de morte*. Sane inter Xenocratis ſcripta Laertius IV. 12. refert librum περὶ θανάτου. Lucem adſpexit ſæpiſſime, & ad calcem librorum Ficini de veritate Religionis Chriſtianæ A. 1507. Argentorati in 4. Latine transtulit etiam *Rudolphus Agricola*, cujus verſio in qvibusdam Platonis editionibus occurrit, ut in Græco-Latina Lugd. 1590. fol. & *Rayanus Wesdalus*, ex cujus verſione una cum ipſius ſcholiis prodiit Colon. 1568. 4. Baſil. 1577. 8. *Gallice* Axiochus & Hipparchus Platonis *Stephano Doleto* interprete, Lugd. 1544. 12. Laudat ex merito, ſed Platoni perperam tribuit Theodorus Prodromus in Amaranto p. 442. ſeq. reprehenſus eo nomine à Gilberto Gaulmino in notis p. 564. Prætereo recentiores ad Platonem auctorem referentes, ut Mich Neandrum, virum optimum & doctiſſimum, in Anthologico Græco Latino p. 400.

* XLIV. ΦΑΊΑΚΕΣ. Laertius III. 62. è Thraſyllo.

XLV. ΔΗΜΌΔΟΚΟΣ ἢ περὶ τοῦ συμβουλεύεσθαι, qvinam ad conſilium dandum idonei & fide digni ſint habendi. Meminit Laertius III. 62. & Clemens Alex. 1. Strom. p 315. addens εἰ δὴ τοῦ Πλάτωνος τὸ σύγγραμμα. Latine vertit *Sebaſtianus Corradus.*

 * XLVI.

* XLVI. ΧΕΛΙΔΩΝ ἑβδόμη. Laertius ubi supra, in cujus editionibus tanqvam duo diversa scripta referuntur χελιδὼν & ἑβδόμη. Sed ita, ut feci, conjungenda esse svasit H. Stephanus, licet fateor tituli rationem neutiqvam me capere.

* XLVII ΈΠΙΜΕΝΙ'ΔΗΣ, Laertius III. 62. & allegatur sub Platonis nomine ab Eusebio X. præparat. 4. p 471. & XI. 16. p. 534. Sed posteriore loco legendum *Epinomide* pro *Epimenide*.

XLVIII. "ΟΡΟΙ, *Definitiones*, à Laertio non memoratæ, Platoni tribuuntur ab Ammonio in πορφύριον, sane ex Platone collectæ sunt. Sub *Speusippi* nomine edidit latine à se translatas *Marsilius Ficinus*. Vertit etiam *Corradus* vir doctissimus. Eqvidem Speusippum ὅρους scripsisse testatur Laertius IV. 5.

XLIX. ΠΕΡΙ 'ΑΡΕΤΗΣ, ἡ διδακτόν. Inter *Æschinis* Socratici dialogos refertur à Svida. Contendit, ut sæpe alias Plato, Virtutem neqve disciplina neqve natura comparari, sed θείᾳ μοίρᾳ inesse illis, qvi eadem præditi sunt. Latine vertit *Sebastianus Corradus*

L. ΠΕΡΙ' ΔΙΚΑ'ΙΟΥ. *de justo*, qvid sit. Plures dialogos Platonem scripsisse, qvibus conetur demonstrare, qvid sit justitia; neq; tamen qvicqvam potuisse proferre, qvod sit perspicuum, aut qvod lectoribus persvadeat, affirmat Isidorus Pelusiota lib. IV. Epist. 91.

Hunc qvoqve dialogum latine vertit *Corradus*.

LI. Platonis *de Vacca* supposititium, qvod allegat Thomas Bradvvardinus de causa Dei contra Pelag. & qvos vocant *Institutionum libros* Magi circumferunt, explosos à Joh. Pico Mirandulano lib. I. in Astrologos p. 284.

V. SCRIPTA PLATONIS DEPERDITA.

POEMATA. Laertius III. 4. seq. εἰσὶ δ' οἳ καὶ παλαῖσαι φασὶν αὐτὸν Ἰσθμοῖ, καθὰ καὶ Δικαίαρχος ἐν πρώτῳ περὶ βίων, καὶ γραφικῆς ἐπιμεληθῆναι, καὶ ΠΟΙΗ'ΜΑΤΑ γράψαι, πρῶτον μὲν ΔΙΘΥΡΑ'ΜΒΟΥΣ, ἔπειτα καὶ ΜΕ'ΛΗ καὶ ΤΡΑΓΩΙΔΙ'ΑΣ. His *poemata Heroica* addit Ælianus, II. 30. Var. eaqve à Platone igni tradita memorat, qvod Homericis multum inferiora videret. Adde P. Victorium XXXVI. 13. Var. lect. Isaacum Vossium de viribus rhythmi p. 53. τὰ πρῶτα ἐπὶ ποιητικὴν ὥρμησεν καὶ ΗΡΩ'ΙΚΑ ἔγραφε μέτρα, εἶτα αὐτὰ κατέπρησεν ὑπερορῶν αὐτῶν, ἐπεὶ τοῖς Ὁμήρου αὐτὰ ἀντικρίνων ἑώρα κατὰ πολὺ ἡττώμενα. Non minus Tragœdias qvoq; suas & dithyrambos commisisse flammis, cum Socratis Philoso-

losophia captus esset, præter Laertium III. 5. & Ælianum loco laudato refert Olympiodorus in Platonis vita: *ἐποίησε δὲ καὶ τραγικὰ ποιήματα καὶ διθυραμβικὰ καὶ ἄλλα τινὰ, ἅπερ πάντα κατέκαυσε τῆς Σωκράτους παραθεὶς διατριβῆς, εἰπὼν τοιοῦτον ἔπος.* *

Ἥφαιστε πρόμολ' ὧδε, Πλάτων νύ τι σεῖο χατίζει.

Eustathius ad Iliad. Σ. p. 1202. *Ὁ σοφὸς ἐκεῖνος, ἦν δὲ ὁ μέγας Πλάτων εἰς ποιητικὴν φασὶν ὁρμήσας, καὶ ΗΡΩΪΖΩΝ, κατέπρησεν ἃ ἔγραψεν, ὡς Ὁμήρου ἡττώμενα κατὰ πολύ. Εἶτα ἐπιθέμενος τραγῳδίᾳ καὶ μέλλων ἀγωνιεῖσθαι, καὶ ἀκούσας Σωκράτους καὶ καθάπαξ αἱρεθεὶς ὑπὸ τῆς ἐκείνου σειρῆνος, ἀπεδύσατο ἐπὶ φιλοσοφίαν, ἐφ' ᾗ καὶ εὐδοκίμησε πάνυ.* Apulejus de dogmate Platonis: *Picturæ non aspernatus artem, tragœdiis & dithyrambis se utilem finxit. Jamque carminum confidentia elatus certatorem se profiteri cupiebat, nisi Socrates humilitatem cupidinis ex ejus mentibus expulisset, & veræ laudis gloriam in ejus animam inserere curasset.* Gellius XIX. 11. afferens distichon lepidissimum Platonis in Agathonem, addit hoc ipso eum adolescentem tragœdiis eodem tempore faciendis prælusisse.

Præterea dubios dialogos deperditos, de qvibus dixi num. 39. 44. 46. 47. 50. & truncos, de qvibus num. 29. tum *ἀγράφους συνουσίας* Platonis, è qvibus Aristotelem subinde profecisse notat Franciscus Patricius T. 3. discuss. peripatet. lib. 6. p. 345.

Dictum ejus, qvo affirmavit, Deum *ἀεὶ γεωμετρεῖν*, in scriptis Platonis hodie non occurrit, exponitur à Plutarcho VIII. 2. Sympos.

Platonis scripta divulgasse & in Siciliam transportata vendidisse *Hermodorum*, ipsius auditorem, referunt Zenobius & Suidas in *λόγοις Ἑρμόδωρος ἐμπορεύεται*, atqve Cicero XIII. 21. ad Atticum.

Vetustiores Platonis interpretes ad minimum LXV. reperire se ait Franciscus Patricius ante Ammonium Saccam, qvi Alexandriæ vixit circa A. C. 200. Nec pauciores post illa tempora clari fuere. Horum plerosq; commemoratos lector reperiet infra capite tertio. Pulchre autem observat Chalcidius p. 340. *Sententiis Platonis plene & diligenter elaboratis juniores Philosophos, ut non optimos heredes, paternum censum in frustra dissipantes perfectam atque uberem sententiam* (non raro) *in mutilas opiniunculas incidisse*; Similiter Numenius apud Eusebium XV. præparat. cap. 5. p. 729. qveritur Platonem à suis Penthei instar hinc indeqve misere distrahi.

VI.

* Simili parodia ex Iliad. Σ. 392. usus Metrocles apud Laert. IV. 95.

VII. EDITIONES PLATONIS.

GRÆCÆ.

Prima Aldina Venet. 1513. fol. cui præfixa Aldi ad Leonem X. supplicatio pro bonis literis promovendis. In hac, qvantum ipse studium ad libros emendate excudendos posuerit, pluribus refert, atq; inter alia de præsenti sua Platonis editione hæc scribit: *Etsi opere in magno fas est obrepere somnum (non enim unius diei hic labor est noster, sed multorum annorum, atque interim nec mora nec requies) sic tamen doleo, ut, si possem, mutarem singula errata numo aureo.* Eidem editioni præfixum est perqvam elegans *Marci Musuri* carmen elegiacum in laudem Platonis, qvod ita probatum est Leoni Pontifici, ut ab eo non aliam, ut creditur, ob causam Archi-Episcopus Epidaurensis crearetur. Vide Dan. Heinsii præfat. ad peplum epigrammatum græcorum, & Vossium de Poetis græcis p. 84.

Altera, *Basileensis*, apud Joh. Welderum A. 1534. fol. quæ editio eo maxime nomine est commendabilis, quod *Procli* commentarios eximios in Timæum & Remp. Platonis græce adjunctos exhibet, & indice locuplete in Platonem est instructa; castigataque à Simone Grynæo & Joh. Oporino.

Tertia, itidem Basileensis, apud H. Petri A. 1556. fol. quæ, exceptis Procli commentariis, Walderianam exprimit, sed ad MSS. Codices ab Arnoldo Arlenio emendatam ac suppletam. Huic quoque *Musuri* carmen præfixum est, cum latina *Zenobii Acciajoli* Metaphrasi.

LATINÆ.

I. Ex versione *Marsilii Ficini*, qui eam Laurentio Medicis inscripsit, Venet. 1491. fol. Dicitur Ficinus versionis suæ primum specimen ostendisse Marco Musuro, & ejus censuram rogasse. At hic inspecto Ficini labore, digitos atramento protinus immersit, eisq; prima Ficinianæ versionis pagina obliterata, demonstravit, alia versione opus esse, hanc non nisi una litura posse emendari, ut refert Menagius T. 2. Antibailleti p. 157. Itaque Ficinus denuo rem majori studio adorsus, illam, quæ in omnium manibus versatur, composuit Platonis versionem, quæ post priorem, quam dixi, Venetam, & Florentinam Labeo memoratam editionem, sæpius lucem vidit cum ejusdem Ficini

argumentis Venet. 1517. fol. apud Phil. Pincium & Parisiis in ædibus Ascensianis A. 1518. fol. Basileæ apud Froben. ex recognitione Sim. Grynæi 1551. fol. tum Lugduni * A. 1557. fol. apud Antonium Vincentium, in qua editione accessere sex dubii Platonis dialogi è versione *Sebastiani Corradi*, quæ separatim viderat lucem Lugduni apud Gryphium 1543. 4. Ac eo tempore iterum prodiit Plato à Ficino versus Lugd. 1567. fol. & ex recensione Stephani Tremulæi 1592. 12. tribus voluminibus. In Ficinianis editionibus scripta Platonis exhibentur hoc ordine: Hipparchus, ἐρασαὶ, Theages, Meno, Alcibiades uterque, Minos, Euthyphro, Parmenides, Philebus, Hippias major, Lysis, Theætetus, Jo. Sophista, Politicus, Protagoras, Euthydemus, Hippias minor, Charmides, Laches, Clitopho, Cratylus, Gorgias, Convivium, Phædrus, Apologia Socratis, Crito, Phædo, Menexenus, De Republica libri X. Timæus, Critias, de legibus, Epinomis, Epistolæ XIII. dialogi nothi VI. Axiochus, de justo, de virtute an doceri possit, Demodocus, Sisyphus & Eryxias. His omnibus subjiciuntur ὅροι sive definitiones. De Ficini versione ita Joh. Baptista Crispus de ethnicis Philosophis caute legendis p. 307. *Jacobus Carpentarius in Platonis verbis exponendis negligenter uni Ficino fidem adhibet, qui potius, quid recte sentiendum, ex natura, quam ex Platonis fundamentis ubiq; ostendit. Unde sæpe numero ab ipso factum est, ut pueriliter admodum se ipsum primum, deinde cumplurimos in Platone interpretando deluserit, sive quod pudeat sui laboris in uno Ethnico interpretando, sive quod ita sentiat fortasse D. Thomam interpretatus, qui Aristotelis verba raro non ad Ecclesiam vel ad tolerabilem sensum trahit.* Ludovicus Regius, qui dialogos quosdam Platonis (Timæum, Symposium &c.) gallicè vertit & commentariis illustravit Paris. 1559. 4. in præfat. de Ficino loquens *ce seroit temps perdu*, inqvit, *de m' arrester à reprendre ce personnage en tous les endroits ou il a fally traduisant Platon, mais plutot luy convient rendre graces du labeur, qu' il a pris volontairement. - - Le bon Seigneur n' estoit gueres experte en grec ny en latin, & à fally infiniment traduisant cet auteur, mesmement en telles difficultez qui dependent de la connoissance de l'antiquité ou de la nature. I'en ay conferé avec Mr. G. Pelissier Eveque de Montpellier & à Mrs. Turnebus & Goupil Professeurs du Roy, & m'a secouru chacun à son pouvoir.* Ficini lapsus annotavit etiam Hetruscus Timæi & aliorum qvorundam dialogorum interpres Sebastianus Ericius. Petri autem Nannii † judicio, è Ficini qvidem tradu-

* Hanc editionem multis recenset Abbas Morlierius, Doctor Sorbonicus, in libro gallice A. 1703. edito, Essais de literature pour la connoissance des livres T. 1. p. 348. seq & T. 2. p. 3. seq.

† Vide Gaddium T. 2. de scriptoribus non Ecclesiasticis p. 144.

traductione utcunqve sentimus qvid Plato velit, *sed ita, ut si ipse Plato legeret, pro suis non agnosceret. Ubi enim in latinis Heroica illa vis & subtilitas grandiloqua, ubi illa beata nec tamen otiosa verborum luxuries?*

II. Ex versione *Jani Cornarii*, cum Ficini argumentis & commentariis Basil. 1561. fol.

III. *Pompeji Gargiliani* versio qvorundam dialogorum Platonis (mihi nunqvam visa) ut obscura perstringitur à Jano Nicio Erythræo, Pinacotheca I. c. 69.

GRÆCOLATINÆ.

I. Cum versione & argumentis *Marsilii Ficini* Lugd 1588. 1590. apud Franciscum le Preux, & Francof. 1602. fol. apud Marnium & hæredes Aubrii. Exstant & græce ac latine cum Ficini versione excusi dialogi Platonis qvinq; selecti de rebus divinis, hic nempe: Socratis Apologia, Crito, Phædo, liber decimus de legibus & Alcibiades secundus curante *Johanne North* Viro Clariss. Cantabrigiæ 1673. 8. In hac editione singuli dialogi in capita sive sectiones divisi sunt, laudatissimo & utilissimo studio, qvod utinam primis operum Platonicorum editoribus in mentem venisset.

II. Cum versione nova & argumentis notisq; utilibus ac perspicuis *Joh. Serrani*, qvi Reginæ Anglorum Elisabethæ tomum primum inscripsit, secundum Jacobo VI Regi, tertium inclytæ Bernatum Reip. Paris. 1578. fol. tribus Voluminibus, perqvam nitide, ex *H Stephani officina* & cum ejusdem animadversionibus, qvi collatis prioribus editionibus & Codd. MSS. operam dedit, ut græca qvam emendatissima exhiberet. Distribuit Serranus scripta Platonis in Syzygias sex, qvarum primam secundam & tertiam *primum Volumen* complectitur. In *prima Syzygia* qvæ cum prima Thrasylli tetralogia convenit, occurrunt, qvi ad Socraticæ doctrinæ defensionem spectant, Euthyphro, Apologia Socratis, Crito & Phædo. In *secunda* Syzygia dialogi Isagogici in universam Philosophiam, qvi vel de vera Philosophia agunt, Theages, Erastæ, Theætetus: vel oppugnant Sophisticam, Sophista, Euthydemus, Protagoras & Hippias minor. In *tertia* dialogi λογικοὶ, Cratylus, Gorgias. & Jo. *Volumen secundum* complectitur *Syzygiam tertiam*, sive Dialogos Platonis Ethicos generales Philebum, Menonem, Alcibiadem primum: Ethicosqve speciales, Alcibiadem secundum, Charmidem, Lysidem & Hipparchum: tum Politicos, Menexenum, Politicum, Mi-

Minoem, libros de Rep. ac de legibus & Epinomidem. *Volumen tertium* complectitur *Syzygiam quartam*, in qva dialogi Physici ac Metaphysici sive Theologici, Timæus, Critias, Parmenides, Sympofium, Phædrus & Hippias major. Deniqve *Syzygiam quintam*, in qva Epistolæ XIII. & dialogi nothi (qvibus immerito accensetur Clitipho) & definitiones. Leone Allatio judice pag. 119. de scriptis Socratis, *jure merito plerique hac nostra tempestate viri ingenui & docti ad Ficini interpretationem fideliorem, ad Serrani tanquam elegantiorem confugiunt.* De eadem Serrani versione ita Illustris Huetius de claris interpretibus p. 280. *Sententiis contentus verba despexit, fidelem absq; eo & perspicuam, quam pollicetur, conversionem præstiturus.* Claudius Fleurius diss. de Platone p. 289. *J'ay appris, non sans quelque surprise, que ce Jean Serranus dont le Platon est si estimé (soit à cause de Henry Estienne qui l'a imprimé, soit par quelque autre raison) est le meme Jean de Serres qui a écrit l'Histoire de France sous le titre d'inventaire. Je ne connois point d'auteur a qui il ait mieux reussi de deguiser son nom. - - Sa traduction est plus latine que celle de Ficin, mais elle n'est pas si fidelle. Il abandonne la plus part des allegories & des mysteres de Marsile, en retenant seulement quelques unes au besoin, pour expliquer ce qu'il n'entend pas. - -* Reprehendit deinde Serranum Fleurius qvod ordinem librorum immutaverit, & Analysi scholastica deformaverit scripta Platonis; hanc tamen ipse mox non diffitetur utilem lectoribus esse, qvod facile per se qvilibet æqvus judex æstimabit.

ITALICE.

Prodiit Plato interprete *Dardi Bembo* Venet. 1601. 12. tribus Voluminibus.

Nonnulla Platonis etiam Italice vertit *Sebastianus Ericius*, ut notavi supra num. XXXI. in Timæo.

GALLICE ET ANGLICE.

De Gallica versione dialogorum qvorundam adornata à *Ludovico Regio* dixi paulo ante, ubi de latina Ficini interpretatione.

Gallice dialogos præcipuos Platonis perqvam eleganter convertit *Andreas Dacerius* (ut retuli num. I. in Euthyphrone) & reliqvos qvoqve editurum se in nupera Hieroclis editione est pollicitus. Ex gallica Dacerii versione promanavit Anglica A. 1701. sub titulo *Plato abrig'd.*

PER-

PERSICE ET HEBRAICE.

Platonis scripta *Persice* translata jussu Chosrois Persarum Regis Justiniano Imp. æqvalis testatur Agathias lib. 2. Libros de Rep. translatos exstare *Hebraice* in Bibl. Vaticana, notabam supra num. XXX.

VIII. SCRIPTA VARIA DE PLATONE ET PLATONICA PHILOSOPHIA.

VITAM PLATONIS scripserunt è veteribus *Diogenes Laertius* libro III.

Olympiodorus in prima praxi, sive prælectione ad Alcibiadem I.

(Ne jam de perditis dicam, *Porphyrio, Favorino, Zosimo Alex. Clearcho, Aristoxeno, Hermodoro, Speusippo, Xenocrate*, &c.)

E recentioribus, editores atqve interpretes Operum, *Marsilius Ficinus*, qvi etiam Apologiam de moribus Platonis scripsit, *Andreas Dacerius* &c. tum *Causabonus, Aldobrandinus, & Menagius* ad Laertium.

Video etiam memorari *Mich. Boschii* vitam Platonis & pro Aristotele defensionem Argent. 1591. 8. qvam non vidi. *Bembi* pro Platone Apologia, cujus meminit Gaddius, lucem haud vidit.

DISSENSUM AB ARISTOTELICA PHILOSOPHIA ostendere sunt conati, post deperdita scripta *Tauri Berytii & Attici* Platonici, *Georgius Gemistus Pletho* de Platonicæ & Aristotelicæ Philosophiæ differentia, Basil. 1574. 8.

Georgius Trapezuntius in comparatione Aristotelis & Platonis Venet. 1523. 8. *Mich. Apostolius* Gemisti contra Gazam ὑπερασπιστής MS. in Bibl. Bodlej. Apostolium impugnavit *Andronicus Callisti*, Andronicum *Nic. Secundinus*.

Bernardinus Donatus Veronensis de Platonicæ atqve Aristotelicæ Philosophiæ differentia. Venet. 1540. 8. Parif. 1541. 8.

Franciscus Patricius discussionum Peripateticarum (Basil. 1581. fol.) Tomo III.

CONSENSUM PLATONIS CUM PHILOSOPHIA ARISTOTELIS, jam tum professus est se agnoscere Antiochus Academicus, ejusqve auditor Cicero lib. V. de finibus, & alii passim: at singulari scripto docuerat

Porphyrius libris VII. ſed qvi pridem interciderunt (confer Holſten. de Porphyrii vita c. 8.)

Hierocles in libris de fato ac providentia, ad Olympiodorum Philoſophum, libro præcipue ſexto. Vide Photium Cod. CCXIV.

De eadem re commentarium promiſit è latinis veteribus *Boethius* lib. 2. de interpretatione, ſed qvi elaboratus ab eo non videtur, certe lucem non vidit. *Bernardi Carnotenſis* ſimilem conatum laudat Sarisberienſis II. 17. Metalogici.

E recentioribus conſenſum Platonis cum Ariſtotele probare conatus eſt *Joh. Picus.* (adde Politiani Miſcellanea c. 1.)

Franciſcus Patritius diſcuſſionum Peripateticarum tomo II.

Seb. Foxius libris V. Lovan. 1554. Pariſ. 1560. 8. Witteb. 1589. 8. Lugd. 1622. 8. Confer Obſervat. Hallenſ. T. 3. p. 268. ſeq.

Jac. Carpentarius Claromontanus Pariſ. 1573. 4.

Gabriel Buratellus, Anconitanus, in conciliatione præcipuarum contraverſiarum Ariſtotelis & Platonis 8. Venet. 1573.

Jacobus Mazonius Cæſenas libris II. præludiorum ad Comparationem Ariſtotelis & Platonis, Venet. 1597. fol.

Franciſcus Diacetius,

Petrus Maſſolus,

Symphorianus Champerius.

Addi his poſſunt *Paganinus Gaudentius* de dogmatum Ariſtotelis cum Platonis Philoſophia comparatione Florent. 1639. 4. *Benjamin Coberus* in Exercitationum Platonicarum præludio, ſive dialogo de Philoſophia, pro iis qvi Platonem cum Ariſtotele volunt conjungere. Spiræ 1605. 8. *Andreæ Bachmanni* æqvilibrium de ſuperpondio divini Platonis cum Ariſtotele Parallelo, ſive Ariſtoteles cum Platone comparatus. Northuſæ 1629. 12.

D. Phil. Treunerus in diſſ. de Theologia Platonis & Ariſtotelis comparata, Jenæ 1690. 4.

Confer ſi placet *Jacobum Thomaſium* Oratione XV. de Syncretiſmo Peripatetico, & *obſervationes Hallenſes* III. 14. ubi etiam de *Joh. Baptiſta du Hamel* libris II. de conſenſu veteris ac novæ Philoſophiæ diſſeritur.

PLATONEM CUM ARISTOTELE COMPARAVIT ſingulari & erudita diatriba gallice edita Philoſophiam utriusqve inter ſe contendens *Renatus Rapinus*.

HIPPO-

HIPPOCRATIS ET PLATONIS DECRETA libris novem explicuit & inter ſe contulit, atq; adverſus aliorum ſententias defendit *Galenus*, qvi exſtant. *Telephus* qvoq; Grammaticus, Suida teſte, ſcripſerat περὶ τῆς Ὁμήρου καὶ Πλάτωνος συμφωνίας. *Proclus* συμφωνίαν Ὀρφέως Πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος. Cum *Orpheo* conſentire Platonem obſervavit & *Hierocles* libro qvarto de fato ac providentia, & *Olympiodorus* commentar. in Phædonem, πανταχοῦ γὰρ ὁ Πλάτων παρῳδεῖται Ὀρφέως.

DE PLATONIS THEOLOGIA *Zenodoti* liber πρὸς Πλάτωνα περὶ θεῶν Suidæ memoratus intercidit. Exſtant *Procli* libri VI. de Theologia Platonis, & στοιχείωσις θεολογική, in qvam *Nicolai Methonensis* Epiſcopi animadverſiones & Fratris *Berealdi* expoſitio MS. ſuperſunt, illa græce, hæc latine. His addendus *Marſilius Ficinus*, cujus exſtant Theologiæ Platonicæ libri XIIX. de immortalitate animorum atqve æterna felicitate & Theologiæ Platonicæ Compendium T. 1. Opp. p. 671. - 676.

Paulus Benius Eugubinus in Theologia Platonis atqve Ariſtotelis Patav. 1624. 4.

Eſaiæ Pufendorfii diſſ. à juvene ſcripta de Theologia Platonis.

CONSENSUM PLATONIS CUM CHRISTIANA RELIGIONE oſtendere conantur præter Chriſtianos veteres Clementem Alex. alioſqve (qvorum loca collegit Mericus Caſaubonus de credulitate & incredulitate p. 122. ſeq.) tum recentiores Auguſtinum Steuchum Eugubinum in libris de perenni Philoſophia, Beſſarionem contra calumniatorem Platonis, Gvil. Poſtellum de Orbis terræ concordia, Theophilum Galeum in Atrio Gentilium Anglice edito & in Philoſophia Generali, Marſilium Ficinum Variis ſcriptis, Philippum Mornæum libro de Veritate Religionis Chriſtianæ, atq; *Andream Dacerium* in diſſ. de Platone, notiſq; ad Gallicam dialogorum verſionem paſſim, *Mutius Panſa* Pinnenſis in tractatu de oſculo ſeu conſenſu Ethnicæ & Chriſtianæ Philoſophiæ, Marpurg. 1605. 8. qvi plures hujus argumenti libros molitum ſe teſtatur p. 115. 291 485. *Livius Galantes*, Ordinis Minorum, libris XX. de Chriſtianæ Theologiæ cum Platonica comparatione, Bononiæ A. 1627. fol. qvo in opere *liber primus* continet Platonis vitam & encomia, qvibus præcipue veteres Eccleſiæ doctores eum mactarunt, tum qvæ iidem in ipſo damnavere, & qvibus argumentis defendi poſſit. Liber II. III. IV. conſiderant dogmata Platonica de Deo. Liber V. VI. VII. de Angelis. Liber VIII. IX. X. de Creatione. Liber XI. XII. XIII. de anima. Liber XIV. XV. XVI. de Dæmo-

Dæmonibus. Liber XVII. XIIX. XIX. de felicitate summa hominis. Liber deniq; vicesimus colligit dicta veterum Poëtarum capitibus fidei Christianæ consentientia. *Petrus Calanna* in Philosophia Seniorum, sacerdotia & Platonica Panormi 1599. 4. *Franciscus Patricius* in Aristotele exoterico, ubi ostendere conatur Platonem cum Doctrina Christiana conspirare per capita XLIII. in qvibus dissidet Aristoteles. Confer Joh. Launojum de Varia Aristotelis fortuna c 17. *Franciscus de Vieri* in compendio doctrinæ Platonicæ qvatenus cum Christiana fide conspirat. Italice A. 1577. 8. His adde qvod Plato à Numenio dictus est *Moyses Atticissans*, & ab Hebræis plurima repetisse à multis creditur, qva de re præ cæteris consulendus Huetius demonstrat. Evangel. proposit. IV. c. 2 § 14. Tob. Pfannerus in Theologia gentili &c.

DISSENSUM PLATONIS A RELIGIONE CHRISTIANA multi etiam è veteribus Ecclesiæ Doctoribus satis perspicue observarunt, qvi Platonem habebant *condimentarium hæreticorum*. Unde Bernhardus Epist. 109. de Abailardo: *dum Platonem probat Christianum, se probat Ethnicum.* Hanc in rem operæ pretium est legere, qvæ scripsit

Joh. Baptista Crispus, Gallipolitanus, in erudito Opere de Ethnicis Philosophis caute legendis, Rom 1594. fol. qvo præcipue Platonis doctrinam de Anima ad examen revocavit, & p. 235. monet *Platonem tum præcipue cavendum esse, cum piis dogmatibus magis similis esse videtur.* Idem visum Cardinali Bellarmino, nam ut refert Malinkrotus de summo bono p. 4. *Platonicam Philosophiam Clemens VIII. Pontifex. Max. in Scholas uti propositum habebat reduxisset, nisi unius Cardinalis Bellarmini dehortatione abstentus fuisset, qua tamen repulsa si causam illius & rationes quibus illa persvasa fuit perpendamus, plus gloriæ quam ignominiæ Platonico dogmati conciliavit, uti apud Fuligatum & Sylvestrum de Petra Sancta in vita prædicti Cardinalis videre est. Nec enim vel ipse Bellarminus præ Aristotelica ausus est Platonicam Philos. contemnere, ideoque non alio argumento usus est, quam quod præ aliis Gentilium Philos. Sectis ad Christianæ Religionis placita proxime accederet, ideoque ad seducendos homines & simplicitatem fidei corrumpendam majus ab illa periculum immineret.* Præterea de dissensu Platonis à Christianis dogmatibus egerunt *Ehregot Daniel Colberg*, Professor tum Gryphisvvaldensis in Christianismo Platonico Hermetico, edito Germanica lingva Lipsiæ 1690. 8. *Frid. Christianus Bucher* Ecclesiastes Gedanensis Platone Mystico in Pietista redivivo, itidem Germanice, Gedani 1699. 4. *Albertus Christianus Rothe* Ecclesiastes nuper Lipsiensis in Trinitate Platonica Lips. 1693. 4. *Joh. Heinricus Feustkingius* de tribus Hypostasibus Plotini Witteb. 1694. 4.

Joh.

Job. Frid. Wucberer, Meinungenſis in diſſ de defectibus Theologiæ Platonicæ. Jenæ 1606. 4.

Conſulendus & *Sam. Parkerus* in Philoſophiæ Platonicæ Cenſura Anglice edita, *an account of the Platonik Philoſophy*. Oxon 1666. 4.

PLATONEM HEBRÆIS PHILOSOPHEMATA SUA NON DEBERE, oſtendit Joh. Clericus Epiſtola Critica VII. Eqvidem Moſaicis è ſcriptis qvi ſuam credit hauſiſſe Philoſophiam Platonem, idem fidem facile qvoqve habebit fabulæ de cadavere Platonis reperto tempore Conſtantini M & Irenes cum tabella aurea in pectore cui verba inſculpta: *Chriſtus ex virgine naſcetur, in quem ego credo. At ſol tu me iterum adſpicies ſub Conſtantini imperio & Irenes*. Vel qvod à multis traditum eſt, primum fuiſſe Platonem, qvi apud inferos Chriſto prædicanti fidem habuerit atqve ab eo fuerit ex inferis liberatus. Vide Barthium ad Æneam Gazæum p. 153. & Allatium de libris Eccleſiaſticis Græcorum p. 259. ſeq.

DE PLATONIS PHILOSOPHIA, (ne jam deperditos memorem, *Didymum*, *Dercyllidemque*) libros III. edidit *Georgius Acanthius Kelhaimannus*. Baſil. 8.

Stephani Theupoli Patricii Veneti Academicarum Contemplationum libri X, qvibus Platonis dogmata ordine explicata adverſus Peripateticos vindicantur. Venet. 1576. 8.

Elegans de Platone ejusqve Philoſophia diſſertatio, auctore *Claudio Fleurio* ſubjecta legitur hujus tractatui de delectu ac methodo ſtudiorum, qvi gallice lucem vidit Bruxellis 1687. 12. recuſus ibidem 1706. 12. Confer Acta Erud. A. 1688. p. 370.

ETHICAM Platonicam conſcripſit *Magnus Daniel Omeis* Vir Clariſſ. Profeſſor Altdorfinus, Altdorf. 1696. 8. & ante eum *Chryſoſtomus Javellus* Canapicius, cujus exſtat qvoq; epitome CIVILIS Platonis PHILOSOPHIÆ, T. 2. Operum Lugd. 1580. fol.

POETICAM Platonicam *Paulus Benius* Eugubinus, Venet. 1622. Eidem RHETORICAM qvoqve Platonicam debemus.

De locis apud Platonem MATHEMATICIS præter deperditum *Philippi Mendai* opus, ſcripſit *Theo Smyrnæus*.

Ὁ εἰς τὰς παρὰ Πλάτωνι παροιμίας γράψας laudatur ab Anonymo de incredi[illegible] cap. IX. ubi non ſpernendum occurrit ex illo ſcriptore fr[illegible]tum ſuper ſenſu fabulæ notiſſimæ de Narciſſo.

EXAMEN PHILOSOPHIÆ PLATONICÆ Ludovicus de

F Morain-

Morainvillier d'Orgveville, presbyter Oratorii & Doctor Sorbonicus, Maclovii, (S. Malo civitate Gallicæ Celticæ) 1650. 8.

LEXICA PLATONICA scripserunt Olim *Boëthus*, *Harpocration* Argivus, & *Timæus junior*, Platonicus.

E recentioribus hoc loco memorandum

Job. Baptista Bernardi Patricii Veneti Seminarium totius Philosophiæ Platonicæ, sive Index copiosus materiarum in Platone & Platonicis occurentium, Venet. 1582. atq; inde Lugduni & Genevæ plus simplici vice in fol. Non ex lectione ipsorum Librorum, sed ex indicibus compaginatum hoc opus videtur Morhofio I. Polyhist p. 244.

Platonis Gemma collectæ à *Nic. Liburnio*. Basil. 8.

CAPUT II.

Albini Platonici Introductio in Platonis Dialogos,

Nunc primum in lucem edita.

Anteqvam de Platone dicere desinam, hoc loco inserere juvat *Albini* Isagogen in dialogos Platonis, descriptam ex codice Holsteniano, adjuncta latina versione, qvam ante aliqvot annos composuit, Græcis literis tum operam ductu meo navans Juvenis egregius, JO. ANTONIUS WINCKLERUS, Hamburgensis, JOHANNIS, τοῦ μακαρίτου, Rev. Ministerii Senioris, Filius.

DE ALBINO PLATONICO Testimonia.

Galenus de libris propriis, T. IV. edit. Basil. p. 372.

Τρία δέ μοι βιβλία παρά τινων ἐδόθη γεγραμμένα πρὶν εἰς Σμύρναν ἐκ Περγάμου μεταβῆναι Πέλοπος τοῦ Ἰατροῦ καὶ Ἀλβίνου τοῦ Πλατωνικοῦ * χάριν.

Tertullianus lib. de Anima cap. XXVIII.

Qvis ille nunc vetus Sermo - - Pythagoricus, ut volunt, qvin & divinus, ut Albinus existimat, aut Mercu[illegible]san Ægyptii.

Cap.

* Fuit igitur Albinus æqvalis Galeni, certe scripsit post Thrasyllum ac Dercyllidem, qvorum meminit cap. VI. Etiam inter Philosophos qvibus usus est in florilegio suo Stobæus, Albini mentio est apud Photium Cod. CLXVII.

Cap. XXIX.

Hæc & Albinus, Platoni ſuo veritus, ſubtiliter qværit contrarietatum genera diſtinguere, qvaſi non & hæc tam abſolute in contrarietatibus poſita ſint, qvam & illa, qvæ ad ſententiam magiſtri ſui interpretatur, vitam dico & mortem.

Proclus Lib. II. in Platonis Timæum p. 67.

Ὅ γε Πλατωνικὸς Ἀλβῖνος ἀξιοῖ κατὰ Πλάτωνα τὸν κόσμον ἀγένητον ὄντα γενέσεως ἔχειν ἀρχήν, ὃ καὶ πλεονάζει τοῦ ὄντος.

Idem Proclus Lib. V. p. 311.

Μόνον τὸν νοῦν ἀθάνατον διατηροῦντες, ὡς μόνον καὶ μένοντα καὶ ὁμοιούμενον τοῖς θεοῖς, καὶ μὴ φθειρόμενον, ὥσπερ οἱ παλαιότεροι, καὶ ἕπεσθαι τῇ λέξει, κρίναντες δι' ἧς ὁ Πλάτων φθείρει τὸν ἄλογον, θνητὴν αὐτὸν καλῶν, τοὺς Ἀττικοὺς λέγω καὶ Ἀλβίνους, καὶ τοιούτους τινάς.

Jacobus Pamelius ad Tertullianum p. 378.

Albinus, cujus etiam meminit capite præcedente, Platonis Magiſtri ſui, uti loqvitur Auctor, ſcripta interpretatur, ſcripſit Iſagogicum dogmatum Platonis, & alterum librum de ordine librorum ejusdem, qvi Græce exſtant Romæ in Vaticano, & Venetiis ad S. Antonium.

Iſagogen hanc Albini in Dialogos Platonis laudat etiam Petrus Alcyonius in præfatione ad libros de exilio, Gerbardus Langbenius in Academia, ſive notitia ſcriptorum Platonicæ Philoſophiæ, & Nic. Rigaltius ad Tertullianum p. 87 qui cum hoc Albino confundit alterum longe diverſum hoc nomine ſcriptorem latinum, cujus meminit Boethius lib. 2. de Muſica cap. 12. & Caſſiodorus cap. 5. de Muſica: Apud latinos autem Vir Magnificus Albinus * librum de hac re compendioſa brevitate conſcripſit, qvem in Bibliotheca Romæ nos habuiſſe, atqve ſtudioſe legiſſe retinemus. *Fallitur quoque auctor Pandectarum Brandenburgicarum, qui Alcinoum eſſe ſuſpicatur Iſagoges quam hic edo auctorem, cum veriſimilius ſit* ἐπιτομὴν τῶν Πλάτωνος δογμάτων *quæ ſub Alcinoi nomine ambulat, eſſe hujus Albini. Verum de Alcinoi ſcripto infra libro IV.*

F 2 'AA-

* Idem forte qvi præfectus Urbi fuit A. C. 414. & 426. *cujus facunda commiſſa palatia lingua.* Vide Labbeum ad excerpta Photii ex Olympiodoro T. 1. Hiſt. Byz. p. 67. Fuere & alii hoc nomine, ut Albinus ad qvem ſcribit Lucilius poeta apud Lactantinm VI. 5. A. Poſthumius Albinus de qvo Voſſius in Hiſt. Græcis & Latinis, Albinus junior qvi res Romanas carmine latino ſcripſit, è qvo verſus nonnulli afferuntur à Priſciano VII. p. 741. Albinus Eremita, de qvo S. Nili narrationem edidit Poſſinus qvem vide ſi placet in notis p. 183. Albinus cujus librum de metris allegat Maximus Victorinus de carmine Heroico p. 1959. Alcuinus qvoqve alio nomine appellatur Albinus. Prætereo alios Albinos in Hiſt. Romana obvios, de qvibus Glandorpius in Onomaſtico, qvi tamen Albinios, plebejam gentem, cum Albinis confundit.

ἈΛΒΙ'ΝΟΥ ἘΙΣΑΓΩΓΗ' ἘΙΣ ΤΟΥ'Σ Πλάτωνος Διαλόγους.

I. Ὅτι τῷ μέλλοντι ἐντεύξεσθαι τοῖς Πλάτωνος διαλόγοις προσήκει πρότερον ἐπισκέψασθαι αὐτὸ τοῦτο, τί ποτέ ἐστιν ὁ διάλογος. Οὔτε γὰρ ἄνευ τέχνης τινὲς καὶ δυνάμεως γεγραμμένοι εἰσὶν, οὔτε τεχνικῶς γνωρίσαι ῥᾴδιον τῷγε θεωρίας ἀπείρως ἔχοντι. Ἀρέσκει δὲ τῷ φιλοσόφῳ περὶ παντὸς οὔτινος οὖν τὴν σκέψιν ποιούμενον, τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος ἐξετάζειν. Ἔπειτα, τί τοῦτο δύναται, καὶ τί μή, πρὸς ὅ, τι τε χρήσιμον πέφυκε καὶ πρὸς ὃ μή. Λέγει δὲ ὧδε. * Περὶ παντὸς ὦ παῖ μία ἀρχὴ τοῖς μέλλουσι καλῶς βουλεύεσθαι, εἰδέναι περὶ οὗ ἂν βουλὴ ᾖ, παρὰ τοῦτο ἁμαρτάνειν ἀνάγκη. Τοὺς δὲ πολλοὺς λέληθεν, ὅτι οὐκ ἴσασι τὴν οὐσίαν ἑκάστου, ὡς οὖν οὐκ εἰδότες, ** οὐδὲ ὁμολογοῦντες ἐν ἀρχῇ τῆς σκέψεως, προελθόντες δὲ τὸ εἰκὸς ἀποδιδόασιν. οὔτε γὰρ ἑαυτοῖς οὔτ' ἄλλοις ὁμολογοῦσιν. Ἵνα οὖν μὴ τοῦτο πάθωμεν ἐντυγχάνοντες τοῖς Πλάτωνος διαλόγοις, αὐτὸ τοῦτο, ὅπερ ἔφην, σκεψώμεθα, τί ποτ' ἐστὶν ὁ διάλογος, οὐδὲ γὰρ ἄνευ τέχνης τινὸς καὶ δυνάμεώς εἰσι γεγραμμένοι. Ἔστι τοίνυν οὐκ ἄλλο τι ἢ λόγος ἐξ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως συγκείμενος περί τινος τῶν πολιτικῶν καὶ φιλοσόφων πραγμάτων, μετὰ τῆς πρεπούσης ἠθοποιΐας τῶν παραλαμβανομένων προσώπων, καὶ τῆς κατὰ τὴν λέξιν κατασκευῆς.

II. Λόγος μὲν οὖν λέγεται ὁ διάλογος, καθάπερ ὁ ἄνθρωπος ζῷον. Ἐπεὶ δὲ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ μὲν ἐνδιάθετος, ὁ δὲ προφορικὸς, ἀκουσόμεθα τοῦ προφορικοῦ, καὶ ἐπεὶ τούτου ὁ μέν ἐστι κατὰ διέξοδον λεγόμενος, ὁ δὲ κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν, ἴδιον δὲ διαλόγου ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις, ὅθεν ὁ λόγος ἐξ ἐρωτήσεως εἶναι λέγεται. Τὸ δὲ περί τινος τῶν πολιτικῶν καὶ φιλοσόφων πραγμάτων πρόσκειται, διότι οἰκείαν εἶναι δεῖ τὴν ὑποκειμένην ὕλην τῷ διαλόγῳ. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ πολιτικὴ καὶ φιλόσοφος. Ὡς γὰρ τῇ τραγῳδίᾳ καὶ ὅλως τῇ ποιήσει οἰκεία ὕλη ὑποβέβληται τῶν μύθων, οὕτως τῷ διαλόγῳ ἡ φιλόσοφος, τουτέστι τὰ πρὸς φιλοσοφίαν. Τὸ δὲ μετὰ τῆς πρεπούσης ἠθοποιΐας τῶν παραλαμβανομένων προσώπων διαφόρων ἐν τοῖς λόγοις ὄντων τὸν βίον, τῶν μὲν φιλοσόφων, ** τῶν δὲ σοφιστικῶν, τὰ οἰκεῖα ἤθη δεῖ ἑκάστῳ ἀνατιθέναι. Τῷ μὲν φιλοσόφῳ τὸ γενναῖον, καὶ τὸ ἁπλοῦν, καὶ τὸ φιλάληθες. Τῷ δὲ σοφιστικῷ τὸ ποικίλον καὶ τὸ παλίμβολον καὶ τὸ φιλόδοξον. Τῷ δὲ ἰδιωτικῷ τὸ οἰκεῖον. Ἐπὶ τούτοις φησὶ καὶ (περὶ) τῆς κατὰ τὴν λέξιν κατασκευῆς, καὶ μάλα εἰκό-

* Plato in Phædro, non longe à principio. ** in editis Platonis libris est: *ὡς οὖν εἰδότες οὐχ ὡμολογοῦνται, κ. τ. λ.* qvod Ficinus vertit; *tanquam igitur scientes in disquisitionis principio non declarant.*

ALBINI INTRODUCTIO IN Platonis Dialogos.

I. Volentem accedere ad Platonis Dialogos, decet prius nosse, hoc ipsum, qvidnam sit Dialogus? Neqve enim absqve arte qvadam & facultate scripti sunt, neq; secundum artem judicare facile est, præceptorum imperito. Placet autem Philosopho, qvamcunq; rem consideraverit, naturam ejus inqvirere, tum qvid possit, vel non possit, ad qvæ aptum natum sit, ad qvæ minus. Ita enim ait: *In omnibus fili, unicum est principium, iis, qui recte consilia inire volunt, probe intelligere, quid illud sit, de quo consultent, hoc quippe neglecto aberrare est necesse; plurimos vero illud latet, quod rei naturam ignorant. Ut igitur nesciunt, parumque sibi constant in principio disquisitionis, procedentes quod par est consequitur, ut nec sibi ipsi, nec aliis consentanea loquantur.* Ne itaqve idem nobis accidat ad Platonis Dialogos accedentibus, illud ipsum, qvod dixi, considerabimus, qvidnam Dialogus sit? cum non sint sine arte qvadam scripti. Est nempe nihil aliud, qvam *Sermo constans ex quæstione & responsione de rebus civilibus vel Philosophicis, ita ut mores decentes tribuantur personis assumptis, & congruens Orationis adhibeatur compositio.*

II. *Sermo* de Dialogo dicitur, ut de homine animal. Cum vero sermo alius internus sit, externus alius, intelligimus externum, & qvia hic iterum vel continua oratione procedit, vel qvæstione constat & responsione, proprie Dialogi fiunt interrogando & respondendo, unde dicitur sermo constare ex qvæstione & responsione. Verba, *de rebus civilibus vel Philosophicis*, adjecta sunt, qvia conveniens Dialogi argumentum esse debet, qvod est civile & Philosophicum. Qvemadmodum enim Tragœdiæ vel universim artis Poeticæ congruens materia ex fabulis depromitur, ita Dialogi ex Philosophia sive rebus Philosophicis. Porro additur: *ut congruentes tribuantur mores assumtis personis.* Cum enim in Dialogis pro vitæ ratione variæ hæ sint atq; distinctæ, aliæ Philosophorum, Sophistarum aliæ, suos cuiqve mores tribuere oportet; Philosopho, ingenuitatem animi, simplicitatem, amorem veritatis: Sophistæ contra, varios colores, mentis fluctuationem & vanum studium gloriæ. Ita & privato, rei domesticæ studium. Postea monetur *de accurata Orationis compositione adhibenda*, optime sane.

 Nam

* Conf. Themistii βασανιστὴν sive orationem XXI. qva diversos mores Philosophi ac Sophistæ ex Platonis mente describit.

εἰκότως. Ὡς γὰρ τῇ τραγῳδίᾳ καὶ τῇ κωμῳδίᾳ τὸ οἰκεῖον μέτρον δεῖ (προσάπτεσθαι καὶ τῇ) λεγομένῃ ἱστορίᾳ τὸ πλάσμα, οὕτως καὶ τῷ διαλόγῳ τὴν οἰκείαν λέξιν καὶ σύνθεσιν ἔχειν, τὸ Ἀττικόν, τὸ ἀπέριττον, τὸ ἀνενδεές.

III. Εἰ δέ τις λεγόμενος λόγος μή, καθάπερ εἶπον, εἰδοποιούμενος ἀλλ' ἀειδὴς ὢν τούτων λέγοιτο εἶναι διάλογος, οὐκ ὀρθῶς ἂν λέγοιτο. Οὔτε τὸ παρὰ Θουκυδίδῃ λεγόμενον τῶν δυνάμεων εἰδοποιεῖν τὴν ἰδιότητα τῶν διαλόγων, ἀλλὰ μᾶλλον δύο δημηγορίας κατ' ἐνθύμησιν ἀλλήλοις ἀναγεγραμμένας. Ἐπεὶ οὖν ὅ, τί ποτέ ἐστιν ὁ διάλογος τεθεωρήκαμεν, περὶ τῆς διαφορᾶς αὐτοῦ τοῦ κατὰ Πλάτωνα διαλόγου ἴδωμεν. Τουτέστι περὶ τῶν χαρακτήρων, πόσοι τέ εἰσιν οἱ ἀνωτάτω, καὶ πόσοι ἐκείνων ὑποδιαιρεθέντες εἰς τοὺς ἀτόμους ἐσήμαντο.

IV. Περὶ μὲν οὖν χαρακτήρων ὅτι δύο ὄντων, ὑφηγητικοῦ καὶ ζητητικοῦ, ὁ μὲν ὑφηγητικὸς ἥρμοσται πρὸς διδασκαλίαν καὶ πρᾶξιν τοῦ ἀληθοῦς. Ὁ δὲ ζητητικὸς πρὸς γυμνασίαν καὶ ἀγῶνα καὶ ἔλεγχον τοῦ ψεύδους. Καὶ ὅτι ὁ μὲν ὑφηγητικὸς τῶν πραγμάτων στοχάζεται, ὁ δὲ ζητητικὸς τῶν προσώπων.

V. Τῶν μὲν οὖν τοῦ Πλάτωνος διαλόγων ὑπάγονται τῷ μὲν φυσικῷ ὁ Τίμαιος, τῷ δὲ ἠθικῷ ἡ Ἀπολογία, τῷ δὲ λογικῷ Θεάγης, Κρατύλος, Λύσις, Σοφιστής, Λάχης, Πολιτικός. Τῷ δὲ ἐλεγκτικῷ Παρμενίδης, Πρωταγόρας, τῷ δὲ πολιτικῷ Κρίτων, Φαίδων, Μίνως, Συμπόσιον, Νόμοι, Ἐπιστολαί, Ἐπινομίς, Μενέξενος, Κλειτοφῶν, Φίληβος. Τῷ δὲ πειραστικῷ Εὐθύφρων, Μένων, Ἴων, Χαρμίδης. Τῷ δὲ μαιευτικῷ Ἀλκιβιάδης, τῷ δὲ ἀνατρεπτικῷ Ἱππίας, Εὐθύδημος, Γοργίας.

VI. Ἐπεὶ οὖν τεθεωρήκαμεν τὴν διαφορὰν αὐτῶν ὡς πέφυκε γίγνεσθαι, καὶ τοὺς χαρακτῆρας, ἐπὶ τούτοις λέγωμεν, ἀπὸ ποίων διαλόγων δεῖ ἀρχομένους ἐντυγχάνειν τοῦ Πλάτωνος λόγῳ. * Διάφοροι γὰρ δόξαι γεγόνασιν. Οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν Ἐπιστολῶν ἄρχονται, οἱ δέ τινες ἀπὸ τοῦ Θεάγους. Εἰσὶ δὲ οἱ κατὰ τετραλογίαν διελόντες αὐτούς, καὶ τάττουσι πρώτην τετραλογίαν περιέχουσαν τὸν Εὐθύφρονα καὶ τὴν Ἀπολογίαν, καὶ τὸν Κρίτωνα καὶ τὸν Φαίδωνα. Τὸν μὲν οὖν Εὐθύφρονα, ἐπεὶ καὶ ἐπαγγέλλεται τῷ Σωκράτει ἐν αὐτῷ ἡ δίκη. Τὴν δὲ Ἀπολογίαν, ἐπεὶ ἀναγκαῖον αὐτῷ ἀπολογήσασθαι ἐπὶ τούτοις. Τὸν Κρίτωνα, διὰ τὴν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ διατριβήν. Ἔπειτα τὸν Φαίδωνα, ἐπεὶ ἐν αὐτῷ τέλος τοῦ βίου λαμ-

* adde Laertium in Platone, Sect. 49. seq. & Proclum Theologiæ Platon. Lib. I. c. 5.

Nam qvemadmodum Tragœdiæ vel Comædiæ conveniens metrum aptari debet & historiæ congruenter efficta oratio, sic qvoqve necesse est, ut sua qvadam dictione ac compositione gaudeat Dialogus, Attica scilicet puritate & svavitate, ac ne qvid abundet vel desit.

III. Qvod si autem sermo qvidam, qvi hanc qvam præscripsi speciem non præ se fert, sed illa destituitur, nihilominus dicatur Dialogus, minus recte id fiet. Hinc, qvæ apud Thucydidem ab Imperatoribus ultro citroq; dicuntur, proprie loqvendo non dixerim Dialogum, sed potius duas orationes contrarii argumenti, sibi invicem oppositas. Postqvam igitur qvidnam sit Dialogus perspeximus, differentiam qvoq; Dialogorum Platonicorum consideremus, hoc est eorum notas sive characteres, qvot sint summa eorum genera, & in qvot singula illorum subdividantur.

IV. Characterum genus est duplex, alterum qvod narrat, alterum, qvod in inqvirendo versatur. Character cui narrare est propositum, aptus est ad institutionem & tractationem demonstrationemq; veri: qvi vero occupatus est in inqvirendo, commode adhibebitur ad exercitationem & controversias, falsarum opinionum refutationem. Qvi narrat, res fere; qvi inqvirit, personas tangit.

V. In Dialogis Platonis Timæus pertinet ad naturalem disciplinam, ad Moralem Apologia, ad rationalem Theages, Cratylus, Lysis, Sophista & Politicus. Ad genus elencticum referendus Parmenides & Protagoaas: Criton vero & Phædo, Minos, Symposium, Leges, Epistolæ, Epinomis, Menexenus, Clitophon, Philebus, ad disciplinam civilem. In tentatorio genere versantur Euthyphron, Menon, Jon. Charmides; in institutione Alcibiades, in confutatione Hippias, Euthydemus & Gorgias.

VI. Postqvam ita & differentiam Dialogorum, qvomodo distingui debeant, & Characteres illorum consideravim⁹, adjiciemus insuper, à qvibus Dialogis ad Platonis lectionem accessuros initiũ capere oporteat. Neq; enim una est hac de re omniũ sententia, sunt qvippe, qvi ab epistolis incipiunt, sunt qvi à Theage ordiuntur. Alii dialogos Platonis in qvadriloqvia s. Tetralogias distrahentes volunt primo loco illam legi, qvæ Euthyphronem, Apologiam, Critonem & Phædonem continet. Euthyphronem qvidem, qvia Socratem in jus vocatum perhibet, Apologiam, ob necessariã adversus impactas criminationes defensionem, Critonem propter sermones in carcere habitos, & Phædonem, qvia in illo Socrates excedit è vita. Hujus qvidem sententiæ *Dercyl-*

λαμβάνει ὁ Σωκράτης. Τῆς δόξης εἰσὶ Δερκυλλίδης, καὶ Θράσυλλος. Δοκοῦσι δέ μοι προσώποις καὶ βίων περιστάσεσιν ἠθεληκέναι τάξιν ἐπιθεῖναι. Ὃ ἔστι μὲν ἴσως χρήσιμον πρὸς ἄλλο τι, οὐ μὴν πρὸς ὃ ἡμεῖς νῦν βουλόμεθα, βουλόμεθα γὰρ τὴν ἀρχὴν καὶ διάταξιν διδασκαλίας τῆς κατὰ σοφίαν εὑρεῖν. Φαμὲν οὖν Πλάτωνος λόγου μὴ εἶναι μίαν καὶ ὡρισμένην ἀρχήν, ἐοικέναι γὰρ αὐτὸν τέλειον ὄντα τελείῳ σχήματι κύκλου. Ὥσπερ οὖν κύκλου μία καὶ ὡρισμένη οὐκ ἔστιν ἀρχή, οὕτως οὐδὲ διὰ τοῦ λόγου.

VII. ΟΥ μὲν διὰ τοῦτο ὅπως οὖν καὶ ὡς ἔτυχεν ἐντευξόμεθα αὐτῷ. ΟΥ γὰρ εἰ δέοι κύκλον γράφειν ἀφ' ὅτινος οὖν σημείου ἀρχόμενός τις γράφει τὸν κύκλον * ἀλλ' ἀφ' ἧς ἂν ἕκαστος ἡμῶν σχέσεως ἔχῃ πρὸς τὸν λόγον ἀρχόμενος ἐντεύξεται τοῖς διαλόγοις. Σχέσεις δὲ πλείους καὶ διάφοροί εἰσιν ἡμῶν πρὸς τὸν λόγον. Ἡ μὲν γὰρ ἐστι κατὰ φύσιν, οἷον εὐφυής, ἀφυής, ἡ δὲ κατὰ τὴν ἡλικίαν οἷον ὥραν ἔχων τοῦ φιλοσοφεῖν ἢ παραβεβηκώς. Ἡ δὲ κατὰ προαίρεσιν, οἷον φιλοσοφίας καὶ ἱστορίας ἕνεκα ἕξιν, οἷον προπεπλεσμένος καὶ ἀμαθής. Ἡ δὲ κατὰ τὴν ὕλην, οἷον ἐνηλλαγμένων φιλοσοφίᾳ ἢ περιελκόμενος ὑπὸ τῶν περιστάσεων.

VIII. Ὁ μὲν οὖν κατὰ φύσιν εὖ πεφυκώς, καὶ κατὰ τὴν ἡλικίαν ὥραν ἔχων τοῦ φιλοσοφεῖν, καὶ μετὰ τὴν προαίρεσιν ἕνεκα τοῦ ἀρετὴν ἀσκῆσαι προσιὼν τῷ λόγῳ, καὶ κατὰ τὴν ἕξιν προπεπλεσμένος τοῖς μαθήμασιν, καὶ ἀφειμένος ἀπὸ τῶν πολιτικῶν περιστάσεων, ἄρξεται ἀπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου πρὸς τὸ τραπῆναι καὶ ἐπιστραφῆναι καὶ γνῶναι οὗ δεῖ τὴν ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι ὥσπερ πρὸς παράδειγμα καλὸν ἰδεῖν, τίς ἐστιν ὁ φιλόσοφος, καὶ τίς αὐτοῦ ἐπιτήδευσις καὶ ἐπὶ ποίᾳ ὑποθέσει ὁ παρ' αὐτῷ λόγος προσάγεται, δεήσει τῷ Φαίδωνι ἑξῆς ἐντυγχάνειν, λέγει γὰρ ἐν τούτῳ, τίς ἐστι φιλόσοφος, καὶ τίς ἐστιν ἡ (αὐτοῦ) ἐπιτήδευσις, καὶ ἐπὶ ὑποθέσει τοῦ ἀθάνατον εἶναι τὴν ψυχὴν διίησι τὸν περὶ αὐτῆς λόγον. Μετὰ τοῦτο τῇ Πολιτείᾳ δέοι ἐντυγχάνειν. Ἀρξάμενος γὰρ ἀπὸ τῆς πρώτης παιδεύσεως, ὑπογράφει πᾶσαν τὴν παιδείαν ᾗ χρώμενος ἀφίκοιτο ἄν τις ἐπὶ τὴν τῆς ἀρετῆς κτῆσιν. Ἐπειδὴ δὲ δεῖ καὶ ἐν γνώσει τῶν θείων γενέσθαι ὡς δύνασθαι κτησαμένους τὴν ἀρετὴν ὁμοιωθῆναι αὐτοῖς, ἐντευξόμεθα τῷ Τιμαίῳ. Αὐτῇ γὰρ τῇ περὶ φύσιν ἱστορίᾳ ἐντυγχάνοντες καὶ τῇ λεγομένῃ Θεολογομένῃ Θεολογίᾳ καὶ τῇ τῶν ὅλων διατάξει ἂν (ἀμνήσομεν) τὰ θεῖα ἐναργῶς.

IX. Εἰ δέ τις καὶ ἐν κεφαλαίῳ δύνατ' ἂν κατιδεῖν τὴν προσήκουσαν τάξιν τῶν διαλόγων, τῇ κατὰ Πλάτωνα διδασκαλίᾳ τῷ τὰ Πλάτωνος αἱρουμένῳ. ** Ἀναγκαῖον γὰρ ἐστὶ θεατὴν γενέσθαι καὶ τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς καὶ τῶν θείων

* Hoc loco videntur qvædam excidisse, qvæ in versione utcunqve è conjectura sunt suppleta. ** Et hoc loco verba qvædam deesse videntur.

cyllides ſunt & *Thraſyllus*, qvi mihi de perſonarum vitarumqve ordine ſolliciti fuiſſe videntur: qvod alii forte rei non eſt incommodum, nihil autem facit ad hoc, qvod in præſenti qværimus. Nunc enim initium & ordinem diſciplinæ, qvæ in ſapientia verſatur, invenire ſtudemus. Hinc dixerim ſermonum Platonicorum unum definitumqve initium non eſſe, ſed univerſos conjunctim integri perfectiqve circuli figuræ eſſe ſimillimos. Ut enim circuli nullum certum ac definitum eſt principium, ita nec ſermonum ſive Dialogorum Platonicorum.

VII. Neqve tamen propterea perinde erit ubicunqve ordiri. Neq; enim deſcripturus circulum à qvolibet puncto circulum ducit, ſed à qvo ipſi maxime eſt ad manum: ſimilter etiam ut qvisqve Sermones hoſce lecturus eſt affectus & compoſitus, ita ad alios qvoq; dialogos primum ſeſe conferet. Habitus vero noſtri complures ſunt & diverſiſſimi. Alii reſpectu naturæ, ut ſunt ingenii dexteritas vel ineptitudo, alii reſpectu ætatis, ut ætas ad ſtudium Philoſophicum matura vel jam effœta: alii ratione electionis, ut qvi ſe dat Philoſophiæ vel Hiſtoriæ; alii progreſſuum ratione, ut qvi jam profecit, vel adhuc rudis eſt: alii reſpectu generis vitæ, ut cum hic Philoſophiæ navat operam, alter negotiis civilibus diſtrahitur.

VIII. Qvi igitur felici ingenio & ætate ad Philoſophiam matura gaudet, tum ratione electionis propterea accedit ad Platonis libros ut in virtute exerceatur, nec non variis jam diſciplinis imbutus eſt, & à negotiis civilibus liber, ab *Alcibiade* faciet initium, ut illuc convertatur flectaturq; anim⁹, & intelligat qvantum adhibendum ſit curæ & induſtriæ ad optimũ exemplar aſſeqvendum, videndumq; qvis ſit Philoſophus, qvæ ej⁹ curatio, & qva in re ſermones ipſi⁹ verſentur: hinc ſtatim ad *Phædonem* ſe conferet, in qvo docet Plato, qvisnã Philoſophus ſit, qva in re ſit occupat⁹, & de im̃ortalitate animi diſputans ſermonem de illa proſeqvitur. Inde accedet ad *Libros de Rep.* in illis enim à prima usq; inſtitutione omnem depinxit doctrinam, qva qvisqvis utitur virtutis ſibi poſſeſſionem acqvirere poteſt. Poſt hæc, ſiqvidem virtutis poſſeſſore, rerum divinarum ſcientiã pro virili comparare ac cæteris conjungere, ſeq; illis aſſimilare decet, *Timæum* adire fas erit, in qvo hiſtoriam naturalem & Theologiam, totiusq; univerſi ordinem ac ſtructuram cognoſcentes ſtrenue nobis res divinas revocabimus in memoriam.

IX. Qvod ſi vero qvis ſummatim congruentem Dialogorum ordinem perſpicere cupiat, Platonicæ diſciplinæ futurus ſectator, ex

θείων, καὶ τῶν θεῶν αὐτῶν καὶ τοῦ καλλίστου νοῦ, τυχεῖν, δεῖ πρῶτον ἐκκαθῆραι τὰς ψευδεῖς δόξας τῶν ὑπολήψεων. οὐδὲ γὰρ οἱ ἰατροὶ νενομίκασι πρότερον τῆς προσφερομένης τροφῆς ἀπολαῦσαι τὸ σῶμα δύνασθαι, εἰ μή τὰ ἐμποδίζοντα ἐν τούτῳ τις ἐκβάλοι. Μετὰ δὲ τὸ ἐκκαθᾶραι ἐπιχειρεῖν καὶ προσκαλεῖσθαι δεῖ τὰς φυσικὰς ἐννοίας καὶ ταύτας ἐκκαθαίρειν, καὶ σαφεῖς ἀποφαίνειν ὡς ἀρχάς. Ἐπὶ τούτοις ὡς προκατασκευασμένης τῆς ψυχῆς, δεῖ αὐτῇ τὰ οἰκεῖα ἐμπιεῖν δόγματα καθὰ τελειοῦται. Ταῦτα δέ ἐστι, φυσικὰ καὶ θεολογικὰ καὶ τὰ ἠθικὰ καὶ πολιτικά. Ἵνα (δὲ) τὰ δόγματα μένῃ ἐν τῇ ψυχῇ καὶ ἀναπόδραστα, δεήσει ἀποδεθῆναι τῷ τῆς αἰτίας λογισμῷ, ἵνα τις βεβαίως ἔχηται τοῦ προκειμένου σκοποῦ. Ἐπὶ τούτοις δεῖ περιεῖσθαι τὸ ἀπαραλόγιστον, ἵνα μὴ ὑπό τινος σοφιστοῦ παρενεχθέντες τρεψώμεθα ἐπὶ τὰ χείρω τὴν ἑαυτῶν διάνοιαν. Ἵνα οὖν ἐκβάλλωμεν τὰς ψευδεῖς δόξας, δεήσει ἐντυγχάνειν Πλάτωνος τοῖς τοῦ πειραστικοῦ χαρακτῆρος διαλόγοις, ἔχουσι τὸ ἐλεγκτικὸν καὶ τὸ λεγόμενον καθαρτικόν. Ἵνα δέ τις τὰς φυσικὰς ἐννοίας εἰς φῶς προσκαλέσοιτο, τοῖς τοῦ μαιευτικοῦ χαρακτῆρος διαλόγοις δεήσει ἐντυγχάνειν. Τοῦτο γὰρ ἐστὶν αὐτῶν ἴδιον. Εἴγε ἐν τούτοις ἔστι μὲν τὰ φυσικὰ δόγματα, ἔστι δὲ καὶ τὰ ἠθικὰ καὶ τὰ πολιτικὰ καὶ οἰκονομικά, ὧν τὰ μὲν ἐπὶ θεωρίᾳ καὶ τὸν θεωρητικὸν βίον ἔχει τὴν ἀναφοράν, τὰ δὲ ἐπὶ πρᾶξιν καὶ τὸν πρακτικὸν βίον. Ἄμφω δὲ ταῦτα ἐπὶ τῷ ὁμοιωθῆναι Θεῷ. Ἵνα δὲ τὰ δεθέντα ἄφυκτα ἡμῖν ὑπάρχῃ, τοῖς τοῦ λογικοῦ χαρακτῆρος διαλόγοις, ὅτινος καὶ αὐτοῦ ζητητικοῦ, δεήσει ἐντυγχάνειν. ἔχουσι γὰρ τάς τε διαιρετικὰς καὶ ὁριστικὰς μεθόδους, καὶ πρός γε ἀναλυτικὰς καὶ συλλογιστικάς. Δι᾽ ὧν τὰ μὲν ἀληθῆ ἀποδείκνυται, τὰ δὲ ψευδῆ ἐλέγχεται. Πρὸς δὲ τούτοις ἐπεὶ δεῖ καὶ ἀπαραλογίστους ὑπὸ τῶν σοφιστῶν εἶναι, τοῖς τοῦ ἐπιδεικτικοῦ χαρακτῆρος διαλόγοις ἐντευξόμεθα. Ἐν οἷς ἐστιν ἐκμαθεῖν ὅπως τε δεῖ ἐπαΐειν τῶν σοφιστῶν, καὶ ὅπως καὶ ὅντινα τρόπον προσφέρεσθαι κακουργοῦσι περὶ τὸν λόγους.

❧ (o) ❧

Platonis ipsius doctrina hoc faciet qvam optime. Cum enim contemplatores fieri debeamus animi nostri,rerumq; divinarum,ipsorum deniq; Deorum, & bonam mentem nobis comparare, ante omnia animus à mendacibus ac falsis opinionibus & præjudiciis purgandus erit. Neq; enim Medici prius corpus ex assumptis cibis emolumenti qvicqvam capere posse existimant, qvam impedimenta ex illo ejiciantur. Peracta purgatione insitos sensus naturales excitari provocariqve oportet,tum & illos sinceros & ad judicandum aptos reddi tanqvam principia. Præparatus hunc in modum animus, convenientibus imbuendus est doctrinis,qvarum ope perficiatur, qvalia sunt de rebus naturalibus,divinis,moralibus ac civilibus. Hæc vero ne excidant sed fixa inhæreant animo, necesse erit revocari singula ad rationem, ut à præfixo scopo minime aberremus. Hinc contra falsas ratiunculas animus muniendus est,ne à Sophista aliqvo abducti animum in deteriora flectamus. Ut igitur falsas opiniones ejiciamus,fas est ut ad tentatorii generis Dialogos Platonicos nosmet applicemus, qvippe qvi in redargutione & purgatione versantur. Ad provocandos vero in lucem sensus naturales institutorii characteris Dialogis erit opus, horum enim propria hæc est virtus,siqvidem Physica,moralia,civilia & œconomica præcepta continent,qvorum alia ad Theoriam vitamq;contemplativam, alia ad actionem & vitam activam referuntur, in eundem qvidem finem utraq;,ut Deo similes reddamur. Hæc,in animo recondita, ne exolescant,necesse fuerit ad Logici characteris Dialogos, qvi & ipsi sunt generis inqvisitorii, facere accessum. In illis enim continentur methodi per divisiones & definitiones, tum per Analysin & Syllogismos,qvibus & veræ demonstrantur sententiæ,& refutantur falsæ. Præterea ne Sophistarum ratiunculis decipiamur, demonstrativi generis Dialogos tractabimus, qvi nos, qvatenus audiendi sunt Sophistæ, qva ratione qvemqve in modum cavillationibus ipsorum occurrere oporteat, optime edocebunt.

CAPUT III.

Notitia Platonicorum & Academicorum, digesta Ordine Alphabeti.

Adimantus Platonis frater: Laërt. III. 4.
Ejus Filius ibid. III. 41.
Ælianus Platonicus, cujus commentarius in Timæum Platonis laudat Porphyrius in Harmonica Ptolemæi p. 216. Proclus &c.
Æschines Neapolitanus, Academicus, Melanthii Rhodii discipulus, Clitomachi condiscipulus. Laertius in Æschine II. 64. Plutarch. an seni gerenda Respubl. p. 791.
Agapestor sive *Agamestor*, de qvo vide Plutarchum lib. 1. sympos. qvæst. 4. p. 621.
Albinus, de qvo dixi capite superiore.
Alcinous, de qvo infra lib. IV.
Alexander Seleuciensis Cilix, Peloplaton dictus, discipulus Favorini ac Dionysii Milesii. Philostr. 2. de Sophist. p. 568.
Amelius Tuscus, proprio nomine Gentilianus. Vide qvæ ad Eunapium.
Ammonius Alexandrinus, Plotini & Origenis præceptor. Porphyr. vita Plotini.
Ammonius junior, Hermeæ F. Procli discipulus, de qvo infra lib. V.
Amyclus sive Amyclas potius, Heracleotes, Platonis discipulus, Laërt. III 46. Ælian. III. 19. Var.
Anniserius Ægineta, qvi Platonem à Dionysio ejectum emit, atqve hoc facto nomen sibi comparavit, obscurus alioqvi futurus, ut ait Syncellus p. 259.
Antiochus Philonis auditor. Vide Augustinum II. 6. contra Academicos & III. 18. ubi fœneum Platonicum vocat, & Mnesarchum qvoqve Stoicum ab eo auditum refert, qvod testatur etiam Eusebius XV. 9 præparat è Numenio. Claruit circa Olymp. CLXXV. Hunc Cicero audisse se refert, qvintæ auctorem Academiæ (Sextus I. Pyrrhon. Hypotyp. c. 33.) qvem secum habuit Lucullus, cum in Asia qvæstorem & post aliqvot annos Imperatorem ageret. Confer Ciceronem IV. Acad. qvæst. & Augustinum XVIII. 3. de Civ. Dei.
Antonius Rhodius, Porphyrii & Amelii sub Plotino συμφοιτητής.

Apolloniades Platonis servus, Laert. III. 42.
Apollonius Syrus Platonicus. Spartian. in Hadriano c. 2.
Mich. Apostolius de qvo lib. V.
Arcesilas Pitanæus Crantoris discipulus clarus circa Olymp. CXX. auctor mediæ Academiæ, & Epicuri ætate ad invidiam illius Philosophi peramatus magniqve habitus, ut notat Plutarchus contra Colorem p. 1121. Vide & Augustinum II. 6. contra Academicos & III. 17. ubi Zenonis Stoicorum Principis sub Polemone condiscipulum & postea adversarium fuisse Arcesilam refert. Confer Ciceron. 1. Acad. qvæst. Audivit & Theophrastum, Diodorum (Cronum) & Pyrrhonem, ut notat Numenius apud Euseb. XV. præpar. p. 279. seq. ubi plura de Arcesila lectu digna. Verisimile aliqvid (cum Carneade) posuit, sed nihil esse certum, ut notat Hieronymus 2. in Rufin. adde Lactantium III. 4 seq. & 6. & qvæ ad Hesychium illustrem Meursius, & ad Laertium IV. 28. seq. viri docti. Ex eodem Laertio IV. 29. & Plutarcho de fortuna Alex. cognoscimus nullum librum ad Arcesila scriptum esse, licet *epigrammata* ejusdem qvædam refert. IV. 30. seq. & *testamenta tria* memorat IV. 43. & *Epistolam ad Thaumasiam* necessarium suum exhibet 44. Hinc patet, illud προσφώνει IV. 38. non posse accipi de librorum inscriptionibus, ut facit interpres, sed qvod solum è Regibus Eumenem accesserit & cum eo locutus fuerit Arcesilas. Φιλέβοτρυν fuisse notavit Phanocritus apud Athenæum VII. p. 276.
Pro Archelao in latina versione Philopœmenis Plutarchi p. 366. reponendum nomen Arcesilai, ubi legitur Demophanem & Eudemum Megapolitanos, ipsius in Academia familiares fuisse.
Archestratus Phrearius Laert. III. 41.
Aridelus Arcesilæ æqvalis, cujus mentio Laert. IV. 41.
Aristander. Procl. III. in Timæum p. 186.
Aristides Locrus Platonis discipulus. Plutarch. Timoleonte. p. 238.
Aristides Quintilianus, de qvo infra in Musicis c. IX.
Aristippus Cyrenæus Lacydæ auditor. Numenius apud Euseb XVI. præparat. p. 736. diversus ab Aristippo antiqviore Socratico, itidem Cyrenæo, de qvo dixi lib. II. c. 23. §. 33.
Aristo Platonis Pater.
Aristo Ascolonita, frater Antiochi, de qvo supra. Plutarch. in Bruto p. 984. *Aristus* Ciceroni lib. 1. Academ. qvæst. c. 3. & lib. 4. c. 4. ubi præterea memorantur familiares Antiochi, *Aristo* & Dio.

Aristocles Messenius (licet Peripateticus secta) scripserat τίνες ὁ σπουδαιότερος, Ὅμηρος ἢ Πλάτων, teste Suida. Plato qvoqve, anteqvam Platonis nomen adsciscerat, dictus fuit Aristocles.

Aristodemus Ægiensis, Plutarchi æqvalis, qvi in limine libri adversus Colotem vocat illum τὸν ἐξ Ἀκαδημίας ἢ ναρθηκοφόρον, ἀλλ' ἐμμανέστατον ὀργιαστὴν Πλάτωνος.

Aristonymus ad Arcades Reipubl. constituendæ causa à Platone missus. Plutarchus adversus Colotem p. 1126.

Aristoteles Stagirita Platonis discipulus fuit, sed propriam deinde condidit sectam, de qvo infra cap. VI. seq. Qvare à Platone factus fuerit alienior, dicet Ælianus III. 19. Var.

Asclepiodotus Alexandrinus Procli discipulorum optimus, Damascii magister. Vide Jonsium III. 18. *Commentarius in Platonis Timæum* allegatur ab Olympiodoro in IV. Meteorolog. Multa de hoc Asclepiodoto & diligenti ejus naturæ inqvisitione Svidas, qvi Asclepiodoti qvoqve Medici meminit in Σωρανός. Sed alius, qvi sub Diocletiano vixit, & ejus res consignasse videtur, ut conjicere licet è Vopisco in Aureliano c. XLIV.

Asclepius Traillianus, Ammonii Hermeæ discipulus.

Aspasii commentaria in Platonem memorat Porphyr. in vita Plotini.

Athenagoras, cui Boethius inscripsit librum περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι ἀπορουμένων λέξεων. Photius cod. CLV.

Atticus Platonicus Philos. sub M. Aurelio Antonino claruit teste Syncello p. 353. Ex ejusdem adversus Aristotelem disputationibus loca præclara servavit Eusebius XV. 4 - 9 præparat. & 12. & 13. Attici Platonici ὑπομνήματα memorat Porphyrius vita Plotini.

Cardinalis *Bessario*, de qvo libro V.

Bictus Platonis Servus, Laert. III. 42.

Bionis Borysthenitæ vita inter Academicos recensetur à Laertio IV. 46. seq. licet sect. 51. ait eum τὴν ἀρχὴν h. e. omnino τὰ Ἀκαδημαϊκὰ παρῃτήσασθαι, Cratetis Academici factum primum auditorem IV. 23. tum Theodori Athei, deniqve Theophrasti Peripatetici. De hoc Bione fuse Clariss. Baylius in Lexico. Xenocrates eum responso indignum habuit teste Laertio IV. 10. Vide & Numenium apud Eusebium XIV. præparat. p. 731.

Boëthus, cujus λέξεων Πλατωνικῶν συναγωγὴν & περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι ἀπορουμένων λέξεων refert Photius cod. CLIV. Nescio idemne Boethus, ad qvem de anima rescripsit Porphyrius teste Eusebio XIV. 10. XV. 11. & 16. præparat. Evangelicæ. *Byr-*

Byrson Academicus Platonis auditor, qvem perstringit Ephippus Cocus apud Athenæum XI. p. 509. Alius Byrson sive Bryson Pythagoricus, de qvo supra lib. I. c. 13.

Caji Platonici συγγράμματα memorat Porphyr. in vita Plotini.

Callimachus qvidam Platonis amicus Laert. III. 42. 43.

Callippus Atheniensis Platonis discipulus Dioni familiaris Athen. XI. p. 508. Laert. III. 46. Plutarch. Dione & Timoleonte. Svid.

Carneades Cyrenæus Olym CLXII. 4. defunctus, nihil scripsit, præter Epistolas, & in his qvandam ad Ariarathen Cappadociæ Regem. Vixit annos XC. vel saltim LXXXV, eloqventia nulli secundus, & ἐποχῆς assertor adversus Chrysippum strenuissimus. Tertiæ princeps Academiæ, successor Hegesini Pergameni, adversus Zenonem Stoicum scripturus, sive (ut rectius Valerius Max. VIII. 7.) disputaturus, cerebrum ellebro purgavit, teste Gellio XVII. 15. De eo vide, qvæ viri docti ad Laertium IV. 62. seq. Plutarchus Catone Majore p. 349. Cicero, Sextus Empiricus, Numenius apud Eusebium XIV. p. 736. seq. præparat. Augustinus III. 17. contra Academicos seq. Atheniensem vocat Synesius f. 19. & Philostratus 1. Sophist. p. 490. qvia Athenis docuit, Svidas autem à Cyrenæo Carneade (qvem perinde ut Hesychius Illustris vocat λίβυν, forte propter Clitomachum ejus discipulum) perperam distinguit, & Anaxagoræ discipulum vocat, scilicet, qvia sceptices princeps creditur Anaxagoras. De ætate Carneadis vide Petavium c. 8. Exerc. Miscell. Gassendum IV. 8. de vita Epicuri, & Jonsium II. 14. De Carneade ejusq; dogmatis Baylium in Lexico. Orationem ejus pro Philosophis Romæ habitam in Senatu, Olymp. CLVI. 2. ex ingenio confingere reddereqve ausus est Græco Stylo Petavius p. 217. Orat. Imaginem Carneadis exhibet editio Laertii Wetsteniana, aliam præterea Gronovius T. 4. thesauri Antiqu. græc. litera u. Fuit & Carneades Cynicus, de qvo Eunapius: tum Carneades frigidus poeta elegiarum, cujus Laertius mentionem facit. De Carneade Epicuri æqvali & familiari, qvem à nostro esse diversum, non usqve adeo constat, neqve ego credo, vide, si placet, Jonsium.

Censorinus Academicus, cujus meminit Alexander Aphodiseus lib. I. c. 13. qvæstionum & solutionum.

Chabrias & Phocion Imperatores fortissimi Atheniensium, ex Academia prodierunt, teste Plutarcho adversus Colotem p. 1126. Phocion

cion Platonem primum, dein Xenocratem audivit. idem in Phocione p. 743.

Cheron Pelleneus, Platonis & Xenocratis diſcipulus, Athen XI. p. 509.

Charmides Clitomachi diſcipulus, qvem nonnulli cum Philone qvartæ faciunt principem Academiæ. Vide Sextum lib. I. c. 33. Pyrrhon. Hypotheſ. & Euſeb. XV. præp. p. 726. Ciceronem Oratore c. 16.

Chion Heracleenſis. Vide, qvæ dixi lib. I. c. 10. §. 5.

Clearchum in *Platonis encomio* laudat Laertius III. 2. Hieron. 1. in Jovinianum.

Clemens Alexandrinus in ſcriptis ſuis ſatis teſtatur Platonis ſe dogmatibus favere. Confer Albertinum de Euchariſtia p. 266. ſq.

Actium Clementem ad qvem ſcripſit Plinius lib. I. Epiſt. 10 pro Platonico Philoſopho ſine cauſa habet Baronius ad A. C. CIX. 53.

Clitomachus Diogneti F. Carthaginienſis (Max. Tyrio inde diſſ. XXIX. p. 294. λίβυς) patria lingva Asdrubal, Carneadis diſcipulus atqve in Athenienſi ſchola (curiam vocat Symachus X. 25. Epiſt.) ſucceſſor, & ſcriptor voluminum ultra CCCC, in qvibus Magiſtri ſui potiſſimum dogmata illuſtravit. Vide Numenium apud Euſeb. XIV. præparat. p. 739. Laertium IX. 67 Ciceronem IV. Academ. qvæſt. qvi eum ad Lucilium Poëtam & L. Cenſorinum ait ſcripſiſſe (qvi Anno U. C. DCIV. Conſul fuit) memoratq; ejus *quatuor libros de ſuſtinendis aſſenſionibus & conſolationem ad captivos cives ſuos* poſt patriam à Romanis everſam. *Primum* ipſius *de ſectis librum* laudat Laertius in Ariſtippo II. 92. De Atheiſmo ei imputato vide Reineſii Var. Lect. III. 6. p. 444. ſeq. De Clitomacho etiam diligenter agit Jonſius II. 14.

Coriſcus Scepſius, Platonis diſcipulus. Laert. III. 46. Cum Socratem prius audiiſſet, teſte Strabone lib. XIII. p. 608. Ad Eraſtum & Coriſcum exſtat Platonis Epiſtola.

Crantor Solenſis, Polemonis auditor Laert. IV. 17. & prius ſub Xenocrate condiſcipulus id. 24. πρῶτος Πλάτωνος ἐξηγητὴς teſte Proclo 1. in Timæum. Cratetis Athenienſis amicus & Arceſilæ. Vide Laert. IV. 22. Euſebium præparat. XIV. p. 731. Commentaria ad tres myriades ςίχων ſive verſuum 30000. reliqviſſe, qvorum nonnulla ad Arceſilam referebantur, præterea poemata compoſuiſſe teſtatur idem Laertius IV. 24. & 25. E ſcriptis ejus nullum celebrius libello brevi ſed aureolo, ut ait Cicero in Lucullo, qvem fecit *de luctu*,

ðu, Laert. IV. 27. Allegatur à Cicerone 3. Tusc. Plutarcho consolat. Ad Apollon. Ex Crantoris commentariis locum affert Sextus X. contra Math. p 447. seq. Fuit & alius Crantor Comicus, Stobæo laudatus.

Crates Tarsensis. Laert. IV. 23.

Cronius Pythagoricis & Platonicis à Porphyrio accenfetur in vita Plotini.

Damascius Syrus, de qvo libro V.

Delius Ephesius, Platonis amicus, qvi Alexandrum M. ad bellum contra Persas suscipiendum maximè est adhortatus, teste Plutarcho p. 1126. contra Colotem.

Demetrius Platonis amicus Laert. III. 43. & discipulus, patria Amphipolites. id. III. 46.

Alius *Demetrius* Platonicus, qvi vixit tempore Ptolemæi undecimi, cognomento Dionysii, memoratus Luciano lib. de calumnia, & forte Marco Antonino VIII. 25. Nam Gatakerum puto falli, qvi Demetrium Phalereum ab Antonino innui suspicatur.

Demochares Arcesilæ familiaris. Laert. IV. 41.

Democritus junior, cujus meminit Porphyrius in vita Plotini.

Demophanes Megapolitanus, Arcesilæ discipulus, Plutarch. Philopœmene p. 356.

Demosthenes Rhetor, Platonis auditor. Laert. III. 46. & II. 108. Confer Dionys. Halic. & Epistolas Demosth. Sunt qvi referunt à Platone dimissum, qvod nimius verborum captator esset. Anonymus Schol. in Aristotelis Rhetor. lib. 3. p. 51. Ἐπεὶ καὶ ὁ Πλάτων ἀπεδίωκε τῆς αὐτοῦ διατριβῆς τὸν Δημοσθένην ὡς θηρολέξην.

Dercyllides ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ τῆς Πλάτωνος φιλοσοφίας laudatur à Porphyrio apud Simplic. in 1. Phys. Idem opus puto respici ab Albino in Isagoge cap. VI. Scripsit & *in Timæum Platonis*, Proclo teste. Alius Dercyllides Lacedæmonius ad Pyrrhum legatus, cujus dictum refert Plutarchus Apophthegm. Laçon. & Stobæus Serm. 7. unde emendandus Maximus, apud qvem male editum est Κερκυλλίδας.

Diadumenus, qvem collocutorem inducit Plutarchus adversus Stoicos.

Didymus Arejus, πιθανῶν καὶ σοφισμάτων λύσεις libri 2. Svid. περὶ τῶν ἀρεσκόντων Πλάτωνι. Euseb XI. 23. præparat.

Dio Alexandrinus, Antiochi familiaris. Cicero Lucullo c. 4.

Dio Syracusanus inter Platonis discipulos refertur à Laertio III. 46. Confer Plutarchum in Dionis vita, & contra Colotem p. 1126. Ælianum III. 4. Var. & 17. Inter eos, qvi Symposia sive λόγους περὶ

 πότου

ὦτον γεγραμμένους literis consignarunt, refertur ab eodem Plutarcho in limine qvæstionum Convivalium. Idem testatur Callippum interfectum esse eodem pugione, qvo Dionem, amicitiam simulans interfecerat p. 553. de sera Numinis vindicta.

Diocles Cnidius, è cujus διατριβαῖς nonnulla de Arcesila profert Numenius apud Euseb. XIV. præparat. p. 731.

Diodorus, Prætor Adramyttenus. Strabo XIII. p. 614.

Dionysius Areopagita, de qvo libro IV.

Dionysius Halicarnassensis junior.

Dionysius Platonis Servus. Laert. II. 42.

Domninus Laodicenus sive Larissæus Syrus Syriani discipulus, de qvo Marinus in vita Procli c. 25. Damascius in vita Isidori apud Photium, & ex utroq; Svidas. Scripsit ὅλην πραγματείαν καθαρτικὴν τῶν δογμάτων τοῦ Πλάτωνος. Alius Dominicus Chronographus, qvi freqventer in Malalæ Chronico allegatur, & Clarissimo Bentlejo videtur fuisse Episcopus Antiochenus, & Historiam ab orbe condito deduxisse ad tempora Justiniani, p. 73. Epist. ad Johann Millium.

Ecdemus Megapolitanus Arcesilæ discipulus. Plutarch. Philopœmene pag. 356.

Erastus Scepsius Platonis discipulus. Laert. III. 47. Erastum, & Coriscum (de qvo supra) Socraticos vocat Strabo lib. XIII. p. 608.

Eratosthenes Cyrenæus (Stoicus) ἐν τῷ Πλατωνικῷ laudatur à Theone Smyrnæo. Δεύτερον sive νέον Πλάτωνα dictum refert Svidas in Ἐρατοσθ.

Evæon Lampsacenus Platonis discipulus. Laert. III. 46.

Evagon Lampsacenus Platonis discipulus. Athen. XI. p 508. Idem cum Evæone jam memorato, sed utra scriptura præferri debeat, incertum est.

Evander Phocensis, Lacydis Successor, ut Evandro successit Hegesinus. Vide Ciceronem Lucullo & Laert IV. 60. Numenium apud Euseb. XIV. præparat. p. 736.

Eubulus Athenis Platonicus διάδοχος. Porphyr. vita Plotini, qvi συγγράμματα ejus qvædam περὶ Πλατωνικῶν ζητημάτων Romam missa memorat.

Euclides, cujus meminit idem Porphyr. in vita Plotini.

Eudorum Academicum in Categorias Aristotelis scripsisse testatur Simplicius in Categ.

Eudoxus Cnidius Platonis auditor, Astrologus insignis, de qvo dixi infra c. V.

c. V. Platoni in Ægyptum proficiſcenti comes fuit teſte Strabone lib. XVII. Platonem audiiſſe teſtantur Sotion apud Laertium VIII. 86. Cicero, Plutarchus aliiqve, ſed poſtea τὴν ἀρχὴν αὐτὸν παρεπέμψατο, omnino ipſum miſſum fecit. Laert VIII. 87.

Euphræus Oreites, qvem Plato miſit ad Perdiccam commendaturus Philippum, qvi poſtea Rex fuit Macedonum. Athen. XI. p. 506. Idem p. 508. non εὐφραῖος appellatur ſed εὐφρατος.

Euphrates, qvem laudat Plinius lib. I. Epiſt. 10. non Platonicus fuit, ut viſum Baronio ad A. C. CIX. 53. ſed Stoicus, licet Plinius eum ait Platonicam illam ſublimitatem & latitudinem diſputando effingere.

Eurymedon Myrrhinuſius, Platonicis amicus. Laert. III. 42. 43.

Favorinus Arelatenſis Gallus, Hermaphroditus & Evnuchus ἀκόλαστος * qvem paulo ante ſuam ætatem claruiſſe teſtatur Lucianus in Evnucho T. 1. p. 483. ſeq. Καί τις Ἀκαδημαϊκὸς Εὐνοῦχος ἐκ Κελτῶν ὀλιγον πρὸ ἡμῶν εὐδοκιμήσας ἐν τοῖς Ἕλλησι. Sub Trajano nimirum & Adriano illi invidente floruit, ut notatum Svidæ in Φαβωρ. & Ἀδρ. Confer Spartianū in Adriano c. XV. Dionem lib. LXIX. in Excerptis Peireſc p. 713. Syncellum p. 350. Dionis (Chryſoſtomi) diſcipulus & Epicteti (Gell. XVII. 19.) etſi utriusq; valde diſſimilis fuit: familiaris Herodis Attici, qvem Bibliothecæ ſuæ & domus qvam Romæ habuit, heredem reliqvit. Polemonis Smyrnæi Sophiſtæ æmulus, ut traditum Philoſtrato 1. de Sophiſt. p 493. ſq. Plurima compoſuiſſe Svidas auctor eſt, & ſcriptorum multitudine cum Plutarcho Chæroneo contendiſſe. De amicitia, qvæ inter utrumqve interceſſit, teſtatur liber de primo frigido, qvem Favorino Plutarchus inſcripſit: & inter deperdita Plutarchi memoratur à Lampria Ἐπιστολὴ πρὸς Φαβωρῖνον περὶ φιλίας. Sed & Favorinus librum ſcripſit, cui titulum fecit, Plutarchus. E plurimis Favorini monumentis hæc in veterum ſcriptis laudantur:

Πρὸς Ἀδριανὸν περὶ τῆς καταληπτικῆς φαντασίας. Galen. T. 1. p. 6. libello περὶ ἀρίστης διδασκαλίας.

Περὶ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς διαθέσεως. infra in Πλούταρχος.

Ἀλκιβιάδης Galen. T. 1. p. 6.

Ἀπομνημονευμάτων libri ſæpe laudati Laertio, qvi qvintum allegat III. 40. VIII. 12.

Πρὸς Ἀρίσταρχον περὶ τῆς καταληπτικῆς φαντασίας. Galenus T. 1. p. 6.

* Confer Muretum X. 11. Var. Lect.

Ἐπὶ τῷ ἀώρῳ λόγος. Philostr. p. 495.
Λόγος ὑπὲρ τῶν βαλανέων. Philostrat. loco laudato.
Γνωμολογικά. Svid.
Περὶ τῆς διαίτης τῶν φιλοσόφων. Svid.
Περὶ τῆς κατὰ ληπτικῆς φαντασίας πρὸς Λύσωνα. Galen. T. 1. p. 6.
Πρὸς Ἐπίκτητον. In hoc introduxerat Onesimum Plutarchi servum cum Epicteto colloqventem. Meminit Galenus T. 1. p. 6. & contra scripsisse se testatur librum ὑπὲρ Ἐπικτήτου πρὸς Φαβωρῖνον: de libris propriis T. 4. p. 367.
Ἐπιτομὴ πιπέρτη. Stephanus in ῥοπεῖς.
Τὸν ἥλιον μὴ εἶναι καταληπτόν. Galen. T. 1. p. 8.
Κυρηναϊκά. Stephanus in Ἀλεξάνδρεια.
Μητρῷον inter Favorini scripta male refert Vossius de Hist. Gr. p. 213. è male intellecto loco Laertii II. 40. Confer Jonsium p. 244.
Λόγος ὑπὲρ τῶν μονομάχων. Philostr. p. 495.
Περὶ τῆς Ὁμήρου φιλοσοφίας. Svid.
Ἐπιτομὴ πιπέρτη τῆς Παμφυλίας. Stephanus in ῥοπεῖς. Sed recte Holstenius post πιπέρτη facit στιγμήν.
Παντοδαπῆς ἱστορίας libri, sive ut apud Stephanum in πετράπολις, παντοδαπῆς ὕλης ἱστορικῆς, sæpe allegantur à Laertio, qvi octavum librum laudat III. 24 & VIII. 47. Ex Photii cod. CLXI. ubi refert Sopatrum ad librum tertium Eclogarum suarum usum fuisse παντοδαπῇ ὕλῃ Favorini, colligas hoc opus digestum fuisse ordine literarum.
Περὶ Πλάτωνος. Svid.
Πλούταρχος, ἢ περὶ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς διαθέσεως. Galenus in libro contra Favorinum περὶ ἀρίστης διδασκαλίας T. 1. p. 6. ubi testatur eum in hoc libro concedere, qvod detur aliqvid βεβαίως γνωστόν.
Τὰ εἰς Πρόξενον Favorino supposita, atqve indigna, judice Philostrato pag. 495.
Προπεχνολογήματα ἐθνικῶν. Steph. in Ἀιθίοψ.
Πυρρωνείων τρόπων libri X. Gell. XI. 5. Hisce inter Philosophicas Favorini disputationes palmam tribuit Philostratus p. 495. sq testatus eum his inter alia ostendisse, Pyrrhoneos qvoq;, licet de omnibus dubitantes, tamen posse judicio civili experiri, & causas agere.
Περὶ Σωκράτους καὶ τῆς κατ' αὐτὸν ἐρωτικῆς τέχνης. Svid. Hunc librum impugnaverat Galenus in scripto, cui titulus, πρὸς τὸν Φαβωρῖνον κατὰ Σωκράτους. Meminit ipse de libris propriis T. 4. p. 368.

Fuit

Fuit & alius Favorinus iisdem temporibus Peripateticus. Plutarch. VII. 10. sympos. & alius Rhetor latinus antiqvior, è cujus Oratione, qva legem Liciniam de sumtu minuendo svasit, refert nonnulla Gellius XV. 8. Sed ibi pro Favorini nomine Augurinum reponere malit Jacobus Gronovius, refragantibus licet veteribus libris.

Claudius Galenus, de qvo infra lib IV. præter opus etiamnum exstans περὶ τ῀ Ἱπποκράτους καὶ Πλάτωνος δογμάτων, scripserat, ut ipse de libris propriis T. 4. p. 368. refert, περὶ τ῀ Πλάτωνος αἱρέσεως librum I. περὶ τῶν ἐν τῷ Πλάτωνος Τιμαίῳ ἰατρικῶς εἰρημένων commentarios IV. πρὸς τοὺς ἐπιτιμῶντας ἢ Πλάτων περὶ Ἰδεῶν δόξαντας, libros III. περὶ τ῀ κατὰ Πλάτωνα λογικῆς θεωρίας. Πλατωνικῶν διαλόγων συνόψεως libros VIII. Περὶ τῶν ἐν Φιλήβῳ μεταβάσεων, Περὶ τ῀ τ῀ ψυχῆς μερῶν καὶ δυνάμεων.

Georgius Corinthius. Themist.

Glauco Platonis Frater. Laert. III. 4.

Harpocratio Argivus Cæsaris (Augusti) familiaris, scripsit ὑπόμνημα in Platonem libris XXIV. & λέξεις Πλάτωνος libros II. Svid.

Hegesander Delphus ἐν τοῖς ὑπομνήμασι περὶ τῆς πρὸς πάντας τ῀ Πλάτωνος κακοηθείας λέγων. Athen. XI. p. 507.

Hegesinus Pergamenus Evandro successit, ut Hegesino Carneades, teste Cicerone in Lucullo & Laertio IV. 60. Clementis Alex. codices 1. Strom. p. 301. vocant Hegesilaum & mediam Academiam in eo defecisse testantur.

Hegias Platonis Amicus. Laert. III. 43.

Heracleodorus ad qvem Demosthenis Epistolæ.

Heraclides Ænius Platonis discipulus. Laert. III. 46. Vide infra in Pithon.

Heraclides Ponticus Platonis discipulus. Laert III. 46.

Hermeas Syriani discipulus, de qvo infra lib. V.

Hermodorus, qvi Platonis libros apud Siculos divulgavit. Cic. XIII. 21 ad Attic. Zenobius, Vaticana appendix & Svidas in proverbio λόγοισιν Ἑρμόδωρος ἐμπορεύεται.

Hermophilus Philosophus cœcus, qvi Theopompum Geometricam sine radio docuit, teste Claudiano Mamerto III. 11. de statu animæ.

Hestiaus Perinthius Platonis discipulus. Laert. III. 46.

Justinus Hesychius. Infra in Numenio.

Hierius Procli discipulus, filius Plutarchi Atheniensis.

Hierocles, de qvo supra lib. II. c. 12.

Hippothales Atheniensis, Platonis discipulus. Laert. III. 46.

Hyperides Rhetor, auditor Platonis. Laert. III. 46.
Jamblichus, de qvo infra lib. V.
Jon Platonicus. Lucian. Convivio T. 2 p. 636.
Isidorus Procli & Marini familiaris, Gazæus, cujus vitam scripsit Damascius apud Photium cod. CCXLII. Vide & Svidam in Συεϱιανὸς, Ἰσίδωρος &c.
Justinus Hesychius, Apameensis. Vide infra in Numenio.
Lacydes Cyrenæus, Arcesilai successor, novæ princeps Academiæ secundum Laertium IV. 59. Attalo Regi Pergameno charus, obiit Olymp. CXXXIV. 4. ante Christum CCXLI. Meminit Plutarchus de dignoscendo adulatore p. 63. & Numenius apud Euseb. XIV. 7. præparat. ubi ab avaritia οἰκονομικοῦ cognomentum tulisse, & à servis furibus dogmate ipsius, qvo nihil comprehendi posse sentiebat, pulchre delusum commemorat.
Leo sive *Leonides*. Vide lib. I. c. 10. §. 5. & hoc libro III. cap. 1. inter scripta Platoni supposita num. XLI.
Dionysius Longinus, de qvo infra lib. IV.
Lupercus Berytius sub Galieno Imp. clarus Grammaticus, scripsit inter alia teste Svida περὶ τοῦ παρὰ Πλάτωνι ἀλεκτρυόνος, ad locum in Theæteto p. 77. edit. Basil.
Lycurgus Rhetor, auditor Platonis. Laert. III. 46.
Lysicles Atheniensis. Laert in Cratete Atheniensi IV. 22.
Manæchmus Alopecensis, Philosophus Platonicus, qvi teste Svida scripsit prætet alia Philosophici argumenti, libros tres in Politiam Platonis.
Marinus Neapolitanus Procli successor, de qvo infra lib. V.
Maximus Tyrius sub Antonino clarus. Num etiam Verissimi Imp. Præceptor, cum Apollonio Stoico & Basilide Scythopolita? Ita videor mihi posse colligere è Syncello p. 351. Dixi de hoc infra lib. IV.
Melantas, cui Boethus Lexicon Platonicum inscripsit, teste Photio Cod. CLIV.
Melanthius Rhodius, cujus svavitatem prædicat Cicero in Lucullo
Menedemus à Platone missus ad Pyrrhæos Reip. constituendæ causa, Plutarch. contra Colotem p. 1126. Eretriensis, Platonis auditor Laert. II. 134. & Hesych. Illustris.
Mentor Bithynus Carneadis discipulus. Vide Laertium IX. 63. Numenium apud Euseb. XIV p. 738. præparat.
Metrodorus Stratoniceus. Cic.

Me-

Metrophanes Lebadiensis, Rhetor, scripsit inter alia περὶ τῶν χαρακτήρων Πλάτωνος, teste Svida.

Mnesistratus Thasius, Platonis discipulus. Laert. III. 47.

Nicolaus Damascenus dicitur etiam Platonicus à Svida in Νικόλ. Sed Peripateticum fuisse, præter Svidam ipsum consentiunt Plutarchus, Athenæus & alii.

Nigrinus, de qvo Lucianus T. I. p. 21.

Numenius Apameensis Pythagoricis & Platonicis à Porphyrio in Plotini vita accensitus scripsit libros περὶ τῆς τῶν Ἀκαδημαϊκῶν πρὸς Πλάτωνα διαστάσεως, è qvorum primo præclara fragmenta servavit Eusebius XIV. 5. seq. præparat. Περὶ τῶν Πλάτωνος ἀπορρήτων id XIII. 5. è libro περὶ τἀγαθοῦ XV. 17. Plura ejus scripta memorat Origenes 3. contra Celsum p. 198. Ἔποπα, & περὶ ἀριθμῶν, περὶ τόπου & τρίτον περὶ τἀγαθοῦ. Alius Numenius Grammaticus, qvi inter Arati interpretes recensetur. Numenii Philosophi dogmata omnia edidicit *Amelius*, qvi inde centum fere libros commentariorum collegerat, teste Porphyrio, qvos deinde dono dedit *Justino Hesychio* Apameensi, qvem filium adoptaverat. Fuit & Numenius Heracleotes, cujus ἁλιευτικὸν, & περὶ δείπνων laudat Athenæus.

Olympiodori Platonici duo fuerunt, unus, ad qvem Isidorus Pelusiota II. 256. Epist. Alter Damascio junior, cujus commentarii in qvosdam Platonis dialogos exstant MSS. Fuit & tertius Olympiodorus Peripateticus, qvem audivit Proclus. Vide qvæ infra libro V.

Onosander, de qvo infra cap. XXIX.

Origenes, Porphyr. vita Plotini, qvi ejus librum de dæmonibus memorat. Vide, si placet, qvæ scripsi ad Eunapium.

Alius *Origenes Adamantius* Christianus, sed in multis & ipse Platonissans, de qvo infra lib. IV.

Pamphilus Epicuri Præceptor, cum Pamphilo Grammatico Alexandrino (ut fecit Svidas) non confundendus Laert. X. 14.

Philippus Opuntius. Vide qvæ supra c. I. inter scripta Platonis num. XXXV. Alius *Philippus Chollidaeus* Laert. III. 41.

Philo qvartæ Academiæ auctor, Clitomachi discipulus, de qvo Numenius apud Euseb. XIV. 9. præparat. Cicero eum audivit XIII. 1. ad familiar. itaq; Philonis partes sibi sumpsit in libris Academicarum qvæst. ut testatur IX. 8. Audivit etiam Antiochos teste præter alios Augustino, qvi vocat *hominem circumspectissimum, qui ad Platonis auctoritatem, Academiam, legesq; revocare adversarios cedentes jam cœperit.* III. 18. contra Academicos. *Phi-*

Philo Judæus, de qvo libro IV.

Phocion, Atheniensium Imperator. Vide supra in Chabria & Cleone.

Phormio ad Eleos à Platone missus Reipublicæ constituendæ causa. Plutarch. p. 1126. contra Colotem.

Pithon Ænius, qvi cum fratre Heraclide Thraciam Coty interfecto tyrannide liberavit, Platonis discipulus fuit teste Laert. III. 46. & Plutarcho contra Colotem p. 1126. Aliis Python: at apud Aristotelem V. 10. Politic. male Paron. Vide Menagii notas ad laudatum Laertii locum.

Gemistus Pletho, de qvo libro V.

Plotinus, de qvo, ut de *Plutarcho* Chæronensi, dixi libro IV.

Plutarchus Atheniensis, Syriani præceptor, de qvo libro V.

Polemarchus Eudoxi familiaris. Simplicius ad 2. de cœlo.

Polemo Atheniensis, Xenocratis auditor, qvo viso & audito ad frugem rediit, & qvi luxuria antea diffluxerat, Philosophiæ operam dedit, ut præter Plutarchum & alios Menagio ad Laert. IV. 16. laudatos tradunt Cicero IV. Acad. qv. Arrianus III. 1. & IV. 11. Epictetearum, Themistius p. 92. Orat. Origenes III. contra Cels. p. 152. Choricius in laudatione Procopii Gazæi inedita, aliiqve. Xenocrati successit in Academia Ol. CXVI. ante Christum CCCXV. Multa scripsisse Laertius IV. 20. & Svidas testantur, sed nullo ejus monumento ingenii nomine tenus laudato, & suo jam tempore nullum amplius exstitisse Svidas affirmat. Polemo ἐν τοῖς περὶ τοῦ κατὰ φύσιν βίου allegatur à Clemente VII. Strom. p. 117. & forte ex eodem libro petitum, qvod de beatitudine ex Polemonis sententia refert II. Strom. p. 410. & qvod Cicero IV. de finibus, Polemonem ait planissime summum bonum dixisse secundum naturam vivere, p. 109. Physiognomica qvæ exstant alterius Polemonis esse videntur, ut dixi infra cap. VI. Discipuli Polemonis Atheniensis fuere præter Zenonem & Arcesilam (Cic. 1. Academ qv. Euseb. præparat. XIV. p. 729.) Crates & Crantor, in qvibus desiit vetus Academia teste Clemente 1. Strom. p 301. Alius *Polemo* Platonicus Plotini discipulus, de qvo Porphyrius in Plotini vita.

Polis, cui Siciliam adnaviganti Plato exportandus à Dionysio traditus fertur. Syncell. p. 258.

Porphyrius, de qvo dixi libr. IV.

Potamo Alexandrinus, Plotini discipulus, teste Porphyrio.

Priscianus Lydus Simplicii æqvalis, teste Svida in πρέσβεις. Dixi de eo infra cap. IX. ubi de Theophrasto.

Procles Xenocratis discipulus, cujus *librum de Isthmiis* allegat Plutarchus V. 3. Sympos.

Proclinus, qvi in Troade versatus est. Porphyr. in vita Plotini.

Proclus Syriaci discipulus, de qvo infra lib. V. & ad vitam ejus à Marino scriptam.

Mich. Psellus de qvo itidem lib. V.

Ptolemaus Platonicus, qvi scripsit in Timæum, teste Proclo.

Pythocles Arcesilæ familiaris. Laert. IV. 41.

Nicolaus Rhetor Plutarchi Atheniensis & Procli discipulus, de qvo Svidas & Marinus in Procli vita.

Serapio Alexandrinus, Rhetor, qvi deinde Philosophiæ operam dedit sub Plotino, ut refert Porphyrius in hujus vita.

Severus Platonicus, cujus συγγράμματα memorat Porphyrius vita Plotini. Scripsit in Timæum Platonis, teste Proclo, & librum περὶ ψυχῆς, è qvo fragmentum apud Eusebium XIII. 17. præparat. Mentio Severi Platonici sæpius in Damascio de vita Isidori apud Photium cod. 242. Eum cum Severo Imp. perperam confundit Photii interpres A. Schottus.

Severianus Procli discipulus. Svid. Σεβῆρ. è Damascio in vita Isidori.

Simplicius Cilix Ammonii Hermeæ & Damascii discipulus, de qvo infra lib. V.

Sosthenes Platonis amicus. Laert. III. 43.

SPEUSIPPUS Atheniensis, Potonæ Platonis Sororis Filius. Laert. III. 4. & testamenti ejus una cum Sosthene & aliis curator. id. III. 43. discipulus, 46. Platoni successit Olymp. CVIII. 1. ante Christum CCCXLVIII. & Academiæ præfuit per annos octo, id. IV. 1. successore relicto Xenocrate, id. 2. & Svidas. Scripta ejus refert Laertius IV. 4 seq. versuum 34075. * fuisse testatus, qvæ Aristoteles post Speusippi mortem tribus talentis sive 2250. thaleris emit, ut præter Laertium narrat Gellius III. 17. In his fuerunt præter alia Λυσίας, Κέφαλος, Κλεινόμαχος, Ἀρίστιππος, Μανδρόβουλος, πρὸς Γρύλλον & Ὅροι sive *definitiones*, qvas viri docti easdem esse putant cum iis, qvæ inter Platonis scripta leguntur, ut supra cap. 1. num. XLVIII. dixi Definitionem beatitudinis ex Speusippi mente dat Clemens 2. Strom. p. 418. Speusippi librum, cui titulus

I Πλά-

* Non 43475. ut legas in præclara Wetsteniana edit. Nam στίχοι μ, γ' explicandum myriades γ' porro δ qvatuor chiliades.

Πλάτων© περὶ δείπνε ſive Περίδειπνον, ut Meurſius legit. p. 1610. Bibl. Atticæ, laudat Laertius III. 2. nec abſurde tum idem Meurſius, tum Jonſius lib. 1. c. 10. ſuſpicatur non aliud fuiſſe ſcriptum, qvam Laertio IV. 5. memoratum Πλάτωνος ἐγκώμιον, qvod videtur etiam allegare Hieronymus 1. Contra Jovinian. *Epiſtolam ad Philippum* Macedoniæ Regem, Athenæus XI. p. 506. *Epiſtolam ad Dionem* Plutarchus de amico ab adulatore diſcernendo p. 70 Speuſippum ἐν τῷ περὶ φιλοσόφων Laertius in Parmenide IX. 29. Idem liber fuit, ſi Meurſium audimus, qvi Laertio IV. 4. vocatur Φιλόσοφος, ſive ut ſcribendum conjicit, Φιλόσοφοι. Ibidem Laertius inter Speuſippi ſcripta etiam memorat librum περὶ φιλοσοφίας. Sed & μαθηματικόν, è qvo petita videntur, qvæ Speuſippum laudans refert Proclus 3. in Euclidem p. 50. Vide eundem lib. 2. p. 22. Libellum de numeris Pythagoricis auctor Theologumenon Arithmeticæ p. 61. Καὶ Σπεύσιππος ὁ Ποτώνης μὲν υἱὸς τῆς τοῦ Πλάτωνος, διάδοχος δὲ Ἀκαδημίας πρὸ Ξενοκράτους ἐκ τῶν ἐξαιρέτως σπουδασθεισῶν ἀεὶ Πυθαγορικῶν ἀκροάσεων, μάλιστα δὲ τῶν Φιλολάου συγγραμμάτων βιβλίδιόν τι συντάξας γλαφυρόν, ἐπέγραψε μὲν αὐτὸ περὶ Πυθαγορικῶν ἀριθμῶν. Etiam in aliis dogmatibus veſtigia Pythagoricorum preſſiſſe Speuſippum conſtat ex Ariſtotele lib. 1. Ethic Nicomach. cap. 6 ad qvem locum Euſtratius vocat Speuſippum Θεολόγον, ſive ut interpres, *qui de divinis apud græcos ſcripſit.* Speuſippum ἐν ὁμοίων Athenæus II. p. 61. III. p. 86. & 105. VII. 303. 308. 313. 319. 327. 329. IX. 369. 391. ἐν ὁμοίων IV. p. 133. Idem opus reſpicitur IV. p. 301. (neqve ullum fuit ejus *de piſcibus* ſcriptum, ut ex interprete male intellecto auctor indicis) II. p 68. VII. p. 324. ubi Speuſippus allegatur. Speuſippum ἐν τῷ πρὸς Κλεοφῶντα πρώτῳ Clemens Alex. 1. Strom. p. 367. Allegatur etiam Speuſippus à Theophraſto Metaphyſ. Dionyſii Tyranni literas ad Speuſippum, qvibus avaritiam & voluptates ipſi exprobat, profert Athenæus VII. p. 279. Plato apud Plutarchum p. 71. de dignoſcendo adulatore, dixit vitæ ſe ſuæ exemplo maxime emendaſſe Speuſippum.

Syneſius, de qvo dixi libro V.

Syrianus, qvo de ipſo etiam lib. V.

Taurus Berytius, ſub Antonino Pio clarus. Syncell. p. 351. Scripſit περὶ τῆς τῶν δογμάτων διαφορᾶς Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους Svid. item de diſſenſu Platonicorum à Stoicis Gell. XII. 5. Commentarium

in

in Gorgiam id. VI. 14. in Platonem Philopon. VI. 18. de mundi æternitate.

Telecles Phocenſis, cui & civi ejus *Evandro* vivus Scholam tradidit Lacydes Laert. IV. 60.

Theo Smyrnæus, de qvo infra cap. IV.

Theo item Alexandrinus, de qvo infra lib. V.

Theodorus Atheus, Cratetis Athenienſis auditor, auctor poſtea Sectæ Theodoreæ. Laert. IV. 23.

Theodorus Aſinæus, qvem Proclus ſe audiſſe teſtatur 4. in Timæum p. 236. & alibi.

Theodotus Athenis διάδοχος. Porphyr. vita Plotini, ubi memorat ejus in Philebum & Gorgiam, & de his qvæ Ariſtoteles Platonis Reip. oppoſuit.

Theomedon cum Eudoxo Athenas venit Platonem auditurus. Laert. VIII. 86.

Theomneſtus Academicus, qvem audivit M. Brutus. Plutarch. in Bruto pag. 994.

Theophraſtus, qvi Ariſtotelis poſtea ſucceſſor fuit, Platonem prius audivit. Laert. III. 46.

Theopompus Chius ἐν τῷ κατὰ τῆς Πλάτωνος διατριβῆς. Athen. XI. p. 508.

Theoſebius Hieroclis diſcipulus, Præceptor Iſidori Gazæi. Damaſcius apud Phot. Cod. 242. p. 511. Svidas in Ἐπίκτητος. Fallitur enim Mericus Caſaubonus, qvi per Theoſebium ibi intelligit Marcum Antoninum Imp.

Thraſippus Platonis amicus. Laert III. 43.

Thraſyllus. Schol. Juvenalis VI. 576. & qvæ viri docti ad Svetonii Tiberium. Jonſius lib. III. c. 3. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſoph. ubi & plures Thraſyllos recenſet. Videtur autem hic ipſe, qvi Platonis libros (ut Democriti qvoqve) digeſſit in tetralogias.

Timæus Cyzicenus Platonis diſcipulus. Athen. XI. p. 509. Alius *Timæus junior*, qvi ad Gentianum ſcripſit Lexicon Platonicum, memoratum Photio cod. CLI.

Timolaus Cyzicenus Platonis diſcipulus. Laert. III, 46. Num idem cum Timæo jam memorato?

Tychon Platonis Servus. Laert. III. 42.

XENOCRATES Chalcedonius, Platonis diſcipulus. Laert. III. 46. Æſchini ab eo ſubtractus. Athen. XI. p. 507. itineris in Siciliam Comes, Laert. IV. 6. & 11. valdeqve probatus Platoni: Ælian. III. 19.

I 2 Var.

Var. post Speusippum Academiæ præfuit ab Olymp. CX 2. per annos qvinqve & viginti, hoc est usqve ad Ol. CXVI. 3/4 (ante Christum CCCXV.) relicto successore Polemone Laert. IV. 3. & 14. obiit anno ætatis LXXXII. ut idem Laertius, at Lucianus LXXXIV. Meursius CIII. qvem vide IV. 12. de Archontibus Atheniensibus. Imaginem Xenocratis asino * vehentis, itemq; aliam in Laertio Wetsteniano etiam obviam, habes tomo secundo Thesauri Antiqvitat. Græcar. Gronoviani. tab. XCI. De vita ejus & dogmatis confer, si placet, Lexicon Baylii, & notas Viror. doctor. ad Orat. Cic. pro Balbo c. 5. T. V. p. 528. Scripta ejus bene multa refert Laertius IV. 11 - - 14. in qvibus Καλλικλῆς, περὶ τῶν Παρμενίδου, Ἀρχέδημος, κεφάλαιον (pro qvo forte legendum κέφαλος, ut supra in Speusippo) Πυθαγόρεια, πρὸς Ἀρύβαν, πρὸς Ἡφαιστίωνα, & περὶ θανάτου, *de morte:* qvod scriptum Ficinus existimavit esse dialogum hujus argmenti Axiochum, qvi inter Platonis scripta legitur & ab aliis tributus est Æschini Socratico. Animum definivit ἀριθμὸν ἑαυτὸν κινοῦντα, ut legitur in Scholiis ineditis ad Dionysium Thracem. In dialectica tractatione initium fecit à φωνῆς sive vocis consideratione, qvo nomine reprehensum narrat Porphyrius ad Musica Ptolemæi. p. 193. Præcepta de regno à Xenocrate petiit Alexander M. teste Plutarcho contra Colotem p. 1126. & Laertius inter Xenocratis scripta refert στοιχεῖα πρὸς Ἀλέξανδρον περὶ βασιλείας. Vitam Platonis scripsisse testatur Simplicius, uti Laertius libros duos composuisse περὶ μαθητῶν *de discipulis*, tum *de Geometris*, περὶ Γεωμετρῶν libros qvinqve. Συμποτικοὺς νόμους memorat Athenæus V. p. 186. Inter Theophrasti scripta etiam τὴν τῶν Ξενοκράτους συναγωγὴν memorat Laertius V. 47. Diversus ab hoc *Xenocrates* fuit *Medicus*, qvi *de percipienda ex animalibus utilitate* περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ζώων ὠφελείας (Clementi Alex. 1. Strom. p. 717. περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ζώων τροφῆς) libros scripsit, qvorum primum laudat Galenus X. de simplic. T. 2. p. 132. *Aphrodisiensis* hic fuit teste Artemidoro IV. 24. Onirocrit. ubi idem opus respicit, qvod facit etiam Ætius Tetrab. I lib. II. c. 83. Vixit sub Tiberio Imperatore, ut ex eodem Galeno colligo p. 130. ὁ Ξενοκράτης ἄνθρωπος οὐ πάλαι γεγονὼς ἀλλὰ κατὰ τοὺς πάππους ἡμῶν, τῆς ῥωμαϊκῆς βασιλείας ἀπηγορευκυίας ἀνθρώπους ἐσθίειν. Ex hoc Xenocratis opere Oribasius II. 58. collectan. Medic. (qvæ latine tantum exstant è versione *Job. Baptistæ*

* Ob tardius ingenium, qvod in eo notaverat Plato.

ptiſta Raſarii) ſervavit locum prolixum *de alimento ex aquatilibus*. Græce mivus integrum edidit cum verſione ſua & Scholiis *Conradus Geſnerus*, junctum Jani Dubravii Olmocenſis Epiſcopi libris de piſcinis & piſcium, qvi in eis aluntur, natura, Tiguri 1559. 8. Integrius exſtat in codice MS. Bibliothecæ Johanneæ hujus Urbis Hamburgenſis, ne de Vaticana & Regis Galliæ Bibl. dicam, de qvibus vide Labbeum Bibl. Nov. MSS. p. 174. & 127. Neſcio an cum hoc confundendus ſit *Xenocrates* Epheſius, qvem de gemmis egiſſe docet & nuperrime ſcripſiſſe affirmat Plinius XXXVII. 2. Sane pro eodem habuit Labbeus p. 174. Xenocratis librum περὶ λίθων in Vaticana adhuc ſupereſſe teſtatus. Fuit & Xenocrates, cujus πρῶτον χρονικῶν allegat Etymol. Magnum in Ἀσσυρία. Et Philoſophus hoc nomine, cujus οἰκοσκοπικὸν οἰώνισμα de ſignis domi apparentibus (Confer. Caſaub. c. V. lection. Theocrit.) laudat Svidas. Xenocratis ἐλεγεῖον ſive Epigramma in Imaginem Mercurii exſtat IV. Antholog. c. 12. neſcio, an illius Philoſophi hoc nomine, qvem Elegias non ſatis feliciter ſcripſiſſe ait Laertius IV. 15. Idem memorat Xenocratem Tacticum perantiqvum, tum ſtatuarium hujus nominis, diſcipulum Tiſicratis, ut è Plinii XXXIV. 8. conſtat, qvi de torevtice ſcripſiſſe traditur in indice libri XXXIII. & de pictura, XXXV. 10. Præterea Xenocratem juniorem Chalcedonenſem, auctorem λόγυ Ἀρσινοητικῦ, & alium auctorem ἀσμάτων Ariſtoxeno antiqviorem. His deniqve accedit Xenocrates Agrigentinus Iſthmionica, qvem celebrat Pindarus Iſthm. Od. 2.

Zenodotus Procli diſcipulus. Damaſcius apud Photium Cod. CCXLII.

Zethus Theodoſii Philoſophi gener, Plotino familiaris. Porphyr. in vita Plotini.

PLATONICÆ.

Ædeſia uxor Hermiæ, de qva Svidas.

Amphiclia Ariſtonis filia, filii Jamblichi uxor, qvæ Plotinum audivit, teſte Porphyrio in Plotini vita.

Arria. Galenus ſive qvisqvis auctor, c. 2. de theriaca ad Piſonem, T. 2. edit. Baſil. p. 485.

Ἄρτεμις Platonis ſerva, teſtamento ejus libera dimiſſa. Laert. III. 42.

Axiothea Phliaſia, Laert. IV. 2. & III 46. Clemens IV. Strom. p. 523. Themiſtius XXIII. p. 295.

Carelia de qva Corradus ad Cic. XII. 51. ad Attic.

Gemina mater & filia, qvæ Plotinum auſcultaverunt teſte Porphyrio.

Hypatia Alexandrina Iſidori Philoſophi uxor, filia Theonis Alex. de qva Socrates. VIII. 15. Hiſt & Menagius in Hiſt. mulierum Philoſopharum, qvi tamen fallitur cum Hypatiam à Salmaſio Hippiam vocatam ſcribit: Salmaſio enim ſermo eſt de Hippia Sophiſta, cujus ſolertiam in omni genere opificii celebrat Apulejus in floridis.

Laſthenia Mantinea ex Arcadia, Laert. IV. 2. & III. 46. Clemens IV. Strom. p. 523. Athenæus VII. p. 279. ubi male Σαρδικῆς pro Ἀρκαδικῆς & XII. p. 546 ubi Speuſippo per amatum notat è Dionyſii tyranni ad Speuſippum Epiſtolis.

His adde fœminam (niſi Arria eſt, de qva ſupra) cui Laertius vitas Philoſophorum inſcripſit & Φιλοπλάτωνα vocat, III. 47. tum *Theodoram,* cui Damaſcius inſcripſit vitam Iſidori. Phot. cod. 181.

CAPUT IV.
De Xenophonte Athenienſi.

De Xenophontis vita atque ætate 1. *Scriptorum ejus editorum notitia, cum variis obſervationibus.* 2. *Suppoſita illi ſcripta. Scripta item deperdita, & interpretes ejus deperditi.* 3. *Editiones.* 4.

XENOPHON Grylli (*a*) F. Erchieus ex tribu Ægeide Athenienſis, natus eſt Olymp. LXXXII. Adultior factus Socrati ſe in diſciplinam dedit, poſtea inſinuavit ſe in amicitiam Cyri junioris, eiqve Olymp. XCIV. 4. adverſus fratrem Artaxerxen profecto adfuit. Qvanqvam vero Cyrus in prælio iſthoc interficeretur, Xenophon tamen qvi decem millibus Græcorum (*b*) in auxilium illi miſſorum præerat, non

(*a*) Menagius p. 104. ad Laertium inter plures Xenophontes ab hoc diverſos (qvibus addendus Xenophon Solenſis à cane adamatus teſte Æliano lib. I. c. 6. de animalibus, & Xenophon Siculus ineptus Sophiſta de qvo Philoſtratus p. 511.) refert ex Chronico Alex. ſive Paſchali p. 168. Xenophontem Orzylai F. Sed pro Orzylai legendum Grylli, ut Menagius ipſe pulchre obſervat. p. 100. b.

(*b*) Plutarch. Ageſilao p. 600. Alii etiam prælio interfuit Xenophon, ubi victis Athenienſibus Xenophontem eqvo delapſum videns Socrates, qvi jam ipſe eqvum amiſerat Xenophontem in humeros receptum per multa ſtadia portavit atqve eripuit, teſte Strabone IX. p. 403.

non modo in cornu qvo ſteterat, vicit, ſed etiam exercitum ſuum ab hoſtium vi & inſidiis tutum præſtitit,domumq;reduxit. Ageſilao Lacedæmoniorum Regi percharus,qvem etiam præceptis imbuit,teſte Cicerone 3 de Oratore c. 34. Ab Athenienſibus exilio damnatus eſt,atq; in Scillunthio prædio Elidis, (c) tum in Lepreo, atqve Corinthi (d) ſenectutem exegit,ibiq;hiſtorias,ad qvas idoneum illum Iſocrates (e) judicaverat,& alia ſcripta per otium compoſuit.Dictione uſus eſt,melle,ut ait Cicero, (f) dulciori,ita ut Muſa atq;apis Attica dictus fuerit, & Muſæ ipſæ Xenophontis ore locutæ viderentur, (g) atq; ab Ariſtide (h) aliisqve in exemplum ſtyli tenuis ſive ſimplicis elegantiſſimi ac vere Attici proponatur. In ſapientiæ ſtudio Socratis diſcipulus,atq; ut ait Euſebius XV.61.præparat. Ἑταίρων γνωριμώτατος fuit. Platonis æmulus (i) potius qvam amicus: elegantiarum (k) in armis præcipue ſtudioſus. Uxorem habuit Phileſiam, filios Diodorum,& qvi in pugna Mantinenſi fortiter pugnans cecidit (l) avo cognominem Gryllum. Obiit Corinthi Olymp. CV.1. (ante Chriſtum CCCLX.) annos natus XC. ut teſtatur Lucianus in longævis,qvi in libro de ſcribenda Hiſtoria T.1.p.630. brevi ſed inſigni elogio eum vocat δίκαιον συγγραφέα, *idoneum ac dignum Hiſtoricum* (einen rechtſchaffenen Geſchicht-Schreiber) ita enim malo reddere,qvam *juſtum*, ut p. 704. Ταῦτα ξίφη δικαίων τυραννοκτόνων. Sic apud Sopatrum in Hermogenem p. 22. extrem. δίκαιος ῥήτωρ è Platone,qvod mox exponitur ῥήτωρ ἀγαθός.

Scripta Xenophontis (m) hæc ad nos pervenerunt:

1. Κύ-

(c) Plutarch. de exilio p. 603. & 605.
(d) Laertius in Xenophontis vita lib. 2. Sect. 53.
(e) Photius cod 260.
(f) Cicero in Oratore c. IX. & XIX.
(g) Menag. p.103. ad Laert. Attamen Helladius apud Photium cod. 279. p. 872. Xenophontem Ἀττικισμοῦ νομοθέτην haberi vetat.
(h) Ariſtides libro 2. artis Rhetor. qvi eſt περὶ ἀφελοῦς λόγου.
(i) Vide ad Laert. III. 34. Gellium XIV. 3. Athenæum XI. p. 504.ſeq. Ælianum III. 17. Var. Syncellum p. 255.
(k) Ælian. III. 24. Var.
(l) Laert. II. 52. & 54. Ælian. III. 3. Var.
(m) Laertius II. 56. ait Xenophontem ſcripſiſſe βιβλία πρὸς τὰ τετταράκοντα. Deinde enumerat ſolos illos libros, qvi hodie exſtant, & ſane proxime accedunt ad numerum qvadrageſimum,ſunt enim XXXVII. exceptis Epiſtolis. Menagius qvatuordecim ſola ſupereſſe, perperam ſcripſit, neqve enim Cyripædiam pro uno ſed pro octo computavit libris Laertius, atqve ita in aliis. Neqve valde audiendus Svidas, qvi ex Laertii loco obiter inſpecto Xenophonti tribuit libros plures, qvam XL.

1. ΚΥ'ΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙ'ΑΣ *de Cyri majoris, (qui Olymp. LVIII, 1. Croesum vicit) vita ac disciplina libri VIII.* opus lectu dignissimum. Veteres qvidem nonnulli, ut Ausonius c. XXIX. Panegyrici, & plures è recentibus assenserunt sententiæ Ciceronis Platonem III. de legibus secuti, qvi lib. 1. Epist. 1. ad Q. Fratrem *Cyrus ille,* inqvit, *à Xenophonte non ad Historiæ fidem scriptus, sed ad effigiem justi imperii, cujus summa gravitas ab illo Philosopho cum singulari comitate conjungitur, quos quidem libros non sine causa noster ille Africanus de manibus ponere non solebat.* Confer Menagii notas ad Laertii III. 34. p. 151. & Tho. Crenii T. III. Methodor. p. 379. Dissertatio autem *Francisci Carpentarii*, qvam huic sententiæ Ciceronis opposuit, edita non est, qvod sciam.

Latine interprete *Julio Gabriele Eugubino* cum ejus castigationibus prodiit Cyropædia Venet. 1569. 8. Laudat hanc versionem Thom. Crenius Vir Cl. parte XI. animadvers. p. 214. Deinde cum aliis qvibusdam per *Joach. Camerarium* Paris. 1572. 4. apud Wechelum. Et ante hos *Francisco Philelpho* interprete. Bononiæ 1520. fol. & in editionibus Xenophontis latinis ac Græcolatinis Basileensibus, & H. Stephani.

Græce excusa est Lovan. 1527. 4. & ex parte Lugd. Bat. 1623. 8. Integra Oxoniæ è theatro Sheldoniano A. 1679. 12.

Græcè & Latinè Lond. 1648. 8. Librum I. II. & V. latine etiam transtulit & notis illustravit *Joh. Caselius.* Notæ *M. Antonii Mureti* prodiere Ingolstadii 1602. 8.

Gallice vertit *Franciscus Carpentarius* Paris. 1659. Amst. 1661. 8.

Italice, Jacobus Poggius Bracciolini. Florentinus, in Tusculano 1527. 8.

Anglice libros qvatuor priores *Franciscus Digby*, posteriores *Joh. Norris* Lond. 1685. 8. præmissa Xenophontis vita.

2. ΚΥ'ΡΟΥ 'ΑΝΑΒΑ'ΣΕΩΣ *de Cyri minoris expeditione* in Asiam adversus fratrem Artaxerxen Ol. XCIV 4. infeliciter suscepta *libri VII.* à Xenophonte editi sub nomine *Themistogenis Syracusii* (n) si credimus Johanni Tzetzæ Chil. IV. histor. 154. Sane Themistogenem de expeditione Cyri scripsisse affirmat Xenophon initio tertii libri de rebus Græcorum, cujus loci meminit etiam Svidas in Θεμιστογ. addens eundem & alia scripsisse de patria sua. Huic expeditioni Xenophon ipse interfuit præclari ducis partibus functus, & in suo cornu victor: licet Cyrus, cui

(n) Hinc forte dubitabant Andreas Masius vir summus commentario in Josuæ cap. 1. an hoc opus genuinus sit foetus Xenophontis, qvod ex Laertii II. 50. & 57. testimonio & ex stylo revincit Vossius lib. I. c. de Hist. græcis.

cui opem ferebat, vinceretur. Confer, qvæ viri docti ad Ælian. III. 17. Var.

Ad imitationem hujus operis Xenophontei *Arrianus* Nicomediensis, *Xenophon junior* dictus, scripsit libros VII. ἀναβάσεως Alexandri M. ut *Onesicritus* παιδείαν Ἀλεξάνδρου composuerat Xenophontem imitatus, teste Laertio VI 84. De eo, qvod in hoc opere proœmium nullum præmittat Xenophon, vide Lucianum, qvomodo scribenda historia sit, T. 1. p. 618. Latine vertit hos libros *Romulus Amusæus*, ad Lud. Avilam Caroli V. Imp. cubicularium, Bonon. 1533. fol. & *Janus Lascaris.* Gallice *Claudius Seisselius* Paris. 1529. fol. è latino (ut ipse profitetur) Jani Lascaris. Notæ *M. Antonii Mureti* viderunt lucem Ingolstad. 1602. 8. Novissime *Nicolaus Perrotus Ablancurtius*, Paris. 1648. 8. qvam versionem Menagius p. 103. ad Laertium ita celebrat, ut Xenophontem ipsum (cujus sermonem Gratiæ finxisse dicuntur teste Qvintiliano X. 1. Inst.) elegantia vicisse illi videatur Ablancurtius. Italice transtulit *Ludovicus Dominicus*, Venet. 1547. 8.

3. ἙΛΛΗΝΙΚΩ͂Ν, *de rebus Græcorum libri* VII. historia annorum XLVIII. deducta ab Olymp. XCII. 2. ut notavit etiam Diodorus Sic. lib. XIII. p. 352. & lib. XV. p. 504. Primores qvidem libri duo historiam belli Peloponensiaci ab anno XXI. in cujus Augusto ineunte Thucydides definit, usq; ad finem perducunt, ad captas nempe à Lysandro Athenas, Ol. XCIII. 4. Reliqvi qvinq; libri complectuntur rerum Græcarum & Persicarum Historiam continuatam ad pugnam usqve Mantinensem, qva victi ab Epaminonda (o) sunt Spartani Ol. CIV. 2. Hoc Xenophontis opus ἀκέφαλον esse, ac præter proœmium desiderari historiam biennii à fine ætatis anni XXI. belli Peloponensiaci ad exitum æstatis anni XXIII. contendit Usserius in Annalibus ad A. Per. Jul. 4303. & ante Usserium Sam. Petitus lib. I. Obs. c. 12. Petavio aliter visum, hic enim lib. X. de doctrina temporum c. 29. Xenophonti parachronismum biennii impingit. Ab utraq; sententia alienus est *H. Dodwellus*, cujus Annales Xenophontei cum Thucydideis Oxon. 1702. 4. excusi his libris nostri scriptoris eximiam lucem afferunt. In illis perinde, ut diss. VIII. de Cyclis p. 342. negat hiatum inter Thucydidem ac Xenophontem intercedere, nec Xenophontem in annorum ratione hallucinatum, sed Olympiadum, tum Atheniensium Archontum, & Ephororum Lacedæmoniorum notationem Xenophonti additam esse ab aliena

K manu

(o) Graviter errat Vir doctus lib. I. c. 5. de Hist. gr. qvi Cyripædiam in hoc tempore desinere aliud agens scribit.

manu, qvod obſervatum etiam Marshamo Canonis Chronici Sæc. XVI. capite de prima Olympiade p. 487.

Hos libros Xenophontis ſub titulo Paralipomenon, Thucydidi *Græce* ſubjecit Aldus, A. 1502. fol. prodierunt & Græce Lovanii 1529. 4.

Compendio *latine* complexus eſt *Leonbardus Aretinus* in commentario rerum græcarum, ad eqvitem Angelum Acciarolum Lipſ. 1546. 8. & in Gronovii theſauro Antiqv. Græcar. Tom. IV.

Integros vertit *Bilibaldus Birchheimerus* editos cum præf. Thomæ Venatorii. Prodiit & *Gallice:* Hiſtoire de Thucydide & Xenophon par *Nic. Perrot d'Ablancourt* Pariſ. 1671. 8. tribus Volum. *Italicè:* Delle Guerre de Greci libri VII. tradotti dal idioma Greco nel Italiano da *Franciſco di Soldo Strozzi*, con la correttione, alla traduttione di *Ludovico Domenichi.* Venet. 1550. 4.

4. ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΏΝ ΠΟΛΙΤΕΊΑ, *De Rep. Lacedæmoniorum*, qvem librum Xenophonti noſtro abjudicavit Demetrius Magnes (qvi de Homonymis ſcriptoribus librum compoſuit) teſte Laertio II. 57. *Græce* lucem vidit cum Ariſtotelis Ethicis, Politicis & Oeconomicis, Baſil. apud Joh. Walderum. 8. Prodiit & ſeparatim Amſt. 1647. 8. *Latine* vertit *Franciſcus Philelphus* Bononiæ 1502. fol. & in editionibus latinis ac Græcolatinis Baſileenſibus, atqve H. Stephani. Poſt Philelphum tranſtulit & notis illuſtravit *Joach Camerarius*, præmiſſa Xenophontis vita, Lipſ. 1543. 8. Pariſ. 1572. 8.

5. ἈΘΗΝΑΊΩΝ ΠΟΛΙΤΕΊΑ, *De Rep. Athenienſium. Græce* hoc opuſculum, non ut in editionibus Operum Xenophontis integrum, ſed mutilum, neſcio qvomodo extrema parte libri Xenophontis *περὶ πόρων* adtexta, excuſum eſt poſt Ariſtotelis Ethica, Politica & Oeconomica, qvæ ſine temporis nota prodierunt apud Joh. Walderum, Baſileæ in 8.

Latine vertit & notis illuſtravit *Joach. Camerarius* Lipſ. 1543. 8. tranſtulit & *Seb. Caſtellio*, cujus verſio in editionibus Xenophontis Baſileenſibus atq; H. Stephani occurrit. Exſtat & liber uterq; Xenophontis, de Lacedæmoniorum & Athenienſium Rep. Gallice interprete G. P. apud Federicum Morellum Pariſ. 1579. 8.

6. ἈΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΆΤΩΝ ΣΩΚΡΆΤΟΥΣ *Commentariorum de dictis & factis Socratis libri IV.* ad qvorum imitationem *Xenophon junior* ſive *Arrianus* Nicomedienſis ſcripſit libros qvatuor ἀπομνημονευμάτων Magiſtri ſui Epicteti. Ita autem vocavit Xenophon, qvæ ex ſermonibus Socratis annotavit. Laertius II. 48. Καὶ πρῶτος ὑπο̄σημειωσάμενος τὰ λεγόμενα εἰς ἀνθρώπους ἤγαγεν ἀπομνημονεύματα ἐπιγράψας. *Hephæſtionis* librum

librum περὶ τοῦ παρὰ Ξενοφῶντι ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν Ἀντιφῶντος, qvem per plagium ille sibi attribuerat, memorat Athenæus XV.p.673. Etiam sancta Evangelia de dictis & factis JESU CHRISTI Servatoris nostri, Justinus Martyr Xenophontis vocabulo plus simplici vice appellat ἀπομνημονεύματα, ut observavit H. Dodvvellus diss. 1. ad Irenæum §.40.

Prodierunt hi libri *Græce* Paris. 1559. 4. & ex *Joh. Caselii* recensione Rostoch. 1589. 4.

Latine vertit *Bessario* Cardinalis Nicenus ad Julianum Episcopum Cardinalem Tusculanum Lovan. 1533. 4. qvæ translatio occurrit in editionibus Xenophontis Basileensibus & H. Stephani. *Joh. Caselius* Rostoch. 1576. 4.

Gallice, *Franciscus Carpentarius*, qvi vitam qvoqve Socratis scripsit. Paris. —— & Amst. 1699. 12. *Germanice* è Carpentarii liberiore versione *Christianus Thomasius*, Halæ-Sax. 1693. 8. *Is. Faustii* dissertatio præside D. Jacobo Schallero in IV. libros memorabilium Socratis lucem vidit Argentorati A. 1650. Herculis cum voluptate & virtute colloqvium ex libro secundo Xenophontis, latino carmine expressit *Jo. Stigelius* Rostoch. 1591. 8. Græco *Petrus Ivarus Borrichius* Lugd. Bat. 1595. 8.

7. ΣΩΚΡΆΤΟΥΣ ἈΠΟΛΟΓΊΑ, *Apologia Socratis ad Judices*.

Latine vertit *Leonh. Aretinus*. Bononiæ 1502. fol.

8. ΣΥΜΠΌΣΙΟΝ ΦΙΛΟΣΌΦΩΝ *Convivium Philosophorum*. De iis qvæ adversus temporum rationem in hoc libro finxisse Xenophon arguitur, vide Casaubonum V. 17. ad Athenæi V. p. 216. Idem Athenæus alia qvædam in Xenophontis convivio reprehendit V. p. 187. sq. Prodiit separatim.

Græce Lovan. 1530. 4. Haganoæ 1531. 8.

Latine vertit *Janus Cornarius* Basil. 1548. 8. & *Joh. Ribittus*, cujus versio exstat in editionibus Xenophontis Basileensibus & H. Stephani.

Gallice, *Tan. Faber*. Salmurii 1666. 12.

9. ΟἸΚΟΝΟΜΙΚΌΣ ΛΌΓΟΣ, *Oeconomicus liber*, qvem à juvene se translatum testatur *Cicero* 2. Officior. c. 24. Ex versione illa cujus meminit & Hieronymus 2. in Rufin. servavit qvædam Cicero ipse lib. de senectute, Columella, Macrobius, Donatus & Priscianus, qvæ cum Græcis Xenophontis collata videre licet post H. Stephani Lexicon Ciceronianum p. 44-49.

Hic liber *græce* excusus est cum Aristotelis Ethicis, Politicis & Oeconomicis, Basileæ apud Joh. Walderum 8. Allegat præter alios Stobæus Serm. 83. ubi & *Brysonis & Hieroclis* Oeconomicum laudat.

E recentioribus *latine* vertit *Raphael Volaterranus*, dicavitqve Titæ Minutiæ. Exſtat ad calcem commentariorum urbanorum Pariſ. 1515. fol. & in editionibus Xenophontis græco-latinis Baſileenſi & H. Stephani.

Gallice Stephanus Boetius Pariſ. 1572. 8.

10. ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ, de Ageſilai Regis Lacedæmonior. laudibus, de qvo Thucydides, Nepos, Plutarchus, Juſtinus & alii. Cicero V. Epiſt. ad Lucceium 12. *Nec minus eſt Spartiates Ageſilaus ille perbibendus, qui neque pictam neque fictam imaginem ſuam paſſus eſt eſſe, quam qui in eo genere laborarunt. Unus enim Xenophontis libellus in eo Rege laudando facile omnes imagines omnium, ſtatuasque ſuperavit.* Confer Plutarchum in Pompejo f. 663. Themiſtium Orat. 2. p. 27. edit. Harduini.

Latine vertit *Franciſcus Philelphus*. Bononiæ 1502. fol.

Gallice, *Franciſcus Carpentarius*, ad calcem Cyropædiæ. Pariſ. 1659. Amſt. 1661. 8.

11. ΙΕΡΩΝ ἢ Τύραννος, *Dialogus Simonidis cum Hierone* primo (qvi fratri Geloni in regno ſuccedens Syracuſas in poteſtate habuit ab Olymp. LXXV. 2 ad LXXVIII. 2.) docens miſeram eſſe præ privatis Regum, nedum Tyrannorum conditionem: & qvæ facienda ſint Regibus, ut minus miſeri ſint, & à ſubjectis ſuis non diligantur ſed amentur.

Latine vertit *Leonh. Aretinus*. Bononiæ 1502 fol. & *Eraſmus*, Baſil. 1530. 8. & Tomo IV. Opp. Eraſmi, atq; in editionibus Xenophontis Baſileenſibus & H. Stephani. *Gallice* Jacobus Miſſant. Pariſ. 1550. 8.

12. ΠΟΡΟΙ ἢ περὶ προσόδων. *De proventibus* argentifodinis & vectigalibus terræ Atticæ, commerciisqve promovendis & augendis Reip. reditibusqve atqve civibus. Male περὶ πόρων interpres Laertii II. 57. reddit de *ſeminibus*, qvaſi περὶ σπόρων legiſſet. Latine per *Joach. Camerarium* Pariſ 1572. 4. Transtulit & *Joh. Ribittus*, cujus verſio in edit. Xenophontis Baſil. & H. Stephani.

13. ΠΕΡΙ ΙΠΠΙΚΗΣ, *de re equeſtri*. In hoc Xenophon teſtatur ſe ſcribere, qvæ *Simon* * (Athenienſis in ſuo *de equitatu* libro, qvem laudant Plinius II. 4. Hippiatrica & Svidas) minus perfecte tradiderat.

Transtulit *Joach. Camerarius* Pariſ. 1572. 4. *Joh.* vero *Leunclavius* bis; prior verſio Taurini edita, altera in editione Sylburgiana exſtat græcis ad latus adjuncta, priore rejecta ad libri calcem.

ΙΠΠΑ-

* Svidæ *Cimon*, in Ἀψυρτος & Κίμων, male. Vide eundem Svidam in τρίβων & Meurſium Bibl. Atticæ p. 1461.

14. ἹΠΠΑΡΧΙΚΌΣ, *de præfectura* ſive *diſciplina equeſtri*, ad filium, eqvitum Athenis præfectum. Latine vertit & notis illuſtravit *Joach. Camerarius*, Lipſ. 1543. 8. At *Joh. Ribitti* verſio occurrit in editionibus Xenophontis Baſil. & H. Stephani.

15. ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΌΣ, *de Venatione*. Themiſtius Orat. 19. nonnihil ex hoc Xenophontis majoris libro laudans auctorem vocat τὸν πάντα σοφόν. Qvæ vero auctor prætermiſit, ſupplevit *Xenophon junior* ſive *Arrianus* Nicomedienſis in libro ejusd. argumenti, de qvo infra ſuo loco.

Latine vertit *Omnibonus Leonicenus*, Bononiæ 1502. fol.

16. Qvædam EPISTOLARUM Xenophontis fragmenta à Stobæo ſervata, è Conradi Geſneri verſione editioni ſuæ adjunxit H. Stephanus. Illas ad Æſchinem & Critonem transtulit etiam Joh. Caſelius. Locum ex Epiſtola ad Æſchinem profert Euſebius XV. 12. præparat.

De aliis EPISTOLIS Xenophonti tributis & ab Allatio editis dixi lib. 2. c. 10. §. 35.

Thucydidis qvoq; hiſtoriam à Xenophonte noſtro in lucem prolatam dixi lib. II. c. 25. §. 5. (è Laertii II.) & Scholia Græca in Thucydidem, à nonnullis tribui neſcio cui Xenophonti. Ibid. §. 6.

III. Suppoſita Xenophonti.

Prætereo libellum Xenophontis noſtri nomini ſuppoſitum ab *Annio Viterbienſi*, qvi inſcribitur ÆQUIVOCA, & latine prodiit cum aliis ejus furfuris ſcriptis, & Annii commentariis, Romæ 1499. 4. Vide ſi placet qvæ de his dicta ſunt in Bibliotheca latina.

Xenophontis ſcripta deperdita.

Βίοι φιλοσόφων. Svid. in Ξενοφῶν. niſi tamen falſus Svidas. Vide Jonſium lib. 1. c. 7. Menagium ad Laert. II. 48.

περὶ ἀληθείας. Pollux VI. 33.

Τέχναι ῥητορικαί Pollux ibid.

Ἀναμετρήσεις verò τῶν ὅλων Stephano Byz. in ὠρωπὸς laudatæ ſunt Xenophontis Lampſaceni, Geographi, Plinio plus ſimplici vice ac Solino memorati. *Periplum* vocat illud opus Plinius III. 48. Hiſt. & Valerius Max. VIII. 13.

Interpretes Xenophontis deperditi.

Longini τὰ περὶ Ξενοφῶντος, & qvod Svidas memorat *Zenonis* Citiei ὑπόμνημα εἰς Ξενοφῶντα, itidem intercidit, perinde ut *Heronis* ὑπόμνημα & *Ælii Harpocrationis* περὶ τῶν παρὰ Ξενοφῶντι τάξεων, & Hephæſtionis liber de Antiphonte, cujus mentio apud Xenophontem in libris de dictis & factis Socratis.

IV. Editiones Xenophontis.

GRÆCÆ:

Venetiis apud Aldum A. 1525. fol.

Florentiæ apud hæredes Juntæ A. 1527. fol. qvæ editio è codice Vincentii Ruſtici emendata fuit in Bibl. Petri Francii.

Ex recognitione *Seb. Caſtellionis*, cum indice locuplete & *Phil. Melanchthonis* de Xenophontis laudibus præfatione. Baſil. 1540. 8. 2. Volum. apud Iſingrinium, & Halæ Suevor. apud Brubachium.

Henr. Stephani A. 1561. è Bibl. Huldrici Fuggeri fol. qvam editionem n[illegible]iſſimam è MS. Pariſienſi à viro docto caſtigatam habuit Petrus Francius.

LATINÆ.

Pleraqve Xenophontis ſcripta ex variorum interpretatione, cum præfat. *Philippi Beroaldi*. Bononiæ 1502. fol.

Xenophon è variorum translatione, cum præfat. *Andreæ Cratandri*, Baſil. 1534. fol. & ibidem A. 1545. fol. apud Iſingrinium, qvæ plenior eſt editio & elegantior, cum præfat. *Albani Torini* Vitodurani, recuſa deinceps A. 1550. 8. & Lugd. 1551. 12.

Ex verſione *Joh. Leunclavii* per *Æmilium Portum* recognita Francof. 1595. 8.

GRÆCOLATINÆ.

Baſileenſis A. 1568. fol. apud hæredes Nicolai Brylingeri, cum variorum interpretatione. Apud eundem Nic. Brylingerum 1559. fol. excuſæ ſunt *Joh. Brodæi* Turonenſis notæ in Xenophontem.

Cum verſione *Joh. Leunclavii* Baſil 1569. apud Tho. Guarinũ, qvæ editio dicata Johanni Caſimiro Comiti Palatino ad Rhenum: & 1577. fol.

H. Stephani A. 1581. fol. græca exhibens ſeparatim excuſa cum variis lect. in margine & notis Stephani ad calcem voluminis rejectis. Latina itidem ſeparatim è variorum interpretatione, cui præfigitur H. Stephani Oratio *de conjungendis cum Marte Muſis exemplo Xenophontis*, & Epiſtola tertia *Chionis* à Stephano latine verſa.

Ex recenſione tertia, & cum verſione, notis, gloſſis, ac Chronologia *Joh. Leunclavii* Amelburni, Francof. 1594. (qvibusdam exemplaribus præfixus numerus 1596.) fol. apud Wechel. cura Frid. Sylburgii, qvi Leunclavio jam defuncto præfationem operi præfixit. Adjectæ ſunt *Æmilii Porti* * in totum Xenophontem annotationes, & index græ-

* Franciſci Porti commentarius in varia Xenophontis opuſcula lucem vidit Morgiis A. 1586. 4.

græcarum vocum phrasiumqve, cum latina interpretatione: Præmissa etiam Xenophontis vita à Leunclavio scripta, tum vocabula Xenophonti vel peculiaria, vel cum Herodoto ac Thucydide sic communia, ut poetica magis sint, collecta ordine Alphabeti ab H. Stephano.

Parisiensis A. 1625. fol. qvæ Wechelianam ad verbum refert.

Oxoniensis Anni 1703. 8. è theatro Sheldoniano, qvinqve voluminibus, edente *Edvardo Wells*, qvi eam IV. tabulis Geographicis ornavit, dicavitqve illustri Viro H Aldrich. Leunclavii versionem paucis in locis castigatam non ex adverso græci textus collocari fecit, sed singulis paginis, ut in Thucydide Hudsoniano & aliis qvibusdam libris factum, substravit. Græca nitide excusa sunt, & capitibus sectionibusqve ab editore distincta. Tomus 1. exhibet Cyropædiam, secundus Cyri junioris Anabasin, tertius libros de rebus græcorum cum Chronologia Xenophontea *H. Dodwelli.* Qvartus Apomnemonevmata & Apologiam Socratis, tum Oeconomicum & fragmenta Oeconomicorum Ciceronis. Qvintus scripta reliqva, de re eqvestri, de magisterio eqvitum, de venatione: Epistolarum fragmenta, Veterum de Xenophonte testimonia, Regum Persicorum ad Xenophontis Hist. spectantium seriem Chronologicam, ac deniqve indicem rerum ac verborum.

Gallica versio Claudii Seysselii & aliorum, præscripto typographi vel correctoris speciminum typographicorum nomine, Pyramo de Candole, Colon. 1613. fol. Cyropædia per Jacobum Contesium Vintemillium. Paris. 1547. 4.

Italica Marci Antonii Gandini. Venet. 1587. 4.

CAPUT V.
De Eudoxo, & aliis quibusdam Astronomis antiqvissimis.

Theophrasti & Eudemi Historia Astrologica 1. *Recentium scriptorum de hoc argumento commentationes.* 2. *Brevis historia Mythica Astronomiæ.* 3. *De Hesiodo, Thalete, Phoco Samio, Pythagora, Empedocle, Oenopide, Bolo, Philolao, Timæo, Niceta, Pythagoreis. De Anaximandro ac Democrito.* 4. *De Matriceta ac Cleostrato Tenedio.* 5. *De Harpalo.* 6. *De Motone ejusque præceptore Phaino.* 7. *De Euctemone, Nautele,* *Mne-*

Mnesistrato, Alcmaone, Astere, Philippo Medmao atque Epigene Byzantio. 8. *De Eudoxo ejusque scriptis.* 9. *De Helicone ac Callippo Cyzicenis.* 10. *De Aristotele, Theophrasto, Aristyllo ac Timocharide, & Dositheo Coloneo.* 11. *Magna Syntaxis Ptolemai & parvus Alexandrinorum* Ἀϛρονόμ☉. 12. *De Euclide & AUTOLYCO Pitanao.* 13. *ARISTARCHO Samio.* 14. *HYPSICLE Alexandrino.* 15. *THEODOSIO Tripolita.* 16. *MENELAO.* 17. *Arato, Manethone, Conone.* 18. *De Archimede, Eratosthene & HIPPARCHO.* 19. *Dionysii Petavii Uranologium. ibid. De GEMINO Rhodio.* 20. *De Areta Dyrrhachino, Charimandro, Andromacho, Sosigene, Agrippa & THEONE Smyrnao, Theone item & Pappo Alexandrinis.* 21. *De CLEOMEDE ac Proclo.* 22. *De ACHILLE Tatio ac Theodoro Meliteniota.* 23.

JAmpridem Plinius indiligentiam scriptorum in annotandis Astronomorum veterum inventis & observationibus indignatus est jure merito, cum contrà tot exstiterint passim, & exstent, qvi dehonestamenta ac faces generis humani Tyrannos, barbaraqve eorum & truculentia gesta celebrarent, ac cum magno studio posteris traderent. *Non sumus profecto*, inqvit, *grati erga eos, qui labore curaque lucem nobis aperuere in hac luce : miraq; ingenii humani peste sanguinem & cades condere annalibus* (a) *juvat, ut scelera hominum noscantur, mundi ipsius ignaris.* lib. II. Hist. Natural. cap. 9. Magis etiam lugenda nobis est jactura scriptorum hujuscemodi, si qvæ etiam fuerunt, paucissimorum, qvalis à veteribus celebratur *Theophrasti* (b) atqve *Eudemi* (c) Rhodii Ἀϛρολογικὴ ἱϛορία, qvibus perditis accidit sane, ut perexiguam plane memoriam habeamus de felicibus illis animis, divinisq; eorum observationibus,

- - - quibus (d) hac cognoscere primis,
Inque domos superas scandere cura fuit.

II. Pauca omnino sunt, licet non indiligenter ex Antiqvitate conqvisita, qvæ de hoc argumento congessere Petrus Gassendus (e) in prolegomenis ad vitam Nobilissimi Tychonis, Vossius de scientiis Mathematicis cap. XXII. seq. Lucius Barettus sive Albertus Curtius in Cœ-

(a) Confer Senecæ præf. ad lib III. Qvæst. Natural.
(b) Laertius V. 50. & videtur respicere, Theophrastum laudans, Simplicius in 2. de cœlo.
(c) Laertius I. 23. Theo Smyrnæus, Clemens I. Strom. p. 302. Proclus ad Euclid. Simplicius &c.
(d) Ovid. I. fastor. 297.
(e) Tomo V. Opp.

Cœlesti Historia, Bullialdus in Prolegomenis ad Astronomiæ Philolaicæ fundamenta explicata atq; asserta, & Jo. Hevelius præfat. ad Tom. priorem Machinæ Cœlestis: neq; horum industriæ multa adjici a me posse intelligo. De antiqvioribus tamen Astrologis, illis præcipue qvorum vel scripta vel inventa præclara celebrantur, nonnulla hoc loco referre, instituto meo congruens esse existimavi, etiam post editos Catalogos Astrologorum, qvos dederunt Henr. Ranzovius, Lucas Gauricus, Henricus Brucæus, Christophorus Clavius, Josephus Blancanus, & Vir. Clariss. Edvardus Sherburne.

III. Tanqvam incerta admodum prætereo, qvæ uti de Adami, Henochi, Noemi, Abrahami & aliorum Patriarcharum, (*f*) ita de Astronomica scientia feruntur vel *Andubarii* (*g*) cujusdam, qvi circa Phalegi tempora Indis primus Astronomiam scripsisse traditur, vel Ægyptiorum *Hermetis* (*h*) sive *Theutis, Æsculapii, Anubiiq; Helii, Heliadarumque Rhodiorum* (*i*) antiqvissimorum, à qvibus Ægyptii ipsi astrorum scientiam accepisse dicuntur, licet Ægyptios primos cœlum scrutari & metiri ausos ait Macrobius lib. I. c. XXI. in somnium Scip. vel *Urani* (*k*) sive *Cæli*, siderum observatoris præcipui, qvi postea *Olympus* dictus fuit: vel *Atlantis* Phrygis (*l*) qvi Sphæram reperit primus, vertice cœlum dictus propterea conterere: (*m*) *Japetique* & *Hesperi*, Atlantis F. tum *Saturni, Titanis, Cephei, Atreique*, qvi primus (*n*) rationem Eclipseos Solis apud Mycenas observasse, & septem errantia sidera motu contrario totius cœli gyrationi ferri (*o*) primus notasse traditur: vel *Hyperionis* (*p*)

L qvi

(*f*) De his dixi in libro de Pseudepigraphis Propheticis.

(*g*) Chronicon Paschale p. 36. ἐν τοῖς χρόνοις τῆς πυργοποιΐας ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἀρφαξὰδ ἀνήρ τις Ἰνδὸς ἀνεφάνη σοφὸς Ἀστρονόμος ὀνόματι Ἀνδούβαριος ὃς καὶ συνέγραψε πρῶτος Ἰνδοῖς Ἀστρονομίαν. Gemina legi apud Cedrenum & in Chronico MS. Simeonis Logothetæ, jam notavit Cangius in notis.

(*h*) Arnob 2. adversus Gentes p 92. Et qvæ de Hermetis Astrologica scientia notavi supra lib. 1. c. XII. §. 9. Anubii mentio apud Julium Firmicum. Confer Marshamum Canonis Chronici p 480. edit. Lipsiens.

(*i*) Diodorus Sic lib. V. p 227. Vossius de scientiis Math. p. 144.

(*k*) Diodorus p. 221.

(*l*) Diodorus Sic. lib. III p 135. IV. p. 163. Plinius III. 8. Hist & 56. Heraclitus c. 4. Incredibil. Suidas in Ωχος, Isidorus III. 24. Orig.

(*m*) Euripides Jone sub init. Sidonius Panegyrico Aviti v. 4. Aristoteles II. 1. de Cœlo, Pisides Hexaem. v. 116. seq Confer Lambecii prodromum Hist. literariæ p. 131. seq. Obiter nota, qvod Atlas Manichæorum de qvo Epiphanius T. 1. p. 639. est sidus Saturni.

(*n*) Hygin. Fab. CCLVIII. Servius ad Æneid I. 572. Schol. Horatii Cruquianus p. 525.

(*o*) Joh Philoponus in 1. Meteorolog p. 182. Achilles Tatius Isagoge in Aratum c. 1.

(*p*) Diodorus Sic lib. V. p 231.

qvi Solem, vel *Endymionis* Caris (*q*) qvi lunæ curſum diligentiſſime fertur eſſe contemplatus: vel *Chironis* (*r*) deniqve, ejusqve filiæ *Hippes*, (*s*) præterea *Zoroaſtris*, (*t*) *Orpheique*, (*u*) & ab Atlante edocti *Herculis*, (*x*) tum *Hoſtanis*, (*y*) *Aſtræi*, (*z*) *Promethei* (*a*) atqve *Palamedis*. (*b*)

IV. De HESIODI *ἀστρικῇ βίβλῳ* dixi lib. II. cap. VIII. §. 17. Præter qvem primus de re Aſtrologica inter Græcos ſcripſiſſe traditur THALES Mileſius, *ναυτικὴν* ſcilicet Ἀστρολογίαν (qvam alii ad PHOCUM Samium auctorem retulerunt) & *περὶ τροπῆς καὶ ἰσημερίας*, *de Solſtitio & æquinoctio*. Alii nihil ſcripſiſſe Thaletem contendunt, ut notavi l. I. cap. XXXV. §. 3. Prædictas ab eo eclipſes, (Plin. II. 12. Hiſt.) & alia qvædam inventa ejus Aſtrologica refert Laertius lib. I. ſect. 23. & 24. (ad qvem conferendæ virorum doctorum, Menagii præſertim, notæ) & Achilles Tatius in Iſagoge ad Aratum. De PYTHAGORA, qvi terram circa ſolem moveri tradidit, dixi lib. I. cap. XX. §. 9. Idem Obſervavit eandem eſſe ſtellam Heſperum ac Luciferum, teſte Laertio VIII. 14. & dari Antipodas id. 26. EMPEDOCLIS Pythagorei Sphæram exhibui lib. II. cap. 12. ac de Pythagoricis cæteris qvi Aſtrologicam diſciplinam illuſtrarunt, OENOPIDE, BOLO, PHILOLAO, TIMÆO, NICETA &c. egi cap. XIII. De ANAXIMANDRI Mileſii iinventis Aſtronomicis videndus idem Laertius II. 1. & 2. ubi docet Sphæram qvoqve conſtruxiſſe, & Gnomonem ſolarium atqve horoſcopia compoſuiſſe. Confer ſi placet Voſſium de ſcientiis Mathematicis p. 146. ſeq. & qvæ notavi ſupra lib. II. c. XXIII. §. 8. ac qvæ de DEMOCRITO §. 5.

V. De MATRICETA Methymnæo, CLEOSTRATO Tenedio, ac PHAINO Athenienſi præceptore Metonis, non prætereundus locus Theophraſti in libro de ſignis aqvarum ac ventorum: *διὸ καὶ ἀγαθοὶ γεγένηνται κατὰ τόπους Ἀστρονόμοι, οἷον ΜΑΤΡΙΚΈΤΑΣ ἐν Μηθύμνῃ ἀπὸ τοῦ Λεπετύμνου, καὶ ΚΛΕΟΣΤΡΑΤΟΣ ἐν Τενέδῳ ἀπὸ τῆς Ἴδης, καὶ ΦΑΕΙΝΟΣ Ἀθήνησιν*

(*q*) Harduinus ad Plinii Hiſt. II. 9. p. 159. Tzetzes Chil. II. v. 877.
(*r*) Clemens I Strom p. 306.
(*s*) Cyrillus Alex IV. contra Julian. p. 134. edit. Illuſtris Spannhemii.
(*t*) Suidas in Ἀστρολογία, & qvæ notavi ſupra lib. 1. c. XXXVI. §. 5.
(*u*) Supra lib. I. c XX. §. 7. ſeq. Meminit & Orphei inter Aſtrologos Julius Firmicus,
(*x*) Clemens loco laudato. Tzetzes Chil. II. Hiſt. 399.
(*y*) Suid. in Ἀστρολογία.
(*z*) Aratus v. 98. Confer. Achillem Tatium loco laudato.
(*a*) Æſchylus prometheo v. 456. ſeq.
(*b*) Sophocles apud Achillem Tatium c. 1. Iſagoges in Aratum.

σιν ἀπὸ τοῦ Λυκαμβηττοῦ τὰ περὶ τὰς τροπὰς συνεῖδε, παρ' οὗ ΜΕΤΩΝ ἀκούσας τὸν τοῦ ἑνὸς δέοντα εἴκοσιν ἐνιαυτὸν συνέταξε. Ἦν δὲ ὁ μὲν Φαεινὸς μέτοικος Ἀθήνησιν, ὁ δὲ Μέτων Ἀθηναῖος. Καὶ ἄλλοι δὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἠστρολόγησαν. *Cleostratus* qvidem iste, primus, ut ferunt, auctor Ὀκταετηρίδος sive *periodi octo annorum* fuit teste Censorino c. XVIII. de qva agunt Scaliger II. de emendat. temporum p. 64. & Scaligerum oppugnans Petavius II. 2. sq. magni operis Chronologici, tum H. Doduvellus de Cyclis Græcorum p. 180, qvi Octaeteridem primam Cleostrati auspicatur ab Olympiadis LIX. initio, ut Scaliger ab Olympiad. LXI. Apud Vossium autem de scientiis Mathematicis c. XXXII. §. 11. p. 151. perperam editum est Octaeteridem illam fuisse annorum cIɔ cIɔ cxxxII pro dierum cIɔ cIɔ Iɔ ccccxxII. Plinius II. 8. Hist *Obliquitatem signiferi intellexisse, hoc est rerum fores aperuisse Anaximander Milesius traditur primus Olympiade LVIII. Signa deinde in eo* CLEOSTRATUS, *& prima arietis & Sagittarii. Sphæram ipsam* (sine Zodiaco & signis) *ante multo Atlas.* Male ex hoc loco Plinii Rob. Stephanus (c) affirmat Cleostratum primum de signis cœlestibus scripsisse. Hyginus lib. II. Poetic. Astronom. cap. 13. *Hos autem hædos Cleostratus Tenedius dicitur primus inter sidera ostendisse.* Perperam Leostratus vocatur à Cornelio Vitellio Tom. 1. facis artium Gruterianæ pag. 644. & Nicolao Loensi VIII. 22. Epiphyllidum, id. T. V. part. 2. pag. 616.

VI. Cleostratum secutus est HARPALUS, de cujus *Octaeteride* dierum cIɔ cIɔ Iɔ ccccxxIv. consulendi Scaliger II. de emendat. temporum p. 66. seq. Petavius II. 4. seq. doctrinæ temporum, ac Doduvellus de Cyclis diss. III. sect. 30. qvi contra veterum, ut videtur, testimonia *Heccadecaeterícum* Cyclum Harpalo tribuit, initio capto à die sexto Februarii Anno Romæ conditæ CCLXIII. Olympiad. LXXI. 1. Meminit Harpali Plinius indice libri XVIII. Censorinus cap. XVIII. & XIX. (qvi testatur annum fuisse Harpalo dierum CCCLXV. & horarum æqvinoctialium XIII. (d) Avienus in Arateis prognosticis v. 44. qvi *Cyclum novem annorum* ab Harpalo inventum docet, non novem solidis constantem annis, sed nono qvoqve anno redeuntem in orbem. Alius fuit Harpalus è ducibus Alexandri M. de qvo evolves, si placet,

L 2 Le-

(c) In elucidario, cujus est mihi edito Coloniensis A. 1543. 8. Idem de Cleostrato legas in Caroli Stephani dictionario etiam postremæ editonis à Nic. Loydio recensitæ.

(d) Scaliger legit XII.

Lexicon clarissimi Baylii. Hujus mentio apud Plutarchum III. 2. Sympos.

VII. METON Leuconeus Atheniensis, Pausaniæ F. discipulus Phaini (c) Athenis præclarum *Enneadecaeteridis* inventum edidit, auspicatus à Solstitio sive die XIII mensis Scirrophorionis (qvi Junio & Julio respondet) Olymp. LXXXVI 4. teste Diodoro Sic. XII. pag. 305. Meminit Aristophanes avibus v. 998. & Aratus διοσημείων v. 21. ad qvæ loca adeundi Scholiastæ. Videndus & Tzetzes XII. hist. 399. & qvæ viri docti ad Ælian. X 7 Var. Andreas Schottus ad appendicem proverbiorum Vaticanam p. 196. Nic. Loensis VIII 22 Epiphyllidum, T. V. facis Artium Gruterianæ parte 2. p. 613. seq. & Aldus Manutius Pauli F. de qvæsitis per Epist. lib. I. qvæst. 6. T. IV. facis Artium p. 204. seq. qvi è Livii lib. I. c. 19. contendit Enneadecaeteridem hanc diu ante Metonem perspectam fuisse *Numa Pompilio.* Sed alius omnino ille Numæ Cyclus fuit, ut jam animadversum Viris doctissimis. At de Metonis Cyclo dierum 6940. præ cæteris consulere operæ pretium est triumviros Chronologiæ principes Scaligerum II. de emendatione temporum p. 72. seq & lib. V. p. 409. Petavium lib. II. c. 9. seq. de Doctrina temporum & Dodvvellum diss. I. de Cyclis, qvi usu civili etiam probatam Metonicam Ennadecaterida fuisse disputat, & de majore ejus *Periodo annorum CLII.* conjecturam suam affert p. 59 seq. Δωδεκετηρίδας per errorem Metoni tribuit Tzetzes Chil II. v. 884. De *Horologio* Metonis *Solari* vide si lubet Scalignrum ad III. Manilii p. 22. Salmasium ad Solin. p. 740. seq. & Petavium VII. 8. diss. Uranolog. Solstitia à Metone observata & inscripta columnis memorat Ælianus X 7. Var. Vide & Ptolemæi magnam Syntaxin III. 2 p. 62. & qvæ de apparentiis siderum à Metone notatis refert idem Ptolemæus in Φάσεσι ἀπλανῶν & Geminus c. ult. Isagoges. Adhuc in vivis fuit Meton Olymp. XCI. 4. cum in Siciliam solveret classis Atheniensis. Vide Ælianum XIII. 12. Var.

VIII. Metonis æqvalis fuit EUCTEMON Atheniensis, cum qvo Solstitia observavit circa Olymp. LXXVII. 1. Adde si placet Ptolemæi magnam Syntaxin III. 2. p. 62. & ejusdem Φάσεις ἀπλανῶν, è qvibus constat eum Athenis & in Cycladibus inq, Macedonia ac Thracia astris con-

(c) Theophrastus in loco laudato paulo ante §. 5. Mentio hujus Phaini etiam apud Vitruvium IX. 7. At enim Aratus v. 741. Ἐννεακαίδεκα κύκλα Φαεινοῦ ἠλεἰοιο non tribuit Enneadecateridem Phaino Eleo Metonis præceptori, ut miror legere Salmasium p. 641. ad Solin. Neque enim Eleus fuit Phainus, sed legendum ἠελίοιο Φαεινοῦ, *splendidi solis.* Confer Petavium VI. 9. diss. ad Uranolog.

considerandis operam dedisse. Vide & Gemini Isagogen c.XVI. Meminit Euctemonis hujus præter Plinium Vitruvius IX.7.ex Josephi Scaligeri emendatione, (cum antea legeretur Eudæmon) & Avienus in ora maritima v.40. 337. 350.&c. Alius Euctemon Rhetor apud Senecam controvers. Inter perantiqvos Astrologos etiam à Censorino c.XVIII memorantur NAUTELES, & MNESISTRATUS, dubito an idem, à qvo Mnesistratios Philosophos voluptatis patronos dictos refert Athenæus VII.5. Æqvinoctia ab ALCMÆONE & Menone (leg. Metone) observata laudat Simplicius in 2. de Cœlo sect.46. Hunc eundem existimo Alcmæonem de qvo dixi inter Pythagoreos lib.II. c.XIII. ASTER qvidam, cum qvo PLATO Astrologiæ operam dedit, memoratur apud Laertium III. 29. PHILIPPUS Medmeus (è Medama Bruttiorum opido) Italus, Platonis discipulus * qvi in Peloponneso & Locride sidera diligenter contemplatus est, ut patet ex observationibus ejus qvibus usi Hipparchus, Geminus, Ptolemæus. Laudatur & à Vitruvio IX. 7. Plinio, Plutarcho qvod non liceat suaviter vivere secundum Epicurum p. 1093. Confer Petavii Uranolog. diss. IV. cap. IX. De ventis scripsisse testatur Stephanus in Μέδμα. Antiqvioribus hisce Astrologis jungendus etiam EPIGENES Byzantius Gnomonicus est, qvi apud Chaldæos affirmabat se studuisse, & de Cometis nonnulla tradidit. (S.VII 3. Nat. qvæst.) tum retulit Babylonios Iↄccxx. annorum observationes laterculis coctilibus inscriptas habuisse (Plin. in VII.56. hist qvi *auctorem gravem imprimis* appellat.) Laudat semel iterumqve Censorinus. Alius (1) Epigenes Rhodius qvi de re rustica allegatur à Varrone & Columella. (2) Epigenes Atheniensis coactus τριηραρχεῖν, de qvo apud Suidam. (3) Epigenes Comicus & Tragicus, patria Sycyonius de qvo dixi lib.II. cap. XIX. Epigenem qvendam Socraticis accenset Jonsius p. 84.

IX. EUDOXUS Æschinis F. Cnidius, Archytæ Pythagorei, Philistionis Medici ac Platonis auditor, Astrologus non minus insignis qvam Geometra, Medicus & legislator inclytus fuit, circa Olympiad. CIII. De eo *Phanocriti* liber Athenæo VII. p. 276. laudatus intercidit. Consulendus interim Laertius VIII. 76 seq.

Eudoxi Ἀστρονομία δι᾽ ἐπῶν à Suida memoratur, qvi in eo fallitur qvod Eudoxum Poetam facit, nam qvæ ex eo allegat Hipparchus, prosa decurrunt, & Aratus qvi Phænomena versibus scripsit, Eudoxum potissimum

(*) Proclus 2. in l. Euclidis p. 19. Φίλιππος ὁ Μεδμαῖος Πλάτωνος ὢν μαθητὴς καὶ ὑπ᾽ ἐκείνου προτραπεὶς εἰς τὰ μαθήματα. Meminit ejus iterum p 80.

ſimum ſecutus eſt, juſſus ab Antigono Rege Εὐδόξον ἐνδοξότερον facere, hoc eſt proſam ejus carmine reddere amœniorem. Idem Hipparchus l. 1. in Aratum teſtatur duos libros Eudoxi nomine exſtitiſſe, in multis invicem conſpirantes, qvorum uni titulus ἔνοπτρον, (κάτοπτρον auctori Vitæ Arati) alteri Φαινόμενα. Reſpicit idem opus Eudoxum laudans Geminus, & Vitruvius *IX. 7.* Ptolemæus in Φάσεσι ἀπλανῶν, Avienus in Arateis Phænomenis v. 53. & 102. De Cometis nihil tradidiſſe notat Seneca nat. VII. 3. qvæſt.

Eudoxi *Octaeteris* ſive *periodus octo annorum.* Laert. VIII. 87. Cenſorinus c. *XVIII.* Suidas &c. Reſpicit & Lucanus *X.* 187.

Nec meus Eudoxi vincetur faſtibus annus.

De Eudoxi Octaeteride agunt Scaliger ad Manil. lib. I. v. 69. & II. de emendat. temporum p. 67. Petavius II 6. de doctrina temporum, & Voſſius de ſcientiis Mathemat. p. 153.

Scripſit & Eudoxus Γεωμετρούμενα teſte Laertio VIII. 88. & Proclo 2 in primum Euclidis p. 19. Sed & liber qvintus Geometræ Euclidis in Codice Mazariniano refertur ad Eudoxum, ut teſtatur Menagius ad Laert. p. 392.

Etiam *de Muſica* ſcripſiſſe nonnihil, conjicio è Theone Smyrnæo, qvi p. 94. ex Eudoxo refert rationem conſonantiarum numeris comprehendi, & graves vel acutos tonos dependere à tardo vel acuto motu. Ex eodem fortasſis opere Jamblichus in Nicomachi Geraſeni Aritmeth. p. 11. refert definitionem numeri, qvod ſit πλῆθος ὡρισμένον & p. 142. ſententiam de medietatibus proportionum.

Τῆς περίοδος, cujus operis *liber ſeptimus* laudatur à Porphyrio p. 183. de vita Pythag. *octavus* ab Harpocratione in λιπάρα. Idem opus reſpicit nec raro reprehendit Strabo: tum Plinius Eudoxum laudans libris II. IV. V. VI. VII. &c. & Athenæus allegans τὴν τῶν περὶ τὸν Εὐδόξον ἱστορίαν. Confer de hoc opere Meurſium ab Apollinii Dyſcoli c 24. Voſſium de Hiſt. Græcis lib. 1. c 6. & Menagium ad Laertium p. 292. Agathemer lib. 1. ἑξῆς Δημόκριτος καὶ Εὔδοξος καὶ ἄλλοι τινὲς γῆς περιόδους ἐπραγματεύσαντο.

Tribuuntur & Eudoxo noſtro Κυνῶν διάλογοι *Canum dialogi* ſive ut interpres, *Cynicorum*, niſi locus corruptus, apud Laertium VIII. 89.

Leges Mileſiis tuliſſe Eudoxum, affirmat Theodoritus *IX.* Θεραπευτ. Cnidiis Laertius & Plutarchus contra Colotem. Hic eſt Eudoxus qvi

opta-

optabat Phaetonis instar à Sole conflagrare, modo ejus naturam propius sibi contemplari daretur, ut refert Plutarchus libro qvod non svaviter liceat vivere secundum Epicurum p. 1094.

Fuit & alius Eudoxus Cnidius junior Medicus, Laert. VIII. 90. Eudoxus Rhodius, cujus librum nonum Historiarum allegat Etymolog magnum in Ἀδρίας. Eudoxus Cyzicenus, de qvo ut de Rhodio Vossius p. 29. Hist. Græc. Eudoxus deniqve Siculus Comicus, cujus Nauclerum laudat Pollux VII. 33.

X. Eudoxo Cnidio jungendus HELICON Cyzicenus Platonis discipulus, qvi Dionysio Regi defectionem Solis prædixit, atq; inde donatus ab eodem est talento, ut refert Plutarchus in Dione p. 966. præterea CALLIPPUS Cyzicenus, qvi Olymp. CXII. 3. (ante Christum CCCXXX.) in Hellesponto observavit phases inerrantium stellarum, teste Ptolemæo cujus vide Φάσεις ἀπλανῶν. POLEMARCHI Cyziceni, qvi Eudoxum audiverat, discipulus hic fuit, & Athenis cum Aristotele versatus Eudoxi inventa emendavit ac supplevit, teste Simplicio in 2. de cœlo sect 46. De Callippi *periodo* Attica solstitiali *annorum LXXVI.* memorata Censorino c. XVIII. qva Metonis enneadecaeteridem emendavit, facto periodi initio à solstitio sive die XXIX. Junii Olymp. CXII. 3 adeundi Scaliger emendationis temporum lib. II. p 84 seq. & lib. V. p. 421. seq. & Isagog. Canonum lib. I. c. VIII. & lib. III. c. VIII. Petavius doctrinæ t[illegible]rum II. 16. seq. & X. 30. Dodvvellus de Cyclis Græcorum diss. 2, [illegible]æ Callippicæ periodi anno qvadragesimo (hoc est Olymp. CLIX. 3. ante Christum CXLII.) Hipparchum aliqvas fecisse observationes refert Ptolemæus magnæ Syntax. V. 3. p. 111. & VII. 2. p. 167. Alius fuit Callippus Atheniensis, Platonis discipulus, de qvo supra cap. V. idem cum Callippo Rhetore cujus meminit Aristoteles in Rhetoricis. Alius deniqve Callippus Corinthius, discipulus Zenonis Citiei.

XI. Qvæ ARISTOTELES & THEOPHRASTUS scripserint Astrologicæ scientiæ illustrandæ, dictum à me infra est capitibus tribus proximis. In præsenti memorandus venit ARISTYLLUS & TIMOCHARIS, qvorum hic Alexandriæ anno periodi Callippicæ primæ (f) XLVII. hoc est Olymp. CXXIV. ante Christum CCLXXXIII. observationes suas instituit. Utriusq; Τηρήσεις ἀπλανῶν etsi nec satis (g)

XI.

(f) Ptolemæus p. 169. Τιμόχαρις μὲν ἀναγράφει τηρήσας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ταῦτα τῷ μζ ἔτει τῆς πρώτης κατὰ Κάλλιππον ἑκκαιεβδομηκονταετηρίδος &c. Hinc emendandus Vossius p. 155. de scientiis Math.

(g) Id. p. 164.

diſtinctas neq;explicatas neq;fide dignas *(b)* ſatis habuit Hipparchus, & ex hoc Ptolemæus, qvi iis utitur libro VII. magnæ Syntax. Hos ſecutus eſt DOSITHEUS Coloneus Atticus, qvi Octaeteridem Eudoxi emendavit, ita enim intelligendus videtur Cenſorinus c. XVIII. Hic Doſitheus in Colono Atticæ circa Olymp. CXLV. 1. (ante Chriſtum CC.) apparentias ſtellarum inerrantium obſervavit, qvas ex eo notarunt Geminus c. ult Iſagoges, & Ptolemæus in Φάσεσι ἀπλανῶν. Laudat hunc Doſitheum etiam Plinius lib. XVIII. Hiſt. c. 31. Archimedes vero ipſi ut videtur) librum de lineis ſpiralibus inſcripſit. Fuere & alii Doſithei, ut Hiſtoricus, cujus libros rerum Sicularum, Lydiacarum & Italicarum laudat Plutarchus, ut jam Voſſio animadverſum, tum Doſitheus ad qvem ſcribit Julianus Imp. Epiſtola XXXIII. Ne dicam de Doſitheo (uno an duobus) hæreſiarcha Samaritano, qvem ante Simonem Magum commemorat pſeudo Clemens I. recognitionum p. 21. ac de Doſitheo Grammatico Græco recentiore, de qvo infra in Grammaticis pauca.

XII. Temporis ratio nos jam pridem deducit ad ſcriptores qvi in parvo Alexandrinorum Aſtronomo comprehendebantur. Præter enim magnam Syntaxin Claudii Ptolemæi, qvi obſervationes ſuas inſtituiſſe ſe teſtatur anno ſecundo Antonini Pii (Chriſti CXXXIX.) præter hanc, inqvam Ptolemæi σύνταξιν, de qva infra lib. IV. ſuo loco dixi, & qvam μέγαν Ἀστρονόμον appellabant, Alexandrinis in pretio fuit alter Codex dictus μικρὸς Ἀστρονόμος, ſive ut è Pappo Voſſius *(i)* obſervat, μικρὸς Ἀστρονομούμενος, (Arabibus *tractatus intermedii*, inter Euclidis elementa & Almageſtum Ptolemæi) in qva collectione continebantur hi libri:

Theodoſii Tripolitæ Sphæricorum libri III.

Euclidis Data, Optica, Catoptrica ac Phænomena.

Theodoſii Tripolitæ de habitationibus & noctibus ac Diebus libri II.

Autolyci Pitanæi de ſphæra mota, & libri II. de Ortu atque occaſu ſtellarum inerrantium.

Ariſtarchi Samii de magnitudinibus & diſtantiis Solis ac Lunæ.

Hypſiclis Alexandrini Ἀναφορικὸς *ſive de aſcenſionibus.*

Menelai Alexandrini Sphæricorum libri III.

Hi

(b) Id. p. 168. διὰ τὸ μήτε τὰς τηρήσεις τῶν περὶ τὸν Τιμόχαριν ἀξιοπίστους εἶναι, πάνυ ὁλοσχερῶς εἰλημμένας.

(i) Lib. de ſcientiis Matth. c. XXXIII. §. 18. p. 163.

Hi libri, vel pleriqve horum, Græce junctim MSti occurrunt in qvibusdam Bibliothecis, & *Arabice* qvoqve exstant è versione *Ibebiti*, ut docet Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 251. & 256. universos Arabice versos memorans, excepto Hypsiclis *ἀναφορικῷ*, qvem translatum ex Oriente secum attulit Jacobus Golius. (*k*)

XIII. Cum de Euclidis scriptis infra egerim singulari capite, de reliqvis in præsenti dicere operæ pretium est, ac primum de AVTOLYCO Pitanæo ex Æolide, Mathematico, præceptore Arcesilai qvi Theophrastum deinceps audiit teste Laertio IV. 29. unde de ætate Avtolyci constat, successit enim Aristoteli Theophrastus Ol. *CXIV.* 3 ante Christum 322. Laudant Avtolycum Pappus in Mathematica collect. Simplicius ad Aristot. de cœlo 2. comment. 46. Joh. Philoponus ad Physic. lib. 2. aliiqve. Liber *περὶ κινουμένης σφαίρας* Græce & Latine editus à *Conrado Dasypodio* est Argentorat. 1572. 8. Et latine ex versione & cum commentariis *Francisci Maurolyci* Siculi, Abbatis Messanensis, Messanæ 1558. fol. qvi Theodosii libros & Euclidis Phænomena addidit Exstat & latine, cum scholis antiqvis, *Josepho Auria* interprete, cum Maurolyci annotationibus Romæ 1587. 4. Habetur præterea latine in Synopsi Mathematica Marii Mersenni p. 243. Paris. 1644. 4.

Libros II. de vario ortu & occasu siderum inerrantium Græce & Latine itidem edidit Dasypodius, Argentorat. 1572. 8. *Latine* præterea collatis qvinqve MSS. 5. Vaticanis Avtolycum & græca ad eum Scholia vertit *Josephus Auria* Neapolitanus. Romæ 1588 4. Transtulit & Gallice *P. Forcadellus* Paris. 1572. 4. Ex Avtolyco etiam pleraqve in suum de expetendis & fugiendis rebus opus transtulit *Georgius Valla* Placentinus Libro *XVI.*

De Aliis Avtolycis tribus antiqvioribus vide si placet Leopardum *XIII.* 5. emendationum, qvibus addes Avtolycum Areopagitam, de qvo Svidas.

XIV. ARISTARCHUS Samius æqvalis fuit Cleanthis Stoici qvi Zenoni successit Olymp. *CXXIX.* ante Christum 264. Refert enim Plutarchus Aristarchum à Cleanthe impietatis accusatum, qvod terram moveri docuisset, lib. de facie in orbe lunæ p. 923. *ὥσπερ Ἀρίσταρχον* (*l*) *ᾤετο δεῖν Κλεάνθης τὸν Σάμιον ἀσεβείας προσκαλεῖσθαι τοὺς Ἕλλη-*

M

(*k*) Vide Catalogum MSS. Arabicorum à Golio allatorum num. 54. in 4.

(*l*) Ita legendus ille locus, non *Ἀρίσταρχος Κλεάνθη*. Confer Menagii notas ad Laertii VIII. 85. p. 389. Eudoxo juniorem Aristarchum etiam ex Archimede colligas, qvi hunc Eudoxo p. 121. postponit. Ut adeo erraverit Fromondus & Simlerus qvi longe antiqviorem faciunt apud Vossium c. 33. de scientiis Mathemat. §. 1. p. 157.

ἕλληνας ὡς κινοῦντα τοῦ κόσμου τὴν ἑστίαν, ὅτι φαινόμενα σώζειν ἀνὴρ ἐπειρᾶτο μένειν τὸν οὐρανὸν ὑποτιθέμενος, ἐξελίττεσθαι δὲ κατὰ λοξοῦ κύκλου τὴν γῆν ἅμα καὶ περὶ τὸν αὐτῆς ἄξονα δινουμένην. Meminit Ariſtarchi Samii etiam Archimedes in Pſammite p. 120 121. 126. & 127. edit. Græcæ Baſil. Varro apud Gellium III. 10. (ubi pro Ariſtide Samio uti in Joh. Pici operibus p. 377. pro Aſtaxarcho legendum Ariſtarchus) Vitruvius lib. I. c. 1. & lib. *IX.* c. 4. & c. 9. qvo in loco horologiorum genera ab eo reperta refert. Sextus Empiricus *IX.* adverſus Mathem. p. 410. Plutarchus qvæſt Platonic. p. 1006. & lib. de facie in orbe lunæ p. 932. 938. & 925. ubi laudat Ἀρίσταρχον ἐν τῷ περὶ μεγεθῶν καὶ ἀποστημάτων, *in libro de magnitudinibus & diſtantiis* ſolis & lunæ, lectum etiam Pappo Alexandrino lib. VI. Collectionis Mathematicæ, propoſitione 38. ſq. Hic ipſe eſt liber, qvi ſolus ex Ariſtarchi ſcriptis ad nos pervenit, latine verſus à *Georgio Vallo* Placentino Venet. 1498. fol. deniqve à *Joh. Walliſio* Græce è codice H. Savilii, qvi è Vaticano ſuum deſcripſerat, editus Oxoniæ 1688. 8. additis Commandini verſione & notis, ſuisqve ipſius animadverſionibus. Recuſa eſt hæc editio Græcolatina in tomo tertio operum Walliſii Oxon. 1699 fol. Exſtat & MSta hujus libri verſio Arabica duplex.

Qvi ſub Ariſtarchi Samii nomine prodiit velùti è Græco translatus liber Pariſiis 1644. 12. ab *Ægidio Perſona Robervallio* editus, iterumqve A. 1647. 4. à Mario Merſenno ſuarum obſervationum Phyſico Mathematicarum tomo tertio inſertus, *De Mundi Syſtemate, partibus & motibus,* (ne cui id fraudi ſit) à Robervallio (*m*) confictus eſt ingenii forte ſui exercendi gratia, qvo oſtenderet, qvomodo ex principiis qvæ Ariſtarchi fuiſſe putat, deduci non incommode poſſint, ſaltem cum illis non male cohæreant pleraqve ex inventis nuperis, præterito ſeculo detectis: uti poſtea *Franciſcus Jeſſop* armiger propoſitiones Hydroſtaticas ad illuſtrandum Ariſtarchi Syſtema deſtinatas vulgavit Londini 1687. 4. Verum hoc ſaltem, notante Walliſio, haud ſatis in Robervalliano Ariſtarcho cohæret, qvod ex Solis circa ſuum axem motu deducit ille plurima, qvem immotum plane, teſtante Archimede, ſtatuit Ariſtarchus. Sed & qvæ de Æolipilis * habet, aliaqve multa qvæ legenti paſſim occurrent, novitium opus eſſe ſatis indicant. Ariſtarchi *prædictiones Mathematicæ de planetis* memorantur in Labbei Bibl. nova MSS. p. 116. 119.

De

(*m*) Menagius loco laudato, Bailletus des auteurs déguiſez p. 529.
* Mentio harum apud Vitruvium lib. 1. c. 6.

De aliis ſeptem vel octo Ariſtarchis dixi infra libroqvarto, ubi inter Grammaticos celebro Ariſtarchum Alexandrinum. Jam ſufſecerit annotaſſe, à pandectarum Brandenburgicarum ſcriptore male Ariſtarchum noſtrum Samium confundi cum Ariſtarcho Tragico.

XV. HYPSICLES Alexandrinus Iſidori Mathematici, qvem ipſe magnum (*n*) vocat, diſcipulus fuit. De ætate ejus conſtat ex eo qvod Svidas ait Iſidorum ſub Divis Fratribus * floruiſſe (M. Aurelio & L. Vero qvi fuerunt ab A. Chriſti 160. ad *169.*) Itaqve qvis non miretur Voſſium (*o*) eo ipſo loco qvo Svidæ ſententiam laudat, tamen tradere Iſidorum claruiſſe ſub Ptolemæo Phyſcone. Sed doctiſſimi etiam viri dormitant aliqvando, & inhumanus ſit qvi eis hoc nomine inſultandum, & qvi hoc eis propter infinita alia egregie obſervata non libenter condonandum putet. Hujus itaq; Hypſiclis *Anaphoricus* ſive *de aſcenſionibus liber* Græce & latine cum *Jacobi Mentelii* verſione lucem vidit una cum Opticis Heliodori, Pariſiis apud Cramoiſium A. 1657. 4. curante Eraſmo Bartholino. Idem Hypſicles auctor creditur *libri XIV. & XV. Elementorum Euclidis*, qva de re vide, ſi placet, qvæ dixi infra in Euclide. Allegatur Hypſicles ab Achille Tatio ad Aratum, qvi Achilles præceptorem ſuum Iſidorianum appellat.

XVI. THEODOSIUS Tripolites diverſus fuit à Theodoſio Bithyno (*p*) qvi horologii ſolaris ad qvodcunqve clima apti inventor celebratur Vitruvio *IX* 9. & Straboni lib. *XII.* p. *566.* ubi ipſum & filios ejus Mathematicos fuiſſe teſtatur. Theodoſius enim Sphæricorum ſcriptor, qvem Tripoliten Codices Johannis Penæ appellant, fuit qvoqve auctor, Svida teſte, commentariorum in Theudæ ſceptici Laodiceni capitula, qvem Theudam è Laertio IX. 119. colligitur circa Trajani tempora & paulo ante vixiſſe. Neq; Theodoſii meminit, neqve evolviſſe ejus ſcripta videtur Ptolemæus, licet hunc ex illis profeciſſe tradunt Pena præf. ad Sphæricorum libros, & Voſſius p. 160. de ſcientiis Mathematicis. At laudant Theodoſium ejusq; ſcripta Theo ad Ptolemæum, Pappus Alexandrinus in ſua συναγωγῇ, Proclus in Hypotypoſi Aſtro-

* Svidæ verba, ὑπὸ τοῖς ἀδελφοῖς, non neceſſe eſt de Imperatoribus M. Aurelio & L. Vero intelligere, poſſunt enim de fratribus Iſidori accipi. Et fortaſſe Iſidorus Hypſiclis Magiſter idem fuit cujus vitam Damaſcius deſcripſit, qvem conſtat claruiſſe ſæculo qvinto poſt CHriſtum natum exeunte.

(*n*) Hypſicles ad librum XV. Euclidis propoſit. 5.

(*o*) Voſſ. de ſcientiis Mathemat. c. 54. § 6. p. 328.

(*p*) Eundem putant Joh. Pena præf. ad Sphærica & Voſſius c. 16. p. 58. Sed merito aliter viſum Menagio ad Laert. IX. 70. p. 429.

Aſtronomica p. 7. & ante hos Laertius IX. 70. Exſtant hujus Theodoſii Σφαιρικῶν *Sphæricorum libri III.* Græce editi à *Johanne Pena* Regis Galliæ Mathematico, qvi ad calcem voluminis verſionem ſuam latinam ſubjecit. Pariſ. 1557. 4. Ex Penæ verſione poſtea cum ſphæra Avtolyci, Phænomenis Euclidis, & ſuis ipſius Sphæricis recudi curavit *Franciſcus Maurolycus*, Meſſanæ eodem anno 1558. fol. & cum demonſtrationibus ac ſcholiis ſuis *Chriſtophorus Clavius*, adjunctis tabulis Sinuum & Tangentium doctrinaq; triangulorum Sphæricorum. Romæ 1586. 4. Sphærica Theodoſii ab *Iſ. Barrow* demonſtrata Lond. 1675. 4. Arabice qvoqve occurrunt in variis Bibliothecis, ſed & latina ex Arabico interpretatio lucem vidit interprete *Platone Tibertino* Venet. 1518. Verum in hac verſione definitiones & theoremata multiplicata ſunt, demonſtrationibus viciſſim mutilatis, ita ut aliud prope opus eſſe videatur. Vitellionem in Opticis ſuis (qvi medio ſæculo poſt Chriſtum decimo tertio ſcripſit) Theodoſii noſtri principiis inſtitiſſe, ab eodem Pena obſervatum. In editione Græcolatina Oxonienſi A. 1707. 8. Græca recenſita ad Codicem Savilianum, & Penæ verſio paucis locis caſtigata ab editore *Joſ. Hunt.*

Περὶ νυκτῶν καὶ ἡμερῶν, *de diebus ac noctibus* libri II. latine tantum prodierunt ex interpretatione *Joſephi Auriæ* cum Scholiis antiqvis & figuris. Rom. 1587. 4. Ediderat etiam latine *Conradus Daſypodius* Argentorat. 1572. 8. Græce exſtant in Bibl. Regis Chriſtianiſſimi, ne de Arabica verſione dicam.

Liber περὶ οἰκήσεων, *de habitationibus*, curante eodem *Joſepho Auria* vidit lucem latine tantum Rom. 1587. 4. Et ex *Franciſci Maurolyci* verſione una cum Sphæricis, de qvibus jam dixi, Meſſanæ 1558. fol. tum in Synopſi Mathematica Marii Merſenni p. 246. Græce & Arabice etiamnum deliteſcit in Bibliothecis.

Perdita Theodoſii ſcripta hæc ſunt:

Σκεπτικὰ κεφάλαια. Laertius IX. 70. Svid. in Θεοδόσιος & Πυῤῥώνιοι,
Ὑπόμνημα εἰς τὰ Θευδᾶ κεφάλαια. Svid. Θεοδόσ.
Ὑπόμνημα εἰς τὸ Ἀρχιμήδους ἐφόδιον. id.
Διαγραφαὶ οἰκιῶν ἐν βιβλίοις γ'. id.
Ἀστρολογικά id.

Poſt hæc ſcripta Theodoſii Philoſophi memorat Svidas & alterum hujus nominis, qvem Tripolitam vocat & carmen Heroicum de Vere, aliaq; varia ſcripſiſſe refert. Θεοδόσιος, ἔγραψε δι᾽ ἐπῶν εἰς τὸ ἔαρ, καὶ ἕτερα διάφορα, ἦν δὲ Τριπολίτης. XVII.

XVII. MENELAUS patria Alexandrinus fuit teste Pappo lib. 6. collectan. Mathemat. proposit. 56. & Proclo in Euclidem p. 90. Geometra vocatur à Ptolemæo lib. 6. magnæ constructionis p. 170. ubi ait eum observationes Astrologicas instituisse Romæ anno primo Trajani Imp. qvi respondet anno Christi XCVIII. Eundem non dubito esse Menalum Mathematicum qvem colloqventem inducit secum Plutarchus lib. de facie in orbe lunæ p. 930. Ejus *III libros Sphæricorum* sive de figuris Sphæricis ex Arabico nescio qvo auctore latine edidit in Synopsi Mathematica Marius Mersennus Paris. 1644. 4. p. 205. seq. *Hos Menelai libros* (Mersenni verba agnoscis) *cum ego in antiquis ex membrana codicibus invenissem , conatus sum eos , quoniam corruptissimum erat exemplar, emendare ac restituere, nec non quam plurimis tum necessariis tum argutis adaugere propositionibus.* Arabicum codicem manu exaratum memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 251. Meminit hujus Menelai etiam Pappus lib. 4. propos. 30. De Menelao Ægeo Poeta, & Menelao Anæo ex Anea Cariæ civitate Peripatetico atq; historico, vide si placet Vossium in Historicis Græcis p. 388.

XVIII. Post scriptores in parvo hoc Alexandrinorum Astronomo comprehensos, redeundum est ad seriem temporis, qvam recensio illius tantisper interrupit, ubi occurrunt primo loco qvi sub Ptolemæo Philadelpho claruerunt Poetæ, ARATUS Phænomenon scriptor & MANETHO, qvibus singularia capita suo loco infra destinavi, & cum Arato plures ejus interpretes, cum Manethone alios Græcos scriptores Astrologiæ Apotelesmaticæ, qvam potui diligenter recensui. Horum æqvalis fuit CONON Samius (q) cujus observationes Astronomicas in Italia factas memorat Ptolemæus libro de apparentiis fixarum. Comam Berenices ab eo inter sidera relatam celebrant Callimachus apud Scholiasten Arati, Catullus, Hyginus II. 24. poetic. Astronomic. & Theo in Aratum. Epigramma vetus p. 550.

E Beroniceo detonsum vertice crinem
Retulit esuriens Gracus in astra Conon.

Probus in Eclog. 3. Virgilii: *Conon Samius Mathematicus , Ægyptius natione, Ptolemæo libros de Astrologia septem reliquit.*

Non minus nomen sibi comparavit Geometrica scientia, qvo nomine vehementer laudatur ab Archimede præf. de lineis spiralibus, & præfat. de qvadratura parabolæ, qvi ipsi familiarem fuisse se, & hæc ipso jam defuncto scripsisse testatur Scripta Cononis ad Thrasydemum

(q) Vide Is. Vossium p. 258. ad Catullum.

allegat Apollonius Pergæus lib. IV. Conicar. ſect. Laudatur & à Pappo IV. 19. Alius fuit Conon, qvi Archelao Philopatori Cappadociæ Regi, (Antonio adverſus Auguſtum faventi) inſcripſit διηγήσεις ſive narrationes fabuloſas qvinqvaginta, qvarum argumenta ſervavit Photius Cod. CLXXXVI. & cum Apollodoro Græce ac latine edidit Tho. Galeus Pariſ. 1675. 8. Ex iisdem Nic. Damaſcenum qvædam in ſuam παραδόξων ἐθῶν συναγωγὴν derivaſſe, refert idem Photius Cod. CLXXXIX. Neqve alius fortaſſe Conon fuit qvem de Italia ſcripſiſſe Servius teſtatur ad VII. Æneidos, & ἐν τρίτῳ περὶ τῆς νησιάδος & ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ laudat Schol. Apollonii: qvemq; Judæorum feciſſe mentionem ſcribit Joſephus 1. contra Apionem p. 1051. Omitto Cononem Athenienſium ducem inclytum de qvo proverbium πόλεμος Κόνωνι μελήσει, ejusqve nepotem, Timothæi F. de qvo Nepos in Timotheo, tum Cononem fratrem Zenonis Imp. de qvo Galeus ſuſpicatur intelligendum Stephanum Byz. in ψίμαδα.

XIX. De ARCHIMEDE Syracuſano & admiranda ejus Sphæra tum de ERATOSTHENE Cyrenæo dixi infra capitibus peculiaribus. Jam celebrandus mihi HIPPARCHUS patria Nicænus è Bithynia (teſte Strabone ac Svida) qviq; in Bithynia obſervationes ſiderum inſtituit, ut refert Ptolemæus in extremo libri de apparentiis inerrantium. Idem tamen Hipparchus in Rhodo etiam obſervaſſe nonnulla ſe ſcripſit, teſte eodem Ptolemæo lib. V. magnæ Syntax. p. 112. unde Rhodium Hipparchum à Bithyno male fortaſſis diſtingvunt viri qvidam docti, ut Gaſſendus T. V. Opp. p 377. Ricciolus &c. Floruit Hipparchus Olympiade CLIV–CLXIII. (ante Chriſtum CXXVIII–CLXII) prout ex Ptolemæi lib. II. & III. Syntax. pulchre obſervatum Voſſio de ſcientiis Matth. p. 158. ſeq. ἀνὴρ φιλόπονός τε ὁμοῦ καὶ φιλαλήθης eodem Ptolemæo judice lib. III. p. 59. (qvod Hipparchi elogium è Ptolemæo repetit Theodorus Meliteniota proœmio Aſtrologiæ,) *nunquam ſatis laudatus, ut quo nemo magis approbavit cognationem cum homine ſiderum*; Plinio II. 26. Hiſt. Plurimum certe ipſi debet Aſtronomia, tum qvod plurima æqvinoctia qvam potuit diligenter à ſe obſervata, tum imprimis catalogum plurimarum fixarum ſecundum longitudinem & latitudinem plurimasq; Eclipſium vetuſtiſſimarum obſervationes à tempore Mardocempedi reliqverit: Ad hæc periodum Callippicam (r) correctiorem adhibuit, & cum latitudinem lunæ variam, nodorum anticipationem,

(r) Confer Scaligerum 1. de emendat. temporum p. 108. ſeq. Baylium in Lexico, ubi de Hipparcho, & Rev. Joh. Andreæ Schmidii de Hipparcho ac Theone diatribam.

nem, tum eccentricitatem motumq; lunæ circa apogæum segniorem, ad perigæum vero citatiorem animadvertit, Hypotheses & tabulas motuum condidit, qvibus *utriusque sideris cursus in sexcentos annos prætinuit, menses gentium, diesq; & horas, ac situs locorum & visus populorum* (Ptolem. Geograph. lib. 1. c. 4.) *complexus, ævo teste, haud alio modo quam consiliorum Naturæ particeps.* (Plin. II. 12. Hist.) Pro reliqvis etiam planetis tabulas constructurus, si idoneas à Chaldæis, Babyloniis, Ægyptiis, Græcisqve obtinuisset observationes. Sic ut primus fere fuerit, notante Hevelio, qvi limen ostii tetigerit, & solidiora Astronomiæ jecerit fundamenta. Scripta ejus hæc apud veteres celebrantur:

1. Περὶ τῆς τῶν ἀπλανῶν ἀναγραφῆς, qvas laudat & seqvitur Ptolemæus libro VII. Syntax. Eqvidem ἔκθεσις ἀστερισμῶν sive *liber asterismorum* qvem sub Hipparchi nomine Græce edidit Petrus Victorius, Florentiæ 1567. fol. legitur fere ad verbum in Ptolemæi Syntaxi VII p. 172. seq. atq; ideo à Petavio prætermissus est in Uranologio, sed ex Hipparchi observationibus haud dubie à Ptolemæo depromptus. Svidas qvoqve inter Hipparchi scripta memorat, περὶ τῆς τῶν ἀπλανῶν συντάξεως καὶ τοῦ καταστηριγμοῦ (statione) & εἰς τὸν ἄρατον, (Voss. ἀστερισμούς.) Servius in 1. Georgic. *Hipparchus scripsit de signis, & commemoravit etiam, unumquodq; signum quot claras, quot secundæ lucis, quot obscuras stellas habeat.* Plin. II. 26. *ausus rem etiam Deo improbam, annumerare posteris stellas, ac sidera ad nomen expungere.*

2. Περὶ μεγεθῶν καὶ ἀποστημάτων, *de magnitudine & distantia Solis & Lunæ.* Pappus Alex. VI. 38 Chalcidius p. 181. *Hipparchus in eo opere quod scribitur de secessibus atque intervallis Solis & Lunæ docet magnitudinem Solis 1880. partibus potiorem esse quam terram, terram vero demum 27. partibus potiorem esse quam lunam.*

3. *De duodecim signorum adscensione.* Pappus IV. 59. & videtur respicere Ptolemæus Hipparchum laudans libro de apparentiis inerrantium & lib. 1. Geograph. c. 4. ubi ait eum paucarum civitatum ἐξάρματα τοῦ βορείου πόλου sive elevationes poli Borealis & οἰκήσεις sive habitationes iisdem subjectas parallelis tradidisse, nisi hoc potius fecit in opere qvo examinaverat Eratosthenis Geographiam, de qvo infra num. 9.

4. περὶ τῆς κατὰ πλάτος μηνιαίας τῆς σελήνης κινήσεως. Suid. Chalcidius in Timæum Platonis p. 177. *Luna, ut observat Hipparchus, decem utrinque momentis devia* (in signifero) *reperitur.*

5. Περὶ μηνιαίου χρόνου. Galenus 3. περὶ κρισίμων ἡμερῶν T. 3.

Opp.

Opp. p. 415. ὅτι δὲ ὁ μηνιαῖος χρόνος ὐ πλέως τριάκοντα ἐςὶν ἡμερῶν, ἀλλ' ἤ καὶ τύπυ καὶ τότῳ προσδεῖ μιᾶς ἡμέρας, Ἱππάρχῳ μὲν ἀποδέδεικται διὲνὸς ὅλυ βιβλίυ.

6. Περὶ τῆς μεταπτώσεως τῶν τροπικῶν καὶ ἰσημερινῶν σημείων. *De mutatione punctorum solstitialium & æquinoctialium* liber. Ptolem. III. 2. magnæ Syntax. p. 60.

8. Τῶν Ἀράτυ καὶ Εὐδόξυ Φαινομένων, ἐξηγήσεων βιβλία γ'. *Enarrationum ad Arati & Eudoxi Phænomena libri III.* qvos auctor dicavit *Æschrioni*, (s) etiamnum exstant, & Græce primum editi sunt à *Petro Victorio* (t) è Bibliotheca Cosmi Medici, Florentinorum ac Senensium Ducis, Florentiæ 1561. fol. tum Græce & Latine cum *Dionysii Petavii* (u) ver-

(s) Æschrionem ἐν τοῖς ἐφημερίσιν laudat Tzetzes VIII. hist. 198. deinde addit eum genere fuisse Mytilenæum, qvi ἔπη, & ἴαμβυς & aliá multa scripserit. Meminit & Suidas Æschrionis Mytelenæi ἐποποιῦ, qvem Aristotelis discipulum atqve Alexandri M. in itinere comitem fuisse affirmat. Sed hic antiquior est, quam ut ei Hipparchus librum suum inscribere potuerit: Antiquior qvoqve fuit, à quo tribus Æschrionia apud Samios (Herodot. III. 26.) & Æschrion Lysaniæ pater apud Laertium VI. 23 si Lysanias iste intelligatur Cyrenæus Eratosthenis præceptor, ut visum Jonsio p 123. Nec minus Æschrion Agathoclis dux in Africa ab Hannone cæsus Olymp. CXVIII. 3. teste Diodoro Sic. XX. p. 764 qvem cum superiore eundem male, ut existimo, idem Jonsius suspicatur. Fuit & Æschrion Samius ἰαμβοποιὸς Atheuæo laudatus auctor forte ἐφεσίος cujus librum septimum allegat Tzetzes ad Lycophronem v. 688 Æschrionem qvoq; nescio quem citat Plinius Histor. Nat. atque inter scriptores rei rusticæ Columella & Varro. Alius fuit, & junior haud dubie, Æschrion Pergamenus, Empiricus, Galeni præceptor, qvem laudat XI. de simplic. T. 2 p. 148. edit. Basil. & Oribasius 3. Synops at cum superiore eundem esse itidem male tradit doctissimus Jonsius.

(t) *Petrus Victorius* pôst Hipparchi libros, & (de qva paulo ante dixi) ἔκθεσιν ἀστερισμῶν, in eodem volumine Græce edidit Achillis Tatii Isagogen in Arati Phænomena ex ejus libro περὶ τῦ παντός, & de genere Arati atque vita commentatiunculam nescio cujus scriptoris, tum aliam qvandam Isagogen in Aratum, qvam itidem ex Achille Tatio mutuatam alia exhibebant scholia: deniqve in eadem Arati phænomena dissertationem qvæ incipit: τὴν μὲν δεῖξιν τῶν φαινομένων, & Eratostheni vel Hipparcho in diversis codicibus tribuitur, sed Petavio judice eundem Achillem auctorem habet. Claudit librum catalogus eorum qvi in Aratum scripserunt, sed in hoc multos commemorari qvi Astronomica tantum utcunqve attigerunt, licet de Arato illustrando nunqvam cogitaverint, ostendi infra, ubi de illo Poeta dicendi fuit locus.

(u) *Dionysius Petavius* universa qvæ à Victorio edita jam dixi recensuit in *Uranologio* suo sive appendice ad opus de doctrina temporum, latinaqve versione donavit, ac præterea addidit (1) Gemini, de qvo mox dicam, Isagogen cum versione *Edonis Hilderici*. (2) Ptolemæum de apparentiis & significationibus inerrantium, (3) Calendarium Romanum duplex, unum à Petavio collectum ex Ovidii fastis, Columella IX 2, Plinio XVIII. 26 - 30. Alterum circa A. C. 325. compositum temporibus Constantini M.

&i

versione Paris. 1630. fol. in Uranologio, qvod recusum est Amstelodami (licet titulus Antvverpiam refert) apud Georgium Gallet, 1703. fol. In hoc opere Hipparchus *Eudoxi*, & qvi Eudoxum in omnibus fere est secutus *Arati*, & *Attali* Rhodii Grammatici qvi in Aratum commentaria ediderat, errores castigat, qvos in doctrina ἀπλανῶν admiserunt circa culminationes, coortus ac coocasus astrorum.

9. πρὸς τὸν Ἐρατοσθένη καὶ τὰ ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ αὐτοῦ λεχθέντα. *Adversus Eratosthenis Geographiam.* Meminit Strabo & laudat lib. 1. p. 7. At lib 2. p. 79. atqve aliis locis reprehendit tanqvam iniqviorem ac severum nimis Eratosthenis adversarium. In plures libros distinctum fuit hoc opus, nam liber secundus ab eodem Strabone allegatur lib. II. pag. 69.

Præter nostrum qvi laudatur & à Vitruvio IX. 7. M. Antonino VI. 47. &c. fuere & alii Hipparchi, ut (1) Hipparchus Pythagoricus, de qvo dixi lib. II. cap. 13. (2) Hipparchus Syrus Gadatæ pater, qvi sub Cyro majore vixit. Apostol proverb. XX. 18. (3) Hipparchus Pisistrati F. Athenis ab Harmodio & Aristogitone interfectus Olymp. LXVI. 4. (4) Hipparchus Charmi F. Pisistrati cognatus qvi primus Ostracismum teste Suida subiit. Confer Meursii librum de Pisistrato p. 56. (5) Hipparchus, qvem colloqventem in dialogo cognomine

N indu-

& à *Joh. Georgio Herwartho ab Hochenburg* pridem editum (4) *Theodorum Gazam* de mensibus, cum versione *Joh. Perrelli.* (5) Computum Ecclesiasticum *S. Maximi* Monachi & Martyris qvi A. 31. Imp. Heracii (Christi 641.) scripsit, & qvem Græce ediderat notisqve illustraverat Scaliger VII. emendat temporum p 736. seq. (6) *Isaaci Argyri* Monachi circa A. C. 1373. qvi Ocnæotæ Andronico suum dedicavit, editum pridem ex parte, latine à Jos. Scaligero IV. emendat. temporum p. 327. seq. tum integrum Græce cum versione & notis à *Jacobo Christmanno* Heidelbergæ 1611. 4. & à Petavio, nescio qvare, sine Epilogo recusum: (7) Computum alterum qvem eidem Isaaco tribuit Petavius in lucem protractum è Bibliotheca Regis Christianissimi: (8) *S. Andreæ* Hierosolymitani Episcopi Cretensis Methodum investigandi Cycli solaris & lunaris, Paschatisqve: cum versione Petavii (9) Anonymi fragmentum de Paschate, Græce, in qvo *Petri Alexandrini* (circa A. C. 300.) fragmentum de Paschate, *quod Hebræi usque ad eversionem Hierosolymæ constanter die decimo quarto mensis primi Pascha celebraverint*, & aliud *Hippolyti Portuensis* (circa A. C. 220.) itemqve *Apollinaris* Episcopi *Hierapolitani* (circa A. C. 170.) *quod Christus antequam pateretur non comederit Pascha typicum*, qvæ postea du Fresnius cum Chronico Paschali edidit, pluraqve hujus argumenti adjunxit. Paris 1688. fol. Adjunxit & Petavius notas ad Geminum & Hipparchum, itemqve octo libros dissertationum, qvorum Octavo, Maximi præcipue atqve Isaaci Argyri computi illustrantur. Inserit qvoqve p. 421. edit. Paris (Amst. p. 216.) Aetii parapegma sive caput 163. ex libro 3. tetrabibli 1. qvod est περὶ ἐπισημασίας ἀστέρων.

inducit Plato. (6) Hipparchus veteris Comœdiæ poeta, de qvo dixi lib.II.c.22. Svidas male eum ait scripsisse περὶ γάμων, nam de nuptiis Deorum scripserat alter Hipparchus Stagirita, de qvo statim dicam. (7) Hipparchus histrio, cujus meminit Demosthenes. (8) Hipparchus Eretriæ Tyrannus. Suid. (9) Hipparchus Stagirita, Aristotelis γνώριμος & cognatus, qvem Svidas ait scripsisse τί ἄῤῥεν καὶ θῆλυ παρὰ θεοῖς, καὶ τίς ὁ γάμος; idem forte de qvo in testamento Theophrasti mentio apud Laert. V.51. & 55. (10) Hipparchus Dux Atheniensium tempore Demetrii (Phalerei) Polyæn. V.17.1. (11) Hipparchus de qvo apud Svetonium in Vespasiano c. 13. *quid ad Cæsarem, si Hipparchus HS. millies habet?* (12) Hipparchus qvi contra Chrysippum scripsit teste Plutarcho VIII. 9. sympos. (13) Hipparchus auctor Ἰλιάδος Αἰγυπτιακῆς carmine Heroico, cujus meminit Athenæus lib.III.p.101. & *IX*.p.303. Apud Nemesium vero p.55. pro Hipparcho Metapontino Hippasi nomen reponendum. Vicissim apud Jamblichum de disciplina Pythagorica libro III. in versione Scutellii p.64. pro Hippaso legendum Hipparchus, è Clementis V. Strom. p.575.

XX. Post Hipparchum GEMINUS (Γεμῖνος Proclo) commemorandus, qui in insula *Rhodo* scripsisse se testatur (cap.1.&c.) annis *CXX.* post Isidis festum hyberno solstitio celebratum, (cap.6.) qvod accidisse Petavio videtur Olymp. CXLV. 4. unde concludit Geminum scripsisse Olymp. CLXXV.4. Ante Christum LXXVII. Gvilelmo autem Bonjour, Tolosano, antiqvior videtur, & referendus ad Olymp. CLX.4. ante Christum CXXXVII. in dissertatione de nomine Josephi à Pharone imposito. Rom. 1696. * Eqvidem epitomen μετεωρολογικῶν Posidonii, qvem Cicero Rhodi audivit, composuisse constat Geminum, è qvo nonnulla de Physicæ & Astrologiæ discrimine proferuntur à Simplicio in 2. Phys. sect. 10. Gemini librum sextum præceptionum Mathematicarum laudat Eutocius ad Apollonii Conica. Gemini Mathematici librum de Mathematicarum disciplinarum ordine Pappus Alex. lib. VIII. p.448. Exstat Gemini libellus insignis, εἰσαγωγὴ εἰς τὰ φαινόμενα ** sive *elementa Astronomiæ*, qvæ cum versione sua edidit atq; Electori Saxoniæ Christiano dicavit *Edo Hildericus*, Altdorf. 1590. 8. recusa Lugd. Bat. 1603. 8. & cum eadem versione & Petavii notis in Uranologio Petaviano Parisf. 1630. & Amstelod. 1703. fol. Usus est Peta-

* Vide Acta Eruditor. 1697. p. 9 seq.

** Hinc inter Arati interpretes refertur Geminus in Catalogo Græco eorum qvi in Aratum scripserunt, de qvo vide infra in Arato.

Petavius MSto codice eximio licet recenti, & variis præterea lectionibus qvas ex Oxonienſi codice adnotaverat Henricus Briggius, Logarithmicæ Nepperianæ illuſtratione celebris. Laudat Geminus

Aratum c. 4. 5. 6. 11. 14.
Ariſtotelem c. 14.
Boethum Philoſophum ἐν τετάρτῳ βιβλίῳ τῆς Κράτου ἐξηγήσεως c. 14.
Chaldæos c. 1.
Cleanthem Stoicum. c. 13.
Cratetem Grammaticum Homeri interpretem, c. 5. 13.
Dicæarchum (libro de montibus) c. 14.
Eratoſthenis ὑπόμνημα περὶ ὀκταετηρίδος c. 6.
Eudoxum c. 6. 14.
Heſiodum c. 14.
Homerum c. 5. 13. 14.
Polybii hunc librum περὶ τῆς περὶ τὸν ἰσημερινὸν οἰκήσεως c. 13.
Pytheam Maſſilienſem ἐν τοῖς περὶ τοῦ ὠκεανοῦ c. 5.
Pythagoricos, qvos ait πρώτους προσεληλυθέναι τῆς τοιαύτης ζητήσεως cap. 1.

Capite poſtremo decimo ſexto exhibet Geminus tempora ſignorum, in qvibus unumqvodqve ſol peragrat, & ſingulorum ἐπισημασίας, ex obſervationibus tum propriis, tum *Callippi, Democriti, Doſithei* Ægyptii, *Euctemonis, Eudoxi ac Metonis.*

Iſagogicum Aſtrologiæ, *Ptolemai* nomine editum, & ex Arabico ab Abrahamo de Balmes converſum, Uſſerius c. VI. de Macedonum & Aſianorum anno ſolari, non aliud eſſe notat qvam Gemini Iſagogen in Phænomena, *cujus*, inqvit, *editionem ex codice, quem Viennæ à Job. Sambuco Savilius noſter nactus eſt, expreſſam non ſolum cum Arabico iſto Iſagogico, ſed etiam cum alio MSto Græco & Vaticani exemplaris* ἀντιγραφίαις *ab eodem præſtantiſſimo viro acceptis diligenter contulimus, quod ideo monendum duximus, ne quis erratum putaret, ſi quid à libro edito varians in noſtra Ephemeride deprehenderet.* Exſtat & Gemini liber MS. Oxoniæ inter codices Baroccianos Savilianosqve, ac Vindobonæ in Bibliotheca Cæſarea teſte Lambecio VII. p. 6. In Procli libro de Sphæra, pleraqve è Gemino petita ſunt. Decies amplius Geminum laudat Proclus ad Euclidem, Geometricum aliqvod, ut videtur, illius ſcriptum reſpiciens. Joſephum autem Blancanum fugit ratio, qvi p. 52. Chronologiæ Mathematicorum, præceptorem Procli Lycii Geminum hunc fuiſſe ſcribit. Viderint & alii de Catalogo Barocciano, in qvo Geometrica Gemini ſcripta memorari ait Voſſius p. 57. de ſcientiis Mathematicis. Nam in Catalogis MStorum

Angliæ & Hiberniæ qvi Oxon. 1697. fol. lucem viderunt, nullam eorum mentionem reperio. Dicitur autem, ut idem Vossius p. 319. è Blancano ait, opus condidisse de ortu (compositione) linearum spiralium, conchoidarum, cissoidarum, & earum affectionibus, & de ordine Mathematicarum (disciplinarum.) Fuit & alius Geminus Tyrius, cujus Onirocriticon libros tres memorat Artemidorus II. 49.

XXI. Astronomiam scriptis qvoqve illustrarunt POSIDONIUS, de qvo infra in Stoicis dicam, & ARETAS Dyrrhachinus, laudatus Censorino c. XVIII. & XXI. tum CHARIMANDER, è cujus libro de Cometis nonnihil profert Seneca VII. 5. Nat. qvæst. DIO item Neapolites, cujus mentio apud Augustinum *XX.* 8. de Civ. Dei, atq; ut videtur apud Censorinum c. *XVIII.* qvi cap. *XIX.* meminit & APHRODISII cujusdam, sive, ut alii Codices, APLYRODII, vel qvod Modius præfert, ALPHRODII. His addes SOSIGENEN (*) Ægyptium, secta Peripateticum, qvi in libros Aristotelis de cœlo commentatus est teste Simplicio in lib. 2. comment. 46. & à Julio Cæsare adhibitus ad anni emendationem, de qvo Plinius XVIII. 25. *& Sosigenes ipse trinis commentationibus, quanquam diligentior esset cæteris, non cessavit tamen addubitare ipse semet corrigendo.* Proclo in Hypotyposi Astronom. positionum p. 45. laudatur Σωσιγένης ὁ Περιπατητικὸς ἐν τοῖς περὶ τῶν ἀνελιττουσῶν *de revolutionibus.* ANDROMACHUM Cretensem, qvem theoricas Planetarum primum in vulgus edidisse ajunt, Neronis Imp Archiatrum, de qvo infra lib. VI. in Medicis. AGRIPPAM deniqve, qvi observationes Astronomicas instituit anno duodecimo Domitiani Imperat. (Christi *XCII.*) teste Ptolemeo VII. 3. magnæ Syntax. p. 170. Mentio hujus Agrippæ etiam in Procli Hypotyposi, perinde ut Menelai ac Timocharidis, de qvibus supra. Verum missis hisce, qvorum scripta perierunt, pergimus ad THEONEM Smyrnæum, cujus nomen perstrinxit leviter Svidas, Θέων, Σμυρναῖος, φιλόσοφος. *Affirmare vero ausim,* inqvit Ismael Bullialdus, vir doctissimus, *eum esse, quem lib. 1. in Timæum vocat Proclus* Theonem Platonicum, *quique de Solonis & Platonis Genealogia quædam scripserat. Ipsumque Claudio Ptolemæo ** antiquiorem esse putarem. Verisimile est enim, si posterior Ptolemæo floruisset, non obmissurum fuisse illius viri summi in Mathematicis authoritatem, idque præsertim, quando in Musicis Aristoxenum reprehendit, eosdemque in eo errores circa toni divisionem ac Ptolemæus detegit.*

Thra-

* Alius Sosigenes Archon Athenis Olymp. CIX. 3. & Sosigenes præfectus Phœniciæ classis sub Eumone. Polyæn. IV. 6. 9.

** Fallitur certe Josephus Blancanus, qvi ad Sæculum à Christo natu XI. vel XII. rejiciendum putat, in Chronologia Mathematicorum p. 57.

Thrasyllo vero, quem citat, posteriorem esse, nemo sana mentis dubitaverit. Medium itaque floruisse Theonem concludere possumus, videlicet inter Tiberii Cæsaris ætatem, cui inter familiares adfuit Thrasyllus; & tempora Antonini Pii, quo imperante claruit Ptolemæus, inter annum videlicet Æra Christianæ XX. & CXL. Et citra erroris suspicionem affirmare licet, eum esse, cujus observationes cælestes stellarum Mercurii & Veneris exstant apud Claudium Ptolemæum qui illum Theonem Mathematicum *vocat lib. IX. Mathematica Syntaxeos cap. 9. & lib. X. cap. 1. Quem etiam Theon Alexandrinus Ptolemæi commentator appellat* Θέωνα παλαιὸν. *Valde etiam mihi probabile videtur Theonem illum, quem Plutarchus libello de facie in orbe Lunæ induxit de maculis illis multa docte differentem*, (forte & Theonem cujus meminit libello de Ει apud Delphos p. 386.) *esse Smyrnæum nostrum, quippe in Mathematicis eximie eruditum fuisse constat, & in tempora supra nobis memorata incidit, Plutarcho coætaneus, imperantibus Trajano, & ejus successore Hadriano, Augustis.* Scripsit *de quatuor Mathematicis disciplinis Compendium in Platonis libros*, ut titulum libri profert Bessarion lib. I. contra calumniatorem Platonis cap. VIII. & Theo ipse p. 183. ἡμῖν δὲ ἐξαρκεῖ κατὰ τὸν πυθαγορικὸν λόγον συνόψεως ἕνεκα τῶν μαθηματικῶν τυπωδῶς αὐτὰ ἠθροικέναι καὶ ἐπιτομικῶς. Sive ut in MStis Codicibus inscribitur: περὶ τῶν κατὰ μαθηματικὴν χρησίμων εἰς τὴν τοῦ Πλάτωνος ἀνάγνωσιν, *De iis quæ in Mathematicis ad Platonis lectionem utilia sunt.* Nam ut p. 177. recte ait, ἀναγκαιοτάτη εἰς τὰ Πλατωνικὰ ἡ τούτων θεωρία. Adde p. 184. & p. 188. In his singillatim egit de Geometria, Arithmetica, Musica, & Astronomia, ac deniqve subjunxit tractatum de Harmonia Mundi, ut ipse testatur p. 73. μετὰ δὲ τὸν περὶ πάντων τῶν μαθηματικῶν λόγον τελευταῖον ἐπάξομεν καὶ τὸν περὶ τῆς ἐν κόσμῳ ἁρμονίας λόγον. Confer p. 150. seq. Atq; ea qvidem qvæ *de Arithmetica & Musica* Theo scripsit, laudatus *Bullialdus* Græce edidit è codice MS. Thuano (collatis qvatuor Codicibus Bibliothecæ Regiæ) versioneq; latina atqve eruditis notis illustravit, Paris. 1644. 4. Latine verterat ante Bullialdum *Antonius Gogava* sive *Gogavinus* Graviensis, teste Gesnero, sed non edita est ejus translatio, neq; magnum operæ pretium est eam in lucem proferri, siqvidem ea est qvam inter libros Holstenianos evolvi MStam in Bibliotheca hujus urbis Johannea. Neqve enim ulterius procedit qvam Bullialdus, neq; cum hujus versione conferri vel accuratione vel elegantia meretur. *Josephus* qvoqve *Auria* in præfat. ad Theodosium Tripolitem promisit se Theonem è codice Bibl. Vaticanæ latine à se redditum editurum in lucem, sed nec hujus interpretatio lucem vidit, neqve *Arnoldus Arlenius* in lucem protulit scripta Procli, Hermiæ, Damascii, Olympiodori, ac

Theonis Smyrnæi, qvorum ſpem lectori fecit Baſilius Amerbachius præfat. ad Græcam Platonis editionem A. 1556. Cæterum ſpero fore ut ea qvæ *de Aſtronomia* ab eodem Theone p. 145. ſeq. & 188. promittuntur, vir aliqvis doctus tandem in lucem proferat, cum non modo Iſ. Voſſius Bullialdo teſtatus ſit in Bibliotheca Ambroſiana Mediolani exſtare Theonis tractatum de Aſtronomia, in qvo plura egregia animadvertit: Sed & Labbeus in Bibliotheca nova MSS. p. 191. refert in Bibliotheca Caroli de Montchal fuiſſe Theonis Smyrnæi τ̃ εἰς τὸ μαθηματικὸν χρησίμων de cœli & terræ figura ex aſtrorum motu. Incipit: ὅτι πᾶς ὁ κόσμ@. Deſinit: τὰ ἐλάχιστα κινέμεν@. Bullialdus qvoq; ad calcem MSti codicis librorum Cleomedis reperit Theonis Smyrnæi qvoddam è tractatu de Aſtronomia fragmentum, qvod edidit p. 189. Idem p. 192. notat *Pſellum* & *Georgium* Pachymerem in Compendio qvod uterqve compoſuit qvatuor diſciplinarum Mathematicarum, Theonis veſtigiis inſtitiſſe. Allegantur à Theone

Posidonius.
Pythagoras. 88. 147. Aurea carmina. ibid.
Pythagorici 7. 15. 26. 72. 74. 79. 87. 155. 161. 183.
Thrasyllus 133. 137. 145. περὶ τῆς ἐν ὀργάνῳ αἰσθητῆς λέγων ἁρμονίας 74.
Timotheus 165.
Tragœdiæ. 5. Versus: πολλὴ δ' ἡ βροντὴς τρᾶυμ' ἀναιμονῶλισε. 75.

Testatur Gesnerus se in Catalogo Bibliothecæ cujusdam Italicæ invenisse hunc titulum: *Theonis Smyrnæi Theologumena & Mathematicà Platonis*, sed nemo hactenus fuit qvi Theologumena Theonis in lucem produceret, neqve Theologumena Arithmeticæ qvæ exstant, Theonis videntur esse, de qvibus dicam infra in Nicomacho Geraseno. Theonis Platonici effigiem post Jac. Sponium p. 135. Misc. exhibet Gronovius T. 3. thesauri Antiqv. Græcar. litera ffff Porro fuerunt & alii Theones atq; in his de re Astronomica meritus non male THEO Alexandrinus, de qvo ut de PAPPO Alexandrino dicendi locus erit alibi.

XXII. CLEOMEDES qvando vixerit, non audeo certo affirmare, neq; enim video qvibus eum argumentis sub Theodosio secundo circa A.C. ccccxxvii. claruisse affirment viri docti, cum forte Claudio Ptolemæo, cujus alioqvi meminisset, sit antiqvior, de cætero Stoicorum dogmata videatur amplexus. Exstant ejus κυκλικῆς θεωρίας μετεώρων *Considerationis Cyclicæ* * *meteororum libri II.* Ubi meteora non sumuntur eo sensu, qvo Physici accipere solent, pro iis qvæ infra lunam gignuntur, & Clementi Alex. atq; Achilli Tatio vocantur μετάρσια, sed pro rebus cœlestibus, cœloqve & stellis, qvo sensu μετεωρολογικὴν πραγματείαν dixit Strabo lib. 1. p. 8. ad qvem locum consulendæ Is. Casauboni animadversiones. *Græce* primum editi sunt Cleomedis libri Parisiis apud Conradum Neobarium 1539. 4. *Latine* vertit *Georgius Valla* Placentinus, cujus translatio vidit lucem Venetiis 1498 fol. & cum Aristotelis ac Philonis libellis de Mundo Basileæ apud Jo. Walderum 1533. 8.
Græce

* Cyclicæ i. e. Sphæricæ. Unde hunc librum *Sphærica Cleomedis* vocat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 122. Possit & κυκλικὴ θεωρία dici eo sensu, qvo Astronomia pertinet ad disciplinas Cyclicas, ut Marcianus Capella vocat, sive ad Cyclum illum & orbem disciplinarum. Vide Wowerii Polymathiam c. 24. & Allatium ad Georgium Acropolitam p. 243. Scholia MSS. ad Dionysium Thracem: Ἐγκύκλιοι δέ εἰσι τέχναι ἃς ἔννοιας (forte ἔνιοι) λογικὰς καλοῦσιν, οἷον Ἀστρονομία, Γεωμετρία, Μουσική, Φιλοσοφία, ἰατρική, Γραμματική, Ῥητορική. Ἐγκυκλίους δὲ αὐτὰς καλοῦσιν, ὅτι τὸν τεχνίτην διὰ πασῶν αὐτῶν ὁδεύοντα τὸ χρειῶδες ἀφ' ἑκάστης εἰς τὴν ἑαυτοῦ εἰσάγειν διδάσκουσι.

Græce & Latine cum eadem Vallæ versione, Sphæra Procli, Arato & Dionysii Periegesi: Basil. 1547. 1561. 1585. 8. Deniqve emendatius cum nova versione & commentariis *Roberti Balforei* Scoti, Burdigalæ 1605. 4. Joh. Andreas Bosius ὁ μακαρίτης in Epistola ad Marqv. Gudium data medio Octobri A. 1659. refert se Cleomedem cum membranis MSS. (Lipsiensibus ni fallor) contulisse, licet media sui parte mutilis, qvæ multas Balforei conjecturas confirment, plures vero ab eo relictas mendas plane sarcire possint. *Johannis Pediasimi* Diaconi & alia incerti scholia Græca MSS. in Cleomedem memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 119. 90. Allegantur à Cleomede (cujus librorum Codex MStus non contemnendus asservatur etiam Wittebergæ, in Bibliotheca publica)

Aratus p. 432. 398. 457. edit. Basil.

Aristoteles p. 309.

Berosus p. 491.

Canonici Κανονικοὶ Mathematici qvi Canones Astrologicos & parapegmata condiderunt, Eclipses prædixerunt. p. 536.

Contra Epicurum, solem non esse tantillum, ut oculis nostris videtur, 425. 467. 472. vitia ejus in dictione perstringit, p. 474. seq. ridet illum cum Pythagora, Socrate atq; Heraclito se conferentem, p 475.

Eratosthenes 395. 400. & 454. ubi de ambitu orbis terrarum ex mente Eratosthenis, qvod continet stadia 250000.

Heraclitus 418. 475. χαριέστατος φυσικῶν. 305.

Hipparchus p. 459. qvo loco Solis diameter ex Hipparchi mente æqvatur 1050. diametris terræ: ex sententia Posidonii, 3000000. Cleomedis ipsius 10000.

Homerus. 414. 442. 473. 522.

Posidonius (è qvo p. 541. plurima petiisse se fatetur Cleomedes) p. 360. 361. 362. 363. 364. 395. 396. 397. 400. 424 430. 452. 500.

Pythagoras p. 475.

Pytheas Massaliota. p. 372.

Socrates p. 475.

Λόγον suum περὶ τῆς ἐπὶ τὸ μέσον φορᾶς τῶν βαρέων *de gravium tensione ad centrum* promittit p. 310. 318. 320. Allegat præterea librum primum epicherematum p. 424. προειρηκότες δ' ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐπιχειρημάτων. Librum primum φυσικῶν, p. 478. λόγον περὶ σελήνης p. 481.

Composuit qvoq; Astronomica qvædam PROCLUS Lycius, sed de ejus scriptis alibi, qvæ satis sunt, dixi.

XXIII.

XXIII. Supereſt ut de ACHILLE TATIO nonnulla ſubjungam, patria Alexandrino, incertæ itidem ætatis ſcriptore, qvi in qvibusdam codicibus Suidæ *Statius* appellatur, poſtrema litera nominis Ἀχιλλεὺς perperam repetita. Ethnicum primum, hinc Chriſtianum ac demum Epiſcopum fuiſſe, eidem Suidæ credet qvi volet. Præter alia, de qvibus libro qvinto inter Eroticos ſcriptores egi, ſcripſit librum περὶ σφαίρας, cujus pars hodieqve exſtat ſub titulo: ἐκ τοῦ Ἀχιλλέως πρὸς εἰσαγωγὴν εἰς τὰ Ἀράτου Φαινόμενα. De hoc Aldus Manutius qvæſit. per Epiſt. VI. *Eſt etiam nondum pervulgatus Achilles, quem prudentiſſimum * Julius Firmicus appellat, valde quidem, quod ex ejus recondita doctrina cognoſcitur, antiquus.* Eruditum hunc librum, ſive fragmentum inſigne libri, primus *Græce* vulgavit *Petrus Victorius* è Bibliotheca Medicea, cum Hipparcho & aliis qvibusdam, Florentiæ 1567. fol. deinde vertit, atqve in Uranologio ſuo *Græce ac Latine* vulgavit *Dionyſius Petavius* Pariſ. 1630. fol. recuſo Amſt. 1703. fol. Caput primum eſt περὶ τοῦ παντὸς, unde Geſnerus in Bibl. Tatium hunc ab Achille Tatio ἐρωτικῶν ſcriptore adverſus Svidæ ſententiam diſtingvens, integrum ſcriptum vocat *librum de univerſo.* Ecce vero tibi Catalogum ſcriptorum qvi in hac Iſagoge Achillis ad Aratum laudantur:

Adraſtus Aphrodiſienſis cap. 16. 19.
Adraſtus Peripateticus c. 19.
Ægyptii c. 17. 23. ſphæra Ægyptia 39.
Æſchylus ἐν Ἀγαμέμνονι, c. 1. ἐν Προμηθεῖ c. 1.
Anaxagoras c. 2. 11. 13. 19.
Anaximander c. 5. 19. 33.
Apion Pliſtonices c. 1.
Apollinaris c. 19.
Apollonius Rhodius c. 3.
Aratus apud Antigonum Macedoniæ Regem verſatus, c. 35. ἐν τοῖς Φαινομένοις, c. 29. & paſſim. ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ κανόνι c. 15. 16. 19.
Οἱ Ἀρχιμήδειοι c. 4.
Ariſtophanes c. 1. ἐν νεφέλαις c. 4.
Ariſtoteles Stagirita c. 2. 3. 4. 5. ἐν δευτέρῳ περὶ οὐρανοῦ c. 5. 13. περὶ ἀνέμων c. 31.
Aſtræus ſiderum obſervator. c. 1.
Atreus - - c. 20.
Callippus c. 19.
Callimachus c. 1. περὶ ἀνέμων c. 33. de Coma Berenices c. 14.
Chaldæi c. 18. ſphæra Chaldaica c. 39.
Chryſippus c. 4. ἐν τῷ περὶ προνοίας καὶ θεῶν c. 13.
Cleanthis c. 12.
Conon Mathematicus c. 14.
Crates Grammaticus c. 1.

O Demo-

* Achillis Tatii mentionem fieri à Firmico haud memini. Cæterum meminit Achilles Hypſiclis, Claudio Ptolemæo junioris, vel ſaltim ſupparis, & ipſius Ptolemæi.

Democritus c. 13.
Demetrius c. 34.
Diodorus Alexandrinus Mathematicus c. 2. 5. 9. 14.
Empedocles c. 4. 5. 6. 11, 16. 21.
Epicurus Athenienſis c. 3. 5. 8. 19.
  ἐν τῇ πρὸς Ἡρόδοτον ἐπιστολῇ c. 13.
  ἐν τῷ περὶ ἀνέμων. c. 33.
Epicurei c. 9. 13.
Eratoſthenes c. 29. 31.
  περὶ ἀνέμων c. 33.
  ἐν τῷ ἑρμῇ c. 16. 28. 29.
  ἐν τῷ καταμεσισμῷ (leg. *καταστερισμῷ*) c. 24.
  Ὀκτωκαιδεκαετηρίς c. 19.
Eudorus Philoſophus c. 2. 13.
Eudoxus c. 19.
Euripides c. 19. 20.
Heraclitus c. 3. 19. 21.
Heſiodus c. 3.
Hipparchus c. 19.
Hypſicles c. 16.
Homerus c. 1. 5. 6. 21. 22. 28. 35.
Mathematici c. 9. 14.
Meton c. 19.
Metrodorus Epicuri Magiſter c. 5.
Muſici (Ariſtoxenus) c. 5.
Neoptolemus *ἐν ταῖς Φρυγίαις Φωναῖς* c. 5.
Neoptolemus Parianus *ἐν τριχθονίᾳ* c. 22.
Oenopides Chius c. 24.
Orion c. 19.
Orphici c. 4. *οἱ τὰ Ὀρφικὰ μυστήρια πλάσαντες* c. 6.
Parmenides de Zonis c. 31.
Pherecydes Syrius c. 3.
Philolaus c. 19.
Pindarus c 14.
Plato c. 3. 11. 18. 19.
  ἐν πολιτικῷ c. 5. 21.
  ἐν τιμαίῳ c. 5. 13. 14.
Polybius c. 31.
Poſidonius Stoicus c. 10. 13. 31.
Ptolemæus c. 19.
Pythagorici c. 6. 10. 16, 18. 31.
Socrates c. 3.
Sophocles c. 1.
  ἐν παλαμήδει c. 1.
Stoici c. 1. 5. 7. 8. 9. 11. 12. 13. 19.
Thales c. 1. 3. 11.
Thraſyllus c. 16. 19.
Xenophanes c. 4. 11.
Zeno Citieus c. 3. 5.

Sunt & alii nonnulli ſcriptores Græci, qvi Aſtronomiam illuſtrarunt ſcriptis, ut THIUS, & THEODORUS MELITENIOTA à Bullialdo editi, JOHANNES item PHILADELPHIENSIS LYDUS, tum PSELLUS, aliiqve: ſed tempus eſt ut his in alium locum rejectis ad antiqviorem ætatem pro inſtituto meo revertar, & de principe Philoſophorum Ariſtotele dicere perſeqvar.

CAP.

CAPUT VI.

De Ariſtotele Stagirita, Ejusque ſcriptis editis.

De Ariſtotelis vita atque ætate. Scriptorum ejus, vel ipſi tributorum quæ exſtant notitia Critica, cum variis obſervationibus, & interpretum præcipuorum commemoratione. Scripta Logica. 1.-- 5. *Rhetorica.* 6. 7. *Poetica.* 8. *Phyſica* 9-23. *Phyſiognomica.* 24. *Problemata* 25. *Metaphyſica.* 26. *Mathematica.* 27. 28. *Ethica.* 29--32. *Politica.* 33. *Oeconomica.* 34. *Peplus & alia quædam.* 35. *Philoſophia ſecundum Ægyptios, quæ ſub Ariſtotelis nomine exſtat latine.* 36. *Alia Ariſtoteli tributa, quæ latine tantum leguntur.* 37. *Ariſtotelis Operum editiones.* 38. *Varia ſcripta de Ariſtotele ejusque Philoſophia* 39.

Indicem ſcriptorum in Ariſtotelem ejusqve interpretes dare animus eſt libro qvinto.

ARISTOTELES (*a*) natus eſt Stagiris Macedoniæ, (*b*) Olymp. XCIX. 1. (*c*) Prætore Diotrephe, ante Chriſtum CCCLXXXIV. Patrem habuit Nicomachum Medicum Amyntæ Regis, (*d*) qvi Alexandri M. avus fuit, matrem Phæſtidem. Educationis illius curam poſt parentum obitum geſſit Proxenus Atarnenſis. (*e*) Hinc literis humanioribus imbutus, ad Philoſophiam juſſu Oraculi (*f*) ſe

O 2

(*a*) Fuere multi hoc nomine nam duos & triginta recenſet Joh. Jonſius in diſſ. 1. de Philoſophia Peripatetica (qvæ prodiit Auguſtæ Cambriviorum ſive Hamburgi A. 1652. 4.) & lib. 1. de Scriptoribus Hiſt. Philoſoph. c. 12. E Jonſio Menagius ad Laertii V. 35.

(*b*) Alii ad Thraciam referunt, minus bene. Vide Nunneſium ad Vit. Ariſtotelis latine ab Anonymo ſcriptam.

(*c*) Dionyſius Halicarnaſſ. Epiſtola ad Ammæum p. 121. Apollodorus apud Laert. V. 9. Andreas Schottus in vitis comparatis Ariſtotelis ac Demoſthenis, Auguſtæ Vindel. 1603. 4.

(*d*) Ammonius ſive Philoponus in vita Ariſtotelis.

(*e*) Id. Philoponus, Alterius Proxeni Bœoti qvi Xenophontem Cyro juniori commendavit, mentio apud Laert. II. 49.

(*f*) Idem Philoponus.

se contulit, & ab anno ætatis decimo septimo (*g*) (Olymp. CI. 1.) frequentavit Platonem. Cui cum industriam singularem (*h*) sed non item probasset præsidens (*i*) ac liberius ingenium & delicatiorem corporis cultusque curam (*k*) Aristoteles ab eo discessisse, atque ipse Scholam Athenis condidisse, vel expulso Platone, in ipsa ejus Peripato, (*l*) vel saltim in Lyceo (*m*) traditur. Alii (*n*) Platone superstite negant hoc accidisse, sed Aristotelem illius fuisse auditorem per annos viginti (*o*) usq; ad defunctum scilicet Platonem Olymp. CVIII. 1. Anno ætatis Aristotelis XXXVII. Ad Philippum Regem venit relicta Academia * anno ætatis suæ XLII. atque ALEXANDRI Magni, quintum decimum annum agentis, studiis est præfectus Olymp. CIX. 2 (*p*) eumq; erudivit per quinquennium, (*q*) hoc est usque ad Olymp. CX. 3. ætatis XLVII. Philippus Alexandri Pater interfectus fuit Olym. CXI. 1. hinc Alexandro M. movente in Persas, reversus Athenas est Aristoteles Oymp. CXI. 2. anno ætatis quinquagesimo , ibique per tredecim (*r*) annos in Lyceo docuit. Gratia Regis utriusque usus est singulari, ut Philippus Stagiram ipsius patriam à se prius eversam Aristotelis precibus instauraverit, (*s*) & Alexander incredibiles sumtus (*t*) impenderit, quo felicius naturæ arcana scrutari Philosophus posset: eumque habuerit Parentis prope loco, donec affectus hic sub extremum vitæ (*u*) per

(*g*) Dionysius Halic. Laertius V. 6 & Syncellus p. 258. Apud Philoponum legas per triennium Aristotelem etiam fuisse discipulum Socratis, sed error est, cicutam enim biberat Socrates Olymp. XCV. 1. duodecim annis ante Aristotelem natum.

(*h*) Unde Plato domum Aristotelis appellabat domum Anagnostæ, teste Philopono.

(*i*) Ælianus III. 19. Var.

(*k*) Laert V. 1.

(*l*) Eusebius præparat. p. 791. Ælianus loco laudato.

(*m*) Philoponus, qui tamen hoc refellit.

(*n*) Philoponus in Vita Aristot. quæ præfigitur Ammonii sive Philoponi commentariis in Categorias.

(*o*) Apollodorus apud Laert. V. 9.

(*) Plutarch de exilio p. 603.

(*p*) Apollodorus ibid.

(*q*) Justinus XII. 16. Histor.

(*r*) Laertius V. 4 & 5. & 10.

(*s*) Plutarch in Alexandro p 668. & contra Colotem p. 1126. Dio 2. de regno p. 26. Ammonius sive Philoponus in vita, qui addit, Stagiritas in ejus honorem Ἀριστοτέλεια quotannis celebrasse.

(*t*) Plinius VIII. 16. Hist.

(*u*) Plutarchus Alexandro p. 668. Laert. V. 10.

per suspiciones de Callisthenis conjuratione refrixit. Deniqve post Alexandri mortem, qvæ accidit Olymp. CXIV. 1. & cujus auctorem Antipatro fuisse Aristotelem, venenumqve (x) qvod illi daretur parasse, nescio qvam vere, à nonnullis traditur, aliis de causis sycophantias Atheniensium (y) pertimescens exulatum concessit Chalcidem (z) Eubœæ metropolin, ibiq; aconito hausto discessit è vita, eodem qvo Demosthenes anno Olymp. CXIV. 3. ætatis LXIII. ante Christum CCCXXII. successore Athenis relicto Theophrasto.

SCRIPTA ARISTOTELIS, QVÆ EXSTANT.

I. LOGICA.

I. ΚΑΤΗΓΟΡΙ͂ΑΙ, *Categoriæ* sive *Prædicamenta*; hunc enim titulum fuisse (non περὶ κατηγοριῶν, vel, ut Laertius V. 26. κατηγοριῶν) testatur Simplicius. Confer Isidorum II. 26. Orig.

Dubitatum fuit à nonnullis, num Aristotelem auctorem agnoscat hic libellus, præcipue cum & alius exstaret liber κατηγοριῶν ab isto diversus, sub Aristotelis nomine, eodem numero στίχων, ut Adrastus apud Simplicium refert, & meminit Ammonius, Boethiusqve. Franciscus Patricius (qvi exceptis Mechanicis & libro de dogmatibus Zenonis Xenophanis & Gorgiæ, omnia, qvæ hodie exstant, Aristoteli supposita esse suspicatur) libro Categoriarum objicit T. 1. discuss. Peripatet. p. 21. qvod alibi in scriptis Aristotelicis, ubi Categoriarum mentio fit, non allegetur, etiam ubi decem κατηγορίας memorat, ut 1. Topic. c. 7. Addit Felix Accorombonius, qvod in eo multa reperiantur, qvæ non consonant iis, qvæ in Metaphysica Aristoteles confirmat. Ludovicus Vives lib. 3. de causis corruptarum artium pag. 99. ait, Pythagorici illum, nescio cujus, vel Megarensis esse sibi videri. Vivem ni fallor secutus Jonsius p. 4. *Auctor libri de categoriis*, inqvit, *quicunque Platonicorum vel Pythagoricorum is demum fuerit*. Ac verum qvidem est, Pythagoricos, & in his *Archytam* libro περὶ παντὸς scripsisse de decem prædicamentis, ante Aristotelem: sed ideo nolim Aristoteli librum

 hunc

(x) Plutarch Alexandro p 707. Arrianus, Plinius &c. Vide Patricii discuss. Peripatet lib. 1. qvi est de vita Aristotelis p. 6.

(y) Ælian. III. 36. Var.

(z) Strabo X. p. 448. Laertius V. 5. Anonymus auctor Vitæ à Menagio editus, Hesychius Illustris, & Suid. in Ἀριστοτέλης.

hunc abjudicare contra diserta veterum testimonia, qvæ produxit Vossius de natura Logicæ c. 10. Maxime notandus locus Ammonii in Categorias p. 13. Ἐκρίθη δ᾽ ὑπὸ τ᾽ ἐξηγητῶν, κατηγοριῶν μὲν ὅτο εἶναι γνήσιον τ᾽ Ἀριστοτέλους, Ἀναλυτικῶν ἢ πρότερα. Ἐκρίθη ἢ ἐκ τ᾽ νοημάτων καὶ τ᾽ φράσεως, καὶ τῷ ἀεὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πραγματείαις μεμνῆσθαι τούτου τ᾽ βιβλίου τὸν φιλόσοφον Inter hos interpretes sive exegetas fuit etiam *Andronicus Rhodius*, qvi tamen suspicatus est partem tertiam, qvæ agit de postprædicamentis, à capite 10. ad finem libri, ab alio esse adjectam. Τινὲς μὲν γὰρ, inqvit Simplicius, ὧν καὶ Ἀνδρόνικός ἐστιν, παρὰ τὴν πρόθεσιν τ᾽ βιβλίου προσκεῖσθαί φασιν ὑπό τινος ταῦτα. Confer Boethium præf. libri IV. in Categ. Falsi tamen sunt, qvi cum Cœlio Secundo Curione Andronici paraphrasin, non Aristotelis ipsius scriptum habere nos opinantur. Scripsere κατηγορίας & περὶ ἑρμηνείας & ἀναλυτικὴν etiam Aristotelis exemplo *Eudemus* & *Phainus* & *Theophrastus* Peripatetici, teste Ammonio, ibid.

In Aristotelis κατηγορίας commentati sunt è græcis, qvi exstant * & editi leguntur, *Porphyrius*, *Ammonius* Hermeæ F. *Simplicius*, *Michael Psellus* & cujus libri tres qvæstionum in Categorias latine tantum editi sunt, *Dexippus*, in qvibus respondit ad ea, qvæ adversus categorias disputavit *Plotinus* Ennead. VI. 1. 2. 3. *Johannis* vero *Philoponi* commentarius Ammonii ὑπομνήματι in editis permixtus, ab eo distinctus legitur in MSto Codice eximio Bibl. Cæsareæ, qvi etiam vitam Aristotelis Ammonio tributam ad Philoponum auctorem refert, & præterea exhibet synopsin κατηγοριῶν à *Photio* concinnatam. Eadem Photii Synopsis & Scholia *Job. Damasceni* MSta sunt in Bibl. Regis Galliæ, teste Labbeo, qvi etiam p. 114. Bibl. novæ MSS. memorat *Georgii Scholarii* prolegomena in qvinqve Voces, Categorias, & de interpretatione, tum p. 115. *Sophoniæ* Monachi in Aristotelis Categorias, tractationem de Homonymis, Synonymis, Paronymis, Heteronymis, Polyonymis; & p 201. *Anonymi* græci in categorias commentarium. *Davidis* cujusdam commentarios græcos in Aristotelis prædicamenta & qvinqve voces Porphyrii, Venetiis in Biblioth. Sanctorum Johannis & Pauli MStos indicavit Gesnerus. *Mich. Pselli* ἐξήγησιν MS. εἰς τὰς κατηγορίας, qvæ incipit: τῶν πραγμάτων τὰ μὲν κοινωνεῖ &c. Allatius de Psellis p. 85.

Perierunt *Andronici Rhodii* & *Themistii* Euphradæ Metaphrasis; tum & liber à Svida laudatus de scopo & inscriptione Categoriarum. Com-

* Editiones indicavi, ubi de singulis egi, suo loco. De perditis dictum infra in notitia Peripateticorum.

Commentaria *Adrasti* (qvi Categorias vocabat *Ante Topica*, testante & improbante Porphyrio) *Alexandri Aphrodisiensis* & *Alexandri Ægai*, *Aristonis*, *Aspasii*, *Bæthi Sidonii*, *Eudori*, *Hermini*, * *Lucii*, *Maximi*, (qvi Jamblichi discipulus fuit & Alexandrum Aphrod. in plerisq; erat secutus, teste Simplicio) *Nicostrati* & *Pasicratis* Rhodii, & qvæ adversus Categorias scripserant *Athenodorus* & *Cornutus* Stoici.

E latinis exstant *Severini Boethii* libri IV. qvos Consul scripsit, & præf. lib. 1. affirmat se alium præterea commentarium componere proposuisse de iisdem Categoriis ad doctiores, in qvo ad scientiam Pythagoricam perfectamq; doctrinam introducere illos voluit. Sed nunqvã lucem vidit alter ille commentarius. Sub *Augustini* qvoq; nomine ad Adeodatum legitur liber de decem Categoriis, sed qvem inter spuria Tomi primi rejecerunt nuperi editores Benedictini. Auctor forte est *Vegetius Prætextatus*. Themistii qvidem magisterio usum se testatur, qvem suæ ætatis egregium atq; eruditum Philosophum vocat c. 3. & 22. Memorat & Augurium c. 12. & inter doctissimos habere se ait, qvi primus latine dixit prædicamentum *Situs*, qvod auctor libri vocat *jacere*.

Averrois ** Arabis (Ebn Rhosd) qvi seculo XII. floruit, Commentarius in Categorias latine versus à Jacobo Mantino Judæo, exstat tomo primo ejus operum.

Latine verterunt Categorias è recentioribus *Joh. Argyropylus* Byzantinus, *Jac. Ludovicus Strebæus*, aliiq;, qvos infra post num. 5. laudavi, ubi & memoravi versiones, Hebraicam, Gallicas &c. Commentarios item selectos Virorum doctorum, *Jac. Schegkii* &c.

II. ΠΕΡΊ 'ΕΡΜΗΝΕΊΑΣ, *de Interpretatione* nominum & verborum, atq; adeo enunciationum vi ac significatione liber Acromaticus, Grammatica veluti qvædam *** Philosophica, qvam cum scriberet Aristoteles, non in atramento, **** sed in mente calamum tinxisse (τὸν

* Apud Boethium 2. in Categor. p. 151. pro Hermia suspicor reponendum nomen *Hermini*. Hic est Herminus ad qvem Demonax apud Lucianum T. 1. p. 870. ἀληθῶς ἄξιος εἰ δέκα κατηγοριῶν.

** De Averroe præter Hendreichium in pandectis Brandeburgicis consulendus Nicolaus Antonius T. 2. Bibl. Veteris Hispanæ p. 240. seq. Scripta ejus ex Arabico Hebraice atqve inde demum latine versa esse notat Rich. Simon supplemento ad Leonem Mutinensem p. 104. adde Possevinum XII. 16. seq. Bibl. qvi qvam male versa sint & edita, adnotat.

*** Une espece de Grammaire raisonnée. Rapini reflex. sur la Logiqve p. 735.

**** Sic Basilium ait Nazianzenus, non in atramento sed in Spiritu S. calamum, cum scriberet, tinxisse.

(*τὸν κάλαμον ἀποβρέξαι εἰς νοῦν*, Svid.in Ἀ*ρισοτ*.) ait Isidorus II. 27. Orig. Ut mirum sit judicium Francisci Sanctii, qvi lib. 1. Minervæ c. 5 librum hunc indignum profecto Aristotelis nomine esse affirmat. Sed & nonnulla huic libro objicit Patricius discuss. Peripatet. T. 1. lib. 3. p. 21. Ac pridem eum Aristoteli adjudicavit Andronicus Rhodius (teste Ammonio & Boethio) sed ab hoc dissentit Alexander Aphrodiseus, qvi inter alia hoc argumento confutavit Andronicum, qvod Theophrastus ut in aliis solet cum de similibus rebus tractat, in libro de affirmatione & negatione iisdem aliqvibus verbis fuerit usus, qvibus in hoc libro Aristoteles usus est, & levius ea tangit, qvæ ab illo dicta ante cognovit. Alexandro accedit Ammonius Boethiusq; & tota Peripateticorum Schola, nisi qvod partem qvintam sive postremam (cap. 19. seq.) à juniore qvodam adjectam suspicati sunt Porphyrius & Ammonius p. 108. Meminit in Aristotelis scripta etiam Laertius V. 26.

Exstant in hunc librum è græcis editi *Ammonius*, & hujus vestigiis insistens *Magentinus* Metropolita Mytilenæus, tum *Mich. Psellus*, cujus ineditas *ἐξηγήσεις* in eundem librum memorat Allatius de Psellis p. 86. *Job. Philoponi*, (cujus etiam Psellus meminit) scholia manu exarata habentur in Bibl. Vindobonensi, qvemadmodum in Bibl. Regis Christianissimi, Comentarius *Photii*, teste Colomesio de Photii scriptis: itemq; *Georgii Scholarii*, ut notavit Labbeus Bibl. MSS. p. 316. qvi & *Johannis Itali* commentarium MS. in librum de interpretatione memorat p. 113.

Perierunt commentaria *Aspasii*, *Alexandri* Aphrodisiensis, *Galeni*, *Hermini*, *Porphyrii*, qvem excellentissimum expositorum Boethius vocat, seqve secutum præ cæteris testatur; *Syriani Philoxeni*, & *Procli*, aliorumqve.

E latinis veteribus huc spectat *Apuleji* liber, qvi à Colvio editus est sub titulo *περὶ ἑρμηνείας* sive de Syllogismo Categorico, in qvibusdam editionibus inscribitur: De Philosophia rationali. Inter *Severini Boethii* Opera duplices commentarii in hoc Aristotelis scriptum exstant. Minores sive primæ editionis, libris II. & majores sive secundæ editionis libris VI. qvibus biennium fere commentando se insumpsisse testatur præfat. libri ult. Addi qvoq; debet ejusdem Boethii introductio ad libros Categoricos, tanqvam breviarium, qvod promisit præf. libri IV. & commentariis subjicitur.

Ex Arabibus *Averroes*.

E recentioribus præter *Thomam Aquinatem*, *Jacobus Schegkius*, *Augustinus Niphus*, aliiq;, de qvibus infra post num. 5. Lati-

Latina *Joh. Argyropuli* versio in antiqvis latinis Aristotelis editionibus occurrit.

III. 'ΑΝΑΛΥΤΙΚΩ͂Ν προτέρων βιβλία β', ὑστέρων βιβλία β'. *Ana-ticorum priorum libri duo, Analyticorum posteriorum libri totidem*, Acroamati-i. Galenus de libris propriis T. 4. p. 367. innuit veram & antiqvam nscriptionem Analyticorum priorum fuisse περὶ συλλογισμοῦ, qvod conirmat & Boethius 2. de interpret. edit. primæ p. 253. *Scripsit autem duos esolutorios libros de Syllogismo.* Posteriorum Analyticorum antiqvum ti-ulum idem Galenus indicat fuisse περὶ ἀποδείξεως, *de demonstratione*. Ἐπιγράφουσι δ' αὐτὰ σχεδὸν ἅπαντες οἱ νῦν Ἀναλυτικῶν προτέρων, ὥσπερ καὶ δευτέρων. Τὰ δὲ περὶ ἀποδείξεως αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης τὰ μὲν προτέρων ὡς περὶ συλλογισμοῦ γεγραμμένων μέμνηται, τὰ δὲ δευτέρων ὡς περὶ ἀποδείξεως. Eqvidem Analytica, qvorum meminit Aristoteles VI. 3. ad Nicomachum, diversa fuisse ab iis, qvæ hodie habemus, contendit Samuel Petitus II 2. Observat. p. 175. seq. Et Laertius V. 23. memorat priorum Analyticorum libros octo: (vel novem, ut Patricius, vel decem deniqve, ut H. Stephanus in codice suo reperit,) & Ἀναλυτικῶν ὑστέρων μεγάλων libros duos. Qvid qvod Ammonius in Categorias p. 13. testatur Ptolemæi Philadelphi tempore repertos in Bibliotheca Alexandrina qvadraginta libros Analyticorum. ἀμέλει φασὶν ἐν τῇ μεγάλῃ βιβλιοθήκῃ εὑρῆσθαι Ἀναλυτικῶν μὲν τεσσαράκοντα βίβλους· ἐκρίθη δὲ ὑπὸ τῶν ἐξηγητῶν τέσσαρα εἶναι γνήσια τοῦ Ἀριστοτέλους. Philoponus in 1. Analyt. p. 4. φασὶ γὰρ ὡς τεσσαράκοντα εὑρέθη τῶν ἀναλυτικῶν βιβλία ἐν ταῖς παλαιαῖς βιβλιοθήκαις, καὶ τὰ τέσσαρα μόνα ταῦτα ἐκρίθησαν εἶναι Ἀριστοτέλους, καὶ περὶ ὧν οὐδεὶς ἀμφιβάλλει. Rationem tituli Ἀναλυτικῶν reddit idem Philoponus dicto loco, & Vossius de natura Logicæ c. 12. Videndus & Josephus Blancanus Jesu socius in locorum Aristotelis, qvæ ad Mathesin pertinent, expositione, qvam cum dissertatione de Mathematum natura & Chronologia clarorum Mathematicorum vulgavit Bononiæ A. 1615. 4. Non inscite de his libris, Aristotelem laudans, Jacobus du Portus p. 223. poematum.

Quando ergo in Logica primas tulit atque secundas,
Rite priora ille & posteriora dedit.

Nec immerito Vossius reprehendit Proclum, qvi scholiis ad Platonis Cratylum Aristoteli vitio vertit rem imprimis dignam laude, qvod Analytice ejus nimis sit perspicua & à qvovis non plane hebete ac stupido possit intelligi. Contra Petrus Ramus, acutus sane & disertus sed nimis acerbus Aristotelis insectator, libro septimo scholarum

 diale-

dialecticarum, in Analyticis hisce assiduam obscuritatem qveritur & reprehendit.

Exſtant è græcis commentatoribus editi qvidem in primum *priorum* Analyticorum *Alexander Aphrodiſienſis:* (qvi vero in librū ſecundum circumfertur MS. non eſt Alexandri, judice Andrea Schotto in vita Ariſtotelis p. 155.) in utrumq; *Leo Magentinus* (ex *Ammonio*) & qvem Leo fere ſeqvitur *Joh. Philoponus*, ut *Anonymi* * de Syllogiſmis, & *Nili*, qvi latine tantum exſtat, de ratiocinationibus libellum prætereamus.

In *poſteriorum* Analyticorum libros utrosqve *Themiſtius* & *Joh. Philoponus*, in librum ſecundum *Euſtratius*, *Anonymus* & qvi latine tantum editus eſt *Mich. Pſellus*. *Nicomedis* (an Pergameni Rhetoris, de qvo Philoſtratus p. 587.) Scholia in priora Analytica fuiſſe in Bibliotheca Strozzea, teſtatur Friſius in Geſneri ſupplemento. *Theodori Prodromi* in poſteriora, Romæ in Vaticana exſtare jam notavit Conradus Geſnerus. *Johannem Tzetzen* in Analytica priora memorat Index Interpretum, Ariſtotelis operibus ſubjectus, in edit. Du Valliana.

Georgii Scholarii ἐξήγησιν MS. in Ariſtotelis Analytica laudat Leo Allatius de Georgiis p. 406. qvem de *Georgii Pachymeris* Paraphraſi & expoſitione in pleroſq; Ariſtotelis libros vide p. 366. ſeq. Perierunt *Theophraſti* Analyticorum libri, & Ἀναλυτικῶν compendium, & *περὶ συλλογισμῶν λύσεως*, *Eudemi* & *Porphyrii* ſcripta, qvibus uſum ſe libro 2. de ſyllogiſmo Categorico teſtatur Boethius. *Galeni* libri VIII. in Analytica priora, & XI. in poſteriora, *Themiſtius* in priora, *Apollinaris* in primum poſteriorum MS. dicitur exſtitiſſe Venetiis, *Theodorus Prodromus* Romæ, *Georgii Gemiſti* Paraphraſis apud Hurtadum Mendozam.

Interciderunt ſcripta *Albini*, latini ſcriptoris, & *Vegetii Prætextati*, qvi Themiſtium fere ſecutus Analytica latinis auribus expoſuerat teſte Boethio. *Alexandri* in poſteriora Analytica, Euſtratio laudata.

E latinis exſtat idem *Boethius*, qvi qvatuor Analyticorum libros latine vertit, & priores duos libris duobus de Syllogiſmo Categorico illuſtravit, in qvorum calce promittit Analytica ſua, qvæ lucem non viderunt. Subjecit & idem Boethius libros binos de Syllogiſmo Hypothetico ad Symmachum, librum item de diviſione, & alium de definitione.

Averrois commentarium, Arabis ſcriptoris, in Analytica priora habemus è latina verſione *Johannis Franciſci Buranæ*. E

* Hic libellus de Syllogiſmis ſeparatim editus eſt Græce & Latine cum notis & diſputationibus Mich. Wolfii Profeſſoris Jenenſis. Jenæ 1621. 8. Græce ſubjicitur Philoponi in priora Analytica Commentarius.

E recentioribus utraqve Analytica interpretatus est præter ac. *Ludovicum Strebaum*, *Jacobus Schegkius* Tubing. 1570. fol. priora *Auustinus Niphus*, *Joh. Baptista Monlorius*, posteriora *Jacobus Zabarella*, *Paus Crellius* aliiqve de qvibus post numerum 5. *Argyropuli* versio exstat in ntiqvis editionibus latinis. Vertit & priora *Simon Simonius* Lipſ. 1573.4.

IV. ΤΟΠΙΚΩ̃Ν βιβλία ή. *De locis* unde argumenta probabilia etuntur, *libri VIII.* Exoterici. Allegantur ab Aristotele ipso lib. 1. rior. Analyticor. c. 1. *καθάπερ ἐν τοῖς τοπικοῖς εἴρηται*, & lib. 1. Rhetor. :. 2. *Φανερὸν ἐκ τῶν Τοπικῶν*, licet Patricius T. 1. lib. 3. discuſſ. Peripatet. p. 22. negat in libris qvos habemus reperiri ea, qvæ ibi allegantur, qvod tamen accuratius inspicienti falsum videbitur. Objicit ibidem, qvod *Cicero* in Topicis ait Trebatium obscuritate ab Aristotelis Topicis rejectum esse, cum Simplicius contra testetur, σαφέστατα, sive clarissime Aristotelem tradere Meteora & Topica. Sed Trebatio ob plures rationes obscurum esse potuit, qvod Simplicio respectu aliorum obscuriorum fuit admodum perspicuum. Liberius qvoqve, ut solet, versatus est in interpretandis Aristotelis Topicis Cicero, perinde uti è græcis *Themistius*, ut operam mihi videatur lusisse *Antonius Querengus*, qvi (teste Allatio in apibus urbanis p. 45.) probare singulari libro conatus est, Topicorum libros, qvi exstant, non eos videri, è qvibus Cicero ac Themistius suam locorum enumeratioum desumserunt. Samuel Petitus Vir certe doctus, sed in conjecturis suis sæpe præfidentior atqve inde infelicior II. 2. observationum p. 172. sq. contendit libros nostros Topicos à Laertio memoratos esse sub aliis titulis, hac ratione:

Τὰ περὶ τῶν Τόπων Topicorum qvæ exstant liber	1.
Ὅροι περὶ τῶν τοπικῶν ζ′	2. 3. 4. 5.
Τοπικῶν πρὸς τοὺς ὅρους α′, β′	6. 7.
Ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως α′	8.

Exstant è græcis commentaria *Alexandri Aphrodisei*, periit *Themistii* commentarius è qvo nonnulla servavit Averroes. *Johannis* vero *Itali*, qvi *Mich. Pselli* discipulus fuit, in librum II. III. & IV. manu exaratus occurrit in Bibliotheca Cæsarea Vindobonensi, ut notatum Lambecio, qvem vide lib. IV. p. 322. seq. & lib. VII. p. 257. *Magentini* MS. in Bibl. Seguieriana, hodie Cosliniana.

E latinis, *Ciceronis* Topica huc spectant, qvæ libris septem exposuit *Boethius*. Exstat & ejusdem Boethii latina Topicorum Aristotelis interpretatio, qvi & commentariorum suorum (sed qvæ lucem non

viderunt) meminit in extremo libri qvarti de differentiis Topicis. Idem libro II. p. 871. sq. Themiſtii locorum partitionem confert cum Ciceroniana. Libros qvatuor Boëthii de differentiis Topicis recenſuit ad vetuſtas membranas Johannes Voegelinus, & ad tres priores Metaphraſin græcam ſive Scholia græca Anonymi adjecit, Auguſtæ Vindel. 1608. 8.

Ex Arabibus *Averroes*, è latina verſione *Abrahami de Balmes & Jacobi Martini*.

E recentioribus *Antonii Democbari* ſive *Democharis*, Theologi Sorbonici Hypomnema. Pariſ. apud Simonem Colineum 1534. fol. *Jac. Schegkii* Commentarius Lugd. 1584. 8.

V. ΠΕΡῚ ΣΟΦΙΣΤΙΚΩ͂Ν ἘΛΕΓΧΩΝ βιβλία β'. *De Sophiſticis Elenchis* ſive argumentationibus *libri II.* exoterici. Libris Topicis ab ipſo, ut videtur, Ariſtotele ſubjecti, ut Samuel Petitus lib. II. cap. 2. Obſervat. p. 173. colligit ex capite ultimo libri poſterioris Elenchôr. A Laertio non memorantur, unde Patricius p. 23. alia inſuper cauſatus, Ariſtoteli eos abjudicat.

E Græcis commentaria exſtant edita qvidem *Alexandri Aphrodiſei*, qvem Pſeud Alexandrum vocat Andreas Scottus, & inedita *Johannis Philoponi*, qvæ fuerunt etiam apud Thomam Reineſium. Sed & *Mich. Pſelli* prolegomena in Sophiſticos Elenchos, qvæ Mſta ſunt in Bibl. Regis Chriſtianiſſimi, Allatius memorat p. 86. libri de Pſellis, teſtatus ea in alio codice tribui *Michaeli Epheſio*, qvem à Pſello diverſum eſſe contendit p. 40. ſq. ✱ In Bibliotheca Hurtadi Mendozæ fuerunt Mich. Epheſii & *Stephani* Philoſophi in Elenchos commentarii. *Magentini* in Bibl. Seguieriana.

Scripſit & *Galenus* librum περὶ τῶν παρὰ τὴν λέξιν σοφισμάτων, qvi occurrit T. 2. edit. Charterii p. 73.

Latine vertit libros Ariſtotelis de Sophiſticis Elenchis *Boethius*, ejus interpretatio inter ejus ſcripta ſæpius edita legitur.

Arabis *Averrois* commentarium latine vertit *Abraham de Balmes*, T. 1. Opp.

E recentioribus illuſtrarunt *Auguſtinus Niphus*, qvi *Hermini* nonnulla, veteris commentatoris Boëthio laudati, legiſſe ſe teſtatur: tum *Joach. Perionius*, *Joh. Hebichorſtius* Colon. 1556. 8. aliiqve mox memorandi. Tranſtulit & *Nic. Faventinus* & *Simon Grynaus*.

* * *

Alpharabii commentarium Arabice MS. in Logicam Ariſtotelis memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 255. OR-

ORGANUM.

Scipta Logica Aristotelis hactenus recensita junctim excudi solent (præfixa *Porphyrii* Isagoge in Categorias de qva infra lib. IV. in Porphyrio dixi) sub titulo ORGANI, qvia notum est dialecticam à Philosopho appellatam esse *ὄργανον ὀργάνων, instrumentum instrumentorum:* & in Academiis qvibusdam, ut in patria mea Lipsiensi, qvi rationalem disciplinam profitentur, Professores Organi appellari solent.

Latine prodiit cum commentariis Themistii Ammonii & Boethii Paris. 1511. fol.

Græce separatim excusum est Basileæ 8. Lovanii 1523. 4. &c. Prima editio Aldi A. 1495. fol.

Græcolatina editio optima est, qvæ ex *Julii Pacii* à Beriga recensione cum ejus versione & scholiis prodiit. Francofurti apud hæredes A. Wecheli A. 1592. 8. 1597. fol. 1598. 8. Longe hæ præstant primæ ejusdem Pacii editione qvæ Morgiis A. 1584. fol prodiit qvamqve cum uno codice MS. & veteribus editionibus contulerat. Sed ad illam Anni 1592. adornandam usus est qvinqve præterea codicibus Palatinis, & versionem suam multis in locis recognovit, & à capite tertio octavi libri Topicorum prorsus novam fecit. Pacii translationem in græcolatina sua Operum Aristotelis editione retinuit Guilelmus Du Vall. At in editionibus cæteris Græcolatinis occurrit *Nicolai Gruchii* interpretatio sive recognitio interpretationis *Joachimi Perionii*. Prætereo versiones *Antonii Goveani*, *Joh. Hospiniani* &c.

Gallice Organum Aristotelis interpretatus est *Philippus Canajus de Fraxinis*, cujus Paraphrasin commendat Rolandus Maresius p. 46. epist. & Possevinus XII. 4. Bibl. select.

Liber Categoriarum, de interpretatione, Analytica & Topica *Hebraice* ex *Arabico* versa exstant MSS. in Bibl. Vaticana, teste Bartoloccio Bibl. Rabbinicæ T. 1. p. 480. cui adde, qvod Labbeus Bibl. nova MSS p. 202. testatur in Bibliotheca Caroli de Montchal fuisse Logica Aristotelis per *Abuchamad*, Ebraice, & desiisse in tractatu de locis Topicis, similiter glossam *R Moysis* filii Josuæ filii Mar David, qvæ desiit in tractatu de demonstratione.

Commentarios recentium scriptorum in Organon, & Logicæ Peripateticæ scriptores enumerare difficile fuerit & plenum tædii, ut si qvis telas aranearum percensere aggrediatur. Solent etiam in editioni-

 tioni-

tionibus qvibusdam Aristotelis, Du Valliana præcipue & in Possevini Bibl. selecta XII.4. sq. Pauli Bolduani Bibl. Philosophica p.440.sq. satis prolixi catalogi, utinam perinde distincti & accurati exhiberi eorum, qvi in libros Aristotelis scripserunt. In præsenti itaqve suffecerit laudasse Organi Aristotelici illustratores præcipuos, Jacobum Fabrum, Franciscum Toletum, Collegium Conimbricense, Jacobum Schegkium, Jacobum Carpentarium (Paris. 1564. 4.) Petrum Ramum (cujus libri XX. Animadversionum in Organum Aristotelis emendatiores prodierunt Francofurti apud Andream Wechelum 1581.8.) Augustinum Niphum, Antonium Bernhardum Mirandulanum, Zachariam Ursinum, & qvi Aristotelem adversus Ramum defensitarunt Johannem Casum & Balthasarem Keckermannum.

Epitome Organi Aristotelici græce & latine exstat auctore *Georgio Pachymere* Diacono, cum versione Phil. Bechii, Cantabrigiæ 1666. 8. itemqve altera *Nicephori Blemmydæ*, cum versione Joh. Voegelini, Augustæ Vindelicor. 1605. 8. & tertia *Mich. Pselli* libris V. cum versione Eliæ Ehingeri Witteb. 1597. 8. qvarta *Joh. Damasceni*, inter ejus opera sæpius excusa ex versione incerti: qvinta *Gregorii Aneponymi* cum versione Joh. Voegelini, Augustæ Vindel. 1600. 8. & sexta deniqve *Gerardi Mathisii* Colon. 1569. 8.

E Latinis huc spectant *Marciani Capellæ* Liber IV. *Cassiodori* de disciplinis caput III. *Isidorus* II. 22. seq. Orig. *Johannis Sarisberiensis* Metalogicus, &c.

II. RHETORICA.

VI. ΤΕΧΝΗΣ ῬΗΤΟΡΙΚΗΣ *βιβλία γ'. Artis Rhetoricæ libri III.* Acroamatici. Sextus Empiricus 2. contra Mathemat. p. 66. laudat Aristotelem *ἐν τῷ πρώτῳ τεχνῶν ῥητορικῶν.* Dionysius Halic. de nominum compositione p. 29. *ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ τῶν ῥητορικῶν τεχνῶν.* Et Epistola ad Ammæum p. 122. *ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ τῶν τεχνῶν.* Qvintilianus II. 17. *Aristoteles, ut solet, quærendi gratia quædam subtilitatis suæ argumenta excogitavit in Gryllo, sed idem & de arte Rhetorica tres libros scripsit* &c. Post Topica & Analytica hoc opus composuisse observat idem Dionysius epist. ad Ammæum p. 121. De aliis ejus Rhetoricis scriptis vide Menagium ad Laertii V. 24. Non enim plane certa mihi videtur Jonsii conjectura, qvi caput sextum & septimum libri primi Rhetoricorum putat respici ab eodem Laertio, cum inter Philosophi scripta refert librum *περὶ συμβουλίας.*

Insignis horum librorum editio græca Paris. 1562. 4. ex officina

na *Guil. Morelli*, cum notis. Prodierunt & græce Basil. 1529. 4. & Parif. 1549. 8. apud Vascosanum. Aristotelis Rhetorica cum scholiis Gregorii *Nazianzeni* manu exarata legisse se testatur Erasmus Adagio: *festina lente*. Paraphrasin græcam doctissimam & antiqvissimam ineditam memorat Labbeus p.732. Bibl. novæ MSS.& p.106. *Aspasii* commentarium. Sed & *Stephani* scholia græca in Rhetoricam Aristotelis memorari video in Frid. Sylburgii catalogo MStorum Bibl. Palatinæ p.20. Eadem Scholia græca Stephani in librum 1.& 2. memorans Labbeus p.271. testatur præterea in codice Regis Galliæ centesimo primo occurrere scholia MSS Græca editis ad extremum libri tertii trium foliorum accessione auctiora. Nimirum Conradus Neobarius Typographus Regius græce edidit Parif. 1539. minoris folii forma & Georgio Selvæ Episcopo Vaurensi dicavit scholia succincta & erudita nescio cujus scriptoris sub titulo: εἰς τὴν Ἀριστοτέλους ῥητορικὴν ὑπόμνημα ἀνώνυμον. Neq; tantum extrema parte mutila sunt, ut jam dixi, sed initio qvoq; desideratur commentarius in caput primum & dimidium secundi: Auctor autem minime est *Alexander Aphrodisеus*, ut ex eo, qvod Daniel Barbarus Alexandrum subinde in commentariis suis laudat, conjiciebat Gesnerus in partitionibus Rhetoricis titulo 2. Nam certum est, auctorem, qvisqvis fuit, Constantino & Basilio Magno fuisse juniorem & Christianum, atq; ut videtur Constantinopoli scripsisse. p.25. habet qvædam de more judiciorum Constantinopoli peregrinis iniqviore. p.18.b. memoratur ipsi ὁ ἐν τῇ νέᾳ Ῥώμῃ πολυώνυμος τῆς τοῦ Θεοῦ σοφίας ναός. Pag. 13.b. 50.52.60. allegatur Hermogenes & p.13.b. Minutianus. p.32.b. mentio Metropolitarum & ῥητορείου sive muneris docendæ Rhetoricæ. p.42. allegat proverbia Zenobii è Tarrhæo collecta p.50. Καὶ νῦν οἱ ἀναγινώσκοντες τὰ μαρτυρογράφια p.70.b. Χρεία δὲ μᾶλλον φωνῆς μεγάλης, ἵνα πῇ μὲν ὑποκρίνηται τὰς τυραννικὰς φωνάς, πῇ δὲ τὰς γυναικείας, πῇ δὲ τὰς ἀνειμένας, ὡς ἐστιν ἰδεῖν ὑποκρινομένους ἐν τῇ ἁγίᾳ σορῷ (intelligitur sepulchrum Constantini M. vide Cangii Constantinopolin Christianam p. 108.) ἀναγινώσκοντας. Magni Basilii meminit p.60.b.& p.57. εἰ μὲν εἴπῃς, ὅτι ἔμελλεν ἄρα πολλὰς ἡμῖν ὑποθέσεις τῶν λόγων ἀεὶ προστιθεὶς ὁ μέγας Βασίλειος, ἑαυτὸν ἡμῖν νῦν προθήσειν ὑπόθεσιν. p. 61. Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε, Χριστὸς ἐξ οὐρανοῦ, ἀπαντήσατε. Alterius Scholii à se reperti mentio in librum 3. p.64.c. εὗρον δὲ καὶ σχόλιον λέγον, ὅτι ἐκ τοῦ Ἰσοκράτους ἐστὶ τοῦτο. Similiter p.70.& p.65.b. εὗρον σχόλιον τοιοῦτον &c. atq; iterum eadem pagina: εὗρον σχόλιον, ὅτι αἱ Ἐκκλησίαι ἴδιαί εἰσι τῆς Δημοκρατίας. Utitur & qvandoqve Vocabulis græco-barbaris, ut pag. 68. b. verbo μουγκρί-

μυγκρίζειν & *τζιντζιρίζειν* pro *ψιχάζειν*. p. 73. *Δομέστικον* ponit pro eo qvi in Ecclesia psalmum præit cantoribus, qvi locus addendus Cangio in glossario græco p. 321.

Versionem *latinam* MS Rhetoricorum Aristotelis, auctore *Guilielmo* (Dorotheo, Veneto, ni fallor) Labbeus testatur exstare in codice 660. Regis Christianissimi. In antiqvis Operum Aristotelis editionibus latinis, ut Veneta 1496. fol. Rhetorici libri desiderantur, qvi è veteri translatione prodiere Lipf. 1504. fol.

E recentioribus multi sunt hoc opus interpretati, *Petrus* cumprimis *Victorius*, addito commentario luculento Venet. 1548 fol. Basil. 1549. fol. ad Cosmum Medicem. *Hermolaus Barbarus*, cujus versio posthuma cum *Dan. Barbari* commentario lucem vidit Basil. 1545. 8. & comment. *Martini Borrhai* ibid. 1555. fol. *Georgius Trapezuntius* Parif. 1540. 8. Basil. 1534. 8. *Carolus Sigonius*, Bononiæ 1565. 4. Helmst. 1634. 8. & *Joh. Caselio* curante, Rostoch. 1577. 8. *M. Antonius Majoragius* cum erudito commentario Venet. 1572. 1591. fol. *Joh. Sturmius* Argentorat. 1570. 8. *M. Antonius Muretus* * (qvi libros duos primores tantummodo transtulit) Rom. 1585. 8. *Antonius Riccobonus*, cum cujus versione & paraphrasi prodierunt Aristotelis Rhetorica Venet. 1579. 8. & Francof. 1588. 8. apud A. Wechelum, Græce & Latine. Eadem versio retinetur in editionibus Operum Aristotelis Græcolatinis, etiam Du Valliana Tomo III. Præterea libros Rhetoricorum interpretati sunt *Jacobus Carpentarius* Parif. 1572. 4. *Æmilius Portus*, additis *Francisci Porti* commentariis, Spiræ 1598. 8. *Pauli Benii* Eugubini commentarii prodiere Venet. 1624. fol. *Christophorus* qvoq; *Schraderus*, Helmstadii decus, Aristotelis Rhetorica cum Mureti versione libri 1. & 2. ac Majoragii libri 3. græce & latine, distinctis in minutiores sectiones singulis capitibus, edi curavit Helmst. 1648. & 1672. 4. ac perspicuis prætereà doctisqve commentariis illustravit, qvi inscribuntur *de Rhetoricorum Aristotelis sententia & usu* ibid. 1674. 4. *Joh. Baptista Pigna* Ferrariensis commentarii, in qvibus, ut ille ipse ad Horatii artem Poeticam scribit, ex scriptoribus optimis græcis & latinis omnis generis, exempla adjunxerat, lucem, credo, non viderunt. Cum Paraphrasi & Analytica Methodo *Theodori Goulstoni* prodiere Aristotelis libri III. Rhetoricorum græce & latine Londini 1619. 4. *Antonii Bernhardi Mirandulani* in librum III. Bonon. 1595. 4.

Itali.

* Publicis etiam prælectionibus illustrasse hos libros patet ex Mureti Oratione VII. (edit. Thomasii VIII.) Voluminis 2.

Italice, Alexandro Piccolomineo interprete Venet. 1571. 4. diti fuerant & eadem lingua Florentiæ 1549. 4. & interprete Anniale Caro, Venet. 1571. 4.

Gallice, interprete *Roberto Stephano*, ejusdem typis, Parif. 1529. 8. & recens per *Cassandrum* * Parif. 1654. 4. ac pluribus in locis ab auctore emendata ibid. 1675. 12. 1685. Amst. 1698. 12. *Carpentarii* versio & commentarius ineditus memoratur in ejus elogio, qvod exhibent Ephemerides Parisienses A. 1702. 31. Julii.

Anglice Lond. 1686. 8. iisdem auctoribus, qvi Artem Cogitandi Gallice verterunt. Cæterum falluntur hi, cum libros istos tres inscribunt Aristotelis Rhetorica *ad Theodectem*. Nam illa in his libris allegantur libro III. c. 9. αἱ δ' ἀρχαὶ τῶν περιόδων σχεδὸν ἐν τοῖς Θεοδεκτείοις ἐξηρίθμηνται, qvæ verba in illa versione p. 188. male sunt omissa.

Prætereo *Alpharabii* Arabis declarationem in Rhetorica Aristotelis latine editam cum *Ægidii Columnæ Romani* in eadem commentario Venet. 1481. fol. *Averrois* commentarium *Abrahamo de Balmes* interprete T. 2. Opp.

VII. ῬΗΤΟΡΙΚῆΣ ΠΡὸΣ ἈΛΈΞΑΝΔΡΟΝ βιβλίον α'. *Rhetorica ad Alexandrum* liber, Exotericus, qvo continentur præcepta civilium & judicialium orationum. Hunc Aristoteli abjudicant duplici nomine viri docti, qvod προσφωνητικῷ procemio ** utatur, & qvod Laertius ejus non meminit. Itaqve auctorem volunt *Anaximenem* Lampsacenum Rhetorem Aristotelis æqvalem. Ita Petrus Victorius Robortellus, Nunnesius, Muretus p. 286. Orationum (edit. Jac. Thomasii) aliiqve apud Menagium p 71. ad Laertium, qvi his assentitur, perinde ut Andreas Schottus in vita Aristotelis p. 164. Vossius de Rhetoricæ natura p. 63. & de Hist. græcis p. 57. Non videntur tamen plane explorata esse hæc argumenta, & pro Aristotele auctore facit, qvod liber de mundo itidem ipsius est, ut infra apparebit, qvi habet προοίμιον ejusmodi: & Laertius alia etiam Aristotelis in Catalogo suo prætermisit, & in hoc libro c. 1. auctor sibi tribuit τέχνας τῷ Θεοδέκτῃ γραφείσας, qvas Aristotelis fuisse, Laertius & multi alii testantur, & constat ex testimonio Aristotelis ipsius paulo ante adducto lib. III. Rhetor. c. 9. Eqvidem Patricius præterea objectat doctrinæ diversitatem & styli, aliaq; ut ait mul-

* Laudatur Cassandri versio à Boilavio Despræo, Fureterio aliisqve apud Bailletum T. 3. judiciorum de Scriptoribus p. 626.

** Dan. Heinsius p. 622. Oration. *Aristoteles nunquam* προσφωνητικοῖς προοιμίοις *est usus, neque dedicare libros suos solet, unde liber Rhetoricorum quoque ad Alexandrum ut inter Aristotelica* ἀντιθεῖται *&* *rejicitur.*

ta per qvæ à prioribus tribus hic discrepare liber ei videtur T. 1. discuss. Peripatet. lib. 3. p. 25. Sed nec multa illa nominat, & doctrinæ diversitas aliqva intercedit fortassis, at contrarietas nulla, nec styli ita magnum est discrimen, ad Regem præcipue scribentis, ut alium auctorem necessario arguat, vel audiendus sit Dan. Heinsius, qvi p. 563. Orat. Critica plane auctoritate, *nemo tam est imperitus.* inqvit, *qui Alexandri Macedonis ætate scriptum persuadere aliisque aut sibi possit, multo minus γνήσιον τοῦ πατρὸς εἶναι τὸ πινίον.*

Latine vertit, ne de *Joh. Marinelli* expositione Venet. 1578. 8. edita dicam, *Franciscus Philelphus*, cujus versio occurrit in Græcolatinis Operum Philosophi editionibus, etiam Du Valliana Tomo III. *Anglice* prodiit cum tribus libris Rhetoricorum, qvos dixi lucem vidisse Lond. 1686. 8.

III. POETICA.

VIII. ΠΕΡῚ ΠΟΙΗΤΙΚΗ͂Σ βιβλίον α'. *Liber de arte poetica* (primus forte ex tribus) qvo præstantissima Epici carminis & tragœdiæ præcepta traduntur. Sane Laertius II. 46. & Plutarchus libro de Homero laudant Aristotelem ἐν τρίτῳ περὶ ποιητικῆς, ubi male viri docti Castelvetrius, Nunnesius & Vossius jubent reponere περὶ ποιητῶν. Nam & Boethius in limine libri primi majorum commentariorum in librum de interpretatione pag. 290. allegat Aristotelem *in libris, quos de arte poetica scripsit.* Libro secundo videtur egisse de Comœdia, Dithyrambice, Nomorum Poesi, Satyra, Auletice & Citharistice: tertio vero, ut nuperus editor conjicit, tractabat de animorum purgatione à pravis affectibus, deqve emendatione morum, utpote poeticæ imitationes recte institutæ præcipuo apud veteres ac proprio fine. Sane illud argumentum in Poeticis se tractasse innuit Aristoteles VIII. 7. politic. uti de variis ridiculorum generibus in eodem opere egisse constat ex III. 26. Rhetor. Simplicius qvoqve in Categorias profert ex Aristotelis de poetica definitionem Synonymorum, qvæ in edito libro non exstat. Etiam alium qvendam *Aristotelem Cyrenaicum περὶ ποιητικῆς* scripsisse testatur Laertius V. 35. Sed nostro Stagiritæ Aristoteli, qvem & ipsum de poetica egisse idem Laertius notavit, liber præsens tribuitur ab Ammonio, Simplicio, Hermia, aliisqve veteribus, ut notatum Vossio de artis Poeticæ natura c. V. sect. 5. p. 29. qvi p. 27. seq. agit etiam de

Crito-

Critone Socratis æqvali, *Zenone* Citieo & *Democrito*, qvi itidem de Poetica arte ſcripſerunt, ut longo poſt tempore fecit *Proclus*, è qvo Chreſtomathiæ ſervatæ à Photio cod. CCCXXXIX.

Græce cum libris Ariſtotelis Rhetoricis excuſa ipſius Poetica Venet. apud Aldum 1508. fol. & Pariſiis apud Guil. Morellum 1555. 8. Etiam ſeparatim Venet. 1536. apud Aldum.

Averrois expoſitio latine *Jacobo Mantino* interprete.

Græce & *latine* Ariſtotelis Poetica lucem vidit cum verſione & Commentariis *Franciſci Robortelli* Utinenſis, tribus MStis codicibus uſi: addito ejuſdem commentario in Horatium de arte Poetica & diſſertationibus de Satyra, Epigrammate, Comœdia, ſalibus, & elegia. Florent. 1548. fol. & Baſil. 1555. fol.

Cum verſione & commentariis *Petri Victorii* - - - - & 1573. fol. Florentiæ.

Cum explanatione *Vincentii Marii* Brixiani (qvi Robortellum freqventer ſeqvitur) & *Barthol. Leonhardi* Veronenſis, Venet. 1550. fol.

Ex *Antonii Riccoboni* verſione Venet. 1579. 8. & 1584. 4. & Patavii 1587. 4. Neqve alia translatio ſervata in græcolatinis Ariſtotelis operum editionibus, etiam in poſtrema Du Valliana Tomo IV.

Cum verſione & notis *Dan. Heinſii*, & ejuſd. libro de Tragœdiæ conſtitutione. Lugd. Bat. 1611. 8. & 1643. 12. Contendit inter alia Heinſius caput ſeptimum & tertium decimum fuiſſe tranſpoſita, & in alienum locum rejecta à librariis.

Cum Commentariis *Pauli Benii* Eugubini. Patav. 1613. fol.

Cum verſione *Theodori Goulſtoni*, notis Analyticis illuſtrata. Lond. 1623. 4. & additis Frid. * Sylburgii ac Dan. Heinſii integris, aliorumqve ſelectis animadverſionibus, Cantabrig. 1698. 8. Confer Acta Erud. Anni 1697. p. 377. ſeq.

Frid Rappolti obſervationes Lipſ. 1687. 12. Præterea qvamplurimos alios ſcriptores, qvi de arte Poetica ſingularibus libris agendum in ſe ſuſceperunt, & magno numero recenſentur à Bailleto T. 4. judiciorum de ſcriptoribus

Italice cum commentario eruditiſſimo ** *Ludovici Caſtelvetrii*

 Mu-

* In Clariſſ Neocori Bibl. novorum librorum A. 1697. p. 94. Sylburgii editio prodiiſſe legitur typis Wechelianis A. 1487. (error eſt typographi 1584.)

** Cum incendio correptas ſenſiſſet ædes ſuas Caſtelvetrius, nihil prius exclamavit qvam

ad

Mutinensis Basil. 4. & Viennæ Austriæ, qvam meliorem editionem esse ait Menagius, ego nunqvam, ut viderem, conseqvi potui.

Alexandri Piccolominei Commentarius itidem Italice editus prodiit Venet. 1575. 4.

Gallice cum notis elegantibus atqve eruditis *Andreæ Dacerii*. Paris. 1692. 12. Confer Acta Erud A. 1692. p. 560. *Nicolai Petri Boscii* interpretatio lucem nondum qvod sciam adspexit, cujus mentionem fecit Vignolius Marvillius personatus scriptor T. 1. miscellaneorum Historico literariorum p. 211.

Hispanice cum commentario *Josephi Antonii Gonsalesii de Salas*. Madriti 1633. 4.

Anglice Rimero interprete, cum Renati Rapini Observationibus Poeticis, è Gallico in idem idioma translatis, Lond. 1674. 8.

IV. PHYSICA.

IX. ΦΥΣΙΚΗ͂Σ ἈΚΡΟΑ΄ΣΕΩΣ βιβλία η΄. *Physicæ Auscultationis* sive *doctrinæ Naturalis* libri VIII. Acroamatici, qvorum primo agit περὶ ἀρχῶν sive de principiis, in secundo de natura, fortuna & casu, in reliqvis libris de affectionibus generalibus corporum, præcipue de motu, cujus doctrinæ compendium ex Aristotele persecutus est binis de motu libris *Proclus*. Ac libros tres postremos Physicæ auscultationis respicere videtur Aristoteles, cum lib. 1. de cœlo c. 7. τὰ περὶ κινήσεως allegat, qvem titulum iisdem Andronici ac Simplicii auctoritate vindicare conatus est Jacobus Schegkius. Laertius tamen V. 23. distinctum Aristotelis opus memorat libros duos de motu, & constat Aristotelem perinde ut ejus discipulum Theophrastum idem argumentum qvandoqve sæpius tractasse. Libro sane qvarto de cœlo, locum de motu ex Physica auscultatione allegans non τὰ περὶ κινήσεως, sed πρώτους λόγους vocat, ut notavit Simplicius sect. 14. ad libr. IV. de cœlo. *Nicomachus* qvoqve Stagirites Aristotelis filius, teste Suida, præter Ethicorum libros sex, scripserat περὶ τῆς Φυσικῆς ἀκροάσεως τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, & *Xenocrates* Aristotelis æqvalis scripserat Φυσικῆς ἀκροάσεως libros sex, teste Laertio IV. 13. *Justinus Martyr* in dogmatum Aristotelicorum eversione, qvalis hodie

al Poetica, *al Poetica*, ut hoc potissimum ingenii sui præstantissimum monumentum flammis eriperent. Refert Menagius in Menagianis T. 2. p. 82. Confer, qvæ de Castelvetrio acuto sed paulo acerbiori Critico notata sunt à Teisserio in elogiis Thuaneis, Morerio, Bælioqve in Lexicis, Gaddio T. 1. de scriptoribus non Ecclesiast. p. 122 & à Bentlejo prolegom. ad Apologiam dissertationis de epistolis Phalaridis pag. 102. sq.

hodie liber ille exstat, impugnat libros octo Physicorum & libros qvatuor * de cœlo, ut Photium, qvi cod. CXXV. duos tantum primos Physicæ auscultationis libros impugnatos à Justino fuisse affirmat, codicem minus integrum habuisse notat Clariss. Joh. Ernestus Grabe T. 2. Spicilegii Patrum p. 152. *Galenus* qvoqve in libris ἀποδείξεως, qvi interciderunt, omnes Aristotelis demonstrationes, qvi in libris Physicis exstant, excusserat, unde Aristotelis ἐξεταστὴς dicitur à Themistio in 1. de anima, observante Petro Petito apud Menagium p. 208. ad Laertium. Perierunt qvoqve commentaria Alexandri Aphrodisei, sæpe laudata, hinc inde etiam reprehensa à Simplicio.

In libros octo physicæ auscultationis exstant è græcis eruditissima commentaria *Simplicii*, & *Themistii* Paraphrasis: & qvæ latine tantum è Camotii versione edita sunt *Mich. Pselli* commentaria, & Paraphrasis *Theodori Metochitæ*, Gentiano Herveto interprete. In libros qvatuor primores lucem vidit Græce etiam *Johannis Philoponi* expositio. *Anonymi* Synopsin Græcam MS. memorat Labbeus Bibliothecæ novæ MSS. p 116. *Mich. Pselli* argumenta & considerationes sive ἐπιστάσεις in librum VI. & VII. MSS. græce in Bibl. Cæsarea, teste Nesselio IV. p. 66. Confer Allatium de Psellis p. 66.

Ex Arabibus *Averrois* commentarius exstat, subinde laudantis Præceptorem suum *Avempace*, habetur autem ex latina versione *Jac. Mantini* T. 4. Opp. & cum *Tiberii Bacilerii* lectura, Papiæ 1507. fol.

Latine Physica Aristotelis post *veterem interpretem* verbum verbo inepta qvædam, ut ait Vicomercatus, fideliter tamen reddentem vertit & Petro Mediceo dicavit *Joh. Argyropulus* Byzantius, cujus versio occurrit in editione latina Operum Aristotelis Venet. 1496. fol. aliisq; etiam in Græcolatinis, excepta Duvalliana. *Francisci Vatabli* paraphrasis & annotationes Paris. 1530. fol. *Augustini Niphi* expositio Venet. 1519. fol. *Gualteri Burlæi* ibid. 1589. fol.

Græce editi sunt libri Aristotelis physici eleganter & emendate à *Guil. Morellio* cum notis. Paris. 4.

Cum versione & commentariis *Francisci Vicomercati* Mediolanensis prodierunt Paris. 1550. fol. ad Henricum II. Galliarum Regem.

Cum commentario *Conimbricensium* Philosophorum. Colon.

* E qvarto qvidem nihil affert Justinus, vel qvisqvis auctor, sed tantum è primoribus tribus. At. p. 137. pro ἐκ τοῦ ἐνάτου λόγου legendum ὀγδόου. Justinus enim scripserat ἐκ τοῦ Θ. qvod in his Aristotelis Physicis perinde ut in Homeri libris non denotat numerum nonum sed octavum. Confer qvæ infra post num. 15.

1600. 4. ut alias editiones omittam, nec dicam de commentariis *Ægidii Romani*, *Thomæ Aquinatis* &c. Nam hodie eqvidem, qvis leget hæc?

In editione Operum Aristotelis græcolatina Du Valliana adjuncta occurrit *Julii Pacii* translatio.

X. ΠΕΡῚ ΟΥΡΑΝΟΥ βιβλία δ. *De cælo libri IV.* qvorum primus agit de mundo & corporibus circulariter mobilibus, qvæ incorruptibilia * esse exstimat Aristoteles, *secundus* de sphæris cœlestibus ac stellis: *tertius* de simplicibus corporibus, qvæ sunt sub luna, sive de qvatuor elementis, & qvartus de gravitate ac levitate. Hos libros non de cœlo sed de mundo potius inscribi debere existimabat *Alexander Aphrodiseus*, cujus commentarius freqventissime laudatus à Simplicio intercidit, non minus qvam *Syriani* & *Ammonii*.

Exstat è græcis in hos libros eruditus *Simplicii* commentarius, & qvæ latine tantum prodiit Metaphrasis *Theodori Metochitæ*. *Damascii* parecbolæ in librum I. Labbeo p. 112. Bibl. nov. MSS. memoratæ necdum viderunt lucem. Paraphrasis *Themistii*, qvæ latine prodiit Venet. 1474. fol. non è Græco translata est, sed ex Hebræo, per *Moysen Alatinum* Spoletinum.

E recentioribus juvat laudare editionem græcam Parisiensem *Guil. Morellii*, cum notis, tum *Thomæ Aquinatis* commentarios, præterea *M. Antonii Majoragii* Paraphrasin Basil. 1554. fol. Commentaria *Conimbricensium* Philosophorum, Colon. 1600. 4. & *Joh. Lud. Havenreuteri* Francof. 1605. 8. *Augustini Niphi* expositionem Venet. 1525. fol.

In græcolatinis Operum Aristotelis editionibus servatur latina versio *Johannis Argyropuli*. In Chinensem sive Serum lingvam translatos hos libros à *Roderico de Fiqueyredo* A. 1625. legas in Bibliotheca Jesuitica Nathanaelis Sotvelli.

XI. ΠΕΡῚ ΓΕΝΕΣΕΩΣ ΚΑῚ ΦΘΟΡᾶΣ βιβλία β'. *De generatione & corruptione libri II.*

E græcis exstant commentaria *Joh. Philoponi*, & qvæ latine tantum vidit lucem, *Theodori Metochitæ* Paraphrasis. Spectat & huc *Alexandri Aphrodisei* de mistione liber, qvi cum ejus commentariis in Meteo-

* Aristotelis dogma de æternitate Mundi singulari opere oppugnaturum se promisit *Joh. Philoponus* in libro erudito ejusdem argumenti adversus argumenta Procli VIII. 6 X 5. & XIII. 1. Confer XI. 9. seq. ubi paucis & obiter contra Aristotelem disputat.

teora prodiit. Epitomen *Michaelis Pſelli* in Bibliotheca Cæſarea exſtare legas apud Voſſium de Philoſophia p.29. è Verderio, ut ſuſpicor, vel Iſraele Spachio hoc ſcribentem. Sed in Lambecii & Neſſelii catalogis hoc non invenio.

In græcolatinis editionibus Ariſtotelis habetur latina verſio *Franciſci Vatabli*; Paraphraſis *M. Antonii Majoragii* prodiit Baſil. 1554. fol. Vertit præterea *Petrus Alcyonius* Baſil. 1546. 4.

XII. ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΩΝ *βιβλία δ'*. *De meteoris* * *libri IV*. Horum primum nonnulli olim abjudicarunt Ariſtoteli, qvorum argumenta affert ac refellit Olympiodorus. Librum qvartum Aphrodiſeus, & cujus perierunt commentaria *Ammonius*, ſubjunxerunt eodem Olympiodoro teſte libris duobus de generatione & corruptione. Idem Aphrodiſeus lib. 3. *ἀπορειῶν κ̀ λύσεων* c. 14. *ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ μὲν τετάρτῳ μετεωρολογικῶν, ὄντι δὲ μᾶλλον οἰκείῳ τῇ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς πραγματείᾳ.* Exſtant è græcis *Alexandri Aphrodiſei* (ſive alterius & vetuſtioris auctoris, ut videtur A. Schotto p. 157. Vitæ Ariſtotelis & Petro Victorio XXV 22. Var. lect.) commentaria & *Olympiodori* (ſed libri ſecundi & qvarti extrema parte mutila) & *Joh. Philoponi* (qvi Alexandrum laudat) in librum primum neq; illum integrum, tum paraphraſis *Theodori Melochitæ* ex latina Gentiani Herveti interpretatione, & in Bibl. Segvieriana *Pſelli* commentarius MS.

In græcolatinis editionibus Operum Ariſtotelis occurrit verſio latina *Franciſci Vatabli.*

E recentioribus poſt *Conimbricenſes* non prætermittendus *Nic. Cabei* commentarius Rom. 1646. fol. & *Franciſci Vicomercati* Pariſ. 1556. fol. *Auguſtini Niphi* Venet. 1531. fol. Vertit & *Petrus Alcyonius* Baſil. 1546. & *Joh. Geneſius Sepulveda* Pariſ. 1532. fol.

XIII. ΠΕΡΙ ΚΟΣΜΟΥ, *De mundo liber*, exotericus, ſive Epiſtola de univerſo ad Alexandrum. In Codice Dan. Heinſii inſcribebatur *περὶ κοσμοποιΐας*. Sed verus eſt titulus ΠΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΝΤΟΣ, ut è Stobæo notavi lib. II. c. 10. §. 17. neqve dubi-

* *Μετεωρολογικὴ πραγματεία* à veteribus ſcriptoribus interdum accipitur pro parte Aſtrologiæ, ut docet Iſ. Caſaubonus ad 1 Strabonis p. 7. Sed Ariſtoteles in his libris agit de Meteoris qvæ infra lunam gignuntur, qvæ *μετάρσια* vocat Achilles Tatius Iſagoge in Aratum c. 32. De iisdem diſputat & Seneca in qvæſtionibus naturalibus, qvi Ariſtotelem plus ſimplici vice laudat. *Theophraſti περὶ μεταρσίων* librum IV. allegat Plutarchus in qvæſtionibus græcis. At Laertius Olympiodorus *περὶ μετεώρων*.

dubito hoc ſcriptum inter γνήσια Philoſophi monumenta referre, tum Codicum MSS. & ipſius Strobæi auctoritate, tum Demetrii lib. de elocutione c. 253. & Apuleji, qvi latine propemodum ad verbum convertens, *Ariſtotelem prudentiſſimum doctiſſimum Philoſophorum, & Theophraſtum* ſeqvi ſe ait. Præterea Juſtini Martyris in Adhortatione ad Gentes p. 6. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα λόγῳ σύντομόν τινα τῆς ἑαυτοῦ φιλοσοφίας ἐκτιθέμενος ὅρον. Joh. Philoponi de mundi æternitate contra Proclum VI. 18. duobus in locis: ὡς φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ κόσμου λόγῳ ὡς ἐκ θεοῦ πάντα &c. Auctoris deniq; vitæ Ariſtotelis à Menagio editæ, qvi inter ejus ſcripta refert librum περὶ κόσμου γενέσεως. Prætereo tanqvam non ſatis explorata nec diſerta Ciceronis, Plutarchi V. 20. de placitis Philoſ. Origenis, Theodoriti & Themiſtii teſtimonia (de qvibus vide, ſi placet, Naudæum diatriba de fato §. XVIII.) & recentiora ſuffragia Thomæ Bravvardini lib. 1. de cauſa Dei contra Pelagium c. 29. Beſſarionis III. 10. contra calumniatorem Platonis, & Arſenii Monembaſiæ Archi-Epiſc. in limine Apophthegmatum. Fateor addubitaſſe Proclum lib. V. in Timæum p. 322. ὥς που φησὶ πάλιν Ἀριστοτέλης, εἴπερ ἐκείνου τὸ περὶ κόσμου βιβλίον, & longe plurimos è recentibus abjudicaſſe audacter Ariſtoteli, ut faciunt Muretus II. 8. Var. Lect. Scaliger uterqve, Iſaacus Caſaubonus, Salmaſius p. 1247. ad Solin. Dan. Heinſius p. 25. ſeq. ad Maximum Tyrium, Menagius ad Laert. p. 203. 323. Voſſius de ſcientiis Math. p. 272. & de Philoſophia p. 28. Naudæus loco laudato, & nuper D. Philippus Jacobus Spenerus * ὁ μακαρίτης: vel *Theophraſto* tribuiſſe, ut Petrus Alcyonius præf. & nonnulli apud Cœlium Rhodig. VIII. 16. vel *Nicolao Damaſceno*, ut P. Victorius XXV. 13. Var. Lect. Nic. Loenſis VI. 12. Epiphyllidum & Simon Portius apud Jac. Thomaſium c. XI. Phyſicæ qvæſt. 15. & Dan. Heinſius in diſſert. qva multis argumentis hoc ſcriptum Ariſtoteli eripere

re

* Verba ejus hæc ſunt præf. ad Tabulas in Hodoſophiam Dannhauerianam D. 3. b. *Non nego ab illo tempore, quo juvenis non indiligenti opera libros Philoſophi evolvebam, non valde me ipſo delectatum, quod male me haberet, dum minus in eo invenirem, quod aliquam Theologiam naturalem ſaperet quam in multis aliis antiquorum Philoſophis divinitatis alicujus ſtudioſioribus, cujus tam rara in operibus ſatis diffuſis veſtigia conſpiciuntur, ſi librum de mundo excipias, qui ob id prae aliis placuit, ſed poſt alias ex hac etiam cauſa Ariſtoteli abjudicandus.* Simile judicium Juſti Lipſii lib. 1. de conſtantia c. 18. *Et talis in divinis ubique fere Ariſtoteles eſt: libellum illum de mundo excipio, qui totus aureus ab alia mihi videtur & cœleſti aura.* Melius tandem conſultum ſub finem vitæ hunc librum conſcripſiſſe Ariſtotelem exiſtimat Gaſſendus de Phyſiolo. Epicuri p. 369.

re summo studio conatur p. 563. Orat. vel *Anaximeni Lampsaceno*, eidem, cui Rhetorica ad Alexandrum adscribi supra dixi: vel deniq; *Posidonio* Stoico, ut Thom. Giannius Ferrariensis, & Thom. Aldobrandinus ad Laertii VII. 138. 152. Adde Gassendum T. 1. Opp. p. 145. Vicissim Aristoteli librum hunc vindicant, præter testimonia veterum paulo ante laudata veterumqve codicum auctoritatem, Petrus Petitus II. 19. Obs. (qvi Aristotelem in exotericis scriptis usum procemio observat è Ciceronis IV. ad Atticum 16. & nihil in illo libro contineri, qvod placitis Aristotelis non sit consentaneum, contendit:) Elmenhorstius ad Apulejum de mundo, & Fortunius Licetus in Allegoria Peripatetica, Joh. Philippus Pfeifferus singulari differt. Regiomonte Anno 1667. tum qvi commentariis & notis librum illustrarunt, *Olaus Wormius* Rostoch. 1577. 8. *Joh. Langius* Francof. 1601. 8. & *Bonav. Vulcanius*, qvi Græce cum veteri *Apuleji* & recentiore *Guil. Budæi* versione edidit, scholiisq; & castigationibus in contextum græcum & interpretum utrumq; illustravit, subjuncto Gregorii Cyprii encomio maris, & Pauli Silentiarii Jambicis qvibusdam, Lugd. Bat 1591. 8. Prodierat Aristotelis liber de mundo cum Budæi versione & *Sim. Grynæi* scholiis, additis Cleomedis & Philonis Judæi libris ejusdem argumenti, Basil. 1533. 8. Budæi versio exstat etiam in græco-latinis operum Aristotelis editionibus. *Petri Alcyonii* interpretatio prodiit ibid. 1546. 4. inter alia qvædam Aristotelis scripta ab eodem translata. Transtulit & *Joh. Genesius Sepulveda*. Paris. 1548. 4.

XIV. ΠΕΡῚ ΨΥΧῆΣ βιβλία γ'. *De anima libri III.* qvorum primo veterum Philosophorum hoc de argumento sententias ad examen revocat, secundo agit de anima sensitiva, tertio de rationali.

Perierunt *Alexandri* Aphrodisei & *Plutarchi* Nestorii F. commentaria Simplicio laudata, & qvæ de anima scripserant *Theophrastus* à Themistio allegatus, *Porphyrius* & *Jamblichus*.

Intercidit qvoqve Aristotelis ipsius dialogus *Eudemus*, qvi de anima agebat, & ab eodem Simplicio plus simplici vice in testimonium citatur.

Exstant è græcis commentaria erudita *Simplicii* & *Joh. Philoponi*, tum *Themistii* paraphrasis Lud. Nogarolæ comentario illustrata, & cujus versio latina sola *Herveto* auctore prodiit, Metaphrasis *Theodori Metochitæ*. In *Alexandri* qvoq; *Aphrodisiensis* libris qvatuor ἀποριῶν & λύσεων qvædam librorum de anima loca illustrantur. *Sophronius* MS. in Bibl. Medicea.

In editione græco-latina Casauboniana & aliis qvibusdam

occurrit versio *Joh. Argyropuli*, In Du Valliana Tomo II. *Julii Pacii.* Commentaria *Petri Martinesii* Toletani prodiere Segunti 1575. fol.

XV. PARVA * NATURALIA, libelli XI.

(*a*) ΠΕΡΙ' ΑΙ'ΣΘΗΣΕΩΣ (sive potius ΑΙ'ΣΘΗΤΗΡΙ'ΩΝ) ΚΑΙ' ΑΙ'ΣΘΗΤΩ͂Ν, *De sensu*, sive *sensoriis & rebus sensibilibus*. Laudat hunc librum Porphyrius ad Ptolemæi Harmonica p. 328. & respicit Priscianus Lydus in commentario ad Theophrastum de sensu.

Exstat è græcis commentarius *Alexandri* Aphrod & Metaphrasis qvæ latine duntaxat prodiit *Theodori Metochitæ*.

In græco-latinis editionibus Operum Aristotelis occurrit hic liber & qvatuor proxime seqventes cum latina versione *Francisci Vatabli*.

(*b*) ΠΕΡΙ' ΜΝΗ'ΜΗΣ ΚΑΙ' ΑΝΑΜΝΗ'ΣΕΩΣ, *De memoria & reminiscentia*. allegatur à Stobæo & aliis.

Exstant è græcis Scholia *Mich. Ephesii* & *Themistii* Paraphrasis, & latine tantummodo edita *Theodori Metochitæ*.

(*c*) ΠΕΡΙ' ΎΠΝΟΥ ΚΑΙ' ἘΓΡΗΓΟ'ΡΣΕΩΣ, *De somno & vigilia*. Cum superiore libro tanqvam unum scriptum allegatur à Svida in *μνήμη*. Exstat è græcis *Themistii* Paraphrasis, Scholia *Mich. Ephesii*, & latine tantummodo edita Metaphrasis *Theodori Metochitæ*.

Græce & latine prodiit hic libellus, & duo proxime seqventes, cum versione *Nicol Leonici Thomæi*, subjuncto Hippocratis libro de insomniis, Jul. Cæs. Scaligeri commentariis illustrato. Giess. 1610. 8.

(*d*) ΠΕΡΙ' ἘΝΥΠΝΙ'ΩΝ, *de insomniis*.

Exstant è græcis *Themistii* Paraphrasis, & *Scholia*, *Mich. Ephesii* & latina versio Paraphraseos *Theodori Metochitæ*.

(*e*) ΠΕΡΙ' ΤΗ͂Σ ΚΑΘ' ΎΠΝΟΝ ΜΑΝΤΙΚΗ͂Σ, *de divinatione per somnum*.

Exstant è græcis *Themistii* Paraphrasis, & *Mich. Ephesii Scholia*, & versio latina Paraphraseos *Theodori Metochitæ*.

(*f*) ΠΕΡΙ' ΤΗ͂Σ ΚΟΙΝΗ͂Σ ΤΩ͂Ν ΖΩ'ΩΝ ΚΙΝΗ'ΣΕΩΣ, *de communi motionis animalium causa*. Græca emendatius edidit Florentiæ Thomæus, & Parisiis Gvil. Morellius.

Exstant & è græcis Scholia *Mich. Ephesii*, & cujus latina versio duntaxat lucem vidit, *Theodori Metochitæ* Paraphrasis.

In Græcolatinis operum Aristotelis editionibus habetur latina ver-

* Parva Naturalia verterunt *Petrus Alcyonius* Basil. 1546. 4. *Joh. Genesius Sepulveda* Paris. 1532 fol. Commentaria *Augustini Niphi* prodierunt Venet. 1523 fol. *Petri Pomponatii* commentarium MS. habuit Naudæus teste Labbeo p. 234. Bibl. nov. MSS.

versio *Nicolai Leonici Thomæi.* Transtulit & *Petrus Aloyonus*, cujus versio edita cum Gazæ historia animalium Basil. 1534. fol.

(*g*) ΠΕΡῚ ΜΑΚΡΟΒΙΟΤΗΤΟΣ ΚΑῚ ΒΡΑΧΥΒΙΌΤΗΤΟΣ, *de longitudine & brevitate vitæ.*

Exstant è græcis Scholia *Mich. Ephesii*, & cujus latina tantum versio edita est, Paraphrasis *Theodori Metochitæ.*

In Græco latinis Aristotelis operum editionibus hic & proxime qvi seqvuntur libelli duo occurrunt cum versione *Francisci Vatabli.*

(*h*) ΠΕΡῚ ΝΕΌΤΗΤΟΣ ΚΑῚ ΓΉΡΩΣ, ΠΕΡῚ ΖΩῆΣ ΚΑῚ ΘΑΝΆΤΟΥ, *de juventute & senectute, vita & morte.*

In hoc libro allegantur libri de anima & de partibus animalium. Alium Aristotelis librum de vita & morte laudat Apollonius c. 26. Hist. commentitiæ.

Exstant è græcis Scholia *Mich. Ephesii* & latina versio paraphraseos *Theodori Metochitæ.*

(*i*) ΠΕΡῚ ἈΝΑΠΝΟῆΣ, *de respiratione.*

Exstant è græcis scholia *Mich. Ephesii*, & cujus latina versio tantum prodiit, Paraphrasis *Theodori Metochitæ.*

Versus XXV. Empedoclis, qvi c. 7. afferuntur, latina Metaphrasi præter *Vatablum* donavit *Josephus Scaliger.*

(*k*) ΠΕΡῚ ΖΏΩΝ ΠΟΡΕΊΑΣ, *de animalium incessu* sive *gressu communi* liber. Emendate edidit Guil. Morellius Parisiis, & Florentiæ Nicolaus Leonicus Thomæus.

Exstant è Græcis scholia *Mich. Ephesii*, & cujus latina tantum versio edita est, Paraphrasis *Theodori Metochitæ.*

In Græco-latinis Operum Aristotelis editionibus occurrit latina interpretatio *Nic. Leonici Thomæi.*

(*l*) ΠΕΡῚ ΠΝΕΎΜΑΤΟΣ, *De spiritu Animali* libellus, cum Anonymi interpretis latina translatione legitur in editionibus græcolatinis Operum Aristotelis. Aristotelis esse negat Hier. Mercurialis II. 12. Var. lect. & Sylburgio stylus Alexandrum potius Aphrodiseum, aut alium qvam Aristotelem refert. Perplexissimum librum sæpe vertisse se, sæpe versionem concerpsisse, tandem etiam commentariis illustrasse testatur *Julius Cæsar Scaliger* Exerc. CCLXXIII. Vertit etiam & illustravit *Daniel Furlanus* cum scriptis qvibusdam Theophrasti. Hanov. 1605. fol. Ac Meursius existimat hunc ipsum esse librum περὶ πνευμάτων, qvem inter *Theophrasti* scripta memoret Laertius V. 45. Franciscus Patricius librum eodem titulo qvem Laërtius V. 59. refert inter scripta *Stratonis* Lampsaceni.

Qvæ hactenus recenſui ſcripta Phyſica (excepto libro de mundo) apud Laertium V. 26. memorari videntur ſub titulo φυσικῶν κατὰ στοιχεῖον, * βιβλία λή qvi numerus XXXVIII. confirmatur etiam ab Anonymo Menagii. Sed Caſaubonus ſuſpicatur legendum κδ, *Rerum naturalium ordine literarum ſcripti libri XXIV.* Rationem inſcriptionis illuſtrat Cœlius Rhodiginus XVII. 17. *Ingenio illi inenarrabili Ariſtoteli, qui ex nobili lectionis multijugæ variantisq; cura eſt à Platone anagnoſtes nuncupatus, tria Philoſophiæ munia ſuſcepta pertractataq; ſunt, Phyſicum, Metaphyſicum, Morale: ſed ita, ut Alphabetis tribus omnia ſit complexus: nam* Phyſicorum *libri elementa implent omnia, ſiquidem octo leguntur de rerum naturalium principiis, de cœlo ac mundo quatuor, de generatione ac corruptione duo, de meteoris quatuor: de anima hiſtoria tres, de animalium motu unus, & duo qui parva, ut modo dicitur, naturalia complectuntur. Huic vero ſententiæ vetus ſuffragatur artitulatio, in qua more Homerico ita enotabatur librorum ordo, ut Phyſicorum diceretur* ** *alpha, qui primus; beta, qui ſecundus; & deinceps. Quam rationem in* Moralibus *item eſt ſecutus. Nam ni demutilati forent temporum incuria, ac præcurtati, plenum literarum numerum in Ethicis, Politicis, Oeconomicis agnoſceremus. Id ipſum & in* Metaphyſicis *conſequeremur, ni pleraque depravaſſet vetuſtas. Quæ autem de Plantis aut de animalibus à tanto ſunt concinnata Philoſopho, jam elementa non ſunt, ſed velut ex elementis coaptatæ ſyllabæ, in quam ſeriem veniunt & magna moralia. Omnia vero hæc, problemata & Phyſionomica addivinatio conſequebantur, quæ ab elementis diſſita longe ſunt.* In omnia alia abit Samuel Petitus, qvi IV. 8. Miſcell per φυσικὰ κατὰ στοιχεῖον putat à Laertio intelligi opus qvo veterum Phyſicorum ordine literarum digeſtorum opiniones recenſitæ fuerunt & ad examen revocatæ, & cujus fragmenta hodie ſuperſint libelli de dogmatibus Xenophanis, Zenonis & Gorgiæ. Merito non probatur hæc Petiti ſuſpicio Jonſio p. 56. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. nec Menagio ad Laert. p. 196.

XVI. ΠΕΡῚ ΖΏΩΝ ἹΣΤΟΡΊΑΣ βιβλία ί, *Hiſtoria de animalibus libri X,* qvorum primi qvatuor agunt de partibus, ſenſu, memoria & aliis affectionibus hominis & animalium omnis generis: tres proximi de eorum ortu, octavus & nonus de vita, & decimus de cauſis ſterilitatis. Plura volumina de animalibus ſcripſerat Ariſtoteles, ad *quinquaginta* ferme, teſte Plinio, vel (ut Antigonus Hiſt. commentitiæ c. 66.) *ad ſeptuaginta.* Plinii locum adſcribam ex VIII. 17. Hiſt. *Ariſtoteles diverſa tradit, vir, quem in his magna ſecutus ex parte, præfandum reor, Alexandro Magno Re-*

* Niſi ſubintelligendum vocabulum προβλημάτων. Vide qvæ infra num. XXV.

** Sic Theophraſtus ſcripſerat νόμων κατὰ στοιχεῖον, κ'δ. Laert. V. 44.

Rege inflammato cupidine animalium naturas noscendi, delegatasq; hac commentatione Aristoteli, summo in omni doctrina Viro, aliquot millia hominum in totius Asiæ Græciaque tractu parere jussa, omnium quos venatus, aucupia, piscatusq; alebant, quibusque vivaria, armenta, alvearia, piscinæ, aviaria in cura erant, ne quid usquam gentium ignoraretur ab eo: quos percontando quinquaginta ferme volumina illa præclara de animalibus condidit. Athenæus IX. p. 398. refert Aristotelem in sumtus huic operi necessarios ab Alexandro accepisse talenta octingenta, hoc est summam (non 480000, ut est in Chevræanis T. 1. p 214.) sed 600000. amplius thalerorum, unde πολυτάλαντος πραγματεία audit eidem Athenæo Qvod vero ad numerum librorum attinet, præter hos decem alii etiam ex editis ad hoc argumentum spectant, vel jam à me memorati, vel mox recensendi: de partibus animalium IV. de generatione V. de incessu I. de motu I. de spiritu I. Neq; diversa ab his contineri suspicor in libris XIX. de historia animalium, qvos ex *Arabico* in latinum translatos à *Mich. Stoto* memorat Labbeus Bibl. nov. MSS p. 201. vel in libro XII. XIII. XIV. & XV. qvos Arabice ex Oriente secum attulit Jacobus Golius. Cæterum longe plures interciderunt, qvorum speciales qvosdam titulos notavi infra capite proximo, ut sunt, Ἀνατομῶν libri VIII. Ἐκλογαὶ ἀνατομῶν. I. περὶ τῶν ζώων ἠθῶν. Περὶ τῶν μυθολογουμένων ζώων, ὑπὲρ τῶν συνθέτων ζώων, ζωϊκὰ περὶ ἰχθύων, περὶ θηρίων, περὶ ζωῆς καὶ θανάτου diversus ab eo qvem habemus, &c. Laertius *novem* tantummodo libros περὶ ζώων memorat V. 25. & novem duntaxat libros vertit, qvi post *G. Trapezuntium* * hoc opus interpretatus est *Theodorus Gaza* Thessalonicensis. Confer Vossii lib. de Philosophia p. 34. *Decem* libros agnoscit Anonymus vitæ Aristotelis scriptor græcus, qvem Menagius edidit. De ordine iterum turbat nos Samuel Petitus, qvi p 145. commentarii ad Leges Atticas ita scribit: *Harpocratio in ἐβδομευομένου laudat Aristotelem in nono historia de animalibus, quod videri possit μνημονικὸν Grammatici fuisse ἁμάρτημα, nam ea habentur VII. 12. Verum nullus dubito plures fuisse libros Aristotelis περὶ ζώων ἱστορίας, quam Græce hodie exstent, & certe apud Arabes supersunt ad novendecim* (potius mihi persuadeo illos XIX. ut jam innuebam, esse libros X. historiæ, & libros IV. de partibus, ac libros V. de geratione animalium) *tum etiam in unum coaluisse librum, qui olim apud veteres duo erant. Nam ut puto primus liber generalia illa complectebatur tantum, quæ sex primis capitibus ad*

* G. Trapezuntii vestigia passim legere, licet dissimulet, Theodorum, notat Politianus cap XC. Miscell.

hac usque verba: Ταῦτα μὲν οὖν τοῦτον τὸν τρόπον εἴρηται νῦν ὡς ἐν τύπῳ, γεύματος χάριν. *Hinc incipit liber secundus, cujus argumentum* τὰ τοῦ ἀνθρώπου μέρη. *Sequitur secundus, ut vulgo editur, qui veteribus tertius fuit. Tertius vulgati ordinis est quartus veterum, sed quartus, qui vulgo censetur, in duos rursum distribuendus est, quorum prior, qui quintus est, veteribus septem primis capitibus definitur. Ab hac vero clausula alter, qui sextus est, incipit:* τὰ μὲν οὖν μέρη &c.

Cum Aristotele περὶ ζώων Artemidorus conjungit *Aristophanis* in Aristotelem ὑπομνήματα II. 14. Onirocritice respiciens haud dubie compendium, qvod ex Aristotelis libris de natura Animalium composuisse Aristophanem Byzantium testatur Hierocles in Hippiatricis p. 4. Nec optima fide in hoc labore Aristophanem versatum esse, ex eo ipso Hieroclis loco observat Maussacus ad Aristotelem p. 1246. Allegatur Aristoteles ἐν τῇ περὶ ζώων πραγματείᾳ ab Eratosthene c. 34. Catasterism. aliisqve innumeris, qvemadmodum vestigia ejus diligentissime legunt, qvi de animalibus post ipsum scripsere, *Plinius* è latinis & *Albertus Magnus*: ex Arabibus *Avicenna*, è græcis *Aelianus*, *Oppianus*, *Emanuel Phile* &c. ne de perditis loqvar, *Theophrasto*, *Eudemo* &c. & aliis infinitis, oportuniore fortassis loco à me recensendis. Tantum adscribam in præsenti verba Artemidori l. IV. c. 24. Onirocrit. Πολλοὶ δὲ καὶ ἐκ τῶν Ἀριστοτέλους περὶ ζώων, καὶ Ἀρχελάου, καὶ τῶν Ξενοκράτους Ἀφροδισιέως παρακηκοότες ὑφ᾽ οὗ ἕκαστον τῶν ζώων θεραπεύεται, καὶ τί ἕκαστον φοβεῖται, ᾧ μάλιστα χαίρει, εἰς συνταγὰς καὶ θεραπείας ἀναπεπλάκασι, ὃ μάλιστα κατὰ κόρως ἐν τρίτῳ τῆς ἑαυτοῦ συντάξεως κέχρηται οὗτος, οὗ ἐγὼ καίπερ εὐειδὼς τὸ ὄνομα οὐκ ἐπιμνήσομαι. *Michaelis Ephesii* Scholia (nec dum edita) in hos Aristotelis libros memorat hinc inde Augustinus Niphus in suis commentariis.

Græce Aristotelis Historia Animalium vulgata est cum aliis qvibusdam libris Philosophi Physicis Venet. apud Aldum 1503. fol. Tum Florentiæ, curante *Nicol. Leonico Thomæo* 1527. 4.

Latinam versionem *Georgii Trapezuntii* Politiano laudatam non vidi. Translatio librorum novem per *Theodorum Gazam* qvi Nicolao V. illam dicaverat, prodiit Venet. 1476. fol. Basil. 1533. fol. Libri decimi interpretatio & in eum commentarius auctore *Julio Cæsare Scaligero* Lugd. 1584. 8.

Deniq; libri decem *græce & latine* à *Julio Cæsare Scaligero* emendati, novaq; versione & luculentis commentariis illustrati prodierunt post auctoris fata, edente *Philippo Jacobo Maussaco*, qvem ad hunc labo-

rem

rem suscipiendum Fabricius Peirescius * instigaverat. Prodiit opus ab eruditis tunc anxie desideratum Tolosæ A. 1619. fol. cum nonnullis ejusdem Maussaci animadversionibus ad calcem voluminis rejectis. Non pauca Aristotelici operis illustrant Conradus Gesnerus & Ulysses Aldrovandus in voluminoso uterqve opere, qvod de animalibus condidit. Accuratius etiam de animalibus multa tradidere recentiores scriptores, Jo. Jonstonus, Franciscus Willugbejus, Jo. Rajus, Gerh. Blasius: neq; negandum in Aristotelis historiâ multa emendatione indigere, multa ad perfectionem deesse, ut vel leonis atq; aqvilæ exemplo demonstravit Olaus Borrichius de Medicina Hermetica p. 244 seq.

In latinis antiqvioribus Aristotelis editionibus hi libri de historia animalium, plane desiderantur. In aliis Gazæ interpretatio occurrit. In græcolatinis libri novem adjunctam habent Gazæ, decimus Scaligeri translationem.

XVII. ΠΕΡῚ ΖΏΩΝ ΜΟΡΊΩΝ βιβλία δ'. *De partibus animalium*, earumqve causa ac ratione, ** *libri* IV. Emendatius græca edidit Florentiæ Nic. Leonicus Thomæus.

Exstant è græcis scholia *Mich. Ephesii.* Cui nonnulli addunt *Danielem Cretensem*, sed adhuc ineditum. Ex Arabibus *Averroem*, qvi inter alia Aristotelem adversus Galeni objectiones defendit.

Latine vertit *Theodorus Gaza*, cujus versio occurrit in Græcolatinis Aristotelis Operum editionibus. Librum primum interpretatus qvoq; est *Leonicus Thomæus.* Venet. 1540. 8.

XVIII. ΠΕΡῚ ΖΏΩΝ ΓΕΝΈΣΕΩΣ βιβλία ε'. *De generatione Animalium libri V.* qvos & ipsos Nic. Leonicus Thomæus emendatius græce edidit.

E græcis exstant Scholia *Joh. Philoponi.* Ex Arabibus *Averroes*, qvi Aristotelem suum itidem tuetur adversus Galenum.

Theodori Gazæ versio exstat in Græcolatinis Aristotelis editionibus.

XIX. ΠΕΡῚ ΦΥΤΩ͂Ν βιβλία β'. *De Plantis libri II.* memorantur à Laertio V 25. & de Plantis scripsisse se testatur Aristoteles ipse sub extremum libri de brevitate vitæ, & initio libri qvinti Historiæ de animalibus. Allegat & Athenæus XIV. p. 652. At qvi hodie exstant libelli duo de Plantis sub Aristotelis nomine, græce à recentiore qvodam (*Musu-*

* Gassendus in Peirescii vita lib 3. ad A 1619.

** Lib 2. c 1. ἐκ τίνων μὲν ὧν μορίων καὶ πόσων συνέστηκεν ἕκαστον τῶν ζώων ἐν ταῖς περὶ αὐτῶν δεδήλωται σαφέστερον. Δι' ἃς δ' αἰτίας ἕκαστον τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον, ἐπισκεπτέον νῦν, χωρίσαντες καθ' αὑτὰ τῶν ἐν ταῖς ἱστορίαις εἰρημένων.

(*Musuro*, vel *Lascari*, vel ut Simoni Grynæo visum *Theodoro Gaza*, vel potius *Maximo Planude*, ut suspicatur *Cæsar Scaliger* p. 26. in lib. 1.) translati sunt è latino Galli nescio cujus, qvi ex Arabico illos transtulerat, qvæ Arabica versio ex altera priore latina fuerat concinnata, ut procemium græcum libris hisce præfixum perspicue docet. *Ἀλλά τις Κελτὸς τὸ γένος ἐκ τῶν Ἀραβικῶν λειμώνων εἰς τὰς Ἰταλικὰς μετακηπεύων φυταλιὰς* &c. Non mediocrem vero auctor græcæ versionis fatetur corruptionem huic opusculo illatam, *διὰ τὰς συχνὰς τῶν μεθερμηνεύσεων μεταβολὰς ἐκ τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὴν τῶν Ἰταλῶν, εἰς τοὺς Ἄραβας ἐκεῖθεν, καὶ πάλιν ἐξ Ἀράβων εἰς Ἰταλοὺς, καὶ εἰς ἡμᾶς (Ἕλληνας) ἐκ τούτων ἐπ' ἔσχατον.* Hinc latinismi freqventer in his libris obvii, & Romæ mentio lib. 1. c. 7. Sed & res ipsas earumq; tractationem non mediocriter ab Aristotelis rationibus dissidere contendit *Julius Cæsar Scaliger*, cujus eruditi in hos libros commentarii lucem viderunt A. 1566. & Marpurgi 1598. 8. *Jubane sint*, inqvit Sylburgius, *an multo recentioris Arabis, peritiores judicent.* Menagio judice sunt centones male assuti è locis variis Aristotelis, & libro primo historiæ plantarum Theophrasti. Memorantur hi libri ab Averroe lib. 1. Physic. cap. 1. Sed Alexander Aphrodiseus in lib. de sensu & sensili c. 4. jam sua ætate negabat exstare scriptum Philosophi de Plantis.

In antiqvis latinis editionibus exstat * vetus translatio Anonymi ex Arabico facta & Rogero cuidam dicata, nec in duos libros distincta, sub titulo libri *de vegetabilibus*. Eandem versionem sed qvibusdam mutatis, video comparere in græco-latinis editionibus Operum Aristotelis.

Græce primum prodierunt Basileæ 1539. 8. ad calcem Geoponicorum, ex officina Roberti Winter, cum præfatione *Simonis Grynæi.* Deinde cum operibus Theophrasti, ibid. 1541. fol. Hinc in græcis & græcolatinis Aristotelis editionibus. Jam enim comparent in Isingriniana Basil. 1539. fol. p. 435. seq.

XX. ΠΕΡΙ ΧΡΩΜΑΤΩΝ α', *de coloribus liber*, magna eruditione refertus, sive Aristotelis sit, sive *Theophrasti*, ut sentit Mercurialis III. 13. Var. lect. vel *Stratonis Lampsaceni*, ut visum H. Conringio in epistola ad Rachelium, & Patricio p. 44. discuss. Peripat.

Exstant in hunc librum *Michaelis Ephesii* Græci scriptoris Scholia, sed latine tantum edita. Meminit & Pachymeres Simone Portio notante, & Plutarchus, qvi bina de coloribus volumina ab Aristotele scripta

pta

* In iisdem editionibus præcedit alius libellus, qvi inscribitur *de Plantis*, sed male: est enim pars libri de coloribus. Incipit: *in omnibus autem plantis principum colorum herbeum est.*

pta teſtatur. Latine vertit præter antiqvum interpretem (cujus verſio in editione latina Veneta A. 1496. male diſcerpta eſt in libros duos, qvorum alter perperam inſcribitur de plantis) *Cœlius Calcagninus*, cujus interpretatio occurrit in Græco-latinis Ariſtotelis editionibus, Du Valliana qvidem T. 2. p. 793. ſq. Florentiæ emendatum edidit cum aliis qvibusdam Phyſicis Philoſophi ſcriptis græce Nicolaus Leonicus Thomæus. Deinde *Simon Portius* Neapolitanus græca cum duobus MStis contulit, verſione nova & commentariis illuſtravit, Florent. 1548. & Pariſ. 1549. 8. teſtatus phraſin ſibi potius videri ſapere Theophraſtum, qvam Ariſtotelem.

XXI. *a.* ΠΕΡΙ' ἈΚΟΥΣΤΩ͂Ν, *De audibilibus*, ſive *de his, quæ ſub auditum cadunt*, libellus ſervatus à *Porphyrio* in commentario ad Harmonica Ptolemæi p. 246 - - 254. edito græce & latine T. 3. Opp. Joh. Wallifii. Oxoniæ 1699. fol. Idem Porphyrius p. 231. teſtatur *πᾶν τὸ σύγγραμμα, totum librum* * ſe commentario ſuo inſeruiſſe. Latine primus vertit *Antonius Gogavinus* Gravienſis ad calcem Harmonicorum Ptolemæi, Venet. 1562. 4. Græce primus edidit *H. Stephanus* cum Sotionis qvibusdam, & libro Ariſtotelis de admirandis auditionibus, & altero de lineis inſecabilibus Pariſ. 1557. 8. Deinde *Franciſcus Patricius* græce integrum inſeruit libro ſexto tomi 1. diſcuſſionum Peripateticarum p. 85 ſeq. & latinam ſuam verſionem p. 90. ſq. ſubjunxit, qvam ſervarunt curatores editionum græcolatinarum Ariſtotelis ante Du Vallium, qvi T. 2. p. 783. hunc libellum exhibet cum verſione *Adriani Turnebi*, ſed male inſcribit *fragmentum*, cum ſit liber integer qvanqvam contractus in Epitomen. *Φέρε καὶ τὰ τούτου συντέμνοντες διὰ τὸ μῆκος ἔνια παρατιθώμεθα.* Deniq; cum Porphyrio denuo latine transtulit vir, qvem dixi, præſtantiſſimus *Joh. Walliſius.* De Abulpharajo celebri Philoſopho ac Medico refert Gabriel Sionita c. 2. de urbibus & moribus Orientalium, qvod librum Ariſtotelis de auditu, inventum in Harran Meſopotamiæ urbe, qvadragies perlegit, & eidem libro ſupra ſcripſit: *Vellem iterum legere.*

b. ΘΑΥΜΑΣΙ'ΩΝ 'ΑΚΟΥΣΜΆΤΩΝ ΣΥΝΑΓΩΓΉ. *Liber de admirandis narrationibus.* Græce poſt Thomæum aliosqve emendatius editus ab H. Stephano, cum libro ſuperiore, Pariſ. 1557. 8. Multa ex hoc refert, Ariſtotele auctore laudato, Antigonus Caryſtius Hiſtor. mi-

* Solenne fuit Porphyrio integros aliorum tractatus ſuis inſerere commentariis. Sic commentariis in Platonis Sophiſtam inſeruerat Andronici Rhodii librum de diviſione, teſte Boethio lib. de diviſione p. 638.

rab. cap. XXXI - - CXXVII. Allegat & Athenæus XII. p. 541. Svidas in κοτίνῳ. Stephanus Byz. in τῆνος & alibi. Sed in γελωνοὶ male qvædam editiones & in his Berkeliana habet, πέμπτῳ περὶ θαυμασίων ἀκεσμάτων, cum illud πέμπτῳ à Xylandro recte sit expunctum. Etiam Laertius, Patricio judice, per συναγωγῆς α΄, β΄, V. 25. hoc scriptum intelligit, Meminit & θαυμασίων ἀκεσμάτων inter Aristotelis scripta Anonymus Menagii. *Si qua conjecturæ venia*, inqvit H. Dodvellus diss. de ætate peripli Hannonis cap. 21. *crediderim hoc opus è variis Aristotelis operibus collectum esse à discipulo & successore illius Theophrasto, verbis nonnunquam suis, nonnunquam ipsius Aristotelis.* Aristotelis esse negat præter Erasmum Philander ad Vitruvium VIII. 3. idq; se multis posse demonstrare argumentis, Jonsius p. 176. Vossius de Hist. græc. p. 514. Joh. Bodæus à Stapel ad Theophrastum p. 214. &c. Etiam Theophrasti esse, è Plinio observasse visus est sibi Joh. Camers ad Florum. Contra tamen Julius Cæsar Scaliger ad eundem Theophrastum de causis plantarum p 325. *Commentarius de miraculis auditis, Aristotelis est, non Theophrasti. Est enim illius nectareus stylus.* Liber ipse genuinus Aristotelis, sed fragmentum, qvod ad calcem hujus libri legitur, ὑποβολιμαῖον est Maussaco in limine notarum ad Plutarchum de fluminibus, ex qvo multa in illud congesta & inde avulsa esse observat.

In editionibus græcolatinis Aristotelis occurrit incerti auctoris latina interpretatio.

XXII. ΠΡΟ'Σ ΤΑ' * ΞΕΝΟΦΑ'ΝΟΥΣ, ΠΡΟ'Σ ΤΑ' ΖΗ'ΝΩΝΟΣ, ΠΡΟ'Σ ΤΑ' ΓΟΡΓΙ'ΟΥ, *Adversus dogmata* qvædam physica ac Metaphysica *Xenophanis, Zenonis Eleatæ & Gorgiæ*, libelli tres, græce tantum leguntur in editione græcolatina Aristotelis Lugdunensi Casauboniana: Sed in cæteris exstant cum latina versione *Joh. Bernardi Feliciani*, ut in Du-Valliana T. 2. p. 834. seq. Vertit etiam latine *Arnoldus Ferronus* Burdegalensis, Lugd. 1557. 8. Franciscus Patricius T. 1. discuss. Peripatet. p. 26. & 34. hos solos libros & Mechanica, qvod Aristotelis sint, omnem controversiam effugere existimat, licet merito dubitari ait Jonsius p. 56. Meminit inter scripta Philosophi Laertius V. 25. & Anonymus Menagianus. In editis græca admodum sunt corrupta, & hinc inde etiam manca, qvæ suppleri & emendari possunt ex codice MS. eximio Bibliothecæ Paulinæ, qvæ est Lipsiæ in patria mea, ex qvo hoc facere pridem insti-

* Hanc inscriptionem probat librorum argumentum, & Laertii Anonymiqve Menagiani auctoritas, & qvod similiter Philosophus scripserat πρὸς τὰ Μελίσσου, πρὸς τὰ Ἀλκμαίωνος &c. Itaqve omisi titulum, qvi in editionibus & Codice Lipsiensi, περὶ Ξενοφάνους, περὶ Ζήνωνος, περὶ Γοργίου.

inſtituit Jenenſis Academiæ lumen *Job. Andreas Boſius*, ſed his ejus conatibus, ut egregiæ, qvam parabat, Joſephi editioni, fata interceſſerunt. Habeo & ipſe lectiones ejusdem Codicis, qvas mecum olim pro ſua in me voluntate communicavit civis meus clariſſimus idemq; doctiſſimus *Godfridus Olearius*, atqve hoc loco pace ipſius, in lectoris uſum integras inſerere non dubitavi.

Variæ lectiones Codicis Bibl. Paulinæ Lipſienſis, cum Iſ. Casauboni editione libri Ariſtotelis de Xenophane, Zenone & Gorgia collati.

Primam partem hujus libri non περὶ Ξενοφάνους uti Caſaub. editio habet, ſed περὶ Ζήνωνος inſcribit MS. ſecundam contra inſcribit περὶ Ξενοφάνους, quæ repudianda procul dubio eſt lectio.

Ed. Caſ.

Pag. 752. col. 1.

v. 3. πάντα δὶ ἀμφοτ.) πάντα ἀΐδια ἀμφοτέρως

ibid. lacuna ſuppletur verbo γενέσθαι.

5. περιϋπάρχειν. εἴ τῳ τινῶν) περιυπάρχειν. εἴτ' ὄντων τινῶν

6. ᾇ δὴ) εἰ δὴ

7. ἤδ' ἓν) καὶ οὐδ' ἓν

9. ἓν εἶναι) ὂν εἶναι

10. πλέον) πλέω

ib. πέρατα) περ . . . λίαν

ib. ὅμοιον) ὂν ὅμοιον

11. πάντα) πάντη

ib. ἀνόμοια) ἀνόμοιον,

ἔτι ἓν θεῖναι) ἔτι εἶναι f. ἕν τι εἶναι

12. μέτριον) ἄμετρον

13. ἔτι) εἴς τι

pag. 752. col. 1.

ibid. ὑποχωρήσαι ᾖ, ἀναγκ.) ὑποχωρῆσαι δὲ ἀνάγκ.

14. δόξασθαι) δέξασθαι

15. τοιούτων δὲ ὄντων ἀνωδύνων τε καὶ ἀναλγήτων ὑπὲρ . . . . καὶ ἄνοσον εἶναι) τοιοῦτο ᾖ ὂν τὸ ἓν ἀνώδυνόν τε καὶ ἀνάλγητον, ὑγιές τε καὶ ἄνοσον εἶναι.

18. μὴ ὂν) ἓν

20. πολλά) πολλά τε καὶ

23. χωριζόντων) χωρίζοντα

24. τὸ ὑπ' ἄλληλα) τὰ ὑπαλλήλα

25. οὗτον δὲ τὸν τρόπον) τούτων δὲ τῶν τρόπων.

27. ταὐτά) ταῦτα

28. ἄπασιν) ἀπατᾷ

29. ἀναιρεῖ) ἀναιρεῖν

ibid. ἀλλ' ἀΐδιον) ἀλλὰ ἓν ἀΐδιον

30. ἀεὶ) αἰ

ibid. ὂν βέβαιον) εἰσὶ βέβαιοι

31. οὐθὲν) ὅθεν

34. ὄντες) πάντες

ibid. εἰ δὲ μὴ) εἰ δὲ μὴ ἦν

pag. 752. col. 1.

v. 35. 36. *ἐπιδεῖξαι τὰς τοιαύτας ποιότητας μάλιστα*) *ἐπιδείξαντα τοιαύτην ποιότητα ἢ τὰς μάλιστα*, distinctio vero non post *ὀρθὰς* sed post *δοκούσας* ponitur.

40. *πολλά. γένοιτο γὰρ ἂν ἕν*) *πολλὰ γένη. τὸ γὰρ ὂν*

ibid. *ὅτι ἐστίν*) *ὅτι ἐστὶν*, forte *ὅτι ἐστὶ ἕν*, simili enim modo etiam supra *ἶν* pro *ἕν* scriptum reperi.

43. *ἔχοιτο*) *ἔχοντες*

44. post *ὑπολήψεις ταύτας* ista adduntur in MS. *καὶ ὡς ἂν οὐ γένοιτ' ἂν οὐδὲν ἐκ μηδενὸς πολλὰ δὲ*

pag. 752. col 2.

v. 2. *συμβαίνειν ἄν τις εἶναι*) *συμβαίνει ἐναντίας εἶναι.*

3. *βέβαιον*) *βέβαια*

ibid. *λαμβάνεται*) *ὑπολαμβάνεται*

18. post *τὰ γινόμενα* additur in MS. *οὐδὲ γὰρ ἂν ἔτι αὐτοῖς ἅπαντα γίγνοιτο.*

20. *ἐαττέον*) *λεκτέον*

21. *αὐτὸ*) *αὐτὰ*

22. *ἕτερά γε ἀντὶ τοῦ τις ὡς ἐκείνου εἴη*) *ἕτερον γὰρ ἄντι τοῦτ' ἴσως ἐκείνου εἴη.*

23. *ἀνακάμπτει*) *ἀνακάμπτειν*

28. *κινουμένου*) *κειμένου*

29. distinctio post *ἐκεῖνο* ponitur, post *προσαγορεῦσαι* omittitur: particula qvoqve *ἐν* non comparet.

30. *ἅπαντα*) *τὸ ἅπαν*

32. *ἔτι ἅπαντα*) *ἔτι εἰ ἅπαντα*

pag. 752. col. 2.

ibid. *πρὸς ἓν ἀΐδιον*) *πῶς ἓν ἀΐδια εἴη*, præterea adduntur ista: *ἀλλὰ γὰρ τοῦ μὲν εἶναι αἴτι, ὡς ὄντος καὶ κειμένου διαλέγεται. εἰ γὰρ φησὶ μὴ ἐγένετο, ἔστω δὲ ἀΐδιον εἴη*

36. *τ' αὐτὰ*) *ταῦτα*

ibid. *ἔκ τε*) *ἐκ τοῦ*

37. *ἄῤῥηκτον*) *ἄπηκτον*

38. *ὅπη καὶ τις αἰὲν. ἐρεῖ δὲ ὅμως. τῶν ὄντων*) *ὅπη κέ τις αἰὲν ἐρείδη. ὅμως τῶν ὄντων*

41. *διάλλαξις*) *καὶ διάλλαξις*

ibid. *ὀνομάζεται*) *ὀνομάζετ'*

42. *προσιοῦσιν*) *εἰ πρὸς οὐσίαν*

ibid. *ὅτι*) *ὄντι*

ibid. *ἐπὶ*) *ἐπεὶ*

43. *ὥστε τὸ πᾶς γ' ἂν*) *ᾤετο πᾶς γὰρ*

ibid. *ἔπαρξις εἴη*) *ἐπαυξήσειέτο.* Versum Empedoclis hic recitari patet, qvi tamen nec prout in editis, nec prout in MSto legitur commodum fundit sensum.

46. *φθείρεσθαι. πλὴν καὶ εἶναι*) *φθείρεσθαι πάλιν καὶ εἶναι.*

47. *ἢ ἕν. ἢ εἰ*) *ἢ ἓν εἴη.*

ibid. *εἴη ταῦτα*) *ταῦτά φησι.*

pag. 753. col 1.

v. 10. *ποτὶ*) *πολλὰ*

ibid. post *γίγνεσθαι* adduntur ista: *καὶ διαλύεσθαι εἰς σώματα, ὅπως δὲ ἀναλυόμενα καὶ ἴσα γίγνεσθαι*

11. *εἴ τι μᾶλλον*) *εἰ* omittitur

15. *γίγνοιτο*) *ἤρξατο*

21. *πᾶν ἓν εἶναι*) *πᾶν, ἓν ὂν*

pag.

pag. 753. col. 1.

v. 24. in MS. post ἀγένητον exigua qvædam lacuna est, post illam autem sic legitur: ποιεῖ. καὶ ὡς αὐτῆς

25. εἰ πάδε) εἰ omitt.

26. εἶναι ἢ . . . . ἄλλῳ) in MS. ita: εἶναι οὐχ ὡς ἀλλ . . . . τινί.

28. πρὸς αὐτό) πρὸς τὸ αὐτὸ

29. γῆν) γῆ

30. ἤ εἴ τι) εἰ omitt.

ibid. οὗτος) οὕτως

83. ἀνομοίων ἀμερῶν) ἀνομοιομερῶν

ibid. οὕτω γε εἶναι) γίνεσθαι

34. ἅπασαν γῆν) ἅπαν γῆ

38. ἔχον) ἔχοι

39. πολλὰ omittitur & mox pro ἐνάριθμα legitur ἐν ἀριθμῷ

42. ἀδύνατα) ἀδύνατον

43. ἄπειρονα) ἄπειρα

44. οὐδὲν) ὀλίγον

46. εἰ δή δι) εἰ δὴ δεῖ

47. ὄντος ᾗ) ὄντος ἐν

52. μηδ') μὴ

ibid διὰ τοῦτο καὶ ἐν τούτῳ) διὰ τί καὶ ἐ τοῦτο.

53. πῶς γὰρ ἄν) πῶς γὰρ ἦν

ibid ὅσων ᾗ ἢ ἐκεῖνον μὴ ὅλον ἂν οἰόντε εἶναι) ὅσον ᾗ τὸ μὲν ὅλον ἂν οἰόνται εἶναι.

55. κινεῖται) κινεῖσθαι

56. τό γε τι) οὗτό γε

59. ἴσως) ἧττον

60 lacuna suppletur his verbis: περὶ αὐτὸ

pag. 735. col. 1.

v. 63. κινούμενα) κεκινέμενα

65. ὡς ἐν) ὠσθεῖν

66. ἔτι οὐν εἰς) ὅτι οὐν

67. καὶ εἰς τὸ πρ.) καὶ εἰ τὸ πρ.

68. ἡ ἀλλοίωσιν) ἦν ἀλλ.

69. οὐδὲν omitt.

73. post ἀκίνητον additur οὔτ' εἰ ἐν

74. post ὑπερβῆναι additur τὰ ὄντα

pag. 753. col. 2.

V. 6. φέρεται) φαίνεται

7. μιγνυμένου) ὂ μιγνυμένου

9. ἅπαν τί) ἅπαντι

11. Ζήνων) Ξενοφάνους

14. ὁμοίων) ὁμοίου

15. ἀνομοίων) ἀνομοίου

19. ἠὸμοίοις) ὁμοίως

20. οὔτ' ἀνόμοιον) τὸ ἀνόμοιον

21. τὸ οὐκ ἐκ ὄντος γενέσθαι) τὸ οὐκ ὂν ἐξ ὄντος ἂν γενέσθαι

23. προσήκειν αὐτὸν) αὐτὸν προσήκειν εἶναι

24. αὐτὸν εἶναι) αὐτῶν εἶναι

26. κρεῖττον) κρείττων

29. θεὸν) τὸ θεῖον

32. ἕνα μόνον) ἕνα ἄρα εἶναι μόνον

37. ἄπειρον γὰρ τὸ μὴ εἶναι) ἄπειρον μὲν ἐ μὴ ὂν εἶναι

41. περανεῖ) περανθείη moxqve seqvens ὂν omittitur

46. ἠρεμεῖν γὰρ) ἠρεμεῖ ᾗ καὶ

52.) καὶ οὗτος τὸ γιγνόμενον γίγνε-

pag.753. col.2.
γινεῶς ἐξ ὄντος) τὸ γιγνόμενον καὶ ὄντος γίγνεσθαι ἐξ ὄντος
v.54. εἰ καὶ) ἢ καὶ
55. ἢ ἀνομοίου) ἢ καὶ ἐξ ἀνομοίου
56. περὶ) παρά. In eodem versu εἴπερ ἅπαντα MS. non agnoscit.
57. ἐπικράτιστον) ἔτι κράτιστον
59. κατὰ omitt.
62. ἐπεὶ γὰρ οὐ) ἐπεί τοι γε
63. ἀλλὰ διὰ τὴν) ἀλλὰ τὴν διὰ
67. οἴονται) οἴοντε
69. 70. οὐτο δὲ τινὶ εἶναι ἀνάγκη ἕνα τὰ πάντα) οὐτο δέ τιν εἶναι ἀνάγκη ἕνα τὸν τὰ παντα
70. ὁρᾷ ἴσως οὐτο βουλ.) ὁρᾷ, ἀλλ' ἴσως οὐτο βουλ.

pag.754. col.1.
v. σῶμά γε καὶ ἔχων) σῶμά γε ὢν καὶ ἔχων
7. ἐν γίνεται) ἐγγίγνεται
8. ἂν μὴ) εἰ μὴ
ibid. ὅσον) ὂν
10. ἀπέχειν) ἀπέχει
ibid. post σφαιροειδὴς ὂν adduntur ista οὐτο γὰρ ἐστι σφαιροειδὴς ὁ
ibid. pro πυρὸς leg. πρὸς
11. διαφορεῖ) διαφέρει
ibid. ἀπλεῖν) ἄπεστι
12. ταῦτα λεχθῆναι οὐ ὄντος) ταῦτα ἂν λεχθῆναι κατὰ οὐ ὄντος
13. post τότε additur γὰρ ὂν
ibid. αἰσθάνοιτο. ἃ νῦν ἄμφω) αἰσθάνοιτο νῦν. ἄμφω
14. ὅπη διανοητὰ) καὶ διαν.
15. ταύτῃ omittitur

pag.754. col.1.
v.16. post οὐδὲν additur οἶμαι, contra mox ὂν omittitur
18. post ἔχον ἐστὶν additur ἅπαν
29. ἴσον omitt.
32. σχεῖν) ἔχειν
ibid. post πεπεράνθαι additur πρός τι συνάπτειν, τοῖς δὲ πεπεράνθαι μὲν, μὴ μέντοι πρός τι πεπεράνθαι
35. κινεῖσθαι) τῷ κινεῖσθαι
ibid. μὴ τὸ ἴσον, ὥσπερ τὸ μὴ ἴσον, ὅπερ
37. τὸ ἠρεμεῖν τῷ ἠρεμεῖν
38. ἔτι) ἐπὶ
40. ἐπὶ τῷ) ἐπὶ τὸ
41. ὅπερ καὶ) ὅπερ τι καὶ
lin.43. ἀποφασητ ἐλεχθέντων ἀπόφασις ἢ τὸ λεχθὲν
44. μεταλαμβάνει) μεταλαμβάνειν.
45. μὴ ἓν) μὴ ἑνὸς
47. τοιαύτας ἀποφάσεις. ὧν) τὰς αὐτὰς ἀποφάσεις ὄν.
ibid. πλῆθος, ἢ καὶ μὴ, ὡς ἢ) πλῆθος ●. μὴ ὡς ἢ
49. σῶμα, ἢ) σῶμα ἢ
51. μὸν) μόνον
ibid. αὐτὸς) οὗτος
52. οὐ κύκλωθεν ὂν) του . . . . . κύκλῳ φε . . . . . θεὸν
53. φύσει) φησὶ
54. εἴ τι δὲ) δὲ omitt.
56. μηδαμοῦ τι) μηδαμοῦ γε
61. ἄλλῳ) ἄλλοις
65.) ἂν) ὅτι
68. γὰρ μὴ ἂν) μὴ omitt.
71. ἦν omitt.

pag.

pag. 754. col. 2.
v. 4. ἐςι δὲ ταυτὸ) εἰ δὲ ταυτὸ,
7. post γὰρ additur καὶ
8. εἰ τὸ) ἢ τὸ & mox ἐςιν omitt.
9. ὡς περὶ) ὥσπερεὶ
10. ὄντος τοῦ δ' οὐκ ὄντος) ὄντοιν τοῦ μὲν ὄντος τοῦ δὲ δοκοῦντος
ibid. τὰ δ' οὐκ ἀλ.) τό δ' οὐκ ἀλ.
11. τὰ ἄμφω) τὸ δὲ ἄμφω
12. lacuna suppletur voce ὅτε
14. τῷ ὄντι) τῷ μὴ ὄντι
ibid. καὶ ἐςιν. ἔτι εἰ δεῖ) καί ἐςιν ἔτι. εἰ δὲ
16. πότερον) πρότερον
17. τότε μὴ ὂν ἐςὶ) τότε μὴ ὂν ὂν ἐςι
22. ταὐτὸν μὴ ὂν) τ'αυτὸ τὸ μὴ ὂν
25. ἢ μὴ γενόμενον εἶναι) ἢ γινόμενον εἶναι omissâ negatione.
29. μηδαμοῦ, δέον οὐδὲ) μηδαμοῦ ὂν οὐδὲν
30. τὸν οὐδὲν) γοῦν οὐδὲν
33. οὐδὲν ἂν ἐκ μηδενὸς ἂν γενέσθαι, εἰ δ' ἐςι τὸ μὴ ὂν hæc MS. non agnoscit.
ibid. ἐκ τοῦ ὄντος) ἐκ τοῦ μὴ ὄντος
34 διὰ ταῦτα οὐδ' ἐκ τοῦ μὴ ὄντος hæc MS. non agnoscit.
36. ἐν ᾖ) ἐν ᾗ & paulo post pro εἴτε μὴ ἓν leg. εἰ δὲ μή τε ἓν
37. ἐν μὲν) ἓν μὲν
38. ἐν σχομεν) ἔχομεν. Post hanc

pag. 754. col. 2.
vocem autem in MS. iterum lacuna, & postea seqvitur: γε τῷ τοῦ Ζήνωνος &c.
v. 38. inter ἂν & εἶναι vacuum denuo in MSto invenio spatiolum qvemadmodum & inter μὴ & μήτι
40. οὐδ' ἂν) οὐδέν ἐςιν
41. οὐκ ἂν εἴη) οὐκ ὂν εἴη
ibid. κινεῖται, καὶ εἰ) κινεῖται καὶ ἓν
43. πάντα) πάντως
46. δεῖ) δεῖν
50. μᾶλλον ὁρῶμεν) μᾶλλον ἃ ὁρῶμεν
51. ἐκεῖτο) ἐκεῖ
54. ὥςε καὶ εἰ) ὥςε εἰ καὶ
ibid. ἡμῖν γνωςὰ εἶναι) ἡμῖν γε ἄγνωςα ἂν
ibid. εἰ δὲ γνωςὰ) εἰ δὲ καὶ γνωςὰ
54. Φασὶ) Φησὶ
ibid. εἴποι) εἴπῃ
57. εἰ οὖν τις μετεννοεῖ) ὃ οὖν τις μὴ ἐννοεῖ
59. posteriorem lacunam MS. non agnoscit in qvo sic legitur: οὐ λέγει δὲ χρῶμα ἀλλὰ λόγον. ὥςε οὐδὲ &c.
61. ἀλλ' ἀκούειν) οὐδ' ἀκούειν
65. ἔτι ἐν) ἔτι ἓν
68. σχολὴν ἄλλο) σχολή. ἄλλως
ibid. ἐν ἐςι) ἔνεςι
70. λεκτὰ) λόγους.

XXIII. ἈΝΈΜΩΝ ΘΈΣΕΙΣ ΚΑῚ ΠΡΟΣΗΓΟΡΊΑΙ, *Ventorum* certis regionibus vel opidis attributorum *loca & appellationes*, Fragmentum ex opere Aristotelis περὶ σημείων χειμώνων, *de signis tempestatum*, qvod memo-

memorat Laertius V. 26. in editione græco latina Aristotelis Casauboniana Lugdunensi tantum græce exstat. In cæteris legitur cum versione *Joh. Bernardi Feliciani*, ut in Du Valliana novissima Tom. 2. pag. 848. seq. Pro genuino Aristotelis fœtu habent viri docti, ex his Christophorus Cellarius in Notitia orbis antiqvi lib. I. pag. 39. & Salmasius ad Solinum, ubi de ventis disserit. Occurrit & inter Theophrasti opera, p. 244. editionis græcæ Oporinianæ.

PHYSIOGNOMICON.

XXIV. ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΟΝΙΚΌΝ, *de Physiognomia liber*, cujus veluti compendium qvoddam exstat lib. 2. Analyticor. prior. capite ult. Memoratur à Laertio V. 25. Stobæo, &c. In editionibus Græcolatinis, etiam novissima Du Valliana Tom. 2. pag. 640. legitur cum versione *incerti*. Transtulerunt præterea latine *Andreas Lacuna* Paris. 1535. 8. *Jodocus Willichius* Witteb. 1538. 8. Illustrarunt *Franciscus Sanchez, Camillus Baldus* &c. *Polemonis* * & *Adamantii* libros ejusdem argumenti in græca sua Aristotelis editione subjunxit Sylburgius. Tractarunt Physiognomica etiam *Averroes* T. VII. Opp. *Albertus Magnus* lib. 1. de animalibus, ut recentiores prætercam, *Joh. Baptistam Portam*, *Guil Grataroluin* (de qvo Bælius T. 2. Lexici p. 1380.) *Joh. Evelinum* (Act. Erud. 1698. p. 338.) aliosqve qvos refert in Bibl. Philosophica Martinus Lipenius p. 1166. seq.

PROBLEMATA.

XXV. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ Τμήματα λή ** *Problematum* sive qvæstionum omnis generis, cum responsionibus non minus acute plerumqve qvam modeste propositis, *Sectiones XXXVIII.* majorem partem physici argumenti, nonnullæ etiam Medici, ut Sect. I. & Mathematici, ut sect. XV. & Musici sect. XIX. & Philologici sect. XVIII. & Ethici sect. XXVII - XXX. Scripserat Aristoteles *Problemata Physica*, qvæ laudantur ab Apollonio Hist. mirab. c. 7. 9. 21. 22. 28. 37. & 51. Gellio XIX. 4. 5. 6. Plutarcho VIII. 10. Sympos. Athenæo &c. horum plures fuere libri, nam septimum allegat Gellius III. 6.

Scri-

* De his infra, num. 38.

** Apud Laertium V. 26. una serie memorantur: Φυσικῶν κατὰ στοιχεῖον λή, ἐπιτεθεαμένων προβλημάτων ά. β'. Forte igitur & post Φυσικῶν subintelligendum vocabulum προβλημάτων. Ita inanes fuerint conjecturæ virorum doctorum super illo loco, qvas attuli supra post. num. XV.

Scripſerat & *Problemata Encyclia* (*quæſtiones orbiculares*, ſive ex orbe univerſo liberalium diſciplinarum petitas, vocat Tiraquellus de legibus connubial. p. 338.) qvæ ab eodem Gellio laudantur XX. 4. Horum duos libros fuiſſe teſtatur Laertius V. 26. qvi eodem loco addit, totidem libros ἐπιτεθεαμένων προβλημάτων, totidemqve προβλημάτων ἐκ τ͂ Δημοκρίτȣ ab Ariſtotele ſcriptos fuiſſe.

Non perveniſſe ad nos univerſa hæcce problemata, certum eſt, qvia Ariſtoteles ipſe non uno in loco teſtatur ſe in problematis qvædam tractaſſe, qvorum in his, qvæ exſtant, nulla fit mentio, ut oſtendit Sylburgius in præfat. Deinde in illis fruſtra qværas, qvæ ex Ariſtotelis problematis proferunt Athenæus, & qvæ Gellius lib. I. c. 11. III. c. 6. & XIX. c. 5. & 6. Viciſſim leguntur in noſtris VII. 3. qvæ Gellius XIX. 4. profert è problematis Phyſicis: exſtant itidem in noſtris XXX. 10. qvæ Gellius XX. 4. adducit è Problematis ἐγκυκλίοις. Et qvæ è Problematis Ariſtotelis adducit Galenus 3. in VI. Epidem. T. 5. p. 478. occurrunt in noſtris V. 31. Hinc colligo non habere nos integra problemata vel ἐγκύκλια vel Phyſica, vel deniqve ἐπιτεθεαμένα ſive *penitius conſiderata*, neqve rurſus integrum ex his opus nos deſiderare, ut opinabatur Meurſius p. 1259. Bibl. Græcæ: nec deniqve Phyſica & ἐγκύκλια fuiſſe eadem, ut eidem Viro doctiſſimo viſum fuit, neqve auctorem Problematum, qvæ hodie exſtant, eſſe *Theophraſtum*, qvanqvam & ipſe problematum συναγωγὴν ſcripſit pluribus libris, teſte Laertio V. 45. & 48. & qvæ de ſenibus difficulter ſternutantibus è Theophraſto refert Plinius XXVIII. 6. in Problematis hodie leguntur XXXIII. 12. Præterea in libellis περὶ κόπων & περὶ ἱδρώτων qvi exſtant inter Theophraſti opera, multa eadem leguntur, qvæ in problematibus, ut ex Ariſtotelis problematis conflatos dixerit Mercurialis lib. I. var. Lect. cap. 9. Veriſimile itaqve eſt ex univerſis Ariſtotelis pariter & Theophraſti & aliorum fortaſſis ſcriptorum * problematis hoc qvale habemus opus conflatum fuiſſe, indeqve fieri, qvod notat H. Stephanus, *ut multa in eo ſint repetita, quædam etiam ter poſita mutatis tantum aliquot verbis: multa longe maximam ſtyli differentiam inter ſe habeant, multa etiam ne mediocri quidem Philoſopho, nedum ipſo Ariſtotele, aut omnium ejus diſcipulorum præſtantiſſimo Theophraſto digna*

T *in-*

* A Thoma Gatakero cap. IX. p. 490. Adverſar. allegātur *Ariſtoteles an Alexander Trallianus in problematibus*. Videtur viri docti cogitationibus ſeſe obtuliſſe, qvod aliqvi tribuerunt Alexandro huic Tralliano problemata, qvæ exſtant ſub nomine Alexandri Aphrodiſei.

inveniantur. Denique inde fieri, ut in MStis Codicibus, iis quidem, qui antiquitatem præ se ferunt, multa eorum, quæ in vulgatis editionibus leguntur, desideremus, quæ autem illic exstant, alio plerumque ordine collocata reperiamus.

In editionibus græcolatinis occurrit latina versio *Theodori Gazæ*, qvæ prodierat Venet. 1493. fol Basil. 1537. fol. &c.

Ex duplici translatione, antiqva & *Gazæ*, cum expositione *Petri Aponensis* Patavini lucem viderunt Venet. 1505. fol. Verterat ante Gazam *Georgius* qvoqve *Trapezuntius*, cujus translationem reprehendit idem Gaza in præf. & Perottus. Vide Allatium de Georgiis p. 381.

Julii Gustavini Patricii Genuensis, Medici Pisani in primores decem sectiones Lugd. 1608. fol. *Lud Septalii* Commentarii, Francof. 1602. & 1607. fol.

Sylburgius in Græca sua Aristotelis editione problemata *Alexandri* & *Cassii* subjunxit. Qvæ vero sub Aristotelis nomine sæpe edita sunt separatim latine cum problematis *M. Antonii Zimaræ*, etiā Amstelodami 1650. 12. additis problematis *Alexandri Aphrodis.* Politiano interprete, & *Jul Cæs. Scaligeri* problematis Gellianis, non sunt integra Aristotelis, sed ex Aristotele & aliis collecta. Idem dicendum de Germanica versione Basil. 1566. 8. Gallica Lugd. 1554. 8. &c.

Svidas in Ματρέας. ex Athenæi lib. 1. p. 19. Ἐπειδὴ δὲ οὗτος καὶ περὶ τὰς Ἀριστοτέλους ἀπορίας. Casaubonus lib. 1. c. 16. ad Athenæum pro περὶ legit παρὰ, & interpretatur in hunc sensum, *Matream* composuisse qvæstiones ad Aristotelicas, hoc est, qvæ cum Aristotelis problematis possint comparari. Alios problematum scriptores laudat Theophylactus Simocatta in extremo ἀποριῶν φυσικῶν. Οὐ γὰρ σὺν Δημοκρίτῳ σφετερίζομαι τινὰς, οὐδὲ τὴν Ἀριστοτέλους εὔκλειαν ἐμαυτῷ περιγράψοιμι, οὐδέ τι λωποδυτήσω τοῦ Πλάτωνος, οὐ τὸν Ἰάμβλιχον ἀστεφάνωτον καταλίποιμι, οὐ Πρόκλον, οὐ Γαληνὸν, σὺν ἐν ἐπιστήμῃ κομψοὺς, οὐ Πλωτῖνον, οὐ Σωσίωνα (Σωπίωνα) σὺν Ἀλέξανδρον, οὐ Θεόφραστον τῆς γνώσεως φύλασσαι, σὺν Αἰλιανὸν, οὐ τὸν τῆς ἐπιστήμης πλοῦτον τὸν Πλούταρχον, σὺν Ἄμβρωνα, σὺν Ἰουβεράτιον ἢ Δαμάσκιον ἢ τὸν Τιμαγένους Ἱεροκλέα. Non meminit Cassii, de cujus problematis dixi infra num. XXXVIII. *Dexippus* in problemata Aristotelis, MS. in Bibl. Segvieriana.

METAPHYSICA.

XXVI. ΤΩ͂Ν ΜΕΤΑ ΤΑ͂ ΦΥΣΙΚΑ͂ βιβλία ιδ. *Metaphysicorum libri XIV.* Acroamatici qvod op⁹ ab Aristotele vulgatum indignatus fertur Rex Alexander, sibi soli hanc sublimioris sapientiæ partem servatam

tam

tam cupiens. Sed reſpondit Ariſtoteles *ἐκδεδωκέναι καὶ μὴ ἐκδεδωκέναι, vulgaſſe ſe, & non vulgaſſe:* qvia nempe non ſatis plene ac perſpicue ſingula tradiderit. Ἀληθῶς γὰρ, addit Plutarchus hæc narrans in Alexandro p. 668. *ἡ μετὰ τὰ φυσικὰ πραγματεία πρὸς διδασκαλίαν καὶ μάθησιν οὐδὲν ἔχουσα χρήσιμον ὑπόδειγμα τοῖς πεπαιδευμένοις ἀπ' ἀρχῆς γέγραπται.* Qvorum verborum hic eſt ſenſus, in Metaphyſicis non docere Ariſtotelem rudes, ſed eruditos jam & Philoſophia imbutos monere, & hoc primum ſtatim ſcribentis fuiſſe inſtitutum. Anno 2 Olympiadis CXI. ſcriptum eſſe ab Ariſtotele hoc opus contendit Sam. Petitus ad Leges Atticas p. 64. Idem diverſum qvoqve librorum ordinem probat, eo modo qvo vides in hac tabella, ubi varias editiones inter ſe diſcrepantes cum Petiti ſententia contuli.

Vetus & Argyropyli verſio	Baſſarionis	Græc.	Du Vallii	Sam Petiti IV. 9. Miſc. cujus rationes probantur Jac. Thomaſio in Hiſt. Metaphyſicæ c. X.
I.	I.	Α τὸ μεῖζον	I.	V. περὶ ἀρχῶν α Laert. V. 23.
II.	II.	Α* τὸ ἔλαττον	II.	III. περὶ ἐπιστημῶν α. Laert. V. 22.
III.	III.	Β'. 2.	III.	VI. περὶ ἀρχῶν β'.
IV.	IV.	Γ'. 3.	IV.	IV. περὶ ἐπιστημῶν β'.
V.	V.	Δ. 4.	V.	I. περὶ τῶν ποσαχῶς λεγομένων Laert. V. 23.
VI.	VI.	Ε. 5.	VI.	VII. } περὶ εἰδῶν καὶ γενῶν
VII.	VII.	Ζ. 6.	VII.	VIII. } α Laert. V. 22.
VIII.	VIII.	Η. 7.	VIII.	IX. περὶ ὕλης
IX.	IX.	Θ. 8.	IX.	X. περὶ ἐνεργείας
X.	X.	Ι. 9.	X.	II. ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐναντίων Laert. V. 22.
XI.	XI.	Κ.** 10.	XIII.	XIV. περὶ ἐπιστήμης Laert. V. 23.

T 2 XIII.

* Hujus libri auctor qvibusdam creditus *Paſicrates* (Rhodius Bonæi F. Eudemi frater) teſte Joh. Philopono in *παραβολαῖς* ad Metaphyſ. p. 7.

** In hoc libro cap. 3 .. 9. multa repetuntur ex libro γ' & ε'. Qvam ἀνακεφαλαίωσιν Ariſtotelis eſſe negat, utilem interim fatetur Voſſius lib. de Philoſophia p. 142.

XII.	XII.	Λ.* 11.	XIV.	XIII. περὶ φιλοσοφίας γ'. Laert. V. 22.
deest	XIII.	M.** 12.	XI.	XI. περὶ φιλοσοφίας α'
deest	XIV.	N. 13.	XII.	XII. περὶ φιλοσοφίας β'.

Exstant è Græcis sed universi latine tantum editi, in omnes hos libros qvidem *Joh. Philoponus* ex versione Francisci Patricii: In libros duodecim primores *Alexander Aphrodiseus* ex Joh. Sepulvedæ versione: (in libros XIII. ac XIV. fuit MS. in Bibliotheca Joh. Vincentii Pinelli teste A. Schotto in vita Aristotelis p. 160. Meminit & Possevinus XII. 25. & 29. Bibl. selectæ.) In librum XII. (Græcis XI.) *Themistius*, ex interpretatione Mosis Finzii. In librum III. XIII. & XIV. (Græcis II. XII. & XIII.) *Syrianus* ex translatione Hieronymi Bagolini. Græce supersunt in variis Bibliothecis, ut suo loco dicam.

Asclepii (Tralliani) scholia in VI. primores libros ex ore Ammonii Hermeæ excepta, MSS. occurrunt teste Labbeo p. 113. Bibliothecæ novæ MSS. in codice scripto Venetiis ab Antonio Eparcho anno 1574. Idem testatur *Joh. Baptista Camotii* (qvi medio Sæculo post Christum natum XVI. Venetiis floruit,) Scholia Græca inedita in librum XIII. Metaphys. fuisse in Bibliotheca Renati Moreau. Habetur & *Georgii Pachymeris* Epitome, & *Herennii Philonis* Commentarius MS. qvi fuit in Bibliotheca Isaaci Vossii, & allegatur ab H. Dodvvello in diss. de Sanchoniathone p. 16.

Hebraice exstant Metaphysica Aristotelis in Codice 585. Regis Christianissimi, ut notat Labbeus p 279. Et cum commentariis *Averrois* ex Arabico Hebraice versis, in Bibl. Vaticana, teste Bartoloccio I p 481.

In editionibus Græcolatinis leguntur cum versione *Bessarionis*, ut Tomo postremo Du Vallii, qvi notas & argumenta addidit. E recentioribus illustrarunt præter *Thomam Aquinatem*, *Scotum & Alexandrum de Ales*, *Petrus Fonseca*, (qvi tamen fallitur, cum alios præterea libros octo de Philosophia prima ab Aristotele scriptos affirmat ex depravatis codicibus latinis Eusebii præparat. XIV. 17. seq. ubi ex Aristotelis libro octavo de Philosophia magnum fragmentum affertur, sed Aristoclis non Aristo-

* Hic liber Græce editus est emendatius Parisiis à Guil. Morello.

** Libri duo postremi quamvis Thomæ Aqvinati haud lecti, & omissi in Argyropyli versione tamen Aristoteli tribuuntur à Syriano & Philopono, tum ab Aphrodiseo qvoqve. Aristotelis vero esse & ad hoc opus pertinere probat Du Vallius etiam ex eo qvod VIII. 1. Philosophus ipse promisit se dicturum de entibus Mathematicis atqve ideis.

ristotelis recte legitur in Græcis editionibus.) *Franciscus Suarez*, *Jacobus Cheynejus* Scotus, *Antonius Scaynus*, *Petrus Ramus*, *Jac. Carpentarius*, & *Christianus Dreierus* Philosophus ac Theologus Regiomontanus, cujus Philosophia prima ex Aristotele aliisq; commentatoribus accurate conscripta lucem vidit A. 1644. 4.

Prætereo alios magno numero laudatos in Bibliotheca Philosophica τοῦ μακαρίτου Martini Lipenii, cui tamen cave credas memoranti inter alios Olympiodorum in Metaphysica Aristotelis Venetiis editum. Nam in Meteora qvidem, in Metaphysica vero nusqvam exstat Olympiodori commentarius.

Simplicius in lib. I. de anima text. 26. meminit suorum in Metaphysica commentariorum. Sed illa interciderunt.

SCRIPTA MATHEMATICA.

XXVII. ΜΗΧΑΝΙΚΑ' ΠΡΟΒΛΗ'ΜΑΤΑ, *Quæstiones Mechanicæ*, Ἀιτιολογία τῶν τῆς Μηχανικῶν ἐνεργείας inscribitur apud Labbeum pag. 200. Bibl. novæ MSS. Laertio Μηχανικὸν α΄. lib. V. sect. 26.

In Græcolatinis editionibus, etiam DuValliana postrema T. 2. p. 759. leguntur cum versione *Nic. Leonici Thomæi*. Interpretatus præterea est *Piccolomineus*, & illustravit *Josephus Blancanus*, præcipue vero *Henricus Monantholius* Medicus ac Methematicus Regius, qvi Græca recensuit, novamq; versionem & commentarium addidit Paris. 1599. 4. Idem Monantholius hunc librum Aristoteli vindicat adversus objectiones Francisci Patricii & Hieronymi Cardani lib. de Proportionibus. *Bernardini Baldi* commentarius lucem vidit A 1582.

XXVIII. ΠΕΡΙ' ἈΤΌΜΩΝ ΓΡΑΜΜΩ͂Ν. *De lineis insecabilibus* liber Laertio V. 42. memoratus, ac Græce primum editus inter nonnulla Aristotelis ac Theophrasti ab *H. Stephano* A. 1557. 8. Itaq; in editionibus scriptorum Aristotelis omnium vel qvorundam qvæ hunc annum antecesserunt, ut Florentina Leonici Thomæi, & Basileensibus legitur tantum Græca hujus libri Paraphrasis, qvam Camotius in Veneta sua Aristotelis editione tribuit *Georgio Pachymeræ*, sub cujus deinde nomine in Sylburgiana & Græcolatinis comparuit, atq; in his qvidem cum latina versione *Jacobi Schegkii*. Liber ipse Aristotelis Græce tantum legitur in editione Græcolatina Lugdunensi A. 1590. fol. sed in cæteris insecutis, qvemadmodum & in Duvalliana postrema T. 2. p. 809. latinam versionem *Julii Martiani* * *Rotæ* adjunctam habet. *Theophrasto* à qvibusdam fuisse tributum testatur Simplicius in III. de Cœlo comment. 8. &

* Eadem Rotæ versio legitur inter opera Averrois tomo septimo, Venet. 1542. fol.

Joh. Philoponus in lib. 1. de generat. ac corruptione, qvorum loca jam attulit Menagius ad Laertium p. 206.

SCRIPTA ETHICA.

XXIX. ἨΘΙΚΩ͂Ν ΝΙΚΟΜΑΧΕΙ͂ΩΝ *Ethicorum ad Nicomachum libri X* Acroamatici, qvos Nicomacho * ipsi (Aristotelis filio) tanqvam auctori tribuit Cicero V. de finibus, atqve ut videtur Laertius VIII. 88. At Samuel Petitus IV. 10. Misc. Nicomachum ne qvidem natum fuisse contendit, cum hos libros scriberet Aristoteles, ut ipsi videtur circa Olymp. CXI. unde conseqvitur nec ipsi dicatos fuisse, qvod tamen præter Ammonium sive Philoponum in vita, affirmat uno ore totus veterum chorus. Sed nec de dispositione librorum qvisqvam facile Petito assenserit, qvi videns à Laertio memorari ἠθικῶν libros V. & à Suida Nicomacho tribui ἠθικῶν libros VI. hoc unum & idem opus putat, & ad hoc qvoq; referendos esse titulos apud eundem Laertium librorum περὶ τἀγαθοῦ, περὶ ἡδονῆς & περὶ φιλίας, hoc pacto:

Ἠθικῶν α', β', γ', δ', ε', ἢ ϛ'.	
Περὶ τἀγαθοῦ α'.	Liber. I. Ethic. Nicom.
Περὶ ἀρετῆς α'. ἢ δύο.	II. III. IV. V. VI. VII.
Περὶ φιλίας α'.	VIII. IX.
Περὶ ἡδονῆς α'.	Libri X. prior pars.
Περὶ τἀγαθοῦ δεύτερον	Libri X. pars posterior.

Idem Petitus conjicit Nicomachum nonnulla in opere parentis interpolasse. Capitum distinctionem ut in aliis fere Philosophi libris veteres codices habent nullam, sed librorum distinctionem præter MStos Codices confirmant interpretes Græci qvi exstant. Exstat autem (1) *Paraphrasis* qvam sine nomine auctoris primum Lugd. Bat. 1607. 4 deinde sub *Andronici Rhodii* nomine edidit cum latina sua versione *Dan. Heinsius* 1617. 8. recusam Cantabrigiæ 1679. 8. Qvanqvam antiqvissimi illius Andronici, de qvo infra in Peripateticis dicam (& cui audacter tribuit Reinesius p. 312. Epist. ad Hofmannum) non esse, docet Salmasius ad Simplicium p. 227. seq. & *Olympiodoro* potius tribuendum pu-

* Vide Menaginm ad Laert. p. 203. & 391. De Nicomacho hæc habet Aristocles apud Euseb. XV. 2. præparat. Μετὰ δὲ τὴν πυθιάδος τῆς ἑρμείου τελευτὴν Ἀριστοτέλης ἔγημεν ἑρπυλλίδα Σταγειρῖτιν, ἐξ ἧς υἱὸς αὐτῷ Νικόμαχος ἐγένετο. Τοῦτον δέ φασιν ὀρφανὸν τραφέντα παρὰ Θεοφράστῳ, καὶ δὴ μειρακίσκον ὄντα ἀποθανεῖν ἐν πολέμῳ.

putabat Naudæus in Bibliographia politica.* Sed & in Bibliotheca Cæsarea occurrit sine nomine auctoris, teste Nesselio parte IV. p. 7. & Heinsius affirmat Andronici Rhodii nomen in Codice suo adscriptum fuisse à manu recentiore atq; indocta. Capitum distinctionem (diversam ab ea qvæ est in editionibus Aristotelis) hic sibi tribuit qvisqvis fuit auctor paraphraseos VIII. 1. recentior fortassis etiam Olympiodoro. Nam fuit qvoq; *Andronicus* qvidam *Callistus* Philosophus Peripateticus Thessalonicensis, tempore Gregorii Palæologi, ad qvem Epistola ejus exstat in Codice Regis Gallicæ 955. teste Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 98. Idem p. 101. memorat Nicolai Secundini Epistolam ad Andronicum Callistum Philosophum, & p. 99. Cardinalis Bessarionis ad eundem. & p. 112. Andronici Callisti Peripatetici de Physica scientia & fortuna, ejusdem divisiones Physicas, & librum περὶ παθῶν, *de animi affectionibus*, qvem itidem sub Andronici Rhodii nomine edidit David Hœschelius A. 1593. 8. atq; paraphrasi Nicomacheorum deinde Heinsius subjunxit, cujus latinam versionem elegantem non tamen ubiq; fidelem esse affirmat Samuel Rachelius introductione ad Nicomachea p. 136. Idem Labbeus p. 114. memorat *Joh. Cantacuzeni* paraphrasin librorum ad Nicomachum, scriptam sub nomine *Josephi* sive *Joasaphi* Monachi. Ejusdem Cantacuzeni in libros qvinqve, & aliam *Georgii Pachymeris*, qvæ fuit in Bibl. Hurtadi Mendozæ, laudat etiam Gesnerus. Eadem Pachymeræ Paraphrasis exstat Mediolani in Bibl Ambrosiana. (2) Exstant *Commentarii Græcorum* in Nicomachea, Græce primum edita à *Paulo Manutio* Venet. 1536. fol. & latine versa à *Joh. Bernardo Feliciano*, qvi interpretationem suam Cardinali Alexandro Farnesio inscripsit, Venet. 1541. Paris. 1543. Venet. 1589. fol. & Sam. Rachelio curante Helmst 1662. 4. Felicianus alio codice usus est qvam Manutii editione, & in libros 2. 3. 4. duplicibus commentariis mutilis & divulsis, qvæ utcunq; composuit, unde non mirum ejus versionem à Græco edito hinc inde dissidere, & qvædam interdum in illa addi, alios qvoq; subinde auctores commentariorum ad singulos libros denotari, ut ex hac tabella patebit:

	Manut.	*Felician.*
In Lib. 1.	Eustratius (a)	Eustratius.

2.

* Confer Placcii τοῦ μακαρίτου librum de Anonymis scriptoribus p. 62. editionis primæ: (secunda enim longe futura locupletior jam sudat sub prælis Hamburgensibus) & Baelii Lexicon T. 1. p. 252. editionis secundæ.

(a) Fuit hic *Eustratius* Metropolita Nicænus sub Imp Alexio Comneno, Sæculo post natum Christum XII. circa A. C. 1117. clarus, cujus etiam commentarius in librum secun-

	Manut.	*Felician.*
2.	Anonymus vel Aſpaſius. (*b*)	Euſtratius.
3.	Anonymus	Euſtratius
4.	Aſpaſius	Euſtratius.
5.	Mich. Epheſius (*c*)	Mich. Epheſius.
6.	Euſtratius	Euſtratius.
7.	Aſpaſius. (*d*)	Aſpaſius.

8.

eundum poſteriorum Analyticorum exſtat & prodiit Græce Venet. 1534. fol. & latine Andrea Gratarolo interprete ibid. 1542. 1568. fol. Scripſit eruditam hanc Ethicorum illuſtrationem ſenio jam confectus & morbis, in gratiam conjugis Imp. aut in gratiam cujusdam Reginæ, Cypri forte, vel alterius. Præf. libri VI. *εὖ σοι γένοιτο βασιλὶς θεοσεβὴς, βασιλὶς φιλολόγε, βασιλὶς φιλάγαθε καὶ φιλόκαλε, ὅτι ψυχὴν* &c. *Καίτοιγε ἡμεῖς ὀλιγομαθεῖς, καὶ γήρᾳ καὶ νόσοις καταχαμπτόμενοι* &c. Euſtathium male appellat Franciſcus Patricius. Ejus *ἐξομολόγησις* qva ſatisfacit pro erroribus qvos in libris duobus adverſus Armenios admiſerat, ſervatur manu exarata in Bibl. Cæſarea, teſte Neſſelio part. 1. p. 422. Alia Euſtratii ſcripta memorat Allatius, qvem ſi placet vide II, 10. de conſenſu p. 629. Laudat hunc Anna Comnena XIV. Alexiados p. 453. *συμπαρῆσαν δὲ τούτῳ Εὐστράτιος ὁ τῆς Νικαίας πρόεδρος, ἀνὴρ τά τε θεῖα σοφὸς καὶ τὰ θύραθεν αὐτῶν ἐπὶ ταῖς διαλέξεσι μᾶλλον ἢ οἱ περὶ τὴν στοὰν καὶ Ἀκαδημίαν ἐνδιατρίβοντες.* Alius fuit (1) Euſtratius cujus mentio in Epiſtola XV. Æneæ Gazæi. (2) Euſtrarius Thavmaturgus de qvo Bollandus IX. Januar. (3) Euſtratius presbyter CPol de qvo Photius Cod CLXXI. & eruditiſſimus Caveus, qvi eum circa A C 578. floruiſſe obſervat. Vitam Eutychii ab illo ſcriptam allegat Allatius lib. de interſtitiis ordinum apud Græcos p. 151. Edidit Græce & Latine Papebrochius ad calcem Tomi 1. Aprilis. Qvemadmodum librum de vita functorum ſtatu Photio lectum vulgavit idem Allatius de conſenſu utriusqve Eccleſiæ circa purgatorium p. 319-581. Rom. 1655. 8.

(*b*) Aſpaſio potius qvam Euſtratio tribuendos ducit commentarios in lib. 2. & 4. H. Conringius Epiſtola ad Rachelium p 423 Hic eſt *Aſpaſius* celebris Peripateticus, cujus commentarios in Scholia Plotini lectos teſtatur Porphyrius, & cujus diſcipulum audiiſſe ſe refert Galenus (qvi ſub Antoninis floruit) lib. de cognoſcendis & curandis animi morbis, unde de ætate Aſpaſii conſtare poteſt Ejus commentarios in pleroſqve Ariſtotelis libros, ſingilatim in lib. de interpretatione memorat Boethius pag. 290. *Aſpaſius & Alexander ſicut in aliis Ariſtotelis libris ita in hoc quoque commentarios ediderunt.* Laudat deinde Aſpaſium pag. 252. 291. 303. 316. 321. 333. 347 356. 394. In libros Phyſicorum ſcripſiſſe conſtat è Simplicio, ut in Metaphyſicorum libros ex Alex Aphrodiſeo: in Categorias è Galeno de libris propriis c. 11. Scripſit & in Platonem, Porphyrio teſte.

(*c*) Michaelem Epheſium multi eundem faciunt cum Mich. Pſello, qvi ſæculo poſt Chriſtum natum XI. claruit. Sed diſtingvendos monet Allatius libro de Pſellis p. 40. ſeq. & Michaelem hunc Ducam Perapinaceum Pſelli diſcipulum fuiſſe conjicit.

(*d*) Aſpaſii veteris Peripatetici eſſe dubitat Hermannus Conringius propter mentionem *τῶν ἀγγέλων*.

	Manut.	*Felician.*
8.	Aſpaſius	Aſpaſius.
9.	Euſtratius (*e*)	Euſtratius } vel ſe-
10.	Euſtratius (*f*)	Euſtratius } cundum alios Mich. Epheſius.

Intercidit Andranti περὶ τῶν ἐν τοῖς ἠθικοῖς Νικομαχείοις Ἀριστοτέλους ἀμφιβόλως παρατεθειμένων ἐννοίας, qvem librum *Hephæſtion* per plagium ſibi tribuerat, teſte Athenæo XV. p. 673.

Ex Arabibus exſtant commentaria *Averrois*, latine, *Jacobo Mantino* interprete T. 3. Opp. Averrois Epitomen Ethicorum A. C. 1176. Arabice ſcriptam in Hebraicam lingvam A.C. 1330. vertit Joſeph ben Caſpi, qvæ verſio MS. habetur in Bibl. Cæſarea. Ariſtotelis Ethica per Don Meier Medicum Regis Caſtiliæ A.C. 1405. Hebraice verſa cum Commentariis R. Scem Tov. fuit MS. apud Julium Bartoloccium.

Verſiones *latinæ* Nicomacheorum feruntur qvam plurimæ, 1. *Vetus* qvidem, cum Thomæ Aqvinatis commentariis edita, ante qvam alia vetuſtior laudatur ab Alberto Magno.

2. *Joh. Argyropuli*, qvi Florentiæ hos libros illuſtravit commentariis, qvos ex ore ejus collectos vulgavit *Donatus Acciajolus* Florentinus. Occurrit & Argyropuli verſio in editionibus latinis Ariſtotelis Venet. A. 1496. Baſil. 1542. fol. &c.

3. *Leonhardi Aretini*, cujus Iſagoge in hos libros legitur.

4. *Ficetini cujusdam*, qvam vidiſſe ſe teſtatur *Obertus Giſanius*, qvi hos libros eruditis commentariis illuſtravit. Francof. 1608. 8. *Vicentinum* vocat Jacobus Thomaſius ὁ μακαρίτης, qvi *Andreæ* præterea *Trebatii* & *Andreæ Bilii* meminit in Commonefactione de verſionibus latinis Nicomacheorum, qvæ ſubjicitur breviario & Analyſi eorundem editæ Lipſiæ A. 1658. 8.

5. *Joh. Bernardi Feliciani*, cujus verſio exſtat cum Græcorum commentariis in Nicomachea ab eodem Feliciano latine verſis, de qvibus ſupra, & in editione Ariſtotelis latina cum Averroe, Venet. 1562. 4. 1573. & 1592. & in editt. Græcolatinis in 8.

U 6.

(*e*) Aſpaſio tribuitur in Catalogo MSS. Bibl. Mediceæ, ſed perperam, cum auctor fuerit homo Chriſtianus p. 150 ὥσπερ καὶ ὁ μέγας ἐν Θεολογίᾳ εἶπε Γρηγόριος ἐν τῷ τοῦ μεγάλου Βασιλείου ἐπιταφίῳ, μία ψυχὴ ἐν δύσι σώμασιν.

(*f*) Rectius Mich. Epheſius habetur auctor Commentariorum in lib IX & X, nam Heraclitum civem ſuum vocat. & meminit commentariorum ſuorum in Sophiſticos Elenchos Phyſica ac Metaphyſica.

6. *Joachimi Perionii* Parif. 1540. 4. & Bafileæ 1542. 8.

7. *Nicolai Gruchii*, qvi Perionium emendavit. Parif. 1572. 4.

8. *Adriani Turnebi.* Hujus fi eft illa, *inquit Rachelius p.* 146. *introduct.* qvæ olim Bafileæ, 1563. & 1592. poft Joh. Magiri commentariis aucta Francofurti prodiit A. 1608. & 1627. fateor qvod vim φράσεως recte adfeqvatur in multis. Ea tamen illius eft obfcuritas, ac pene adfectata inæqvalitas, ut difcentibus parvo poffit effe ufui. Atqve his caufis adductus vix mihi perfvadere poffum illam effe Turnebi, idqve tanto minus facere qveo, qvod ipfe hanc operam literarum ftudiofo, non fibi tribuat.

9. *Petri Victorii.* Florent. 1576. fol. cum commentariis qvos octogenario major compofuit.

10 *Dionyfii Lambini*, cum ejus commentar. Bafil. 1566. & additis *Theodori Zwingeri* fcholiis atqve argumentis 1582. fol. Lambini verfio qvoqve exftat in Græcolatinis Ariftotelis editionibus Cafauboniana & Du Valliana utraqve.

11. *Matthiæ* Bergii* Brunfvicenfis, Profefforis Altdorfini, qvi Lambinianam interpolavit. Francof. 1591. Hanov. 1611. 8. Cum hac verfione recudi hos libros fecit *Sam. Rachelius*, divifos in minores fectiones, & illuftratos argumentis locisq; parallelis, & introductione in Ariftotelis Philofophiam moralem. Helmft. 1660. 4.

12. *Antonii Riccoboni.* Patavii 1593. 8. Hanov. 1610. 8.

13. *Tarquinii Gallutii Sabini* S. I. verfio, explanatio diferta, & qvæftiones Parif. 1632. & 1645. fol. duobus Voluminibus.

14. *Victorini Strigelii*, qvi Paraphrafin potius perfpicuam præcipuorum locorum, qvam juftam totius operis verfionem dedit. Lipf. 1572. 8.

15. *Petri Martyris & Joach. Camerarii*, qvorum ille libros duos primores, initiumq; tertii, hic reliqva abfolvit. Ejusdem Camerarii commentarius pofthumus in Nicomachea prodiit Francof. apud A. Wechelum 1578. 4. Petri Martyris Commentarius, Tiguri 1563. 4.

16. *Jacobi Ludovici Strebæi* verfionem memorat Gefnerus, dubito an omnium librorum.

Librum *primum* transtulit etiam atqve eximio commentario illuftravit *Simon Simonius* Lucenfis Genev. 1567. 4. Vertit & *Audomarus Talæus*, uti *quintum* præter *Melanchthonem* & *Vitum Amerbachium*, *M. Antonius Mu-*

* Berneggerum perperam vocat Bibliotheca Philofophica Martini Lipenii.

Muretus Venet. 1583. 8. cujus & notæ in libros decem Nicomacheorum prodierunt Ingolstadii 1602. 8.

Hebraice transtulit Nicomachea R. Meier circa A. C. 1405. quæ interpretatio adhuc superest manu exarata Romæ in Vaticana.

Italico sermone duas se versiones vidisse Gifantus testatur, unam Felicis Figliucii Senensis, paraphrasticam, Rom. 1551. alteram Florentini cujusdam, verbum verbo exprimentem.

Gallica Paraphrasis Beneventani, dicata Reginæ Galliæ Margariiæ, lucem vidit Rothomagi A. 1544.

Commentarios jam memoravi Thomæ Aquinatis, Alberti M. Donati Accijoli, Melanchthonis, P. Victorii, Mureti, Lambini, Zvvingeri, Gallutii, Gifanii & aliorum: qvibus addi possunt *Jac. Schegkius* Basil. 1550. fol. *Rob. Balforeus*, Lugd. 1652. 4. *Eduardus Brerevvood.* Oxon. 1640. &c.

Quanti fecerint jam pridem plerique hos Aristotelis libros, patet vel ex Apologia Augustanæ Confessionis, quam composuit Melanchthon, p. 62. *Audivimus quosdam pro Concione, ablegato Evangelio, Aristotelis Ethica enarrare. Nec errabant isti, si vera sunt quæ defendunt adversarii*, (scilicet, per opera rationis nos posse justificari.) *Nam Aristoteles de moribus civilibus adeo scripsit erudite, nihil ut de his requirendum sit amplius.* Christianis tamen virtutibus & gratiæ divinæ male cum Ethicis Aristotelis convenire, itaq; ex illis non instituendos esse Christianos, * probe sensit D. Lutherus T. 1. Altenb. p. 178. Ethica Aristotelis cum Moribus Christianis contulit *Andreas Hyperius*, Lichæ, 1600. 4. De Aristotelicæ Ethices ab Historica & Poetica Ethice differentia liber *H. Stephani* prodiit Basileæ 1590. 8. in quo multorum Aristotelis locorum fidelior interpretatio, quorundam & emendatio affertur, ad calcem Musæ Principum monitricis

XXX. ἨΘΙΚΩ͂Ν ΜΕΓΆΛΩΝ, *Magnorum Moralium libri II.* qui Aristoteli ** vidicantur à Vossio lib. de Philosopia c. XVIII. §. 8. & in Græcolatinis editionibus leguntur cum versione *Georgii Vallæ* Placentini. Ad patrem Nicomachum scriptos esse ab Aristotele, nescio quo argumento, affirmant viri quidam docti. Requiro etiam rationem, cur magna moralia auctor inscripserit, cum sint breviora reliquis, & succinctius singula persequantur. Meminit Simplicius in Categor.

U 2 XXXI.

* Confer. Rev. Joh. Francisci Buddei diatribam de nævis Ethicæ Aristotelicæ

** Dubitant de auctore Hugo Grotius ad Luc. VIII. 15. & Jonsius p. 4. de scriptoribus Hist. Philos.

XXXI ἨΘΙΚΩ͂Ν ἘΥΔΗΜΕΊΩΝ, *Moralium ad Eudemum* libri VII. ab aliis * *Eudemo* vel *Theophrasto* tanquam auctori tribuuntur, sed Aristoteli adscribunt codices antiqui, etiam Simplicius in Categor. Favorinus apud Laertium V. 21, (nam qvod ibi ex septimo Ethicorum profertur, septimo Eudemiorum legitur) Gemistus Pletho, qvi post Nicomachea scriptos existimat, & velut in illorum supplementum atqve emendationem. Eudemus vero cui hos libros Aristoteles inscripsit, non fuit Eudemus Cyprius, Ciceroni 1. de divinatione memoratus, qvi prius occisus esse videtur: Neqve Eudemus qvi Archontis munere functus est Athenis Olymp. CVI. 4. ut suspicatur Sam. Petitus IV. 10. Misc. sed *Eudemus Rhodius*, auditorum Aristotelis post Theophrastum præstantissimus. In Græcolatinis Aristotelis editionibus leguntur cum translatione *incerti*, Basileæ pridem edita, qvam *Leonbardo Aretino* ** perperam tribuunt Sylburgius & alii qvidam. Prodierunt Ethica ad Eudemum & Magna Moralia cum Nicomacheis Politicisqve & Aristotelis atqve Xenophontis Oeconomicis Græce itidem Basileæ apud Joh Walderum, sine anni notatione, 8.

XXXII. ΠΕΡΙ͂ ἈΡΕΤΩ͂Ν ΚΑΙ͂ ΚΑΚΙΩ͂Ν, *De virtutibus & vitiis* libellus, sive fragmentum servatum à Stobæo Serm. 4. in cujus prima editione Græca, Veneta 1536. 4. & prima Græcolatina Gesneriana integrum una serie legitur, sed in posterioribus per diversa loca distractum. Latine vertit *Simon Grynæus* Basil. 1539. 8. cum cujus versione etiam occurrit in Græcolatinis Aristotelis editionibus, etiam Du Valliana T. 3 p. 387. Prodiit & additum Gemisti Plethonis libro de virtutibus, cum Justi Velsii versione, Platonis Theæteto cum versione Adolfi Occonis, Nemesii de voluptate cum versione Nicasii Ellebodii, Platonis Axiocho cum interpretatione H. Wolfii & notis, Demetrio deniq; Cydonio sive Nemesio Emeseno de contemtu mortis cum versione Raph. Seileri & H. Wolfii notis, Basil. 1577. 8. Exstat quoq; separatim

* Christianus Dreierus p. 347. Metaphys. *egregius auctor, sive Theophrastus sive Eudemus fuerit, Moralium Eudemiorum.* Franc Patricius discuss. Peripatet p. 25. & 49. *Eudemi potius credendi sunt esse, cum præsertim stylo & rerum aliqua diversitate sint ab Nicomachiis differentes, à quibus videntur usurpasse quartum quintum & sextum libros, qui iidem ipsi sunt & rebus & verbis cum quinto, sexto & septimo Nicomachiis.* Sane Εὐδήμεια Ἠθικὰ dici possunt quæ *Eudemum* habent auctorem Sic Alexander Aphrodiseus in 2. Topic. laudat Εὐδήμεια ἀναλυτικὰ ἢ Εὐδήμου ὑπὲρ ἀναλυτικῶν, ut jam Nunnesio annotatum

** Ab hac versione differt Aretini *liber de moribus* ad Galeotum, ex Eudemiis excerptus qui legitur in *Edit* latina Aristotelis Venet. 1496. T. 2. p. 123. Etiam *Liber de fortuna* qui in eadem edit. p. 348, exstat decerptus est ex Eudem. II. 8. & VIII. 14. seq.

ratim hic libellus, cum versione ac præfatione *Pauli Sperlingii* Rectoris, in usum Scholæ Hamburgensis A. 1603. 8. Auctorem non esse Aristotelem, sed è Conciliatoribus Platonicis aliqvem, existimabat Jac. Thomasius ὁ μακαρίτης Exerc. 2. de virtutibus qvatuor Cardinalibus §. 4. *Alcibiadem* qvendam esse auctorem, ex Arsenii Monembasiæ Archi-Ep. collectaneis observavit A. Schottus in vita Aristotelis p. 165. Eqvidem Aristotelis πραγματείαν περὶ ἠθικῶν ἀρετῶν ab Ammonio explicatam memorat Zacharias Mytilenes Episcop. in Dialogo de æternitate mundi p. 207. sed videtur potius respicere librum secundum & seqventes Nicomacheorum, in quibus de virtutibus disserit Philosophus.

XXXIII. ΠΟΛΙΤΙΚΩ͂Ν, sive ut Laertius V. 24. vocat, ΠΟΛΙΤΙΚΗ͂Σ ἈΚΡΟΆΣΕΩΣ, *De Republica libri VIII.* Acroamatici, Nicomacheis ab auctore subjuncti, qvod illorum extremum caput cum Politicorum initio conferenti patebit. Opus haud dubie præclarum, sed quod nec integrum, si viros qvosdam doctos audimus, neq; eo ordine quo ab auctore scriptum est, ad nos pervenit. Nam qvod ad ordinem attinet, *Antonius Scainus* Salodiensis * in qvinq; qvæstionibus ad octo libros de Rep. (qvem librum non ubiq; obvium & Heinsio Conringioq; incassum qvæsitum, mecum olim communicavit Vincentius Placcius ὁ μακαρίτης qvæstione prima p. 7. & 16. seq. non dubitat libros VII & VIII. qvibus de optima Politia agitur, præmissos fuisse ab auctore libris IV. V. & VI. qui sunt de rebusp. à rectissimo statu aberrantibus. Idem fere in mentem venit Mureto XIV. 14. Var. Lect. & *Hermanno Conringio* in Indroductione lectu digna ad hos Aristotelis libros, editos Helmstadii 1656. 4. Idem Scainus p. 20. cum negasset librorum distinctionem esse ab ipso Aristotele, sed ab Andronico Rhodio vel alio prisco Philosopho profectam contendisset, observat verba postrema libri tertii supplenda esse ex initio libri septimi hunc fere in modum: Ἀνάγκη δὴ τὸν μέλλοντα περὶ αὐτῆς (ἀρίστης πολιτείας) ποιήσασθαι τὴν προσήκουσαν σκέψιν, διορίσασθαι πρῶτον &c. Porro integrum non pervenisse ad nos hoc opus, sed libros qvosdam postremos desiderari, *testes sunt* (Gifanii

U 3 verba

* Hic Scainus, quem male Autonium Serenum vocat Bolduani atque inte Lipenii Bibl. Philosophica Paraphrasin in Politica edidit Hetrusca lingva, cum annotationibus quibusdam dubiisque, Romæ 1578. 4 Ejus quinque quæstiones vero prodierunt latine ibid A. 1577 4. De prima & secunda jam dixi. Tertia disputat, ab Aristotele civilis facultatis doctrinam tradi potuisse etsi Remp, ipse non administraverit. Quarta, Contemplativi non activi Philosophi personam gerere Aristotelem Quinta denique, quod forma disciplinæ facili ac populari usus sit Aristoteles in opere Politico contexendo.

verba agnoscis, Prolegom. in Aristotelis Politica p. 9.) *& vetus interpres, qui eas partes diligenter conquisitas reperire se non potuisse ait, & Petrus Victorius, qui in lib. Rhetor. 1. decem Politicorum libros* (è Laertio, πολιτικὰ α', β', * præter octo libros πολιτικῆς ἀκροάσεως memorante) *adducit, & in notis ad hos libros ait, eorum optimam & perfectissimam partem desiderari. Tum quia & Aristoteles ipse lib. 1. Polit. c. ult. ait se posterius de virtute mulierum, & VII. 10. de servis explicaturum, quæ tamen neutra in hoc opere reperiuntur. Præterea, quod caput est & firmissimum argumentum, optimæ Reip. institutionem ad adolescentes duntaxat produxit, quam tamen per omnes ætates deducendam monuerat X. ult. Nicomach. ut sua cuique officia & partes, suaque studia attribuerentur.* Hæc vero multis idem Scainus qvæstione secunda refellit, & docet nihil plane tanqvam propriam ac legitimam partem Acroasibus Aristotelis Politicis deesse, qvod vel ex professo se tractaturum, vel incidenti sermone indicaverit. Itaqve & *Cyriaci Strozzæ*** Patricii Florentini conatum supervacuum fuisse, qui duos libros ex ingenio suo Græca oratione Politicis Aristotelit veluti in supplementum subtexuit, qvibus de bellica facultate, de principatu & de sacerdotio disserit, Ita, ut cum non pauca cumulet Poetarum loca, Aristoteli libenter concedat scientia & judicandi ac dicendi facultate.

Latine verterunt Politica Aristotelis post *Veterem interpretem* qvo suis in commentariis *Thomam* Aqvinatem usum esse constat,

Johannes Argyropulus,

Leonhardus Aretinus, cujus versio occurrit in antiqvis latinis Aristotelis editionibus, etiam in Græcolatinis, octava forma editis.

Joachimus Perionius Lugd. 1556. 8.

Petrus Victorius, cum cujus interpretatione & commentariis lucem viderunt Florentiæ 1576. fol. Basil. 1582. fol. qva in editione Lambini qvoqve versio adjuncta, & argumenta atqve scholia, Tabulæq; *Theodori Zuvingeri*, tum fragmenta politica Pythagoræorum è Stobæo collecta, cum versione Joh. Spondani. Victorii qvoqve interpretatio addita in editione Politicorum luculenta Græcolatina qvæ cum introductione & emendationibus *Hermanni Corringii* prodiit Helmstadii 1656. 4. & in minores sectiones distinguitur.

Jacobus

* Laert V. 24. atqve iterum 22. πολιτικῆς α', β'.

** Obiit Pisis A. 1565. ætat 73. Vide ejus vitam in Tomo secundo Operum Aristotelis editionis postremæ DuVallianæ p 461. ubi libri duo Strozzæ leguntur Græce cum latina ipsius auctoris versione. Prodierent separatim Florentiæ 1562. Græce & A 1563. 4. latine. Gallice interpretatus est Gvil. Morellus.

Jacobus Ludovicus Strebaus. Parif. 1542. cum animadverfionibus ad verfionis Perionianæ libros tres primores.

Joh. Genefius Sepulveda ibid. 1548. 4. qvæ omnium optima interpretatio Gifanio videtur, proxima Lambini, de qva mox.

Dionyfius Lambinus cujus verfio fervata in Græcolatinis Ariftotelis editionibus, Cafauboniana & utraqve Duvalliana, in pofterioris qvidem Tomo III. Etiam in Conringiana Politicorum editione latina Helmft. 1637. 4.

Petrus Ramus, cum cujus interpretatione & argumentis excufa funt Politica Græce & latine Francof. typis Wechelianis 1601. 8.

Paraphrafes concinnarunt *Cœlius Caleagninus*, inter cujus opera exftat Bafileæ A. 1544. fol.

Daniel Heinfius, Græce & latine, nitidis typis, Lugd. Bat. 1621. 8. qvæ editio recufa Jenæ 1660. 4. curante Severo Chriftophoro Olpio.

Commentariis illuftrarunt, præter jam laudatos,

Joh. Buridanus Philofophus circa A. C. 1340. celebris, in qvæftionibus ad VIII. libros Politicorum, Oxon. 1640. 4.

Donatus Acciajolus Venet. 1566. 8.

Jac. Faber Parif. 1516. fol.

Francifcus Robortellus Venet. 1552. 4.

Joachimus Camerarius Francof. 1581. 4.

Obertus Gifanius Francof. 1608. 8.

Paulus Benius Patav. 1613.

Phil. Scherbius Profeffor Altdorfinus, Francof. 1610. 8.

Mich. Piccartus in eadem Academia Profeffor Lipf. 1615. 8. ut omittam Theoph. Golium, aliosqve.

Johannis Feldeni Analyfis lucem vidit Helmft. A. 1654.

Gebb. Theodori Meieri ibid. 1669. 4.

Antonii Montecatini interpretatio & commentarius in librum 1. & 2. Ferrariæ A. 1594. fol. & in librum 3. ibid. 1598 fol.

Exftant & *Joh. Sturmii* Scholia, *Martini Borrhai* five *Cellarii* ac *Dionyfii de Burgo* annotationes in librum primum.

XXXIV. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩ͂Ν, *de cura rei familiaris* librum unum memorat Laertius V. 22. Hodie duo fub Ariftotelis nomine leguntur. Priorem folum *Leonhardus Aretinus* vertit & Cofm. Mediceo infcripfit, qvæ translatio exftat in editione latina Operum Ariftotelis, Venet. 1496. fol. aliisqve. Supplevit vero ipfe poft caput fextum, five addidit, qvatuor capita de officio uxoris & mariti, qvæ ex latino Aretini Græce poftea

postea vertit *Jacobus Tusanus*, Aretinum in Græco illa codice reperisse ratus. Posterior, qvi Oeconomicorum publicorum liber à nonnullis inscribitur, licet ejusdem argumenti videtur esse, non est tamen ejusdem generis, judice A.Schotto p. 164. Vitæ Aristotelis. Neq; Aristotelem habere auctorem existimat Vossius p. 155. de Philosophia. *Non possum*, inqvit, *mihi persuadere, posteriorem ab eodem fonte esse. Neq; enim verisimile fit Aristotelem tot voluisse congerere exempla, quibus Tyranni possent cives expilare. Respondent, adferre ea, non ut imitentur principes viri, sed ut doceat alios quid fieri soleat. Verum non est Aristotelici moris, in tam brevi libello tot condensare exempla, præsertim tam rei fœdæ, quam, qui narrat, docet.* Partem priorem hujus secundi libri non esse Aristotelis disputat qvoqve Samuel Petitus IV. 12. Misc. sed posteriorem existimat esse silvam exemplorum ab Aristotele collectam illustrandæ de divitiis πραγματείᾳ. Fragmentum stratagematum vocat Erasmus.

Latine vertit utrumqve librum *Joachimus Camerarius*, Francof. 1583. cujus interpretatio in Græcolatinis editionibus Aristotelis occurrit, ut Duvalliana postrema Tomo III. Transtulit & *Jacobus Ludovicus Strebæus* una cum Oeconomico Xenophontis, Paris. 1544. 4. non sine notis, & *Jacobus Faber* Stapulensis. Paris. 1506. *Bernardinus* item *Donatus* Venet. 1540. Epitomen concinnavit *Raphael Volaterranus*. Commentarius *Johannis Casi*, (ejusdem qvi Sphæram Civitatis scripsit) sive thesaurus Oeconomiæ prodiit Hanov. 1598. & 1610. 8. *M. Antonii Mureti* notæ cum ejusdem annotationibus in Nicomachea & Xenophontis ac Platonis qvædam, Ingolstadii 1602. 8.

XXXV. ΠΈΠΛΟΣ sive fragmentum *Pepli*, * Epitaphia Heroum Trojanorum Græcorumqve ultra qvadraginta, distichis elegiacis composita, qvæ sine nomine auctoris Græce primum ex codice Mediceo vulgavit ad calcem Anthologiæ Epigrammatum Græcorum *H. Stephanus* Paris. 1566. 4. Deinde Aristoteli vindicavit *Gvil. Canterus* & latino versu reddidit anno eodem, Basileæ 4. cum notis, & *Ausonii* Heroum Epitaphiis emendatioribus, qvi Pepli auctorem in plerisqve expressit. Recusa est Canteri editio Antvverpiæ A. 1571. 8. Hinc cum sua (qvi prior Cantero reddidisse versu Peplum se testatur) & Canteri versione & Ausonii Epitaphiis edidit H.Stephanus ad calcem certaminis

* De velo Panathenaicæ navis, quarto quoque anno instrui solitæ, cui victoriæ Palladis & Heroum res gestæ intextæ erant, vide Diodorum Siculum XX. p. 757. (783.) Suidam in πέπλος, Schol. Euripidis Hecuba v. 469 Lutatium ad X. Thebaidos p. 342. & è recentioribus Loensem VIII, 23. Epiphyllidum, Meursii Panathenæa, c. 17. seq. &c.

nis Homeri & Hesiodi & fragmentorum ex Matronis aliarumqve Parodiis Homericis, Genev. 1573. 8. Ab eo tempore & in editionibus Anthologiæ, & cum Canteri versione in Græcolatinis Aristotelis editionibus plus simplici vice prodiit, etiam in postrema Du Valliana T. IV. p. 677. Cæterum Aristoteli vindicatur ex hoc loco Eusthatii in Iliad. β'. p. 216. ἱστορεῖ δὲ ὁ αὐτὸς Πορφύριος, καὶ ὅτι Ἀριστοτέλης σύγγραμμα πραγματευσάμενος ὅπερ ἐκλήθη Πέπλος, γενεαλογίας τε ἡγεμόνων ἐξέθετο καὶ νεῶν ἑκάστων ἀριθμὸν, καὶ ἐπιγράμματα εἰς αὐτοὺς, ἃ καὶ ἀναγράφεται ὁ Πορφύριος ἐν τοῖς εἰς τὸν Ὅμηρον, ἁπλᾶ ὄντα καὶ οὐδέν τι παχὺ καὶ φλεγμαῖνον ἔχοντα. Δίστιχα δὲ τὰ ὅλα ἐκεῖνα δίχα τοῦ ῥηθέντος εἰς τὸν Αἴαντα. Ἴσως γὰρ ὁ ἐπιγραμματοποιὸς ἐφιλοτιμήσατο ἀπεναντίας ἐλθὼν τῷ ποιητῇ ἐπὶ τῷ λαμπρῷ Αἴαντι πολυλογῆσαι, σὺν δὲ ἄλλους ἧττον σεμνῦναι. Latinæ versionis instar adscribam hæc Dan. Heinsii, ex præfatione, Peplo Græcorum suorum Epigrammatum præfixa: *Summus vir omnisq; vel scientia vel eruditionis Aristoteles, cum Homerum assidue legeret, qui in ejus scriptis exstarent Heroum genealogiam conscripserat, singulisq; singula Epigrammata tribuerat, quæ duobus non amplius versiculis, excepto uno quod Ajaci dederat constarent. In quibus mira erat simplicitas, nulla affectatio: dictio casta ac Græca, acumen rarum, non quemadmodum Laertii putidum plerumque & ineptum: nihil occurrebat denique, quod Critici de eo judicant* παχύτι καὶ φλεγμαῖνον. *Quia autem in Panathenaicis Minervæ circumferri peplus solebat, in quo pugna Titanum, Deæ victoria ac eximia virorum magnorum spectabantur opera, urbanitatis omnis ac amœnitatis parens, opus, in quo universa pariter Deorum ac Heroum gesta persecutus erat, Peplum vocarat. E quo paucos illos versus, qui nunc Pepli nomine censentur, excerpserat Porphyrius. Nam de tota scripti ratione ac instituto quadam alibi, nondum forte satis intellecta, dicemus.* Vide etiam Sam. Petitum ad Leges Atticas p. 24. seq. Meminit & Pepli inter Aristotelis scripta auctor vitæ Anonymus à Menagio editus. *Aristotelis Pallium* vocat Tripartita VII. 2. qvod apud Socratem III. 23. & Nicephorum X. 36. est πέπλος, Gellio etiam in præfat. & Clementi Alex. VI. Strom. p. 617. Sed sine Aristotelis nomine memoratus. Alteri tamen cuidam Aristoteli tribuit Joh. Tzetzes ad Hesiodum p. 3. Ἀριστοτέλης γὰρ, εἰ ὁ φιλόσοφος, μᾶλλον δὲ οἶμαι ὁ τοὺς πέπλους συντάξας ἐν τῇ Ὀρχομενίων πολιτείᾳ.

ΣΚΟΛΙΟΝ *Carmen*, sive *Pæan in Hermiam* Evnuchum, de qvo vide si placet qvæ dixi lib. II. c. XV. §. 18.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ, *Epistolæ*, de qvibus dictum est lib. II. c. X. §. 17.

ΔΙΑΘΗΚΑΙ, *Testamentum*, qvod descripsit Laertius lib. V. sect. 11. seq.

Prætereo *ſcripta ex Ariſtotele collecta*, qvales ſunt ὅροι ἀπὸ τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν qvi in theſauro librario Auguſtiſſimi Imperatoris MSti exſtant teſte Neſſelio IV. p. 149. tum *manifeſte ſuppoſita*, ut qvæ in eadem Bibliotheca ſervantur προῤῥήσεις ſive *prædictiones de Chriſti incarnatione*, id. I. p. 230. & III. p. 37. qvales qvi ab Ariſtotele profectas ſibi perſvadet, idem nullo qvoq; negotio fidem adhibuerit fabellis Judæorum Ariſtotelem * Judæum Hieroſolymitanum è tribu Benjamin ortum fuiſſe garrientium, vel affirmantium, ** *quod omnis ſapientia Ariſtotelis furtim ablata ſit è ſapientia Salomonis. Nam cum Alexander Macedo Hieroſolymas ſibi ſubegiſſet, Ariſtotelem,* (ſi Judæis placet) *præfecit theſauro librorum Salomonis. Ille vero quicquid boni in illis invenit, id omne ſuo ipſius nomine edidit, admixtis ſaltem quibusdam peſſimis opinionibus, v. g. de Mundi æternitate.* Aut deniqve nugantium, Ariſtotelem in extremo vitæ conſtitutum retractaſſe univerſam ſuam Philoſophiam, eoq; nomine *Epiſtolam* dediſſe *ad Alexandrum*, qvam Hebraice & Latine exhibet Julius Bartoloccius T. 1. Bibl. Rabbinicæ p. 475. è R. Gedaliæ Scialſcleth hakkabbála. Latine Johannes à Lent p. 6. Theologiæ Judaicæ. Aut perſvaſerit ſibi Ariſtotelem qvotidie ſummo mane uſum fuiſſe hac precum formula, qvæ ab eodem Bartoloccio profertur ex Bibliothecæ Vaticanæ codice MS. cui titulus מוסרי הפילוסופים *Eruditiones Philoſophorum*:

Terribilis, cujus dominio me ſubjiciam,
Et Æterne, quinunquam (regnare) *ceſſas,*
Et Auctor omnium rerum.
Libera me ab igne tuo magno.

XXXVI. Haud dubie qvoq; ſuppoſitæ ſunt Ariſtoteli, qvi latine ſæpius prodierunt, *Theologia* ſive ut lib. IV. c. 5. ipſe auctor appellat *Myſtica Ægyptiorum Philoſophia libri XIV.* qvos ex Græco, ut ajunt, Arabice ab Abenama Saraceno translatos reperit Damaſci Franciſcus Roſeus Ravennas, & Medico ac Phyſico Cyprio, Judæo, cui *Moſes Rovas* nomen erat, transferendos tradidit, qvi primus ex Arabico vertit, non Italice, ut pleriq; *** affirmant, ſed latine, verum incondito & ſemibarbaro ſtylo

* Bartoloccius I. p. 471. ſeq. & Rev. Joh Franciſcus Buddeus de Philoſ. Hebræorum p. 165.

** Vide Jac. Thomaſium de plagio literar. §. 364. Theod. Hackſpani diſſertationem Lipmanno ſubjunctam p. 284 W. E. Tenzelii dialogos menſtruos Anni 1689. p. 1216 ſeq. Bartoloccium p. 474 480. Bælii Lex in Ariſtotele nota B. G. Jonſium de ſcriptor. Hiſt. Philoſ lib. 1 c. 18 Joh. Morini Exerc. Bibl. c. p. 283.

*** Italicam fuiſſe Rovæ translationem exiſtimavit præter Carpentarium & Franciſcum Patricium in præfat ad Myſticam hanc Philoſophiam Stephanus le Moyne prolegomenis ad Varia ſacra, tum Vir. Clariſſ Joh. Gotlieb Hardt in exercitatione de hoc ope-

ſtylo, atqve ut ait Petrus Nicolaus, *juxta Arabicum indigeſto, ac ob imperitiam latinitatis & dictionem incompoſitam illiterato.* Hæc interpretatio nunqvam edita eſt qvod ſciam. Sed mox rurſum, fere eodem tempore latinitate, atqve ut auctor ipſe loqvitur, *Romana ecphraſeos toga* donati ſunt à *Petro Nicolao ex Caſtellaneis*, Medico ac Philoſopho Faventino, cujus verſionem Romæ A. 1518. 4. edidit & Leoni X. dicavit Franciſcus qvem dixi Roſeus. At Leo Pontifex in Epiſtola ad Roſeum data 30. Dec. A. 1517. teſtatur gratum hoc ſibi munus fuiſſe, & editionem ſcripti hujus egregia doctrina referti ſuo hortatu à Roſeo ſuſceptam. Quanqvam vero latinam magis & compoſitam dictionem Petrus iſte Nicolaus lectori polliticus eſt, tamen hujus qvoq; interpretatione nihil eſſe & in verbis & in orationis compoſitione inſulſius, affirmat *Jacobus Carpentarius* Claromontanus Bellovacus, Philoſophus Pariſienſis, qvi novam interpretationem horum librorum condidit, ſcholiisq; illuſtratatam edidit Pariſiis 1571. 4. Cum vero Carpentarius iſte, ut ſermo tolerabilior foret, Paraphraſtes eſſe maluerit, Franciſcus Patricius qvi libros de Myſtica Ariſtotelis Philoſophia recudi fecit in ſua de univerſis Philoſophia, Ferrariæ 1591. & Venetiis 1593. fol. prætulit Petri Nicolai verſionem licet barbariuſculam, *quoniam non tam ſumus*, inqvit, *delicati, ut verba ſententiis præferamus.* Carpentarii vero interpretationem, at ſine ſcholiis, in utraq; ſua Ariſtotelis editione expreſſit Guil. Du Vallius. A. 1629. T. 2. p. 1035. & A. 1639. T. IV. p. 603. ſeq.

In hoc opere, de Deo, λόγῳ, anima, univerſo, rerumq; principiis non Ariſtotelico more, ſed ita fere ut in Hermetico Poemandro fit, diſſeritur, ut Platonicum potius aliqvem quam Ariſtotelem auctorem eſſe res ipſa clamet, qvamqvam Franciſcus Patricius * in prolegomenis ad ſuam editionem, & Athanaſius Kircherus in præfatione parænetica ad Obeliſcum Pamphilium illud audacter tribuunt Ariſtoteli.

opere edita Lipſiæ A. 1688. §. VII. Verum rectius Michael Neander in erotematis linguæ Hebrææ p. 358. verſionem Rovæ *latinam inconditam* appellat. Sane Petri Nicolai verba à me adducta hoc perſpicue videntur ſvadere.

* Sententiam ſuam de his libris Patricius, qui eis plurimum tribuit complexus eſt hoc titulo quem operi præfixit: *Myſtica Ægyptiorum & Chaldaeorum, à Platone voce tradita, ab Ariſtotele excepta & conſcripta Philoſophia: Ingens divinæ ſapientiæ theſaurus.* Putat enim Ariſtotelem, qui ἀγράφων Platonis meminit IV. 2 Phyſic. ita hoſce libros ex Platonis qui per tredecim annos Ægyptiacæ Sapientiæ ſtudioſus fuerit, ore collegiſſe, prout indies ab eo ſermo de eis haberetur, & ita eos vel tunc in adverſaria congeſſiſſe & poſtea nulla habita ordinis ratione perſcripſiſſe. Confuſos igitur ob eam cauſam videri eſſe, & in meliorem ac ſcientificum ordinem haud multo labore poſſe

Ac Thomas Aqvinas libro de unitate intellectus Apologetico adversus Averroem (T. 17 Opp. Opusculo XVI. p. 99.) testatur se Aristotelis libros XIV. de substantiis separatis vidisse *Græce*, necdum in linguam latinam translatos, in qvibus multarum qvæstionum de Deo & animo explicatio contineretur, qvæ in Physicis & Metaphysicis Philosophi scriptis non satis sunt expositæ. Arabi cuidam Philosopho tribuendum ratus est Petrus Ramus (qvem sub Methodici titulo perstringit Carpentarius) præf. ad Scholas Metaphysicas, & Eduardus Stillingfleetus responsione ad Cressyum p. 83. Et sane Arabem scriptorem sapit qvod XIV. 15. legitur: *Quare probatum quod Deus, cujus nomen exaltetur, creavit universum absq; consultatione seu cogitatione.* Verum hoc & alia ejusmodi non minus ab interprete Arabe addi, qvam ab auctore proficisci potuerunt. Itaq; nihil definit Holstenius notis ad vitam Pythagoræ à Porphyrio scriptam p. 68. *Vetus & incognitus auctor admirandi operis de divina sapientia secundum Ægyptios.* D. Lutherus in Epistola data 7. Dec. A. 1519. *Attulit Doctor Johannes Hessus ex Italia Theologiam Aristotelis Mysticam, nuper in Syria, ut scribunt, repertam, hoc est per sycophantum aliqvem somniatam, ut ego sentio, quo nobis hunc hostem Christi illustriorem factum specioso titulo adversus Christum diutius alant.* Vide & Observat. Hallens. T. VIII. p. 232.

XXXVII. In antiqvioribus latinis Aristotelis editionibus, ut Veneta A. 1496. 1551. &c. occurrunt libelli quidam in Græcis & Græcolatinis editionibus haud obvii, qvorum 1. est *De Nilo* sive de causis incrementi, in quibus refertur inter alia qvid hac de re senserunt Thales Examii F. Milesius, Diogenes Nachythennus F. Apolloniates, Anaxa-

posse digeri. *Quod & fecissemus*, Inquit, *nisi mordacium hominum recensiones vereremur, idque non sine gravium veterumque auctorum exemplo fecissemus, qui Platonis dialogos in trilogias vel tetralogias, Plotini scripta in Enneades digesserunt.* Idem Patricius existimat Ammonium Saccam his libris usum fuisse, & Plotinum IV. 4. similitudinem duorum lapidum ex libri IV. c. 2. in librum suum de intelligibili pulchritudine derivasse. Sane auctor vult videri Platonis fuisse auditor; ut lib. 1. c. 5. *Plato igitur olim dedit animæ plura attributa, quorum nos auriti fuimus testes, sed non scripsit ullum.* Præter *Platonem* qui *Philosophi* nomine etiam hinc inde innuitur, allegantur *Anticles* lib 1. c. 4. & 5. Pythagoricæ sectæ asseclæ, quorum Opinio de anima quod sit harmonia refutatur III 5. Attici quidam qui animam entelechiam vocaverunt III. 6, Sapientes Ægyptii XIV. 14 & 15. Sapientes & Archisophi Babyloniæ X. 17. XIV. 3. 14. Auctor ait in Metaphysicis se de substantiis à materia abstractis egisse. XII 7 & Metaphysica sua, libros de anima, & de Natura laudat lib. I. c. 1. libros de anima iterum X. 10. Regis Babyloniæ mentio XIV. 13. Aristotelem porro auctorem esse horum librorum recte negat Patricius ipse in discuss. Peripateticis p. 26. qui nescio an æque feliciter conjicit auctorem esse Palæphatum, licet ab hoc Ægyptiorum Theologiam scriptam fuisse Suidas adnotavit.

naxagoras Hegesibuli F. Clazomenius, Athenagoras Arminisci F. & Nicagoras Cyprius. Neqve qvicqvam video * cur hic liber non possit ad Aristotelem auctorem referri, præcipue cum inter Philosophi scripta Anonymus vitæ auctor à Menagio editus referat περὶ Νείλυ ἀναβάσεως ά, & idem scriptum laudet Alexander Aphrodiseus in Meteorolog. Sane dignus erat hic libellus, qui emendatius descriptus ederetur ad calcem Herodoti, ubi veterum de Nilo testimonia collegerunt viri docti. *Aristonis* esse qvem de Nilo scripsisse testatur Strabo, vix crediderim, qvoniam ille prolixius hoc argumentum fuit persecutus, neqve Arabes Aristonis libros interpretatione dignos habuerunt.

2. Liber *de proprietatibus elementorum*, qvi Joh. Pico judice ** cujuscunq; potius est qvam Aristotelis, varia enim continet cum Philosophi dogmatibus pugnantia, v. g. de anno 36000 annorum, de diluviis, pestilentia & ventis è conjunctione planetarum in piscibus, geminis & signo Virginis orientibus. Memorat & Romam, & Arabum sectas, & ridiculam fabulam refert de Socrate in hanc sententiam: *Fuit in diebus Philippi Regis via in monte Armeniæ inter duos montes, & superveniebat ei in quibusdam momentis hora, qua non transiret super illam viam aliquis equitum & peditum qui non caderet mortuus, quando erat inter illos duos montes. Interrogavit ergo de illo Rex Philippus quosdam sapientes suos, & nesciverunt causam illius, donec præcepit Socrates ei facere fabricam altam. Fecit ergo ei, & Socrates posuit in ea speculum de chalybe. Apposuit ergo inspicere in speculo quod præparaverat oppositum duobus montibus. Vidit enim duos dracones magnos, unum ex hoc monte, & alium ex monte secundo, & unusquisque eorum aperierat os suum adversus socium suum, & egrediebatur ex orificiis eorum vapor, & corrumpebat illum aerem. Et dum iternm Socrates sedebat aspiciendo in speculo, & consideraret dracones transibant super illam viam equites, Vidit ergo Socrates eos cadentes de bestiis, Scivit ergo quod fuit illud propter vaporem qui fuerat egressus de ventribus draconum, & quod ille corrumpebat aerem illius loci. Festinavit ergo descendere ad Regem & narravit ei, præcepitque exire in montem & videre quare interfecti sunt, salvatusque est locus, & non accidit in eo quod acciderat. Miratus est ergo Rex de sapientia Socratis*, &c.

3. Liber

* Non tamen ex hoc libro petitum, quod apud Strabonem lib. XVII. p. 790. legitur Aristotelem imbres æstivos habuisse pro causa incrementi Nili, idque didicisse eum à Thrasyalco Thasio.

** Joh. Picus lib. 1. contra Astrologos p. 484. cui præter Nunnesium de causis obscuritatis Aristotelis p. 47. assentitur utrumque laudans Jacobus Thomasius de Stoica mundi exustione p. 60. & 72. Eadem quoque sententia Francisci Patricii p. 26. lib. 1. discuss. Peripatet. Occurrit hic liber etiam in editione Operum Aristotelis latina cum Averrois commentariis, Tomo VII. p. 110. Venet. 1551. fol.

3. *Liber de Pomo*, qvod Ariſtoteles morti vicinus manu tenere, ejusqve odore ſe recreare fingitur, atq; interim de morte contemnenda & animæ immortalitate amicos docere. Hunc librum jam Eraſmus in præf. ad Ariſtot. recte judicavit Chriſtiani eſſe ſcriptoris, meminit qvoq; Abrahami & Noæ, qvi fuerint omnibus ſapientiores. Eqvidem Manfredus * qvi in præf. eum ex Arabico Hebraice pridem ab Abrahamo Levita ben Chasdai, circa A. C. 1200. translatum latinam in lingvam vertiſſe ſe ex Hebræo teſtatur, ait Ariſtotelem hunc in exitu vitæ ſuæ edidiſſe, qvo probaret ſapientes de hoſpitii lutei exitu non dolere. Etiam loqvens & ad ſcripta ſua provocans Ariſtoteles inducitur. *Qui vult intelligere*, inqvit, *Philoſophiam, & eſſe ſapiens, legat & addiſcat octo primos libros* (Phyſicorum) *quos aggregavi, quousque perveniat ad librum de anima, & de ipſo cognoſcet - - - - - Et rationabiliter decet Philoſophiam ſcire omnes bujusmodi rationes, ut ſophiſtica non fallatur, nec verbis capiatur, & intelligat locos & propoſitiones in quibus ſit ei ſophisma: & in his libris eſt veritas omnium ſcientiarum, ſed non ſunt particularia. Et aggregavi quendam alium librum qui dicitur Metaphyſica, & declaravi in eo quod firmamentum ſuperius & ſtellæ non ſunt de naturis quas videmus* &c. Sed nemo facile erit haud obeſæ naris, qvi lecto libro dubitabit, otioſi eſſe hominis commentum. Exſtat & Hebraice excuſus Rivæ Tridenti ſub titulo ספר התפוח una cum libro virtutum animæ. Etiam MStum occurrere in Vaticana, teſtatur Bartoloccius I. p. 482. Hebraicam verſionem cum latina ſua interpretatione ac notis edidit *Jo. Juſtus Loſius* Hildeſienſis, Gieſſæ 1706. 4. qvi ſola editione Francofurtenſi uſum ſe teſtatur, neqve veteris latinæ verſionis facit mentionem, qvam ſi vidiſſet & Manfredi ætatem cogitaſſet, non reprehendiſſet p. 56. Buxtorfium, qvod is auctorem Hebraicæ verſionis circa A. C. 1200. vixiſſe ſcripſit.

4. *Liber*

* Verba ejus hæc ſunt: *Quapropter nos Manfredus divi Auguſti Imperatoris Friderici filius, Dei gratia princeps Tarentinus honoris montis Sancti Angeli Dominus & illuſtris Regis Conradi ſervi in regno Siciliæ bajulus generalis - - cum corpus noſtrum gravis infirmitatis adeo moleſtia maceraret, ut nulli de cætero poſſe corporaliter vivere crederemur - - inter theologica & Philoſophica documenta nobis occurrit liber Ariſtotelis, Principis Philoſophorum, qui de pomo dicitur, ab eo editus in exitu vitæ ſuæ, in qvo probat ſapientes de hoſpitii lutei exitu non dolere - - quibus adſtantibus diximus ut eum librum legerent - - quem librum cum non inveniretur inter Chriſtianos, quoniam eum in Hebraico legimus translatum de Arabico in Hebræum, ſanitate rehabita ad eruditionem multorum de Hebræa lingva tranſtulimus in latinam, in qvo a compilatore quædam recitabilia inſeruntur. Nam dictum librum Ariſtoteles non vocavit* (non titulum de pomo indidit libro) *ſed vocatus ab aliis extitit, qui cauſam hilaritatis mortis ſuæ* (Ariſtotelis) *diſcere voluerunt, ſicut in libri ſerie continetur.* Occiſus eſt Manfredus iſte A. C. 1266.

4. *Liber de Causis*, divisus in capita 32. Aristotelis non esse deprehenditur ea ipsa ratione, qvod multa ab Aristotelis * dogmatibus diversa contineat, ut monuit Patricius p. 26. discuss. Peripatet.

5. *Libellus de intelligentia* qvi inscribitur, manifeste non est Aristotelis, sed cujusdam qvi in Aristotelem est commentatus, & in librum de mundo præfatur.

6. *Liber de bona fortuna*, qvi à Pomponatio de incantationibus p.209. allegatur, & in iisdem antiqvis latinis editionibus occurrit, nihil aliud est, qvam cento consutus è locis qvibusdam Eudemiorum Moralium, ut supra ad num. XXXI. notare me memini.

7. Sunt & alia qvædam, non inter scripta Philosophi qvidem edita, qvod sciam, at qvæ tamen sub ejus nomine feruntur. Ut qvæ *de lapide Philosophorum* & *de perfecto Magisterio* occurrunt latine inter scriptores veræ Alchemiæ à Gvil. Gratarolo collectos Basil. 1561. fol. & inter scriptores Artis auriferæ ibid. 1593. 8. in theatro Chemico, Ursellis 1602. 8. Tomo II. & Argentorati 1613. & 1622. 8. Tomo III. & V. Aristotelis *de gemmis & de Alchemia* Arabice MS. memorat Labbeus novæ Bibl. MSS. p. 255. Similiter sub Aristotelis nomine librum *de regiminibus cælestibus* (de Astrologia, Arabice, Hotting. p. 255. Bibl. Or.) jactitant nugivenduli, qvos explodit Joh. Picus Mirandulanus l. 1. contra Astrolog. p. 284. Idem rejicit *librum de secretis secretorum* ad Alexandrum M. qvi MS. exstat. in Bibl. Vaticana, unde iconem ingentis cornu stentorei exhibet Athanasius Kircherus in arte magna Lucis & Umbræ p. 159. seq. Musurgiæ T. 2. p. 274. & in Phonurgia p. 132. Confer Morhofii stentorem hyaloclasten c. 7. & 14. Fuerunt & in Bibliotheca Renati Moreau teste Labbeo p. 215. Aristotelis secreta secretorum & *Epistola de conservatione humani corporis*, versa per nescio qvem *Nicolaum* (eundem forte qvi Mysticam Philosophiã transtulit, de qva num. XXXVI.) Platonis & Aristotelis *Epistolæ de anima hominis, & quatuor temporibus.* In catalogo MSS. Bibl. Augustanæ p. 51. inscribitur *Aristotelis liber de arte vivendi, qui etiam dicitur secretum & regimen Principum. Est autem liber de servanda sanitate per medicinam & diætam.* Exstat & Hebraice ex Arabico translatus sub titulo סוד הסודות, meminit Hottingerus p. 57. Bibl. Or. & Bartoloccius I. p. 482. Sed & Alexander Achillinus Medicus ac Philosophus, Bononiæ A. 1516. fol. in lucem emisit opus septisegmentatum,

* In editione Venet. 1551. fol inter Opera Averrois Tomo VII. p. 114. traditur ex Hebræo conversus, & Avempaci ab aliis, vel Alpharabio vel Procload scriptus.

tatum, in qvo latine reperiuntur 1. Aristotelis secretum ** secretorum ad Alexandrum M. de Regum regimine, de Sanitatis conservatione, de Physiognomia &c. cum prologo Johannis (qvi transtulit librum) filii Patricii. 2. Aristotelis (Theophrasti potius) de signis aqvarum, ventorum, tempestatum. 3. Ejusd. de mineralibus. 4. Alexandri Aphrodisiensis de intellectu. 5. Averrois de beatitudine animæ. 6. Alexandri Achillini Bononiensis de universalibus Indiæ ad Aristotelem. Etiam Philippi secretum secretorum fuit in Bibl. Thuanea. Et Aristotelis *librum quæstionum Babylonicarum* memorat Gvevarra Horologii Principum II. 17. At tempus est, ut missis suppostitiis Aristotelis scriptis, editiones germanorum ejus operum recenseam.

XXXVIII. *Editiones Operum Aristotelis Græcæ.*

1. Veneta Aldi Manutii 1498. fol. charactere luculento, qvatuor voluminibus, una cum scriptis Theophrasti, & Philonis libro de mundo, atq; historia Philosophica Galeno adscripta. Hæc editio elegantissima jam Erasmi ætate perrara fuit & caro pretio stetit. Nuper in auctione Gudiana veniit qvinqvaginta marcis Lubecensibus

2. Basileensis, emendante *Simone Grynæo*, ex officina Joh. Bebelii, cum præfat. *Erasmi* A. 1531. fol.

Nonnullos etiam libros Aristotelis, Physicos præsertim, Græce recensuit *Nic. Leonicus Thomæus* Florentiæ 1527. 4 & *Guil. Morellus* Paris. 4.

3. Basileensis altera A. 1539. fol. per Jo. Bebelium & Mich. Isingrinium, cum veteri Erasmi præfatione.

4. Tertia Basileensis *Conradi Gesneri* & *Sim. Grynæi* studio recensita A. 1550. fol. apud Michaelem Isingriniun.

5. Aldina minor 1552. 8. cum Theophrasti Operibus, VI. Volum. curante *Joh. Baptista Camotio*, cum præfat. Friderici Turisani.

6. Fran-

** Michael Neander in Erotematis lingvæ Hebraicæ p. 558. ejus libri meminit his verbis Aristotelis liber de secretis secretorum ad Alexandrum M per Joannem qvendam filium Patricii à Græca lingva in Chaldæam translatus ex Chaldæa (Syriaca) in Arabicam, postea per Philippum qvendam Clericum ex Arabica in latinam, impressus olim in Italia, qvaternionibus 11. divisus per capita 24. Tractat autem primo de moribus, officiis & virtutibus qvæ Regem decent: deinde de corporis custodia, de hora eligendi in Astronomia: Alchimystica qvædam, & copiosius de sanitate tuenda. Postea de qvatuor temporibus anni, de qvatuor membris principalibus, de cognitione ciborum, aqvarum & vinorum, de balneis, de apertione venarum, de justitia, de electione bajuli, notarii, nuntii, præpositi, de proceribus & eorum virtutibus, de forma præliandi, de physiognomia.

6. Francofurtensis, curante *Frid. Sylburgio* * Veterensi cum variis lectionibus, notis Criticis & indicibus locupletissimis apud A. Wecheli hæredes 1587. 4. qvinq; voluminibus. Editio nitida, emendatissima, locupletissima, in qva præter scripta Aristotelis græce usqvam edita (excepto Peplo) exhibentur *Theophrasti* (*a*) Metaphysica, Characteres Ethici, & ἐκλογαὶ περὶ κόπων, περὶ ἱδρώτων, περὶ παραλύσεως, περὶ λειποψυχίας, περὶ ἰλίγγων, & qvem sub incerti auctoris titulo publicaverat Aldus, περὶ σημείων ὑδάτων καὶ ἀνέμων, tum *Alexandri* (*b*) Aphrodisei seu cujuscunqve alterius Problemata, & libellus, qvod virtus non sufficiat ad beatitudinem, sive caput 43. ex libro 2. Aphrodisei de anima: *Cassii* (*c*) Jatrosophistæ Problemata LXXXIV. Excerpta è

Y *Sotio-*

* Virum hunc sine ostentatione atqve alios exagitandi libidine doctissimum & præclaris accuratisqve veterum scriptorum editionibus immortaliter meritum sustulit lues epidemica Heidelbergæ die XVI Februarii Anno 1596. (ætatis 60.) ut refertur in Abr. Sculteti vita p. 34. Discipulus fuit Laur. Rhodomanni, & Wechelianæ ac Commelinianæ typographiæ qvibus haud meliores Germania vidit, ἐργοδιώκτης. Vitam ejus & scripta petes, ubi libebit, è Melchioris Adami Vitis Philosophorum, Antonii Teisserii elogiis Thuaneis, parte 2. Pauli Freheri theatro, & personati Adolphi Clarmundi Vitis Clarorum virorum Germanice editis parte 1.

(*a*) De Theophrasti scriptis vide infra cap. IX.

(*b*) De scriptis Aphrodisiensis Alexandri infra lib. IV. ubi & de problematis, qvæ nonnulli tribuunt Alexandro Tralliano.

(*c*) *Cassius Felix* vocatur in MSto Codice qvem memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 49. ubi testatur in codice 1125. Regis Christianissimi exstare latinam Problematum Cassii versionem adornatam Ardabure & Asclepio sive Callepio Coss. Anno Christi 474. Et video præterea memorari Cassii Felicis, sub Claudio Imp. Medici libros duos de curatione morborum (Vide Conringii Introduct. in Medic. p. 53.) Græce prodierunt Cassii problemata Κασσίου ἰατροσοφιστοῦ ἰατρικαὶ ἀπορίαι καὶ προβλήματα περὶ ζώων καὶ τετραπόδων. Paris. 1541. 8. & ibidem eodem anno latine in 4. interprete *Adriano Junio*, cum græci exemplaris castigationibus. *Quis hic scriptor fuerit*, inqvit Junius præf. ad Cornelium Rhemnium, *quove temporum tractu vixerit, nihil equidem, ut ingenue fatear, compertum habeo. Memorat Suidas Longinum cognomento Cassium, magni illius Porphyrii Præceptorem, qui quæstiones & problemata Homerica scripserit. Citatur & quidam Medicinæ scriptor Cassius Calpitanus, uter vero hujus sit auctor libri, an alius quispiam & an is, quem Galenus VI. 7. & IX. 4. de compositione Medicamentorum secundum locos allegat, nec semel Hippiatrica, malim dubium silentio transire, quam temere asseverando ineptiæ notam incurrere. Certe quisquis tandem sit, ut non infimæ in re medica classis, ita lectione non perfunctoria sed sæpius iterata dignissimus est, adderem & æquali, cum veterum multis, nominis auctoritate, ni aliorum censura præjudicium dictare primus formidarem.* Pleriqve viri docti, ut Hieron. Mercurialis III. 11. Var. lect. & IV. 13. Vossius lib. de Philosophia p. 94. & Daniel Clericus Hist. Medicinæ T. 2. p. 126. non plane certa conjectura hæc Problemata tribuunt Cassio Medico, qvi Augusti & Tiberii temporibus floruit, qvem *ingeniosissimum sæculi sui Medicum* vocat Celsus præf. Idem IV. 14. & V. 25. plasma Cassii Colicum refert,

περὶ ποταμῶν καὶ κρηνῶν καὶ λιμνῶν παραδοξολογουμένων, & ex *Athenai* (*e*) libro II. similia excerpta de aqvis qvibusdam & fontibus mirificis: *Polemonis* (*f*) & *Adamantii* (*g*) Physiognomica, & *Melampodis* (*h*) περὶ παλμῶν μαντικὴ & περὶ ἐλαιῶν τοῦ σώματος. *Ver-*

fert, qvod laudat præter Galenum IX. 4. κατὰ τόπους Scribonius Largus compositione 120. uti antidotum compos. 176. & collyrium Aetius tetrabibl. 2. lib. 3 c. 99. Asclepiadis sectæ addictum problematum scriptorem observatum est Mercuriali, & laudat nominetenus Asclepiadem Cassius problemate statim primo, tum problemate 40 allegans ejus librum περὶ ἑλκῶν. Adr Junii versio latina & castigationes recusæ sunt ab H. Stephano inter Medicæ artis principes T. 1. p 752. A. 1567 fol. Prodierunt & græce cum Theophylacti Simocattæ (de qvo infra lib. V.) ἀπορίαις φυσικαῖς & Epistolis è recensione *Bonav. Vulcanii*, Lugd Bat. 1596. 12. Deniqve græce & latine cum notis ab *Andrea Rivino* Lips 1653 4 Gesnerus in Bibl. notat unum duntaxat problematum Cassii librum excusum esse, *Venetiis* inqvit, *alterum quoque haberi audio*. In calce MSti codicis, Junio teste, legebatur aliqvid de differentia ἄμμου & ψάμμου, qvod veluti alienum rejicit merito Jac. Tusanus. Alius fuit Γέσιος sive Γέσιος ἰατροσοφιστής, ad qvem Procopii Gazæi exstant Epistolæ, & cujus è Damascio meminit Svidas, tum Stephanus Byz. in Γέα. Fuit & L. Annius Cassius Mithradorus Medicus, cujus mentio apud Sponium in Misc. eruditæ antiqvitatis p. 142. ne dicam de Dionysio Cassio Uticensi qvi de rustica scripsit teste Varone & Columella, & cujus ῥιζοτομικὰ laudat Scholiastes Nicandri: tum de aliis Cassiis compluribus, de qvibus Bælius in lexico, qvibus addendus Cassius Maximus, cui Onirocritica sua inscribit Artemidorus. Cassius Scepsius, Laërt. VII. 32. 34.

(*d*) Ediderat H. Stephanus Paris. 1557. 8. Confer Photium Cod. CLXXXIX. & Jonsium p. 166. qvi Sotionem hunc sub Tiberio claruisse notat.

(*e*) lib. 2 p. 41 seq

(*f*) *Polemon* hic, qvisqvis fuit, (Xenocratis enim discipulum Atheniensem vix credo) antiqvior fuit Origene, qvi ejus meminit lib. 1. contra Celsum p. 26. Ἐὰν δὲ καὶ τῶν φυσιογνωμόντων κρατῇ, εἴτε Ζωπύρου, εἴτε Λόξου, εἴτε ΠΟΛΕΜΩΝΟΣ, εἴτε ὁτινός ποτ' οὖν τοιαῦτα γράψαντος καὶ ἐπαγγειλαμένου εἰδέναι τι θαυμασιὸν οἰκεῖα τοῖς ἤθεσι τῶν ψυχῶν πάντ' εἶναι τὰ σώματα. Albertus M. φυσιογνωμικὸν sive φυσιογνωμικῶν ἐγχειρίδιον tribuit Polemoni Rhetori, parum verisimiliter, libro I. de animalibus: *ut melius scientur ea, quæ dicenda sunt, ponemus singulorum membrorum per se significationes, sequentes auctores magnos hujusmodi artis, Aristotelem videlicet & Avicennam, Constantinum ipsum, & ipsum quem commendat Aristoteles, Philemonem* (Philo qvidam laudatur à Polemone & Philemonis Physiognomi librum Syriace versum memorat Greg. Abulpharajus Hist Dynastiar. VI. pag. 86. & 56. ubi eum Hippocratis Medici æqvalem facit.) *Loxum quoque & Palamonem* (Polemonem) *declamatorem, qui Physiognomica perfecti[illegible] tradiderunt.* Adamantius (de qvo paulo infra) similiter testatur se Polemonis vestigiis insistere, sed qvem existimaverit Polemonem non addit. Διὸ παραφράσαι μὲν εἰλόμην τὰ Πολέμωνος καὶ κοινῷ τῆς λέξεως. In multis dictio adeo est impura, ut judice Sylburgio non Polemonis Atheniensis, sed hominis semibarbari esse videatur. Etiam εἰδωλοθύτου vocabulum, Christianum magis, qvam Ethnicum Philosophum resipit, nisi à recentiore manu interpolatum Polemonis scriptum malis. Græce primum edidit *Camillus Perusinus* cum Aeliani Variis, Adamantio & Melampode Rom. 1545. 4 Latine ver-

Versiones & editiones Latinæ.

Latinæ versiones antiqvæ Operum Aristotelis præter libros Logicos à *Boethio* conversos & inter ejus opera obvios, memorantur duæ, Prima qvæ circa A. C. 1220. jussu *Friderici II.* Imp. * partim è græco, partim ex Arabico sermone composita est *per viros lectos & in utriusq; linguæ prolatione peritos*, ut est apud Petrum de Vineis III. Epist. 67. Hujus versionis pars legitur in prima editione latina Operum Aristotelis, sed valde imperfecta & inemendata, licet vicissim supposititia qvædam & in aliis plerisq; editionibus haud obvia scripta complectente, Venetiis, non ex Aldi officina, ut habet Labbeus, sed per Gregorium de Gregoriis, expensis Benedicti Fontanæ A. 1496. fol.

Altera rogatu *Thomæ Aquinatis* è græco facta esse (à *Thoma Cantipratano* ** ut notat Alfonsus Fernandes) A.C. 1271. qvod ex Aventino lib. VII. Annalium p 566. observat Jac. Thomasius ὁ μακαρίτης in diatriba

vertit *Nic. Petrejus* Corcyræus cum Meletii & Hippocratis de structura hominis, Dioclis Epistola de tuenda valetudine ad Antigonium Regem, & Melampodis de nævis Venet. 1552. 4. De Polemone Atheniensi dictum superius cap. 3. De Polemone utroqve Rhetore infra suo loco. De Polemone Periegete Panætii discipulo & Timæi Historici adversario Vossius in Hist. græcis.

(g) *Adamantii* Sophistæ libri duo Φυσιογνωμικῶν è Polemone, ut ipse fatetur, magnam partem expressi & Constantio (illi opinor, qvi Placidiam Honorii uxorem duxit, de qvo Sozomenus IX. 16.) inscripti viderunt lucem græce primum cum Polemone & aliis Rom. 1545. 4. deinde Paris. 1540. 8 apud Conradum Neobarium cum versione *Jani Cornarii* Basil. 1544 8. Gallice per *Joh. Bonum* Paris. 1556 8. atqve interprete puero duodecenni *Henrico de Boyvin du Vavrouy*, qvi Adamantium & Melampodem è græco gallice versum Cardinali Richelio dicavit Paris. A. 1656 8. Videtur hic fuisse Adamantius gente Judæus ἰατρικῶν λόγων σοφιστὴς, qvi tempore Attici Episcopi CPolitani Christianam amplexus religionem Alexandriam se contulit ibiqve sedem fixit teste Socrate VII. 13. Hist. Allegatur Adamantius (idem fortassis, confer Marsilium Cognatum IV. 17. Variar. Observ.) ab Aetio Tetrabibl I. 3. 163. II. 4 27. & 31 & III 2. 6. ubi de dentium curatione. Alia Adamantii medicamenta laudat Oribasius lib. 3. Synops. Adamantium ἐν τοῖς περὶ ἀνέμων allegat Schol Hesiodi ad Theogoniam. Adamantii *liber de ventis* MS. in Bibl. Regis Christianissimi Cod. 1213 teste Labbeo p. 111. Bibl. nov. MSS. Adamantii & aliorum de ponderibus & mensuris MS id. p. 123.

(h) De Melampode dixi lib. 1. c. 15.

* Confer Leonhardum Aretinum IV. ult. & VII. 4. Epist. H. Conringii Antiqvitates Academicas p 95. Vincentium Placcium de Anonymis p. 53 seq. editionis primæ.

** Vide Natalem Alex. Sec. XIII. & XIV. c IV. Artic 4. H. Conringii introduction in Aristotelis Politica c. 9 & Valerii Andreæ Bibl. Belgicam in *Guil. Moerbecanus*, qvem cum Henrico Brabantino & Thoma Cantiprantano eundem facit.

tribainserta observationibus Hallensibus T.VI.p.160. & in commonefactione de versionibus latinis Nicomacheorum p. 106.seq.

Sæculo decimo qvinto Nicolai V. * Pontificis & Petri Medices auspiciis, tum privato etiam motu, *Leonhardus Brunus Aretinus*, Anno 1440. denatus, *Georgius Trapezuntius*, *Theodorus Gaza*, *Bessario* Cardinalis, *Joh. Argyropulus*, *Georgius Valla*, & alii viri docti, elegantius & lucidius Aristotelis scripta è græco in latinam lingvam transferre cœperunt. Hinc è variorum interpretatione prodierunt Basil. 1538. fol. 2. Vol. qvæ editio à Simlero recensetur. Sæpius deinde recusa tum ibidem 1542. fol. *Hieronymo Gemusæo* curante, & 1563. fol. tum Lugduni 1542. apud Jacobum Juntam 8. & 1549. fol. ex officina Joh. Frelonii, cum indice locupletissimo: tum A. 1551. 12. decem Voluminibus, & 1580. apud Joh. Berion, 12 nec minus 1581. fol. apud Stephanum Michaelis, ex recognitione *Jac. Martini*, & Venetiis apud Octavianum Scotum 1540. 8. & apud Cominum de Tridino 1560. 8. & apud signum seminantis 1572. 12. & cum *Averrois* commentariis 1551. & 1562. fol. undecim voluminibus, & Genevæ 1608. Deniqve sine Averrois Commentariis Francofurti A. 1593. 8. typis Wechel. paginis editioni græcæ *Sylburgianæ* respondentibus. Hæc editio latina nitida novem distincta parvis voluminibus, in qvorum antepenultimo occurrunt etiam tria scripta suppositititia, 1. de causis, 2. de proprietatibus elementorum, & 3. de Mystica Philosophia secundum Ægyptios. Prodiit etiam latine Aristoteles Romæ 1668. 4. cum Paraphrasi & indice copioso *Sylvestri Mauri* Jesuitæ, sex Voluminibus.

Editiones Græco-latinæ.

1. Cum Variorum latina interpretatione, & Variis lectiônibus castigationibusqve ab *Isaaco Casaubono* in ora libri adscriptis, qvi in præf. *etsi* inqvit, *non plus temporis est impensum, quam quantum partim operæ vix aliquando interjungentes, partim alia occupationes nobis concedebant, spero tamen non defuturos gratos homines, qui nostro hoc labore se adjutum iri fatebuntur.* Lugd. 1590. fol. & Genevæ sive Coloniæ Allobrogum. 1605. fol. Memorat Labbeus etiam editiones Genev. 1596. Lugd. 1597. & 1646. qvas haud vidi.

2. Cum variorum interpretatione latina Lugd. 1597. 8. duobus Voluminibus, apud Guil. Læmarium: & Genevæ 1606. 8. apud Sam. Crispinum 2. Vol. ex. *Julii Pacii* recensione.

3. Cum

* Bessario præf. ad versionem Metaphysicorum.

3. Cum Variorum interpretatione latina ex recognitione *Guil. DuVallii* Pontizarani sive Pontisarensis, Regis Galliæ Ludovici XIII. cui opus inscriptum est, Consiliarii & Medici, cum ejusdem Synopsi Analytica doctrinæ Peripateticæ & summa librorum Aristotelis, argumentis & variis lect. Paris. 1619. & 1629. duobus Voluminibus: & cum nova propædia ad Philosophiam aliisqve nonnullis ab eodem DuVallio additis ibid. majoribus typis A. 1639. (exempla alia præferunt annum 1654.) qvatuor voluminibus, fol. In his editionibus Du Vallianis exstat etiam Philosophia Aristoteli adscripta secundum Ægyptios (ut jam dixi num. *XXXVI.*) qvæ in aliis editionibus desideratur.

Franciscus qvoq; Ximenius Cardinalis post illustre Bibliorum Complutensium opus insignem Aristotelis editionem fuit molitus, de qvo sic Alvarus Gomecius libeo secundo de rebus gestis Ximenii pag. 44. *Non satis animi sui magnitudini Ximenius ingens hoc Bibliorum edendorum opus esse arbitrabatur, ad huc alia secum volvebat, quæ morte præventus absolvere non potuit. Nam ut Joh. Vergaram, aliosque complures, qui eo tempore apud eum vixerunt, dicentes audivi, Aristotelicorum voluminum editionem parabat, ut singula paginarum facies ternis columnis distinguerentur, quarum prima græca Aristotelis verba emendatissime contineret, media vulgatam translationem, extrema vero novam quandam & meliorem versionem: ut eis veluti commentariis scriptoris alioqui difficilis sensus abditi illustrarentur. Nam & earum disciplinarum cognitionem, quas in schola sua tractandas proposuerat, eum quoque auctorem pernecessarium esse intelligebat. Atque ad novam illam versionem faciendam viros aliquot in Græcis & Philosophicis literis doctissimos accersendos undecunque curasse. Huic rei inter alios qui adhuc conquirebantur,* Johannes Vergara *designatus est, qui diligenter latinos fecit octo de Physico auditu libros, tres de anima, Metaphysices vero quatuordecim. Hi Toleti in templi maximi Bibliotheca servantur. At cum Bibliorum editioni Aristotelica esset successura, atq; illa nondum absoluta Ximenius * è vivis sublatus sit, mortis præoccupantis injuria, quæ semper viris magnis periniqua & immatura accidit, præclari operis ingenti spe studiosos homines frustravit.*

De Aristotelis libris *Syriace* & *Arabice* redditis consulendus Hottingerus Bibl. Orient. pag 219. seq. De Arabicis singillatim versionibus & de variis suppositititiis qvæ sub ejus nomine apud Arabes feruntur, Barthol. Herbelotus in Bibliotheca Orientali. De versionibus *Hebraicis* ex Arabico fere confectis, Julius Bartoloccius T. 1. Bibl. Rabbinicæ p. 480. seq. & Rev. Joh Franciscus Buddeus introductione

 ad

* Obiit ex præbito veneno die 8 Novembris Anni 1517. ætat. 80.

ad Philosophiam Ebræorum p. 162. seq. In *Persicam* qvoqve de qva Agathias lib. 2. & suidas in χοσρόης, & *Turcicam* translatos lingvam, & *Tartaricam*, testimoniis Belonii, Adami Olearii & Bergeroni notavit Mottanus * Vayerus. Libros de Cœlo in *Tschinensium* linguam translatos supra §. X. retuli. Alias librorum qvorundam Aristotelis versiones *Gallicas*, *Italicas*, *Hispanicas*, *Anglicas*, *Germanicas*, *Belgicas*, *Polonicas* partim suo loco memoravi, partim in Hendreichii pandectis Brandenburgicis & alibi inqvirendas Lectori reliqvi.

XXVIX. SCRIPTA DE ARISTOTELE ET ARISTOTELICA PHILOSOPHIA.

VITAM ARISTOTELIS scripsere è veteribus qvi exstant (1) *Dionysius Halic.* Epistola ad Ammæum pag. 121. seq. (2) *Laertius* libro V. (3) *Ammonius* ** Hermeæ vel *Joh. Philoponus* in prolegomenis Commentarii ad Categorias, (4) *Anonymus latinus* *** qvem eruditis notis illustravit, Ammonioqve latine à se reddito subjunxit *Petrus Johannes Nunnesius*, (5) *Anonymus Græcus* qvem pridem visum Octaviano Ferrario, nactus à Philippo Lojaltæo, vulgavit *Menagius*, illustravitqve in extremo animadversionem ad Aristotelem Laertii. (6) *Hesychius illustris*. (7) *Suidas*.

Perierunt *Hermippus*, aliiqve Jonsio laudati scriptores de sectis vitisqve Philosophorum.

E recentibus præter Nunnesium & Laertii interpretes laudandus *Andreas Schottus* in vita comparata Demosthenis & Aristotelis, atqve secundum annos Olympiadum digesta, Augustæ Vindelicor. 1603. 4. *Franciscus Patricius* discussionum Peripateticarum libro primo, qvem virum omnium Aristotelis hostium optime de Aristotelicæ Philosophiæ historia meritum esse affirmat Conringius Epist. ad Rachelium. Hieronymus *Gemusæus* de vita Aristotelis, & ejus operum censura, *Gvarinus Veronensis* & *Leonardus Aretins* de vita Aristotelis, cui deniqve accedit *Joh. Jacobus Beurerus*

* Vide Bælii Lex. in *Aristote*, nota K.

** Ammonio Saccæ hanc vitam tribuit Jonsius de scriptoribus Hist. Philos. pag. 282. perperam.

*** Ex Ammonio magnam partem translatus est & latinæ editioni Operum Aristotelis Venet. 1496. fol. præfixus. Neqve enim Nunnesius eum primus in lucem protulit, neqve *Damascius* est auctor, ut idem vir eruditissimus suspicabatur. Nunnesii institutio Philosophiæ Peripateticæ & Oratio de causis obscuritatis Aristotelis ejusqve remediis cum vita illa Aristotelis duplici recusa est Lugd. Bat. 1621. 8. Holstenio curante: tum Helmstadii 1667. 4.

rerus Basil. 1587. 8. Cumprimis vero dolendum, non vidisse lucem *Johannis Jonsii* dissertationes reliqvas de Historia Peripatetica, qvarum prima tantum edita est Hamb. 1652. 4. in qva plures Aristoteles recensentur, & Peripatetica Philosophia nomen accepisse docetur à Peripato in qvo Aristoteles docuit. In reliqvis voluit Aristotelis vitam, mortem, vitia, virtutes, diligentiam &c. tum Antecessores ejus, eorumqve sententias ex ipso, successores item & adversarios, deniqve libros ejus cum in genere tum in specie genuinos, spurios, deperditos & mutilos perseqvi. Orationes duæ *Hermanni Conringii* de Aristotele & ejus Philosophia editæ sunt Helmstadii 1633. 4. & laudantur ab Hugone Grotio Epist. 358.

DE PHILOSOPHIÆ ARISTOTELICÆ CUM PLATONICA *consensu vel dissensu* consulendi scriptores qvos retuli supra cap. 1. §. ult. Rationem cur Plato *Divinus*, Aristoteles dictus fuerit *Dæmonius*, qvod scilicet res naturales orbi lunæ subjectas, in qvibus Dæmonum genus versari existimabant, diligentissime tractasset, exponit Bessario lib. 1. contra calumniatorem Platonis c. 3. EFFIGIES *Aristotelis* varias ex antiqvis monumentis ære descriptas exhibet Jacobus Gronovius Tom. 2. thesauri Antiqv. Græc. tabula XC. Lambecius de Bibl. Vindob. T. VII. p. 77. & Grævius ad Hesiodum p. 90. edit. primæ. *Platonis* imagines vide si placet apud eundem Gronovium tabula LXXXIII. De Michaele Hospitalio, qvi visus est forma oris Aristotelem ex asse referre, differit Clariss. Bælius in Lexico nota. N.

DE FORTUNA SCRIPTORUM ARISTOTELICORUM qvomodo in tenebris diu jacuerunt & in lucem deniq; fuerunt protracta, atqve emendata à *Tyrannione* Grammatico, nota sunt qvæ scribunt Strabo XIII. p 609. & Plutarchus in Sylla p. 468. Athenæus p. 3. Ammonius in vita Arist. & Svidas in Τυραννίων, qvæ loca illustravit idem præstantiss. Bælius ubi de Tyrannione agit. *Andronici Rhodii* πίνακας qvi Aristotelis ac Theophrasti scripta in πραγματείας digessit, memorat præter Plutarchum loco laudato, Porphyrius in vita Plotini. *Adrastum* vero *Aphrodisiensem* περὶ τῆς τάξεως τῆς Ἀριστοτέλους φιλοσοφίας laudat Simplicius in Categor. Occasionem varia Aristoteli scripta supponendi narrat Ammonius in Categor. his verbis: Πτολεμαῖον τὸν Φιλάδελφον πάνυ ἐσπουδακέναι φασὶ περὶ τὰ Ἀριστοτελικὰ συγγράμματα ὡς καὶ περὶ τὰ λοιπὰ, καὶ χρήματα διδόναι τοῖς προσφέρουσιν αὐτῷ βίβλους τοῦ φιλοσόφου, ὅθεν τινὲς χρηματίσασθαι βουλόμενοι ἐπιγράφοντες συγγράμματα τῷ τοῦ φιλοσόφου ὀνόματι προσῆγον. Ἀμέλει, φασὶν, ἐν τῇ μεγάλῃ βιβλιοθήκῃ εὑρῆσθαι Ἀναλυτικῶν μὲν

τεσ-

τεσσαράκοντα βίβλους, κατηγοριῶν δὲ δύο &c. Simplicius: *ἐγράφη δὲ πολλὰ βιβλία κατ' ἐκεῖνον μάλιστα τὸν χρόνον, ὅτι πολλοὶ τῶν βασιλέων* (Ægypti & Pergami) *περὶ τὰς βιβλιοθήκας σπουδάζοντες πολλοῦ χρυσίου τὰ ἀπιξενωμένα τῶν βιβλίων ὠνοῦντο.*

De diſtinctione ſcriptorum Ariſtotelis in EXOTERICA, qvæ *populariter ſcripta* Cicero V. de fin. appellat, & ACROAMATICA, videndi è veterib⁹ Plutarchus in Alex. p. 668. Gellius XX. 5. Galenus initio libri de facultatibus naturalibus, Themiſtius Orat. p. 319. edit. Harduini, &c. E recentioribus Octavianus Ferrarius in libris duobus de ſermonibus exotericis & diſciplina Encyclio, qvi poſt editionem Venetam 1575. 4. cura Goldaſti cum hujus Epiſtola de Cryptica veterum Philoſophorum diſciplina ad Rudolph. Goclenium recuſi ſunt Francof. 1606. 8. Salmaſius ad Simplicium in Epictet. p. 228. ſeq. Melchior Zeidler in tractatu de gemino Veterum docendi modo exoterico & Acroamatico, Dialectico & Analytico. Regiomonte 1685. 4. Petrus Joh. Perpinianus Epiſtola ad Muretum, qvæ inter Mureti Epiſtolas legitur lib. I. Epiſt. XL. Andreas Chriſtianus Eſchenbachius lib. de Poeſi Orphica p. 4. ſeq. Joh. Henr. Meibomius Commentario ad Hippocratis jusjurandum p. 95.

DE ARISTOTELIS RELIGIONE præclare ſentiunt Julius Cæſar Scaliger, qvi Platoni etiam anteferre eum in divinis non dubitat Exerc. CCCLXV. Petrus Leſcaloperius in Ariſtotelis Thologia deſcripta ad calcem commentariorum in lib. 1. Ciceronis de Natura Deorum: Joh. Jonſius de Scriptoribus Hiſt. Philoſophicæ p. 8. Fortunius Licetus libris duobus de pietate Ariſtotelis erga Deum & homines Patav. 1645. 4. & de Animarum rationalium immortalitate ſecundum opinionem Ariſtotelis, Patav. 1629. fol. Hieronymus Caprædonus Soncinas Ord. Prædic. libris tribus de Theologia Ariſtotelis Venet. 1609. 4. Antonius Sirmondus, Auguſtinus Niphus & Caſp. Contarenus in libris de im̄ortalitate animæ contra Pomponatiū, Gerh Joh. Voſſius de Idololatria lib. 1. c. 10. & lib. de Philoſophia p. 143. Chriſtianus Dreierus p. 43. Metaphyſ. qvi totam Philoſophiam Peripateticam in Deum reduci in eoq; ultimo acqvieſcere affirmat. Qvid qvod Coloniæ à *Lamberto* * qvodam de *Monte*, chartis decem in folio edita eſt *queſtio Magiſtralis, oſtendens per auctoritates Scripturæ divinæ quid juxta saniorum doctorum ſententiam probabilius dici poſſit de Salvatione Ariſtotelis Stagiritæ.* A. 1487. Et notus eſt Johannis Zeiſoldi liber de Ariſtotelis in illis qvæ ex

* Geſneri Bibl p 475. Voetii diſſ. ſelect. T. 2. p. 602. Bælii Lex. in Ariſtote nota R.

ex lumine Naturæ innotefcunt, cum Scriptura facra confenfu & ab ea apparente diffenfu, Jenæ 1661. 4. De iis qvi Judæorum facra amplexum fuiffe Ariftotelem fabulantur, dixi fupra §. XXXV.

Alii viciffim Atheis eum audacter adfcribunt, ut Valerianus Magnus libro de Atheifmo Ariftotelis, A. 1647. & Hallenfes T. VIII. Obf. 10. Qvin imo Samuel Parkerus diff. 1. de Deo p. 65. Ariftotelem *Atheorum omnium Principem, atque ipfo Epicuro apertiorem religionis hoftem* pronunciat. Animorum ab eo negatam fuiffe im̃ortalitatem, integris libris contenderunt Petrus Pomponatius, & Simon Portius. *Dei providentiam usq; ad lunæ regionem ait progredi, infra vero neq; providentiæ fcitis regi, nec angelorum ope confultuque fuftentari, nec vero dæmonum profpicientiam putat intervenire, proptereaque tollit omnem divinationem, negatque prænofci futura*, obfervante Chalcidio p. 345. Confer Tho. Campanellam de gentilifmo non retinendo, Gemiftum & Patricium in fcriptis qvo Platonis ab Ariftotele diffenfum demonftrare aggrediuntur.

Mihi qvidem non videtur temere inter Atheos rejiciendus effe Ariftoteles, etfi mundum æternum à Deo naturaliter emanaffe fenfit, & multos docuit graves atq; maximos errores, qvorum vim fi omnẽ penetraffet, vel confecutiones univerfas fuiffet amplexus, in ἀθεότητα forte potuiffet incidere, vel faltim perinde omni fe exfolvere religione, ut Epicurus fecit. Neq; difputo qvali ipfe fuerit animo ergaDeum, vel num omnem ejus confcientiam amoremq; mente eliminaverit, in cujus operibus contemplandis per omnem fere vitam tam affidue fuit verfatus. Hoc faltim affirmo, ex fcriptis Ariftotelis, qvalia hodie extant, hoc neutiqvam conftare, nec poffe firmiter concludi Ariftotelem fuiffe Atheum, neqve adeo Hippocratem, ex fcriptis Hippocratis, qvod conatus nuper eft demonftrare vir acuti & acris ingenii. Nam qvod non plura de Deo dixerit uterqve, ferendum in Philofophis, qvi rationes proximas rerum naturalium exponere volebant, non ad caufam primam, qvam præponebant, tanqvam ad aram femper confugere, five, ut Ariftoteles Anaxagoram lib. 1. Metaphyf. c. 4. eo nomine reprehendens loqvitur, Tragicorum more Deum ex machina inducere ad explicandum argumentum. Ex eo autem, qvod in idea Dei, vel modi qvo ipfe in creando aut operando utitur, peccaverunt, non magis licet eos adfcribere Atheis, qvam alios qvoscunqve, qvi effentiam Dei aut attributa ejus defcribere, & rem homini incomprehenfibilem æqvare conceptionibus humanis fatagunt. Qvam primum enim ali-

qvis conabitur exponere qvid ſit Deus, qvomodo produxerit ac conſervet omnia, qva ratione interſit mundo, illico alius, qvi aliter ſentit, clamabit ab hoc tolli Deum. Neqve vero Tertullianus erat Atheus, cui Deus erat corpus, neqve omnes Athei, qvi Dei præſcientiam vel infinitatem, qvia capere non poſſunt, negant: neqve Athei univerſi illi, qvibus perſvaſum eſt à Deo homines feri ad malum, nec deniqve Athei nos, qvi Deum unum Patrem filium & Spiritum S. credimus, & hominem ὑποστατικῶς unitum Deo. Omitto dicere, qvod infelix fortaſſis, religioni certe & humano generi parum utilis, nec honorificus labor eſt, principes ingeniorum & præſtantiſſimos totius Antiqvitatis viros, invitos trahere in ſocietatem Atheorum, & univerſum Ethnicismum confundere cum Spinoſiſmo atq; Atheiſmo, cum Apoſtolus qvoqve in Ethnicorum ſapientibus non tam deſideret cognitionem Dei, qvam qvod Deum, qvem ex operibus cognoſcebant, non tanqvam Deum honore ſunt ſuper omnia proſecuti. Rom. I. 21.

DE VARIA PHILOSOPHIÆ ARISTOTELICÆ FORTUNA librum ſingularem Pariſiis ad Henr. Ludovic. Monmorium 1653. 8. edidit *Joh. Launojus* Theologus Sorbonicus, recuſum Hagæ Comitum 1656. 4. cujus ſumma hæc eſt: Capite I. ex Rigordo S. Dionyſii Monacho in vita Philippi Auguſti refert A. 1209. Pariſiis in Concilio Senonenſi Ariſtotelis libros flammis addictos fuiſſe, qvod Almarico errorum anſam præbuerint, & novis erroribus dare impoſterum qveant. Capite II. profert teſtimonia duorum & viginti veterum Eccleſiæ Doctorum, * qvibus ſubtilitas Ariſtotelica tanqvam Evangelicæ ac piſcatoriæ ſimplicitati adverſa improbatur ac rejicitur. Juſtini, Clementis Alex. Irenæi, Tertulliani, Origenis, Lactantii, Euſebii, Hermiæ, Baſilii, Nazianzeni, Epiphanii, Theodori presb. Fauſtini presb. Gregorii Bætici Eliberitani Epiſcopi, Ambroſii, Chryſoſtomi, Hieronymi, Simpliciani Mediolanenſis Epiſcopi, Auguſtini, Cyrilli, Socratis, Theodoriti, Æneæ Gazæi, Nemeſii, Sidonii Apollinaris, Manſveti Epiſcopi Mediolanenſis, Bedæ, Rabani Mauri, Remigii Lugdunenſis, Leonis IX. Ernulfi, & Bernardi, qvibus addit cœtum Epiſcoporum Ponti, Epiſtola ad Leonem

* Confer H. Ernſtium in Sopho Aſopho, & Ludov. Thomaſinum de Philoſophia lib. 1. c. 12. Rectius tamen fortaſſis feciſſent qvandoqve Sancti Patres, ſi, qvod facere poterant, reſpondiſſent ad argumenta, qvam ut qverentes de ſubtilitate eamqve Evangelicæ ſimplicitati etiam atqve etiam opponentes, ſpeciem præbuiſſent detrectantium pugnam, aut Logicam diſciplinam omnino repudiantium.

nem Thracem, & sextam Synodum. Cap. III. Bernardum refert Abailardo dialecticā Aristotelis exprobrantem, & Ottonem Frisingensem Trithemiumq; eodem nomine illum arguentes, tum Galteri opus Abailardo & Lombardo oppositum. Narrat præterea à Roberto Corceone Parisiensi Theologo derideri eos, qvi Philosophicas (hoc est Aristotelicas; nulla enim alia eo tempore Philosophia vigebat) propositiones in doctrina de Sacramento Eucharistiæ intrudunt.

Capite IV. profert constitutionem, qva idem Robertus à Papa Innocentio III. Academiam Paris. reformare jussus A. C. 1215. Aristotelis Metaphysicam & Physicam legere vetuit, *Dialectica* ejus recepta in locum Logicæ S. Augustini, qvam antea Lutetiæ traditam observat c. V. Capite VI. Gregorius IV. in Concilio Provinciali A. C. 1231, Aristotelis libros *Physicos & Metaphysicos* legi prohibet, *quousque examinati fuerint, & ab omni errorum suspicione purgati.* Qvo ipso Concilii Senonensis decretum emolliendo confirmasse videtur Launojo cap. VII. qvi notat Simonem Tornacensem sub idem tempus ob nimiam in Aristotele operam navatam hæreseos postulatum, alius itidem eodem nomine ab Odone reprehensus. Sanctum qvoq; Ludovicum Odonis æqvalem Magistrorum commentarios, qvos eum non libenter legisse testatur Gaufridus Bellilocus (Beaulieu) sanctorum Patrum libris postposuisse. Nihilominus Albertum M. & Thomam Aqvinatem vetitos Aristotelis libros etiam illustrasse commentariis, forte qvod decretum illud nescirent, vel potius, qvod interpretatione sua malis per Aristotelem male intellectum illatis optarent occurrere, Pontificis ipsius, ut videtur, indultu. At capite VIII. affertur Simonis, sedis Apostol. Legati, decretum, qvo A. C. 1265. Aristotelis Physicorum & Metaphysicorum lectionem, non ut Gregorius IX. fecerat, addita clausula, sed simpliciter interdicit.

Vicissim capite IX. occurrit instrumentum duorum Cardinalium, Joannis & Ægidii, commissariorum ab Urbano V. ad Academiam Parisiensem reformandam missorum A. C. 1366. qvo præter Organum Aristotelis permittitur, imo injungitur lectio *librorum de anima, de generatione & corruptione, de cœlo & mundo, parvorum naturalium & Metaphysicorum.* Capite X. A. C. 1387. à Facultate Theol. Paris. notatur Thomas Aqvinas, qvod in pluribus locis doctrinæ suæ ipse errarit ideo, qvod principia Philosophiæ, sive potius verba qvædam Aristotelis, ad conclusiones Theologicas nimis applicavit. Uti Clemens VII.

tum Petrus de Alliaco, Joh. Gerſon & Nic. de Clemangis, Pariſienſibus Theologis Philoſophiam Ariſtotelis exprobrarunt, Vicentius etiam Ferrerius inter alia his verbis: *Prædicare verba damnatorum, damnatio eſt: Dicit enim Hieronymus, quod Plato & Ariſtoteles in inferno ſunt.* Nicolaus tamen V. A. C. 1447. laudatur à Beſſarione, qvod *omnium Ariſtotelis ſcriptorum* lectionem non modo probavit, ſed & juſſerit de integro latinitate donari. Orta & inter eundem Beſſarionem ac Marcum Epheſium controverſia, qvorum hic ex recentiorum Academiarum ſententia Ariſtotelem, ille ex veterum Eccleſiæ doctorum ſuffragio Platonem in Chriſtianis Scholiis præferendum eſſe contendebat. Capite XI. Guilelmus Cardinalis Totavillæus A. C. 1452. à Rege Carolo VII. ad Reformandam Academiam Pariſ. miſſus, præter libros à commiſſariis Urbani V. conceſſos etiam *Moralia* Ariſtotelis legenda ſtudioſis præcipit. Eqvidem antea qvoqve à Buridano & aliis lecta & illuſtrata fuerat Philoſophi Ethica, ſed primus, ut à Launojo cap. XII. obſervatum, auctoritatem publicam huic rei addidit Totavillæus. Tunc publicus Ethicæ lector Pariſiis fuit conſtitutus, qvem ſingulis bienniis qvælibet natio vice & ordine legebat. Subnectit hiſce Launojus qverelas de Theologicis qvæſtionibus per Ariſtotelica Sophiſmata infuſcatis, Hieronymi Hangeſti libro de Academiis contra D. Lutherum, Joh. Majoris, Jacobi Almaini, Jodoci Clichtovei (qvi primus Theologorum Pariſ. contra Lutherum ſcripſit) Alberti Pighii, Melchioris Cani, Joh. Trithemii, Franciſci Rothomagenſis Archi-Epiſcopi & Franciſci Rogerii, Archidiaconi Tullenſis.

E contrario Facultas Pariſ. Lutherum A. 1521. inter alia notavit eo nomine, qvod Ariſtotelis moralem Philoſophiam cum Chriſti doctrina convenire negaſſet.

Capite XIII. De *Petro Ramo*, agitur, cui Ariſtotelem oppugnanti ſeſe oppoſuit Antonius Goveanus, qvi plures ſtatim ex Academiæ Magiſtris in ſuas partes traxit, ita ut poſt multas altercationes ad arbitros demum deveniretur, qvos Ramus optabat Ioh. Qvintinum in decretis doctorem, & Joh. Bellomontanum, Artis Medicæ Magiſtrum: Goveanus Petrum Daneſium & Franciſcum Vicomercatenſem, qvibus Franciſcus I. Rex proprio motu Joh. Salignacum Theologiæ Profeſſorem adjunxit. Ramus vero ab judicio arbitrorum provocavit, donec Rege omnem provocationem ulterivrem prohibente, libros ſuos arbitrio cenſorum ſubmittere eſt coactus. A qvo tempore ſubtrahen-

hentibus sese Quintino & Bellomontano, Ramus * solus relictus, ejusqve libri damnati sunt, hinc Regis edictum, per qvod Aristotelis scripta non dialectica tantum, de qvibus præcipue cum Ramo lis erat, sed universa asseruntur & commendantur. Ait igitur Launojus cap. XIV. primum fecisse Franciscum Regem, qvod nulli ante eum Reges vel Imperatores fecerunt, nam Philippum qvoq; Augustum igni tradita Aristotelis scripta vidisse, ac tacuisse. Capite XV. in nova reformatione Academiæ Paris. A. 1601. Aristotelis libri Loigci, Ethici, Physici ac Metaphysici doceri præcipiuntur. Cap. XVI. Facultas Theologica Paris. A. 1624. theses Anti Aristotelicas à Joh. Bitaudo, Antonio de Villon & Stephano de Claves vulgatas notavit censura, Bitaudus vero cum reliquis duobus intra viginti qvatuor horas Lutetia exire jubetur SCto, nec cuiqvam, pœna corporis proposita, permissum theses illas vendere vel in publicum protrahere, aut contra veteres & probatos auctores ulla dogmata tenere.

Capite XVII. leguntur loca veterum scriptorum Ecclesiasticorum qvi favent Aristoteli, ut Hieronymi & Lanfranci Cantuariensis. Et qvod Anatolium Laodicensem Episcopum, Alexandriæ Philosophiam Aristotelis tradidisse scribit Eusebius VII. 26. Hist. Beda sententias ex Aristotele excerptas in unum corpus compegit. Petro Cellensi mos disputandi Aristotelicus exprobratur à Nicolao S. Albani Monacho. Aristotelem laudavit & Rhodiensis Episcopus sessione qvarta Concilii Florentini, & Pius II. Papa in bulla retractationū suarum. Johannes Sarisberiensis Aristotelis libros descriptos mitti sibi flagitat à Richardo Archiadiacono Constantiensi Epist. 202. & E recentio-

* Quanti denique constiterit bono Ramo Aristotelem oppugnasse narrat Thuanus lib. 52. Hist. ad A. 1572 ubi de nuptiis Parisinis: *Petrus Ramus in Verumanduis natus, cum diu bonas literas, Philosopiam & postremo Mathematicas scientias in Pralaa Schola, cui praerat, & postea in Regio auditorio docuisset, postremo erroneam in Philosophicis doctrinam invexit, Aristotelem voce & scriptis importune oppugnans, qua de re cum Jacobo Carpentario Claremontano magna controversia ei fuere, & antea majores cum Antonio Goveano & Joachimo Perionio. Tamen ex eo commendatione dignus fuit, quod ingenio diligentia, assiduitate, & opibus etiam suis, quantum in ipso fuit, rem literariam juvit ac promovit, instituta Mathematices professione, cui annum vectigal D. librarum è facultatibus suis attribuit. Is à Carpentario amulo & seditionem adjuvante immissis sicariis è cella in qua latebat extractus, & post depensam pecuniam inflictis aliquot vulneribus per fenestras in aream pracipitatus est, effusis visceribus, qua pueri furentes magistellorum pari rabie incitatorum impulsu per vias sparserunt, & cadaver ipsum scuticis in professoris opprobrium diverberantes contumeliose & crudeliter raptaverunt.*

centioribus Melchior Canus X. 5. Locor. Theolog. Thomæ Aqvinatis ſententiam præfert Auguſtinianæ, qvorum illa Ariſtotelis, hæc Platonis Philoſophiam retinendam exiſtimavit, ita tamen ut ne per divum Thomam, qvod Audomarus qvoq; Talæus jure reprehendit, ex Ariſtotele Deus fieret. Ariſtotelis doctrinam retineri etiam voluit Antonius Bernardus Mirandulanus Caſertæ Epiſcopus libro XXVI. everſionis ſingularis certaminis ſect. 6. Franciſcus vero Patricius (poſt Guil. Poſtellum qvi in præfat. ad Juſtini Martyris everſionem Ariſtotelicorum dogmatum, dicatam Carolo Cardinali Lotharingo, bellum adverſus Ariſtotelem velut hereticorum & Atheorum parentem ſuſcepiſſe ſe Juſtini lorica tectum ait) acriter adverſus Ariſtotelicam Philoſophiam diſputavit tomo qvarto diſcuſſionum Peripateticarum, A. 1581. & A. 1591. in nova de univerſis Philoſophia, ut Gregorio XIV. ſvaderet ablegandum eſſe Ariſtotelem, eum cum Platonis Philoſophia contendit, & in tribus & qvadraginta capitibus hanc ei præferendam, Chriſtianæqve Religioni propiorem eſſe contendit. Qvæ publicus cenſor Jacobus de Lugo eatenus probavit, *ut minime negetur Ariſtotelis Philoſophiam eſſe ancillam Theologiæ.* Neqve Patricius Gregorio ut Ariſtotelem Platone recepto proſcriberet, perſvadere potuit, neqve illud facere auſus eſt Clemens VIII. à Bellarmino monitus, qvod eo magis cavendus ſit Plato, qvo facilius poſſit, dum ad placita Chriſtiana propius videtur accedere, erroribus ſubtilioribus præbere anſam & decipere incautos. Concludit Launojus, neqve Platonis neq; Ariſtotelis Philoſophia in religione eſſe opus, cui ſufficere debet divinorum ſcriptorum auctoritas & qvam ex Vincentio Lirinenſi & Theodorito addit, Eccleſiæ Catholicæ traditio.

Qvanqvam autem ab illo tempore etiam late imperium obtinuit Ariſtotelis Philoſophia, qvæ Græcis primum, hinc Arabibus atq; inde Scholaſticis doctoribus per plurium jam pridem ſæculorum ſpatium, probata fuit: tamen Avorum Patrumqve noſtrorum memoria præclari qvidam viri pulchre auſi ſunt imperium ejus excutere, qvod contra ipſius voluntatem (neutiqvam enim ſibi potius qvam Naturæ rerum credi, aut nihil à poſteris addi inventis ſuis voluit Ariſtoteles) plane in Tyrannidem abierat. Præ cæteris *Petrus Gaſſendus* hoc egit in Exercitationibus paradoxis * adverſus Ariſtotelicos, monens hos ex germana Philoſophia feciſſe Sophiſticam, & immerito Philoſophandi libertatem ſibi ipſis ademiſſe, apud ipſum vero Ariſtotelem innumera

* Gratianopoli A. 1624. 8. Hagæ Comit. 1656. 8. & Tomo III. Opp.

mera deficere, ſuperfluere, fallere & contradicere. Inprimis vero *Renatus Carteſius* pomœria ſanioris Philoſophiæ qvomodo pace Ariſtotelis feliciter proferenda eſſent laudatiſſimo exemplo demonſtravit, qvi de Ariſtotele, * *cum ille homo*, inqvit, *tam felix extiterit, ut quæcunque olim ſive cogitans ſive incogitans ſcriptitavit, hodie à plerisque pro oraculis habeantur, nihil magis optarem, quam ut à veritate non recedendo, ejus veſtigia in omnibus ſequi poſſem.* Tantum viciſſim optandum erat, ut multi ex Carteſii aſſeclis non pro libera & diligenti veritatis inqviſitione, qvam magiſter ipſorum præivit, novam ſectariam & æqve ut Ariſtotelicorum ſervilem, nec minoribus adeo difficultatibus ** obnoxiam Philoſophiam cœpiſſent introducere.

COMMENTARIOS & INTERPRETES in Ariſtotelem Veteres Græcos recenſuit *Philippus Labbeus* in brevi conſpectu Ariſtotelis & Platonis Græcorum interpretum typis editorum. Pariſ. 1657. 4. Catalogi eorum qvi in Ariſtotelem ſcripſerunt, ſed non ſatis diſtincti neqve accurati leguntur in editionibus Græcolatinis Ariſtotelis, in Poſſevini Bibl. ſelecta, in Bibl. Philoſophia Bolduani & Lipenii: in Hendreichii Pandectis Brandenburgicis &c.

Felicis Accoromboni Nobilis Eugubini Civis Romani Commentarius obſcuriorum locorum & ſententiarum in omnibus Ariſtotelis ſcriptis, & controverſiarum inter Platonicos, Galenum & Ariſtotelem examinatio lucem vidit Romæ. A. 1590. fol.

DE LOCIS IN ARISTOTELE MATHEMATICIS, *Joſephus Blancanus* Mathematum in Gymnaſio Parmenſi Profeſſor librum vulgavit Bononiæ 1615. 4. cum diſſ. de Mathematicorum rerum natura, & Chronologia illuſtrium Mathematicorum.

ISAGOGEN ad lectionem Ariſtotelis, cum ſingulorum ejus librorum ſcopo & partitione ſcripſit *Mich. Piccartus*, Norimb. 1605. 8. recuſam

* Carteſius Epiſt. de motu cordis ad Medicum Lovanienſem, qvæ exſtat in Beverovicii qvæſt. Epiſtol. p 125.

** Svite du voyage du Monde de Mr. des Cartes p. 105. *Les Peripateticiens ont auſſi leurs difficultez à reſoudre, on n'en peut pas douter, mais fuſſent elles encore plus grandes de qu'elles ne ſont, tandis que les Carteſiens n'auront rien de plus intelligible à nous beaucoup dire, il faut s'en tenir là & raiſonner ſur ce point particulier, comme fit ſur toute la Philoſophie un grand Miniſtre d'Etat il y a vingt cinq ans. On luy conſeilloit de ne point faire apprendre à ſon fils aiſné l'ancienne Philoſophie, par ce que, luy diſoit on, il n'y a dans cette Philoſophie que des niaiſeries & des folies. On m'a dit auſſi, reſpondit-il, qu'il y a bien des fadaiſes & des chimeres dans la nouvelle: ainſi, continua-t-il, folie ancienne, folie nouvelle, je croy qu'ayant à choiſir, il faut preferer l'ancienne à la nouvelle.*

eusam I. Conr. Durrio curante A. 1660. 8. cum Epistola H. Conringii, qva non dubitat hoc scriptum præferre libris si exstarent Andronici Rhodii & Adrasti qvos de ordine scriptorum Aristotelis condiderunt. Analysin & Epitomen scriptorum Philosophi composuere *Carpentarius*, *Du Vallius* &c.

LEXICON Philosophiæ Aristotelicæ, ut Platonicæ & Stoicæ, sub titulo seminarii edidit *Joh. Baptista Bernardus*, cujus viri mentionem feci supra in extremo capitis primi. *Petrus* qvoqve *Petitus* Medicus Parisiensis, Lexicon vocum Philosophicarum Aristotelis concinnaverat, sed illud lucem non vidit.

DE ARISTOTELIS DISCIPULIS scripserat *Nicander* Alexandrinus, teste Svida in Αἰσχρίων. *Maximi* ὑπομνήματα περὶ Ἀριστοτέλην qvale fuerit non possum dicere. Memoratur à Svida.

ARISTOTELIS DETRACTORES è veteribus fuere *Cephisodorus* Isocratis discipulus, de qvo dixi lib. II. cap. 26. in Isocrate, *Timæus* historicus, cujus invectivam in Aristotelem improbat Polybius Excerpt. Peiresc. p. 46. *Eubulides*, Laert. II. 109. ejusq; discipulus *Alexinus*, contra qvorum criminationes videndus Aristocles apud Eusebium XV. 2. præparat. *Epicurus*, qvi Aristotelem traduxit in Epistola περὶ ἐπιτηδευμάτων apud Athenæum VIII. p. 354. *Dicæarchum* qvoq; his annumerat Themistius in Sophista p. 285. Singulare præterea odium in Aristotelem fuit *Caracalla* Imp. qvi scripta ejus comburi jussit, cum fidem haberet iis qvi Alexandro M. venenum Aristotelis consilio datum fuisse tradiderunt. Vide Xiphilinum p. 329. seq. Antiqvioribus Philosophis, qvos subinde impugnat Aristoteles, injuriam fecisse, & vetustiores illos rectius pleraqve tradidisse contendit *Peganinus Gaudentius* in dissertatione exoterica de Aristoteleo veterum contemptu, edita Pisis 1640. 4.

EX ENCOMIIS in Philosophum collatis juvat unicum, cui lubens assentior, adscribere Qvintiliani X. Institut. Or. *Quid Aristotelem, quem dubito scientia rerum, an scriptorum copia, an eloquendi svavitate, an inventionum acumine, an varietate operum clariorem putem.* Cæterum nimias & humanum captum superantes laudes, qvibus eum oneravit præter alios Averroes, merito exsibilat Malebranchius lib. 2. de inqvirenda veritate, cap. 7.

CAP.

CAPUT VII.

Scripta Ariſtotelis deperdita, digeſta ſecundum ordinem literarum.

Περὶ τἀγαθῦ, γ'. Laert. V. 22. Simplicius in 1. de anima text. 26 ubi teſtatur Ariſtotelem in hoc opere Pythagorica Platonicaqve περὶ τ̃ ὄντων decreta è Platonis ſermonibus memoriæ mandata tradidiſſe. Idem reſpicit Philoponus in IV. Phyſic. comment. 28. ἀγράφυς τῦ Πλάτων☉ συνυσίας perſcripſiſſe Ariſtotelem teſtatus. Meminit & Aphrodiſeus in Metaphyſ. & Svidas in ἀγαθῦ δαίμον☉. Vide infra, qvæ de libris περὶ φιλοσοφίας. Anonymus Menagii & MStus Laertii codex Regius Pariſienſis, περὶ τῦ ἀγαθῦ α'. male. Nec melius Sam Petitus, qvi IV. 10. Miſc. legit α', β'.

Αἴτια ποιητικά, ſive αἰτίαι ποιητικαί. Anonymus Menagii.

Περὶ τ̃ αἱρετῦ καὶ συμβεβηκότ☉ α'. Laert. V. 23. & Anonymus Menagii.

Περὶ Ἀλεξάνδρυ libros VIII. memorat Anonymus Menagii. Librum qvintum ſed non viſum ſibi allegat Euſtathius ad Dionyſii periegeſin v. 1140. Ἀριστοτέλης ὥς φασιν ἐν πέμπτῳ περὶ Ἀλεξάνδρυ.

Ἀλέξανδρ☉ ἢ ὑπὲρ ἀποικιῶν. α'. Laert. V. 22. Anonymus Menagii ἀποικιῶν. Idem Anonymus memorat librum Ariſtoteli falſo inſcriptum, cui titulus Ἀλεξάνδρυ ἐγκλησία.

Πρὸς τὰ Ἀλκμαίων☉. α'. Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Ἀναλυτικῶν libros qvadraginta in Bibliotheca Alexandrina ſub Ariſtotelis nomine repertos eſſe teſtatur Ammonius ad Categ. Philoponus & Magentinus in 1. Analyticorum.

Ἀνατομῶν, *libri octo*. Laert. V. 25. ſive *libri ſex*, ut Anonymus Menagii Ex aliorum narrationibus pleraq; ſcripſiſſe, contendit Hieronymus Mercurialis 2. 10. Var. Lect. eorum nempe qvos per totius Aſiæ Græciæq; regiones animalia alere & Ariſtoteli parere Alexander juſſerat. *quos percunctando*, inqvit Plinius VIII. 16. Hiſt. præcla-

clara illa de animalibus volumina condidit. Anonymus Menagii inter ψευδεπίγραφα Aristotelis refert Ἀνατομὴν ἀνθρώπου, Menagius eandem esse putat succinctam & elegantem tractationem περὶ τῶν ἐν ἀνθρώποις μορίων qvam *Petrus Laurembergius* Hamb. 1616. 4. cum versione sua edidit sub titulo: Anonymi Philosophi antiqvissimi εἰσαγωγὴ ἀνατομική.

Ἐκλογαὶ ἀνατομῶν ά. Laert. V. 25. Anonymus Menagii, Apollonius hist. mirab. c. 39. Respicit ipse Aristoteles (judice Menagio) III. 2. hist. animal.

Περὶ συμβιώσεως ἀνδρὸς καὶ γυναικός. Anonymus Menagii.

Νόμοι ἀνδρὸς καὶ γαμετῆς. Idem.

Περὶ ἀνθρώπου φύσεως. Idem Anonymus.

Ἀπολογία. Athenæus lib. XV. p. 697. addens cautelam: εἰ μὴ κατέψευσται ὁ λόγος. Titulus integer scripti: Ἀπολογία Εὐσεβείας πρὸς Εὐρυμέδοντα & ab Anonymo Menagii inter Pseudepigrapha refertur.

Ἀπορημάτων ποιητικῶν ά. Anonymus Menag.

Ἀπορημάτων Ἡσιόδου ά. id.

Ἀπορήματα Ἀρχιλόχου, Εὐριπίδου, Χοιρίλου ἐν βιβλίοις γ'. id.

Ἀπορήματα Ὁμηρικά. Vide infra in Ὁμηρ.

Ἀπορημάτων θείων ά. id.

Προτάσεις περὶ ἀρετῆς, ά, β', γ'. Laert. V. 23. aut Ἐνστάσεις sive ἀντιτάσεις, ά ut Ambrosius Laertii interpres & Anonymus Menagii.

Περὶ ἀρχῆς ά. Laert. V. 23. qvo in loco Samuel Petitus IV. 9. Misc. legebat περὶ ἀρχῶν ά, β'. & exstare hodie putabat sub titulo libri I. & III. Metaphys. In Anonymo Menagii est περὶ ἀρχῶν ἢ φύσεως, ά.

Περὶ τῆς Ἀρχύτου φιλοσοφίας ά, β', γ', Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Ἐκ τῶν Τιμαίου καὶ Ἀρχύτου ά. sive Τὰ ἐκ τοῦ Τιμαίου καὶ τῶν Ἀρχυτείων, Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Ἀστρονομικόν, ά. Laert. V. 26. Anonymus Menagii.

Ἄτακτα ιβ'. Laert. V. 26. Male Casaub. πέρατα. Male etiam Anonymus Menagii Διατάκτων ιβ'. pro ἀτάκτων. Alios ἀτάκτων h. e. Miscellaneorum scriptores vide apud Wovveranum c. 13. Polymath & Henr. Valesium ad Harpocrat. in παμμιγές.

Περὶ βασιλείας ά. Laert. V 22. Ammonius in vita. Anonymus Menagii, & Nunnesianus, cujus hæc sunt verba: *Ut omnibus hominibus universaliter benefaceret, scripsit Alexandro librum* de regno, *docens ipsum* qua-

qualiter oportet regnare: & in tantum movit animum Alexandri ad faciendum, (leg. benefaciendum) *quod dicebat: quod non benefeci aliquibus hodie, non regnavi.*

Περὶ ἦ βελτίονος, α Lart. V. 23. Anonymus Menagii.

Ὑπὲρ ἦ μὴ γήμαι. Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Γεωργικά. Anonymus Menagii refert inter scripta Aristoteli supposita.

Γρύλλος. Vide infra περὶ ῥητορικῆς. Laert. V. 25. Qvintilianus II. 17. Institut. Orator.

Προβλήματα ἐκ τῶ Δημοκρίτε, α, β. Laert. V. 26. Anonymus Menagii.

Πρὸς Δημόκριτον α. Laert. V. 27. Tractatus fuisse videtur, licet Laertio inter Epistolas male referatur.

Διαιρέσεις σοφιστικαὶ, δ. Laert. V. 22. Anonymus Menagii, sed unum duntaxat librum numerans.

Διαιρέσεις, ιζ id. 23.

Διαιρετικῶν α id.

Διαιρετικὸν α. id. 24. Simplicius in Categ.

Διάλογοι. Dio Chrysost. Orat. 53. de Homero & Basilius Epist. 167. qui docet eum mature à Dialogis scribendis destitisse, qvod cum Platone paria facere non posset.

E *diatribis* Aristotelis locus affertur à Stobæo Serm. 43. p. 303.

Διάφορα. Anonymus Menagii, nisi hoc vocabulum loco modum sit, & referendum ad ἐγκώμια, aut exciderit aliqvid ad qvod referri debebat. Vide supra in ἀπαντα.

Διδασκαλίαι. Vide supra lib. 2. c. 19. in notitia Tragicorum; ubi de Aristotele.

Περὶ δικαιοσύνης, δ. Laert. V. 22. Anonymus Menag. Demetrius de elocutione sect. 28.

Περὶ δικαίων, β. Laert. V. 24. Anonymus Menag.

Δικαιώματα, α β. Laert. V. 26. Harpocrat. in δρυμός.

Δικαιώματα πόλεων vocat Eustathius in Iliad. η. p 559. & Anonymus Menagii. Nunnesianus *Justificationes græcarum civitatum, quibus* inqvit, *lites Græcorum determinabat. Scripta autem est ab eo posterius historia Politiarum.* Male δικαιώματα πολέμων apud Ammonium Grammaticum in νῆες, licet illam lectionem tuentur viri magni Hugo Grotius præf. de jure B. & P. ac Valesius ad Harpocration. p. 273.

Διονυσιακῶν ἀστικῶν καὶ Ληναίων προοιμίων α'. Anonymus Menagii. Cæterum ut docet scholiastes Thucydidis, hymni apud veteres prooemia appellabantur.

Νῖκαι Διονυσιακαί. Vide infra in νῖκαι.

Περὶ δόξης. Anonymus Menagii.

Τα ἐγκύκλια Arist. l. 1. Nicomach. c. 5. Καὶ περὶ μὲν τῆς καθ' ἡδονὴν καὶ τῆς πολιτικῆς ἅλις. Ἱκανῶς γὰρ καὶ ἐν τοῖς ἐγκυκλίοις εἴρηται περὶ αὐτῶν. Puto falsos fuisse eos, qvi teste Eustratio p. 10. existimarunt ab Aristotele respici poema qvoddam Heroicum, in qvo post certum numerum versuum subinde ultima verba primis responderint, atq; ideo opus inscriptum fuisse ἐγκύκλια. Φασὶ τ' Ἀριστοτέλην ἔπη τινὰ ἐκθέσθαι ἐπιτήδες κατά τινα ἀριθμὸν συμποσούμενα (leg. συμπονούμενα) ἐν ἑτέρᾳ καὶ ἑτέρᾳ θέσει καὶ τάξει, ὧν ἑκάστη ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἤρχετο καὶ τὶ αὐτὸ κατέληγε, διὸ καὶ ἐγκύκλια ταῦτα ὠνόμαζεν. Verius est, hoc opere comprehensas fuisse promiscuas & exotericas de variis rebus disputationes, ad Encyclopædiam spectantibus. Hic enim sensus vocis ἐγκυκλίων, ut observarunt Wovveranus c. 24. polymathiæ & Salmasius p. 240. ad Simplicium. Franciscus Patricius T. 1. discuss. peripatet. lib. 6. Jos. Scaliger sive Ivo Villiomarus adversus Rob. Titium III. 20. Ἐγκύκλια Aristotelis problemata allegantur à Gellio XX. 4. Ἐγκυκλίων duos libros memorat Anonymus Menagii & Laertius V. 26. Problematum saltim pars hodie exstat, ut supra in editis Philosophi scriptis notavi num. XXV.

Ἐγκώμια ἢ ὕμνοι. Anonymus Menagii.

Τέχνη ἐγκωμιαστική. id.

Ἐγκώμιον λόγου. id.

Ἐγκώμιον πλούτου. id.

Περὶ εἰδῶν καὶ γενῶν. Laert. V. 22. Anon. Menag. περὶ εἰδῶν.

Περὶ ἑκουσίου α'. Laert. V. 24. Anon. Menag. περὶ ἑκουσίων.

Ἐλεγεῖα in Eudemum Cyprium, qvorum initium: Καλλιτέκνου μητρὸς θύγατερ. Laert. V. 27. Anonymus Menagii. Olympiodorus commentar. in Georgiam Platonis, & ex eo Patricius discuss. Peripatet. p. 94. seq. Bessarion contra calumniatorem Platonis lib. 1. c. 3. ubi versus aliqvot latine redditi, in Platonis laudem.

Περὶ ἐναντίων α'. Laert. V. 22. Anon. Menagii. ἐκλογὴ τῶν ἐναντίων dicitur Aristoteli IV. 2. Metaph. Sam. Petito judice exstat hodie sub titulo libri X, Metaphys.

Ἐν-

Ἐνθυμήματα ῥητορικά. Ἐνθυμημάτων αἱρέσεις (al. minus bene διαιρέσεις) ά. Laert. V. 24. Anonymus Menagii: Ἐνθυμημάτων ῥητορικῶν ά. Ἐνθυμημάτων καὶ αἱρέσεων.

Ἐνστάσεις. α Vide supra in ἀρετῆς.

Περὶ εὐβοίας. Shol Apollonii lib. 1. sed respicit partem operis πολιτειῶν qvæ erat de Rep. Euboeorum.

Ἐξηγημένα κατὰ γένος. Laert. V. 26. Aliæ editt. ἐξηγημένα. Anonymus Menagii ἐξηπασμένα κατὰ γένος, ιδ.

Ἔπη, qvorum initium: Ἁγνὲ θεῶν πρέσβιστ' ἑκατηβόλε. V. 27. Anonymus Menagii.

Περὶ ἐπιστημῶν ά. Laert. V. 22. Anonymus Menag. Samuel Petitus IV. 9. Misc. opinatur hos libros hodie exstare sub titulo libri II. & IV. Metaphys.

Ὑπὲρ ἐπιστήμης. ά. id. 23.

Ἐπιστολαί. De Aristotelis Epistolis deperditis pariter & iis qvæ exstant jam dixi supra in Epistolographis lib. 2. c 14. num. 17. & 38. Anonymns Menagii memorat Epistolas viginti. Laertius V. 27. Epistolas ad Philippum, Selymbriorum Epistolas, (hoc est ut intelligo, scriptas Selymbriorum nomine, qvæ fuit urbs Propontidis: Ad Aristonem, 1. Ad Hephæstionem, 1. Ad Mentorem, 1. Ad Philoxenum 1. Ad Themistagoram 1. Ad democritum 1. Ad Antipatrum IX. Ad Alexandrum IV.

Ὑπομνήματα ἐπιχειρηματικὰ sive ἐπιχειρηματικοῦ (λόγου) vel ut alii ἐπιχειρηματικά. γ'. Laert. V. 23. Simplicius in Categor. Anonymus Menag. ὑπομνημάτων ἐπιχειρηματικῶν, γ'.

Ἐπιχειρημάτων. ϛ'. Laert. V. 24. Anonymus Menagii.

Περὶ ἑρμιόνης ἱεροῦ. Schol. Theocriti Idyll. 15.

Περὶ ἐριστικῶν. ά, β. Laert. V. 22. & 29. Hesych. illustris, licet H. Steph. testatur eo in loco codices nonnullos legere ἐρωτικῶν. Anonymus vero Menagii hosce libros eosdem facit cum sophisticis elenchis qvi exstanr. Ἐλέγχων σοφιστικῶν ἢ περὶ ἐριστικῶν νικῶν.

Λύσεις ἐριστικαί. δ. Laert. V. 22. Anonymus Menag.

Προτάσεις ἐριστικαί. infra in περὶ.

Ἐρωτικός. ά. Laert. V. 22. Sed Athenæo XV. p. 674. laudatur secundus liber ἐρωτικῶν, & Anonymus Menagii memorat ἐρωτικῶν libros sex. Forte ex hoc opere sunt qvæ profert Athenæus XIII. p. 564.

Ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως ά, β'. Laert. V. 23. Ex Sam. Petiti sententia

hic est liber octavus Topicorum ex iis qvi extant. Cæterum τὰ περὶ ἐρωτήσεως á Topicis distinguuntur apud Laert. V. 29.

Εὔδημος ἢ περὶ ψυχῆς. In Eudemum Cyprium, familiarem suum defunctum dialogus. Plutarch. in Dione & Consolat. ad Apollon. Proclus 5. in Timæum & in Phædonem ac Georgiam. Vide Patricii discussiones Peripateticas lib. VII. p. 93. Respicit Cicero 1. de divinat. Laert. V. 22. inter alia in hoc dialogo confutaverat eos qvi animum tantum habuerunt pro harmonia, teste Simplicio in 1. de anima text. 54. qvi illius iterum meminit lib. 3. text. 1.

Περὶ εὐγενείας ά. Laert. V. 22. Anonymus Menagii. Athenæus sub init. libri 13. ubi Codices qvidam male περὶ συγγενείας. An genuinum Aristotelis, dubitat Plutarchus in Aristide extremo. Sane inter Theophrasti scripta fuit etiam liber hujus argumenti. Sed in fragmento libri qvod etiamnum inter opera Aristotelis exstat è Stobæi Serm. 84. verba illa ad qvæ Plutarchus respicit occurrere, annotatum est à Seldeno in præf. ad præclarum opus qvod de titulis honorum edidit. Aliud fragmentum apud eundem Stobæum Serm. 86.

Περὶ εὑρημάτων. Clemens Alex. 1. Strom. p. 308.

Περὶ εὐχῆς ά. Laert. V. 22. Simplicius in 2. de cœlo, Anonymus Nunnesii & Menagii. Respicit Varro Eumedinibus apud Nonium in *miras*. Uide Scaligerum sive Ivonem Villiomarum adversus Rob. Titium IV. 13.

Περὶ τῶν ζώων ἠθῶν καὶ βίων. Athenæus VII. p. 282. & 307. Eadem leguntur tamen in edito de animalium Historia libro IX.

Ζωϊκά Apollonius c. 27. hist. commentitiæ, ubi hoc opus ab altera πραγματείᾳ περὶ ζώων distinguit. Vide infra περὶ ἰχθύων & eundem Apollonium. cap. 28.

Περὶ τῶν μυθολογουμένων ζωϊκά Laert. V. 25. Anonymus Menag.

Ὑπὲρ τῶν συνθέτων ζώων. Laert. V. 25. Anon. Menag.

Περὶ ζωῆς καὶ θανάτου liber diversus ab edito. Apollonius hist. mirab. cap. 26.

Περὶ ἡδονῆς ά. Laert. V. 22. & 24. Vel Aristoteles bis tractavit idem argumentum, vel qvod hoc loco probabilius mihi videtur, eundem librum bis numeravit Laertius. Memorat & Anonymus Menagii.

Τέχνης τῆς θεοδέκτου συναγωγή. infra in τέχνη.

Θεο-

Θεολογούμενα. Macrob. 1. Saturnal c. 18. nisi diversus à nostro Aristoteles intelligitur: nam velut à celebri illo Stagirita eum distincturus, *Aristoteles*, inqvit, *qui Theologumena scripsit, Apollinem & liberum Patrem unum eundemq; Deum esse, cum multis argumentis asserat* &c. De nostro qvidem Ammonius in vita: Τῇ δὲ θεολογίᾳ εἰ καὶ μηδὲ προσέθηκεν, ἀλλ' οὖν οὐδὲ αὐτῆς ἐλλιπῶς ἐπραγματεύσατο. οὐ γὰρ τὰ ἐγκόσμια μόνα ᾔδει, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπερκόσμια. Julianus Epist. ad Themistium p. 265. Aristotelis dictum refert ὅτι μὴ μᾶλλον αὐτῷ προσήκει φρονεῖν ἐπὶ τῇ θεολογικῇ συγγραφῇ ἢ καθελόντι τὴν περσῶν δύναμιν, *non minus ingentes se animos ob Theologicum quod elucubrarat opus gerere posse, quam Alexandrum qui Persarum opes everterat.*

Θέσεις ἐπιχειρηματικαὶ sive ἐπιχειρητικαὶ κέ. Θέσεις ἐρωτικαὶ δ'. Θέσεις φιλικαὶ β'. Θέσεις περὶ ψυχῆς ά. Laert. V. 24. & Anonymus Menagii, qvi addit θέσεις πολιτικὰς libris 2. Memorat Theon qvoqve in progymnasm. θέσεις, Aristotelis pariter & Theophrasti, de qvo infra.

Περὶ θηρίων *de bestiis Venenatis.* Eratosthenes c. 41. Catasterism.

Ἰατρικὰ Laert. V. 26. licet in antiqvioribus editt. legitur τακτικά. Anonymus Menagii: περὶ ἰατρικῆς β'. & postea περὶ ἰατρικῆς ζ'. Medicinæ operam dedisse Aristotelem testatur præter Anonymum Nunnesii & Ælianum IX. 22. Var. Plutarchus in Alex. qvi hoc nomine gratum Regi fuisse affirmat. Etiam φαρμακοπώλης aliqvando fuit Aristoteles, si vera sunt qvæ narrat Ælianus V. 9. Var. Vide & infra in συναγωγή. Arabibus adhuc esse *libros quinque de Medicina*, sub Aristotelis nomine, testatur Herbelotus in Bibliotheca Orientali p. 972. b.

Περὶ ἰδίων ά. Laert. V. 22 an ἰδεῶν? de qvibus duos libros scripsisse testatur Syrianus in extremo commentarii ad XIII. Metaphys.

Περὶ τῆς ἰδέας ά. Laert. V. 23. Anonymus Menagii, Alex. Aphrodiseus 4. in Metaphys. Scholiastes MS. ad Dionysium Thracem: ἰστέον δὲ ὅτι οἱ ὅροι τῶν καθόλου καὶ αἰσθομένων εἰσίν, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης εἴρηκεν ἐν τῷ περὶ ἰδεῶν, ἃ πρὸς τὰς Πλάτωνος ἰδέας ἐστὶν αὐτῷ πεποιημένα.

Περὶ ἰχθύων. Athen. lib. VII. p. 302. nisi pars potius operis de animalibus respicitur.

Περὶ ἰχθύων ἢ ζωϊκόν. Athenæus VII. p. 286. 320. ubi refert qvædam in Historia animalium haud obvia. Confer supra in ζωϊκά.

Περὶ καλοῦ ά. Laert. V. 24. Anonymus Menagii περὶ κάλλους.

Κατηγοριῶν liber alter diversus ab eo qvi exstat, Memoratur ab Adrasto apud

apud Simplic. & Ammonio ad Categorias, sed pro spurio habitus. Vide Patricii discuss. Peripatet. T 1. p. 20.

Κηρία. Eutocius ad Archimedem de Circuli dimensione ait plures hoc problema solvere conatos esse, uti non fugiat eos, qvi Eudemi Historiam Geometricam legerunt, καὶ τ̃ Ἀριστοτελικῶν μεταχείρισις κηρίων. Idem Eutocius sub extremum libri laudat Porum Nicænum Philonis Gadarensis discipulum ἐν κηρίοις. Commandinus utrobiqve legit Κυρίων & Κυρίοις malè.

Περὶ κινήσεως α΄, β΄. Laert. V. 23. Philoponus VII. contra Proclum & Anonymus Menagii, qvi unum duntaxat librum memorat. Sunt qvi putant hos esse libros postremos Φυσικῆς ἀκροάσεως, in qvibus de motu agitur.

Κορύνθιος. Vide infra in Νήρινθος.

Περὶ Κυάμων. Laert. VIII. 34.

Κτίσεις sive Origines urbium. Plutarch. qvod non svaviter vivitur secundum Epicurum p. 1093.

Κύκλος à qvo diversum opus περὶ ποιητ̃, γ΄. licet Anonymus Menagii legit Κύκλος ἢ ποιητῶν, γ΄.

Κωμικοί. Erotianus in Ἡρακλείης νόσου. Videtur fuisse pars Διδασκαλιῶν qva de Comicis egit. Confer Jonsium p. 55. de scriptoribus Hist. Philos. cui tamen non assentior, opus hoc juniori cuidam Aristoteli Grammatico tribuendum esse conjicienti.

Κυρήνη. Menagius ad Laertium p. 204. notat Aristotelem ἐν κυρήνῃ citari à Polluce IX. 6. Forte respexit descriptam ab Aristotele in opere πολιτειῶν Remp. Cyrenaicorum. Possunt etiam verba Pollucis ita intelligi, ut teste Aristotele affirmet tetrasteterem aureum in usu fuisse Cyrenis.

Περὶ λέξεως καθαρᾶς α΄. Anonymus Menagii.

Περὶ λέξεως β΄, Laert. V. 24. Forte iidem qvi Simplicio ad Categorias: τὰ περὶ λέξιν, ut Clarissimus Menagius annotavit.

Περὶ τ̃ λίθου *de Magnete* Laert. V. 26. Galenus vel qvisqvis auctor libri de incantatione laudat Aristotelem in libro de lapidibus. Sic & Anonymus Menagii. Et Philippus Labbeus p. 255. Bibl. MSS. testatur librum Aristotelis de gemmis Arabice exstare MS.

Ἐγκώμιον λόγου. Anonymus Menagii inter Pseudepigrapha refert.

Μαγικὸς sive Μαγικόν. Anonymus Menagii inter Pseudepigrapha Philosophi referens, tum Laert. procem. sect. 1. & 8. Plinius XXX. 1. Svid. in Ἀντισθένης, ubi testatur hunc librum ab aliis Antistheni, ab aliis tributum Rhodoni.

Μαθη-

Μαθηματικόν. Laert. V. 24. Περὶ τῶν ἐν τοῖς μαθήμασιν ὑσίας. Anonymus Menagii.

Περὶ μακροβιότητος. Idem Anonymus.

Περὶ Μεγέθους. Laert. V. 24. & Anonymus Menagii. Unde non probo Meursii conjecturam qvi apud Laertium μέθης pro μεγέθους scribere jubet. 123. ad Hesych. illustrem, & ipse rectius de hac conjectura sua ambigit p. 128. ad Apollon.

Περὶ Μέθης. Apollonius Hist. mirab. c. 25. Athenæus. Macrobius VII. 6. Plutarch. III. 3. Sympos.

Μεθοδικόν. Laert. V. 24. Περὶ μεθόδου Anonymus Managii, qui inter Pseudepigrapha refert.

Μεθοδικὰ η̄. Laert. V. 23. & 29. Hesychius illustr. Aristoteles ipse in Rhetor. & ex eo Dionysius Halic. Epist. ad Ammæum p. 121. 122.

Πρὸς τὰ Μελίσσου, ά. Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Μενέξενος, ά. Laert. V. 22. Anonymus Menagii.

Περὶ μετάλλων, μονόβιβλος. Olympiodor. in Meteor. 1. p. 5.

Περὶ μίξεως scriptum suum memorat Aristoteles c. 3. lib. de sensu, nisi respicit locum lib. 1. de generat. & corrupt. c. 10. ubi de hoc argumento egit, ut Menagio notatum p. 195. ad Laertium.

Μνημονικόν, ά. Laert. V. 26. Anonymus Menagii. Gellius IX. 8. περὶ τῆς μνήμης. Fragmentum apud Stobæum Serm. 25.

Περὶ μονάδος. Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Περὶ Μουσικῆς. Laert. V. 26. & Anonymus Menagii. Plutarchus lib. de Musica p. 1139. ex Aristotele locum bene longum affert, quem ex ejus libro de Musica petitum esse non dubitat Patricius discuss. peripatet. p. 76. Aristotelis problemata quæ ad Musicam spectant & Averrois in Aristotelem de Musica MS. in codice Regis Galliæ 2270. teste Labbeo p. 116. Bibl. novæ MSS.

Περὶ τῆς τοῦ Νείλου ἀναβάσεως, Anonymus Menagii. Alexander in lib. Meteorolog. Videri possit hoc scriptum ætatem tulisse. Nam latine in veteribus editionibus Aristotelis exstat libellus de Nilo, ut dixi capite superiore §. 37.

Νήρινθος, ά. Anouymus Menagii & Laert. V. 22. ubi Meursius legendum putat Κορίνθιος. Sane Themistius Orat. IV. p. 121. (sive Orat. XXIII. p. 295. edit. Harduini) narrat, Aristotelem in Dialogo, cui titulus Κορίνθιος, celebrasse Corinthium qvendam agricolam, qui lecto Platonis Gorgia agrum colere desiit, & Platoni in disciplinam se dedit.

Περὶ νήσων De insulis singulari libro egisse Aristotelem incerta valde conjectura colligitur è loco Plinii IV. 12. ubi Aristotele auctore refert, Delon ita dictam, qvod repente apparuerit enata.

Νῖκαι Διονυσιακαί sive liber de iis qui in Dionysiis vicissent. Laert. 26. Certabant enim Tragici tetralogiis sive quaternione Tragœdiarum in Dionysiis, Lenæis & Panathenæis & Chytris. Vide Libanii argumentum in Orat. Demosthenis adversus Midiam, & qvæ viri docti ad eundem Laertium III. 56. Idem argumentum nostra ætate illustrandum sibi sumsit Illustris Vir Ezechiel Spanhemius, cujus præclarum opus de Dionysiorum festo & Διονυσιονικαις jam pridem exspectamus. Nam Meursii qvidem de iisdem Dionysiis liber singularis, cujus spem facit in Græcia feriata, una cum ipso auctore intercidit.

Νόμιμα Ῥωμαίων. Anonymus Menagii, qvi illudere lectori videtur.

Νόμιμα βαρβαρικά sive βαρβαρικῶν συναγωγή. Idem Anonymus, & Theophrast. Cicero Varro 6. de lingua lat. Apollonius hist. mirab. c. XI. Aristotelem ἐν Τυῤῥηνῶν νομίμοις laudat Athenæus lib. 12. Vide et infra πολιτεῖαι, tum Wovveranum c. 9. Polymathiæ. A. Schottum ad Zenobii V. proverb. 25. & Jonsium p. 49. 50. ubi de aliis νομίμων scriptoribus.

Νόμων, δ. Laert. V. 26. Male apud Anonymum Menagii νομίμων δ'. Respicit forte Gellius II. 12.

Νόμοι ἀνδρὸς καὶ γαμετῆς. Anonymus Menagii.

Νόμος συσσιτικὸς sive νόμων συσσιτικῶν α'. Laert. V. 20. Anonymus Menagii & Proclus in præf. ad Remp. Platonis, ex emendatione Meursii ubi alioqvi legitur συζητικός. Sed Laertius & Anonymus potius ex Proclo emendandi. Sane Casaubonus ad Athenæum pro συσσιτικὸς apud Laertium legit συνεζητικος, Jonsius p. 57. συμποτικός: & νόμους συμποτικοὺς Leges convivales scripsisse Aristotelem diserte tradit Athenæus XV. 5. & V. p. 186. Adde qvæ infra συμπόσιον.

Πρὸς τὰ Ξενοκράτους. Laert. V. 25. Sed in codice MS. Florentino Laertii Ξενοφάνους. Ac sane exstat etiamnum libellus Aristotelis de dogmatibus Xenophanis, cui adde qvod paulo ante Laertius memoraverat librum Anonymo Menagiano etiam notatu περὶ τῆς Σπευσίππου καὶ Ξενοκράτους φιλοσοφίας.

ὅλυ-

* Definitio legis apud Athenæum ex Aristotele: νόμος ἐστὶν λόγος ὡρισμένος καθ' ὁμολογίαν κοινῆς τῆς πόλεως, μηνύων πῶς δεῖ πράττειν ἕκαστα.

Ὀλυμπιονῖκαι. Laert. V. 26. VIII. 51. Anonymus Menagii.

Ἀπορημάτων Ὁμηρικῶν. libri *sex*, Laert. V. 26. sive *septem* ut Anonymus Menagii. Phrynichus in βασίλισσαν. Anonymus Nunnesii: *Aristoteles autem juvenis adhuc existens doctrinam eloquentiæ docebatur, ut declarant Homerica commenta scripta ab eo, & Iliadis dictamen quod dedit Alexandro.* Respicit & Plutarchus Aristotelem laudans lib. de audiendis Poetis p. 32. De ἐκδόσει Homeri Aristotelica qvam ἐκ τοῦ νάρθηκος vocabant, dictum supra lib. 2. c. 2. §. 12. Τὰ Ὁμήρου προβλήματα memorat Ammonius in vita Aristotelis, & Anonymus Menagii libros decem προβλημάτων Ὁμηρικῶν. Qvi præterea inter scripta Aristotelis refert εἰ δέ ποτε Ὅμηρος ἐποίησεν τὰς ἡλίου βοῦς, sive dissertationem de solis bobus ad Odyss. α. v. 8. Etiam de Homero scripsisse testatur Plutarchus libro qvod non svaviter vivi possit secundum Epicurum, p. 1095.

Ὀπτικόν. Laert. V. 26. & Anonymus Menagii. Hunc Aristotelis librum à se lectum indicat Andreas Bellunensis Avicennæ interpres teste Nunnesio ad vitam Aristotelis. Verum apud Hesychium illustrem in Ἀριστοτέλης non ὀπτικὰ legendum sed τοπικά, ut apud Laertium. V. 29.

Περὶ παθῶν ὀργῆς. α. Laert. V. 23. Anonymus Menagii περὶ πάθους ὀργῆς.

Ὀρισμῶν βιβλία ιγ. Laert. V. 24. Anonymus Menag.

Περὶ ὄψεως. α, β'. Anonymus Menagii. Confer paulo ante ὀπτικόν.

Πάθη, α. Laert. V. 24.

Περὶ παιδείας α. ἢ παιδευτικόν. Laert. V. 22. & IX. 53. Anonymus Menagii.

Παραβολαί, α. Laert. V. 26. Anonymus Menagii.

Παραδόξων liber secundus laudatur à Plutarcho in Parallelis, p. 312.

Παροιμίαι. α. Laert. V. 26. Hoc opus reprehendit *Cephisodotus* (sive ut rectius scribitur *Cephisodorus* Isocratis discipulus de qvo supra lib. 2. cap. ult.) teste Athenæo lib. 2. p. 66. ubi Dalechampii versio emendanda. Vide Vigeri notas ad Eusebii præparat. Evangel. p. 75. Menagius ad Laertium p. 197. ex Andr. Schotti præf. ad proverbia Græcorum ait Aristotelis παροιμίας citari à Zenobio, qva in parte virum doctissimum memoria fefellit. Respiciunt eodem notante Menagio Didymus in Odysseæ X. v. 19. & Schol. Apollonii lib. 1. p. 10. ubi de Ancæo. His adde Synesium qvi in calvitiei en-

 comio

comio p. 85. ex Aristotele proverbium definit παλαιᾶς φιλοσοφίας ἐγκατάλειμμα περισωθὲν διὰ συντομίαν καὶ δεξιότητα. Videtur idem Aristotelis opus respicere Apostolius VII. 44. ubi de ære Dodonæo & IX. 16. ubi de proverb. εἰς κόρακας.

Περὶ τοῦ πάσχειν ἢ πεπονθέναι α΄. Laert. V. 22. & Aristoteles ipse IV. de generat. animal. quamvis Jonsius putat respici lib. 1. de generatione & corrupt. c. 6. non librum singularem.

In Platonis laudem Orationem præclaram conscripsit Aristoteles, ut ex Olympiodori commentario in Gorgiam observat Bessario lib. 1. c. 3. in calumniatorem Platonis.

Τὰ ἐκ τῶν νόμων Πλάτωνος, α΄, β΄, γ΄. Laertius V. 22. Sed duos tantum libros numerat Anonymus Menagii. Aristoteles ἐν Πλατωνικοῖς laudatur à Plutarcho in Colotem pag. 1118. Vide & Laert. III. 80. 109. *De Platonis Philosophia.* Syrian. in XII. Metaphys. p. 93. b.

Περὶ πλούτου, α΄. Laert. V. 22. Anon. Menag. qvi Ἐγκώμιον πλούτου, prætere memorat, atqve inter pseudepigrapha recenset.

περὶ ποιητῶν α΄, β΄, γ΄. Anonymus Menagii. Laert. V. 22. III. 48. VIII. 57. Macrobius V. 25. Saturnal. & Athenæus XI. 15. Dialogum de *poetis* memorat Anonymus Nunnesii.

ποιητικά. Laert. V. 26.

πραγματείας τέχνης ποιητικῆς. α΄, β΄. Laert. V. 24. Librum tertium περὶ ποιητικῆς. id. 2. 46. Plutarch. de Homero. *Libri de Arte Poetica* Boethius in 1. de interpretat. p. 290.

Τὰ ἐκ τῆς (Πλάτωνος) πολιτείας α΄, β΄. Laert. V. 22. Proclus præf. in Platonis Remp. καὶ γὰρ Ἀριστοτέλης ἐπιτεμνόμενος τὴν πραγματείαν ταύτην οὕτωσί φησὶν ἐπιτέμνεσθαι τὴν πολιτείαν, καὶ ἐν τῷ συσσιτικῷ (Meursius legit συστατικῷ) οὕτω αὐτὴν προσαγορεύει τὸν τρόπον. Vide supra in νόμος συστατικός.

Πολιτεῖαι πόλεων ρνη. Respublicæ civitatum CLVIII. Laertius & Anonymus Menagii; (Respublicas CCL. numerat Anonymus Nunnesianus, sed Ammonii sive Philoponi codices CCLV.) seorsimqve gubernationes democraticæ, Oligarchicæ, Aristocraticæ, & Tyrannicæ. Laert. V. 27. unde apud Anonymum Menagii pro πόλεων ἰδιωτικῶν legendum ἰδίως Τυραννικῶν, καὶ δημοκρατικῶν, καὶ ὀλιγαρχικῶν. Allegantur in Schol. ad Aristophanis Vespas v. 157. 642. Opus præstantissimum, in qvo, ut ait Cicero 5. de finibus, *omnium fere civitatum non Græciæ solum sed etiam Barbariæ mores instituta ac disciplinas* exposuerat. In his fuere præter alias, qvarum ipsa etiam nomina nos fugiunt, descriptiones Reip. Ἀδρα-

Ἀδραμυττηνῶν. Steph. Byz. in Ἀδραμύττειον.
Ἀθηναίων. Schol. Comici ad Acharnenses v. 233. ad Aves v. 1354. ad Plutum v. 278. Harpocrat. & Svidas in στρατειά. Zenobius prov. VI. 29. Hesych. Ἀθύνας. Svid. in περίπολ☉.
Αἰγινητῶν. Athenæus VI. p. 272.
Αἰτωλῶν Strabo VII. 321.
Ἀκαρνάνων Strabo VII. 321.
Ἀκραγαντινῶν Pollux IV. 24. & IX. 6.
Ἀμβρακιωτῶν Steph. Byz. in Δεξαμεναί.
Ἀργείων Pollux X. 46.
Ἀρκάδων Harpocrat. in μύριοι.
Ἀχαιῶν. Sopater apud Phot. Cod. 161.
Βοττιαίων Plutarch. Theseo p. 6.
Γελώων Schol. Pindari Pythionic. 1. p. 171.
Δηλίων Laert. VIII. 13. Athen. VII. p. 296.
Εὐβοέων Videtur respicere Strabo Aristotelem laudans lib. X. p. 445. & 447.
Ἠλείων Harpocrat. in Ἑλλανοδίκαι.
Ἠπειρωτῶν Steph. Byz. in Ἀμύνται.
Θετταλῶν Athen. XI. p. 499. Harpocrat. in τετραρχία.
Ἰθακησίων Tzetz. in Lycophr. v. 799. Eustath. ad Iliad. Θ. p. 700. In toto opere hæc fuit qvadragesima secunda, ut præter Scholiasten Comici docet Svidas in σκυτάλη.
Ἱμεραίων Pollux IV. 24. & IX. 6.
(Καρων Apollonius Hist. mirab. c. 11.)
Κερκυραίων Schol. Apollonii IV. 983.
Κιανων Schol. Apollonii I. 177.
Κίων. Sopater apud Photium Cod. 161.
Κολοφωνίων Athen. XIV. p. 618.
Κροτωνιατῶν Athen.
Κυθνίων Harpocrat. in Κύθνιοι.
Κυμαίων Schol Sophoclis in argumento Oedipi Tyranni.
Κυπρίων Harpocrat. & Svidas in ἄνακτες.
Κυρηναίων Pollux IX. 6. Schol. Aristophanis ad Plutum v. 925.
Λακεδαιμονίων Harpocrat. in μόρων, Eustath. ad Iliad. ι. p. 741. Schol. Aristophanis ad Acharn v. 319. Zenobius II. 24. proverb. Schol. Pindari Isthmionic. 7. p. 476.

Λευκαδίων Strabo VII. p. 322.
Λοκρῶν Clemens 1. Strom. p. 352. Polybius lib. 12. excerpt. Peiresc. p. 49. seq. Casaubonus ad Athenæum VI. 18.
Λυκίων. Sopater apud Photium Cod. 161.
Μασσαλιωτῶν Athen. XIII. p. 576. Harpocrat. in Μασσαλία.
Μεγαρέων Svid. Strabo VII. p. 322.
Μιθωναίων Athen. VI. p. 235.
Μελιέων Svid.
Ναξίων Athen. VIII. p. 348. Videtur respicere Plutarchus de virtute mulierum f. 254.
Ὀπουντίων Hesych. in ἄπυστ☉. Harpocrat. in Ἀμφιοσσα. Strabo VII. p. 322.
Ὀρχομενίων Pollux X. 38. Appendix Vaticana proverb. IV. 3. Tzetzes ad Hesiod. p. 3. b. ubi de auctore dubitat & ad alium Aristotelem qvi peplum scripsit, referendam arbitratur.
Παρίων. Sopater apud Photium Cod. 161.
Πελληνίων Harpocrat. in μαστῆρες.
Σαμίων Zenobius VI. 12. proverb. Apostolius XVII. 25. Schol. Comici ad aves v. 472.
Σαμοθρᾴκης Schol. Apollonii.
Σικυωνίων Pollux IX. 6.
Συβαριτῶν. Athen. XII. p. 520.
Συρακουσίων Athen. X.
Ταραντίνων Pollux IX. 6.
Τεγεατῶν Schol. Aristoph. ad Nubes. Schol. Apollonii IV. 264.
Τενεδίων Steph. Byz. in Τένεδ☉. Schol. Comici ad Nubes v. 397. Apostolius XVIII. 28. proverb.
Τροιζηνίων Athen. 1.
Τυρρηνῶν Athen. 1.
Φωκέων Clemens 1. Strom.

Fragmenta ex hoc opere collegit Is. Casaubonus, qvæ in recentioribus operum Aristotelis editionibus, & in editione Politicorum Conringiana A. 1656. atqve Heinsiana Jenæ etiam repetita leguntur. Licet vero in notis ad Laertium idem Casaubonus testatur tantummodo gustum qvendam se evulgasse, plenam syllogen cum accuratiore de scriptis Philosophi tractatione alii loco servasse: nunqvam tamen locupletior

tior illa collectio adspexit lucem. Vide & Vossium de Hist. Græcis lib. IV. c. 9. & supra in δικαιώματα & νόμιμα. In itinere cum Alexandrum comitaretur Aristoteles in Asiatica expeditione hoc conditum opus Ammonius tradit: Ἀμέλει καὶ συνώδευσεν αὐτῷ μέχρι καὶ ἔσω τ̃ Βραχμάνων, ἔνθ' ἔγραψε τὰς διακοσίας πεντήκοντα πέντε πολιτείας. Simplicius prolegom. in Categor laudat γνησίας Aristotelis πολιτείας, quasi & spuriæ sub Philosophi nomine ambulassent, ut observat Nunnesius, & de Orchomeniorum Politia paulo ante notabam. Alii, cum doctissimo Jonsio negant Aristotelem in Asiatica expeditione Alexandri comitem fuisse.

Πολιτικ̃. ά β', Laert. V. 22. Codices vulgati. Pro qvo MS. Regis Galliæ πολιτικῶν ά. Anonymus Menagii πολιτικὸν, ά.

Πολιτικά, ά, β'. Laert. V. 24. Idem forte cum superiore.

Περὶ τ̃ ποσαχῶς λεγομένων ἢ κτ̃ πρόσθεσιν al. πρόθεσιν, ά. Laert. V. 23. & Menagii Anonymus, licet in qvodam Laertii codice sint notati libri έ, non ά. Samuel Petitus IV. 9. Misc. putat hunc librum hodie exstare & esse qvintum Metaphysicorum. Aristoteles quidem περὶ τ̃ ποσαχῶς λέγεται ἕκαστον egisse se πρότερον testatur lib. 6. Metaphys. extrem. lib. 7. c. 1. & lib 10.

Περὶ ποταμῶν liber quartus laudatur à Plutarcho in extremo libri de fluminibus.

Προτάσεις ά. Laert. V. 24. & 29. Hesych. illustr. Anonymus Menagii.

Προτάσεις ἐριστικαί, δ' Laert. V. 23. & qui unum duntaxat librum memorat Anon. Menagianus.

Προτάσεις περὶ ἀρετῆς. Supra in ἀρετῆς.

Προτρεπτικός, ά. Anonymus Menagii. Laert. V. 22. *ad Themisionem Cypriorum Regem.* Teles ap. Stobæum Serm. 93. Arsenius Monembasiæ Archi-Episc. in Apophthegmatis, ubi de Zenone.

Περὶ Πυθαγορείων, ά. Laert. V. 25. Anon Menag.

Πρὸς τ̃ς Πυθαγορείους, ά ibid. Confer supra in Ἀρχυτ.

Συλλογὴ τῶν τοῖς πυθαγορείοις ἀρεσκόντων libris, pluribus, quorum secundum allegat Simplicius in 2. de cœlo. & 4. Phys. Laudatur & Jamblicho c. 6. de vita Pythag. Aristoteles ἐν τοῖς πυθαγορικῆς φιλοσοφίας, & Theoni Smyrnæo Arithmet. c. 5. ἐν τῷ πυθαγορικῷ. Ænigmata Pythagorica explicasse testis Hieronym. Apolog. in Rufinum. Pythagorica Apophtegmata Stobæus Serm. 41. Respicit Plutarchus apud Gellium IV. 11. Laertius VIII. 19. 36. Porphyrius vita

vita Pythag. Apulejus de Deo Socratis, Ælianus, II. 26. Ver. Hist. Apollonius c. 6. Hist. mirab. Confer Jonsium p. 54.

Πυθικὸς α Laert. V. 26.

Πυθιονικῶν ἀναγραφὴ sive ἔλεγχοι α. Laert. V. 26. Plutarch. Solone p. 83. Respicit Hesychius in βωθός.

Πυθιονῖκαι Μουσικῆς, α Laert. V. 26.

Περὶ Ῥητορικῆς, Γρύλλος α Laert. V. 22. Qvintil. 2. 17. Anonymus Menagii & MS. Laert. codex περὶ πολιτικῆς de politico dicendi genere ἢ Γρύλλος. Idem Anonymus: περὶ ῥήτορος ἢ πολιτικοῦ, hoc est de artifice λόγου πολιτικοῦ & ῥητορικῆς πολιτείας ut vocat Dionysius Halicarnasseus. Apud eundem Anonmum: περὶ Ῥητορικῆς τῆς μετὰ φυσικά, ί. Puto legendum, περὶ Ῥητορικῆς. Τῶν μετὰ τὰ φυσικά, ί.

Ἐπιτομὴ Ῥητορικῶν Laert. lib. 2. sect. 104.

Σημεῖα χειμώνων. Laert. V. 25. & Anonymus Menagii, apud qvem male συμμαχίαι χειμώνων pro συμασίαι, ut doctissimo editori observatum. Ex Aristotelis περὶ σημειῶν superest fragmentum de loco & nominibus ventorum, de qvo capite superiore, §. XXIII.

Περὶ τῶν Σολοικισμῶν ἀξιῶν. έ. Anonymus Menag.

Σοφιστής, α Laert. V. 22. & VIII. 57. Respicit Sextus Empiricus 7. contra Logicos p. 139.

Περὶ τῆς Σπευσίππου καὶ Ξενοκράτους φιλοσοφίας. Laert. V. 25.

Περὶ στοιχείων α, β' γ'. Laert. V. 23. Anonymus Menagii. Aristoteles ipse c. 4. libri de sensu. Nec facile assentior Jonsio, qvi non singulare opus innui putat, sed lib. 2. de generat. & corrupt. c. 2. 3. ubi περὶ στοιχείων.

Συλλογισμοί, α. Laert. V. 23. Anonymus Menagii.

Συλλογισμῶν α β'. Laert. V. 23. Anonymus Menagii.

Συλλογιστικὸν καὶ ὅροι, α. Laert. V. 23. sive ut Anonymus Menagianus, συλλογιστικῶν ὅρων α. In his scriptis judice Sam. Petito Aristoteles tradiderat ἐξωτερικῶς, qvæ deinde in Analyticis posterioribus ἀκροαματικῶς. Vide ejus observationes lib. 2. c. 2.

Περὶ Συμβουλίας α. Laert. V. 25. Anon. Menagii περὶ συμβουλῆς. Nec assentior Jonsio. putanti nihil aliud de hoc argumento scriptum ab Aristotele qvam libri 1. Rhetor. c. 6. 7. licet hunc forte locum respicit Philosophus 1. Rhetor c. 18. & lib. 2. c. 19.

Συμποσίων α. sive περὶ συμποσίων ἢ συσσιτίων. Anonymus Menagii. Laert. V. 22. Athenæus lib. 15. p. 674. Respicit & Plutarchus initio

tio sympofiacar. qvæst. & Macrobius VII. 3. Saturnal. Vide supra in Νόμος Συστατικός. Etiam συσσιτικῶν προβλημάτων libros tres inter Aristotelis scripta memorat idem Menagii Anonymus.

Συναγωγῆς α', β'. Laert. V. 25. Non libri περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων intelliguntur, ut sensit Patricius, neq; opus de collectione syllogistica, qvo sensu συναγωγὴ sumitur ap. Laert. V. 29. & Hesych. illustr. sed intelligitur συναγωγὴ ἰατρική, ut Reinesius p. 34. Var. Lect. observat ex hoc loco Galeni 1. ad Hippocr. de nat. hum. πάρεστι τοῖς τῆς ἰατρικῆς συναγωγῆς ἀναγνῶναι βίβλους ἐπιγεγραμμένας μὲν Ἀριστοτέλει, ὁμολογουμένας δὲ ὑπὸ Μένωνος γεγράφθαι. Διὸ καὶ Μενώνεια (male Μηλώνεια apud Plutarch. VIII. 9. sympos. p. 733.) προσαγορεύουσιν ἔνιοι ταῦτα τὰ βιβλία.

Τακτικὰ male annumerantur scriptis Aristotelis, neqve ab Æliano Tacticos scriptores laudante omissa fuissent, siqvidem exstitissent. Vide supra Ἰατρικά.

Τελεταί. Schol. Apollonii lib. 4. p. 280.

Τεχνῶν συναγωγή, Laert. V. 24. Anonymus Menag.

Τέχνη ἐγκωμιαστική. Anonymus Menagii.

Τέχνης α'. idem.

Τέχνης τῆς Θεοδέκτου συναγωγὴ ἐν γ'. Idem. Aristoteles ipse Rhetor. ad Alexandrum c. 1. περιτεύξῃ δὲ δυσὶ τούτοις βιβλίοις, ὧν τὸ μὲν ἐστιν ἐμὸν ἐν ταῖς ὑπ' ἐμοῦ τέχναις Θεοδέκτῃ γραφείσαις, τὸ δὲ ἕτερον Κόρακος. Idem III. 9. Rhetor. αἱ ἀρχαὶ τῶν περιόδων σχεδὸν ἐν τοῖς Θεοδεκτείοις ἐξηρίθμηνται. Laertius V. 24. memorat librum non nisi unum τέχνης τῆς Θεοδέκτου συναγωγῆς, recte. Libros tres Aristotelis Rhetor. Theodecti à qvibusdam tributos docet Qvintilianus II. 15. & Theodecti ab Aristotele ut pro suis ederet donatos narrat Valerius Max. VIII. 14. 3. Laudatur præterea Theodectes, Rhetor à Qvintiliano pluribus locis. De Theodecte Phaselite, qvi Olymp. CXI. 2. jam obierat, vide Plutarchum Alexandro p. 674.

Τὰ ἐκ τῶν Τιμαίου καὶ τῶν Ἀρχυτείων. Vide supra Ἀρχυτ.

Τὰ περὶ τῶν τόπων. Laert. V. 24. & Anon. Menagii. Ex Sam. Petiti sententia hic est liber. 1. Topicorum ex iis qvi exstant.

Ὅροι πρὸ τῶν τοπικῶν, ζ'. Laert. V. 23. Idem Petitus legit πρώτων, & putat hoc opus contineri libris Topicorum qvos habemus 2. 3. 4. 5.

Τοπικῶν πρὸς τοὺς ὅρους, β'. Laert. V. 24. Eodem Petito judice sunt liber 6. & 7. Topicorum. Anonymo Menagii memoratur τοπικῶν πρὸς τοὺς ὅρους καὶ πάθη liber unus. Porro non puto editam Antonii

Qværengi exercitationem, qva teste Allatio p. 45. Apum urbanar. disputavit qvos habemus Aristotelis Topicorum libros non eos videri ex qvibus Cicero ac Themistius suam locorum enumerationem desumserunt. Aristotelis τόπους memorat Plutarchus lib. 1. Sympos. qvæst. 2. p. 616.

Περὶ τραγῳδιῶν. α. Laert. V. 26. Anonymus Menag.

Περὶ τύχης. α, β', γ'. Anonymus Menagii.

Ἐγκώμια ἢ ὕμνοι. Idem. Vide & supra in Διονυσιακῶν.

Ὑποθῆκαι. idem Anonymus.

Περὶ φιλίας, α'. Laert. V. 22. licet H. Stephanus testatur in qvibusdam cod. φιλοσοφίας eo loco legi pro φιλίας. Anonymus Menagianus tres Aristotelis libros περὶ φιλίας agnoscit.

Tractatus *ad Philippum*, qvibus Athenienses Regi commendasse legitur Aristoteles apud Anonymum Nunnesii, nihil aliud fuerunt qvam Epistolæ Laertio V. 27. memoratæ.

Περὶ φιλοσοφίας. α', β', γ', δ'. Laert. V. 22. in MS. Regis Galliæ, & vita Aristotelis qvam edidit Menagius: etsi in vulgatis Laertii codicibus tantum numerantur libri tres. Apud Svidam in Σωτάδας Hieron. Wolfii versio laudat librum sextum Aristotelis de Philosophia, sed in Græco Aristocles est non Aristoteles, cujus tertium de Philosophia librum allegat Cicero 1. de nat. Deorum sect. 33. primum Laertius procem. sect. 8. Idem opus fuit supra sub titulo περὶ τἀγαθοῦ. Svidas in ἀγαθοῦ δαίμονος. ὅτι περὶ τἀγαθοῦ βιβλίον συντάξας Ἀριστοτέλης τὰς ἀγράφους τοῦ Πλάτωνος δόξας ἐν τούτῳ κατατάττει, καὶ μέμνηται τοῦ συντάγματος. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ψυχῆς ὀνομάζων αὐτὸ περὶ φιλοσοφίας. Simplicius in 1. de anima, ubi Aristoteles ipse se laudat ἐν τοῖς περὶ φιλοσοφίας. Περὶ φιλοσοφίας νῦν λέγει τὰ περὶ τἀγαθοῦ αὐτῷ ἐκ τῆς Πλάτωνος ἀναγεγραμμένα συνουσίας, ἐν οἷς ἱστορεῖ τάς τε πυθαγορείους καὶ πλατωνικὰς περὶ τῶν ὄντων δόξας. Confer Muretum VII. 21. Var. Lect. Idem opus observante Patricio respicit Philoponus in 4. Phys. comment. 28. τὰς δ' ἀγράφους συνουσίας τοῦ Πλάτωνος αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης συνεγράψατο. Cæterum non minus fallitur meo judicio Sam. Petitus, qvi IV. 9. Misc. putat libros Aristotelis de Philosophia hodie exstare sub titulo XII. XIII. & XIV. Metaphysicorum; qvam Petrus Marsus, qvi librum περὶ φιλοσοφίας existimavit esse universum opus Metaphysicorum, secundum libros φυσικῆς ἀκροάσεως, tertium libros de cœlo. Commentar. in Ciceronem de natura Deorum.

Περὶ φύσεως, α. Anonymus Menagii.
Φυσικῶν κατὰ στοιχεῖον libri XXXVIII. Laert. V. 26. & Anonymus Menagii, Confer qvæ capite ſuperiore inter edita ſcripta poſt num. XV. ſed & qvæ num. XXV.
Περὶ Φυτῶν Ariſtolelis libri genuini interciderunt. Vide ibidem num. XIX.
Περὶ Φωνῆς. Anonymus Menagii.
Χρεῖαι. Stob. Sed junioris eſſe Ariſtotelis notat. Franciſc. Patricius diſcuſſ. Peripateticar. p. 98. qvod in illis mentio Zenonis Citiei.
Περὶ χρόνου. Idem Anonymus.
Περὶ χρωμάτων, β'. Plutarch. Confer qvæ capite ſuperiore num. XX.
Περὶ Ψυχῆς, α. Laert. V. 22. Svid. in ἀγαθοῦ δαίμονος. Anonymus Menagii. Vide ſupra in Εὔδημος, & adde hæc Petri Pomponatii lib. de incantationibus p. 207. *Albertus M. in fine libri de licitis libris & illicitis dicit Ariſtotelem ſcripſiſſe librum ad Alexandrum M. qui inſcribitur* de morte animæ, *in quo multa ponuntur adverſus Deos, Leges & Sacerdotes, & liber iſte fortaſſis per ſacerdotes gentilium & fortaſſis per noſtros Pontifices penitus extirpatus eſt. Platina enim in libro de vitis Pontificium ſcribit, per Pontifices multos libros fuiſſe exſtirpatos.* Verum ad hæc confirmanda antiqviore teſte opus erat qvam Alberto, & firmiore argumento qvam Pomponatii ſuſpicionibus.

Alia Ariſtotelis fragmenta non allegatis libris apud veteres occurrentia collegit Franciſcus Patricius Tomo 1. diſcuſſ Peripateticarum libro VII. Tenendum vero eſt, ea qvæ ſub Ariſtotelis nomine in antiqvorum ſcriptis leguntur, aut Ariſtotelis ſcripta memorantur, non Ariſtotelis Stagiritæ eſſe omnia, cum fuerint etiam alii ſcriptores hoc nomine, juniores.

CAPUT VIII.
De Alexandro Magno, Rege Macedonum.

De ſcriptis Alexandri Magni. 1. *Catalogus Scriptorum qui res geſtas Alexandri tradiderunt. Varii Alexandri.* 3

 Non

I.

NOn exigua Ariſtotelis gloria eſt, ALEXANDRUM Macedonem inſtituiſſe: igitur, cum hic & ipſe aliqva. Rex licet, ſcripſerit, & plura ei velut auctori ab aliis tribuantur, longe plurimi autem res ab illo geſtas ſive vera narratione tradiderint, ſive monſtris implicuerint fabulisq; & iſta & hos præſenti capite breviter referre, aliosqve iis Alexandri nomine claros, ſive Reges ſive ſcriptores ſubjungere conſtitui.

Natus eſt Alexander Pellæ Macedoniæ opido Olymp. CVI. 1. ante CHRISTUM CCCLVI. Hecatombæonis menſis, qvi Auguſto vel Septembri reſpondet, die ſexta, eadem qva templũ Dianæ Epheſi conflagravit. A prima ætate cupidiſſimus gloriæ, ſive inter pueros deberet concurrere, ſive feras venaretur, ſive ſub Ariſtotele tractaret literas, ſive largiretur amicis, ſive armis experiendum cum hoſte eſſet, hoc unum deſideravit, vincere omnes, vinci à nemine. Sed laudem qvam magno haud dubie animo ac virtute, ſive ſimillima virtuti, ſi fortuna adſpiret, temeritate ſibi parabat, vana divinitatis etiam apud ſuos affectatione, iracundia, ac voluptatibus corrupit, *tam hoſtium pernicies* * *quam amicorum, qui ſummum bonum duceret, terrori eſſe cunctis mortalibus.* Per paucum omnino tempus rebus præfuit, nam ab Olymp. CXI. qvo Pater ejus Philippus fuit obtruncatus, usqve ad mortem Alexandri, Olymp. CXIV. 1. ante CHRISTUM CCCXXIV. non plures ei effluxerunt anni qvam duodecim, & octo menſes, laboribus, bellis, periculis, vulneribus conſumpti, digno ſcilicet operæ prætio tot exciſarum civitatum, tot gentium vaſtatarum, tot millium interfectorum.

De *Epiſtolis*, Alexandri ad Matrem, ad Antipatrum aliosqve, qvæ vel à veteribus & freqventiſſime à Plutarcho allegantur, vel ſub Alexandri nomine feruntur hodie, etiã de longiore illa ac ſuppoſitia qvæ latine tantum exſtat ſub titulo *de ſitu & mirabilibus Indiæ* ad Ariſtotelem, perinde ut de Epiſtolis *Philippi* Parentis, dixi ſupra lib. II. cap. X. §. 17.

Strabo lib. II. p. 69. ex Patrocle refert Alexandrum ipſum accurate omnia in expeditione ſua indagaſſe, curaſſeq; ſibi locorum deſcriptiones à peritiſſimis hominibus (*Diogneto* puta & *Batone*) exhiberi. Hinc eſt, qvod Alexandri Magni *hodæporicon* à Strabone laudatum viri docti memorant. Ἐντολὰς ejus ἐγγεγράπτους Cratero à Rege traditas, & ὑπομνήματα τοῦ βασιλέως ſive commentarios poſt mortem Alexandri repertos, in qvibus de variis ſumptibus in memoriam Hephæſtionis faciendis perſcripſerat, meminit Diodorus Sic. XVIII. p. 588.

* Seneca lib. 1. de Beneficiis c. 13.

Ephe-

Ephemerides Alexandri ſive *Diarium* citari à Plutarcho in ejus vita pag..706. notavit in indice auctorum Plinio allegatorum Harduinus. At Ephemerides ſecutum ſe ait Plutarchus, tum hoc loco, tum p. 677. *ὡς ἔςι λαβεῖν ἐκ τῶν ἐφημερίδων.* Sed & lib 1. Sympoſ. qvæſt. 6. *ἐκ τῶν βασιλικῶν ἐφημερίδων.* Verum ab Alexandro ipſo ſcriptas non addit: qvin ab alio (Regis comitum aliqvo) compoſitis uſum ſe innuit, dum extrema ejus, & mortem ipſam cum p. 706. retuliſſet ſubjungit: *τούτων τὰ πλεῖςα κατὰ λέξιν ἐν ταῖς ἐφημερίσιν οὕτω γέγραπται.* Arrianus lib. VII. p. 195. *αἱ βασίλειοι ἐφημερίδες ὧδε ἔχουσι.* p. 166. *οὕτως ἐν ταῖς ἐφημερίσιν ταῖς βασιλείοις ἀναγέγραπται.* Ab *Eumene Cardiano* (Æliano III. 23. Var.) & *Diodoto Erytrao* ſcriptas eſſe Alexandri Ephemerides teſtatur Athenæus X. p. 434. & *Strattidem Olynthium* Suidas refert compoſuiſſe libros qvinqve; *περὶ τῶν Ἀλεξάνδρου ἐφημερίδων.* Confer H. Dodvvellum diſſ. IX. de Cyclis ſect. V. qvi junioris ævi illas Ephemerides eſſe putat, in eo tamen certe fallitur, qvod p. 372. negat illas vir doctiſſimus unqvam mentione dignatum Arrianum. Forte etiam Ephemerides Alexandri ſcripſit *Eſchrion Mytilenæus*, qvem è comitibus Regis fuiſſe Svidas teſtatur. Vide Tzetzem. Chiliad. VIII. hiſt. 196.

Idem Plutarchus in Alexandri Vita pag. 677. refert, qvod ubi fuiſſet otium, tempus inſumſerit Rex *ἢ κυνηγῶν, ἢ συντάττων, ἢ δικάζων τι τῶν πολεμικῶν, ἢ ἀναγινώσκων.* Verba *ἢ συντάττων* Cruſerius reddit: *vel commentando*, Amiotus: *il compoſoit quelque choſe.* Sed Gvarinus Veronenſis: *aut componendis rebus impartiebat.* Et rectiſſime ni fallor *συντάττων* non minus qvam *δικάζων* participium referri poteſt et debet ad id qvod ſeqvitur *τι τῶν πολεμικῶν*, ut ſenſus ſit, qvem Xylandri etiam verſio admittit, eum in rebus militaribus vel conſtituiſſe aliqvid ac compoſuiſſe, vel jus dixiſſe.

Teſtamentum Alexaudri, qvo ſingulis Satrapis ſuis provincias qvibus præerant regendas legaverit, memorat Ammianus Marcellinus XXIII. 6. *ut bella prætereamus Alexandri, & teſtamento nationem omnem in ſucceſſoris unius jura tranſlatam.* Coram hoc conſtituiſſe Regem, convocatis ante lectum ſuum ducibus, tradit ſcriptor libri 1. Maccabæorū cap. 1. v. 7. Sed ſi auctorem excerptorum Chronologicorum à Scaligero editorum p. 72, audimus, veniens ad mortem Alexander, *teſtamentum ſcripſit, ut unusquisque Principum regnarent ſinguli in proprias eorum provincias, ſic, Macedonia quidem Arideum* &c. Diodorus quoque Siculus XX. p. 809. auctor eſt teſtamentum (*τὴν ὑπὲρ ὅλης βασιλείας διαθήκην*) ab

 Alexan-

Alexandro depoſitum fuiſſe apud Rhodios. Sed famam ejus rei vanam ſe comperiſſe ſcribit Q. Curtius X 10. 6. & apud Lucianum in dialogis mortuorum T. 1. p. 290. negat Alexander ſibi per inopinam mortem integrum fuiſſe de regni ſucceſſoribus qvicqvam ſtatuere.

Vetus interpres latinus Kyranidum in procemio: *Volo & ſcire*, inqvit, *quod eſt apud Græcos quidam liber Alexandri Magni* de VII. Herbis VII. Planetarum *& alter qui dicitur Theſſali Myſterium ad Hermen de XII. herbis XII. ſignis attributis, & de VII. aliis herbis per VII. alias ſtellas.* Sed hoc non majoris fidei eſt, qvam qvæ *de lapide Philoſophorum* Epiſtola ſub Alexandri nomine fertur à Chemicis inter ſcriptores artis auriferæ Baſil. 1593 & 1610. Tomo 1. vel qvæ *Hebraice* extare teſtatur Bartoloccius 1. Bibl. Rabbin. p. 482. *dicta memorabilia Alexandri Macedonis Cornuti. Et Epiſtola Alexandri ad Matrem* tempore mortis miſſa, & de verbis à matre prolatis dum illam legeret, & de morte Alexandri. Fabulis etiam adſcribas licet, qvæ de Alexandri Codice Hebraico Legis Moſaicæ, in qvo Nomen Dei aureis ubiqve ſcriptum fuerit literis, garriunt Talmudici * in tractatu Sopherim Qvæ vero de Alexandri veneratione adverſus Nomen Dei & Pontificem Judæorum Jadduam tradit Joſephus XI. 8. Antiqv. conſentientibus Talmudicis in Joma f. 69. 1. & auctote commentarii majoris in Leviticum (Vajikra Rabba) ſect. 13. his utpote à Curtio, Diodoro, Arriano, Plutarcho non modo prætcritis, ſed etiam cum iſtorum narratione ** ægre conciliandis, ita qvisq; ut voluerit addet vel demet fidem. Uti nec Chryſoſtomo *** facile accredas, Alexandrum Senatus Romani decreto Deum habitum decimum tertium fuiſſe. De *tabula aurea Geographica*, qvam in templo Jovis Ammonis dedicaſſe Alexander traditur, dixi infra, hoc capite in *Patrocle*.

Vir munerum amplitudine illuſtris, ſed ingenio & humanitate nobilior *Giſbertus Cuperus* in commentario ad Ἀποθέωσιν Homeri p. 162. jam pridem ſpem fecit ſuarum *diſſertationum de Alexandro vero ac falſo*: qvæ ubi lucem viderint, nihil non veri atqve certi in hoc genere illuſtratum confirmatumq;, qvicqvid contra eſt falſi ac commentitii, argumentis haud inficiandis rejectum atqve convictum exhibebunt.

* Locum profert Guil. Schickardus de jure Regio Hebr. pag. 96. edit. Carpzovianæ.

** Vide Anton. Van Dalen in diſſ. de Hiſt Ariſteæ cap. 10. p. 75. ſeq.

*** Homil. 26. in 2. ad Corinth. Confer Petavium dogm. Theol. de incarnatione lib. XIV. p. 509. ſeq. & Steph le Moyne not. ad Varia ſacra p. 150. ſeq.

Cata-

II. Catalogus ſcriptorum de Rebus geſtis ALEXANDRI M.

è Matthei Raderi proluſ. & Joh. Freinshemii Prolegomenis ad Curtium, & Tho. Reineſii Epiſtola ad Hofmannum XXXVIII. qvorum obſervatis mea adjunxi.

Abrahamus Aben Phareg Mſuli, Arabice MS. in Bibl. Bavarica, extrema parte mutilus.

Ado Archi-Ep. Viennenſis, Sæculi IX. ſcriptor latinus in Chronico, & *Chronicorum univerſalium ſcriptores* ad unum omnes, *Græci*, Euſebius, Syncellus, Malalas, Glycas, Cedrenus, Zonaras, Conſtantinus Manaſſes, Chron. Paſchale ſive Alexandrinum &c. *Latini* Freculfus, Marianus Scotus, Otto Friſingenſis, Abbas Urſpergenſis &c.

Æſopus latinus interpres Hiſtoriæ Græcæ fabuloſæ de Alexandro, qvam ad *Calliſthenem* auctorem referunt codices MSS. Vide Cangii gloſſarium Græcum in ἰβέλλιος, Juretum ad Symmachi IV. 33. edit primæ & Barthium II. 10 Adverſar. Verſionem ſuam Æſopus iſte dicat Conſtantini M. Filio.

Agatharchides ſive *Agatharchus Cnidius*, anagnoſtes Heraclidæ Lembi, Peripateticus, qvem ſub Ptolemæo Philometore ac deinceps vixiſſe obſervant Voſſius de Hiſt. Gr. & Reineſius p. 311. ad Hofmannum. Agatharchidæ nomen non modo apud Rufinum & Freculfum corruptum eſt, ut obſervat præter Voſſium Meurſius p. 1200. Bibl. Græcæ, ſed & apud Theophylactum Simocattam VII. 17. Hiſt. p. 190. edit. Regiæ pro Ἀναρχίδης legendum Ἀγαθαρχίδης ὁ Γνίδιος. Attice ſcripſit, non Cretenſium dialecto, ut ex male intellectis Photii verbis tradit A. Schottus atq; inde Freinshemius. Vide Ez. Spanhemium p. 309. de uſu numiſm. Alexandri M. res attigit in libris περὶ Ἀσίας, qvos laudant Didorus Sic. Phlegon, Lucianus & Athenæus à qvo decimus liber allegatur. Hunc ulti-

ultimum fuisse illius operis constat è Photii cod. CCXIII. In eodem forte successorum qvoqve Alexandri res fuit persecutus, unde Josepho XII. 1. laudatur ὁ τὰς τῶν διαδόχων (Ἀλεξάνδρου) πράξεις συγγεγραφὼς, ex qvo habet qvæ retulit lib. 1. contra Apionem p. 1050. Ejusdem forte operis pars fuere Φρυγιακὰ qvæ laudat Plutarchus de fluminibus. Scripsit præterea historiam τῶν εἰς τὴν Εὐρώπην libris XLIX. teste Photio, & de mari Erythræo sive Arabico sinu libros V. qvod opus Strabo XVI. p. 779. & Plutarchus VIII. 9. Sympos. legisse se testantur. Excerpta à Photio Cod. CCL. servata Græce primus edidit H Stephanus A. 1557. 8. cum Ctesiæ & Memnonis qvibusdam & Appiani: Latine vertit *Laur. Rhodomannus* A. 1594. 8. & *R. Brettus* Anglus Oxon. 1597. 8. præter *A. Schottum* in sua Photii editione. Hinc recudi curavit cum interpretatione Rhodomanni Vir Clariss. *Joh. Hudson* Tomo 1. Geographor. minorum Oxon. 1698. 8. adspersis notis scripsisse præterea Agatharchidem refert Photius, sed qvæ ipse non viderit, Ἐπιτομὴν τῶν περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἀναγεγραμμένων libro uno. Περὶ τρωγλοδυτῶν libros V. & Epitomen Λύδης * Antimachi. Epitomen τῶν συγγεγραφότων περὶ συναγωγῆς θαυμασίων *eorum qui de mirabilibus ante eum scripserant*, ut titulum illum exponit Jonsius II 12. Περὶ ἀνέμων (ut eidem Jonsio visum) Ἐκλογὰς ἱστοριῶν, & περὶ τῆς πρὸς φίλους ὁμιλίας. Incertum, idem ne sit Agatharchides qvem Samium appellat Plutarchus in parallelis minoribus p. 305. ubi librum secundum ejus περσικῶν, & libro de fluminibus, ubi librum qvartum ejus laudat περὶ λίθων. Nisi pro Agatharchide legendum ibi Agathyrsides. Certe Agathyrsides Samius qvarto Περσικῶν allegatur à Stobæo Serm. 7. de fortitudine.

Agis Argivus pessimorum carminum post Choerilum conditor, qvibus Alexandro adulatum refert Curtius VIII. 58. Meminit & Arrianus IV. p. 262. de expeditione Alexandri.

Amyntianus qvi ad Marcum Antoninum Imp. scripsit librum de Alexandro M. illaudatum Photio Cod. CXXXI. Præterea librum de Olympiade Alexandri Matre, tum vitas parallelas Philippi Macedonis & Augusti Imp. Dionysii Siciliæ Tyranni, ac Domitiani. Dubitat Freinshemius, idem ne sit Amyntianus, cujus περὶ ἐλεφάντων laudat Schol. Pindari p. 33.

Anaximenes Lampsacenus Rhetor, qvi Φιλιππικὰ, qvorum septimum citat

* Mentio hujus libri Antimachi apud Suidam in Ὀργεῶνες.

tat Svidas in μάσηρα, & τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις teste Laertio II. 3. scripsit. Vide qvos allegavi lib. II. cap. XXIII. §. 9. Usus hoc Anaximene etiam Plinius lib. XII. hist. qvo describit arbores qvas in orbe Indico mirata est Alexandri victoria. Meminit & Valerius Max. VII. 3.

Andronicus qvi res Alexandri scripsit Memoratur in Volaterrani Anthropologia. Freinshemius ait eum allegari à Plutarcho in Aristide. Sed frustra hoc in vita illa qvæsieris. Respicitur ne Andronicus Alypius, qvem inter Græcorum Historicos ad extrema Danielis intelligenda necessarios laudat Hieronymus præf. ad illum Prophetam.

Androsthenem Thasium, qvi cum Nearcho navigavit, citat Strabo XVI. p.766. Periplum Indiæ Athenæus III. p.393. & Marcianus Heracleota in Periplo p.63. Plura Vossius de Hist. Græcis p.463. Mentio & apud Arrianum VII. p. 162.

Angelus Cospus Bononiensis Vitam Alexandri M. à Johanne Monacho scriptā latine vertit. Præfigitur editioni Diodori Siculi qvæ prodiit Basileæ apud H. Petri A. 1545. & è Johanne Zonara est excerpta.

Anticlides allegatur à Plutarcho in Alex. p.691. & Laertio VIII. 11. Ἀντικλείδης ἐν δευτέρῳ περὶ Ἀλεξάνδρου. Atheniensem fuisse testatur Athenæus. Laudat etiam Harpocratio in καλλάυρεια, & ἐξηγητικὰ ipsius tribus in locis, ubi qvidam codices interdum habent Αὐτοκλείδης, uti legitur etiam apud Plutarchum in Nicia p. 539. Hanc lectionem præfert in Bibl. Attica Meursius, sed altera præplacet Maussaco, & apud Athenæum qvoq; XI. p. 473. est Ἀντικλείδης ἐν ἐξηγητικῷ. Atqve ita scriptum est in Scholiis minoribus & apud Eustathium ad Homerum. Scripsit & νόστων libros, qvorum octavum & septuagesimum citat idem IX. p.384. Meminit ejusdem operis præter Athenæum, Clemens Alex. Eusebius IV. præparat. Scholiastes Aristoph. & Svidas. De illius Δηλιακοῖς, aliisqve scriptis Vossius in Hist. Græcis p. 322. Anticlidem in hymno Solis laudat Kircherus T. 3. Oedipi p. 128.

Antidamantis Heracleopolitæ Historia Alexandri M. & libri Morales allegantur à Fulgentio in Vespillones, & fabre. Quod vero Freinshemius hinc eum latine scripsisse colligit, parum verisimile id Reinesio videtur, qvi observat eundem Fulgentium laudare & alios Græcos scriptores, Stesimbrotum Thasium, Diophantem Lacedæ-

cedæmonium Soſicratem, Mnaſeam (Callimachum, Demoſthenem) ex latina interpretatione, perinde uti Rhetores latini Aqvila & Rutilius Lupus Demoſthenis, Hyperidis, Ariſtotelis & aliorum Græcorum verba latine producunt. Notavit hoc de Fulgentio etiam Voſſius erudito opere de Hiſt. Græcis.

Antigenes allegatur à Plutarcho in Alex. p. 691. incertum an idem de qvo p. 703. ſeq. & qvem laudat Plinius.

Antiſthenes qvi à Phlegonte laudatur, eſt Rhodius hiſtoricus, ut recte conjiciebat Voſſius, & conſtat ex Polybio Excerpt. Peireſc. p. 69. Cæterum narratio de Alexandro M. qvæ Volaterrano memoratur, & Græce adhuc ſub Antiſthenis vel Calliſthenis nomine exſtat MS. in qvibusdam Bibliothecis, commentitia videtur viris doctiſſimis. Unde Allatius Pſeud Antiſthenem vocat, locum ex ea afferens capite 2. de Engaſtrimytho.

Antoninus Archi-Ep. Florentinus in prima parte ſummæ Hiſtorialis latine compoſitæ fabulas de Alexandro refert non paucas, qvas depromſit è Julio Valerio ſive Æſopo, de qvibus ſuo loco.

Appianus Alexandrinus, præcipue in Syriacis: *quæ quisquis legerit*, inqvit Reineſius, *videbit nugas quas de Alexandro nugatus eſt Suidas.*

Appion Pliſtonices, Alexandrinus Grammaticus inter alia de Alexandri Regis laudibus ſcripſit teſte Gellio VI. 8. Cætera ejus ſcripta retuli infra in capite de Flavio Joſepho.

Archelaus Chorographus τῆς ὑπ' Ἀλεξάνδρȣ πατηθείσης γῆς. Laert. II. 17. Jubæ & Archelai Regis libros allegat Solinus ubi de rebus Indicis agit c. 52. & Plinius XXXVII. 3. Archelai vel Aſclepiadæ, tum Parmenionis, Poſidippi & aliorum in Alexandrum Epigrammata leguntur lib. IV. Antholog. p. 454. lib. III. p. 347.

Aretinus. Vide infra in Qualchino.

Ariſtobulus Ariſtobuli F. Caſſandreus, Alexandri comes, eo ſuperſtite ſcripſerat de ſingulari certamine Alexandri cum Poro, qvem librum ob incredibilem adulationem in fluvium Hydaſpin Rex projecit teſte Luciano de ſcribenda Hiſtoria, T. 1. p. 610. Sed poſt Regis mortem, (annos jam octoginta qvatuor natus, ut idem Lucianus in Macrobiis auctor eſt) ſcripſit Hiſtoriam, qvam ut fide digniorem præ cæteris ſeqvi ſe affirmat & freqventer laudat Arrianus libris de Alexandro. Laudat & Plutarchus in Alexandro p. 672. 673. 674. 676 691. 706. Strabo, Athenæus &c. vide Voſſium

ſium de Hiſt. Gr. p. 55. De Ariſtobulo Judæo dixi infra in Catalogo Peripateticorum.

Ariſtoxenus in ſuis ὑπομνήμασι egit etiam de Alexandro, ut apparet ex Plutarcho Alex. p. 666. forte etiam in Hiſtoriis qvas Suidas memorat. De ſcriptis ejus dixi infra capite X.

Ariſtus & Aſclepiades τ̃ τὰ Ἀλεξάνδρου ἀναγραψάντων. Arrian. VII. p. 158. Vide qvæ de Ariſto Salaminio Voſſius in Hiſt. Græcis pag. 62.

Arriani Nicomedienſis libri VII. περὶ ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρου adhuc ſuperſunt, qvi præ cæteris ſeqvi ſe ait auctores, Ptolemæum Lagi & Ariſtobolum. Laudatur Arrianus Æneæ Gazæo in Theophraſto p. 23. ὁ π Ἀῤῥιανὸς, ἐπὶ τὸ ἀληθέστερον μᾶλλον ἢ μυθωδέστερον συγγράφων, μνήμη, Exſtant etiam ejusdem Arriani Indica.

Alius *Arrianus* Poeta, qvi Carmine Heroico Græce Ἀλεξανδριάδα condidit libris XXIV. & Virgilii Georgica reddidit Græcis verſibus & poemata in Attalum Pergami Regem conſcripſit, Suida teſte.

Aſclepiades. Vide paulo ante *Ariſtus*.

Baton ſive *Beton* ὁ τ̃ Ἀλεξάνδρου βηματιστὴς ſive *itinerum ejus menſor* memoratus Polybio, Plinio VI. 17. & 19. VII. 2. & indice libri VI. & XIII. Solino c. 52. Scripſit σταθμοὺς τ̃ Ἀλεξάνδρου πορείας teſte Athenæo lib. X. p. 442. Hi ſunt forte Ἀσιατικοὶ σταθμοὶ Straboni laudati. De Bitone qvi junior fuit & ad Regem Attalum ſcripſit, dixi infra inter ſcriptores rei militaris.

Βάῤῥων ἱστορικὸς (*Varro*) ἐπιτομὴν τ̃ κατ' Ἀλέξανδρον τ̃ Μακεδόνα. Suid.

Petrus Bizarrus Sentinas, ſcriptor recens, in Perſica Hiſtoria latine edita & XII. libris perſeqvente res Perſarum ab Aſſyriorum usqve imperio ad Annum Chriſti 1581.

Callinicus Sutorius Syrus ſive Arabs Sophiſta τ̃ κατ' Ἀλεξάνδρειαν ἱστοριῶν libros X. ſcripſerat Suida teſte. At Freinshemius Calinium Syrum ſcriptoribus de Alexandro accenſet, allegatqve Plutarchum in Ariſtide. Sed eſt hæc allegatio ad baliſtam, ut ait Reineſius. Nam à Plutarcho nusqvam nominatur. At Suida obiter inſpecto Callinicum de rebus geſtis Alexandri ſcripſiſſe affirmant Volaterranus, Carolus Stephanus in Elucidario & alii. Sed Alexandrinarum rerum, ſive civitatis Alexandriæ Hiſtoriam ſcripſerat hic Callinicus, qvam reſpicit & Hieron. præfat. in Danielem, ut Voſſio probe animadverſum. Sed male idem Voſſius

inemendato Suidæ codice deceptus ait Callinicū hunc scripsse ad MedicumGalenum. Nam ad Imp. Galienum misit προσφωνητικόν. vide Jonsium p. 284. & Valesium ad Ammiani XXIII. 3.

Callisthenes Olynthius propter condiscipulatū sub Aristotele, cujus consobrinus fuit, Alexandro primum percharus, & ab ipso Rege ad prodenda memoriæ acta ejus accitus teste Justino XII. 6. deinde propter asperius ingenium invisus, & ab eo interfectus, condidit Historiam Alexandri, qvam præter Strabonem XVII. p. 813. respicit Plutarchus Alex. p. 680. 684. 685. Qvæ vero hodie sub Callisthenis nomine de Alexandro supersunt MSta Græce in qvibusdam Bibliothecis, ea ex Persico vertit *Simeon Sethus*, & nomen Callisthenis (vel Antisthenis, de qvo supra) plane mentiuntur, cum inepta qvædam a contineant commenta, destituta omni prorsus utilitate & amœnitate, ut judicat If. Vossius p. 33. ad Melam. Loca qvædam ex illo scriptore Græce produxit Julius Cæsar Bulengerus de Circo c. 13. 30. &c. Meminit & Casaubonus ad Polyb. Salmasius ad Solin. idem Casaubonus Epist. ad Josephum Scaligerum CCCCII. *Exstat in Bibliotheca* (Regis Galliæ) *Pseudo Callisthenis historia rerum Alexandri. Observavi hoc μύθευμα totidem fere verbis in Ebræorum sermonem versum à Pseudo Gorionide. Et sane cum voluptate quadam contuli, multaque in textu etiam Italico emendavi, præsertim virorum & locorum nomina. Admiror vero imposturam.* Scaliger ad Casaub. Epistola CXIII. *Pseudo Callisthenes, puto idem est cum eo libro quem in calce Georgii Syncelli habeo. Est opus fabulosum. Ab eo non potuit accipere Pseudo Gorionides, sed à latino quod MStum me aliquando vidisse memini, ubi multa quoque ineptissima erant.* adde Epist. CXV. ad qvem Casaubonus Epist. CCCCXIII. *Pseudo Callisthenes non est ille scriptor quem habes Codici Monachi adnexum, sed alius haud paulo κομψότερος & qui decenter ἠθικῶς mimum agit. Demiror impostores illos, nam ante multa sæcula prodiisse id fragmentum satis constat. Etsi autem libro quem habes idem μύθευμα continetur, Pseudo Gorionidem tamen qui non semel Callisthenem laudat, hunc potius qui penes me est transscripsisse καὶ μεταφράσαι non dubito. sive Græce eum legerit, quod non puto, sive latine aut Gallice.* De latina versione hujus scripti dixi in *Æsopo Julio Valerio* & Qualinchino: de Germanica in *Joanne Hartliebo Mollero.* De aliis Callisthenis genuini scriptis præter Vossium in Hist. Gr. agit Meursius in Bibl. Græca & ad Chalcidium p. 33. seq.

Cary-

Caryſtium Pergamenum in ἱϛορικοῖς ὑπομνήμασι res Alexandri attigiſſe ex Athenæo obſervat Freinshemius.

Cephalion Gergethius antiqvus Straboni, Dionyſio Halic. Diodoro Sic. aliisqve laudatus ſcriptor,& à Svida male ad Adriani tempora relatus,in Erato ſive libro ſexto Muſarum Alexandri res geſtas complexus fuit, teſte Photio Cod. CLXI. p. 177. Cæterum adverſus Scaligerum ad Græca Euſebii p. 415. Meurſium in Bibl. Græca Voſſiumqve de Hiſt.Gr. qvi plures Cephaliones faciunt, videndus Allatius libro de Patria Homeri cap. 1. Mentio hujus Cephalionis apud Syncellum qvoqve in Chronico p. 92. & 167. ubi ei dicitur ἱϛόριμος εἷς οὐχ ὁ τυχών, & p. 192. Κεφαλίων Γεργισαῖος (leg. Γεργήθιος) συγγραφεὺς πάνυ παλαιός.

Chares allegatur à Gellio V. 2. Plutarcho in Alex. 675. 678. 703. ὁ εἰσαγγελεύς p. 691. Mytilenæus p. 696. ἐν πέμπτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱϛοριῶν. Athen. XII. p. 514. ἐν ἑβδόμῃ XII. p. 493. ἐν τῇ δεκάτῃ XII. p. 538. & XIII. p. 575. Laudat iterum Plutarchus in Phocione p. 749. & II. de fortuna Alex. p. 341. At in indice Plinii lib. XII. Hiſt. male Characis nomen pro Charetis irrepſit, notante Harduino. Sed ipſe viciſſim de Charace affirmat, qvod de Charonte Lampſaceno apud Svidam legitur.

Charon Lampſacenus de Perſarum qvidem & Græcorum rebus commentatus eſt, ſed ante Alexandrum ſcripſit, ut ex Dionyſii Halic. & Tertulliani teſtimoniis jam notavit præſtantiſſimus Voſſius. At Charon alter Carthaginienſis Alexandrum non præteriiſſe videtur in opere qvod memorat Svidas de Tyrannis ſive Regibus Aſiæ & Europæ. Videtur & Alexandri res geſtas attigiſſe Charon tertius Naucratites, niſi fallit nos idem Svidas, qvi ait eum ſcripſiſſe βασιλεῖς τοὺς ἐκ παλαιοῦ γενομένους ἐν ἑκάϛῳ ἔθνει.

Choerilus de qvo Acro ad Horatii artem v. 357. *Choerilus poeta fuit qui Alexandrum M. ſecutus bella ejusdem deſcripſit: cui Alexander dixiſſe fertur, malle ſe Therſitem Homeri eſſe, quam hujus Achillem. Choerilus Alexandri Poeta depactus eſt cum eo, ut ſi verſum bonum faceret, aureo numiſmate donaretur: ſi malum, colaphis feriretur: perſæpe male dicendo colaphis cæſus eſt.* Vide qvæ Meurſius ad Heſychium illuſtr. p. 220. ſeq. & viri docti ad Horat. lib. 2. Epiſt. 1. v. 233. ſeq. & Curtium VIII. 5. 8. De antiqviore Choerilo Tragico, conſules ubi lubebit qvos laudavi lib. 2. cap. 19.

Christophorus Roffinus, ſcriptor recens, in Senatu Burdegalenſi præſes, in commentariis omnium ab orbe condito Hiſtoriarum ad Albertum de Gondi, latine editis Lutetiæ A. 1571. tit. *Macedonum origines*, res Alexandri M. accurate, judice Reineſio, perſeqvitur. Sed longum eſſet Hiſtoriæ univerſalis & Chronologiæ ſcriptores recentes univerſos recenſere, Joſ. Scaligerum, Ed. Simſonem, Reinerum Reineccium, Sethum Calviſium, Jac. Uſſerium, Auguſtinum Torniellum, Jac. Salianum, Henr. Spondanum Dionyſ. Petavium, Joh. Cluverum, Matthæum Dreſſerum in millenar. M. Zuer. Boxhornium, Joh. Micrælium, Chriſtianum Matthiæ, Ulr. Huberum &c. qvi ſinguli res ac geſta Alexandri pro inſtituto ſuo attigerunt: nec minus ſcriptores Lexicorum Hiſtoricorum, Lud. Morerium, Joh. Jacobum Hofmannum, Petrum Bælium &c.

Clearchus Solenſis, diſcipulus Ariſtotelis in libris vitarum etiam de Dario egit per Alexandrum everſo, ut teſtatur Athenæus XII. p. 539.

Corvinus Celer Clemens Apuleji familiaris eruditiſſimus (ut ait idem lib. 1. floridor.) & ſvaviſſimus poetarum, omnia Alexandri facinora aggreſſus eſt pulcherrimo carmine (latino ut opinor) illuſtrare.

Cleo Siculus, Alexandri adulator, de qvo viri docti ad Curt. VIII. 5. 8.

Clitarchus Dinonis Hiſtorici filius & Alexandri Comes in *primo τῶν περὶ Ἀλέξανδρον* allegatur ab Athenæo IV. p. 148. in *quarto* XII. p. 530. Ingenium ejus probari, fidem infamari tradit Qvintilianus X. 1. Inſt. Or. Plura de Clitarcho Voſſius lib. 1. c. 10. de Hiſt Græcis & Reineſius Epiſt. ad Hofm. 313. Conjecturam vero eorum qvi Curtium Clitarchi hiſtorias potiſſime ſecutum, ac veluti interpretatum latine ſuſpicantur, deſtituit ratio: Neqve dubitat Curtius à Clitarcho nominatim diſſentire IX. 5. 21.

Cornelius Nepos in opere Chronicorum qvo omne ævum tribus explicaverat libris, Alexandri qvoqve geſta perſecutus fuit. Auctor hiſtoriæ Miſcellæ XII. 19. *maximas illas Scythicas gentes, formidatasque cunctis majoribus, Alexandro quoque illi magno ſicut* (Trogus) *Pompejus Corneliusque teſtati ſunt*. Dicitur etiam Nepos tranſtuliſſe Epiſtolam qvæ latine exſtat ſub Alexandri nomine de Indiæ mirabilibus.

Craterus Macedo, Alexandro chariſſimus, in Epiſtola ad matrem Ariſtopatram varia miranda & incredibilia tradidit, qvæ in expeditione Aſiatica obſervaſſet. Teſtis Strabo *XV.* p. 702. Ajunt etiam res geſtas Alexandri ſcripſiſſe, qvo auctore antiqvo, neſcio. Nam qvæ Plutar-

tarchus in Ariſtide p. 354.355. è Cratero Macedone profert, videntur ſunt petita ex ejus opere περὶ ψηφισμάτων, de qvo Mauſſacus ad Harpocrationem in ἀνδρῶν & νυμφαῖον.

Q. Curtius Rufus ſcriptor latinus diſertiſſimus, de qvo in Bibl. latina.

Videntur etiam huic Catalogo inſerendi eſſe *Cyrſilus* ſive *Cerſylus* Pharſalius & *Medius* Lariſſæus, qvi συςρατευκότες Ἀλεξάνδρῳ Alexandri caſtra ſecuti citantur à Strabone XI. p.530. ubi de Armenia agit.

Demodamantem Seleuci & Antiochi Regum ducem in itineribus Alexandri deſcribendis maxime ſeqvi ſe profitetur Plinius IV. Hiſt. 16. ubi male Demonactis nomen pro Demodamante habent priores editiones: qvod ab Harduino recte emendatum ex indice Plinii & è Solini cap. 49 & pridem monitum Salmaſio ad Solin. p. 985. Stephanus Byz. in Ἀντιὸσα notat Demodamantem Mileſium & Philonem (Thebanum qvem inter ſcriptores de rebus geſtis Alexandri laudat Plutarchus Alex. p.691.) meminiſſe Antiſſæ Indicæ. Athenæo XV. p. 682. Δημοδάμας ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ἢ Μιλήσιος ἐν τῷ περὶ Ἁλικαρνασσοῦ.

Daimachi qvoqve *Platæenſis* Indica huc ſpectant, de qvibus Voſſius. At hujus Daimachi plagiarium fuiſſe Ephorum Hiſtoricum, idem vir doctus contra Porphyrium apud Euſeb. X. 3. de præparat. p. 464. audacter, negat ex temporum qvam repugnare putat ratione. Neqve tamen adeo diverſo tempore ambo vixerunt, ut Ephorus Daimachi ſcripta legere & expilare non potuerit. Vide Bælii Lexicon in Ephoro, nota C. Apud Laertium in Thalete libro 1. ſect. 30. pro Δαίδαχος Πλατωνικὸς non dubito legendum cum Iſ. Caſaubono Δαΐμαχος Πλαταιϊκός, etſi hoc non probatur Meurſio in Bibl. Græca.

Dexippus Herennius Athenienſis Sæculo poſt Chriſtum natum tertio clarus, non modo in χρονικῇ ἱστορίᾳ geſta Macedonum Regum à Carano ad mortem usqve Alexandri attigit, ex qvibus fragmentum legitur apud Cedrenum, atqve inde à Scaligero deſcriptum lib. 1. Chron. Euſebii. Sed & τὰ μετ' Ἀλέξανδρον compoſuit libris IV. teſte Photio cod. LXXXII.

Dicæarchus de Alexandro egiſſe videtur in libris de vita Græcorum, de qvo opere ut de aliis ejus ſcriptis infra cap XI.

Dio Pruſæus, cognomento *Chryſoſtomus*, in diſſertationibus ſuis, qvæ exſtant, varia de Alexandro jucunde & eleganter refert, ut in illis de regno Alexandri congreſſum cum Diogene, tum fabulam Lybicam

Ephemerides Alexandri ſcripſerunt *Æſchrion Mitilenæus*, ut colligo è Tzetze Chiliad. V. III. hiſt. 196. is ipſe qvem Alexandri comitem fuiſſe Suidas affirmat. Præterea *Diodotus Erythræus*, *Eumenes Samius* & *Strattis Olynthius*, de qvibus ſuo loco.

Ephippus Olynthius περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος μεταλλαγῆς καὶ ταφῆς Athen. III. p. 120. IV. p. 146. & X. p. 434. & XII. p. 537.

Eratoſthenes Cyrenæus allegatur à Plutarcho in Alex. p. 665. 683. Arriano lib. 5. de Alexandro p. 102. & 103. ubi ab eo diſſentit, & p. 104. Μεγασθένης τε καὶ Ἐρατοσθένης δοκίμω ἄνδρε.

Eumenes Cardianus è Cardia Thraciæ Cherſoneſi opido, inter duces Alexandri celebris (de qvo Nepos & Plutarchus) ſcripſit Ephemerides Alexandri, è qvibus nonnulla producit Ælianus III. 23. Var. Confer Paulum Leopardum lib. II. Miſcell. c. 12. Athenæus qvoque X. p 434. Ephemerides Alexandri ab Eumene Cardiano & Diodoto Erythræo ſcriptas eſſe teſtarur, Confer qvæ ſupra p. 205.

Ingenioſiſſimus & elegantiſſimus ſcriptor recens Gallus *Euremonius* (Charles de Saint Denis Seigneur de Saint Evremond) nonageoario major in Anglia denatus IX. Sept. A. 1703. binas diſſertationes dignas lectu de Alexandro lingua patria compoſuit, qvarum altera Cæſarem cum Alexandro confert, (Tomo 1. Opp. p. 191. edit Amſt. 1706. 12.) altera continet cenſuram tragœdiæ *Racini* civis ſui, qva Alexandrum Poro inferiorem fecit & magno illo qvem in hiſtoria ubiqve habet atqve impeterrito animo exuit, Porumqve velut Gallici ingenii non Indorum principem introduxit. T. 2. Opp. p. 300.

Chriſtianus Fridericus Franckenſteinus, qvi Lipſienſem Academiam eruditione ſua ante hos triginta annos ornabat, edidit A. 1674. exercitationem de Alexandro virtutibus & vitiis magno, qva deſcriptionem Alexandri apud Q. Curtium X. 5. illuſtravit.

Paganius Gaudentius, Rhætus, * Eloqventiæ in Academia Piſana profeſſor A. 1649. denatus, Hetruſco idiomate Alexandri M. geſta celebraſſe dicitur, Piſis 1645. fol. qvod opus haud vidi.

Ee *Phi-*

* Ipſe hoc in ſe fecerat Epigramma:

Rhætia me genuit, docuitque Italia, Roma
Detinuit, nunc audit Hetruria cuncta docentem.

Sed hæredes vocabulum nimis ambitioſum *cuncta* mutarunt in *culta*.

Philippi Gualteri, *de Guastellione*, Insulensis, Episcopi circa A. C. 1174 Magalonensis, *Alexandreis*, sive de rebus gestis Alexandri carmen Heroicum latinum libris decem constans, & inscriptum R. D. Gvilielmo, antea Senonensi Episc. tum Archi Ep. Rhemensi, prodiit Argentinæ A. 1513. atq; inde alibi, ut dixi in Bibliotheca latina. Hunc Gualterum, Virgilio & Lucano exsulare jussis, sua ætate per scholas receptum conqvestus est Henricus Gandavensis: Alanus vero in Anticlaudiano perstrinxit his versibus:

Mævius in cœlis audens os ponere mutum,
Gesta ducis Macetum tenebrosi carminis umbra
Pingere dum tentat - - - -

Non contemendus tamen pro illa ætate Poeta videri potest, qvi in plerisqve Q. Curtii historiam expressit: Nam Curtium è Gvaltero hausisse sua absurdum est, & ne alia jam afferam, à Joh. Sarisberiensi, qvi ante Galterum scripsit, Curtius nominetenus allegatur.

Harpocration à Radero inter scriptores de Alexandro relatus est propter pauca illa qvæ de variis hujus nominis in Lexico suo habet V. Ἀλέξανδρος.

Joh. Hartlieb Moller, Monacensis Bojus, Medicinæ Doctor, jussu Ducis Bavraiæ Alberti, historiam Julii Valerii de Alexandro M. è latina lingua in Germanicam convertit. Augustæ Vindel. A. 1478. Vide Lambecium lib. 2. de Bibl. Vindobonensi p. 949.

Hecateus Abderita Alexandri Comes & συνήθος Historias scripsit Flavio Josepho laudatas, in qvibus Alexandri res qvoqve videtur attigisse. Aliusne ab hoc *Hecatæus*, qvem *Eretriensem* vocat Plutarchus. laudatqve in Alexandro p. 691.

Hegesander Delphus in libris ὑπομνημάτων multa ad Alexandrum pertinentia tradidisse à Freinshemio observatur ex iis qvæ ex hoc scriptore profert Athenæus.

Hegesias Magnesius de rebus Alexandri scripsisse colligitur ex ejus fragmentis apud Dionysium Halic. de nominum composit. & Agatarchidem lib. V. de mari rubro apud Photium cod. CCL. ubi inepta ejus dictio reprehenditur. Eundem ridet Plutarchus in Alex. p. 665. qvia scripserat Dianam templo suo Ephesi conflagranti opem ferre non potuisse, qvoniam adfuisset Olmpiadi eodem

dem tempore parienti Alexandrum. Hoc usqve adeo frigidum esse affirmat Plutarchus, ut incendium illud potuisset exstinguere.

Helymon poeta ineptus, qvem interpres Ovidii in Ibin & ex eo Gyraldus dial. 3. de Poetis ait ab Alexandro in cavea mori coactum, qvod minus luculenter res ipsius gestas scriptis prodidisset. Sed ignotus antiqvis ille Helymon. Itaqve alii ad Callisthenem rectius hæc Ovidii referunt v. 521.

Inclususque necem cavea patiaris, ut ille
Non profecturæ conditor historiæ.

Heraclides allegatur à Plutarcho in Alex. p. 669. incertum an Cumanus qvi Persica scripsit, an Porticus, ut Reinesio visum, an alius. Nam Freinshemio qvidem cave assentiaris, qvi Heraclidem à Laertio citatum putat scripsisse de successionibus Regum, cum Sotionem de successione Philosophorum in compendium miserit.

Hermippus allegatur à Plutarcho in Alex. p. 695.

Hieronymus Cardianus τὰ ὑπ' Ἀλεξάνδρου πραχθέντα scripsit. Ita enim apud Suidam legendum. Scripsit & de rebus gestis Ἐπιγόνων & διαδόχων Alexandri. Vide Vossium lib. 1. c. 11. de Hist Græcis.

Wolfgangus Hildebrand Germanus patria lingua collectam à se ex variis monumentis Alexandri historiam edidit Erfurti A. 1618. 4.

Historia Miscella de Alexandro M. agit lib. XII. c. 19.

Johannes Antiochenus in Chronico è qvo fragmentum de Alexandro legitur in excerptis Peirescianis ab H. Valesio editis atq; illustratis p. 786. Diversus hic Johannes Antiochenus à *Jo. Balela*, cujus Chronographiæ libro octavo agitur de Alexandro.

Joannes Monachus cujus narrationi de Alexandro M. multum tribuit Cœlius Rhodiginus, eamqve persæpe laudat, III. 5. XVIII. 18. XXII. 20. XXIII. 4. Latine è *Joh. Zonaræ* Chronico excerpta subjungitur editioni Diodori Siculi Basileensi, qvæ prodiit A. 1545. interprete Angelo Cospo Bononiensi.

Josephus Gorionides. Vide supra in Callisthene. *Flavius* qvoqve *Josephus* huc spectat propter ea qvæ de Alexandro M. scribit XI. 2. Antiqv. & II. 21. de Bello Iud.

Ister (Callimachius ut existimo, patria Paphius) laudatur à Plutarcho in Alexandro p. 691. inter eos qvi res gestas hujus Regis tradiderunt.

Julianus ὁ παραβάτης in hoc Catalogo à viris doctis ponitur propter pauca illa qvæ de Alexandro tangit in Cæsaribus.

Julius Valerius qvibusdam vocatur latinus interpres fabulosæ de Alexandro historiæ, qvem alii Æsopum vocant. Vide supra in Callisthene. Barthium II. 10. & V. 14. Adversar.

Justinus Trogi Pompeji Epitomator notissimus, res Philippi & Alexandri, successorumqve ejus indiligenter, etsi strictim, aliqvot libris perseqvitur. Philippum patrem cum Alexandro confert libro IX. c. 8.

Wolfgangus Lazius Ferdinandi I. Imp. Historiographus A. 1565. die 19. Junii denatus, in commentariis rerum Græcarum libro 1. p. 22. seq. aliqvot numos Alexandri imagine insignes exhibet & illustrat.

Leo Byzantius Alexandri temporibus clarus scripsit inter alia, Suida teste, τὰ κατὰ Φίλιππον καὶ τὸ Βυζάντιον, βιβλίοις ζ΄. & τά κατ' Ἀλέξανδρον.

InT. *Livii* Romanæ Historiæ principio Decad I. libro IX. elegans disqvisitio occurrit de Alexandro M. utrum ille, si Romanos aggressus fuisset, æqve ut à tot aliis gentibus victor fuisset rediturus. Neq; absurde hoc videtur negare, qvanqvam non dubito Alexandrū, si ita ut Hannibal ante Romæ portas terrorem armorum suorum proferre potuisset, victoria rectius utiqve usurum fuisse. In transcursu autem absolvendus Livius ab impacta ipsi ab ingeniosissimo viro * nota est, qvasi sibi manifesto contradixerit, jam negans vel fama notum Romanis Alexandrum fuisse, jam iterum affirmans parem animis magno Alexandro ducem à populo Romano destinatum Papyrium Cursorem. Miror enim viro erudito non fuisse observatum, qvod verbum *destinarat* hoc loco apud Livium idem est ac *destinasset* vel *destinaturus fuerat*, si nempe Alexandrum Romanis bellum inferre contigisset.

M. Annæus Lucanus libro X. Pharsal. Alexandri sepulchrum Alexandriæ à Cæsare visum referens, in immensam felicis illius ut vocat prædonis ambitionem prolixe invehitur. Conditorium & corpus Alexandri ab Augusto qvoqve subjectum oculis narrat Svetonius in Augusto c. 18.

Lyn-

* P. Bælius in Lexico V. *Macedoine* nota O. *on ne peut disculper Tite Live, sa distraction, son peu d'attention, sa contradiction en un mot, sautent aux yeux.*

Lynceus Samius in suis ἀπομνημονεύμασι de Alexandri dictis & factis scripsisse colligitur ex Athenæi X. p. 434.

Manechmus sive *Menechmus Sicyonius*, sub Alexandri successoribus clarus Historicus scripsit Suida teste historiam Alexandri Macedonis.

Marsyas Pellæus Alexandri σύντροφος & Antigoni Regis qvi post Alexandrum regnavit frater, scripsit μακεδονικῶν sive rerum Macedonicarum libros X. à Carano usq; ad Alexandri in Syriam ingressum: & librum de educatione Alexandri, Ἀλεξάνδρου ἀγωγήν. Vide Suidam, & Vossium lib. 1. de Hist. græcis c. 10.

Megasthenis libri Indicorum huc qvoqve pertinent qvorum *tertium* Clemens 1. Strom. p. 305. *quartum* Josephus laudat X. Antiq. 11. p. 350. 1. contra Apion p. 1045. Inter alia ostendere voluit eo loco Megasthenes majora fuisse Alexandri qvam Herculis gesta. Multa fabulatum esse affirmat Strabo l. 2. p. 70. Laudat præter Plinium aliosqve Vossio jam notatos. Ælianus de animal. VIII. 7. XVI. 41. & XVII 39. Phlegon in extremo libri de mirabilibus. Sed inter fragmenta à Scaligero ad calcem operis de emendatione temporum illustrata, nullum est Megasthenis, uti idem Vir doctus memoria lapsus affirmat. De Metasthene Annii convenit inter eruditos, omnia ejus, etiam ad nomen ipsum usqve, esse commentitia.

Μονόβιβλον ὁ εἰς τ Ἀλεξάνδρου βίον ἐπιγραψαι οἱ Ἀλεξανδρεῖς. Niceph. X. 36. Hist. Eccles. ubi & oraculum Pythium, qvo Diis Alexander adscribitur. Hausit hæc Nicephorus è Socrate, apud qvem III. 23. legitur τὸ μονόβιβλον ὁ Ἀδείας εἰς τ Ἀλεξάνδρου βίον ἐπίγραψεν. Valesius in versione pro Ἀδρίας habet *Arrianus*, verum is non scripsit μονόβιβλον, sed libros septem de Alexandro, neqve Alexandrum retulit inter Deos, qvod libro illo factum esse tota Socratis oratio innuit Joh. Langus ad Niceph. legit. Ἀδειανός. H. Valesius vir eruditissimus ad Socratem putat respici ψευδόμαντιν Luciani, qvi Ἀλέξανδρος inscribitur. Verum & alius est iste Alexander, & tantum abest ut hunc inter Deos referat Lucianus, ut pro impostore aperte traducat. Præterea nimis longe abit à Luciani nomine illud ὁ Ἀδείας, pro qvo Florentinus codex Valesio teste habet Ἀνδείας. Forte per compendium scriptum erat Ἀλνδρεῖς pro Ἀλεξανδρεῖς unde factum illud Ανδείας ac demum Ἀδείας. In Hist. tripartitia VII. 2. hic locus plane omittitur.

Nearchus aurea corona ab Alexandro donatus ἐπὶ τῷ περίπλῳ τῷ ἐκ τῆς Ἰνδῶν γῆς κατὰ τὴν μεγάλην θάλασσαν teste Arriano VII. p. 149. ἡγεμὼν vocatur à Plutarcho in Alex. p. 702. 706. Navarchus ὁ Ἀλεξάνδρου ναυτικοῦ, οὐκ ἀγύμναστος τῆς θαλαττίου τάξεως in opido Patala prope Indum fluvium sepultus : Philostr. III. 15. de vita Apollonii. Periplum ejus sive descriptionem navigationis, qva Plinius etiam usus est & Strabo, Arrianus magnam partem in Indica sua transscripsit, ex qvibus excerptam separatim Græce & Latine cum variis lect. codicis Bodlejani edidit præstantissimus vir Joh. Hudsonus Tomo 1. Geographorum minorum, Oxon. 1698. 8. Incertum est, num peculiari opere & à periplo illo diverso res Alexandri tradiderit, etsi Svidas ei tribuit συγγραφὴν ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου. Plurima mentitos qvi de India scripserunt Strabo notat lib. 2. p. 70. in qvibus primas malæ fidei partes tribuit Daimacho & Megastheni, secundas Onesicrito ac Nearcho.

Nestor Larandensis è Lycia, sub Imp. Severo clarus Suidæqve laudatus scripsit Ἀλεξανδρειάδα sive poema Heroicum de Alexandro, cujus librum 1. allegat Stephanus Byz. in ὑσιόπου.

Nicanor qvi res gestas Alexandri Macedonis scripsisse traditur à Varrone apud Lactantium lib. 1. c. 6. & inde apud Sabellicum Enneadis secundæ libro tertio, aliosq;, Reinesio videtur idem cum Seleuco Nicatore, sive Macedonum dialecto Nicanore, nominatissimo inter duces Alexandri, cui Spitamenis filiam teste Arriano Rex junxit. Sed hic si res Alexandri scripsisset, non omissuri eum fuerant nominare Arrianus, Plutarchus & alii. Fuit & Sævius Nicanor, cujus commentarios suo jam tempore deperditos testatus est Svetonius c. 5. de Grammaticis. Mentio qvoqve Nicanoris cujusdam (Stagiritæ, Diodor. Sic. XVIII. p. 592. ubi Epistola Alexandri per hunc Nicanorem ad Græcos exsules missa: & Harpocrat. in Νικάνωρ) in testamento Aristotelis apud Laertium V. 15. Idem forte de qvo Rhetor. ad Alex. c. 1. Alius cujus cædem memorat II. Rhetor c. 23. Nicanor Parmenionis F. præfectus scutatorum, cujus subitæ mortis mentio apud Curtium VI. 6. qvi alium Nicanorem, Indorum telis obrutum memorat VIII 13. Nicanor Cassandri frater, jussu Olympiadis interfectus. Diodor. Sic. XVIII. p. 660. Nicanor Balacri filius. Harpocrat. in Νικάν. Nicanor Balacri pater & Arrian lib. 2. Nicanor Navarchus Antigoni, illaudatus Polyæno

lyæno, & Caſſandri dolo interremptus. Diodor. Sic. XVIII. p. 647. Nicanor, dux Demetrii Soteris, victus à Juda Maccabæo, 1. Mac. cab. 7. & lib. 2. c. 8. &c. Nicanor Cypriarches. 2. Maccab. XII. 2. Etiam Nicanorem qvendam Cyprium, qvi de Diis ſcripſit, citat præter Arnobium Clemens in protreptico. Sed & Nicanor Samius ſecundo de fluminibus allegatur à Plutarcho in lib. ejusdem argumenti. Prætereo Grammaticum Nicanorem Varrone juniorem, ſive Alexandrinum ſive Hierapolitem Phrygem, de qvo dixi lib. 2. c. 5. Tum Leandrum Nicanorem Cyrenæum, cujus μετονομασίαι Harpocrationi laudatæ in ἄκη & Stephano Byz. in ὕδη & πάρος. Athenæo VII. p. 297. & Schol. Apollonii IV. 21. Pro Nicanore Medico apud Hofmannum in lexico, vel apud ſcriptorem ex qvo hoc hauſit, Nicandri nomen reponendum exiſtimo. Fuit & Nicanor qvidam ex primis ſeptem Eccleſiæ diaconis teſte Luca Act. VI. 5. de hoc Martyrologia ad 10. Januar. & Menologia 5. Cal. Aug. Celebratur & alius Martyr Nicanor in Ægypto paſſus ſub Maximino. Sed inſtitutum noſtrum perſeqvamur.

Nicobules nomine olim ſcripta ferebantur de Alexandro, de qvibus dubitatum docet Athenæus X. p. 434. Νικοβούλη δ' ἢ ὁ ἀναθεὶς ταύτῃ τὰ συγγράμματα. In Plinii codicibus appellatur *Nicobulus*, & Harduino videtur Alexandri expeditionum comes fuiſſe cum Oneſicrito & Nearcho, vel cum Diogneto ac Bætone itinerum dimenſor.

Nymphis Heracleotes libros XXIV. ſcripſit teſte Suida, de Alexandro ejusq; regni partiariis & ſucceſſoribus usqve ad tertium Ptolemæum.

Olympiadum deſcriptio à Joſ. Scaligero Græce cum Euſebio edita, & ab ipſo ut videtur è Græcis ſcriptoribus collecta, Alexandri etiam res ſuo loco non negligit.

Olympiodorus qvo Plinius Hiſt. naturali uſus eſt, videtur Harduino Alexandri M. res geſtas ſcripſiſſe, & cum Nearcho & Oneſicrito expeditionum ejus comes fuiſſe.

Oneſicritus (apud Lucianum de ſcribenda hiſt. T. 1. p. 630. Plutarchum Alex. p. 668. & Palladium de Bragmanibus p. 21. & ſeq. Ὀνησικρίτης) Aſtypalæenſis (Ælian. XVI. 39. de animal.) ſive Ægineta (Laert. VI. 85.) Diogenis Cynici diſcipulus (Plutarch. Alex. p. 701.) Alexandri Navarchus (id. p. 702. præfectus claſſi Macedonicæ Solin. c. 53. imo navarchum ſive præfectum claſſis, qvod muneris-

neris Nearchus gessit, se mentitus, cum tantum unius navis regiæ gubernator fuerit: Arrian. VI. p. 124. κυβερνήτης τῆς νεὼς τῆς βασιλικῆς Arrian. VII. p. 149.) Calanum Indorum Philosophum ad Alexandrum adduxit, qvem sese comburentem videns in ignem ipse qvoqve insiliit (si vera tradit Lucianus de morte Peregrini T. 2. p. 576. Strabo enim, Plutarchus & Arrianus mortem Calani narrantes de Onesicriti tacent) Scripsit, Xenophontem imitatus, Ἀλεξάνδρου ἐγκώμιον & πῶς Ἀλέξανδρος ἤχθη. Laert. VI. 85. τὰ ἐπὶ Ἀλεξάνδρου Lucian. Macrobiis T. 2. p. 470. ξυγγραφὴν ἥντινα ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου ξυνέγραφε Arrian. VI. p. 124. Laudat Plutarchus in Alexandro p. 668. 672. 699. & 691. ubi qvartum librum Lysimacho jam Regi prælegisse traditur: qvod si verum est, fabulis illud de communi cum Calano morte fuerit haud dubie adscribendum. Multas historiis suis immiscuisse fabulas constat ex his Strabonis XV. p. 698. Ὀνησίκριτος ὃν οὐκ Ἀλεξάνδρου μᾶλλον ἢ τῶν παραδόξων ἀρχικυβερνήτην προσείποι τις ἄν. Πάντες μὲν γὰρ οἱ περὶ Ἀλέξανδρον τὸ θαυμαστὸν ἀντὶ τἀληθοῦς ἀποδέχονται μᾶλλον, ὑπερβάλλεσθαι δὲ δοκεῖ τούτους ἐκεῖνος τῇ τερατολογίᾳ. Utitur Onesicrito etiam Plinius libro II. IV. VII. &c.

Orthagoras cum Onesicrito de rebus Indicis allegatur ab Æliano XVII. 6. de animal. qvi Orthagoram iterum laudat XVI. 35. ἐν τοῖς Ἰνδοῖς λόγοις. Hinc cum Onesicrito eum navigasse, atqve adeo expeditionem Alexandri auspiciis susceptam descripsisse colligit Freinshemius. Confirmat ejus conjecturam Photius Cod. CXL. p. 534. è Philostrati III. 15. vitæ Apollon. Orthagoræ narrationes de mari rubro, statim post Nearchum commemorans. Alius Orthagoras Sicyoniorum Tyrannus. Aristot. V. 12. politic. Alius item Orthagoras Thebanus Musicus, cujus meminit Plato in Protagora. Alius deniqve Orthagoras vates Corinthius de qvo Plutarchus in Timoleonte p 237.

Parmenionis Epistola ad Alexandrum Athen. XIII. p. 607. Epigramma in Alex. sub Parmenionis nomine legitur in Anthologia lib. III. p. 347. Prætereo alias ad Alexandrum aliorum Epistolas memoratas supra lib. 2. c. 10.

Patroclem qvi de rebus Indicis scripsit & propter dignitatem (nam sub Seleuco Nicatore Indicum mare classe lustravit ac præfectus illarum regionum fuit) & qvod Geographiæ fuerit peritus, fide cum pri-

primis dignum ait Strabo II. p. 68. & 69. ex eo refert comites expeditionis Alexandri obiter tantum singula cognovisse, αὐτὸν δὲ Ἀλέξανδρον ἀκριβῶσαι ἀναγραψάντων τὴν ὅλην χώραν τῶν ἐμπειροτάτων αὐτῷ, τὴν δὲ ἀναγραφὴν αὐτῷ δοθῆναί φησιν ὕστερον ὑπὸ Ξενοκλέους τοῦ γαζοφύλακος. *Alexandrum vero ipsum accurate omnia rimatum, cum ei regionum descriptiones à peritissimis traderentur, atq; hanc descriptionem sibi postea temporis exhibitam à Xenocle gazæ Regiæ præfecto.* Laudat hunc Patroclem etiam Plinius Hist. Alexandrum vero etiam Athenagoras vel qvisqvis est auctor amœnissimæ fabulæ Gallice editæ de vero & perfecto amore lib. V. p. 161. refert in templo Jovis Hammonis dedicasse tabulam auream longam octo pedes, largam qvatuor, in qva esset descripta magnitudo & situs regionum orbis terrarum.

Phanias Eresius Aristotelis discipulus scripserit præter alia Vossio memorata etiam nonnihil de Alexandro, qvoniam Clemens I. Strom. p. 337. refert Phaniæ, Ephori, Timæi, Clitarchi, Eratosthenis, & Duridis sententias de tempore qvo Alexander in Asiam trajecit.

Philippus Chalcidensis, itemqve alter *Philippus Isangelus* laudantur à Plutarcho in Alex. p. 691.

Philonem qvoqve *Thebanum* allegat idem Plutarchus dicto loco, respicit forte Stephanus Byz. in Ἀντίσσα, ubi Philonem cum Demodamante conjungit, de qvo supra.

Phylarchum his scriptoribus sine magna causa accensuit Raderus, cum suos ille XXVIII. historiarum libros orsus sit ab expeditione Pyrrhi in Peloponnesum, & Philippi atq; Alexandri obiter forte aliqvando meminerit. At nulla plane ratione huc spectat *Pindarus*, qvi diu obiit anteqvam Alexander noster nasceretur. Et pauci ejus versus qvi apud Dionysium Halic. leguntur lib. de vi dicendi in Demosthene p. 179. ad seniorem Alexandrum Macedonem spectant cognomento Philellenem, ut è Dionis Chrysostomi Diss. 2. de regno p. 25. jam observavit Freinshemius.

Plinius vero latinorum doctissimus scriptorum non prætereundus, qvi in Historia Nat. passim non modo Alexandri res tangit, sed etiam multa excerpsit, libro præsertim XII. & XIII. è scriptoribus qvi Alexandrum in Asiam & Indias sunt secuti, & admiranda illarum regionum stylo signarunt, Callisthene, Isigono, Clitarcho, Anaximene,

p.691. Curtius IX. 5. Arrianus ut præ ceteris fide dignum est secutus. Cæterum his qvæ de eo apud Vossium in Hist. Gr. & Humfredum Hody de textibus Biblior. Orginalibus p. 44. bene notata sunt, in præsenti tantummodo addam, qvod Hebraice adhuc opus istud superesse traditur, edendiq; ejus spem fecit Vir Clariss. Seb. Hodfridus Starckius, Orientaliũ linguarum in Academia Regia Gryphis-Waldensi Professor dignissimus. Modo ne, ut in Callisthene vidimus, thesaurus qvod ajunt carbones. Geopraphia Ptolemæi qvæ à Marciano Heracleota p. 2. 6. & 35. allegatur, non est Ptolemæi Lagi ut Harduino visum: sed alterius, Eratosthene junioris, ut idem Marcianus p. 6. diserte testatur.

Magistri Qualichini (Aretini) historia Alexandri multis millibus versuum latino Elegiaco Carminis genere circa A. C. 1236. scripta memoratur Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 68. Incipit: *Stellarum curis Ægyptus dedita quondam* &c.
Desinit in hoc tetrasticho:

Historiam dictavit carmine quidam
Qui Qualichinus nomine dictus erat.
Post natum Christum sunt anni mille ducenti
Terque duodeni, quando fit istud opus.

Videtur versibus reddidisse Historiam Alexandri nescio qvo auctore latina prosa conscriptam & editiam Argentorati A. 1489. qvæ similiter incipit: *Sapientissimi Ægyptii scientes mensuram terræ.* Postremo agit de sepultura Alexandri M. qvid diversi Philosophi de ea dixerint. Etiam auctor rhythmi Germanic de S. Annone è Comitibus de Dassel Archi. Ep. Colon. qvi obiit A. C. 1064. eadem, qvæ nugator iste, de Alexandro refert, qvomodo inclusus dolio vitreo ad profunda maris, noscendis marinis belluis se demiserit. Martinus Opitius editor versificis istius, unius ex aulicis & familiaribus S. Annonis Germani, in notis ad c. 14. excerptum de vita Alexandri MS. in Codice chartaceo habere se ait, sed qvod in narratione qvomodo Alexander pervenerit ad arbores solis & lunæ, ab edito Argentoratensi discrepat, & fortassis sic in aliis: etsi qvomodo Alexander *se per grifones in aere levari fecerit*, pæne iisdem verbis repræsentet Ejusdem generis, ex eodem fonte, ut notat Reinesius, hausta Godfridus Virterbiensis in suo-

rum Chronicorum partem XI. aliqvammulta transtulit, resectis nimis fabulosis & incredibilibus. Unde cognoscas, qvamvis futile scriptum habitum in pretio, in manibus omnium versatum, varie interpolatum, & in diversa exemplaria propagatum fuisse, cum spretis frugibus mallent vesci glandibus: etsi vetustissimorum etiam scriptorum, Megasthenis, Onesicriti, Hegesiæ, Daimachi & similium exemplo fecisse videri possint, qvorum commentarii de Alexandro, rerum incredibilium & fabularum pleni, atqve ut Juliani verbis utar Orat. 1. ad Constantium p. 17. ὐ πόῤῥω τῆς μιμητικῆς ἐξουσίας fuerunt, ne dicam de fabulatoribus Arista Proconnesio, Isigono Nicæensi, Ctesia, Polystephano &c. Memorat & Labbeus Historiam Alexandri fabulis refertam qvæ scripta est A. C. 1217. exscripta vero A. 1465. antiqviore charactere in membrana, additis figuris.

M. Attonius Coccius Sabellicus recens scriptor latinus, qvi opus suum deduxit usqve ad A. C. clↄlↄiv. triennio post defunctus, de Alexandro agit Enneade IV. libro IV. seq.

Satyrus Peripateticus in vitis illustrium virorum Philippi qvoqve Macedonis (& Alexandri forte) vitam scripsit. Certe Philippi vitam ab eo scriptam laudat Athenæus. Confer de hoc Satyro Jonsium l. II. de scriptor. Hist. Philos. c. 11. & Cangium ad Zonaram, p. 11.

Seleucus Nicanor. Vide supra in Nicanore. Qvod hic Seleucus de rebus Alexandri scripserit, apud Diodorum Sic. legisse sibi visus est Freinshemius, qva in parte memoria eum videtur fefellisse.

Carolus Sigonius, recens sed perqvam eruditus scriptor in libello de temporibus Atheniensium.

C. Julius Solinus Plinii vestigiis insistens in Polyhistore suo hinc inde aliqvid adspergit de Alexandro M.

Sopater Sophista libro decimo Eclogarum ex Cephalionis maxime Eratone sive libro sexto Musarum Alexandri M. gesta retulit teste Photico Cod. CLXI.

Soterichus Oasites (Steph. Byz. in ὕασις) sub Diocletiano clarus (Suid. in Βασσαρικά) Poeta scripsit Epico carmine ut Suidas in Σωτήριχος testatur, Πύθωνα ἢ Ἀλεξανδριακόν. ἔστι δὲ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος ἱστορία, ὅτι Θήβας παρέβαλε. De hoc Soterichο præter Vossium videndus Reinesius p. 316. Epist ad Hofmannum & Rupertum.

Soti-

Sotion junior, de qvo Vossius lib. 2. de Hist. Gr. c. 7. p. 189.

Strabo Geographorum princeps præter ea qvæ in opere suo Geographico superstite, passim de Alexandro retulit, peculiarem commentarium scripserat de rebus gestis Alexandri, ut ipse testatur l. 2. p. 71. *καὶ ἡμῖν δ' ὑπῆρξεν ἐπὶ πλέον κατιδεῖν ταῦτα, ὑπομνηματιζομένοις τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις.*

Strattis Olynthius, teste Suida, scripserat περὶ τῶν Ἀλεξάνδρου ἐφημερίδων libros qvinqve. *Non videtur*, (inqvit Clariss. Dodvvellus de Cyclis Græcorum p. 371.) vel Ephemerides Alexandri scripsisse, vel *ex Ephemeridibus Alexandri* (ab Æschrione, Diodoto Erythræo, & Eumene Cardiano scriptis) *tanquam è monumentis fide dignissimis, Alexandri historiam congesisse; sed potius de illis, quid sentiendum esset, libris suis exposuisse. Seu illas defenderit, seu oppugnarit, innuit ni fallor fuisse tamen qui de earum fide dubitarint.*

Suidas in Lexico. Vide supra in *Appianus.*

Taarich Mircond sive Annales Mircondi, qvi scripsit Persicum Chronicon præstantissimum pluribus voluminibus, cujus aliqvot partes MSS. habuit Jacobus Golius. Confer fabulas de Alexandro, qvas è Persarum historicis consignavit Adam᷒ Oleari᷒ lib. V. Itinerarii Persici c. 26. *Petrum Texeiram* Lusitanum de Regibus Persarũ in suo Itinerario differentẽ. Taarich sive seriem Regũ Persiæ à Gvil. Schickardo editam Tubing. 1626. 4. Herbelotũ in Bibliotheca Or. &c. Etiam *Turcam** qvendã res gestas Alexandri in suam lingvã jussu Selimi I. transtulisse testatur Joh. Boterus in politia illustrium l. II. c. 2. & Ludovicus Tubero l. X. in fine cōment. de suis temporibus. Inter MStos Codices Arabicos ex Mauritania à Golio arcessitos video etiam *Ibn Mufrib* Tyrium de vita Alexandri M. p. 21. Catalogi MSS. Jacobi Golii. *Eutichius* Seith filius Patricii natione Ægyptius, religione Christianus Melchita, Medicus insignis, & ab A. C. 933. usq; ad 950. Patriarcha Alexandrinus in Annalibus qvos Arabico idiomate contexuit & ab orbe condito ad sua usq; tempora deduxit, Alexandri res strictim persequitur non sine fabulis qvibusdam admixtis, T. 1. editionis qvam cum versione sua adornavit Edvardus ille Pocockius p. 267. seq. Inter alia exhibet commentitias Darii ad Alexandrum & hujus ad illam literas,

* Videtur hic fuisse *Achmetes Molla* sive *Meulana Achmetes*, hoc est sapiens sive doctor Achmetes, qui teste Leunclavio lib. X. hist. Turc. rhythmicis versibus librum historiæ Alexandri M. composuit & Emiris Suleimanni nomine publicatum edidit, ab eo vicissim liberalibus præmiis affectus.

tum p. 283. morituri Alexandri Epistolam ad matrem, & philosophorum in Alexandrum jam defunctum dicta p. 288. seq. Nomina illorum in Pocockii versione sunt Philemon, Plato, Aristoteles, Naren, Nilon, Lotas, Metron, Demetrius, Philocaton &c. In *Gregorii Adulpharagii* itidem Medici Christiani secta Jacobitæ Compendio Dynastiarum per eundem Pocockium Arabice & latine edito, qvod in Anno Christi 1284. desinit, tribus vix verbis mentio fit Alexandri Magni propter potentiam Cornuti sive Dulcarna im dicti. Dynastia VI. p. 96.

Timagenes allegatur à Curtio IX, 5. 21. videtur de Alexandro egisse libris de Regibus qvorum primum laudat Stephanus Byz. in μίλυαι. Patria Alexandrinus fuit, Rhetor & historicus Augusto Imp. primum charus, mox ob maledicendi libertatem invisus. De hoc Qvintilianus X. 1. *Longo post intervallo natus Timagenes, vel hoc est ipso probabilis, quod intermissam historias scribendi industriam nova laude reparavit.* Ammianus XVI. 9. *Sed postea Timagenes & diligentia Græcus & lingua* (Syrum vocat Plutarch. de flum.) *hæc quæ diu sunt ignorata collegit ex multiplicibus libris* è Callisthenis Sybaritæ libris Γαλατικῶν, teste Plutarcho) *cujus fidem secuti obscuritate dimota* &c. Confer Valesii notas & Vossium lib. 1. de Hist. Gr. cap. 24. & lib. III. p. 420. Muretum XIII. 6. Var. & Lipsium ad Senec. III. 23. de ira, & Epist. XCI. Alius Timagenes vel Timogenes Milesius de qvo Suid. De Timagene in Asia culto meminit Epiphanius in Ancorato num. CVIII.

M. Terentius Varro. Vide supra in Βάρων *Nicanor.*

Vincentius Bellovacensis Ord. prædicator. Monachus * sæculo post CHRISTUM natum decimo tertio clarus, de Alexandro agit libro qvinto speculi Historialis, nec pauca fabulosa repetit ex Epistola de mirabilibus Indiæ, Pseudo Callisthene &c.

Raphael Maffeus Volateranus vir eximiæ eruditionis A. 1521. in patria denatus, de Alexandro disserit libro XIII. commentariorum Urbanorum.

Joh. Zonaras. Vide supra Johannes Monachus.

Zosimus Græcus scriptor Historiæ, à Freinshemio catalogo huic adjicitur propter illa qvæ succincte de Alexandro tradit lib. 1. Hist. c. 4. seq.

III. Re-

* Falluntur qvi Episcopum Bellovacensem esse affirmant. Vide Bollandum præf. ad T. 1. Act. Sanctor. Januarii p. 19. Natalem Alexandrum Hist. Eccles. T. VII. p. 138.

III. Reges ac Principes illustres, Alexandri nomine.

In historia *Trojana* decantatissimus Alexander Paris.

Apud *Macedonas* ante Alexandrum M. fuerunt Alexander, Magni Proavus, Amyntæ I. F. Rex decimus à Carano,& Alexander Amyntæ II. F. Philippi Frater, cognomento Philellen. Occurrit præterea in Alexandri M. historia mentio Alexandri Lyncestæ sive fratris Lyncestarum, tum ducis Alexandri ex Lycia in subsidium Regi venientis, alterius item ducis qvem Rex nominis qvod sibi cum eo commune esset admonuit, ut est apud Curtium VIII. 11.10. Memoratur & Alexandro cuidam timide pugnanti dixisse: *vel nomen vel mores muta*. Fuit & Alexander Polysperchontis F. & Alexander filius Lysimachi. Alexandri Magni qvoq; filius è Cleofide Regina Indorum susceptus qvi in India regnavit, itemq; alter posthumus è Roxane natus Alexander dictus est, qvem Cassander interfecit. Sed & filius Cassandri Alexander cum Antipatro fratre suo tenuit Macedoniæ regnum, perinde ut Alexander Pyrrhi F. Sed Alexander Persei F. à Paulo Æmilio Cos. Romano una cum patre captus est. Vide Justinum XXXIII. 2.

Apud *Syros* post Demetrium Soterem Olymp. CLVI. 4. regnare cœpit Alexander Bala sive Βάλης, Θεοπάτωρ Εὐεργέτης, qvibusdam etiam Epiphanes dictus. Fuit & Alexander II. Zebina ab Antiochenis Syriæ Rex adversus Demetrium Nicatorem constitutus Olymp. CLXII. 4.

Apud *Judæos* Alexander Jannæus Aristobuli Frater à Demetrio III. Syriæ Rege victus Ol. CLXXII. 4. obiit Ol. CLXXV. 2. Alexander Aristobuli F. Alexander Herodis M. Filius, jussu Patris strangulatus. Tiberius Alexander, procurator Judææ.

Rex Ægypti (& Cypri Ol. CLXVI. 4.) Alexander I. Lathuri frater matrem Cleopatram interfecit Ol. CLXXII. 2. inde ἐξωσθεὶς sive pulsus. Alexander II. à Sylla in Ægypti regnum restitutus, & Alexander III. qvi populum Rom. regni sui instituit heredem.

Epiri Rex Alexander Frater Olympiadis, Neoptolemi F. Vide numismata Petri Segvini p. 54. Regnavit & postea in Epiro Alexander Pyrrhi F. qvi regnum qvoq; Macedoniæ occupavit, ut ante dixi.

Alexander *Pheræus*, Pheræorum in Thessalia Tyrannus. Diver-

versus ut videtur ab Alexandro Thessalo apud Polyæn. VI. 46. qvi de Alexandro Pheræo agit VI, 2. de qvo videsis etiam Valesium ad Harpocrat. p. 7.

Omitto dicere de Alexandro Molosso, Alexandro Spartano qvem occiderunt Argivi, Alexandro Phrurarcho Æolidis, Alexandro M. Antonii filio, Tiberio Alexandro Alabarcha Alexandriæ, filioqve cognomine procuratore Judææ.

Inter *Imperatores Romanos* notus est Alexander Severus Mammææ F. conceptus in templo Alexandri nomini dicato & natus eodem die qvo Alexander diem obiit: Nutrice Olympiade, nutritore usus Philippo. Sed magni cognomen à Senatu ingestum recusavit. Alexander Phryx præfectus Africæ Imperatorem se Carthagine venditavit, sed captus periit A. C. 306.

Inter Constantinopolitanos *Imperatores* Alexander Basilii F. A. C. 912. denatus.

Inter Pontifices Romanos octo Alexandri hactenus occurrunt. Celebrantur & Alexandri plures Patriarchæ & Episcopi, nec minus Reges, ut Scotiæ, Poloniæ &c. Principes (Hetruriæ, Parmæ &c. sed jam dicta sufficiunt ad demonstrandum, qvam late per omnes gentes nominis Alexandri celebritas & favor patuerit. De singulis pleni sunt Historiarum libri, & pleriqve omnes in Lexicis Historicis jam tum annotati leguntur.

Alexandri varii qui Græce scripserunt.

Alexander Ægæus de qvo infra cap. XI. in Peripateticis.

Alexander Ætolus Plevronius Grammaticus & Poeta, de qvo in Tragicis dictum lib. 2. c. 19.

Alexander Aphrodisiensis. de qvo infra lib. IV.

Alexander Alexandrinus Episcopus, cujus tempore Arius heresin suam sparsit.

Alexander Cæsareensis Cappadociæ primum deinde Hierosol. Episcopus circa A. C. 212. de qvo, ut de superiore, vide si placet præstantissimum Ecclesiasticæ Antiqvitatis vindicem Gvil. Caveum in Historia Scriptor. Eccles. literaria.

Alexander Cappadox Sophista, de qvo Philostratus in Hippodromi vita p. 613.

Alexander Chersonesius Car, è Chersoneso Cariæ, qvi de Caria scripsit. Schol. Apollonii ad lib. 1. v. 34. & 22. Stephanus Byz. &c.

Cor-

Cornelius Alexander Asclepiadæ, Grammaticus ac Polyhistor, patria Milesius de qvo Jonsius lib. II. c. 16. de scriptoribus Histor. Philos. Meursius ad Chalcidium p. 7. seq. & in Bibl. Græca, Vossius de Hist. Græcis & ad Plinium Harduinus.

Alexander alius, itidem Polyhistor dictus, patria *Cotyæus* Phryx, de qvo infra lib. IV. c. 28. ad Orationem Aristidis XII.

Alexander Cyrenæus, Lacydæ Philosophi pater. Svid. Λακύδης.

Alexander Damascenus, Aristotelis Placita sectatus. Galen. περὶ τοῦ προγινώσκειν c. 5.

Alexander Ephesius, cognomento Lychnus, de qvo Voss. Hist. Græc. p. 318. seq. & qvi duos perperam facit Ephesium ac Lychnum. Meursius in Bibl. Gr. Cicero II. 22. ad Atticum: *libros Alexandri, negligentis hominis & non boni Poëtæ sed tamen non inutilis tibi remisi.*

Alexander Epicureus. Plutarch. II. 3. sympos.

Alexander Epirotes Pyrrhi F. Tactica scripserat teste Æliano.

Alexander Grammaticus qvi M. Antoninum instituit, idem cum Cotyaënsi de qvo supra. Vide Aristidæ Orat. XII. T. 1. p. 142. seq. & Gatakerum ad M. Antonin. lib. 1. §. 10.

Alexandri veteris *hæretici* commentaria in Epistolam ad Galatas memorat S. Hieronymus.

Alexander Hierapolitanus de qvo Svid.

Alexander Laodicensis Medicus, Asclepiadis discipulus Cœlio Aureliano laudatus. Vide infra, in Philalethes.

Alexander Lychnus. Supra in Alex. Ephesius.

Alexander Lycopolita cujus eximius libellus de dogmatis Manichæorum editus est à Combefisio.

Alexander Milesius. Chalcid. p. 155. versiculos affert Alexandri Milesii qvi apud Theonem Smyrnæum MS. tribuuntur Alexandro Ætolo. Vide & supra in Cornelio Alexandro Polyhistore.

Alexander Molossus allegatus ab Ammonio in νῆες. Eustath. ad Homer.

Alexander Monachus de inventione Crucis à Gretsero editus. Confer Hendreichii pandectas p. 109 b.

Alexander Myndius de qvo præter Vossium Jonsius p. 199. & Meurs. Bibl. Græca. Allegatur & ab Eustathio ad Homer.

Alexander Numenii F. Syrus Rhetor, de qvo idem Meursius. Huic Laurentius Normannus vir cumprimis doctus tribuit libros duos qvi exstant de figuris sententiæ atqve elocutionis, ut infra in Rhetoribus dicam.

Alexander Paphius. Euſtath. ad Homer.

Alexander Philalethes Medicus Aſclepiadeus atq; Herophileus, qvi *de pulſibus* ſcripſit, Galeno teſte: & *de ſemine*, teſte Theodoro Priſciano. Meminit & Alexandri Philoſophi neſcio cujus Artemodorus IV. 31. Onirocrit. caput ejus à Cynico percuſſum ligno teſtatus.

Alexander Plevronius. ſupra in Alex. Ætolo.

Alexander Pyrrhi F. ſupra in Alex. Epirota.

Alexander Seleucienſis Cilix Sophiſta, dictus Peloplaton, de qvo Philoſtratus. Incertum idem ne ſit Platonicus Alexander à qvo M. Antoninus lib. 1. ſect. 12. teſtatur ſe didiciſſe, ne crebro neqve niſi neceſſitate adactus aut dicto aut ſcripto ſignificaret cuiqvam, non vacare ſe, neve hoc prætextu officiis vitæ deeſſet.

Alexander Syrus. ſupra in Alex. Numenii.

Alexander Thaſius. Etymolog. in Διόνυσος.

Alexander Trattianus, rei Medicæ ſcriptor, de qvo infra, libro VI.

CAPUT IX.

De Theophraſto Ereſio.

Theophraſti ætas. Scripta quæ extant. Hiſtoria Plantarum. 1. *De Plantarum cauſis*, 2. *De lapidibus, & alii tractatus minores*, 3 - - 11. *Fragmenta à Photio ſervata*. 12. *Characteres Ethici*. 13. *Metaphyſica*. 14. *De ſenſu liber, & Priſciani Lydi in illum expoſitio*. 15. *Teſtamentum*. 16. *Scripta quæ perierunt, recenſita ordine Alphabeti*. 17.

THEOPHRASTUS ex Lesbo Inſula Ereſius * Philoſophus, Ariſtoteli Magiſtro ſuo in ſchola Athenienſi ſucceſſit (*a*) Olympiadis CXIV. anno III. ante Chriſtum CCCXXIV. Ab eodem propter eloqventiam dictus eſt *Euphraſtus* (*b*) ac deinde *Theophraſtus* (*c*) cum

* Male ἐξ ἐφέσου, pro ἐρέσου, apud Plutarch. de exſilio p 605. Similiter Phanias apud Etymologum in χυρβεις perperam vocatur ἐφέσιος pro ἐρέσιος, qvod Scaligero Voſſioqve obſervatum.

(*a*) Laertius V. 36. (*b*) Suid. in Θεόφρ.

(*c*) Strabo & alii laudati à Colomeſio p. 249 Opuſc. & Menagio ad Laertium V. 38. qvibus adde Boethium in Ariſtot. de Interpretatione p. 309. Tzetzam Chiliad. VI hiſt 51. & Olympiodor. in vita Platonis. Hieronymus autem lib. 2. contra Rufinum cujus balbu-

cum vero nomine Tyrtamus appellaretur, qvem τρυφὴν ἰδίαν ſive *delicias ſuas* vocare Cicero ſolebat teſte Plutarcho in Cicerone p. 872 *amicum ſuum* 2. ad Atticum 16.) De vita ejus conſulendus Laertius libro qvinto & qvæ ad eum notarunt viri docti. Mihi hoc loco ſuffecerit annotaſſe qvod patriam ſuam bis tyrannide liberavit, teſte Plutarcho adverſus Colotem p. 1126. & diſceſſit è vita Olympiade CXXIII. ſucceſſore (*d*) relicto ex bis millenis prope (*e*) qvos habuit diſcipulis, Stratone: diutiſſimeqve cum vixiſſet (*f*) necdum ſatis vixiſſe ſibi eſt viſus. Scripſit Magiſtri ſui exemplo infinita, ex qvibus primum ecce tibi illa qvæ vel integra vel ex parte ſaltim ſuperſunt.

I. ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ἹΣΤΟΡΊΑΣ ſive ΠΕΡΙ ΦΥΤΙΚΩΝ ἹΣΤΟΡΙΩΝ βιβλία ί. *Hiſtoriæ Plantarum libri X.* ex qvibus priores novem integri, decimi fragmentum exiguum, ſive initium tantummodo exſtat, qvod incipit: περὶ τῆς τῶν ῥιζῶν &c. Scripſit hoc opus Theophraſtus circa annum Romæ conditæ CCCCXL. dicavitq; Nicodoro Archonti Olymp. CXVI. 3. ut docet Plinius lib. III. hiſt. nat. c. 5. lib. XIII. c. 16. & lib. XV. c. 1. Apud Laertium V. 36. pro φυσικῶν (*g*) ἱστοριῶν legendum φυτικῶν, ut notarunt Caſaubonus & Menagius ad Laertium & Joh. Meurſius in libro ſingulari de Theophraſti ſcriptis, edito primum

Gg 2 Lugd.

balbutiem perſtringit, per ironiam illum vocat Theophraſtum. Viciſſim Tyrannion dictus eſt, qvi antea vocabatur Theophraſtus, ingentis poſſeſſor Bibliothecæ temporibus Luculli, teſte Heſychio Illuſtri ac Svida in Τυραννίων.

(*d*) Stratoni ſucceſſit Lycon, Lyconi Ariſto Ceus, Ariſtoni Critolaus, Critolao Diodorus. Vide Jonſium de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. lib. 1. c. XI. p. 59. 60.

(*e*) Laertius V. 37. Heſychius illuſtris & Svid. Plutarchus de profectu in virtute p. 79. *ζήνων ὁρῶν τὸν Θεόφραστον ἐπὶ τῷ πολλοὺς ἔχειν μαθητὰς θαυμαζόμενον, ὁ ἐκείνου μὲν χορὸς μείζων, οὑμὸς δὲ συμφωνότερος.*

(*f*) Laertius V. 4. ἐτελεύτα δὴ γηραιὸς, βιοὺς ἔτη πε. *annos cum vixiſſet* LXXXV. Sed hunc numerum corruptum eſſe conſtat ex Præfatione Theophraſti ad Characteres, in qva teſtatur ſe cum illos ſcriberet annorum fuiſſe XCIX. qvem numerum confirmat Joh. Tzetzes Chiliad. IX. p 943. Neqve audiendus Sam. Petitus qvi lib. 2. obſ. c. 9. contra MSS. codicum conſenſum pro XCIX. legendum eſſe contendit LXXIX. οθ'. pro ϙθ. Hieronymus Epiſtola 2 ad Nepotianum: *Unde ſapiens vir Græciæ Theophraſtus* (ita legendum non Themiſtocles) *cum expletis CVII. annis ſe mori cerneret, dixiſſe fertur ſe dolere, quod tum egrederetur è vita quando ſapere cœpiſſet.* Confer, Menagium p. 205. & 211.

(*g*) Neqve obſtat qvod Theophraſtus de plantis potius agit Phyſice qvam Medice, licet neqve Medicum plantarum uſum plane prætermiſit. Vide Dan. Clericum in hiſt. Medicinæ part 2 lib. 1. c 8. Interdum à Veteribus ſimpliciter laudatur ſub titulo περὶ φυτῶν, ut à Galeno 3. in 6. Epidem. T. 5. p. 479.

Lugd. Bat. 1638. 12. & nuper recuſo in tomo decimo theſauri Antiqvitatum Græcarum Gronoviani p. 610.

Græce prodiit Hiſtoria Plantarum cum Ariſtotelis & aliis Theophraſti operibus Venetiis apud Aldum A. 1498. fol. tum Baſileæ A. 1541. fol. cujus editionis exemplis qvibusdam *Hieron. Gemuſæi*, aliis *Joachimi Camerarii* præfatio præmittitur, qvorum neuter notas ſibi arrogat marginales. Conjectura Caſp. Hofmanni eſt, *Oporinum* illas collegiſſe, collatione facta cum Gazæ verſione. At cum raros emtores inveniret, præſtrinxiſſe oculis lectorum nomine Camerarii. Vide Epiſtolam Hofmanni ad Reineſium p. 681. Deniqve Theophraſti ſcripta Græce edita Venet. 1552. 8. ita ut ſextum tomum poſt Ariſtotelis opera conſtituant.

Latine hiſtoriam Plantarum poſt barbaram *Guilhelmi* neſcio cujus (forte de *Morbecka*) interpretationem juſſu Nicolai V. Pontificis vertit *Theodor. Gaza.* Venet. 1504. Baſil. 1533. fol. cujus verſio caſtigata à *Dan. Heinſio* in Græcolat. ſua Theophraſti editione. Lugd. Bat. 1613. fol. Poſtea *Caſpar Hoffmannus*, qvi translationem ſuam hactenus ineditam dicavit Gvidoni Patino. Vide Labbeum p. 219. Bibl. nov. MSS. *Julius Cæſar Scaliger* hoc opus commentario illuſtravit, qvi cum *Roberti Conſtantini* animadverſionibus prodiit Lugd. 1584. 8. Hinc *Joh. Bodæus à Stapel* Medicus Amſtelodamenſis verſionem Gazæ emendavit, & Theophraſti opus caſtigatum ingenti & erudito Commentario auxit. Cæterum libro nono immortuus (*b*) parenti Egberto Bodæo opus non plane perfectum reliqvit vulgandum, unde Anno 1644. demum Amſtelodami in folio lucem aſpexit, luculenta hiſtoriæ Theophraſti editio Græcolatina cum variis lectionibus & Bodæi commentario iconibus plantarum innumeris ornato adjectis poſt ſingula capita integris J. C. *Scaligeri* & *Rob. Conſtantini* notis. Operæ pretium fuiſſet his additam fuiſſe *Felicis Accoromboni* explicationem obſcuriorum locorum Theophraſti de Plantis, qvæ cum aliis ejusdem in Ariſtotelem & librum Galeni de temperamentis prodiere Romæ 1590. fol. Gazam in capitum diſtinctione interdum peccaſſe & cohærentia diſcerpſiſſe, diſtingvenda conjunxiſſe obſervat Salmaſius prolegom. ad Solin. & Gonſalez de Sales mantiſſa ad lib. de duplici terra viventium ſect. 2.

II. ΦΥΤΙΚΩΝ ΑΙΤΙΩΝ βιβλία η. De Cauſis Plantarum libri VIII. Ex qvibus ſex tantum primores ad nos pervenerunt, in qvorum limi-

(*b*) Obiit Amſtelodami hieme Anni 1636.

mine, suarum ἱστοριῶν, ut ante αἰτίας scriptarum, meminit. Apud Laertium V. 46. itidem pro Φυτικῶν αἰτιῶν male legitur Φυσικῶν. Et hos qvoqve libros latine post Gvilelmum *Gaza* transtulit, castigavit Dan. Heinsius, commentario illustravit *Julius Cæsar Scaliger* edito primum Lugd. 1566. fol. *Casparis Hofmanni* nova versio inedita & notæ MSS. in Theophrasti historiam & de causis plantarum libros exstant Norimbergæ in Bibliotheca Viri Clariss. Gothofredi Thomasii. Etiam hujus operis Theophrasti loca qvædam commentariis explicavit Felix Accorombonus. Ex Meursii vero sententia utrumqve scriptum, Historias & libros de causis, uno τῶν Φυτικῶν nomine designasse veteres qvidam videntur, & citasse indistincte: Itaqve apud scholiasten Nicandri ad Alexipharmaca (nisi numerus corruptus) citatur liber XIV. Θεόφραστος μὲν ἐν ἐν τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ τῶν Φυτικῶν χάριον αὐτὸ προσαγορεύει. Isqve erit de causis plantarum liber qvartus. *Arabicam* versionem hujus operis memorat Abulpharagius Hist. Dynast. pag. 94.

III. ΠΕΡῚ ΛΊΘΩΝ. *De lapidibus* liber scriptus Olympiade CXVI. 2. Archonte cujus meminit Theophrastus, Praxibulo, vide Plinium XXXIII. 7. Memorat hunc librum præter Laertium V. 44. Athenæus III. 13. Multa ex eo ad verbum Plinius libro XXXVII. Vertit latine post Adr. Turnebum Paris. 1577. 4. *Daniel Furlanus* Cretensis & commentariis illustravit, cum qvibus Græce & Latine ediderunt Wechelii, ex Bibl. Joh. Vicentii Pinelli, Hanoviæ 1605. fol. adjunctis aliis qvæ deinceps recensebo Theophrasti opusculis. Separatim liber de lapidibus Græce editus & latine cum notis *Johannis de Laët*. Lugd. Bat. 1647. 8. cum Laëtii libris duobus de gemmis, & Adriani Tollii gemmarum lapidumqve historia. Nonnulla libri hujusce Theophrastei illustrat atqve expendit *Georgius Agricola* libro qvarto de ortu & causis subterraneorum.

IV. ΠΕΡῚ ἈΝΈΜΩΝ Liber *de Ventis* & ipse à *Furlano* latine versus & commentariis illustratus. Exstat & latine ex versione *Federici Bonaventuræ* cum ejusdem commentario atq; Anemologia. Urbini 1593. 4. Græce vero cum libro de lapidibus & libro de igne jam tum editus Venet. 1496. fol. cum scriptis Aristotelis. Et separatim, typis Vascosani, Paris. 1551. 4. Memoratur Theophrastus περὶ ἀνέμων Laertio V. 42. & Alexandro Aphrodisiensi in 2. Metaphys. Gallice vertit *Ludovicus Regius*.

V. ΠΕΡῚ ΣΗΜΕΊΩΝ ὝΔΑΤΩΝ ΚΑῚ ΠΝΕΥΜΆΤΩΝ, ἈΝΈΜΩΝ,

ΧΕΙΜΩ͂ΝΟΣ ΚΑῚ ΕΥ̓ΔΙΑ͂Σ. *De signis pluviarum, ventorum, tempestatis & serenitatis.* Vertit & illustravit *Daniel Furlanus.* Memorat Laertius V 45. & Proclus 4. in Timæum. Cæterum male à librariis in frusta dissectus est, & pejus adhuc inter secundam tertiamq; partem liber de igne in edit. Heinsiana, & qvam Heinsius secutus est Hanoviensi interjicitur. Sub Aristotelis nomine exstat latine in Opere septisegmentato.

VI. ΠΕΡῚ ΠΥΡῸΣ α, β'. *De igne libri duo* Laertio memorati V. 45. ex qvibus unus modo superest Græce primum editus Venet. 1479. fol. ad calcem Aristotelis: & cum latina *Adriani Turnebi* versione Paris. 1556. 1567. 4. & additis *Danielis Furlani* commentariis Hanov. 1605. fol. Liber de igne & alter de odoribus ex latina Turnebi translatione recensus Hardervici 1656. 12. & inter Turnebi Opera, fol. Gallice vertit *Lud. Regius.*

VII. ΠΕΡῚ ὈΣΜΩ͂Ν, *De odoribus.* Memorat præter Laertium V. 44. Athenæus & Svidas in ὀσφραντικόν. Latine vertit *Adrianus Turnebus*, illustravit *Furlanus.* Separatim Græce & Latine cum versione & Scholiis Turnebi prodierunt libri Theophrasti de igne, & de odoribus Paris. 1556. 1567. 4. & Gallice cum observationibus *Johannis de l'Estrade*, Paris. 1556. 8.

VIII. ΠΕΡῚ ἹΔΡΏΤΩΝ sive περὶ ἱδρῶτος, ut Laertius V. 44. *De sudoribus.* Latine vertit *Daniel Furlanus* additis suis commentariis. Prodierunt etiam libri duo, unus de sudoribus & alter de vertigine cum versione & annotationibus *Bonaventura Grangenii* Paris. 1576. 8. Excerpta qvædam ex his libris exhibet Photius cod. 278. qvæ subjecta etiam à Sylburgio sunt problematibus Aristotelis Græce editis p. 357. & ab H. Stephano inter opuscula Theophrasti Græce vulgata Paris. 1557. 8.

IX. ΠΕΡῚ ἸΛΊΓΓΩΝ. *De vertigine*, fragmenta, verterunt & illustraruut *Daniel Furlanus & Bonaventura Grangenius.* Occurrunt etiam Græce in Aldinis & Basileensi operum Theophrasti editione & ad calcem problematum Aristotelis editionis Græcæ Sylburgianæ p. 360 seq. & inter opuscula Theophrasti ab H. Stephano vulgata, & cum *Andreæ Schotti* versione apud Photium codice 278. Meminit libri περὶ ἰλίγγων καὶ σκοτώσεων inter Theophrasti scripta Laertius V, 44.

X. ΠΕΡῚ ΚΌΠΩΝ. *De Lassitudinibus.* Vertit *Daniel Furlanus* illustravitqve. Sub extremum qvædam desunt. Excerpta paucula ex hoc libello habet Photius cod. 278. qvæ leguntur etiam post problemata Aristotelis edit. Sylburg. p. 356. & inter opuscula vulgata ab H. Stephano. Meminit præter Laertium V, 44. Galenus 3. ὑγιεινῶν. T. 4. p 248. Fere totum

totum ex Aristotelis problematis conflatum esse notat Hieron. Mercurialis lib. 1. Var. Lect. c. 9.

XI. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΙΧΘΥΩΝ ΕΝ ΞΗΡΩ ΔΙΑΜΟΝΗΣ. *De piscibus in sicco degentibus.* Vertit & illustravit *Daniel Furlanus.* Timothei Camotii (Joh. Baptistæ F.) commentaria in librum Theophrasti de piscibus MSta memorat Labbeus Bibl nov. MSS. p. 213. Casaubonus putat esse ἀποσπασμάτιον scripti Theophrastei περὶ τ͂ ἐν τῷ ξηρῷ διαιτωμένων, qvod præter Laertium V. 34. memorat Athenæus VII. 18. & 19. qvintum ejus operis librum allegans. Respicit etiam idem Athenæus Theophrastum laudans lib. 14. non procul ab initio. ἐν Ἰνδοῖς δέ φησι θεόφραστος τοὺς ἰχθῦς ἐκ τ͂ ποταμῶν εἰς τὴν γῆν ἐξιόντας &c. Auctor indicis scriptum in editione Athenæi Basileensi perperam existimavit hoc loco allegari Theoprastum in scripto cui titulus fuisset Ἰνδοί.

XII. FRAGMENTA ex libris sex servata à Photico cod. CCLXXVIII. & ante Photii editionem ab Hoeschelio curatam Græce vulgata ab H. Stephano Paris. 1557. 8. 1. de animalibus qvæ colorem mutant περὶ τ͂ μεταβαλλόντων τας χρόας. Meminit Laertius V. 43. Athenæus VII. 16. Respicit Plinius X. 29. hist.

2. De nervorum resolutione περὶ παραλύσεως.

3. De animi defectione περὶ λειποψυχίας, qvod fragmentum cum superiore de Paralysi legitur etiam ad calcem problematum Aristotelis edit. Græce Sylburgianæ p. 359. seq. Memit Laertius V. 44.

4. De animalibus qvæ repente apparent περὶ τ͂ ἀθρόως φαινομένων ζώων. Meminit Laertius V 44.

5. De invidentibus animalibus, περὶ τ͂ λεγομένων ζώων φθονεῖν. Meminit præter Laertium, apud qvem vitiose φρονεῖν legebatur pro φθονεῖν, Apulejus in Apologia, respicit Ælianus III. 27. animal. & Plinius VII. 29 & 31 & 57. Hist. natural. In Bruta animanti invidiam cadere negat Plutarchus lib de odio & invidia p 537.

6. De apibus περὶ μελιττῶν, sive ut rectius Laertius V. 44. περὶ μέλιτος, de melle.

XIII. Editionem Theophrasti * Heinsianã (in qva exstant libri omnes hactenus recensiti Græce & Latine sine notis) claudunt ΗΘΙΚΟΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ, *characteres* sive *Notationes* morum vitiosorum ad *Polyclem* cum versione *Is. Casauboni*, qvi capita 25. 26. 27. 28. 29. primus è MSS. restituit, uti *H. Stephanus* in Græca sua editione libellorum qvorundam Aristotelis & Theophrasti Paris. 1557. 8. prim⁹ addiderat ex antiqvo codice

* Lugduni Batavor. A. 1613. fol.

codice capita 17-24. licet nec ita liber exstet integer. Idem liber Laertio V. 74. Suidæ & Eustathio ad Iliad N. memoratus, scriptusqve à Theophrasto sene atqve ut ipse in præf. testatur jam undecentum annos nato, ex Furlani versione & cum ejus commentariis postremo loco ponitur in editione opusculorũ Theophrasti Hanoviensi 1605. fol. in qva libri omnes hactenus à me memorati (excepta plantarum historia & libris de causis Plantarum) occurrunt Græce & latine cum versione *Dan Furlani* vel Adr. Turnebi, cum ejusdem Furlani commentariis, de qvibus ita Casaubonus in literis ad Janum Rutgersium Paris. 3. Nonis Januarii 1610. *Characteres Lugduni, brevi ut spero edentur non negligenter recogniti. Nam Furlanus homo Græcus atque is doctissimus, qui in eandem arenam post nos descendit, stomachum mihi movit, qui mihi ferme persuasit etiam Græcos homines in sua lingua posse aliquid à nobis discere.* φθόνος δ' ὀπίσω τοῦ λόγου καὶ νέμεσις. *Sed ejus versionem & notas si vidisti, & expendisti aliquando, non aliud nisi fallor senties.* Præterea iidem Characteres Theophrastei cum versione Cl. *Auberii Trinacuriani* subjecti leguntur Aristotelis Ethicis ad Nicomachum à Lambino illustratis Basil. 1582. fol. una cum fragmentis Pythagoræorum cum vers. Gvil. Canteri. Præclara vero *Is. Casauboni* versione & commentario erudito ornati primum lucem adspexere Lugd. 1592. 1612. 8. & post Casauboni fata ibid. 1638. 8. & qvæ reliqvis præstat editio, Brunsvigæ 1659. 8. Prætereo hunc libellum cum Casauboni versione sed absq; ejus commentario editum Lipsiæ cura Rev. D. *Ad. Rmi Rechenbergii* 1679. 8. & cum monitis piis *Joh. Angeli Werdenhagenii* Lug. Bat. 1632. in forma minore: tum inter opuscula Mythologica, Physica & Ethica cum notis *Tho. Galei* Viri Clariss. vulgata Cantabrig. & Amst. 1688. 8. & Philippus Labeus in Bibl. nov. MSS. p. 372. eundem videtur laudare characterum Theophrasti optimæ notæ codicem qvo usus est Casaubonus, & qvod addit, *quo habentur pleraque quæ in excusis desiderantur*, intelligendum de editionibus ante Isaacum Casaubonum vulgatis. Sed & *Isaacus Vossius* notis ad Ignatium pag. 289. promiserat se librum hunc Theophrasti pluribus locis meliorem daturum & illustraturum notis: tum Galeus ab eodem Vossio auctiorem & emendatiorem expectare nos jussit. Caput. XVII. περὶ δεισιδαιμονίας egregiis observationibus Gallice editis illustravit *Job. Rondellus* Amst. 1686. 12. Sunt etiam qvi Theophrasti *characteres de virtutibus* * vidisse

* Laertius duobus in locis ἠθικοὺς χαρακτῆρας inter scripta Theophrasti memorat V. 47. & 48. unde Menagius suspicatur uno loco ab eo notari characteres virtutum, altero vitiorum.

diſſe ſe affirmarent, ſed *non ego credulus illis*, inqvit Menagius ad Laertium p. 211. *Maximi Planudis* expoſitionem ineditam in Theophraſti characteres memorat Geſnerus præfat. ad Joh. Stobæum. Eam in Italiæ Bibliothecis diligenter inqviſitam nanciſci ſe potuiſſe negat *Leonhardus Lycius*, cum cujus verſione characteres prodierunt Lipſiæ 1591. 8. inſcripti Gotfrido Camerario Joachimi filio. Sparſim etiam cum verſione Anonymi à Geſnero caſtigata leguntur inſerti florilegio Stobæi in editione Baſil. 1550. fol. & in aliis poſterioribus. In Catalogo Thuaneo T. 2. p. 14. memorari videas characteres Theophraſteos cum verſione *Angeli Politiani* & notis *Fed. Morelli* Pariſ. 1583. 4. Et Simlerus tradit editos cum eadem Politiani verſione Baſileæ apud Cratandrum.

Thomæ Stanlei ampliſſimas in eundem libellum prælectiones auctor vitæ ejus, qvæ ante hiſtoriam Philoſophicã à Stanleio ſcriptam in noviſſima editione præfixa eſt, memorat. *Sed Jacobo Duporto* illas deberi compertum eſt. *Joachimi Kühnii* diſſertationes Argentinæ edi cœptas fatum viri præſtantiſſimi ante paucos annos abrupit. Loca nonnulla characterum illuſtravit emendavitqve *Salmaſius* lib. de uſuris, commentario ad Solinum, & in aliis ſcriptis, & *Joh. Clericus* Vir Cl. in arte Critica. Gallice translatus eſt idem libellus ab *Hieronymo Beneventano* Pariſ. 1613. 12. & noviſſime à *Bruyerio* A. 1688. 12. qvi Theophraſtũ imitatus eſt, & ex ſuo ingenio novos & ipſe characteres addidit dignos lectu, atqve acumine qvicqvid videatur perſonato Vignolio * Marvillio neutiqvam deſtitutos. Bruyerii characteres avide lectitati & plus ** decies Gallice Pariſiis, Bruxellæ & alibi typis excuſi ſunt, & in Anglicam translati lingvam Lond. 1698. Scripſerant & characteres morum *Ludovicus Molinæus*, *Carolus Paſchalius*, *Joſephus Hallus*, *Joachimusque Paſtorius*, ne de aliis *** in præſenti dicam. Sed plurimi ab eo tempore idem tentavere, ut tot libellorum Gallicorum exempla teſtantur, qvi in titulo characteres præferunt, qvales ſunt: *le Theophraſte moderne*, *Suite des Caracteres de Theophraſte & despenſees de Paſcal. Ouvrage dans le gout des Caracteres. Caractere d'un honnête homme. les differens Caracteres des femmes du ſiecle. Caracteres & portraits Critiques ſur les defauts ordinaires*

* Vignolius Marvillius T. 1. Miſcellaneor. Hiſtoricor. Gallice editorum. Cui reſpondit autor libri Defenſe de Mr. de la Bruyere & de ſes Caracteres contre les Accuſations & les objections de Mr. de Vigneul Marville. Amſtel. 1702. 12.

** Nona editio paucis poſt auctoris mortem diebus lucem vidit Pariſiis A 1696.

*** Vide Georgii Paſchii Prof. Kilonienſis Clariſſ. diatribam de Philoſophia characteriſtica & parænetica. Kiloniæ 1705. 4.

res des hommes, Portraits serieux & critiques. Caractere d un veritable ami, Caracteres tirez de l' Ecriture sainte & appliquez aux Moeurs de ce siecle. Caracteres des Vertus & des vices. Caracteres naturels des hommes en forme de dialogue. Ex Anglis qvoqve memorandus Boyerus, *the Englisch Theophrastus by Mr. Boyer* A. 1696. 1702. &c. Ut ad Theophrastum revertar, annos natus XCIX. (non LXXIX. ut contra MSS. codicum consensum legit Sam. Petitus l. 2. obs. 9. & Casaubonus in prima editione) characteres scripsit, qvemadmodum ipse c. 1. testatur, neqve necesse est illa qvæ de Polysperchonte & Cassandro memorat c. 9. eodem anno accidisse * qvo liber scriptus est, sed exempli saltem loco adduxit rem ante plures licet annos gestam, verum notissimam. Videtur sane Theophrastus qvi teste Hermippo apud Athenæum lib. 1. p. 21. inter docendum cum de morib9 ageret gulosum exserta lingua labra circū lingendo, alios mores aliis gestibus argumento congruentibus exprimebat, in singulis horum characterum capitibus non morum vitiosorum naturam perstringere universe, sed notare ac describere certos qvosdam homines suæ ætatis, eorumqve mores ridiculos, qvos forte per vitam observaverat, ad vivum exprimere ac depingere. Petrus Victorius in pluribus locis commentarii ad Rhetorica Aristotelis dubitat, utrum libelli, qvo describuntur naturæ hominum & mores, Theophrast9 sit auctor. Qvin falso illi attribui aperte affirmat XVII. 7. var. lect. Sed nulla est ratio, qvare ejus judicio, cui res ipsa & veterum testimonia refragantur, subscribamus.

XIV. ΤΩ͂Ν ΜΕΤΑ` ΤΑ` ΦΥΣΙΚΑ` ἀποσπασμάτιον ἢ βιβλίον α. *Metaphysicorum fragmentum, sive liber I.* In editione Heinsiana & Hanoviensi collectione desideratur. Sed exstat in tribus editionib9 Græcis operum Theophrasti: Aldina Venet. 1498. fol. Oporiniana Basileensi cum præfat. Hieronymi Gemusæi edita A. 1541. fol. & tertia Aldi filii, qvæ operibus Aristotelis in qvinqve tomos distributis tanqvam sextū Volumen subjicitur Venet. 1552. 8. ex recensione Camotii, edente Turrisano. Separatim hunc ipsum librum cum commentariis Græcis *Joh. Baptistæ Camotii* in tres libros distinctis ediderat Turrisanus ibid. 1551. fol. & absq; iisdem, itidem Græce, ad calcem Metaphysicorum Aristotelis, cum notis Criticis *Frid. Sylburgii* excuderunt A. Wecheli Hæredes, Francof. 1585. 8. Latine vertit non Grynæus ut Sylburgius suspicabatur, sed Cardinalis eruditissimus *Bessario*, idem qvi Aristotelis Metaphysica felicissime transtulit. Edita est Bessorionis inter-

* Acciderunt ista Olymp. CXV. 3. sed Characteres longe post scripti videntur.

terpretatio utriusq; operis ad calcem librorum præclarorum adversus Georgium Trapezuntium calumniatorem Platonis Venet. 1516 fol. & inter opera Aristotelis latine variis interpretibus vulgata Basileæ 1538. fol. & tomo octavo Operum Averrois Venet. 1551. fol. 1575. 8. Ad calcem libri hæc nota legitur adscripra: Τοῦτο τὸ βιβλίον Ἀνδρόνικος μὲν καὶ Ἕρμιππος ἀγνοοῦσιν, οὐδὲ γὰρ μνείαν αὐτοῦ ὅλως πεποίηνται ἐν τῇ ἀναγραφῇ τῶν Θεοφράστου βιβλίων. Νικόλαος δὲ intellige Damascenum) ἐν τῇ θεωρίᾳ τῶν Ἀριστοτέλους μετὰ τὰ Φυσικὰ μνημονεύει αὐτοῦ, λέγων εἶναι Θεοφράστου. Εἰσὶ δὲ ἐν αὐτῷ προδιαπορήσεις τινὲς ὀλίγαι τῆς ὅλης πραγματείας. Laertius qvoqve Metaphysicorum mentionem inter scripta Theophrasti prætermisit.

XV. ΠΕΡῚ ᾿ΑΙΣΘΉΣΕΩΣ βιβλίον, *liber de sensu.* Laertio V. 42. memoratus, *Joh. Baptista Camotio* curante primum à Frid. Turrisano editus est in Græca editione Venet. A. 1552. 8. in reliqvis editionibus Theophrasti Græcis & Græcolatinis desideratur, nisi qvod Græce vulgaverat *Victor Trincavellus* una cum Alexandri Aphrodisiensis qvæstionibus, & *Prisciani Lydi* paraphrasi diversi operis * Theophrastei de sensu, phantasia & intellectu. Venet. 1536. fol. & *Henricus Stephanus* una cum characteribus sive notationibus morum & fragmentis ex novem Theoprasti libris Paris. 1557. 8. Prisciani Lydi (qvi Simplicii & Damáscii æqvalis memoratur ab Agathia l. 2. p. 65. & ex Jamblichi libro περὶ ψυχῆς profecisse se testatur p. 276. qvem perinde ut Plutarchum Nestoris F. γνησίως δὲ Ἀριστοτέλους ἐξηγητὴς appellat p. 289. Male *Patrisianus* Philosophus dicitur in Codice MS. Caroli de Montchal apud Labbeum p. 194. Bibl. nov. MSS.) Paraphrasis eorundem librorum exstat etiam Græce in Oporiana Theophrasti editione Basil. 1541. fol. ex recensione Joach. Camerarii, latine vero translata est à *Marsilio Ficino*, cujus versio cum addito commentario sæpius excusa cum aliis Jamblichi, Procli &c. Venet. 1497. (male 1597. in Catalogo Bibl. Bodlejan.) & 1516. fol. & Basileæ, Parisiis, tum inter Ficini opera junctim edita. Idem Ficinus in Theophrastum commentarios promisit in suo ad Plotinum commentario. Metaphysica Theophrasti & librum de moribus memorat Abulphraragius pag. 49. inter scripta ex Syriaco Arabice translata.

 XVI.

* Puto Priscianum interpretari locum ex quinto Physicorum Theophrasti, qui liber erat secundus περὶ ψυχῆς. Nam tractationem de sensu Priscianus claudit his verbis: ἀλλὰ ἐπὶ τὰ ἑξῆς ἴωμεν, ἐπ' ἄλλης ἡμῖν ἀρχῆς τοῦ λοιποῦ τοῦ πέμπτου βιβλίου ἐπεξεργαζόμενοι. p. 284. edit. Basil. Idem Priscianus passim notat Theophrastum in his ἐπεξεργάζεσθαι Ἀριστοτέλει, sive Aristotelis vestigiis insistere & ab eo dicta magis illustrare.

XVI. ΔΙΑΘΗΚΑΙ. *Testamentum* Theophrasti exstat apud Laertium V 51. seq. Ad convivia Philosophorum qvotannis celebranda pecuniam legasse refert & Athenæus V. p. 186.

XVII. Jam deperditos Theophrasti libros enumerare reliqvum est, ordine digestos Alphabetico, qvem nec Laertius nec Meursius observarunt. Nam apud Laertium qvidem triplex vel qvadruplex scriptorum Theophrasti ad 230808. versuum numerum assurgentium catalogus reperitur, unusqvisq; literarum ordinem qvidem utcunq; nec accurate tamen retinens, qvorũ primus incipit sect. 42. alter sect. 46. tertius sect. 49. qvartus sect. 50. libri V Verisimile est in singulis alios auctores fuisse secutum, cum enim nonnullos Theophrasti libros plane omittat, qvosdam repetita vice nominat. De Theophrasti scriptis olim egerant *Andronicus*, qvi in πραγματείαις ea digessit teste Porphyrio in vita Plotini, ac Plutarcho in Sylla: tum *Hermippus*, cujus, ut Andronici qvoqve meminit scholion Metaphysicis Theophrasti subjectum, & paulo ante à me descriptum. E recentioribus, qvorum laboribus usum me profiteor, *Johannes Meursius* in notis ad Apollonium Dyscolum pag. 140. seq. & in Theophrasto suo: *Franciscus Patricius* in discussionibus Peripateticis pag. 128. & *Menagius* ad Laertium pag. 206. seq

Ἀγωνιστικὸν τῆς περὶ τοὺς ἐριστικοὺς λόγους Θεωρίας. Laertius V. 42.

Περὶ τῶν ἀδικημάτων, ά. Laert. V. 46.

Περὶ τῶν αἰθυμβύων. β'. Editio Laertii Aldobrandina, ubi alii λιθυμένων. V. 42.

Πρὸς Ἀισχύλον, ά. Laert. V. 49.

περὶ αἰτιῶν. Laert. V. 49.

πρὸς τοὺς ἐξ Ἀκαδημίας, ά. Laert. V. 49.

Ακίχαρος, ά. Laert. V. 50. Videtur fuisse liber Ethici argumenti. Confer qvæ de Acicari Columna Clementi 1. Strom. p. 303. memorata Reinesius Var. lect. p. 97. & 381. Steph. Lemonius notis ad varia sacra p. 346. seq. Αχάϊκαρος vocatur Straboni Lib. 16. p. 762. qvi inter viros sapientissimos eum laudat.

Ἀκροάσεως ά, β'. Laert. V. 42. Galenus de substantia facultatum naralium. Combustas à Metrocle refert Laertius VI. 95.

περὶ ἁλῶν, νίτρου, στυπτηρίας ά. Laert. V. 42.

περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν ά. Laert. V. 42. Alexander Aphrodis. in 1. Analyt. prior. Svidas.

Ἀνα

Ἀναλυτικῶν πϱοτέϱων, γ'. Laert. V, 42. Suid. Θεόφϱαστος. Alexander Aphrodiſ. in Ariſtotelis priora Analyt, Simplicius in 2. de cœlo & 3. Videtur reſpicere Boethius 2. de ſyllogiſo Categorico pag. 594. ſeq. ubi notat Theopraſtum & Eudemum, ſuffragante Porphyrio, qvatuor modis primæ figuræ ſyllogismorum alios qvinq; adjunxiſſe, & modis ſex tertiæ figuræ ſeptimum.

Ἀναλυτικῶν ὑστέϱων ζ'. Laert. V. 42. Galenus 2. dogm. Hippocr. & Platonis, Suidas, Euſtratius in 2. poſter. Analyt. Alexander Aphrodiſeus lib. 1. ἀποϱιῶν καὶ λύσεων c. 27.

Ἀναλυτικῶν ἐπιτομή, Laert. V. 42. Suid.

Πρὸς Ἀναξαγόϱου α'. Laert. V. 42.

Πεϱὶ τ' Ἀναξαγόϱου α'. Laert. V. 42.

Ἀνηγμένων τόπων β'. Laert. V. 42. Suid. Alexander Aphrodiſ. in priora Analyt. qvi titulum refert paulo aliter: ἀνηγμένων λόγων εἰς τὰ σχήματα.

Πεϱὶ αἰθίων, de floribus. Plin. XXI. 3.

Πεϱὶ τ' ἀνθϱώπων, α'. Laert. V. 43.

Πεϱὶ τῶν ἁπλῶν διαπϱημάτων. Laert. V. 46.

Πεϱὶ ἀποφάσεως, α'. Laert. V. 46. infra in πεϱὶ καταφάσεως.

Πεϱὶ ἀϱετῆς, α'. Laert. V. 46. πεϱὶ ἀϱετῶν. V. 50. Videtur reſpicere Cicero 1. Acad. qvæſt. & 5. de finibus.

Ἀϱετῶν διαφοϱαί. Laert. V. 42.

Ἀϱιθμητικῶν ἱστοϱιῶν α'. Laert. V. 50.

Πεϱὶ ἀϱιθμῶν Laert. V. 50. Niſi legendum ῥυθμῶν cum Meurſio. Sed de rhytmo & numero oratorio, de qvo Theophraſtum accuratius diſputaſſe tradit Cic. in Oratore, potuit agere in τέχνη ῥητοϱικῇ de qva infra.

Ἁϱμονικῶν α'. Laert. V. 46.

Πεϱὶ τῶν Ἀϱχελάου α'. Laert. V. 42.

Ἀστϱολογικῆς ἱστοϱίας ς'. Laert. V. 50. Reſpicere videtur Simplicius ad 2. de cœlo.

Πεϱὶ τῶν ἀτέχνων πίστεων, α'. Laert. V. 46.

Πεϱὶ τῶν ἀτόμων γϱαμμῶν, α'. Laert. V. 42. Idem liber eſſe videtur qvi etiamnum legitur hoc titulo inter ſcripta Ariſtotelis. Eum enim à qvibusdam ad Theophraſtum auctorem relatum eſſe teſtatur Simplicius in 2. de cœlo, Joh. Philoponus in 1. de generat. & corruptione.

Περὶ αὐξήσεως, α΄. Laert. V. 50.

Περὶ τῶν αὐτομάτων ζώων, α΄. Laert. V. 46.

Ἀφορμαὶ ἢ ἐναντιώσεις. Laert. V. 46.

Περὶ βασιλείας, α΄ Laert. V. 42. Sed Plutarchus in Themiſtocle & Dionyſius Halic. lib. 4. laudant Theophraſtum ἐν τοῖς περὶ βασιλείας, qvibus ſuffragatur Laertius V. 49. ubi duo libri hoc argumento. Librum περὶ βασιλείας Κυπρίων memorat Svidas in πάρα. Πρὸς Κάσανδρον περὶ βασιλείας. Laert. V. 47. Athenæus libro 4. p. 144. ubi docet ab aliis hoc ſcriptum tributum Soſibio, qvem epinicio elegiaco Callimachus celebravit.

Περὶ παιδείας βασιλέως α΄. Laert. V. 42.

Περὶ βίων α΄, β΄. Laert. 5. 42. & reſpicit Plutarchus in Pericle, Alcibiade, Ariſtide, Lyſandro, Nicio, Ageſilao & Demoſthene.

Περὶ γάμου, *de nuptiis* aureolum Theophraſti librum Hieron. 1. contra Jovinian. in qvo qværebat Philoſophus, an vir ſapiens ducat uxorem. Videtur reſpicere Stobæus ſerm. 72. & 83.

Περὶ γελοίου, α΄. Laert. V. 49. Athen. lib. 8. p. 348.

Περὶ φυτεως, α΄. Laert. V. 46. Simplicio in 4. de cœlo inſcribitur περὶ φύσεως στοιχείων. Videtur & reſpicere Philo de *mundo*. Etiam περὶ ζώων φύσεως de genitu animalium ſcripſiſſe teſtatur Apulejus in Apologia. Vide & Cenſorinum c 4.

Ἱστοριῶν (male ἱστορικῶν in edit. caſtigatiſſima Wetſten.) Γεωμετρικῶν δ΄. Laert. V. 48.

Γεωργίας παραγγέλματα. Julian. Epiſt. 24. Varro & Columell. Geoponic. III. 3. & 4.

Περὶ γήρως, α΄. Laert. V. 42.

Περὶ γνώμης, Laert. V. 46.

Περὶ δακετῶν ζώων καὶ βλητικῶν, α΄. Laert. V. 43. Apulejus in Apologia.

Περὶ τοῦ δεδιότος, α΄. Laert. V. 49.

περὶ τῆς Δημοκρίτου ἀστρολογίας α΄. Laert. V. 43.

περὶ Δημοκρίτου α΄. Laert. V. 49.

περὶ διαβολῆς, α΄. Laert. V. 46. & 49. & 50.

Διαθῆκαι τῶν ἐξ ἐλευσῖνος ὀργεώνων. Svid. in ὀργεῶνες.

Διαιρέσεις α΄, β΄. Laert. V. 46.

περὶ τοῦ Διακόσμου α΄. Laert. V. 43.

Dialogos Theophraſti memorat Baſilius Epiſt. 167. Nimirum ex ſcriptis ejus nonnulla fuerunt compoſita more Dialogorum, licet

res

res ipsas nude tractantia & Platonica svavitate, ejusdem Basilii judicio, destituta.

Περὶ τῶν διαφορῶν, ά. Laert. V. 46. sive ut Athenæus lib. 7. p. 317. περὶ τῶν κατὰ τόπους διαφορῶν.

Περὶ Δικανικῶν λόγων ά. Laert. V. 50.

Τῶν Διογένους συναγωγή, ά. Laert. V. 45.

Διορισμῶν ά, β', γ'. Laert. V. 43.

Ἐγκώμια Θεῶν, ά. Laert. V. 47.

Περὶ τῶν εἰδώλων ά, β'. Laert. V. 43.

Περὶ εἰδῶν ά, β'. Laert. ibid.

Περὶ ἐκχείσεων ά. Laert. V. 46.

Περὶ ἐκουσίου ά. Laert. V. 43.

Περὶ ἐμπεδοκλέους ά. Laert. V. 43.

Περὶ ἐμπειρίας ά. Laert. V. 46.

Περὶ ἐνθουσιασμοῦ. Laert. V. 43. Apollonius Dyscolus c. 49. hist. commentit. cui inscribitur περὶ ἐνθουσιασμῶν. Athen. lib. 14. p. 624. Plin. XXVIII. 2.

Περὶ ἐνθυμημάτων Laert. V. 47. Scholiastes Hermogenis proœm.

Ἐνστάσεων, γ'. Laert. V. 43.

Περὶ ἑορτῶν, ά. Laert. V. 47.

Περὶ ἐπαίνου ά. Laert. V. 46. Videtur respicere Plutarchus vita Agidis & Cleomenis.

Περὶ ἐπιλήψεως. Laert. V. 43. *de caducis* Apulejus in Apologia.

Τίνες οἱ τρόποι τοῦ ἐπίστασθαι, ά. Laert. V. 49.

Ἐπιστολῶν, ά, β', γ'. Laert. V. 46. ad Astycreontem, Phaniam & Nicanorem id. V. 50. Epistolam ad Phaniam laudat idem V. 37. & Scholiastes Apollonii lib 1. Theophrastum ἐν ἐπιστολαῖς Ptolemæus Hephæstion lib. 3. ap. Photium cod. 199.

Ἐπιτομὴ τῆς Πλάτωνος πολιτείας ά, β'. Laert. V. 43.

Ἐπιτομῶν Ἀριστοτέλους περὶ ζώων, ς'. Laert. V. 49.

Ἐπιχειρημάτων, ιη'. Laert. V. 43. & ά, β'. Laert. V. 49.

Ἐρωτικός, ά. sive περὶ ἔρωτος. Laert. V. 43. qvi perperam pro diversis libris habet. Vide Marqvardi Gudii Epist. 1. ad Menagium. laudant Strabo lib. X. p. 478. Athenæus lib. XIII. p. 562. 567. 606. Respiciunt Gellius VII. 8. Plinius IX. 8. hist. Stobæus serm. 62. Scholiastes Theocriti Idyll. 4.

Περὶ ἑτεροφωνίας ζώων τῶν ὁμογενῶν ά. Laert. V. 43.

Περὶ

Περὶ εὐδαιμονίας α. *de vita beata liber*. Laert. V. 43. Athen. lib. 12. & 13. & Cicero 5. Tusc. qvæst. & 5. de finibus, qvo in loco testatur se Theophrastum in plerisqve seqvi, nisi qvod virtuti plusqvam ille, fortunæ minus tribuit.

Εὐϊκός. Laert. V. 50.

Περὶ εὑρημάτων α, β'. Laert. V. 47. Clemens 1. Strom. p 308. (& ex eo Eusebius X. 7. præparat) Scholiastes Homeri Iliad. α Pindari Olymp. 13. Respicit Plinius VII. 59. Hist. Scholiastes Apollonii lib. 2.

Περὶ εὐσεβείας α. Laert. V. 50.

Περὶ εὐτυχίας α. Laert. V. 47.

Περὶ δακετῶν ζώων καὶ βλητικῶν α. Laert. V. 43. Apulejus in Apologia, Athenæus libr. 7. p. 314.

Περὶ ζώων, βιβλία ζ'. Laertius V. 44 & 50. librum tertium laudat Athenæus lib. 9. p. 387. Idem opus respiciunt Ælianus X. 35. XI. 40. & alibi opere de animalibus. Gellius XVI. 15.

Περὶ ζώων φρονήσεως καὶ ἤθους, α. Laert. V. 49. Tractatum de animalibus qvi pisce vescuntur memorat Plinius XI. 53.

Περὶ ἐπιφανείας ζώων τ̃ ὁμογενῶν α. Laert. V. 43. Athenæus lib. 9.

Περὶ τῶν αὐτομάτων ζώων. Laert. V. 46.

Περὶ τῶν φωλευόντων ζώων. Laert. V. 44. Athen. lib. 2. & 3.

Περὶ ἡδονῆς, ὡς Ἀριστοτέλης, α.

Περὶ ἡδονῆς ἄλλο. Laertius V. 44.

Περὶ ψευδοῦς ἡδονῆς, α. id. 46. Laudatur & Athenæo libro 12. bis Theophrastus ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς. Sed libro 8. Θεόφραστος ἢ χαμαιλέων ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς.

Ἠθικῶν σχολῶν Laert. V. 47. Ἠθικὰ vocat Plutarchus in Pericle p. 173. librum primum laudat Michael Ephesius in V. 1. Ethic.

Περὶ ἠθῶν libros Theophrasti ab Ἠθικοῖς distingvit, & illorum qvoq; librum 1. allegat Michael Ephesius loco laudato. Meursius dubitat num apud Laertium V. 43. pro περὶ εἰδῶν α, β'. sit legendum περὶ ἠθῶν. Theophrastum ἐν τῷ περὶ ἠθῶν laudat qvoqve Aspasius ad VI. 1. Ethic. Nicomach. & Andrantus scripserat libros qvinqve περὶ τῶν παρὰ Θεοφράστῳ ἐν τοῖς περὶ ἠθῶν καθ' ἱστορίαν καὶ λέξιν ζητουμένων qvos per plagium sibi tribuerat Hephæstion teste Athenæo lib. 15. p. 673. Male ibi interpres libros de plantis ingerit, pro libris de moribus. Theophrasti librum de moribus memorat & Abulpharagius p. 94. inter scripta ejus Arabice è Syriaco translata.

Περὶ

περὶ θαλάττης, α. Laertius V. 47. Videtur respicere Alexander Aphrodis. in 1. & Olympiodorus in 2. Meteorolog. Antigonus Carystius c. 145.

περὶ τῆς θείας εὐδαιμονίας, α. Laertius V. 49.

Τῶν περὶ τὸ θεῖον ἱστορίας, ς'. Laertius V. 48. Videtur hoc opus respicere Simplicius ad Epictetum p. 222. Porphyrius 2. περὶ ἀποχῆς & ex eo Theodoritus 7. & 10. θεραπευτ.

περὶ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ α. Laertius V. 44. Galenus in Hippocr. Aphorism. comment. 1.

Θέσεις γ'. Laertius V. 49.

Θέσεις κδ'. Laertius V. 44. qvod opus ostreo scriptum à Theophrasto tradit Crantor apud Laertium IV. 27. asperitatem ni fallor reprehendens. Laudat Theo in progymnasm. c. 2. & Athenæus lib. 4. Cæterum moralis argumenti fuisse, licet ad Eloqventiam exercendam comparatum, colligas ex auctore altercationis Synagogæ cum Ecclesia, siqvidem de hoc θέσεως opere eo loco sermo est & Theophrasti nomen ibidem recte est à Meursio suppletum: *Ethica inventor Socrates fuit, de quo Theophrastus XXIV. libros secundum positivam Justitiam scripsit.*

περὶ θεῶν γ'. Laertius V. 49. Videtur respicere Cicero 1. de natura Deor. Minutius Felix in Octavio.

περὶ θορύβου α. Laert. V. 47.

περὶ ἱστορίας α. Laert. V. 47. ἱστορικὰ ὑπομνήματα Schol. Apollonii lib. 4.

περὶ καιρῶν, α, β'. Laert. V. 49. Svid. in ἀρχὴ σκυρία & κυψελιδῶν. Vide Reinesii Var. Lect. p. 385.

Καλλισθένης ἢ περὶ πένθους α. Laert. V. 44. Cicero Tusc. qv. 3. & 5. Alexander Aphrodis. extremo libri 2. de anima, ubi docet Theophrastum in Callisthene suo docuisse, idem esse *fatum* ac *naturam*. Ex hoc Theophrasti libro petitum dictum, qvod refellit Plutarchus libello de fortuna f. 97. Τύχη τὰ θνητῶν πράγματα, οὐκ εὐβουλία. *Vitam regit fortuna, non sapientia.*

περὶ καρπῶν. Laert. V. 50.

περὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως α. Laertius V. 44. In hoc *de affirmationibus & negationibus* scriptum sex libros commentariorum confecerat *Galenus*, ut ipse testatur de scriptis propriis. περὶ καταφάσεως subinde inscribitur ab Alexandro Aphrodis. in 3. Topic. & Metaphys. 4. & prior. Analyticor. lib. 1. Meminit & è latinis Boethius in li-

librum περὶ ἑρμηνείας lib. 1. edit. secundæ p. 292. & lib. 2. p. 327. lib. 5. 429. Nonnulla ex eo profert Magentinus Græcus scriptor Theophrastum laudans in commentario ad eundem Aristotelis librum. *Porphyrii* commentarium in Theophrasti librum de affirmatione & negatione memorat idem Boethius lib. 1. p. 294.

περὶ κινήσεως α', β', γ'. Laert. V. 44. & 49. ubi tantum α', β'. Sed decimum laudat Simplicius in 1. Phys.

περὶ κολακείας α'. Laert. V. 47. Athen. lib. 6.

περὶ κρίσεως συλλογισμῶν α'. Laert. V. 47.

περὶ βασιλείας Κυπρίων. Svid. in Τιδέα.

περὶ Κωμῳδίας. Laert. V. 47. Athenæus lib. 6. Dionysius Halic. de compositione Nom.

περὶ λέξεως, α'. Laert. V. 47. atqve Dionysius Halicarnass. in Lysia p. 86. Vide & infra in ἐριστικά.

περὶ τῶν λιθουργῶν, α', β'. Laert. V. 42. nisi legendum αἰθουργῶν.

Λόγων συναγωγὴ, α'. Laert. V. 47.

περὶ λόγου στοιχείων. *de elementorum proprietate.* Simplicius in IV. de cœlo. Idem hic liber cum illo περὶ λέξεως.

περὶ λοιμῶν. Laertius V. 44.

Λύσεις α'. Laertius V. 47.

Μεγακλῆς, α'. Laert. V. 47.

Μεγαρικός. Laert. V. 44. VI. 22.

περὶ μείζονος καὶ ἐλάττονος, α'. Laert. V. 49.

περὶ μέθης, α'. Laert. V. 44. Athen. lib. 10. & 11.

περὶ μελαγχολίας α'. Laert. V. 44.

περὶ μετάλλων. Laert. V. 44. & Theophrastus ipse in limine libri de lapidibus, unde non erat dubitandum Polluci VII. 23. Aristotelis ne an Theophrasti esset. Laudant præterea Svidas in Θεόφραστος. Olympiodorus in 3. Meteorolog. & Harpocration in κεγχρεών. Μεταλλικὸν vocant Pollux & Hesychius. Alexandro Aphrodisiensi inscribitur περὶ τῶν μεταλλευομένων in 3. Meteorolog. pag. 126. qvem titulum loco laudato confirmat ipse Theophrastus.

περὶ μεταρσιολεσχίας, α'. Laert. V. 43.

Μεταρσιολογικῶν, α', β'. Laert. V. 44.

περὶ μεταρσίων librum qvartum laudat Plutarchus qvæst. Gr.

περὶ μετεώρων, ω. Laert. V. 47. Olympiodorus in lib. 1. Meteor. actione 15. Abulphragius hist. Dynastiar. p. 94.

περὶ μέτρων. Laert. V. 46. Victorinus 4. artis Grammat.

περὶ

περὶ τῶν Μητροδώρου συναγωγῶν, α. Laert. V. 44.
περὶ Μουσικῶν, α. Laert. V. 49.
περὶ Μουσικῆς. id. 47. Plutarchus lib. 1. Sympos. qvæst. 5. *Librum* 2. Porphyrius in Harmonica Ptolemæi p. 241. Respicit idem opus Censorinus c. 12. Syrianus in XIII. Metaphys. & Capella lib. IX.
περὶ νόμων, α. Laert. V. 47. Pollux VIII. 6. Josephus 1. contra Apion. p. 1046. (qvem locum respicit Grotius Theophrastum laudans ad Matth. XV. 5.) Athenæus. Zenobius IV. 36.
Νόμων κατὰ στοιχεῖον, κδ' Laert. V. 44. librum 3. 4. 11. 16. 18. 20. laudat Harpocration, 10. Pollux & Athen. 13. Svidas in ὅτι οἱ ἁλόντες & στρογγυλώτερον 15. idem in Φαρμακός, 16. Etymolog. & Svid. in Φρεάτιοι, & ἐμφρεατ. De hoc opere Cicero 5. de finibus: *Omnium fere civitatum non Græciæ tantum sed etiam Barbariæ ab Aristotele mores, instituta, disciplinas, à Theophrasto leges etiam cognovimus.* Allegat & Svidas in ἀρδήτης & κατὰ τὴν ἀγορὰν, & respicere videtur Stobæus serm. 37. & 42.
Νόμων ἐπιτομῆς ι. Laertius V. 44.
περὶ Νομοθετῶν, γ'. Laert. V. 45. Videtur respicere Porphyrius 4. περὶ ἀποχῆς p. 354. ubi de Lycurgo è Plutarcho, Plutarchus item in Solone. Cicero 2. de Legg. & 6. ad Attic. Epist. 1. ubi de Zaleuco. Paulus JCtus lib. 17. ad Plautium l. 3. D. si pars hæreditatis petatur: τὸ γὰρ ἅπαξ ἢ δὶς ut ait Theophrastus παραβαίνουσιν οἱ νομοθέται.
Τῶν Ξενοκράτους συναγωγῆς, α. Laert. V. 47.
περὶ οἰκείων λόγων, α. Laert. V. 49.
περὶ οἴνου καὶ ἐλαίου. Laert. V. 45.
Ὁμιλητικὸς, α. Laert. V. 47.
περὶ τῶν ὁμολογουμένων α. Laert. V. 49.
Ὁριστικὰ περὶ λέξεως συλλογισμῶν, α. Laert. V. 50.
περὶ ὅρκου, Laert. V. 47.
πρὸς ὅρους α, β'. Laert. V. 49. & 44. ubi inscribitur πρὸς τοὺς ὁρισμούς.
περὶ οὐρανοῦ α. Laert. V. 50. Proclus in Tim. Simplicius in 1. de cœlo & in 8. Phys. ubi tertius Theophrasti de cœlo liber laudatur.
περὶ ὄψεως, δ'. Laert. V. 49.
περὶ παθῶν α. Laert. V. 45. Simplicius in Categor. Videtur etiam respicere Barlaamus Monachus in Ethica secundum Stoicos parte 2. c. 13. & 14. T. XXVI. Bibliothecæ Patrum edit. Lugd. p. 37.
περὶ παιδείας ἢ περὶ ἀρετῶν, ἢ περὶ σωφροσύνης α. Laert. V. 50.
περὶ παιδείας βασιλέως. Laert. V. 42.

περὶ παίδων ἀγωγῆς, α'. Ἄλλο διάφορον, α'. Laert. V. 50.
περὶ παραδείγματος, α'. Laert. V. 48.
περὶ παρανόμων, α'. Laert. V. 47.
περὶ παραφροσύνης, α'. Laert.
περὶ παροιμιῶν, α'. Laert. V. 45. Harpocration in ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσι. Apoſtolius IV. 51. VI. 36. proverb. Stobæus. Reſpicit Suidas in ἀρχὴ ἄνδρα.
περὶ πήξεων καὶ τήξεων α'. Laert. V. 45.
περὶ πλούτου. Laert. V. 47. Cic. de officiis lib. 2. Euſtratius ſive Aſpaſius in Ethic. Nicomach. IV, 1.
περὶ πνευμάτων, α'. Laertius V. 45. Meurſius putat ſcribendum περὶ πνεύματος, & eum ipſum reſpici qvi ſub Ariſtotelis nomine hodieqve legitur.
περὶ πνιγμοῦ. Laert. V. 45. Athen. lib. 2.
περὶ ποιητικῆς, α'. Laert. V. 47. ἄλλο α', 48. Hinc definitionem Tragœdiæ Theophraſteam petiiſſe videtur Diomedes Grammaticus lib. 2.
πολιτικῶν ἐθῶν δ'. Laertius V. 45.
πῶς ἄριστ' ἂν πόλις οἰκοῖτο; α'. Laertius V. 49. περὶ τῆς ἀρίστης πολιτείας α'. id. 45. Cicero 2. de divinatione & 3. de legibus.
πολιτικῶν α. β'. Laert. V. 50. πολιτικῶν ς'. id. 45. librum qvartum laudat Harpocrat. in Ἀπρασία. πολιτικῆς ἀκροάσεως η'. Laert. V. 24.
πολιτικῶν πρὸς τοὺς καιρούς, δ'. Laert. V. 45. *qua eſſent in Rep. inclinationes rerum & momenta temporum.* Cic. 5. de finibus, Parthenius Erotic. c. 9. & 18. Harpocration in Ἡνίοχος. Huic operi ſuccenturiatum alterum in duos libros diſtinctum περὶ καιρῶν, de qvo ſupra.
περὶ τοῦ πολλαχῶς. Alexander Aphrodiſeus in V. Topicor. p. 189.
προβλήματα πολιτικά, ἠθικά, φυσικά, ἐρωτικὰ α'. Laert. V. 47.
προβλημάτων συναγωγῆς, α'. Laert. V. 48. & 45. ubi libri qvinqve numerantur. Memorat Anonymus Græcus in poſteriora Analytica lib. 2. Videtur reſpicere Plinius VI. 28. Hiſt. licet id qvod ibi profert legitur hodie in problematis Ariſtotelis 33. 22. Vide qvæ ſupra in Ariſtotele dixi.
περὶ τῶν προβλημάτων φυσικῶν, α'. Laert. V. 48. & 49. Videtur reſpicere Seneca in naturalibus qvæſt. lib. 3. & 4. & 6. ac forte Plutarchus VII. Sympoſ. qvæſt.
περὶ προθέσεως καὶ διηγήματος α'. Laert. V. 49.
προοιμίων α'. Laert. V. 48. an παροιμιῶν?

προ-

προτρεπτικὸς α΄. Laert. V. 49. & 50.
πρώτων προτάσεων, ιη΄. Laert. V. 45.
παραγγέλματα ῥητορικῆς, α΄. Laert. V. 47.
πρῶτοι καιροί. ſupra περὶ καιρῶν.
περὶ τέχνης ῥητορικῆς, α΄. περὶ τεχνῶν ῥητορικῶν εἴδη ιζ΄. Laert. V. 48. Scripta Theophraſti Rhetorica laudant vel reſpiciunt Cicero in Oratore & 2. de divinat. Demetrius lib. de elocutione, Qvintilianus III. 1.
περὶ ῥύακος τοῦ ἐν Σικελίᾳ, α΄. Laert. V. 49.
περὶ σολοικισμῶν. Laert. V. 48.
Σοφισμάτων, α΄, β΄. Laert. V. 45.
Σύγκρισις ἁμαρτημάτων apud Marcum Antoninum lib. 2. c. 10. τῶν εἰς ἑαυτὸν non videtur eſſe libri titulus, ut Meurſio perſvaſum, ſed tantum innui locus Ethicorum Theophraſti, qvo vitia inter ſe contulit, & crimina qvæ per libidinem admittuntur graviora eſſe iis qvæ ex ira fiunt, pronunciavit. Qvod affirmatum etiam Ariſtoteli VII. 7. Ethic. Nicomach.
περὶ συλλογισμῶν λύσεως α΄. Laert. V. 43.
περὶ σωφροσύνης. Laert. V. 50.
περὶ τεχνιτῶν. Simplicius in 2. de cœlo.
περὶ τιμωρίας α΄, β΄. Laert. V. 45.
Τοπικῶν β΄. Laert. V. 45. Alexander Aphrodiſ. in 1. Topic. & 5. Metaphyſ. Simplicius in Categor.
Τὰ πρὸ τῶν τόπων, α΄. Laert. V. 49.
περὶ τειχῶν α΄. Laert. V. 45.
περὶ τυραννίδος α΄. Laert. V. 45.
περὶ τυρσηνῶν. Schol. Pindari Pythionic. Od. 2.
περὶ ὕδατος γ΄. (ſive περὶ ὑδάτων, ut Athenæus lib. 2.) Laert. V. 45. Alexander Aphrodiſ. in librum Ariſtotelis de ſenſu & ſenſilibus. Reſpicit Antigonus Caryſtius c. 174. Ælianus IX. 64. hiſt. animal. Olympiodorus in 1. Meteorolog. & Vitruvius VIII. 4.
περὶ ὕπνου καὶ ἐνυπνίων α΄. Laert. V. 45. Reſpicit Plinius XXVIII. 4.
περὶ ὑποκρίσεως. Laert. V. 48.
Τὰ ὑπομνήματα, α΄. Laert. V. 49.
Ὑπομνημάτων Ἀριστοτελικῶν ἢ Θεοφραστείων ς΄. Laert. V. 48. Athenæus lib. 14. p. 654. Ἀριστοτέλης δὲ ἢ Θεόφραστος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι, τῶν Φασιανῶν φησὶν οὐ κατὰ λόγον ἡ ὑπεροχὴ τῶν ἀρρένων. His verbis obiter inſpe-

inſpectis Franciſcus Patricius p. 128. diſcuſſ. peripatetic. perperam putavit ab Athenæo allegari Ariſtotelis vel Theophraſti *commentarios Phaſianorum*.

περὶ Φιλίας γ'. Laert V. 45. Gellius lib. 1. c. 3. & in elencho capitum l. 8. c. 6. Reſpicit Plutarchus in Catone minore, & Hieronymus proœmio l. 3. in Hoſeam. Idem tria Theophraſti de amicitia volumina laudat in Michæ c. 7.

περὶ Φιλλοτιμίας ά, β'. Laert. V. 45. Cicero 2. ad Atticum Epiſt. 3.

περὶ Φύσεως γ. Laert. V. 46. & 50. ubi tantum liber unus memoratur. ἰδίαν περὶ Φύσεως πραγματείαν vocat Joh. Philoponus de natural. auſcult. lib. 1.

πρὸς τὺς Φυσικύς. Laert. V. 46.

προβλήματα Φυσικά. Vide ſupra in προβλήματα.

περὶ Φυσικῶν ιη. Laertius V. 46. Librum XIV. laudat Simplicius in Ariſtotelis Categorias. Idem in commentario ad Phyſica Stagiritæ paſſim allegat Theophraſtum ἐν Φυσικοῖς. Librum primum Alexander Aphrodiſ. in Metaphyſ. 1. p. 14. Φυσικῶν ή. Laertius V. 46. Φυσικῶν δοξῶν ις'. id. 48. & Taurus Platonicus apud Philoponum VI. 8. de mundi æternitate, ubi ait Theopraſtum in lib. de Phyſicis opinionibus tradere qvod mundus ex Platonis opinione ortum habeat. Φυσικῶν ἐπιτομῆς ά. Laertius ibid. Pollux X. 41. καὶ ἐν Ἀριστοτέλους δὲ ἢ θεοφράστου Φυσικῆς λέγεται.

περὶ Φυσικῶν ἐπιτομῆς ά β'. Laert. V, 46. Ibidem loco Φυσικῶν ἱστοριῶν & Φυσικῶν αἰτιῶν utrobiq; legendum eſt Φυτικῶν, ut ſuperius libros Theophraſti editos recenſens annotabam. Theophraſtum ἐν ἐπιτομῇ laudat etiam Laertius IX. 21. ἐν τοῖς Φυσικοῖς. IX, 22. Simplicius in III, de anima text. 40. Φυσικῶν δοξῶν ἐπιτομὴν Galenus in Hippocratem de natur. hom. comment. 1. ἐπιτομὴν τῶν θεοφράστου Φυσικῶν commentario illuſtraſſe ſe docet Simplicius in 2. Ariſtotelis de anima textu 74. Theopraſtum ἐν τῷ περὶ Φυσικῶν δοξῶν Taurus in Timæum Platonis apud Joh. Philoponum de mundi æternitate contra Proclum VI. 8. & 27. Librum I. Φυσικῆς ἱστορίας Simplicius in 1. Phyſicor. Ariſtotelis p. 25. b. A. Themiſtio autem in 3. Ariſtotelis de anima profertur locus ex qvinto Theophraſti Φυσικῶν, qvem ait eſſe ſecundum περὶ ψυχῆς.

περὶ τῶν Φωλευόντων ζώων. Laert V. 44. Athen. III. p. 105. Schol. Theocriti Idyll. 1. περὶ ἄρκτων Φωλεοῖς.

περὶ

περὶ χάριτος ά. Laert. V. 48.
περὶ χυλῶν, έ Laert. V. 46. Theophraſtus ipſe lib. 1, hiſt. plantar. c. 19. & Galenus libro adverſus Lycum.
περὶ χυμῶν, χροῶν, σαρκῶν, ά. Laert. V. 43.
περὶ τοῦ ψευδομένου, γ', Laert. V. 49.
περὶ ψεύδους καὶ ἀληθείας Laert. V. 48. Forte ex hoc libro petitus locus Theophraſti apud Stobæum ſerm. 12. de mendacio.
περὶ ψευδοῦς ἡδονῆς, V. 46.
περὶ ψυχῆς θέσις μία, ſive ut Meurſius legit θέσεις μά, Laert V. 46. Themiſtius in Ariſtotelem de anima.

Epicurum in ſecundo adverſus Theophraſtum libro laudat Plutarchus contra Colotem p. 1110. De *Leontio* Epicurea qvæ ſcito ſermone & Attico contra Theophraſtum ſcribere auſa eſt teſte Cicerone 1. de natura Deor. Plinius præf. Hiſt. *Ceu vero neſciam adverſus Theophraſtum hominem in Eloquentia tantum ut nomen divinum inde invenerit, ſcripſiſſe etiam fœminam, & proverbium inde natum, ſuſpendio arborem eligendi.*

CAPUT X.

De ARISTOXENO & aliis Muſicis.

De Ariſtoxeno & ejus libris III. Harmonicorum. 1. *Scripta Ariſtoxeni deperdita.* 2. *Scripta Muſica Euclidis, Theonis Smyrnæi, Plutarchi, Ptolemæi, Nicomachi, Porphyrii, & Pſelli, de quibus alibi dictum* 3. *De Ariſtide Quintiliano* 4. *De Bacchio Muſico & aliis hujus nominis, ac de hymnis tribus Dionyſii Muſici.* 5. *De Alypio Muſico & Alypiis aliis* 6. *De Gaudentio* 7. *De Manuele Bryennio.* 8. *Scriptores veteres de Muſica, qui interciderunt.* 9. *Alii qui adhuc deliteſcere traduntur MSti in variis Bibliothecis.* 10. *Scriptores de Muſicis, deperditi,* 11. *Recentium ſcripta quædam de antiqua Muſica.* 12.

ANtiqviſſimus è ſcriptoribus Muſicis qvi ætatem tulerunt eſt ARISTOXENUS Tarentinus, Spinthari Muſici F qvi Patris primum & Lamprii Erythræi diſcipulis, inde Xenophili Pythagorici, deniq;

niq; Ariſtotelis, à qvo Theophraſtum ſibi in ſucceſſione prælatum ægre tulit, & in Ariſtotelem defunctum maledicta congeſſit, ſi fides Svidæ in Ἀριςόξ. At Ariſtocles Peripateticus apud Euſebium XV. 2. præparat. contra diſerte affirmat Ariſtoxenum διαπαντὸς εὐφημεῖν Ἀριςοτέλην, *nunquam non de Ariſtotele perbonorifice meminiſſe.* Succeſſiſſe autem Ariſtoteli Theophraſtum dixi Olymp. CXIV. 3. ante CHRISTUM CCCXXIV. Exſtant hujns Ariſtoxeni Ἁρμονικῶν ςοιχείων qvomodo vocant Porphyrius, Manuel Bryennius & alii, ſive ut Proclus 3. in Timæum p. 192. *ἁρμονικῆς ςοιχειώσεως Elementorum Harmonicorum libri III.* cum Ptolemæi Harmonicis *latine* utcunq; ex unico exemplari eoq; non ſatis integro verſi & editi ab *Antonino Gogavino* Gravienſi, Venet. 1562. 4. Græce primus vulgavit *Joh. Meurſius* è Codice Joſephi Scaligeri, ſed negligenter * admodum deſcripto, in qvo præter Ariſtoxenum, Nicomachum & Alypium à Meurſio junctim editos Lugd. Bat. 1616. 4. continebantur Muſica Bacchii & Ariſtidis Qvintiliani, vulgata poſt hac à M. Meibomio, & fragmenta qvædam alia Muſica adhuc inedita, qvæ allegantur ab eodem viro docto p. 300. ad Ariſtidem, p. 74. ad Ariſtox. & alibi, qvæqve Græce & Latine editurum ſe recepit. Addidit etiam notas Meurſius, ſed in emendationibus minus feliciter illi res ceſſit propter Muſicæ literaturæ ignorationem. Accuratam itaq; editionem Ariſtoxeni eruditiſſ. *Meibomio* debemus qvi cum nova verſione ſua & notis Harmonica ejus edidit è MSto codice non paucis in locis emendatiora, uſus præterea duobus Meurſianæ editionis exemplis qvæ cum tribus Codd. MSS. Bibliothecarum Angliæ collata acceperat à Joh. Seldeno, Amſtelodami 1652. 4. tomo primo Antiqvæ Muſicæ auctorum ſeptem ** qvos à ſe illuſtratos Chriſtinæ Svecorum Reginæ inſcripſit. Meminit Operis Ariſtoxenii de Muſica præter Euclidem, Ciceronem, Plutarchum, Athenæum, aliosqve Vitruvius V. 3. Ariſtides Qvintilianus, & Ptolemæus præcipue, qvi in Harmonicis ſuis Ariſtoxenum ſubinde refellit, & è Ptolemæo Boethius libris de Muſica: qvemadmodum à Philoſophis exploditur dogma ejusdem, Ciceroni & aliis memoratum, qvo animam nihil aliud qvam harmoniam eſſe affirmavit. Infinita alia ſcripſerat Ariſtoxenus, qvorum pauciſſimorum vel titu-

* Vide Meibomium p. 67. ad Alypium.

** Hi ſunt præter Ariſtoxenum, Euclides, Nicomachus, Alypius, Gaudentius, Bacchius & Ariſtides Qvintilianus, ſubjuncto Marciani Capellæ, latini ſcriptoris, libro IX.

tituli exſtant, ſi verum eſt qvod Svidas affirmat libros ab eo ſcriptos qvadringentos & qvinqvaginta duos, (non 4052. ut typographi hallucinatione excuſum in Jonſii pagina 73.)

II. Qvæ Meurſio in notis ad Ariſtoxenum p. 135. ſeq. & in Bibliotheca Græca, cum Jonſio, Menagio ad Laertium, mihiqve obſervata ſunt, literarum digeſta ordine hic habes:

'Αποφθέγματα πυθαγορικά. Stobæus ſermon. 10. 41. 99. & 77. ubi liber qvartus allegatur p. 457.

Περὶ αὐλητῶν ἢ περὶ αὐλῶν καὶ ὀργάνων. Athen. XIV. p. 634. Reſpicit Tatianus p. 86. ubi de Antigenida tibicine: Τί δέ μοι καὶ κατ' Ἀριστόξενον, τὸν Θηβαῖον Ἀντιγενίδην πολυπραγμονεῖν;

Περὶ αὐλῶν τρήσεως, cujus operis librum 1. laudat idem Athen. p. 634.

Βίοι ἀνδρῶν, in qvibus vita Pythagoræ, Archytæ, Hipponis, Xenophili & aliorum Pythagoricorum, tum Socratis, Platonis, Teleſtæ Selinuntii Dithyrambici, multorumqve aliorum, forte etiam Heraclidis Pontici, Xenocratis ac Praxidamantis Muſicorum, tum Lycurgi &c. Vide Voſſium lib. 1. de Hiſt. Græcis c. 9. atq; inprimis Jonſium de ſcriptoribus Hiſt. Philoſophicæ lib. 1. c. 14. Non ſine ſumma voluptate illud Ariſtoxeni opus legi potuiſſe teſtatur Plutarchus lib. qvod non ſvaviter vivi poſſit ſecundum Epicurum p. 1093.

'Επιμήθεια. Ita enim legunt viri docti locum Fulgentii 2. Mythol. c. 9. ubi de Prometheo: *Nam & Ariſtoxenus in Epimetheiorum libro quem ſcripſit ſimilia profert.* Alii corrupte in *Lindoſecemiarum* vel *lineoſeremiarum*. Frigidum qvoq; eſt qvod in MS. Leidenſi reperit Vir Cl. Tho. Munkerus: *in livido ſententiarum libro;* & frigidior ejusdem libri veteris gloſſa: *in qua diſputat de livore id eſt invidia.*

'Ιστορίαι. Svid. Vide infra ὑπομνήματα ἱστορικά, & paulo ante in βίοι.

Περὶ μουσικῆς *libri de Muſica* ab Harmonicis diverſi, in qvibus alias partes Muſicæ Rhythmicam, Metricam, Organicam, Poeticam & Hypocritiam, tum & hiſtoriam Muſicam tradiderat. Vide Meibomium ad Ariſtox. p. 78. Jonſium p. 78. Ariſtoxenus ἐν πρώτῳ περὶ μουσικῆς Athen. XIV. p. 616. in qvarto περὶ μελοποιΐας laudatur à Porphyrio ad Harmonica Ptolemæi p. 298. Reſpicit forte Svidas in σκολιόν.

Παιδευτικοὶ νόμοι. Laudat Ammonius in αἰδώς, respiciuntqve scholia græca ad Hesiodum p. 54. a. 81. b. Librum decimum Laertius VIII. 15.

Πολιτικοὶ νόμοι. liber octavus allegatur ab Athenæo XV. p. 649.

Πραξιδαμάντεια. Harpocratio in Μουσαῖος. Confer Reinesium p. 39. Var. lect. & Jonsium p. 76.

Τὰ ἀποφθέγματα. Laert. I. 107. seq.

Συγκρίσεις. Athen XIV. p. 631.

Σύμμικτα συμποτικά. Athen. XIV. p. 632,

Περὶ τραγικῆς ὀρχήσεως. librum primum allegat Etymol. in σίκιννις. Numerus libri excidisse videtur apud Harpocrat. in κορδακισμός.

Περὶ τραγῳδοποιῶν. Ammonius librum primum laudat in ῥυσθῆναι.

Σύμμικτα ὑπομνήματα, è qvorum libro decimo sexto varia παράδοξα & ἀπίθανα collegerat Sopater libro qvarto Eclogarum apud Photium cod. 161. p. 176. Confer supra τὰ ἀποφθέγματα.

Τὰ κατὰ βραχὺ ὑπομνήματα Athen. XIV. p. 619.

Ὑπομνήματα ἱστορικά Laertius IX. 40. Hoc opus Meursius respici putat à Plutarcho in Lycurgo extremo, etsi Jonsius mavult petitum ex opere de vitis.

Diversi à nostro sunt, ut Jonsio pridem observatum, (1) Aristoxenus Selinuntius poeta Epicharmo antiqvior & ab Eusebio relatus ad Olymp. XXIX. Hephæstion Enchiridio p. 25. Ἀριστόξενος ὁ Σελινούντιος Ἐπιχάρμου πρεσβύτερος ἐγένετο ποιητὴς οὗ καὶ αὐτὸς Ἐπίχαρμος μνημονεύει ἐν λόγῳ, καὶ Λογγῖνος &c. (2) Aristoxenus Cyrenaicus Philosophus nulla re nisi gula celebris, dictusq; κωλῆν sive ventrosus, teste Athenæo I. p. 7. Confer Svidam in Ἀριστόξ. (3) Aristoxenus Medicus Herophileus Alexandri Philalethis qvi Demosthenem Philalethem Ophthalmicum audierat discipulus, cujus librum XIII. περὶ Ἡροφίλου αἱρέσεως laudat Galenus 4. de diff. pulsuum T. 3. p. 49.

III. De EUCLIDIS Isagoge Harmonica à *Cleonide* & *Pappo* olim recensita, dictum est infra in scriptis Geometræ hujus celeberrimi; uti de NICOMACHI Geraseni Isagoge Musica, CLAUDII PTOLEMÆI Harmonicis, PORPHYRIIQVE in ea commentariis. & PLUTARCHI dialogo de Musica, egi libro IV: uti de PSELLI synopsi, libro V. ubi scripta cujusqve horum sum persecutus. De THEONE Smyrnæo supra hoc ipso libro c. V. §. 21.

IV.

IV. ARISTIDES QUINTILIANUS. poſtCiceronem ſcripſit, ex cujus libris de Rep. qvæ adverſus Muſicam diſputata erant perſtringit lib. 2. p. 70. opponens illa his qvæ idem Cicero in Roſcii hiſtrionis laudem dixerat. Porro ſcripſiſſe videtur ante Ptolemæum, cujus in tam prolixo opere non omiſiſſet mentionem, ſi ejus Harmonicis uti potuiſſet; qvanqvam neq; alios, excepto Ariſtoxeno lib. 1. p. 22. & 23. allegat Muſicos, ſed tantummodo Homerum, Heſiodum, Platonem & lib. 2. p. 106. Heraclitum, tum vetus Oraculum de Medorum clade ad Platæas lib. 3. p. 161. Per παλαιοτέρυς vero (qvibus lib. I. p. 21. πάνυ-παλαιοτάτυς & p. 23. νεωτέρυς opponit) atqve ἀρχαίυς ſubinde intelligit Pythagoricos, è qvibus in proœmio affert θεῖον ut ait λόγοι ἀνδρὸς σοφῦ Παναάκμεω τ̃ πυθαγορεία, & illorum veſtigiis paſſim inſiſtit, qvos lib. III. p. 145. & 158. vocat σοφὺς ἄνδρας καὶ ἀληθείας ἰχνευτὰς, & Pythagoram laudat lib. 1. p. 28. lib. 2. p. 110. lib. 3. p. 116. 145. Præcipuum vero argumentum qvo M. Meibomius ante Ptolemæum ſcripſiſſe Ariſtidem evincat, promit ex eo, qvod lib. 1. p. 22. & 23. tantum meminit eorum qvi cum Ariſtoxeno tredecim, & cum aliis poſt Ariſtoxenum qvindecim tonos admittebant, non uero eorum qvi cum Ptolemæo ſeptem ſolos recipiebant tonos. Voſſius * ait Ariſtidem hunc memorari ab Athenæo in Dipnoſophiſtis. Sed Ariſtoclem de Muſica laudat Athenæus & Ariſtoxenum, Ariſtidem qvod ſciam nusqvam, & in Indice ſcriptorum ab Athenæo allegatorum qvi in editione Rhotomagenſi exſtat, pro Ariſtide περὶ τ̃ μυσικῆς 462. 40. legendum Ariſtocles 4. περὶ μυσικῆς. 620. Cæterum Marcianus Capella ex Ariſtide noſtro multa ab verbū in librum ſuum nonum tranſtulit, ut Meibomio probe animadverſum, qvi p. 208. etiam docet acceſſiones libello Euclidis de Muſica in codice Fulvii Urſini inſertas, qvas edidit Poſſevinus libro XV. Bibl. ſelectæ, ex Ariſtide deſcriptas eſſe. Idem præſtantiſſimus Meibomius Ἀριστείδυ κοϊντιλιανῦ περὶ μυσικῆς βιβλία γ'. Ariſtidis Qvintiliani libros III. de Muſica ad τιμιωτάτυς ἑταίρυς ſuos *Euſebium* & *Florentium* ſcriptos primus è Codice Joſephi Scaligeri, qvi exſtat in Bibl. publica Academiæ Lugd. Bat. etſi lacero & ſexcentis locis corrupto edidit & latine vertit, notisq; illuſtravit, in qvibus uſus eſt apographo Seldeniano Codicis Magdelenenſis ** Bibl. Oxonii, & variis lect. Codicis Bodlejani, tum ex codice Bibl. Regis Galliæ & altero Barberino loca qvædam depravati-

Kk 2

* Voſſ. de ſcientiis Matth. p. 49.

** Magdalenenſis codex eſt vetuſtior. Vide notas Hiſtoricas ad Chron. marmoreum Arundelianum p. 171. edit. Prideauſii.

vatiora & diagrammata reſtituit, beneficio Salmaſii,& Allatii qvi illa cum ipſo communicaverunt. Lucem vidit Ariſtides Meibomii una cum reliqvis ſex Græcis Muſicis,& Marciani Capellæ,qvem circa Apuleji tempora vixiſſe putat, libro nono, qvi de Muſica tractat ad binos codices MSS. Leidenſes recenſito Amſt. 1652. 4. *Incomparabilem antiquæ Muſicæ auctorem & vere eèemplar unicum, nunc primum Græce & latine damus. Quicquid olim Ariſtoxenii de Harmonica & reliquis Artis partibus docuerunt: quicquid omnis Antiquitas de moribus Muſica formandis, de naturalibus rebus muſice ab omnipotenti Deo conſtitutis, adeoque de univerſi harmonia commentari potuit, unus Ariſtides Quintilianus tam concinna brevitate tribus libris expoſuit, ut omnium veterum Muſicorum diſciplinam æque ac gloriam in ſuum opus congeſſiſſe videatur.* Hæc de Ariſtide ſuo Meibomius. Intercidit ejusdem ſcriptoris *liber de Poetica*, in qvo, ut lib. 2. Harmonic. p. 87. teſtatur, accurate egerat de duabus artis poeticæ partibus, μιμήσει & διηγήσει.

V. BACCHIUS Muſicus Ariſtoxenius, (à nonnullis male appellatus *Vacceus*, ex uſitata literarum B. & V. permntatione) ſcripſit εἰσαγωγὴν μουσικὴν ſive Harmonica & Rhytmica elementa, qvæſtionibus & reſponſionibus. Hanc *Græce* primus vulgavit *Marius Merſennus* in commentario ad ſex prima Geneſeos capita Pariſ. 1623. fol. p. 1887. ſeq *Gallice* idem Merſennus convertit ibid. 8. in qva interpretatione nonnulla deſiderat M Meibomius in extremo prolegomenon ad Muſicos Græcos. Prodiit & ſeparatim Græce cum verſione *Federici Morelli* Pariſ. 1623. 8. qvam verſionem, cum ſuam ederet, idem Meibomius non vidit. *Franciſcus* qvoqve *Gafurius* de harmonia Muſicorum inſtrumentorum, libro & capite primo, teſtatur ſe Manuelis Bryennii, Bacchii, Ariſtidis Quintil. & Gaudentii commentarios Muſicos latine vertiſſe. Deniq; Meibomius è codice Scaligeri emendatiorem græce edidit cum ſua verſione & notis Amſt. 1652. 4. teſtatus in eodem Scaligeri MSto poſt hanc introductionem ſeqvi alterum tractatum qvi ſimiliter inſcribitur εἰσαγωγὴ τέχνης μουσικῆς Βακχείου τοῦ γέροντος. Initium eſt: Τῇ μουσικῇ τέχνῃ πᾶσαν τὴν δογματοποιΐαν συντετάχθαι φησὶ πρὸς τὴν ἀκοήν: (qvem principio leviter immutato totum habet Bryennius lib. II. ſect. VI p. 414. ſeq.) Deinde alia adhuc fragmenta (qvorum prius ſic incipit: ῥυθμὸς συνέστηκεν ἔκ τε ἄρσεως καὶ θέσεως καὶ χρόνου τοῦ καλουμένου παρά τισι κενοῦ Alterum poſt duas paginas qvarta plicatura ſcriptas, ita: Μουσική ἐστιν ἐπιστήμη περὶ μέλος τέλειον. *Quæ excerpta*, inqvit Meibomius, *cum multa in iis ſint Muſicæ Antiquitatis veſtigia, Græce & latine aliquando*

de dabimus. Ultimo ſubjunguntur duo Epigrammata & totidem hymni. Epigrammatum prius, in qvo Bacchii mentio, ita emendatum ibidem Meibomius exhibet:

Τῆς μουσικῆς ἤλεξε ΒΑΚΧΕΙΟΣ γέρων
Τόνους, τρόπους, μέλη τε καὶ συμφωνίας.
Τούτῳ συνῳδὰ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ γράφων
Τὸν παμμέγιστον δεσπότην Κωνσταντῖνον
Σοφὸν ἐργασὶν δείκνυσι τεχνημάτων.
Τὸν τῶν ἁπάντων γὰρ σοφῶν τεχνημάτων
Ἐφευρετήν τε καὶ δότην πεφηνότα
Ταύτης προσῆκεν οὐδαμῶς εἶναι ξένον.

Hujus ut ſuſpicor *DIONYSII* Muſici ſub Conſtantino M. clari hymnum ad Muſam, notis antiqvis Muſicis inſtructum, ex ſchedis à Vincentio Galilæo ad ſe transmiſſis Græce edidit Erycius Puteanus in Hermathena (primæ editionis Hanov. 1602. 8. c. VIII. nam in editione Lovanienſi A. 1615. eſt omiſſus) Eundem hymnum & alium præterea in Apollinem, aliumqve in Nemeſin * cum ſimilibus Muſicis antiqvis notis vulgavit & ſubjunxit Joh. Fellus ad calcem Arati cum Scholiis Græcis editi Oxoniæ 1672. 8. additis Edmundi Chilmeadi notis et diatribe de Muſica antiqva Græca, qvam claudit ſpecimine alio Muſicæ veteris, fragmento viz. *Pindari*, qvod notis veteribus Muſicis inſtructum in Bibl

* Eosdem três hymnos memorat Salmaſius Epiſt. 49. ad Peireſcium: *J' ay ù autre fois desſein de concilier la Muſique ancienne avec la moderne, & voir en quoy elle pouvoit differer d' avec la noſtre. J' ay vû pour cet effet tout ce que j' ay pû rencontrer d' eſcrits en cette matiere par les Bibliotheques ou j' ay ù entrée, et principalement en la langue Grecque. J' ay vû tous ceux que marque le Sr.* Doni *dans ſa lettre, & le meilleur de tous, & le plus exact eſt le* Ptolemée *qui eſt en la Bibliotheque du Roy. Pour l'* Ariſtoxene *que nous à donné Meurſius, comme il' eſt le plus ancien, auſſi eſt il le plus corrumpu. Le* Nicomache *eſt dans la meme Bibliotheque, & quaſi tous les autres. Quant à l'* Ariſtides, *il eſt écrit de main recente, & il y a à la fin ces* 3. hymnes de Dionyſius, *que j' avois auſſi transſcrits autre fois, J' ay conferé encor les deux MSS.* de Boëce *qui ſont dans la dite Bibliotheque & fort anciens pour en tirer* le decret des Ephores contre Timotheus *qui ne ſe trouve que là & que j' ay reſtitué en beaucoup d' endroits par le moyen du MS. & de mes conjectures, l' ayant remis tout autrement qu' il n' eſt dans les animadverſions de Caſaubon ſur l' Athenée ni dans les Notes de Scaliger ſur le Manile. J' ay auſſi un petit commentaire tout preſt* de Inſtrumentis Muſicis veterum, *ou j' ay taché de monſtrer quelle difference il y avoit inter* citharam & lyram, *que beaucoup confondent, & la quelle de deux approche le plus de noſtre Lut, y traittant auſſi de la* Cynire *& du* Pſalterion *des Hebreux. Je penſois le donner incontinent après mes exercitationes ſur Solin, mais d' autres penſées m' en ont diverti. Je me rejouis fort que Mr.* Doni (Joh. Baptiſte Doni

done

Monasterii S. Salvatoris juxta portum Messanensem in Sicilia reperit, ediditq; Kircherus T. I. Musurgiæ p. 541. Confer etiam Lambecium VIII. p. 453. Bernardi de Montfaucon Paleographiam Græcam lib. V. p. 357. Johannem Nicolai de Siglis Veterum p. 110. seq. & Johannem Herbinium de Cryptis Kijoviensibus p. 154. ubi notæ Musicæ Ruthenorum. De cetero plures fuerunt Bacchi. Nam inter eos qvos audivit M. Antoninus Imp. primum ipse memorat Bacchium lib. 1. sect. 6. Alius Bacchius Milesius qvo Plinius in Hist. nat. usus est, qvemqve de re rustica scripsisse testantur Varro ac Columella. Alius Bacchius Medicus Herophileus & Empiricus, patria Tanagræus, qvi Erotiano teste tribus libris exposuit voces difficiles Hippocratis, & in *Hippocratis libros Epidemiorum* scripsisse refertur à Galeno l. 1. in VI. Epid. T. 5. p. 442. & 2. in III. Epidem. pag. 413. ubi τὴν ὑπὸ Βακχείου γλωσσῶν ἔκδοσιν memorat. *In Aphorismos* id. in VII. 46. p. 328. Malagmate ejus usus Cæsar (Augustus) id. T. 2. edit. Gr. Basil. p. 412. Sententia ejus de pulsibus T. 3.

dont on a un livre de præstantia Musicæ Veteris, à Florence A. 1647. 4. & un autre: Generi è modi della Musica Rom. 1635. 4. & annotazioni sopra questo libro. id. 1640. 4.) *ait entrepris cette besogne, & espere d' y voir ce que je ne pourroit voir ailleurs. Pour le Pere* (Mersenne, qui pourtant à donné Bacchius en Grec & Francois: & à bien fait dans son Harmonica en VIII livres; & dans ses IV. livres des Instruments Musiques, a Paris 1648. fol. & dans les autres IV. de la Harmonie id. 1644. 4. & en son savant Commentaire sur les six premiers chapitres de la Genese) *je n' entend pas grand chose de luy: il est homme de grande lecture, mais il ne me semble pas escrire avec trop de jugement: & pour la piece Arabique que vous luy avez envoyée je ne vois non plus qu'il en puisse bien faire son profit, car il n' entend pas la langue, & ne sçay personne à Paris qui luy puisse beaucoup aider, si ce n' est Mr. Gabriel Sionita. Mr. Golius auroit fort envie de voir cette piece: il a l' Avicenne de la Musique, & encor un autre écrit Arabe. Outre cela il à encore un autre* moderne latin de CCC ou CCCC ans, *qui à écris tres-exactement en cette matiere, & m' à dit n' avoir point vû aucun auteur, ni Grec ni Latin, ni Arabe, ancien ni moderne, qui l' ayt mieux traitté. En fueilletant les Catalogues des livres qui se trouvent és Bibliotheques d' Angleterre j'y ay remarqué les livres de Musique qui suivent:* Augustini de Musica Ecclesiastica, *septem exemplaria in VII. diversis Bibliothecis.* Boethii Musica *in IV. Bibliothecis: in una adjunctum est opus* Anonymi de Musica, *quod est etiam in MS. Bibliotheca Bodlejana.* Emanuelis Bryennii ἁρμονικὰ βιβλία, *in duabus Bibliothecis.* Aristides Quintilianus de Musica, *Graece semel in Oxoniensi.* Gvalterus Monachus de speculatione Musicæ, *semel in Cantabrigiensi.* Hogeri Abbatis excerpta ex Auctoribus Musicæ Artis, *semel ibidem.* Anonymi expositio Musicorum instrumentorum Veteris testamenti. Aristides Quintilianus de Musica & Aristoxeni Harmonica *extant MSS. in Bodlejana.* Cl. Ptolemæi Harmonica cum enarrationibus Porphyrii, *Augusta Vindelicorum.* Aristides Quintilianus *ibidem.*

T. 3. p. 47. ὁ μὲν ἐν Βακχείῳ ἐν ταῖς ἄλλαις ἀκροάσεσι &c. Mentio & Bacchii hujus apud Cœlium Aurelian. II. tardar. 10. Alius Bacchius Judæus Plautio Pompeji legato ſupplex, de qvo vide Laur. Begerum theſauri Brandenb. p. 572. Alius Bacchius pro qvo & Pythagora orationem Lyſias conſcripſit. Alius deniqve Bacchius gladiator, de qvo Horatius lib. 1. Sat. 7. v. 20.

- - - uti non
Compoſitus melius cum Bitho Bacchius. - - -

Mihi qvam proxime à vero videntur aberrare illi, qvibus auctor introductionis in Muſicam videtur is ipſe, qvi M. Antoninum primus, & forte in Muſicis inſtituit, nam ante omnia pueros ingenuos Muſicam edoctos & literas, notum eſt vel ex Terentii Evnucho:

- - - fac periculum in literis,
Fac in palæſtra, in Muſicis: quæ liberum
Scire æqvum eſt adoleſcentem, ſollertem dabo.

Neqve Græcis alium fuiſſe morem probat Qvintilianus lib. 1. Inſt. Or. c. 17. Marco qvidem Meibomio, viro de Muſica veterum meritiſſimo Bacchius iſte recte videtur Manuele Bryennio antiqvior: qvo autem argumento eundem Ptolemæo faciat juniorem, qvi ſub Antonino Pio Marci Parente ſcripſit, haud comperi. Morellus in ſua editione vocat Iatroſophiſtam, eundem putans cum Bacchio Medico Herophileo.

VI. ALYPIUS à Caſſiodoro de Muſica p. 588. præponitur Euclidi ac Ptolemæo: ſaltem ante Claudium Ptolemæum ſcripſiſſe M. Meibomio videtur, licet Meurſius exiſtimat eundem hunc eſſe Alypium Alexandrinum Jamblichi æqvalem, de qvo Eunapius in vitis Sophiſtar. διαλεκτικώτατον eum appellans, & in patria ſenem obiiſſe teſtatus. Ad alium ut videtur Alypium, Cæſarii fratrem, (licet & hunc cum ſuperiori eundem Meurſius putat) binæ exſtant Juliani Epiſtolæ XXIX. & XXX. qvarum priore eum ad ſe invitat Imperator, poſteriore gratias agit pro transmiſſa ad ſe Geographia (Non Geometria, ut Meurſ.) & tabula Geographica, cui Jambos adpoſuerat, laudatq; ejus δραστήριον in rep. gerenda, qvod Philoſopho Alexandrino, qvalem deſcribit Jamblichus, parum convenire videtur, bene autem convenit Alypio Antiochenſi, ex præfecto Britanniarum, cui Hieroſolymitani templi inſtaurandi negotium commiſit Julianus teſte Ammiano XXIII. 1. & cujus mentio Alypii in Libanii Epiſtolis & apud Ammianum XXIX. 1. ubi

qvit, *de Musica scribens Pythagoram dicit hujus rei invenisse primordia ex malleorum sonitu* * *& chordarum extensione percussa, quem amicus noster vir disertissimus* Mutianus *transtulit in latinum, ut ingenium ejus assumti operis qualitas indagaret.* Mutianus iste, Gaudentii interpres, idem est Mutianus Scholasticus qvi Chrysostomi homilias qvasdam latine convertit, ac vir disertissimus dicitur ab eodem Cassiodoro c. 8. divin. lect. cujus & alterum de Gaudentio locum apponam. *Gratissima ergo nimis utilisque cognitio, quæ & sensum nostrum ad superna erigit, & aures modulatione permulcet; quam apud Græcos* Alypius, Euclides, Ptolemæus *& cæteri probabili institutione docuerunt. Apud latinos autem vir Magnificus* Albinus *librum de hac re compendiosa brevitate conscripsit, quem in Bibliotheca Romæ nos habuisse atque studiose legisse retinemus. Qui si forte gentili incursione sublatus est, habetis hic* Gaudentium Mutiani *latinum; quem si sollicita intensione legitis, hujus scientiæ vobis atria patefacit. Fertur etiam latino sermone & Apulejum Madaurensem* ** *instituta bujus operis fecisse.* Istum Gaudentii librum primus è Patricii Junii Codice per Seldenum transmisso, qvem cum altero Saviliano & tertio vetustiore Barocciano Langbainius contulerat, edidit laudatus *Meibomius*, & perdita pridem Mutiani versione novam ipse interpretationem & notas adjunxit Amst. 1652. 4. Editurus eundem fuerat *Edmundus Chilmeadus* vir doctus & illustrato Malalæ Chronico celebris, sed postqvam de Meibomiana Musicorum editione inaudierat, libenter illum istius curis expoliendum permisit. De aliis tribus Gaudentiis Christianis Brixiensi, Tamugadensi Donatista & Novariensi, videndus Caveus ad A. C. 387.

VIII. MANUEL BRYENNIUS (Idem forte qvi sub Palæologo Seniore circa A. C. 1320. floruit, vide Cangii familias Byzantinas p. 177.) *libros tres* scripsit Ἁρμονικῶν, qvorũ primus instar cōmentarii est in Musicam Euclidis qvemadmodũ etiam in MStis qvibusdã codicib⁹ inscribitur, ut colligas ex Labbæi Bibl. nov. MSS. p. 118. Certe Euclidem fere

* Experientiæ hoc repugnare aît Angelus Bontempus. Vide interim Gaudentium p. 13. seq. edit. Meibomii, & eadem narrantem Nicomachum lib. 1. Enchirid. Harmonices p. 10. seq. & ex hoc Boethium lib 1 de Musica c. 10. & Jamblichum in vita Pythagoræ c. 26. qvem postremum scriptorem sexcentis emendatum locis Ludolpho Kustero accuratissimæ eruditionis Viro propediem debebunt harum literarum studiosi.

** i. e. institutiones Musicas scripsisse, non vero qvod doctiss. Meibomius ex hoc loco colligere videtur præf. ad Aristidem, Gaudentii Harmonica latine transtulisse: quod ex ipso Cassiodoro videtur posse revelli, neque enim Mutianus vertisset, si jam exstitissent translata ab Apulejo.

κατὰ πόδα seqvitur, nisi qvod particulam postremam περὶ μελοποιΐας tradit demum lib. III. sect. 10. & ubi Euclides τὸ συνημμένων τετράχορδον interpolaverat, Bryennius id resecuit. Liber secundus & tertius pro commentario in Harmonica Ptolemæi possit haberi, qvem nominetenus laudat p. 377. 387. 459. 476. 499. ut Aristoxenum p. 396. 400. 476. 506. Nicomachum Gerasenum p. 364. Pythagoram p. 365. ac Terpandrum p. 361. 484. Hermetem p. 362. 410. antiqviores Harmonicos è Pythagoreorum secta p. 499. Qvanqvam vero ex Euclide, Aristoxeno, Nicomacho aliisqve nonnulla passim inserit, neqve ut in Euclide ordinem Ptolemæi seqvitur, tamen qvæ Ptolemæus toto libro secundo & libri primi binis ultimis capitibus tradit, inprimis recoqvit prolixiusq; edisserit Briennius, p. 410. testatus diligenter se vitare κενολογίαν, & sæpius professus se in gratiam juniorum, perspicuitati studere. Hoc ipsius opus ut reliqvos hactenus dictos edere & illustrare Meibomius promiserat: sed cum tardaret, laborem hunc qvi optime potuit occupavit Anglus πολυμαθέστατος Joh. Wallisius * à qvo Bryennii Harmonica ex tribus Codicibus MSS. præstantissimo uno Magdalenensis Collegii Oxoniæ, & aliis duobus Bibl. Bodleianæ Græce edita habemus, addita latina versione, in tomo tertio Operum Wallisii Oxon. 1699. fol. in qvo habentur etiam Ptolemæi Harmonica cum Porphyrii Commentariis.

IX. De Musica plurimi olim scripserunt, è Philosophis, Pythagoricis præsertim, atqve ut Plutarchus auctor est, è Platonicis ac Peripateticis. Qvemadmodum Historiam Musicorum, qvam intercidisse imprimis dolemus, consignaverat Dioysius junior Halicarnassensis. Nonnullos Musicos qvorum scripta periere, annotavit Joannes Meursius in limine notarum ad Aristoxenum p. 127. seq. qvibus & ipse alios, & scriptorum loca qvædam adiunxi.

Agenor Mytilenæus. Aristox. lib. 2. Music. p. 36. à qvo secta Musicorum Agenoria, ut ab Eratocle Eratoclea, & Epigonia ab Epigono Ambraciota: & à Damone, qvi Socratem Musicam docuit, Damonia: Ac post Aristoxenum Archestratia, Agonia, Philiscia, Hermippia &c. Porphyr. in limine commentarii ad Harmonica Ptolemæi.

Antisthenes περὶ μουσικῆς Laert. lib. II. sect. 17.

Archytas Tarentinus, de cujus ἁρμονικῷ dixi libro 2. c. 1.

Aristocles ἐν τῷ περὶ μουσικῆς Athen. XIV. p. 620. ἐν πρώτῳ περὶ χορῶν. ib.

Aristo-

* Obiit vir præstantissimus Oxoniæ, mense Novembri A. 1704. nonagenario propior.

Aristoteles de qvo supra cap. VII. Cæterum à Kirchero in Musurgia T. I. p. 545. cum inter veteres Musicos, qvorum scripta servantur in Bibl. Collegii Jesuitarum Romani, Aristotelem nominat, puto innui ejus librum περὶ ἀκουστῶν, non librum perditum περὶ μουσικῆς.

Democritus Laert. IX. 48.

Dicaarchus ἐν τῷ περὶ μουσικῆς. Schol. Comici ad Nubes v. 1367. ἐν τῷ περὶ μουσικῶν ἀγώνων. id. ad Ranas v. 1335. & ad Vespas v. 1190.

Didymus Pythagoricus περὶ τῆς διαφορᾶς τῆς Ἀριστοξενείων καὶ Πυθαγορείων de qvo supra lib. 2. c. 13.

Dionysius Halicarnassensis junior sub Adriano Imp. clarus teste Svida in Διονύσιος, scripsit μουσικῆς ἱστορίας libros XXVI. qvibus tibicines, citharoedos & poetas omnis generis celebravit: tum μουσικῆς παιδείας ἢ διατριβῶν (μουσικῶν) libros qvinqve, & de iis qvæ Musice dicta sunt in Rep. Platonis. Alius Dionysius Musicus sub Constantino M de qvo Epigramma Græcum qvod paulo ante num. V. in Bacchio afferebam. Dionysius Musicus ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὁμοιοτήτων. Porphyrius ad Ptolemæi Harmonica p. 219. Halicarnasseum vocat p. 267.

Epicurus περὶ μουσικῆς Laert. lib. X. sect. 28.

Eratosthenes laudatur in Harmonicis Ptolemæi & à Theone Smyrnæo ubi de Musica agit. Confer Porphyrium p. 267. ubi laudat & Demetrium Mathematicum, & Diodorum.

Heraclides Ponticus. Laert. lib. V. sect. 87. Plutarchus & Athenæus, qvorum loca jam adscripsit Menagius in notis. His adde, qvod Heraclidem ἐν τῇ μουσικῇ εἰσαγωγῇ laudat Porphyrius ad Ptolemæi Harmonica p. 213.

Jades Ἰάδης περὶ μουσικῆς. Didymus apud Priscian. de ponderibus p. 1350.

Lasus Hermionensis qvi primus de Musica scripsit, æqvalis Xenophanis ut docet Plutarchus de vitioso pudore p. 530. & Simonidis teste Aristoph. in Vespis. Mentio ejus apud Herodotum, Aristoxenum & multos alios veteres, ut pridem notatum viris doctis laudatis à me lib. I. c. 16. §. 4.

Mintanor Musicus τῶν κρουματοποιῶν, libro artis Musicæ. Fulgent. lib. I. Mythol. c. I. & Schol. Statii ad Thebaid. III. 661.

Nicostratus, nescio an huic catalogo inserendus propter hæc auctoris fragmenti Censorino subjecti c. 10. *Rhythmus creditur dictus à*

Rhythmonio Orphei F, & Idomenea Nympha Marica, ut tradit Nicostratus libro quem composuit de Musico fratre Rhythmonii.

Panætius junior ἐν τῷ περὶ τῶν κτ̀ γεωμετρίαν καὶ μουσικὴν λόγων καὶ διαστημάτων. Porphyr. p. 244. ad Ptolemæi Harm.

Philolaus Pythagoricus plus simplici vice laudatur in Musicis à Boethio. p. 1342. 1422. 1423.

Phyllis Delius libro seundo περὶ μουσικῆς Athen. XIV. p. 636. περὶ αὐλητῶν id. p. 634. Meminit & Svidas in σχολιόν & Schol. Aristophanis ad ranas v. 1335. & ad Vespas v. 1190.

Ptolemais Cyrenaica ἐν τῇ πυθαγορικῇ τῆς μουσικῆς σοιχειώσει. Porphyr. ad Harmonica Ptolemæi p. 207. 208. 209.

Pythagoras Zacynthius. Aristox. lib. 2 p. 36. Confer, si placet, qvæ de hoc dixi lib. 2. c. 12. §. 3.

Simmias Thebanus. Laert. lib. 2. sect. 124.

Simon Socraticus. Laert. lib. 2. sect. 122.

Theophrastus, de qvo capite superiore IX.

Thrasyllus à Theone Smyrnæo laudatus & à Porphyrio p. 266. ubi legendum περὶ τῶν ἑπτὰ τόνων.

Tribonianus Sidetes sub Justiniano Imp. clarus cujus συμφωνίαν τῆς κοσμικῆς καὶ ἁρμονικῆς διαθήματος Svidas memorat.

E *latinis* perierunt *Varro*, * *Albinus*, *Apulejus*, & *Mucianus* Gaudentii interpres. Exstant *Marcianus Capella*, *Augustinus*, *Boethius*, *Cassiodorus*, *Beda*, ut Bernardum, Hermannum Contractum, Gvidonem Aretinum, Albertum M. & juniores omittam, è qvibus tamen haud prætereundus Georgius Valla, qvi ex veteribus Græcis tum adhuc ineditis, Euclide, Aristide ac Bryennio pleraqve congessit in opus suum de rebus expetendis lib. V - IX. Venet. 1501. fol.

X. Latent insuper, vel feruntur latere etiamnum, in variis Europæ Bibliothecis scriptores qvidam Græci Musici, ut:

Adrasti Peripatetici (Theoni Smyrnæo & Porphyrio plus semel laudati) Harmonicorum libri tres, qvos in Bibliotheca Cardinalis à S. Angelo qvæ deinde fuit Cardinalis Farnesii fratris servatos testatus est Scipio Tettus Neapolitanus indice librorum nondum editorum qvem Bibliothecæ MS. librorum p. 167. inseruit Labbeus. De hoc Adrasto Marcus Meibomius præf. libri de proportionibus: *auctorem ex quibusdam locis notum auro redimere vellem.*

Dioclis qvoq; Harmonica ajunt latere in Italiæ Bibliothecis. Et Diocles Elaita Gorgiæ Leontini discipulus μουσικὰ γεγραφώς memoratur Svi-

* Meminit Claudianus Mamertus II, 8. de statu animæ.

Svidæ in Ἀλκιδάμας. Memoratur & eidem Svidæ suo loco Diocles Atheniensis sive Phliasius Comicus, qvem dicit auctorem fuisse singularis harmoniæ in theatro adhiberi solitæ, de qvo consule ubi lubet Casaubonum IV. 4. ad Athenæum.

Georgii Pachymeræ Harmonica Græce MSS. in Bibl. Caroli de Montchal teste Labbeo p. 191. & 181.

Joh. Pediasimi de Symphoniis Musicis id. p. 118.

Nicephori Gregoræ in Harmonica Ptolemæi.

Theodorum Sophianum memorat Gesnerus, & de Musica Græce scripsisse testatur in Pandectis sive partitionibus Universalibus p. 82 *Callimachum* qvoqve nominat Kircherus in Musurgia lib. VII T. 1. p. 546 referens monumenta Musicorum veterum qvæ Græce Msta uno ingenti tomo possidet Collegium Jesuitarum Romanum. Magis etiam mirandum est qvod p. 139. lib. III. c. 13. *Non dicam hoc loco*, inqvit, *de variis ac diversis antiquis, Aristoxeno*, Archyta, Dydimo, Eratosthene, *aliisque, quorum omnium manuscripta penes me habeo, factis divisionibus* tonorum &c. Eqvidem non præter rem hac in parte de fide Kircheri addubitavit Marcus Meibomius prolegom. ad Musicos antiqvos. ***

Hagiopolites sive liber MS. de Musica Ecclesiastica recentium Græcorum (*Andreæ* forte *Cretensis*) qvem allegat Cangius glossario græco in Φωνη, πλάγιοι ἦχοι, πνεῦμα, πτερον & alibi.

In Alex. Barvoetii Catalogo MSS. Bibl. Scorialensis memorantur *Jo. Glycæ* sive Dulcis, *Lampadarii*, *Moschiani* & aliorum Chironomia Musicæ artis. *Leonis* sapientis matutina Poemata XI cum notis Musicis. Psalmodia qva urbs Thessalonicensis & Ecclesiæ Catholicæ magnæ utuntur, composita à Domestico Magistro *Cucuma*.

Joh. Glycæ sive Glyce Protopsaltæ Rhodi liber Musicus, sive opera ad notas Musicæ artis accommodata.

Constantini Moschiani & *Gerasimi* Monachi Poemata diversa Ecclesiastica cum notis Musicis: Stichologia & Cantica & Psalmodiæ variæ Ecclesiasticæ variorum cum tropariis, hymnis & exapostilariis &c.

Agathonis, *Anthemii* Monachi & *Argyropuli* poemata Ecclesiastica cum notis Musicis recentioribus Græcorum, cujusmodi volumen est etiam in Bibl. Jesuitarum Lovanii, charactere recentiore, forma Enchiridii, cum titulo: Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἁγίῳ τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ ποιήματα διάφορα ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων. Ψάλλεται δὲ ὑπὸ διχορου

ϱοι καὶ ἄρχεται ὁ Δομέστικος ὁ δεξιοῦ χοροῦ. Sub initium est explicatio notarum * Musicarum ac vocum, postmodum citantur Chrysostomus in Liturgia, Mauel Chrysaphe, Joannes Lampadarius. Panaretus, Palladas, Georgius, Agathon &c. in fine mutilus. Ejusdem farinæ fuerunt in Scorialensi Bibl. sub titulis Manuelis Lampadarii Chrysaphe de Psallendi arte, & ipsius & aliorum poemata Ecclesiastica ad notas Musicas accommodata.

Fragmentum cantici Ecclesiastici cum antiqvis notis Musicis in latina Ecclesia usitatis MS. in Bibl. Vindobonensi, vide Lambecium lib. 2. p. 763. 783. lib. 3. p. 138. 201. 207. Aliud apud Hugonem Menardum in notis ad S. Gregorii Magni librum Sacramentorum p. 78.

Latini inferioris ætatis qvi de Musica scripserunt plures in Bibliothecis feruntur, ut Aurelianus Eccles. Rhemensis Clericus, Anonymus Guidone Aretino aliqvot sæculis antiqvior qvem laudat Is. Vossius de viribus rhythmi p. 91. Berno Abbas Augiensis, Conradus Monachus Hirsaugiensis, Guido Abbas S. Leufredi, Guilelmus Abbas Hirsaugiensis, Helpericus Monachus S. Galli, Hugbaldus Monachus Elvonensis, Notkerus Episcopus Leodiensis, Osbertus Monachus Cantuariensis, Theogerus Episcopus, &c. Sed de illis agere non est præsentis loci.

XI. De Musicis scripserant olim *Dionysius* Halicarnasseus junior, teste Svida, tum *Glaucus* Rheginus Italus, laudatus Plutarcho: & *Theophrastus*, *Praxidamas* ac *Rufus*, de qvibus Jonsius p. 76. seq. & 346. Ex eodem p. 77. adderem *Demetrium Phalereum*, sed eum non de Musica neqve de Musicis, verum de Poetis scripsisse invenio apud Laertium V. 80. Inter recentiores qvoqve, Musicorum notitiam, sed leviter admodum tradidere: *Josephus Blancanus* in Chronologia celebrium Mathematicorum, Bonon. 1615. 4. *Hugo Sempilius* Craigbaitæus Scotus ad calcem librorum XII. de Mathematicis disciplinis, Antvverp. 1635. *Jo. Georgius Ebeling* in Archæologiis Orphicis sive Antiqvitatibus Musicis libro exiguæ rei neqve ultra A. M. 3920. deducto, Stetin. 1675. 4. *Antonius Possevinus* Bibl selectæ XV. 6. *Wolfgang Caspar Princeps* in Historica descriptione Musicæ qvam Germanice edidit Dresdæ 1690. 40. Præ cæteris consulere operæ pretium est qvæ notaverunt tum editores Musicorum veterum *Meursius*, *Meibomius*, *Wallisius*, tum *G. J. Vossius* libro de scientiis Mathematicis cap. XXII.

XII.

* Vide Crusium Turco Græciæ p. 197, Rutgersii Var. lect. 11. p. 132.

XII. Musicæ Veteris instrumentorumq; Musicorum accuratior pleniorqve Historia adhuc ab eruditis exspectatur, etsi nonnulla hujus argumenti attigerunt *Athanasius Kircherus* in Musurgia sua, libro præsertim septimo: Rom. 1650. & Amst. 1662. fol. *Ericius Puteanus* in Musathena & itinere Noniano *Jo. Guil. Stuckius* Antiqvitatt. Convival. III. 20. *Guil. Alardus* libello de Musica veterum, cui Coronidis loco *Mich. Pselli* Synopsin Musices, Græce cum versione sua subjunxit: Schleusingæ A. 1636. 12. *Marius* præcipue *Mersennus* & *Joh. Baptista Donius* in scriptis variis supra ad §. V. memoratis, tum *Vincentius Galilæus* in dialogis qvinqve de Musica antiqva & nova, Hetrusco Idiomate vulgatis, & *Joh. Andreas Angelus Bontempus* Perusinus in Historia Musica, qvam eadem lingua Perusiæ A. 1695. fol edidit *Is. Vossius* libello erudito de poematum cantu ac viribus rhythmi: *Petrus Gassendus* libro de Musica, *Jo. Keplerus* libris de Harmonia Mundi. *Claudi Nicasii* qvam paravit dissertatio de veterum Musica, non vidit lucem: neqve *Salmasii*, de qva supra ad §. V. Neqve *Jacobi Gaffarelli* liber de Musica Hebræorum, memoratus Allatio p. 140. Apum Urbanarum: neqve *Ouvrardi* deniqve Historia Veteris ac recentis, de qva vide si placet acutissimi & elegantissimi Viri Jacobi Bernardi Novellas relationes Reip. literariæ A. 1703. mense Octobri p. 370. seq.

CAPUT XI.

Catalogus Philosophorum Peripateticorum Ordine Literarum digestus.

DE Aristotelis discipulis olim scripserat *Nicander* Alexandrinus teste Svida in Αἰσχρίων. De claris Peripateticis librum promisit *Nunnesius* ad vitam Aristotelis p. 153. De iisdem agere voluit *Jonsius* in dissertationibus posterioribus de Philosophia Peripatetica, post *Franciscum Patricium*, qvi hoc argumentum attigit libro X. discussionum Peripateticarum. Attigit illud etiam *Leonhardus Cozzandus* Brixianus de Magisterio antiqvorum Philosophorum libro secundo. Jam ecce tibi paucos hosce ex infinitis:

Petrus

Petrus ABailardus. Infra, *Bailardus*.

Abus servus Stratonis Physici, testamento ejus manumissus. Laert. V. 63.

Achaicus à Simplicio in Categor. & Clemente Alex. ac Theodorito laudatus Peripateticis à Patricio accensetur. Sed Stoicus potius fuit, ut infra in hujus Sectæ asseclis dicam.

Adimantus, Theophrasti ut videtur discipulus. Laert. V. 57.

Adrastus Aphrodisiensis, ἀνὴρ τ̃ γνησίως Περιπατητικῶν γεγονώς, scripserat περὶ τ̃ τάξεως τ̃ Ἀριστοτέλους βιβλίων καὶ τ̃ αὐτ̃ φιλοσοφίας, teste Simplicio in Categorias. Laudat Adrastum hunc Achilles Tatius p. 82. Isagog. ad Aratum & p. 80. *In Categorias* scripsisse Adrastum testatur Galenus de libris propriis. Adrasti Peripatetici *libros tres Harmonicorum* asservari in Bibl. Vaticana & illa Cardinalis S. Angeli notavit Vossius de Logicæ natura pag. 61. Allegatur opus illud à Theone Smyrnæo & Porphyrio ad Harmon, Ptolemæi, ut cap. superiore dixi. Hujus ni fallor, Adrasti συγγράμματα refert Porphyrius in vita Plotini. Neqve alium puto notari Adrastum Mathematicum à Claudiano Mamerto lib. 1. de statu animæ c. 25.

Adrastus Philippensis Macedo, Aristotelis discipulus. Stephanus Byz. in Φίλιπποι.

Æneſias Megalopolitanus Theophrasti discipulus. Stephanus Byz. in μεγάλη πόλις.

Eschiron Mytilenæus, Aristotelis discipulus, de qvo dixi cap. V. in nota ad num. XIX.

Agatharchides Cnidius, qui sub Ptolemæo Philometore & diu post vixit. De eo dixi supra cap VIII. De ætate ejus adeundus vir insignis H. Dodvvellus in diss. de ætate scripti de mari rubro, qvæ præfixa est Tomo primo Geographorum minorum nobilissimi Hudsoni.

Agatho servus Lyconis, testamento ejus libertati redditus. Laert. V. 73.

Agathocles Peripateticus, æqvalis Demonactis Philosophi. Lucian. in Demonacte T. 1. p. 866. Alii Agathocles (2) Atracius, qvi ἁλιευτικὰ scripsit prosa Oratione. Suid. in Κικίλιος. (3) Babylonius sive Cyzicenus qvi scripsit de Cyzico. (4) Chius qvi de re rustica (5) Milesius qvi de fluminibus. (6) Samius qui de Rep. Pessinuntiorum

tiorum. (7) Grammaticus, qvi Homeri qvædam illustravit, ut lib. II. cap. V. dixi. De his Meursius in Bibl. Græca, qvibus adde (8) Stoicum qvi de mercede discipulum in jus vocat, apud Lucianum in Icaromenippo. (9) Medicum apud eundem in Tyranno (10) Agathoclem ταξιάρχην sive ordinum ductorem sub Alexandro M. id. libro qvod non credendum sit calumniæ. (11) Diniæ Amicum, de qvo Lucianus in Toxari. Prætereo Agathoclem figuli filium, notissimum Siciliæ Tyrannum, de qvo multa Polybius, Diodorus, Justinus: aliumqve Ptolemæi falsum tutorem & Agathoclem filium Lysimachi Regis, de qvorum utroqve Excerpta Peiresciana p. 65. & 257.

Aimnestus Cleobuli F. testis Theophrastei testamenti. Laert. V. 57.

Albinus latinus scriptor, cujus Geometricos libros, & qvos reperire se potuisse negat, in Aristotelem Dialecticos memorat Boethius l. 1. de interpretat. edit. secundæ p. 289. Musicam qvoqve scripsisse constat è Cassiodoro, qvi Virum Magnificum appellat. Confer Boethium lib. 2. Musicæ c. 12.

Alexander Crassi Præceptor. Plutarch. in Crasso p. 544.

Alexander Ægeus discipulus Sosigenis (ejus opera ad annum emendandum usus est Julius Cæsar) præceptor Neronis Imp. Vide Suidam. Laudatur à Simplicio in Categor. Hujus esse commentaria, qvæ Alexandro Aphrodisiensi hodie tribuuntur in Metaphysica & in libros Meteoron, disputat Patricius discuss Peripatet pag. 23. At commentarios in Topica & Elenchos neqve Aphrodisiensis, neqve adeo Damasceni, sed alterius cujusdam esse Alexandri longe junioris.

Alexander Aphrodisiensis Car, discipulus Aristoclis Messenii, atqve Hermini Propter Commentarios plurimos, qvibus Aristotelis scripta feliciter interpretatus est, dictus ἐξηγητής, qvem innuit Hieronymus l. in Rufin. *Revolve Aristotelem & Alexandrum Aristotelis volumina differentem, & quanta ambiguorum sit copia, eorum lectione cognosces.* Ἀριστοτελικὸς Ἀλέξανδρος Cyrillo IV. contra Julian. p. 133. Puto etiam hunc intelligi à Porphyrio in Plotini vita, cum Alexandri Peripatetici ὑπομνήματα in Scholis lecta testatur. De scriptis ejus dicturus sum libro IV. De ætate constat è libro de fato, qvem Aphrodisiensi diserte tribuit Eusebius VI 8. præparat p. 267. hunc enim velut primitias lucubrationum suarum, Professor Philoso-

phiæ Aristotelicæ ab iis constitutus (ὢ τῆς φιλοσοφίας προΐσταμαι ὑπὸ τῆς ὑμετέρας μαρτυρίας διδάσκαλος αὐτῆς κεκηρυγμένος) dicavit Severo & ejus filio Antonino Caracallæ, qvi Imperium junctim administrarunt ab Anno CHRISTI CXCIX. ad CCXI. qvo mortuus est Severus.

Alexander Damascenus Aphrodisiensi paulo fuit antiqvior & Athenis Philosphiam Peripateticam ὁ νῦν Ἀθήνησιν ἀξιούμενος τοὺς περιπατητικοὺς λόγους διδάσκειν δημοσίᾳ) publice docuit, cum libros Ἀνατομικῶν ἐγχειρήσεων scriberet Galenus T. 1. edit. Basil. p. 119. Eodem præceptore antea usus fuerat Flavius Boethus Vir Consularis teste eodem Galeno περὶ τοῦ προγινώσκειν T. 3. p. 455. ubi Alexander hic ei audit ὁ γινώσκων μὲν τὰ Πλάτωνος, ἀλλὰ τοῖς Ἀριστοτέλους προσκείμενος μᾶλλον.

Alexander M. Rex Macedonum, Aristotelis discipulis, de qvo supra cap. VIII.

Aminias. cujus mentio in Stratonis Physici testamento. V. 64.

Ammonius Alexandrinus, Plutarchi Præceptor, Platonicis, Peripateticis & Stoicis imbutus dogmatis, cujus exemplo alii deinceps mixtum illud Philosophiæ genus ac nulli Magistro addictum colere cœperunt. Confer Patricii discussiones Peripateticas p. 139. De hoc Ammonio dixi ad procœmium Ennapii, & infra lib. IV. capite de Plutarcho.

Ammonius Alexandrinus priori junior, Christianus, cognomento Saccas, æqualis Origenis, Platonicæ ac Peripateticæ secta decreta probe calluit, & in concordiam adduxit primus teste Hierocle apud Photium Cod. CCLI. p. 750. Hujus mentio Ammonii in Plotini vita. Dixi de eo infra libro IV.

Ammonius Hermeæ F. præceptor Jo. Philoponi, Asclepii Tralliani ac Simplicii, discipulus Procli, de qvibus dicendi locus libro V.

Amphion Lyconis discipulus, Laert. V. 70.

Anatolius Alexandrinus, Christianus, omni genere literarũ, Mathematicis præcipue disciplinis ex cultus, Alexandriæ Scholam Aristotelicam constituit, factus deinde Episcopus in Syria Laodicenus circa A CHRIST. CCLXX. Vide Eusebium VII. 32. Hist. Hieronymum Catalogo Script. Eccles. c. 73. & Nicephorum VI. 36. Scripserat *libros X Arithmeticorum*, è qvib⁹ fragmenta leguntur in Theologumenis Arithmeticæ p. 9. 16. 24. 34. 56. 64. Ex ejus *Canone*

Pascha-

Paſchali refert qvædam Euſebius jam dicto loco & Beda de natura rerum II. 14. & 35. atqve Epiſtola ad Vichredam presb. Integrum ſcriptum è latina veteri verſione produxit in lucem illuſtravitq; Ægidius Bucherius una cum aliis ejusdem argumenti, Antvverp. 1634. fol. Alius Anatolius junior, neq; Chriſtianus, ad qvem Libanii Epiſtolæ, ut recte monitum præſtantiſſimo Caveo parte ſecunda Hiſtoriæ literariæ ſcriptorum Eccleſiaſticorum. De illo dixi ad Eunapium. Ab utroq; diſtingvendus Anatolius Jamblichi Magiſter, cui Porphyrius Homericarum Qvæſtionum librum inſcripſit. In præſenti juvat cum lectore communicare fragmenta qvædam Anatolio tributa, qvæ ante aliqvot annos deſcripſi ex Apographo illuſtris Holſtenii, qvi illa ex Peireſciano ſe codice hauſiſſe eſt teſtatus.

Ἐκ τῶν Ἀνατολίου Διάφορα.

Τί ἐστι μαθηματική.

Ἀριστοτέλης συνεστάναι τὴν πᾶσαν φιλοσοφίαν ἐκ θεωρίας καὶ πράξεως οἰόμενος, καὶ τὴν μὲν πρακτικὴν διαιρῶν εἰς ἠθικὴν καὶ πολιτικήν, τὴν δὲ θεωρίαν εἰς θεολογικὸν καὶ τὸ φυσικὸν καὶ τὸ Μαθηματικόν, μάλα σαφῶς καὶ ἐντέχνως φιλοσοφίαν οὖσαν τὴν Μαθηματικὴν ἀποδείκνυσι.

Ὅτι Χαλδαῖοι μὲν Ἀστρονομίαν, Αἰγύπτιοι δὲ Γεωμετρίαν καὶ Ἀριθμητικὴν (ἐξεῦρον)

Ἀπὸ τίνος δὲ Μαθηματικὴ ὠνομάσθη;

Οἱ μὲν ἀπὸ τοῦ περιπάτου φάσκοντες ῥητορικῆς μὲν καὶ ποιητικῆς, συμπάσης τε τῆς δημώδους μουσικῆς δύνασθαί τινα συνεῖναι καὶ μὴ μαθόντα. Τὰ δὲ καλούμενα ἴδια μαθήματα οὐδενὸς εἴδησιν λαμβάνειν, μὴ οὐχὶ πρότερον ἐν μαθήσει γενόμενον τούτων. Διὰ τοῦτο μαθηματικὴν καλεῖσθαι τὴν περὶ τούτων θεωρίαν ὑπελάμβανον. Θέσθαι δὲ λέγονται τὸ τῆς Μαθηματικῆς ὄνομα ἰδιαίτερον ἐπὶ μόνης Γεωμετρίας καὶ Ἀριθμητικῆς οἱ ἀπὸ τοῦ Πυθαγόρου. Τὸ γὰρ πάλαι χωρὶς ἑκατέρα τούτων ὠνομάζετο. Κοινὸν δὲ οὐδὲν ἦν ἀμφοῖν ὄνομα. Ἐκάλεσε δὲ (Ἀρχύτας) οὕτως, ὅτι τὸ ἐπιστημονικὸν καὶ πρὸς μάθησιν ἐπιτηδείως ἔχον εὑρίσκων ἐν αὐταῖς, περὶ γὰρ ἀΐδια καὶ ἄτρεπτα καὶ εἰλικρινῆ ὄντα ἀναστρεφομένας ἑώρων, ἐν οἷς μόνα ἐπιστήμην ἐνόμιζον. Οἱ δὲ νεώτεροι περιέσπασαν ἐπὶ πλεῖον τὴν προσηγορίαν, οὐ μόνον περὶ τὴν ἀσώματον καὶ νοητὴν ὕλην ἀξιοῦντες πραγματεύεσθαι τὸν Μαθηματικόν, ἀλλὰ καὶ περὶ ἐφαπτομένην τῆς σωματικῆς καὶ αἰσθητῆς οὐσίας. Θεωρητικὸς γὰρ ὀφείλει εἶναι, καὶ φορᾶς ἄστρων καὶ τάχους αὐτῶν μεγεθῶν τε καὶ σχημάτων καὶ ἀποστημάτων. Ἔτι δὲ ἐπισκεπτικὸς τῶν κατὰ τὰς ὄψεις παθῶν, ἐρευνῶν τὰς αἰτίας δι' ἃς καὶ οὐχ*

* MS. Ἀρτίας.

ὁποῖα καὶ πηλίκα τὰ ὑποκείμενα τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα ἐκ παντὸς διαστήματος θεωρεῖται, τηρεῖται μὲν γὰρ τοὺς πρὸς ἄλληλα λόγους, ψευδεῖς δὲ φαντασίας καὶ τῆς τάξεως καὶ τῆς θέσεως ἐμποιοῦντα. Τοῦτο μὲν κατ' οὐρανὸν καὶ ἀέρα, τοῦτο δὲ ἐν κατόπτροις καὶ πᾶσι τοῖς λείοις, κἂν τοῖς διαφανέσι δὲ τῶν ὁρωμένων καὶ τοιουτοτρόποις σώμασι. Πρὸς τούτοις μηχανικὸν εἶναι τὸν αἰθέρα δεῖν ᾤοντο. Καὶ γεωδετικὴν καὶ λογικόν. Ἔτι δὲ καὶ περὶ τὰς αἰτίας τῆς ἐμμελοῦς κράσεως τῶν φθόγγων καὶ τῆς περὶ μέλος συνθέσεως ἀσχολούμενον, ἅπερ σώματά ἐστιν, ἤ τοίγε ἐσχάτην ἀναφορὰν ἐπὶ τὴν αἰσθητὴν ὕλην ποιεῖται.

Τί ἐστι Μαθηματική;

Μαθηματική ἐστιν ἐπιστήμη θεωρητικὴ τῶν νοήσει τε καὶ αἰσθήσει καταλαμβανομένων πρὸς τὴν τῶν ὑποπιπτόντων δόσιν. Ἤδη δὲ χαριεντιζόμενός τις ἅμα καὶ τοῦ σκοποῦ τυγχάνων Μαθηματικὴν ἔφη ταύτην εἶναι, ἣ τὸ ὀλίγον μὲν πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα οὐρανῷ ἐστήριξε κάρα καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει. Ἄρχεται μὲν γὰρ ἀπὸ σημείου καὶ γραμμῆς, εἰς τὰ δὲ τὴν οὐρανοῦ καὶ συμπάντων ἀσχολεῖται πραγμάτων.

Πόσα μέρη Μαθηματικῆς;

Τῆς μὲν τιμιωτέρας καὶ πρώτης ὁλοσχερέστερα μέρη δύο. Ἀριθμητικὴ καὶ Γεωμετρία. Τῆς δὲ περὶ τὰ αἰσθητὰ ἀσχολουμένης ἕξ· ἡ λογιστική, Γεωδεσία, Ὀπτική, Κανονική, Μηχανική, Ἀστρονομική. Ὅτι δὲ τὸ τακτικὸν καλούμενον οὔτε τὸ ἀρχιτεκτονικόν, οὔτε τὸ δημῶδες Μουσικὸν ἢ τὸ περὶ τὰς φάσεις, ἀλλ' οὐδὲ τὸ ὁμωνύμως καλούμενον μηχανικόν, ὡς οἴονταί τινες, μέρη Μαθηματικῆς εἰσι, προϊόντος τοῦ λόγου σαφῶς τε καὶ ἐμμεθόδως δείξομεν.

Ὅτι ὁ κύκλος ἔχει στερεὰς μὲν η', ἐπίπεδα δὲ ἕξ, γωνίας δὲ δ'.

Τίνα τίσι προσεγγίζει τῶν Μαθημάτων;

Συνεγγίζει μᾶλλον τῇ μὲν ἀριθμητικῇ ἡ λογιστικὴ καὶ ἡ κανονική, καὶ γὰρ αὕτη ἐν ποσότητι λαβοῦσα κατὰ λόγους, ἀριθμοὺς καὶ ἀναλογίας πρόεισι. Τῇ δὲ γεωμετρίᾳ ἡ ὀπτικὴ καὶ ἡ Γεωδαισία. Ἀμφοτέραις δὲ καὶ ἐπὶ πλεῖον ἡ Μηχανικὴ καὶ Ἀστρολογική.

Ὅτι ἡ μαθηματικὴ τὰς ἀρχὰς μὲν ἔχει ἐξ ὑποθέσεως καὶ περὶ ὑπόθεσιν. Λέγεται δὲ ὑπόθεσις τριχῶς ἢ καὶ πολλαχῶς. καθ' ἕνα μὲν τρόπον ἡ δραματικὴ περιπέτεια, καθ' ὃν λέγονται εἶναι ὑποθέσεις τῶν Εὐριπίδου δραμάτων. καθ' ἕτερον δὲ σημαινόμενον ἡ ἐν ῥητορικῇ τῶν ἐπὶ μέρους ζήτησις, καθ' ὃν λέγουσιν οἱ Σοφισταὶ θὲς μοι ὑπόθεσιν. Κατὰ δὲ τρίτην ὑποβολὴν ὑπόθεσις λέγεται ἡ ἀρχὴ τῆς ἀποδείξεως, αἴτησις οὖσα πραγμάτων εἰς κατασκευήν τινος. Οὕτω μὲν λέγεται Δημόκριτος ὑποτίθεσθαι χρῆναι ἀτόμους καὶ κενόν, καὶ Ἀσκληπιάδης ὄγκους καὶ πόρους. ἡ δ' ἐν Μαθηματικῇ περὶ τῶν τριῶν εἴληπται.

Ὅτι

Ὅτι τὴν ἀριθμητικὴν οὐ μόνος ἐτίμα Πυθαγόρας, ἀλλὰ καὶ οἱ τούτου γνώριμοι ἐπιλέγοντες ἀριθμῷ δέ τε πάντ' ἐπέοικεν.

Ὅτι τέλος μὲν ἔχει ἀκόλουθον ἀριθμητικὴ κυρίως μὲν, τὴν ἐπιστημονικὴν θεωρίαν ἧς οὐδὲν τέλος οὔτε μεῖζον οὔτε κάλλιόν ἐστιν. ἑπομένως δὲ, συλλήβδην καταλαβεῖν πόσα τῇ ὡρισμένῃ οὐσίᾳ συμβέβηκεν.

Τίς τί εὗρεν ἐν Μαθηματικοῖς;

Εὔδημος ἱστορεῖ ἐν ταῖς ἀστρολογίαις ὅτι Οἰνοπίδης εὗρε πρῶτος τὴν τοῦ ζωδιακοῦ διάζωσιν καὶ τὴν τοῦ μεγάλου ἐνιαυτοῦ περίστασιν. Θαλῆς δὲ ἡλίου ἔκλειψιν καὶ τὴν κατὰ τὰς τροπὰς αὐτοῦ περίοδον, ὡς οὐκ ἴση ἀεὶ συμβαίνει. Ἀναξίμανδρος δὲ ὅτι ἐστὶν ἡ γῆ μετέωρος καὶ κινεῖται περὶ τὸ τοῦ κόσμου μέσον. Ἀναξιμένης δὲ, ὅτι ἡ σελήνη ἐκ τοῦ ἡλίου ἔχει τὸ φῶς καὶ τίνα ἐκλείπει τρόπον. Οἱ δὲ λοιποὶ ἐξευρημένοις τούτοις ἐπέταξαν ἕτερα.

Ὅτι οἱ ἀπλανεῖς κινοῦνται περὶ τὸν διὰ τῶν πόλων ἄξονα μένοντα. οἱ δὲ πλανώμενοι περὶ τὸν τοῦ ζωδιακοῦ πρὸς ὀρθὰς ὄντα ἄξονα ἀπέχουσιν ἀλλήλων ὅτι τὸν τῶν ἀπλανῶν καὶ τῶν πλανωμένων ἄξονα πεντεκαιδεκαγώνου πλευρὰν ὅ εἰσι μοῖραι εἰκοσιτέσσαρες.

Andronicus Rhodius, in ſucceſſione ab Ariſtotele undecimus, Boethii Sidonii præceptor teſte Ammonio in Categor. æqvalis Tyrannionis qvi à Lucullo captus eſt ut referunt Plutarchus in Lucullo p. 504 & Svidas in Tyrann. Ariſtotelis ſcripta & Theophraſti primus digeſſit atq; à Tyrannione emendatos edidit in vulgus, compoſuitqve *πίνακας ſcriptorum Ariſtotelis ac Theophraſti*, ſive τὰ Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου εἰς πραγματείας διεῖλε, τὰς οἰκείας ὑποθέσεις εἰς ταυτὸν συναγαγών, ut tradit Porphyrius in vita Plotini. Confer Plutarchum in Sylla p. 468. In hoc opere librum περὶ ἑρμηνείας Ariſtoteli abjudicaverat, ut præter Boethium & Ammonium teſtatur Alexander Aphrodiſ. in primum prior. Analytic. Notaverat qvoq; partem poſtremam libri de Categoriis non eſſe Ariſtotelis, notante eodem Boethio. Ex eodem ut ſuſpicor Andronici opere Gellius XX. 5. Alexandri & Ariſtotelis mutuas literas exhibet. *Paraphraſin* Andronici *in Categorias* memorat Simplicius. Etiam *in Phyſica* Ariſtotelis ſcripſiſſe, jam ex eodem Simplicio Patricius lib. IV. diſcuſſ. Peripatet. p 41. obſervavit. *Librum* Andronici, diligentiſſimi ſenis, *de diviſione* Porphyrius integrum inſeruerat ſuis in Sophiſtam Platonis commentariis, teſte Boethio in limine libri de diviſione. Liber ille Andronici cum aliis de diſcendi cupiditate & virtute, fuit in Bibl. Scorialenſi, teſte Alex. Barvoetio. *Animam* nec corpoream eſſe

nec lege loci teneri, nec ſcindi, ſenſit Andronicus Peripateticus cum Socrate, Platone, Ariſtotele, Theodoro Platonico & Porphyrio, ut refert auctor libri de ſpermate latine editi c. 11. qvi ex hoc ipſo qvia Porphyrii meminit Galenum auctorem habere non poteſt. Laudat Andronicum inter celebriores Rhodius Strabo XIV. p. 655. De *Paraphraſi Nicomacheorum* * & *libro περὶ παθῶν* qvi ad hunc Andronicum tanqvam auctorem vulgo refertur, dixi ſupra cap. VI. §. 29.

Andronicus Calliſtus Theſſalonicenſis, Peripateticus recens, ſæculo poſt CHRISTUM decimo qvinto clarus, & plurium ſcriptorū auctor, ut eodem loco obſervavi. Vide etiam ſis qvæ de utroqve hoc Andronico Clariſſimus Baylius in Lexico. Fuere præterea Andronicus, præfectus Ptolemaidis circa A. C. 411. de qvo Syneſius Epiſt. 57. Pompilius Andronicus Epicureus de qvo Svetonius in Grammaticis c. 8. Andronicus Alypius hiſtoricus, de qvo ſupra cap. VIII. Andronicus Trapicus hiſtrio de qvo lib. II. c. XIX. Livius Andronicus, de qvo in Bibl. latina. Andronicus Titianus Medicus Octavio Horatiano & Galeno memoratus: ut alios in præſenti omittam.

Androſthenes Adimanti F. Theophraſti ut videtur diſcipulus. Laert. V. 57.

Aneſias. ſupra in *Æneſias.*

Anonymi Græci interpretes Græci qvi in Ariſtotelem exſtant, ſunt (1) in Rhetorica, de qvo dixi c. 6. §. VI. (2) In libros 2. & 3. Nicomach. ibid. §. 29. ubi & de Paraphraſi Anonymi, qvam ſub Andronici Rhodii deinde nomine edidit Dan. Heinſius. (3) In ſecundum librum Poſteriorum Analyticorum cum Philopono & Euſtratio editus de qvo dicere conſtitui libro V. in Philopono. (4) Libellus de Syllogiſmis, de qvo ſupra c. IV. §. 3. p. 114.

Antipater Jolai, Rex Macedoniæ, Ariſtotelis diſcipulus, qvem moriens curatorem teſtamenti Philoſoph⁹ conſtituit, ut refert Laertius V. 11. ἐπιςολῶν * σύγγραμμα ſcripſit libris duobus, teſte Svida, in qvib⁹ multa haud dubie fuerunt de rebus Alexandri M. qvemadmodum

* In editione Anni 1617. Dan. Heinſius huic Paraphraſi ſubjunxit libellum περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν καὶ τῶν μεσοτήτων, Ariſtoteli à qvibusdam præter rem tributum, ut dixi ſupra cap. IV. §. 32. tum excerpta è libro Maximi Monachi ὁμολογητῦ ad S. Marinum presbyterum περὶ φυσικῦ θελήματος ἤγυν θελήσεως qvæ prius vulgaverat Hœſchelius.

Confer Jonſium lib. 1. c. 13. p. 70. 71.

dum ex Alexandri Epiſtolis ad Antipatrum referunt non nulla Plinius & Plutarchus. Ariſtotelis qvoqve ad hunc Antipatrum Epiſtolæ IX. olim ferebantur, ut conſtat è Laertio V. 27. Scripſerat & hiſtoriam Antipater, τὰς Περδίκκου πράξεις Ἰλλυρικάς. Antipatri Macedonis, ſed alterius junioris, Epigramma in Cleonicem naufragam, & Medeæ imaginem Romæ compoſitum legitur in Anthologia.

Antiſthenes, Peripateticus allegatur à Phlegonte c. 3. mirabil.

Apellico Tejus, civis opulentus Athenienſis, qvi de Ariſtotelis conſvetudine cum Hermia ſcripſit teſte Ariſtocle apud Euſeb. XV. 2. præparat. Ariſtotelis libros diligenter coemit, ut refert Athenæus, qvem vide V. p. 214. ubi docet eum floruiſſe tempore magni Regis Mithridatis. Vide etiam Plutarchum in Sylla p. 468. & Strabonem XIII. p. 608. è qvibus diſces Apelliconis defuncti Bibliothecam & in his Ariſtotelis & Theophraſti ſcripta, qvæ à Nelei Scepſii poſteris ſibi comparaverat, ſed φιλόβιβλος μᾶλλον ὢν ἢ φιλόσοφος ut ait Strabo ex arroſis exemplaribus curaverat non ſatis fideliter vel deſcribi vel ſuppleri, perveniſſe Romam, cum Athenas cepiſſet Sylla Olymp. CLXXIII. 3. Inde accepit illa Tyrannion, de qvo ſuo loco dixi, & paulo ante in Andronico.

Apollonius Alexandrinus Peripateticus. Plutarch. περὶ φιλαδελφ.

Apollonius Solenſis Præceptor Demetrii Aſpendii. Laert. V. 83.

Arceſilaus mediæ auctor Academiæ, Theophraſti prius qvam Crantoris fuit auditor, teſte Laertio IV. 22. & 19. Sratonis Lampſaceni heres. id V. 61. & 63.

Archytam qvendam Peripateticum neſcio an ex ſuo ingenio, confinxit Themiſtius, qvi Archytam, qvi de decem prædicamentis ſcripſit, negat eſſe Pythagoricum illum antiqvum: ſed juniorem qvendam Peripateticum Archytam, novo operi vetuſtate nominis auctoritatem comparare voluiſſe. Vide Boethium præfat. in Categor.

Arimneſtus, Theophraſti diſcipulus. Vide *Aimneſtus*.

Ariſtides teſtamenti Stratonis curator. Laert. V. 62.

Ariſto Alexandrinus Laert. VII. 164. Hunc puto eſſe Ariſtonem Peripateticum qvi Strabonis ætate de Nilo ſcripſit, plagii ab Eudoro accuſatus, ipſe fortaſſis rectius accuſandus. Vide Strabonem XVII. p. 790.

Ariſto Ceus, vide paulo poſt, *Ariſto Julietes*.

Ariſto Cous, Cei, de qvo mox dicam, diſcipulus & heres. Ita enim intelligo

ligo Strabonis verba XIV. 658. ubi inter claros Coos refert Ἀρίστωνα τὸν ἀκροασάμενον τοῦ Περιπατητικοῦ ſcil. Ἀρίστωνος, non Ἀνδρονίκου, ut Patricius p. 135. diſcuſ Peripatet.) καὶ κληρονομήσαντα. Fuit & Ariſto Critolai Peripatetici diſcipulus. Qvintilian. II. 15. Inſt. Or. Alius Ariſto contra qvem ſcripſit Aſpaſius, teſte Suida, Ἀσπάσιος.

Ariſto Julietes è Julide Cei opido Laert. VII. 164 Peripateticus, ζηλωτὴς *Bionis* Boryſthenitæ. Strab. X. p. 486. Succeſſit *Lyconi* defuncto Olymp. CXXXVII. ut Ariſtoni ſucceſſit *Critolaus*, de qvo infra ſuo loco. Scripſit teſte Cicerone V. 5. de finibus, multa & polita, ſed deſtituta gravitate & auctoritate. Teſtamentum Stratonis Phyſici ex hoc Ariſtone repetit Laert. V. 64. ubi male apud interpretem legitur *Ariſto Cous* & in Græco ὁ οἰκεῖος pro Κεῖος. Mentio qvoqve in Lyconis teſtamento ibid. V. 70. Ἐρωτικὰ ejusdem Ariſtonis ὅμοια laudat Athenæus & Stobæus, qvi ex Ariſtonis commentariis qvoqve locum producit ſermone LXV. qvi eſt de laudibus Conjugii. Ariſtonis hujus ſcripta pleraqve Ariſtoni Chio, Stoico, tributa. Vide Laertium VII. 163.

Diverſus ab his omnibus, & antiqvior iisdem eſt *Ariſto*, ad qvem Ariſtoteles literas ſcripſit memoratas Laertio V. 27.

Ariſtobulus Peripateticus laudatur à Clemente I. Strom. p. 305. Euſebio XIII. 12. præparat. & Cyrillo IV. adverſus Julian. p. 134. Chronicon Paſchale ad Olymp. CXLIX. p. 178. Ἀριστόβουλος Ἰουδαῖος Περιπατητικὸς φιλόσοφος ἐγνωρίζετο, ὃς Πτολεμαίῳ τῷ Φιλομήτορι ἐξηγήσεις τῆς Μωϋσέως γραφῆς ἀνέθηκεν. Anatolius apud Euſeb. VII. 32. Hiſt. vocat βίβλους ἐξηγητικὰς τοῦ Μωϋσέως νόμου. Euſebius ipſe VII. 13. præparat. τὴν τῶν ἱερῶν νόμων ἑρμηνείαν, & VIII. 9. τὸ πρὸς Πτολεμαῖον σύγγραμμα. Hieronymus in Chron. ad Olymp. CLI. atq; ex eo Proſper, *explanationum in Moyſen commentarios*. Creditur hic Ariſtobulus Euſebio VIII. 9. præparat. ubi Ariſtotelicam cum patria Phiſophia ab eo conjunctam teſtatur, idem eſſe cujus mentio exſtat 2. Maccab. I. 10. Ἀριστοβούλῳ διδασκάλῳ τοῦ Πτολεμαίου βασιλέως, Neqve abſurdum eſt eum qvi ad Philometorem ſcripſit, Præceptorem fuiſſe Ptolemæi Evergetæ II. At enim apud Clementem V. Strom. p. Ptolemæi Philadelphi temporibus adſcribitur. Sane ipſe Clemens lib. 1. Strom. p. 342. laudat Ariſtobulum ἐν τῷ πρώτῳ πρὸς τὸν Φιλομήτορα, qvod ex eo repetit Euſebius IX. 6. præparat.

Eqvi-

Eqvidem qvi hunc hunc Aristobulum LXX. Interpretibus sub Ptolemæo Philadelpho accensent, ut Anatolius apud Euseb. VIII. 32. Hist. non tantum temporum ratione refelluntur, sed ipsius qvoqve Aristobuli testimonio apud Eusebium p. 664. præparat. Neqve clarissimo Eschenbachio facile assentiendū putem, qvi carmen sub Orphei nomine ab Aristobulo apud Eusebium ibidem prolatum, ex ejusdem Aristobuli ingenio confictum fuisse haud dubitat, in libro de Poesi Orphica p. 148. Neqve cum viro exqvisitæ eruditionis Humfredo Hodyo lib. 1. de Bibliis Originalibus c. 9. ausim affirmare duos à Clemente & aliis veteribus confundi Aristobulos, Peripateticum & Judæum, & scripta sub nomine Aristobuli, sæculo demum secundo post CHRISTUM natum fuisse supposita, & Epistolam 2. Maccab. 1. in qva Aristobuli mentio occurrit, similiter commentitiam esse. Neqve hoc facile crediderim qvod legas apud Buxtorfium ad librū Cosri p. 33. in Bibl. Florentina * & Mantuæ apud fratres Benedictinos latere in membranis Aristobuli hujus opus, Philonis Judæi scripta longe superans tam mole qvam doctrina ac præstantia. Philone antiqviorem fuisse, & allegoricis perinde ut Philo interpretationib⁹ indulsisse Aristobulum, testatur Origenes IV. contra Celsum pag. 198. Mentio ejus etiam apud Sozomenum VII. 18. ubi respicit ad locum Eusebii p. 287. Hist. qvem ita producit Scaliger ad Euseb. p. 142. Ἀγαθοβούλου τοῦ ἐπίκλην διδασκάλου, καὶ Ἀριστοβούλου τοῦ ἀπὸ Πανεάδος. Ita certe legit Rufinus, pro τοῦ πάνυ.

Aristocles Messenius Peripateticus, præceptor Alexandri Aphrodisei, teste Simplicio in 1. de cœlo, & Cyrillo 2. in Julianum, ubi male: *Alexander Aristotelis discipulus*, pro *Aristoclis*, ut pulchre observatum Nunnesio ad vitam Aristotelis num. 26. Scripsit hic Aristoteles Suida teste πότερον σπουδαιότερος Ὅμηρος ἢ Πλάτων, Artem Rhetoricam, & *de Serapide* librum, atqve *Ethicorum* libros X. cum totidem libris *de Philosophia*, in qvibus Philosophos & eorum dogmata est persecutus. Vide Jonsii Hist. Philosoph. p. 330. *Sextum* horum librorum Aristoclis laudat idem Suidas in Σωτάδης. Ex *Septimo* fragmenta servavit Eusebius XV. 2. & 14. præparat. Ex *octavo* XV. 17. 18. 19. 20. 21. His fragmentis usus est H. Stephanus notis ad

* Confer Bartoloccium Bibl. Rabbin. T. 1 p. 468. seq. ex libro Scialsceleth hakkabala idem referentem.

Sexti Pyrrhonias Hypotyposes. Itaqve Patricius p. 138. discuss. Peripatetic. male ex illis collegit, libros Aristoclis de Philosophia adhuc in Galliis superesse oportere.

Aristocles Pergamenus, de qvo Philostratus 2. de Sophistis p. 565.

Aristomachus discipulus Lyconis. Laert. V. 70.

Aristoteles Midiæ & Pythiadis F. Theophrasti discipulus, Laert. V. 53.

Aristoteles junior, expositor Aristotelis Philosophi, allegatur à Syriano in XII. Metaphys. p. 55.

Aristoxenus Tarentinus, Aristotelis discipulus, de qvo capite superiore.

Asclepius Trallianus Ammonii Hermeæ discipulus, scripsit commentaria in libros primores sex vel septem Metaphysicorum Aristotelis, qvæ adhuc exstant manu exarata. Habentur & ejusdem Scholia MSS. in Arithmeticam Nicomachi Geraseni.

Aspasius, de qvo dixi supra cap. VI. §. 29. Hujus συγγράμματα in Scholis sua ætate lecta testatur Porphyrius in vita Plotini.

Astyanax Lyconis frater. Laert. V. 69. Sed & patri Lyconis Astyanacti nomen erat. id. 65.

Astycreon ad qvem scripsit Theophrastus. Laert. V. 50.

Athanes curator testamenti Stratonis Physici. Laert. V. 62.

Athenæus Seleuciensis, æqvalis Strabonis, qvi ejus meminit XIV. p 670.

Athenio Erymnei discipulus, sub Mithridate. Vide Athenæum V. p. 211. seq. è Posidonio Apameensi.

Athenodorus in octavo περιπάτων Laert. III. 4. & V. 36.

Baliardus * de qvo Volaterranus lib. 22. Antropolog. p. 229. ubi de Lucio II. Pontifice qvi fuit A. C. 1144. 1145. *Hoc tempore Baliardus Philosophus quidam Gallicus ac Peripateticus Parisiis prodiit, vir doctissimus, ab Orthodoxis tamen in quibusdam aberrans, à quibus nec per Synodum jussu Regis Ludovici* (VII. cognomine Pii) *bujus gratia coactam avelli potuit, qvin in loco deserto cum sociis nonnullis omne avum abstinendo exegit.*

Bessario Cardinalis A. C. 1472. denatus, Platoni licet addictior hujusq; famæ adversus Trapezuntium assertor, Aristotelem tamen & ipse magni fecit ejusqve Philosophiam probe calluit, & illius ac Theophrasti Metaphysica donavit versione latina perqvam erudita atqve eleganti.

Bion Borysthenites Theophrastum audivit teste Laertio IV. 52. Bionis ζηλωτὴς Aristo Ceus Peripateticus de qvo supra. Strabo X. p. 487.

Anicius Manlius Torquatus Severinus Boethius, de qvo in Bibl. latina dixi; libros Aristotelis Logicos universos qvi hodie exstant latine est inter-

* Non alius est à Petro Abailardo.

terpretatus, plerosq; etiam commentariis illuſtravit, teſtatus, reliqva etiam Ariſtotelis ſcripta Ethica & Phyſica latine reddere & commentariis illuſtrare, omnesq; pariter Platonis Dialogos vertendo vel etiam commentando in latinam redigere formam, & de Platonis & Ariſtotelis concordia commentari inſtituiſſe præf. ad lib. 2. de interpretat. edit. 2. De Scholiis Græcis incerti auctoris in tres libros Boethii de differentiis Topicis mentionem feci ſupra cap. VI. §. 4. Qvoniam vero Boethius multos Græcos, & in his Peripateticos qvosdam atqve Ariſtotelis interpretes allegat, exiſtimavi lectorem non male laturum, ſi hoc loco ei exhiberetur compoſitus olim à me

INDEX SCRIPTORUM,

Aliorumqve qvorundam, in operibus BOETHII * laudatorum ad paginas, editionis Baſileenſis A. 1570. fol.

Sch. denotat librum Cantipratani de diſciplina Scholarium Boethio ſuppoſitum. *Confeſſ.* Confeſſionem fidei inter Boethii Opera non editam, ſed vulgatam cum nonnullis Boethii opuſculis à Renato Vallino Lugd. Bat. 1656. 8.

* Boethii libri in Porphyrium p. 1. In prædicam. p. 112. De interpret. p. 215. Syllogiſm. p. 558. de diviſ. p 638. In Topica Cic p. 757. De conſolat. Philoſ. p. 905. De Trinitate p. 1119. Arithmet. p. 1295. Muſic. 1371. Geometr. 1487.

in

Lex

Philo

Syria-

* In hoc decreto emendando & illustrando certavit eruditorum hominum industria, è quibus nominare licet Lilium Gyraldum dialogo IX de Poetis, Paulum Leopardum VIII. 4. emendat. Jos. Scaligerum p. 385. ad Sphæram Barbaricam Manilii, Is. Casaubonum VIII. 11. ad Athenæum. Jo. Meursium. III. 5 Misc. Lacon. Joh. Seldenum II. 10. §. 8. de Synedr. (ubi peculiari dissertatione illud SCtum exposuisse se affirmat, quæ non vidit lucem, licet tribus verbis idem Ephororum decretum tangit notis ad Chron. Marmoreum p. 197) Ism. Bullialdum ad Theonem Smyrnæum p. 295. seq. Claud. Salmasium de Hellenistica p. 82 G. J. Vossium lib. IV. Inst. Or. p. 50. A. Schottum ad Procli Chrestomathiam & Jac. Gronovium præf. ad Tomum quintum thesauri Antiquitatum Græcarum.

Hactenus Index Scriptorum à Boethio allegatorum.

Flavius Boethus è Ptolemaide, Vir Consularis, ab Alexandro Damasceno Peripateticis dogmatis imbutus, & Peripateticorum fautor singularis, ætate Galeni, qvi ejus plus simplici vice meminit.

Boethus Sidonius, Andronici Rhodii discipulus. Ammon. in Categor. Cum Strabone *συμφιλοσοφήσας τὰ Ἀριστοτέλεια*, ut refert ipse Strabo lib. XVI. p. 757.

Bulon Lyconis discipulus. Laert. V. 70. 71.

Callinus Theophrasti discipulus, cui fundum qvem Stagiris habebat & alia moriens legavit. Vide Laert. V. 52. 55. 56.

Alius junior *Callinus Hermionensis*, cui Lycon testamento legavit scripta sua inedita aliaqve id. V. 73. & 70 seq.

Callippus Cyzicenus, qvem cum Aristotele versatum contulisse cum eo & emendasse Eudoxi inventa Astrologica notavi supra cap. V. num. 10.

Callippus Pelaneus, testis testamenti Theophrastei. Laert. V. 57.

Callisthenes Olynthius, Sororis Aristotelis filius, de cujus historia de Alexandro M. genuina deperdita, itemqve altera qvæ exstat supposititia dixi supra cap. VIII. Interitum Callisthenis sodalis sui libro de luctu deploravit Theophrastus teste Cicerone 3. Tusc. Confer Reinesii Var. lect. p. 366 & Menagium p. 207. ad Laert. Vide & de Callisthene Svidam, & qvæ ad Laertium V. 4. seq. & 10. & 39. & ad Curtium VIII. 8. 21. Viri docti. Tum de scriptis Callisthenis cæteris Vossium lib. I. cap. 9. de Hist. Græcis, Meursium in Bibl. Græca & ad Chalcidium p. 33. seq.

Callisthenes alter, Theophrasti discipulus, cujus mentio in ejus testamento apud Laertium V. 53. & 56.

Cassander Antipatri F. Macedoniæ Rex, qvi ita coluit Theophrastum, ut Antipater Aristotelem. Vide Laert. V. 37.

Chamæleon Peripateticus laudatus Tatiano, in loco qvem adduxi lib. II. c. 1. §. 3. Vide etiam si placet qvæ de hoc ipso Chamæleonte lib. II. cap. 5.

Cha-

Chares servus, cui manumisso libros suos editos Lycon testamento legavit. Laert. V 73.

Chilas Ephesinus sæculo XIII. post CHRISTUM natum clarus, notante Patricio p. 144. discuss. Peripatet.

Claudius Severus qvem à M. Antonino Philosopho auditum refert Capitolinus in hujus vita c. 3.

Clearchus Solensis, Aristotelis discipulus. De eo ejusqve scriptis videndi Vossius de Hist. Græcis p.48.seq. Jonsius lib. 1.c.18. apud qvem pro Φιγαλίας p.98. lege Φυγαδίας) & Meursius in Bibl.Gr. Alius Clearchus Comicus de qvo supra lib. II. c. 22. Fuit & Clearchus Heracleæ Ponticæ Tyrannus, de qvo Chion Platonicus Epist. XIII. seq. Hujus, ni fallor, fuere Tactica commemorata Æliano.

Cleodemus. Lucian. in Philopseude, & Convivio, ubi legas eum propter dicacitatem & arguendi studium à discipulis dictum gladium ac bipennem,

Clitomachus non in Platonicæ tantum sed Peripateticæ qvoqve & Stoicæ sectæ dogmatis versatus teste Laertio IV. 67.

Clitus Milesius Aristotelis discipulus & comes Alexandri M. de Mileto scripsit. Vide Vossium de Hist. Græcis p. 57. Apud Menagium p. 201. ad Laert. male *Alitus*.

Crates Peripateticus. Laert. IV. 23.

Cratippus * Mytilenæus, Pompejum è Pharsalica clade fugientem verbis è Philosophia depromptis erexit, (Plutarch. vita Pompeji p. 658.) à Cicerone, qvi cum eo versatus Ephesi est, habitus princeps ejus ætatis Peripateticorum. (Cic. Timæo.) Pro hoc idem apud Cæsarem jam rerum potitum egit, ut civis Romanus adscriberetur: ab Areopagitis vero impetravit, ut Athenis decori futurus instituendæ præficeretur juventuti. (Plutarch. in vita Cic. p. 873. Hinc filium suum ei dedit in disciplinam, (Cic. Offic. lib. 1.) qvi non ut discipulum sed ut filium Cratippo conjunctissimum se fuisse testatur (Epistola ad Tironem XVI. 21. ad famil.) Videtur qvoq; Asiam cum eo lustrasse, ut è Trebonii Epistola (XII. 16.) colligas. Sed & M. Brutus post interfectum Cæsarem Athenas delatus Cratippum audivit. (Plutarch. in vita Bruti p. 994.) De divinatione è somniis scripsisse apparet è Ciceronis 1. de divinat. c. 3. 32. 50. lib. 2. c 48. 52. seq. & Tertull. de anima cap. 46.

* De Cratippo differunt viri docti ad Cic. lib. 1. Officior. & Clarissimus Baylius in Lexico edit. secundæ.

Crito Chalcedonensis, servus Lyconis. Laert. V. 72. & 74.

Critolaus qvidam Aristotelis discipulus. Vide Patricii discuss. Peripatet. p. 128.

Critolaus alter junior Phaselites, qvi Aristoni Ceo successit, teste Cicerone V. 5. de finibus, Plutarcho de exsilio & Clemente 1. Strom. Ultra annos LXXXII. vixisse traditur à Luciano in Macrobiis. Romam ab Atheniensibus missus est Olymp. CLVI. 2. una cum Carneade Academico & Diogeno Babylonio Stoico. De qva legatione vide sis Ciceronem IV. 3. Tusc. & II. 36. de Oratore, Plinium VII. 30. Hist. Gellium VII. 14. Macrobium lib. 1. c. 5. Saturn. & è recentibus Jonsium II. 14. Sententiam Critolai de mundi æternitate prolixe exponit Philo περὶ ἀφθαρσίας κόσμου p. 730-733. Libram ejusdem, qva lancem bonorum animi longe propendere fecit præ illis corporis, laudat Cicero V. 17. Tusc. Aristonem Critolai discipulum vocat Qvintilianus, juniorem qvendam ut videtur Aristonem denotans II. 15. Inst. Or. & c. 17. Critolaum multis contra Rhetoricam scripsisse testatur, qvibus artem eam esse est inficiatus. Fuere & alii scriptores Critolai, de qvibus vide si placet Vossium de Hist. Gr. libro III. p. 348. seq.

Ctesarchus Theophrasti discipulus & curator testamenti. Laert. V. 56.

Daippus in Stratonis Physici testamento memoratus. Laert. V. 63.

Damascius Syrus Ammonii Hermeæ & Heliodori Peripateticorum discipulus, Stoicos etiam audivit & Platonicos, qvibus utrisqve magis assentire est visus. Scripsit præter alia infra libro qvinto diligentius perseqvenda, Epitomen in qvatuor primos & octavum Physicorum Aristotelis, & Paraphrasin qvæ exstat in primum de cœlo.

Daniel Cyzicenus Sæculo XIII. à CHRISTI nativitate clarus. Patric. p. 144. discuss. Peripatet.

David qvidam, cujus commentarios Græcos MSS. in Aristotelis Categorias & qvinqve voces Porphyrii memorat Gesnerus.

Demaratus. Vide infra, hoc capite, in Proclo, & Laert. V. 83.

Demetrius Alexandrinus, Favorini amicus, de qvo Menagius ad Laertii V. 84.

Demetrius Aspendius Apollini Solensis discipulus. Laert. V. 83.

Demetrius Byzantinus de qvo Vossius in Hist. Græcis, Menagius ad Laert. V. 83. & Jonsius p. 209. de scriptoribus Hist. Philos.

Demetrius Phalereus Theophrasti discipulus. Laert. V. 39. à Cassandro Mace-

Macedoniæ Rege præfectus Athenis Olymp. CXVIII. 2. non oppressit sed instauravit popularem illiusReip. statum. Diodor. Sic. XX. p. 782. Δηλοῖ ἢ τὰ ὑπομνήματα ἃ συνέγραψε περὶ τῆς πολιτείας ταύτης ἐκεῖνος. Strabo IX. p. 398. Plura de eo ad Laert. V. 75. seq. Ejus pæanes ad Serapim, à qvo usum oculorum receperat. id 76. Cætera ejus scripta qvamplurima id. 80. seq. De libro eleganti *περὶ ἑρμηνείας*, qvi hodie falso sub hujus Demetrii nomine exstat, dicam infra inter Rhetoras libro IV.

Demotimus Theophrasti discipulus. Laert. V. 53. 55. 56.

Dexippus Jamblichi discipulus, scripsit *in Categorias* Aristotelis, teste Simplicio in Categor. & Joh. Tzetze Chil. IX. hist. 274. Et hodieq; exstant hujus Dexippi *quæstionum in Categorias libri tres*, sed latine tantum editi è versione *Io. Bernardi Feliciani.* Venet. 1546. fol. & 1566. una cum Porphyrio in Categorias, & Paris. 1549. 8. apud Vascosanum. De aliis Dexippi hujus monumentis consules Meursii Bibl. Atticam, & Vossium II. 16. de Hist. Græcis, H. Valesium ad Evragium p. 122. & ad excerpta legationum Dexippi Atheniensis ab Hoeschelio primum edita. De Dexippis duobus, Herennio Rhetore & altero Coo Medico, adi Suidam.

DICÆARCHUS Messenius, Siculus, Aristotelis discipulus, ἱστορικώτατος Ciceroni, VI. 2. ad Atticum. Ejus scripta hæc apud veteres memorantur:

Περὶ Ἀλκαίου (nisi fuit pars librorum περὶ βίων) Athen. XI. pag. 461. seq. & XV. p. 666. 667. Schol. Aristoph. ap pacem v 1263. περὶ Ἀλκαίου Athen. XV. 668 qvo & ipso loco Casaubonus, Meursius & Jonsius Ἀλκαίου nomen reponunt.

Αναγραφὴ τῆς ἑλλάδος, πρὸς θεόφραστον. versibus Jambicis, Poema Geographicum qvo illustrasse videtur Dicæarchus tabulas suas Geographicas (πίνακας ἐν οἷς τῆς γῆς περίοδοι εἰσιν) qvas Theophrasto obtulit, & hic in testamento suo jussit in inferiore porticu reponi, apud Laertium V. 51. Est hæc conjectura Clariss Dodvvelli in diss. de Dicearcho §. VI. & VII. Reprehenditur hoc opus Dicæarchi à Polybio apud Strabonem lib. 2. p. 104. 105. Exstant adhuc fragmenta nonnulla, ut statim dicam.

Περὶ βίων *De Vitis virorum illustrium* libri, de qvibus vide Jonsium p. 90. & Menagium ad Laert. III. 5.

Βίος τῆς Ἑλλάδος *de vita sive statu Græciæ libri III.* de qvo opere consulendæ præter Meursium in Bibl. Græca præclaræ Neocori sive Kusteri ad Suidam notæ. *Libros antiquitatum & descriptionum Græciæ* vocari ab Hieronymo 2. in Jovinianum jam notatum Vossio lib. 1. c. 9. de Hist. Græcis. Cui addes qvod eodem opere & Dimensione montium (de qva infra) usus videtur Plinius Dicæarchum laudans libro II. IV. V. VI. &c. naturalis Historiæ, & Porphyrius lib. 4. de abstinendo ab animatis pag. 443. ubi ait Dicæarchum συντόμως τε καὶ ἀκριβῶς collegisse τὰ ἑλληνικά. Etiam Ciceronem XIII 39. ad Atticum. ubi petit sibi mitti Φαίδρου περὶ θεῶν Ἑλλάδος. Hujus pariter operis prosa scripti & ἀναγραφῆς τῆς Ἑλλάδος compositæ versibus Jambicis (qvam à βίῳ Ἑλλάδος distingvendam docet H. Steph. & H. Dodvvellus in erudita diss. de Dicæarcho) fragmenta hodieqve exstant, edita primum & illustrata ab *H. Stephano*, additis ad ἀναγραφῆς reliqvias etiam Is. Casauboni castigationibus, Paris. 1589. 8 qvæ editio recusa est Tomo undecimo thesauri Antiqvitatum Græcarum Gronoviani. Deinde cum Geographicis Marciani, Scylacis, Artemidori Ephes. & Isidori Characeni vulgavit Græce *David Hoeschelius* Augustæ Vindel. 1600. 8. Deniqve latine vertit ediditqve cum brevibus notis doctissimus & humanissimus Bibliothecæ Bodlejanæ præfectus *Joh. Hudsonus*, Tomo secundo Geographorum Græcorum, Oxon. 1703. 8. addito, qvod ad eum lubens miseram descriptum è codice Gudiano & latina versione à me donatum, *fragmento de monte Pelio.* Præmissa est eidem tomo dissertatio eruditissimi Viri H. Dodvvelli, qva de Dicæarchi ætate & fragmentis illis subtilius disqvirit. Vide & H. Stephani schediasm. VI. 14. 15. 16 17. Rittershusium VIII. 10. sacrar. lect. Non diversa fuisse videtur à fragmentis per H. Stephanum editis Dicæarchi Geographia, qvam apud Heinricum Scringerum Bibliothecarium Fuggerorum exstitisse legas in Catalogo MSS. Scipionis Tetii. ap Labbeum Bibl. nov. MSS. p. 169

Corinthiacus. Cicero 1. Tusc. qu. *Dicæarchus in eo sermone quem Corinthi habitum tribus libris exponit doctorum hominum disputantium: primo libro multos loquentes facit, duobus Pherecratem quendam Phthiotam senem quem à Deucalione ortum differentem inducit, nihil esse animum,* &

Sic Varro scripsit *de vita* Pop. Romani.

& hoc esse nomen totum inane &c. Perstringit Tertull de anima c. 15. Lactantius cap. 10. Epitomes. Respicit & Sextus Empiricus VII. contra Math. p. 201.

Περὶ Διονυσιακῶν ἀγώνων. Schol. Comici ad Aves v. 1403. ubi vitiose legitur Δήμαρχος pro Δικαίαρχος. Vide Jonsium p. 88.

De divinatione. Cicero 2. de divinat. cap. 51. *Magnus Dicaarchi liber est, nescire qua eventura sunt melius esse quam scire.* Idem lib. 1. cap. 3. *Dicaarchus Peripateticus catera divinationis genera sustulit, somniorum & furoris reliquit.* adde c. 50. & lib. 2. c. 48.

Epistola ad Aristoxenum. Cir. XIII. 32. ad Attic.

Περὶ τῆς ἐν Ἰλίῳ θυσίας. De Sacrificio (Alexandri M. ut suspicior,) apud Ilium. Athen. XIII. p. 603.

Liber de interitu hominum Cicero II. 5. de officiis: *Est Dicaarchi liber de interitu hominum, Peripatetici magni & copiosi, qui collectis cateris causis eluvionis, pestilentia, vastitatis, beluarum etiam repentina multitudinis, quarum impetu docet quadam hominum genera esse consumta: deinde comparat quanto plures deleti sunt homines hominum impetu, id est bello aut seditionibus, quam omni reliqua calamitate.* Forte in hoc libro tradidit humanum genus semper fuisse, quam ei sententiam tribuit Censorinus cap. 4.

Καταβάσεως. Cic. XIII. 31. & 32. ad Atticum. Vide infra: *Trophoniana Charonis narratio.*

Καταμετρήσεις τῶν ἐν Πελοποννήσῳ ὀρῶν. *dimensiones montium Peloponnesi.* Suid. Pro ὀρῶν Clariss. Dodvvellus legit ὅρων p. 15. diss. de Dicæarcho, & multos colligit scriptores qvi ὅρους ediderunt. Sed de montium dimensione scripsisse Dicæarchum constat è Plinio II. 65. Hist. & Gemino cap. 14. element. Astronom. ut ipse Dodvvellus p. 24. fatetur.

Lesbiaci libri. Cicero Tusc. quæst. lib. 1. c. 31. *Acerrime autem delicia mea Dicaarchus contra hanc.* (animorum) *immortalitatem disserit. Is enim tres libros scripsit qui Lesbiaci vocantur, quod Mytilenis sermo habetur, in quibus vult efficere animos esse mortales.* Confer Euseb. XV. 9. præparat. ex Attico Platonico. Respicit Plutarchus adversus Colotem p. 973. è qvo loco constat Platonem in illo opere à Dicæarcho fuisse oppugnatum.

Περὶ Μουσικῆς. Schol. Aristophanis ad Nubes v. 1367.

Περὶ μυσικῶν ἀγώνων. Suid. in σκολιόν. Schol. Comici ad Veſpas v. 1180. & ranas v. 1335. Confer Jonſium lib. 1. cap. 16.

Ὀλυμπικός. Athen. XIV. pag 620. Adde Jonſium p. 89.

Παναθηναϊκός. Schol. Comici ad Veſpas v. 502. Meurſius Dicæarchi Παναθηναϊκὸν, Ὀλυμπικὸν & Τριπολιτικὸν habet pro tribus Orationibus, unde à Suida ipſe dicatur Orator. Sed forte non magis fuere Orationes qvam Corinthiacus & Lesbiaci.

Πολιτεία Σπαρτιατῶν qvi liber Suida teſte diu qvotannis lectus eſt Lacædæmone in Ephororum prætorio, puberibus auſcultantibus.

Πολιτεῖαι Πελληναίων, Κορινθίων, Ἀθηναίων. Cicero II. 2. ad Attic *Πελληναίων in manibus tenebam, & hercle magnum acervum Dicæarchi mihi ante pedes exſtruxeram. O magnum hominem, & à quo multo plura didiceris quam à Procilio. Κορινθίων & Ἀθηναίων puto me Romæ habere. Mihi credes, leges: hac doceo; mirabilis vir eſt.* Hæc ſcripta videtur reſpicere idem Cicero 3. de legibus, ubi ait Dicæarchum huic rationi ſtudioqve, qvod eſt de civili prudentia, non defuiſſe.

Τριπολιτικός. Cic. XIII. 32. ad Attic. & Athenæus IV. pag. 141. De Dorienſium Tripoli egiſſe in hoc opere Dicæarchum, ſuſpicatur Dodvvellus diſſ. de Dicæarcho p. 31. ſeq. Fuit & τριπολιτικὸς, incertum an idem, qvem Theopompo à qvibusdam ſed male tributum notat Joſephus contra Apionem p. 1051, in qvo Thebanorum politiam auctor perſtrinxerat.

Trophoniana Charonis narratio. Cic. VI. 2. ad Atticum τὰ περὶ τῆς εἰς τροφωνίου καταβάσεως. Athen. XIII. p. 574. & XIV. p. 641. Supra in καταβάσεως. Hoc opus puto reſpici à Phlegonte in mirabilibus cap. 4.

Ὑποθέσεις τῶν Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλέους μύθων. Sextus Empiricus III. contra Math. p. 84. Adde Jonſium lib. 1. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. cap. 16.

Φαίδρου περιοσά. Libellus de iis qvæ in Platonis Phædro ſuperflua & omittenda poſſunt videri. Ita enim cum viris doctis intelligo locum Ciceronis XIII. 39. ad Attic. neqve aſſentior Corrado, qvi καταμετρήσεις ἱερῶν putat à Dicæarcho inſcriptas Φαίδρου, qvod Reineſius Epiſt. 69. ad Rupertum p. 608. non improbans, recte rejicit III. 3. Var. lect. p. 377. ſed nec majori probabilitate nititur

tur, qvod ibi putat à Cicerone peti Phædri Epicurei scriptum nulli veterum memoratum *περὶ θεῶν*.

Περὶ ψυχῆς duplex opus. Cic. XIII. 32. ad Atticum. Vide paulo ante in *Corinthiaco* & *Lesbiaco*. Plutarch. p. 1215. contra Colotem.

Fuit & Dicæarchus Tarentinus Pythagoricus, memoratus Jamblicho, & ne de Dicæarcho Telestino Helenæ fratre apud Ptolemæum Hephæst. lib. 4. dicam, Dicæarchus Ætolus de qvo meminit Diodorus Sic. in excerptis Peirescianis p. 290. tum Dicæarchus Lacedæmonius Aristarchi Grammatici discipulus Svidæ commemoratus, cui non ab re fortassis scripta qvædam Grammatici argumenti ex iis, qvæ jam retuli, tribueris.

Didymus Alexandrinus præceptor S. Hieronymi, cœcus licet, præter sacras literas & omne genus disciplinarum, non minus Aristotelis Syllogismos qvam Platonis facundiam tenuit, ut ait Theodoritus IV. 29. Hist. hoc est ut Nicephorus IX. 17. interpretatur, ἐπὶ τόσον τὰς διαφόρους δόξας τῶν φιλοσόφων ἠκρίβωσεν, ὡς ἄλλο μηδὲν εἰδέναι δοκεῖν.

Diocles Medicus, Stratonis Physici discipulus & testamenti curator. Laert. V. 62. Diversus ab hoc ut videtur Diocles Stratonis servus id. 63. Alios Diocles eorumqve scripta refert Meursius in Bibl. Græca.

Diodorus Peripateticus Critolai auditor teste Cicerone V. 5. de finibus & in Schola successor, Clem. 1. Strom. p. 301. Summam bonum statuit τὸ ἀοχλήτως καὶ καλῶς *honeste & sine molestia* vivere. id. II. p. 415. Confer Cic. IV. Academ. qvæst. c. 42. Diodoro fortassis successit Erymnæus, de qvo infra.

Diodotus Boethii Sidonii frater. Strab. XVI. p. 757.

Diogenes Phœnicius, Simplicii æqvalis. Vide Svidam in πρέσβεις, ex Agathiæ libro II.

Diophantus Stratonis Physici servus, testamento ejus liber dimissus. Laert. V. 63. Idem forte de qvo in testamento Lyconis. id. 71.

Dioscorides Dionysii F. testis testamenti Theophrastei. Laert. V. 57.

Dioteles Aristotelis discipulus, cujus mentio in hujus testamento apud Laert. V. 12.

Dorus Arabs à Peripatetica schola cujus dogmatis acriter inhærebat ad Platonis sacra sub provectiorem ætatem deductus ab Isidoro Philosopho. Meminit hujus Dori Photius & Svidas è Damascio. Alius Dorus librarius. Sen. VII. 6. de benefic.

Dromo Stratonis Physici servus, testamento ejus liber dimissus. Laert. V. 63.

Ecbecratides Methymnæus Aristotelis discipulus. Steph. Byz. in Μήθυμνα.

Egidius qvem inter Peripateticos refert Jonsius p. 340. est Ægidius de Columna Romanus Ord. Eremitar. S. Augustini & Archi-Ep. Bituricensis, Doctoris fundatissimi cognomine celebris, qvi varia Aristotelis scripta commentariis illustravit, & scripsit adversus corruptorem librorum præceptoris sui Thomæ Aqvinatis. Obiit Avenione A. C. 1316. sepultus Parisiis, ubi in Epitaphio vocatur inter alia: *Archiphilosophiæ Aristotelis perspicacissimus Commentator.*

Elamites Phryx. infra in *Eutalius*.

Ephorum Cumanum Isocratis discipulum atqve adeo Aristotelis æqvalem liceatne Peripateticis accensere è loco Tatiani, qvod facit Patricius pag. 134. discuss. Peripatetic. admodum incertum esse judicio.

Epicrates, curator testamenti Stratonis Physici. Laert. V. 62. 63.

Erasistratus, Julietes Ceus, Medicus Seleuci Regis, Theophrasti discipulus, præceptor Stratonis Physici Laert. V. 61. De hoc infra lib. VI. inter Medicos.

Erymneus, Athenionis præceptor. Athen. V. p. 211. Successor fortasse Diodori, ejus qvem Critolao successisse paulo ante dixi.

Eucarus Εὔκαιρος. Anonymus in Vita Aristotelis edita ab Ægidio Menagio, referens inter scripta Philosophi libros LXXII. συμμίκτων ζητημάτων, subjungit: ὥς φησιν Εὔκαιρος ὁ ἀκούσας αὐτοῦ.

Eudemus Cyprius in qvem defunctum Aristoteles dialogum de anima composuit. Vide supra cap. VII. p. 190.

Eudemus Rhodius Aristotelis discipulus, cui *Ethica ad Eudemum* creditur inscripsisse, qvæ alii malunt Ἐυδήμεια dici ab Eudemo tanqvam ab auctore, ut dixi cap. VI. num. XXXI. Scripsit & *Analytica* de qvibus ibidem, & forte *de Categoriis* ac *de interpretatione*, ut colligas è loco Ammonii ad Categor. p. 13. οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ Εὔδημος καὶ Φανίας καὶ Θεόφραστος κατὰ ζῆλον τοῦ διδασκάλου γεγράφηκασι κατηγορίας καὶ περὶ ἑρμηνείας καὶ Ἀναλυτικήν. In Analyticis suis egerat forte etiam de Syllogismo Hypothetico, & qvatuor modis syllogismorum primæ figuræ qvinq; alios modos, & sex modis tertiæ figuræ septimū addiderat, qvod ab Eudemo factum notat Boethius. Ejusdem Φυσικὰ laudantur à Simplicio in 1. Phys. & liber περὶ γωνίας à Proclo

clo in Euclid. Scripsit & *Historiam Geometricam* & *Astrologicam* qvæ scripta cum magno rei literariæ detrimento interciderunt. E Geometrica afferuntur qvædam præclara à Proclo ad 1. Euclidis: Ex Astrologica à Laertio, Clemente Alex. Theone Smyrnæo, Simplicio ad Aristotelem de cœlo, & ab Anatolio in fragmentis hoc capite à me editis. In Eudemum περὶ λέξεως, commentaria composuisse se testatur Galenus. Eudemi vitam scripserat Damas qvidam teste Simplicio in VI. Phys. Vide & infra in Menedemo & Meursium II. 9. de Rhodo Insula.

Eudemus Peripateticus, Galeni æqvalis. lib. περὶ τοῦ προγινώσκειν, T. 3. p. 452. 453.

Eudorus Peripateticus, cujus liber de Nilo ex Aristonis, an Aristonis ex Eudori exscriptus sit, dubitat Strabo XVII. p. 790.

Eulalius Phryx (qvi male in qvibusdam Codd. scribitur Elamites) Simplicii condiscipulus. Svid. in Δαμάσκιος & πρέσβεις.

Euphranor servus Lyconis, testamento ejus manumissus. Laert. V. 73.

Euphronius Pæaniensis, testis testamenti Lyconis. Laert. V. 74.

Eurytheum sive ut in indice legitur *Euxitheum* unde Jonsius inter Peripateticos p. 340. retulerit, non comperi. Euxitheum qvidem Pythagoricum è Clearcho Peripatetico memorat Athenæus IV. p. 157. De alio Euxitheo Eleorum proditore è Demosthene mentionem faciunt Harpocrat. & Svidas.

Eustratius Metropolita Nicænus, de qvo dixi supra c. VI. ad num. XXIX. Commentario ejus in secundum posteriorum Analyticorum hi præfiguntur versus:

Εὐστρατίοιο πίνος τάδε πρωτοέδρου Νικαίης
Κρύψιν Ἀριστοτέλους ἀσαφέης ἐξαπελάσσων,
Τὴν τεχνήσατο κεῖνος Ἀναλυτικῶν ἐνὶ λοίσθῳ
Ἔνθα κεν ἀμφὶ μέσου * καὶ ὅρεος πιστὰ διδάσκει,
Τόσσου μέχρι πεσόντων ὄφρ' ἀποδείξει ἐώκει.

Euthydemus Luciani æqvalis, qvem vide sis in Hermotimo T. 1. p. 512.

Euxitheus. Vide paulo ante Eurytheo.

Favorinus Ἀριστοτέλους ἐραστὴς καὶ τῷ περιπάτῳ νέμων μερίδα τοῦ πιθανοῦ πλείστην.

 Plu-

* De medio termino & definitione.

Plutarch. VIII. 10. sympos. diversus ut videtur ab altero Favorino Academico de qvo dixi supra c. III.

Flavius Boethus, supra, in *Boetho*.

Claudius Galenus libro de scriptis propriis T. 4. p. 368. hæc se composuisse testatur ad Philosophiam Aristotelis spectantia: Εἰς τὸ περὶ ἑρμηνείας ὑπομνήματα γ΄. Προτέρων ἀναλυτικῶν, τοῦ προτέρου περὶ ὑπομνήματα ϛ΄. Τοῦ δευτέρου ὑπομνήματα έ. Εἰς τὰς ί κατηγορίας ὑπομνήματα δ΄. Εἰς τὸ περὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως θεοφράστου ὑπομνήματα ϛ΄. Εἰς τὸ περὶ τοῦ ποσαχῶς, ὑπομνήματα γ΄. Εἰς τὸ περὶ λέξεως Εὐδήμου ὑπομνήματα γ΄. Περὶ τῆς κατὰ τὸ διότι ἀποδείξεων, ἕν. Περὶ τῶν ἐνδεχομένων προτάσεων καὶ συλλογισμῶν ἕν. Περὶ τῶν ἐκ μικτῶν προτάσεων συλλογισμῶν ἕν. περὶ τῶν κατὰ τὴν λέξιν σοφισμάτων. Εἰς τὸ πρῶτον κινοῦν ἀκίνητον.

Georgius sive Gregorius Cyprius.

Georgius Scholarius, adversus cujus pro Aristotele ἀντιλήψεις scripsit Georgius Gemistus Platonicus. Vide Allatium de Georgiis.

Georgius Trapezuntius A. C. 1486. nonagesimo ætatis anno denatus scripsit comparationem Aristotelis & Platonis qva Aristotelem longe prætulit, ut dixi supra cap. 1. num. XXXIV. Transtulit & latine Aristotelis Rhetorica.

Gerardus Mathisius cujus prolegomena & Epitome Logicæ Aristotelis Græce & lat. lucem viderunt Coloniæ 1569. 8.

Glyco. Vide infra, *Lycon*.

Gorgylus, Stratonis testamenti curator. Laert V. 62.

Georgius Aneponymus, cujus Compendium Philosophiæ Græce & Latine edidit Jo. Voegelinus Augustæ Vindel. A. 1600. 8.

Hegesias Hipparchi F. Theophrasti discipulus. Laert. V. 57.

Heliodorus Alexandrinus. Porphyr. in Plotini vita.

Heraclides Demetrii F. discipulus Lyconis. Laert. V. 71.

Heraclides Ponticus Heracleotes, de qvo egerat Timagenes, cujus librum de claris Heracleensibus memorat Svidas. Aristotelem audivit teste Laertio V. 86. qvi ejus scripta recenset. Ad hunc præter notas doctorum Virorum conferendus Vossius. p. 45. seq. de Hist. Græcis, & Jonsius lib. I. c. 17. qvi triginta diversos Heraclidas refert lib. II. c. 11. De allegoriis Homericis Heracliti Grammatici, qvæ Heraclidi Pontico male à qvibusdam tribuuntur, dixi lib. I. c. 21.

Heraclitus Peripateticus, cujus meminit Plutarchus adversus Colotem p. 1115. ubi refert Ἀριστοτέλους τὰ περὶ οὐρανοῦ καὶ τὰ περὶ ψυχῆς, Θεοφράστου-

συ τὰ περὶ τοὺς φυσικοὺς, Ἡρακλείτου ἢ Ζωροάστρην, τὸ περὶ τῶν φυσικῶς ἀπορουμένων, Δικαιάρχου ἢ καὶ περὶ ψυχῆς, ἐν οἷς περὶ τὰ κυριώτατα καὶ μέγιστα τῶν φυσικῶν ὑπεναντιούμενοι τῷ Πλάτωνι καὶ μαχόμενοι διατελοῦσι

Heraclius, discipulus Lyconis. V. 70.

Hermias Ammonii pater, Phœnicius, cujus meminit ex Agathia Suidas in πρέσβεις. De eo infra lib. V.

Herminus Demonactis æqvalis. Vide Lucian. in Demonacte T. 1. pag. 870. Præceptor Alexandri Aphrodisei, teste Simplicio in 2. de cœlo commentar. 23. *In librum Aristotelis de interpretatione* freqventer allegatur à Boethio. Videtur omnes vel plerosqve Aristotelis libros exposuisse (inqvit Patricius p. 137. discuss. Peripatet.) ita ubiqve ab omnibus Græcis & Boethio citatur. Appellatur enim à Proclo in Timæum, ut appareat illum qvoq; librum explanasse.

Hermippus Peripateticus de Phænomenis cœlestibus scripsit, & inter Arati interpretes recensetur.

Herodianus, Apollonii Alex. frater.

Hieronymus Rhodius, ex Aristotelis Schola, Athen. VI. p. 424. Peripateticus imprimis nobilis. Cic. de Oratore c. 56. Laert. IV. 41. & 42. cum Lycone odia gessit. id. V. 68. Ejus scripta περὶ μέθης, περὶ ἐποχῆς, tum ὑπομνήματα ἱστορικὰ & Epistolæ allegantur à Laertio & Athenæo Vide Meursium in Rhodo lib. 2. c. 10.

Hipparchus Stagirites, Aristotelis discipulus, cujus mentio in ejus testamento apud Laert. V. 12. De eo vide si placet Suidam. Mentio & Hipparchi cujusdam in testamento Theophrasti. Laert. V. 62.

Hippocrates Stratonis testamenti curator. Laert. V. 62.

Hyperochides à Clearcho inducitur Aristotelis familiaris, apud Josephum I. contra Apionem pag. 1047. cujus locum transscripsit Eusebius IX. 5. præparat.

Jamblichus, Platonicis licet addictior, qvædam Aristotelis scripta commentariis illustravit, ut dixi infra libro V.

Jo. Argyropolus CPolitanus, patria à Turcis capta ad Cosmum Medicem se contulit, à qvo liberaliter habitus filium nepotemq; Petrum & Laurentium Medicem instituit, præceptor etiam Angeli Politani: obiit septuagenarius A. C. 1480. De eo videndus Jovius in elog. pag. 50. Lambecius VI. de Bibl. Vindob. p. 287. Bullartius Academia scientiar. & artium T. 1. p. 269. Varillasius in Anecdotis Florenti-

rentinis &c. Inter primos fuit hic Argyropulus qvi renascentibus literis scripta Aristotelis elegantius latine convertit & commentariis interpretatus est. Prælectiones ejus qvasdam Florentiæ habitas *Donatus Acciajolus* publici juris fecit.

Jo. Beccus Patriarcha CPol. ab A. C. 1274. inter Peripateticæ fautores Philosophiæ recensetur à Patricio p. 144. discuss. Peripatet.

Jo. Damascenus sæculi octavi Christiani scriptor celeberrimus, cujus operum editionem pleniorem & luculentam hodie post Allatii, Labbeiqve promissa expectamus ab erudito Ord. Præd. Monacho Michaele le Qvien, hoc loco à me refertur ob prolegomena qvæ scripsit in Isagogen Porphyrii, & capita Philosophica sive Dialectica atqve Physica, qvibus Aristotelis Philosophiam sibi cordi fuisse est testatus.

Jo. Glyces sive *Glycas*. Meminit inter Peripateticos Sæculo tertio decimo claros Patricius p. 144.

Iraus in Stratonis Physici testamento memoratus. Laert. V. 63.

Isidorus Gazeus, Simplicii æqvalis Suid. in πρέσβεις.

Lacydes Peripateticus sive *Lycades*, cujus mentio apud Ælian. VII. 41. de animal. Sub Imp. Adriano vixisse suspicatur Patricius p. 137. discuss. Peripatet. ubi pro: *narratque habuisse Aristonem*, lege: *habuisse anserem*. De Lacyde altero Cyrenæo dixi supra cap. II. in Platonicis.

Lamprias Plutarchi frater. Vide II. 2. sympos.

Lampryon discipulus Stratonis Physici, ut colligitur ex ejus testamento apud Laert. V. 61. 63.

Leo Byzantinus Aristotelis discipulus, cujus filii *Melantes* & *Pancreon* heredes à Theophrasto instituuntur. Laert. V. 51. 53. 54. 55. 56.

Leo Magentinus Metropolita Mytilenensis, cujus habemus Græce Compendium ex Ammonio in Aristotelem de interpretatione, & commentarium in binos Analyticorum libros.

Lycades. Supra in Lacydes.

Liciscus. Vide infra in Praxitele.

Lycon Astyanactis F. Troadensis, Successor Strabonis Lampsaceni, Olymp. CXXVII. clarus, temporibus Antigoni Gonatæ Macedonis & Antiochi Syriæ Regis (ad qvem venire renuit) & Pergami Regum Attali atq; Eumenis, qvi eum gratia ac muneribus sunt prosecuti. Vide ad Laert. V. 65. seq. Scholæ præfuit Athenis per annos

annos XLIV. id. n. 68. Propter eloqventiam dictus est *Glycon*, qvomodo & apud Plutarchum appellatur. Laert. V. 66. Pro Lycone male *Lysias* legitur in qvibusdam Ciceronis editionibus, ut luculenta illa Hamburgensi Frobeniana, V. 5. de finibus. Perperam qvoqve *Lycus* Peripateticus, apud Clementem II. Strom. p. 416. Aristo Lyconis successor librum fabulis plenum Lyconis nomine inscripserat, cujus meminit Plutarchus initio libri de audiendis Poetis.

Lycones alii duo, qvorum unus frater, alter fratris filius fuit, illius de qvo jam dixi. Laert. V. 69. seq. & 74.

Lycus. Vide paulo ante, in *Lycon*.

Lynceus Samius Theophrasti γνώριμος sive discipulus. Athen. III. p. 100. & VIII. p. 337.

Lysander Hybæs, testis testamenti Theophrastei. Laert. V. 57.

Lysimachus. Infra in *Simachus*.

Lysistratus Thasius, Phidonis F. Laert. V. 57.

Magentinus. Vide supra *Leo*.

Marinus Neapolitanus Procli discipulus, videtur scripsisse in libros Aristotelis de anima, ut è Philopono colligit Patricius p. 140. discuss. Peripatet.

Gerardus Mathisius. Vide supra in *Gerardus*.

Maximus Epirota sive Byzantius scripsit Suida teste περὶ ἀλύτων αἰτημάτων, & ὑπόμνημα εἰς Ἀριστοτέλην. Meminit & Simplicius in Categor. Idem Suidas hunc Maximum eundem facit cum Maximo Juliani ἐκ παραβάτου Magistro. Sed hunc qvem Ephesium vocat distingvit Socrates III. 1. Hist. ut jam notatum præclaro Suidæ interpreti Lud. Kustero.

Pro *Megaclide* apud Tatianum legendum *Metaclides*.

Melantes. Vide supra in *Leo Byz*.

Menander Comicus, Theophrasti discipulus. Laert. V. 36. Amicus Demetrii Phalerei. id 79.

Menedemus Rhodius Peripateticus sistitur in Codicibus Gellii tam editis qvam MStis, XIII. 5. sed *Eudemi* nomen reponendum esse contendit Vossius de Hist. Græcis pag. 350. Confer Jac. Gronovium ad Gellium p. 580. Aristotelis discipulis (è Gellii ut opinor loco) accensetur Menedemus à Patricio p. 128. & 130. discuss. Peripateticarum, & Jonsio p. 340.

Menelaus Anaus, Steph. Myz. in Ἀναία.

Menephyllus Peripateticus colloqvens inducitur à Plutarcho IX, 6. Sympos. & 14.

Menon Aristotelis discipulus. Vide supra cap. VIII. in *συναγωγή*.

Metaclides Peripateticus, Tatiano laudatus & Suida in Μεταχλείδης.

Metrodorus Maronites, Hipparchiæ frater; antequam ad Cynicos abiret, auditor Theophrasti, teste Laertio VI. 94. & Stobæo serm. XCV.

Metrodorus Theorematicus Theophrasti primum, dein Stilponis auditor Laert. II. 113.

Michael Ephesius & *Michael Psellus*, de qvibus infra libro V.

Midias (Μειδίας) Medicus qvi Lyconem curavit. Laert. V. 72.

Mnason Phocensis, Aristotelis discipulus. Ælian. III. 19. Var.

Mnesigenes Stratonis testamenti curator. Laert. V. 62.

Neleus Corisci F. Scepsius, Aristotelis & Theophrasti, qvi ei libros omnes suos legavit (Laert. V. 52.) auditor. Hic Reges Ægypti primus docuit Bibliothecas condere. Strab. XIII. p. 608. Ab ejus posteris pretio deinceps redemta Aristotelis & Theophrasti scripta. id. pag. 608. & supra in *Apellicon Tejus*. Mnetio Nelei iterum apud Laert. V. 53. 55. 56.

Nicander Alexandrinus teste Suida scripsit περὶ τῶν Ἀριστοτέλους μαθητῶν, qvo ægre carere se professus est jure merito Jonsius p. 339.

Nicanor, qvem generum sibi testamento instituit Aristoteles. Laert. V. 12. seq. Theophrasti ad hunc Epistolas memorat idem V. 50.

Nicephorus Blemides & *Nicephorus Gregoras*, de qvibus infra libro V.

Nicippus Theophrasti discipulus. Laert. V. 73.

NICOLAUS *Damascenus* Augusto perqvam charus, ὡς ἐκ τῶν Περιπάτου, Athen. VI. p. 249. confer Jonsium p. 222. De ejus πολυβίβλῳ ἱστορίᾳ καθολικῇ libris CXLIV. * constante consulendi Montacutius Apparatu qvinto ad Origines Ecclesiasticas. Vossius II. 4. de Hist. Græcis, Hugo Grotius Epistola CCLXIV. (ad Gallos 110.) & H. Valesius in Excerptis Peirescianis qvi duũ viri doctissimi fragmenta Damasceni collegerunt ac latine verterunt. Fragmenta qvidem *de moribus variarum gentium* qvæ à Stobæo servata una cum similibus Heraclidis, subjici solent Aristotelis πολιτικοῖς, vidẽtur petita fuisse è Damasceni συναγωγῇ παραδόξων ἐθῶν, qvam Auctor inscripserat Herodi Judæorum Regi teste Photio Cod. CLXXXIX. In excerptis Peirescianis leguntur etiam præclara ἀποσπασμάτια ex Damasceni

* Vide Athenæum VI. p. 249.

ſceni *libro de vita ſua*, περὶ τοῦ ἰδίου βίου καὶ τῆς ἑαυτοῦ ἀγωγῆς p. 414.ſeq. tum è *libris de vita Auguſti* p. 473. niſi hæc fuit pars καθολικῆς ἱστορίας perinde ut *Aſſyriaca hiſtoria* πολύστιχον βιβλίον Photio memoratum Cod. CLXXXIX. *Tragædias* qvoq; & *Comœdias* cum laude ſcripſiſſe, & in omni genere doctrinæ egregium fuiſſe Svidas retulit. Ex his videtur fuiſſe Σωσαννίς qvam laudat Euſtathius ad Dionyſ. v. 976. Ejus opus *de Philoſophia Ariſtotelis* allegat Simplicius in 2. Cœlo comment. 12. Librum *de Diis* id. in 1. Phyſ. *De Philoſophia prima* id. Paraphraſin *in Ariſtotelis Metaphyſica, libros de cœlo, de anima* &c. Vide Patricii diſcuſſ. Peripatet. lib. X. p. 136. De palmulis ſive dactylis qvas à Nicolao Damaſceno Nicolaos vocavit Auguſtus Imp. agunt Meurſius ad Heſych. illuſtrem p. 168. ſeq. & illuſtris Ez. Spanhemius diſſ. IV. de uſu ac præſtantia numiſmatum.

Nicomachus Ariſtotelis F. Laert. V. 1. Diſcipulus Theophraſti id 39. Vide qvæ ſupra cap. VI. num. XXIX. & Marium Nizolinum IV. 6. Antibarbari Philoſophici, qvi Nicomachum contendit digeſſiſſe ſcripta pleraq; qvæ ſub Ariſtotelis nomine hodie legimus.

Nilus cujus libellus de ratiocinationibus latine prodiit Jo. Baptiſta Raſario interprete. Lugd. 1547. fol. ad calcem Ammonii, Megentini & G. Pachymeris.

Olympiodorus Theophraſti diſcipulus. Laert. V. 57.

Olympiodorus qvem Proclus Anno CHRISTI 484. denatus audivit, teſte Marino in hujus vita c. IX.

Olympiodorus junior cujus Commentarii in Ariſtotelis libros qvatuor Meteoron exſtant Græce cum Joh. Philopono Venet. 1551. fol. & latine Jo. Baptiſta Camotio interprete ibid. 1551. 1557. fol. Alexandrinum ſe indicat in lib. 2. p. 66. Ætatem docet lib. 1. p. 20. teſtatus Cometen ſua ætate conſpectum Anno CCLXXXI. Diocletiani, qvi reſpondet Anno CHRISTI, DLXV.

Olympius Ariſtotelis ſervus. Laertius V. 15.

Olympus diſcipulus Ammonii Saccæ. Porphyr. vita Plotini.

Ophelion Lyconis ſervus. Laert. V. 73.

Georgius Pachymeres, de qvo infra lib. V.

Palæphatus Abydenus, Hiſtoricus, Ariſtotelis diſcipulus, de qvo Svid.

Peripateticus Palatinus in Jo. Sariſberienſis Metalogico plus ſimplici vice memoratus eſt Petrus Abailardus, ut ipſe docet lib. II. c. 17. Confer Jac. Thomaſii τοῦ μακαρίτου diatribam de ſtatu Academiarum

post receptum Aristotelem, qvæ inserta est observationibus selectis Hallensibus T. VI. p. 156.

Pancreon. Supra in *Leo Byz.*

Pasicrates Rhodius Bonæi F. frater Eudemi Rhodii de qvo suo loco, Aristotelis discipulus. Huic qvidam tribuerunt A. τὸ ἔλαττον Metaphysicorum teste Philopono p. 7. Sed deridendos eos qvi librum primum Aristoteli abjudicant ducit Syrianus in lib. II p. 17. ubi observat Aristotelem ipsum eo remittere suos lectores.

Pasithemis Medicus qvi Lyconem curavit. Laert. V. 72.

Phaniades Phalannæus Cretensis. Steph. Byz. in Φάλαννα.

Phanias sive Phænias è Lesbo Eresius * discipulus Aristotelis, ad qvem Epistolam Theophrasti laudat Schol Apollonii lib. 1. v. 36. Laert. V. 38. 50. Scripsit Magistri sui exemplo Categorias, de Interpretatione & Analytica, ut colligas è loco Ammonii qvem supra in Eudemo produxi. Tum librum περὶ Σωκρατικῶν, de qvo confer si placet Jonsium p. 84. Alia ejus scripta perseqvitur Vossius de Hist. Gr. p. 49. cavebis tamen ab errore qvo vir doctus Phaniam juniorem Posidonii Stoici discipulum cum Phania Eresio confundit. Tertium qvoqve Phaniam utroqve vetustiorem observavit Jonsius, pro qvo παραινόμων reo Lysias Orationem scripsit teste Athenæo XII. p. 551. Alius deniqve fuit Phanias Appii Pulchri libertus Cic. III. 1. ad famil.

Phaselites, Aristotelis discipulus cujus meminit Athenæus XIII. p. 569. videtur esse Theodectes.

Philion Alopecensis, testis testamenti Theophrastei. Laert. V. 57.

Philo Aristotelis servus. Laert. V. 15.

Philochorum Atheniensem liceatne Peripateticis annumerare è loco Tatiani, qvod facit Patricius p. 134. discuss. Peripatet. vehementer dubito.

Philocrates Tisameni F. cujus mentio in testamento Stratonis apud Laert. V. 64.

Philomelus Evonymeus, testis testamenti Theophrastei. Laert. V. 57.

Jo. Philoponus Ammonii Hermeæ discipulus, de qvo infra lib. V.

Phi-

* Male Ephesius dicitur apud Svidam & Etymol. in κύρβεις. Perperam qvoqve Koenigius in Bibl. Phaniam Lesbium ab Eresio distingvit. De Ereso Phaniæ ac Theophrasti patria, vide si placet Clariss. Bælium in Lexico.

Philostratus Peripateticus. Macrob. 1. Saturnal. c. 11. At legendum *Theophrastus.*

Phocio Peripateticus. Schol. Comici (legend. *Sotio.*) ad Plutum v. 149.

Phormio Ephesius Peripateticus, derisus ab Annibale qvod homo de Schola ipso præsente per aliqvot horas de Imperatoris officio & de omni re militari dicere instituisset. Cic. de Oratore II. 18.

Phrasidemus Peripateticus, qvem naturalis disciplinæ peritum ex Aristotelis Schola ad se attraxit Stilpo Megarensis, teste Laertio II. 114.

Plato junior, Aristotelis discipulus. Laert. III. 109. Alius item Plato discipulus Praxiphanis. ibid.

Pompylus Theophrasti servus, Philosophus. Laert. V. 36. 54. 55.

Porphyrius, de qvo infra libro IV. scripsit præter Isagogen de qvinqve Vocibus in Scholis Peripateticis decantatissimam, Expositionem in Aristotelis Categorias.

Posidonius Lyconis servus testamento ejus manumissus. Laert. V. 73.

Praxiphanes Rhodius. Strab. XIV p. 655. Theophrasti discipulus, Procl. 1. in Timæum. Præceptor Platonis junioris Peripatetici. Laert. III. 109. Scripsit diatribam de Poetis, qva colloqventes induxit Platonem veteris Academiæ principem & Isocratem. id. III. 8. Videtur hic Praxiphanes laudari à Demetrio de elecutione sect. 57. seq. Praxiphanes ἐν τῷ περὶ ἱστορίας, Marcellin. in Thucydidis vita. Alius Praxiphanes Dionysiphanis F. Mytilenæus qvi primus Grammaticus dictus est. Clem. 1. Strom. p. 309. Praxiphanes Sophoclis Scholiastes. Schol. ad Sophoclis Oedipum Colon. v. 894. Praxiphanes qvem audivisse fertur Epicurus. Laert. X. 13.

Praxiteles, apud Auctorem Vitæ Aristot. à Menagio editæ: Διάδοχοι δὲ αὐτοῦ τῆς σχολῆς κατὰ τάξιν ἐγένοντο οἵδε· Θεόφραστος, Στράτων, Πραξιτέλης, Λύκων, Ἀρίστων, Λύκισκος, Πραξιφάνης, Ἱερώνυμος, Πρύτανις, Φορμίων, Κριτόλαος.

Premigenes Mytilenæus. Galen. V. 11. de sanitate tuenda.

Priscianus Lydus, cujus exstat commentatio in Theophrastum de sensu. Vide supra cap. IX. num. 15.

Procles & Demaratus Aristotelis è filia nepotes, discipuli Theophrasti. Sextus 1. contra Math. p. 51.

Proclus Lycius primum audivit Olympiodorum Peripateticum, & libris

bris duobus de motu Aristotelicam doctrinam de hoc argumento in compendium redegit. Videtur etiam in libros de cœlo & elementis scripsisse, ut è Philopono colligit Patricius p. 141. discuss. Peripatet.

Prosenes Longini æqvalis. Vide Eusebium X. 3. præparat.

Prytanis. Vide supra in Praxitele.

Michael Psellus, de qvo Libro V.

Ptolemæus Peripateticus, cujus meminit Porphyrius in Plotini vita, Sextus Empir. 1. contra Math. p. 13. & 15. & Scholiastes ineditus ad Dionysium Thracem. Forte non diversus à Ptolemæo Ascalonita de qvo dixi nonnihil lib. II. c. V. atqve infra lib. IV. ubi de Ammonii libello *περὶ ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων.* Cæterum à Simplicio in libros de cœlo ubi Ptolemæi *περὶ στοιχείων* & *ὀπτικὰ* commemorat, non puto notari Ptolemæum Peripateticum, ut in mentem venit Patricio p. 137. discuss. Peripatet. sed Claudum Ptolemæum Mathematicum celebrem, de qvo suo loco.

E Regibus *Ptolemæis* à Peripatetica doctrina non alieni fuere *Ptolemæus Lagi*, qvi Theophrastum ad se arcessivit. Laert. V. 37. & *Ptolemæus Philadelphus*, Stratonis Physici, qvem LXX. talentis donavit, institutione usus. id. V. 58.

Python cujus mentio in testamento Lyconis. Laert. V. 70.

Rufinus Cyprius. Lucian. in Demonacte.

Satyrus sub Ptolemæo Philometore clarus, de qvo Jonsius lib. II. c. 11. & Vossius de Hist. Gr.

Simachus inter Theophrasti discipulos refertur à Patricio ex latina versione Athenæi VI. p. 252. sed in Græco rectius est Lysimachus, Ἀττάλου δὲ βασιλέως ἐγένετο κόλαξ καὶ διδάσκαλος Λυσίμαχος ὃν Καλλίμαχος μὲν * Θεοδώρειον ἀναγράφει, Ἕρμιππος δὲ ἐν τοῖς Θεοφράστου μαθηταῖς καταλέγει. Confer de hoc Lysimacho Jonsium lib. 1. cap. 2.

Simplicius Ammonii Hermeæ & Damascii discipulus natione Cilix; cujus eruditissima in varios Aristotelis libros commentaria Græce exstant. De hoc dixi infra lib. V.

Sisinnius Episcopus Novatianus Peripateticis à qvibusdam accensetur qvia apud Sozomenum VIII. 1. & Socratem VI. 22. dicitur fuisse

ἀνὴρ

* Callimachus in suis πίναξι φιλοσόφων hunc Lysimachum retulerat inter discipulos Theodori Athei.

αἰὴρ ἐλλόγιμος ὅτι μάλιστα καὶ φιλοσόφων δογμάτων καὶ τῶν ἱερῶν λόγων ἐπιςήμων, καὶ πρὸς διαλέξεις ἐπιμ@.

Socrates Bithynus, Laert. II, 47. Fuit & Aristotelis qvidam Magister Socrates diversus à celebri illo qvem audivit Plato, De eo Menagius ad laudatum Laertii locum.

Sosigenes Alexandri Ægæi præceptor, de qvo dixi supra cap. V. §. 21. Andronici eum Rhodii discipulum fuisse suspicatur Patricius p. 134. discuss. peripatet.

Sotion Alexandrinus Apollonii Peripatetici frater natu minor, Plutarch. περὶ φιλαδελφ.

Sotion ex Peripatetica disciplina haud sane ignobilis vir fuit. Is librum multæ variæqve Historiæ refertum composuit eumqve inscripsit Κέρας Ἀμαλθείας. Gell. lib. 1. c. 8. è cujus loco videtur & apud Scholiasten Aristoph. & Varinum in Λαΐς pro Phocionis Peripatetici nomine nomen Sotionis reponendum. Confer Jonsium II. 10. Sotionem laudat Simplic. in Categor.

Staseas Neapolitanus. Ciceronis familiaris lib. de Oratore c. 22. seq. V. 2. & 25. de finibus.

Strabo Geographorum Princeps Stoicis licet addictior testatur se cum Boetho Sidonio apud Andronicum Rhodium συμφιλοσοφῆσαι τὰ Ἀριστοτέλεια. XVI. p. 757.

Strato Alexandrinus, Laert. V. 61.

Strato Physicus, Patria *Lampsacenus*, Arcesilai F. Theophrasto successit Olymp. CXXIII. & Ptolemæi Philadelphi Præceptor fuit. Vide qvæ ad Laertium V. 58. seq. ubi & scriptorum Catalogus, inter qvæ est Epistola ad Arsionen conjugem Ptolemæi. In testamento qvod ibidem num. 62. seq. legitur, Scholæ successor à Stratone Olymp. CXXVII. designatur Lycon, de qvo supra suo loco. In libro περὶ τοῦ ὄντος, devinivit τὸ ὂν διαμονὴν τῶν ὄντων, qvod reprehendit Proclus IV. in Timæum p. 242. 243. Materiæ tribuit facultatem plasticam & spermaticã in qva libet ejus particula latentẽ, cujus, licet sensu atqve intellectu destitutæ, vires omnis generis efformentur atqve iterum in eam recidant & corrumpantur, ut vita qvoq; & sensus atqve intellectus sint nihil aliud qvam formæ, accidentia, πάθη & qvalitates materiæ. Confer Rad. Cudvvorthi systema νοητὸν universi p. 107. seq. Librum qvo probavit sensũ non esse sine intelligentia, memorat Plutarchus de soller-

Iertia animal. p. 719. Idem Plutarchus contra Colotem p. 1215. eum ab Aristotele in plerisqve discedere observat, & casui plurimum tribuisse. Vide & qvæ de Stratone ejusqve placitis collegit Patricius discuss. Peripatet. p. 133. & 155. seq.

Syrianus Philoxenus in libros II. XIII. & XIV. Metaphys. Aristotelis scripsit, sive potius Platonem & Pythagoricos contra Aristotelis objectiones defendit. De eo dixi infra lib. V.

Tacbon Aristotelis servus. Laert. V. 15.

Temagoras Gelous Theophrasti discipulus. Patric. p. 132 discuss. Peripatet.

Themistagoras. Alciphron Epist. p. 405. edit Lipsiensis.

Themistius cognomento Euphrades, de qvo infra libro V.

Theodectes Phaselites auditor Aristotelis, *imprimis, ut hic ipse sæpe significat, politus scriptor atque artifex*: Cic. in Oratore c. 51. Ejus artem Oratoriam respicit idem c. 57. 64. Ad hunc Rhetorica scripsit Aristoteles. Vide supra cap. VII. in τέχνη, & Patricium discuss. Peripatetic p. 129. qvi ideo qvod nullius è discipulis in scriptis suis facere solet mentionem, Theodectis autem sæpius meminit, negat eum auditorem Aristotelis fuisse, licet hoc diserte testantur Cicero, Athenæus XIII. p. 566. Suidas atqve alii. Scripsit & λογους ῥητορικους teste Stephano Byz. in Φασηλίς, & inter eos qvi Mausolum pro funere laudarunt primas hic tulit, si Suidæ credimus. Accidit illud Ol. CIII. viginti annis anteqvam Lyceum aperire Aristoteles. Nec major qvadragenario Theodectes fuit cum obiret diem. Qvæ fateor difficulter conciliari possunt cum eorum sententia qvi Aristotelem ab eo auditum affirmant. De Theodectis Tragœdiis dixi lib. II. cXIX. Sed fuit & alter Theodectes prioris F. de qvo adeundus Suidas.

Theodorus Gaza Thessalonicensis latina Aristotelis Problematum, Historiæ enimalium * librorumqve de animalium partibus & generatio-

* Apud Pierum Valerianum lib. 2. de literator. infelicitate p. 70. legas Aristotelis historiam animalium à Gaza oblatam Sixto IV. Pontifici Max. à qvo totum inauratum se iri sperans, aureos vix qvinqvaginta retulerit: unde studiis indignatus suis, numos primum in Tiberin abjecerit mox ipse hujus indignitate rei exculceratus insolabili contabuerit ægritudine. Jovius qvoqve in elogiis p. 94 *Novissime* inqvit, *cum* (Gaza) *nobilissimas lucubrationes in membranis accurate perscriptas Sixto pontifici detulisset, nec pecunia vel ipsius librarii præmio digna redderetur, indignatus subagreste judicium.* Effugere hinc libet, *inquit*, postquam optimæ segetes in olfactu præpin-

tione & Theophraſti de ſtirpibus interpretatione celeberrimus, diem obiit ſupremum A. C. 1478. Dictionem Græcam Ariſtotelis cum latina Gazæ his verbis confert Julius Cæſar Scaliger ad lib. 2. de plantis p. 411. *Ariſtoteles non hominis potius quam naturæ videtur ore loqui. Tanta cum ſimplicitate tantum numerorum conjungit, ut venuſtas nativa, non ambitioſe quæſitus cultus expleat animum paucorum, ſed Atticum illum & Αὐτόχθονα. Sic in hiſtoriis cum pleraque omnia ſcribat; Theodorus additis calamiſtris fuſam, laxam atque etiam turgidam interdum trahat orationem, viſus eſt barbaris quibusdam, qui temere tumultum verborum quæritant, etiam (ſi Deo placet) Ariſtotelem ipſum dicendo ſuperaſſe. Qui tamen hominibus Romanis haud paucis locis Latinæ dictionis puritatem ægre tueri poſſe videatur. Auxerit Gaza literas Latinas, illuſtrarit, deniq; genuerit: damus, cognoſcimus, laudamus, admiramur optimi, atque innocentiſſimi virum ſtudium, merita: non obtrectamus; amamus, ſequimur. At enimvero dicatur melius quam ſit Ariſtoteles locutus loqui, ſuſcitabitur animus eruditorum ad judicandum. Obſervabunt impuras loqvutiones, anxias, peregrinas: καὶ ὡς καλλωπίζειν Atticam illam Palladem auſus ſit. - - Matrona eſt Ariſtotelis oratio, quæ ad ſuum decorem nihil ſibi petat præſidii.*

Theodorus Metochita Nicephoro Gregoræ diſertiſſima in funus ejus Monodia vocatur inter alia ὁ τῆς Ἀριστοτελικῆς γλώττης τοὺς λαβυρίνθους ἁπλώσας. De commentariis ejus in Ariſtotelem, qvarum latina tantum verſio hactenus edita eſt, dicam infra lib. V.

Theodoſius Ammonii diſcipulus, ſocer Zethi qvi Plotini diſcipulus fuit. Porphyr. in Plotini vita.

Theogeton Tragæates, Ariſtotelis diſcipulus. Stephanus Byz. in Τραγαία.

Theon Lyconis ſervus, teſtamento ejus manumiſſus. Laert. V. 37.

Theophraſtus Ereſius Alexandri diſcipulus ex primis, de qvo ſupra cap IX.

pingvibus aſinis ſordeſcunt, *atque ita in Brutios ad ſacerdotii ſacram ſedem contendit.* Idem de Sixto IV. tradunt Scaliger in Scaligerianis ſecundis (ubi male, perinde ut in theatro Pauli Freheri & Eponomylogico Critico Magiro Eybeniano editum eſt *Sixtus* V) Bullartius T. 1. Academiæ ſcientiar. & Artium p. 274. Leonhardus Cozzandus de magiſterio antiquor. Philoſophor. p 119. Adolphus Clarmundus parte IV. vitarum Germanice editarum p. 57. &c. Sed Nicolao V. qvi ante Sixtum fuit & jam A. C. 1455. diem obiit, Gazam inſcripſiſſe Ariſtotelis de animalibus Hiſtoriam, Epiſtola libro præfixa teſtatur.

In discipulorum ejus numero alii deficiunt, alii excedunt. Excedit Franciscus Patricius, qvi p. 139. discuss. Peripatet. affirmat à Laertio tradi Theophrastum plus qvam qvatuormillia auditorū habuisse. Deficiunt editiones & interpretes priores Suidæ, in qvibus ridicule legitur Theophrastum plures habuisse discipulos qvam duos. Verum πλείους ἢ β, non erat apud Suidam interpretandum *duo*, sed *bis mille*, ut pridem ad Hesychium Illustrem p. 159. Jo. Meursius annotavit. Recte hoc ut alia infinita emendatum est in præclara, qva eruditissimus Kusterus nuper nos beavit, Suidæ editione. Laertius V. 37. Ἀπήντων τε εἰς τὴν διατριβὴν αὐτοῦ μαθηταὶ πρὸς δισχιλίους. Hesych. Illustris: λέγεται εἰς τὴν θεοφράστου διατριβὴν φοιτᾶν μαθητὰς πρὸς δισχιλίους.

Theophronius Cappadox, hæresi Eunomianus, qvi in libro suo περὶ γυμνασίας τοῦ νοῦ testatus est Aristotelis se scripta Logica utcunqve trivisse. Vide Socratem V. 24. Sozom. VII. 17. Niceph. XII. 30.

Thesippus Thesippi figuli F. testis Theophrastei testamenti. Laert. V. 57.

Threpta, Theophrasti servus. id. 54.

Timarchus Aristotelis discipulus, cujus mentio in ejus testamento apud Laert. V. 12.

Vegetius Prætextatus, qvi Themistium in utraqve Aristotelis Analytica latine convertit, teste Boethio.

Victorinus Orator, in cujus versionem latinam Isagoges Porphyrianæ idem Boethius est commentatus.

Urianus Syrus, Aristotelicæ Philosophiæ jactator potius qvam Mystes, de qvo Suidas ex Agathiæ libro II.

Xenarchus Seleuciensis, cujus meminit Strabo XIV. p. 640, Simplicius in 1. de cœlo, Alexander Aphrodis. &c.

E fœminis Peripateticam Philosophiam doctis unicam licet memorare *Olympiodori*, de qvo supra, *filiam*, è Mariano in vita Procli c. IX & Suida in Ὀλυμπιόδωρος. Nam *Theodoram* cui Damascius vitam Isidori inscripsit, sororesqve Theodoræ ab Isidoro & Damascio institutas nescio an Platonicis rectius adscripseris, ut supra facere me memini, vel certe illis, qvæ variarum sunt sectarum dogmatis imbutæ.

Inter hostes Aristotelis & Peripateticorum singulares nomen suum professus est Antonius Caracalla Imp. qvi συσσίτια eorum Alexan-

xandriæ sustulit, atqve immunitatibus eos privavit teste Dione lib. LXXVII. p. 873. Caracallæ addi potest Leo Isaurus, de qvo Zonaras T. 3. Chron. p. 85. refert qvod domum in qvo alebantur Philosophi, & ipsos eorumqve præfectum sive Doctorem Oecumenicum & Bibliothecam illorum exusserit, qvia Iconoclastarum sententiam probare noluissent.

CAPUT XII.

De versionibus Græcis Librorum Veteris Testamenti.

Ante LXX. *Interpretes de nulla græca versione certo constat.* 1. *De* LXX. *Interpretibus, Aristeæ liber, dubiæ fidei. Ejus editiones & versiones.* 2. *Historia* LXX. *Interpretum pluribus obsepta fabulis, & veterum scriptorum ἀντιλογίαις.* 3. *Num quinque tantum fuerint interpretes, & num Pentateuchum duntaxat, & è qua lingua, an omnes V. T. libros, atque etiam* LXXII. *Apocryphos verterint.* 4. *Utrum hodie supersit* LXX. *Interpretum translatio, ac de versione, quam sub Herode concinnatam suspicati sunt viri quidam docti.* 5. *Versionis Græca, quæ* LXX. *Interpretibus hodie tribuitur, editiones.* 6. *De versionis illius fide & auctoritate.* 7. *De versione græca Aquilæ, quam veteres intelligunt quandoque ad Hebraicum provocantes.* 8. *De versione Symmachi, quam videntur veteres intelligere, cum provocant ad Codicem Samaritanum.* 9. *De versione Theodotionis.* 10. *De quinta & sexta versione auctorum sine nomine. Locus ex inedito Josephi Hypomnestico.* 11. *De Origenis editione in Hexaplis instructa Obeliscis & Asteriscis.* 12. Κοινὴ, *editio* LXX. *Interpretum ante Origeniana. ibid. De tetraplis, Hexaplis & Octaplis Origenis. Specimen Hexaplorum, Caput I. Geneseos.* 13. *De editionibus græcæ versionis, quas laudant veteres sub nomine Luciani, Hesychii, Eusebii.* 14. *De Hieronymi versione latina translationis græca* LXX. *Interpretum, ac de græca versione latinæ Hieronymi interpretationis.* 15.

I.

POst tot viros eruditos dicendum etiam nonnihil mihi est de græcis divinarum literarum Interpretibus, ut lectori græcorum omnis generis scriptorum veterum notitiam in hoc Volumine inqvirenti, etiam de sacris hisce, qvæ scitu digna sunt, compendio saltem offerantur. Initio qvidem admodum incerta esse existimo, qvæ de versione græca librorum antiqvi fœderis diu ante LXX. Interpretes à nescio qvo composita, & Pythagoræ, Platoni, aliisqve Græcis lecta tradit Aristobulus, apud Clementem Alex. 1. Strom. p. 342. & Eusebium XIII. 12. præparat. p. 663. Licet huic testimonio plurimum tribuunt cum alii, tum R. Azarias apud Buxtorf. lib. de punctorum antiqvitate, p. 130. & non ita pridem Clariss. G. Vockerodt in Exercitatione de Notitia divinarum scripturarum apud Gentiles. * Manifestus qvoq; error est Rufini, qvi in epistola Demetrii apud Josephum XII. 2. verba: συμβέβηκε δ᾽ αὐτὰ καὶ ἀμελέστερον ἢ ἔχει, σεσημάνθαι interpretatur sic: *contigit etiam minus diligenter eam, quam habent, transferri.* In libro Aristeæ hic locus ita legitur: τυγχάνει γὰρ ἑβραϊκοῖς γράμμασι καὶ φωνῇ λεγόμενα, ἀμελέστερον ἢ καὶ οὐχ ὡς ὑπάρχει σεσήμανται, qvorum sententia est: constat enim literis lingvaqve Hebraica, sed negligentius, neqve ita ut (ab auctoribus) se habent, scripta interpunctaqve sunt. Nec minus aperta Serarii hallucinatio, qvi in Prolegom. Bibl. c. 16. qvæst. 1. græcam versionem sacrorum librorum, qvam sub Ptolemæo Lagi compositam tradunt Irenæus & Theodoritus, à translatione LXX. Interpretum, qvam sub Philadelpho concinnatam reliqvi omnes affirmant, distinguit. Admodum lubrica itidem videtur conjectura viri præclarissimi Joh. Henrici Hottingeri, qvi in thesauro Philologico p. 282. & in fasciculo p. 146. & in exercitationibus anti Morinianis p. 29. Græcam Samaritanorum versionem septuaginta-virali græca antiqviorem olim ex[illegible]se, Græcisqve Ecclesiæ doctoribus sub Σαμαρειτικοῦ nomine laudatam opinatur. Verum, qvæ ratio nos qvæso moveat, ut tam antiqvam illam esse arbitremur, cum præipue, ut infra declarabo, credibile sit per Samariticum veteres intellexisse versionem græcam Symmachi. Porro Scripturas in græcam lingvam ante Ptolemæum translatas negat Augustinus VIII. 11. de Civ. Dei.

II. Vetu-

* Jenæ A. 1689. 4. Confer. si placet Bibl. Universal. T. XVII. p. 440. & doctiss. Hodyum de Bibliis Original. p. 572.

II. Vetustissima igitur, de qva certius paulo constat, est versio græca librorum antiqvi fœderis, qvæ per annos amplius mille & septingentos celebris fuit sub nomine LXX. *Interpretum.* Antiqvissimus omnium, qvi historiam hujus interpretationis scripto consignarunt, haud dubie est Autor notus sub nomine *Aristæi* sive *Aristea*, qvi se Ptolemæi Philadelphi Regis Ægypti ministrum & cum Andrea Regis ejusdem ἀρχισωματοφύλακι, ad Eleazarum Pontificem, librorum sacrorum Interpretumq; impetrandorum causa à Rege missum refert. Hujus liber ad *Philocratem* fratrem etiamnum exstat, qvo tota res fuse exponitur, nomina LXX. Interpretum, Regis in illos munificentia, qvæstiones à Rege eisdem in convivio propositæ, ipsorumq; responsiones prolixe referuntur. Hunc Eusebius IX. 38. præparat. vocat περὶ τῆς ἑρμηνείας τοῦ τῶν Ἰουδαίων νόμου. Primus *latine* vertit Pauloq; II. Pontifici dicavit Matthias *Palmerius* Vicentinus, cujus versio qvibusdam antiqvioribus latinis Bibliorum editionibus præfigitur, ut Romanæ A. 1471. fol. & Norimbergensi anno 1475. Prodiit deinde sæpius tum seorsim, ut Colon. 1578. 8. cum commentario qvalicunqve *Jacobi Middendorpii:* tum una cum aliis scriptis, Ut Basileæ A. 1536. 8. cum Olympiodoro & Gregorio Neocæsar. in Ecclesiastem: atq; etiam in Micropresbytico Basil. 1550. fol. sed & in Bibliotheca Patrum Parisiis edita, tomo 7. atqve Coloniæ, tomo 1. & Lugduni, tomo 2.

Græce primus ex Codice, qvem in Italia acceperat, edidit & Huldrico Fuggero dicavit *Simon Schardius*, adjuncta separatim versione latina meliori *Matthiæ Garbitii*, Professoris græcarum literarum in Academia Tubingensi paulo ante defuncti, & variis lectionibus è Codice Vaticano collectis. Basil. 1561. apud Oporinum 8. Hanc editionem secutus sum, cum Aristeæ librum græce & latine subjungerem editioni Josephi Lipsiensi, qvæ titulum præfert Coloniæ A. 1691. fol. ubi & notas meas breves ad compendium Aristeæ in Josephi Historia Lib. XII. cap. 2. obvium reperies. Aristeam græcolatinum *Eldani de Parchum* Obotritæ Francof. 1610. memoratum Imbonato in Bibliotheca Ebræo-latina pag. 347. & Heidenreichio in Pandectis Brandenburgicis pag. 271. necdum vidi. Novam editionem hujus scripti receperat vir doctiss. *Is. Vossius*, qvo anteqvam promissa exsolvisset defuncto *Oxonienses* Anno 1692. 8. edidere Aristeæ librum, servata Garbitii versione locis qvibusdam emendata, & præmissis veterum testimoniis de septuaginta interpretibus cura Eduardi potissimum Bernhardi. Hanc editionem secuti sunt, operibusqvè suis scri-

ptum integrum Græce & Latine inseruere viri duo præstantissimi, qvi in Belgio & Anglia Aristeam scriptorem supposititium & universam ejus narrationem confictam ac commentitiam esse nuper ostenderunt, *Humfredus Hody*, lingvæ græcæ Professor Regius & Archidiaconus Oxoniensis in libris IV. de Bibliorum textibus Originalibus, versionibus græcis & vulgata latina; Oxoniæ è theatro Sheldoniano 1705. fol. & *Antonius Van Dale*, Medicus ac Philologus Harlemensis in dissertatione super Aristea de LXX. Interpretibus, Amstelod. 1705. 4. Addamne his, qvod *Johannes Drusius* LXXII. Interpretum responsa Regi Ptolemæo reddita ex Aristea, Garbitii versione servata, latine edidit libro secundo Apopthegmatum Hebræorum. Franeqveræ A. 1591. 4.

Compendio historiam de LXX. Interpretibus ex Aristea refert Rabbi *Gbedalias* in Catena Cabbalistica fol. 23. 24. Versione liberiori Hebraica Aristeam interpretatus est *R. Azarias de Rossi* sive *de Rubeis* Ferrariensis sub titulo הדרת זקנים *Decor senum*, Mantuæ 1574. in Opere cui titulus מאור עינים *Lumen Oculorum*. Conf. Joh. Morini Exercitat. Biblicas p. 181. & Julium Bartoloccium Bibl. Rabinicæ T. 1. p. 437. Hottingerum Bibl. Or. p. 49.

Germanice vertit Justinus Goblerus de Sanct. Gvvere U. J. D. A. dicavitqve Philippo Hassiæ Landgravio A. 1561. Recusa est hæc versio Amstelodami A. 1631. 12. D. Simonis Schardii versio Germanica edita A. 1619. 8. Mühlhusæ.

Gallice lucem vidit per Gvil. Paradin. Lugd. 1552. 12.

Italice subjectus libris V. T. in versione Bibliorum Italica, qvam A. 1471. edidit Nicolaus Valermus Venetus, Abbas Benedictinus Ord. Camaldulensis monasterii S. Michaelis de Lemo. Eadem Biblia recusa A. 1477. & 1541. Prodiit & Aristeas Hetrusca lingva nescio qvo interprete, Florentiæ 1550. 8.

Hunc ipsum esse librum, qvem legit olim & sub Aristeæ nomine laudat Josephus, & ex qvo nominatim compellato historiam de LXX. Interpretibus referunt vel perstringunt Tertullianus c. 18. Apologet. Eusebius VIII. 2. seq. præparat. Georgius Syncellus p. 272. seq. Auctor Chronici Paschalis p. 173. Joh. Zonaras aliiqve nonnulli, vel collatio sola lectori perspicue demonstrabit.

At ab Aristeæ qvalis hodie exstat non minus qvam à Josepho & Eusebio immane qvantum discrepant, qvæ ex Aristea refert Epiphanius lib. de ponderibus & mensuris sect. IX. seq. Diversa qvoqve sunt, qvæ habet Pseudo-Josephus Gorionides III. 2. Diversa insuper nomina

LXX.

LXX. Interpretũ occurrunt in epiſtola VII. pſeudo Damaſii ad Hieron. *Cogitavi frater amatiſſime, & in Chriſto ſemper ſacerdos, ut ſecundum ſeptuaginta Interpretes id eſt Matthiam & Ptolemaum, Muchium, Sacreum, Hydronium, Pamphilium, Zoaſtirem, Didymum, Sanium, Epiphanium, Ciatrem, Simonem & cateros in quantum noſtra recurrit conſcientia, de ſeptuaginta invenire veſtigia.* Diverſum qvoq; narrationis filum & diverſas Ptolemæi & Hebræorum epiſtolas exhiberi à Matthæo Cigala Cyprio in nova Synopſi hiſtoriarum ſermone Græco-barbaro conſcripta, iterumqve alias epiſtolas exſtare in Petri Comeſtoris Hiſtoria Scholaſtica, notavit Humfredus Hody libro & capite primo operis paulo ante laudati. Utrum vero hi vel ingenio tantum indulſerint ſuo, vel ex memoria rem ferentes tam varia confinxerint (nam nec Joſephus ex aſſe cum Ariſtea conſpirat) vel diverſũ ſub Ariſteæ nomine codicem, qvod doctiſſimo Hodio videtur & à juniore qvodam confictũ ad manus habuerint, lectoris judicium eſto

Veram eſſe Ariſteæ narrationem, & ab Ariſtea Ptolemæi hyperaſpiſte ſive cuſtode corporis vere ſcriptam, Joſepho, Euſebio aliisq; antiqvis pridem accredidere pleriqve eruditorum, Brianus Waltonus prolegom. IX. ad Bibl. polyglotta §. 4. Iſaacus præcipue Voſſius libro de LXX. Interpretibus c. 4. ejusq; appendice & in appendice ad Melam p. 58. ſeq. ubi librum ab Humfredo Hodyo adverſus hiſtoriam Ariſteæ editum Oxoniæ 1686. 8. ex inſtituto impugnat. Aſſentitur Voſſio Nicolaus qvoqve Nourritus in apparatu ad Bibliothecam maximam Patrum libro 1. diſſ. 12. c. 1. Sed fateor re diligenter expenſa probabiliorem mihi videri ſententiam eorum, qvibus Ariſteæ liber videtur commentum Judæi alicujus Alexandrini ante Chriſti tempora, & anteqvam Ariſtobulus ſcriberet, concinnatum ad auctoritatem verſioni Græcæ ſacrorum librorum, qvæ inter Judæos Helleniſtas obtinebat conciliandam. Hoc jam pridem ſuboluit acutiſſimo Joſepho Scaligero ad Euſebii Chron. num. MDCCXXXV. p. 133. & epiſtola XIV. ad Segvinum, ſuffragantibus ex ipſa Eccleſia Romana (ne Lud. Capellum & Proteſtantes alios qvam plurimos laudem) H. Valeſio ad Hiſt. Eccleſ. Euſebii pag. 95. Rich. Simone lib. II. Hiſt. Criticæ V. T. cap. 2. & Elia du Pin in Prolegomenis ad Biblia lib. 1. c. 6. §. 3. p. 176. ſeq. Præcipue vero ſumma ope & conqviſitis diligenter argumentis hoc anniſi ſunt duum viri ſupra laudati Hodius & Van Dalen, ut demonſtrarent, parum ineſſe fidei univerſæ de LXX. Interpretibus à Ptolemæo arceſſitis traditioni, adeoqve veram eſſe priorem Iſ. Voſſii ſententiam, qvi in

in notis ad Barnabæ Epiſt. librum de LXX. Interpretibus allegans, non Ariſteam ſed pſeud-Ariſteam appellavit. Ariſtæum ἐν τῷ περὶ Ἰουδαίων laudat & ex eo qvædam de Jobo refert Alexander Polyhiſtor apud Euſebium IX. 25. præparat. Evangel. eundem ut videtur Ariſteam innuens.

III. Eqvidem adeo incredibilia & pugnantia ſunt, qvæ de LXX. Interpretibus in Ariſtea, Philone, Joſepho, & aliis veteribus leguntur, ut nec cum cæteris hiſtoriarum veterum monumentis, nec cum temporibus moribusqve Ptolemæi, ac Demetrii Phalerei, nec cum inſtitutis gentium facile poſſint conciliari, nec deniqve ſecum ipſa ſatis conveniant, qvod à viris illis doctis prolixe eſt oſtenſum. Si qvis igitur cogitet Judæos inter gentes illa ætate admodum contemptos, viciſſim amplificandis rebus ſuis etiam per fabulas* pronos, profecto is magis magisqve detrahet narrationi illi per ſe parum veriſimili fidem, cujus partem jam olim auſus eſt explodere Hieronymus, rejectis cellulis, qvibus incluſos interpretes narrant alii vel ſingulos, ut Juſtinus, Irenæus, Clemens, Cyrillus Hieroſol, Auguſtinus, Gorionides &c. vel binos, ut Epiphanius & Novella 146. Juſtinianus Imperator, aliiq; apud Hodium p. 152. ſeq.

IV. Mirus qvoqve eſt Judæorum ipſorummet de illa verſione diſſenſus. Nam cum LXXII. Interpretes arceſſitos, è ſingulis tribubus ſcilicet ſenos ab Eleazaro miſſos Ariſteas referat, Gorionides his addit Eleazarum ipſum: At Talmudici in tractatu Sopherim c. 1. §. 7. vocant מעשה בחמשה זקנים ** *opus quinque ſeniorum*, qvi ſcripſerunt Ptolemæo Legem græce. Mox in eodem tractatu c. 1. §. 8. *Alia hiſtoria de Ptolemæo Rege, qui congregavit* שבעים ושנים זקנים *ſeptuaginta duos ſenes, & collocavit eos in* LXXII. *domibus, nec revelavit eis, cur convocarit*

* Tale eſt, qvod de Alex. M. Hieroſolymam intrante, venerante ſummum ſacerdotem & in templo immolante legitur apud Joſephum, & refellitur ab Antonio Van Dalen libri laudati cap X Nec minus, qvod Talmudici fabulantur Jonathane Legem in linguam Chaldaicam transferente aves ſuper ipſum volantes concidiſſe mortuas, muſcas circumrepentes divinitus exuſtas &c id. p. 165.

** Jacobus Capellus ad Hebr. III 8. *Verſionis, quæ Ptolemæo Philadelpho data eſt, non unus fuit auctor. Ea vulgo dicitur* L.XX. *Seniorum, ſed tripice, quod ſcilicet facta ſit à legatis LXX. virali, quod Hieroſolymis erat, Synedrii. Hos vero legatos fuiſſe non ſeptuaginta ſed quinque, diſcimus ex Talmudis tractatu de Scribis c* 1. §. 7. *Has quinque partitas operas inter ſe colligimus ex eo, quod unam eandemque vocem vidimus aliter atque aliter redditam nulla neceſſitate.* Johannes Morinus parum veriſimiliter Exerc. Bibl. p. 187. per opus quinque Seniorum intelligit quinque diverſas, quibus Chriſtiani olim uſi ſunt græcas librorum antiqui fœderis verſiones.

carit illos (in Ariſtea & Joſepho contrà legas Regem hoc per literas Eleazaro ſignificaſſe) *ſed ſeparavit unumquemque eorum* (Ariſteas & Joſephus teſtantur conjunctim illos interpretationem concinnaſſe) *& dixit: Scribite mihi legem Moyſis Magiſtri veſtri. Tunc ſuggeſſit Deus conſilium in corda ſingulorum, ut congruerent ſententiæ eorum in ſententiam unam. Exaraverunt ergo ipſi Legem quilibet ſeorſim.* Idem ſibi perſvaſere Chriſtiani pleriqve, è qvibus Nicetas: *διῃρημένως τὴν τῆς διαλέξεως μεταβολὴν ποιησάμενοι μίαν ἐν ἑκάστοις ἔννοιαν καὶ λέξιν ἀποδεδώκασιν.* Ut ſcilicet de illis valeret locus Exodi XXIV. 9. & 11. *καὶ ἑβδομήκοντα πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ οὐ διεφώνησεν οὐδὲ εἷς.* Viciſſim Ariſteas feſtum in memoriam verſionis hujus ſolenne inſtitutū narrat ad dies vitæ Ptolemæi celebrandum, Philo ad ſua usq; celebratum commemorat tempora, Talmudici in eodem tractatu Sopherim c. 1. §. 7. diem illū teſtatur Iſraeli accidiſſe gravem & luctuoſiſſimum, non minus eo qvo vitulum conflarunt. Ne dicam, qvod ob legem græce ſub Ptolemæo verſam jejunium anniverſarium inſtituerunt die octava menſis Tebeth, de qvo adi Seldenum de anno civili Judæorum c. VIII. totum enim hoc fabuloſum eſſe contendit Hody p. 221. de Bibliis Original. Verſionis Græcæ inſtitutum laudant Ariſteas, Philo, Joſephus; at Herbanus Judæus diſp. cum Gregentio: *κακῶς*, inqvit, *κατέστρεψαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἑκοντὶ τὰς βίβλους τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν, ἵνα πάντας εὐφιλοχωροῦντες ὑμεῖς ἐπισυνίζητε πάντας ἡμᾶς.* Omitto qvod Convivio Interpretes excepiſſe Rex Ptolemæus ab Ariſtea ſcribitur Per dies ſeptem, à Joſepho per dies duodecim, hæc enim à librario vel memoria diverſitas eſſe poteſt. Taceo etiā, qvod Ariſteas aureis literis ſcriptam legem Ptolemæo oblatā narrat, ſed Talmudi in Sopherim librum legis profanari haud dubitant, ſi aureis literis ſcribatur. At non prætereundum, qvod Ariſteas & Joſephus verſionem factam eſſe affirmant ex Hebraico, Philo & R. Arazias è Chaldaico, nonnulli apud R. Gedaliam in Schalſchelet Hakabbala è Syriaco: è Samaritano deniq; Chriſtiani ſcriptores Poſtellus ac Seldenus. Confer Hottingerum theſaur. Philolog. pag 294. - 300. ubi loca colligit, qvibus græca verſio cum Pentateucho conſpirat Samaritano. Neqve in hoc conſentiunt, utrum legem ſolam ſive Pentateuchum, an libros univerſos antiqvi fœderis in Ptolæmei gratiam verterint LXX. Interpretes. Univerſos enim translatos eſſe affirmat * Pſeudo Gorionides, & è Chriſtianis Irenæus

* Fallitur Joh. Morinus. qvi Exerc. Bibl. pag. 187. contendit Talmudicos qvoqve in tractatu Sopherim affirmare, qvod univerſos legis, Prophetarum, & Pſalmorum libros

næus, Clemens Alex. Epiphanius, Cyrillus 1. contra Julianum aliiqve: ſolam vero νομοθεσίαν ſive τὰ τοῦ νόμου, ſolum, inqvam, Pentateuchum Philo ſecundo de vita Moyſis, Ariſteas, Joſephus & tota Hebræorum ſchola apud Hieronym. in Ezech. V. & XVI. & ſecundum caput Michæ, Ariſtobulus item apud Euſebium præparat. XIII. 12. p. 664. & Talmudici in tractatu Megillah & Sopherim, qvæ ſententia probavit ſe etiam viris inter Chriſtianos doctiſſimis, Andreæ inprimis Maſio præf. ad Joſuam, ubi obſervat verſionem Pentateuchi à verſione reliqvorum liqvorum librorum non mediocriter diſſidere & pauciores continere errores. Idem placet Cartvvighto IV. 3. mellificii Hebraici, Uſſerio c. 1. de LXX. Interpretibus, Humfredo Hody pag. 164. ſeq. de Bibliis Original. Sam Petito IV. 8. Var. lect. Alexandro Moro in cauſa Dei p. 147. Antonio Van Dalen de Idololatria pag. 635. ſeq. & libro de Ariſtea pag. 179. ſeq. &c. Epiphanius vero & Credenus ab omnibus exſibilantur, qvorum ille præter univerſos V. T. libros etiam LXXII. Apocryphos, hic decem myriades ſive centum librorum millia, & intra LXXII. qvidem dierum ſpatium à LXXII. viris doctiſſimis Hebræorum tranſlata fabulatus eſt. Confer Hodyum p. 176. ſeq. Hiſce addenda eſt fabula de libris ſacris per LXXII. interpretes in LXXII. gentium lingvas converſis, de qva meminit Goldaſtus ad Paræneticos Veteres p. 369.

V Fuerunt viri eruditi, qvi cum encomia, qvæ à Philone & in Ariſteæ libro & paſſim apud veteres in verſionē LXX. interpretū congeruntur obſervarent, & viciſſim animadverterent Græcam, qvæ hodie ſub illo nomine exſtat interpretationem & Chriſtianis olim lecta eſt, tanqvam parum fidelem rejici à Judæis (Confer Hodium de Bibliis Originalibus p. 241. ſeq.) & plane non eſſe usq; adeo accuratā, ut tantas laudes ferre poſſit, exſtimarunt genuinam LXX. Interpretum verſionē intercidiſſe. Hanc opinionē ſingulari libro de editione LXX. Interpretū Lond. 1657. 4. & Lipſ. 1695. 4. probandā in ſe ſuſcepit Jac. Uſſerius Vir admirandæ doctrinæ, contenditq; variis argumentis ſive conjecturis verſionē illam in Bibliotheca Ptolemæi Philadelphi, cum Alexan-

verterunt LXX. Interpretes. Nam verba *ſcripſerunt ei legem ſeparatim* ſignificant ſcripſiſſe illos legem ſeparatos per cellulas, non vero ut Morinus contendit, ſeparatim reliqvos libros. Ibidem Talmudici, etſi falſo, memorant tredecim loca, quæ in gratiam Ptolemæi interpretes immutaverint, neqve ullus ex illis locis ex alio libro de promptus eſt, qvam ex Pentateucho. Vide ea ſi placet apud Waltonum prolegom. IX. 16. Humfredum Hody p. 170. Hottinger. theſaur. Philoſ. p. 315. ſeq. & Bartoloccium 1. Bibl. Rabbin. p. 462. ſeq.

xandriam expugnaret Julius Cæsar, conflagrasse: postea vero aliam Hellenestis pridem à temporibus Ptolemæi Philometoris freqventatam græcam interpretationem non tantum Pentateuchi (qvem à LXX. interpretibus solum translatum, ut dixi, existimat) sed omnium Propheticorum librorum, cujus jam tum in prologo meminerit Sirachides, Herodis Regis jussu ab aliqvibus Hebraicæ lingvæ peritis recognitam atq; adeo κοινὴ sive publica qvæ exstet Hellenistarum puriorem & integriorem collocatam fuisse in Bibliotheca, qvam novam in Serapeo Alexandriæ instaurabat Cleopatra Regina, & in qvo thesauro librario sua adhuc ætate * superesse versionem librorum sacrorum testari sunt Tertullianus c. 18. Apologetici & Chrysostomus Orat. contra Judaizantes & cum eis jejunia celebrantes T. 6 edit. Savil. p. 373.

At enim non possum mihi persvadere Versionem illam primam celebratissimam in sola delituisse Ptolemæi Bibliotheca, ita, ut hac conflagrante penitus statim aboleretur. Qvin potius à Judæis descripta est in usum græce loqventium, editaq; dimanavit in vulgus, & Sirachidis ætate jam dimanaverat. Josephus, Philo, & scriptores Christiani veteres ad unum omnes ita existimarunt Græcam sacrorum librorum, qva ipsi usi sunt, versionem illam ipsam fuisse, qvam in Ptolemæi gratiam compositam commemorant. Nolo alia in præsenti afferre, qvæ Usserio respondit H. Valesius in Epistola ad eum scripta & notis ad Eusebii Historiam p. 306. seq. subjuncta, tum Brianus Waltonus prolegom. IX. 19. seq. Etiam Lud. Cappellus in calce Criticæ sacræ ex asse satis fecit viro docto alteri, qvi in dissert. de locis parallelis veteris & novi Testamenti genuinam LXX. Interpretum versionem similiter periisse contendit, qvam Evangelistæ & Apostoli semper sint secuti, & ex qva Auctores Christiani versionis Græcæ, qvæ hodieqve exstet, istam suam interpolaverint iis maxime in locis, qvibus ab Hebræa litera illos certo consilio ait discessisse.

Viri perqvam eruditi Franciscus Junius lib 2 contra Bellarmin. de verbo Dei c. 5. sq. & Sam. Petit. (IV. 8.) c. 28. Var. lect. suspicati sunt, Pentateuchum sub Philadelpho; at libros Veteris Testamenti Propheticos & Psalmos sub Herode Rege demum translatos, & ab Essenis qvidem, ut conjicit Petitus, in Græcum idioma fuisse. Alii, ut Serarius, sub Herode concinnatam volunt totius veteris Testamenti versionem novam Græcam, priore scilicet LXX. Interpretum deperdita. Verum,

* Confer Hody. p. 640.

non alium habent hujus ſententiæ ſuæ fundum, qvam locum Juſtini Martyris Apologia 1. p. 72. in qvo niſi lateat error librarii, neceſſe ſit optimi Doctoris parachroniſmum confuſamq; temporum rationem excuſare. Eqvidem Vir inſignis Joh. Erneſtus Grabius in præclara Juſtini editione pro βασιλεύοντι Ηρώδῃ legit ἱερεῖ & mox pro βασιλεὺς Ηρώδης reponit βασιλέυων ἱερεύς, ſed ne cauſer literas longius recedentes, dubito, an Judæorum ſacerdotem atqve iterato qvidem Juſtinus βασιλεύοντα vocaturus fuiſſet. Illam igitur ſub Herode concinnatam verſionem Græcam non minus, qvam translationes græcas ſacrorum librorum Ptolemæo Philadelpho antiqviores commentis adſcribere non dubito. Salvo itaqve aliorum judicio, videtur mihi eſſe exploratiſſimum, non aliam nos habere translationem, qvam veteres omnes & Joſephus ipſe pro ſeptuagintavirali habuerunt, licet varia, ut fit, tractu temporis irruperunt ſphalmata, nec paucæ interpolationes, aliis codicibus plures, aliis pauciores fuerunt illatæ. Compoſitam autem mihi perſvadeo verſionem illam univerſorum librorum antiqvi fœderis, neq; à LXX. viris ſive conjuncto ſtudio & labore, ſive per cellulas diviſis, neq; ab uno eodemq; *(a)* auctore, qvod diverſa nimis ratio *(b)* interpretandi eaſdem phraſes & vocabula evincit: Sed admodum tralatitie, Alexandriæ ut videtur *(c)* à variis, etſi haud multum diverſo fortaſſis tempore, non tam in Regis Ægypti, qvam ſuum Judæorum uſum, qvibus græca familiariora eſſe incipiebant, ut qvando in Synagogis ſive Paraſchæ ex lege, ſive Haphtaræ Propheticæ idiomate Hebraico prælegerentur, ſingulos verſiculos Græca *(d)* poſſet excipere interpretatio. Utrum vero interpretatio illa tota jam perfecta fuerit tempore Ptolemæi Philadelphi, ut veterum ſvadent teſtimonia, an paulo ſerius; vel ſub Ptolemæo demum Philometore, *(e)* qvi in agro Heliopolitano Judæis permiſit templum condere tempore Judæ Maccabæi, impleturus veluti vaticinium Eſaiæ XIX. 19. certo definiri non poteſt: hoc ſaltim negari neqvit, qvod Sirachides nepos cum prologum ſuum ſcriberet ſub Evergete Philometoris ſucceſſore, libri Prophetici jam in Græcam transſcripti lingvam exſtiterunt.

VI. Jam editiones hujus Verſionis breviter enarrare operæ eſt pretium. Sunt autem præcipuæ tres, *(f)* è qvibus reliqvæ omnes profluxerunt.

1. COM-

(*a*) Hody p. 201. ſeq. (*b*) id. p. 204 - 217. (*c*) id. p. 112. ſeq.

(*d*) Confer eundem p. 224 ſeq. 240 ſeq. & p. 175.

(*e*) Ant. Vandalen lib. de Ariſtea p. 167. Hody p. 189.

(*f*) Hody p. 634.

1. COMPLUTENSIS, in Bibliis Polyglottis Complutensibus studio Cardinalis Francisci Ximenii A. 1515. fol. editis & Leoni decimo inscriptis, 6. Volum. qvæ dicuntur constitisse summa aureorum amplius 50000. In his vulgata versio latina posita in medio est, & ex altera parte græca, ex altera parte Hebraica. *Mediam*, inqvit Ximenius præf. ad Lectorem, *inter hos latinam beati Hieronymi translationem velut inter Synagogam & Orientalem Ecclesiam posuimus, tanquam duos hinc & inde latrones, medium autem Jesum, hoc est Romanam sive latinam Ecclesiam collocantes.* Græcis præterea (uti Hebraicis qvoq;) apposita est versio latina interlinearis, qvæ maximam partem debetur Lopidi Stunicæ, Johanni Vergaræ cui libri sapientiales explicandi fu[...]mmissi, & Ferdinando Nunnesio de Guzman, sive Ferdinando N[...] Pintiano, ut testatur Alvarus Gomesius de Castro in vita Ximenii p. 43. & Nic. Antonius Bibl. Hispan. T. 1. p. 293. Græca è variis eximiis Codicibus MSS. recensuerunt, præter eundem Ferdinandum, Demetrius Cretensis, Lopes Stunica & Franciscus Vergara Johannis frater: at sæpius contra librorum scriptorum * fidem immutarunt, qvo magis convenirent cum Hebræo. Versio latina separatim prodiit Basileæ apud Andream Cratandrum A. 1526. 4. & comparet hinc inde mutata etiam in editionibus Bibliorum græcolatinis Basileensibus A. 1550. & 1582. 8. qvatuor Vol. licet græca ipsa referunt editionem (de qva mox) Aldinam. Vestigiis editionis Complutensis præterea insistunt Biblia Regia Polyglotta Antvverp. 1571. fol. Voluminibus octo, in qvibus Hebr. Chald. Græc. Lat. & Novum Testam. Syriace literis Syrorum & Hebræorum descriptum. Occurrunt & ibidem Gvilielmi Sirleti notæ in Græcam Psalmorum editionem.

Biblia Hebræo-Græco-Latina cum notis Vatabli, & ad Apocrypha Claudii Baduelli A. 1588. fol. apud Commelin. & 1596. fol. Genevæ ex officina Sanct Andreanea 2. Volum.

Bibl. Commeliniana A. 1586. 1599. & 1616. fol. 2. Vol. Hebræa & Græca cum latina vulgata & Pagnini, notisqve Vatabli.

Biblia Polyglotta Parisiensia A. 1645. fol. decem Voluminibus, Hebræa, Samarit. Græca, Chaldæa, Syriaca, Arabica & latina exhibentibus.

* Vide Flam. Nobilium præf. ad suam verf. latinam: Usserium de LXX. c. 8 Johannem Morinum Exerc. Bibl. p 202. seq. Walton prolegom. IX §. 28. Rich. Simonem in Catalogo præcipuarum editionum Biblicarum, ad Calcem libri tertii Hist. Criticæ sacræ Vet. Test.

2. ALDINA Venetiis A. 1518. fol. ab Aldo ita, ut in Msto codice invenerat, eoqve licet ab Hebraicis & Latinis codicibus passim dissidente ordine, cura Andreæ Asulani fideliter edita, sine latina versione.

Hanc secutæ sunt *Basileensis* Græca A. 1545. fol. apud Hervag. cum Philippi Melanchthonis præfatione.

Argentinensis Græca A. 1526. 8. 3. Vol. cura *Joh. Loniceri*, sed qvi in ordine ad Hebraicos codices revocando libertatem sibi permisit, ut ejus exemplo deinceps alii.

Basileenses Græcolatinæ 1550. & 1582. 8. apud Brylingerum qvatuor Volum.

Hamburgensis, in Bibliis qvadrilingvibus *Davidis Wolderi* A. 1596. fol. exhibens Hebraica, Græca, latinam vers. vulgatam & Pagnini, Lutheriqve Germanicam.

Francofurtensis Græca præstantissima A. 1597. fol. typis nitidis emendate excusa & versiculis distincta, instructaq; variis lect. & Scholiis à *Francisco Junio*, ut nonnulli existimant, sive ut alii (dubito an verius *) *Friderico Sylburgio* Ordo Aldinæ edit. nonnunqvam immutatus est, & qvatuor penultima Exodi capitula rescissis Aldinis ex Complutensi editione restituta, nec minus pars magna capitis XXIV. Proverbiorum.

Deniq; Francofurtensem una cum notis referens *Veneta* Anni 1687. fol. apud Nicolaum Glycam, sive Dulcem: de qva consule, si placet, Acta Eruditor. T. 2. supplementi p. 275.

3. ROMANA è Msto codice eximio Vaticano mille amplius annorum recensita, adhibitis præterea Veneto Card. Bessarionis, aliisq; vetustis codicibus, è qvibus etiam, qvæ in illo deerant (ut capita prima XLVI. Geneseos, Psalmi CV - CXXXVIII. & libri Maccabæorum) supplere licuit. Auspiciis *Sixti V.* Pontificis, cura *Card. Caraffæ*, Flaminii Nobilii, aliorumqve virorum doctorum ** prodiit græce cum Scholiis græcis per Codices MStos collectis, Romæ A. 1587. fol. typis perqvam nitidis. Hæc editio præ reliqvis purior & integrior merito videtur Viris doctissimis, licet & ipsa suis non destituatur nævis, nec veterem

rem

* Vide Jac. le Long Bibliothecam Sacram p. 430. edit Lipsiensis.

** Richardus Simon in epistolis selectis, lib. 1. p. 179. & 243. testatur in illis Bibliis græcis elaborasse præterea *Petrum Morinum*, tum p. 182. *Joh Maldonatum* & p. 240. *Antonium Agellium*, qvi in suo ad Psalmos commentario testatur in Codice illo antiqvissimo à recentiore manu plurima fuisse depravata ad libros recentiores.

rem ſinceram per omnia referat, ut præter alios Uſſerius c. 8. ſyntagm. de LXX. demonſtravit. Poſt anni ſpatium latinam verſionem à ſe & ab *Antonio Caraffa* elucubratam atq; ex antiqvis Doctoribus latinæ Eccleſiæ, qvantum fieri licuit, collectam, velut in compenſationem perditæ veteris *verſionis Italæ* * edidit *Flaminius Nobilius* Lucenſis, Romæ 1588. fol. additis ſcholiis & annotationibus qvantivis prætii.

Hæc editio græca pariter & latina una cum ſcholiis junctim recuſa eſt, capitumq; verſiculis diſtincta *Pariſiis* A. 1628. fol. 2. Volum. curante *Joh. Morino*, qvi in præmiſſa præfatione hanc longe purius, qvam reliqvas editiones, verba & ſententias LXX. Interpretum referre diſputat. Verſionem latinam in hac Pariſienſi editione occurrentem male ad Morinum velut auctorem refert Lambecius III. commentar. de Bibl. Vindob. p. 16.

Expreſſerunt præterea Sixtinam ſive Romanam, Græco-latina *Londinenſis* in Polyglottis Briani Waltoni A. 1657. fol. 6. Volum. vo in opere præter Nobilii Scholia è Joh. Druſii ſcriptis locupletata djectæ ſunt variæ lectiones ex MSto antiqviſſimo Græcæ verſionis lexandrino, & ex editione Complutenſi & Aldina, tum è MSS. Cotoniano per Geneſin, Cantabrigienſi per libros Chron. Rupifulcaldiao per Eſaiam, & Cardinalis Barberini per minores Prophetas, Andreæ laſii in Joſuam, & Patricii deniqve Junii notæ eruditiſſimæ in græum, qvam parabat è MSto Alexandrino editionem, ſed qvas dolenum eſt non produxiſſe ultra caput XIV. Numerorum.

Græca *Londinenſis* A. 1653. 8. typis nitidis[illegible]d qvæ in ordine ƀrorum, Pſalmorum numero & aliis nonnullis à Romana recedit, ut otavit Uſſerius ſyntagm. de LXX. Interpretibus c. 9.

Cantabrigienſis, itidem græca, Londinenſem preſſo pede ſeens, cum luculenta Joh. Pearſonii præfatione, in qva de uſu & auoritate Græcæ verſionis agit, & loca qvædam illius erudite vindicat 1665. 12. 2. Volum.

Amſtelodamenſis græca A. 1683. 8. è Cantabrigienſi, una cum æfatione Pearſonii viri ſummi ad verbum expreſſa, curante Joh. uſdenio, qvod ipſe teſtatur in Philologo Hebræo mixto p. 32.

Lipſi-

* etus Itala vocatur verſio latina græcæ interpretationis Bibliorum & verſio Novi Teſtamenti, qva ante Hieronymum per Italiam & aliis in locis uſa eſt Eccleſia latina. Confer Walton Prolegom IX. 31. P. Pithoeum de latinis S. Scripturæ interpretibus. Rich. Simonem Hiſt. Crit. V. T. libro 2. c. 11. & lib. 2. Hiſt. Crit. N. T. p. 90. &c. Hodium p. 342. ſeq.

Lipsiensis deniqve, è Londinensi A. 1653. expressa itidem græca A. 1697. 8. cum Scholiis græcis Romanæ edit. locis Scripturæ. Sparallelis & variis lectionibus, eruditaqve præfatione amici nostri Clariss. *Johannis Frickii*, Ulmensis, qvi nomen suum præ modestia dissimulavit, sive primoribus tantummodo literis innuit.

Novam qvidem editionem versionis græcæ ad MStos codices & veterum Ecclesiæ doctorum fidem accuratius recensendam pridem moliti sunt viri doctissimi.

1. *Fronto Ducæus*, ut constat ex ejus epistola ad Tegnagelium apud Lambec. T. 1. commentar. de Bibl. Vindob. p. 192 tum ex Epistola Sarravii CLXXXIX, qvam respicit Colomesius p. 128. Epist. ad Justellum, deniq; è Gassendo in vita Peireskii lib. 3. ad A. 1618. p. 285. seq. cujus verba adscribam: *Quoniam vero Fronto Ducæus parabat eodem tempore editionem codicis græci, literis majusculis scripti, magnumque Bibliorum partem continentis, & ea quidem antiquitate, ut diceretur correctus manu propria Origenis* * *attestantis cum tetraplis mage vetustis fuisse collatum, ideo cum Peireskius probe meminisset exstare apud eundem Cottonum MStum Græcum pretiosissimum, ab usque Theodosii temporibus characteribus etiam majusculis exaratum & à Rege Jacobo mille aureis emtum; ideo, inquam, ut ea editio ex collatione fieret completior, scripsit misitque in Angliam, & fide sponsioneque data Codicem obtinuit, cumque Frontone communicavit.*

2. *Patricius Junius*, qvi versionem græcam Bibliorum recensere voluit è Codice mille & trecentorum circiter annorum, qvem Alexandrinum vulgo vocant, qvia Alexandriâ eum Constantinopolin asportaverat, qvi inde dono ad Carolum I. Angliæ Regem misit *Cyrillus Lucaris*, Alexandrinus primum, deinde CPolitanus Patriarcha. Variæ lectiones hujus Codicis, sed non satis diligenter enotatæ leguntur in Polyglottis Londinensibus: Librum integrum Jobi ex eodem MSto στιχηρῶς antiqvo more expressum edidit idem Junius ante Catenam Græcorum Petrum in Jobum, Lond. 1637. fol. & Junii exemplo *Joh. Terentius* Franeckeræ 1663. 4. una cum Variis lect. Ejusdem Junii commentarius, qvem in Græcam versionem parabat, certe præclarus, sed non ultra caput XIV. libri Numerorum progressus, lucem vidit in Tomo sexto polyglotton Londinensium, ut paulo ante dixi.

3. *Is. Vossius*, qvi instaurandæ à se LXX. viralis versionis spem fe-

* Hoc credat, qvi volet, nam qvæ statim seqvuntur, perspicue, ni fallor, id refellunt.

fecit lib. de LXX. Interpretibus c. 7. p. 7. atqve à Joh. Pearſono in præfat. ad Cantabrigienſem editionem his verbis ad promiſſa exſolvenda invitatur *Quoniam hæc Seniorum verſio etiam S. Hieronymi tempora corrupta fuit atque violata, danda eſt opera, ut ei priſtina puritas reſtitui & redintegrari poſſit. Certum eſt exemplaria quæ habemus, Complutenſe, Aldinum, Romanum, plurimum inter ſe & ab Alexandrino diſcrepare, alios etiam Codices aliquarum S. Scripturæ partium ſatis antiquos nunc cum eorum aliquo, nunc cum nullo convenire. Optime igitur fecerit, qui codices omnes MSS. cum editis diligenter contulerit, qui varias lectiones non tantum ad Hebraicam veritatem examinaverit, ſed cum antiquiſſimorum Judæorum Philonis & Joſephi & vetuſtiſſimorum Patrum ſcriptis comparaverit, ac denique expoſitiones eas, quæ apud Lexicographos Scripturarios* (Heſychium maxime) *etiamnum exſtant, vel potius deliteſcunt, inſpexerit, atque ita nobis editionem* LXX. *maxime puram adornaverit. Quale opus utinam aliquando vir doctiſſimus Iſ. Voſſius, qui optime poteſt, perficeret, ederetque.*

4. *Paulus Colomeſius*, cujus hæc ſunt verba in Epiſt. ad Juſtellum data 3. Oct. 1685. editaqve in appendice Iſ. Voſſii ad Melam p. 129. *S'il plaiſt à Dieu de continuer à me favoriſer de ſa grace, je tacheray de ſuppléer au defaut du Pere Fronton, en donnant l'Edition des Septante de Rome avec le Nouveau Teſtament corrigée en pluſieurs endroits, & enrichie d'un grand nombre de Paſſages paralleles, qui tiendront lieu de commentaire, & qui juſtifieront clairement, que la plus part des mots ſpécieux & des phraſes particulieres qu'employent les Evangeliſtes & les Apotres, ſont ordinairement tirez des Septante.*

Sed cum horum omnium conatibus interceſſerint fata, egregiam ejusmodi operam deniqve perficiendam, publicoque bono præſtandam ſperamus optamusq; à duum viris præſtantiſſimis, LAMBERTO BOS, qvi in Franequerana Academia Humaniones literas cum magna laude docet, & cujus ingenio atqve induſtriæ expolitam propediem luculentam Græcæ Bibliorum verſionis editionem debebimus: tum à præclaræ eruditionis, incomparabilisqve induſtriæ viro JOH. ERNESTO GRABIO, qvi poſt luculentam S. Irenæi, qvam dedit, editionem jam totus in eo eſt, ut græcam LXX. Interpretum interpretationem, qvalis ab Origene recenſita fuit ex Codice Alexandrino potiſſimum Eccleſiæ reſtituat, collato diligenter cum Codicibus manu exaratis & impreſſis, veterumqve Eccleſiæ doctorum ſcriptis & commentariis verſionibus antiqvis & Hebraico deniqve contextu, Aſteriſcos & Obliſcos reducat Origenianos, componat inter ſe loca paralle-

la, tum qvæ in novo fœdere allegantur, deniq; fragmenta cæterarum versionum græcarum singulari studio conqvirat ac comparet. Vide ejus Epist. ab Hodio editam p. 639. libri de Bibliis Originalibus & alteram ad Joh. Millium Clarissimum Virum seorsim excusam Oxoniæ. 1705. 4. qva ostendit libri Judicum genuinam LXX. Interpretum versionem esse, qvam MS. Codex Alexandrinus exhibet. Romanam autem editionem, qvod ad dictum librum ab illa prorsus diversam atqve eandem cum Hesychiana esse. Præterea subnectit triplex specimem novæ editionis LXX. Interpretum cum variis notis & observationibus.

Illustrem qvoqve virum *Ez. Spanhemium* Potentissimi Borussiæ Regis ad Sereniss. Angliæ Reginam legatum ad recensendam & expoliendam Græcam Bibliorum versionem invitavit his verbis Poeta & Orator memoria nostra svavissimus Petrus Francius pag. 255. poëm. posthum.

Versa Interpretibus divina Volumina Grajis
Quando salutifera conciliabis ope?
Iste labor tuus est, qui lingua clarus utraque
Sanabis medica vulnera crebra manu.
Hæc tibi cunctarum sit cura potissima rerum:
Cætera namque homines obligat, illa Deum.
Convenit ætati, doctrinæ convenit isti,
Convenit ingenio non magis ulla Tuo.
Quid quod & exemplar ista quæ vivis in urbe est,
*Misit Alexandri quod pius urbe * pater.*
Nil illo melius, nil illo antiquius usquam
Continet ulla suo Bibliotheca sinu.
Huic insudandum est Libro Tibi. Consule Librum
Et quam conveniant omnia rite doce.
Grajorum justam Seniorum suscipe causam,
Illorum causam suscipe, causa Dei est.
Dignius haud poteris vacuum disponere tempus;
Ulla tamen vacuo si fluit hora Tibi.
Postulat hoc Pietas, virtus Tua, postulat omnis.
Ordo hominum, qui Te, qui studia ista colunt.

VII.

* MS Alexandrinum quod Alexandrinus primum postea CPolitanus Patriarcha Cyrillus misit ad Carolum II. Angliæ Regem, servatur Londini.

VII. *Auctoritas* græcæ, de qva hactenus dixi, versionis magna merito esse debet ac singularis, qvia & antiqvitate præcellit omnes reliqvas Bibliorum versiones, & à tota fere Ecclesia per plures annorum centurias audita propemodum unice est, & pro divina fere habita, qvin à Judæis non paucis adhibita Christi ætate, ut è Philonis & Josephi scriptis apparet, neutiqvam deniqve spreta ab Apostolis ipsis atqve Evangelistis. Nec minor versionis hujus *usus* esse intelligitur, tum ad plurima loca V. T. recte intelligenda, tum ut sciamus, qvæ fuerit sententia Judæorum ante Christi tempora de variis dictis Moysis ac Prophetarum, deinde ad recte tractandos veteres Ecclesiæ doctores, qvorum fere omnium pleræq; interpretationes fundi loco hanc translationem habent. Maxime vero omnium hæc versio conducit ad probe noscendum scriptorum novi fœderis sermonem, qvoniam is, cui LXX. Interpretes familiares fuerint, multa melius in scriptis Evangelicis atq; Apostolicis percipiet atq; interpretabitur, qvam qvi in aliis Græcis scriptoribus multum diuqve fuerit versatus.

Judicio nihilominus opus est, tum ne in tanta confusione Codicum & corruptione, glossema aliqvod, vel Theodotionis aus alterius interpretis ῥῆσιν pro versione Senum amplectamur, tum, ut subscribentes judicio Sirachidis cogitemus, etiam Senes illos in versione sua non per omnia rem acu tetigisse, verum haud raro à vero sacrorum scriptorum sensu aberrasse, qvamobrem Evangelistæ qvoq; & Apostoli non raro neglectis * LXX. Interpretibus loca V. T. ex Hebraico potius allegant. Certissimum eqvidem existimo græcam versionem, qvandoq; fuisse à recentibus scriptoribus reprehensam iis etiam in locis, cum hi potius ipsi essent reprehendendi vel propter Græcæ vel propter Hebraicæ lingvæ ignorationem, longeq; magis propter præposterum ea, qvæ non intelligebant, carpendi studium, qvod *Isaacus* præcipue *Vossius* luculentis aliqvot exemplis in libro de LXX. Interpretibus ejusqve Apologiis, tum *Joh. Pearsonius* in præfat. ad Cantabrigiensem editionem Græcæ versionis demonstravit. At indigna Viro tam erudito præfidentia idem Vossius ab omni penitus errore immunem illam contendit interpretationem, & in responsione ad iteratas Rich. Simonii objectiones eum provocare audet his verbis: *Si vel unum saltem, qui non recte à* LXX. *Inter-*

* Vide Christiani Schotani diatribam de auctoritate versionis LXX. viralis. Franek. 1663. 4. cap. 1. & Hody de Bibliis Original. p. 244. seq.

Interpretibus expressus sit, reperturum se P. Simonius sperat locum, frustra semper est laboraturus, etiamsi mille vixerit annos. Sane aliter judicasset ipse vir doctissimus, si partium studio, qvas semel publice in se susceperat, renunciare voluisset. Aliter etiam judicaverit lector qvilibet, Critices vel maxime, nec minus lingvarum Hebraicæ & Græcæ peritus, qvicunqve versionem hanc cum Hebraicis contulerit, aut attente consideraverit observata virorum doctorum, qvi hoc jam ex parte fecerunt, *Ludovici* præcipue *Cappelli* in notis posthumis ad vetus testamentum (nam in Criticæ sacræ editione caput integrum, qvo LXX. Interpretes examinaverat, à Morino est omissum) tum *Johannis Drusii* in commentariis suis, ne de *Joh. Ligthfoto* dicam, cujus opus, sed vix inchoatum exstat in scriptis ejus posthumis, in qvo discrepantias Versionis græcæ à textu Hebraico digerere & examinare instituerat sub hisce titulis: *Inaniter addita; periculose decurtata: sensum clarum obfuscantia, vitiantia pulcrum. Reddita in sensum alienum. Traditiones Judaicas redolentia. Hebraica retenta. Reddita pro fama Gentis; pro fama textus. Paraphrases. Propria nomina facta appellativa. Numeri male calculati. Locorum nomina recentiora. Vocales male lectæ. Literæ male lectæ. Sensus fœdatus. Variatio nominum. Versus male conjuncti* &c.

VIII. Cum versione illa Senum strenue uterentur Christiani, & ex eadem licet à Judæis composita subinde crebrius intorqvere cœpissent testimonia adversus ipsos Judæos, aliæ deinceps versiones græcæ à Judæis atqve judaizantibus Christianis confectæ sunt. Prima harum est AQVILÆ *(a)* Sinopensis Pontici, qvi ex Ethnico Christianus factus & baptizatus Hierosolymis sub Imp. Hadriano *(b)* à qvo urbi restaurandæ præfectus, ipsius nempe, si Diis placet, Imperatoris socer vel affinis (πενθερίδης) fuisse traditur. Hinc cum Christiani Astrologicas ejus superstitiones probare nollent, circumcisus est, & accessit ad Judæos. Horum proselytus *(c)* factus R. Akibæ in disciplinam se dedit, ut narrat Hieronymus *(d)* posteaq; concinnavit novam græcam libro-

(a) Vide Drusii qvæst. per Epist. 41. Caveum Hist. literar. ad A. C. 128. Tillemont. Hist. Imperator T. 2. p. 511. Hody p. 576. seq. & 235. seq.

(b) Epiphanius de ponder. & mensuris c. 14. Athanasius Synopsi Scripturæ, Euthymius præfat. in Psalm p. 192. edit. Stephani Le Moyne; Chronicon. Paschale p. 255. Glycas p. 240 seq. &c

(c) Irenæus III 24 & apud Eusеb V. Hist. 8. Niceph IV. 14. Eusebius VII. 1. demonstrat. Hieron Catalogo & Epist. de optimo genere interpretandi.

(d) Hieron. in VIII. Esaiæ.

librorum antiqvi fœderis versionem eo qvidem consilio, si Epiphanio (*e*) credimus, *ὅπως διαστρέψῃ τινὰ τῶν ῥητῶν ἐν σκήψεως τῇ τῶν ἑβδομήκοντα δύο ἑρμηνείᾳ*. Ejus versionem avide mox arripuerunt Judæi, ut patet ex suppare propemodum Aqvilæ Tryphone apud Justinum Martyrem & ex Origenis responsione ad Africanum p. 224. qvi notat *φιλοτιμότερον πεπιστευμένον παρὰ Ἰουδαίοις ἡρμηνευκέναι τὴν γραφήν*. Confer Philastrium Hæresi XC. Hieron. Epist. 138. qv. 2. Augustin. XV. 23. de Civ. Dei & Anastasium Hodegi c. VI. p. 49. ubi Aqvilæ versionem vocat *τὴν λεγομένην παρ' ἑβραίοις δευτέρωσιν τὴν περιέχουσαν τῆς ὀρθῆς τῶν ἑβδομήκοντα ἑρμηνευτῶν τὴν ἀναίρεσιν, καὶ τοῦ θείου νόμου κατάλυσιν*, & p. 192. qvo in loco Severum Eutychianum qvod auctoritatem Patrum respuat, dicit *νέον τινὰ Ἀκύλαν*. Publice qvoqve legenda permittitur Judæis ab Imp. Justiniano Novella 146. nec raro à Talmudicis (*f*) laudatur Aqvila, qvi cum *Onkeloso* (*g*) Chaldaicæ interpretationis auctore confundunt. Sed & Christiani scriptores studiosissimum interpretem appellantes diligentiam in eo laudaverunt, ut Origenes p. 44. Philocaliæ (testatur eum *κυριώτατα* h. e. *maxime proprie* reddere libros sacros studuisse) & pluribus in locis Hieronymus (*h*) licet alibi (*i*) eum reprehendit tanqvam contentiosum interpretem, qvod non solum verba sed & etymologias verborum, qvin & *ἄρθρα* atqve *πάρεδρα* & syllabas interpretari & literas *κακοζήλως* fuerit conatus. Idem Aqvilam Judæum, licet qvædam ut Christianum vertisse testatur ad cap. III. Habacuci, & nonnulla LXX. interpretibus melius reddidisse qvæst. Hebr. in Genesin. Libros

(*e*) Epiphan. de ponder & mensuris c. 15. At hoc diserte negat Hieronymus Epist. 73. ad Marcellam, cum hoc ipsum observaturus versionem Aqvilæ cum Hebræo contulisset. Jampridem, inqvit, cum Voluminibus Hebræorum editionem Aqvilæ confero, ne qvid forsitan propter odium Christi Synagoga mutaverit: & ut amicæ menti fatear, qvæ ad nostram fidem pertineant, reperio.

(*f*) Vide Lightfooti cap. IX. appendicis ad horas Talmudicas in 1. ad Corinth. & ejusdem opera posthuma p. 9. Morini Excerc. Bibl. p. 341. &c.

(*g*) Non recte hoc fieri, licet Onkelosi nomen Babylonica dialecto idem sit cum nomine Aqvilæ, scriptores multi Christiani consentiunt. Vide Hottingerum p. 332. Enneadis, Christianum Kortholtum de variis S. Scripturæ editionibus p. 232. Leusdenii Philologum Hebræo-mixtum pag. 43. ac Julium Bartoloccium Bibl. Rabbin. in עיקלס & אנקלוס.

(*h*) Hody p. 176 seq. Caveus parte 2. Hist. literar.

(*i*) Epist. de optimo genere interpretandi & in Esaiæ c. VIII. adde Epiphanium de mensuris ac ponderibus. c. 2.

bros duos Samuelis in unum contraxisse, notatur in duplici Scholio græco apud Cotelerium ad Canonem Apostolicum LXXVI. T. 1. Patrum Apostolicor. pag. 448. Porro secundis curis versionem Bibliorum ab Aqvila emendatam ex eodem Hieronymo discimus in Ezechielis caput IV. *Aquilæ vero secunda editio, quam Hebræi κατ' ἀκρίβειαν nominant.* Meminit ejusdem Agobardus Epist. ad Fredegisum, tum idem Hieronymus iterum in caput IV. & XL. atqve *editiones primæ* in caput XVI. At in Justiniani Novella 146. per Judæorum δευτέρωσιν non intelligenda *secunda Aquilæ editio* cum Is. Vossio in responso ad tertias Simonii objectiones p. 84. Nam neqve Anastasius Sinaita in loco paulo ante memorato secundam Aqvilæ editionem, sed simpliciter versionem ejus, respectu interpretationis LXX. senum τὴν Ἀκύλα δευτέρωσιν vocat, tum verba Imperatoris in dicta novella perspicue ostendunt, eum non loqvi de versione aliqva sacrorum librorum, sed de opere à sacris literis & qvam paulo ante memoraverat concesseratqve Aqvilæ versione plane alieno ac distincto, qvale est opus (*k*) Misnicum, vel qvales Mosis & Akibæ sive Barakibæ, tum Andæ sive Annæ cognomento Judæ & filiorum Assamonæi δευτερώσεις sive traditiones memorat Epiphanius XXXIII. 9. p. 224. Alio sensu δευτέρωσιν accipit Clemens supposititius, ad qvem vide Cotelerii notas Constitut. Apostol. lib. 1. c. 6. Anteqvam vero de Aqvila dicere desino, diligenter animadvertendum, qvod Christiani scriptores freqventissime, qvando ad Hebraicum codicem, Hebræorum ἐξήγησιν vel ad Judæorum ἀντίγραφα (*l*) provocant, non ipsum Hebræum textum, qvem paucissimi propter ignorationem illius lingvæ consulere potuerunt, sed hanc Aqvilæ versionem intelligere.

IX. THEODOTIO Ephesius (*m*) non, ut alii, (*n*) Ponticus, licet Marcionis Pontici forte sectator (*o*) fuit, atq; hinc Ebionita &

(*k*) Ita Petavius ad Epiphan. Morinus Exerc. Bibl. p. 296 seq. Steph. le Moyne ad varia sacra p. 542. Hody p. 577. seq. Rich. Simon &c. atqve ante hos Drusius præf. ad Proverbia Ben Siræ & lib. 1. qvæst. Hebr. 34.

(*l*) Eusebius VII. 1. demonstrat. Evangel. ἐν τοῖς αὐτῶν Ἰουδαίων ἀντιγράφοις κατὰ τὴν Ἀκύλου μεταβολήν.

(*m*) Irenæus III. 24. & apud Euseb. V. 8. Hist. & Niceph. IV. 14 Athanasius Synopsi, Euthymius præf. in Psalmos p. 193.

(*n*) Epiphanius de ponder. & mensuris c. 17. Chron. Paschale p. 263. Josephus Christianus in Hypomnestico MS. apud Hodyum p. 581.

(*p*) & proselytus Judæorum (*q*) condidit exemplo Aqvilæ Pontici translationem alteram sacrorum librorum græcam, qvæ jam exstabat cum Irenæus scriberet M. Aurelio Imperante Anno Christi CLXXVI. vel CLXXVII. (*r*) Symmachi versione tum nondum edita. In hoc autem differebat Theodotionis interpretatio à translatione Aqvilæ, qvod propius accederet ad LXX. viralem (*s*) & inter contentiosi interpretis servile studiũ atq; inter licentiam Symmachi veluti media intercederet. Unde Hieronymus præfat. in Jobum: *Quasi non & apud Græcos Aquila, Symmachus, & Theodotio vel verbum è verbo, vel sensum è sensu, vel ex utroque commixtum & medie temperatum genus trnaslationis expresserint.* Qvoniam vero à LXX. interpretibus minus utroqve discrepabat, hinc *inter novos & veteres medium incedere* ait idem Hieronymus præf. ad Evangelia. Non mirum itaqve videri potest, qvod Origenes editionem græcam cum Hebræo collatam & Asteriscis instructam ex Theodotione potissimum (*t*) suppleverit, aut, qvod liber Danielis (*u*) integer (non tantum caput qvartum, ut Is. Vossio visum) præter multa Jobi loca (*x*) qvæ in versione LXX virali desiderabantur, ex Theodotionis interpretatione jam pridem receptus sit in Ecclesiis, & hodieq; in græcis Bibliis legatur. Threnos (*y*) idem interpres, perinde ut Aqvila in versione sua omiserat, & Estheræ (cujus libri versionem græcam *Lysimacho* * cuidam præter rem tribuunt) additamenta. (*z*) Danielis vero additamenta (*a*) non ipse prim⁹ Theodotio posuit, (ne dũ libros (*b*) qvos vocant Apocryphos collegit pimus) cum in antiqva versione græca invenerit eadẽ Origenes (*c*) & qvandoq; conferat veterẽ illam cum Theodotionis editio-

(*o*) Epiphan. Athanas. Josephus MS. Chron. Paschale, Euthymius.
(*p*) Hieron. in Catalogo ubi de Origene & ad. cap. 3. Habacuci, Suid. in ὠριγένης.
(*q*) Irenæus loco laudato.
(*r*) Dodwell. de success. Pontific XIV. 17. & diss. ad Irenæum IV. 39. seq. I. E. Grabo prolegom. ad Irenæum p. 14. Cave in Hist. literaria S. E. ad A. 175.
(*s*) Epiphan. Hieron. & Josephus MS. apud Hodium p. 52. 588.
(*t*) Usserius syntagm. de LXX. cap. 6
(*u*) Usserius ibid. & Drusius fragment. Vett. Interpret. p. 1206. Hodyp. p. 282.
(*x*) Usserius cap. 8. pag. 95. edit. Lips.
(*y*) Origenes apud Drusium fragment. p. 563.
(*z*) Origenes Epist. ad African. p. 225.
(*a*) Videsi placet Hodyum p. 583.
(*b*) Hodi ibid.
(*c*) Origenes Epist. ad Africam. p. 224.

* An legend. *Symmacho*?

tione. Paralipomenon (*d*) libros & librum primum Maccabæorum (*e*) græce nos hodie ex versione Theodotionis legere, lubrico nimis argumento contenderunt Viri doctissimi. Qvemadmodum nec illis temere habenda est fides, qvi ex nominum conspiratione (Jonathan enim Hebræis idem qvod græcis Theodotio est) hunc eundem esse existimant (*f*) cum Jonathane scriptore Paraphraseos Chaldaicæ. Fevardentius ad Irenæi III. 25. confundit cum Theodoto hæretico, qvem Augustinus c. 33. de hæresibus vocavit Theodotionem. Idem Fevardentius notat Theodotionem nostrum à Nauclero Bergomate, Antonio Sabellico & Platina appellari discipulum Tatiani, sed apud veteres scriptores, ut jam dixi, vocatur sectator Marcionis. *Duas olim fuisse editiones versionis Theodotioneæ, observavit hactenus nemo*, inqvit eruditissimus Hodius. p. 584. Nempe vir infinitæ lectionis non meminerat Huetii, qvi hoc jam annotaverat libro de claris interpretibus p. 153. Sed apud Hieronymum in Jeremiæ XXIX. vocabulum *secundam* non dubito de Aqvilæ versione accipiendum esse, ut fecit etiam Drusius p. 532. fragment. Vett. Interpretum. Irenæi testimonio revincitur sententia Antonii Pagi, de Chronologia & Ecclesiastica Historia meritissimi Viri, qvi Chronicon Paschale secut⁹ existimavit Theodotionis versionem editam demũ anno Christo CLXXXI. in honorem Qvinqvennaliorum Commodi Imp. Vide ejus Criticam Baronii ad jam dictum annum numero IV.

X. SYMMACHUS gente & religione Samaritanus (*g*) postea Samaritanis desertis *περιτμηθεὶς* (*h*) & secundo circumcisus (*i*) Ju-

(*d*) Grotius in Luc. I. 5. & Voss. III. 2. Aristarch. sed ab his discedit Clariss. Hody p. 585. & Rev Joh Franciscus Buddeus parerg. Historico-Theol. p. 41.

(*e*) Buddeus p. 39.

(*f*) Refellit Drusius quæsit. per Epist. 41. & Alexander Morus in Causa Dei p. 118.

(*g*) Epiphan. de mensuris ac ponderibus c. 16. & ex eo Chron. Paschale p. 266. Συμμαχός τις Σαμαρείτης τῶν παρ' αὐτοῖς σοφῶν &c. Athanasius Synopsi scripturæ T. 2. p. 156. Euthimius præf. in Psalmos p. 192. τρίτη ἡ τοῦ Σύμμαχου ὅς ὢν Σαμαρείτης καὶ μὴ τυγχάνων ὅσης ἐβούλετο τιμῆς πρόσεισιν Ἰουδαίοις καὶ δεύτερον περιτέμνεται &c.

(*h*) De præputii adductione per spasterem vide præter Epiphanium loco laudato, interpretes ad 1. Maccab. 1. 17. & 1. Cor. VII, 18. Andream Masium ad Josuæ V. 2. Steph. le Moyne notis ad Varia sacra p. 761. seq. qui de hac attractione putat etiam agi Jerem. IX. 25. Joh. Rhodium c. VI. de acia p. 97 Montacutium T. 1. Originum Eccles. pag. 79. Tan. Fabrum lib. 2. epist. 26. & Thom. Bartholinum de morbis Biblicis cap. 26.

Judæus, deniqve Christianus Ebionita (*k*) post Aqvilam & Theodotionem libros antiqvi fœderis græce interpretatus est Imperante Severo (*l*) etsi Theodotione antiqviorem tradunt nonnulli (*m*) qvoniam scilicet Origenes in tetraplis & Hexaplis Theodotioni Symmachum præposuerat: sed ob hanc causam LXX. interpretes qvoqve Symmacho & Aqvila juniores statuere debuissent, qvos utriqve postposuerat, Theodotionem vero LXX. Interpretibus proximum, ut maxime scilicet interpretatione sua ad illorum transferendi rationes accedentem, junxerat Adamantius. De cætero parum verisimile mihi videtur, Symmachum versionem hanc aggressum esse πρὸς διαστροφὴν Σαμαρειτῶν, ut Epiphani⁹ & Athanasius, & ex his alii scribunt, nisi forte hoc existimarunt ideo, qvia solus Pentateuch⁹ (*n*) admittebatur à Samaritanis, Symmach⁹ autē reliqvos etiam libros Propheticos transtulerat. Potius observandum existimo, Christianos scriptores, qvemadmodum Aqvilam fere innuunt, qvando provocant ad Hebraicum, ita qvando Σαμαρειτικὸν laudant, respicere ad hanc Symmachi Samaritæ versionem, à qvo Pentateuchum ex Samaritico translatum mihi persvadeo: neq; enim Sym̃achi meminisse simul solent veteres, qvando inter diversas interpretationes Samariticum laudant, (*o*) neqve Samaritice callebant antiqvi Patres græci vel latini pleriqve, ne Origene qvidem excepto, ut ex ejus commentar. ad Ezech. IX. 4. observat Huetius p. 29. Origenian. Græca autem si exstitisset diversa à Sym̃achiana interpretatione Samaritici Pentateuchi versio Origene antiqvior, cur, qvæso, eā Origenes in Hexaplis omisisset? Qvod si non omisit, ut visum doctissimo Viro Is.

Uu Vos-

(*i*) Epiphan. ὅσοι ἀπὸ Ἰουδαίων Σαμαρείταις προσφεύγουσιν, ἀντιπεριτέμνονται, ὡσαύτως καὶ οἱ ἀπὸ Σαμαρειτῶν πρὸς Ἰουδαίους ἐρχόμενοι.

(*k*) Eusebius VI. 17. Hist & VII. 1. demonstrat. evangel. Hieron. Catalogo S. E. in Origene & ad c 3 Habacuci Suidas in Ὠριγένης. Hinc Symmachianos pro Ebionæis dictos ab Ambrosio sive qvisqvis auctor commentarii in Galatas, præfat. & ab Augustino lib. 1. c 31. contra Crescon. Grammaticum observat Hodius p. 588.

(*l*) Epiphan. Athanas. Chron. paschale, Euthymius, Glycas p. 242.

(*m*) Epiphanius, Petavius ad Epiphan &c. confer, qvæ contra hos disputat Elias du Pin. prolegom Bibl. T. 1. p. 186. seq. Huetius p. 256. Origenianor.

(*n*) Origenes 1 contra Cels. p. 28. Epiphanius & Damascenus de hæres. Leontius de sectis p 422. itemqve alii.

(*o*) Vide loca collecta ab Hottingero exercitat. anti Morin. § 25 p. 28.-32 qui putat, græcam versionem Pentateuchi è Samaritico confectam ante LXX. Interpretes. Idem tamen p 145. fasciculi & thesaur. Philolog. p. 304. fatetur & ipse Symmachum è Samaritarum Codice Pentateuchum vertisse.

Vossio, (p) qvare veteres scriptores de Hexaplis Origenianis agentes hoc ad unum universi tacent? Super est igitur, ut operi Origeniano inserta fuerit sub Symmachi nomine, vel extra Origenis Hexapla sit lecta. Duplex etiam editio Symmachi olim ferebatur, ut ex Hieronymo in Jerem. XXX. & in Nahum III. pulchre observat Hodius p. 586. Forte igitur priorem harum, qvæ non fuisse videtur in Hexaplis, veteres sub Samaritici nomine laudant. Cæterum Franciscus Junius, qvi Symmachũ tertia vice versionem suam æmulatione Theodotionis recensuisse affirmat, sine antiqvo teste hoc dicit Controvers. de verbo Dei lib. 2. c. 5. Symmachum porro non verborum κακοζηλίαν contentiose secutum, sed sensum potius sensu reddidisse, ideoqve tanto magis perspicuam exhibuisse interpretationem, ex Hieronymo proœm: in Chron. Eusebii, & in Esaiæ I. & V. in Amos III. Ecclesiastæ IX. & qvæstion. in Genesin nec minus è Theodoro Antiocho ad Psal. LV. 7. notavit idem Hodius p. 588. obiter refellens sententiam Lindani, qvi existimavit Psalteriũ græcum hodie nos habere non ex editione LXX. senum; sed ex Symmachi interpretatione: tum eorum, qvi vulgatam latinam, qvæ exstat, Bibliorum translationem ex Symmacho potius vel Aqvila vel Theodotione, qvam ex Hebræo concinnatam fuisse. In Catalogo MSS. Constantini Varini CPolitani qvem Possevinus ad calcem Apparatus sacri & ante Possevinum Verderius ad calcem Bibl. edidit, memoratur *Symmachi Hebræi interpretatio in Psalterium David, & ejusdem interpretatio in omnia volumina veteris divinæ Scripturæ.* Sed opus ipsum nemo fuit hactenus, qvi in lucem proferret. Interdum non parum recessit Symmachus tum ab Hebræo tum à LXX. Interpretibus, ut notat Hieronymus ad Ecclesiastæ XII. 5. *Symmachus nescio quid hoc loco sentiens multo aliter interpretatus est* (nam pro verbis: *& florebit amygdalum, & impinguabitur locusta, & dissipabitur capparis*, ipse reddiderat: *& obdormient vigilantes & dissolvetur spiritus fortitudo.*) *Cujus interpretationem* (Apollinaris) *Laodicenus secutus nec Judæis placere potest, nec Christianis, dum & ab Hebrais procul est, & sequi* LXX. *Interpretes dedignatur.*

Traditur præterea Symmachus hic scripsisse *Commentarios in Matthæum*, qvibus dogma Ebioniticum conatus est confirmare. Eusebius VI. 17. Hist. cujus verba: πρὸς τὸ κατὰ Ματθαῖον ἀποτεινόμενος Εὐαγγέ-

(p) Vossius respons. ad Objecta Criticæ sacræ p. 305. 306. cui adde, quæ respondet Huetius p. 257. Origenian & Rich. Simon.

γέλιον de commentariis Symmachi in Matthæum (non de ſcripto adverſus Matthæum edito, ut Valeſius) acceperunt Rufinus interpres, Hieronymus Catalogo S.E. in Origene, Svidas in ὠριγένης, Nicephorus V. 12. ut Abbatem Urſpergenſem aliosqve juniores omittam. Iſtos commentarios Symmachi μετὰ καὶ ἄλλων εἰς τὰς γραφὰς ἑρμηνειῶν (q) Συμμάχου à Juliana acceperat Origenes, hæc ab ipſo eos habuerat Symmacho, ut præter Euſebium tradit Palladius in Lauſiaca p. 152. εὗρον δὲ ταῦτα γεγραμμένα ἐν παλαιοτάτῳ βιβλίῳ στιχηρῷ ὅπερ ἐγέγραπτο χειρὶ Ὠριγένους, ὁ παρὰ Ἰουλιανῇ παρθένῳ ἐν Καισαρείᾳ κεκρυμμένον ὑπῆρχεν, ἥτις ἔλεγεν παρ' αὐτοῦ Συμμάχου τοῦ ἑρμηνέως τῶν Ἰουδαίων τοῦτο εἰληφέναι.

Latine aliqvid ſcripſiſſe Symmachum colligit præſtantiſſimus Hodius p. 587. ex his verbis Hieronymi ad Tit. 2. *Symmachus pro eo, quod Pſalm* CXXXV. *eſt in græco* περιούσιον, *in Hebræo* סגלה *expreſſit* ἐξαίρετον, *id eſt egregium vel præcipuum, pro quo verbo in alio volumine latino ſermone utens peculiarem interpretatus eſt.* Sed videtur Hieronymus loqvi de latino veteri interprete, qvi in alio volumine, h. e. non in Pſalmis, ſed in alio libro Biblico περιούσιον reddiderit *peculiarem.* Neqve Agobardum vel Catenarum compoſitores aliud opus Symmachi qvam verſionem Bibliorum reſpicere exiſtimo, qvemadmodum Hodius ipſe probe animadvertit Symmachum inter latinos Patres qvandoqve referri, qvod latini Eccleſiæ doctores ejus translatione uſi fuerunt. Qvales ſint libri Symmachi, qvos apud Syros adhuc exſtare auctor eſt Hebed Jeſu, ex his memorans unum, cui titulus *de diſtinctione præceptorum,* dixerint illi, qvibus ſcripta hæc legere conceſſum eſt. De *epiſtola* commentitia, qvæ latine edita eſt à Rigaltio inter ſcriptores rei accipitrariæ cum titulo *Aquila Symmachi & Theodotionis ad Ptolemæum Regem Ægypti,* jam monui ſupra lib. 1. c. 25. §. 6.

Ex qvo hi interpretes ab Origene in Hexaplis ac tetraplis fuere cum verſione LXX. ſenum junctim vulgati, ſæpius conſulti ſunt à Veteribus Eccleſiæ Doctoribus, qvando ſacras literas exponerent, ut patet tum ex aliis tum ex Origene ipſo, qvi inter alia illis eſt uſus ad Codices LXX. Interpretum in nominibus propriis emendandos, ut teſtatur commentariis in Johannem p. 131. ſeq. Freqventer etiam ad

illos,

(q) Rufinus interpretationem Bibliorum à Symmacho compoſitam intelligit, cui aſſentitur Dodwellus diſſ. IV. ad Irenæum § 40. At Hodius p. 585, mavult de commentariis ſive expoſitionibus, Euſebii verba accipere. Fateor tamen non improbabilem eſſe priorem ſenſum, & forte ἑρμηνείας plurativo numero dixit de utraqve verſionis Symmachi editione, priore & poſteriore.

illos, qvos ſubinde communi vocabulo *τρεῖς ἑρμηνευτὰς tres interpretes* (r) appellant, provocare conſtat è græcis qvidem Theodoritum & Procopium Gazæum, è latinis Hieronymum. Sæpius qvoqve advocantur in Catenis, qvas in plures libros Biblicos è Græcis patribus collectas habemus, tum in Scholiis editionis Romanæ LXX. Interpretum, atq; aliis ejusmodi Scholiis & Catenis ineditis. Nonnulla qvidem aliter legiſſe videntur, qvam in Hebraicis habemus Codicibus, ut exemplis qvibusdam inſignibus docuit *κριτικώτατος* Lud. Cappellus. Eſt etiam cum interpretationes unius ex his tribus permixtæ ſunt hodie editioni LXX. viralis verſionis, ſive qvod gloſſæ loco ex alia verſione additum è margine in textum irrepſit, (s) ſive potius qvod Origenes veterum verſionem ex cæteris interpretibus ſuppleverat, addito aſteriſco, locosqve obſcuros ex Theodotionis vel alterius interpretis verſione lemniſco appicto illuſtraverat, hinc enim factum eſt, ut omiſſis librariorum negligentia hiſce ſignis, aliæ interpretationes (t) jam indiſtincte cum verſione veteri legantur, & unum vocabulum non raro bis translatim junctim occurrat, ut Exodi XIII. 2. *πρωτότοκον πρωτογόνοις* 2. Sam. XII. 25. *Ἰεδδεδὶ ἕνεκεν Κυρίου* (qvæ Aqvilæ eſt interpretatio:) interdum integra phraſis, ut Prov. XXXI. 29. *ἐκτήσατο πλοῦτον, ἐποίησεν δύναμιν*. Interdum integer verſiculus, ut Deut. XXI. 13. & 2. Sam. XXI. 13. & 2. Sam. XV. 20. Certe parum veriſimilis eſt ſententia Northoni Knatchbulli, qvi in notis ad Actor. XIII. 41. ait LXX. Interpretum morem eſſe, *ut unum idemque verbum vel pro poſſibili errore literarum quandoque bis reddant, aliquoties etiam ter.* Cum vero tres illæ interpretationes Aqvilæ Symmachi & Theodotionis non minus, qvam pretioſum Tetraplorum atqve Hexaplorum opus jam pridem cum magna literarum Hebraicarum & ſacræ antiqvitatis jactura interciderint, fragmenta ſaltim, qvæ ſuperſunt, licet perpauca, in veterum ſcriptis & antiqvis codicibus inveſtigare viri docti ſunt aggreſſi, primus qvidem omnium *Flaminius Nobilius* in notis ad Sixtina Biblia. Romæ 1588. fol. Diligentius deinde conqviſita & interpretatione ac notis illuſtrata dedit *Johannes Druſius*, non uno hoc nomine præclariſſime promeritus de ſtudioſis ſacrarum literarum, in ſingulari volumine poſt fata auctoris demum in lucem edito, qvod inſcribitur: *Vete-*

(r) Vide Hodyum p. 589.

(s) Ita videtur Joh. Vorſtio diſſ. ſacrarum lib. 3. c. 7.

(t) Ita recte Salmaſ. lib. de lingva Helleniſtica p. 245.

Veterum Interpretum græcorum in totum Vetus Testamentum fragmenta, collecta, versa & notis illustrata. Arnhemiæ 1622. 4. Nobili & Drusii collectanea junctim exhibentur in Tomo sexto Polyglotton Londinensium, cum Scholiis ad editionem Romanam: Occurrunt & in eodem tomo variæ lectiones & scholia græca ex Codice MS. Barberino versionis græcæ Prophetarum, aliisqve antiqvis codicibus, nec minus Commentarius affectus *Patricii Junii* in versionem græcam in capite XIV. Numerorum desinens, in qvibus singulis plura interpretum fragmenta Nobilio ac Drusio præterita licet observare, qvæ diligentissime, ut speramus, undiqve investigata atq; auctiora dabit proxime præstantissimus Vir *Joh. Ernestus Grabe.*

Dictionarium Ebraicum ex LXX. Hieronymo, Aqvila, Symmacho & Theodotione collectum, item Hellenisticum parasse se testatus fuit Drusius præf. ad præterita sua. Nonnunqvam interpretationes Aqvilæ Symachi ac Theodotionis, qvemadmodum LXX. qvoqve interpretum freqventissime advocat in præstantissimo Lexico suo Jo. Coccejus Constat præterea Conradum Kircherum Augustanum * Hoeschelio impellente, laudatissimo studio composuisse Concordantias versionis LXX. Interpretum, sub Hebræis vocibus digestas, & Indice Græco (licet non satis pleno) instructas. Francof. 1607. 4. Idem de usu harum Concordantiarum singulari est diatriba commentatus. Witeb. 1622. 4. Breviora Lexica in LXX. Interpretes edidere Zacharias Rosenbach Herborn. 1634. 8. Mich. Crellius Altenb. 1646. 12. & Christianus deniqve Schotanus, Franeqv. 1661. 12.

XI. Superest, ut reliqvas versiones Bibliorum sacrorum græcas deperditas breviter perstringam. Tres maxime Anonymas:

Quintam in Actæo litore repertam Nicopoli ab Origene, ut ex Origenis ipsius testimonio referunt Rufinus invectiva posteriore in Hieron. & Hieronymus præf. ad Homilias Orig in Cantica Canticor. Confer Eusebium VI. 16. Hist. Eccles. Hanc qvintam cum κοινῇ Lucianea confundunt Isidorus Hist. VI, 3. Orig. eumqve secuti Ranulphus Higdenus Cestriensis, Hugo de S. Victore &c.

Sextam repertam ab eodem Origene, Jerichunte, qvam Epiphanius c. 17. de ponderibus ac mensur. Athanasius in Synopsi Scripturæ, Euthymius præf. ad Psalmos qvintam appellant. Josephus scriptor Chri-

* Vide Kircheri præf. & Hoeschelii Epist. ad Jungermannum, post Hotomannianas p. 462. seq. In Bibl. Bodlejana exstant hæ Kircheri Concordantiæ multis vocabulis ab erudita manu auctæ.

Christianus in Hypomnestico MS. *Πέμπτη δὲ ἔκδοσις εὑρέθη ἐν Ἱεριχῷ ἐν πίθοις χαλκοῖς κεκρυμμένη, οὐκ ἐπιγεγραμμένη δὲ τὴν ἑρμηνείαν, φασὶν δὲ αὐτὴν ὑπὸ γυναικὸς ἑρμηνεῦσθαι, τὸ καὶ ἐν οἰκίᾳ γυναικὸς ἐπιμελοῦς ἐν τοῖς ἱεροῖς λόγοις εὑρῆσθαι σὺν πίθοις.* Verba *ἐπιμελοῦς ἐν τοῖς ἱεροῖς λόγοις* miror omitti à Clarissimo Hodio, ubi hunc Josephi locum ex MSto codice producit p. 589. & de versionibus hisce disserit diligentissime. Utraqve hæc interpretatio non omnes libros Biblicos complectebatur, sed maxime hos qvi versibus compositi sunt, ut testatur Hieron. in Tit. III. hoc est Jobum, Psalmos, Canticum Canticorum, ac præterea Prophetas minores. Idem Hieronymus Judaicos translatores vocat lib. 2. adversus Rufinum; àt in versiculum XIII. Orationis Habacuci, ex sexta editione hanc affert translationem: *ἐξῆλθες τοῦ σῶσαι τὸν λαόν σου διὰ Ἰησοῦν τὸν χριστόν σου.*

Septimam deniqve, memoratam Eusebio VI. 16. Hist. & Hieronymo in Habacuci cap. II. qvæ Psalmos & Prophetas minores complectebatur, & alia forte nonnulla. In codice Marchaliano Esaiæ, ubi præter Aqvilam, Symmachum, & Theodotionem subinde allegantur *οἱ Γ'*, sive *οἱ τρεῖς*, videri possint anonymæ hæ tres interpretationes innui, si Majores etiam Prophetas illis comprehensas olim fuisse, aliunde constaret. Igitur eruditissimus Hodius p. 594. potius subscribit conjecturæ Waltoni, qvi suspicatus est designari tres vulgares LXX. viralis versionis editiones à Pamphilo, Luciano & Hesychio recensitas, de qvibus infra §. XIV. & qvas non valde inter se diversas fuisse notat Waltonus IX. prolegom. 25. & 17.

XII. ORIGENES Alexandrinus presbyter, cui ab indefesso labore Adamantii & Chalcenteri nomen hæsit, præ cæteris omnibus editione insigni versionis Græcæ LXX. Interpretum præclare jampridem de Ecclesia promeritus esse noscitur. Hæc fuit qvæ passim in veterum scriptis pro emendatissima (*a*) celebratur, & cum *κοινὴ* sive vulgata ante Origeniana male confunditur (*b*) à viris qvibusdam doctissimis: qvanqvam & LXX. Interpretes in genere interdum Vulgatam (*c*) versionem Hieronymus appellat. Continebat vero Origenis editio translationẽ LXX. Senum diligenter emendatam è codicibus optimis, speciatim illo Alexandrino in Serapeo: præterea cum Hebraico (vel cum

(*a*) Videndus Hody p. 613.
(*b*) id p. 617.
(*c*) id. p. 609.

cum Aqvilæ fortaſſis verſione, neqve enim Hebraicarum literarum admodum peritus (*d* erat Origenes) ita collatam, ut ubicunqve aliqvid in XX. virali abundaret, (*e*) id notaretur obeliſco ſive virgula: ubi deficeret nonnihil, hoc ex alia verſione, Theodotionis (*f*) maxime ſuppleretur, atqve ſtellula ſive aſteriſco notaretur; ubi deniqve aliqvid à LXX. interpretibus redditum eſſet paulo obſcurius, ei ſub lemneſci nota adjungeretur lucidior altera translatio, itidem plerumqve è Theodotione, nonnunqvam & ex Aqvila (*g*) vel Symmacho repetita: unde fortaſſis eſt factum, ut in noſtris qvoqve editis nonnunqvam verba ſacrorum Scriptorum bis (*h*) Græce reddita junctim legamus, locis ex Origeniana illa Hexaplari transſcriptis, qvæ integra, perinde ut pura LXX. Seniorum ex Origenis Tetraplis, hodie in nulla editione ſupereſt. Cæterum conſtat Hexaplarem illam olim veluti præſtantiſſimam una cum obelis & reliqvis notis Criticis non modo Græce ſæpius deſcriptam, ſed qvoqve in Eccleſia latina freqventatam eſſe, *latine* redditam: & in Orientalibus, lingva *Syriaca* atqve *Arabica*. Verum ſua jam ætate conqveſtus eſt S. Hieronymus Epiſtola 135. ad Suniam & Fretelam (*i*) qvod librariorum negligentia virgulis & aſteriſcis ſubtractis, diſtinctio univerſa confunderetur. Tanto magis arduum videtur hodie Origeniana illa ſigna reſtituere, qvod facturum tamen ſe nuper ſpopondit Clariſſimus Grabius. Qvanqvam in libris qvibusdam præeunt adhuc Codices MSti, (*k*) ſive *Græci*, ut Arundelianus è qvo librum Eſther notis

(*d*) Agnoſcunt hoc Huetius II. 1. Origenian. Tillemontius Memor. *H.* E. T. 3. p. 754. Albertinus de *E*ucharistia p. 353. Petavius T. Theol. p. 561. Morinus Exerc Bibl. p. 322. Jo Clericus qv. 2. Hieronym. & Elias Boherellus ad eruditam ſuam Gallicam librorum Origenis contra Celſum verſionem p. 27.

(*e*) De notis Criticis Origenis vide præter ſcriptores ſupra lib. 2. c. 2. ad §. 18 laudatos Andream Maſium ad Joſuam p 122. Jo. Morini Exerc. Bibl. IV. 1. ſeq. Huetii Origeniana p. 260. Hody p. 150. 291. ſeq. & 605.

(*f*) Uſſer. de LXX. cap. 6.

(*g*) *Hody* p 606

(*h*) Vide ſupra §. X. p 340.

(*i*) Sunia & Fretela, virorum nomina, non fœminarum, ut jam notatum viris doctiſſimis. Sic Attila, Totila, Froila, Blivila, Ceurila Ulphila, Agila, Svintila Amala, Chintila, apud Jornandem & Iſidorum: Traquila nomen ſervi in Chronico S Benigni Divionenſ. apud Dacherium T. 1. ſpicileg p. 364. Sentila Rex Hiſpaniæ id p 388.

(*k*) Hody p 619 Uſſerius de LXX c. 7. &c ubi mentio plurium Codicum M . aſteriſcis Origenianis inſtructorum De Rupefucaldiano agit Curterius præf. ad Procop. & Morinus *E*xerc. Bibl. p. 214. ſeq. Et excerpta ac Variæ lect. ex hoc aliisque codici-

tis Origenes Criticis distinctũ edidit Usserius ad calcem libri de LXX. Interpretibus, & codex alter è qvo Esaiam, Procopii commentariis illustratum Jo. Curterius vulgavit: sive *Syriaci*, ut ex qvo Josuam in lucem protulit vir paucis comparandus Andreas Masius, testatus ejusdem codicis ope alios etiam libros V. T. Judicum historias & Regum, præterea paralipomenon, & Deuteronomii bonam partem, tum Esdram & Esther (Juditbæ qvoqve ac Tobiæ libros Codex ille complectebatur) similiter virgulis & asteriscis dispungere se potuisse: sive *Arabici*, ut Codex Pentateuchi duplex qvi exstat in Bibl. Bodlejana, qvosq; evolvisse se testatur idem Usserius: sive deniqve *latini*, ut qvibus usi sunt Jo. Cochleus, (*l*) Josephus Maria Carus sive Thomasius (*m*) Hugo Ferrandus, (*n*) & nuper in sua Hieronymi editione Jo. Marcianæus. (*o*) Nam alios qvidem omitto, qvi nova industria obelos & asteriscos apposuerunt, labore non fortassis plane reprehendendo, qvo latinam versionem veterem vulgatam ad Hebræa & Græca exigerent, ut in Bibliis suis Paris. 1558. fol. excusis fecit Jo. Benedictus: (*p*) In Novi Fœderis libris Jacobus Faber (*q*) Stapulensis, atqve Rob. Stephanus (*r*) in editione minori A. 1543. & 1545.

XIII. Editionem LXX. Senum ita recensitam, suppletam & asteriscis dispunctam atqve obelis, Origenes * *Hexaplis* suis inseruit, operi

bus in Tomo VI. Polyglott. Londinens. De Codice Chigiana 800. annorum, complexo quatuor Prophetas majores, & altero simili Vaticano meminit Mabillonius T. 1. Musei Ital. p. 95. Varios codices eximios Græcos Versionis Bibliorum in Bibl. Cæsarea exstantes refert Lambecius libro *III.*

(*l*) Cochleus A. 1531. edidit Psalterium Vetus cum asteriscis & obeliscis, præfixum commentariis Brunonis Herbipolitani Episc.

(*m*) In Psalterio duplici Rom. 1683. 8. Et in sacror. Bibliorum titulis veteribus, ibid. 1688. 4.

(*n*) In Psalmos, Paris. 1683. 4. Confer Coteler. T. 3. monument. Gr. p. 586.

(*o*) Vide Acta Er. 1695. p. 101.

(*p*) Rich. Simon Hist. Crit. N. T. lib. 2. p. 143. & lib. 3. p. 565.

(*q*) id. lib. 2. p. 134.

(*r*) id. lib. 3. p. 496.

* De Origenis Tetraplis, Hexaplis & Octaplis perquam diversa commentati sunt viri docti, ex varie intellectis locis veterum, Origenis, Eusebii, Epiphanii, Hieronymi. Mihi satis fuit de tota re quæ verissima viderentur succincte exponere. Interim evolvat conferatque qui volet A. Masium præf. ad Josuam, Petavium ad Epiphan. p. 404. I. Rud. Wetstenium in Epist. Origenis ad African. p. 178. Marcianæum ad Hieron. Vale-

operi Biblico cui nullum par viderat vel illa vel prior ætas, & qvod non tulisse ætatem merito dolemus. In hoc sex columnis uno juxta se conspectu positis vis egregius collocaverat *prima* qvidem Hebraicum contextum, Hebraicis consignatum literis (non Samaritanis, neq; punctis animatum vocalibus) *secunda* eundem Hebraicum contextum literis Græcis descriptum, *tertia* translationem Aqvilæ, *quarta* Symmachi versionem, *quinta* versionem LXX. viralem ita ut dixi emendatam, interpolatam, & virgis, stellulisqve ac lemniscis notatam, *sexta* deniqve interpretationem Theodotionis. In qvibusdam libris Biblicis heptaselida etiam erant & octaselida, & fortean enneaselida, siqvidem versionem Græcam quintam, & sextam & septimam addiderat Origenes, ubi eam nancisci potuit, de quibus dictum à me supra §. XI. Hinc *Octaplorum* apud veteres aliqvando mentio, qvæ tamen ab Hexaplis diversum opus fuisse non videntur viris eruditissimis. Præterea versionem Græcam ex Samaritico confectam, vel saltem illius varietates Hexaplis ab Origene insertas contendit If. Vossius: sed jam supra §. 19. annotavi, veteres, qvando Samariticum laudant, respicere versionem Symmachi Samaritæ, è cujus binis editionibus alteram Origenes operi suo adscripsit. Specimen Hexaplorum in margine Codicis Barberiniani hoc occurrit ad Oseæ XI. 1. unde illud descriptum exstat in tomo VI. Polyglotton Londinens. & in præstantissimi Cavei Vitis Patrum Anglice editis T. 1. pag. 227.

Valesium ad Euseb. VI. 16. & in Epistola Eusebio subjecta ad Usserinm, contra ea quæ hic vir doctus de binis editionibus Græcæ versionis senum ab Origene in Hexaplorum opere conjunctis, pura & κοινῇ, tradidit in syntagmate de LXX. c, 5. Waltonum Prolegom. Bibl IX. 21. Huetium Origenian. III. 4 Dionysii de Rivis diatribam de Origenis Hexaplis & Octaplis Lugd. 1676. 4 Dan. Heinsii Aristarch. p. 796. Lud. Capellum Critic. S p. 337 If. Vossium respons. ad Objecta Criticæ S. p 105 seq. Rich. Simonem in disquisitt. Biblicis & II. 3. & 10. Hist. Crit. V T. Hottingerum thesaur. philolog. p. 288. Jo. Morinum Exerc. Bibl p. 81. Caveum vita Origenis num. 18. Alex. Morum in Causa Dei p. 120. seq. Frassenium disquisit. Bibl. p 263. seq. Eliam du Pin Prolegom. Bibl. T. 1. p. 183. seq. Petr. Galesinium & Jo Woweranum in Comment. de LXX & qui diligentissime in hoc argumento accuratissimeque versatus est Humfredum Hody de Bibliorum textibus Original. libro IV. E nostratibus quoque hanc materiam attigere Theologi præstantissimi Dorscheus diss. Theologiæ Zacharianæ præmissa, (d) 3, Kortholtus de variis Biblior. editionibus p. 374. seq. Waltherus Officin. Bibl. p. 275. &c.

Ebr.	Ebr.	Aqv.
כי נער ישראל ואהבהו ממצרים קראתי בני:	χι νερ Ἰσραηλ ουαβηυ μεμμισραιμ καραθι βανι.	Ὅτι παῖς Ἰσραὴλ καὶ ἠγάπησα αὐτὸν, καὶ ἀπὸ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.

Lubet & aliud hoc loco ſpecimen ſubjungere, Caput primum Gene-

HEBR.	HEBR.	AQVILA
1. בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ:	1. Βρεσιθ βαρα Ἐλῶιμ ἐθ ἀσαμαῖμ ουεθ ἀαρες.	1. Ἐν κεφαλαίῳ ἔκτισεν ὁ Θεὸς σὺν τὸν οὐρανὸν, καὶ σὺν τὴν γῆν.
2. והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים מרחפת על פני המים:	2. Οὐαααρες ἀϊεθα θωου οὐβοου. Οὐχωσεχ ἀλ φνε θεωμ οὐρουαχ ἐλῶιμ μεραιφεθ ἀλ φνε ἀμαῖμ.	2. Ἡ δὲ γῆ ἦν κένωμα καὶ οὐθέν. καὶ σκότος ἐπὶ πρόσωπον ἀβύσσου, καὶ Πνεῦμα Θεοῦ ἐπιφερόμενον ἐπὶ πρόσωπον ὑδάτων.
3. ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור:	3. Οὐϊωμερ Ἐλῶιμ ἰεῖ ὡρ οὐιεῖ ὡρ.	3. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, γενέσθω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς.
4. וירא אלהים את האור כי טוב ויבדל אלהים בין האור ובין החשך:	4. οὐϊαρ Ἐλῶιμ ἐθ ἀωρ χι τωβ οὐϊαβδηλ Ἐλῶιμ βην ἀωρ οὐβην ἀχωσεχ.	4. Καὶ συνεῖδεν ὁ Θεὸς σὺν τὸ φῶς ὅτι καλόν. καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς μεταξὺ τοῦ φωτὸς καὶ μεταξὺ τοῦ σκότους.
5. ויקרא אלהים לאור יום ולחשך קרא לילה ויהי ערב ויהי בקר יום אחד:	5. Οὐαικρα Ἐλῶιμ λαωρ ιωμ οὐλαχωσεχ καρα λαϊλα οὐιεῖ ἑρεβ οὐιεῖ βωκερ ιωμ ἐχαδ.	5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τῷ φωτὶ ἡμέρα, καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα μία.

6.

Sym.	LXX.	Theodot.
Ὅτι παῖς Ἰσραὴλ καὶ ἠγαπημένος, ἐξ Αἰγύπτου κέκληται υἱός μου.	Ὅτι νήπιος Ἰσραὴλ καὶ ἐγὼ ἠγάπησα αὐτὸν, καὶ ἐξ Αἰγύπτου κέκληται υἱός μου.	Ὅτι νήπιος Ἰσραὴλ καὶ ἠγάπησα αὐτὸν καὶ ἐκάλεσα υἱόν μου ἐξ Αἰγύπτου.

Geneſeos, fragmentis Veterum Interpretum è Philoponi maxime commentario in Hexaemeron conqviſitis:

SYMMACHUS.	LXX.	THEODOTIO.
1. Ἐν ἀρχῇ ἔκτισεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.	1. Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.	1. Ἐν ἀρχῇ ἔκτισεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.
2. Ἡ δὲ γῆ ἐγένετο ἀργὸν καὶ ἀδιάκριτον, καὶ σκότος ἐπέκειτο ἐπὶ πρόσωπον τῆς ἀβύσσου, καὶ Πνεῦμα Θεοῦ ἐπιφερόμενον ἐπὶ πρόσωπον ὑδάτων.	2. Ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος. καὶ σκότος ἦν ἐπάνω τῆς ἀβύσσου. καὶ Πνεῦμα Θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος.	2. Ἡ δὲ γῆ ἦν κενὸν καὶ οὐθέν, καὶ σκότος ἐπὶ προσώπου ἀβύσσου, καὶ Πνεῦμα Θεοῦ ἐπιφερόμενον ἐπὶ προσώπου τοῦ ὕδατος.
3. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, ἔσω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς.	3. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, γενηθήτω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς.	3. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός: γενηθήτω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς.
4. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς, ὅτι καλὸν. καὶ διέστειλεν ὁ Θεὸς μεταξὺ τοῦ φωτὸς καὶ μεταξὺ τοῦ σκότους.	4. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς ὅτι καλόν. καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον σκότους.	4. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς, ὅτι καλόν. καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον σκότους.
5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τῷ φωτὶ ἡμέραν, καὶ τὴν σκοτίαν ἐκάλεσε νύκτα. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα μία.	5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς ἡμέραν, καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα μία.	5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τῷ φωτὶ ἡμέραν, καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα μία.

HEBR.	HEBR.	AQVILA.
6. ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים׃	6. οὔιωμερ ἐλῶιμ ἰεῖ ῥακια βθωχ ἀμαϊμ, οὐιεῖ μαβδιλ βην μαϊμ λαμαϊμ.	6. Καὶ εἶπεν ὁ θεός· γενέθω στερέωμα ἐν μέσῳ τῶν ὑδάτων, καὶ ἔσω διαχωρίζον μεταξὺ ὑδάτων εἰς ὕδατα.
7. ויעש אלהים את הרקיע ויבדל בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע ויהי כן׃	7. οὐιαας Ἐλῶιμ ἐθ ἀρακια οὐιαβδηλ βην ἀμαϊμ ἀσερ μθαχαθ λαρακια οὐβην ἀμαϊμ ἀσερ μεαλ λαρακια, οὐιεῖ χεν.	* ⁎ *
8. ויקרא אלהים לרקיע שמים ויהי ערב ויהי בקר יום שני׃	8. Οὐαΐκρα Ἐλῶιμ λαρακια σαμαϊμ, οὐιεῖ ἐρεβ οὐιεῖ βωκερ Ἰωμ σενι.	8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς στερεώματι, οὐρανός. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα δευτέρα.
9. ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה ויהי כן׃	9. Οὐΐωμερ Ἐλῶιμ ἰκαβου ἀμαϊμ μθαχαθ ἀσαμαϊμ ἀλ μακωμ ἐχαδ, οὐθεραε αϊ αβαζα οὐιεῖ χεν.	9. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς συστήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τόπον ἕνα, καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά. καὶ ἐγένετο οὕτως.
10. ויקרא אלהים ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים וירא אלהים כי טוב׃	10. Οὐαΐκρα Ἐλῶιμ λαϊαβασα ἐρες οὐλμικουε ἀμαϊμ καρα ἰαμιμ οὐιαρ Ἐλῶιμ χι τωβ.	10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τῇ ξηρᾷ γῆ, καὶ τοῖς συστήμασι τῶν ὑδάτων θάλασσαι, καὶ συνεῖδεν ὁ θεὸς, ὅτι καλόν.

11.

SYMMACHUS.	LXX.	THEODOTION.
6. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. ἔστω στερέωμα ἐν μέσῳ ὑδάτων, καὶ ἔστω διαχωρίζον ἐν μέσῳ ὕδατος καὶ εἰς ὕδωρ.	6. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. Γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος, καὶ ἔστω διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὕδατος καὶ ὕδατος — καὶ ἐγένετο οὕτως. ☼	6. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος καὶ ἔσται διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὕδατος εἰς ὕδατα.
* * *	7. Καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸ στερέωμα. καὶ διεχώρησεν ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος ὃ ἦν ὑποκάτω τοῦ στερεώματος καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπάνω τοῦ στερεώματος ※ καὶ ἐγένετο οὕτως. ☼	* * *
8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς στερεώματι οὐρανόν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα δευτέρα.	8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ στερέωμα οὐρανόν — καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλὸν ☼ καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα δευτέρα.	8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τῷ στερεώματι οὐρανόν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα δευτέρα.
9. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς, συστήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τόπον ἕνα, καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά. καὶ ἐγένετο οὕτως.	9. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς, συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς συναγωγὴν μίαν, καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά. καὶ ἐγένετο οὕτως. — καὶ συνήχθη τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτοῦ, καὶ ὤφθη ἡ ξηρά. ☼	9. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς. συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τόπον ἕνα, καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά, καὶ ἐγένετο οὕτως.
10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὴν ξηρὰν γῆν, τὰ δὲ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θαλάσσας. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς, ὅτι καλόν.	10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὴν ξηρὰν γῆν, καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θαλάσσας. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν.	10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὴν ξηρὰν γῆν, τὰ δὲ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θαλάσσας. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν.

HEBR.	HEBR.	AQVILA.
11. ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי עשה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ ויהי כן:	11. Οὐιωμερ Ἐλωϊμ θαδζε ἀαρες δεσε ἐσεβ μαζερα ζερα ἐς Φερ ἀσε Φρι λμινω ἀσερ ζαρω βω ἀλ ἀαρες ουιεϊ χεν.	11. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς· βλαστησάτω ἡ γῆ βλάστημα χόρτου σπειρόμενον σπέρμα, ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν σπερματίζον εἰς τὸ γένος αὐτῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐγένετο οὕτως.
12. ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע למינהו ועץ עשה פרי אשר זרעו בו למינהו וירא אלהים כי טוב:	12. Οὐθωζε ἀαρες δεζε ἐζεβ μαζερα ζερα λμινεου ουες ωζε Φρι ἀσερ ζαρω βω λμινεου, ουιαρ Ἐλωϊμ χι τωβ.	* * * Καὶ συνεῖδεν ὁ θεὸς, ὅτι καλόν.
13. ויהי ערב ויהי בקר יום שלישי:	13. Οὐιεϊ ἐρεβ, ουιεϊ βωκερ ἰωμ σλισι.	13. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα τρίτη.
14. ויאמר אלהים יהי מארת ברקיע השמים להבדיל בין היום ובין הלילה והיו לאתת ולמועדים ולימים ושנים:	14. ουιωμερ Ἐλωϊμ ἰεϊ μωρωθ βρακια ἀσαμαϊμ λαβδιλ βην αἰωμ ουβην ἀλαιλα ουεαϊου λωθωθ ουλμωαδιμ ουλιαμιμ ουσανιμ	14. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός. γενέσθωσαν Φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, τῷ διαχωρίζειν μεταξὺ τῆς νυκτός, καὶ ἔστωσαν εἰς σημεῖα, καὶ εἰς καιροὺς, καὶ εἰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἐνιαυτούς.
15. והיו למארת ברקיע השמים להאיר על הארץ ויהי כן:	15. ουεαϊου λιμωρωθ βρακια ἀσαμαϊμ λαὶρ ἀλ ἀαρες ουιεϊ χεν.	15. Καὶ ἔστωσαν εἰς Φωστῆρας ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, τῷ Φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐγένετο οὕτως.

SYMMACHUS.	LXX.	THEODOTION.
11. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς ἐξαγαγέτω ἡ γῆ.	11. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. Βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐγένετο οὕτως.	11. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. ἐξενεγκάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου.
* * *	12. Καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος — καὶ καθ' ὁμοιότητα ※ καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος — ἐπὶ τῆς γῆς ※	* * *
Καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν.	καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν.	Καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν.
13. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα τρίτη.	13. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα τρίτη.	13. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα τρίτη.
* * *	14. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. Γενηθήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ εἰς φαῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, τοῦ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τῆς ἡμέρας καὶ ἀνὰ μέσον τῆς νυκτός· καὶ ἔστωσαν εἰς σημεῖα, καὶ εἰς καιροὺς, καὶ εἰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἐνιαυτούς.	* * *
* * *	15. Καὶ ἔστωσαν εἰς φαῦσιν ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐγένετο οὕτως.	* * *

16

HEBR.	HEBR.	AQVILA.
16. ויעש אלהים את—שני המארת הגדלים את־המאור הגדל לממשלת היום ואת־המאור הקטן לממשלת הלילה ואת־הכוכבים:	16. οὐιαας Ἐλωΐμ ἐθ σνε ἀμμαρωθ ἀγδολιμ ἐθ ἀμμαωρ ἀγαδολ λμεμσελεθ αἰωρ οὐεθ ἀμμαωρ ἀκατον λμεμσελεθ ἀλαιλα οὐεθ ἀχωχαβιμ.	16 Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τοὺς δύο Φωςῆρας τοὺς μεγάλους, σὺν τὸν Φωςῆρα τὸν μέγαν εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, καὶ σὺν τὸν Φωςῆρα τὸν μικρὸν εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός.
17. ויתן אתם אלהים ברקיע השמים להאיר על הארץ:	17. οὐιθεν ὀθαμ Ἐλωΐμ βρακια ἀσαμαιμ λαὶρ αλ ἀαρες.	17. Καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν τῷ ςερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, τῷ Φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς.
18. ולמשל ביום ובלילה ולהבדיל בין האור ובין החשך וירא אלהים כי טוב:	18. οὐλιμσολ βιωμ οὐβαλαιλα οὐλαβδιλ βην αἰωρ οὐβην ἀχωσεχ οὐιαρ Ἐλωΐμ χιτωβ	18. Καὶ ἐξουσιάζειν τῆς ἡμέρας, κ διαχωρίζειν μεταξὺ τοῦ Φωτὸς καὶ μεταξὺ τοῦ σκότους, καὶ συνεῖδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλόν.
19. ויהי ערב ויהי בקר יום רביעי:	19. οὐιεῖ ἐρεβ οὐιεῖ βωκερ ἰωμ ῥβιι.	19. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωὶ, ἡμέρα τετάρτη.
20. ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף על הארץ על פני רקיע השמים:	20. οὐϊωμερ Ἐλωΐμ ἰσρεζου ἀμμαῖμ σερες νεΦες αἰα οὐωΦ ἰεωΦηΦ αλ ἀαρες αλ Φνη ρεκια ἀσαμαιμ.	20. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς. ἐξερψάτω τὰ ὕδατα ἑρπετὸν ψυχῆς ζώσης κ πετεινὸν ἱπτάμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ςερεώματ☉ οὐρανοῦ.
21. ויברא אלהים את־התנינם הגדלים ואת־כל נפש החיה הרמשת אשר שרצו המים למינהם ואת־כל עוף כנף למינהו וירא אלהים כי טוב:	21. οὐϊβρα Ἐλωΐμ ἐθ αἰθανινιμ ἀγδολιμ οὐεθ χολ νεΦες ἀαῖα ἀρμεσεθ ἀσερ σαρσου ἀμμαῖμ λμινεεμ οὐεδ χολ ὀΦ κανα Φ λμινεου οὐιαρ Ἐλωΐμ χι τωβ.	* * *

SYMMACHUS.	LXX.	THEODOTION.
16 Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τοὺς δύο φωστῆρας τοὺς μεγάλους. τὸν φωστῆρα τὸν μείζω εἰς τὸ ἡγεῖσθαι τῆς ἡμέρας, τὸν δὲ φωστῆρα τὸν ἐλάσσω, εἰς ἡγεμονίαν τῆς νυκτός.	16. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τοὺς δύο φωστῆρες τοὺς μεγάλους, τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν φωστῆρα τὸν ἐλάσσω εἰς ἀρχὰς τῆς νυκτὸς, καὶ τοὺς ἀστέρας.	16 Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τοὺς δύο φωστῆρας τοὺς μεγάλους, σὺν τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, καὶ σὺν τὸν φωστῆρα τὸν μικρὸν εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός.
※	17. Καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, τῷ φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς.	※
※	18. Καὶ ἄρχειν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς, καὶ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους. καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλόν.	※
※	19. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ, ἡμέρα τετάρτη.	※
20. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός. Ἐξερψάτω τὰ ὕδατα ἑρπετὸν ψυχὴν ζῶσαν, καὶ πετεινὸν πετόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, κατὰ πρόσωπον τοῦ στερεώματος οὐρανοῦ, καὶ ἐγένετο οὕτως.	20 Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς· ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἑρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν, καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ — καὶ ἐγένετο οὕτως. ※	20. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς ἐξερψάτω τὰ ὕδατα ἑρπετὸν ψυχῆς ζώσης καὶ πετεινὸν πετόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, κατὰ πρόσωπον τοῦ στερεώματος οὐρανοῦ.
※	21. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ κήτη τὰ μεγάλα, καὶ πᾶσαν ψυχὴν ζώων ἑρπετῶν, ἃ ἐξήγαγε ὕδατα κατὰ γένη αὐτῶν καὶ πᾶν πετεινὸν πτερωτὸν κατὰ γένος. καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλά.	※

HEBR.	HEBR.	AQVILA.
22. ויברך אתם אלהים לאמר פרו ורבו ומלאו את המים בימים והעוף ירב בארץ:	22. οὐβαρεχ' ὀθαμ Ἐλωὶμ λεμωρ φρου οὐρβου οὐμιλου ἐθ ἀμαῖμ βιμιμ οὐαωφ ἰρεβ βαάρες.	* * *
23. ויהי ערב ויהי בקר יום חמישי:	23. οὐιεῖ ἐρεβ οὐιεῖ βοκερ ἰωμ ἀμιϛι.	* * *
24. ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה ורמש וחיתו ארץ למינה ויהי כן:	24. οὐιωμερ ἐλωὶμ θωσε ἀάρες νεφες ἀϊα λμινα βεμα οὐρεμες οὐαϊθω ἐρες λμινα οὐιεῖ χεν.	* * *
25. ויעש אלהים את חית הארץ למינה ואת הבהמה למינה ואת כל רמש האדמה למינהו וירא אלהים כי טוב:	25. οὐιάας Ἐλωὶμ ἐθ ἀϊαθ ἀάρες λμινα οὐεθ ἀβεμα λμινα οὐεθ χολ ῥεμες ἀδαμα λμινου οὐιαρ Ἐλωὶμ χι τωβ.	* * *
26. ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וירדו בדגת הים ובעוף השמים ובבהמה ובכל הארץ ובכל הרמש הרמש על הארץ:	26. οὐιωμερ Ἐλωὶμ νασε ἀδαμ βσαλμηνου χιδμουθηνου οὐιδου βιδγαθ ἀϊαμ οὐβεωφ ἀσαμαῖμ οὐβαβεμα οὐβχολ ἀάρες οὐβχολ ἀρεμες ἀρομες ἀλ ἀάρες.	26. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός, ποιήσωμεν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι ἡμῶν καὶ καθ' ὁμοίωσιν ἡμῶν. καὶ ἐπικρατείτωσαν ἐν ἰχθύϊ τῆς θαλάσσης καὶ ἐν πετεινῷ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐν κτήνεσι, καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ ζώῳ κινουμένῳ ἐπὶ τῆς γῆς.

SYMMACHUS.	LXX.	THEODOTIO.
* * *	22. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὰ ὁ θεὸς λέγων, Αὐξάνεσθε, καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὰ ὕδατα ἐν ταῖς θαλάσσαις· καὶ τὰ πετεινὰ πληθυνέσθωσαν ἐπὶ τῆς γῆς.	* * *
* * *	23. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα πέμπτη.	* * *
* * *	24. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς· ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος, τετράποδα καὶ ἑρπετὰ, καὶ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος. καὶ ἐγένετο οὕτως.	* * *
* * *	25. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ τὰ κτήνη κατὰ γένος αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος. καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλά.	* * *
26. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. ποιήσωμεν ἄνθρωπον ὡς εἰκόνα ἡμῶν, καὶ καθ' ὁμοίωσιν ἡμῶν.	26. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν. καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.	26. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός. ποιήσωμεν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι ἡμῶν, ὡς ἐν ὁμοιώσει (ἐν ὁμοιώματι) ἡμῶν.

 27.

HEBR.	HEBR.	AQVILA.
27. ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אתו זכר ונקבה ברא אתם:	27. ουϊβρα Ἐλωϊμ ἐθ ἀαδαμ βσαλμω βσελεμ Ἐλωϊμ βαρα ὀθω ζαχαρ ουνκεβα βαρα ὀθαμ.	27. Καὶ ἔκτισεν ὁ Θεὸς σὺν τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι αὐτοῦ, ἐν εἰκόνι Θεοῦ ἔκτισεν αὐτούς. ἄρσεν καὶ θῆλυ ἔκτισεν αὐτούς.
28. ויברך אתם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשה ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל חיה הרמשת על הארץ:	28. ουιβαρεχ ὀθαμ Ἐλωϊμ ουιωμερ λαεμ ἐλωϊμ φρου ουρβου ουμιλου ἐθ ἀαρες ουχβεσια ουρδου βιδγαθ ἀϊαμ ουβεωφ ἀσαμαϊμ ουβχολ ἀια ἀρμεσεθ ἀλ ἀαρες.	28. Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ θεὸς καὶ εἶπεν αὐτοῖς. αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ ὑποτάξατε αὐτὴν καὶ ἐπικρατεῖτε ἐν ἰχθύϊ τῆς θαλάσσης καὶ ἐν πετεινῷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐν παντὶ ζώῳ κινουμένῳ ἐπὶ γῆς.
29. ויאמר אלהים הנה נתתי לכם את כל עשב זרע זרע אשר על פני כל הארץ ואת כל העץ אשר בו ברי עץ זרע זרע לכם יהיה לאכלה:	29. ουιωμερ Ἐλωϊμ ἰννε ναθαθι λαχεμ ἐθ χολ ἐσεβ ζορεα ζερα ἀσερ ἀλ φνε χολ ἀαρες ουεθ χολ ἀες ἀσερ βω φερι ἐς ζορεα ζερα λαχεμ ιειε λοχλα.	29. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός. Ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν σὺν πᾶσαν χλόην σπερμαίνουσαν σπέρμα ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, καὶ σὺν πᾶν ξύλον, ἐν ᾧ καρπὸς ξύλου ἐσπαρμένον σπέρμα ὑμῖν εἶναι εἰς βρῶσιν.
30. ולכל חית הארץ ולכל עוף השמים ולכל רומש על הארץ אשר בו נפש חיה את כל ירק עשב לאכלה ויהי כן:	30. ουλχολ ἀϊαθ ἀαρες ουλχολ ὠφ ἀσαμαϊμ ουλχολ ρωμες ἀλ ἀαρες ἀσερ βωνεφες ἀϊα ἐθ χολ ἰερεκ ἐσεβ λοχλα ουιεὶ χεν.	30. Καὶ παντὶ ζώῳ τῆς γῆς καὶ παντὶ πετεινῷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ κινουμένῳ ἐπὶ γῆς ᾧ ἐν αὐτῷ ψυχὴ ζῶσα, σὺν πᾶν λάχανον χλόης εἰς βρῶσιν· καὶ ἐγένετο οὕτως.

31.

SYMMACHUS.

27. Καὶ ἔκτισεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι διαφόρῳ, ὄρθιον ὁ Θεὸς ἔκτισεν αὐτὸν, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἔκτισεν αὐτούς.

28. Καὶ εὐλόγισεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς, εἶπεν δὲ αὐτοῖς ὁ Θεός· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ ὑποτάξατε αὐτὴν καὶ χειροῦσθε τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰ ζῶα τὰ ἕρποντα ἐπὶ τῆς γῆς.

29. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον τὸν σπερματίζοντα, σπέρμα, τὸν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς· καὶ παν ξύλον, ἐν ᾧ ἐστι καρπὸς ξύλου σπερματίζοντος σπέρμα ὑμῖν εἶναι εἰς βρῶσιν.

30. Πᾶσί τε τοῖς ζώοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσί τε τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ παντὶ κινουμένῳ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ᾧ ἐστι ψυχὴ ζῶσα. Πᾶν χλωρὸν χόρτου εἰς βρῶσιν. Καὶ ἐγένετο οὕτως.

LXX.

27. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον * ἐν εἰκόνι αὐτοῦ ☼ κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν. Ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς.

28. Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς λέγων * αὐτοῖς ☼ αὐξάνεσθε, καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς· καὶ ἄρχετε τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, — καὶ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ πάσης τῆς γῆς, ☼ καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.

29. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον σπόριμον σπεῖρον σπέρμα ὅ ἐστιν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς καὶ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καρπὸν σπέρματος σπορίμου, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν.

30. Καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ ἑρπετῷ ἕρποντι ἐπὶ τῆς γῆς ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ ψυχὴν ζωῆς, καὶ πάντα χόρτον, εἰς βρῶσιν· καὶ ἐγένετο οὕτως.

THEODOTION.

27. Καὶ ἔκτισεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι αὐτοῦ ἐν εἰκόνι Θεοῦ ἔκτισεν αὐτοὺς, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς.

28. Καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεὸς· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ ὑποτάξατε αὐτὴν, καὶ παιδεύετε (Philop πεδεύετε) ἐν τοῖς ἰχθύσι τῆς θαλάσσης καὶ ἐν παντὶ ζώῳ ἕρποντι ἐπὶ τῆς γῆς.

29. Καὶ ε[illegible]πεν ὁ Θεός. Ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν τὸν πάντα χόρτον σπερμαίνοντα σπέρμα τοῦ (forte τὸν) ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς. Καὶ τὸ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν αὐτῷ καρπὸν ξύλου, σπερμάτων (σπερματίζον) σπέρμα, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν.

30. Καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ ἕρποντι ἐπὶ τῆς γῆς, τῷ ἔχοντι ἐν αὐτῷ ψυχὴν ζωῆς τὸν πάντα χλωρὸν χόρτον εἰς βρῶσιν καὶ ἐγένετο οὕτως.

31.

HEBR.	HEBR.	AQVILA.
31. וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד ויהי ערב ויהי בקר יום הששי :	31. οὐιαρ Ἐλωὶμ ἐθ χολ ἀσεραςα οὐενε τωβ μεωδ οὐιει ἐβερ οὐιεὶ βοκερ ἰωμ ἀσισι.	31. Καὶ ἴδεν ὁ Θεὸς σὺν πᾶν ὅσα ἐποίησε, καὶ ἰδοὺ ἀγαθὸν σφόδρα. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα. καὶ ἐγένετο πρωΐ. ἡμέρα ἕκτη.

Præter Hexapla Origenes compoſuit qvoqve *Tetrapla*, hoc eſt Opus Biblicum per qvatuor columnas digeſtum, qvarum *prima* poſuit Aqvilam, *ſecunda* Symmachum, *tertia* LXX. interpretum verſionem puram ſine aſteriſcis & obeliſcis, & *quarta* Theodotionem. Qvod vero in Tetraplis verſio LXX. ſenum non fuerit ex aliis verſionibus interpolata neq; Criticis diſpuncta ſignis, colligunt viri docti ex hoc Græco ſcholio ad Pſ. CXXXII. (132.) 4. ὅτι ὁ στίχος οὐκ ἔκειτο, ἐν τῷ τετρασελίδῳ. Παρὰ τῷ Θεοδοτίωνι μόνῳ ἀντὶ τοῦ τοῖς βλεφάροις μου, ἔκειτο, τοῖς κροτάφοις μου νυσταγμόν. Ἐν δὲ τῷ ὀκτασελίδῳ παρὰ μόνοις τοῖς ἑ ἔκειτο ὠβελισμένον. Variæ lectiones ex aliis Codicibus poſt Origenem videntur aliorum opera adjectæ. De hiſce *variis lectionibus*, qvæ in codicibus qvibusdam MSS. v.g. Marchalliano Prophetarum, non ab ipſo, ut videtur, Origene, ſed ab Apollinari vel Euſebio vel alio qvodam juniore in ora ſive margine additæ viſuntur, agit Hodius p. 625. & 631. ſeq.

XIV. *Lucianus* Antiochenus presbyter, & *Euſebius*, *Pamphilusque* atqve *Heſychius* Alexandrinus, non adornarunt novas Græcas verſiones, ſed editionem κοινὴν LXX. Interpretum vel recenſuerunt, ut Lucianus & Heſychius, vel Origenis labores cum Eccleſia communicarunt, ut Euſebius & Pamphilus. Luciano & Heſychio jungendus *Joannes Joſephus* eſt, cujus editionem memorat Theodoritus. *Baſilius* qvoqve Cæſareenſis, cujus opera in conferendis & emendandis ſacris libris laudatur à G. Syncello p. 203. tum *Apollinaris* Laodicenus, licet de hoc dubium poſſit videri, cum forte commentarios ejus, non vero editionem Bibliorum Hieronymus reſpiciat. Plura de ſingulis hiſce dabunt Uſſerius. ſyntagm. de LXX. cap. 7. Hody IV. 3. de Bibliis Original. p. 720 & p. 626. ſeq. & Hottingerus faſcic. p. 228. ſeq. Idem Hodius acute conjicit *verſionem triginta hominum* apud Philaſtrium c. 138. videri editionem Luciani in græcis

SYMMACHUS.	LXX.	THEODOTION.
31. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ ἦν καλὰ σφόδρα. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωὶ ἡμέρα ἕκτη.	31. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὰ πάντα, ὅσα ἐποίησε· καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωὶ, ἡμέρα ἕκτη.	31. Καὶ εἶδεν ὁ θεὸς πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωὶ ἡμέρα ἕκτη.

cis codicibus litera Λ. denotari ſolitam, qvæ litera numorum triceſimum ſignificat. Præterea per *verſionem ſex virorum* apud eundem Philaſtrium c. 139. notari verſionem ſextam in Origenianis Octaplis. Deniqve *editionem Heracleenſem* qvæ ante editionem Hiſtoriæ Suſannæ Syriacam memoratur, nullam eſſe aliam qvam Theodotionis, qvi Ponticus à qvibusdam habitus eſt. *Patrophili Scythopolitani* non minus qvam *Euſebii* verſio Græca Bibliorum apud Sixtum Senenſem eſt commentitia, ſimiliter *Macedonica* memorata Galeſinio, & *Theodori Mopſveſteni*, de qva Salmaſius p. 177. comment. de Helleniſtica. De verſione vero *Græcobarbara* qvam literis Hebraicis CPoli ediderunt Judæi, qvamqve Caraitæ iis in locis legunt, Vide Rich. Simonem II. 19. Hiſt. Crit. V. T. & Humfredum Hody libro laudato p. 633.

XV. *Hieronymus* Stridonenſis latinorum Eccleſiæ Doctorum facile doctiſſimus præter verſionem latinam librorum V. T. ex Hebræo qvam ſub *Arami* (*a*) nomine perſtrinxit apud Photium Theodorus Mopſveſtenus, Græcam qvoq; verſionem cujus variæ latinæ verſiones antiqviores (*b*) exſtabant, de integro interpretatus eſt (*c*) & Origenis exemplo aſteriſcis atqve obelis diſtinxit, cujus ejus laboris adhuc veſtigia ſuperſunt in Pſalmis & aliis qvibusdam libris. Qvanqvam Hieronymo etiamnum ſpirante librarii ſigna illa adſcribere negligebant, ut ſupra

(*a*) Phot. cod. CLXXVII. p. 205. ad qvem locum confer Henr. Noris lib. 1. c. 9. Hiſt. Pelagianæ Garnerium ad Marium Mercatorem T. 1. p. 101. Tho. Ittigii appendicem de hæreſiarch. p 469. ſeq. Rich. Simonis Hiſt. Crit. N. T. lib. III. p. 444. ſeq. Gvil. Caveum parte 1. Hiſt. literar. Eccleſ. in Theodoro Mopſveſteno, & Humfredum Hody p. 629. ſeq.

(*b*) id. p. 341. ſeq.

(*c*) id. p. 351. ſeq.

supra §. XII. ipsum conqvestum annotavi. Non integram versionem antiqvi fœderis, sed tantum Versionem Psalmorum ac Prophetarum (neqve illam è Græco, ut aliud agens scripsit vir illustris libro de claris interpretibus, sed ex Hebræo latine compositam) Græce vertit amicus Hieronymi *Sophronius*, qva ejus versione Procopium Gazæum & Hesychium Hierosolymitanum (*d*) usos esse constat. Hieronymus ipse in Catalogo, ubi de Sophronio: *De virginitate quoque ad Eustochium, & vitam Hilarionis Monachi opuscula mea in Græcum eleganti sermone transtulit. Psalterium quoque & Prophetas, quos nos de Hebræo in latinum vertimus.* Idem libro 2. in Rufin. *Unde me putabam bene mereri de latinis meis, & nostrorum ad discendum animos concitare, quod etiam Græci versum de latino post tantos Interpretes non fastidiunt, inde in culpam vocor, & nauseanti stomacho cibos ingero.*

(*d*) Vide Albertinum de Eucharistia p. 484. sed & Rich. Simonis Epistolas Criticas Gallice editas Basileæ, p. 310. seq. & 318.

CAPUT XIII.

Philosophorum Cynicorum Catalogus, digestus ordine literarum.

Alcidamas. Lucian. in Conviv. T. 2. p. 638. 642.

Androsthenes Onesicriti filius Philisci frater, Diogenis discipulus. Laert. VI. 75.

Antisthenes Atheniensis discipulus Socratis, auctor sectæ Cynicæ * de qvo dixi lib. 2. c. 23. n. 32. Oenomaus qvidem probante Juliano Orat. VI. p. 187. negabat Cynicos vel in Antisthenis verba vel in Diogenis jurare, sed sapientissimos qvosqve ac fortissimos sibi imitandos pro

* Cynici dicti à Cynosarge Gymnasio, in qvo docuit Antisthenes. Vide Meurs. ad Hesychium illustrem p. 115. & de populis Atticæ, atqve Athen. Attic. II. 2.

proponere, ut Herculem. Socratem &c. Ita enim intelligo ejus dictum: ὁ κυνισμὸς ἀπ' Ἀντισθενισμὸς ἐστιν ἐπι Διογενισμὸς. Herculem præcipue admirabantur, qvem exemplum genuinæ παιδείας Alexandro commendat Diogenes ap. Dion. 4. de regno p. 64. Vide & Julianum Orat. 6. p. 187. Hinc Antisthenes Ἡρακλεώτικός τις ἀνὴρ τὸ φρόνημα *Herculeo vir animo* apud Eusebium XV. 13. præparat. qvem non cepit eruditus interpres. Confer. Ausonii Epigramma 27. & 28.

Aristogiton Rhetor ob impudentiam dictus Canis, teste Suida, Cynicis non magis cæteroqvi annumerandus qvam Aristippus, qvem regium canem Diogenes appellabant: vel Thersites Homericus qvem κυνικὸν δημηγόρον Demonax ap. Lucian T. 2. p. 871. vel Nabal qvi homo κυνικὸς audit in versione Græca 1. Sam. XXV. 3. vel deniqve *palatini canes* apud Boethium de consolat. Philos. 1. prosa 4.

Asclepiades. Tertull. II. 14. contra nationes, Laert. VI. 91. Alius haud dubie Asclepiades cujus cum Serviano & Chytrone Cynicis meminit Julianus Orat. VII. contra Heraclium Cynicum p. 224.

Athenagoras de qvo Cicero pro Flacco cap. VII. *Cæsus est virgis Cynicus ille Athenagoras, qui in fame frumentum exportare erat ausus.* Sed meliores codices pro Cynico habent Cymæum h. e. Cumanum.

Betio Βητίων Bionis Borysthenitæ familiaris. Laert. IV. 54.

Bion Boristhenites, Cratetis Cynici auditor. Laert. IV. 51.

Bryson Achivus cujus aliqvi discipulum tradunt Cratetem fuisse. Vide Suidam in Κράτ. & Ἱππαρχία & Laertium VI. 85.

• *Carneades* Cynicus cujus meminit Eunapius in proœmio.

Carnaus Cynulcus, veluti Cynicorū coryphæus, Megarensis Athenæ IV. p. 156. Διονυσίων γὰρ ὄντων Ἀθήνησι παρελήφθη πρὸς αὐτὸν. Καὶ τὸ λαβὸν ὁ κυνικὸς μὲν ἀνακειμένος ἐξ, ἕνα ὁ κύνουλκον Κάρνειον τὸ Μεγαρικόν.

Chytron. Supra in Asclepiade.

Cleomenes Metroclis discipulus, Laert. VI. 95. ejus παιδαγωγικὸν laudat idem 75.

Colotus Lampsacenus Menedemi præceptor. VI. 102.

Crates Thebanus Diogenis discipulus clarus circa Olymp. CXIII. uxorem habuit Hipparchiam de qva infra. De Epistolis qvæ sub hujus Cratetis nomine fueruntur dixi lib. 2. c. 10. §. 21. De tragœdiis Laertio IV. 98. memoratis vide lib. 2. c. 19. Versiculi in Micylum tres leguntur apud Plutarchum libro de vitando ære alieno p. 830

Ex ejus hymno in εὐτέλειαν sive frugalitatem Julianus Orat. VI. p. 199. Ex Cratetis παιγνίοις ibid. & VII. p. 213. Alia ejus παίγνια Laertius VI. 85. Ejus Ephemeris id. 86. Xenocratem perstrinxit iste Crates teste M. Antonino VI. 13. Demetrium Phalereum Thebis exsulantem solatus est. Vide Plutarchum p. 69. de dignoscendo adulatore. Alia de eo Ælianus III. 6. Var. Vita Cratetis hujus à Plutarcho scripta periit. Laudat præter Lampriam Julianus Orat. VI. p. 200. Cratetis ἠθικὰ scripsit Zeno Citieus. Laert. VII. 4.

Crato Cynicus. Lucian.

Crescens sub Antoninis vixit & Justinum ἐν τῇ μεγάλῃ πόλει, hoc est Roma detulit ad martyrium. Vide Syncellum p. 351. Euseb. VI. 16. Hist. Ecclesf. & Clariss. Grabei spicileg. Patrum T. 2. p. 139. seq.

Cyniscus apud Lucian. in Cataplo. T. 1. p. 427. nisi nomen confictum.

Demetrius Alexandrinus Theombroti discipulus. Laert. VI. 95.

Alius *Demetrius* Cynicus cujus apud Senecam, Eunapium, Philostratum & alios mentio. Vide Jonsium p. 248. & qvæ viri docti ad Sveton. in Flavio Vespasiano c. 13. Lucian. de salutatione T. 1. p. 806. seq.

Alius *Demetrius* Rhodii celebris Cynici discipulus *Corinthius Suniensis*, cujus meminit Lucianus in Toxari, T. 2. p. 51. & adversus indoctum p. 388.

Demonax Cyprius Epicteti æqvalis, Athenis vixit, Diogenem Cynicum præ cæteris admiratus. etsi non unam Philosophiæ sectam coluit. Vide Lucianum in ejus vita, T. 1. præcipue p. 859. & 871.

Didymus Planetiades. Plutarch. de Oraculor. defectu.

Diogenes Sinopensis, Antisthenis discipulus, de qvo prolixe Laertius VI. 20. seq. Apophthegmata ejusdem, & num. 80. scripta recensens; in qvibus & VII. Tragœdiæ, de qvibus dixi lib. 2. c. 19. Diogenem Cynicum ἐν τῷ ποδάλῳ laudat idem Laertius VI. 20. Effigies ejus varias vide si placet apud Jac. Gronovium T. 2. thesauri antiqvitatum Græcar. tabula LXXXVIII. Claruit Speusippi æqvalis circa Ol. CIX. Laert. IV. 3. Obiit fere nonagenarius Corinthi, eodē ut ajunt die qvo Alexander Babylone Ol. CXIV. id. VI. 79. Philippum Macedoniæ Regem paulo acerbius reprehendit, Plutarcho judice p. 70. de dignoscendo adulatore. De Alexandro eum affante vide sis Dionem 4. de regno p. 59. seq. Laert. VI. 38 68. Plutarchum Alex. p. 671. Plura clariss Bælius in Lexico.

Diogenes Junior, Σεφιςὴς κύων ob petulantiam linguæ in theatro exerci.

ercitam virgis cæsus jussu Flavii Vespasiani. Xiphilin p. 322 ubi & de *Era* altero Cynico Diogenis hujus æqvali, ob majorem insolentiam capite etiam truncato.

Echecles Ephesius, Cleomenis & Theombroti discipulus. Laert. VI. 95.

Eras (Ἥρας) de qvo dixi paulo ante in *Diogene juniore*.

Eubulides cujus librum de Diogene allegat Laertius VI. 20. Eubulus ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Διογένους πρᾶσις. id. 30.

Julianus Imp. Cynicorum Philosophiam celebrat Orat. 6. & 7. qvarum prior est πρὸς τοὺς ἀπαιδεύτους κύνας, posterior πρὸς Ἡράκλειον Κυνικὸν πῶς κυνιστέον.

Hegesæus Sinopensis cognomento κλοιός, sive laqveus, discipulus Diogenis. Laert. VI. 84.

Hegesianax infra in *Xanthippus*.

Heraclius contra qvem Julianus Orat. 7. Suidæ in Ἰουλ. dicitur *Heraclitus*.

Hermippus in auctione Diogenis allegatur in latino interprete Laertii Ambrosio & in qvibusdam Græcis Laertii Codicibus VI. 29. ut intelligatur Hermippus Smyrnæus qvi de vitis Philos. scripsit. Sed alii codices habent Menippus ἐν τῇ Διογένους πράσει.

Herophilus. Lucian. in Icaromenippo T. 1. p. 198.

Hesperius Jons. p. 246.

Hipparchia Maronitis, soror Metroclis & Cratetis uxor, de qva Laertius VI. 96. seq. Anthologia p. 339. è recentioribus Menagius de mulieribus Philosophis p. 63. seq. & Baylius in Lexico. Suidas ait scripsisse φιλοσόφους ὑποθέσεις καί τινα ἐπιχειρήματα καὶ προτάσεις πρὸς Θεόδωρον ἄθεον. Non puto autem Suidam hæc Hipparchiæ scripta vidisse, sed conjectura è Laertio collegisse.

Honoratus de qvo Lucianus in Demonacte T. 2. p. 865.

Horus Ægyptius qvem confabulantem inducit Macrobius in Saturnal.

Isidorus. Sveton. Nerone c. 39.

Lucianus in Cynico T. 2. p. 717. seq.

Maximus Alexandrinus ad qvem Basilii Magni Epistolæ supersunt & qvem Orat. 23. laudavit, sed Carmine de vita sua & Oratione 27. & 28. perstrinxit Nazianzenus indignatus κύνας ποιμένας εἶναι βιαζομένους p. 474. Depositus hic Maximus Episcopatu CPol. Canone IV. Synodi primæ CPol. Hic ipse est de qvo Hieron. in Catalogo S. E. c. 127. *Maximus Philosophus, natus Alexandriæ, CPoli Episcopus ordinatus est, & pulsus, insignem de fide adversus Arianos scripsit*

 librum,

librum, quem Mediolani Gratiano Principi dedit. Vide & Valeſ. ad Sozom. VII. 9. & Baronium, Baſnagium & Pagi ad A. C. 379.

Meleager Gadarenus, riſus in ſcriptis captator, cujus libros II. περὶ δοξῶν Laertius II. 92. ſympoſium & χάριτας laudat Athenæus. Vide qvæ viri docti ad Laert. VI. 100.

Menander cognomento δρυμός, Homeri admirator, Diogenis diſcipulus Laert. VI. 84. Vide & infra in *Xanthippo.*

Menedemus Lampſacenus de qvo Laertius VI. 102. Theombroti diſcipulus, id. 95. diverſus à Menedemo Eretrienſi de qvo II. 125. De Menedemo Cynico capiendus Numenius apud Euſeb. XV. præparat. p. 729.

Menippus Sinopenſis patria, ortu Phœnicius Gadarenſis fuit, conditione ſervus, Diogenis ut ſuſpicor diſcipulus. Ejus ſcribendi genus σπουδογέλοιον multi notaverunt, imitatus eſt in Satyris ſuis Varro, qvas Cynicas alii, ipſe appellavit Menippeas teſte Gelli II. 18. Menippeus hinc ipſe appellatus Athenæo, & Tertulliano *Romanus Cynicus.* Exſtat & Satira Menippea Petri Cunæi viri doctiſſimi & altera Lipſii qva perſtringit profanum vulgus eruditorum. Scripſit & Varro Satiram cui titulus ταφὴ Μενίππου teſte Nonio in exodium & pluribus aliis locis. Menippi Sympoſium allegat Athenæus. Alia ſcripta Menippi Cynici refert Laertius VI. 101. Sunt autem hæc: Νεκύια, Διαθῆκαι, Ἐπιστολαὶ κεκομψευμέναι ἀπὸ τοῦ τῶν θεῶν προσώπου. Πρὸς τοὺς φυσικοὺς καὶ μαθηματικοὺς καὶ γραμματικούς, καὶ γονὰς (natalem) Ἐπικούρου καὶ τὰς θρησκευομένας ὑπ' αὐτῶν εἰκάδας, &c. Hunc porro ipſum Menippum non dubito induci à Luciano in dialogis mortuor. & in Necyomantia, memorariqve ab Eunapio in proœm. ubi celeberrimos Cynicos referre ſe ſcribit, non Menippum juvenem Lucium, de qvo Philoſtratus IV. 8. de Apollonii vita. Fuit & Menippus qvidam Magnes Pancratiaſtes cujus meminit Artemidorus IV. 44. qvemqve addes aliis Menippis collectis à Laertio & Menagio.

Menippus Lybius Demetrii Corinthii auditor, de qvo jam dixi.

Metrocles Maronites Hipparchiæ frater, Theophraſti primum, poſtea Cratetis diſcipulus. Vide Laertium VI. 94. ſeq. Ejus χρείας allegat VI. 33.

Monimus Syracuſanus Diogenis & Cratetis diſcipulus ſcripſit teſte Laertio

tio VI.83. παίγνια, qvibus ludicra feriis ſententiis permiſcuit; περὶ ὁρμῶν libros duos & protrepticum. Inter eos qvi κριτήριον veri ſuſtulerunt refertur Monimus à Sexto VII. contra Math. p. 146. & 221. qvod affirmaſſet τῦφον εἶναι τὰ πάντα.

Muſonius, Babylonius, amicus Apollonii Tyanenſis, de qvo dixi ad prooemium Eunapii. Alius Muſonius Thuſcus, de qvo infra in Stoicis.

Oenomaus Gadarenus ſub Adriano Imp. floruit teſte Syncello p. 349. ſcripſerat πολιτείαν & περὶ τῆς καθ᾽ Ὅμηρον φιλοσοφίας (Confer Jonſium p. 245.) & περὶ κυνισμοῦ itemq; περὶ Κράτητος καὶ Διογένους καὶ τῶν λοιπῶν teſte Svida. Qvanqvam Julianus Imp. ex alio potius qvam ex Oenomao Cyniſmi rationes peti velit. Ejus κατὰ τῶν χρηστηρίων. idem Julian. Orat. VII. f. 209. Titulus libri fuit φωρὰ γοήτων *detectio praeſtigiatorum*, de Oraculorum falſitate. Vide Euſeb. V. cap. 19. praepar. & VI 6. p. 254. & VI. 7. Socratem III. 23. p. 202. Niceph. X. 36. Theodocritum Therapevt lib. VI. p. 86. & X. p 141. A. Vandalen de Oraculis p. 329-346. Τραγῳδίαι. Julian. Orat. VII. f. 510. De Diogene Oenomao Tragico Athenienſi dixi ſupra lib. 2. cap. 19. è Svida in Διογ. Epigramma alterius ut videtur Oenomai εἰς Ἔρωτα γεγλυμμένον ἐν χαυνίῳ Anthol. IV. 18.

Oneſicritus Aſtypalenſis ſive Aeginenſis qvi cum Alexandro M. militavit & ejus παιδείαν ac laudes Xenophonteo fere ſtylo compoſuit. Vide Laert. VI. 84. Plutarchum Alex. p. 705. Pater Androſthenis & Philiſci. id 75. ſeq. diſcipulus Diogenis. Vide de hoc Oneſicrito ſupra cap. VII.

Paſicles Cratetis Cynici F. Laertius IV. 88. Fuit & Paſicles Cratetis Frater, diſcipulus Euclidis Megarenſis. id. 89.

Peregrinus qvi ſub Antonino Pio vanam gloriam captans ſe publice conjecit in flammas, deriſus à Luciano, Libro ſingulari de morte Peregrini. Confer Syncellum p. 351. 352.

Philiſcus Aeginenſis Oneſicriti F. Diogenis diſcipulus, cui tragoedias qvae ſub Diogenis nomine ferebantur, nonnulli tribuerunt. Vide Laert. VI. 84. & 73. 75. & 80. Julian. Orat. VI. p. 186. & VII. 210. ubi male *Philiſtius*.

Phocion cognomento χρηστὸς, Diogenis Cynici auditor. Laertius VI. 76.

Plato Cynicus. Laert. VI, 27. niſi probanda potius expoſitio Caſauboni, ut

ut sane videtur, qvoniam idem Laertius inter varios Platones III. 103. nullam Cynici mentionem facit.

Polyzelus, infra in Xanthippo.

Sallustius κυνίζων. Phot. cod. 242. p. 556. κυνικώτερον ἐφιλοσόφει. Svid. in Σαλλς. Diversus hic Procli discipulus fuit à Sallustio cui Orationem qvartam inscribit Julianus Imp. Huic potius Juliani, Platonico, qvam alteri Cynico Salustio tribuerim libellum elegantem qvi exstat περὶ Θεῶν καὶ κόσμου, de qvo infra lib. V.

Serenianus, supra in Asclepiade.

Sphodrias cujus τέχνην ἐρωτικὴν allegat Athenæus IV. p. 162.

Stilpo Megarensis auditor Diogenis Cynici. Laert. VI, 76.

Theagenes. Lucian. lib. de morte Peregrini.

Theodorus Cynulcus sive pluribus canibus stipatus Cynicus, qvem colloqventem inducit Athenæus in dipnosophistis.

Theombrotus Metroclis discipulus. Laert. VI. 95.

Theomnestus, infra in Xanthippo.

Thrasyllus Cynicus. Seneca II. 13. de benefic. & Plutarch. Apophthegm.

Timarchus Alexandrinus Cleomenis discipulus. Laert VI. 95.

Xanthippus, Theomnestus, Polyzelus, Onesicritus, Monimus, Menander, Hegesianax, Diogenes, Crates & Antisthenes Cynici, qvorum scriptis usus est Stobæus. Phot. Cod. CLXVII.

Xeniades qvi Diogenem Cynicum emit eiqve filium instituendum & domum regendam dedit. Laert. VI. 74. 82.

Zeno Citieus Cratetis discipulus. Vide Numenium apud. Euseb. XIV. præp. p. 729. Verecundiam & decorum magis observare qvam Cynici docuit, in reliqvis eorum placita probavit, ipse auctor Stoicorum, qvorum dogmata cum Cynicis convenire innuit etiam Juvenalis XIII. 121.

Et qui nec Cynicos nec Stoica dogmata legit,
A Cynicis tunica distantia.

Confer. Julianum Orat. VI. p. 185. Laert. VI. 104. VII. 121. Lipsium lib. 1. manuduct. diss. 13. Qvod vero Sidonius Carm. 2. v. 168. Cynicorum turbam Epicuri sodalium imitatricem appellat, de eo vide sis Sirmondi notas p. 181. Augustini adhuc temporibus plures fuerunt Cynici qvam Stoici, ut testatur lib. 3. contra Academicos c. 18. *Itaque nunc Philosophos non fere videmus nisi aut Cynicos, aut Peripateticos, aut Platonicos. Et Cynicos quidem, quia eos vita quadam delectat libertas atque licentia.* Adde si placet XIV. 20. de C. D. CAP.

CAPUT XIV.
DE EUCLIDE & aliis Geometris.

De Euclide, ejusque ætate. Alii decem hoc nomine. 1. *Euclidis libri elementorum & in librum primum Procli commentarius.* 2. *Commentariorum Theoni tributorum, an auctor ipse sit Euclides.* 3. *Liber XIV. & XV. num Euclidis an Hypsiclis Alex.* 4. *Scopus elementorum. ibid. Boethii versio elementorum Euclidis latina.* 5. *Editiones elementorum cum Theonis commentariis.* 6. *Sine illis commentariis editiones & versiones variæ, & in his Arabica. Barlaami & Isaaci Monachi quædam Euclidi illustrando.* 7. *Epitome Æneæ deperdita, & versiones elementorum ineditæ, Persica, Syriacæ, Hebraicæ, Sinicæ, Tartaricæ.* 8. *Joh. Pici effatum, Theologis noxiam esse Euclidis tractationem.* 9. *Arithmetica elementa Geometricis ab Euclide juncta.* 10. *Data cum præfat. Marini. Pappi in ea commentarius.* 11. *Harmonica & Sectio Canonis.* 12. *Phænomena.* 13. *Optica & Catoptrica.* 14. *De divisionibus liber & fragmentum de levi ac ponderoso.* 15. *Scripta Euclidis deperdita.* 16. *Catalogus scriptorum in commentariis Procli ad Euclidem allegatorum.* 17. *Alii Geometræ quidam.* 18.

I.

EUCLIDES, qva patria, incertum (*a*) claruit temporibus Ptolemæi Lagi (*b*) qvem post XL. anorum imperium obiisse constat CCLXXVII.

(*a*) Harduinus ad Plin. videtur Apollonium in animo habuisse cum de Euclide scripsit eum Perga oriundum civitate Pamphiliæ. Euclidem pleriqve Alexandrinum faciunt, sed nullo diserto veteris alicujus scriptoris testimonio. Si Gregorium Abulphrajum audias, Tyrius fuit: si scriptorem Bibliothecæ veteris Siculæ Anno 1700 à Messanensi qvodam editæ (vide memorias Trivultianas Anni 1702. mense Augusto p. 151.) Gelous, oriundus à Gela civitate Siciliæ. Nimirum quia Laertius II, 106. auctor est Megareum Euclidem à quibusdam pro Geloo habitum fuisse.

(*b*)

CCLXXVII. ante natum Chriſtum Olymp. CXXIII. Ab hoc rogatus, eſſetne via quædam brevior faciliorq; ad Geometriæ cognitionem, qvam in elementis ipſe tradidiſſet, reſpondit (c) *μὴ εἶναι βασιλικὴν ἀτραπὸν πρὸς Γεωμετρίαν, non dari viam regiam ad Geometriam.* Mathematicas diſciplinas accuratiſſimis ſcriptis illuſtravit, ac cum ſumma laude docuit Alexandriæ, (d) ſvaviſſimi vir ingenii, & contentiones minime amans, ſed benignus & æqvus alienæ induſtriæ fautor, ut ab auctore ſectæ Eriſticæ Euclide Socratico Megareo (e) non hac minus nota, qvam ætate & ſtudiorum genere facile diſtinguatur. Ita certe de noſtro Pappus lib. VII. p. 251. *Euclides ſecutus Ariſteam ſcriptorem luculentum in iis, quæ de Conicis tradiderat, neque antevertens neque volens eorum tractationem deſtruere, cum mitiſſimus eſſet & benignus erga omnes, præſertim eos qui*

(b) Proclus lib. 1. ad Euclidem p. 20. *γέγονε δὲ οὗτος ὁ ἀνὴρ ἐπὶ τοῦ πρώτου Πτολεμαίου. καὶ γὰρ ὁ Ἀρχιμήδης καὶ ἐν τῷ πρώτῳ μνημονεύει Εὐκλείδους.*

(c) Proclus: *καὶ μέντοι καί φασιν, ὅτι Πτολεμαῖος ἤρετό ποτε αὐτὸν εἴτις* &c. Simile illud Alexandri Geometriam diſcere cupientis apud Senecam Epiſt. XCL. *Facilia me doce: Iſta, inquit, omnibus eadem ſunt æque difficilia.*

(d) Pappus lib. VII. p. 251.

(e) De Euclide Megarenſi Socratis diſcipulo & auctore ſectæ Megaricæ dixi, lib. 2 cap. 23. §. 36. hic eum noſtro male confunditur apud Boethium 1. Geometr. p. 1507. 1510. 1511. &c. *ex ſecundo, tertio, quarto &c. libris Euclidis Megarenſis.* Viciſſim apud Valerium Max. VIII. 12. ex memoriæ ſcriptoris vel librarii lapſu Euclides Geometra memoratur pro Eudoxo, ut viris doctis jam obſervatum. Fuit & alius Euclides Archon Athenis Olymp. AXXXVII. 2. itemque alter, ſub quo triginta Tyranni expulſi Ol. XCIV. 2. & præteritorum ſancita eſt *ἀμνηστία* Ab hoc proverbium *τὰ πρὸ Εὐκλείδου* meminiſſe i. e. rerum, quas alta oblivione ſepultas eſſe oportebat. Vide Xenophontem 2 *Ἑλληνικῶν* & Lucianum in Cataplo T. 1. p. 426. & in Hermotimo p. 563. Eodem Euclide Archonte abrogata *τῇ κατὰ Κάδμον Γραμματικῇ* (cujus apud Syrianum ad Hermogenem p. 17. mentio) cœpit Athenis eſſe uſus literarum Joniearum, unde Plutarchus in Ariſtide p. 319 memorat *γράμματα τῆς μετ' Εὐκλείδην Γραμματικῆς.* Confer Meurſium de Archontibus III 17. & fortuna Attica. c 8. Non diverſus fortaſſis Euclides Athenienſis, quem inter viros libris coacervandis celebres laudat Athenæus in limine libri primi Fuit & Euclides *λιθοτόμος*, cujus nomen occurrit in teſtamento Platonis apud Laertium III. 42. His adde Euclidem fratrem Cleomenis Lacedæmonior. Regis ab Antigono cæſum de qvo Plutarch. in Philopæmene p. 358. Euclidem Pacatianum, cujus antidotum refertur à Galeno 2. de antidotis: Euclidem Platonicum cujus meminit Porphyrius in Plotini vita; tum Euclidem Maximi Byz. filium, quem memorat Socrates in Hiſt. Eccleſ. p. 156. Denique Euclidem paraſitum Smicrini F. cognomento *σεῦτλον* ſive betaceum apud Athenæum lib. VI. p. 242. 250. & Euclidem Laconem, de quo Plutarchus in Artaxerxe Mnemone p. 1013.

qui Mathematicas disciplinas aliqua ex parte augere & amplificare possent, ut par est, & nullomodo infensus, sed accuratus, non arrogans, & c.

II. Scripta Euclidis hæc exstant:

ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ *Elementorum Matheseos puræ libri XV.* qvæ vulgata sunt *Græce* hoc titulo: Εὐκλείδου στοιχείων βιβλία ιέ ἐκ τῶν ΘΕΩΝΟΣ συνουσιῶν Basil. 1533. fol. apud Joh. Hervagium, edente Simone Grynæo è duobus codicibus MSS. qvorum alterum Venetiis Laz. Bayfius, alterum Parisiis Joh. Ruellius suppeditaverat. Additi etiam in illa editione (itidem Græce) è codice Oxoniensi Joh. Claymundi sunt, sed admodum inemendate, *commentariorum libri quatuor in primum Euclidis librum*, auctore *Proclo* Philosopho, qvi Euclidem perinde ut Pappus passim laudat sub nomine Γεωμέτρου vel στοιχειωτοῦ, & lib. 3. p. 55. ait, se ex antiqvioribus Euclidis commentatoribus (Gemino aliisqve) τὰ γλαφυρώτερα collegisse, & ἀπέραντον illorum πολυλογίαν in compendium misisse. Hos Procli commentarios latine vertit ediditqve, & scholiis ac figuris illustravit *Franciscus Barocciue* Patricius Venetus, Patavii 1506. fol.

III. Illa vero, qvæ vulgo vocantur *Theonis* Alexandrini, qvi sub Theodosio M. Imp. floruit, in Euclidem commentaria sive demonstrationes, qvibusdam viris doctis non videntur esse Theonis, sed Euclidis ipsius à Theone duntaxat recensitæ, qvam in rem operæ pretium est audire *Henricum Savilium*, cujus eruditæ* prælectiones XIII. in principium elementorum lucem viderunt Oxoniæ 1621. 4. Ita vero ille, p. 10. seq. *Quidam propositiones elementorum tribuunt Euclidi, demonstrationes*** *Theoni, homines stulti & perridiculi, quasi ullus unquam artifex suas voluerit edi conclusiones, nullis adjectis probationibus. Hoc neque Philosophorum quisquam, nec Medicorum, nedum Mathematicorum fecit unquam. Secunda est opinio Petri Rami, qui tam propositiones quam demonstrationes Euclidi abjudicat, universa Theoni attribuens, falso: eadem enim hæc quæ nunc habemus eodem ordine, eisdem verbis, agnoscunt sub Euclidis nomine Proclus & Boethius Theone posteriores, & anterior Theone Alexander Aphrodiseus, & omnis antiquitas. Tertia opinio est Buteonis qui omnia attribuit Euclidi, quæ aut vera est, aut veritati certe proxima Quid ergo dicemus de vulgatis libris qui* ἐκ τῆς Θέωνος συνουσιῶν *ex Theonis colloquiis sive congressibus præ se ferunt, cujus tamen tituli in neutro nostrorum codicum MSS. ullum reperi vestigium. Non diffiteor in uno ad oram marginis adscripta esse ad decimum tertium librum hæc verba;* Εὐκλείδης ὁ τὰ στοιχεῖα συναθροίσας ἦν ἐπὶ χρόνοις

 Ἀμε-

* Perstringuntur paulo acerbius à Malebranchio de inquir. veritate II 7. p. 134. seq.

** Demonstrationes qvoqve ab Euclide esse docet Galenus Theone antiqvior, X, 13. de usu partium, ubi post adscriptum theorema secundum libri undecimi addit: Τὴν μὲν οὖν ἀπόδειξιν παρ' Εὐκλείδου μανθάνειν.

Ἀμεζαίδρυ τῦ Μακεδόνος. Θέωνος δὲ συνταξας αὐτὰ ἐπὶ Θεοδοσίυ τῦ βασιλέως, *ut collectionem Elementorum Euclidi, ordinationem & dispositionem Theoni tribuisse videatur. Magna certe Theonis laus, si inordinata & incomposita in ordinem redegit. Sed ne huic incerto Scholiastæ fidem adjungamus, obstat ut dixi Procli & antiquorum omnium auctoritas, obstat mirabilis & concinna propositionum series, ex quibus unam loco suo si eximas, tota corruat compages & structura necesse est. Quid igitur? nulla sunt Theonis in hoc libro partes? Non me movent superius dicta, sed auctoritatem ipsius Theonis in commentariis in Almagestum p. 50. perpendendam existimo, quæ fortasse viam præire possunt ad eruendam in hac quæstione veritatem. Quod vero sectores, inquit, in circulis æqualibus sint proportionales angulis ad centrum constitutis, ostensum est à nobis in editione elementorum, ἐκδόσει, ad finem sexti libri. Ex quibus verbis & novam elementorum editionem adornasse Theonem constat, & nonnulla ab ipso adjecta. Et quidem in omnibus exemplaribus hæc verba de sectore annectuntur ultimæ propositioni libri sexti elementorum, quæ & Theonis esse puto, ut etiam demonstrationem ad illa verba: λέγω ὅτι καὶ &c. usque ad finem. Nam Euclidis illa solennis clausula ὅπερ ἔδει δεῖξαι quæ proxime præcedit, finis est ut puto Euclideæ. Idem judicium ferendum puto de multis in decimo libro lemmatis & fortasse propositionibus nonnullis. Alexander certe aliquot ante Theonem seculis in commentariis ad priora Aristotelis p. 87. eam quæ quinta est decimi in nostris libris, citat pro quarta, ut necesse sit aliquam ex præcedentibus, quartam uti reor, qua sine magno incommodo sane carere potuissemus, suo tempore ab elementorum libro abfuisse, vel saltem cum tertia coaluisse. Et quidem ultimam decimi non dubito assumentum esse Theonis, vel potius antiquioris (nam apud Alexandrum exstat iisdem prope verbis) minus perspicaci ingenio, quippe alieno loco positam. (Forte & definitiones quædam*, inquit Dav. Gregorius præf. ad Euclidem, *& axiomata libro 1. præposita Theonem vel alium præter Euclidem agnoscunt auctorem, ex gr. Axioma 11. nam licet Euclides hoc pronunciatum adhibeat in demostranda prop. 29. Element. 1. illud tamen pro axiomate non habuit, sed pro conversa proposit. 17. utpote qua ex illa manifeste consequatur. Fortasse & alteræ demonstrationes, quæ passim occurrunt, sunt etiam Theonis. Nam quæ in datorum libro reperiuntur Euclidis non esse expresse asserit Pappus, licet cum illis elementorum facile comparanda. Sunt vero ex his quædam quæ Theonem non sapiunt, sed à sciolis quibusdam conscripta sunt. Sunt & lemmata & corollaria quædam in Elementor. 10. quæ ab ageometris subjuncta sunt: illa ubique nota perstrinximus)* Ex quibus omnibus concludit Savilius *Theonis fuisse partes in Euclide, paucissimis quidem in locis, interpolando explicando augendo: ultra hoc nullas. Qui tamen labor non tanti fuit, ut Proclo omnium ante se Mathematicorum diligentissimo laudatori, commemoratione dignus videretur.*

IV.

IV. Libri decem priores proprie elementa εὐθυμετρικὰ & Arithmetica continent. Liber X. agit de συμμετρίᾳ sive de commensurabilibus & incommensurabilibus, rationalibus & irrationalibus: tres proximi XI. XII. XIII. inscribuntur στερεῶν, & agunt de corporibus solidis qvinq; regularibus, (Pyramide, cubo sive hexaedro, octaedro, Dodecaedro & Icosaedro (eorumqve compositione & in sphæram insertione. Ac Proclo qvidem l. 2. in Euclid. p. 20. observante, Euclides τῇ προαιρέσει μὲν Πλατωνικός ἐστι καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ ταύτῃ οἰκεῖος. ὅθεν δὴ καὶ τῆς συμπάσης στοιχειώσεως τέλος προεστήσατο τὴν τῶν καλουμένων Πλατωνικῶν σχημάτων * σύστασιν. Et aliqvibus interjectis: Καὶ πρὸς μὲν αὐτὰ τὰ ὑποκείμενα βλέποντες λέγομεν ὡς ἄρα περὶ τῶν κοσμικῶν σχημάτων ἐστὶν ὁ σύμπας τῷ Γεωμέτρῃ λόγος. Ἀρχόμενος μὲν ἀπὸ τῶν ἁπλῶν τελευτῶν δὲ εἰς ποικιλίαν τῆς τούτων συστάσεως, καὶ χωρὶς μὲν ἕκαστον ὑφιστάς, ὁμοῦ δὲ τὰς εἰς τὴν σφαῖραν αὐτῶν ἐγγραφάς, καὶ τοὺς λόγους, οὓς ἔχει πρὸς ἄλληλα, παραδιδούς, διὸ καὶ τῶν καθ᾽ ἕκαστα βιβλίων τοὺς σκοποὺς τινὲς ἐπὶ τὸν κόσμον ἀναφέρειν ἠξίωσαν, καὶ τὴν χρείαν αὐτῶν, ἣν παρέσχετο πρὸς τὴν τοῦ παντὸς θεωρίαν ** ἀνέγραψαν. Et pag. 21. τὸ μὲν γὰρ χρήσιμον αὐτῆς (στοιχειώσεως Εὐκλείδου) εἰς τὴν περὶ τῶν ἀρχικῶν σχημάτων συντελεῖ θεωρίαν. Confer, qvæ idem Proclus lib. 4. p. 110. Qvemadmodum vero liber qvintus in MS. Mazariniano præter rem refertur ad *Eudoxum*, etsi Proclo qvoqve p. 20. notante Euclides in suis elementis fuit πολλὰ μὲν τῶν Εὐδόξου συντάξας, πολλὰ δὲ τῶν Θεαιτήτου τελεωσάμενος. Ita liber XIV. & XV. in qvibus eadem corpora qvinq; conferuntur in se, non videntur auctorem habere Euclidem, sane XIII. libros στοιχείων tantum agnoscit Marinus protheoria ad data, & in *Arabica* versione *Nasiridini Tusini* Persæ, qvæ luculentis typis Arabicis lucem vidit Romæ 1594. fol. ex typographia Medicea, tredecim tantum libros exstare video. Tum ultima propositio libri XIII. veluti colophonem operi imponit, deniqve libro XIV. præmittitur præfatio, Euclidi neutiqvā congruens, at bene conveniens *Hypsicli* Alexandrino, in hanc sententiam: Βασιλείδης ὁ Τύριος ὦ Πρώταρχε παραγενηθεὶς εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ συσταθεὶς τῷ πατρὶ ἡμῶν (Hy-

* Vetus Epigramma in Synopsi Geometrica Mich. Pselli:

Σχήματα πέντε Πλάτωνος, ὁ Πυθαγόρας ὁ σοφὸς εὗρε,
Πυθαγόρας σοφὸς εὗρε, Πλάτων δ᾽ ἀρίδηλ᾽ ἐδίδαξεν
Εὐκλείδης δ᾽ ἐπὶ τοῖσι κλέος περικαλλὲς ἔτευξεν.

** Confer Boethium 2. Geometr. p. 1542. & Joh. Kepleri Opus præstantissimum de Harmonia Mundi, in qvo doctrinam de qvinqve corporibus Platonicis ad Θεωρίαν Universi applicat.

psicli seniori) διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ μαθήματος συγγένειαν, συνδιέτριψεν αὐτῷ τὸν πλεῖστον τῆς ἐπιδημίας χρόνον. Καί ποτε διελοῦντες τὸ ὑπὸ Ἀπολλωνίου (Apollonium Pergæum innuit Euclide * juniorem) γραφὲν περὶ τῆς συγκρίσεως τοῦ δωδεκαέδρου καὶ τοῦ εἰκοσαέδρου τῶν εἰς τὴν αὐτὴν σφαῖραν ἐγγραφομένων, τίνα λόγον ἔχει ταῦτα πρὸς ἄλληλα, ἔδοξαν ταῦτα μὴ ὀρθῶς γεγραφέναι τὸν Ἀπολλώνιον, αὐτοὶ δὲ ταῦτα διακαθάραντες ἔγραψαν, ὡς ἦν ἀκούειν τοῦ πατρός (Hypsiclis senioris.) ἐγὼ δὲ ὕστερον περιέπεσον ἑτέρῳ βιβλίῳ ὑπὸ Ἀπολλωνίου ἐκδεδομένῳ καὶ περιέχοντι ἀπόδειξιν ὑγιῶς περὶ τοῦ ὑποκειμένου καὶ μεγάλως ἐψυχαγωγήθην ἐπὶ τοῦ προβλήματος ζητήσει. Τὸ μὲν ὑπὸ Ἀπολλωνίου ἐκδοθὲν ἔοικε κοινῇ σκοπεῖν, καὶ γὰρ περιφέρεται. Τὸ δ' ὑφ' ἡμῶν δοκοῦν ὕστερον γεγραφέναι φιλοπόνως ὅσα δοκεῖν ὑπομνηματισάμενος ἐκεῖνα προσφωνῆσαί σοι διὰ τὴν ἐν ἅπασι μαθήμασι μάλιστα δ' ἐν γεωμετρίᾳ προκοπὴν, ἐμπείρως κρίνοντι τὰ ῥηθησόμενα, διὰ δὲ τὴν πρὸς τὸν πατέρα συνήθειαν καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς εὔνοιαν εὐμενῶς ἀκουσομένῳ τῆς πραγματείας. Ad libri XV. proposit. 5. meminit Hypsicles magistri sui *Isidori*: ἡ δὲ εὕρεσις ὡς Ἰσίδωρος ὁ ἡμέτερος ὑφηγήσατο μέγας διδάσκαλος, ἔχει τὸν τρόπον τοῦτον. Et post rem illam expositam, οὕτω μὲν οὖν, inquit, ὁ εἰρημένος εὐκλεέστατος ἀνὴρ τὸν περὶ τῶν εἰρημένων ἀποδέδωκε λόγον. Ad libri 14. proposit. 2. Τοῦτο δὲ γράφεται ὑπὸ μὲν Ἀρισταίου ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ πέντε σχημάτων σύγκρισις, ὑπὸ δὲ Ἀπολλωνίου ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐκδόσει τῆς συγκρίσεως τοῦ δωδεκαέδρου πρὸς τὸ εἰκοσάεδρον. Sub Hypsiclis etiam nomine latine verterunt Georgius Valla, & Bartholomæus Zambertus Venetus.

V. Euclidem translatum in Romanam linguam vir Magnificus *Boethius* dedit, teste Cassiodoro lib. de Geometria, respiciente ad libros II. Geometriæ, qvæ inter Boethii opera hodie exstant, & incipiunt his verbis: *Quia vero, mi Patrici, Geometrarum exercitatissime, Euclidis de artis Geometricæ figuris obscure prolata te adhortante exponenda & lucidiore aditu expolienda suscepi Et pag. 1514. Suprapositarum igitur speculationibus figurarum ab Euclide succincte obscureque prolatis et à nobis verbum videlicet de verbo exprimentibus strictim translatis, quædam iteranda repetendaque* &c. Idem l. 2. p. 1542. *Codex iste secundum dispositionem Euclidis esse dicitur, secundum demonstrationem vel inventionem, aliorum plerumque esse dicitur.*

VI. *Latine* cum demonstrationibus, qvæ *Theoni* vulgo tribuuntur (Boethius & Proclus eas non habuit, certe pro Euclideis non agnovit) prodiere elementorum libri XV. interprete *Campano*, & libri XIII.

* Fallitur igitur Abulpharajus qvi Euclidem multo juniorem facit c. 41.

XIII. interprete *Bartholomao Zamberto* Veneto Parif. 1516. apud. H. Stephanum avum, fol. & una cum aliis Euclidis scriptis Basil. 1537. 1546. fol. tum ex versione *Frid. Commandini*, cum ejusdem commentariis. Pisauri 1572. 1619. fol. *Denique græce & latine*, Commandini versione ex Ed. Bernardi libris emendata & Græcis ad MSS. & Savilii castigationes per Virum Clariss. Joh. Hudsonum recensitis, in nova luculenta operum Euclidis editione Oxon. 1704. fol. è theatro Scheldoniano. Euclidis libri XV. ex Campani interpretatione primum editi fuerant Venetiis 1482. cum figuris Geometricis, qvibus Erhardus Radholtus Augustanus testatur se primum cœpisse libros excusos ornare eadem facilitate, qva literarum elementa imprimuntur. Confer Beughemii incunabula Typographiæ p. 57. Zamberti versio prodierat etiam Venet. 1505. fol. sub titulo elementorum Euclidis, ex traditione *Pappi* Philosophi.

VII. Sine Theonis demonstrationibus sæpius præterea excusi sunt Euclidis elementorum libri: *Græce* qvidem. Florentiæ, teste Gesnero, tum Romæ 1545 8.

Græce & latine:

Libri XV. cum præfat. *Stephani Gracilis* Paris. 1557. 1573. & 1598 8.

Libri XIII. ex editione *Conradi Dasypodii.* Argent. 1564. 8. additis ad librum primum & secundum tantum, Theonis commentariis, & ad secundum *Barlaami* Monachi demonstrationibus, qvibus ad numeros applicat, qvæ de lineis ac figuris planis Euclides docuerat.

Libri XV. ex ejusdem Dasypodii recensione, inter alia Euclidis opera ibid. 1571. 8. Edidit & eodem anno librum primum Theonis commentariis illustratum, græce cum latina perspicua interpretatione, & Heronis vocabulis Geometricis.

Libri XIII. Lond. 1620. fol. nitida editio, cum Commandini versione, adjectis figuris accuratis. Laudat hanc ἔκδοσιν Marcus Meibomius dialogo de proportionibus p. 173.

Latine ex versione & cum commentario *Lucæ Paciolæ de Burgo* Venet 1489. fol. Libri XV. è recognitione *Cristiani Melder.* Lugd. Bat. 1673. 12.

Libri XV. cum scholiis & commentariis insignibus *Christophori Clavii,* Jesu Socii. Colon. 1591. fol. Rom. 1603. 8. & Francof. 1607. 8.

8. qvam editionem emendatiorem recentioribus esse notat Sam. Reyherus in diss. de Euclide Kil. 1693. 4. p. 40.

Libri XV. demonstrati à *Francisco Flussate Candalla* & libro XVI. per ipsum addito aucti de solidorum regularium inter se invicem collatione, itemqve XVII. de compositis regularibus. Paris. 1566. fol. & 1578. fol.

Libri VI. priores cum demonstrationibus *Orontii Finei* Paris. apud Simon. Colineum 1551. 4. *Joh. Scheubelii* Basil. apud Hervag. 1550. fol. *Jac. Peletarii* 1557. fol. *C. Dibardii* Lugd. Bat. 1603. 4. & Arnhem. 1205. 4. *Caroli Malapertii*, Duaci 1625. 12. *Georgii Fournierii* Lond. 1654. 12. *Henr. Coetsii* Lugd. Bat. 1691. 8.

Libri VI. per *Conr. Dasypodium* cum scholiis *Isaaci* Monachi. Argentorat. 1579. 8.

Libri VIII. per *Marium Mersennum* in Synopsi ejus Mathematica Paris. 1644. 4. Libri XIII. demonstrati ab *Ambrosio Rhodio*, Witeb. 1609. 8. 1634. 1661.

Libri XV. demonstrati succincte ab *Isaaco Barrovv*, Anglo, Mathematico præstantissimo (Lond. 1659. 1678. Marburg. 1675. 8.) qvi Petrum Herigonum subinde est secutus. *Claudii Richardi*, Jesu Socii in libros XIII. Euclidis, Isidorum, Hypsiclem & recentiores de corporibus regularibus, & Procli propositiones Geometricas. Antvverp. 1645. fol. His adde *Arnoldi Lensæi* Isagogen in Geometrica elementa Euclidis Antvv. 1565. 8. *Joh. Alphonsi Borelli* Euclidem restitutum, sive priscæ Geometriæ elementa brevius & facilius contexta. Pisis 1658. 4. Rom. 1679. 12. *Andreæ Tacqueti* elementa Geometriæ Euclidea Antvverp. 1654. 8. & cura *Guil. Whistoni* recensita & locupletata, Cantabrigiæ 1703. 8.

Anglice cum notis H. Billingsley & præfatione Joh. Dee. Lond. 1570. fol.

Italice cum commentario Nic. Tartaleæ Brixiensis Matheseos Prof.

Gallice libri VI per Petrum Herigonum. Paris. 1644. 8. qvo anno qvoq; cursum Mathematicum latine & Gallice edidit ibid. sex Volum. in 8.

Libri XV. per D. Henrion. Paris. 1615. 8.

Germanice cum perspicuis demonstrationibus Euclidis Elementa dare promisit clarissimum Kiloniæ lumen Samuel Reyherus, edito brevi specimine. Kilon. 1697. 4. Henricus qvoqve Meisnerus Arithmeticæ & Geometriæ longo usu peritissimus, Hamburgi elementa

ta Euclidis edere cœpit Græce & Germanice, cum uberrimis commentariis, itidem Germanicis, A. 1699. fol. ſed non editis ultra librum ſecundum.

VIII. Epitomen elementorum Euclidis Græcè ſcripſerat *Æneas* Hierapolites, teſte Proclo lib 4. in primum Euclidis p. 95.

Præter *Arabicam* Tuſini verſionem librorum XIII. qvam editam ſupra §. 4. retuli, memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 251. elementa Euclidis Arabice verſa à Thebeto, & p. 47. libros XV. elementorum ex Arabico latine verſos ab Adelardo Gotho Bathonienſi, cum commentariis Campani Navarrienſis. *Perſicam* verſionem Bodlejana, *Syriacam* Cantabrigienſis Bibl. ſervat, teſte Bernardo. Euclidem ex Arabico *Hebraicè* verſum à R. Moſe Aben Tibbon A. C. 1270. ex Gedaliæ Zemach. David refert Buxtorfius in Bibliotheca Hebraica p. 276.

Libri VII. ex Arabico Ebraice verſi à Joh. Jacobo Mechir, Mſti ſunt in Bibl Vindobonenſi teſte Lambecio lib. 1. pag. 178. Deniqve *Sinice* ac *Tartarice* verſa Euclidis elementa teſtatur illuſtris Leibnutius noviſſ. Sinic. p155.

IX. Mira Johannis Pici * Mirandulani concluſio eſt. pag. 67. Opp. *Nihil magis nocivum Theologo, quam frequens & aſſidua in Mathematicis Euclidis exercitatio.* Eqvidem vera Theologia nullam Mathematicam demonſtrationem extimeſcit, qva vel convellatur vel everti qveat, itaqve nec Theologis nocebit Euclidi adſveviſſe, ut à paralogiſmis ſibi caveant, neqve ſapiant ultra divina teſtimonia in iis qvæ captũ humanum excedunt. At falſam Theologiam profeſſus, poterit fortaſſe ex Euclidis diligentiori tractatione detrimentum capere. Nam vel univerſam religionem (licet & hoc non ſine inſigni paralogiſmo) ex falſis,

* Hunc locum reſpexit Mottanus Vayerus T. 2. Opp. p 568. edit, in fol. *Vous n' ignorez pas le peu de conte qu' on fait de la Geometrie aujourdhuy jusques dans les Colleges ou Pic de la Mirande ſouſtenoit il n'ya gueres que la connoiſſance des Elements d' Euclide eſtoit la plus contraire de toutes à noſtre premiere Philoſophie Chreſtienne que nous nommons Theologie.* Confer. Ferdinandi Erneſti Comitis ab Herberſtein erotema, an ſtudium Geometriæ. Remp. adminiſtranti obſtaculo ſit an adminiculo? Prag. 1712. 8. Obiter noto Jani Alexandri Terrarii *Euclidem Catholicum* non eſſe ſcriptum ſerium Theologi Pontificii, quo Romanæ Eccleſiæ dogmata demonſtrare nititur. ſed diſſertationem Reformati Doctoris Palatini, Joh. Ludovici Fabricii, inter cujusque opera junctim Tiguri 1698 4. edita p. 301. recuſum legitur, qua demonſtratum ivit, nihil aliud Papiſmum eſſe quam gentiliſmum Chriſtiano colore incruſtatum,

ſis illis, qvæ obſervabit additamentis humanis judicatam contemnet ſecum ac conculcabit, falſam ſine tergiverſatione præ ſe feret, perſecutionis moleſtiam reveritus: vel imprudens incidet in caſſes inqviſitionis, dum accurato ac Mathematico examine, qvæ deprehendit abſurda concoqvere non poterit, ſed propalabit diligenter, & irritabit crabrones. Eſt tamen, ubi falſæ qvoq; Theologiæ Myſtis uſum poterit præbere Euclides bene magnum: accuratæ enim rerum indagationi adſvetos vel tandem docebit verum à falſo, certum à commentitio ſecernere, nec cum abuſibus & erroribus qvorundam Chriſtianorum manifeſtis ipſam adſpernari vel rejicere Chriſtianam religionem, qvæ ſola habet, qvicqvid in omni religione eſt verum ac divinum, ita ut nihil dignum fide de cultu Dei ullus docuerit Philoſophus, ulla gens crediderit, qvod non in Chriſtiana religione perſpicue tradatur: Viciſſim nullus uſqvam exſtet circa has res error, nullum vitium, qvod non condemnat ac rejicit Chriſtiana religio. Qvod ſi ad Theologiam etiam veram percipiendam noxium affirmat Picus, accurate ac perſpicue argumentari, colligere certo, à falſis abhorrere concluſionibus, qvod uſqveqvaq; facere docet Euclides: ſi propterea, inqvam, Theologum ab Euclidis diligenti tractatione removere volumus, ne acutius cernat, qvid Deus juſſerit, qvid hominum vel inſcitia vel incuria introduxerit, ratumqve habuerit; Valeat Mirandulanus cum concluſione ſua, aut ſolis Theologis fateamur rationem, Dei munus, excolere non licere. Qvanta enim Euclidis laus etiam à rigido cenſore Petro Ramo lib. III. Scholar. Mathematicar. *Nullus paralogiſmus, nulla Pſeudographia in totis elementis Euclidis nobis, quanquam ſevere inquirentibus, animadverti potuit. Quam laudem ſingularem eſſe profiteor, quamque nulli adhuc neque Grammatico, neque Rhetori neque Logico concedere potui, ut in Grammatica, Rhetorica, Logica, nil falſi doceret.* Qvibus adde hæc Hieronymi Cardani lib. XVI. de ſubtilitate: *Euclidis ſunt duæ præcipuæ laudes, incuſſa dogmatum firmitas libri Elementorum perfectioque adeo abſoluta, ut nullum opus huic jure comparare audeas. Quibus fit, ut adeo veritatis lux in eo refulgeat, ut ii ſolum in arduis quæſtionibus videantur verum à falſo poſſe diſcernere, qui Euclidem habent familiarem.* Viciſſim tamen libenter confiteor, ad movendos & convertendos hominum animos in Doctore Eccleſiaſtico longe plus me tribuere ἀποδείξει πνεύματος, & ſeriæ atqve affectuoſæ δεινότητι diſertæqve viri pii & cordati perſvaſioni, qvam jejunæ & ſæpe perobſcuræ demonſtrationi Euclideæ ad res morales atq; Theologicas applicatæ, qvæ vel torpere animum

mum finit, vel ad controversias, aut ad meras notiones intellectus redigit Theologiam, practicam, si ulla usqvam esse debet, disciplinam. Opto tamen ut qvidqvid docet *ἀποδεικτικῶς* doceat Theologus, hoc est, ut tum qvoqve nulla ejus effata vel rigidissimum examen Euclideum metuant, cum vel maxime videtur agere familiariter. Ita demum efficiet, qvod jubetur ab Apostolo, ut qvæ docet, doceat *ὡς λόγον Θεοῦ*.

Anteqvam ad alia Euclidis scripta pergo, haud absurde notaverim *Elementa Arithmetica*, qvæ sub Euclidis nomine separatim vulgata sunt græce & latine Paris. 1554. 4. non esse peculiare ipsius opusculum, sed definitiones & propositiones è qvindecim libris elementorum, de qvibus hactenus dictum est, passim collectas. At Arithmeticæ Euclideæ liber primus, Witebergæ A. 1546. 8 seorsim editus, est septimus Elementorum, utpote in qvo non minus, qvam in octavo & nono Euclides de numeris agit. Atqve nonum hunc respicit Jamblichus, cum pag. 32. ad Arithmeticam Nicomachi Geraseni, allegat Euclidem *ἐν τρίτῳ τῶν ἀριθμητικῶν*, ipsum reprehendens. Apud eundem p. 26. *ὅπερ ἀγνοοῦντες οἱ περὶ Εὐκλείδην*, reddendum est: *quod cum ignoraret Euclides* &c.

XI. ΔΕΔΟΜΕΝΑ, *data* sive theometra Geometrica XCV, una cum *προθεωρίᾳ* sive præfatione *Marini* Philosophi *Neapolitani*, qvi Pappi Alexandrini commentarium memorans, respicit haud dubie, qvæ ille de datis Euclidis differit libro VII. Mathematicæ *συντάξεως*. Qvod vero Pappus p. 241. theoremata numerat non plura qvam XC, inde fit, qvoniam *LXIV*, & *LXV*. pro uno habuit, tum *LXXI*. & *LXXII*. perinde ut *LXXV*. ac *LXXVI*. existimavit esse epilogos sive corollaria, in qvibus similia pronunciantur de triangulis, qvæ antea de parallelo-grammis. Data græce & latine una cum cæteris Euclidis scriptis edidit *Conradus Dasypodius* Argentor. 1571. 8. Latine exstant & ex versione *Barthol. Zamberti* Veneti inter alia Euclidis opera Basil. 1537. fol. 1546. fol. Separatim græce è codicibus MSS. Bibl. Regis Galliæ recensuit & nova versione donavit *Claudius Hardiæus* Paris. 1625. 4. Hardiæi versionem retinuit *David Gregorius* in nitida scriptorum Euclidis editione græco-latina Oxon. è theatro Sheldoniano 1703. fol. Idem Gregorius diagrammatibus literas congruentes restituit è Codice MS. atqve theorema *LXXXVI*. non infeliciter illustrat in præfat. Euclidis data, manu *Josephi Auriæ* collata cum qvinqve codicibus MSS. Vaticanis, fuerunt una cum commentariolo (sive præfatione) Marini Philosophi in Bi-

Bbb blio-

bliotheca Caroli de Montchal teste Labbeo p. 197. Bibl. novæ MSS. Marini προθεωρία sine nomine auctoris legitur græce ad calcem commentariorum Procli in librum primum elementorum Euclidis, Basil. 1533 fol. p. 113. hoc titulo: περὶ δοθέντων, συντόμως. Meminit Euclidis δεδομένων etiam Proclus libro 3. p. 64. Abulpharajus p. 41.

XII. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ἉΡΜΟΝΙΚΗ. *Isagoge Harmonica*, qvæ in qvibusdam codicibus adscribitur *Cleonidi*, in Vaticano * videtur referri ad *Pappum:* forte, qvod illam recensuerunt. *Georgius Valla* Placentinus, qvi primus latine vertit A. 1498. Venetiis fol. edidit sub titulo: *Cleonidæ* ** *Harmonicum introductorium*, una cum Procli hypotyposi Astronomicarum positionum, Mich. Psello de victus ratione, Galeno de pestilentia Aristarchi Samii libello, Athenagora de resurrectione & duobus Cleomedis libris. Grotius ad Capellæ p. 136. *Ita & Euclides, sive verius Cleonides: neque enim illa Euclidis sunt, quæ titulo Harmonices sub ejus nomine circumferuntur, ut sagacissime Pater meus ex æqualitate semitoniorum aliisque similibus argumentis odoratus est.* Sed hoc qvidem argumentum levius visum Marco Meibomio. Nec minus tamen puto falli Meursium, qvi Euclidis Isagogen Harmonicam & Isagogen Cleonidis velut duo diversa scripta commemorat p. 128. ad Aristox. Primus sub Euclidis nomine græce cum versione sua (illam enim Vallæ vidisse haud videtur) vulgavit *Johannes Pena* Mathematicus Regis Christianissimi. Paris. 1557. 4. Ex Penæ editione profluxit altera Græcolatina *Conradi Dasypodii*, inter cætera Euclidis scripta excusa Argentorat. 1571. 8. Penæ versionem exhibet etiam *Petrus Herigonus* in cursu Mathematico Paris. 1644. 8. & *Anton. Possevinus* XVI. 7. Bibliothecæ selectæ, additis nonnullis Græcis locis Aristidis Qvintiliani & Bryennii, ex Codd. MSS Vaticanæ Bibl. & Fulvii Ursini. Ab eo tempore *Marcus Meibomius* Vir doctissimus Græca emendavit ex codice Vulcaniano, cui titulus Ἀνωνύμου εἰσαγωγὴ ἁρμονική, tum ex aliis binis codicibus scriptis Coventriensi & Barocciano, qvos cum Dasypodii editione contulerant Seldenus & Langbænius. Idem Meibomius novam addidit versionem & notas, Euclidisqve Isagogen subjunxit elementis Harmonicis Aristoxeni, cujus celeberrimi ac propemo-

* Vide M. Meibomii præf. ad Euclidis Harmonica & ad Aristidem Quintil. pag. 208.

** De *Cleonide* isto, qvis fuerit & qvando vixerit, altum apud scriptores silentium. Vossius itaqve pag 347. de scientiis Mathematicis suspicatur latere sub hoc nomine Cleomedem. At Cleomedis esse hanc Isagogen Harmonicam, nunqvam mihi persvadebo.

pemodum æqvalis Euclidi scriptoris vestigia legere auctor Isagoges videtur. Deniq; *David Gregorius* in laudata Oxoniensi operum Euclidis editione Isagogen hanc ex Meibomii editione exhibuit, nisi qvod versionem hinc inde emendavit. cujus rei exempla qvædam perito lectori consideranda offert in præf. Meminit Musicæ Euclidis Marinus qvoq; in protheoria ad Data, & Marini Præceptor Proclus lib. 2. ad elementa Euclidis p. 20. qvi τὰς κατὰ Μουσικὴν στοιχειώσεις appellat. *Manuelis* porro *Bryennii* Harmonica à celeberrimo Joh. Wallisio T. 3. Operum Oxon. 1699. fol. Græce & Latine edita, commentarii instar sunt in Harmonica Euclidi tributa, & pleraqve illorum ad verbum etiam repetunt, etsi ab illo, qvod miratus sum, ne semel qvidem Euclides nominatur. At laudat Euclidis Harmonicam Abulpharajus p. 41.

ΚΑΤΑΤΟΜῊ ΚΑΝΌΝΟΣ, *Sectio Canonis Musici* (eosdem editores & interpretes nacta qvos Isagoge Harmonica) memoratur à Porphyrio ad Harmonica Ptolemæi p. 172. Ἐκθέμενοι γραμμικὰ θεωρήματα πρὸς τὰς ἀποδείξεις αὐτῷ συντείνοντα, κείμενα ἐν τῇ τοῦ κανόνος Εὐκλείδου κατατομῇ. Illa porro γραμμικὰ θεωρήματα sive diagrammata linearum, uti & ipsum typum Canonis secti primus Meibomius feliciter restituit, qvem secutus in Euclidis luculenta, qvam dixi, editione *David Gregorius* observat hanc canonis sectionem Ptolemæi sententiæ consentire, Aristoxeneæ vero opinioni, qvam Isagoge refert, atqve adeo Isagogæ ipsi adeo esse adversam, ut illius refutatio qvædam videri qveat. Suspicatur itaqve utriusqve scripti auctorem esse non Euclidem, sed fortassis *Claudium Ptolemæum*, qvi in Isagoge sententiam Aristoxeni exposuerit, in sectione Canonis confutaverit. Sed vereor, ut hanc conjecturam suam approbet lectoribus vir doctissimus, cum præsertim Aristoxenum confutaverit Ptolemæus alio loco, & veterum scriptorum testimonia Codicumqve antiqvorum, saltim qvorundam fides hos libellos Euclidi vindicent. Ut omittam argumentum, qvod ex re ipsa & historia Musica petitum urget Meibomius præf. ad Aristidem Qvintilianum. Videtur Euclidem qvoqve respicere Bryennius lib. 2. Harmonic. p. 415. ὁ γοῦν τοιοῦτος κανὼν ὑπὸ τῶν μαθηματικῶν ἀνδρῶν ἐπινενόηταί τε καὶ εὕρηται.

XIII. ΦΑΙΝΌΜΕΝΑ *Phænomena*, sive ἀρχαὶ Ἀστρονομίας *Principia Astronomiæ*, memorantur à Marino in protheoria ad data, Johanne Philopono ad 2. Physicor. & Pappo lib. 6. συντάξεως Μαθηματικῆς præf. & proposit. 55. Græce & Latine (sine demonstrationibus tamen) edidit

dit *Conr. Dasypodius* inter cætera Euclidis scripta Argentor. 1571. 8. Latine ex *Barthol. Zamberti* versione cum reliqvis Euclideis prodierunt Basil. 1537. 1546. fol. Vertit & *Josephus Auria* Neapolitanus, cujus interpretatio cum observationibus Francisci Maurolyci lucem vidit Romæ 1591. 4. Eadem versio recusa in Synopsi Mathematica Marii Mersenni Paris. 1644. 4. p 249. Deniq; Phænomena una cum demonstrationibus & schematis primus græce ex Codice MS. Oxoniæ A. 1703. fol. inter cætera Euclidis opera dedit *David Gregorius* Mathematicus præstantissimus, addita Auriæ versione hinc inde emendata.

XIV. ὈΠΤΙΚᾺ ϛοιχεῖα. Elementa *Optica*, qvorum meminit Proclus p. 19. lib. 2. ad element. Heliodorus Larissæus in Opticis & Marinus in protheoria ad data. Latine vertit *Bartholomaus Zambertus*, cujus interpretatio cum reliqvis Euclidis prodiit Basil. 1537. 1546. fol. Græce & latine edidit *Joh. Pena* Paris. 1557. 4 separatim, atq; cum Penæ versione iterum *Conr. Dasypodius* Argent. 1571. 4. inter cætera Euclidis opera. Exstat & Pene versio excusa Paris. 1604, 4. tum Hetrusco idiomate ex interpretatione *Ignatii Dantis* lucem vidit hic libellus cum Heliodori Opticis Florentiæ 1573. 4. Verum illa Ignatii expositio ut manca & paralogismis scatens reprehenditur à Josepho Blancano in Chronologia Mathematicor. p. 202. *David* deniq; *Gregorius* in præclara sua Euclidis editione Optica qvoq; exhibuit cum latina translatione Joh. Penæ, & adjunctis *H. Savilii* ineditis eousqve castigationibus.

ΚΑΤΟΠΤΡΙΚΑ *elementa Catoprica* memorat diserte Proclus loco laudato. Cum eosdem plane & editores & interpretes habuerint cum Euclidis Opticis, tantum adjiciam, qvod utraqve Savilio visa sint non magni momenti & vix digna Euclide, cui sententiæ allatis etiam nonnullis argumentis subscribit David Gregorius.

XV. DE DIVISIONIBUS liber qvidam *latine* exstat, incertum admodum, an recte relatus ad auctorem Euclidem. Eqvidem Euclidem περὶ διαιρέσεων scripsisse testatur Proclus p. 20. & 40. at qvem in editione Oxoniensi adjunctum Euclidis scriptis videmus librum de divisionibus superficierum, *Johannes Dee* Londinensis Arabica lingva scriptum invenit sub nomine *Mahometi Bagdedini*, (qvi sæculo post Christum natum X. floruisse fertur) & excellentiam scripti miratus non existimavit auctorem habere Arabem sed potius Euclidem, itaq; Urbini A. 1563. edendum reliqvit *Federico Commandino*, qvi in lucem qvoq; protulit Pisauri A. 1570. Negavit tamen Euclidis esse acutissimus vir H. Savi-

Savilius, cujus pauculas notas David Gregorius in suo Euclide adjunxit. DE LEVI ET PONDEROSO FRAGMENTUM eidem Savilio spurium visum est, & in Oxoniensi Euclidis editione similiter latine tantum exhibetur ex Euclide *Barthol. Zamberti*, Basil. 1537. & 1546. fol.

XVI. *Scripta Euclidis deperdita.*

Διαιρέσεις sive τὸ περὶ διαιρέσεων βιβλίον. Vide, qvæ jam dixi pagina superiore.

Κωνικῶν βιβλία δ'. Pappus lib. VII. p. 249. *Euclidis libros quatuor Conicorum cum Apollonius explevisset, at quatuor alios adjunxisset, octo Conicorum libros confecit.* Confer qvæ ibi seqvuntur usqve ad pag. 251.

Πορισμάτων βιβλία γ'. Proclus lib. 3. in Euclidem p. 56. τὸ δὲ πόρισμα λέγεται μὲν καὶ ἐπὶ προβλημάτων τινῶν, οἷον τὰ Εὐκλείδῃ γεγραμμένα πορίσματα. Idem p. 80. Τοιαῦτα ἄρα ἐστὶ καὶ ὅσα πορίσματα Εὐκλείδης γέγραφε, βιβλία προβλημάτων συντάξας. Libros tres fuisse testatur Pappus lib. VII. p 241. & 244. præcipuaqve hujus operis perseqvitur p. 354. seq. propositione CXXVII. & seq.

Τόπων ἐπιπέδων βιβλία β'. *Planorum locorum libri duo.* Pappus lib. VII. p. 241.

Τόπων πρὸς ἐπιφάνειαν βιβλία β'. *Locorum ad Superficiem libri duo.* Pappus loco laudato.

Ψευδαρίων τρόποι, Rationes falsa deprehendendi & paralogismos arguendi. Hoc scriptum non sine damno rei Logicæ ac Mathematicæ perditum ita memorat Proclus lib. 2. in Euclid. p 20. μεθόδους παραδέδωκεν καὶ τῆς τούτων διορατικῆς φρονήσεως, ἃς ἔχοντες γυμνάζειν δυνησόμεθα τοὺς ἀρχομένους τῆς θεωρίας ταύτης πρὸς τὴν εὕρεσιν τῶν παραλογισμῶν, ἀνεξαπάτητοι δὲ διαμένειν. Καὶ τοῦτο δὴ τὸ σύγγραμμα δι᾽ οὗ τὴν παρασκευὴν ἡμῖν ταύτην ἐντίθησι, ΨΕΥΔΑΡΙΩΝ ἐπέγραψε, τρόπους τε αὐτῶν ποικίλους ἐν τάξει διαριθμησάμενος, καὶ καθ᾽ ἕκαστον γυμνάσας ἡμῶν τὴν διάνοιαν παντοίοις θεωρήμασι, τῷ δὲ ψεύδει τὸ ἀληθὲς παραθεὶς καὶ τῇ πείρᾳ τὸν ἔλεγχον τῆς ἀπάτης συναρμοσάμενος. Τοῦτο μὲν οὖν τὸ βιβλίον καθαρτικόν ἐστι καὶ γυμναστικόν. Idem p. 17. Καὶ διὰ ταῦτα ἄρα καὶ ἡ Γεωμετρία κριτήρια παραδίδωσι ἡμῖν ἀφ᾽ ὧν δυνησόμεθα διαγινώσκειν τά τε ἑπόμενα ταῖς ἀρχαῖς αὐτῆς καὶ ὅσα τὴν ἐκείνων ἀλήθειαν ἐκβαίνει. Οἱ γὰρ τρόποι καθ᾽ οὓς τὰ ΨΕΥΔΑΡΙΑ διελέγχειν δυνατὸν, ὡς μὴ διαμάρτητε, ταύτην ἔχουσι τὴν ἐπαγγελίαν.

XVII. *Index scriptorum in VI. libros Procli ad Euclidem laudatorum*, compositus à me ad editionem Græcam Basileensem.

 Æne-

Her-

Poſi-

Posidonius 23. 40. 47. 49. liber contra Zenonem Epicureum 55. 60.
Πτολεμαῖος 95. 96. ἔν τινι βίβλῳ 53.
Pythagorei 6. 10. 10. 13. 15. 25. 26. 27. 28. 29. 32. 36. 37. 46. 48. 99. 109. Pythagoras 19. 110. 111.
ἱερὸς λόγος καὶ ὁ λόγος ὁ τρίτος τοῦ Πυθαγόρου περὶ θεῶν ὑφηγήσεως 7.
Πυθαγόρειον ἀρέσκον 39. θεώρημα 81.
Socrates ἐν πολιτείᾳ 2. 6. 7. 9. 36. 42. Θεαιτήτῳ 3. 8. ἐν Φαίδρῳ 6. ἐν Γοργίᾳ 7. 9. ἐν Φιλήβῳ 7. ἐν συμποσίῳ 9. ἐν Μένωνι 13. Platonis scripta intel-telligi omnes vident.
Stoici 22. 24. 103.
Speusippus 22. 50.
Thales 19. 44 67. 78. 92.
Θεολογικῶν οἱ μυστικώτατοι 43.
Timæus 5. 6. 7. 11. 12. 25. 29. 38. 41. 46 48. 77. 100.
Theodorus Cyrenæus Anaxagora paulo junior 19.
Theodorus Mathematicus 33. vide supra Asinæus.
Theætetus Atheniensis 19.
Theudius Magnes elementa Geometrica scripsit 19.
Zenodorus 46.
Zeno Sidonius Epicureus 55. 59. 60.

XVIII Ut de reliquis Geometris antiqvis nonnulla subjungam, constat hanc disciplinam primitus excultam ab Ægyptiis, atqve inde in Græciam pervenisse, ut traditum Herodoto lib 2. c. 109. sive Theutus sive Rex Sesostris hujus rei Ægyptiis fuerit auctor, sive antecessor ejusdem in regno Moeris, de qvo idem Herodotus cap. 101. & de qvo capiendus Laertius * VIII. 11. E Græcis celebriores fuere Geometræ Thales, Pythagoras Democritus, Antiphon, Pythagoræorumqve qvam plurimi Bryson, Archytas, Aristæus, ** Hipparchus &c. tum Plato & Eudoxus & Aristoteles atqve Heraclides Ponticus, de qvibus singulis alibi dixi, & de qvibus longe plura nobis constarent, si ætatem tulisset *Theophrasti*, Laertio V. 48. & *Eudemi* Rhodii *Historia Geometrica* Proclo plus simplici vice laudata, cujus Procli locum insignem ex lib. 2. ad Euclid. p. 19. veluti brevem qvandam Geometriæ ante Eucli-

* Confer ibi Menag. & Vossii lib. de scientiis Math. c 13 pag. 48. seq & cap. 54 pag. 327.
** Male Ἀρισεροὸς in scholis Græcis ad Euclid. XIV. 2.

clidem historiam non dubitavi hæc emendatius describere. Cum enim ab Ægyptiis repertam illam disciplinam post tot alios scripsisset, hæc subjungit, qvæ alibi frustra qværas:

ΘΑΛΗΣ δὲ πρῶτον εἰς Αἴγυπτον ἐλθὼν, μετήγαγεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν θεωρίαν ταύτην, καὶ πολλὰ μὲν αὐτὸς εὗρε, πολλῶν δὲ τὰς ἀρχὰς τοῖς μετ' αὐτὸν ὑφηγήσατο, τοῖς μὲν καθολικώτερον ἐπιβάλλων, τοῖς δὲ αἰσθητικώτερον. Μετὰ δὲ τοῦτον ΑΜΕΡΙΣΤΟΣ ὁ Στησιχόρου τοῦ ποιητοῦ ἀδελφὸς, ὡς ἐφαψάμενος τῆς περὶ Γεωμετρίας σπουδῆς μνημονεύεται, καὶ Ἱππίας ὁ Ἠλεῖος ἱστόρησεν ὡς ἐπὶ Γεωμετρία δόξαν αὐτοῦ λαβόντος. Ἐπὶ δὲ τούτοις ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ τὴν περὶ αὐτὴν φιλοσοφίαν εἰς σχῆμα παιδείας ἐλευθέρου μετέστησεν, ἄνωθεν τὰς ἀρχὰς αὐτῆς ἐπισκοπούμενος, καὶ ἀΰλως καὶ νοερῶς τὰ θεωρήματα διερευνώμενος, ὃς δὴ καὶ τὴν τῶν * ἀλόγων πραγματείαν καὶ τὴν τῶν κοσμικῶν σχημάτων σύστασιν ἀνεῦρε. Μετὰ δὲ τοῦτον ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ ὁ Κλαζομένιος πολλῶν ἐφήψατο κατὰ Γεωμετρίαν, καὶ ΟΙΝΟΠΙΔΗΣ ὁ Χῖος, ὁ τὴν τοῦ μηνίσκου τετραγωνισμὸν εὑρών, καὶ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ὁ Κυρηναῖος ὀλίγῳ νεώτερος ὢν τοῦ Ἀναξαγόρου, ὧν καὶ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς Ἀντερασταῖς ἐμνημόνευσεν, ὡς ἐπὶ τοῖς μαθήμασι δόξαν λαβόντων. Ἐφ' οἷς ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ὁ Χῖος ἐγένετο περὶ Γεωμετρίαν ἐπιφανεὶς, πρῶτος γὰρ ὁ Ἱπποκράτης τῶν μνημονευομένων καὶ στοιχεῖα συνέγραψε. ΠΛΑΤΩΝ δὲ ἐπὶ τούτοις γενόμενος μεγίστην ἐποίησεν ἐπίδοσιν, τά τε ἄλλα μαθήματα καὶ τὴν Γεωμετρίαν λαβεῖν, διὰ τὴν περὶ αὐτὴν σπουδὴν ὡς που δῆλός ἐστι, καὶ τὰ συγγράμματα τοῖς μαθηματικοῖς λόγοις καταπυκνώσας, καὶ πανταχοῦ τὸ περὶ αὐτὰ θαυμασὲν φιλοσοφίας ἀντεχόμενον ἐπεγείρων. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ καὶ ΛΕΟΔΑΜΑΣ ὁ Θάσιος ἦν, καὶ ΑΡΧΥΤΑΣ ὁ Ταραντῖνος, καὶ ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ ὁ Ἀθηναῖος, παρ' ὧν ἐπηυξήθη τὰ θεωρήματα, καὶ προσῆλθεν εἰς ἐπιστημονικωτέραν σύστασιν. Λεωδάμαντος δὲ νεώτερος ὁ ΝΕΟΚΛΕΙΔΗΣ, καὶ ὁ τούτου μαθητὴς ΛΕΩΝ, οἳ πολλὰ προσεπέλεσαν τοῖς πρὸ αὐτῶν, ὥστε τὸν Λέοντα καὶ τὰ στοιχεῖα συνθεῖναι τῷ τε πλήθει καὶ τῇ χρείᾳ τῶν δεικνυμένων ἐπιμελέστερον, καὶ διορισμὸν εὑρεῖν, πότε δυνατόν ἐστι τὸ ζητούμενον πρόβλημα, καὶ πότε ἀδύνατον. ΕΥΔΟΞΟΣ δὲ ὁ Κνίδιος, Λέοντος μὲν ὀλίγῳ νεώτερος, ἑταῖρος δὲ τῶν περὶ Πλάτωνα γενόμενος, πρῶτος τῶν καθόλου θεωρημάτων τὸ πλῆθος ηὔξησε, καὶ ταῖς τρισὶν ἀναλογίαις ἄλλας τρεῖς προσέθηκε, καὶ τὰ περὶ τὴν τομὴν ἀρχὴν λαβόντα παρὰ Πλάτωνος εἰς πλῆθος προήγαγε, καὶ ταῖς ἀναλύσεσιν ἐπ' αὐτῶν χρησάμενος. ΑΜΥΚΛΑΣ δὲ ὁ Ἡρακλεώτης εἷς τῶν Πλάτωνος ἑταίρων, καὶ ΜΕΝΑΙΧΜΟΣ ἀκροατὴς ὢν Εὐδόξου καὶ Πλάτωνι δὲ συγγεγονὼς, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ΔΕΙΝΟΣΤΡΑΤΟΣ ἔτι τελεωτέραν ἐποίησαν τὴν ὅλην Γεωμετρίαν. ΘΕΥΔΙΟΣ δὲ ὁ Μάγνης ἔν τε τοῖς μαθήμασιν ἔδοξεν εἶναι διαφέρων, καὶ κατὰ τὴν ἄλλην φιλοσοφίαν, καὶ γὰρ τὰ στοιχεῖα καλῶς συνέταξε, καὶ πολλὰ τῶν ὁρικῶν καθολικώτερα ἐποίησεν. Καὶ μέντοι καὶ ὁ Κυζικηνὸς ΑΘΗΝΑΙΟΣ κατὰ τοὺς αὐτοὺς γενόμενος χρό-

* al. ἀναλόγων

χρόνους, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις μὲν μαθήμασι, μάλιστα δὲ κατὰ Γεωμετρίαν καταφανὴς ἐγένετο. Διῆγον οὖν οὗτοι μετ᾽ ἀλλήλων ἐν Ἀκαδημίᾳ, κοινὰς ποιούμενοι τὰς ζητήσεις. ΈΡΜΟΤΙΜΟΣ δὲ ὁ Κολοφώνιος τὰ ὑπὲρ Εὐδόξου προηυπορημένα καὶ Θεαιτήτου προήγαγεν ἐπὶ πλέον, καὶ τῶν στοιχείων πολλὰ ἀνεῦρε, καὶ τῶν τόπων τινὰ συνέγραψεν. ΦΙ´ΛΙΠΠΟΣ δὲ ὁ Μεδμαῖος Πλάτωνος ὢν μαθητὴς καὶ ὑπ᾽ ἐκείνου προτραπεὶς εἰς τὰ μαθήματα καὶ τὰς ζητήσεις ἐποιεῖτο κατὰ τὰς Πλάτωνος ὑφηγήσεις, καὶ ταῦτα προὔβαλλεν ἑαυτῷ ὅσα ᾤετο τῇ Πλάτωνος φιλοσοφίᾳ συντελεῖν. Οἱ μὲν οὖν τὰς ἱστορίας (Γεωμετρικὰς) ἀναγράψαντες (Εὔδημος ὁ Περιπατητικός) μέχρι τούτου προάγουσι τὴν τῆς ἐπιστήμης ταύτης τελείωσιν. Οὐ πολὺ δὲ τούτων νεώτερός ἐστιν Εὐκλείδης &c.

Post Euclidem clarissima illuxere Aristarchi Samii, Cononis, Apollonii Pergæi & Archimedis ingenia, Dositheiqve, tum Eratosthenis, Hipparchi, Gemini, Theodosii Tripolitæ, & Heronis ac Sereni: Menelai item & Isidori ac Hypsiclis, Philonis Byzantii, Tyanensis ac Gadareni sive Gaditani, Sporiqve Nicæni illius discipuli, præterea Amphinomi, Claudii Ptolemæi, Nicomedis, Dioclis, Demetrii Alexandrini, tum Pappi ac Theonis Alexandrinorum, Eutocii Ascalonitæ, Procli, Marini, Pselli, Isaaci Argyri, Barlaami Monachi & Jo. Pediasimi, de qvibus partim jam dixi capite hujus libri qvinto, partim infra suis locis sum dicturus. Mentio & Cratetis qvi Geometrica scripsit, apud Laertium IV. 23. & Pulcher Geometra Tiberii Imp. temporibus clarus laudatur à Phlegonte de mirabil. c. 14.

CAPUT XV.

Catalogus Philosophorum Stoicorum, digestus Ordine Alphabeti.

Achaicus Stoicus. Contra Aristotelis Categorias scripsit teste Simplicio. Ejus Ethica. Laert. VI. 99. Theodorit. VIII. Θεραπευτ. pag. 120. Clemens Alex. IV. Strom. p. 496.

Agathocles, Lucian. in Icaromenippo. T. 2. p. 198.

Aga-

Alcinous Stoicus, Philostrat. lib. 1. de Sophist. p. 528.
Alcyonaeus Antigoni Gonatae, Macedonum Regis, filius à Perseo Stoico institutus. Laert. VII. 36.
Alexander Syriae Rex, filius subdititius Antiochi Epiphanis χαίρων τοῖς ἀπὸ τῆς στοᾶς λόγοις. Athen. V. p. 211.
M. Annaeus Cornutus. Infra in Cornuto.
Annius Stoicus. Porphyr. vita Plotini
Antibius Ascalonita. Stephanus Byz. in Ἀσκάλων.
Antigonus Gonata Macedoniae Rex Zenonem Citieum audivit coluitqve, Cleanthem ter mille minis donavit, Laert. VII. 169. & Perseum secum habuit. Vide ad Laert. IV. 47. VII. 6. 9. 13. 14. seq. 36. Antigoni ad Zenonem Epistola id. 7.
Antiochus Ascalonita cognomento Cygnus. Stephanus Byz. in Ἀσκαλών, Πολλοὶ δ' ἐξ αὐτῆς κεχρηματίκασι, φιλόσοφοι μὲν Ἀντίοχος ὁ κύκνος, καὶ Σῶσος, καὶ Ἀντίβιος καὶ Εὔβιος στωικοὶ ἐπιφανεῖς. *Sosi* nomine, cujus hoc loco mentio, civis sui, librum inscripserat Antiochus, qvem composuit contra Magistrum suum Philonem Academicum, teste Cicerone IV. Academ. qvaest. c. 4. unde colligo hunc Antiochum Ascalonitam eundem esse qvem Athenis audivit Cicero de qvo supra in Platonis dixi. Meminit & Strabo XIV. p. 759. Disputaverat autem singulari itidem libro hic Antiochus, *Stoicos cum Peripateticis re concinere, verbis discrepare*, qvod impugnat Cicero 1. de natura Deor. c. 7. Ejus liber περὶ θεῶν. Plutarch. Lucullo p. 511. qvi Ascalonitam appellat in Bruto p. 984.
Antiochus Seleuciensis. Vide infra in *Julio Cano.*
Antipater Panaetii Magister praeter rem dicitur *Rhodius* fuisse à doctissimo Harduino ad Plinium. Qvanqvam Panaetius Rhodius fuit, & Antipatri librum tertium περὶ Ῥόδου laudat Steph. in Ἀρμινία.
Antipater Sidonius Laert. VII. 29. ubi versus ejus in Zenonem afferuntur. Mentio Antipatri Poetae apud Cic. de fato c. 3. Idem III. 50. de Oratore: *Quod si Antipater ille Sidonius, quem tu probe Catule meministi, solitus est versus Hexametros aliosque variis modis atque numeris fundere ex tempore* &c. Varia Antipatri Sidonii Epigrammata leguntur in Anthologia. Falluntur viri eruditi qvi Antipatrum hunc cum Tarsensi vel Tyriis de qvibus mox dicam confundunt.
Antipater Tarsensis, Stoicus, laudatur à Strabone XIV. p. 674. Plutarcho in Lysandri vita extrema p. 433. & de animi tranqvill. p. 469. & in Gracchis p. 827. Cum Carneade congredi coram recusans, scri-

ptis contendere ausus est, unde dictus καλαμοβόας. Idem de garrulitate p.514. confer Numenium apud Euseb.XIV. præparat. p. 738. Videtur respicere Cicero IV. Academic. Antipatrum Stoicum laudans, eumq; jungens cum Archidemo, qvos duos opiniosissimos homines & principes dialecticorum ait in plurimis capitibus tam inter se qvam à Chrysippo dissensisse. Utrumqve inter magnos sectæ Stoicæ auctores referunt Seneca & Arrianus. *Diogenis Babylonii* discipulus fuit, homo acutissimus. Cic. 3. de Offic. c.12. qvo in loco de officiis contra Diogenem nonnulla tradidisse docet, ut c.13. & 23. Præceptor *Panætii* Rhodii & Blossii Cumani de qvibus infra. Allegatur ἐν τῷ περὶ τῆς κλεάνθους καὶ χρυσίππου διαφορᾶς. Plutarch. de Stoicor. repugnant. p. 1034. ἐν τῷ περὶ θεῶν. id. p.1051. *Libri duo de divinatione* Cic. lib.1. de divin. c. 3.20. 39.54. lib.2.c.15.& 48. Ὀνειροκριτικά Artemidor. IV. 67. qvartus liber περὶ δεισιδαιμονίας. Athen. VIII p.346. primo περὶ ὀργῆς. XV. p. 643. libri tres ὅτι κατὰ Πλάτωνα μόνον καλὸν ἀγαθόν. Clemens V. Strom. p. 595. τὰ περὶ δυνατῶν & περὶ τοῦ κυριεύοντος. Arrian. II.19. diss. Epictet. qvi c. 17. etiam memorat συναγωγὰς & συντάξεις Chrysippi Archedemi & Antipatri. Antipatri περὶ ζώων Schol. Apollonii, II.5. Usus Antipatro etiam Plinius, ut apparet ex Indice libri VIII. Ὑπομνήματα Antipatri. Schol. Aristoph. ad Aves v. 1403. περὶ γάμου Stob Serm. 65. & 68. Idem Antipater videtur allegari à Laertio VII. 54. 55.68. 84. 92. & ἐν τοῖς περὶ λέξεων καὶ τῶν λεγομένων. id. 57. πρώτῳ περὶ ὅρων 60. δευτέρῳ περὶ οὐσίας. 150. περὶ ψυχῆς. 157. Vide & infra in Φιλοπάτωρ, & Meursium in Bibl. Græca, Jonsiumqve ac Vossium. Fallitur Clemens 2. Strom. 416. qvod Antipatrum Cleanthis γνώριμον vocat, nisi hoc generaliter sit accipiendum pro Stoico.

Antipater Tyrius, Panætio junior, qvem Athenis nuper mortuum tradit Cicero II 24. de Offic. Laudatur ἐν τῷ ὀγδόῳ περὶ κόσμου Laert. VII. 139. 140. 142. 148. De officiis scripsisse ex eodem Ciceronis loco colligas.

Antipater alius itidem *Tyrius*, & Philosophus Stoicus, sed ut videtur antiqvior, qvem à Catone Uticensi ad huc viro juvene allectum in contubernium tradit Plutarchus in Catone minore p. 761. Videtur hunc laudare Strabo XVI. p.757. Ἐκ Τύρου δ' Ἀντίπατρος, καὶ μικρὸν πρὸ ἡμῶν Ἀπολλώνιος. De pluribus Antipatris vide si placet Vossium, Jonsiumqve.

Apha-

Aphanes Aristonis Chii discipulus, vide Athenæum VII. p. 281. legendum Apollophanes cum Reinesio.

Apollodorus Atheniensis Stoicos audivit, Panætium ac Diogenem, ut infra singulari capite de Apollodoris notavi

Apollodorus Ephillus Laert. VII. 39. 41. 54. 64. 84. 140. Suid. in θεῶν. Ejus ἠθικὴ allegatur à Laertio VII 102. 118. 129. φυσικὴ κατὰ τὴν ἀρχαίαν. id. 125. 135. Idem forte Ἀπολλᾶς contra qvem scripsit Chrysippus. Incertum idem ne sit qvi Ciceroni *Apollodorus Syllus.*

Apollonides, qvem moriturus secum habuit Cato Uticensis. Plutarch. Catone minore p. 791. ubi in latina versione male legitur Apollonii nomen.

Apollonius Calchedonensis sive *Calchidensis* (utrumqve enim dixisse veteres notatum Sirmondo p. 175. ad Sidonium) Bithynus, præceptor Verissimi Imp. & Marci Luciiqve Cæsarum. Vide Gatakerum ad M Antonini lib. 1. sect. 8. & Syncellum p. 351. Meursium de Apolloniis p. 63. Jonsium p. 257.

Apollonius Nysæus Νυσαεὺς Panætii discipulorum præstantissimus. Strab. XIV. p. 650.

Apollonius Tyrius Ptolemæi Auletæ temporibus clarus de Zenone Citieo scripsit. Laert. VII. 1. 2. 24. 28. & composuit πίνακα τῶν ἀπὸ Ζήνωνος φιλοσόφων καὶ τῶν βιβλίων, Strab. XVI. p. 757. Omnino autem fallit conjectura doctissimi Jonsii, qvi lib. II. de Scriptorib9 Hist. Philos. cap. 18. hujus Apollonii Historiam in Regia Paris. & Bodlejana Oxoniensi manu exaratam exstare suspicatur. Longe enim de altero Apollonio Tyrio Rege fabula Erotica nescio qvo auctore scripta exstat, è Græco ut videtur versa ante mille annos, qvam pridē edidit latine Marcus Velserus Augustæ Vindel. 1595. 4. atqve inter Velseri opera iterum vulgavit Christophorus Arnoldus p. 681. - 704.

Apollonius cum Diodoto Stoico diu versatus, P. Crassi libertus, qvem C. Cæsari commendat Cicero XIII. ad familiar. 16.

Apollophanes Antiochenus. Steph. in Ἀντιόχεια. Discipulus Aristonis Chii de qvo librum scripsit. Athen. VII. p. 281. Allegatur hic Apollophanes à Tertull. c. 14. de anima, à Laertio VII. 92. ἐν τῇ φυσικῇ id. 140. Eundem hunc esse cum Medico Apollophane qvi in Antiochi Seleuci F. aula charus fuit, audacter affirmat Reinesius, p. 335. Var lect. ambigit Jonsius qvem vide p. 144. Fuit & Comicus Apollophanes & alter Epicus de qvibu dixi lib. 2. c. 22. Alius item Sophista de qvo Suid. in Διονύσιος Ἀρεοπαγ. Ar-

Archedemus Atheniensis Plutarch. de exilio p. 605. ὁ δ᾽ Ἀθηναῖος Ἀρχέδημος εἰς τὴν Παρθῶν μεταστὰς ἐν Βαβυλῶνι τὴν Στωικὴν διαδοχὴν κατέλιπε. Menagius ad Laert. p. 282. pro Ἀθηναῖος apud Strabonem legit Ταρσικὸς sive Ταρσεὺς vel Σηπώνειος, ut idem sit cum Tarsensi de qvo mox.

Archedamus Tarsensis. Strab. XIV. p. 674. *Archedemus* Laert. VII. 40. 68. 84. 88. ejus liber περὶ φωνῆς. id. 55. περὶ στοιχείων 134. 136. *Archidemus* Ciceroni & Senecæ. Confer Lipsium lib. 1. manuduct. diss. 12. & qvæ supra in Antipatro Tarsensi. Allegatur ab Arriano II. 17. & 19. diss. Epictet. & III. 2. Stobæo Eclog. Phys. Syriano in XII. Metaphys. p. 59. Demetrio de elocutione c. 34. Clemente Alex. &c.

Areus Alexandrinus Philosophus Augusto familiaris, de qvo Jonsius p. 215. seq. ubi & de aliis cognominibus.

Aristo Chius Zenonis Citiei discipulus. Laert. VII. 18. & 37. & Cic. IV. Acad. qvæst. Præceptor Miltiadis, Eratosthenis, Apollophanis, Diphili, & Satyri tibicinis, qvem sermonibus suis ita cepit, ut tibia in ignem abjecta ad Philosophiam se conferret. Ælian. II. 23. Var. Perseo qvi Antigoni Regis gratia utebatur adulatum notat Athenæus VI. p. 251. & voluptati perqvam deditum fuisse. VII pag. 281. ex libro Apollophanis & Eratosthenis cui titulum fecerant Ἀρίστων. Scripta ejus memorat Laertius VII. 163. ex qvibus solos ad Cleanthem Epistolarum libros IV. Aristonis Stoici esse, reliqva Aristoni Ceo Peripatetico tribuenda contendebant Sosicrates ac Panætius. De hoc aliisq; Aristonibus videndi Meursius in Bibl. Græca, Jonsius de scriptoribus Hist. Philosoph. & ad Menagiũ Laertius.

Aristocles Lampsacenus, qvi scripsit libros qvatuor ἐξηγήσεως in Chrysippum περὶ τοῦ πῶς ἕκαστα λέγομεν καὶ διανοούμεθα. Suid.

Aristocreon Chrysippi sororis filius. Laert. VII. 185.

Arrianus Nicomediensis, Epicteti discipulus, de quo infra lib. IV.

Asclepiades Jons. p. 108.

Asclepiodotus Posidonii auditor, teste Seneca, de qvæstionum naturalium causis scripsit. VI. 17.

Athenæus Stoicus cujus meminit Porphyrius in vita Plotini. Etiam Athenæi cujusdam Epigramma de Zenone Citieo affert Laert. VII. 30.

Athenodorus Solensis Zenonis discipulus Laert. VII. 38. idem ut videtur qvi contra aliorum Stoicorum sententiam peccata negabat esse æqvalia id. 121.

Athe-

Athenodorus Cordylio Tarſenſis qvi Pergamo arceſſitus cum M. Catone Uticenſi vixit & apud eum mortuus eſt Strabo XIV. p. 674. Plutarch. Catone Minore p. 763. Cuſtos Bibliothecæ Pergamenæ qvi auſus fuit è libris Stoicorum excindere qvæ ipſi ſecus ſcripſiſſent. Laert. VII. 34. Idem forte auctor operis contra Ariſtotelis categorias qvod memorant Porphyrius, Simplicius & Stobæus & libri περὶ σπουδῆς καὶ παιδείας qvi laudatur ab Athenæo, & περιπάτων qvorum octavus liber allegatus à Laertio III. 3. V. 36. & IX. 42. pro qvo male in Arſenii Monembaſiæ Archi Ep. apophtegmatis Græce editis, ubi de Democrito agit, legitur περὶ πάντων pro περιπάτων.

Athenodorus Tarſenſis. (Glycæ, Cedreno, Conſtantino Manaſſæ &c. Alexandrinus) *Sandonis F.* dictus etiam à pago qvodam *Cananites* præceptor Augusti Cæſaris de qvo Strabo loco laudato & Lucianus in Macrobiis T. 2. p. 473. ubi octoginta & duos annos vixiſſe teſtatur. Laudat & Zoſimus lib. 1. cap. 6. teſtatus Auguſti mitius imperiū fuiſſe ex qvo Athenodori maxime conſiliis aures præbuiſſet. Idem cui Claudius adoleſcens in contubernium dat⁹ eſt, ut ex Auguſti literis refert Svetonius in Claudio c. 4. De patria ſua Tarſo ſcripſit teſte Steph. in Ἀγχιάλη. Alius ab his tribus (1) Athenodorus Philoſophus ſpectra deridens de qvo Plin. VII. 27. Epiſt. (2) Athenodorus Rhodius Rhetor. Qvintil. II. 17. (3) Athenodorus Medicus cujus primum τῶν ἐπιδημιῶν allegat Plutarchus VIII. 9. ſympoſ. (4) Athenodorus Sophiſta qvi tempore Pollucis docuit Athenis, Chreſti atqve Ariſtoclis auditor. Philoſtrat. p. 591. (5) Athenodorus Arati Poetæ pater. (6) Athenodorus frater Arati. Suid. in Ἄρατος.

Attalus ſub Tiberio Imp. clarus, cujus non infreqvens apud Senecam mentio, qvi eum audiſſe ſe teſtatur Epiſt. CVIII. Solum vertit, à Sejano circumſcriptus, ut legas in Senecæ patris ſvaſoria 2. Ejus libri de fulminibus allegantur à Seneca filio II. 48. Nat. qvæſt. Hujus qvoqve Attali ſuſpicor eſſe libros παροιμιῶν memoratos Heſychio in κορίνθος. Alius Attalus Philometor qvi de agricultura & re medica ſcripſit, de qvo Harduinus ad Plin. Alius deniqve Attalus Rhodius Arati interpres, qvem notat paſſim Hipparchus, ut dixi ſupra p. 97.

Q. Lucius Balbus, qvem loqventem inducit Cicero libris de Natura Deor.

Baſilides Syropolitanus qvem M. Antoninus audiviſſe traditur.

Bassus Stoicus Galeno memoratus, Coelio Aureliano est Tullius Bassus de qvo Jo. Rhodius ad Scribonium Largum p. 191.

Blossius Cumanus Antipatri Tarsensis auditor Romæ & ab eo dedicatione scriptorum qvorundam Philosophicorum honoratus. Plutarch. in vita Gracchorum p. 825.

Boethus Stoicus. Philo de mundo incorruptibili p. 737. vide & Laert. VII. 142. & 54. è qvo posteriore loco colligas ante Chrysippum scripsisse. Liber de Natura allegatur id. 148. Liber XIII. de fato. id. 149.

Calietes Longini æqvalis. Vide Eusebium X. 3. præparat.

Callippus Corinthius Zenonis Citiei discipulus. Laert. VII. 38.

Cato Uticensis sive minor, ab Antipatro Tyrio præceptis Ethicis ac Politicis imbutus. Plutarch. in ejus vita p. 761.

Chæremon Alexandrinus cui successit Dionysius Alexandrinus qvi usqve ad Trajanum vixit teste Suida Διονυς. De eo vide Voss. II. 1. de Hist. Gr. & Vales. ad Eusebium pag. 122. qvi apud Senecam VII. 5. Nat. qvæst. pro Charimandro * jubent legere Chæremonem, cujus librum de cometis laudat Origenes I. contra Cels. p. 45. Insignis Chæremonis hujus locus de sacerdotibus Ægyptiis exstat apud Porphyrium IV. de abstinendo ab animatis p. 360. seq. qvem respicit Hieron. 2. contra Jovinian. Idem Chæremon ἱερογραμματεὺς Porphyrio laudatus apud Euseb. V. 10. de præparat. At Martialis XI. 57. Chæremonem pro qvovis paupere Stoico mortis contemtore ponere videtur. Alius Chæremon ni fallor qvi Astronomiæ peritus videri cupiens cum Ælio Gallo Alexandria iter fecit, de qvo Strabo XVII. p. 806.

Chærephon. Lucian. in Hermotimo T. 1. p. 515.

Chremonides à Zenone Citieo adamatus Laert. VII. 17.

Chrysippus Apollonii F. Solensis (ob viciniam dictus qvibusdam Tarsensis) successit Athenis Cleanthi, à qvo ** ut & à Zenone in multis tamen dissensit. Vide Laert. VII. 178. seq. Acumen ejus usqve adeo admirationi fuit, ut non deessent qvi dicerent Deos ipsos si dialectica uterentur, usuros haud alia esse qvam Chrysippea. Composuit volumina septingenta & qvinqve, sæpius de eadem re scri-

* Charimandri tamen apud Pappum qvoqve mentio lib. VII. p. 247.

** Antipatri librum περὶ τῆς Κλεάνθους καὶ Χρυσίππου διαφορᾶς supra è Plutarcho memoravi.

ſcribens,& multa prolixaqve teſtimonia aliorum ſcriptorum ſuis inſerens libris. id. 181. ſeq. Scripta Chryſippi ἐνδοξότατα, qvondam atqve in plurimo honore fuiſſe idem Laertius tradit, n 189. ex tanto numero tamen ne unum qvidem ad nos pervenit, ſive hoc totum fortunæ fuit laboribus ejus haud faventi, ſive multitudo ipſa vægrandis,& in hac contorta non pauca & φορτικα, ſubtilesq; ineptiæ lectores removerunt, qvo nomine ſpernuntur vel impugnantur Chryſippea qvandoqve non à Galeno tantum & Sexto ac Cicerone, ſed ab Epicteto qvoq; & Seneca ac Plutarcho. Neq; dubito ſubſcribere H. Stephani judicio, qvi non ita magnam jacturam putabat qvod Chriſippi voluminib⁹ dialecticis CCCXI. nobis hodie ſit carendum. Rhetoricam Chryſippi ita ſcriptam fuiſſe teſtatur Cicero, *ut ſi quis obmuteſcere cupierit, nihil aliud legere debeat.* lib. 4. de fin. In Phyſicis neſcio an aliqvid vidit: in Ethicis apparet vel è Seneca, Chryſippum officia ita circumſepſiſſe ſubtiliſſimis diſputatiunculis, ut præſtet unas Ariani Epicteteas diſſertationes tuliſſe ætatem, qvam ſi omnia Chriſippi ſcripta Moralia ad nos perveniſſent. Hiſtoricos & Grammaticos haud dubie multa docere potuiſſent Chriſippi ſi exſtarent volumina, qvorum Catalogus in συντάξεις digeſtorum apud Laertium, licet bene longus n. 189.-201. Mancus tamen eſt, ut præter viros doctos ad illum ſcriptorem notarunt Jo. Meurſius ad Chalcidium p. 31. & in Bibl. Græca & Tho. Stanleius in Hiſt. Philoſophica l. VIII. p. 486. & Jonſius lib. 2. c. 8. à qvibus plurima inſuper Chryſippi ſcripta Laertio præterita recenſentur Obiit Chryſippus Olymp. CXLIII. ætatis 73. ut ex Apollodoro notavit Laertius VII. 184. Effigies Chryſippi antiqvas tres exhibet Jac. Gronovius tomo tertio theſauri Antiqu. Græcarum litera S. Alios Chryſippos in veterum ſcriptis notarunt Jonſius, Meurſiusqve locis laudatis, & Menagius ad Laertii VII. 186.

Catalogus eorum ad qvos ſive adverſus qvos Chryſippus Solenſis ſcripſit, qvorum pleriqve Stoici fuiſſe videntur.

Agatho Laert. VII. 194.
Alexander. 192. 196.
Aminas. 196.
Apollas 193. 197.
Apollonides. 91.
Arceſilas. 198.

Cinna Catulus, qvem audivit M. Antoninus Imperator. Julius Capitolin. in Marci vita c. 3. & Antoninus ipſe lib. 1. ſect. 13.

Claudius Maximus, ab eodem M. Antonino freqventatus. Jul. Capitolin. loco laudato, & Marcus Antonin. lib. 1. ſect. 17. (15.) & lib 8. ſect. 25. Huic ni fallor Claudio Maximo ad Proconſulatus Bithyniæ dignitatem evecto Apulejus in Apologia ſe purgat ab impacto Magiæ crimine, fretus, ut ait, doctrina ejus ac perfecta eruditione.

CLEANTHES Aſſius ex Aſſo Æolidis urbe: Zenonis Citiei, qvem per undeviginti annos audiverat in porticu Athenienſi ſucceſſor, Magiſter Chryſippi Laert. VII. 37. & 168. ſeq. Ingenio* tardiore, ſed pertinaci ſtudio & animo conſtante ſolus eſt viſus Magiſtri ſui peram

* Vide Barthium ad Claudian. p. 101. ſeq.

peram ferre posse. Vitam finiit inedia, annos octoginta natus. id. 176. vel undecentum, ut Lucianus & Valerius Max. Indulsisse & ipsum argutioribus disputatiunculis apparet è Seneca, aliisqve, unde *spinas Cleanthis & contorta Chrysippi* jungit S. Hieronymus 1. in Rufin. Hujus Cleanthis statuam insignem, magnificentiæ Senatus Romani documentum, in ipsa Asso vidisse se testatur Simplicius ad Epictet. p. 329. Scripta ejus veteribus memorata, & viris doctis ad Laertium, Meursioqve in Bibl. Græca maximam partem observata ecce tibi faciliori ordine:

Περὶ ἀγωγῆς Laert. VII. 175.

Περὶ αἰσθήσεως. id. 174.

περὶ τῶν ἀπόρων. id. 175.

περὶ ἀρετῶν. id. 175.

Ὅτι ἡ αὐτὴ ἀρετὴ ἀνδρὸς καὶ γυναικός. id. 175.

Πρὸς Ἀρίσταρχον. id. 175. Forte in hoc libro Criticam Aristarchi Grammatici in Homerum exercitam castigaverat Cleanthes.

Ἀρχαιολογία id. 174. Dubitat Menagius an diversa hæc fuerit à μυθικοῖς de qvibus infra.

Περὶ ἀτίμων. id. 134.

περὶ βασιλείας id. 175.

περὶ βουλῆς. 175.

Περὶ Γιγάντων Laert. VII. 175. Idem opus suspicatur Meursius esse Cleanthis θεομαχίαν laudatam à Plutarcho de fluminibus

Περὶ Γοργίππου id. 175.

πρὸς Δημόκριτον id. 174.

περὶ Διαλεκτικῆς. id. 175.

Διατριβῶν β'. id. 175.

Περὶ τοῦ δικάζειν id. 175.

περὶ δόξης id. 175.

περὶ ἐλευθερίας id. 175.

περὶ ἐπιστήμης id. 175.

περὶ ἔρωτος ib. 175.

Ἐρωτικὴ τέχνη id. 175.

Περὶ εὐβουλίας id 175.

περὶ εὐφυΐας id. 175.

περὶ τῆς Ζήνωνος φυσιολογίας (MS. Palatin. Menagio teste Φυσιολόγου) id. 174.

περὶ ἡδονῆς id. 87. & 175. librum secundum Clemens II. Strom. p. 417.

Libros contra voluptatem vocat Cicero 1. de natura Deor. De tabula Cleanthis qva ruborem incussurus Epicureis Voluptatem fecit throno insidentem & virtutes ipsi ministrantes Vide Cic 2. de fin. Augustinum V. 20. de C. D. Gassendum de Philos. Epicuri p. 1685 seq.

Τῶν ἡρακλείτου ἐξηγήσεων δ'. id. 174.

πρὸς Ἥριλλον id. 174.

Θεομαχία. Plutarch. de flum. Vide supra περὶ Γιγάντων.

περὶ θεῶν Laert. VII. 175. Harpocrat. in λέσχαι. Respicit Cicero 2. & 3. de natura Deor. Macrob. lib. 1. Sat. c. 17. 18. Plutarchus de vitando ære alieno.

Ἰαμβεῖα. Simplic. in Epictet. p. 329. & Seneca Epist. 106. Plutarch. Clemens Alex. Galenus & Stobæus. Vide H. Stephani Poesin Philosoph. p 51. seq. & 124.

περὶ ἰδίων Laert. VII. 175.

περὶ τοῦ καθήκοντος id. 175.

περὶ καλῶν id. 175.

περὶ κατηγορημάτων id. 175. λεκτὰ illa vocasse testatur Clemens VIII. 784.

περὶ κυριεύοντος (Sophismatis genere) Arrian. II. 19 Epictet.

περὶ λόγου, γ'. Laert. VII. 175.

περὶ μαντικῆς. Cic 1. de divinat.

περὶ μεταλήψεως Athen. XI. p. 467. 471.

Μυθικά. Athen. XIII. p. 752. Librum V. Porphyr. in limine vitæ Pythag. In hoc opere videtur commentitiarum fabularum reddere voluisse rationem, qvod Zenonem, Cleanthem ac Chrysippum facere curatos tradit Cicero 3. de Nat. Deor. Respicit Cornutus lib. de Diis c. 31.

περὶ νόμου Laert. VII. 175.

περὶ ἔρωτος, β'. id. 174.

περὶ ἱερῶν libri, qvorum primum citat Plutarch. de flum.

περὶ τοῦ ποιητοῦ Laert. VII 175. qvod bene potest exponi de Homero. Nam qvod è Clemente V. Strom. p. 554. Menagius objicit laudante Cleanthis ποιητικὴν, nihil huc facit, nihil enim isto loco aliud significat hoc vocabulum qvam poœma, qvia ex poemate qvodam Cleanthis qvatuor versiculi ibidem à Clemente afferuntur.

πολιτικός Laert. VII. 175.

περὶ πράξεων id. 175.

περι-

προτρεπτικός id. 175.
περὶ τοῦ τὸν σοφὸν σοφιστεύειν id. 175.
περὶ συμποσίου id. 175.
περὶ τέλους id. 175.
περὶ τέχνης id. 174. Cic. 4. de fin. *Scripsit artem Rhetoricam Cleanthes, Chrysippus etiam, sed sic, ut si quis obmutescere concupierit, nihil aliud legere debeat.* Stoicorum Principes de arte Oratoria scripsisse tradit etiam Qvintilianus III. 1.
περὶ τρόπων Laert. VII. 175.
περὶ ὑμεναίου id. 175.
περὶ φθονερίας id. 175.
περὶ φιλίας id. 175.
φυσικὰ ὑπομνήματα Plutarch. de Stoicor. contradict. Forte respicit Stobæus Cleanthem sæpius laudans in Eclogis Phys. ut Plutarchus de placitis Philos. & Galenus Hist. Philos.
περὶ χάριτος id. 175.
περὶ χαλκοῦ nisi περὶ χρόνου legendum id. 174.
περὶ χρειῶν id. 175.
περὶ χρόνου id. 174.

Eximium Cleanthis Hymnum ad Jovem Carmine Hexametro qvod incipit Κύδιστ' ἀθανάτων, πολυώνυμε, παγκρατὲς αἰεί, primus è MSto Farnesiano Eclogarum Stobæi Græce juris publici fecit Fulvius Ursinus post fragmenta novem Fœminarum p. 272. Deinde cum aliis qvibusdam Cleanthis fragmentis versu scriptis recudi curavit H. Stephanus in Poesi Philosophica p. 49 seq & 124. inter qvæ & versus Hexametri qvatuor servati à Clemente Alex. V. Strom p. 554. Eundem hymnum Cleanthis cum latina Jacobi Duporti viri doctissimi Metaphrasi poetica integrum Radulphus Cudvvorthus inseruit incomparabili operi Anglice edito cui titulus est Intellectuale Systema universi p. 432 seq. Neq; forte erraverit qvi dixerit S. Paulum Apostolum cum versiculum τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν commendavit Atheniensibus Actor. XVII. 28. additqve ὡς καί τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασι, non respexisse ad solum popularem suum Aratum Cilicem sed etiam ad Cleanthem qvi Athenis vixerat, & in cujus hymno jam laudato versu statim qvarto diserte legitur: ἐκ σοῦ γὰρ γένος ἐσμέν. *omnes Tua namque propa-*

go Nos sumus. Euthalius à Viro Clarissimo Laur. Zaccagnio non ita pridem editus p. 420. notat dictum à Paulo allegatum esse Ἀράτου Ἀστρονόμου καὶ Ὁμήρου ποιητοῦ. Sane Homero qvoq; audit Jupiter πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. Fuit & Cleanthes qvidam Samius Mathematicus, si credimus Palmerio Grentesmenilio in notis ad scriptores Græcos p. 457. Sed locus Plutarchi lib. de facie in orbe lunæ p. 923. ita legendus videtur: ὥσπερ Ἀρίσταρχον ᾤετο δεῖν Κλεάνθης τὸν Σάμιον ἀσεβείας προσκαλεῖσθαι τοὺς Ἕλληνας, *quo pacto Cleanthes Aristarchum Samium putavit violatæ religionis à Græcis debuisse postulari*, ὡς κινοῦντα τοῦ κόσμου τὴν ἑστίαν, *utpote qui Vestam universi* (terram enim moveri docuit Aristarchus) *movisset loco*. In editis Plutarchi libris male legitur: ὥσπερ Ἀρίσταρχος ᾤετο δεῖν Κλεάνθη τὸν Σάμιον &c.

ANNÆUS CORNUTUS Philosophus sectæ Stoicæ, Præceptor Persii & Annæi Lucani Poetarum, à Nerone in insulam relegatus & prope occisus est, ut refert Dio lib. LXII. p. 715. qvod cum Nero plurimos jam libros versibus scripsisset de rebus gestis Romanorum, & adulatoribus svadentibus qvadringentos esset compositurus, monitus est à Cornuto nimios fore, neqve à qvoqvam legendos: cumqve nescio qvis objiceret Chrysippum, qvem ipse laudibus eveheret & cujus sectator esset Cornutus, etiam plura volumina scripsisse, tulit responsum illa utilia vitæ hominum, hæc vero, Imperatoris scilicet esse inutilia ac nullius pretii. Tragicus fuit & libros Philosophiæ reliqvit, teste auctore vitæ Persii, qvam ad Svetonium auctorem pleriqve referunt. Svidas Leptitanum è Lepti Africæ fuisse refert & πολλὰ φιλόσοφά τε καὶ ῥητορικὰ scripsisse testatur. Et ῥητορικὰς Cornuti τέχνας & τὸ πρὸς Ἀθηνόδωρον καὶ Ἀριστοτέλην γραφὴν allegant Porphyrius & Simplicius in Categor. Cæterum ex scriptis hujus Philosophi nihil exstat qvam ΘΕΩΡΙΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΘΕΩΝ ΦΥΣΕΩΣ sive *liber de natura Deorum* sæpius editus sub nomine *Phornuti* & ad Physicas ac Morales trahens allegorias qvæ de Diis apud Græcos tradebantur, curiosiusq; inqvirens nominum illorum etymologias, exemplo Zenonis, Cleanthis, Chrysippi & aliorum è Stoa Philosophorum. At enim Cornutum esse auctorem docent Theodoritus 2. Therapevt p. 35. qvi * Ἑλληνικὴν θεολογίαν à Cornuto Philosopho scriptam tradit; Eusebius VI. 19. Hist. qvi

* Non esse hanc inscriptionem ab auctore, probe animadvertit Vossius Arte Histor. p. 36. & de Hist. Græcis p. 228.

qviOrigenem è Cornuti scriptoris allegoricum Theologiam Ethnicam interpretandi modum didicisse è Porphyrio scribit,& Auctor Etymologici Magni, qvi in Ζεὺς profert qvædam è Cornuti Ἑλληνικῇ θεολογίᾳ qvæ in hujus libri capite 1. leguntur,& passimEtymologiis in eodem libro obviis utitur:Deniq;hoc comprobant Codices qvatuor Msti à Galeo laudati, in qvibus inscribitur non Φουρνούτου sed Κορνούτου ἐπιδρομὴ τῶν κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν θεωρίαν παραδεδομένων. Qvæ sententia placet etiam viris doctis Joh. Meursio in Bibl. Græca & præf ad ApolloniumDyscolum,atq;Henr.Valesio p. 122. ad Euseb. Vossio, Galeo, Barthio aliisqve. Græce primus edidit Aldus cum Æsopi fabulis, Palæphato, Heracliti allegoriis Homericis, Hieroglyphicis Hori & proverbiorum è Tarreæo ac Didymo collectione Venet. 1505. fol. atqve libro ipsi qvidem præmisit nomen Φουρνούτου, sed in calce libri: τέλος τοῦ περὶ τῆς θεῶν φύσεως κορνούτου, & in titulo totius Voluminis: *Phornutus, seu ut alii Cornutus de natura Deorum.* In Msto Codice Bibl. Augustanæ** Inscribitur πολυδεύκους φουρνούτου,& Gesnerus p. 567.Bibl. testatur se inter codices Bibl. Vaticanæ reperisse *Polideucen Furnutum de fabulis Græcorum.* Filii qvoqve nomen cujus studiis hunc librum auctor dicavit,in Codice qvoGyraldus est usus & inOxoniensi uno qvemGaleus inspexit, vocatur *Georgius*: ὦ ἀγαθός, ὦ παιδίον Γεώργιε. Sed & Pollucis illud prænomen & nomen Georgii subdititium mihi & meliorum codicum auctoritate rejiciendum videtur. Post Aldinam editionem Græcam lucem vidit *latine* qvidem *Jodoco Velareo* interprete Antvverp. 1528. 8. cum Hygino, Palæphato, Fulgentii Mythol. & de voc. antiqv. Arato cum Germanici Metaphras. & Proclo de Sphæra Basil. 1549. 1570. fol. *Græce & latine* cum versione *Conradi Clauseri* Tigurini, additus Palæphato cum versione Phasianini,& Juliani Aurelii Lessiginiensis libris III. de cognominibus Deorum Gentilium. ibid. 1543. 8. In hac editione paginis versionibus singulis inscribitur *Cornuti liber de Natura Deorum.* Deniqve cum Conradi Clauseri versione & notulis suis atqve castigationibus eruditis hunc Cornuti libellum edidit vir egregius Tho. Galeus inter scriptores Historiæ Poeticæ, Cantabrig. 1671. 8. & Amstelodami 1688. 8. qvi in præfatione duplici-

** Vide ejus Bibl. Catalogum MSS. à Reisero editum p. 80.

præf ad edit. Cantabrig. *Cornutus,* inqvit, *spissius nobis negotium facessebat* πολλοῖς ἐλλεβόρων. *Suppetias venere hic tres Codd. Oxonienses calamo exarati, quorum mihi copiam fecit eruditus & amicissimus Vir Tho. Hyde Bibliothecarius Bodlejanus. Ex iis nonnullas ipse emendationes excerpseram, alias (partem longe maximam) & capitis ultimi fragmentum hactenus desideratum idem semper mihi colendus Edvardus Bernhardus suppeditavit.* Lilius Gyraldus *in syntagmatibus* (de Diis) *infinitos locos in hoc scriptore ex vet. codice sanarat, eos quoque huc adduximus. Cœpi versionem* Clauseri *refingere, sed abstinui statim. Probas, inquis? Ita quidem, ut existimem eam una tantum litura opus habere.* Velarius *item se & Cornutum eadem opera traduxit. Aliam interpretationem concinnare non licuit per operas typographicas, quibus quotidianum pensum conscribendis istis annotationibus soluturum me receperam.* Ante Velaraum & Cornarium transtulit latine *Malarinus* nescio qvis, cujus versionē ante sexcentos vel septingentos annos compositam vidisse se scripsit Barthius ad Statium T. 2. p. 401. Usus hoc Cornuti libro etiam Porphyrius est in scripto de antro Nympharum & altero deperdito περὶ ἀγαλμάτων ut notatum Galeo, qvi ad utramq; editionem suam, Cantabrigiensem præsertim præfatus non pauca de Cornuto monuit. Hic capite XVII. cum fabulam Hesiodi de Chao ejusqve generatione ἀλληγορικῶς explicasset, comentarium in illum Poetam promittere videtur his verbis: ἀλλὰ γὰρ μὲν Ἡσιόδου τελειοτέρα ποτ' ἂν ἡ ἐξήγησις γένοιτο, τὰ μὲν τινα ὡς οἶμαι παρὰ τῶν ἀρχαιοτάτων αὐτοῦ παρειληφότος, τὰ δὲ μυθικώτερα αὐτοῦ προσθέντος, ᾧ τρόπῳ καὶ πλεῖστα τῆς παλαιᾶς θεολογίας διεφθάρη. *Sed Hesiodi quidem perfectior interpretatio alio loco dari poterit, qui nonnulla ut existimo ab antiquissimis* (Theologis) *desumsit, fabulosiora vero addidit ipse, qua ratione plurima capita antiquæ Theologiæ non mediocriter corrumpi contingit.* Ita vertendus ille locus nec Clausero nec Velareo intellectus. Polydevcem vero sive Pollucem Phurnutum qvi de Hercule agit c. 31. scripsisse etiam opusculum de ærumnis Herculis; qvod exstet Venetiis in Bibliotheca SS. Joannis & Pauli, jam pridē tradidit in Bibliotheca Gesnerus. Et sane in codice etiā Oxoniensi præfigitur Cornuto libellus de laboribus Herculis, is ipse qvi ab Allatio * Græce & latine editus est: sed is qvemcunqve potius habet auctorem qvam Cornutum, Allatio etiam judice Joanni Pediasimo rectius adscribendus. Utriqve codici præmittuntur versus Politici qvi

* Inter excepta Rhetorum & Sophistarum. Romæ 1641. 8. p. 321.

qvi incipiunt: τὸ ἐν Νεμέᾳ λέοντα &c. Qvi vero in nova Bibliotheca MSS. Labbei p. 106. traditur exstare Phornutus in Codice 29. Regis Christianissimi, cum Tho. Magistro de vocibus Atticis, is non alius est ab edito libro de Diis. Usi sunt Cornuti scriptis Philosophicis cæteris deperditis Origenes in Stromateon Opere, teste S. Hieron Epistola ad Magnum, Jamblichus apud Stobæum, Syrianus, Proclus, Simplicius, Stobæus &c. Cornutum vero Historicum Romanum, de qvo Svidas, alium à nostro putaverim, qvamvis deniqve addit: ὅτος ὁ Κορνῦτος Λεπτίτης φιλόσοφος ἦν, ἡ δὲ Λεπτὶς πόλις Λιβύης &c. Casaubono qvidem judice ad Satiram qvintam Persii Cornuto Philosopho inscriptam, *multa de hoc falsa* * *& inepta Suidas, cui fidem habere caveant tirones.* Nescio an idem M. Cornutus, è cujus Satira latine scripta Fulgentius profert hæc verba: *Titivillas Flacce do tibi,* vel L. Annæus Cornutus qvem Grammaticum vocat Gellius II. 6. *haud sane indoctum & ignobilem,* & lib. IX. c. 10. *hominem sane pleraque alia non indoctum nec imprudentem,* ubi *commentarios ejus in Virgilium* Italico cuidam inscriptos & Macrobio etiam Charisioqve & Servio laudatos, & *libros de figuris sententiarum,* allegat. Non male qvidem hæc elogia qvadrant cum eo qvod Cornutum Philosophum ἐπὶ παιδείᾳ δεδοκιμῆσθαί ποτε Dio Cassius testatur, & notum est multos illa ætate utroqve stylo Græco & Latino scripsisse: Diversos tamen facit Barthius ad Claudian. p. 128. Sane diversus esse videtur Cnejus Cornutus cujus de Orthographia qvædam refert Cassiodorus cap. 1. Diversus qvoqve auctor Veterum Scholiorum in Persium, si modo illa Cornuti alicujus sint. Diversus & Cornutus Medicus de qvo Reines. Epist. ad Hofmann. p. 538. qvanqvam Cornuti qvoqve Philosophi scholas cum Persio freqventarunt Claudius Agaternus (Reinesius ibid. & p. 710. Inscription. legit Agathemer) Medicus Lacedæmonius & Petronius Aristocrates Magnesius. Diversus qvoqve Cornutus Tertullus, Plin. IV. 17. & V. 15. Epist. Diversus deniqve Cornutus qvem Pseudo Catonem vocat Cicero I. ad Atticum Epist. 9.

* Videtur falsum illud, qvod à Nerone occisum tradit Cornutum Svidas, cùm in exilium tantummodo missum narrent Dio & Eusebius, qvanqvam utrumqve esse posse verum notet Jonsius p. 247. Sed fallitur vir doctus cum ibidem scribit à Gellio II. 6. Cornutum sub Nerone occisum referri. Nusqvam enim hoc refert Gellius.

Crates Mallotes Grammaticus Pergamenus ab Attalo Romam missus circa Olympiadem CLIII. Panætii præceptor fuit teste Strabone XIV. p. 676. qvi & ipse Philosophus Stoicus à Svida appellatur. De eo videndi viri docti ad Sveton. de Grammaticis c. 2. & Meursius in Bibl. Attica. De ejus διορθώσει Homerica dixi lib. 2. c. 2. §. 20.

Crinis, Arrian. III. 2. Epictet. Laert VII. 62. 68. 76. ἐν τῇ Διαλεκτικῇ τέχνῃ. id. 71. Fuit & Crinis qvidam sacerdos Apollinis, de qvo vide scholia Græca ad Iliad. α. v. 39. & Svid.

Crispinus. de qvo Acro ad Horatii lib. 1. Sat. 1.

Crispus Passienus. Senec. præf. libri IV. Nat. qvæst. & lib. 1. de benefic. c. 15. Vide de eo Lipsium ad Epigramma Senecæ VI.

Damascius Damascenus qvi Justiniani Imp. temporibus claruit, Svidæ Stoicus dicitur, etsi Platonicæ & aliarum qvoqve scholarum Philosophicarum dogmatis non leviter tinctus fuit. De illo & opere ejus qvod exstat MS. περὶ ἀρχῶν dicendi locus erit infra libro V.

Damasippus. Horat. lib. 2. sat. 3. v. 16. & 64.

Dardanus & *Mnesarchus* principes Stoicorum Athenis tempore Antiochi Ascalonitæ ac Philonis Academici. Vide Ciceronis IV. Acad. qvæst. c. 22.

Demetrius Diphili F. Bithynus, Panætii Stoici discipulus. Laert. V. 84. Ejus Epigramma in Myronis bovem. Antholog. IV. 7.

Demochares. Laert. VII. 14. in Zenone.

Ex *Arei Didymi* Epitome, & Aristoclis Peripatetici libro VII. de Philosophia Eusebius XV. præparat. c. 14. 15. 18. 19. 20. compendio refert dogmata Physica Stoicorum. Similiter Laertius VII. 48. seq. epitomen placitorum Stoicorum exhibet è *Dioclis* Magnesii ἐπιδρομῇ φιλοσόφων.

Dio Stoicus. Cic. III. de legib. c 5.

Diodorus Cronus Dialecticus, Zenonis junioris Stoici patria Sidonii Magister. Laert. VII. 16. Svid. in Ζήνων Σιδ. Cæterum apud Ciceronem *Diodori Stoici* nomen hinc inde male irrepsit pro *Diodoto*, qvo M. Tullius usus est familiariter eumq; apud se habuit. XIII. 16. ad familiar. & in Bruto c. 90. ubi domi suæ nuper mortuum refert.

Diogenes è Ptolemaide. Laert. VII. 48.

Diogenes Seleuciensis trans Tigrim *Babylonius*, Apollodori Atheniensis teste Scymno Chio sive Marciano Heracleota, præceptor. Cum Car-

Carneade ac Critolao legationem obiit Romam anno U. C. 598. de qva dictum ſupra in Academicis & Peripateticis. Vide & Plutarchum Catone Majore p. 349. & qvæ viri docti ad Laert VI. 81. Ejus περὶ φωνὴν τέχνη. id. VII. 55. ſeq. 57. ſeq. διαλεκτικὴ τέχνη. 71. videtur hic Diogenes etiam allegari 84 qvemadmodum & 39.

Dionyſius Theophanti F. Heracleotes, Zenonis Citiei auditor, ſed qvi à Stoicis deinceps ad Cyrenaicos defecit, μεταθέμενος inde dictus. Athen. VII. p. 28. Vide Jonſium p. 250. & Laert. V. 92. VII. 23. 37. & 166. ſeq: ubi & ſcriptorum Catalogus. Alius *Dionyſius Stoicus* qvem Athenis audivit Atticus, teſte Cic. 2. Tuſc. qv. Neſcio an diverſus Dionyſius Stoicus qvem allegat Laert. VI. 43.

Diotimus Stoicus Epicuro invidiam facere conatus fictis ſub ejus nomine laſcivis Epiſtolis. Laert. X. 3 ſed accuſatus à Zenone Epicureo, capitis damnatus fuit, teſte Athenæo XIII. p. 611. qvi *Theotimum* vocat, & libros contra Epicurum ſcripſiſſe teſtatur. Pro Theotimo Diotimi nomen reponere jubet Jonſius p. 196. Sed ita ab aliis qvoqve obſervo confundi Diodoros & Theodoros, Diodotos & Theodotos &c. Diotimis variis ab eodem Jonſio erudite collectis adde Diotimum γυμναστὴν cujus mentio apud Theophraſtū de ſudoribus, & Diotimum cujus Epigramm. in Anthologia. Fuit & Diotima vates, cujus mentio apud Platonem in Sympoſio, atq; inde apud Max. Tyrium diſſ. VIII. Lucianum Evnucho, aliosqve. Theotimi cujusdam mentio in Q. Catuli verſibus apud Gellium XIX. 9. alterius item, gravi oculorum incommodo laborantis, qvi prohibentibus Medicis cum conveniret uxori, *Vale*, inqvit *amicum lumen*, ut legas apud S. Ambroſium in IV. Lucæ.

Diphilus Demetrii Bithyni Pater, æqvalis Panætii. Laert. V. 84.

Alius *Diphilus* cognomento Labyrinthus, Ariſtæneti Zenonis F. præceptor. Lucian. Convivio.

Epictetus Hierapolita Phryx, ſectæ Stoicæ decus, de qvo dixi infra lib IV.

Eratoſthenes Cyrenæus, Ariſtonis Chii diſcipulus. Athen. VII. p. 281. De hoc vide qve capite proximo XVIII.

Etoemocles. Lucian. Convivio.

Eubius Aſcalonita, Stoicus celebris. Steph. Byz. in Ἀσκάλων.

Eucrates ὁ παιὼν, cujus meminit Lucianus in Hermotimo T. 1. p. 512.

Eudemus. Laert. VII. 40. niſi legendum Eudromus.

Eudromus. Laert. VII. 39.

Euphrates Alexandrinus,qvem in Syria docentem audivit Plinius junior Dixi de eo ad proœmium Eunapii. Vide & Andreæ Schotti Observationes Humanas lib. V. c. 9.

Fabianus Papyrius naturæ rerum peritissimus. Plinio majori ac Senecæ, qvi eum audivit, laudatus. Scripsit latine de animalibus & causarũ naturalium libros, qvos allegant etiam Charisius ac Diomedes.

C. *Favonius* (aliis *Fannius*) Plinii junioris amicus, qvi itidem latine mediocri stylo scripsit exitus occisorum relegatorumqve à Nerone, libris tribus. Vide Plinii lib. V. Epist. 5. & de *Fannia* infra in *Prisco*, de Fanniis sive Fanniorum gente Petrum Bælium in lexico.

Hecato Rhodius Panætii discipulus libros *de Officiis* scripsit ad Q. Tuberonem. Cic. III. 15. de offic. Ejus secundum περὶ ἀγαθῶν, Laert. VII. 127. tertium 101. undevicesimum id. 103. Primum περὶ ἀρετῶν, 90. tertium 125. Secundum περὶ παθῶν. 110. tertium decimum περὶ παραδόξων, 124. περὶ τελῶν. 87. Septimum περὶ τέλους, 102. χρείαις VI. 4. 32. 95. VII. 172. Librum secundum VII. 26. Allegatur & passim à Seneca in libris de beneficiis.

Heliodorus L. Junii Silani apud Neronem delator, Schol. Juvenalis ad Sat. I. v. 33. & 35.

Helvidius Priscus Thraseæ gener. infra in *Priscus*.

Heraclides Tarsensis, Antipatri civis sui discipulus, qvi contra aliorum Stoicorum sententiam peccata negabat esse æqvalia. Laert. VII. 121.

Herillus Carthaginiensis, Zenonis Citiei discipulus. Laert. VII. 121. Idem plura de eo 165. seq. titulos scriptorum qvóqve illius referens, qvæ ὀλιγόστιχα μὲν, δυνάμεως δὲ μεστὰ fuisse testatur. In his Magistrum suum Zenonem impugnare non dubitavit: sicuti sententiam Herilli qva summum boni in scientia & cognitione collocabat, variis in locis explodit Cicero. Contra Herillum scripsit Cleanthes teste Laertio VII. 164. forte & Chrysippus in duobus libris τ. Ἡρίλλου ὑποθετικῶν etsi ibid. 196. & 197. editum est Ἡδύλου pro qvo Menagius in MS. Codice Ἡδύλου nomen reperit. De Hedylo consulendus Meursius in Bibliotheca Attica & Is. Casaubonus ad Athenæum.

Hermagoras Amphipolitanus. infra in *Persæo*.

Herminus, Porphyr. in vita Plotini.

Her-

Hermotimus Menecratis F. qvem colloqventem inducit Lucianus libro de sectis T. 1. p. 504. seq.

Hierocles Alexandrinus. Gell. IX. 5.

Janson Menecratis Nysæi F. & Posidonii è filia nepos ac successor, de qvo Suidas in Ἰάσων ubi & ejus scripta recensentur, è qvibus βίος Ἑλλάδος Stephano qvoqve in Ἀλεξάνδρεια laudatus forte fuit junioris Jasonis Argivi. Vide Jonsium p. 218.

Isidorus Pergamenus Rhetor. Laert. VII. 34.

Julius Canus qvi à Cajo Caligula interficiendus recepit se post mortem edocturum * amicos de conditione animæ post excessum ex hac vita, ut refert Seneca de animi tranqvillitate c. 14. Neqve vanum hoc fuisse promissum narrat Plutarchus apud Syncellum p. 330. Antiocho enim Seleuciensi de nocte per somnium apparuisse Canum, eiqve exposuisse περὶ διαμονῆς τῆς ψυχῆς καὶ καθαρωτέρου φωτὸς μετὰ τὴν ἔξοδον.

Junius Rusticus occisus à Domitiano Imp. qvod Thraseæ Pæti & Prisci Helvidii laudes edidisset. Vide qvæ Viri docti ad Svetonii Domitian. c. 10. Hujus forte filius (ut Jonsio p. 231. visum) Junius Rusticus itidem Stoicus, Magister M. Antonini Imp. Confer Gatakerum ad libri I. §. 7.

Leonidas Rhodius. Strabo XIV. p. 655. Idem est Leonides si credimus Meursio lib. 2. de Rhodo p. 100. cujus meminit Hesychius in ἔκτορες, & cujus præcepta symmetriarum celebrat. Vitruvius præfat. libri VII. qvemq; ἐν τῷ περὶ Ἰταλίας laudat Tzetzes ad Lycophronem v. 754. Fuit & Leonides Byzantinus inter ἁλιευτικῶν scriptores memoratus ab Athenæo, & Leonides Tarantinus cujus Epigrammata bene multa in Anthologia exstant, ut omittam Leonidam fortissimum Regem Spartanorum.

M Annæus Lucanus, scriptor Pharsaliæ.

Lysimachus Stoicus. Porphyr. vita Plotini.

Marcus Antoninus Imperator, de qvo infra lib. IV.

Medius. Porphyr. vita Plotini.

* Plura hujus cemodi promissi exempla exposui in Excertitatione de recordatione animæ separatæ parte 1. sect. 3 qvibus adde Jacobum Bonifadium, qvi anteqvam ad supplicium duceretur Jo. Baptistæ Grimaldo amico suo scripsit se non intermissurum esse signo aliqvo de statu alterius vitæ ipsum certiorem reddere, si citra terrorem hoc fieri posset. Vide Menagii Anti Bailletum T. 2. p. 258. & Bælii Lexicon edit. 2. in Bonfadio.

Mnesarchus Panætii discipulus ab Antiocho Ascalonita, de qvo supra dixi auditus. Augustin. III. 18. contra Academicos & Numenius apud Euseb. XIV. præparat. p. 739. Inter Principes Stoicorum suæ ætatis habitum constat è Cicerone. Allegatur & à Stobæo Eclog.

Musonius Rufus, Thuscus, à Nerone exulare jussus, à Flavio Vespasiano revocatus, ac pulsis cæteris Philosophis solus Romæ retentus. De hoc vide Jonsium lib. III. c. 7. Meminit hujus Musonii forte etiam Origenes 3. contra Celsum p. 150. ubi Musonium refert inter eos qvi vitæ integritate adeo enituerunt, ut aliis exemplo esse possent. Nisi hæc malis accipere de Musonio Cynico. *Ἀπομνημονεύματα* Musonii Philosophi scripserat Asinius Pollio Trallianus Suida teste in *πωλίων*, qvi hunc cum altero antiqviore Asinio Pollione confundit. Præclarum alterutrius Musonii dictum apud Gellium XVI. ἄν τι πράξῃς καλὸν μετὰ πόνου, ὁ μὲν πόνος οἴχεται, τὸ δὲ καλὸν μένει. Ἄν τι ποιήσῃς αἰσχρὸν μετὰ ἡδονῆς, τὸ μὲν ἡδὺ οἴχεται, τὸ δὲ αἰσχρὸν μένει. Idem ante Musonium dixerat Cato his verbis: *Cogitate cum animis vestris, si quid vos per laborem recte feceritis, labor ille à vobis cito recedet, bene factum à vobis, dum vivitis, non abscedet: Sed si qua per voluptatem nequiter feceritis, voluptas cito abibit, nequiter factum illud apud vos semper manebit.*

Musonius junior, Plotini ætate, de qvo Porphyr. in hujus vita.

Per *Nauclerum* Ponticum apud Tertullianum, Marcion hæreticus intelligitur, uti recte annotatum V. C. Christophoro Augusto Heumanno in Actis Philosophorum Germanice editis.

Nestor Tarsensis Stoicus, memoratus Straboni XIV. p. 674.

Pammenes Etoemoclis discipulus. Lucian. Convivio.

Panætius Rhodius senior, de qvo videndus Suidas, qvi etiam ex Asclepiade Myrleano refert Polemonem Panætii Rhodii auditorem fuisse. Panætii Patris & filii meminit S. Ambrosius & utrumqve περὶ τοῦ καθήκοντος scripsisse testatur.

Panætius Rhodius, junior, Diogenis Babylonii & Antipatri Tarsensis discipulus, doctor Mnesarchi, & Posidonii, teste Cic. l. 1. de divinat. c. 3. Lælii qvoqve sapientis & Scipionis (qvi eum secum domi & in legatione Ægyptiaca ante Censuram secum habuit) Fannii Hecatonis & Apollonii Nysæi, Polybiiqve: Stoicus qvidem, sed qvi nec acerbitatem sententiarum illius sectæ (v. g. de ἀναλγησία & ἀπαθεία, vide Gellium XII. 5.) nec differendi spinas, probaret, sem-

ſemperqve haberet in ore Platonem, Ariſtotelem, Xenocratem, Theophraſtum, Dicæarchum, ut notat idem Cicero, extremo libri IV. de finibus. De hoc Panætio celeberrimo videndi Jonſius lib. II. 13. & Meurſius in Rhodo p. 101. ſeq. Scripta ejus hæc apud veteres memorantur:

περὶ αἱρέσεων De Philoſophorum ſectis. Laert. II. 87.

De civili ſtatu Cic. III. de leg.

De dolore patiendo ad Q. Tuberronem Epiſtola, Cic. IV. de fin. & IV. Tuſc. Qvæſt.

Περὶ εὐθυμίας de animi tranquillitate Laert. IX. 20.

Περὶ τοῦ καθήκοντος, de officiis libri, qvibus ſcriptis triginta annos ſupervixit, natus Olymp. CLII. Meminit plus ſimplici vice Cicero in libris ejusdem argumenti, qvi Panætii ſe veſtigiis inſtitiſſe non diffitetur etiam XVI. 11. ad Atticum. S. Ambroſius lib. 1. de Offic. c. 7. & 10. Apoſtolius procem. proverb. ἣ δὴ καὶ ὁ σοφὸς Κικέρων ἐπελάβετο Παναιτίου, Ῥωμαῖος ἕλληνος, συγγεγραφότος μὲν περὶ τοῦ καθήκοντος &c. Librum ſecundum allegat Gellius XIII. 26.

περὶ Σωκράτους. Plutarch. Ariſtide, Athen. XIII. p. 556.

Panætii junioris περὶ τῶν κατὰ Γεωμετρίαν καὶ μουσικὴν λόγων laudat Porphyrius ad Harmonica Ptolemæi p. 244.

Panætiaſtarum meminit Athenæus V. p. 186. variorum Philoſophorum συνόδους convivandi cauſa Athenis fieri ſolitos referens, τῶν μὲν Διογενιστῶν (à Diogene Babylonio) τῶν δὲ Ἀντιπατριστῶν (ab Antipatro Tarſenſi) τῶν δὲ παναιτιαστῶν.

Pantænus è Stoico * Chriſtianus & præfectus Scholæ Catecheticæ Alexandrinæ, de qvo Guil. Caveus in Hiſtoriæ literariæ parte utraqve ad A. C. 181. & in vitis Patrum Anglice editis T. 1. Halloiſius Tomo 1. de ſcriptorum Orientalium vitis, Sam. Baſnage T. 2. Annal. ad A. C. 194. n. IX. & H. Dodvvellus ad fragmentum Philippi Sidetæ p. 501. ſeq. qvi præter Euſebii & aliorum veterum teſtimonia Pantænum patria Athenienſem ſecta Pythagoreum & poſt Clementem Alexandrinum ſcholæ Alexandrinæ præfuiſſe parum veriſimiliter contendit.

Pericles Lydus. Jonſ. p. 209.

Perſæus Citieus Zenonis ſervus Gell. II. 18. hinc liber in jam ſenis contubernio fuit Olymp. CXXX. Laert. VII. 6. & 13. ab eo miſſus ad Anti-

* Syncellus p. 355. poſt commemoratum Clementem Alex. Πάνταινος φιλόσοφος ἀπὸ Στωϊκῶν ἐν τῷ θείῳ λόγῳ διέπρεπεν.

AntigonumGonatam qvi eum Acrocorintho præfecit,unde ejecit Aratus Sicyonius. id. 6. 9. 36. Adde Lipſ. I. 12. manuduct. Antigonum cum Menedemi Philoſophi cauſa Eretrienſibus vellet Remp. reſtituere auctor fuit ne faceret, unde Menedemi Vatinianum in illum odium. id. II. 143. Ejus ἠθικαὶ σχολαί. 28. Ex his Meurſius lib. 2. de Cypro p. 167. putat petita qvæ Cicero 1. de Nat. Deorum è Perſæo refert. Alia ipſius ſcripta Laert. VII. 36. Πολιτείαν Λακώνων & Διαλόγους συμποτικούς (qvæ συμποτικὰ ὑπομνήματα Laertio VII. 1. vocantur,) allegat Athenæus. Diſcipulus Perſæi fuit *Hermagoras* Amphipolitanus, cujus dialogi apud Svidam memorantur: Μισοκύων, περὶ ἀτυχημάτων, ἔκχυτον (effuſum ex ovô) ἔστι δὲ ᾠοσκοπία, & περὶ σοφιστείας πρὸς τοὺς Ἀκαδημαϊκούς.

Perſius Poeta latinus, cujus ſex Satiræ exſtant, diſcipulus Cornuti de qvo ſupra.

Phanias Poſidonii diſcipulus ſcripſit περὶ ποσειδωνείων σχολῶν qvorum librum 1. allegat Laertius VII. 38.

Phariſæi, Stoicis vicini, notante Joſepho. Sed & S. Hieronymus, Chriſtianus Doctor, in XI. Eſaiæ, Stoicos cum noſtro dogmate in pleriſqve concordare ſcripſit.

Philippus Pruſienſis, Plutarchi æqvalis qvem vide VII. 7. Sympoſ.

Philocrates Chryſippi ſororis filius. Laert. VII. 185.

Philonides Thebanus à Zenone Citieo ad Antigonum miſſus. Laert. VII. 9.

Phœbion. Porphyr. vita Plotini.

Philopator ἐν τοῖς περὶ εἱμαρμένης. Nemeſ. c. 35. de Natura hominis, qvo in loco qvemadmodum & in Codicibus ſub Gregorii Nyſſeni nomine de natura humana VI. 1. duplici vice Philopatoris nomen diſerte occurrit, itaqve perperam Menagius ad Laert. VII. 54. ſuſpicatur legendum eſſe Ἀντίπατρος. Diſcipulum Philopatoris Stoici audivit Galenus, ut ipſe teſtatur c. 6. de dignoſcendis affectibus, T. 6. edit. Pariſ. p. 531. ſeq.

Phœbion. Porphyr. in vita Plotini.

Plancus. Qvintilianus X. 1. Plancus in Stoicis rerum cognitione utilis.

Plato Rhodius, Panætii diſcipulus. Laert. III. 109.

Rubellius Plautus, de quo viri docti ad Tacitum. Alius *Plautius Lateranus* de quo vide eundem. Tacitum XV. 60. & Arrian. lib. 1. diſſ. Epictet. c. 1.

Pole-

Polemo Panætii diſcipulus, Panætii puta ſenioris. Vide Svid. in πολέμων & Jonſium p. 178. ſeq.

Polybius Megapolitanus, de qvo infra capite ſingulari dicturus ſum, Panætii diſcipulus fuit, teſte Svida in Παναίτ.

Porphyrium defenſorem Stoicorum vocat Julius Firmicus de errore profan. relig. Sane ut aliarum ſectarum, ita Stoicæ qvoq; dogmatis egregie imbutus fuit.

Poſidonius Alexandrinus, Zenonis Citiei diſcipulus Laert. VII. 38. & Svid. Hujus nonnulla videntur, qvæ mox inter Poſidonii Rhodii ſcripta referam, ut περὶ πάθῶν, προτρεπτικά, περὶ κριτηρίυ, & εἰσαγωγὴ περὶ λέξεως.

Poſidonius Apameenſis Syrus (Strab. XIV. p. 655.) qvi Rhodius etiam vocari ſolet, qvia Rhodi vixit, ubi à Magno Pompejo eſt auditus (id. XI. 492.) & freqventatus à Cicerone. (Plutarch. in Cic. p. 861.) ibiqve Prytanis magiſtratum geſſit (Strab. VII. p. 316.) diſcipulus ac ſucceſſor Panætii. περὶ Ποσειδωνείων σχολῶν ſcripſerat Phanias, diſcipulus Poſidonii, ut paulo ante dixi. Romam venit Conſule M. Marcello h. e. Anno U. C 702. teſte Svida in Ποσειδ. De hoc Poſidonio præter Menagium, Jonſium, Voſſiumq; & Lipſium egit Begerus I. theſauri Brandenb. p. 276. ſeq & Meurſius lib 2. de Rhodo c. 12. è qvo notitiam ſcriptorum hujus vel ſuperioris Poſidonii in præſentem locum conferre liceat cum qvibusdam acceſſionibus.

περὶ εἱμαρμένης Laert. VII. 149.

πρὸς Ζήνωνα τὸν Σιδώνιον. Proclus 3. in Euclid.

Ηθικὸς λόγυ Liber primus. Laert. VII. 91.

Libri περὶ ἡρώων καὶ δαιμόνων. Macrob. 1. Saturnal. c. 23.

XIII. περὶ θεῶν. Laert. VII. 138. 139. 149. *Liber quintus de Natura Deorum* Cic. lib. 1.

περὶ καθήκοντ☉ liber primus. Laert. VII 129.

περὶ κόσμυ liber 1. Laert. VII. 142. Fuerunt qvi librum de Mundo, qvi hodie inter Ariſtotelis ſcripta legitur, huic Poſidonio tribuerent, ut dixi ſupra lib. 3. c. 6. p. 129.

περὶ κριτηρίυ. Laert. VII. 54.

Ἱστορία τ͂ μ͂ Πολύβιον βιβλίοις νβ. in qvo opere etiam de rebus Pompeji egerat. Vide Voſſium lib. 1. de Hiſt. Græcis 1. cap. 24. Sed hoc opus potius eſt alterius Poſidonii Olbiopolitæ, ut notatum Svidæ in Πολύβι☉.

Εισαγωγὴ περὶ λέξεως. Laert. VII. 60. Putat Meurſius reſpici etiam ab Etymolog. M. in ὀψίς & Scholiis ad Iliad. x.

V. περὶ μαντικῆς Laert. VII. 149. *De prognoſticorum cauſis* Cic. 2. de divin.

III. περὶ μετεώρων. Laert. VII. 125, liber XVII. id. 144. Reſpicit hoc opus Seneca Nat. qvæſt. Cleomedes &c.

Μετεωρολογικὴ στοιχείωσις. Laert. VII. 138. 152.* Ejus compendium ſcripſerat Geminus Rhodius teſte Simplicio in 2. Phyſ.

Ἐξήγησις τοῦ Πλάτωνος Τιμαίου. Sextus Empir. VII. contra Matth. p. 142.

περὶ παλμῶν Svid. in οἰωνις. & Ποσειδών. Nonnus Monachus collect. Hiſt. ad Nazianzen. c. 62.

προτρεπτικά. Laert. VII. 91. 129.

Τέχνη τακτική. Ælian. Tactic. c. 1.

περὶ παθῶν. Laert. VII. 91. 129.

Φυσικὸς λόγος cujus librum ſecundum laudat Laert. VII. 134. 140. ſextum 145. octavum 153. 154. duodecimum 149. decimum qvintum id. 140.

περὶ ὠκεανοῦ. Strabo II. p. 98. licet Olbiopolitæ Poſidonio Svidas tribuit.

De Sphæra artificioſa ad Archimedeæ exemplum à Poſidonio compoſita Cicero 2. de Natura Deor. *Si in Scythiam aut Britanniam ſphæram aliquis attulerit hanc, quam nuper familiaris noſter effecit Poſidonius, cujus ſingulæ converſiones idem efficiunt in Sole & in luna & in quinque ſtellis errantibus, quod efficitur in cælo ſingulis diebus & noctibus.* Cæterum fallitur Athenæus qvi hunc Poſidonium Scipionis Africani æqvalem facit XIV. p. 657.

Fuit & *Poſidonius Corinthius*, cujus ἁλιευτικὰ idem Athenæus 1. p. 13. memorat & *Poſidonius Olbiopolites* Sophiſta, cujus fuere declamationes, Argumenta in Demoſthenem, Atticæ Hiſtoriæ libri IV. Libycorum libri XI. & de regione qvæ Tyrica appellatur. Poſidonium præterea Grammaticum Ariſtarchi ἀναγνώστην notavit Jonſius, & Poſidonium cælatorem, Pompeji ætate celebrem, & Poſidonium Medicum ſub Valente Imp. qvi dæmoniacos dari pernegabat. Vide Philoſtorg. VIII. 10. & Aetium tetrabiblo 2. lib. 2. c. 12.

Priſcus Helvidius Thraſeæ gener, τοῖς Στωϊκοῖς δόγμασιν ἐντραφείς, teſte Xiphilino in Veſpaſiano. Hujus Priſci vitam & laudes qvod ſcripſiſſent Junius Ruſticus & Herennius Senecio, à Domitiano ſunt occi-

occisi: Fannia Helvidii uxor, cujus rogatu hoc Senecio fecerat, in exsilium pulsa. Vide Jonsium p. 231.

Procli duo *Mallotæ* Cilices de qvibus Suidas, testatus alterum scripsisse ὑπόμνημα Διογένους (Seleucensis) σοφισμάτων, καὶ περὶ ἐπιχειρον. Alterius horum & simul Philonidis Stoici, de qvo supra, meminit Proclus junior patria Lycius, in Timæum p. 166.

Protagoras Stoicus Laertio memoratus. Vide qvæ dixi lib. 2. cap. 23. §. 27.

Publius Hierapolita. Steph. in ἱεράπολις.

Publius Rutilius, Senecæ variis locis celebratus. & Cic. in Bruto c. 30.

Rhodius qvidam de qvo Laertius VII. 22.

Satyrus tibicen, Aristonis Chii sermonibus captus. Ælian. III. 33. Var.

Q. Mucius Scævola, à juris cognitione & eloqventia Ciceroni laudatus, qvi primus omnium jus Civile apud Romanos in disciplinæ formam redegit, interfectus à Mario.

Cervidius Scævola itidem juris peritia celebris, qvi M. Antonino à Consiliis fuit. Constat & alios bene multos ex veteribus Romanis JCtis Stoicæ potius qvam alteri cuidam Sectæ addictos fuisse.

Semius. Jons. p. 209.

L. Annæus Seneca, qvi plurimis scriptis Philosophicam Stoicam illustravit.

Herennius Senecio, supra in Prisco Helvidio.

Serapio Hierapolita. Steph. in ἱεράπολις.

Quintus Sextius, de qvo Seneca Epist. 64. *Lectus est deinde liber Q. Sextii Patris, magni si quid mihi credis viri, & licet negent, Stoici.* Huic præstantissimus Galeus tribuendas esse contendit sententias aureolas qvas pro Sexti Pythagorici sententiis habuit & pro Xysti Episcopi Romani venditavit in versione sua Rufinus. Vide Galei præf. ad Opuscula Mythologica Physica & Ethica edit. Amstelodamensis.

Sextus Charonæus Plutarchi Sororis filius, Marci Antonini præceptor, diversus à Sexto Empirico Stoicorum adversario, ut qvos imprimis oppugnare se in libris suis innuit lib. 1. Pyrrhon. Hypotypos. c. 14. pag. 14.

Sextus Ælius JCtus.

Sextus Herius. Jons. p. 209.

Sextus Pompejus. Cicero Bruto. c. 47.

Sosus Ascalonita. Supra in Antiocho.

Sotion Alexandrinus (male Σιτίων apud Syncellum p. 318.) apud qvem sedisse se puerum testatur Seneca. Alius Sotion antiqvior qvi de successionibus Philosophorum scripsit. Vide Lipsii manuduct. lib. 1. diss. 12. & Jonsium 2. c. 10.

Sphærus Borysthenites sive Bosporanus, inter præcipuos Zenonis Citiei & Cleanthis auditores, Lacedæmone docuit atqve inter alios Cleomenem instituit ad virtutem. Vide Plutarchum Cleomene p. 805. Laert. V. 37. & VII. 177. Chrysippi apud Cleanthem condiscipulus. Athen. VIII. p. 245. Scripta ejus refert Laert. VII. 178. inter qvæ, περὶ Ἡρακλείτου ε΄ διατριβῶν (malim disjungere: περὶ Ἡρακλείτου, & libros qvinqve διατριβῶν) περὶ Λακωνικῆς πολιτείας, περὶ Λυκούργου, περὶ Σωκράτους, περὶ μαντικῆς, περὶ ἐρετριακῶν φιλοσόφων. Contra Sphærum hunc scripsit Chrysippus, id. 198. Cleanthes vero eundem misit ad Ptolemæum Philopatora (qvi regnavit ab Olymp. CXXXIX¾. ad CXLIX¼.) id. 185. Ejus librum de Rep. Lacedæmoniorum laudat & Athenæus, & respicit Plutarchus in Lycurgo. Hominem inprimis bene definientem antiqvis Stoicis habitum hunc Sphærum testatur Cicero IV. Tusc. qvæst.

Spurius Albinus. Cicero Bruto. c. 25.

Strabonem Amasenum, Geographorum Principem, licet Peripatetica etiam dogmata edoctum, Stoicis tamen magis favisse eorumqve placita secutum esse, evincit adversus Xylandrum Is. Casaubonus præf. ad Strabon. & in notis haud uno loco, tum Vossius II. 6. Hist. Græcis.

Themistocles cujus meminit Longinus p. 244. edit. Clariss. Tollii è Porphyrio in vita Plotini. Syncellus p. 380.

Alius *Themistocles* Stoicus antiqvior, qvem colloqventem inducit Plutarchus lib. 1. Sympos. qvæst. 9.

Theo Alexandrinus Arei, de qvo supra, & Augusti Imp. tempore clarus, qvem Suidas ait scripsisse τὸ Ἀπολλοδώρου φυσιολογικῆς εἰσαγωγῆς ὑπόμνημα & artis Rhetoricæ libros III.

Theo Antiochenus qvi scripsit Apologiam Socratis, eodem Suida teste.

Theo Tithoræus, Boeotus. Laert. IX. 82.

Theodorum Chium & *Milesium* itemqve *tertium* hujus nominis Stoicos memorat Laertius II. 103. seq.

Thes-

Thesmopolis. Lucian. de mercede conductis T. 1. p. 472. seq.

Thrasea Pætus, qvi vitam Catonis Uticensis scripsit, hinc mori jussus à Nerone. Vide Jonsium p. 230. & Vossium de Hist. latinis p. 135. Sub hujus Thraseæ titulo librum in affectis habuit Justus Lipsius, qvo disqvisivit qvatenus sapienti viro * fas sit vel jus sibi ipsi mortem consciscere. Vide Centur. 2. Epist. Miscell. 22. & Epistolam qvam Vellejo suo præmisit ad Theodorum Leevvium.

Thrasonides. Laert. VIII. 130. Suid, in ἔρως.

Timocles. Lucian. Jove Tragœdo. T. 2. p. 143. Fuit & vetustior qvidam Timocles Syracusanus cui Orphei scripta qvædam tributa fuisse testatur Suid. in Ὀρφεύς. De Timocle Atheniensi dixi supra lib. 2. c. 22.

Trypho Stoicus & Platonicus. Porphyr. vita Plotini.

Q. Ælius Tubero Plutarch. Lucullo f. 518.

M. Terentium Varronem Romanorum doctissimum Stoicis accenset Leonardus Cozzandus, qvem vide sis libro tertio de Magisterio antiqvorum Philosophorum, pag. 231. seq. Prodiit liber Genevæ. 1684. 12.

Zeno Citieus qvem Pœnulum vocat Cicero (Laert. VIII. 3. & Suidas Φοινικίδιον) qvod Citienses è Phœnicia fuerint profecti. Xenocratis primum & Polemonis (Laert. VII. 2. & 25.) Stilponisque (id 2. & 24.) Platonicorum discipulus fuit: (Euseb. XIV. præparat. pag. 729. à qvibus exiguam cur discederet causam habuisse docet Cicero IV. de finibus. Audivit deinde Cratetem Cynicum (Laert. VII. 3. 12. 24. 32.) & Heracliti ** libros legit, unde austerus eva-

 sit

* Ejusdem argnmenti librum paulo ante obitum composuit Jo Vergerius Abbas Sancyranus sub inscriptione *casus Regii.* In hoc triginta & quatuor occasiones notaverat in quarum aliqua homo constitutus posset recte ἐξάγειν ἑαυτόν. Johannis vero Donnei Decani Londinensis βιαθάνατον, Anglice post auctoris fata & contra spirantis desiderium (librum enim à se forte amissum volebat à recuperatore herede æternis tenebris mandari) in lucem editum & non ita pridem Londini recusum qvo contendit non omne propricidium qvodcunqve sua natura turpe atqve injustum esse hunc inqvam librum argumentis non inficiandis confutavit Jo. Adamns in libro cui titulus: Specimen diatribæ de Avtochiria sive: An Essay concerning Selfmurther, wherein is endeavourd to prove that it is unlawful according to Natural Principles. Lond. 1700. 8.

** Ita intelligenda Laertii verba, qvæ interpres male ita accepit, ac si Heraclitum, quo centum annis junior fuit, audivisset Zeno.

ſit & Cynicus. Freqventavit etiam Diodorum Dialecticum cognomento Cronum qvem audivit & alter Zeno junior Sidonius (id. 25. & 16.) Hinc ipſe novam condidit ſectam, licet non tam rerum inventor, judice Cicerone 3. de fin. qvam novorum verborum, & qvi decori magis ac verecundiæ rationem haberet. Adſcivit plures diſcipulos, qvi ab ipſo primum *Zenonii*, deinde à pœcile Stoa ſive porticu in qvo docebat, ſunt appellati Stoici. (id. 5.) Magna gratia valuit apud Antigonum Gonatam Macedoniæ Regem de qvo ſupra dixi. Hic rebus præfuit ab Ol. CXXV²⁄₃. ad CXXXV¹⁄₂. & Zenoni diu ſupervixit. Docuit Zeno per annos LVIII. (Laert. VII. 28.) Vixit annos ſaltem octoginta (176.) niſi ſuppoſititia ſit *Epiſtola ejus ad Antigonum* qvam dat Laertius VII. 8. At Perſæus diſcipulus, duos tantum & ſeptuaginta annos tribuit (id. 28.) alii longe pauciores, (Svid. in ἀυεῖν) alii duodecentum. (Laert. VII. 28.) Succeſſorem reliqvit *Cleanthem:* diſcipulos habuit *Perſæum*, *Herillum*, *Ariſtonem*, *Athenodorum* aliosqve. Vide Lipſium lib. 1. manuduct. c. 12. Scriptorum Catalogus è Laertio aliisqve monumentis, * hic eſt:

Περὶ ἀνθρώπȣ φύσεως, Laert. VII. 4. 87.

Ἀπομνημονεύματα, id. 4.

Διατριβαί, id. VII. 34. Sextus Empir. X. contra Math. p. 469. & Pyrrhon. Hypotypoſ. III. 25.

Ἔλεγχοι Laert. VII. 4. Neſcio an ex his petiti duo verſiculi qvos ſub Zenonis nomine affert Joannes Stobæus ſerm. 14. de adulatione:

Ἔλεγχε σαυτὸν ὅςις εἶ, μὴ πρὸς χάριν.
Ἀκȣ' ἀφαιρȣ̃ τῶν κολάκων παῤῥησίαν.

περὶ τȣ̃ ἑλληνικῆς παιδείας, Laert. VII. 4.

Ἐρωτικὴ τέχνη. id. 34.

Ὑπόμνημα εἰς τὴν Ἡσιόδȣ θεογονίαν. Cicero 1. nat. Deor. *Cum vero Heſiodi Theogoniam interpretatur* (Zeno) *tollit omnino uſitatas perceptasque cognitiones Deorum, neque enim Jovem neque Junonem neque Veſtam neque quenquam qui ita appellatur in Deorum habet numero: ſed rebus inanimis atque mutis per quandam ſignificationem hæc docet tributa nomina.*

Περὶ

* E recentioribus præter viros doctos ad Laert. contuli Meurſium in Cyprio lib. II. p. 168. ſeq.

Περὶ τοῦ καθήκοντος. Laert. VII. 4. 25. 108. 129. Sextus Empir. III. 25. Pyrrhon. Hypotyp.

Καθολικά id. 4. In MS. Regis Christianiss. conjunctim legitur teste Menagio Πυθαγορικὰ καθολικά.

Χρεία τῆς Ἠθικά id. 4.

Περὶ λέξεως id. 4.

Περὶ λόγου id. 39. 40.

Περὶ νόμου id. 4.

Περὶ τοῦ ὅλου id. 4. & 136. 142. 143. 145. 153. Videtur respicere Sextus VIII. contra Math. p. 327.

Προβλημάτων Ὁμηρικῶν πέντε Laert. VII. 4. Respicit Dio Chrysost. diss. 53. & Strabo lib. 1. p. 41. ubi Zenonem suum vocat, tanqvam Stoicorum principem Stoicus.

περὶ οὐσίας Laert. VII. 134.

περὶ ὄψεως id. 4.

Περὶ ὁρμῆς ἢ, *de impetu* (desiderii) *libri VIII.* ita lego apud Laert. VII. 4. pro περὶ ὁρμῆς ἢ περὶ ἀνθρώπου φύσεως. Apud Meursium in Cypro p. 168. male excusum περὶ ὀργῆς.

περὶ παθῶν Laert. VII. 4. & 110.

περὶ ποιητικῆς ἀκροάσεως id. 4.

Πολιτεία. id. 4. 32. seq. 121. 131. Athen. XIII. p. 561. Theodorit. Therapevt. III. p. 49. Platonis Remp. hoc in opere oppugnaverat Zeno, sed hoc fecerat iniqvius, & alia parum verecunde in eo teste Cicerone scripserat, unde Laertius ait fuisse qvi dicerent illud in cauda canis exaratum à Zenone. Vide Plutarch. de Stoicorum contradictionibus p. 1034. & Numenium apud Euseb. præparat. pag. 732. seq.

Πυθαγορικά. Laert. VII. 4.

Περὶ σημείων id. 4.

Τεχνικαὶ λύσεις id. 4.

Περὶ τοῦ κατὰ φύσιν βίου. id. 4.

Laudatur præterea Zeno noster sæpius à Cicerone, Plutarcho, Clemente, Censorino, Sexto, Eusebio, Theodorito & aliis.

Zeno Sidonius Diodori Croni & Zenonis Citiei discipulus. Laert. VII. 16. & 38. Suid. in Ζήνων Σιδώνιος. Menag. ad Laert. p. 279.

Zeno Tarsensis. Laert. VII. 41. & 48.

Zeno Dioscoridis F. Chrysippi discipulus & successor, cujus meminit Laertius

tius VII. 35. testatus pauca scripsisse, sed plures reliqvisse discipulos. Vide & Eusebium XV. 13. præparat. pag. 816. & c. 18. p. 820. ubi notat eum de conflagratione universi seorsim sensisse à reliqvis Stoicis.

Zeno Diphili, cognomento Labyrinthi discipulus. Lucian. Convivio.

Zenodotus Diogenis Babylonii discipulus. Laert. VII. 29.

Zenothemis. Lucian. convivio.

Stoicis mulieribus *Porciæ*, *Arriæ* utriqve, *Fanniæ & Theophilæ*, de qvibus Menagius in Historia Philosophorum, adde *Helviam*, Matrem Senecæ, qvam filius inter alia in consolatione ad eam scripta c. 16. testatur sapientium præceptis fuisse eruditam.

CAPUT XVI.

De LYCOPHRONE Chalcidensi.

Lycophronis ætas & fatum. 1. *Ejus Cassandra sive Alexandra Tragœdia μονοπρόσωπος.* 2. *Interpretes Lycophronis perditi & editus Jo. Tzetzæ commentarius quem sub fratris sui Isaaci nomine exire est passus.* 3. *Lycophronis editiones.* 4. *Editiones promissæ, & codices quidam Lycophronis MSti.* 5. *Scripta ejus Poetæ deperdita* 6. *Lycophrones alii.* 7. *Index Scriptorum à Tzetza ad Lycophronem allegatorum, è secunda Clariss. Potteri editione.* 8.

I.

LYCOPHRON ex Chalcide (Euboeæ, qvæ hodie Nigropontus) Soclis (a) F. à Lyco Rhegino historico adoptatus (b) à qvo fortas-

(a) Tzetz. Chil. VIII. hist. 204. Hunc Soclem nescio qvo auctore Grammaticum appellat Gvil. Canterus.

(b) Suid. in Λυκοφρ.

taſſis etiam nomen retulit. Grammaticus & Tragicus Poeta fuit, unus è *Plejade*, de qva dixi ſupra lib. 2. c. 19. clarus temporibus Ptolemæi Philadelphi, cui gratus fuiſſe dicitur compoſito in illum & Arſinoen anagrammate *(c)* ut *Ptolemæus* eſſet mutato literarum ordine ἀπὸ μέλιτος, qvaſi totus mellitus ac jucundiſſimus. *Arſinoe* ἴον Ἥρας, Viola ſive flos Junonis. Neqve tamen inde mihi perſvaſerim, qvod neſcio, qvo in loco legiſſe ſe teſtatur Blancus Albienſis, nec improbat in Delphis Phœnicizantibus acutiſſimus Edmundus Dickinſon, Lycophronem literas Hebraicas percalluiſſe, & inde anagrammata conficiendi modum didiciſſe. Non enim video cur ſolis Hebræis in mentem venire potuerit, non etiam Græcis illa literarum ἀναστροφή, luſusqve eviſceratis verba qværentium in verbis. Periiſſe fertur Lycophron ſagitta percuſſus ab adverſario, cum de antiqvorum poetarum principatu certaret, ut annotatum reperio ad hæc Ovidii in Ibin. v. 531.

Utque cothurnatum periiſſe Lycophrona narrant,
Hæreat in fibris fixa ſagitta tuis.

Apud Theodoritum VIII. Therapevt. 115. ubi Lycophronis monumentum memorat interpres latinus, græca habent λυκοφρόνην & Sylburgius è Clemente Alex. jam obſervavit legendum eſſe λευκοφρύνην. Adde, ſi placet, qvæ è Dionyſio Salvagnio Boeſſio p. 107 commentarii ad Ovidii Ibin notavit Clariſſ. Bælius in Lexico, ubi de Lycophrone noſtro agit.

II. Exſtat ſola ejus ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ſive ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ, Drama obſcurum *(d)* & μονοπρόσωπον, in qvo unica perſona inducitur Caſſandra

(c) Tzetzes de genere Lycophronis: εὐδοκίμει δὲ τότε Λυκόφρων οὐ τοσοῦτον διὰ τὴν ποίησιν, ὅσον διὰ τὸ λέγειν ἀναγραμματισμούς. οἷον ὅτι Πτολεμαῖος ΑΠΟ ΜΕΛΙΤΟΣ λέγει μεταγραμματιζόμενον, Ἀρσινόη δὲ ΙΟΝ ΗΡΑΣ. καὶ ὅμοια τοιαῦτα.

(d) Hinc *atrum* Lycophronem vocat Statius V. ſilvar. 3. 157. non *tenebroſum*, ut interpres latinus Tan. Fabri de poetis T. 10. theſauri Gronov. p. 761 Haud abſurde idem Faber Vir ingenioſiſſimus & ante Fabrum Arnoldus Arlenius Peraxylus (præfat. ad Lycophronem) Poetam hunc propter tenebras hujus dramatis Cimmeria caligine obſcuriores ait reſpondere *ſtellæ* in Plejade *obſcuræ* ac *nebuloſæ*. Vide etiam ſis Novellas Reipublicæ literariæ A. 1705. ſub initium ubi non ab re improbat auctor Clariſſimus inſtitutum Poetæ noſtri, tam prolixo carmine crucem figentis lectoribus & Grammaticis, tanqvam fixurus eſſet ſe ipſum Cruci (ut in MSto qvodam codice legiſſe ſe ait, vel potius ipſe lepide confinxit Tan. Faber) ſi à qvoqvam intelligi drama ſuum contingeret Vignerius in libro de Zifris Gallice ſcripto p. 13. refert Lycophronis poema à qvodam obſcuritatem indignante medium fuiſſe conſciſſum, *pour voir ce qu'il y avoit au dedans, puisqu' on n'y pouvoit rien diſcerner par le dehors.* Colomeſ. Opuſc. p. 241. ſeq.

dra ſive Alexandra perpetuo carmine jambico vaticinans de clade Trojanorum & variis malis eam ſecuturis. Ac primo qvidem ea recenſet, qvæ ex Helenæ raptu ipſi, parentibus, fratribus, ſororibus, toti deniqve regiæ familiæ ſint eventura. Secundo qvæ Græci propter Ajacis libidinem ſint perpeſſuri, idqve partim in reditu, ut Ajax, Diomedes, Ulyſſes, Menelaus, alii multi: partim domum reverſi, ut Agamemnon & Idomeneus. Poſtremo Caſſandra repetitam altius cauſam exponit, de qva perpetuis inter ſe bellis Europa & Aſia longo tempore conflictatæ ſunt. In qva qvidem explicatione ab Jonis usq; & Europæ raptu per Argonautarum, Amazonum, Trojanorum hiſtoriam, Midæ qvoq; & Xerxis imperia ad monarchiam usqve Alexandri Magni, qvalemcunqve hiſtoriæ ſeriem deducit. Qvo facto, cogitans, nullam ſibi apud homines fidem vel auctoritatem fore, poſtqvam falſos de ipſa rumore Apollo ſparſiſſet, tandem conqvieſcit. Aliæ etiam hiſtoriæ fabulæqve permultæ per varias digreſſiones inſeruntur, in his labores Herculis, Deucalioneum diluvium, Dioſcurorum & Apharidarum pugna, Æneæ peregrinatio & in Latium deducta colonia, aliarumq; gentium migrationes aliqvot & coloniæ. *Quamobrem affirmare auſim* (inqvit Guil. Canterus) *quicunque hoc poema licet parvum* (verſuum tamen 1474.) *diligenter perlegerint* (adde, & intellectum perſpectumqve habuerint) *eos & hiſtoriarum & poeticarum fabularum partem non exiguam probe perfecteque eſſe cognituros.* Qvi poema hoc de levibus cauſis alteri neſcio cui Lycophroni olim adjudicaverunt, exploduntur à Tzetza ad v. 1226.

III. Clemens Alex. V. Strom p. 571. teſtatur Caſſandram Lycophronis uberem materiam præbuiſſe Grammaticis ingenii ſui exercendi, & ſane è veteribus in illud olim ſcripſerunt *Dection* laudatus Etymol. M. in ἤπιος, *Theon* teſte Stephano Byz. in Ἄινεια & Κύτινα & *Orus* qvem ἐν ὑπομνήματι Λυκόφρονος laudat Etymol. in Εἰλενία & videtur reſpicere in ἄμαντης, ἄτλας, βάτεια. Mirum eſt neq; hos neq; alios Lycophronis interpretes nomine tenus citari in commentario prolixo & erudito græco in hunc poetam, qvem hodie habemus auctore Tzetza, licet aliqvando allegat & reprehendit antiqviora ſcholia his verbis: οἱ τὰ τοῦ Λυκόφρονος πρὸ ἡμῶν σχολιάσαντες ad v. 1446. vel οἱ σχολιασταὶ σφάλλονται ad v. 1017. &c. Euſtathio etiam ad Homerum plus ſimplici vice laudantur Lycophronis ὑπομνηματισταὶ & à Scholiaſte Pindari, Λυκόφρονος παράφρασις. Vulgo qvidem creditur *Iſaacium Tzetzen* (Joan-

annis Tzetzæ, qvi circa A. C. 1170. Chiliades scripsit, fratrem) auctorem esse commentarii in Lycophronem editi, & sane ei tribuitur à Joanne fratre his verbis prolegom. ad Hesiodum: καὶ τῷ ἐμῷ δὲ ἀδελφῷ ἐκπεπόνηται λίαν κάλλιστα καὶ φιλοτιμότατα περὶ τούτου ἐν τῇ τοῦ Λυκόφρονος ἐξηγήσει. adde Chil. VIII. hist. 204. v. 486. Sed Clariss. Potterus in editione altera Lycophronis A. 1702. edita in notis p. 111. ostendit verum auctorem esse *Johannem Tzetzam*; sed qvi sub Isaaci nomine hoc opus vulgaverit & honori fratris sui illud tribuerit. Primo, inqvit, *si stylum & ingenium Scholiastæ nostri consideremus, ea cum scriptore Chiliadum historicarum in omnibus conveniunt. Uterq; nimius est in sui laudibus, uterque nomen suum toties inserit, ut ejus amore quodam captus esse videatur. Denique tum in enarratione fabularum, tum in explicatione vocum magna inter eos consensio est. Confer Chil. 1. hist. 14. cum scholiis adv. 712. seq. Chil. IV. hist. 16. cum scholiis ad v. 139. Chil. XI. hist. 380. cum scholiis ad v. 310. &c.* Secundo *quamvis tanta inter fratres morum & opinionum consensio alia ex causa proficisci posset, tamen Joh. Tzetzes se commentarium hunc scripsisse aperte fatetur Chil. IX. hist. 296. (lege 258.) quem locum à nemine hactenus observatum miror:*

Φάλλαινά τις ἰχθύς ἐστι θαλάσσιος κητώδεις (*leg.* κητώδης) &c.

Ἐν δὲ τοῖς εἰς Λυκόφρονα ἐμοι (*ita leg.* pro ἐμῇ) ἐξηγηθεῖσι &c.

Qvæ conferenda sunt cum scholiis ad v. 83. *His* deniqve *addam Epistolam Johannis Tzetzæ XXI. in Cod. 1565. Biblioth. Reg. Paris. quam mecum pro singulari sua humanitate communicavit vir doctissimus Ludolfus* * *Neocorus, quaque hanc rem pæne extra dubitationem posuit.*

Τῷ Πατριαρχικῷ Πρωτενοταρίῳ Κυρίῳ Βασιλείῳ τῷ Ἀχριδηνῷ,

Ἐν τῇ εἰς τὸν Λυκόφρονα Ἰωάννου τοῦ Τζέτζου ἐπιγραφῇ εὑρόντι Ἰσαακίου τοῦ Τζέτζου.

Φειδίας ἐκεῖνος ὁ πλάστης Ἀγορακρίτῳ ποτὲ χαριζόμενος φιλίας θεσμῷ γραφικῷ μὲν τὴν τέχνην ἀλλ' οὐκ εὐχερῶς γράφειν εἰδότι, αὐτὸς εὖ μάλα πρὸς πλαστικὴν ἀπηχίαν ἀγαλματώσας τὸ ἐν Ῥαμνοῦντι Διὸς καὶ Νεμέσεως ἄγαλμα, τούτῳ ἀνέθηκεν, ἐπιγεγραφὼς, ** τῷ ἀγάλματι

* Conf. Viri hujus Clarissimi notas ad Suidam in Λυκόφρων. & Rich. Bentleium ad Horatii lib. a. Odam. 26.

** Confer Apostolium XVII, 12. proverb. & qvos laudat Franciscus Junius in Catalogo pictorum f. 8.

ματι Ἀγορακρίτου Παρίου, καὶ τὸ τῆς τέχνης ἐνδεὲς διὰ τοῦ ἐπιγράμματος ἐκείνῳ χαρίζεται. Εἶτα Φειδίας μὲν ξενίας θεσμῷ ἀνδρὶ δυσπαλάμῳ περὶ τὴν τέχνην χαρίσασθαι περὶ τὰ μέγιστα οὐ κατώκνησεν, ἡμεῖς δὲ περὶ τὸν ἀδελφὸν, Φειδίου φανούμεθα δεύτεροι, καὶ οὐκ ἐπ' αὐτῷ ταὐτὸ τούτῳ Φειδίᾳ ποιησάμενοι εὐπαλάμῳ ὄντι ὕμνων πλοῦντι κατὰ Πίνδαρον τέκτονι καὶ ἡμῖν στεργομένῳ ἀσύγκριτα, ἤπερ Φειδίᾳ ὁ Ἀγοράκριτος, καθ' ὅσον ἄρα καὶ ἀδελφότης πρὸς θέλγητρα ξενίας ἐφελκτικώτερον, οὕτω κἀγὼ καὶ Φειδίας ἐκεῖνος τὰς ἐπιγραφὰς ἐπεγραψάμην. Ἀλλ' οὔτε Φειδίας ποτὲ οὔδε ὁ Τζέτζης νενόσηκε παραπληξίαν ἢ λήθαργον, ὥστε τοσοῦτον ἐλᾶσαι τῆς μανιῶν, ὡς καὶ τοῦ οἰκείου λελῆσθαι ὀνόματος, καθάτινες ὑπετόπασαν. Conqveritur etiam alibi Jo. Tzetzes, Grammaticum nescio qvem per plagium eadem in Lycophronem commentaria sibi vindicasse, & à discipulis suis furti manifestum deprehensum, Chil. VIII. hist. 204.

Λυκόφρων ὁ καὶ σύγχρονος ὑπάρχων Πτολεμαίῳ.
Πολλὰ μὲν συνεγράψατο δράματα, τραγῳδίας.
Καὶ βίβλον ἣν ἐπέγραψεν, τὴν κλῆσιν, Ἀλεξάνδραν,
Εἰς ἣν ὁ Τζέτζης ἔγραψεν ἐξήγησιν, καὶ ἄλλας.
Ταύτην δὲ τὴν ἐξήγησιν ἐσφετερίζετό τις.
Οὐχὶ τὴν βίβλον παρ' αὐτοῦ λέγων ἐξηγηθῆναι &c.

Satis aspere nonnunqvam in ipsum Lycophronem invehitur iste commentator.

IV. *Editiones Lycophronis.*

Græce Venetiis apud *Aldum*, cum Pindaro, Callimaho, & Dionysii periegesi A. 1513. 8.

Paris. 1584. 4. apud *Morellum.* Hic eadem forma etiam Metaphrasin *Josephi Scaligeri* separatim excudit, qvi carmine Jambico latino, dictione veteri tragica Lycophronem transtulerat.

Græce cum Tzetzæ commentariis primum lucem vidit curante *Arnoldo Arlenio Peraxylo*, qvi in Epistola ad Benedictum Accoltum Cardinalem Ravennæ testatur se illa edere è Bibliotheca Collegii qvod Bononiæ est S Salvatoris & Lycophronem ipsum ad exemplar *M Antonii Antimachi* emendasse. Basil. 1546. fol. adjunctis Tzetzæ Variis historiis sive Chiliadibus, de qvibus infra libro V. Occurrunt etiam in hac editione castigationes Nic. Gerbelii ad Tzetzæ commentarios, & index, sed minus integer scriptorum in illis allegatorum.

Latine è Metaphrasi *Josephi Scaligeri* inter hujus poemata à Petro Scriverio junctim vulgata Lugd. Bat, è Raphelengii officina A. 1615. 12.

Ex

Ex prosa versione *Bernardi Bertrandi* Regiensis Galli, qvi primus Lycophronem cum Tzetzæ commentariis sive versis sive contractis utcunqve latine transtulit. Basil. 1558. 8.

Græce & latine sine Tzetzæ commentario cum versione *Guil. Canteri* Ultrajectini prosaria & notis, in qvibus multa è Tzetzæ commentariis excerpta, nec raro Tzetzes ipse castigatus Basil. 1566. 4. & apud Commelin. 1596. 8. In utraqve hac editione legitur etiam Lycophronis Cassandra à *Josepho Scaligero* translata. Epitome qvoqve Cassandræ composita à Cantero versibus Anacreonticis, græce & latine.

Cum *Josephi Scaligeri* Metaphrasi centum locis emendatiore, & commentario *Joh. Meursii.* Lugd. Bat. 1597. 8. Fallitur Hallervordus, qvi in Bibliotheca curiosa affirmat Tzetzæ commentarios Meursianæ editioni esse adjunctos.

Cum versione *Canteri*, in Corpore Poetarum. Genev. 1614. fol. T. 2. p. 138. seq.

In Catalogo qvoqve scriptorum à *Caspare Cunrado*, Silesio, Prosopographiæ Melicæ auctore editorum, reperio Lycophronem, sed illam editionem nondum vidi.

Græce & latine cum Tzetzæ commentariis & Canteri versione ac notis, Metaphrasiqve Scaligeri A. 1601. 4. apud Paulum Stephanum.

Duas luculentas Lycophronis editiones novissime debemus *Johanni Pottero* Viro doctissimo & Antiqvitatum Græcarum * syntagmate, aliisq; scriptis notissimo socio collegii Lincolniensis, Oxonii. A. 1697. & 1702. fol. è theatro Sheldoniano. In priore editione habentur (1) Poetæ textus ad binos codices MSS. Baroccianum & Seldenianum castigatus & majoribus typis nitide exscriptus cum versione G. Canteri. (2) Tzetzæ scholia singulis paginis subjecta, emendataq; & suppleta è tribus codd. MSS. adjunctis Variis lect. (3) Metaphrasis Scaligeri ex editione Meursiana. (4) Index vocabulorum in Lycophrone omnium, concinnatus à *Richardo Wright* Londinensi. (5) Index in Tzetzæ commentarios ab *Eduardo Decbair* è collegio Londinensi. (6) Index auctorum à Tzetza laudatorum, sed passim mancus. (7) In Lyco-

 phro-

* Ex Anglico latine translatum legitur tomo XII. thesauri Antiq. Græcar. Gronoviani.

phronem annotationes integræ G. Canteri, Commentarius Joh. Meursii, & nunqvam antea editus Joh. Potteri, qvi inter alia observat Lycophronem assiduum Æschyli imitatorem fuisse. Alteram editionem Anni 1702. iisdem typis nec minus nitide excusam auctor inscripsit Joh. Georgio Grævio, à qvo Basileensem editionem cum antiqvis membranis collatam acceperat utendam, cujus beneficio Tzetzæ commentarios profitetur se dare ducentis ferme in locis auctiorem vel emendatiorem, qvam in priore. Indicem qvoqve Auctorum à Tzetza allegatorum longe qvam in altera Anni 1697. pleniorem & accuratiorem, & commentarium suum ipsius (Potteri) hinc inde locupletiorem exhibet.

V. Lycophronem illustrandum aliqvando in se susceperat etjam *P. Lambecius*, cui hanc in rem MS. Codicem Tzetzæ commentariorum obtulit Holstenius in literis ad eum datis, qvæ leguntur lib. VI. de Bibl. Vindobonensi p. 242. Binos Mstos codices Lycophronis cum scholiis memini me videre Witebergæ in Bibliotheca Academiæ publica, ex qvibus alterum vetustiorem membranaceum commendant Acta Erud. A. 1695. p. 435. Neqve omittendum, qvod ex Boessi ante laudati notis ad Ovidii Ibin p. 77. observat Clariss. Bælius, * qvod parens jam dicti Boessii commentarium in Lycophronem concinnaverit, sed hactenus, qvod sciam, ineditum. Lycophronem cum notis marginalibus & interlinearibus græcis servat in tribus minimum codicibus Bibliotheca Augustissimi Imperatoris. Qvibus adde codicem, qvem cum glossis interlinearibus scholiisq; Græcis Petri Nicolii manuscriptis evolvisse se testatur auctor Telemachomaniæ p. 6. nimium forte tribuens Lycophroni, ut ex his ejus verbis apparet, quæ infra posui. *Celui dont je me suis le plus servi, est le Poete Lycophron. Tout le monde sçait que l' unique but qu' il s' est proposé dans sa Cassandre est d' instruire les jeunes gens de l' Histoire des Temps Heroiques depuis Hercule jusqu' à Alexandre le Grand, & de toute la Mythologie des Grecs, & qu' en effet rien ne lui à échapé, & qu' il en a mieux parlé qu' aucun autre Auteur. Le commentaire d' Isaac Tzetzes n' a pas peu contribué à me le faire entendre, aussi bien que la Glosse interlineaire & les notes Grec-*

* Verba filii sunt: *Jure siquidem Carolus Salvagnius, Boessii Toparchus, parens meus, vir non minus literis quam militari gloria nobilis, utpote qui Syriace, Arabice, Græce, Latine, Hispanice, Italice, Anglice, perinde ac Gallice peritus esset, in suis ad Lycophronem commentariis* &c. Meminit iterum p. 107.

Grecques que feu Mr. Nicole *de Port Royal a écrites de sa main sur le texte Grec de cet obscur & sçavant Poete. C'est un tres excellent Manuscrit. Mr. de Bessat Maitre des comptes digne neveu du celebre Abbé de Bourzeis & l'Heritier de ses vertus & de son amour pour les belles lettres m'a fait l'honneur de me le communiquer avec sa generosité ordinaire & toujours officieuse.* Addit tamen: *Je ne me suis pourtant pas toujours attaché au sentiment de Lycophron. J'ay preferé celui des autres auteurs, lors qu'il m'a paru mieux fondé; & en cela j'ai imité Tzetzes, qui, quoique grand admirateur de ce Poete, n'a pas fait difficulté de le traiter en bien des endroits d'yvrogne qui ne sçait ce qu'il dit & ecrit, d'ignorant & d'imposteur p. 119. 123. 136. 166. 168. 175. & 233. edit. Basil. en 1558.* Versum è Lycophronis Alexandra à Ptolemæo Hephæstionis lib. VI. apud Photium p. 251. allegari, qui hodie in editis desideretur, monet Colomesius p. 6. OPusc. Sed est versus 670. paulo aliter lectus, ut idem Vir doctus postea in notis ad Gyraldum d. 158. recte observavit.

VI. Fragmenta qvædam è scriptis Lycophronis deperditis collegit & illustravit Guil. Canterus lib. VI. novar. lectionum c. 17. Testatur Tzetzes eum scripsisse tragœdias LXIV. vel LXVI. (ξϛ enim pro μϛ rectius videtur legere codex Baroccianus) ex his Suidæ memorantur hæ viginti: Αἰόλος, Ἀνδρομέδα, Ἀλήτης, Αἰολίδης, Ἐλεφήνωρ, Ἡρακλῆς, Ἱκέται· Ἱππόλυτος, Κασσανδρεῖς, Λάϊος, Μαραθώνιοι, Ναύπλιος, ** Οἰδίπους α', β', ὀρφανός, πενθεύς. Πελοπίδαι, σύμμαχοι, Τηλέγονος, χρύσιππος. Locus elegans è Pelopidis Lycophronis servatus est à Stobæo serm. CXX. de laude Vitæ, qvem è Grotii versione adscribam:

Mortem remotam poscit ardenti prece
Quemcunque dura clade fortuna opprimit.
At cum supremus volvitur fluctus, redit
Vitæ cupido: non enim satias tenet.

Ἐ σατύροις sive *dramate satyrico* Lycophronis qvo *Menedemum* Eretriacæ sectæ principem & alios Philosophos perstrinxerat, (licet εἰγ-

** Suidas: διασκευὴ δ' ἐστὶν ἐκ τούτων ὁ Ναύπλιος. portus Wolfium secutus vertit: *diasceve sive historica narratio est.* Gyraldus: *In his dubia Nauplius censetur.* Uterq; male. Vide Casaubonum ad Athenæum III, 26 & eruditiss. Neocorum ad Suidam è quibus disces διασκευὴν esse drama secundis curis perpolitum & in scena iterum repræsentatum.

ἐγκώμιον Μενεδήμου titulum fecit) nonnulla profert Laertius II 140. Hesychius illustris in Menedemo & Athenæus lib. 2. p. 55. & lib. 10. p. 420. Chalcidensi qvoqve nostro idem Athenæus lib. XIII. p. 555. diserte tribuit *libros περὶ κωμῳδίας*, quorum *nonum* laudat lib. XI. p. 487. ejusdem operis mentionem faciens lib. 7. p 278. In his libris videtur veteres Comicos illustrasse Lycophron, Aristophanem, Cratinum aliosque. Vide Scholiasten Aristoph. ad Vespas v. 91. 203. 661. &c.

VII. Fuerunt & alii Lycophrones veteribus memorati, (1) Lycophron Mastoris F. cujus ex Homero meminit Tzetzes VIII. Chiliad. hist 203. (2) Rex Corinthi, Pariandri F. de qvo Herodotus III. 50. Laert. 1. 94. seq. Plutarch. Nicia. (3) Lycophron Sophista, è qvo Aristoteles III. 6. Politicorum refert dictum, qvod lex ἐγγυητὴς ἀλλήλοις τ̃ δικαίων. Idem, ni fallor, cujus meminit in aliis locis 1. Phys. 2. Metaphys. VIII. 2. & Sophist. elench. 1. 14. (4) Lycophron, adversus qvem duas Orationes scripsit Lycurgus Rhetor, ut dixi supra lib. 2. c. 26. Defendit Hyperides. (5) Lycophron Lycurgi Rhetoris Pater. Sextus Lycophron, ad qvem scripsit Leonteus Epicureus, teste Plutarcho p. 1108. contra Colotem, nisi hic idem cum Chalcidensi, tempora enim conveniunt. Septimus est Tragicus noster. Sed & Λυκοφρονίδου cujusdam mentio apud Athenæum XV. p. 670. ubi non nihil de amoribus caprarii cujusdam. Eqvidem G. Canterus à nostro distinguit etiam Lycophronem Grammaticum, qvi Aristophanem & Cratinum est interpretatus. Sed non diversus ille est à Chalcidensi, ut jam ex Athenæo observavi.

Index Auctorum, qui à Tzetze ad Lycophronem laudantur, ex editione secunda Johannis Potteri, Viri Clariss.

Αἰσχι-

ἱστορικῶν 786.
Σιμωνίδης 219. ὁ γενεαλόγος 355.
Σοφοκλῆς 3. 352. 464. 911. ἐν Ποιμέσιν 529.
Στασῖνος ὁ τὰ Κύπρια γράψας 511. 570
Στέφανος 31.
Στησίμβροτος 209.
Στησίχορος 113.259.511.611.654.
Σύμμαχος (ἄλ. Λυσίμαχος) ἐν πρώτῳ Νόστων. 874.
Σώτας (ἄλ. Σώσας) ὁ Βυζάντιος 1349.
Σωτήριχος ἐν Καλυδωνιακοῖς 486.
Σωτίων 704. ὁ Φιλόσοφος 1021.
Σώφρων ἐν Μίμοις 77

Τζέτζης 156.177.719.727.796.798. 805.855.901.1309.
Τίμαιος 796.1050.1137. ὁ Σικελικὸς 615.732.1141.
Τρυφιόδωρος 143.183.344.911.
Φά-

Φάλαρις (ἄλ. Φίλωσις) 373
Φανόδημος ὁ ἱστορικὸς 183.
Φερεκύδης 145.175.355.570.662.
Φικύλης ὁ Κορίνθιος 177.
Φιλάλιος ὁ Κορίνθιος 671.
Φίλαρχος 175.
Φιλογλύης 1084.
Φιλοστέφανος 586.1276. ἐν τῷ περὶ Κύπρου 447.
Φιλόστρατος 1200. ὁ Φλαυΐος 323.
Φιλτέας * ἐν τρίτῳ Ναξιακῶν 633.
Φίλωσις (ἄλ. Φάλαρις) 373.
Φρύνιχος ὁ τραγικὸς ἐν Πλευρωνίαις 433.

Χάραξ 111.
Χάρων ὁ Λαμψακηνὸς 486.
Χρησμοὶ 478.488.494.662.811. 1378.1379.1385.1419. τῆς Πυθίας 482.1378.1432.

Ὠρίων (ἄλ. Ἀρίων, ἢ Εὐφορίων) 911.

* Leg. Φιλήτας, ex Eustathio.

CAPUT XVII.

De THEOCRITO, Bione, Moscho, Simmia, Disiada &c.

Theocriti ætas, dialectus, ingenium. Decem proprie bucolica carmina scripsit, unde dictus βουκόλος. 1. Idyllia XXX. quæ hodie exstant, recensita cum variis observationibus. 2. Theocriti Syrinx, Epigrammata & scripta

pta deperdita. Alii Theocriti. 4. *Editiones Græcæ sine Scholiis.* 5. *Editiones cum Scholiis Græcis, ubi & perditi Scholiastæ recensentur.* 6. *Editiones Græco-latinæ.* 7. *Metaphrases Gallicæ, Anglicæ &c. & Varia eruditorum scripta quibus Theocrito lux affertur.* 8. *Index scriptorum in Græcis ad Theocritum scholiis allegatorum.* 9. *De Bione Smyrnæo ejusque Idylliis atque editionibus.* 10. *Alii Biones.* 11. *De Moscho Syracusio & ejus poematiis atque editionibus.* 12. *Alii Moschi.* 13. *De Simmia Rhodio ejusque ovo, alis & securi.* 14. *Holoboli Rhetoris inedita & alterius Grammatici edita Græca scholia.* id. *De Dosiada Rhodio ejusque ara.* 15. *De ara altera incerti auctoris.* 16. *Alii Dosiadæ.* 17. *De duplici Inscriptione Græca Herodis Attici ac Regillæ ejus conjugis.* 18.

I.

THEOCRITUS Praxagoræ (a) & Philines F. Syracusanus an Cous, certe Syracusis versatus est, unde Siculus Poeta dicitur Juliano Epist. 3. & *Siculæ telluris alumnus* Terentiano de metris. In Insula Co vixisse notat auctor argumenti ad Idyllium VII. propter carminum Bulicorum vero suavitatem Theocritus appellatus fertur, cum antea, ut qvidam volunt, *Moschus (b)* vocaretur. Dictus est etiam secundum nonnullos à simo vultu, sive à Simichide patre potius, *Simichides.* Floruit

(a) Epigramma sub Theocriti nomine: ὁ ἐκ Πραξαγόραο περικλειτῆς τε Φιλίνης εἰς ἀπὸ τῶν πολλῶν εἰμὶ Συρηκοσίων. Suidas: Θεόκριτος Πραξαγόρου καὶ Φιλίνης, οἱ δὲ Σιμίχου, Συρακούσιος, οἱ δέ φασι Κῷον.

(b) Auctor vitæ: περὶ δὲ τὴν τῶν βουκολικῶν ποίησιν εὐφυὴς γενόμενος πολλῆς δόξης ἐκ τούτων ἐπέτυχε, κατὰ γοῦν τινας Μόσχος καλούμενος, Θεόκριτος ἐπεκλήθη. Alii vero ut Svidas, *Moschum* Siculum Bucolicorum scriptorem à Theocrito diserte distingvunt. confer quæ infra num. 12. in Moscho.

(c) Idem auctor vitæ: Θεόκριτος, πατρὸς Σιμιχίδου (ita legendum etiam apud Suidam non Σιμίχου. Vide Scholiasten ad Idyll. VII. 21.) ἔνιοι δὲ τὸ Σιμιχίδα ἐπώνυμον εἶναι λέγουσιν, δοκεῖ γὰρ σιμός τις τὴν πρόσοψιν εἶναι. Cæterum è scholiorum loco jam allegato patet totum hoc admodum esse incertum dubiumque, utrum se ibi an aliqvem Simichidam Coum ex amicis suis innuat Theocritus. Neque simum fuisse persvadet sibi scholiorum auctor, neque Simichidam inde appellatum. οἱ δὲ λέγοντες Σιμιχίδαν λέγεσθαι τὸν Θεόκριτον διὰ τὸ εἶναι σιμὸν, κακῶς λέγουσι. Neque simum sed probe nasutum observare licet in imagine Theocriti, qvam post Fulv.

ruit sub Ptolemæo Philadelpho (*d*) Ægypti Rege, qvem Idyllio XIV. & XVII. celebrat, ut Berenicen & Arsinoen Idyllio XV. Auditor fuit Philippidæ (*e*) & Asclepiadis Samii Poetæ Epigrammatum, æqvalis ipse Arati & Callimachi circa Olymp. CXXX. princeps Bucolici carminis, *κατ' ἐξοχὴν* veteribus dictus *ὁ βουκόλος*, in hoc genere scribendi *admirabilis*, Qvintiliano X. 1. judice, & ex Longini etiam p. 184. sententia *πλὴν ὀλίγων τῶν ἔξωθεν, ἐπιτυχέστατος felicissimus, exceptis paucis quibusdam alterius argumenti*. Decem enim tantum proprie rustica sive Pastoritia idyllia composuit, notante Servio in vita Virgilii, ad qvem locum conferendus Heinsius c. 1. lect. Theocrit. Vossius lib. 3. Institut. Poet. p. 34. & Vavassor de ludicra dictione p. 103. seq. Pro numero decem horum Idylliorum (sive novem primorum cum undecimo, ex mente Vossii Heinsiiqve: sive primorum undecim, ut undecimum cum sexto conjungatur & pro uno habeatur ex sententia parum credibili Vavassoris) Theocritus Syringen suam seu fistulam decem paribus versuum, qvasi totidem calamis constantem dicavit Pani, ut ad pœmation illud notavit Salmasius. Usus est Theocritus dialecto Dorica recentiori, & qvandoqve etiam (ut Idyllio duodecimo) Jonica. *κέχρηται δὲ Ἰάδι διαλέκτῳ καὶ δωρίδι τῇ νέᾳ, δύο γὰρ εἰσί, παλαιά τε καὶ ἀρχαία τίς ἐστι καὶ ὑπέρογκος καὶ οὐκ εὐνόητος. Ἡ δὲ νέα ᾗ καὶ θεόκριτος χρῆται, μαλθακωτέρα ὥσπερ ἡ ἐπιχάρμου καὶ Σώφρονος. Ὁ μὲν ἐπιλιμπαίεται καὶ Αἰολίδος.* Hæc de Theocrito auctor incertus de genere Poetæ præfixus editioni Aldinæ Anni MCCCCXCV. nam in utraqve Heinsiana editione verba illa desiderantur. Solent etiam de Theocrito nostro accipi illa Ovidii in Ibin v. 549.

> *Utve Syracusio præstricta fauce Poeta,*
> *Sic anima laqueo sit via clausa tua.*

Sed non magis hunc forte, qvam Empedoclem Naso intellexit, qvem ab illo notari scripsit Valerius Andreas. Certe quovis pignore certaverim falsum esse, qvod ad Ovidium Zarottus commentat9 vel com-

Fulv. Ursinum in æs incisam dat Jac. Gronovius vir Cl. T. 3. Antiqu. Græcar. e. Est tamen alius locus in Syringe ubi Simichidam se Theocritus vocat Vide Heinsium lect. Theocritic. c 12. p. 337. Arrisit hoc nomen etiam Illustri Ez. Spanhemio, ut Theocritum illo notaret pag. 402. ad Callimachum.

(*d*) Munati & aliorum errores de ætate hujus poetæ reprehendit Casaubonus c ult. lectionum Theocriticarum.

(*e*) Ita auctor vitæ, pro qvo Gyraldus & Fulvius Ursinus *Philetam* Coum nominant.

commentus eſt: *Cum Theocritus in Hieronis Tyranni filium invectus eſſet, ab eo ideo eſt capi juſſus, ut eum ad ſupplicium trahi ſimularet, interrogatus, ſi deinceps à maledictis deſiſteret? Ille eo acrius etiam Regi ipſi maledicere cæpit: qvare Rex indignatus non jam ad ſimulatum ſed ad certum ſupplicium rapi juſſit. Quidam laqueo ſtrangulatum, quidam capite caſum prodidere.* Non objiciam Zarotto, qvod nemo veterum, qvi exſtant, hoc ante eum tradidit, ſed contendo longe alium Theocriti genium ex ſcriptis apparere, & longe felicius ipſum litaſſe Gratiis, qvam ut tam ſtulta & inqiva morum aſperitate ac maledicentia ſibi exitium contraheret, licet Idyllio XVI. ad Hieronem paulo attentius præfatur de mercede Poetis liberalius ſolvenda.

II. Exſtant hodie Theocriti Ἐιδύλλια (f) bucolica aliaqve ποιμενικὰ αἰπολικὰ &c. numero triginta, qvorum tituli ſunt:

1. Θύρσις ſive ᾠδὴ *Cantio.* Carmine reddidit latino præter Eobanum Heſſum *Dan Heinſius* & *Dav. Witfordus* p. 98. Anglico *Drydenius* Miſcell. Poem. T. 2. p. 169.

2. *Φαρμακεύτρια* ſive *Venefica.* Imitatus Virgilius Ecloga VIII. Latino carmine reddidit *Whitfordus* p. 80. Anglico *Bowleſius.* Incantati ones vero & veneficia Theocrito memorata illuſtrant Selden. Syntagm. 1. De Diis Syris c. 2. Caſaubonus *ad Apuleji* Apologiam p. 142. Barneſius ad Euripid T. 1. p. 236. Vide & Ovidium 1. remed. amoris v. 250. ſeq. & qvæ viri docti ad Theocritum, Virgiliumqve, qvos inde Magiæ ac veneficii non minus abſurde argui notat Naudæus, (g) qvam Homerum propter incantamenta Circes, Senecam ob Medeæ veneficia, Horatium ob incantationes Canidiæ, Lucanum propter carmina & faſci-

(f) Heinſius lect. Theocrit. cap. 1 Ἔιδη Grammatici ea opuſcula inſcripſerunt qvæ à materia inſcribi non poterant, qvod multiplex eſſet & diverſa Statii libellos *Sylvarum* ſi Græce ſcripti eſſent, εἴδη dixiſſent & εἰδύλλια, quanquam & latini hac voce uſi ſunt (ut Auſonius.) Ea autem nihil definit de toto, ſed ad ſingula remittit. Diverſi itaqve argumenti εἰδύλλια Theocriti ſive à Grammaticis & Criticis collecta ſunt, ſive à Poeta, aptiſſime Ἐιδύλλια inſcripta ſunt & ſingula εἰδύλλιον πρῶτον, δέυτερον, atque ita deinceps. Et ita in Pindaricis: ubi ipſi libelli tamen non εἴδη hodie ſed Olympia, Pythia; aut Olympionicæ, Pythionicæ inſcribuntur: uniformis enim materia eſt, qvanqvam novus ſemper ὁ ὑποκείμενος & à ſuperioribus diſtinctus. Singula itaque εἴδη dicuntur vel diſtinctionis ergo, qvia diverſis ſcripta ſunt vel numerorum, qui inter ſe variant.

(g) Naudæus Apologia pro Magis p. 394.

fascinationes Erichthonis (lib. 6. v. 508. seq.) Statium ob magica Tiresiæ ministeria, Lucianum & Apulejum propter cantamina sagarum Thessalarum, Heliodorum ob anum Acheronticæ necromantiæ artem professam, atqve è recentioribus Poetis Coccajum propter artes vetitas Messalinæ, Ariostum propter Angelicæ Magicas præstigias, Tassum ob Armidæ maleficia, & scriptorem Astrææ deniqve ob veneficos Mandracæ incantatus.

3. Ἀμαρυλλὶς, sive Αἰπόλος *Caprarius*. Inscribitur & Κωμαστής qvasi Comum bucolicum sive tripudium dicas. Vide Heinsii Lect. Theocrit. c. 7. p. 316. Latino carmine reddidit *Hugo Grotius* & *Witfordus* p. 110. Anglice *Drydenius*.

4. Νομεῖς α'. *Pastores* Battus & Corydon. Latino carmine reddidit Witfordus p. 114.

5. Ὁδοιπόροι Viatores.

6. Βουκολιασταὶ α' Bucolico carmine certantes Damoetas & Daphnis, ad *Aratum* Poetam.

7. Λυκίδας ἢ Θαλύσια (sacra Cereris) ἢ ἐαρινὴ ὁδοιπορία *vernum iter*. Etymol. Magn. in. διεκρινάσατι. οὕτως Ἀμαράντος ὑπομνηματίζων τὸ Ἐιδύλλιον θεοκρίτου, οὗ ἡ ἐπιγραφὴ λυκίδας ἢ θαλύσια.

8. Βουκολιασταὶ β'. *Bucolico carmine certantes* Daphnis & Menalcas. Versibus latinis reddidit *Dan. Heinsius* & *Witfordus* p. 134.

9. Νομεῖς ἢ βουκόλοι. *Pastores* sive *Bubulci* Daphnis & Menalcas. Versibus latinis reddidit *Dan. Heinsius* & *Dav. Witfordus* p. 86.

10. Ἐργατίναι ἢ θερισταὶ, Pperarii, sive *messores*. Anglico carmine reddidit *Bowlesius* T. 2. Misc. Poem. p. 183.

11. Κύκλωψ, ad *Niciam* * Milesium Medicum Erasistrati συμφοι-

* Incertum an diversus à Nicia Mallote, quem in parallelis minoribus allegat Plutarchus p. 308. & cujus τὰ περὶ λίθων laudat lib. de fluviis, Euphrate p. 1161. & ex Plutarcho forte Stobæus Serm. 98. περὶ νόσου. Fuit & eodem tempore Nicias Regis Pyrrhi familiaris, sed perfidus, de qvo Gellius III. 8. Medicum Regis fuisse tradit Plutarchus in Pyrrho 397. sed nomen reticet. Allegat Niciam Plinius quoque.

Alius & Nicias Medicus Nicopolita, sed longe junior, æqualis Plutarchi, qui eum inducit colloquentem VII. 1. sympos.

Alius Nicias dux Atheniensis, cujus vitam scripsit idem Plutarchus.

Nicias Megarensis, repertor artis fulloniæ. Plin. VII. 56. Hist.

Nicias Pictor, de quo Franciscus Junius in Catalogo pictorum.

Nicias

φοιτητὴν, qvi ad Theocritum reſcripſerat, poemation de iisdem Cyclopis adverſus Galateam amoribus, ſed qvod pridem intercidit. Anglico reddidit carmine *Dukius* T. 1. Miſc. Poem. p. 250. Imitatur Marinus Poeta Italus ſvaviſſimus in Adonides Oda ſive Cantu XIII. ſectione 132. ſeq.

12. Ἀίτης, qvo nomine amicum ſodalem, Theſſali vocabant. Scriptum eſt hoc Idyllium dialecto Jonica. Verſibus latinis reddidit *Dan. Heinſius*, & Belgicis qvoqve p. 37. Poematum Belgicorum. Metaphraſis Anglico carmine legitur T. 2. Miſc. Poem Anglic. T. 1. pag. 199.

13. Ὕλας, de Hyla Puero à Nymphis rapto & Herculis ſuper eo doloribus. Schol. Apollonii I. 47. Θεόκριτος ἐν τοῖς βουκολικοῖς, ἐν τῷ ὕλα ἐπιγραφομένῳ. Verſibus latinis reddidit *Dan. Heinſius*.

14. Κυνίσκας ἔρως *Cyniſcæ perfidi amores* ſive Θυώνιχος, cui Aeſchines maritus illos qveritur.

15. Συρακούσιαι ἢ Ἀδωνιάζουσαι *Syracuſiæ feſtum Adonidis* Alexandriæ *celebrantes*.

16. Χάριτες ἢ Ἱέρων ad Hieronem II. Siculorum tyrannum de Poetarum ingeniis præmio mactandis. Hanc Eclogam *Gallico* pridem carmine expreſſit *Claudius Turrinus* Divionenſis Toloſæ 1561. 4.

17. Ἐγκώμιον εἰς Πτολεμαῖον *Ptolemai Philadelphi laus*. Male hoc Idyllion Chio Theocrito tribuit Tzetzes.

18. Ἑλένης ἐπιθαλάμιος. Carmen *in nuptias Menelai & Helenæ*. Latino carmine reddidit *Hugo Grotius* & *David Witfordus* p. 92. Anglico *Drydenius* T. 2. Miſc. Poem. p. 100.

19. Κηριοκλέπτης. Amor favos mellis depeculans. Latinis verſibus reddidit Hugo Grotius in florilegio Stobæi p. 252. Belgicis *Dan. Heinſius* p. 42. Poematum Belgic. Anglicis *Drydenius* T. 2. Miſc. Poem. p. 194. Gallicis *Longapetraus* ad Anacreontem p. 207.

* Nicias Smyrnæus, qvem licet indignum, complexum ſe comitate ait Cicero l. 1. Epiſt. 2 ad Q. Fratrem.

Curtius Nicia Grammaticus, qvi libros de Lucilio ſcripſit. Sveton. c. 14. de Grammaticis, Cic. IX. 10. ad famil. & XII. 28. & 53. ad Atticum & VII. 3. ubi Coum vocat.

Nicias Nicænus, cujus διαδοχὰς ſive ἱστορίαν φιλοσόφων allegat Athenæus. Confer Jonſium p. 340. Idem forte Nicias cujus Ἀρκαδικὰ ab eodem Athenæo laudantur XIII. p. 609. Deniqve Νικίας ſive Niciæ cujusdam, ejus forte, ad qvem Theocritus ſcripſit, Epigrammata leguntur in Anthologia.

20. Βυκολίσκος *Bubulcus* ab Eunica puella urbica contemtum se conqverens. Moscho tribuit Heinsius. Carmine Anglico reddidit *Bowlesius* T. 2. Misc. Poem. p. 204.

21. Ἁλιεῖς *Piscatores*, ad *Diophantum*.

22. Διόσκυροι *Gemini* Pollux & Castor cum Amyco & Lynceo pugnantes, eorumqve victores. Jonica dialecto, κοινῇ Ἰάδι.

23. Ἐραστὴς ἢ δύσερως, Amator sive Amor *infelix*. In editione Aldina inscribitur μισῶν φιλέοντα, *Amantem exosus*. Latino reddidit carmine Dan. Heinsius & Witfordus p. 118. Anglico *Drydenius* T. 2. Misc. Poem. p. 107.

24. Ἡρακλίσκος *Herculiscus* sive *Hercules Puer*, Idyllium postrema parte mutilum.

25. Ἡρακλῆς λεοντοφόνος *Hercules Leonis interfector*, Idyllium initio mancum, qvod in qvibusdam codicibus inscribitur Αὐγέου κλῆρος, *Augiæ sors, sive opes*. Jonica Dialecto.

26. Λῆναι ἢ Βάκχαι *Bacchæ* Pentheum Regem discerpentes.

27. Ὀαριστὺς Δάφνιδος ἢ κόρης *Colloquium Daphnidis & Puellæ*. Moscho tribuit Heinsius. Latino carmine reddidit idem *Heinsius*. Gallico inter Moschi Idyllia *Longapetræus* p. 119. Anglico *Drydenius* part. 2. Misc. Poem. p. 114.

28. Ἠλακάτα *Colus*, qvam eburneam doni hospitalis loco obtulit Theocritus Theugenidi uxori Niciæ, ad qvem scripserat Idyllium XI.

29. Παιδικά *Amores*, cujus Idyllii genere carminis Dactylico Pentametro scripti partem postremam à versu 26. primus vulgavit If. Casaubonus ad Laertii lib. I. p. 39.

30. Εἰς νεκρὸν Ἄδωνιν *in mortuum Adonin*, Carmine non ut reliqva Heroico sed Anacreontico, qvod versibus Belgicis reddidit *Dan. Heinsius* pag. 40. Poem. Belg. Gallico Longapetræus pag. 26. ad Bionem.

III Fertur etiam sub Theocriti nomine Σύριγξ *Syrinx*, sive carmen versuum XXI. qvi Syllabarum numero decrescunt, instar fistulæ

- - cui semper decrescit. * arundinis ordo
Et calamus cera jungitur usqve minor.

Pri-

* Tibullus II. 5. Confer Casparem Bartholinum III. 6. de tibiis veterum.

Primus versus, Σύριγξ ὄνομ' ἔχεις, ἄδει δέ σε μέτρα σοφίης tituli loco non à Theocrito sed ab alio videtur appositus, at reliqvi decies bini decem cannas fistulæ referunt ex Salmasii sententia qvam retuli §. 1. In editione antiqvissima Aldina inscribitur: σχῆμα Μουσῶν, ἢ Θεοκρίτου Σύριγξ τῷ Πανί. Alii Simmiæ tribuunt. In hoc poemation exstat Græca expositio *Johannis Pediasmi* τοῦ σοφωτάτου χαρτοφύλακος τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Βουλγαρίας Κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Πεδιασίμου ἐξήγησις εἰς τὴν τοῦ Θεοκρίτου Σύριγγα. E recentioribus exposuit & notis illustravit *Vitus Winshemius*, qvæ leguntur in editionibus Græco latinis Joh. Crispini. Exstat & eruditissimus *Claudii Salmasii* commentarius Paris. 1619. 4. recusus in Museo Philologico & Historico secundo Viri Clariss. Thomæ Crenii, Lugd. Bat. 1700. 8. Confer etiam, si placet, qvæ Fortunius Licetus collegit, in Encyclopædia ad Theocriti Syringem. Utini 1655. 4. & ad Syringem Publii Optatiani Porphyrii, constantem qvindecim versibus Heroicis latinis, literarum numero decrescentibus. Lucem vidit hæc altera Liceti commentatio Patavii 1635. 4.

Ex *Epigrammatis* Theocriti, qvæ memorat Suidas, viginti duo hodie leguntur. Undeviginti primus edidit in suo Theocrito *Zacharias Calliergus*. Reliqva tria ex Anthologia addiderunt *Joh. Crispinus & Dan. Heinsius*, qvi latinis qvoqve versibus reddidit cum *Hugone Grotio*. Vertit & carmine *Adolphus Metkerkus*, cujus Metaphrasis prodiit Wurtzburgi cum Parergis Poeticis Johannis Posthii.

Perierunt Theocriti Idyllia qvædam, ut Βερενίκη, è qva versus qvinqve servavit Athenæus VII. p. 284. Neqve hodie supersunt qvæ ad Theocritum relata à qvibusdam Suidas auctor est, Προιτίδες, Ἐλπίδες, Ὕμνοι, ** Ἡρωΐναι, Ἐπικήδεια μέλη, Ἐλεγεῖα & Ἴαμβοι.

IV. Fuerunt & alii Theocriti (*) Chius Sophista, qvem noster ipse memorat in Epigrammate: ἄλλος ὁ Χῖος, & cui Idyllium XVII. perperam adscripsit Tzetzes. Fuit æqvalis Aristotelis qvem Epigrammate perstrinxit, qvod refert Plutarchus p. 603. de exsilio, & aliud ex Ambryone ἐν τῷ περὶ Θεοκρίτου Eusebius XV. 2. præparat. & Laert. Æqvalis etiam fuit & æmulus Theopompi civis sui, qvi eum perstrinxit apud Athenæū VI. p.

 230.

* Virgilius Ecclog. 1. v. 36.

** Heinsius & Casaubonus *Berenicen* Theocriti fuisse conjiciunt partem Heroinarum. Hymnorum specimen idem Heinsius putat esse Idyllion XXII. qvod superest in Castorem & Pollucem.

130 Audivit Metrodorum Isocratis discipulum. Scripsit Theocritus Chius Historiam Libyæ, & Epistolas, qvas θαυμασίας Suidas vocat. Videtur hic idem Vossio esse qvi *Antiquitatum Historiographus* vocatur à Fulgentio lib. 1. Mytholog. Meminit ejus Strabo XIV. p. 645. Dicacitate sua Alexandri M. & Antigoni inimicitias & tandem ab hoc mortem & exitium sibi contraxit. Vide Plutarchum de educatione puerorum p. 11. & lib. II. 1. Sympos. p. 633. Macrobium VII. 3. Aliud ejusdem Theocriti scomma refert Plutarchus pag. 631. (2) Theocritus μάντις cujus mentio apud eundem Plutarchum de Dæmonio Socratis p 576. 557. (3) Theocritus sub Antonino Caracalla, cujus meminit Xiphilinus. Etiam Danielem, qvem vocant Hebræi, Josephus Græco vocabulo Θεόκριτον appellat.

V. Theocriti editiones Græcæ sine Scholiis.

Prima editio Græca luculenta Idylliorum primorum XXIII. & trigesimi, qvam Aldus Manutius vulgavit Venetiis 1495. fol. & inscripsit præceptori suo Baptistæ Guarino. In hac editione habentur etiam Moschi & Bionis qvædam Theocriteis intermixta, tum Hesiodus, Theognis, Phocylides, Catonis disticha ex Græca Planude Metaphrasi & variæ sententiæ Græcæ. Exemplo hujus editionis, qvod apud me est, Dan. Heinsius manu sua adscripsit: *Ex hac Theocriti editione videntur qvædam non vulgaria in reliquis recentioribus posse emendari.*

Lovan. 1520. 4.

Basileæ apud Cratandrum 1530. 8. Venet. 1539. 8. Parisiis apud Guil. Morellum 1561. 4. & inter Poetas Græcos principes H. Stephani Paris. 1566. fol.

VI. *Editiones Græcæ cum Scholiis Græcis.*

Romæ A. 1516. 8. sumtu Cornelii Benigni Viterbiensis & ex emendatione *Zachariæ Calliergi*, qvi primus in hac editione dedit, qvæ in Aldina desiderabantur, Idyllium XXIV. XXV. XXVI. XXVII. XXVIII & XXIX. tum Syringem, & Epigrammata XIX & Securim, alas atqve aram, sed qvæ non Theocriti sunt verum Simiæ. Idem Calliergus Argumenta sive ὑποθέσεις in XVIII. prima Idyllia è MSS. vulgavit, & græca scholia primis in eadem XVIII. è variis codicibus collegit & editioni suæ subjunxit, ut ipse in præfat testatur. Καὶ πρὸς τούτοις, inqvit, τὰ εἰς αὐτὰ εὑρισκόμενα σχόλια, ἅτινα ἐν πολλοῖς διεσπαρμένα εὑρόντες ἀντιγράφοις πόνῳ πολλῷ εἰς ἓν συνηγάγομεν. Τὸ μὲν γὰρ εἰς τοῦτο, ἐκεῖνο δὲ εἰς ἄλλο εἶχε σχόλιον. Adjunxit etiam *Joh. Pediasimi* commentarium Græcum ad Syringem.

ringem. Grammatici porro illi veteres, qvi Theocritum interpretati sunt, fuere *Theo*, (sed cui soli scholia, qvæ habemes, præter rem tribuit Fulvius Ursinus in limine Virgilii cum Græcis scriptoribus collati, & p. 86. licet Theonem in Theocritum scripsisse constitit ipsi ex Etymologico inedito in γριπεύς) *Amarantus* Alexandrinus, cujus ὑπόμνημα in Theocritum laudat Etymologici Magni auctor in διακρανίσαι. Hisce addi potest *Amerias*, de qvo è Scholiis in Theocritum ineditis mentionem facit Casaubonus c. 1. lect. Theocrit. tum in scholiis vulgatis laudantur *Asclepiades*, *Munatus*, *Neoptolemus*, & *Nicanor Cous*. Ex horum & aliorum plurium doctissimis scriptis collectus est jam olim commentarius in hunc Poetam, de qvo Eustathius intelligit, cum τὰ εἰς τὸν Θεόκριτον laudat. *Utinam exstaret*, Inqvit idem Casaubonus, cap. 2. *illa prior collectio mera & integra, ea quidem lege, ut quæcunque recentiorum imperitia illi de suo appinxit, omnia delerentur. Nam quæ hodie circumferuntur, quid sunt aliud, quam πολλὰ μὲν ἐσθλὰ, πολλὰ δὲ λυγρά.* Ex scholiis ineditis in Theocritum profert qvædam idem vir doctus c. 10, & 12. Veterem scholiasten ἀνέκδοτον in Theocri 'αἰτίω laudat Salmasius ad Aram Dosiadæ p. 151. *Marianum* qvendam Anastasii Imp. temporibus Metaphrasin Græcam Theocriti composuisse jambis 3159. testatur Suidas.

Basil. 1541. 8. & Venet. 1543. 8. qvam editionem laudat Meursius III. 17. Attic lect.

Cum scholiis à Calliergo collectis in priora Idyllia 18. & in Syringem Commentario Joh. Pediasmi, & in reliqva *Guil. Xilandri* Græcis brevibus adnotationibus. Francof. 1588. 8.

Editio nitida Oxoniensis A. 1676. 8.

VII. *Editiones Græco-latinæ sine Scholiis Græcis.*

Præter selecta Idyllia qvædam Theocriti à *Mich. Neandro* illustrata, tum nonnulla pereleganti Metaphrasi donati à *Dav. Whitfordo* Lond. 1659. 4. & qvæ cum interpretatione & Scholiis *Georgii Sylvani* Pannonii Medici prodiere Lond. 1685. 2. vulgatus est Græce & latine Theocritus integer H. Stephano curante cum ejus castigat. A. 1579. forma minore.

Cum versione prosaria *Andreæ Divi*, qvæ seorsim lucem vidit Basileæ in 8. 1545. Cum versione qvam latino carmine fecit *Eobanus Hessus*. Haganoæ 1530. 8.

Prodiit illa Eobani Metaphrasis etiam separatim Basil 1531. 8. apud Cratandrum. Memorat Erasmus lib. XXVII. Epist. V. Vide & Barthii Adversar. LVII. 16.

ἐγκώμιον Μενεδήμου titulum fecit) nonnulla profert Laertius II 140. Hesychius illustris in Menedemo & Athenæus lib. 2. p. 55. & lib. 10. p. 420. Chalcidensi qvoqve nostro idem Athenæus lib. XIII. p. 555. diserte tribuit *libros περὶ κωμῳδίας*, quorum *nonum* laudat lib. XI. p. 487. ejusdem operis mentionem faciens lib. 7. p. 278. In his libris videtur veteres Comicos illustrasse Lycophron, Aristophanem, Cratinum aliosque. Vide Scholiasten Aristoph. ad Vespas v. 91. 203. 661. &c.

VII. Fuerunt & alii Lycophrones veteribus memorati, (1) Lycophron Mastoris F. cujus ex Homero meminit Tzetzes VIII. Chiliad hist 203. (2) Rex Corinthi, Periandri F. de qvo Herodotus III. 50. Laert. 1. 94. seq. Plutarch. Nicia. (3) Lycophron Sophista, è qvo Aristoteles III. 6. Politicorum refert dictum, qvod lex *ἐγγυητὴς ἀλλήλοις τῶν δικαίων*. Idem, ni fallor, cujus meminit in aliis locis 1. Phys. 2. Metaphys. VIII. 2. & Sophist. elench. 1. 14. (4) Lycophron, adversus qvem duas Orationes scripsit Lycurgus Rhetor, ut dixi supra lib. 2. c. 26. Defendit Hyperides. (5) Lycophron Lycurgi Rhetoris Pater. Sextus Lycophron, ad qvem scripsit Leonteus Epicureus, teste Plutarcho p. 1108. contra Colotem, nisi hic idem cum Chalcidensi, tempora enim conveniunt. Septimus est Tragicus noster. Sed & *Λυκοφρονίδου* cujusdam mentio apud Athenæum XV. p. 670. ubi non nihil de amoribus caprarii cujusdam. Eqvidem G. Canterus à nostro distinguit etiam Lycophronem Grammaticum, qvi Aristophanem & Cratinum est interpretatus. Sed non diversus ille est à Chalcidensi, ut jam ex Athenæo observavi.

Index Auctorum, qui à Tzetze ad Lycophronem laudantur, ex editione secunda Johannis Potteri, Viri Clariss.

Αἰσχ-

ἱστορικῶν 786.
Σιμωνίδης 219. ὁ γενεαλόγος 355.
Σοφοκλῆς 3. 352. 464. 911. ἐν Ποιμέσιν 529.
Στασῖνος ὁ τὰ Κύπρια γράψας 511. 570
Στέφανος 31.
Στησίμβροτος 209.
Στησίχορος 113. 259. 511. 611. 654.
Σύμμαχος (ἄλ. Λυσίμαχος) ἐν πρώτῳ Νόστων. 874.
Σώτας (ἄλ. Σώσας) ὁ Βυζάντιος 1349.
Σωτήριχος ἐν Καλυδωνιακοῖς 486.
Σωτίων 704. ὁ Φιλόσοφος 1021.
Σώφρων ἐν Μίμοις 77

Τζέτζης 156. 177. 719. 727. 796. 798. 805. 855. 901. 1309.
Τίμαιος 796. 1050. 1137. ὁ Σικελικὸς 615. 732. 1141.
Τρυφιόδωρος 143. 183. 344. 911.
Φά-

Φάλαρις (ἄλ. Φίλωσις) 373
Φανόδημος ὁ ἱστορικὸς 183.
Φερεκύδης 145. 175. 355. 570. 662.
Φικύλης ὁ Κορίνθιος 177.
Φιλάλιος ὁ Κορίνθιος 671.
Φίλαρχος 175.
Φιλογένης 1084.
Φιλοστέφανος 586. 1276. ἐν τῷ περὶ Κύπρου 447.
Φιλόστρατος 1200. ὁ Φλαυΐος 323.
Φιλτέας * ἐν τρίτῳ Ναξιακῶν 633.
Φίλωσις (ἄλ. Φάλαρις) 373.
Φρύνιχος ὁ τραγικὸς ἐν Πλευρωνίαις 433.

Χάραξ 111.
Χάρων ὁ Λαμψακηνὸς 486.
Χρησμοὶ 478. 488. 494. 662. 811. 1378. 1379. 1385. 1419. τῆς Πυθίας 482. 1378. 1432.

Ὠρίων (ἄλ. Ἀρίων, ἢ Εὐφορίων) 911.

* Leg. Φιλήτας, ex Eustathio.

CAPUT XVII.

De THEOCRITO, Bione, Moscho, Simmia, Disiada &c.

Theocriti aetas, dialectus, ingenium. Decem proprie bucolica carmina scripsit, unde dictus βουκόλος. 1. Idyllia XXX. quae hodie exstant, recensita cum variis observationibus. 2. Theocriti Syrinx, Epigrammata & scripta

pta deperdita. Alii Theocriti. 4. Editiones Græca sine Scholiis. 5. Editiones cum Scholiis Græcis, ubi & perditi Scholiastæ recensentur. 6. Editiones Græco-latinæ. 7. Metaphrases Gallica, Anglica &c. & Varia eruditorum scripta quibus Theocrito lux affertur. 8. Index scriptorum in Græcis ad Theocritum scholiis allegatorum. 9. De Bione Smyrnæo ejusque Idylliis atque editionibus. 10. Alii Biones. 11. De Moscho Syracusio & ejus poematiis atque editionibus. 12. Alii Moschi. 13. De Simmia Rhodio ejusque ovo, alis & securi. 14. Holoboli Rhetoris inedita & alterius Grammatici edita Græca scholia. id. *De Dosiada Rhodio ejusque ara. 15. De ara altera incerti auctoris. 16. Alii Dosiadæ. 17. De duplici Inscriptione Græca Herodis Attici ac Regillæ ejus conjugis. 18.*

I.

THEOCRITUS Praxagoræ (*a*) & Philines F. Syracusanus an Cous, certe Syracusis versatus est, unde Siculus Poeta dicitur Juliano Epist. 3. & *Siculæ telluris alumnus* Terentiano de metris. In Insula Co vixisse notat auctor argumenti ad Idyllium VII. propter carminum Bulicorum vero suavitatem Theocritus appellatus fertur, cum antea, ut qvidam volunt, *Moschus* (*b*) vocaretur. Dictus est etiam secundum nonnullos à simo vultu, sive à Simichide patre potius, *Simichides*. Floruit

(*a*) Epigramma sub Theocriti nomine: υἱὸς Πραξαγόραο περικλειτῆς τε Φιλίνης εἷς ἀπὸ τῶν πολλῶν εἰμὶ Συρηκοσίων. Suidas: Θεόκριτος Πραξαγόρου καὶ Φιλίνης, οἱ δὲ Σιμίχου, Συρακούσιος, οἱ δέ φασι Κῷον.

(*b*) Auctor vitæ: περὶ δὲ τὴν τῶν βουκολικῶν ποίησιν εὐφυὴς γενόμενος πολλῆς δόξης ἐκ τούτων ἐπέτυχε, κατὰ γοῦν τινας Μόσχος καλούμενος, Θεόκριτος ἐπεκλήθη. Alii vero ut Svidas, *Moschum* Siculum Bucolicorum scriptorem à Theocrito diserte distingvunt. confer quæ infra num. 12. in Moscho.

(*c*) Idem auctor vitæ: Θεόκριτος, πατρὸς Σιμιχίδου (ita legendum etiam apud Suidam non Σιμίχου. Vide Scholiasten ad Idyll. VII. 21.) ἔνιοι δὲ τὸ Σιμιχίδα ἐπώνυμον εἶναι λέγουσιν, δοκεῖ γὰρ σιμός τις τὴν πρόσοψιν εἶναι. Cæterum è scholiorum loco jam allegato patet totum hoc admodum esse incertum dubiumque, utrum se ibi an aliqvem Simichidam Coum ex amicis suis innuat Theocritus. Neque simum fuisse persvadet sibi scholiorum auctor, neque Simichidam inde appellatum. οἱ δὲ λέγοντες Σιμιχίδαν λέγεσθαι τὸν Θεόκριτον διὰ τὸ εἶναι σιμὸν, κακῶς λέγουσι. Neque simum sed probe nasutum observare licet in imagine Theocriti, qvam post Fulv.

ruit sub Ptolemæo Philadelpho (*d*) Ægypti Rege, qvem Idyllio XIV. & XVII. celebrat, ut Berenicen & Arsinoen Idyllio XV. Auditor fuit Philippidæ (*e*) & Asclepiadis Samii Poetæ Epigrammatum, æqvalis ipse Arati & Callimachi circa Olymp. CXXX. princeps Bucolici carminis, *κατ' ἐξοχὴν* veteribus dictus *ὁ βουκόλος*, in hoc genere scribendi *admirabilis*, Qvintiliano X. 1. judice, & ex Longini etiam p. 184. sententia *πλὴν ὀλίγων τῶν ἔξωθεν, ἐπιτυχέστατος felicissimus, exceptis paucis quibusdam alterius argumenti.* Decem enim tantum proprie rustica sive Pastoritia idyllia composuit, notante Servio in vita Virgilii, ad qvem locum conferendus Heinsius c. 1. lect. Theocrit. Vossius lib. 3. Institut. Poet. p. 34. & Vavassor de ludicra dictione p. 103. seq. Pro numero decem horum Idylliorum (sive novem primorum cum undecimo, ex mente Vossii Heinsiiqve: sive primorum undecim, ut undecimum cum sexto conjungatur & pro uno habeatur ex sententia parum credibili Vavassoris) Theocritus Syringen suam seu fistulam decem paribus versuum, qvasi totidem calamis constantem dicavit Pani, ut ad pœmation illud notavit Salmasius. Usus est Theocritus dialecto Dorica recentiori, & qvandoqve etiam (ut Idyllio duodecimo) Jonica. *κέχρηται δὲ Ἰάδι διαλέκτῳ καὶ δωρίδι τῇ νέα, δύο γὰρ εἰσὶ, παλαιὰ τραχεῖα τίς ἐστι καὶ ὑπέρογκος καὶ οὐκ εὐνόητος. Ἡ δὲ νέα ᾗ καὶ θεόκριτος χρῆται, μαλθακωτέρα τῆς παρὰ τοῦ Ἐπιχάρμου καὶ Σώφρονος. Ὁ μὲν ἐπιλιμπάνεται καὶ Αἰολίδος.* Hæc de Theocrito auctor incertus de genere Poetæ præfixus editioni Aldinæ Anni MCCCCXCV. nam in utraqve Heinsiana editione verba illa desiderantur. Solent etiam de Theocrito nostro accipi illa Ovidii in Ibin v. 549.

> *Utve Syracusio præstricta fauce Poetæ,*
> *Sic animæ laqueo sit via clausa tuæ.*

Sed non magis hunc forte, qvam Empedoclem Naso intellexit, qvem ab illo notari scripsit Valerius Andreas. Certe quovis pignore certaverim falsum esse, qvod ad Ovidium Zarottus commentatus vel com-

Fulv. Ursinum in æs incisam dat Jac. Gronovius vir Cl. T. 3. Antiqu. Græcar. e. Est tamen alius locus in Syringe ubi Simichidam se Theocritus vocat Vide Heinsium lect. Theocritic. c 12. p. 337. Arrisit hoc nomen etiam Illustri Ez. Spanhemio, ut Theocritum illo notaret pag. 402. ad Callimachum.

(*d*) Munati & aliorum errores de ætate hujus poetæ reprehendit Casaubonus c ult. lectionum Theocriticarum.

(*e*) Ita auctor vitæ, pro qvo Gyraldus & Fulvius Ursinus *Philetam* Coum nominant.

commentus eſt: *Cum Theocritus in Hieronis Tyranni filium invectus eſſet, ab eo ideo eſt capi juſſus, ut eum ad ſupplicium trahi ſimularet, interrogatus, ſi deinceps à maledictis deſiſteret? Ille eo acrius etiam Regi ipſi maledicere capit: qvare Rex indignatus non jam adſimulatum ſed ad certum ſupplicium rapi juſſit. Quidam laqueo ſtrangulatum, quidam capite cæſum prodidere.* Non objiciam Zarotto, qvod nemo veterum, qvi exſtant, hoc ante eum tradidit, ſed contendo longe alium Theocriti genium ex ſcriptis apparere, & longe felicius ipſum litaſſe Gratiis, qvam ut tam ſtulta & inqiva morum aſperitate ac maledicentia ſibi exitium contraheret, licet Idyllio XVI. ad Hieronem paulo attentius præfatur de mercede Poetis liberalius ſolvenda.

II. Exſtant hodie Theocriti Εἰδύλλια (f) bucolica aliaqve ποιμενικὰ αἰπολικὰ &c. numero triginta, qvorum tituli ſunt:

1. Θύρσις ſive ᾠδὴ *Cantio.* Carmine reddidit latino præter Eobanum Heſſum *Dan Heinſius* & *Dav. Witfordus* p. 98. Anglico *Drydenius* Miſcell. Poem. T. 2. p. 169.

2. Φαρμακεύτρια ſive *Venefica.* Imitatus Virgilius Ecloga VIII. Latino carmine reddidit *Whitfordus* p. 80. Anglico *Bowleſius.* Incantationes vero & veneficia Theocrito memorata illuſtrant Selden9 Syntagm. 1. De Diis Syris c. 2. Caſaubonus *ad Apuleji* Apologiam p. 142. Barneſius ad Euripid T. 1. p. 236. Vide & Ovidium 1. remed. amoris v. 250. ſeq. & qvæ viri docti ad Theocritum, Virgiliumqve, qvos inde Magiæ ac veneficii non minus abſurde argui notat Naudæus, (g) qvam Homerum propter incantamenta Circes, Senecam ob Medeæ veneficia, Horatium ob incantationes Canidiæ, Lucanum propter carmina & faſci-

(f) Heinſius lect. Theocrit. cap. 1 Εἴδη Grammatici ea opuſcula inſcripſerunt qvæ à materia inſcribi non poterant, qvod multiplex eſſet & diverſa Statii libellos *Sylvarum* ſi Græce ſcripti eſſent, εἴδη dixiſſent & εἰδύλλια, quanquam & latini hac voce uſi ſunt (ut Auſonius.) Ea autem nihil definit de toto, ſed ad ſingula remittit. Diverſi itaqve argumenti εἰδύλλια Theocriti ſive à Grammaticis & Criticis collecta ſunt, ſive à Poeta, aptiſſime Εἰδύλλια inſcripta ſunt & ſingula εἰδύλλιον πρῶτον, δεύτερον, atque ita deinceps. Et ita in Pindaricis: ubi ipſi libelli tamen non εἴδη hodie ſed Olympia, Pythia; aut Olympionicæ, Pythionicæ inſcribuntur: uniformis enim materia eſt, qvanqvam novus ſemper ὁ ὑποκείμενος & à ſuperioribus diſtinctus. Singula itaque εἴδη dicuntur vel diſtinctionis ergo, qvia diverſis ſcripta ſunt vel numerorum, qui inter ſe variant,

(g) Naudæus Apologia pro Magis p. 394.

fascinationes Erichthonis (lib. 6. v. 508. seq.) Statium ob magica Tiresiæ ministeria, Lucianum & Apulejum propter cantamina sagarum Thessalarum, Heliodorum ob anum Acheronticæ necromantiæ artem professam, atqve è recentioribus Poetis Coccajum propter artes vetitas Messalinæ, Ariostum propter Angelicæ Magicas præstigias, Tassum ob Armidæ maleficia, & scriptorem Astrææ deniqve ob veneficos Mandracæ incantatus.

3. Ἀμαρυλλὶς, sive Αἰπόλος *Caprarius.* Inscribitur & Κωμαστής qvasi Comum bucolicum sive tripudium dicas. Vide Heinsii Lect. Theocrit. c. 7. p. 316. Latino carmine reddidit *Hugo Grotius & Witfordus* p. 110. Anglice *Drydenius.*

4. Νομεῖς ά. *Pastores* Battus & Corydon. Latino carmine reddidit Witfordus p. 114.

5. Ὁδοιπόροι Viatores.

6. Βουκολιασταὶ α Bucolico carmine certantes Damoetas & Daphnis, ad *Aratum* Poetam.

7. Λυκίδας ἢ Θαλύσια (sacra Cereris) ἢ ἐαρινὴ ὁδοιπορία *vernum iter.* Etymol. Magn. in. διεχεφνάσατο. οὕτως Ἀμαράντος ὑπομνηματίζων τὸ Ἐδύλλιον Θεοκρίτου, οὗ ἡ ἐπιγραφὴ Λυκίδας ἢ θαλύσια.

8. Βουκολιασταὶ β'. *Bucolico carmine certantes* Daphnis & Menalcas. Versibus latinis reddidit *Dan. Heinsius & Witfordus* p. 134.

9. Νομεῖς ἢ βουκόλοι. *Pastores* sive *Bubulci* Daphnis & Menalcas. Versibus latinis reddidit *Dan. Heinsius & Dav. Witfordus* p. 86.

10. Ἐργατῖναι ἢ θερισταὶ, *Pperarii*, sive *messores.* Anglico carmine reddidit *Bowlesius* T. 2. Misc. Poem. p. 183.

11. Κύκλωψ, ad *Niciam* * Milesium Medicum Erasistrati συμφοι-

* Incertum an diversus à Nicia Mallote, quem in parallelis minoribus allegat Plutarchus p. 308. & cujus τὰ περὶ λίθων laudat lib. de fluviis, Euphrate p. 1161. & ex Plutarcho forte Stobæus Serm. 98. περὶ νόσου. Fuit & eodem tempore Nicias Regis Pyrrhi familiaris, sed perfidus, de qvo Gellius III. 8. Medicum Regis fuisse tradit Plutarchus in Pyrrho 397. sed nomen reticet. Allegat Niciam Plinius quoque.

Alius & Nicias Medicus Nicopolita, sed longe junior, æqualis Plutarchi, qui eum inducit colloquentem VII. 1. sympos.

Alius Nicias dux Atheniensis, cujus vitam scripsit idem Plutarchus.

Nicias Megarensis, repertor artis fulloniæ. Plin. VII. 56. Hist.

Nicias Pictor, de quo Franciscus Junius in Catalogo pictorum.

Nicias

Φοιτητὴν, qvi ad Theocritum rescripserat, poemation de iisdem Cyclopis adversus Galateam amoribus, sed qvod pridem intercidit. Anglico reddidit carmine *Dukius* T. 1. Misc. Poem. p. 250. Imitatur Marinus Poeta Italus svavissimus in Adonides Oda sive Cantu XIII. sectione 132. seq.

12. Ἀΐτης, qvo nomine amicum sodalem, Thessali vocabant. Scriptum est hoc Idyllium dialecto Jonica. Versibus latinis reddidit *Dan. Heinsius*, & Belgicis qvoqve p. 37. Poematum Belgicorum. Metaphrasis Anglico carmine legitur T. 2. Misc. Poem Anglic. T. 1. pag. 199.

13. Ὕλας, de Hyla Puero à Nymphis rapto & Herculis super eo doloribus. Schol. Apollonii I. 47. Θεόκριτος ἐν τοῖς βυκολικοῖς, ἐν τῷ ὕλα ἐπιγραφομένῳ. Versibus latinis reddidit *Dan. Heinsius.*

14. Κυνίσκας ἔρως *Cynisca perfidi amores* sive Θυώνιχος, cui Aeschines maritus illos qveritur.

15. Συρακούσιαι ἢ Ἀδωνιάζουσαι *Syracusiæ festum Adonidis* Alexandriæ *celebrantes.*

16. Χάριτες ἢ Ἱέρων ad Hieronem II. Siculorum tyrannum de Poetarum ingeniis præmio mactandis. Hanc Eclogam *Gallico* pridem carmine expressit *Claudius Turrinus* Divionensis Tolosæ 1561. 4.

17. Ἐγκώμιον εἰς Πτολεμαῖον *Ptolemai Philadelphi laus.* Male hoc Idyllion Chio Theocrito tribuit Tzetzes.

18. Ἑλένης ἐπιθαλάμιος. Carmen *in nuptias Menelai & Helena.* Latino carmine reddidit *Hugo Grotius* & *David Witfordus* p. 92. Anglico *Drydenius* T. 2. Misc. Poem. p. 100.

19. Κηριοκλέπτης. Amor favos mellis depeculans. Latinis versibus reddidit Hugo Grotius in florilegio Stobæi p. 252. Belgicis *Dan. Heinsius* p. 42. Poematum Belgic. Anglicis *Drydenius* T. 2. Misc. Poem. p. 194. Gallicis *Longapetraus* ad Anacreontem p. 207.

Iii 20.

* Nicias Smyrnæus, qvem licet indignum, complexum se comitate ait Cicero l. 1. Epist. 2 ad Q. Fratrem.

Curtius Nicia Grammaticus, qvi libros de Lucilio scripsit. Sveton. c. 14. de Grammaticis, Cic. IX. 10. ad famil. & XII. 28. & 53. ad Atticum & VII. 3. ubi Coum vocat.

Nicias Nicænus, cujus διαδοχὰς sive ἱστορίαν φιλοσόφων allegat Athenæus. Confer Jonsium p. 340. Idem forte Nicias cujus Ἀρκαδικὰ ab eodem Athenæo laudantur XIII. p. 609. Deniqve Νικίᾳ sive Niciæ cujusdam, ejus forte, ad qvem Theocritus scripsit, Epigrammata leguntur in Anthologia.

20. Βουκολίσκος *Bubulcus* ab Eunica puella urbica contemtum se conqverens. Moscho tribuit Heinsius. Carmine Anglico reddidit *Bowlesius* T. 2. Misc. Poem. p. 204.

21. Ἁλιεῖς *Piscatores*, ad *Diophantum*.

22. Διόσκουροι *Gemini* Pollux & Castor cum Amyco & Lynceo pugnantes, eorumqve victores. Jonica dialecto, κοινῇ Ἰάδι.

23. Ἐραστὴς ἢ δύσερως, Amator sive Amor *infelix*. In editione Aldina inscribitur μισῶν φιλέοντα, *Amantem exosus*. Latino reddidit carmine Dan. Heinsius & Witfordus p. 118. Anglico *Drydenius* T. 2. Misc. Poem. p. 107.

24. Ἡρακλίσκος *Herculiscus* sive *Hercules Puer*, Idyllium postrema parte mutilum.

25. Ἡρακλῆς λεοντοφόνος *Hercules Leonis interfector*, Idyllium initio mancum, qvod in qvibusdam codicibus inscribitur Αὐγείας κλῆρος, *Augiæ fors, sive opes.* Jonica Dialecto.

26. Ληναὶ ἢ Βάκχαι *Bacchæ* Pentheum Regem discerpentes.

27. Ὀαριστὺς Δάφνιδος ἢ κόρης *Colloquium Daphnidis & Puellæ*. Moscho tribuit Heinsius. Latino carmine reddidit idem *Heinsius*. Gallico inter Moschi Idyllia *Longapetræus* p. 119. Anglico *Drydenius* part. 2. Misc. Poem. p. 114.

28. Ἠλακάτα *Colus*, qvam eburneam doni hospitalis loco obtulit Theocritus Theugenidi uxori Niciæ, ad qvem scripserat Idyllium XI.

29. Παιδικὰ *Amores*, cujus Idyllii genere carminis Dactylico Pentametro scripti partem postremam à versu 26. primus vulgavit If. Casaubonus ad Laertii lib. I. p. 39.

30. Εἰς νεκρὸν Ἄδωνιν *in mortuum Adonin*, Carmine non ut reliqva Heroico sed Anacreontico, qvod versibus Belgicis reddidit *Dan. Heinsius* pag. 40. Poem. Belg. Gallico Longapetræus pag. 26. ad Bionem.

III Fertur etiam sub Theocriti nomine Σύριγξ *Syrinx*, sive carmen versuum XXI. qvi Syllabarum numero decrescunt, instar fistulæ

- - cui semper decrescit. * arundinis ordo
Et calamus cera jungitur usqve minor.

Pri-

* Tibullus II. 5. Confer Casparem Bartholinum III. 6. de tibiis veterum.

Primus versus, Σύριγξ ὄνομ᾽ ἔχεις, ἅδει δέ σε μέτρα σοφίης tituli loco non à Theocrito sed ab alio videtur appositus, at reliqvi decies bini decem cannas fistulæ referunt ex Salmasii sententia qvam retuli §. 1. In editione antiqvissima Aldina inscribitur: ἤχημα Μουσῶν, ἢ Θεοκρίτου Σύριγξ τῷ Πανί. Alii Simmiæ tribuunt. In hoc poemation exstat Græca expositio *Johannis Pediasmi* Τοῦ σοφωτάτου χαρτοφύλακος τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Βουλγαρίας Κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Πεδιασίμου ἐξήγησις εἰς τὴν τοῦ Θεοκρίτου Σύριγγα. E recentioribus exposuit & notis illustravit *Vitus Winshemius*, qvæ leguntur in editionibus Græco latinis Joh. Crispini. Exstat & eruditissimus *Claudii Salmasii* commentarius Paris. 1619. 4. recusus in Museo Philologico & Historico secundo Viri Clariss. Thomæ Crenii, Lugd. Bat. 1700. 8. Confer etiam, si placet, qvæ Fortunius Licetus collegit, in Encyclopædia ad Theocriti Syringem. Utini 1655. 4. & ad Syringem Publii Optatiani Porphyrii, constantem qvindecim versibus Heroicis latinis, literarum numero decrescentibus. Lucem vidit hæc altera Liceti commentatio Patavii 1635. 4.

Ex *Epigrammatis* Theocriti, qvæ memorat Suidas, viginti duo hodie leguntur. Undeviginti primus edidit in suo Theocrito *Zacharias Calliergus*. Reliqva tria ex Anthologia addiderunt *Joh. Crispinus & Dan. Heinsius*, qvi latinis qvoqve versibus reddidit cum *Hugone Grotio*. Vertit & carmine *Adolphus Metkerkus*, cujus Metaphrasis prodiit Wurtzburgi cum Parergis Poeticis Johannis Posthii.

Perierunt Theocriti Idyllia qvædam, ut Βερενίκη, è qva versus qvinqve servavit Athenæus VII. p. 284. Neqve hodie supersunt qvæ ad Theocritum relata à qvibusdam Suidas auctor est, Προιτίδες, Ἐλπίδες, Ὕμνοι, * ** Ἡρωΐναι, Ἐπικήδεια μέλη, Ἐλεγεῖα & Ἴαμβοι.

IV. Fuerunt & alii Theocriti (1) Chius Sophista, qvem noster ipse memorat in Epigrammate: ἄλλος ὁ Χῖος, & cui Idyllium XVII. perperam adscripsit Tzetzes. Fuit æqvalis Aristotelis qvem Epigrammate perstrinxit, qvod refert Plutarchus p. 603. de exsilio, & aliud ex Ambryone ἐν τῷ περὶ Θεοκρίτου Eusebius XV. 2. præparat. & Laert. Æqvalis etiam fuit & æmulus Theopompi civis sui, qvi eum perstrinxit apud Athenæum VI. p.

* Virgilius Ecclog. 2. v. 36.

** Heinsius & Casaubonus *Berenicen* Theocriti fuisse conjiciunt partem Heroinarum. Hymnorum specimen idem Heinsius putat esse Idyllion XXII. qvod superest in Castorem & Pollucem.

130 Audivit Metrodorum Isocratis discipulum. Scripsit Theocritus Chius Historiam Libyæ, & Epistolas, qvas θαυμασίας Suidas vocat. Videtur hic idem Vossio esse qvi *Antiquitatum Historiographus* vocatur à Fulgentio lib. 1. Mytholog. Meminit ejus Strabo XIV. p. 645. Dicacitate suaAlexandri M. & Antigoni inimicitias & tandem ab hoc mortem & exitium sibi contraxit. Vide Plutarchum de educatione puerorum p. 11. & lib. II. 1. Sympos. p. 633. Macrobium VII. 3. Aliud ejusdem Theocriti scomma refert Plutarchus pag. 631. (2) Theocritus μαίνης cujus mentio apud eundem Plutarchum de Dæmonio Socratis p 576. 557. (3) Theocritus sub Antonino Caracalla, cujus meminit Xiphilinus. Etiam Danielem, qvem vocant Hebræi, Josephus Græco vocabulo Θεόκριτον appellat.

V. *Theocriti editiones Græcæ sine Scholiis.*

Prima editio Græca luculenta Idylliorum primorum XXIII. & trigesimi, qvam Aldus Manutius vulgavit Venetiis 1495. fol. & inscripsit præceptori suo Baptistæ Guarino. In hac editione habentur etiam Moschi & Bionis qvædam Theocriteis intermixta, tum Hesiodus, Theognis, Phocylides, Catonis disticha ex Græca Planude Metaphrasi & variæ sententiæ Græcæ. Exemplo hujus editionis, qvod apud me est, Dan. Heinsius manu sua adscripsit: *Ex hac Theocriti editione videntur qvædam non vulgaria in reliquis recentioribus posse emendari.*

Lovan. 1520. 4.

Basileæ apud Cratandrum 1530. 8. Venet. 1539. 8. Parisiis apud Guil. Morellum 1561. 4. & inter Poetas Græcos principes H. Stephani Paris. 1566. fol.

VI. *Editiones Græca cum Scholiis Græcis.*

Romæ A. 1516. 8. sumtu Cornelii Benigni Viterbiensis & ex emendatione *Zachariæ Calliergi*, qvi primus in hac editione dedit, qvæ in Aldina desiderabantur, Idyllium XXIV. XXV. XXVI. XXVII. XXVIII & XXIX. tum Syringem, & Epigrammata XIX & Securim, alas atqve aram, sed qvæ non Theocriti sunt verum Simiæ. Idem Calliergus Argumenta sive ὑποθέσεις in XVIII. prima Idyllia è MSS. vulgavit, & græca scholia primis in eadem XVIII. è variis codicibus collegit & editioni suæ subjunxit, ut ipse in præfat testatur. Καὶ πρὸς τούτοις, inqvit, τὰ εἰς αὐτὰ εὑρισκόμενα σχόλια, ἅτινα ἐν πολλοῖς διεσπαρμένα εὑρόντες ἀντιγράφοις τοῖς πολλῷ εἰς ἓν συνηγάγομεν. Τὸ μὲν γὰρ εἰς τοῦτο, ἐκεῖνο δὲ εἰς ἄλλο εἶχε σχόλιον. Adjunxit etiam *Joh. Pediasimi* commentarium Græcum ad Syringem.

ringem. Grammatici porro illi veteres, qvi Theocritum interpretati sunt, fuere *Theo*, (sed cui soli scholia, qvæ habemes, præter rem tribuit Fulvius Ursinus in limine Virgilii cum Græcis scriptoribus collati, & p. 86. licet Theonem in Theocritum scripsisse constitit ipsi ex Etymologico inedito in γριπεύς) *Amarantus* Alexandrinus, cujus ὑπόμνημα in Theocritum laudat Etymologici Magni auctor in διαχαράσσω. Hisce addi potest *Amerias*, de qvo è Scholiis in Theocritum ineditis mentionem facit Casaubonus c. 1. lect. Theocrit. tum in scholiis vulgatis laudantur *Asclepiades*, *Munatus*, *Neoptolemus*, & *Nicanor Cous*. Ex horum & aliorum plurium doctissimis scriptis collectus est jam olim commentarius in hunc Poetam, de qvo Eustathius intelligit, cum τὰ εἰς τὸν Θεόκριτον laudat. *Utinam exstaret*, Inqvit idem Casaubonus, cap. 2. *illa prior collectio mera & integra, ea quidem lege, ut quacunque recentiorum imperitia illi de suo appinxit, omnia delerentur. Nam qua hodie circumferuntur, quid sunt aliud, quam* πολλὰ μὲν ἐσθλὰ, πολλὰ δὲ λυγρά. Ex scholiis ineditis in Theocritum profert qvædam idem vir doctus c. 10. & 12. Veterem scholiasten ἀνέκδοτον in Theocri'αὐτὴν laudat Salmasius ad Aram Dosiadæ p. 151. *Marianum* qvendam Anastasii Imp. temporibus Metaphrasin Græcam Theocriti composuisse jambis 3159. testatur Suidas.

Basil. 1541. 8. & Venet. 1543. 8. qvam editionem laudat Meursius III. 17. Attic lect.

Cum scholiis à Calliergo collectis in priora Idyllia 18. & in Syringem Commentario Joh. Pediasmi, & in reliqva *Guil. Xylandri* Græcis brevibus adnotationibus. Francof. 1588. 8.

Editio nitida Oxoniensis A. 1676. 8.

VII. *Editiones Græco-latinæ sine Scholiis Græcis.*

Præter selecta Idyllia qvædam Theocriti à *Mich. Neandro* illustrata, tum nonnulla pereleganti Metaphrasi donati à *Dav. Whitfordo* Lond. 1659. 4. & qvæ cum interpretatione & Scholiis *Georgii Sylvani* Pannonii Medici prodiere Lond. 1685. 2. vulgatus est Græce & latine Theocritus integer H. Stephano curante cum ejus castigat. A. 1579. forma minore.

Cum versione prosaria *Andreæ Divi*, qvæ seorsim lucem vidit Basileæ in 8. 1545. Cum versione qvam latino carmine fecit *Eobanus Hessus*. Haganoæ 1530. 8.

Prodiit illa Eobani Metaphrasis etiam separatim Basil 1531. 8. apud Cratandrum. Memorat Erasmus lib. XXVII. Epist. V. Vide & Barthii Adversar. LVII. 16.

Gallicis verſibus donare Theocritum & illuſtrare notis inſtituit *Longapetraus* (Mr. de Longepierre) idem, cui Anacreontem, Moſchum & Bionem linguæ ſuæ eleganter redditum Galli debent. Pariſ. 1688. 12. Confer Joh. Clerici Bibl. Univerſalem T. 1. p. 509. ſeq. *Anglicam* qvorundam Idylliorum Metaphraſin debemus illuſtri Poetæ *Drydenio*.

Inſignem præterea in illuſtrando Theocrito operam poſuit *Johannes Meurſius*, tum vix ſeptendecim annos natus, cujus ſpicilegium in hunc Poetam prodiit Lugduni Batavorum A. 1597. 8.

Nonnullis Theocriti locis lucem affert *Samuel Petitus* l. 1. Obſervationum. c. XI. Pluribus *Jac. Palmerius* Grentemeſnilius in exercitationibus ad Auctores Græcos p. 791. ſeq. *Joh. Brodaus* VII. 7. ſeq. Miſcellaneorum.

Neqve prætereundum *Æmilii Porti* Lexicon Doricum ſive Theocriticum, vulgatum Hanoviæ 1603. 8.

Viri nobiliſſimi *Lucæ Langermanni* obſervationes, qvem in Theocrito multum operæ poſuiſſe teſtatur Reineſius in Epiſtolis ad Daumium p. 148. nunqvam lucem adſpexerunt.

Virgilium cum Theocrito conferunt Cæſar Scaliger in Critico ſive lib. V Poetices c. 5. Fulvius Urſinus in Virgilio cum ſcriptoribus Græcis collato, ad illius Poetæ Eclogas. Renatus Rapinus diſſert. de carmine paſtorali, Franciſcus Vavaſſor libro de ludicra dictione pag. 105. ſeq. & alii. Neqve alia eſt fere eruditorum ſententia, qvam Theocritum felicius Virgilio nativam paſtorum ſimplicitatem expreſſiſſe, atqve adeo in hoc genere carminis citra controverſiam excelluiſſe, qvod *βουκολιασμὸν* vocat Athenæus & à *Diomo* qvodam paſtore Siculo primum repertum ſcribit XIV. pag. 619. pro qvo alii *Daphnin* alii *Panem* ipſum laudant, alii *Steſichorum* primum ajunt bucolicum carmen compoſuiſſe. Vide Voſſium III. 8. Inſtitut. Poetic. & qvæ viri docti ad Ælian. X. 18. Var. In Bibl. Regis Galliæ cod. 1727. exſtat *Artemidori Grammatici* ſcriptum de inventione Bucolicorum, Græce manu exaratum teſte Labbeo Bibl. nov. MSS. pag. 110. Sed dubito, an alia contineat, qvam qvæ Theocrito Græce præmitti ſolent, & in editione Aldina ſubjiciuntur περὶ εὑρέσεως τῶν βουκολικῶν. Ante hæc enim in eadem editione legitur Epigramma Artemidori Grammatici (Tarſenſis, an alterius, incertum)

tum) qvi Bucolicos * Poetas collectos & in unum conjunctos volumen (à se, an ab alio non dicit) testatur hoc disticho:

Βωκολικαὶ Μοῖσαι σποράδες πόκα, νῦν θ' ἅμα πᾶσαι
Ἐντὶ μιᾶς μάνδρας, ἐντὶ μιᾶς ἀγέλας.

Huic disticho perperam sine ulla distinctione Aldus conjunxit tetrastichon Theocriti de se, qvod incipit ἄλλος ὁ Χῖος, itaqve Gyraldus hoc non observans existimavit se de patria Theocriti in Artemidori etiam Epigrammate legere, qvod alibi in Theocriti tetrasticho legerat. Hoc itaqve est illud Artemidori Epigramma, qvod ubi exstet, nescire se fatetur Colomesius ad Gyraldum p. 150.

IX. *Catalogus ** Scriptorum in Scholiis Græcis ad Theocritum allegatorum, ex editione Oxo- niensi* A. 1699.

Αἰσχύλος p. 34.69.143.
Ἀλέξανδρος ὁ Μυώδιος 26.83.109. 121.
Ἄλκιμος 15.
Ἀλκμὰν 81.
Ἀλκαῖος 117.
Ἀντίγονος 109.
Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος 111.165.170.
Ἀπολλόδωρος 13.34.144.
Ἄρατος 24.61.92.
Ἀρίσταρχος 143.
Ἀρίσιππος 2.
Ἀριστείδης 211.
Ἀριστοτέλης 8.28.32.36.51.59.78. 104.109.120.121.165.188.
Ἀριστοφάνης 1.12.26.31.47.72.76. 87.
Ἀριστόδημος ὁ Θηβαῖος 115.
Ἀρχίλοχος 36.66.
Ἀσκληπιάδης (Myrleanus Grammaticus) 3.24.40.83.84.
Δεινίας 170.
Δημήτριος 15.81.122.144.
Διοκλῆς 117.

Διο-

* Dan. Heinsius existimat Theocriti Bucolica primum separatim fuisse à Grammaticis vulgata & à veteribus lecta, deinde cum aliis Theocriti Idylliis & scriptis conjuncta; Deniqve permixta fuisse aliis Poetis Bucolicis, neqve omnia videri Theocritum auctorem habere, qvæ sub ejus nomine hodie leguntur.

** Idyll. α'. p. 1 β'. p. 29. γ'. p. 48 δ'. p. 58. ε'. p. 70. ς'. p. 92. ζ'. p. 99. η'. p. 124. θ'. p. 135. ι'. p. 140. ια'. p. 150. ιβ'. p. 159. ιγ'. p. 164. ιδ'. p. 174. ιε'. p. 182. ις'. p. 197. ιζ'. p. 206.

Διονυσιόδωρος 73. Δίφιλος 140.
Ἑλλάνικος 201. Ἐπαφρόδιτος 23.
Ἐπιμενίδης 52. Ἑρμησιάναξ 131.
Εὐελπίδης 30. 47. 93. 115. 122.
Εὐφορίων 165. Ζηνόδοτος 71.
Ἡρόδοτος 106. 165. 171. 204.
Ἡσίοδος 3. 7. 12. 22. 64. 84. 110. 158. 201. Θεόπομπος 81. 200.
Θεόφραστος 13. 23. 36. 64. 73. 82. 83.
Θουκυδίδης 203. Ἰάσων 211.
Καλλίμαχος 26. 32. 45. 61. 98. 105. 109. 127. 150. 167. 171.
Καρύστιος ὁ Περγαμηνός 167.
Κλέανδρος 73. Κλείταρχος 37.
Κρατίνας 36.
Κρατῖνος 61. 151. 155.
Λύκιος 112.
Μένανδρος 22. 30. 33. 38.
Μνασέας 15. 73. Μύνατος 41. 120.
Νεοπτόλεμος 13.
Νίκανδρος 73. 83. 140. 170.
Νικάνωρ ὁ Κῷος 101.
Νυμφόδωρος 16. 73.
Ὅμηρος 1. 8 9. 14. 20. 21. 25. 26. 27. 32. 37. 43. 44. 50. 51. 52. 55. 60. 67. 71. 73. 84. 93. 95. 99. 101. 102. 104. 105. 106. 107. 110. 114. 117. 125. 127. 128. 130. 132. 135. 137. 141. 152. 160. 165. 186. 190. 195.
Ὄνατος 170. an Μύνατος?
Ὀππιανός 73.
Πίνδαρος 2. 30. 32. 72. 115. 202.
Πλάτων 15. 175. Πραξίλας 81.
Πυθαγόρας 175.
Πύῤῥος ἐρυθραῖος ἢ Λέσβιος μελῶν ποιητής 64. Σαπφώ 154.
Σιμωνίδης 15. 162. 195. 199. 200.
Σοφοκλῆς 69. 111. Σωκράτης 165.
Σώπατρος ἐν τῷ περὶ ἄρκτων 23.
Σωσίβιος 82. Σωσίθεος 134.
Σώστρατος 96. Σώφρων 29. 31.
Τιμοσθένης 167. Τληπόλεμος 122.
Φανίας 120. Φιλητᾶς 101.
Φιλόξενος 150. Φιλοστέφανος 72.
Φιλόστρατος 73. Χρύσιππος 71.

X. BION Smyrnæus ex opidulo Phloſſa, (Svid. in Θεόκριτος,) Poëta alter Bucolicus celeberrimus, cujus mortem ſvaviſſimo carmine luxit Moſchus, ejus æqvalis & ſuperſtes. Hinc de ætate qvoqve Bionis conſtat, Moſchus * enim Ariſtarchi diſcipulus, teſte Svida, fuit. At Ariſtarchus floruit temporibus Ptolemæi Philometoris circa Olymp. CL. teſtibus eodem Svida atqve Euſebio. Ex Poematibus Bionis Doricè ſcriptis ſuperſunt hæc pauca, lectu ſane jucunda:

1. Ἐπιτάφιος Ἀδώνιδος. *Carmen in Adonidis funere*, qvod Theocrito in MSS. tribui teſtatur Fulvius Urſinus, ac inter Theocritea Al-

* Longapetræus Gallicus Bionis & Moſchi Metaphraſtes, utrumqve putat Theocriti æqvalem, argumentis uſus non plane invictis. Itaqve malui in Svidæ teſtimonio acqvieſcere.

dus ediderat, præter *Gambaram, Vulcanium, Withfordum* eleganti carmine latino reddidit *Tan. Faber* T. 1. Epistolar. p. 253. seq.

2. Fragmentum qvod incipit Ἰξευτὰς ἔτι κῶρος &c. Ex Stobæi serm. LXII p. 267. cum Metaphrasi Grotii. Ubi & alterum fragmentum septem versuum sub ejusdem Bionis nomine legitur, qvod incipit: Ἄμερε Κυπρογένεια &c. & à Fulvio Ursino Heinsioqve est prætermissum.

3. Aliud, Ἁμεγάλα μοι Κύπρις &c. Ex Stobæi serm. LXI. pag. 245.

4. Aliud Ταὶ Μοῖσαι τὸν ἔρωτα &c. id. p. 241.

5. Ἐπιθαλάμιος Ἀχιλλέως καὶ Δηιδαμείας, *in Nuptiis Achillis & Deidamiæ Carmen*, qvod è duobus MSS. primus edidit sed postrema parte mutilum Fulvius Ursinus, post carmina novem fœminarum p. 240. Confer notas p. 350. & Gambaræ Metaphrasin. p. 361. Exstat & Græce in Theocrito Heinsii p. 205. edit. in 4.

6. Fragmentum Εἴ μοι καλὰ πέλει τὰ μελύδρια &c. Ex Stobæi serm. LVI. p. 223. edit. Grotii, qvo in loco & alium Bionis versum servavit Stobæus:

> Οὐκ εἰδ' οὐδ' ἐπέοικεν ἃ μὴ μάθομες πονέεσθαι
> *Hæc, quæ non didici, nunc tandem discere serum est.*

6. Aliud fragmentum, Ἕσπερος ὦ Μήρσων &c. Ex eclogis Stobæi Physicis p. 147. edit. Grotii. Idem fragmentum è codice Stobæi Farnesiano publicavit Fulvius Ursinus p. 239.

7. Aliud: Ἀμφασία τὸν Φοῖβον ἕλεν &c. Ex iisdem eclogis p. 133. Ita autem legendum monuit Theodorus Canterus lib. 1. Var. lect. c. 20. non ut alii ediderunt: Ἀμφαχία ἢ Βίαν ἕλε, vel ut Ursinus p. 246. vulgavit τὸ βίον ἕλεν.

8. Aliud: Μοίσας ἔρως καλέοι &c. ex iisdem Eclogis p. 149.

9. Aliud: Ὄλβιοι οἱ φιλέοντες &c. ex Stobæi serm. LXI. p. 247. edit. Grotii, ubi *incerto* tribuitur, sed Bioni vindicavit Ursinus è MS. Codice.

10. Aliud: Ἕσπερε τᾶς ἐρατᾶς &c. ex Stobæo, eodem loco. Ab aliis Moscho tribuitur, at Bioni adscribit præter margines Stobæi Arsenius, Monembasiæ Episcopus, in Apopthegmatis.

11. Aliud: Αὐτὰρ ἐγὼ βασεῦμαι ἐμὰν ὁδὸν &c. Ex Stobæi serm. CIX. p. 463. edit. Grotii.

12. Aliud, Οὐκ αλὸν ὦ φίλε &c. Itemqve illud ἐκ θαμινῆς ῥοθαμιγγος, ex Stobæi ferm. XXIX. p. 131.

13. Aliud, Μηδ' λίπῃς μ' ἀγέραςον &c. ex Stobæi ferm. 41. pag. 163. qvi ferm. pag. 269. etiam hunc Bionis verfum operi fuo intexuit:

Μορφὰ θηλυτέρῃσι πέλει καλὸν, ἀνέρι δ' ἀλκά.
Forma bonum muliebre, vigor roburque virile.

Hæc Bionis, ut Mofchi qvoqve λείψανα poft *H. Stephanum* in luculenta editione Græcorū Poetarum principum Parif. 1566 fol diligentius collegit *Fulvius Urfinus*, ediditqve Græce cum notis ad calcem carminum novem illuftrium fœminarum Antvverp. 1568. 8. fubjecta Metaphrafi ligata latina, qva Bionem ac Mofchum donavit *Laurentius Gambara* Brixianus. Ab eo tempore cum Theocrito edidit Græce & latine *H. Stephanus* A. 1579. forma minore: & addita verfione profaria femel atqve iterum *Joh. Crifpinus*, *Commelinus & Dan. Heinfius* Exhibet etiam Bionem & Mofchum in Poetis minoribus *Radulphus Wintertonus* Cantabrig. 1652. 1661. 8. Exftant præterea in Corpore Poetarum Græcorum Heroicorum Græco-latino *Jac. Lectii* Genev. 1606. fol. Latino carmine reddidiffe H. Stephanum jam A. 155. Parif. 8. lego in Hendreichii Pandectis Brandenburgicis, illam ἔκδοσιν ego non vidi. At *Bonaventuræ Vulcanii* clara eft induftria, qvi cum Callimacho fuo Bionem ac Mofchum dedit, & felici carmine latino notisqve illuftravit Anno 1584. Antvverpiæ apud Plantinum. Valde qvoqve me affecit *Dav. Whitfordus*, qvi Mufæi carmen de Herone & Leandro, Bionis & Mofchi Idyllia, felecta Idyllia Theocriti, & locum ex Iliados M. v. 310. feq. nitide edi curavit, ornata elegantibus imaginibus in æs incifis, fed longe elegantiore poetica Metaphrafi illuftrata Lond. 1659 4. Deniqve Gallico carmine Bionem & Mofchum reddidit *Longapetræus* & cum notis edidit Parif. 1686. 12. Confer Acta Er. T. 1. fupplementi p. 99.

XI. Fuere & alii Biones, de qvibus viri docti ad Laertium IV. 58. Bioneos fermones pro Satyricis dixit Horatius à Bione Boryfthenite, de qvo, uti de Smyrnæo qvoqve noftro, vide è recentioribus, fi placet, præftantiffimum Bælium in Lexico. Bion Proconnefius fuit ille Theognidis æqvalis, cujus meminit Plutarchus lib. de auditione. Bion Rhetor videtur allegari ab Agathia lib. 2. Bionem Solenfem refpicit Plutarchus Thefeo, Hiftoricum appellans. Forte Bionem Democri-

 tum

tum laudat Plinius cum utitur ejus libro περὶ δυνάμεων sive de virtutibus herbarum, indice libri XXVIII. Bion Rhodius in Simmiæ (de qvo infra) πελέκει memoratur. De Bione Tragico dixi lib. 2. cap. 19.

XII. MOSCHUS Syracusanus, qvem nonnulli cum Theocrito confuderunt, ut supra * ex auctore vitæ Theocriti annotavi, ab eo haud dubie diversus fuit, cum Theocriti civis sui meminerit in Epitaphio Bionis v. 99. ἐν Συρακοσίοισι Θεόκριτος. Distinguit etiam Servius, notans, qvod Virgilius voluerit Theocritum imitari Syracusanũ *meliorem Moscho & cæteris, qvi Bucolica scripserunt.* Longe etiam post vixit Moschus sub Ptolemæo Philometore, ut ex Suidæ ** testimonio constat, qvi eum docet fuisse discipulum Aristarchi Grammatici, Grammaticum & ipsum. Idyllia ejus Theocriteis jam pridem intermixta fuerunt ab eo, qvi Bucolicorum Poetarum corpus temporibus Artemidori Grammatici collegerat, sed separata studio virorum, doctorum, H. Stephani maxime Fulviiqve Ursini, licet non plane certum est adhuc, illane omnia qvæ sub Theocriti nomine hodie leguntur (ut Idyllium XX. & XXVIII.) illius an potius Moschi sint, & vicissim nihil ne ex his, qvæ Moscho adscripserunt viri docti, ad Theocritum auctorem sit referendum. Qvæ vero Moschi nomine hodie leguntur, hæc sunt venerem & amores spirantia:

1. Ἔρως δραπέτης *Amor fugitivus.* Vertit Carmine præter Gambaram, Vulcanium, Metkerkum, Whitfordum, Politianus T. 2. Opp. p. 341. Vide & Stobæi florileg. serm. LXII. p. 255. cum Metaphrasi Grotii.

2. Εὐρώπη, ad qvod Idyllion referendus Casaubonus cap. 22. lect. Theocritic. In duobus Codicibus MSS. diserte tribui Moscho, testatur Fulvius Ursinus p. 352. licet inter Throcritea olim editum, & inter Moschi Idyllia prætermissum nuper est à Gallico Metaphraste Longapetræo.

3. Ἐπιτάφιος Βίωνος (βουκόλου ἐρωτικοῦ) Carmen in funere Bionis, de qvo jam dixi, Poetæ Bucolici.

4. Μεγάρα, *Megara* uxor Herculis.

5.

* Supra §. 1. nota b.

** Suidæ verba sunt: Μόσχος Συρακούσιος Γραμματικὸς, Ἀριστάρχου γνώριμος· οὗτός ἐστιν ὁ δεύτερος ποιητὴς μετὰ Θεόκριτον τὸν τῶν βουκολικῶν δραμάτων ποιητήν. Ἔγραψε καὶ αὐτὸς βουκολικά.

5. Fragmentum, qvod incipit: Τὰν ἅλα τὰν γλαυκὰν &c. ex Stobæi ſermone LVII. p. 229. Grotii.

6. Aliud: Ἤρα Πὰν Ἀχῶς τᾶς γείτονος, &c. ex Stobæi ſermone LXI. p. 247.

7. Aliud. Ἀλφειὸς μετὰ Πίσαν &c. ex Stobæi ſermone LXII. pag. 265.

8. Epigramma Hexaſtichon εἰς ἔρωτα ἀροτριῶντα *in Amorem arantem*, ex Anthologiæ lib. IV. c. 12. p. 409.

Editiones & interpretes Moſchi vide, ſi lubet, paulo ante in Bione, neq; enim, illis qvod addam, habeo, niſi qvod *Adolphus Metkerckus* Burgenſis Metaphraſi latina poetica & notis Moſchum illuſtravit, ac cum Bione edidit Brugis 1565. 4.

XIII. Fuerunt & alii Moſchi (1) Antiqviſſimus Sidonius Phyſiologus & Hiſtoricus (licet hos diſtingvit doctiſſ. Seldenus) de qvo dixi lib. 1. c. 28 §. 4. Moſchus Epicuro antiqvior, cui & Cleandro amicis ſuis Gaſtrologiam dicavit Archeſtratus opſodædalus teſte Athenæo. VII. p. 278. (3) Moſchus Citharoedus, de qvo Suidas (4) Mochus ſive Moſchus Medicus, cujus mentio apud Galenum 1. de compoſit. Medicament. (5) Johannes Moſchus, qvi vixit circa Annum Chriſti 630. ſcripſitqve Vitas Patrum, ſive Pratum ſpirituale Græce libris X. (5) Demetrius Moſchus diu poſt clarus, cujus de Helena & Alexandro carmen græce editum eſt Pariſiis cum latina verſione 4.

Prætereo recentem Seculi XVII. ſcriptorem Franciſcum Moſchum Nivellenſem, de qvo Valerius Andreas in Bibliotheca Belgica & in Athenis Belgicis Franciſcus Svveertius.

XIV. SIMMIAS à Parthenio c. 33. Eroticon, Hephæſtione, Athenæo, aliisqve Rhodius recte appellatur. Suidas: Σιμμίας Ῥόδιος Γραμματικὸς ἔγραψε γλώσσας βιβλία γ' ποιήματα διάφορα βιβλία δ'. Qvæ ſeqvuntur apud Suidam, ad Simonidem Amorginum vetuſtiſſimum Jambographum non ad Simmiam ſpectant, ut notarunt Jonſius p. 23. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. & Voſſius de Poetis Græcis p. 59. Itaqve emendandum qvod idem Jonſius p. 15. ex loco mutilo vel confuſo Suidæ Simmiam patria Samium fuiſſe contendit, de Simonide enim accipienda ſunt verba: καὶ ἦν ἐξ ἀρχῆς Σάμιος. ἐν δὲ τῷ ἀποικισμῷ τῆς Ἀμοργοῦ* ἐτά-

* De Simonide hoc Amorgino & aliis hujus nominis dixi lib. 2. c. 15. ut de Amorgo Samiorum Colonia præter Holſtenium ad Steph. conſules Laur. Begeri ſpicilegium Antiqvitatis p. 10. 11. & Harduinum in numis divitatum illuſtratis p. 3. At de Simmia Thebano & Syracuſano lib. 2. c. 23. §. 42.

ἐστάλη καὶ αὐτὸς ἡγεμὼν ἀπὸ Σαμίων, ἔκτισε δὲ Ἀμοργὸν εἰς γ´ πόλεις Μινῴαν, Αἰγιαλὸν, Ἀρκεσίμην, γέγονε δὲ μετὰ υϛ´ * ἔτη τῶν Τρωικῶν. Ἔγραψε κατά τινας πρῶτος Ἰάμβους καὶ ἄλλα διάφορα, Ἀρχαιολογίαν τε τῶν Σαμίων. De ætate Simmiæ nihil magis constat, qvam antiqviorem ipsum fuisse non modo MeleagroGadareno, qvi inter eos, è qvibusCoronamEpigrammatum Græcorum circa Olymp. CLXX. collegit, Simmiæ meminit,

Σμυρναίου τε κλάδους Νικαινέτου ἠδὲ Φαέννου
τέρμινθον, βρωτὴν δ᾽ ἀχράδα Σιμμίεω.

Sed & juniorem Simmia fuisse Philicum Corcyræum, Theocriti æqvalem, Tragicumq; ex iis, qvi Ptolemæi Philadelphi ætate circa Olymp. CXX. sub Plejadis nomine clarebant, testatur Hephæstio in Enchiridio p. 31. ubi de Choriambico Hexametro agens cum dixisset Philicum ejus sibi inventionem tanqvam auctori tribuere, ψεύδεται δὲ, inqvit, πρὸ γὰρ αὐτοῦ Σιμμίας ὁ Ῥόδιος ἐχρήσατο ἐν πελέκει. Ex ejus poematis, qvorum nonnulla allegat Hephæstio p. 26. 35. 53. & Athenæus XI. p. 491. à qvo laudatur Simmiæ Γοργώ, pauci ad ad nos pervenerunt griphi sive difficiles lusus:

1. Ὠοι *Ovium* sive Carmen, Ovi figura, memoratum eidem Hephæstioni p. 56. Ταύτης δὲ τῆς ἰδέας ἐστὶ τὸ ᾠὸν τοῦ Σιμμίου καὶ ἄλλα παίγνια Confer p. 168.

2. Πτέρυγες. *Alæ* sive carmen binas alas referens. Hasce Alas & bipennem Simmiæ allegat Hephæstio p. 31.

Illustravit præter Salmasium *Fortunius Licetus* Encyclopædia qvam vocat, ad alas Divini amoris à Simmia compactas. Patav. 1640. 4.

3. Πέλεκυς *bipennis*, sive carmen figuræ securis ἀμφιτόμου (qvalē passim memorant veteres, ut Apolloni⁹ 1. Argonaut. v. 8.) In hoc poematio post primū versum legendus est ultim⁹, post secundū penultim⁹. atq; ita deinceps Similiter etiā in Ovo. Sed in Alis aliter se rem habere contendit Salmasi⁹, contra auctoritatē Hephæstionis, ut existimo, & ut ipse Salmasius fatetur, utriusq; Scholiastæ Græci, tum illius, cujus scholion breve editum est, tum inediti *Holoboli* Rhetoris. Erudita in hos gri-

** Hoc est annis post Trojam captam 406 adeoq; biennio ante primam Olympiadem. At Jonsius p. 23. habet 506. quasi legeretur apud Suidam φϛ´, ut incidat ætas in Olymp. XXVI.

griphos Claudii *Salmasii* commentaria prodierunt Paris. 1616. 4. atqve iterum in Museo Philologico Historico secundo Viri Clariss. Thom. Crenii Lugd. Bat. 1700. 8. Ante Salmasium hos Simmiæ difficiles lusus illustraverat *Claudius Auberius* Triumvirianus, cujus versio & commentarius legitur in editionibus Theocriti Crispinianis: Versio etiam in utraqve Heinsiana. Ovum aggressus qvoq; emendare *Josephus Scaliger*, sed infeliciter, qvia ordo legendi viro docto non suboluit. In bipenni Salmasius suppositum non dubitat versum, qvem editiones manubrii loco exhibent: τ̃ Βίων κλυτοῖς ἦσε Θεοῖς ὃς εὗρε Ῥοδοῖ μεγαῶς πλύτροπα μῆνος μίτρα μολπᾶς. Simmiam enim de industria πέλεκκον sive στελεὸν omisisse, qvoniam, qvæ Diis dicabantur arma & instrumenta, moris erat prius mutilare, ne in usus hominum cedere possent. Vide Hesych. in κατηγίσας.

XV. DOSIADAS qvando vixerit, non constat: neq; admodum refert multa notasse de viro, qvi nihil aliud posteris reliqvit, qvam unum vel alterum γρῖφο sive poemation misera (ut vere Lucianus (a)) hoc est obscurissima compositum dictione, veluti lectoribus, qvoscunqve nacturum se ausus est sperare, crucem fixurus. Patria fuisse Rhodium colligunt viri docti ex his verbis Scholii Græci ad ovum Simmiæ: Βησαντίνου (b) Ῥοδίου ὠὸν ἢ Δωσιάδα ἢ Σιμμίου, ἀμφότεροι γὰρ Ῥόδιοι. Superest hujus Dosiadæ Βωμὸς Luciano memoratus, sive poemation aræ figuram, non cubicam, sed qvales vetustiores aras Jonicas præsertim testatur fuisse Nicomachus Gerasenus (c) ἀνισόπλευρον referens versibus XXVII. qvorum postremus est: Δωσιάδα Βωμὸς ἐν Μούσαις ἔστασεν ἐν γᾷ. Incipit à versu εἰλός ἄ με λιβρὸς ἱρᾶν. Hanc aram è codice Palatino Anthologiæ descripserat *Claudius Salmasius* & cum *Jos. Scaligero* communicaverat, qvi ei interpretationem suam & castigationes in Epistola transmisit, qvæ legitur inter Epistolas Scaligeri CCXLVIII. & in ejus Opusculis posthumis (d) Paris. 1610. 4. p. 469. Deinde Salmasius ipse cum ver-

(a) Lucianus Lexiphane T. 1 p. 839. Τὰ δὲ σὰ ὡς πεζὰ μέτροις παραβάλλειν· καθάπερ ὁ Δωσιάδα βωμὸς ἂν εἴη, καὶ τοῦ Λυκόφρονος Ἀλεξάνδρα, καὶ εἴ τις ἔτι τούτων τὴν φωνὴν κακοδαιμονέστερος.

(b) Hujus, ni fallor, Bisantini Epigramma legitur lib. 1. Anthologiæ c. 42. p. 91. Occurrit & ejus nomen in marginibus Stobæi Serm CXV.

(c) Nicomachus Gerasenus lib. 2 Arithmeticæ p. 55. seq. Boethius II. 25. Arithmet. Theo Smyrnæus p 66. οἱ δὲ πάσας ἀνίσους τὰς πλευρὰς ἀνισάκις ἄνισοι ἀνισάκις, βωμίσκοι καλοῦνται. Confer Pappum lib. VII. proposit. 135.

(d) Hæc

verſione ſua & erudito commentario aram iſtam edidit, aliisqve hujus generis poematiis adjunxit. Pariſ. 1619. 4. Hic ſæpe diſcedit à Scaligeri ſententia, & ſubinde provocat ad ſcholia græca ſive gloſſas veteres, qvas ex MS. codice optandum erat integras ſimul ediđiſſe. Salmaſii commentarius recuſus eſt in Muſeo Philologico & Hiſtorico ſecundo Tho. Crenii. *Fortunius* vero *Licetus* in Encyclopædia ad Aram Myſticam Nonarii Terrigenæ Anonymi Vetuſtiſſimi. Patav. 1630. 4. poſtqvam in medium attuliſſet & oppugnaſſet expoſitiones qvas dixi Scaligeri & Salmaſii, retuliſſetqve *Bartholomæi Soveri, Felicis Oſii, & Bartholomæi Vecchii* interpretationes, ipſe negat hanc aram eſſe Doſiadæ, qvod Lucianus tantum βωμὸν non βωμοὺς ab eo ſcriptos memorat, difficilemqve ſeſſe teſtatur: cum altera ara (de qva mox) ſit difficilior, adeoq; Doſiada dignior, & in Codice Palatino habuerit ſubſcriptum verſum, Δωσιάδα βωμὸς ὃν Μώσαις ἔστασεν ἐν γᾷ. Sed hunc verſum Salmaſius haut dubie auctoritate *Holoboli* Rhetoris (qvi Scholiis Græcis utramq; aram illuſtravit) vindicat priori aræ, cui etiam longe melius, qvam poſteriori convenit. Deinde Luciani locus non magis huic, qvam alteri obſtat aræ, cum utraqve Griphum contineat ſatis difficilem. Neqve illas facile conjecturas ſuas lectori probabit Licetus, qva vel Gaditanum aliqvem vel Pythagoricum facit auctorem, Simmiamve. Nec deniqve interpretationem, præcipue qva verſum 15. Εἰνάς μ' ἔτευξε γηγῶνής exponit non de novem Muſis, ſed de neſcio qvo Nonario Terrigena Poeta, poematii Auctore p. 139. ſeq.

XVI. Præter hanc altera qvoqve Ara exſtat & in Theocriti editionibus legitur, qvæ incipit εἱμάρ(ενός με στήτας, verſibus XVIII. Hanc in Romana Theocriti editione A. 1516. 8. primus edidit *Zach. Calliergus* admodum corruptam, ſine titulo. In editione Theocriti Veneta A. 1543. ex Officina Farrea, Meurſius III. 17. Attic. lection. legit hæc verba ſub initium Græci ad illud poemation ſcholiaſtæ, qvi in aliis Poetæ editionibus deſideratur: ὁ διὰ τῶν μέτρων οὑτοσὶ βωμὸς Ωδιάδου τινὸς εὕρημα. Unde ipſe Δωσιάδου nomen recte rereſtituit, ſed minus firmiter inde collegit, hujus qvoqve Aræ Doſiadam eſſe auctorem, cum Græca verba ita exponi poſſint, ut Doſiades pro inventore hujus ſcribendi generis, non pro auctore ipſius aræ habeatur. Facile tamen ad vocabulum οὑτοσὶ credo, Doſiadam Scriptori ſcholii pro auctore habitum, de cætero æqve ac nobis obſcu-

(*d*) Hæc editio recuſa Francof. 1664. 8. itaqve fallitur Tho. Crenius in Muſeo Philologico & Hiſtorico T. 2. p. 184.

scurum fuisse, qvoniam ait Δωσιάδα τινός. Latina hujus aræ interpretatio, qvæ in Crispinianis & Heinsianis Theocriti editionibus legitur, est *Joh. Aurati*, emendatationes *Guil. Canteri*, etsi neutra probantur Salmasio. In omnia qvoqve alia abit *Hugo Grotius*, qvi aram illam interpretatus est p. 67. ad Aratum. Viginti fere annis post prodiit *Claudi Salmasii* expositio & commentarius Parisiis A. 1619. 4. editus, & in secundo Museo Tho. Crenii nuper recusus. Neq; hæc satisfecit *Is. Vossio* ad Melæ II. 7. p. 214. ubi aliam meliorem attulit interpretationem, & in Salmasii expositione tum ad hanc aram, tum ad reliqva cum hac edita poematia, negat *esse quicquam quod alicujus sit momenti, quod non hauserit ex scholiis Holoboli Rhetoris, quem totum*, ut ait, *descripsit, nulla tamen ullibi facta ejus mentione. Geminum istorum scholiorum nactus sum exemplar, alterum Sylburgii, al[illegible] Commelini manu descriptum. Sed & tertium communicavit Lucas Langerm[illegible], juvenis inprimis eruditus & de nobis optime meritus, depromptum ex eodem illo codice, quo usus est Salmasius, quo & Anthologia Græcorum Epigrammatum continebatur. Verum nihil hic ipsi profuit Holobolus, quoniam eum non intellexit.* Sane verum est Holoboli nominetenus Salmasium haud meminisse. At passim laudat Græce scholia, ex iisq; profecisse se fatetur, qvin ipsa illorũ verba non raro adscribit. Exstat & *Fortunii Liceti* Encyclopædia, ut vocat, sive Comentarius in præsentẽ aram, qvam Dosiadæ sine controversia tribuendã putet, licet Salmasius nec Dosiadæ esse putet, nec Theocriti, nec Simiæ. Prodiit Liceti libellus Paris. 1637. 4. qvemadmodum comentarium in Aram Pythiam Latini Poetæ Publilii Optatiani Porphyrii publicavit Patavii 1633. 4. in qvo varia exempla recenset ejusmodi altarium Poeticorum sua & aliena congessit p. 41. sq. & p. 61 seq. utramqve item Dosiadæ aram cum explicatione latina exhibuit.

XVII. Fuit & Dosiadas qvidam è qvo de Lesbiorum sacrificiis nonnihil affert Clemens Alex. p. 20. protreptici, & ex eo Eusebius IV. 16. præparat. tum Dosiades (Δωσιάδας) cujus qvartam Κρητικῶν laudat Athenæus IV. p. 143. & VI. p. 264. Idem opus respiciunt Dosiadem laudantes, ubi de Creta agunt, Plinius IV. 12. Hist. & Solinus c 11. tum Diodorus Siculus lib. V. professus se in rebus Cretensium jam Epimenidi, jam Dosiadæ, jam Sosicrati ac Laosthenidæ accedere. Forte non erraverim, si hunc existimem esse illum ipsum Dosiadam Cretensem, qvem Epimenidis ex qvorundam sententia parentem memorat Laertius. Eundem tamen, vel Simmia antiqviorem auctorem aræ alterius vel utriusqve fuisse, non temere affirmaverim.

XVIII. Paucis qvoqve hoc loco memoranda est duplex Inscriptio vetus græca, ab eodem Salmasio cum Dosiadæ & aliorum παιγνίοις illustrata, versione & doctissimo commentario, qvem Crenius in Museo secundo, ut jam dixi, prelis nuper iterum subjecit. Prima illarum versibus XXIX. Hexametris constans continet Consecrationem templi in agro Herodis (non Regis, ut visum Casaubono, sed Attici Rhetoris) Triopio factam. Hanc in opere Inscriptionum primus Janus Gruterus p. XXVII. ediderat, deinde Isaacus Casaubonus emendavit & versione ac notis illustratam dedit ad calcem commentarii de Satyrica Poesi Paris. 1609. 8. Tho. Crenius iterum cum Casauboni commentario de Satyrica poesi curavit recudi in Museo Philologico & Historico primo Lugd. Bat. 1699. 8. Post Casaubonum felicius expedivit Salmasius, qvi alteram qvoqve inscriptionem addidit [illegible]o-suitqve, descriptam Romæ & allatam inde à Jac. Sirmondo, qv[illegible]si-bus Hexametris LIX continetur Dedicatio statuæ Regillæ (qvæ Herodis Attici conjux fuit) factæ à nescio qvo Marcello.

CAPUT XVIII.

De ARATO Solensi & ERATOSTHENE Cyrenæo.

De Arato ejusque vita & ætate. 1. *Phænomena & Diosemia hujus Poetæ.* 2. *Interpretes deperditi.* 3. *Hipparchi & Achillis Tatii scripta quæ exstant, Aratum illustrantia: Leontius de Aratea Sphæra, & Scholia Græca edita atq; inedita in Aratum* 4. *Ciceronis, Germanici & Avieni Metaphrases latinæ quæ exstant, & aliorum deperdita.* 5 *Recentium Metaphrases poeticæ variis lingvis.* 6 *Editiones Arati Græcæ Scholiis Græcis sive ornatæ sive destitutæ.* 7. *Maximi Planudis assumenta, & Criticorum audacia in Arato interpolando ibid Editiones Græco-latinæ, & Hugonis Grotii Syntagma Arateorum.* 8. *Scripta Arati deperdita.* 9. *Arati nomen prima longa & media brevi. Plures hoc nomine* 10. *In-*

Index scriptorum in Leontii Sphæra, Scholiis ad Aratum, Hipparcho, Eratosthene & Scholiaste Germanici allegatorum. 11. *De Eratosthene Cyrenæo.* 12. *Ejus Catasterismi, & Commentarius inchoatus in Aratum, Eratostheni falso tributus.* 13. *Scriptorum perditorum Eratosthenis plenior notitia.* 14.

ARATUS Athenodori & Letophilæ F. Solensis è Solis Ciliciæ civitate fuit, ut Callimachus, Strabo & alii testantur, vel ut Asclepiadi Myrleano (*a*) visum, Tarsensis. Audivit Menecratem Ephesium Grammaticum & Philosophos Timonem (confer Laertium IX. 113.) ac Menedemum (*b*) Dionysium Heracleotem (*c*) Perseumqve Stoicum, eundem, cui Acro Corinthum ab Antigono Gonata commissam tradit Athenæus IV. p. 162. & qvem cum Antigono fuisse constat è variis Laertii locis. Hunc in Macedoniam ab Antigono forte Athenis arcessitum comitatus, Regi & ipse (poemate fortassis oblato) in nuptiis (*d*) cum Phila Seleuci Nicatoris filia celebratis innotuit, & gratia ejus inita reliqvum vitæ tempus apud illum vixit. Regnare cœpit in Macedonia Antigonus Olymp. CXXV. 2. ante Christum 278. & præfuit per annos XXXIV. (*e*) unde de Arati qvoq; ætate constat,

 qvem

(*a*) Rev. D. Joh Andreas Schmidius diss. de Arato Jenæ 1685. has duas sententias ita conciliat, ut Tarsensis idem sit, qvod Cilix, Ciliciam enim Tarsum vocatam teste Josepho. Sed Asclepiades Myleanus libro XI. de Grammaticis apud auctorem vitæ Arati à P. Victorio & Petavio editæ sic Tarsensem dixit Aratum, ut Solensem negaret. *Ταρσέα φησὶν αὐτὸν γεγονέναι ἀλλ' ꙋ Σολέα.* Et Josephus lib. 1. Antiqv. cap. 7. innuit antiqvissimum hoc fuisse Ciliciæ nomen *Θαρσὸς* à Tharso Japheti filio, qvod Asclepiadis ætate pridem exoleverat. Scholiastes Luciani T. 1. p. 17. ad illud. p. 400. *ꙋ κατὰ Σολεάς*) *Σολεὺς μὲν γὰρ Ἄρατος ὢν Ἑλληνικῇ παιδείᾳ τοσοῦτον διήνεγκε, ὥστε τὰ Φαινόμενα Ἑλλάδι φωνῇ γράψας ἐθαυμάσθη.*

(*b*) Svidas in *Ἄρατος.*

(*c*) Vita Arati, qvam nonnulli tribuunt perperam Leontio Mechanico, græcis scholiis in Poetam præfixa, in qva mater Arati vocatur *Δηνοδώρα* (non *Δητοφίλα*, ut in altero vitæ scriptore) & pater ipsius ab aliqvibus traditur dictus Mnaseas.

(*d*) Ibid. *Σχολάσας δὲ ὁ Ἄρατος Περσαίῳ τῷ φιλοσόφῳ Ἀθήνησι καὶ συνελθὼν αὐτῷ εἰς Μακεδονίαν μεταπεμφθέντι ὑπ' Ἀντιγόνου καὶ παρελθὼν εἰς τὸν Ἀντιγόνου καὶ Φίλας* (male *φιλίας* habent qvædam edit. *Φίλα* vocabatur enim conjux Demetrii Poliorcetæ Diodor. Sic. XIX T. 2 p. 701. & XX. p. 819.) *γάμον καὶ εὐδοκιμήσας τὸ λοιπὸν τοῦ χρόνου διέτριψεν ἐκεῖσε.*

(*e*) Vide Clariss. Dodwelli diss. de Dicæarcho §. 19.

qvem professione Medicum fuisse auctores vitæ referunt, Grammaticum ac Poetam scripta testantur. Sed & Mathematicum Aristhoterum ex qvorundam sententia audivit, ut legas in vita græcis scholiis præmissa, qvamvis Cicero lib. 1. de oratore, *constat*, inqvit, *inter doctos, hominem ignarum Astrologiæ ornatissimis atque optimis versibus Aratum de cælo & stellis scripsisse.* Fratres habuit Myrin, cui superstes fuit & defuncto epicedium composuit, Calondam & Athenodorum qvi primus Zoilo Homeromastigi scriptis se opposuit. Amores Arati perstringit Theocritus Idyllio VII. (f) Apud Antigonum Regem obiisse tradit Svidas atqve adeo in Macedonia: Cenotaphium itaq; ei excitatum sit in patria, vel mortui cadaver in patriam fuerit delatum, si verum est, qvod vita inedita apud Is. Vossium p. 68. ad Melam, affirmat sepultum Solis: Sed & Mela lib. 1. c. 13. juxta Solos in parvo tumulo Arati poetæ suo adhuc tempore exstitisse narrat monumentum: *ideo*, inqvit, *referendum, quia ignotum quam ob causam jacta in id saxa dissiliunt.* Hinc portentosum Arati sepulchrum dixit Politianus in Nutricia. Confer Leopardum II. 18. Arati effigiem in numis Solensium sive Pompejopolitanorum observare sibi visi sunt viri docti, ut vides ap. Gronovium T. 3. thesauri Antiqu. Græcar. tabula d. Vide & in Begeri thesauro Brandenburg. T. 1. p. 265. ubi Arati nomen cum lyra pentachordo ac Musa. Aratum præ cæteris magni fecit atqve imitari studuit Dionysius μεταθέμενος, teste Laertio VII. 167.

II. Exstat è scriptis ejus Poema Heroicum celeberrimum ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ, qvibus post v. 722. ΔΙΟΣΗΜΕΙΑ sive *Prognostica* subjunguntur. Ita enim ad versum οὐχ ἑσπέρας ὀλίγη μὲν &c. Scholiastes: ἔρχεται ἐπὶ ἄλλο βιβλίον, σφόδρα βιωφελὲς ὃ καλεῖται Διοσημεῖα. Meminit & Svidas singillatim & Schol. Aristoph. ad Pacem v. 1086. & Vitruvius IX. 7. Scripsit Phænomena Aratus svadente Antigono Rege, qvi *Eudoxi* Cnidii librum, cui titulus erat ἔνοπτρον *speculum*, Arato tradidit & prosam Eudoxi Orationem metro condere atq; ita Eudoxum ἐνδοξότερον reddere jussit. Sic ex Epistolis, qvæ sub Arati nomine olim ferebantur, auctor vitæ à Victorio ac Petavio editæ. Sed Hipparchus lib. 1. ad Aratum, testatus duos fuisse Eudoxi libros, ejusdem fere argumenti, qvorum prior ἔνοπτρον, alter Φαινόμενα inscribebatur, addit, posteriorem potissime ab Arato expressum. Φέρεται δὲ εἰς Εὔδοξον β' βιβλία περὶ τῶν φαινομένων σύμφωνα κατὰ πάντα σχεδὸν ἀλλήλοις πλὴν ὀλίγων σφόδρα. Τὸ μὲν ἓν ἐν αὐτῶν ἐπιγράφεται

(f) Confer Scholiasten Theocriti ad Idyll. 7. v. 98. 99. 101. &c. Meminit Arati Theocritus iterum Idyll. 6. vide Schol. ad v. 1.

φέρεται ἔνοπτρον, τὸ δὲ ἕτερον Φαινόμενα, πρὸς τὰ Φαινόμενα δὲ τὴν ποίησιν συντέταχεν. Utrumqve tamen à Poeta consultum ipse docet lib. 2. ἐν πᾶσι σχεδὸν τοῖς περὶ τὰς ἀνατολὰς τῶν ἄστρων, συμφωνούντων ἀλλήλοις τῶν δύο (Εὐδόξου) συνταγμάτων, πλὴν δὲ τοῦ Περσέως διαφόρου τῆς ἀναγραφῆς οὔσης, εὐλόγως ὁ Ἄρατος διαπορῶν πότερα τις κατακολουθήσει, ἀποφάσει, ἀμφήριστόν φησιν εἶναι καὶ διστάζόμενον. Sane ex propria observatione non scripsisse Aratum, præter Ciceronem testatur idem Hipparchus lib. 1. Τῇ Εὐδόξου συντάξει κατακολουθήσας τὰ Φαινόμενα γέγραφεν, ἀλλ' οὐ κατ' ἰδίαν παρατηρήσας, ἢ μαθηματικὴν κρίσιν ἐπαγγελλόμενος ἐν τοῖς οὐρανίοις συμφέρεσθαι περὶ διαμαρτανόντων τῶν ἐν αὐτοῖς. Qvod adeo verum esse notat per librum illum integrum, ut etiam clima * ipsum, ad qvod phænomena accommodavit, ab Eudoxo Aratus petierit. Χωρὶς δὲ τούτων καὶ τὸ κλίμα τοῦ κόσμου τῷ Εὐδόξῳ ὑποτίθεται ὁ Ἄρατος. Καὶ γὰρ ὁ Εὔδοξος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἐνόπτρῳ τὸν τροπικὸν τέμνεσθαί φησιν οὕτως, ὥστε λόγον ἔχειν τὰ τμήματα πρὸς ἄλληλα τὸν αὐτὸν οἷον ἔχει τὰ ε΄ πρὸς τὰ γ΄. Et lib. 2. iterum affirmat eum ὡσανεὶ παραγράφειν τὰ ὑπὸ εὐδόξου εἰρημένα. Salmasium vero qvi p. 822. ad Solin. non Eudoxum, sed Phainum vel Metonem fuisse contendit, qvem Aratus fuerit secutus, confutat Petavius VI. 9. Auctarii Operis de doctrina temporum. Hesiodi imitatorem jam olim agnovit Callimachus Arato suppar in Epigrammate, de qvo dixi lib. 2. c. 8. §. 17. & hinc inde notat Grotius in notis. Ζῆλον Ὁμηρικὸν in Arato prædicat Svidas. Ποιητὴν οὐδὲν ἀδοξότερον τοῦ Ὁμήρου vocat Maximus Tyrius diss. 14. Et Ovidio judice lib. 1. Amor. eleg. 15. *cum Sole & Luna semper Aratus erit.* Sed ne alia Arati elogia à Barthio lib. 1. Adversar. c. 15. magnam partem collecta hic repetam, non exiguæ laudi Poetæ nostro Astrico est, qvod Hemistichon ejus τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν, qvod versu qvinto Phænomenon etiamnum exstat, sanctificare dignatus est Sanctus Paulus Apostolus Arati conterraneus Actor. XVII. 28. ex eo enim petitum illud esse observant post Clementem Alex. 1. Strom. p. 315. Hieronymus Epistola ad Magnum & in Galat. 4. Tit. 1. tum Chrysostomus, Oecumenius aliiqve: licet Euthalius à Zacagnio editus p. 420. ait esse Ἀράτου Ἀστρονόμου καὶ Ὁμήρου Ποιητοῦ, & in Cleanthis qvi Athenis docuit (Athenienses autem alloqvitur Paulus, cum ait ὡς καί τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασι) insigni

* Ex diversis Astronomis diversorum climatum observationes transtulisse Aratum suspicatur Grotius in notis pag. 10. At Petavius III. 5. auctarii ad opus de doctrina temp. contendit, Eudoxum varia parapegmata nec unius loci confecisse. Ista forte miscuit ac inter se confudit Astrologiæ non satis peritus Aratus. Vide &, si placet, qvæ Vossius p. 155, de scientiis Mathemat. Tatii Isagogen. c. 35. Schol. Gr. ad v. 498.

ſigni ad Jovem hymno, qvem è codice Farneſiano Eclogarum Phyſicarum Stobæi (in vulgatis enim Stobæi libris, etiam in excerptis à Grotio fruſtra illum qværes) vulgavit Fulvius Urſinus poſt carmina IX. fœminarum p. 272. & poſt Urſinum H. Stephanus p. 49. Poeſ. Philoſoph. atqve cum eleganti Jac. Duporti Metaphraſi Cudvvorthus p. 432. itidem verſu qvarto legitur ἐκ σοῦ γὰρ γένος ἐσμέν, & in Pythagoreorum aureis illud notum: θεῖον γένος ἐστὶ βροτοῖσι, pro qvo eleganter Oppianus V. ἁλιευτ. 7. ἀντίθεον μακάρεσσι γένος, ad qvem locum conſulendæ doctiſſimi Rittershuſii notæ.

III. Qvamvis vero Aratus judice Hipparcho ἁπλοῦς τε καὶ σύντομός ἐστι ποιητής, ἔτι δὲ σαφὴς τοῖς καὶ μετρίως παρηκολουθηκόσι: tamen hæc ipſius Phænomena plurimi è veteribus olim illuſtraverant, qvorum non pauci * nominantur ad calcem commentarii Iſagogici, qvi à Victorio p. 117. editus eſt ſub titulo Ἐρατοσθένους, ἢ ἄλλως Ἱππάρχου, εἰς τὰ φαινόμενα, licet nec Eratoſthenis nec Hipparchi eſſe conſtet. Notitiam illorum hoc loco ſubjiciam ordine literarum, teſtimonia qvædam & nonnullos etiam ſcriptores illis adjuncturus.

Ageſianax ſive *Hegeſianax*, cujus, ut Hermippi qvoqve Phænomenon mentio in hoc Ptolemæi Epigrammate apud auctorem vitæ, qvam Victorius edidit.

Πάνθ' Ἡγησιάναξ τε καὶ Ἕρμιππος τὰ κατ' αἴθρην
Τείρεα, καὶ πολλοὶ ταῦτα τὰ φαινόμενα
Βίβλοις ἐγκατέθεντο, ἀποσκέπιοι δ' ἀφάμαρτον
Ἀλλὰ τὸ λεπτολόγου σκῆπτρον Ἄρητος ἔχει.

Alexander Ætolus Arati æqvalis.
Alexander Epheſius.
Antigonus Grammaticus.
Apollonius Geometra.
Apollonius Grammaticus.
Ariſtarchus Samius.
Ariſtarchus Grammaticus.

Ariſto-

* Non omnes, qvi eo loco nominantur οἱ περὶ τοῦ Ποιητοῦ συνταξάμενοι Scholiis vel commentariis perpetuis Arati Poema illuſtrarunt, ſed qvidam ex illis tantum egerunt de poeta, ut Callimachus: alii ut Thales, Ariſtarchus Samius, Geminus Rhodius, Parmenides & Eratoſthenes ſcriptis ſuis Aſtrologicis ſaltem argumento, qvod perſecutus eſt Aratus, lucem attulerunt.

Aristophanes Byzantius Phænomena ſcripſiſſe traditur in Arati vita, qvam vulgavit Victorius.

Ariſtyllus major.

Ariſtyllus minor.

Attalus Rhodius Mathematicus, qvem acuratiſſime ſua ætate in Arato interpretando verſatum notat Hipparchus, licet paſſim eum reprehendens. Recenſuerat autem emendaveratq; Attalus Arati poema & ἐξηγήσει illuſtraverat, ut patet ex his procœmii ejus verbis apud Hipparchum p. 101. διὸ δὴ τό, τε τοῦ Ἀράτου βιβλίον ἐξαπεστάλκαμέν σοι διωρθωμένον ὑφ' ἡμῶν καὶ τὴν ἐξήγησιν αὐτοῦ κ. τ. λ.

Boethus Philoſophus in qvarto ἐξηγήσεως Arati laudatur à Gemino c. 14.

Callimachus Cyrenæus Aratum laudavit in ſcriptis ad Praxiphanem, teſte auctore vitæ Arati à Victorio editæ ὡς πολυμαθῆ καὶ ἄριστον ποιητήν.

Calliſtratus Tenedius.

Crates Grammaticus, allegatur à ſcholiaſte Germanici.

Critolai qvartum Φαινομένων laudat Plutarchus in parallelis.

Didymus Alexandrinus ὁ πένης laborioſus.

Didymus Cnidius.

Diodorus, ita forte etiam in Scholiaſte Germanici legendum pro Diodoro.

Eratoſthenes, de qvo infra, hoc ipſo capite.

Evenati duo.

Heminus Rhodius de qvo ſupra c. V.

Hegeſianax. Vide ſupra in Ageſianacte.

Heliodorus Stoicus.

Hermippus Peripateticus.

Laſus Magnes Phænomena ſcripſit teſte auctore vitæ Arati à Victorio editæ.

Mariani Metaphraſis Phænomenon Arati jambis græcis 1140. Imperante Anaſtaſio compoſita, Suidæ memoratur.

Numenius Grammaticus.

Parmenides.

Parmeniſcus Grammaticus laudatur in Plinio XVIII. 31.

Pyrrhus Magnes

Sminthes.

Sporam, Arati τ ὑπομνηματισμὸν laudat Leontius de Sphæra. & Arati Schol.

Tha-

Thales videtur inter commentatores Arati poni, qvoniam ſcripſerat (licet diu ante Aratum) de Aſtrologia, qva ratione multos alios huc referri oportuit.

Timotheus.

Zeno.

Zenodotus Ætolus laudatur à Scholiaſte Germanici.

IV. Hodie exſtant (1) *Hipparchi* Bithyni, centum prope annis Arato junioris, in Phænomena Eudoxi, Arati, & Attali in Aratum commentaria libri tres ad *Æſchrionem*, quibus Aratum Eudoxi veſtigia legiſſe, pariterq; cum illis Attalum ſæpius à vero aberraſſe oſtendit. Vide qvæ de hoc Hipparcho dixi ſupra cap. V. (2) *Achillis Tatii* Alexandrini (de qvo ibid.) Iſagoge in Aratum, in qva de univerſi originibus, elementis ac ſphæræ ratione erudite diſſerit. (3) Commentarius inchoatus in Aratum neſcio cujus auctoris, ſub falſo *Eratoſthenis* vel *Hipparchi* nomine. (4) Alter Anonymi commentarius inchoatus eruditior, præmiſſa *de genere & vita Arati diſſertatione*, qvâ præclara nonnulla continentur. Hæc qvatuor ſcipta una cum Aſteriſmorum deſcriptione aliisqve ſcriptis primus è Medico & Vaticano codice vulgavit *Petrus Victorius*, latinam qvoq; illorum verſionem daturum ſe pollicitus. Florent. 1567. fol. Latine primus vertit & excepta illa, qvam dixi, Aſteriſmorum deſcriptione cum ſua translatione & diſſertationibus copioſis atqve eruditis edidit *Dionyſius Petavius* Jeſuita in Uranologio ſuo ſive auctario doctrinæ temporum, in qvo & Theodori Gazæ librum de menſibus poſt A. C. 1470. compoſitum, aliosq; ſcriptores, ſupra c. V. p. 96. recenſitos, adjunxit. Pariſ. 1630. fol. & Amſtelodami 1703. fol. (5) Scholia Græca in totum Arati poema, præfixa *Leontii* * Mechanici diſſertatione περὶ κατασκευῆς Ἀρατείας σφαίρας, & Arati vita, neſcio qvo ſcriptore, à priore illa, qvam à Victorio editam dixi, diverſa & breviore. Hæc Scho-

* Conſtat, Leontium ſcripſiſſe hanc in gratiam Theodori familiaris ſui cum quo non ita pridem Mechanicæ ſe arti operatum teſtatur. Πρώην ὦ καλὲ Θεόδωρε, ἐτυγχάνομεν ἐν τῷ μηχανικῷ ἐργαστηρίῳ ἐργαζόμενοι. Sive hic fuerit Theodorus Mechanicus ad quem Proclus ſcripſit librum de providentia & fato, ſive alter potius ut videtur Theodorus paulo junior, ἐπὶ σοφίᾳ τῇ καλουμένῃ μηχανικῇ λόγιος, cujus ope Romani ſub Juſtiniano Imp. uſi ſunt adverſus Choſroen in obſidione Daræ civitatis, ut refert Procopius lib. 2. de bello Perſico c. 13. p. 121. Narrat quoq; Leontius ſphæram ſe hujuſcemodi Arateam qualem deſiderabat Theodorus

Scholia in editionibus tribuuntur *Theoni* Alexandrino, de qvo lib. V. dixi. Sed recte Grotius p. 24. ad Aratum: *Sciendum est, scholia Aratea non esse unius Theonis, sed & aliorum: nam & sæpe idem iteratur, quod Scholiastæ facere non solent, & contrariæ sententiæ inferuntur.* Adde qvod in MSS. codicibus longe aliter passim leguntur, ut observarunt viri docti, Samasius ad Solin. illustris Huetius ad Manilium pag. 8. &c. Ineditum Arati Scholiasten allegat idem Salmasius pag. 891. & Bochartus in Hierozoico T. 1. p. 189. Eustathius qvoqve ad Homerum laudat Arati ὑπομνηματιστὰς & ἐξηγητάς.

V. Latino carmine pridem Arati phænomena convertit *Cicero,* admodum, ut lib. 2. de natura Deorum testatur adolescentulus & *Germanicus Cæsar & Avienus,* atqve Hieronymo in 1. ad Titum teste *multi quos enumerare longum est.* Ciceronis fragmenta sola, at Germanici, (qvem Rutgersius atqve alii qvidam perperam malunt Domitianum) Metaphrasis integra Phænomenon cum prognosticorū initio & Avieni Aratus integer exstat, de qvibus vide, si placet, qvæ in Bibliotheca latina annotavi, ubi etiam de latino, qvem vocant Germanici Scholiaste. His Julium *Cæsarem* adjungere facile erat, nisi videretur metuendū, ne illum pro Germanico Cæsare Firmici ac Svidæ inadvertentia posuerit. *Ovidium* è Probo ad Georgica Virgilii addit Barthius X. 21. Adversar. Etiam *Manilium* in Apotelesmaticis suis Arati qvædam ad verbum transtulisse observat Scaliger pag. 54. ad Manil edit. Argentorat. Sed nec *Statii* Poetæ Pater hoc loco prætereundus, de qvo Papinius filius in Epicedio V. 3. silv. v. 23.

- - *notique modos extendis Arati.*

Mmm Ere-

dorus, jam construxisse Elpidio Scholastico ἀνδρὶ ἀξιολόγῳ ἐμῷ καὶ φιλομαθεῖ. Hic est ni fallor Elpidius Patricius qui deinde primo anno Mauricii missus est legatus ad Chaganum Avarum Regem teste Cedreno & aliis. Unde de ætate Leontii nostri constare arbitror, qvem aliqvot post Claudium Ptolemæum sæculis scripsisse colligas etiam ex eo, qvod sphæras sive globos cœlestes testatur sua ætate non tantum ab Arati descriptione in qvam plurimis dissidere, sed & à Ptolemæo abire in qvibusdam. Plures Leontii nomine gaudentes collegit Jac. Gothofredus in Prosopographia Codicis Theodos. & Joh. Jonsius Epistola de Spartis in Symtagmate Græviano p. 222. quibus addendus Leontius Phoronei frater. ap. Petrum Bles. Epist. 97. Leontius Aglaionis F. de qvo Plato 4. de Rep Leontius ad qvem Julianus Imp. Epist. 22. Leontius servus apud Abdiam III. 21. Leontius Foroiuliensis Episcopus, de qvo Vincentius Barralis p. 126. seq. Leontius Magnesianus laudatus Nic Alemanno ad Hist. arcanam Procopii p. 7. De Leontii Cyprii locis communibus Theologicis vide sis Colomesii paralipomena de Scriptoribus Ecclesiasticis.

VI. E recentioribus fertur latina Metaphrasis *Nicolai Aleni* Essextiani Angli, inter ejus poemata Parif. 1651. 4. *Hugonis Grotii* qvi fragmentis Ciceronis, qvæ exstant servatis, reliqva de suo supplevit, in syntagmate Arateorum, de qvo infra. Lugd. Bat. 1600. 4. *Eliæ* deniq; *Schedii* (ejusdem cujus de Diis Germanorum liber exstat) Gustrov. 1631. 8. *Gallico* carmine saltim fragmenta Ciceronis reddidit *Durerus* à Lescaloperio subinde notis ad Ciceronem de natura Deor. pag. 409. seq. reprehensus. Italice Aratum, ut audio, convertit *Bernardinus Baldus*. Sed jam deinceps Græcas ac Græcolatinas Arati editiones prosеqvamur.

VII. *Græce* prodiit

Inter Poetas Principes *H. Stephani*, Paris. 1566. fol. sine scholiis, sed emendate & typis luculentis.

Cum Leontio de Sphæra & Scholiis Græcis Theonis Alex. Basil. apud Walderum 1536. 4. in hac editione præter Procli Sphæram & Jac. Ziglerum de Sphæræ constructione habetur Planisphærium Ptolemæi è Rodolphi Brugensis versione, & Hemicyclum Berosi (ex Vitruvii IX. 9.) explicatum.

Cum Leontio de Sphæra & Scholiis Græcis Parif. 1559. 4. typis Regiis apud Guil. Morell.

Oxoniæ A. 1672. 8. cum scholiis Græcis emendatioribus & *καταστερισμοῖς* Eratosthenis ac Dionysii Hymnis curante *Joh. Fello*, Oxoniensi postea Episcopo. In hac perqvam nitida & castigata editione ex altero codice MSto Bodlejano videas adscriptos post v. 470. hosce versiculos à Maximo Planude, ut suspicatur illustris editor, vel alio qvopiam minus antiqvo insertos, qvo Aratum Ptolemæi magis placitis congruentem faceret.

Ἐν δέ οἱ ἑσπομένου διδύμων τὸ μέσσον καθορᾶται
Ἐν δέ τοι ὑάδες ἃς ἀνέχει λοφιῆς ἔπι ταύρου
Γλωχὶν πληϊάδων ἤγ' ἐς βορέην σκοπιάζει.
Ἰχθύος αὖ κεφαλὴ βορεωτέρου ἐστὶν ἐν αὐτῇ.
Ἀνδρομέδης κεφαλὴν ἢ καὶ ὀρνίθιον ἀθρήσεις
Ῥάμφος ὑπερκύκλοιο βορειοτέρης ἐπὶ χαίρης
Μικρὰ βορειοτέρης, καὶ ἀπέστασιν ἄμφω ἐς ἴσην.
Ἐς μέσον ἀμφοτέρων δ' ἵππου γόνυ μᾶλλον ἐκείνων
Ἄγχι προχοῦ κέκλιται καὶ μικροῦ δεῖν' ἐν ἐκείνῳ.
Τοῦτ' ἐν γούνασι δεξιτερὸς διαπίμνεται ὦμος

Καὶ

Καὶ πολυπλεθροτάτου μυκτὴρ ὄφεως ὀφιούχου
Αὐγῇ τ' Ἀρκτούρου ἀειδείκετος, ἐς πόλον ἀστήρ.
Αὐτὰρ ἔπειτα λεοντῆν ὀσφύς, ἔπειτα δὲ χαίτη.
Εἶτα δ' ὄνων ὁ βόρειος ἐπόψια σήματα κύκλου,
Καρκίνον ἐς μῆκος γὰρ ὅλον τρόχαλος διαμείβων
Δοιὰ μὲν ἐς νότον, ἓν δὲ βόρειον ἐς ἄντυγα λείπει.
Τοῦ μὲν ὅσον τι μάλιστα δ' ὀκτὼ μετρηθέντος·
Πέντε μὲν ἔνδια στρέφεται καθυπέρτερα γαίης
Τὰ τρία δ' ἐν περάτῃ, θέρεος δὲ αἱ ἔντροπαί εἰσι.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν βορέω περὶ καρκίνον ἐστήρικται
Ἄλλος δ' ἀντιόωντι νότων ὅτι αἰγοκερῆος
Τέμνει, καὶ στροφάλιγγα μέσην ὑδροχεύμενος ὑγροῦ,
Οἷς ἅμα κῆτος οὐραῖον νοτιώτατον αἱρεῖ,
Καὶ πόδα περσῆϊδιον νοτιόεντι θοοῖο λαγωοῦ.
Μεσσάτιος δὲ κύων ἀπομείρεται ἔνθα καὶ ἔνθα
Εἶτα δ' ἀκροστόλιον τι καὶ ἱστίον Ἀργοῦς ἄκρον
Σχίζει καὶ κεφαλὴν κόρακος βορέην δ' ἀπολείπει.
Αὐτὰρ ὕδροιο δίεισιν ἀειρομένης ἄκρον οὐρῆς,
Ἀντιπέρως τ' ἔχεται τοῦ σκορπίος ἴσχει ἐν αὐτῷ
Ἀστέρα παμφανόωντα. καὶ οὐ δὲ σὺ τοξότα φεύγεις
Ἀλλὰ καὶ ὑμετέρην κεφαλὴν διὰ μέσσον ἐρίζει
Τὸν πύματον &c.

Similiter ex eodem codice post versum 504.

Σῆμα δέ οἱ σπώδεσμος ὃς ἰχθύας ἐς ἓν ἐλαύνει
Ἐν δὲ γένος μεγάλη μεγακήτεος ἔπλετο κήτευς
Καὶ μέσσοι Σειρίων, ὅπῃ ζώνη μετὰ μῆκος
Ἐκτέταται, καὶ ὕδρου πρώτη καμπὴ κρυεροῖο.
Παρθενικῆς δ' εἴδωλον ἔπειτα διάνδιχα τέμνει
Λοξὸν ἀπὸ πτέρυγος λαιῆς, ἄλλω δ' ἐπιπίζας.
Εἰ τ' ὄφεως μεγάλοιο, τὸν ἀμφοτέραις ὀφιοῦχος
Δραξάμενος κατέχει καμπὴν πρώτην κατὰ χερσὶν,
Οὐρὴν δ' ἀκροτάτην καὶ δεξιὸν αἰέρος ὦμον.
Οὐ πολὺ πρὸς βορέην ἀπολείπεται, ἐς μέτρα δ' ἴσα
Αἰετὸς ἐκτανύσας, δ' ὠκύπτερον ἐς νότου οἶμον
Δεξιτερὸν κύκλοιο παρέπλεται. ὑδροχόος δὲ

Αὐτοῦ ἔχει κεφαλὴν ἐπικύκλου. τῶν νεπόδων δὲ
Ὃς νοτιώτερός ἐστι, διχάζεται ἀλλ' ἐπὶ μῆκος.
Τοὺς μὲν παρβολάδην ὀρθοὺς περιτέλλεται ἄξων.

Eqvidem vetus auctor vitæ Arati à Victorio editæ testatur olim illius poema varie depravasse non modo pictores, Grammaticos & Astronomos interpretationibus suis, sed etiam nonnullos truncando, interpolando. Proœmium * totum usqve ad versum undevigesimum alii plane omiserunt & Arati esse inficiati sunt. Alii tale scripserunt exordium esse Poematis Aratei:

Ἀμφί μοι ἠελίοιο περικλειτοῖό τε μήνης
Ἔσπετέ μοι Μοῦσαι - - -

Alii in hanc sententiam, veluti Anclidi cuipiam inscriptum:

Ἀγκλείδη ξείνων ἱερὸν θάλος, εἰ δ' ἄγε σύ μοι
Οὐρανὸν ψαύσειας ἐπὶ τρίβον - - -

Vel Antigono Regi:

Ἀντίγονε ξείνων ἱερὸν θάλος - - -

Vel deniqve sic:

Ἑπτάχα σοῦ δεκάδεσσι περιπλομένων ἐνιαυτῶν.

Ex his tot tamqve diversus exordiis abunde constat, qvantum in Arato præcipue sibi permiserit Criticorum audacia.

VIII. *Editiones Græco latinæ.*

Cum Ciceronis, Germanici & Avieni Metaphrasi, & Theonis scholiis græcis, addito Manilio, Firmico & Procli Sphæra, Venet. 1499. fol. apud *Aldum Manutium.*

Cum præfatione *Phil. Melanchthonis* Witeb. 1521. 8.

Cum versione prosaria & notulis *Joh. Ceporini*, addita Procli sphæra, Cleomede & Dionysii periegesi. Basil. 1534. 1547. 1561. 8. apud H. Petri.

Cum Ciceronis, Metaphrasi è Germanico & Avieno suppleta & notis *Joach. Perionii*, præfixa Leontii sphæra & Arati vita Græce Paris. 1540.

1540. 4. & eodem anno Basileæ 8. ad calcem Nicomacheorum Aristotelis à Perionio latine translatorum & Platonis Timæi locis cum Ciceronis de universitate collatis, qvod post H. Stephanum in Timæo pariter & Arato fecit etiam *H. Stephanus* in Lexico Ciceroniano A. 1557. 8.

Cum Metaphrasi Germanici & ad eum veteri commentario. Basil. 1649. & 1570. fol. ad calcem Hygini &c.

In Astronomicis veterum à *Joh. Commelino* editis A. 1589. 8. cum Leontii sphæra & Procli, & cum Metaphrasibus Ciceronis, Germanici & Avieni, atqve cum Poëticis Hygini Astronomicis.

In corpore poetarum græcorum, curante *Jac. Lectio.* Genev. 1606. fol.

In *Hugonis Grotii* Syntagmate Arateorum, qvod sedecim vix annos natus Josephi Scaligeri auspiciis edidit Lugd. Bat. 1600. 4. In hoc græca leguntur cum Metaphraseos Ciceronianæ fragmentis separatim subjunctis & ubi hæc deficiunt, Grotii ingenio suppletis, tum Germanici Metaphrasi itidem seorsim subnexa, cum imaginibus Astrorum ex veteri qvidem depromptis codice, sed naturæ rerum ac veterum opinioni sæpe parum respondentibus. Hinc Grotii notæ seqvuntur in Aratum, Ciceronem, atq; Germanicum. Deniq; seqvitur Metaphrasis tertia Avieno auctore, cum Grotii brevibus notis ad singulas paginas adjunctis. Nam Daniel Lundius qvidem fallitur, qvi in compendio Bibliothecæ Græcæ affirmat, græca qvoqve scholia in Grotii editione legi. Fallitur etiam Heidenreichius, qvi in Pandectis Brandenburgicis ait Aratum cum aliis scriptoribus latine redditum à Junio Paulo Crasso. Pro Arato enim Aretæum dicere debuit. Fuerunt Grotii Aratea in Bibliotheca Petrii Francii collata cum vet. cod. à Nic. Heinsio, & à viro illo doctissimo animadversionibus locupletata.

IX. Scripserat & alia Aratus, qvæ intercidere. Fuerunt autem hæc:

Ἀνατομὴ Svid. in Ἄρατος.
Εἰς Ἀντίγονον Svid.
Ἀνθρωπογονία Svid.
Ἀστρολογία καὶ ἀστροθεσία Svid. Vide infra in κανών. Aratum ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἀστρικῶν laudat Tzetzes ad Hesiodum 1. Ἔργ. p. 6. b.
Διόρθωσις Ὀδυσσείας. Vide qvæ dixi supra lib. II. c. 2. § 19.
Ἐλεγειῶν liber, ex qvo de *Diotimo Adramytteno* poeta distichon profe-

 runt

runt Macrobius V. 20. & Stephanus Byz in Γαργαρα, Anthologia Epigr. II. 40. p. 239.

Epicedium in Cleombrotum Svid.

Epicedium in fratrem Myrin. Auctor vitæ à Victorio editæ.

Epigrammata in Philen Antigoni Regis conjugem. Svid.

Ἐπιθυτικόν Svid.

Εἰς Θεόπροπον Svid. & Schol. Arati v. 259. ubi Θεόπρομον legitur. Sed ἐν τῷ πρὸς Θεόπροπον ἐπικηδείῳ allegatur etiam in scholiis ad Odyss. Σ. 486.

Epistolæ, seu qvas Arato suppositas à *Sabirio Pollone* (Sabidio forte vel Sabinio Pollione) contendebat Apollonides Nicænus. (Νικαεὺς pro Κηφεὺς legendum ex Ammonio, ut observavit Clariss. Bentlejus.) Vita Arati à Victorio edita & Svid. Has Epistolas Meursius male refert ad Aratum Sicyonium. Eqvidem è Svida conjicere possis Epistolas & carmine & prosa Aratum Solensem scripsisse, vel sub ejus nomine lectas olim fuisse. Verum haud accuratissimus auctor est Svidas.

Ἠθοποιΐαι Svid. qvod perperam nonnulli reddunt *de moribus*.

Ἰατρικαὶ δυνάμεις. Auctor Vitæ & Pollux, qvi II. 4. tres Hexametros profert ex Arati ἰατρικοῖς.

Κανών. Achilles Tatius c. 15. & 16. Isagoges in Aratum, ubi testatur auctorem hoc in libro singillatim egisse de qvinqve planetis. Forte non diversus hic liber fuit ab eo, qvi Svidæ est ἀστρολογία καὶ ἀστροθεσία.

Περὶ Ὁμήρου καὶ Ἰλιάδος. Auctor Vitæ.

Ὀστολογία Auctor vitæ.

Παίγνια Svid.

Εἰς Παυσανίαν τὸν μακεδόνα. Svid.

Σκυθικός. Auctor Vitæ.

Σπονδοφόροι (scil. λόγοι vel ὕμνοι) Svid.

Συνθέσεις εἰς Φαρμάκων Θηριακῶν ἐπιτάδειαν. Svid. respicit Galenus lib. 2. de antidotis c. 7. T. 2. p. 445.

ὕμνοι εἰς τὸν Πᾶνα Svid. sive ut auctor Vitæ ὕμνος.

Qvid vero est, qvod Strabo lib. X. p. 486. de Gyaro agens, δηλοῖ δ', inqvit, τὴς ἀπορίας αὐτῶν καὶ Ἄρατος ἐν τοῖς κατὰ λεπτὸν (Xylander: *in minutis*)

Ω

Ὦ Λητοῖ σὺ μὲν εἷς μὲν Σιδηρείῃ Φολεγάνδρῳ
Δειλὴ ἢ Γύαρον παρελεύσεαι αὐτίχ' ὁμοίην.

X. Theocrito, Ovidio & aliis poetis plerisqve Græcis & latinis Arati nomen ita effertur, ut prima brevi, media Syllaba producatur, ſed Callimachus in Epigrammate, primam produxit, ρ duplicando: ut in Ἄρραβες, Πυῤῥωναῖον ὄρος & ſimilibus; mediam corripuit Simonides apud Laertium IV. 45. ſi lectio ſana fuerit, Sidonius & Auctor poematii latini, in qvo legas hunc verſum:

Aut Arati numeros, aut picta Manethonis aſtra.

Alius autem ille longe Antiqvior fuerit Aratus (ni locus ille corruptus eſt) cujus imaginem Simonides teſtatur Parios expreſſiſſe in ſuis numis. Alius qvoqve (2) fuit, cujus vitam Plutarchus conſignavit Aratus Sicyonius * prætor Achæorum fortiſſimus & Polybio multis laudatus noſtri Arati æqualis, auctor operis Hiſtorici, XXX. amplius libros complexi: de qvo, ut (3) de Arato Cnidio Ægyptiacæ Hiſtoriæ ſcriptore Voſſius in Hiſt. Græcis. Etiã Arati Sicionii dialogos ad Zenonẽ ab Athenæo laudari legas in doctiſſimi Meurſii Bibliotheca græca. Sed Perſei Stoici convivales dialogos non Arati memorat Athen. l. IV. p. 162. (4) Aratus Sicyonius, Sicyonii ducis, de qvo jam dixi, Filius, & ipſe prætor Achivorum, de qvo Polybius lib. IV. (5) Aratus Tegeates Hiſtoriarum ſcriptor, qvem ex Hygino obſervat Meurſius, forte vero nomine vocabatur Aræthus Ἄραιθος, ut eſt in ſcholiis ad Apollonium. Vide Munckeri notas ad Hyginum c. 1. Poetic. Aſtronom.

XI. Index ſcriptorum in quo *Hipp.* notat libros tres Hipparchi in Aratum. *Schol.* Scholia Græca ad verſum Arati, *Er.* Eratoſthenis cataſteriſmorum caput, *Germ.* paginam in ſcholiaſte latino Germanici, editionis Pariſ. apud Guil. Morellium, 1559. 4. *Leont.* libellum Leontii Mechanici περὶ κατασκευῆς Ἀρατείας σφαίρας. *Vit* 1. Vitam Arati à Victorio & Petavio editam. *Vit.* 2. Vitam alteram & prolegomena Græca qvæ Arato præmittuntur. Et deniqve *Pſeud. Er.* libellum in Arati Phænomena ſub falſis Hipparchi vel Eratoſthenis nominibus editum. His deniqve adjunxi etiam

* Ejus Effigiem vide, ſi placet, in Jac. Gronovii theſauro Antiq. Græcar. T. 3. lit. g.

etiam ſcriptorum ab *Hygino* allegatorum indicem auctiorem qvam in editione Clariſſ. viri Thomæ Munckeri.

Prole-

Pytheas Massiliensis *Hipp.* lib. 1.

Pythagorici. *Schol.* v. 806. eorum sententia de Cometis. id. v. 1091.

Romanorum mensi Januario respondet Ægyptiorum Tybi, *Schol.* v. 286. 408. Martio Parmenoth id. v. 462. Aprili Pharmuti. id. v. 246. Julio & Augusto Epiphi, id. v. 332. & 443. Septembri Thoth. v. 443. 513. Octobri Phaophi v. 443. & 462. Decembri χοιάχ. id. v. 300. & 314.

Sabirius (Sabinius vel Sabidius) Pollio, auctor Epistolarum Arato & Euripidi tributarum. *Vit.* 1.

Sibyllæ Oracula. *Germ.* p. 146.

A Solone Lindio dictæ Soli Ciliciæ qvæ deinde Pompejopolis. *Vit.* 2. Sed Soli in Cypro dictæ à Solone Atheniensi, cujus consilio eam urbem condidit Cypranor Rex, *Vit.* 1. ubi qvatuor versus è Solonis ad Cypranorem elegiis.

Sophocles *Vit.* 1. *Hygin.* p. 375. carminum vates *Germ.* p. 118. ἐν Ἀνδρομέδᾳ *Er.* c. 16. 36.

Sophron in in mimo qvi nuncius inscribitur. *Germ.* p. 103.

Sositheus. *Er.* c. 28. tragœdiarum scriptor. *Germ.* p. 127. *Hygin.* p. 402.

Sporus. *Schol.* v. 541. ejus de Cometis sententia. id v. 1091. Σπόρος ὁ ὑπομνηματιστής. *Leont.* ubi ex eo notat Aratum non ad Mathematicarum ἀκρίβειαν sed in nautarum usus, de Astris scripsisse.

Stoici *Germ.* p. 104. *Schol.* v. 1.

Syri piscibus abstinent in honorem Veneris. *Schol.* v. 239.

Thales. *Schol.* v. 172. ὁ σοφὸς, ursæ minoris observator. v. 27. 39. genus refert. ad Phænices. id. v. 39. Primus de rebus Astrologicus disqvisivit & primus arcton appellavit, natione Phœnix. *Hygin.* pag. 360.

Thamyris à Musis ex cœcatus. Hygin. p. 370.

Theocritus. *Vit.* 1.

Theodori Mechanici in Gratiam, de Sphæra Aratea construenda scripsit *Leontius.*

Theoni (Alexandrino de qvo infra lib. V.) scholia Græca in Aratum tribuuntur, cujus etiam ut videtur in calce Epilogus ad Julianum qvendam subjicitur, in qvo negat se auctor aliorum Arati interpretū instar digressiones ineptas captasse, sed potius succincte adnotare voluisse qvæ ad rem facerent, & ἐγκαίρως concinnasse τὰς ἐξηγήσεις, ita ut decet virum Mathematicū ac Philosophum. Cæterum

rum integra qvalia habemus ſcholia in Aratum Græca, Theoni haud tribuenda eſſe, jam notavi ſupra §. IV. p. 457. Vide & qvæ obſervo ſupra, in Gentiles.

Theophraſtus. *Schol.* v. 1047.
Theſeus eruditus omni genere artium, Hygin. p. 370.
Timochares. *Schol.* v. 269.
Tragici. *Schol.* v. 455.
Tubero. *Germ.* p. 141. 147.
Virgilius. *Germ.* p. 141. 143.
Zenodotus Ætolus. *Germ.* p. 104.
Zenodotus Mallotes. *Schol.* v. 33.
Zoilus. ſupra in Athenodoro.

XII. Arato præclarum ERATOSTHENIS Cyrenæi jungo ingenium, non qvod æqvales plane fuerint, (quamvis nec Arato multum junior Eratoſthenes) ſed qvia ſcriptorum ejus reliqvias Arato junxit illuſtris Fellus. Natus eſt Eratoſthenes *(a)* Olympiade CXXVI. 1. (ante CHRISTUM 276.) Patre Aglao ut vocat Lucianus *(b)* licet Svidas addit Ambroſium ab aliis appellari, qvod forte avi nomen fuit. Præceptores habuit è civibus ſuis *(c)* Lyſaniam Grammaticum, & Callimachum in omni genere literarum excellentem virum, præterea Ariſtonem Chium Philoſophum, de qvo ſupra in Stoicis dixi. Ipſe ingenio & induſtria hoc eſt aſſecutus, ut Grammatici & Poetæ & Philoſophi ac Geometræ nomine à Luciano celebretur, Plinio *(d)* judice fuerit *in omnium quidem literarum ſubtilitate & in hac utique* (Geometria) *præter cæteros ſollers.* Hinc alii eum πένταθλον appellarunt, velut qvendam in omni erudito pulvere qvinqvertionem, alii Platonem alterum, propter ſingularem qvalis fuerat etiam in Platone Mathematicarum diſciplinarum cum reliqva Philoſophia & eruditione conjunctionem, deniqve dictus fuit βῆτα *(e) beta eruditorum,* qvod ſi non primas

(a) Svid. Ἐρατοσθ.
(b) Lucianus Macrob. extrem.
(c) Svid. *(d)* Plin. lib. II. Hiſt c. 108.
(e) Marcianus Heracleotes in Periplo p. 63. Καὶ μετ' ἐκεῖνον (Τιμοσθένην) Ἐρατοσθένης ὃν βῆτα ἐκάλεσαν οἱ τοῦ μουσείου προστάντες. Idem teſtantur Heſych. illuſtris & Svidas, licet apud hunc βήματα ſcribitur, qvod doctiſſ. Woweranus c. 2. Polymathiæ parum veriſimiliter ita expoſuit: *tanquam in aſcenſu ac gradibus hæreret,* nec *ad ſummum pervenire contenderet.* Sed recte Svidam ex Marciano & Heſychio emendandum cenſent viri præclariſſimi Meurſius, Heraldus, Voſſius, Jonſius, Neocorus, Hum-

mas antiqvioribus illis merito relinqvendas, certe secundas in omni doctrina tulerit. Philologi vero nomen sibi, Svetonio (*f*) teste vindicavit primus. A Ptolemæo tertio, sive Evergete qvi Olymp. CXXXIX¾. discessit, arcessitus, præfuit Alexandrinæ Bibliothecæ per integrum regni Philopatoris tempus, usqve ad annum Ptolemæi Epiphanis decimum vel duodecimum. Inter discipulos, ejus Menandrum (diversum à Comico celebri) Mnaseam, Aristin aliosqve, insignis fuit Aristophanes Byzantius Aristarchi præceptor, de qvibus in Grammaticis erit opportunus dicendi locus. Obiit Eratosthenes ex inedia præ tædio ex hebetata oculorum acie concepto Olymp. CXLVI. 1. vel 3. anno ætatis LXXX. vel ut Lucianus LXXXII. ante CHRISTUM 196. vel 194.

XIII. E scriptis ejus exstat libellus *καταστερισμῶν*, sive descriptio astrorum singulorum, & historia eorundem fabularis. Apud Achil-

Humfredo autem Hody exqvisitæ & ipsi eruditionis Viro ægre assentior, qvi lib. 1. de Bibliis Originalibus cap 8. p. 47. ideo Eratosthenem dictum esse βῆτα suspicatur, qvod Zenodotus primus, Eratosthenes secundus fuerit præfectus Bibliothecæ Alexandrinæ: qvam ejus sententiam in libro contra Aristeam pridem edito p. 163. post Marsham, p. 3 Chron. Can. propositam amplexus est Jo. Nicolai de Mose Alpha & CHRISTO Α & Ω. dicto Lugd. Bat. 1703. 12. p. 38. Sed ne dicam aliam rationem ab Hesychio & Svida diserte afferri, deinde parum certum esse an alius fuerit vel ante Zenodotum Ephesium vel inter hunc & Eratosthenem Bibliothecæ illius præfectus, nusqvam certe leginius Zenodotum dictum Alpha: neqve Apollonium Gamma, neqve Aristonymum delta, qvos illi thesauro librario post Eratosthenem præfuisse constat. Qvanqvam alioqvi notum est, literarum nomina viris qvibusdam ob varias causas indita esse, ut ex Ptolemæi Hephæstionis lib. V. apud Photium cod 190 Sozomeno III. 13. Palladio in Lausiaca p. 90. seq. jam pridem notarunt viri docti Reinesius lib. 1. Var. lect. c. 9. Bisciola T. 2. Hor. subseciv. lib. 17. c. 20. Jonsius lib. c 17. Chevreus in Chevreanis T. 1. p. 201. seq &c. In Kœnigii Bibl. legas Cardanum libro XVI. de subtilitate, ut Archimedi primum ita Eratostheni secundum locum tribuere inter XII viros ingenii laude præstantissimos. Sed Eratosthenis qvod miror ne meminit qvidem inter illos Cardanus. Cæterum duodecim viri qvos à singulari ingenii & inveniendi subtilitate præ cæteris omnibus ibi effert T. 3 Opp. p. 607. hi sunt & hoc ordine: 1. Archimedes, 2. Aristoteles 3. Euclides, 4. Jo. Scotus, Jo. Svisset (cujus scriptorum qvorundam in cimeliis Philosophicis à se edendorum spem fecit illustris & his qvæ jam refero ingeniis merito suo accensendus Leibnutius) 6. Apollonius Pergæus, 7. Archytas Tarentinus 8 Mahometes Mosis F. Arabs Algebræ instaurator, & 9. Alkindus Arabes, 10. Heber Hispanus, 11. Galenus & 12. Vitruvius.

(*f*) Sveton. c. 10. de Grammaticis.

Achillem Tatium male vocatur καταμεελζμός, & apud Suidam καταςηριγμοί, ut jam notatum viris doctissimis. Respicit & hunc libellum scholiastes Arati Eratosthenem laudans, Hyginus in Poetico Astronomico, & qvi totum fere latine pridem convertit Germanic⁹ notior sub titulo scholiastæ Germanici. Græce primus ex unico Msto codice edidit notisq; illustratum Arato cum nonnullis Eratosthenis fragmentis subjunxit & planisphærium ad veterum mentem ære eleganter descriptum addidit præstantissimum Oxoniæ lumen *Joh. Fellus* A. 1672. 8. Deinde cum latina viri doctissimi *Tho. Galei* interpretatione lucem vidit inter opuscula Physica & Ethica vulgata Amst. 1688. 8.

Edidit & Petrus Victorius Græce introductionem qvandam in Aratum hoc titulo: Ἐρατοσθένους, ἐν ἄλλῳ Ἱππάρχου εἰς τὰ Ἀράτου Φαινόμενα. Eandem addita versione sua latina prælis iterum subjici curavit in Uranologio Dionys. Petavius Paris. 1630. fol. recuso Amst. 1703. fol. Sed recte Petavius observavit Pseudepigraphum hunc esse libellum & nec Hipparcho neq; Eratostheni posse tribui, cujus judicii ratio reddi facile potest. Nam Hipparchus ipse nominetenus in eo allegatur, & præterea mentio fit Julii mensis, qvod nomen diu demum post mortuum Eratosthenem Romæ est auditum. Occurrit & vox barbara ἀλετροπόδιον qvo Orionem appellarunt recentiores Græci.

XIV. Scriptorum qvorundam perditorum Eratosthenis notitiam dedere Meursius ad Hesychium illustrem p. 147. seq. & ad Nicomachi Geraseni Harmonica p. 166. Vossius lib. 1. de Hist. Græcis cap. 17. Jonsius lib. 2. c. 7. de scriptoribus Hist. Philos. Jo. Fellus Oxoniensis postea præsul in sua Catasterismorum editione, & deniqve præstantissimus Galeus præfatus ad editionem Amstelodamensem Opusculorum Mythologicorum Physicorum & Ethicorum. Sed ecce tibi nostram pleniorem paulo accuratioremqve.

Περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν. Harpocrat. in δήμοσαι. Clemens IV. Strom. pag. 496. Strabo 1. p. 15. Theodoritus VIII. Therapevt. p. 120.

De Regibus Ægyptiis. Vide infra in χρονολογία.

Περὶ ἀλυπίας. Svid. in Ἐρατοσθ. Athen.

Ἐν τῷ ἐννάτῳ τῶν Ἀμαθουσίων. Hesych. in ῥοίκος. Idem in ἀφρόδιτος· ὁ δὲ τὰ περὶ Ἀμαθοῦντα γεγραφὼς παιαίων (Voss. ad Catull. p. 286. παιαὼν ἴσον) αὐδρα τὴν Θεὸν ἐσχηματίσθαι ἐν κύπρῳ λέγει.

Περὶ ἀρίμων Achilles Tatius c. 33. Isagoges. & Lexicon Astronomicum Græcum, teste illustri Fello.

Ἀντερινύς. Athen. IX. p. 376. Schol. Nicandri in Theriac. p. 42.

Ἀριθμητικὴ, è qvo *κόσκινον* (de qvo infra) videtur repetisse Nicomachus lib. 1. Arithmet. Respicit Theo Smyrnæus p. 129. &c. Jamblichus, Philoponus & Asclepius ad Nicomachi Arithmet. A Boethio laudari haud memini.

Ἀρίστων. Athen. VII. p. 281. *ἐρατοσθένης γοῦν ὁ κυρηναῖος μαθητὴς γενόμενος Ἀρίστωνος τοῦ χίου ὃς ἦν εἷς τῶν ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρίστωνι.*

Ἁρμονικά. Nicomach. lib. 1. p. 24. Ptolem. II. 14. Harmonic. Proclus.

Ἀρσινόη. Athen. VII. p. 276. *Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ συγγράμματι Ἀρσινόη.*

Ἀρχιτεκτονικόν. Schol. Apollonii ad lib. 1. v. 29. *Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἀρχιτεκτονικῷ μέρη ταῦτά φησιν εἶναι.* Idem ad lib. III. v. 10. *τὴν δὲ κατασκευὴν τῶν ἀρότρων ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἀρχιτεκτονικῷ καταγράφει.*

Ἀστρονομία. Svid. *Ἐρατοσθ.* Forte in hac scripserat tempus esse Solis motum, ut ex Eratosthene refert Plutarchus lib. 1. c. 21. de placitis.

Τὰ πρὸς Βάτωνα. Laert. VIII 89. Interpres Ambrosius vertit: *in libris ad Hecatonem.* MS. Palatinus Menagio teste *πρὸς κάτωνα*, qvod haud dubie corruptum pro *Ἑκάτωνα*, qvæ vera fortassis lectio fuerit, sed alius intelligetur Hecaton qvam Stoicus Panætii discipulus, Eratosthene junior. Batones qvoq; qvatuor vel qvinq; in veterum scriptis observarunt viri docti, ut notatum est supra lib. 2. c. 22.

Γαλατικῶν liber II Stephanus Byz. in *ἀπάρτακος.* IV. in *Διανεῖς*, VII. in *βοὸς κεφαλαί.* XXXIII. in *ὕδρηλα.* Qvadraginta voluminibus plus minus hoc opus constitisse, nescio qvo tradat auctore Meursius ad Hesych. illustrem p. 148. Neqve vero librum XXXVII. laudat Stephanus, ut apud Meursium & Vossium legas, sed XXXIII.

Γεωγραφούμενα. Schol. Euripidis, Med. v. 2. *Γεωγραφία.* Schol. Apollonii ad lib. IV. v. 13. *ὁ περὶ Γεωγραφίας λόγος.* Strab. I. p. 16. Polybius apud eundem II. p. 104. *Δικαιάρχῳ καὶ ἐρατοσθένει τῷ πλεῖστον πραγματευσαμένῳ περὶ τῆς Γεωγραφίας.* Hujus se vestigiis insistere testatur Scymnus Chius v. 112.

Τῷ τὴν Γεωγραφίαν γὰρ ἐπιμελέστατα
Γεγραφότι, τοῖς τε κλίμασι καὶ τοῖς σχήμασι,
Ἐρατοσθένει μάλιστα συμπεπεισμένος.

Reprehensa est Eratosthenis Geographia ab Hipparcho, Polemone, Serapione (de quo Cic. II. 6. ad Attic.) & aliis, ut è Strabone patet, qvi & ipse ea passim utitur, & frequentius illam castigat, qvandoqve etiam ut videtur præter meritum. Allegatur præterea à Cæsare VI. 24. de bello Gallico. Pluribus libris constitisse hoc opus apparet ex eodem Strabone lib. 1. pag. 62. ubi *primum* & *secundum* ὑπομνημάτων ejus Geographicorum commemorat. *Primum* etiam auctor vitæ Arati à Victorio editus. Librum *tertium* γεωγραφικῶν ἢ γεωγραφουμένων Schol. Apollonii ad lib. IV. v. 20. 25. 26. 75.

Γνωμονικά è Censorini loco tribuunt viri docti Eratostheni, de qvo infra in μετρήσεις.

Γραμματικὰ συχνά sive commentarios multos Grammaticos edidisse Eratosthenem, testatur Suidas. Clemens duos libros commemorat 1. Strom. p. 309. cum notasset Apollodorum Cumanum primum Gramatici & Critici nomine celebrem fuisse, ἔνιοι δὲ, inqvit Ἐρατοσθένη τὸν Κυρηναῖον φασίν, ἐπειδὴ ἐξέδωκεν οὗτος βιβλία δύο, γραμματικὰ ἐπιγράψας. Confer Sveton. c. 10. de Grammaticis.

Διάλογοι πολλοί. Suid. Ἐρατοσθ.

Τὰ πρὸς Ἑκάτωνα. Vide supra πρὸς Βάτωνα.

Ἐπιστολαί Athen X. p. 418..

Ad Hegetorem Lacedemonium. Macrob. V. 21. Athen. XI. p. 482. Ad Ptolemæum Epistola de duplicatione cubi servata ab Eutocio ad Archimedem de Sphæra ac Cylindro p. 20. seq. atqve inde à præstantissimo Fello edita inter fragmenta Eratosthenis.

Ἠριγόνη poematium omnino emendatum, διὰ πάντων ἀμώμητον, Longino judice p. 184. Allegatur à Plutarcho parallelis minoribus, Stephano Byz. in ἄσυ.

Ἑρμῆς. Poema Heroicum Athen. V. p. 189. VII. p. 284. Steph. Byz. in ἀπία. Achilles Tatius ad Aratum c. 16. 28. 29. Schol. Apollonii ad lib. 1. v. 36. II 2. & III. 35. Tzetz. ad Lycophronem v. 23. Heraclitus Grammaticus in allegoriis Homericis p. 476. Scaliger ad Manil. lib. IV. p. 320. Fulv. Ursinus inus in Virgilio cum Græcis scriptoribus collato p. 99 seq.

Καταμεριστμός. Achilles, Tatius Isagoge ad Arat. c. 24. sed legendum καταστερισμῷ nam qvæ de lacteo Circulo è lacte Junonis ibi profert Achilles, leguntur in Catasterismis Eratosthenis qvi exstant c. ult.

Κύβȣ διπλασιασμός. Vitruv. IX. 3. organica mesolabi ratione ab Eratosthene explicatus. Confer Pappum lib. III. p. 7. & 8. Epistolam ad Ptolemæum qua hoc Eratosthenis inventum continetur, servavit Eutocius: & ex eo illustris Fellus edidit, ut dixi supra in ἐπιστολαῖ.

Μελέται. Strabo I. p. 15.

Περὶ μεσοτήτων βιβλία β'. Pappus lib. VII. p. 241. 247.

Μετρήσεις sive καταμετρήσεις. Macrobius I. in somnium Scip. lib. 1. c. 20. *Et Eratosthenes in libris dimensionum sic ait, mensura terræ septies & vicies multiplicata mensuram Solis efficit.* Ex hoc opere Eratosthenis (qvi inde *Orbis terrarum mensor* dicitus Censorino c. 15.) μέτρον τ̃ γῆς περιφερείας descripsit Cleomedes lib. 1. c. 10. atqve inde præstantissimus Fellus: referunt præterea Vitruvius lib. 1. c. 6. Plinius lib. 2. Hist. c. 108. Marcianus Heracleota p. 61. idem Macrobius; Censorinus c. 13. Macrianus Capella lib. 6. p. 194. & Strabo II. p. 86. terræ ambitum esse stadiorum 252000. qvi numerus reddendus etiam auctori introductionis vel comentarii in Aratum qvi sub falso Eratosthenis vel Hipparchi nomine editus est à Victorio SupputationemGnomonicam qva Eratosthenes numerum illum collegisse dicitur, exponit Robertus Balforeus in commentario ad Cleomedem p. 219. 220. Rationem vero longitudinis terræ ad latitudinem ejus majorem dupla dixisse Eratosthenem testatur Agathemer p. 2. Solem à terra abesse stadia 780000. Plutarch. II. 31. de placitis Philos. Cæterum Marcianus Heracleota in Epitome Artemidori Ephesii p. 64. cum *Timosthenis* σαδιασμῶν ἐπιδρομὴν comemorasset, addit se mirari qvod Eratosthenes totum libellum ne prooemio qvidem excepto transcripserit, paucis qvibusdam adjectis. Scripserat Timosthenes etiam de insulis libros X. qvos in unum ipse contraxit, & librum de Portubus, sed hos ab Eratosthene transscriptos Marcianus haud innuit. Willebrodus vero Snellius librum suum qvo de terræ ambitu ejusq; vera qvantitate agit, Eratosthenem Batavum inscripsit. Lugd. Bat. 1617. 4.

Τȣ̃ Νείλȣ πηγαί, in Geographico opere ut videtur ab Eratosthene descriptæ, inter ejus fragmenta ab illustri Fello cum notis qvibusdam exhibentur è Strabonis lib. XVII. p. 786. seq.

Ὀκταετηρίς. Geminus c. 6. Achilles Tatius Isagoge in Aratum c. 19. ubi

male legitur ὀκταχαιδεκατηρίς Docet eodem loco Achilles dubitatum esse de hoc scripto, an Eratosthenem habuerit auctorem.

Ὀλυμπιονῖκαι. Laert. VIII. 51. *librum primum* hujus operis Athen. IV. pag. 154.

Ὁμήρου διόρθωσις qvoqve ab Eratosthene composita, si credimus viris doctis ad Strabonis & Athenæi testimonia provocantibus. Sed nullus in his exstat locus, è qvo hoc certe colligi possit; qvanqvam obiter in Geographia sua & forte in Grammaticis commentariis qvædam illius Poetæ illustraverat Eratosthenes. Neqve Athenæus l. 1. p. 24. Homericam ex Eratosthene adducit emendationem, ut legas in notis Clariss. Worthi ad Tatianum p. 107.

Περὶ πλόου, infra περὶ πλούτου.

Πίναξ τῆς οἰκουμένης, tabula Geographica Straboni memorata.

Πλατωνικός. Theo Smyrnæus p. 2. & 127. Videtur autem hic liber scriptus fuisse, qvantum è Theone licet conjicere, non ad reprehendendum, sed commendandum & explicandum Platonem: itaqve non assentior iis qvi apud Laertium VIII. 89. ubi Eratosthenes laudatur ἐν τοῖς πρὸς ἑκάτωνα, legunt πρὸς πλάτωνα.

Περὶ πλούτου καὶ πενίας. Laert. IX. 66 & Plutarch. in Themistocle p. 125. ubi male doctiss. Vossius assentiente illustri Fello reponendum suspicabatur ἐν τῷ περὶ πλω,

Ποιήματα. Suid. & Lucianus qui Poetam vocare Eratosthenem, non tantum Grammaticum & Philosophum jubet in Macrobiis. Elegiam ejus de duplicatione cubi servavit Eutocius ad Archimedem de sphæra ac cylindro p. 22. atq; inde inter Eratosthenis fragmenta edidit illustrit Fellus. Vide & qvæ supra in ἑρμῆ & ἠριγόνη.
Versum Eratosthenis qva potu pulmonē tangi scripsit, legas apud Macrobium VII. 5. & Plutarch Alios Apud Athenæum I. p. 24. Proclum in Politiam Platonis p 391. nisi ibi per Cyrenæum Poetam intelligitur Callimachus, qvod facilius mihi persvadeo.

Πυρωνικά. Proclo ad Hesidi Ἔργ. p. 133. b.

Ἡ τοῦ πυθαγορικοῦ λεγομένου κανόνος κατατομή. Ptolemæus Harmon. l. 2. c. 14.

Περὶ Σιβύλλης. *De Sibylla Samia, nomine Φυτώ.* Suid. in Σίβυλλαι, nisi obiter de Sibylla hac egerat Eratosthenes in sua Chronographia.

Σκευογραφικόν. Pollux præf. libri X. *Scenographica* legit præstantissimus Galeus præf. ad scriptores Mytholog. & idem scriptum cum Eratosthenis *Architectonicis* supra memoratis esse suspicatur. Sed totus

tus

tus Pollucis liber decimus qvo de vasis agit, demonstrat veram scripturam esse σκευογραφικῶν.

περὶ τῶν κατὰ φιλοσοφίαν αἱρέσεων. Svid. Ἐρατοσθ.

Χρονολογιά. Syncell. p. 193. περὶ χρονογραφιῶν. Harpocrat. in ἔυλωσ. Accuratis Canonibus usum Eratosthenem in suis χρονογραφίαις contendit Dionysius Halic. lib. 1. Antiqv. Rom. pag. 60. ubi ex ejus sententia Romam conditam tradit Olymp. VII. 1, post Trojæ excidium CCCCXXXII. Sed & Censorinus c. 21. & Clemens I. Strom. pag. 336. notat ad primam Olympiadem ab Eratosthene numeratos annos CCCCVII. Rursus Clemens I. Strom. pag. 327. Tatianus pag. 166. & Syncellus pag. 180. à Troja capta ad Homerum usqve, annos centum ex Eratosthenis sententia computant. Regum Ægyptiorum successionem jussu Ptolemæi ex commentariis Ægyptiacis & sacerdotum Diospolitanorum traditione Græcis literis consignavit teste Syncello pag. 91. ὧν τὴν γνῶσιν ὁ Ἐρατοσθένης λαβὼν Αἰγυπτιακοῖς ὑπομνήμασιν κατὰ πρόσταξιν βασιλικὴν τῇ ἑλλάδι φωνῇ παρέφρασεν. Idem p. 147. ὧν τὰ ὀνόματα Ἐρατοσθένης λαβὼν ἐκ τῶν ἐν Διοσπόλει ἱερογραμματέων, παρέφρασεν ἐξ Αἰγυπτίας εἰς ἑλλάδα φωνήν. Usi hoc opere Eratosthenis præter Apollodorum in Chron. Africanum, Eusebium & alios Chronologos antiqviores (nam Syncelli ætate jam videtur intercidisse) Cicero, Plinius in Hist. Plutarchus in vitis, Soranus in Hippocratis vita &c.

CAPUT XIX.

Callimachi ætas, genus & discipuli. 1. *Scriptorum editorum perditorumque Catalogus cum variis observationibus.* 2. *Scholiastæ deperditi.* 3. *De scholiis græcis quæ exstant, & scriptorum, qui in illis allegantur elenchus.* 4. *Editiones Callimachi.* 5. *Callimachi plures.* 6.

I.

CALLIMACHUS *Batti* & Mesatmæ F. *Callimachi* strategi (*a*) nepos Cy-

(*a*) Callimachus Epigrammate 21. qvod est Batti Parentis Epitaphium: Ὅστις

Cyrenæus (*b*) Libys, Grammaticus doctissimus & Poeta insignis, qvi se ipse in Epitaphio Parentis sui ait cecinisse κρείσσονα βασκανίης, *dulcius invidia:* discipulus fuit *Hermocratis* Grammatici Iasii. Literas primum docuit in vico Alexandriæ Eleusine, postea à Ptolemæo Philadelpho accitus in Museum (*c*) qvod Philosophis ac viris eruditis munificentia Regia Alexandriæ dicaverat, in honore habitus (*d*) tum ab ipso Philadelpho, tum à successore ejus Evergeta, cujus tempora attigisse eum Scholiastes ad Hymn. II. 26. & Svidas testantur. Regnare autem cœpit Evergetes non Ol. CXXVII. 2. ut apud eundem Svidam legitur, sed ut accuratiores Chronologi tradunt Ol. CXXXIII. $\frac{5}{2}$. ante CHRISTUM A. CCXLVII. Sunt, qvi etiam præfectum Bibliothecæ Regiæ fuisse Callimachum affirmant, ut Raph. Volaterranus lib. 14. commentar. urbanorum & Morhofius ὁ μακαρίτης lib. 1. Polyhist. pag. 43. Sed Svidas & alii veteres hoc non memorant, itaqve in serie præfectorum Bibliothecæ Alexandrinæ omissus Callimachus est à Jonsio lib. 1. Hist. Philosophicæ c. 18. Imaginem illius in æs incisam exhibet Clariss. Gronovius T. 10. Antiqu. Græcarum post pag. 792. ex Joh. Orlando. *Lyden* delicias suas versu celebrasse notat Ovidius 2. Tristium v. 368. Discipulos ejus laudari videas *Eratosthenem & Philostephanum* Cyrenæos, *Aristophanem* Byzantium Grammaticum, & *Apollonium* Rhodium è discipulo inimicum, qvem carmine, cui titulum fecit *Ibin*, diris devovit. *Istrum* qvoq; καλλιμάχειον laudat Athenæus lib. IX. & alibi, tum Hermippum Καλλιμάχειον lib. V. p. 213. De Istri Ἀττικοῖς & ἀτάκτοις sive Miscellaneis vide Menag. ad Laert.

II.

Ὅσις ἐμὸν παρὰ σῆμα φέρεις πόδα, καλλιμάχου με
Ἴσθι, κυρηναίου παῖδα τε καὶ γενέτην.
Εἰδείης δ' ἄμφω κεν. ὁ μέν ποτε πατρίδος ὅπλων
Ἦρξεν, ὁ δ' ἤεισεν κρείσσονα βασκανίης.

(*b*) Strabo in Libyæ descriptione lib. XVII. p. 837. Λέγεται δὲ ἡ κυρήνη κτίσμα Βάττου (confer Schol. ad Hymn. II. 65.) πρόγονον δὲ τοῦτον ἑαυτοῦ φάσκει ὁ καλλίμαχος - - - ἐςι δὲ κυρήνη θηραίων κτίσμα λακωνικῆς νήσου, ἣν καὶ Καλλίστην ὠνόμαζον ὥς φησι καὶ Καλλίμαχος. Καλλίστη τὸ πάροιθε, τὸ δ' ὕστερον οὔνομα θήρη Μήτηρ εὐίππου πατρίδος ἡμετέρης. Cyrenensem vocat & Gellius XVII 21. qvia vero Alexandriæ Ægypti urbe diutissime est versatus, hinc ab Antigono Carystio c. 51. Hist. mirab. appellatur Καλλίμαχος ὁ ἐκ τῆς Ἀιγύπτου.

(*c*) De hoc Museo scripserat ipse Callimachus, ut infra dicam in Catalogo ejus Operum.

(*d*) Strabo ibid. p. 838. Κυρηναῖος δ' ἐςὶ καὶ καλλίμαχος καὶ ἐρατοσθένης, ἀμφότεροι τετιμημένοι παρὰ τοῖς τῶν Ἀιγυπτίων βασιλεῦσιν.

II. 59. Familiaris sui *Heracliti* Halicarnassei mortem luget Callimachus apud Laertium IX. 17. Uxorem habuit filiam *Euphratæ* Syracusii, (e) sororem *Megatimam* qvæ nupta *Stasenoro* peperit Callimachum juniorem itidem Cyrenæum, auctorem operis pridem deperditi *de insulis*, qvod versibus Heroicis composuerat.

II. Philologiæ pariter omnis peritus, & Poeta doctissimus Scripta composuit, Svidæ si credimus, plura octingentis, licet apud Gyraldum legitur octoginta, apud Joh. Lomeierum (p. 307. c. 13. de Bibliothecis) 800000. Aliqvorum Catalogum texuit idem Svidas, pleniorem *Gerhardus Vossius* lib. 1. c. 15. de Histor. græcis, *Jo. Meursius* in notis ad Helladium p. 957. seq. & in Bibl. Græca p. 1283. seq. *Tho. Stanlejus* in apparatu ineditarum notarum ad Callimachum, & *Richardus Bentlejus* in fragmentis Callimachi, diligentissime à se collectis & erudite recensitis, qvi * Stanleji apparatum MS. utendum acceperat ab Edvardo Sherburno. Scripserat tum prosa tum carmine Callimachus, sed pleraqve non adeo prolixa opuscula, qvia dicere solitus est *μέγα βιβλίον ἴσον εἶναι τῷ μεγάλῳ κακῷ*, *magnus liber magnum malum*, ut narrat Athenæus initio lib. 1. Confer qvæ de ejus βραχυσυλλαβίης studio, ut vocat Epigr. IX. notata illustri Spanhemio sunt p. 118. ad Callimachum. Jam ecce tibi Catalogum Callimachi operum, qvæ à viris doctis observata sunt, cum nonnullis nostris supplementis atqve observationibus.

Περὶ ἀγώνων de Ludis. Svid. in Καλλίμ. Harpocratio in ἀκτια. Et forte ex poemate sunt petiti versus, qvos refert Plutarchus V. 3. sympos.

Carmen de Acontio. vide infra Κυδίππη.

Αἴτια, de causis variarum fabularum, rituum & antiqvitatum, poema libris IV. constans, qvod illustraverat *Epaphroditus* teste Schol. Æschyli ac Steph. Byz. Grammaticorum ingenia exercuisse observat Clemens Alexandrinus 5. Strom. p. 271. licet hoc mirum videtur Wovverano c. XI. Polymathiæ, sane in illud commentatus fuerat præ-

(e) Svid. in Καλλίμαχος.

* Pluribus verbis plagium Cl. Bentlejo hoc nomine impingit auctor libri *a short account of Dr. Bentleys humanity and justice* Lond. 1699. 8. p. 29. seq. Acerbissime etiam plagii in Meursium commissi Bentlejum arguit Jac Gronovius præf. ad Tomum X. thesauri Antiqvitatum Græcarum. Sane cur nullam virorum doctissimorum, qvi ante illum in hac arena versati sunt, mentionem nominetenus fecerit, ipse optime dixerit. Tangere tamen eos videtur ad fragmentum CCCV. his verbis: *Unde quidam inter opera Callimachi Dædalum recensuerunt, sed perperam.* Neqve vero mihi videtur alios expilasse, qvi ipse habebat meliora domi.

ter Epaphroditum *Theon*, ut notat Etymol. M. in ἀσυρόν. Metaphrasin composuerat *Marianus* teste Svida in Μαρ. Fragmenta his ex Ætiis collecta videre licet in editione Callimachi Græviana p.305-312. Meminit & Joh. Malalas T. 1. Chronici lib. 7. p. 221. sed male scriptum ibi ἱστησίοις, & in Chron. Alex. sive Paschali p. 111. αἰτησίοις, pro αἰτίοις, ut bene notavit Malalæ interpres Edmundus Chilmeadus. Similis error latere viris doctis visus est apud Fulgentium de sermone antiqvo: *Jentaculum dicitur gustatio. Callimachus intesia: jentaculum proferre Jovi.* Non defuit, qvi suspicaretur, Fulgentium hoc reperisse ex aliqvo, qvi Callimachi Ætia latino carmine vertisset. Sed Jacobus Gronovius in Exercitationibus de Dodone p. 33. seq. hariolatus est sub Callimacho apud Fulgentium latere Gallicanum aliqvem Nonio citatum, vel qvod ægre mihi persvadeo Cassium in Annalibus. Possis & legere *Callimorphum*, qvi paucis interjectis ab eodem Fulgentio laudatur. Sed Callimachi Ætia à Fulgentio laudari * crediderunt viri docti, qvia plures alios Græcos scriptores, latinis laudat verbis. Scripserat olim Αἴτια, Callimachi exemplo, etiam *Dionysius Corinthius* poeta, Plutarcho in erotico & Svida in Διονυσ. teste, tum *Butas*, Arnobio lib. 5. p. 168. laudatus: *sicut suis scribit in causalibus Butas*, & Plutarcho in Romulo p. 31. Βύτας δέ τις αἰτίας μυθώδεις ἐν ἐλεγείοις περὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν ἀναγράφων. Deniqve *Plutarchus* ipse, cujus αἴτια ῥωμαϊκὰ & ἑλληνικὰ etiamnum exstant, αἴτια γυναικῶν αἴτια βαρβαρικὰ Lampriæ memorata perierunt, & è latinis *Varro*, ad qvem freqventissime provocant Plutarchus, Servius & alii. De Callimachi Ætiis, præter Janum Parrhasium T. 1. Lampadis Gruterianæ p. 873. egerat Politianus in Centuria secunda Miscellaneorum, ut testatur Petrus Crinitus in Epist. ad Alexandrum Sartium, qvæ legitur inter Politianeas XII. 20. Sed illa secunda Centuria lucem nunqvam vidit. Forte ex Callimachi Ætiis habuit Fulgentius, qvæ profert III. 10. Mythol. *in aruspicinis aliud est fibrarum particularumque inspectio, aliud secundum Battiadem eventuum immutatio.*

Περὶ ἀνέμων. *De ventis*. Achilles Tat. Isagoge in Aratum c. 33. & Svid. in Καλλίμαχος.

Ἄργους οἰκισμοί *De Argi incolis*. Svid.

Ἀρκαδία *Arcadia*. Svid.

Βάκχος. Vide mox Βέγχος.

DE

* Idem Gronovius T. 7. Antiqu. Græcar p. 195. legit: *Callimachus: in testa jentaculum proferre Jovi.* Et putat esse verba Varronis è scripto cui titulum fecerat Callimachus.

DE COMA BERENICES, conjugis Ptolemæi Evergetæ, astris adscripta à Conone Samio Mathematico, carmen elegiacum, exstat è latina Metaphrasi Catulli, num. LXVII p. 253. seq. edit. Is. Vossii, cujus & Mureti, Scaligeriqve notis jungenda fragmenta Callimachi à *Bentlejo* collecta p. 434. seq. & notæ Annæ Fabri p. 266. seq. tum Politianus c. 68. Misc. Meminit & Geminus c. 2. Astron. καὶ ὁ ὕστερον κατηστερισμένος ὑπὸ Καλλιμάχου Βερενίκης πλόκαμος.

Βράγχος. Hephæstio Enchirid. p. 30. καὶ τῷ πενταμέτρῳ δὲ Καλλίμαχος ὅλον ποίημα τὸ Βράγχον συνέθηκε,

Δαίμονες εὐυμνότατοι * Φοῖβέ τε καὶ Ζεῦ, Διδύμων γενάρχαι.

Qvæ postrema verba Callimacho laudato affert etiam Etymol. M. in Διδυμαῖος. Utut vero Βάκχον non Βράγχον habent Hephæstionis editiones. Βράγχον tamen è tribus codicibus MSS. & Terentiani Mauri auctoritate recte reposuit Clariss. Bentlejus. Lutatius ad 3. Thebaid. p. 104. *Branchi meminit Terentianus de metris:*

Hymnum Branchiada Phœbo cantasse Jovique
Pastorem Branchum &c.

Pro *Branchiada* nova editio è vulgatis Terentiani codicibus, dubito, an bene, legit *Battiadem.*

Γαλάτεια *Galatea*, carmine Hexametro. Athen. lib. VIII. p. 284. & Eustath. ad Iliad. π. p. 1088.

Γλαῦκος *Glaucus.* Suid.

Δαίδαλος. Steph. Byz. in ἄδηψος. Sed locus est corruptus, & falluntur qvi Comœdiæ vel Tragœdiæ hoc nomen esse existimant mihi videtur, locum illum ita esse legendum: Καλλίμαχος. Δαιδάλῳ εὐβοίη ἐλάχαινε μὲν ἔργα σιδήρου.

Ἐθνικαὶ ὀνομασίαι. *De nominibus genti alicui peculiaribus.* Athen. lib. VII. p. 329. & ex eo Eustath. ad Odyss. ψ. p. 799. Hujus operis partes fuisse videntur, qvæ memorantur Suidæ: περὶ μετονομασίας ἰχθύων & μηνῶν προσηγορίαι κατὰ ἔθνος καὶ πόλεις.

* In editione Clariss. Bentleji bis male excusum ἐνυμνότατοι contra leges choriambi, Sed hoc typographi vitium est haud dubie.

Ἑκάλη *Hecale*, Poema Heroicum de anu paupercula hujus nominis, qvæ Theseum hospitio excepit. Confer Illustris Spanhemii notas ad hymnum in Apollinem v. 106. ad qvem locum Græcus Scholiastes: Ἐγκαλεῖ διὰ τούτων τοὺς σκώπτοντας αὐτὸν μὴ δύνασθαι ποιῆσαι μέγα ποίημα, ὅθεν ἠναγκάσθη ποιῆσαι τὴν Ἑκάλην. Dan. Heinsius ad Horatium p. 18. *Callimachus, ut notum est ex hymnis, male audiebat apud æmulos, quod sola epigrammata, elegias & hymnos, nullum autem carmen scriberet perpetuum. Quorum judiciis commotus, Hecalen, ut notant interpretes, composuit, quod perfectum carmen fuit, licet non integram Thesei complecteretur historiam.* Vide & Politianum c. 24. Misc. Meursii Theseum c. 10. Natalem Comitem III. 4. Mythologiæ, Suidam in κωλιάς & κωμήτης. Fragmenta à Doctissimo Bentlejo collecta num. XL. LXVI. & CX. Hecalen Callimachi *Marianus*, qui sub Imp. Anastasio vixit, explicaverat Metaphrasi Jambica, ut Suidas testatur in Μαριανός.

Ἐλεγεῖα in qvo genere poematis principem habitum esse Callimachum testatur Quintilianus X. 1. unde Elegi Ovidio dicuntur *Callimachi numeri*, & alibi *molle Callimachi iter.* Vide & Diomedem lib. 3. pag. 382. Fragmenta à Bentlejo collecta p. 322. seq. tum num. CXCII.

Ἐλπίδες, *Spes.* Suid.

1. ἘΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ *Epigrammata*, qvorum enarrationem olim scripserat *Archibius* Grammaticus, Apollonii F. teste Suida Metaphrasin Jambicam tempore Anastasii Imp. *Marianus* Hodie in editionibus Callimachi novissimis exstant Epigrammata LXII. His adde, qvod ex Anthologiæ VI. 15. Callimacho auctoritate codicis Platini vindicat Clariss. Grævius præf. ad Callimachum. Etiam hoc vidi Callimacho tributum à Joachimo Camerario Orat. de bello Turcico, qvod ad Callinum referunt codices Stobæi teste Gesnero; H. Stephanus tribuit Tyrtæo:

> Οὐ γάρ κως θάνατόν γε φυγεῖν εἱμαρμένον ἐστὶν
> Ἀνδρ' οὐδ' εἰ προγόνων ἦ γένος ἀθανάτων
> Πολλάκι δηϊοτῆτα φυγὼν καὶ δοῦπον ἀκόντων
> Ἔρχεται, ἐν δ' οἴκῳ μοῖρα κίχεν θανάτου &c.

Vide & fragmenta à Bentlejo collecta num. LXX. LXXIV. & CXLII. tum Natalem Comitem VII. 15. Mythol. & qvæ viri docti

cti ad Martialem IV. 13. Attilius Fortunatianus de Priapeio metro: *Nam proprio commate Callimachus in Epigrammatibus usus est, & Bacchylides in carminibus & alii.* Laudat Callimachum Epigrammatum nomine Plinius IV. Epst. 3. Martialis IV. 23. Athenæus XV. p. 669. ἔτι γὰρ ἐν παισὶ τὰ Καλλιμάχου γινώσκων ἐπιγράμματα &c. Inter Epigramata vetera latina à P. Pithœo edita non longe ab initio libri primi occurrit hoc Callimachi, imagini inscriptum Jovis:

Quænam hæc forma? Dei. Cur versa est? fulgura lucis
Divinæ non fert debilis hæc acies.
Quid vero existit tanquàm uno è corpore corpus?
Hic amor est. Si amor est, cur videt? At Jovis est.
Cur ita complicitis alis? nunquam evolat. At cur
In se convertit tela? sui ille amor est.
Cur ferro sine tela gerit? Quia vulneris expers
Ille est. At vester vulnerat & cruciat.

Ἐπινίκιον ἐλεγειακὸν εἰς Σωσίβιον, *Carmen Elegiacum ob partam victoriam, ad * Sosibium*, Athen. lib. IV. p 144. Θεόφρασος ἐν τῷ πρὸς Κάσανδρον περὶ βασιλείας, εἰ γνήσιον τὸ σύγγραμμα, πολλοὶ γὰρ αὐτό φασιν εἶναι Σωσιβίου εἰς ὃν Καλλίμαχος ὁ ποιητὴς ἐπινίκιον ἐλεγειακὸν ἐποίησεν.

Ἐπῶν, *Carminis Heroici liber* 1. allegatur in Stobæi serm. CXIV. de laude senectutis edit. Gesneri, sed nihil tale in Grotii edit. p. 476. & res ipsa docet, non esse ἔπη, quæ ibi adducuntur, sed ἐλεγεῖον.

Ἐπίζια *Anniversaria*, vide supra Αἴτια.

Θαυμάσια sive Θαυμάτων τῶν εἰς ἅπασαν τὴν γῆν καὶ τόπους ὄντων συναγωγή. *Mirabila sive miraculorum per totum orbem collectanea.* Suid. Confer Meursium ad Apollonii Histor. mirabil. cap. 144. Phlegontis mirabil. cap. 4. & fragmenta à Bentlejo collecta num 75. Jonsium II. 12. de scriptoribus Hist. Philosoph. ubi & alios θαυμασίων scriptores collegit, quibus nonnullos adjungere me memini lib. 1. c. 22. §. 4. Partem hujus operis fuisse credibile est, qvod Suidæ itidem inter scripta Callimachi memoratur

* Intellige Sosibium, qui in aula Ptolemæorum summæ rei præfuit, de qvo Polybius lib. XV. Fuit & Sosibius qvidam Tragicus, de quo dixi lib 2. c 19 tum Sosibius Laco, Grammaticus ἐπιλυτικὸς sive solvendis qvæstionibus celebris, quem θαυμάσιον vocat Athenæus lib XI. & memorat Suidas. De Sosibio Tarentino vide Humfredi Hody librum de Aristea p. 101.

ratur περὶ τῶν ἐν πελοποννήσῳ καὶ Ιταλίᾳ θαυμασίων καὶ παραδόξων, *de rebus in Peloponneso & Italia mirabilibus.*

Ἴαμβοι & χωλιάμβαι. *Jambi & Choliambi.* Vide fragmenta à Bentlejo collecta num. LXXVI. - C. & CCXIX, tum ad LXXXV. confer Salmasium p. 494. de usuris, & ad LXXXVI. Samuelem Petitum Misc. Obs. lib. 1. c. 2. p. 9. seq. XCIV. est, qvod unde petiisset Scaliger ad Manilium, non comperisse se fatetur Menagius ad Laertium lib. 1. sect. 23. Addendus & hic locus Strabonis IX. p. 437. Καλλίμαχος μὲν οὖν φησὶν ἐν Ἰάμβοις, τὰς Ἀφροδίτας, ἡ θεὸς γὰρ οὐ μία, τὴν καστνιῆτιν ὑπερβάλλεσθαι πάσας τῷ φρονεῖν, ὅτι μόνη παραδέχεται τὴν τῶν ὑῶν θυσίαν.

Ἶβις sive invectiva & diræ in Apollonium Rhodium discipulum ingratum. Suidas in Καλλίμαχος. Cœlius Rhodiginus XIII. 1. *Cæcilius Munitianus Apulejus ait Corvinum* (alii suspicantur Hyginum) *ab Ovidio Ibin appellatum fuisse, ex avis * fœditate, cui ventrem rostro purgare insitum sit, & hoc ex Callimachi imitatione.* Hausit hæc Rhodiginus ex veteri in Ibin Ovidii scholiaste qvem Salvagnius Boessius non vidit. Confer fragmenta Callimachi à Bentlejo collecta p. 345. seq. Non adeo prolixum ** fuisse Battiadæ Ibin docet Ovidius v. 449. Poema difficile & qvod Grammaticis crucem figeret, testatur Clemens Alex. 5. Strom. p. 571.

Ἱστορικὰ ὑπομνήματα, *Commentarii Historici.* Harpocrat. in ἀκη, Schol. Apollonii I 1.16. Eustat. ad Odyss. μ. & Athenæus III. p. 95. qvi innuit hoc opus ab aliis tributum fuisse Zenodoto.

Ἰοῦς ἄφιξις, *Jûs adventus.* Suid.

Περὶ μετονομασίας ἰχθύων, *de mutatis piscium nominibus.* Suid. vide supra in ἐθνικαὶ ὀνομασίαι.

Κτίσεις νήσων καὶ πόλεων καὶ μετονομασίαι. *Origines insularum & urbium, & nomina mutata.* Suid. Videntur ex hoc opere petita, qvæ Callimachum laudans notat Plinius III. 21. & 26. Hist. & Lutatius ad IV. Thebaidos v. 46.

Κυδίππη *Carmen de Acontio & Cydippe*, cujus meminit Ovidius de remediis amoris v. 380. 381. expressisse videtur in Epist. Heroidum 20. seq.

* Imaginem hujus avis habes in Museo Romano Angeli Caussæi viri præstantissimi.

** Prolixiorem fuisse in describendis, quæ sibi versu exponere proposuisset & luxuriosiorem, perinde ut Parthenium & Euphorionem, notat Lucianus de scribenda historia T. 1. p. 637.

seq. Confer Aristænetum libri 1. Epistola 10. qvem pleraqve grandiora ex hoc Callimachi poemate transtulisse observat in notis doctissimus Josias Mercerus. Consulenda etiam fragmenta à Bentleio collecta num. CI - CII.

Κωμῳδίαι, *Comœdiæ.* Svidas.

Μέλη *Carmina Lyrica.* Svid.

Μηνῶν προσηγορίαι κατὰ ἔθνος καὶ πόλεις. Mensium nomina apud singulas gentes & urbes. Svid. Forte hæc pars fuit operis Callimachei cui titulus erat ἐθνικαὶ ὀνομασίαι.

Μουσεῖον *Museum*, sive de Museo, qvod Alexandriæ hominibus eruditis alendis primum instituerat munificentia Regis Ptolemæi Philadelphi. Svid. de Museo illo Alexandrino agunt viri doctissimi Joh. Frid. Gronovius & Lud. Neocorus, qvorum diatribæ tomo octavo thesauri Antiqvitatum Græcarum sunt incertæ, Jonsius III. 2. ubi & alios de Museo scriptores deperditos commemorat: Tillemontius in historia Imperatorum Gallice edita T. 2. p. 431. seq. Gvil. Caveus parte 2. Hist. literariæ scriptorum Ecclesiasticorum in Athenagora, & Rev. D. Adam Rechenbergius in exercitatione de hoc Museo edita Lipsiæ A. 1698.

Νόμιμα βαρβαρικὰ, *Instituta Barbarica.* Svid. in Φασηλῖται θῦμα. Addendus itaqve Callimachus aliis νομίμων scriptoribus, de qvibus agit Joh. Wovverianus c. 9. Polymathiæ.

Περὶ Νυμφῶν σύγγραμμα, *Liber de Nymphis.* Stob. eclog. Phys.

In Homerum scripta Callimachi *commentaria*, è duobus Strabonis locis, suspicatur vir doctissimus Joh. Meursius. Sed vide qvæ notavi supra lib. 2. cap. 5. De Homeri ætate qvidem egit Callimachus teste Tatiano, & de Margite Homeri teste Harpocratione in Μαργίτης. Sed utrumqve hoc non dubito nos fuisse lecturos in ejus πίναξι παντοδαπῶν συγγραμμάτων si illud Callimachi opus ad nos pervenisset.

Περὶ ὀρνέων, *de Avibus* Athen. Ælian. & alii. Vide fragmenta à Bentlejo collecta p. 349. 350.

Πίναξ * παντοδαπῶν συγγραμμάτων sive πίνακες τῶν ἐν πάσῃ παιδείᾳ διαλαμψάντων, καὶ ὧν συνέγραψαν, ἐν βιβλίοις ρκ'. *Index*, sive *Elenchus scriptorum omnis generis, libris CXX.* Svid. in hoc præstantissimo opere, &

* Alii fuere πίνακες, de qvibus Polemonem, Hypsicratem & Antigonum laudat Laertius VII. 188. Pictorum nimirum veterum tabulæ singularibus scriptis collectæ ac recensitæ.

& qvod intercidisse imprimis dolendum est, Callimachus præter nomen, ætatem, patriam, genus & vitam uniuscujusqve scriptoris, scripta, scriptorum titulum, argumentum, & initium, numerumqve versuum * retulit, & dubia ac supposititia à genuinis auctorum fœtibus distinxit. Confer, qvæ de hoc opere notavit Jonsius lib. II. cap. 5. Videtur autem digestum fuisse ita, ut unius argumenti scriptores conjungerentur, & una serie legerentur. Sic Tragicos & Comicos junctim recensuerat Callimachus in *πίνακι καὶ ἀναγραφῇ τῶν κατὰ χρόνους καὶ ἀπ᾽ ἀρχῆς γενομένων διδασκάλων, in indice sive descriptione eorum, qui Tragœdias & Comœdias docuerunt, ab initiis* usqve reperti utriusqve dramatum generis, *secundum seriem temporum.* Hoc enim scriptum eidem Svidæ memoratum, non dubito partem fuisse majoris illius in CXX. lib. distributi. Confer, si juvat, qvæ de aliis *didascaliarum* scriptoribus notavi supra lib. II. c. 19. in Aristotele. Similiter Rhetoras recensuerat Callimachus in *πίνακι* sive *ἀναγραφῇ ῥητορικῶν*, cujus mentionem facit præter Athenæum Dionysius Halicarnassensis. Leges & legumlatores in *πίναξι τῶν νόμων indicibus legum*, qvorum tertius laudatur eidem Athenæo lib. 13. pag 585. ubi prima verba legis cujusdam refert cum numero *στίχων.* Sed & *πίναξ τῶν Δημοκρίτου γλωσσῶν καὶ συνταγμάτων*, *Index vocum inusitatarum scriptorumque Democriti*, Svidæ memoratus qvin ejusdem operis pars fuerit, vix dubito. Adversus Callimachi *πίνακας* scripserat *Aristophanes* Byzantius Grammaticus, teste Athenæo lib. IX. pag. 408.

Battiadem *in Paredris*, sive poemate, qvo de dæmonibus paredris egerat, laudat Fulgentius in continentia Virgiliana: *nec illa, quæ Dardanus in dynameris, aut Battiades in paredris, aut Campester in Catabolicis infernalibusque cecinerunt.*

Πισαῖα scriptis Callimachi accenset Meursius è Fulgentii expositione antiqvorum verborum in *tucceta.* Sed ibi reperio laudari non Callimachum, sed Callimorphum in Pisæis: *ambrosio redolent tucceta sapore.*

Συναγωγὴ ποταμῶν, sive *περὶ τῶν ἐν οἰκουμένῃ ποταμῶν. De fluminibus orbis terrarum liber.* Strabo lib. IX. p. 397. & Svidas. Hujus operis partes

* Emendandus interpres Athenæi VI. p. 244.

tes erant, qvæ eidem Suidæ referuntur περὶ τῶν ἐν Εὐρώπῃ ποταμῶν & περὶ τῶν ἐν Ἀσίᾳ ποταμῶν, *de fluviis Europæ & Asiæ.*

Callimachum ἐν τοῖς πρὸς Πραξιφάνην allegat scriptor vitæ Arati. Ad illum, ni fallor, Praxiphanem, qvi allegatur à Demetrio περὶ ἑρμηνείας §. 57.

Σατυρικὰ δράματα Suid.

Σεμέλη id.

Τραγῳδίαι id.

ὝΜΝΟΙ *Hymni*, qvorum exstant hi sex Elegiaco carmine scripti: *in Jovem*, allegatur à Suida in ἀγρεῖον, λίπαρον &c. ex eodē petitum est v. 8. seq. qvod refertur ab Athenagora, Clemente Alex. & aliis, à Clarissimoq;. Bentlejo memoriæ lapsu relatum inter fragmenta num. CCCXCI. Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, καὶ γὰρ τάφον ὦ ἄνα σεῖο Κρῆτες ἐτεκτήναντο. Hunc hymnum duplici metaphrasi latina poetica, adstrictiore altera, altera liberiore donavit *H. Stephanus*. Vertit & latino carmine præter *Nicolaum Frischlinum* (qvi omnes prosa & versu transtulit) Bonaventura Vulcanius (2) *in Apollinem*. (3) *in Dianam*, latino carmine ante Vulcanium redditus à *Francisco Florido Sabino* Basil. 1540. fol. p. 315. inter alia Sabini scripta, & in editione Callimachi Frischliniana Basil. 1589. 8. p. 340. (4) *in Delum*. (5) *in lavacrum Palladis*, qvem hymnum è MS. Codice accentibus destituto edidit & perelegantí Metaphrasi donavit *Angelus Politianus* c. 80. Miscell. (6) *in Cererem*. Hic Hymnus, ut superior qvoq; Dorice scriptus est, & Argis compositus videtur à Callimacho, si audimus ingeniosissimam Annam T. Fabri filiam.

Metaphrasin græcam Hymnorum Callimachi, uti Hecales qvoq; Αἰτίων & Epigrammatum composuerat teste Suida *Marianus*, versibus jambicis 6810.

Ὑπομνήματα ἱστορικά. Supra in ἱστορικά

Χωλίαμβοι. Suida in διθυραμβ. & supra in Ἴαμβοι.

III. E veteribus Grammaticis nonnulli fuerunt, qvi Callimachi scripta vel (1) commentariis illustrarent, ut *Astyages* qvidam, cujus ὑπόμνημα εἰς Καλλίμαχον Suidas memorat, *Archibius* item, qvi in Epigrammata, & *Eratosthenes* atqve *Theon*, qvi in Αἴτια scripserant, ut ante dixi: vel (2) explicarent Metaphrasi, ut *Marianus*, cujus jam in hymnis feci mentionem: vel (3) qvomodo interpungenda essent, docerent, ut *Nicanor* Alexandrinus, qvi teste eodem Suida, librum composuerat

περὶ στιγμῆς τῆς παρὰ Καλλιμάχῳ. Etiam contra Πίνακας scripsisse *Aristophanem* Grammaticũ, notavi ex Athenæo, cui adde, qvod Callimacho detrahere non dubitavit *Severianus* Procli Philosophi discipulus, ut è Damascio in Vita Isidori, Suidas retulit in Σεβηριανός. Τὸν δὲ Καλλίμαχον εἰς χεῖρας λαβὼν, οὐκ ἔστιν ὅπη οὐ κατέσκωπτε τὸν Λίβυν ποιητὴν, ἀνιώμενος δὲ ἐπὶ μᾶλλον, ἤδη πολλαχοῦ καὶ τῷ βιβλίῳ προσέπτυε. Hoc odium fortassis inde provenit, qvod de Platone Callimachus secus sensit, eumqve idoneum Poetarum esse judicem inficiatus est, qvo nomine etiam in Callimachum invehitur Proclus 1. in Timæum p. 28.

IV. *Scholia brevia Græca*, qvæ hodie è MS. codice in sex hymnos edita exstant, cui debeantur auctori incertum est. Scriptores in iis veteres allegantur nulli prærer Hesiodum I. 95. III. 53. Homerum II. 6. 35. 50. III. 4. 12. 40. 90. 250. IV. 73. 122. 209. 286. V. 30. Theocritum III. 19. Diogenianum III. 190. Herodianum III. 235. Thucydidem IV. 11. Pindari & Bacchylidis de Delo IV. 28. Olenis Lycii hymnum IV. 155. & Platonem Phædone IV. 312. Syracusanæ dialecti mentio fit II. 15. Gesnerus in Bibliotheca admodum recentem notat esse scholiorum horumce sive auctorem sive collectorem, qvod VI. 111. αὐλυρον ait ἰδιωτικῶς sive lingua vulgari appellari κάηλον. Scholia inedita interlinearia in Callimachum memorat Labbæus Bibl. nov. MS. pag. 372. Anonymum vitæ Callimachi auctorem, qvæ editionibus præfigi solet, perperam à Suida distinguit Menagius ad Laertii IX. 40.

V. Editiones Callimachi.

Græcæ cum scholiis Græcis.

1. Prima Hymnorum sex, literis capitalibus, Florentiæ in 4. edente Lascari.
2. Basileæ apud Hieron. Frobenium 1532. 4. adjuncta ad calcem veteri Gnomologia, de qva dixi supra lib. 2. c. 11. §. 5.
3. Parisiis apud Vascosanum 1549.
   Editionem Basil. 1556. Bœclero memoratam non vidi, nec qvam Bolduanus Lipeniusqve cum emendationibus *Lud. Carrionis* ajunt prodiisse ibid. 1557.

Græca sine Scholiis

Aldina A. 1513. 8. cum Pindaro, Dionisio, Lycophrone.
H. Stephani inter Poetas Principes, Paris. 1566. fol. typis luculentis.

Græ-

Græco latina cum ſcholiis.

Pariſ. A. 1574. 4. apud Joannem Benenatum Callimachi hymni excuſi ſunt Græce una cum ſcholiis in margine. Ad calcem ſeparatim ſubnexa eſt verſio latina proſarſa *Nic. Gulonii* Carnotenſis, Græcarum literarum Poſeſſoris Regii in Academia Pariſienſi.

Græco-latinæ ſine Scholiis Græcis.

Hymni & Epigrammata cum verſione *Nic. Friſchlini* In corpore poetarum Græcorum Genev. 1606. fol. Jacobo Lectio curante p. 554. ſeq. Hymni, Epigrammata & fragmenta cum notis *Bonaventuræ Vulcanii*, Antvverp. & Lugd Bat. 1584. 12. qvæ editio cum notis MSS. Martini Sladi. P. Francii & aliorum fuit in Bibliotheca laudati Francii, & ab illo utenda data fuit Clariſſimo Grævio. Ad Callimachum *Moſchi Idyllia* qvoqve adjunxit in hac editione Vulcanius.

Græco latinæ cum ſcholiis Græcis, & notis doctorum Virorum.

Hymni & Epigrammata è recenſione *H. Stephani*, cum ejusdem notis, & cum verſione gemina, notisqve *Nicodemi Friſchlini* * Genev. 1577. 4. Adjunxit & H. Stephanus Callimachi fragmenta qvædam à ſe collecta.

Hymni cum duplici interpretatione (proſa una, altera carmine) & annotationibus *Nicod. Friſchlini* recognitis, ſcholiisqve veteribus græcis ſeparatim adnexis, tum Epigrammata Callimachi XXXIII. cum verſione ligata, & fragmenta (qvæ ab H. Stephano jam collecta dixi) Baſil. 1589. Vitam Callimachi qvoqve præfixit Friſchlinus Græce & latine à ſe compoſitam, & *Archiæ* Epigrammata Græca ex Anthologia excerpta, & latina donata Metaphraſi, ne dicam de aliis Friſchlini carminibus & Epigrammatis Græcis & latinis, hymnoqve Græco in Chriſtum proditum, qvæ in hac editione Callimacho ſubjuncta leguntur.

Cum notis *Annæ Tan. Fabri* filiæ, qvæ novem Epigrammata ex Anthologia inedita (illuſtri Huetio, cui Callimachus iſte dicatus eſt, com-

* Epiſtola dedicatoria Friſchlini data eſt Tubingæ A. 1571. nulla vero Callimachi editio Friſchliniana Tubingæ prodiit, licet hoc ex Actis Erud. 1695. p. 487. aliquis poſſit ſuſpicari, ſed Genevam ad H. Stephanum Tubinga ſuas lucubrationes miſit Friſchlinus. Falluntur quoque, qui editionem A. 1577. non Genevæ, ſed Pariſiis prodiiſſe affirmant.

communicante) prima vulgavit & interpretata eſt, fragmentaqve poſt H. Stephanum, Vulcaniumqve nova adjunxit. Pariſ. 1675. 4.

Locupletiſſima & elegantiſſima omnium editio Callimachi eſt Ultrajectina A. 1697. 8. 2. Voluminibus, ex recenſione *Theodori Grævii*, Joh. Georgii F. licet Theodorus ipſe manum ultimam operi non admovit, ſed in flore ætatis exſtinctus magno Patri abſolvendum reliqvit. In hac editione primũ occurrunt *Hymni VI.* nitide excuſi & eleganti icone in æs inciſa ſinguli ornati, cũ verſione proſaica à Theodoro Grævio interpolata, ſubjectis per ſingulas paginas Scholiis Græcis, & notis virorum doctorum Franciſci * Robortelli, H. Stephani, Bonav. Vulcanii, Annæ Tan. Fabri filiæ, Daceriæ, & qvas Theodorus vel ipſe addidit vel ex Joh. Meurſii ineditis lectionibus Academicis in Callimachum petiit, vel à Jac. Gronovio. P. Francio, & aliis viris doctis accepit. Hymnos excipit *Poematium de Coma Berenices* latine è Catullo, tum *Epigrammata* Callimachi LXII. ex edita & inedita Anthologia & aliunde collecta. qvorum ſeptem poſtrema ante lucem non viderant. Univerſa notis eruditis illuſtravit Bentlejus, & ab undeqvadrageſimo usq; latine tranſtulit, additæ præterea notæ ſunt variorum, Annæ Fabri maxime & Vulcanii. Seqvuntur inde fragmenta Callimachi poſt Henrici Stephani induſtriam longe diligentius collecta à Vulcanio, Anna Fabri, Ez. Spanhemio & diligentiſſime à Richardo Bentlejo, cujus Spanhemii & Bentleji collectiones nunqvam ante editæ fuerant. Addes, ſi placet hoc è Scholiis ineditis ad Dionyſium Thracem: Τῆς δὲ κακίας τοῦ λόγου ἐστὶ καὶ ἡ ἀκυρολογία, ὡς παρὰ Καλλιμάχῳ ἐπὶ τῶν ἀπολλυμένων νηπίων,

Μητέρας ἐξεκένωσαν ἐκούφισαν δὲ τιθήνας.

Τοὐναντίον γὰρ, ἐβάρυναν ἀπολέσαντες τὰ ὑπ' αὐτῶν τρεφόμενα βρέφη. Habes præterea in Græviana Callimachi editione notas Friſchlini integras ſeparatim excuſas & pag. 456. Henrici Stephani ſex Epigrammata judicio Ovidii ** Callimachum arte non ingenio valere exiſtimantis oppoſita. Hinc Bentleji in loca qvædam hymnorum egregiæ animadverſiones, in qvibus nonnulla, de qvibus Stanleio etiam in mentem venerat. Qvod vero in iisdem p. 495. ſeq.

* Robortelli annotationes in hymnos Callimachi & aliorum qvorundam ſcriptorum loca prodiere Venet. 1543. 8. Nonnulla fragmenta Callimachi emendat & illuſtrat Caſaubonus c. 4. lectionum Theocritearum.

** De illo Ovidii judicio vide Heinſium prolegom. ad Heſiodum edit. in 4. ubi oſtendit Ovidium per ingenium intellexiſſe ὁρμὴν ſive impetum Poeticum, quo ſæpe peccant Poetæ, & optimi ſunt, qui peccant ſæpiſſime,

seq. adversus Casaubonum c. 18. lect. Theocrit. & Salmasium p. 242. ad aram Dosiadæ disputat, Græcos nunqvam *αι* & *οι* secuta consonante corripuisse, refellitur argumentis non inficiandis à Joh. Jensio lib. 2. c. 6. lectionum Lucianearum p. 166. seq. Vide sis & Jac. Gronovium ad Manethonis Apotelesmatica p. 274. Post Bentleji animadversiones seqvuntur notæ Pauli Voetii antecessoris Ultrajectini, qvas e Bibliotheca filii, Illustris Viri, Pauli Voetii van Winsen, cui tota hæc editio à Grævio inscripta est, primus heic Paulus Bauldry edidit. Volumen claudunt dedicationes præfationesqve Frischlini, Vulcanii & Annæ Fabri, tum indices locupletissimi, qvorum familiam ducit index græcus omnium verborum, qvæ in Callimachi hymnis, epigrammatis & fragmentis occurrunt. Volumen alterum impletur uberrimis & longe doctissimis Illustris Ez. Spanhemii ad sex Callimachi hymnos commentariis, *opere* ut elegantissimus Brouckhusius ad Propertium p. 314. vere scripsit, *admiranda eruditionis, & quale hodie vix sperare ab ullo mortalium audeamus.*

VI. Fuerunt & alii Callimachi (1) Strategus nostri avus. Vide Epigramma 21 (2) Callimachus nostri sororis filius, qvem *de Insulis* scripsisse carmine Epico, è Suida notavi. (3) Callimachus Atheniensis, dux fortissimus & cum Cynægiro Medici belli fulmen, cujus præter alios meminit Plutarchus in Catone p. 353. hic ipse enim est, licet diversum facit aliud agens doctissimus Jonsius p. 242. (4) Callimachus Amisenorum & postea Nisibis præfectus arte Mechanica clarus adversus Romanos in bello Mithridatico. Plutarch. Lucullo p. 503. & 514. (5) Callimachus statuarius, de qvo videndus Franciscus Junius in Catalogo Artificum. Neqve alium forte Callimachum intelligit Plinius VII. 47. in loco, qvem inter Battiadæ fragmenta adscripsit præstantissimus Bentlejus n. CCCXCIX. (6) Callimachus Atheniensis, amicus Platonis, & curator ejus testamenti Laert. III. 42. & 43. (7) Callimach. χερσιδιδάσκαλος, Aristoph. Ecclesiaz. v. 184. (8) Medicus Herophileus, qvem vocabula Hippocratis exposuisse testatur Erotianus sive Herodianus in præfat. lexici, & qvem *de coronis, quæ nocerent capiti*, græce scripsisse testatur Plinius XXI. 3. Hic videtur etiam respici à Galeno I. in VI. Epidem. T. 5. edit. Basil. p. 447. At apud Eusebium X. 11. præparat. Evangel. pro *Callimacho Colophonio* legendum est è Tatiano *Antimachus*, qvod miror fugisse illustrem Spanhemium qvem nihil fugit, p. 119. ad

Callimachum, & G. Vossium in Poetis Græcis. Per *Romanum* vero *Callimachum* Propertius IV, 1. 46. intelligit seipsum, non alium nescio qvem Romani Callimachi nomine poetam, ut existimavit Flavius Blondus. Apud Qvintilianum XI. 2. pro *Apollas Callimachus* (ut habet etiam illustris Obrechti editio) qvidam legunt *Apollas & Callimachus*.

Fuit & annis abhinc ducentis amplius *Philippus* qvidam *Callimachus Experiens* Florentinus, post varia scripta, Historici præcipue argumenti edita, A. 1490. defunctus, qvem Philippum Callimachum à Callimacho Experiente diversum perperam facit Kœnigius in Bibliotheca.

CAPUT XX.

De MANETHONE Ægyptio, & aliis Astrologiæ Apotelesmaticæ Scriptoribus.

Manethonis nomen & ætas: Ægyptiaca & alia scripta deperdita. 1. - 7. Apotelesmatica ejusdem auctoris. 8. De aliis Astrologis Apotelesmaticis Græcis editis, singillatim de Paulo Alexandrino, & Hephæstionis Thebani, Vetiique Valentis fragmentis. 9. De Astrologis Græcis inditis. 10. De Astrologis Græcis deperditis. 11. Catalogus scriptorum qui Astrologiam Apotelesmaticum oppugnarunt. 12.

NOmen MANETHONIS varie exaratum reperio, (*) Μαίθως, Μα-

* Vide Menag. ad Laert. p. 8. Cæterum Ægyptium nomen est haud dubie Manethon, ut operam ludat Harduinus, qui in Chronologia V. T. p. 32. repetit ex *Man* voce Germanica quæ *virum* sonat, & Hebraico את *cum*, atque און *virtute*. Nec felicius ipsi res procedit, cum Ægyptiæ veteris linguæ ignarus, tamen p. 28. seq. negat in Ægyptiorum dynastiis apud Manethonem occurrere nomina Ægyptia, sed omnia esse ex Hebræis, pauca è Græcis petita fontibus. Sed exempla quæ mox affert ita sunt comparata, ut æque facile ex Mexicano aliquis idomate illa possit deducere. Manethonis nomini affinia *Menuthis* Canobi uxor, apud Epiphan. & *Menuthis* vicus Ægypti de quo Stephanus Byz.

Μάνεθως, Μανεθῶς, Μαανεθῶς, Μανεθῶ, Μανέθων, Μανεθὼν, Μαναίθων, & Μανεθῶν deniqve, qvod poſtremum præ cæteris ſcribendi modis probat Ed. Bernhardus vir infinitæ eruditionis in notis, utinam integris, ad Joſephum p. 11. Fuit hoc nomine olim in Ægypto vir omni genere ſapientiæ (a) excultus, patria Sebennytes (b) vel Dioſpolitanus, qvi ſub Ptolemæo Philadelpho functus apud Mendeſios (c) vel Heliopolitas ſummi ſacerdotis & ſcribæ ſacri munere, varia Græcæ (d) ſcripſit & eidem Ptolemæo dicavit, Hiſtorica, Phyſica & de Apoteleſmatica Aſtrologia, de qvibus ſingulis nonnihil dicam.

I. Αἰγυπτιακῶν *tres libros* compoſuiſſe conſtat è Georgio Syncello (e) qvi ex Africano & Euſebii Chronicis diligenter transſcripſit qvæ Manethon ex *ſacris Hermetis columnis* (f) de antiqvis Ægyptiorum Regibus tradiderat, perſeqvens γενεὰς CXIII. in Dynaſtiis XXXI. Secutus eſt Manethon χρονογραφεῖον aliqvod Ægyptiũ, qvod παλαιὸν vocatur à Syncello p. 51. & pertingebat usqve ad Regem ultimum dynaſtiæ trigeſimæ Nectanebonem, cujus ab Ocho pulſi fuga incidit in Olymp. CVII. 3. paucis ante Perſas ab Alexandro victos annis. Trigeſimam primam Dy-

(a) Ælianus X. 16. de animal. ἀκούω δὲ καὶ Μαναιθῶνα τὸν Αἰγύπτιον σοφίας εἰς ἄκρον ἐληλακότα ἄνδρα εἰπεῖν &c.

(b) Suid. Μάναιθως ἐκ Διοσπόλεως τῆς Αἰγύπτου, ἢ Σεβεννύτης. Sebennytam vocat & Plutarchus de Iſide p. 354 362. & Syncellus p. 16. 18. ipſe de ſe Manetho ibid. 40. γένει Σεβεννύτης ὑπάρχων ἡλιουπολίτης, τῷ δεσπότῃ μου Πτολεμαίῳ χαίρειν.

(c) Rurſus Suidas: Μάναιθως Μένδης ἱερεὺς (doctiſſimus Suidæ ſoſpitator Neocorus in MSto codice Pariſ. reperit ἀρχιερεὺς) Αἰγύπτου. Apud Syncellum quoque pag. 40. Manethon ipſe in Epiſtola ad Ptolemæum ſe appellat ἀρχιερέα καὶ γραμματέα τῶν κατ' Αἴγυπτον ἱερῶν ἀδύτων. Syncello ibid. ἀρχιερεὺς τῶν ἐν Αἰγύπτῳ εἰδωλείων.

(d) Joſephus 1. contra Apionem, ſive Manethonem potius) in illo enim confutando maxima libri pars occupatur) p. 1039. Μανεθῶν δ' ἦν τὸ γένος ἀνὴρ Αἰγύπτιος, τῆς ἑλληνικῆς μετεσχηκὼς παιδείας. ὡς δῆλός ἐστι, γέγραφε γὰρ Ἑλλάδι φωνῇ τὴν πάτριον ἱστορίαν κ. τ. λ. Euſebius in exordio libr. 2. præparat. πᾶσαν μὲν οὖν τὴν Αἰγυπτιακὴν ἱστορίαν εἰς πλάτος τῆς ἑλλήνων μετείληφε φωνῆς, ἰδίως τε τὰ περὶ τῆς κατ' αὐτοὺς Θεολογίας Μανεθῶς ὁ Αἰγύπτιος ἔν τε ᾗ ἔγραψεν ἱερᾷ βίβλῳ καὶ ἐν ἑτέροις αὐτοῦ συγγράμμασιν.

(e) Primus tomus continebat XI. Dynaſtias Deorum Semideorumqve, annis 2300. Reges CXCII. Secundus Dynaſtias XII. - - XIX. annis 1121. Reges XCII. Tertius Dynaſtias XX. - - XXXI. per annos 1050. primum librum laudat Syncellus p. 60. ſecundum p. 59. 72. 73. tertium p. 78. 256. ubi ultimum hunc fuiſſe teſtatur. Vide & Scal. ad Græca Euſebii p. 411. b.

(f) Syncell. p. 40.

Dynaſtiam videtur Manethon addidiſſe, in qua tres Reges: Artaxerxes. Ochus, Arſes Ochi F. & Darius Codomannus qvem Alexander ſuperavit. Vide Syncellum p. 78. & 256. qvi veteri illo Chronico deceptũ Manethonem p. 51. & non pauca mentitum obſervat, ut Ægyptiæ gentis laudes & antiqvitatem amplificaret. p. 15. 17. 37. Profeſſus & ipſe Manethon eſt ſe addidiſſe nonnulla ἐκ τῶν ἀδεσπότων μυθολογουμένων, uti ſunt qvæ confutat Joſephus 1. contra Apion. p. 1052. ſeq. Plura hoc de opere ne addam, facit virorum doctiſſimorum Voſſii & Marshami induſtria, qvorum ille lib. 1. de Hiſt. Gr. cap. 14. hic ſub initium præclari Canonis Chronici de eo agendum ſibi duxit. Fidem Manethonis merito elevant poſt Joſephum lib. 1. contra Apion. p. 1039. ſeq. Hermannus Conringius in Adverſariis Chronolog. de antiqvis Aſiæ & Ægypti dynaſtiis c. 17. p. 190. ſeq. Ed. Stillingfleetus Orig. ſacr. lib. 1. c. 2. Iſ. Voſſius cap. 10. de ætate mundi, & Melch. Leydeckerus lib. 3. de Rep. Hebræorum p. 115. ſeq. Ac certe nihil difficilius fuerit qvam dynaſtias Manethonis expedire & cum reliqva veteri Hiſtoria conciliare, ut perſpicuum eſt ſi qvis inter ſe conferat conatus præſtantiſſimorum veteri ævo Chronologorum Africani, Euſebii, & Syncelli: vel recentium Scaligeri Can. Iſagog. pag. 128. ſeq. & 316. ſeq. Sam. Petiti c. 27. (lib. IV. c. 6.) Var. lect. Kircher. 1. Oedipi p. 68. ſeq. Jac. Capelli, Uſſerii, Marshamiq; qvi in diverſis Ægypti regionibus plures dynaſtias ſimul eodem tempore rebus præfuiſſe contendit, & in antiqvitate temporum reſtituta Pauli Pezronii. Fragmenta qvædam Manethonis è Joſepho & Syncello deſcripſiit illuſtravitqve Scaliger in Græcis Euſebii & ad calcem operis immortalis de emendatione temporum.

II. Ἱερὰ βίβλος, *Liber Sacer*, qvo de Theologia Ægyptiorum Manethon egerat. Meminit præter alia Manethonis συγγράμματα Euſebius in limine libri 2. præparat. cujus verba jam in notula adſcripſi. Reſpicit forte etiam Theodoritus, qvo teſte lib. 2. Therapevt. p. 34. Μανεθὼς τὰ περὶ Ἴσιδος καὶ Ὀσίριδος καὶ Ἄπιδος καὶ Σαράπιδος καὶ τῶν ἄλλων θεῶν τῶν Αἰγυπτίων ἐμυθολόγησε. Egerat de Diis ac Semideis gentis ſuæ etiam in Ægyptiacorum libris: ſed ibi magis Chronologi atq; Hiſtorici, at in ſacro ſermone Theologi partibus functus fuiſſe mihi videtur. Qvanqvam idem cum illis ſacrum hoc opus fuiſſe haud dubitavit G. Voſſius.

III. Βίβλος τῆς Σώθεως, ad Ptolemæum. Syncell. p. 40. Scaliger ad Græca Euſebii p. 408. *Σῶθιν τὴν Ἶσιν vocabant Ægyptii: item Σωθιακὴν περίοδον Ἴσιος ſive, Iſidis peregrinationem, quæ etiam refertur à Prometheo apud*

apud Eschylum. (v. 822. seq.) *Videntur Egyptii annorum suorum certissimam Epocham ἀπὸ τῆς Σωθιακῆς περιόδου repetivisse, ut manifeste colligitur ex Clemente Alex.* (1. Strom. p. 335.) *neque dubito τὴν Σώθεως βίβλον τοῦ Μανεθῶ ab eodem initio regum suorum dynastias deduxisse. Apud Vettium Valentem Antiochenum Σηθ ex iirris Petosiris, non Σῶθις dicitur.* Ex his verbis colligas Scaligerum βίβλον Σώθεως haud diversum existimasse ab opere Historico de Ægyptiorum dynastiis. Sed mihi potius videtur in hoc libro Manetho egisse de anno Ægyptiorum Cynico, de qvo dixi ad Chalcidium p. 218. ubi pro πολεχὺν legendum σῶθιν. Notum est sidus qvod Græcis ἀστροκύων, idem Ægyptiis dictum Σῶθιν fuisse.

IV. Manetho ἐν τῷ πρὸς Ἡρόδοτον laudatur ab Etymologici M. auctore in λεοντοκόμος & ab Eustathio ad Iliad. λ. p. 857. edit. Rom. ἐν τοῖς πρὸς Ἡρόδοτον. Magnus qvoqve Bochartus 1. Hieroz. p. 715. allegat Manethonem in notis ad Herodotum. Sed aut fallor aut Eustathius & Etymologici scriptor inciderunt in locum Manethonis Historiarum in qvo Herodotum castigaverat. Certe Josephus 1. contra Apionem p. 1039. de Historia Manethonis loqvens testatur Herodotum sæpius in illa ab ipso reprehensum ob res Ægyptiacas falso memoriæ proditas. Γέγραφε γὰρ Ἑλλάδι φωνῇ τὴν πάτριον ἱστορίαν, ἔκ τε τῶν ἱερῶν, ὥς φησιν αὐτὸς, μεταφράσας, καὶ πολλὰ τὸν ΗΡΟΔΟΤΟΝ ἐλέγχει τῶν Αἰγυπτιακῶν ὑπ' ἀγνοίας ἐψευσμένον.

V. Περὶ ἀρχαϊσμοῦ καὶ εὐσεβείας *de antiquitate & pietate* sive de priscis & religiosis Ægyptiorum ritibus *liber*, è qvo Porphyrius lib. 2. de abstinendo ab animatis §. 55. narrat immolandorum hominum consvetudinem Heliopoli sustulisse Regem Amasin. Porphyrii locus legitur & in Eusebii IV. 16. præparat. respicitur à Theodorito VII. Therapevt. p. 109. licet Manethonem haud nominet. Confer Marshami Canonem Chron. p. 315. seq. Ex eodem Manethonis libro videtur narrare Plutarchus de Iside & Osiride p. 380. qvod in urbe Ilethyæ (Εἰληθυίας enim pro Ἰδιθύας legendum, notavit Vir doctissimus) homines vivos palam exusserint canicularibus diebus, cineribus etiam procul sparsis ac dissipatis, ne qvidqvam de lustramentis hisce Typhoniis superesset.

VI. φυσικῶν ἐπιτομή. Laert. procem. sect. 10. Hæc forte sunt qvæ Suidas memorat φυσιολογικὰ & è qvibus Ælianus X. 16. de animal. videtur referre eos, qui suillum lac bibant, lepra ac vitiligine infici, etsi

librum ipſum Manethonis haud vidiſſe, ſuſpiceris ex eo, qvod dicit *ἀκύω εἰπεῖν.*

VII. *Περὶ κατασκευῆς κυφίων* de ratione præparandi ſacri ſuffiminis qvod *κῦφι* Ægyptiis vocabatur, & memoratum eſt Plutarcho, Galeno, S. Hieronymo. Vide Kircherum T. 2. Oedipi part. 2. p. 539. Suidas qvidem hoc ſcriptum Manethoni Mendeſio vindicat, qvem à Sebennyte videtur diverſum facere, ſed hujuſcemodi in rebus qvam parum tribui ejus fidei poſſit, eruditos viros haud latet.

VIII. Manethoni præterea *ἀποτελεσματικὰ δι' ἐπῶν* tribuit Suidas, & alia quædam ut ait *Ἀστρονομούμενα*. Etiam Paulini Nolani *(g)* Epiſtolæ XXXVIII. ſubjicitur carmen ad Jovium, in qvo ejusdem operis mentio:

Nunc tria miremur texentem fata Platonem,
Aut Arati numeros, aut picta Manathonis aſtra.

Neqve vero aliud hic ſunt *picta aſtra* qvam carmine deſcripta, & verbis, ut ait Plautus Pænulo, depicta, qvemadmodum de Ennio apud Ciceronem 1. Tuſc. qvæſt. c. 15. *Hic veſtrum pinxit maxima facta patrum.* Notum & illud Simonidis, qvod variis locis refert Plutarhus *(h)* *ζωγραφίαν μὲν εἶναι φθεγγομένην τὴν ποίησιν, ποίησιν δὲ σιγῶσαν. τὴν ζωγραφίαν, Poeſin eſſe picturam loquentem, picturam vero, Poeſin quamdam tacitam ſilentemque.* Manethon ipſe poema ſuũ cum Hermetis *χηροχίτῳ γραφῇ* conferens *μάθημα λάλον* vocat ſub initium libri V. qvod è verſione mea adſcribam:

E libris, Ptolemæe, ſacris, ſacrisque columnis
Arcanis, ſapiens quas bis in reperit Hermes
Signavit vires proprias cæleſtibus aſtris.

Con-

(g) Barthius lib. 1. adverſar. c 15. *Auctor carminis ad Colleam vel Jovium quod non optime Paulino abſcribi, alibi demonſtramus.* Idem XXXII. 22. tribuere videtur Claudiano Mameerto: *Paulinus ſive Mamertus ad Colleam* Confer LIV. 3. Paulino audacter tribuit Cerda in Adverſariis ſacris c 149. pag. 364 Cerdam enim malui vocare quam Lacerdam, quoniam ipſe c. 185. p. 497. Nicolaum Abramum ſuæ Societatis virum non dubiat eo nomine reprehendere. *Nicolaus*, inquit, *Abramus, cujus ego nomen melius teneo quam ille meum, qui me citans Lacerdam nominat: ego enim Joannes Ludovicus de la Cerda nominor, itaque Cerdam debuiſſet dicere, non Lacerdam. Sed ignoſco homini ignoranti noſtrum idioma* &c.

(h) Plutarch. de audiendis poematibus p. 12. edit Grotii. (in cujus viri maximi verſione male eſt deſcriptum: *Picturam eſſe loquens Poema, Poema vero tacitam picturam*) de dignoſcendo adulatore p. 58. & IX. ult. Sympoſ.

Consilii adjutor fuit illi Asclepius, inde
Ceris mandavit formas, divinaque imago
Florilega impressa est dono pulcherrima Musa.
Ast ego si illuni cœlestia sidera nocte
Sæpe revisendo, picturam sisto loquentem,
Nec quisquam potis est partem hujus cernere laudis
Quam solus quem plurimum amo, magnus Petosiris,
Non levis iste labor, Ptolemæe, videbitur ulli.

Jacobus Gronovius Vir. Clariss. in postremo versu edidit, οὐ βαιὸς κάματος ἔτος, unde totum hunc locum non videtur cepisse, certe, ut multa, obscurissime reddidisse. Sed legendum esse οὐ βαιὸς, ut in mea versione interpretatus sum, nec ipse, credo negabit, si conferet exordium libri primi, ubi inter alia hæc leguntur:

De nocte insomnis multo de luce labori
Indulsi, ut tibi quos mea fecit Musa libellos
Mitterem, & è studiis ferres hæc commoda nostris.

Supersunt Manethonis ἀποτελεσματικῶν, sive de viribus & effectis Astrorum libri sex, scripti ad Ptolemæum Regem, quem Philadelphum esse, adeoqve & Manethonem eundem qui Ægyptiaca & alia jam à me commemorata scripsit, nulla ut opinor ratione idonea negari poterit. Illud vero de Philadelpho apertissime etiam confirmatur lib. V. 208. ubi Ἀρσινόης ὑμέναιοι diserte memorantur, qvod & erudito editori observatum. Cæterum tulere ætatem Apotelesmatica Manethonis in unico qvantum sciam codice Mediceo sexcentorum circiter annorum, è qvo varia virorum doctorū Lucæ Holstenii & Lucæ Langermanni apographa, atq; Jacobi qvoqve Gronovii editio profluxit. Versiculos qvosdam ex illo opere tum adhuc inedito produxerat Alexander Morus in notis haud protrita eruditione refertis ad novū fœdus in Jacobi I. 1. Alios Abrahamus Hinckelmannus, decus hujus urbis immortale, in detectione fundamenti Bohemiani edita Hamburgi 1693. 4. pag. 114. cujus verba è Germanico hic translata adscribam: *De Astrologia apotelesmatica nullum forte in orbe terrarum superest monumentum antiquius sex libris Manethonis sacerdotis Ægyptii, qui versibus elegantibus Græcis concinnati in hac urbe*

(Hamburgo)*exstant. Semel quidem occurrit in Bibliotheca Joannea inter Codices Holstenianos, alterum exemplum est apud virum quendam nobilissimum, in cujus apographi ora sive margine etiam emendationes non pauca erudita occurrunt. Inscriptum est hoc opus Regi Ægypti Ptolemao, Philadelpho haud dubie, qui artem illam magni faciebat, ut patet ex ipso statim limine poematis.* χαίροις ὦ Πτολεμαῖε *&c. Testatur quoque Manetho Hermetis se doctrinam afferre lib. V.* ἐξ ἀδύτων ἱερῶν βίβλων *&c. Unde etiam patet sententiam Kircheri qui duos fuisse Manethones contendit T. 1. Oedipi Syntagm. I. cap. 9. merum commentum esse. Adde Stillingfleeti Origines sacras p. 51. 53.* Hæc verba cum legissem, adii virum, non minus doctrina ac pietate insignem qvam humanitate incredibili, atq; ut mihi Manethonis inspiciendi copiam faceret, ab eo petii, neq; hanc tantum ab eo, sed & describendi haud difficulter impetravi. Hinc de edendo scriptore cogitans, latine ita reddere institui, ut versũ versu exprimerem: tum acerba morte *(i)* iterim extincto viro præstantissimo, editionem ipsam sum aggressus, versione Græcis ex adverso posita, & libro primo ut in MSto Codice reperi Aphorismos LXX. distincto, & adscriptis in margine græcis argumentis, qvæ compendio exarata etiã in Apographo, atq; adeo difficiliora lectu erant, sed ad intelligendum Poetam non parum conferre mihi visa sunt. Hujus editionis meæ primis forte foliis conspectis calcar sibi addere passus est clarissimus Jacob⁹ Gronovius ad maturandam suam Apotelesmaticorum Manethonis editionem, qvam omissis illis qvæ dixi argumentis dedit Græce, Lugd. Bat. 1698. 4. latina sua versione prosaria ad calcem separatim subjecta additis nonnullis notulis sive castigationib⁹. Cũ vero & mihi alia essent qvæ agerem, & argumenti vanitas sisteret utcunqve impetũ animi, miraq; esset typorum Græcorum apud nostros lentitudo ac difficultas, facile me prævertit nec invitum. Existimo etiam laborem illum qvem rei literariæ bono haud levem insumsit, aliud longe mereri, qvam ut propter illa qvæ in ejus editione vel interpretatione, vel notis etiam obelo digna animadverti (*) fortassis possint, vel à me vel ab alio qvocunqve exagitetur, cum homines simus, & scriptorem antiqvum

(*i*) Hæmorrhagia correptus obiit Hinckelmannus ὁ μακαρίτης non multo major quadragenario 3. Id Febr. Anni 1695. Vide Rev. Viri amici ac popularis mei honoratiss. Henrici Pippingi sacrum decadum septenarium sive Memorias LXX. Theologorum p. 559

* Animadversæ in versione hallucinationes qvædam non inficiandæ sunt ab illustris doctrinæ Viro Jacobo Perizonio, in responsione ad nuperam notitiam de variis Æliani aliorumqve auctorum locis, Lugd. Bat. 1703. 8. pag. 38. seq. *

qvum Græcum eumqve Poetam & Aſtrologum antea ineditum in lucem proferre omnibus abſolutum numeris, res difficillima ſit, neqve ulli hactenus quod ſciam contigerit mortalium. Optent tamen multi mecū,ut vir doctus ſecum habitans viciſſim faſtuoſo aliorum contemtu, & acerbis indigniſſimisqve ſarcaſmis ac reprehenſionibus qvibus viros qvoslibet ſpirantes ac defunctos,etiam præclariſſimos,nulla vel leviſſima data occaſione ſugillat, cujus rei exemplum vel in præfatione ad Manethonem adverſusGerh. Joh.Voſſium & Alex. Morum dicta præbere poſſunt) non adeo conſpurcaret ſcripta & merita ſua in literas,certe præclara,ſed futura opido majora, ſi qvam diligenter humaniores tractat literas, tam ſedulo qvoqve caveret humanitati bellum indicere.

In notis ad Manethonem p. 267. Vir doctus protulit verſus Hexametros Græci Poetæ de ſeptem Planetis, *neſcio,* inqvit, *an editos, certe dignos qui legantur.* Hos ipſos in Stobæi Eclogis Phyſicis & ab H. Stephano ad calcem Anthologiæ Græcorum Epigrammatum pridem vulgatos lector reperiet, & ab HugoneGrotio p. 135. excerptos è Stobæo. Latinis verſibus eleganter redditos.Septimus verſiculus qvoqve ſub Theonis nomine exſtat in extremo libri primi AthologiæGr. Epigrammatum. Spicilegium Emendationum & notarum inManethonem,& argumenta Græca in librum primum, publici juris facere animus mihi eſt, cum otium nactus fuero ad Maximi poema,de qvo infra, περὶ Καταρχῶν & meam Manethonis verſionem, Manilii exemplo, carmine latino compoſitam in lucem proferendam.

Fuerunt nonnulli qui dubitarent an Apoteleſmaticon libri ad Manethonem referenda eſſent, vel qvi plane contenderent illos nomen tam antiqvi auctoris mentiri. Hiſce neſcio an accenſere debeam doctiſſimūCarolum Cangium deFraxinis,qui in indice auctorum qvibus ad condendum gloſſarium mediæGræcitatis uſus eſt,memoratManethonis ἀποτελεσματικοῦ ἀποτελέσματα τῶν ἀναβιβαζόντων ex Cod. Colbertino num 2079. Nam ex Gloſſario ipſo in voce λωπικάριοι, πρακτέριον & alibi apparetManethonis poema àCangio minime fuiſſe inſpectum, ſed tantum tenuia qvædam lemmata ex Manethonis Aphoriſmis à Grammatico qvodam collecta,qvalia exſtare dixi in ora codicisMedicei. In poemate autem ipſo qvid demum indignum ſit ſcriptorePtolemæis æqvali,qvid antiqviſſimo Aſtrologo ac Poeta, nihil hactenus fuit ab iis qvi genuinum illud eſſe dubitant,in medium allatum. E contrario ve-

hementer pro antiqvitate ejus pugnant carminis ſimplicitas caſtaqve Homeri imitatio, tum ſcribendi genus aphoriſticum, qvod antiqvis Aſtrologis probatum fuiſſe teſtatur Ptolemæus Mathematicus lib. 3. Tetrabibl. c. 2. ubi illud miſſum facere ſe ait, qvod varium ſit & multiplex, ac prope infinitum. Porro dum circulos cœleſtes & aſtra qvæ ab ipſis ſecantur Manethon deſcribit, facile oſtendit ſe longiſſime à noſtra ætate, cum iſta in literas mitteret, abfuiſſe. Alia enim ſidera hodie à circulis illis ſecari conſtat propter præceſſiones æqvinoctiorũ, qvæ tanto temporis intervallo diverſum ſphæræ ſitum effecerunt. Qvibus ſi addas totius operis contextum, in qvo nihil occurrit qvod non ætati Ptolemæi, qvi ex Arſione conjuge agnoſcitur Philadelphus, ac plus ſimplici vice nominetenꝰ compellatur, nihil qvod veterum Ægyptiorum aſtrologorum ſententiis non conveniat; repetitiones etiam antiqviſſimis potius ſcriptoribus genuinis qvam favris impoſtoribus familiares: nihil profecto habebis qvo fidẽ codicis antiqviſſimi, qvo diſertũ Suidæ ac Poetæ latini veteris qvi picta Manæthonis aſtra celebrat teſtimonium jure poſſis in dubium vocare. Auctor ipſe ſub extremum libri ſexti thema ſuum natalitium, ſive ut Victruvio dicitur naſcentiam teſtatur fuiſſe ſole in ♊ Jove in ♊ Saturno in ♒ & Marte in ♋ Qvod ſi accuratas Ephemerides non minus qvam Chronologiam omnibꝰ numeris abſolutam haberemus, non difficile foret annum qvo natum ſe indicat ex hiſce indiciis Aſtrologicis inveſtigare. Jam non magis hoc fieri poteſt in tanta Chronologorũ varietate Aſtrologorumue parum ſæpe ſolidis calculi hypotheſibus, qvam inepte argumentaremur, ſi ex hoc ipſo genuinum vellemus Manethonem evincere.

Petoſirin delicias ſuas ſive πολυφίλτατον ἄνδρα vocat Manethon lib. V. 10. è qvo loco non magis probare licet æqvales fuiſſe, qvam Iſocratem vixiſſe temporibus Dionyſii Halicarnaſſei, qvia hic illum ἑταῖρον * ſuum appellat, vel Dicæarchum aut Theophraſtum fuiſſe æqvales Ciceronis aut Attici, qvia ab his amici ac familiares vocantur, vel deniqve Zachariam Prophetã vixiſſe ætate Moyſis, qvoniam Philoni Judæo Zacharias dicitur εἷς τῶν Μωΰσεως ἑταίρων. Sed qvæ Petoſiris oratione proſaria tradiderat, hæc Manetho verſibꝰ Græcis reddidit Hexametris, & obſervationibus propriis auxit, ut patet è prologis libri I. & V. Longe antiqviorem vero fuiſſe Petoſirin, & multo tempore Manethonem anteceſſiſſe, conſtat ex Ariſtophane, qvi Petoſirin memorat apud Athe-

næum

* Vide ſupra lib. 2. c. 26 p. 848.

næum III. p. 114. Idem Petosiris notatur vel laudatur à Claudio Ptolemæo in tetrabiblo sub nomine ὁ παλαιὸς vel ὁ ἀρχαῖος, ut observavit Salmasius de annis climacter. p. 353. & Marshamus in canone Chron. p.477. qvi de Petosiride ejusqve æqvali Rege Ægypti Necepso antiqvissimis Astrologiæ judiciariæ scriptoribus multa erudite collegit.

Magnum decus Daniæ Thomas Bartholinus libri de Medicis Poetis p. 99. *Inter alia Mathematica*, inqvit, *Manethonis fragmentum* περὶ νόσων *Græcis versiculis exstat in Bibliotheca Medicea Florentiæ literis quadratis, quod descriptum à fratre Erasmo Bartholino vidi hoc principium habere:*

Νῦν δ' ἄγε μοι κούρη Διὸς ἠθελέας * ἔννεπε μοῦσα
Ὅσσα φέρει νούσοις ἀλγήματα δῖα σελήνη.

Verum norit lector hos versus non esse operis initium, nec esse Manethonis, sed esse petitos è medio poemate Maximi περὶ καταρχῶν qvod ante Manethonem in Codice Mediceo legitur; deinde versum alterum scribendum esse sic:

Ὅσσα φέρει νούσοισιν ἀλήματα δῖα σελήνη,
Ὅσσα τε λυγρὰ πέλονται ἐν εἰδώλοισι θεούσης
Δώδεκα &c.

IX. Ut supra capite V. & XVIII. Astronomos Græcos veteres plerosqve persecutus sum, ita juvat hoc loco Manethoni alios Astrologiæ judiciariæ scriptores subjicere, atqve editos qvidem cumprimis. Ab *Hesiodo* in ἔργοις καὶ ἡμέραις, & *Arato* in διοσημείοις constat traditam partem Astrologiæ judiciariæ simpliciorem, & cui soli natura rerū suffragari videtur, qva ex astris de tempestate conjecturam capimus. De utroqve & de tributis *Hermeti* iatromathematicis cæterisq; hujus commatis scriptis dixi suo loco, qvemadmodum & infra lib. IV. agam de præcipuo opere hujus disciplinæ, tetrabiblo *Claudii Ptolemai*, & qvi in illud scripsere *Porphyrio*, *Proclo*, *Anonymo* sive *Demophilo*, aliisqve. Præter hos dicendus in præsenti mihi est PAULUS *Alexandrinus*, cujus posterior editio εἰσαγωγῆς εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν sive *introductionis in doctrinam de viribus & affectis astrorum*, ex Bibliotheca illustris Henrici Ranzovii Sereniss. Danorum Regis per Holsatiā & Dithmarsiam tū legati, vulgata est Græce

* MS. Πιμπληΐδος.

ce cum versione *Andreæ Schatonis*, qvi MStum codicem innumeris mendis depravatum fuisse queritur. Witebergæ 1586. Inscripsit hæc rudimenta Paulus filio suo *Cronammoni*, qvi in priore Patris ἐκδόσει qvædam minus recte se habere notaverat. Πάνυ καλῶς ὦ φίλε παῖ Κρονάμμων, ἐψευδογραφηκότας ἡμᾶς ἀνευρὼν ἐν τῇ περὶ ταύτης ἐκδόσει τῶν εἰσαγωγικῶν, περιετρέψω ἑτέραν σύνταξιν λειπομένην ἐν οὐδενὶ τῶν εἰς τὴν αὐτὴν πρόθεσιν συντεινόντων θεωρημάτων. Μετὰ καὶ τοῦ καταναγκάσαι καὶ τὰς κατὰ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΝ ἀναφορὰς ἐπιλογιζομένους πρὸς τοῖ τέλεσιν ἐκθέσθαι, ὡς ταύτας εὐχρηστοτέρας κατειληφότων ἡμῶν αὐτοῦ τε ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ἐν τῷ περὶ χρόνων ζωῆς δι' αὐτῶν τὴν πραγματείαν ποιουμένου, καὶ ΑΠΟΛΙΝΑΡΙΟΥ παρακελευομένου ἐν τῷ περὶ ἀφέτου καὶ οἰκοδεσπότου καὶ ἀναιρέτου ταύταις κεχρῆσθαι. Πρὸς τούτοις καὶ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ τοῦ ΛΑΟΔΙΚΚΕΩΣ ἐν τοῖς ἰδίοις πέντε βιβλίοις διαβάλλοντος τοὺς ΑΙΓΥΠΤΙΟΥΣ, ὡς πολλὴ ἀπάτη αὐτοῖς γεγένηται ἐν ταῖς τῶν ζωδίων ἀναφοραῖς. Liber plan⁹ & facilis, ac locis qvibusdā exceptis elementa incertissimæ artis perspicue tradens. Per σοφοὺς τῶν Αἰγυπτίων videtur intelligere Ptolemæum, cujus Canonem alibi nominetenus in testimonium citat: τὴν δὲ ἀκρίβειαν τούτων ὁ πρόχειρος κανὼν Κλαυδίου Πτολεμαίου παραστήσει. Tempus qvo scripsit satis accurate definire videtur diem XX. Mechir anno Diocletianeo 94. hoc est CHRISTI Anno CCCLXXVIII. Verum Auctor Christianus *scholiorum Græcorum* qvæ cum Pauli libro edita sunt, eumqve jam illustrant jam reprehendunt, testatur se scripsisse Anno Diocletiani 867. qvi respondet CHRISTI anno MCLI. Græcorum 6659. Meminit inter alia Paulus etiam libelli sub *Hermetis Trismegisti* nomine jactati, cui titulus ἡ πανάρετος, & ex ea refert doctrinam de septem κλήροις sive sortibus planetarum, de qvibus dixi l. 1. c. 7. p. 50. Rursus ex eodem Hermete profertur locus de climacteribus: παρέθετο δὲ ὁ Τρισμέγιστος Ἑρμῆς ἐν τῇ περὶ κλιμακτήρων πραγματείᾳ, λέγων οὕτως. οὐ πάντοτε οἱ ἐπιφερόμενοι ταῖς ἀνθρωπίναις γενέσεσι κλιμακτῆρες νόσων παραίτιοι γίνονται, ἀλλ' ὅτε μὲν πένθους, ὅτε δὲ δικῶν, ἕτεροι δὲ μακρῶν ἢ χρονίων ἀποδημιῶν δοτῆρες γίνονται. Καὶ οἱ μὲν διὰ τῶν παραιρέτων ἀποτελούμενοι κλιμακτῆρες νόσων καὶ κινδύνων καὶ πένθους παραίτιοι χρηματίζουσιν, οἱ δὲ διὰ τῶν τῆς αἱρέσεως, ζημιῶν καὶ τῶν τούτοις παραπλησίων. Claudit librum Paulus allata genitura mundi, sive descriptione situs planetarum cum primum cœperunt orbem terrarum lumine suo collustrare, tunc scilicet solem ait fuisse in leonis parte * 19. lunam in Cancri 15. Saturnum in Capricorni 15. Jovem in sagittarii. 15. Martem in Scorpii * 14. Venerem in libræ parte * 3. Mercurium in * 7. Vir-

* Firmicus lib. 3. (al. l. 2.) c. 1. Matth. rectius ubique legit 15. referens & ipse Thema sive figu-

Virginis Oriente in cancro circa horoscopum parte 15. hora noctis undecima assumta. αὕτη, inqvit, ἐστὶν ἡ τοῦ θνητοῦ καὶ ἐπιγείου κόσμου γένεσις. Ἐν τούτοις τοῖς ζωδίοις πρῶτον οἱ περικείμενοι ἀστέρες ἐξεφάνησαν, αἰώνιον ἔχοντες πνεῦμα ἐν ἀφθάρτῳ μένει κείμενοι, ὅθεν καὶ οἰκητήρια αὐτῶν αὐτὰ τὰ ζῶα κατανέμασαι. Liber hic Pauli vel fragmenta ejus in aliqvot codicib⁹ exstant manu exarata in thesauro librario Imperatoris, de qvibus vide si placet librū septimum Lambecii de Bibl. Vindob inter alia memorantis codicem cum hac inscriptione: Παύλου Ἀλεξανδρέως εἰς τὴν Ἀποτελεσματικὴν ἐν συνόψει, καὶ μάϊστορος τοῦ Ἀπομάσαρ. Vnde suspicor *Apomasari* illi (eidem cujus Onirocritica cum Artemidoro edidit Rigaltus) tribuenda esse Græca qvæ paulo ante memorabā in Paulum scholia; Nisi sint forte *Stephani* Atheniensis. Vid e Sylburgii Catalog. MS. Græcor. Bibl Palatinæ p. 93. Cæterum miror à Lambecio, Nessel io & Labbeo scriptorem libri ipsius vocari qvandoqve non Paulum uti scholia illa k. 4. b. & tituli MSS. plurium Codicum diserte appellant, sed *Julium* vel *Julianum* Alexandrinum. Pauli nomen confirmat etiam Suidas; Παῦλος φιλόσοφος, εἰσαγωγὴν ἀστρολογίας ἢ ἀποτελεσματικά, ita enim malim legere qvam καὶ ἀποτελεσματικά. Exstat & in Bibl. Cæsarea *Heliodori* cujusdam commentarius in Pauli hujus doctrinam Astrologicam, divisus in capita qvinqvaginta tria. Ἡλιοδώρου εἰς τὴν Παύλου διδασκαλίαν. Κεφάλαιον α΄. περὶ ποιότητος τῶν σχημάτων, καὶ εἰς τί συμβάλλονται.

Joachimus Camerarius cui omne genus literarum plurimum debet, disciplinam qvoqve Astrologicam * variis scriptis illustravit, atqve inter alia Græce atq; latine Norimbergæ A. 1532. 4. edidit *Astrologica*, qvibus continentur (1) Incerti scriptoris Διάγνωσις τῆς ἡλιακῆς σφαίρας τῶν ιβ΄ εἰδώλων, ὅπως ἐν ἑκάστῳ μηνὶ ἀκριβῶς χρὴ διαιτᾶσθαι. *Ratio orbitæ solis per duodecim simulacra cæli, qvem ue victum usurpare singulis mensibus conveniat.* De hoc brevi scripto ita amicus noster Dietricus Doblerus: *Sæculo post Christum nono vel decimo apparet hoc conscriptum, si veri sunt quatuor posteriorium mensium dies ingressui Solis in signa singula assignati: octo autem priorum mensium dies corrupti videntur esse sæculo forsan decimo quinto ab inepta librarii manu reducentis istos numeros ad dies quibus suo tempore Solē signa introi-*

Sss re-

figuram genituræ mundi è libro Æsculapii qui *Myriegenesis* (lege *Maregenesis*) inscribebatur, testatusqve se qui se Æsculapium. Anubiumque *quibus potentissimum Mercurii numen istius scientiæ secreta commisit.* Confer Salmas. p. 534. de annis Climactericis.

* Vide Vossium de scientiis Math. c 65. p. 376. seq.

re videbat in Calendariis suis annotatum, præcessiones autem æquinoctiorum ignorantis, tanto tamen candore pollentis, ut dum nihil periculi ex correctione sua metuendum esset, intrepidus mutaret quæ mutanda ipsi videbantur: cum autem ad Plejades mense Novembri ante Solis ortum occidere incipientes pervenisset, manum de tabula corriperet nec amplius quicquam corrigeret p. 1. - 3.

2. *Ἐκ τῶν Ἡφαιστίωνος τοῦ Θηβαίου ἀποτελεσματικῶν καὶ ἑτέρων παλαιῶν περὶ τῆς τῶν ιβ μορίων ὀνομασίας καὶ δυνάμεως. Excerpta ex* HEPHÆSTIONIS *Thebani judiciis, eque aliis veteribus scriptoribus* de duodecim cœli signorum appellationibus, affectionib⁹ & affectis, qvæqve regiones terrarum singulis subsint signis, secundum varias sententias Ægyptiorum eosqve secuti Dorothei, tum præterea Hipparchi ac Ptolemæi. Decanorum qvoq; trinorum in singulis *ζωδίοις* sive signis Ægyptia afferuntur nomina, de qvibus vide Salmasium p. 610 seq. libri de annis Climactericis, qvi & multis aliis hujus scripti locis affert lucem, & nominum illorum interpretationes daturum se receperat in suo de lingua Ægyptiaca commentario, cujus egregium specimen dedit p. *566.* & *614.* Idem Hephæstionis Apotelesmatica in plures libros divisa videtur evolvisse nam p. *52.* locum de Ægyptiorum Jatromathematicis græce profert ex Hephæstionis Thebæi præfatione libri primi. Et sane Labbeus p. 120. Bibl. novæ MSS. memorat Hephæstionem Theban. *περὶ καταρχῶν* libris tribus, in Bibliotheca Petri Stozzæ. Qvando vixerit iste Hephæstio, non comperi, nisi qvod Salmasius p. *533.* ad Constantini M. ætatem referre non dubitat. De aliis hujus nominis infra in Grammaticis sum dicturus.

3. *Ὅσα οἱ πλανώμενοι ἀστέρες ἐν ἑκάστῳ τῶν ζωδίων σημαίνουσιν. Decreta sive significationes quinque errantium stellarum per signa Zodiaci. p. 21 - 36.*

4. *Vestii Valentis Antiocheni ex primo libro floridorum* fragmentum de natura septem planetarum & ratione effectionum, latine tantum è versione * haud credo ipsius Camerarii p. *48 - 53.* In aliis codicibus rectius VETTIUS vocatur hic VALENS, non Vestius, & celeberrimum antiqvissimumqve apud veteres Vettiorum nomen, nam anteqvam Nu-

* Videtur sane Camerarius Græca simul fuisse editurus si ipse vertisset, & non ab alio latine translata hæc fragmenta accepisset. Caspar vero Barthius hæc male latini veteris scriptoris & latine primum scripta, non è græco versa esse existimavit, V. 4. VIII. 19. & XI. 3 Adversar. quo nomine merito incurrit censuram Reinesii pag. 558. Var. lect. Sed hic vir doctus non magis verisimiliter latina illa tribuit Firmico pag. 692. seq.

Numa Romulo succederet, Vettius qvidam interrex fuit, qvem cū Tatio è Sabinis venisse suspicatur Fulvius Ursinus in familiis Rom. p. 1305. T. VII. Græv. De aliis Vettiis sive Vectiis operæ pretium sit consulere Glandorpium in Onomastico, Reinesium Epist. LXIX. ad Rupertum p. 651. seq. & Laur. Begeri spicilegium Antiqvitatis p. 89. Sed & plures fuere *Vettii Valentes*, (1) Medicus Apuleji Celsi discipulus, laudatus Scribonio, Cœlio Aureliano, Galeno, Marcello Empirico: ob adulterium vero cum Messalina interfectus à Claudio Imp. Vide qvæ Viri docti ad Plin. XXIX. 1. & ad Tacitum XI. 30. seq. Huic doctissimus Tiraqvellus c. 31. de nobilitate sect. 46. perperam tribuit Anthologias qvibus περὶ κλιμακτήρων ἑβδοματικῆς καὶ ἐννεαδικῆς ἀγωγῆς egerit è disciplina Petosiridis & Necepso Regis. Is ipse enim est Astrologus, longe junior, de qvo in præsenti qværimus. (2) Medici filius prætor, augur aliisqve magnis dignitatibus functus sub Nerone, ut ex Inscriptione veteri apud Gruterum p. CX. 2. docet Reinesius III. 14. Var. lect. (3) Astrologus qvem dicitur de fatis urbis CPolitanæ consuluisse * Constantinus Imp. Ita enim Zonaras T. 3. p. 7. Τότε ὥς τινες ἱστορήκασι, τὸν Ἀστρονόμον καλέσας Οὐάλεντα, τὸν τότε περὶ τὴν τέχνην ταύτην ἐσχολακότων τὸ ἀκριβέστερον ἐκέλευσεν ἐπὶ τῷ γενεθλίῳ τῆς πόλεως συντάξαι θεμάτιον &c. Similia habent Cedrenus & Glycas, & hunc ipsum Valentem esse illum Vettium, è cujus floridis fragmenta Camerarius edidit, non absurde videtur sentire Barthius, cui magnum Salmasium ὁμόψηφον observo, qvi & ipse scriptorem illum ad Constantini tempora retulit p. 533. de annis Climactericis. Sed Antiqviorem atqve adeo diversum facit ἐπαῖν Seldenus, ita enim ille syntagm. 1. de Diis Syris p. 87. *Suadet hoc & vetustissimi sed nondum editi Astrologi auctoritas, qui sub Claudii Ptolemai tempora aut circiter ni fallor scripsit. Adriani enim anni primi* ** *meminit, mensibus utitur Ægyptiacis, nec Ptolemai sed sæpiuscule Petosiridis & Necepsonis, quem* τὸν βασιλέα *nonnunquam* κατ' ἐξοχὴν

* Etiam de veteris Romæ fato consultus quidam *Vettius*, Varronis æqualis, qui auguratus est populum Romanum ad mille & ducentos annos perventurum, teste Censorino c. 17. Confer Sirmondum ad Sidon. p. 222. Nescio an ab illo Vettio & veteri Roma ad Valentem de nova Roma consultum aliquis ansam cudendæ fabulæ petierit. Equidem de Astrologo per Constantinum tunc temporis consulto res haud facillima est creditu, & melioribus scriptoribus alto silentio præterita, præcipue vero parum veri similis ubi agitur de superstitione Astrologiæ divinatricis, quam universam detestabantur Christiani, futilissima & absurdissima omnium, quæ est themata civitatum excitare, & è situ astrorum tempore urbis condi vel instaurari aut amplificari, cœptæ fortunam illius divinare.

** Locum dedit idem Seldenus III. 20. de jure Nat. & gent.

χλὼ vocat, (librum ejus XIII. allegans) *Abrami item, Critodemi, Timai, Hermippi, Orionis auctorum mentionem facit, & à Ptolemaica Astrologia satis discordat. Is autem est Vettius Valens Antiochenus - - - Codex ille Valentis quo utor est MS. & Christophori Longoli sumptibus olim exaratus - - Se autem magno labore & dispendio, magnisque itineribus Mathesin comparasse affirmat Vettius.* Ἡμεῖς, inqvit, πολλὴν μὲν χώραν διοδεύσαντες καὶ τὴν Αἴγυπτον διελθόντες, διδασκάλοις φιλαργύροις περιπεσόντες, τὰς μὲν τῶν χρημάτων δόσεις ἐποιησάμεθα διὰ τὴν περὶ τὸ ἔργον ἐπιθυμίαν. Ante Seldenum Josephus Scaliger Epist. CXIV. ad Casaubonum: *Vettius Valens Astrologus, de quo quaris, scribebat tempore eodem quo Claudius Ptolemaus, sub Hadriano & Antonino, ut ejus Epocha testantur. Citat aliquot veteres ejusdem studii homines, tam mihi ignotos quam ipse est, neque enim ullus veterum, qui hodie exstat, ejus meminit. Alius Valens fuit tempore Constantini, à quo consultus de urbis nova Roma Byzantina fato. Sed noster Vettius, ut vides, longe antiquior est. Habet multa quidem utilia, sed non pauca circulatricis divinationis nugatoria.* Scaligeri & Seldeni vestigiis audacter insistit Reinesius, qvanqvā Epochas illas & annum primum Adriani potuit Valens memorare ex antiqviore scriptore, qvoniam non de suo scripsit omnia, sed composuit ἀνθολογίας sive *floridorum Astrologicorum* libros è variis scriptoribus & propria observatione collectos. Qvid qvod H. Dodvvellus in diss. de tabulis Cœli, qvæ exstat ad calcem Tom. 1, spicilegii Patrum concinnati à Clarissimo Grabio pag. 341. notavit Vettium hunc Valentem habere observationes Æræ Diocletianeæ anno CLX. (CHRISTI CCCCXLIV.) recentiores: ut adeo Constantini qvoq; ævo longe junior sit iste Vettius. Verum de tota hac re melius judicium ferre licebit, si qvando opus ipsum satis spissum & in octo divisum *libros* viderit lucem qvod manu exaratū in variis Bibliothecis exstat Angliæ, Galliæ, Italiæ, & Germaniæ nostræ qvoqve. Editionem ejus promisit jam pridem illustris Huetius, notis ad Origenem p. 54 Loca ex eo Græce producunt, præter eundem Huetium, Scaliger ad Euseb. & in Canonibus Isagog. deqve temporum emendatione, Salmasius de annis Climacter. Galeus ad Jamblichum, Seldenus prolegom. de Diis Syris c. 3. p. 33. & syntagm. 1. c. 1. p. 88. seq. Libro III. de jure Nat. & gentium c. 20. & Commentar. ad marmora Oxoniensia pag. 28. seq. atqve 42. edit. Prideausii, ubi occurrit adjurandi formula, qva libro qvarto fratrem aliosq; discipulos suos obstringit Valens, ne artis suæ sacra atq; arcana cum qvoqvam indigno

aut

aut profano communicent, mutilentve ſcripta ipſius, aut interpolent, vel nominis & gloriæ auctoris non habeant rationem. Eam formulam, qvia ſingularis eſt, & auctorem ipſium ſpectat, eumqve à Chriſti ſacris alienum fuiſſe docet, hoc loco integram ſubjeci: Ὁρκίζω σε, ἀδελφέ μου τιμιώτατε, καὶ τοὺς μυσταγωγοὺς μου ταύτῃ τῇ συντάξει, οὐρανοῦ μὲν ἀστέρικτον κύτος, καὶ κύκλον δυοκαιδεκάζωδον, ἥλιόν τε καὶ σελήνην καὶ τοὺς ε΄ πλανήτας ἀστέρας, δι᾽ ὧν ὁ πᾶς βίος ἡνιοχεῖται, αὐτήν τε τὴν πρόνοιαν καὶ ἱερὰν ἀνάγκην, ἐν ἀποκρύφοις ταῦτα συντηρῆσαι, καὶ μὴ μεταδοῦναι τοῖς ἀπαιδεύτοις, εἰ μὴ τοῖς ἀξίοις καὶ δυναμένοις διαφυλάσσειν καὶ ἀμείβεσθαι δικαίως, αὐτῷ τε ἐμοὶ ΟΥΤΑΛΕΝΙ τῷ εἰσηγησαμένῳ ἀείμνηστον καὶ ἀγαθὴν φήμην ἀπονέμειν, καὶ μάλιστα ἐπιγνόντας τὸ ἄφθονον καὶ τὸ τῆς ἀληθείας μέρος ὡς ὑπὸ οὐδενὸς αἰσχρὸς ἐπιλελυμένον αὐτοὺς ἐφώτισα, μήτε παρέντας τὸ ἐμὸν ὄνομα ἑτέρους ἐπεισφέρειν ταύτῃ τῇ συντάξει, μήτε λωβεῖσθαι τινὰ τῶν προγεγραμμένων ἢ μελλόντων λέγεσθαι πρὸς τὸ ἀθετῆσαι τοὺς ἐντυγχάνοντας, καὶ μὴ ψόγον ἐπενέγκαι. Καὶ ταῦτα μὲν διαφυλάσσουσιν οἱ προειρημένοι θεοὶ πάντες εὐμενεῖς ἔσονται καὶ βίος εὐπαθὴς, καὶ καταθύμιος λογισμῶν συντέλεια, Ἐπιορκοῦσι δὲ τὰ ἐναντία. μήτε γῆ βατὴ, μήτε θάλαττα πλωτὴ, μήτε τέκνων σπορὰ, τυφλὸς γενοῦς, καὶ πεπαιδευμένος ὑπάρχων ἀσχήμονα βίον καὶ ἀνεπίτευκτον ἀγαθῶν ἐπάγοι. Ἐὰν δέ τις καὶ μετὰ θάνατον ἐστι κακῶν τε καὶ καλῶν ἀμοιβὴ, κἀκεῖ τῶν ὁμοίων μεταλάβοιεν. Vide rurſus Seldenum lib. II. de Synedriis Hebræor. c. XI. ſect. 4. ubi confert formulam ſimilem Julii Firmici, additqve hanc è libro ſeptimo Valentis, qvam c. 3. prolegom. de Diis Syris qvoqve vulgaverat: Τοὺς τὰς παραγγελίας ἡμῶν πειθομένους ὁρκίζω ἡλίου μὲν ἱερὸν κύκλον, καὶ σελήνης ἀνομάλους δρόμους, τῶν τε λοιπῶν ἀστέρων δυνάμεις, καὶ κύκλον δυοκαίδεκα ζωδίων, ἐν ἀποκρύφοις ταῦτα ἔχειν, καὶ τοῖς ἀπαιδεύτοις ἢ ἀμυήτοις μὴ μεταδιδόναι, τιμήν τε καὶ μνήμην τῷ εἰσηγησαμένῳ ἀπονέμειν. Εὐορκοῦντι μὲν εὖ εἴη, καὶ καταθύμιοι οἱ προκείμενοι θεοί. Ἐπιορκοῦσι δὲ τὰ ἐναντία.

. 5. Claudunt Camerarii collectionem Ἰατρομαθηματικὰ *Hermeti Triſmegiſto* tributa, de qvibus jam dixi lib. 1. c. IX. ubi & de *Galeni* libro ejusdem argumenti, & de Curanidibus & aliis Hermeticis. Aſtrologicis ſcriptis. Occurrunt & Aſtrologica qvædam in *Geoponicis* De his agam libro VI. Verum jam deinceps ineditos qvosdam Aſtrologos recenſebo.

X. *Aſtrologi Græci inediti.*

Achmetis Aſtrologica MSS. laudantur à Meurſio in gloſſar. Scripſit intro-

ductionem in Aſtrologiam Perſicam, qvæ fuit in Bibl. Palatina.

Anonymi varii. Vide elenchum auctorum gloſſario Græcobarbaro Cangii ſubjectum p. 34. Neſſelium Catalogo Bibl. Cæſareæ parte 1. p. 343 Teſtatur & Lambecius VII. p. 261. in eadem Bibliotheca Cæſarea exſtare Anonymi MS. Syntagma Aſtrologicum in capita 200. diviſum & 332. paginas in folio implens, cui præter varias diverſorum anonymorum auctorũ inſtitutiones & obſervationes Aſtrologicas, inſertæ ſunt *Georgii Chryſococcæ* tabulæ Aſtronomicæ Geographicæ & Aſtrologicæ: *Sethi Patriarchæ* Aſtronomia ab Angelo, ſcilicet, ipſi tradita: *Petoſiridis* organum Aſtrologicum ad Nechepſum Regem Ægyti, *Ammonii*, filii Hermeæ, *Jo. Camateri*, & Jo. Philoponi libri III. de uſu Aſtrolabii: Claudii Ptolemæi, Theophili, Dorothei Sidonii, Petoſiridis Ægyptii, Antigoni Nicæni, Jo. Camateri, Valentis Antiocheni, Hephæſtionis Thebani, Stephani Alex. *Porphyrii*, *Apollinarii*, & *Critodemi* Apoteleſmatica. Idem Lambecius p. 235. refert aliud Anonymi ſyntagma Aſtrologicum diviſum capita 137. inſertis qvibusdm fragmentis Hephæſtionis Thebani, *Juliani Laodicenſis*, & Hermetis Triſmegiſti. Sic Labbeus Bibl. nov. MSS. pag. 278. in Bibl. Regis Galliæ Cod. 559. narrat exſtare Aſtrologica varia ex Rhetorio, *Deucalione* &c. capitibus 66. Item Aſtrologica è *Leone Philoſopho*, *Theodoſio*, Valente, *Demetrio*, Dorotheo, Maximo, Hephæſtione, *Zoroaſtre*, Manethone, Paulo Alex. Theophilo, *Critodemo*, Zeucho ſive *Teucro* & Juliano. Omitto qvæ p. 121. referuntur Prognoſtica ſereni aeris ex diverſis auctoribus collecta, Arato, Africano, Apulejo, Anatolio, Ariſtotele, Berytio, Varrone, Demogeronte, Didymo, Diophane, Florentino, Neſtore, Orpheo, Paxamo, Plutarcho. Ptolemæo, Pamphilo, Platone, Sotione, Theophraſto, Vindanionio, Zoroaſtre aliisqve, qvi omnes allegantur in Geoponicis græcis noviſſime perqvam emendate editis & illuſtratis à Clariſſimo Needhamo.

Ammonii Hermeæ F. jam memini in Anonymis.

Antigoni Nicæni *ἀποτελεσματικὰ* MSta in Bibl. Cæſarea. Vide Neſſelii Catalogum IV. p. 63.

Antiochi Apoteleſmatica ſive theſauri apoteleſmatum Labbe Bibl. nov. MSS.

MSS. p. 385. Nessel. IV. pag. 63. & 103. 104. Vide & infra in *Rhetorius*.

Anubionis, sive ut Firmicus vocat *Anubii* Poetæ vetustissimi elegiam de horoscopo laudat Salmasius de annis Climactericis p. 87. 602. &c. & profert ad Solin. p. 655. edit. Paris.

Apollinaris Apotelesmatica. Lambec. VII. p. 261. laudatur hic Apollinaris à Paulo Alexandrino.

Apollonii Mathematici Apotelesmata. Cod. Reg. Paris. 1843. *Περὶ μαντείας ἀστέρων* libros IV. scripsisse Apollonium Tyanensem testatur Philostratus III. 13 Sed puto in illo codice potius contineri qvædam Astrologica Apollonii Laodicensis. qvem libris qvinqve hoc de argumento scriptis Ægyptios Astrologos variorũ errorum postulasse testatur Paulus Alexandrinus. Apollonium qvoqve Myndium peritissimum inspiciendorum natalium laudat Seneca VII. 3. & 17. Nat. qvæst.

Astrampsychi Astrologia Persica Cod. Colbert. 2202. *Ἀστραμψύχου λαξευτήριον. Πτολεμαίῳ Ἀστράμψυχος ἱερεὺς καὶ βίβλων ἀποσφραγιστὴς ἰδίῳ δεσπότῃ χαίρειν.* Seqvitur ejusdem *θεωρία τῶν ἀστέρων.* Deinde *ἀρχὴ σὺν Θεῷ. Πυθαγορικοῦ λαξευτηρίου ἤτοι τοῦ ῥαμπλίου* (al. *ῥαβουλίου*) *οὕτω παρὰ λεγομένου περσιστί.* Vide Cangii glossar. in *ῥάμπλιον*, & *λαξευτήριον.* Hoc opus versibus Politicis exposuit *Arsenius* Monachus qvi MSti occurrunt in Bibl. Cæsarea. id in *πολιτικοί.* Vide & de hoc Arsenio Lambecium VII. p. 260 ubi Geomantiam Zanatæ Philosophi Persæ vocat, qvam Cangius addendis ad glossar p. 212. *ψαμμομαντείαν.*

Critodemi ἀποτελέσματα ὡρῶν Cod. Colbert. 2069. Lambec. VII. pag. 261. 284. Allegatur Critodemus à Julio Firmico & Vettio Valente. Allegatur & *Orion.* Num itaqve Vocabulum *ὡρῶν* à præcedente *ἀποτελέσματα* in Codicis Colbertini epigraphe separandum?

Dorotheus Sidonius de qvo Scaliger ad Manil. p. 23. *Apotelesmata unus veterum quod sciam versibus scripsit Dorotheus Sidonius, quem legerunt Arabes, Omar, Messaala, auctor Alcabitii, ita ut ante quingentos annos eum auctorem exstitisse* (i. e. adhuc superfuisse, Firmico enim laudatus longe est antiqvior) *non dubitemus.* Præter Dorotheum Apotelesmatica scripserat non solum Manetho de qvo supra, sed & Heliconius de qvo Suidas. Cæterum Dorothei versus complures Hexametros Græce producit Salmasius de annis climactericis præf.

&

& p. 289. & 291. seq & ad Solinum variis locis. Basileæ qvoqve A. 1571. fol. prodiere Albohazen Haly Abenragel Arabis de judiciis astrorum libri VIII. latine per Antonium Stupam Rhætum, qvibus accessit compendium XII. domorum cœlestium ex Messaala, Aomare, Alkindo, Zaele, Abencit, *Dorotheo*, Jergi, Aristotele & Ptolemæo collectum per Petrum Lichtenstein.

Gennadio Patriarchæ CPol. tribuitur expositio Ramplii non modo in Codice Regio de qvo Cangius, sed & in Palatino. Vide Sylburgi Catalogum MSS. p. 94.

Heliodori commentarius in Pauli Alexandrini doctrinam Astrologicam, divisus in capite LIII. Lambec. VIII. p. 256.

Hephæstionis Thebani Apotelesmaticon libri III. De hoc scriptore dixi paulo ante inter editos.

Heraclidis apotelesmata. Labbe Bibl. nov. MSS. p. 385. Heraclidis cujusdam qvi ἀστρολογούμενα scripsit, mentio apud Laertium. V. ult.

Hermippus. Vide infra in Maximo. Allegatur & Hermippus qvidam à Vettio Valente, sed is ni fallor Hermippus Peripateticus intelligitur, qvem inter Arati interpretes qvoqve laudari video.

Astronomia *Hippocratis*. Labbe p. 213.

Japharis Astrologi liber imbrium. id. p. 120.

Joannis Antiochensis de conjurationibus. id. p. 385.

Isaaci Monachi πραγματεία νέων κανονίων, συστάντων μετὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ςωος' (6876 qvi respondet anno Christi 1368.) ἀπὸ τοῦ κόσμου γενέσεως ἔτους. id. p 120.

Joannis Camateri præfecti Canicleo sive atramentario Imperatoris Poema Jambicum ad Emanuelem Comnenum Imp. περὶ ζωδιακοῦ κύκλου καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν ἐν οὐρανῷ. Cod. Reg. Paris. 2732. Exstat & in Bibl. Bodlejana. Vide Selden. de titulis honorum part. 1. cap. V. §. 6.

Jo. Laurentius Philadelphiensis Lydus, incertum an Christianus, qvi sub Anastasio, Justino & Justiniano Imp. vixit teste Theophylacto Simocatta VII. 16. p. 186. & Photio Cod. CLXXX. Scripserat ad Gabrielem præfectũ urbis CPoleos (in qvem Leontii Scholastici Epigramma legitur in limine libri qvarti Anthologiæ) libros tres, unum de mensibus, alterum περὶ διοσημειῶν καὶ ἄλλων τινῶν ἐπιτηδείων μαθηματικῶν, tertium historici ac civilis argumenti, περὶ πολιτικῶν ἀρχῶν, è qvo locum Græce producit Lambecius ad Codinum pag.

p. 208. De prioribus duobus præter Photium meminit Svidas, & librum qvidem *de mensibus*, Rutgersius p. 289. Var. lect. & Meursius ad Leonis Tactica p. 447. suspicantur eum ipsum esse, qvem è Palatino codice Meursius descripsit, & Rutgersius p. 247-260. Græce edidit sub titulo ἐφήμερος βροντοσκοπία * τοπικὴ πρὸς τὴν σελήνην κατὰ τὸν Ῥωμαῖον ΦΙΓΟΥΛΟΝ (*Nigidium Figulum* puta, Astrologica scientia inter Romanos præstantissimum , cujus fragmenta ibi Rutgersius collegit, illisq; hunc è latino Nigidii Græce translatum libellum præmisit) ἐκ τῶν ΤΑΓΗΤΟΣ καθ' ἑρμηνείαν πρὸς λέξιν. Sed est potius pars διοσημειῶν, ut patet ex primis verbis: εἰ ἐπὶ πάσης τῆς διοσημείας &c. Alias ejusdem libri partes in Codice 2432. Bibl. Regiæ Paris. exstare notavit eruditissimus Neocorus ad Svidam, *de sortibus* , *de terræ motibus* , *Diarium* sive *Ephemeridem* indicantem per totum annum ortus & occasus signorum è libris *Claudii Thusci* ad verbum Græce versa &c. Joannes Scheferus Vir Cl. Lydi librum περὶ διοσημειῶν existimavit ejusdem fuisse argumenti cum Obseqventis libro de prodigiis; sed ex Arato & aliis constat διοσημεῖα sive διοσημείας esse prognostica de tempestatibus tum è ventis, tonitrubus & cæteris hujuscemodi. Videtur etiam ad hunc librum respexisse Leo Imp. in extremo tacticorum , verbis à Jo. Cheko interprete lectis, sed qvæ in Græco Meursii codice desiderantur: *Qui Ptolemæum diligenter cognoscunt & Chaldaicas quasdam observationes, Arati Phænomena, Joannes Lydi diurnam menstruamque observationem.* Hisce observationibus sive prædictionibus non magnam fidem tribuit Photius: ἀλλ' ἡ μὲν περὶ διοσημειῶν ὅσουγε κατ' ἐμὴν κρίσιν καὶ πεῖραν οὐδὲν ἢ ὀλίγον διενήνοχε μύθων. *Liber de mensibus* longe alius est, & varia de Diis eorumq; simulacris ac cultu adspergit , qvæ inde descripsere Codinus ac Svidas. Græco MSto ex Bibl. Regia Paris. usus est Lambecius, qvi loca ex illo libro Græce producit ad Codinum p. 152. 153. 154. 155. & 172. Photius: ἡ δὲ περὶ μηνῶν πραγματεία εἰ καὶ πολὺ τὸ ἄχρηστον ἔχει, ἀλλ' οὖν πρὸς τὴν τῆς ἀρχαιότητος μάθησιν ἐπιχαρίεν καὶ λίαν χρειῶδες.

Julianus Laodicensis. Vide supra in *Anonymis.*

Leo Philosophus. ibid.

Ttt In-

* Eadem forte Brontologia, memorata Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 121. sed in Catalogo MSS. Bibl. Palatinæ p. 94. legas: *Photii Romani Brontoscopia, Jo. Laur. Lydo Philadelphiensi interprete, cum ejusdem Laurentii præfatione, itemque Figuli tonitruum & fulgurum interpretatio ex Tagete Hetrusco*. Posteriorem tantum Rutgersius edidit.

Inter scripta *Maximi* qvi Julianum Imp. instituit, Svidas refert librum περὶ καταρχῶν. Hoc Poema est Astrologicum de electionibus sive initiis Astrologice deligendis, & exstat adhuc in Codice Mediceo, in qvo Manethonis Apotelesmatica continentur: exstat autem initio mutilum, pluribus ut videtur capitibus prioribus amissis. Incipit:

Εἰ δὲ σεληναίη μέσην κατὰ μοῖραν ὁδεύοι·

Per medium Phœbe signum progressa Leonis.

Supersunt capita περὶ ξενιτείας, περὶ γάμου, περὶ νόσων, περὶ τομῆς καὶ χειρουργίας, περὶ δραπετῶν, περὶ παίδων διδασκαλίας, περὶ γεωργίας, περὶ τῶν ἐν δεσμοῖς, & περὶ κλοπῆς. In qvibus è lunæ cursu per signa Zodiaci vel vario respectu ad alias stellas errantes, dijudicatur qvodnam sit auspicatissimum tempus suspiciendi itineris, vel nuptiarum contrahendarum, vel qvi futurus sit eventus morbi, vel qvando sectio venæ aut alia chirurgica operatio optime institui qveat, qvando auspicato conducantur servi, pueri optime instituantur, ager colatur: qvando sit speranda è vinculis & captivitate liberatio vel restitutio rei furtivæ. Sunt versus Hexametri plures sexcentis, qvos ex apographo Codicis Medicei descriptos habeo, nec publicæ luci invidebo, una cum altero Astrologico Opusculo Platonici sed Christiani scriptoris Græca prosa composito, & in duos diviso libros, sub titulo *Hermippi*, qvi in dialogo colloqvens inducitur. Incipit: Ἀλλ' οὐ τοιοῦτόν τι τὸ Πρωτέως ἦν παρ' Ὁμήρῳ φάσμα εἰς πολυειδεῖς μορφὰς ἐξαλλαττόμενον, ὁποῖος ἐκ τῶν λόγων ὦ Ἕρμιππε ἡμῖν ἀναφαίνῃ. Continet hic Dialogus qvandam Astrologicæ scientiæ commendationem atqve Apologiam, tum explicationem qvoqve & Synopsin. Neq; vero auctor est ex iis, qvi putant ab astris effici singula, sed tantum innui ac προσημαίνεσθαι. Itaqve de stella, qvæ CHRISTI Nativitatem indicabat, ita disserit lib. 1. Καὶ μὴν ὁ ἐπὶ τῆς τοῦ θεοῦ λόγου γενέσεως ἀστὴρ τοῖς μάγοις ἡγούμενος (καὶ μὴ μεμφέσθω τις τοιούτοις παραδείγμασι χρωμένοις, ἀλλ' εἴ τις συνετός, φιλοκρινάτω τοῖς λεγομένοις, βέβηλοι δὲ θύρας ἐπίθεσθε) ἐκεῖνος τοίνυν οὐχ ὅτιγε ἐφάνη καὶ τοὺς μάγους συνεφελκύσατο, τὴν γένεσιν ἀπετέλεσεν, ἀλλὰ τοὐναντίον τελουμένην ἐσήμανεν, οἷον εἴ τις κῆρυξ καὶ προαγγελεὺς τοῦ ποτὲ δὲ καλοῦ γεγονώς. Differit etiam deinde de Eclipsi qvæ tempore Passionis CHRISTI apparuit, atq; utrum necessarium fuerit ut CHRISTUS crucifigeretur à Judæis, qvoniam hoc Prophetæ prædixerant. Hoc vero negat ille, ἀλλ'

ἐγὼ

ἐγὼ φαίλω ἂν, inqvit, ὡς οἷόν τ' ἦν καὶ τὸ πάθος μὴ γεγονέναι, καὶ σοῦ προφήτας οὐδὲν ἧττον εἶναι προφήτας, εἰ σωφρονεῖν ὅλως ἐ τῶν Ἰουδαίων πλῆθος ἠβούλετο, ὅπως γε κἀκεῖνοι δι' αὐτὸ ἔτο σχεδὸν προσειρήκασιν, ὅπως ἔτ τοιαῦτα τολμήσαι δεινὰ οἱ Ἰουδαῖοι ἀπέχωνται.

Petosiridis Philosophi ὄργανον Ἀστρονομικὸν sive ψῆφος σεληνιακὴ de ratione prædicendi eventus morborum, cum Epistola ad Regem Nechepso. Lambec. VI. p. 94. & 105. VII. p. 118. Sylburg. Catalog. MSS. Bibl. Palatinæ p. 62. Labbe p. 213. Confer qvæ de Petosiride notata Salmasio ad Solinum & de annis Climacter. ac Marshamo in Canone Chronico.

Porphyrii Apotelesmatica. Lambec. VII. p. 261. Nescio an diversa ab Isagoge in tetrabiblum Ptolemæi qvæ sub Porphyrii nomine A. 1551. Basileæ fol. prodiit, & Vossio p. 358. de scientiis Math. videtur epitome è libris tribus εἰσαγωγῆς ἀστρονομουμένων qvos memorat Svidas. Videntur tamen ἀστρονομούμενα rectius accipi de opere Astronomico, qvam Astrologico sive Apotelesmatico.

Pythagoræ Mathematici ad Heliadem Epistola de dubiis rerum humanarum eventibus cognoscendis. Sylburg. Catalog. MSS. Bibl. Palatinæ p. 92. Supra in Astrampsychus.

Rabulium sive *Ramplium*. Vide supra in *Astrampsychus*. Apud Labbeum p. 121. male scribitur: *Namplii* Synthesis Persica.

Rhetorius de XII. signis Zodiaci, ex Antiochi thesauris Apotelesmatum. Lambec. VII. p. 257. Labbeus p. 121.

Serapionis Alexandrini Opusculum Astrologicum. Lambec. VII. pag. 256.

Sethi Patriarchæ Astrologia ab Angelo ipsi communicata. Lambec. VII. p. 261. Simile commentum p. 254. seq. refert Noæ Patriarchæ methodum Geomanticam, ab Angelo ipsi revelatam.

Stephani Alexandrini Apotelesmatica. Labbe Bibl. nov. MSS. p. 120. Ejusdem Stephani & Apomasaris de Planetarum conjunctione. Sylburg. p. 93. Catalog. MSS. Bibliothecæ qvondam Palatinæ.

Theophili ad Deucalionem filium prognostica ex Astrologia. id. adde Lambec. VII. p. 256.

Theophili Alexandrini introductio ad Apotelesmaticen laudatur à Cangio glossar. in πρωτοσπάθιον, & alibi.

Vettii sive *Vettii Valentis* Ἀνθολογιῶν sive floridorum Astrologicorum libri VIII. De hoc scriptore supra inter editos dixi.

Themation *Eleutherii Zebelini* ad diversos vitæ casus cognoscendos. Sylburg. p. 93.

Jo. Zonaræ ant-Apologeticus adversus scriptum qvoddam Manuelis Comneni Imp. ad Monachum, cui objiciebatur nimia circa Astrologiam cura.

XI. Astrologi quidam deperditi, vel quorum scripta nulla exstant.

Abrahami libri Astrologici à Vettio Valente & Julio Firmico laudantur. Neq; dubium est Abrahamum Patriarchum auctorem gentis Judaicæ intelligi, qvi à Beroso apud Josephum lib. 1. Antiqv. cap. 10. δίκαιος ἀνὴρ, μέγας, καὶ τὰ οὐράνια ἔμπειρος appellatur. De tributa illi Astrologica scientia collegi varia testimonia in Codice Pseudepigrapho Veteris Testamenti. Videntur itaqve Vettius & Firmicus habuisse libros sub Abrahami nomine, velut è Chaldaico translatos Græce.

Achinapolus. Vitruv. IX. 7. *Antipater itemque Achinapolus, qui non è nascentia sed ex conceptione genethlialogiæ rationes explicatas reliquit.*

Æsculapii Mœrogenesin allegat Firmicus, è qva genituram mundi proferre se ait lib. III. c. 1.

Antipater. Supra in Achinapolo.

Ascletario. Sveton. Domitian. c. 15.

Barbillius Astrologus qvo usus Vespasianus, licet ipse edicto Mathematicos urbe pepulisset. Dio Cassius in excerptis à Valesio editis pag. 702. Barbilleorum sive agonis à Vespasiano in Barbilii gratiam Ephesiis concessi mentio in marmore Arundeliano p. 71.

Berosus inter primos videtur Græca lingva de hoc argumento scripsisse, cujus divinas prædictiones memorat Plinius VII. 37. Hist. statuam illi ideo inaurata lingva ab Atheniensibus publice in Gymnasio positam referens. Chaldæorum Genethlialogiæ primum aperuisse disciplinam in insula & Civitate Coo, auctor Vitruvius IX. 7. Idem IX. 4. *Berosus qui à Chaldæorum civitate sive natione* (Babylonium fuisse constat) *progressus in Asiam, & disciplinam patefecit* &c. Chaldaicum prædicendi genus à pluribus repudiatum ut ab Eudoxo, Archelao, Cassandro & Scylace Caryandensi, testatur Cicero 1. de Divinat. Cæterum inventorem sideralis hujus disciplinæ Chaldaicæ creditum *Belum*, auctor Plinius VI. 26. Hist. & Solinus c. ult. Alii ad *Zoroastrem* hoc retulere.

Epi-

Epigenes laudatus Plinio VII. 46. Hist.

L. Tarruntius Firmanus Ciceronis familiaris Græce Astrologica scripserat teste Plinio indice scriptor. libri 18. & Romæ urbis ac Romuli thema genethliacum condiderat, ut narrant Cicero 2. de divinat. & Plutarch. in Romulo. Confer P. Bælii Lexicon edit. 2.

Heliconius Astrologus, qvem Svidas testatur scripsisse ἀποτελεσματικὰ & περὶ διοσημειῶν.

Nechepso Rex Ægypti, ad qvem Petosiris scripsit, circa annum æræ Atticæ 800. hoc est circa Olympiadum initium floruisse creditus: laudatur & ipse inter scriptores hujus argumenti à Plinio, * Firmico & aliis, ac tertium decimum ejus librum allegat & de sorte fortunæ inde qvædam repetit Vettius Valens, librum qvadragesimum Galenus IX. 2. de facultat. simplicium medicament. & ex eo Aetius. Hic Nechepso ac Petosiris antiqvissimi duo scriptores Astrologiæ Ægyptiacæ, qvæ à Chaldaicæ rationibus in qvam plurimis dissidebat.

Orion allegatur ab eodem Valente.

Orpheus, Vettio Valenti ac Firmico laudatus. De scriptis tum aliis tum Astrologici argumenti qvæ ad Orpheum referuntur dixi supra lib. 1. c. XIX.

*Panchariu*s allegatus in Anonymi syntagmate Astrologico MS. Græco apud Lambec. VII. p. 273.

Petosiris ἐν τοῖς ὅροις citatur à Vettio Valente. Svidas eum ait scripsisse καθὰ καὶ Ἕλληνες καὶ Αἰγύπτιοι τὰς περὶ θεῶν διετάξαντο ἐπιλογάς.] Tum ἐκ τῶν ἱερῶν βίβλων ἀστρολογούμενα, & deniq; περὶ τῶν παρ' Αἰγυπτίοις μυστηρίων. Dixi de hoc jam supra cum de Manethone agerem, qvi eum seqvi se profitetur, & cum Astrologos ineditos recenserem. In præsenti addam qvod Petosiris interdum pro qvovis Astrologo ponitur, ut apud Juvenalem VI. 580. *Aptior hora cibo nisi quam dederit Petosiris.* Et in Græco Epigrammate lib. 2. cap. 6. in qvendam qvi sibi ex astris mortem, prædixerat, & ne falleret divinationis fides, se ipsum suspendit: αἰσχυνθεὶς πτίζειν ἀπήγξατο καὶ μετέωρος θνήσκει &c.

Ptolemæus Othonis in Hispania comes, de qvo apud Tacitum lib. 1. Hist. c. 22. Diversus à Claudio Ptolemæo.

Seleucus. Tacit II. Hist. c. 78. Sveton. Othone c. 4.

Teucri Babylonii scripta allegantur à Porphyrio in Ptolemæum. Psellus:

* Confer Marshamum in Canone Chronico.

lus: ἀπὸ ἢ τῶν Τεύκρου τοῦ Βαβυλωνίου βιβλίων πολλά τις ἂν εὕροι θαυμασιώτατα &c. Vide Salmaſ. ad Solin. p. 654. (491. edit. Traject.) & præfat. de annis climacter. ubi obſervavit hunc Teucrum ab Arabibus vocari *Tenkelum*.

Theogenes Mathematicus. Sveton. Auguſto c. 94.

Thraſyllus Mathematicus de qvo ſupra c. 3. in Platonicis. Eo Tiberius uſus eſt, teſte Tacito VI. 20. ſeq. Annal. Dione lib. 55. p. 555. ſeq. Svetonio c. 98. Aug. & Tib. c. 14. 62. Caj. c. 19. Cæterum Tiberio ſupervixit, neqve ab eo interfectus eſt, ut præter rem, à verſione Dionis lib. 57. p. 612. deceptus, tradit doctiſſimus Jonſius p. 224. Confer Dionem lib. 58. p. 638. Hujus Thraſylli filius Imperium prædixit Neroni. Tacit. VI. annal. c. 22.

Tribonianus Sidetes qvi ſub Juſtiniano Imp. floruit, ſcripſerat ut refert Svidas præter carmen epicum in Canonem Ptolemæi, συμφωνίαν τοῦ κοσμικοῦ καὶ ἁρμονικοῦ διαθέματος & εἰς τοὺς τῶν πλανωμένων οἴκους καὶ διὸ ἑκάστῳ οἶκος ὁ δεῖνα.

XII. *Catalogus ſelectus Scriptorum qui Aſtrologiam Apoteleſmaticam oppugnarunt.*

Cum mihi ſemper viſum fuerit ſtudium ex aſtris de vita ac fortuna hominum pronunciandi non modo lubricum & incertum, licet aliqvando forte, ut omnes circulatoriæ artes, vera enuntiet; ſed noxium qvoqve, utpote qvod ſpe vel metu nos implet præpoſtero, multisqve modis turbat * etiamſi non perſvaſos, tamen trepidos aut ſuſpenſos propter humani ingenii imbecillitatem: itaqve non ab re me facturum putavi, ſi hoc loco præcipuos ſcriptores Veteres ac recentes, qvi eam argumentis variis, armisqve omnis generis oppugnarunt, paucis referrem.

E veteribus Chriſtianis qvidem innumeros Aſtrologiam refutaſſe conſtat, ſed ſuffecerit allegaſſe ſcriptorem recognitionum Clemen-

* Sextus Empiricus V. p. 110. veriſſime Aſtrologos notat ποικίλως μὲν ἐπηρεάζοντας τῷ βίῳ, μεγάλην δ' ἡμῖν ἐπιτειχίζοντας δεισιδαιμονίαν, μηδὲν δὲ ἐπιτρέποντας κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον ἐνεργεῖν. *Vita humana multis modis afferentes injuriam, & in nobis magnam excitantes ſuperſtitionem, neque quicquam permittentes agere ex recta ratione.*

mentis IX. 19. cui loco gemina ex Bardesane refert Eusebius VI. 10. præparat. Origenem in Genesin p. 11. seq. Diodorum Tarsensem apud Photium Cod. CCXXIII. Cyrillum Hierosolymitanum p. 30. & 57. edit. præclaræ Millesianæ: Cyrillum Alexandrinum V. contra Julianum p. 357. seq. Chrysostomum variis locis, Cæsarii qvæstiones 47. seq. Methodium in Convivio virginum p 117. seq. edit. Combefisii. Augustinum de Doctrina Christiana II. 21. seq. & de Civitate Dei lib. V. cap. 5. Johannem deniqve Sarisberiensem lib. 2. Policratici cap. 19.

Inter τῶν ἔξω præcipue consulendi Favorinus apud Gellium XIV. 1. Sextus Empiricus libro adversus Mathematicos qvinto, qvi totus Astrologis est oppositus, Plotinus Ennead. 2. lib. 3. Ennead. 3. lib. 1. c. 5. & lib. 2. ac 3. Operæ pretium qvoqve est videre qvam infirmæ sint rationes Astrologorum principis Claudii Ptolemæi, lib. 1. Tetrabibli c. 3. conantis evincere utile esse, futuri nosse temporis exitum, qvem tam sapienter caliginosa nocte premit Deus.

Omitto leges, Senatus consulta & Imperatorum edicta adversus Mathematicos sive Genethliacos, atrocia qvidem satis, sed plerumqve irrita, suffragante Astrologis hominum communi vitio & imbecillitate, atqve Imperatoribus ipsis clam probantibus, qvos publice ejiciebant. De illis agunt Lipsius ad Taciti II. 32. Annal. Vertranius ad ejusd. lib. 1. Hist. c. 22. & Jac. Gothofredus ad Cod. Theodos. T. 3. pag. 125. His adde, qvod Alexandriæ, ut refert Svidas in βλάκα, Astrologi jubebantur pendere βλακεννόμιον qvasi *tributum* qvoddam *stultorum*, διὰ τὸ τῶν μωρῶν εἰσιέναι πρὸς αὐτοὺς, *quod stulti ad eos accederent.*

E recentioribus adversus Astrologiam Apotelesmaticam disputant (præter eos qvos laudant Jo. Picus libro 1. adversus Astrologos pag. 283. & Gerh. Joh. Vossius lib. de scientiis Mathematicis cap. XXXVIII.) Jo. Calvinus in disp. contra Astrologiam judiciariam, Pithoeus* Professor Sedanensis in libro Gallico cui titulus *traité curieux de l'Astrologie judiciaire, ou preservatif contre l'Astromantie des Genethliaques*, Derodon in libello qvi inscribitur *discours contre l'Astrologie Judiciaire*, Petrus Gassendus T. 2. de Philosophia Epicuri p. 472 - 509. Sixtus ab Hemminga Frisius in Astrologia, ratione & experientia refutata Antvverp. 1583. 8. Alexander de Angelis in Genethliacos conjectores

* Ancillon Misc. Critic. T. 2, p. 74.

res, Salmasius libro de annis Climactericis, qvi præterea in alio libro, sed qvi nunqvam lucem vidit, de ortu ac progressu Astrologiæ, pluribus hoc fecisse se scribit. Gerh. Joh. Vossius lib. II. de Idololatria c. XLVII. & XLVIII. Henricus Morus Opp. Theolog. p. 298. seq. Julius Cæsar Bulengerus lib. 1. de divinatione cap. 6. seq. & libro secundo integro: Georgius Paschius in inventis novantiqvis p. 592. seq. Petrus Bælius variis locis Lexici sui, præcipue ubi de Ruggerio disserit, & in cogitationibus de Cometis passim, nec minus in earum continuatione p. 178. seq. Antonius Vandalen de divinationibus Idololatricis p. 420.

CAPUT XXI.

De Apollonio Rhodio ejusque ætate. 1. *Libri IV. Argonauticon qui exstant.* 2. *Alii scriptores de hoc argumento, deperditi.* 3. *Scholiastæ & interpretes Apollonii qui interciderunt.* 4. *De scholiis Græcis editis ibid. Scripta Apollonii deperdita.* 5. *Editiones Argonauticon.* 6. *Alii Apollonii.* 7. *Index scriptorum in Scholiis ad Apollonium allegatorum.* 8.

I.

APOLLONIUS Sillei vel Illei F. Alexandrinus (*a*) fuit, sive ut Athenæo placet, Neucratites (*b*) Ægyptius, ab aliis plerisqve qvia jus civitatis apud Rhodios accepit, ibiqve Rhetoricam per aliqvod tempus cum laude professus est, dicitur *Rhodius*. Callimachi discipulus fuit, sed postea invisissimus, adeo ut illum sub *Ibidis* nomine devoveret diris, qvemadmodum supra in Callimacho dixi. Qva demum tantopere ratione

(*a*) Strabo lib. 14. p. 655. Svid. in Ἀπολλώνιος, auctor græcus vitæ Apollonii: τὸ μὲν γένος ἦν Ἀλεξανδρεὺς, υἱὸς δὲ Σιλλέως, ὡς δέ τινες Ἰλλέως, φυλῆς Πτολεμαΐδος. De hac tribu Ptolemaide vide si placet Joh. Brodæum ad Anthologiam pag. 284.

(*b*) Athenæus lib. 7. p. 283. ex qvo ut multa alia hoc petiit Ælianus XV. 23. de Animal. Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος ἢ Ναυκρατίτης ἐν Ναυκράτεως κτίσει &c. Confer Jonsium de scriptoribus Hist. Philos. lib. 1. c. 2. p. 15. seq. & Vossium lib. 1. c. 16. de Hist. gr.

tione offenderit Callimachum, incertum est, sive qvod ipsius sibi libros Apollonius arrogaverit, ut in Callimachi vita tradit vir doctus, sive qvod ejus scripta contempserit famæqve ejus detraxerit. Apollonium qvoqve perstringi putat If. Vossius (c) à Callimacho hymn. in Apollinem v. 105.

ὁ Φθόνος Ἀπόλλωνος ἐπ᾽ οὔατα λάθριος εἶπεν
Οὐκ ἄγαμαι τὸν ἀοιδὸν, ὃς οὐδ᾽ ὅσα πόντος ἀείδει.

Eratostheni successit Apollonius, Rhodo Alexandriam reversus, in præfectura Bibliothecæ sub Ptolemæo Evergete I., ut Apollonio Aristonymus, teste Svida. (d) Tzetzes ad Lycophronem ait eum fuisse è Plejade Poetarum, certe in Tragicorum Plejade non fuit, & aliis illum referentibus recte omittitur. Callimacho in vita qvantumvis invisus, tamen post mortem tumulo ejus illatus fuit, si auctori græco vitæ Apollonii credimus: qvod si ille sensisset, non minus fortassis moleste tulisset, qvam Patruvius (e) per somnium indignatus se

Uuu

(c) p. 342. ad Catull.

(d) Confer successionem præfectorum Bibl. Alexandrinæ apud Jonsium p. 101.

(e) Notum Patruvii somnium, qvod incipit: *je songeois cette nuit* &c. hoc animi gratia ita reddidi versibus Germanicis:

Mich träumte diese Nacht/
Ich wäre in Gedancken
nach eussersten erkrancken/
ins Todten-Haus gebracht.
Man hatte mich begraben/
da ich nicht weit von mir
ein eben solch Logier
merckt einen Bettler haben.
Das war mir gar nicht recht/
der Nachbahr / dem im Leben
ich keine Ehr kont geben/
war todt mir auch zu schlecht.
Drumb fing ich an zu sprechen;
Und diesen Schimpf/ als der
ich todt auch etwas wär/
mit diesem Wort zu rächen.
Nichtswürdiger Coquin,
darffstu du dich unterwinden
hier bey mir einzufinden?
Nichtswürdiger Coquin.
Geh/ packe dich/ verwese
wo anders/ weit von hier;
traustu dich/ daß bey dir
man meine Grabschrifft lese?
Wie nun hoffärt'ger Staub?
Antwortet mir die Leiche/
Meinstu/ in Plutons Reiche
sey auch ein Herrschaffts Raub?
O nein/ da sind die Hände
der Reichen leer gemacht/
all' Ehr/ Gewalt und Pracht
hat in dem Tod ein Ende.
Was frag ich mehr nach dir?
Hier ist all's gleich/ und werde
ich da so wohl zur Erde
als du wirst Staub bey mir.

ſe ſepultum eſſe prope mendicum. Verum in morte non modo diſparitas omnis ceſſat, ſed diſcordia qvoqve, vel invitis ſtolidis mortalibus.

II. Exſtant libri IV. Ἀργοναυτικῶν ſive *de Argonautarum expeditione*, ſcripti carmine Heroico, tanta cura, ut Longinus Poetam ἄπτωτον (*f*) appellet ſive nusqvam lapſum vitiiqve nullius reum. Cum enim admodum juvenis ſpecimen hujus operis in patria prælegiſſet & pro laude riſum & contemtum tuliſſet, Rhodum conceſſit, ibiqve illud expolivit tam diligenti ſtudio, ut à dentibus Criticorum minus jam ſibi metuens lucem videre poſſet non cum venia tantum, ſed cum laude qvoqve. Qvintilianus X. 1. *non contemnendum opus vocat*, compoſitum *æquali quadam mediocritate*.

III. Argonautica præter Apollonium apud Græcos ſcripſere *Cleon* Curienſis, è qvo multa noſtrum transtuliſſe affirmat Aſclepiades Myrleanus Apollonii diſcipulus apud Scholiaſten ad lib. 1. v. 156.

Dionyſius Mileſius, ſive ut Svidæ, Mitylenæus, auctori Scholiorum itidem laudatus.

Epimenides, de qvo dixi lib. c. 6.

Herodorus cujus Ἀργοναῦται ſive Ἀργοναυτικὰ plus ſimplici vice in ſcholiis ad Apollonium allegantur.

Orpheus, cui tributa Argonautica etiamnum exſtant, ut dixi lib. 1. cap. 18.

Pi-

(*f*) Longinus περὶ ὕψους XXXIII. 6 ἐπείτοιγε καὶ ἄπτωτος ὁ Ἀπολλώνιος ὁ τῶν Ἀργοναυτικῶν ποιητὴς, ἆρ᾽ οὖν Ὅμηρος ἂν μᾶλλον ἢ Ἀπολλώνιος ἐθέλοις γενέσθαι: Caſaubonus Epiſt. p. 567. *De Apollonio Rhodio Critici pronunciarunt eum ἀδιάπτωτον εἶναι, cum denotare vellent plus ſtudii & curæ in eo fuiſſe, quam ingenii; igitur magis vitiis carere, quam ut magnam laudem ſit adeptus.* Confer Cunæi præfat. ad librum 3. de Rep. Hebr. Dan. Heinſius in diſſ. de Nonni Dionyſiacis p. 183. *Apollonius Rhodius magis de verbis & ſtructura ut Grammaticus, quam de ipſo periodo & œconomia ſollicitus diverſorum actiones ſed unius itineris neque multum diverſi temporis deſcripſit. Quem profecto & ſubjectum & inſcriptio & exempla aliorum in eodem ſubjecto defendunt.* Inæqvalitatem aliqvam dictionis in Apollonio obſervaſſe ſibi eſt viſus Tan. Faber libro de poetis: Geographicæ rei imperitiam Cauſaubonus ad Dionem Chryſoſtom. p. 102. & Voſſius lib. 1. Inſt. Poet. c. 3 § 6. Langueſcere nimium & varietate jucunda deſtitui, conqveritur acerbus Poetarum cenſor Renatus Rapinus in Obſerv. de Poeſi § 15.

Pisander, qvem in Theogonia Heroica Argonautarum expositionem descripsisse refert Zosimus lib 5. Histor. c.29. Ne dicam de *Argonauticis* à Mich. Neandro Lipſ. 1588. 8. editis, qvæ incipiunt ἐκ τῆν Ἰησονίης νηὸς στόλος ἔλλαβεν ἀρχὴν, cujus poematii pro antiqvo scriptore à nonnullis habiti, ut cæterorum eidem annexorum auctor est *Laurentius Rhodomannus*.

IV. Commentariis illustraverat Argonautica Apollonii *Charon* qvidam (diversus à Charonte Lampsaceno prisco illo Historico ut recte Vossio (g) observatum) qvi αὐτοῦ τοῦ Ἀπολλωνίου γνώριμος ἐν τῷ περὶ ἱστοριῶν τοῦ Ἀπολλωνίου laudatur à Scholiaste ad lib. II. 1055. *Hypatiam* præterea ὑπόμνημα Ἀπολλωνίου sive commentarium in Apollonium scripsisse notat Svidas. *Irenæum* ἐν πρώτῳ Ἀπολλωνίου allegat Schol ad lib. 1. v. 1299. *Aristophanem* qvoqve Grammaticum in recensendo Apollonio occupatum fuisse suspicor è scholiis ad IV. 972. *Marianus* qvidam sub Anastasio Imp. clarus Metaphrasin græcam Argonauticorum Apollonii composuit teste Svida jambis 5608. Præcipue *Lucillus Tarrhæus* (è Tarrha Cretæ civitate) *Sophocleus* (Σοφοκλεῖος aliis, sed in Stephani Byz. codicibus Σοφοκλῆς) & *Theon* (Alexandrinus ille, ut existimo, de qvo dicturus sum libro V.) eruditis Apollonium commentariis illustrarunt, è qvibus excerpta sunt, qvæ habemus, præclara in Poetam nostrum *scholia Græca*, ut præter titulum scholiis ipsis præfixum testatur Scholiastes Aristophanis ad Nubes v 397. ubi laudans ea qvæ in scholiis ad Apollonium IV. 264. leguntur, ἔστι δὲ τὸ ἔπος ὡς οἱ περὶ τὸν Λούκιλλον τὸν Ταῤῥαῖον καὶ Σοφόκλειον καὶ Θέωνα ἑρμηνεύοντες τάδε φασίν. Confer Holstenium ad Stephanum p. 262. Colomesium ad Gyraldum p. 154. Meursium ad Hesychium illustr. p. 197. & H Dodvvelli diss. de scriptis & ætate Marciani Heracleotæ §. 10. T. 1. Geographor. græcorum Joh. Hudsoni Viri Cl. p. 156.

Latino carmine Argonautica Apollonii transtulit olim totidem libris *P. Terentius Varro Atacinus* * qvem his verbis celebrat Ovidius IV. ex Ponto 16. 21.

Velivolique maris vates, cui credere possis
Carmina cæruleos composuisse Deos.

Et 2. Tristium 439.

 Is

(g) Voss. hist. gr. p. 102. & 442.
* Vide Vossium lib. 1. Hist. lat. cap. 16.

Is quoque Phasiacas Argo qui duxit in undas

Tum Propertius II. 25. & 85.

Hac quoque perfecto ludebat Jasone Varro.

Apollonium qvoq; effingendum sibi, sed paulo liberius proposuit is, cujus poema insigne latinum Argonauticon, quamvis mutilum hodie habemus, *Valerius Flaccus:* sed ita eum effinxit, ut sæpe superaverit, qvemadmodum uno alteroqve specimine ostensum à Petro Burmanno Viro Cl. præf. ad Flaccum. Loca Apollonii à *Virgilio* expressa vide apud Jul. Scaligerum libro V. poetices cap. 6.

V. Alia etiam scripsit Apollonius noster, qvæ post Meursium * Vossiumqve paucis recensebo, cum nihil ex illis amplius exstet.

Περὶ Ἀρχιλόχου Athen. X. p. 451.

Ἐπιγράμματα. Antonin. Liberal. c. 23. Metamorph.

Καιωπὸς πρῶτος καὶ δεύτερος. Steph. Byz. in Κόρινθος & χώρα.

Κτίσεις *Origines urbium*; cujus partes, Ἀλεξανδρείας κτίσις. Schol. Nicandri Theriac. Καῦνος sive Καύνου κτίσις. Parthen. Erotic. cap. 1. & 11. Κνίδης κτίσις Steph. in ψυκτήριος. Ναυκράτεως κτίσις Athen. VII. p. 283. Ælian. XV. 23. de animal. Etiam Ποιητικὰ qvorum librum 1. laudat Schol. Apollonii II. vers. 159. Apollonio tribuere malit eruditissimus Galeus qvam Apollodoro.

Apollonii dictum ἀνάγνωσις τροφὴ λέξεως *lectio alimentum orationis* refertur à Theone p. 5. progymnasm.

VI. Apollonii Rhodii Editiones Græcæ cum scholiis græcis.

1. Prima literis qvadratis sive capitalibus, scholiis in margine per singulas paginas adjectis, Florentiæ 1496. 4. non in folio, ut habet Hallervordus.) Hanc elegantissimam nec ubiqve obviam editionem utendam mihi dedit amicus & collega honoratissimus Joh. Fridericus Wincklerus, literarum Orientalium, in Gymnasio nostro Professor dignissimus. 2. Ve-

* Meursius in notis ad Apollonium Dyscolum, & in Bibl. græca: Vossius de Hist. gr.

2. Venetiis apud Aldum A. 1521. 8. ſcholiis non in qvalibet pagina Poetæ appoſitis, verum ſeorſim ſubnexis. Teſtatur Aldus ſe ad hancce editionem concinnandam non pauca manuſcripta exemplaria contuliſſe.

3. Francofurti apud Petrum Brubachium A. 1546. 8. ſcholiis ad calcem libri conjectis & ſeparatim excuſis. Hujus editionis non admodum nitidæ exemplum poſſideo, qvod olim fuit Philippi Melanchthonis, qvi in fronte hæc ei verba manu ſua inſcripſit: *Deo juvante eras hora ſeptima inchoabo interpretationem carminis Argonautici, quod magna cum laude ab Apollonio ſcriptum eſt. Oro autem filium Dei, ut, ſicut in arca Noæ vexit ſuos Argonautas, ita nunc quoque rogo, ut hanc ſuam navim vehat, in qua & nos ſumus remiges & ὑπηρέται inter magna pericula, in quibus ſua nos ſervet clementia.* Franciſcum qvoqve Portum interpretantem Apollonii Argonautica Genevæ auſcultavit Sibrandus Lubbertus, ut refert Sixtinus Amama in oratione Lubberti funebri.

4. Genevæ A. 1574. *H. Stephanus* emendatam nitidam & diligenti interpunctione accuratam editionem Apollonii dedit, ſcholiis græcis in margine cujusqve paginæ appoſitis, & caſtigationibus ſuis (trium non amplius paginarum) rejectis ad calcem. Inſcripta eſt hæc editio Gerardo Falckenburgio, & in præfatione qvoqve nonnullis Poetæ & ſcholiorum locis lucem affundit. In P. Francii Bibliotheca fuit hæc editio referta multis notis deſcriptis è codice *Odoarti Biſeti.*

Editiones græcæ ſine ſcholiis.

Pariſ. 1541. 8.

Inter Poetas Principes H. Stephani typis luculentis & qvam hactenus factum erat emendatius. Pariſ. 1566. fol.

Editiones latinæ.

Apollonii libri IV. latina proſa primum donati à *Johanne Hartungo* Baſileæ 1550. 8. apud Joh. Oporinum. In epiſtola ad Joh. Venatorium teſtatur ſibi in hoc ſcriptore vertendo *fuiſſe ſæpe arrodendos ungues, ſæpius ſcabendum caput, dum, quæ hinc inde corrupta erant, reſtitueret, obſcurioraque utcunque explanando erueret.* Præmiſit etiam emendationes & caſtigationes, qvæ in editione græca Aldina & Francofurtenſi perperam legi non dubitat. Verſionem ipſam autem, ſæpe in illa Græcas vo-

voces, qvæ commode latine verti poterant, retinendo obſcuravit. Sic. v. g ἥλιος ſemper fere *Eelius* reddit, pro ſole. Confer Rutgerſii Varias Lect. VI. 6.

Editiones græcolatinæ ſine ſcholiis.

In corpore Poetarum græcorum, curante Jacobo Lectio, cum verſione Joh. Hartungi. Genev. 1606. fol.

Editiones Græcolatinæ cum ſcholiis & notis Virorum Doctorum.

1. Baſileæ 1572. 8. Apollonii Argonautica excuſa ſunt græce, ac ſeparatim ſcholia, dehinc poema integrum Heroico carmine non infelici, licet à ſententia Apollonii qvandoqve (ut obſervat etiam Hoeltzlinus p. 40. prolegom.) aberrante redditum à *Valentino Rotmaro* Saliſburgenſi, cum ejusdem decuria annotationum, qvarum primo capite ritus varii ex Apollonio & ejus Scholiaſte exponuntur, (2) proverbia & ſententiæ (3) Mythica & geographica varia (4) auctores, qvi in ſcholiis allegantur, nec exſtant: (elenchum pleniorem eorum & accuratiorem habebis infra) (5) deſcriptiones chronographicæ, crepuſculi v. g. auroræ, veſperæ &c. (6) qvæ Virgilius & Ovidius ex Apollonio transtulerunt: (7) fabulæ, variaqve ἄπιστα & ἀδύνατα in Apollonio occurrentia (8) feſta & ſacrificia, (9) Epitheta Jovis, Apollinis & Neptuni, & (10) varia miſcellanea.

2. Cum verſione proſaria latina *Jeremiæ Hoeltzlini* per ſingulas paginas una cum ſcholiis græcis adjuncta, & ejusdem Hoeltzlini ad calcem libri ſubjecto commentario, & *Lucæ Holſtenii* ſummi Viri notis eruditis in perpauca Apollonii loca Lugd. Bat. 1641. 8. De Hœltzlini commentario non usqveqvaqve præclare ſentit & nimium illi in captandis Hebraiſmis ſtudium vitio vertit Ægidius Menagius T. 1. Anti-Bailleti p. 390. Cum multis emendationibus Martini Sladi hæc fuit editio in Bibliotheca P. Francii Poetæ & Oratoris egregii.

VII. Apollonii nomen multis jam pridem commune fuit, qvorum pleroſqve recenſuere Jo. Meurſius in ſyntagmate de Apolloniis, qvo editionem hiſtoriæ commentitiæ Apollonii Alexandrini ornavit Lugd. Bat. 1620. 4. & in Bibliotheca Græca p. 1234. ſeq. Poſt Meurſium Voſſius, Jonſiusqve & in pandectis Hendreichius. Horum ob-

observatis cum addere me nonnulla posse videam, volo & ipse Catalogum Apolloniorum hoc loco subjicere.

Apollonii Abderitani mentio apud Hippocratem 3. de morbis Epidem. T. 1. pag. 739.

Apollonius *Acharnensis* qvi scripsit de festis. Harpocrat. & Schol. Aristoph.

Apollonius *Adramyttenus* allegatur in antiqvis editionibus Strabonis lib. XI. sed Casaubonus pro Apollonio recte reponit Apollodorum.

Apollonium *Ægyptium* citat Theophilus Antiochenus III. ad Autolycum p. 127. 136. 139. ubi ex eo refert qvosdam computasse tum annos ab origine orbis terrarum 15003075. sive 15000375. ut habes p. 136. Athenæus V. p. 191. Καὶ παρ' Αἰγυπτίοις δὲ τὸ παλαιὸν σωφρονικῶς διεξήγετο τὸ τῶν συμποσίων γένος, καθάπερ εἴρηκεν Ἀπολλώνιος περὶ τούτων γεγραφώς. Porro plures fuere Apollonii Ægyptii. Vide infra Alexandrinus & Memphites.

Apollonius *Alabandensis* Car, cognomento μαλακὸς sive *mollis*, qvi postea Rhodum se contulit, teste rursus Strabone XIV. p. 655.

Apollonius *Alabandensis* alter, cognomento *Molon*, Rhetor eximius qvem Rhodii audiverunt Cæsar & Cicero. Vide Ciceronem 1. de Oratore c. 17. & in Bruto c. 91. Plutarchum in Cæsare p. 708. & in Cicerone p. 862. Svetonium in Cæsare c. 4. Meminit ejusdem Cicero alibi, ut lib. 1. de invent. c. ult. lib. 2. ad Atticum Epist. 1. & lib. 1. de Oratore c 28. ubi merito probat, qvod hic Apollonius cum mercede doceret tamen non passus est eos qvos judicabat non posse oratores evadere, operam apud sese perdere; verum eos dimisit, & ad qvamcunq; artem putaret esse aptos, ad eam potius impulit fuitqve hortatus. Laudat & Strabo loco laudato ac Qvintilianus III. 1. XII. 6. Ex Josepho autem lib. 2. contra Apionem p. 1065. 1069. 1077. 1079. & 1080. apparet hunc Apollonium qvædam scripsisse adversus sacra Judæorum. Etiam in Homerum scripsisse nonnulla, colligas è Porphyrii qvæstionibus Homericis p 10. Λύει δὲ τὴν ἀπορίαν αὐτὸς ὡς καὶ Ἀπολλώνιος ὁ τοῦ μόλωνος παρίστησι. Ex Rhetorico qvodam illius scripto definitionem figuræ promit Phœbammon lib. 1. p. 98. Καὶ Ἀπολλώνιος ὁ ἐπίκλην Μόλων ὡρίσατο· σχῆμά ἐστι μεταβολὴ εἰς ἡδονὴν ἐξάγουσα τὴν ἀκοήν. Cæterum hic

hic est, qvi ut refert Plutarchus, p. 862. cum Ciceronem in eloqventia, etiam Græce declamantem triumphare videret, *Te nempe Cicero, & laudo*, inqvit, *& admiror: sed Græcorum fortuna me miseret, cum videam eruditionem & eloquentiam, quæ sola bonorum nobis relicta erant, per te Romam accessisse.* Idem porro est Apollonius Molo, & qvi à Plutarcho ac Porphyrio vocatur Apollonius Molonis. Sic Athenodorus Tarsensis Sandonis F. Plutarcho dicitur Ἀθηνόδωρος ὁ Σάνδων. Confer Valesf. ad Ammian. XIV. 8. Similiter Herodes Atticus passim audit qvi Attici erat filius, & Apion Plistonices Gellio, Clementi, aliis; qvi Suidæ Ἀπίων ὁ πλειςονίκης. Immerito igitur reprehenditur Plutarchus tum ab aliis tum à Jo. Rualdo animadvers. XXVIII. pag. 116. seq. Vide & Meursii lib. de Rhodo p. 101. Allatium ad Epistolas Socraticorum p. 215. seq.

Apollonius *Alexandrinus* Peripateticus. Plutarch. περὶ φιλαδελφ. Fuit & Alexandrinus patria, Apollonius Argonauticon scriptor de qvo ante dixi, & Apollonius alter Grammaticus cognomine δύσκολος de qvo infra lib. IV.

Apollonius *Antiochi* Grypi Syriæ Regis *Parasitus*. Athen. VI. p. 246.

Apollonius *Antiochenus*, pater & filius, Medici *Herophilei* atqve *Empirici*. Meminit utriusqve auctor Isagoges qvæ legitur inter scripta Galeni. T. 4. p. 372. Incertum utrius sit περὶ μύρων liber laudatus Athenæo XV. p 688. vel περὶ εὐπορίστων φαρμάκων qvem plus simplici vice allegat Galenus. Vide infra in Apollonio Pergameno. Et idem forte patria Antiochenus, sed qvod apud Pergamenos Reges versaretur, Pergamenus vocatus est. Ἀπολλώνιος ὁ πρεσβύτερος Zenoni Herophilio repugnans laudatur ab Erotiano in ἀμφιβάλλουσι. Forte haud alius, qvi Galeno aliqvando dicitur ὁ βυβλᾶς.

Apollonius *Aphrodisiensis* ἀρχιερεὺς καὶ ἱστορικός. γέγραφε καρικὰ, περὶ Τράλλεων, περὶ Ὀρφέως καὶ τῶν τελετῶν αὐτοῦ. Svid. Καρικὰ pluribus constabunt libris, ut ex Etymologici auctore patet, & Stephano qvi XVIII. librum allegat in χωλὸν τεῖχος. Voss. de Hist. Gr. p. 505. Apud eundem Stephanum Byz. ubi allegantur Apollodorus περὶ Ἀλεξανδρείας, περὶ γῆς, & ἐν Καρικοῖς, Apollonii Aphrodisiensis nomen reponendum esse contendit Tho. Galeus in diss. de scriptoribus Mythologicis p. 18.

Apollonius *Archebuli* sive *Archebii* F. Grammaticus, Apionis Plistonicæ præ-

præceptor. Svid. in Ἀπίων. Scripsit περὶ λέξεων Ὁμηρικῶν ordine Alphabetico, ut constat ex eodem Svida in Ἀπολλ. & Hesychio præf. Lexici.

Apollonius Ἀρχιστράτωρ, cujus trochiscum sive pastillum refert Galenus T. 2. p. 388 edit. Græcæ Basil.

Apollonius *Ascalonites*, Historicus. Steph. Byz. in Ἀσκαλών.

Apollonius *Astrologus*. Vide infra in *Laodicensis* & *Myndius*. Etiam Apollonius Tyanensis libros qvatuor περὶ μαντείας ἀστέρων scripserat teste Philostrato III. 13.

Apollonius *Atheniensis*, *sculptor*, Nestoris F qvem è Gruteri inscript pag. XLII. 2. observavit Franciscus Junius in Catalogo Artificum. Confer Jonsium p. 251. & Sponii Misc. p. 122.

Apollonius *Atheniensis*, sub Severo Imp. clarus Sophista, de qvo Philostratus 2. de Sophist. p. 597. qvi p. 598. è declamationibus ejus laudat Calliam, qva Atheniensibus voluit dissvadere ne corpora sepelienda cremarent. Vixit annos LXXV.

Apollonius *Attalensis* (ὁ Ἀτταλεύς) cujus librum 2 Onirocriticon laudat Artemidorus I. 34 & III. 28. p. 33. & 175.

Apollonius Βιβλᾶς sive Βιβλιακός (qvasi helluo qvidam librorum. Confer Reines. Var. lect. p. 412.) Medicus Empiricus, qvi de σημασίαις apud Hippocratem scripserat adversus Zenonem Herophileum teste Galeno T. 5. edit. Basil. p. 413. 414.

Apollonius *cælator*, Spon. p. 123. Misc ubi & memoratur Apollonius, Archelai sculptoris pater.

Apollonius *Calchedonensis* sive *Calchidensis*, Præceptor M. Aurelii Antonini. De hoc supra c. XV. in Stoicis dixi.

Apollonius *Cappadox*. Infra in *Tyanensis*.

Apollonius *Car*. supra in *Alabandensis*. & mox in *Cronus*. ὁ τὰ Καρικὰ γράψας, in *Aphrodisiensis*.

Apollonius *Charidis* F. Schol. Aristoph. ad Vespas v. 1190.

Apollonii duo *Christiani* scriptores antiqvi, sæculo II. post CHRISTUM natum clari, qvorum unus contra Montanistas scripsit, alter volumine pro fide sua edito Martyrium sub Commodo Imp. fortiter subiit Romæ. Vide qvæ viri docti ad Euseb. V. 18. & 21. Hist. atqve Hieron. c. 42. Catalogi. De Apollonio *Collatio* latino scriptore sæculi XVI. dixi in Bibliotheca latina. De Gvil. Apollonio

 Theo-

Theologo Reformatæ Ecclesiæ, & aliis recentioribus hujus nominis dicere de industria omitto.

Apollonius *Chronicorum* scriptor Steph. in χαλκητέρον. Sed videtur legendum Apollodorus, ut visum præstantissimo Galeo.

Apollonius *Citieus* Medicus. Strab. XIV. p. 683. Scripserat libros XVIII. pro Bacchio Tanagræo adversus Heraclidis Tarentini libros tres de vocibus Hippocratis, teste Erotiano sive Herodiano in præf. Eidem in ἀμφιβάλλουσι laudantur qvatuor Apollonii Medici, πρεσβύτερος de qvo supra in *Antiochenus*, Apollonius μεμφίτης ἐν τῷ περὶ ἄρθρων, Apollonius ὁ Θήρ, & Apollonius Citiensis ἐν τῷ περὶ ἄρθρων. Apollonios duos qvi chirurgiam inventis suis locupletarunt Laudat Celsus libro VII. præf. Memphiten intelligens ni fallor & Citiensem qvi ambo de Articulis scripsere. Apollonium Citiensem libro 2. de Epilepticis laudat Cœlius Aurelian. lib. 1. c. 4. chronicar. passionum. Idem lib. 3. c. 4. *Alii phlebotomiam recusarunt in lienicis, ut Apollonius Citiensis, alii probaverunt.*

Claudii Apollonii Theriaca refertur à Galeno 2. de antidotis T. 2, p. 450.

Apollonius *P. Crassi libertus*. Dixi supra in Stoicis cap. XV.

Apollonius *Cronus*, patria Jassius, Car, à qvo discipulus ejus Diodorus dialecticus Croni nomen tulit, teste Strabone XIV. p. 658. Confer Laertium II. 111.

Apollonium *Cyclada* memorat Wovveranus c. 17. polymathiæ n. 20. sed legendum Apollonius Βυβλᾶς, de qvo supra.

Apollonius *Dyscolus* patria Alexandrinus sub. M. Antonino clarus Grammaticus, pater Herodiani itidem Grammatici, de qvibus utrisqve dicendi locus infra libro V. cap. 7.

Apollonius Poeta ὁ εἰδογράφος, Schol. Pindari ad Πυθιονικ. εἶδος β'. p. 181.

Apollonius *Empiricus*. Supra in *Antiochen*.

Flavius Apollonius Procurator Augusti. Vet. inscript. apud Sponium p. 52. Miscell.

Apollonius Pergæus, *Geometra* de qvo infra cap. XXII.

Apollonius *Glaucus*. Medicus. Ejus *libros de interioribus* sive περὶ τῶν ἐντὸς παθῶν allegat Cœlius Aurel. IV. 8. tardar. Passionum.

Apollonius *Grammaticus* qvem in καταλόγῳ νεῶν allegat Scholiastes ad Iliad. θ. 284. non est diversus ab Apollonio Rhodio, cujus Catalogus navium & Heroum ex lib. 1. Argonauticon respicitur, ut ex Schol. Pindari ad Nem. Od. V. notavit præstantissimus Galeus.

Fuit

Fuit & Apollonius celebris Grammaticus cognomento Dyscolus de qvo infra lib. IV.

Apollonius *Herophileus*. Vide in Apollonius *Antiochenus* & *Mus*.

Apollonius & Dexippus *Hippocratis* discipuli, qvos ab Erasistrato male reprehensos, cum nullos ipsorum libros ostendere posset, notatum Galeno T. 5. p. 83. edit. Basil.

Apollonius *Laodicensis* qvem libros qvinqve de Astrologia Apotelesmatica edidisse, & Ægyptios de variis accusasse erroribus testatur Paulus Alex. in præf. Isagoges. Hujus forte Apollonii Apotelesmata leguntur MSta in Codice Reg. Paris. 1843.

Apollonius *Logisticus* Vossio p. 149. memoratur, sed Laertio I. 25. & VIII. 12. est Apollodorus. Idem de Apollonio *Lemnio* Heidenreichii observabis è Varrone, Plinio & aliis.

Apollonius *Mechanicus* Agesistrati præceptor. Athenæus Mechanicus p. 3 de machinis bell.

Apollonius *Medicus* tempore Antoninorum sive Apuleji, qvi ejus meminit lib. IX. sub init. Incertum qvisnam notetur è variis Apolloniis Medicis, qvos memoravi in *Antiochensis*, *Citiensis*, *Memphites*, *Mus*, θήρ. *Pergamenus*, *Pitaneus* &c.

Apollonius *Memphites* allegatur à Cœlio Aureliano IV. 8. tardar. passionum, Schol. Nicandri ad Theriaca & Erotiano in ἀμφιβάλλουσι ubi ejus scriptum περὶ ἄρθρων commemorat. Meminit & Nicolaus Myrepsus, epithema ejus auriculare referens.

Apollonius Mollis. Supra in Alabandensis.

Apollonius *Molo* sive *Molonis* Rhetor. Supra ibid Inter Ægyptiacar. rerum scriptores laudat Cosmas Indicopleustes lib XI. p. 341.

Apollonius qvi Μύρωζιν. Plin. indice libri XXVIII Supra in Antiochen.

Apollonius *Mus* Herophileus. Cels. præf. libri V. qvi eundem videtur etiam respicere præf. libri 1.

Apollonius * *Myndius*, peritissimus inspiciendorum natalium, Seneca VII. 3. & 17. Nat. qvæst. Nescio an alius qvem Grammaticum vocat Stephanus in Μύνδος.

Apollonius *Naucratites* Sophista, Adriani & Chresti auditor, de qvo Philostratus lib. 2. de Sophist. p. 596. 608.

* Huic Apollonio pridem in mentem venit Cometas esse propria sidera qvæ altiora mundi secant, & tum demum apparent, cum in imum sui cursus venerint. Qvæ sententia hodie probatur Mathemathicis eruditissimis.

Apollonius *Nestoris* F. Vide ſupra in *Atheníenſis.*
Apollonius *Nyſæus.* Vide ſupra c. XV. in Stoicis.
Apollonius Organicus. Galen. T. 2. p. 391.
Apollonius ὄφις Erotian. in prœmio. Neſcio idemne ſit Apollonius ὁ θὴρ, eidem laudatus Erotiano in ἀμφιβάλλουσι.
Apollonius *Panormitanus.* Cic. in Verrem. V. 7. ſeq.
Apollonius *Parianus*, nullus eſt qvem ex male accepto Stephani loco in Πάρος, Meurſius eſt commentus. Vide Allatium de Georgiis p. 310.
Apollonius *Pergæus*, *Geometra* de qvo egi infra cap. XXII.
Apollonius *Pergamenus* Medicus Plinio lib 8 &c. Oribaſio lib. 1. Evporiſton. c. 9. laudatus & VII. 19. collect. Videtur is ipſe Apollonius qvi περὶ τῶν εὐπορίστων φαρμάκων teſte Galeno ſcripſit. Ejus *de virtutibus herbarum* refert rurſus Oribaſius. Evporiſt. præf. Idem liber Apollonii περὶ βοτανῶν allegatur & à Scholiaſte Nicandri ad Theriaca. Atqve ideo fortaſſis inter rei ruſticæ ſcriptores à Varrone & Columella reponitur.
Apollonius *Pitanæus* Medicus. Plin. XXIX. 6. ſed *Myronides* XXVIII. 1.
Apollonius *Platonicus*, Syrus. Spartian. Hadriano c. 2.
Apollonius *Prienenſis*, Archelai ſculptoris Pater. Spon. p 123. Miſc.
Apollonius *Rhetor.* Supra in Alabandenſis. Alius ut exiſtimo de qvo Seneca Controverſ. XIX. *Apollonius Græcus & Buteo fatuam quæſtionem moverunt primam* &c.
Apollonius *Rhodius ſtatuarius.* Plin. XXXVI. 5.
Apollonius *Senior.* Supra in *Antiochenus.*
Apollonii *Smyrnei* Epigramma lib. IV. Antholog.
Apollonius *Solenſis*, præceptor Demetrii Aſpendii. Laert. V. 83.
Apollonius Athenienſis *Sotadis* F. de patris ſui Poematis ſcripſerat teſte Athenæo XIV. p. 621. De Sotade dixi lib. II. c. 22.
Apollonii *Stoici* fuere multi, Nyſæus, Tyrii, &c. de qvibus ſupra c. XV.
Apollonius ὁ ἀπὸ Στράτωνος, cujus de pulſibus laudatur à Galeno IV. de differentia pulſuum. Hunc Tiraqvellus c. 31. de Nobilitate, *Stratonis filium* appellat. Sed malim Stratonium, è Stratonis Peripatetici ſchola.
Apollonius *Syrus* Platonicus. Spartian. Hadriano c. 2.
Apollonius *Tarſenſis* Medicus, ſæpe laudatus Galeno libris de medicam. ſecundum genera & ſecundum locos.
Apollonius *Technicus*, idem cum Dyſcolo.

Apol-

Apollonius ὁ Θὴρ ſive *Beſtia* Medicus. Erotian. in ἀμφιβάλλειν. Vide ſupra Apollonius ὄφις.
Apollonius *Theſpienſis*, Medicus nullus eſt. Vide Galen. T. 2. p. 266.
Apollonius *Tyanenſis* ſub Nerone clarus, de qvo infra lib. IV.
Apollonius *Tyanenſis junior* ſub Hadriano Imp. de qvo Svid.
Apollonio duo *Tyrii*, de qvibus dixi ſupra c. XV. in Stoicis.

VIII. *Index ſcriptorum* * *in ſcholiis Græcis ad Apollonium allegatorum.*

* Indicem hujuscemodi ſed valde imperfectum editioni ſuæ ſubjunxerat ſuisqve in Apollonium locis communibus inſeruerat Valentinus Rotmarus. Alium perqvam accuratum ad paginas adornatum editionis præclaræ Stephanicæ miſit ad me Oxonia Vir doctiſſimus Jo Hudſonus. Tertium non minus diligenter ad ſectiones Græcas ſcholiorum concinnatum, qvibus ſunt diſtinctæ editiones Baſileenſis & Frankofurtenſis Purbachiana accepi Lipſia ab amico, confectum neſcio qvo auctore. Qvartum maxime communis ut ſpero uſus, hoc loco edendum putavi ad ſingulos librorum Apollonii verſiculos comparatum à Clariſſimo Viro Jo. Chriſtophoro Wolfio Wernigerodenſi, collatumqve cum indice Oxonienſi & Lipſienſi. Habui & qvintum ad manus, qvem ſimiliter ad verſiculos uniuscujusqve libri digeſſerat Chriſtianus Henricus Poſtellus ὁ μακαρίτης. Intelligo præterea illuſtri Cupero indicem ejusmodi ante triginta circiter annos compoſitum, cum variis obſervationibus & caſtigationibus, qvibus per magis ardua ſummi Viri negotia adhuc carere coguntur ſtudioſi.

Alexander IV. 1515. ὁ περὶ Καρίας γράψας I. 925.
in I. Καρικῶν ὑπομνημάτων I. 551.
lib. I. Κρητικῶν IV. 1492.

Amerias II. 192. IV. 972.
ἐν γλώσσαις II. 384. 1284.

Anacharsis I. 1276.

Anacreon I. 789. II. 127. III. 106. 120.

Anaxagoras I. 498. IV. 269. 814.

Androetas Tenedius ἐν τῷ περίπλῳ τῆς Προποντίδος II. 159.

Andron II. 713. Tejus II. 948.
ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν συγγενειῶν I. 45.
ἐν τῷ περίπλῳ II. 354.

Andron (diversus à Tejo) ἐν τῷ περὶ πόντου II. 948.

Anticlides ἐν Δηλιακοῖς I. 1207.
lib. II. Δηλιακῶν I. 1289.

Antimachus I. 211. 1008. II. 178. 296. bis. IV. 156. ἐν τῇ Λυδῇ. I. 1289. II 297. III. 409. IV. 259. 1153.

Antimenides ἐν πρώτῳ I. 741.

Antipater ἐν τῷ περὶ ζώων II. 87.

Antisthenes II. 570.

Apion. I. 292.

Apollodorus I. 292. 599. 1063. 1116. III. 281. IV. 280.
ἐν τῷ περὶ θεῶν III. 539.
ἐν γʹ περὶ θεῶν I. 1123.
ἐν νεῶν καταλόγῳ III. 1089.
ἐν τῷ αʹ τῶν ποντικῶν II. 159. Apollonium hic pro Apollodoro malit præstantissimus Galeus, ut supra dixi.

Apol-

Apollonides II. 966.
ἐν τῷ περίπλῳ τῆς Ευρώπης. IV. 983. 1174.

Κατηγορεῖται τινὲς τοῦ Ἀπολλωνίου &c. II. 257. αὐτὸς ὁ Ἀπολλώνιος ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἡρώων I. 1317. respicitur hoc ipsum poema, in qvo Heroes Argonautæ recensentur.

Apollonius I. 1116. Liber I. τῶν ὑπομνημάτων I. 430. ἐν ταῖς λέξεσι I. 1089. Videtur Apollonius intelligi Alexandrinus, Herodiani pater, Grammaticus.

Aræthus II. 500.

Aratus II 500. 1100. III. 996.

Arati ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα. I. 1.

Archemachus ἐν ταῖς μετωνυμίαις IV. 262. lege μετονομασίαις.

Archilochus I. 824. 1207.

Aristarchus I. 299. οἱ Ἀρισταρχειοι I. 769. III. 37.

Aristippus Philosophus II. 77.
ἐν Ἀρκαδικοῖς III. 1085.

Aristo Chius IV. 209.
ἐν ταῖς θέσεσι IV. 204.

Aristocritus I. 186.

Aristodemus lib. I. Θηβαϊκῶν ἐπιγραμμάτων II. 906.

Aristomenes. I. 164.

Aristophanes Comicus (εἰρήνη) I. 917. IV. 280.

Aristophanes Grammaticus IV. 972.

Aristoteles I. 188. 1050. II. 28. 328. 948.
περὶ Εὐβοίας πεπραγματευμένος

(ut

Dio-

* Optima lectio *in conceptibus* (animalium) qvam allatus inde locus, πρόκας cervos esse docens nonnihil confirmat. Dici autem vix potest qvantam hæcce vel spreta vel inobservata lectio pruriginem excitaverit eruditis emendandi Etymologici M. autorem, qvi in Προιχόννησος Sophocleum Scholiasten ad verbum exscripserat unica tamen laborante literula: nam pro ἐν ταῖς κυήσεσι exaravit ἐν ταῖς κτήσεσι, vice cujus Sylburgio conjiciendi facultas suppeditavit ἐν ταῖς κτίσεσι, qvam incongruentem emendationem an qvis hactenus improbarit nescio. Imo Causaubonus Animadvers. in Athen. lib. X. c. 14. ita suum assensum ei accommodavit, ut expuncta etiam Athenarum patria citato Dionysio Chalcidem attribuendam putaverit, in qvam opinionem pertraxit Phil. Jac. Maussacum Not. ad Harpocrat. in Ἡφαιστία & Vossium lib. III de Hist. Gr. Nic. v. Loensis in Miscell Epiphyll. p. 354. citatus Daumio Epist ad Reinesium XX. & ille qvem innui Reinesius Var lect. lib. 2. c. 8. duos Dionysios, utut ætate, scriptis & patria differant pro uno eodemqve agnoscunt. Dicas profecto ob ignoratam hanc Dionysii præsentis allegationem debere ludibrium Adrasteæ ad unum omnes. *Hac auctor Indicis Lipsia ad me transmissi.*

* lege cum Holstenio ἐν τοῖς.

Tarr- lib.

CAPUT XXII.

DE ARCHIMEDE Syracusano, APOLLONIO Pergæo & EUTOCIO Ascalonita.

Archimedis genus & ætas. 1. *Ejus liber de sphæra ac cylindro.* 2. *De circuli dimensione.* 3. *De centris gravium planorum.* 4. *De Conoidibus & sphæroidibus.* 5. *De lineis spiralibus.* 6. *De quadratura parabolæ.* 7. *Psammites.* 8. *De iis quæ in aquis vehuntur.* 9. *Assumtorum, sive lemmatum liber.* 10. *De speculis ustoriis.* 11. *Scripta inedita.* 12. *Et deperdita.* 13. *Dialectus quo usus est, & scriptores in Archimedem deperditi.* 14. *Varia & admiranda Archimedis inventa.* 15. *Archimedis scriptorum editiones.* 16. *De APOLLONIO PERGÆO* 17. *Ejus Conicorum libri.* 18. *Editiones.* 19. *Scripta deperdita.* 20. *De Eutocio Ascalonita & ejus scriptis.* 21.

I.

ARCHIMEDES Syracusanus, (a) non humilis homunculus à pulvere

(a) Solinus c. 6. ubi de Syracusis: *Hinc domo Archimedes, qui juxta siderum disciplinam machinarius commentator fuit*, hoc est, si recte verba intelligo, & Astronomiæ callentissimus, siderumqve, ut de eodem Livius XXIV. 34. spectator unicus fuit, & in Mechanicis plurima felicissime commentus est.

vere & radio (*b*) excitandus, ſed genere nobili fuit, Regis Hieronis cognatus (*c*) & amicus, atq; ingenio gloriam, qvam Reges innumeri, conſecutus majorem. Nam in omni genere Geometricæ, ſideralis ac machinalis diſciplinæ, incredibili induſtria (*d*) ac ſubtilitate multa admiranda & ante ipſum inaudita reperit. In Ægypto (*e*) edoctus ibidem inventis cochleis ad aqvas exhauriendas aggeribusqve conditis ſempiternam poſt ſe reliqvit memoriam beneficii ſingularis ac divini. Cumq; Syracuſa caput Siciliæ à Romanis graviſſima obſidione vexaretur, ſolus per tres annos (*f*) ſollertibus inventis ſuis patriam defendit. Deniqve, poſtqvam Dianæ feſto (*g*) opera transfugæ potiti ſunt urbe Romani, ab irrumpente milite & circulos ejus formasqve deſcriptas parum curante obtruncatus eſt (*h*) Anno U.C. 452. Olymp. CXLII. ante CHRISTUM natum 212. qvinqve amplius annis major ſeptuagenario. (*i*) Conſul Marcellus victor qvi hoc factum dolebat (*k*) &

(*b*) Cicero V. Tuſc Qvæſt. c. 23. ubi Archimedis conditionem præfert vitæ Dionyſii Siciliæ tyranni; *ex eadem urbe humilem homunculum à pulvere & radio excitabo, qui multis annis poſt fuit, Archimedem.*

(*c*) Plutarchus in Marcello p. 303. Καὶ μέντοι καὶ Ἀρχιμήδης Ἱέρωνι τῷ βασιλεῖ συγγενὴς ὢν καὶ φίλος &c.

(*d*) Plutarch. pag. 307. qvo in loco cibi ſæpe ac potus oblitum refert. Idem alibi in libro, qvod ſvaviter vivi non poſſit ſecundum Epicurum pag. 1094. & libro, qvod ſeni gerenda ſit Reſp. pag. 786. narrat à ſervis non raro abreptum veſtibusqve exutum & unctum, ſtrigili in uncto corpore lineas duxiſſe, qvod notavit etiam Stobæus ſerm. 29. περὶ φιλοπονίας p. 206. Cicero V. de finibus p. 137. Qvem ardorem ſtudii cenſetis fuiſſe in Archimede, qvi dum in pulvere qvædam deſcribit attentus, ne Patriam qvidem captam ſenſerit. Subtiliſſimus exqviſitor dicitur Caſſiodoro. VII. variar. Epiſt. V.

(*e*) Diodorus Sic. lib. V. p. 217. Abulpharajus p. 41. *E claris etiam Mathematicis fuit Archimedes, qui Græcus fuit, at ſcientiam ab Ægyptiis hauſit. Dicitur aggeribus vinxiſſe terras plerarumque Ægypti villarum & fundamenta poſuiſſe pontium quibus à pago in pagum tranſitur cum excreverit Nilus.*

(*f*) Livius XXV. 31. Itaqve Florum II 6, 33. merito reprehendit Salmaſius.

(*g*) Plutarchus Marcello p. 308. Polyænus VIII. 11. & 12. Syncellus p. 285. Tzetz 2. Chil. v. 134.

(*h*) Livius XXV. 31. Plutarchus Marcello p 308. ſeq. Valerius Max. VIII. 7. Silius Italicus XIV. 677. ſeq. Tzetzes Chil. II. v. 135. ſeq. Militi irrumpenti dictum ab Archimede: τὰν κεφαλὰν, καὶ μὴ τὰν γραμμάν, ut ex veterum aliqvo tradit Georgius Valla lib. 1. de rebus expetendis & fugiendis c. 6.

(*i*) Tzetzes Chil. V. 105.

(*k*) Cicero lib. IV. in Verrem c. 58. Julius Firmicus V. Matheſ. p. 77.

& diserto edicto prohibuerat, *(l) inter triumphales laureas lugubri mœrore illum exstinctum deflevit,* & corpus cognatis superstitibus honeste sepeliendum tradidit *(m)* ipsosqve honore est proseqvutus. *(n)* Tumulo Archimedis, qvod vivus ab amicis rogaverat *(o)* imposita est figura sphæræ in cylindro, cum epigrammate, de ratione, qvam cylinder solidus continens haberet, ad Sphæram in ea contentam. Hæc à Cicerone *(p)* cum Qvæstorem Siciliæ ageret, multis post Archimedis mortem annis reperta est ante portam Syracusæ Agrigentinam exesis fere penitus epigrammatis verbis, neglecta vulgo & non multum è dumis eminente columella. Atqve etiamnum sphæræ figuram ac cylindri observare licet, in Archimedis haud dubie memoriam, exstare in numis qvibusdam priscis Syracusanorum apud Parutam. *(q)* Thema ejus Genethliacum nescio qva fide exponit Julius Firmicus libro V. Mathes. p. 77. Effigiem exhibet Jacobus Gronovius Vir Cl. tomo tertio thesauri Antiqvitatum Græcarum, charta, qvæ literam m inscriptam habet.

II. Scripta Archimedis hæc ad nos pervenerunt:

ΠΕΡΙ ΤΗ͂Σ ΣΦΑΊΡΑΣ * ΚΑΙ` ΚΥΛΊΝΔΡΟΥ, *de Sphæris & Cylindro libri II.* ad *Dositheum*. In hos libros exstat commentarius Græce scriptus ab *Eutocio Ascalonita*, de qvo infra §. ult. dixi. MS. codicem horum librorum, qvi Georgii Vallæ fuit, laudat Guil. Philander ad Vitruvium IX. 3. in qvo præter lingvæ Doricæ proprietatem & omissionem spirituum atqve accentuum testatur occurrisse subinde syllabarum & dictionum notas, qvæ ne à Græcis qvidem ipsis hoc tempore satis agnoscantur.

 Editi

(l) Valerius Max. VIII., 7. extern. 7. Plinius Hist. natural. VII. 37.

(m) Livius XXV. 31.

(n) Plutarchus Marcello. p. 309.

(o) Plutarchus p. 307. *Πολλῶν δὲ καὶ καλῶν εὑρετὴς γεγονὼς λέγεται τῶν φίλων δεηθῆναι καὶ τῶν συγγενῶν, ὅπως αὐτοῦ μετὰ τὴν τελευτὴν ἐπιστήσωσιν τῷ τάφῳ τὸν περιλαμβάνοντα τὴν σφαῖραν ἐντὸς κύλινδρον, ἐπιγράψαντες τὸν λόγον τῆς ὑπεροχῆς τοῦ περιέχοντος στερεοῦ πρὸς τὸ περιεχόμενον.*

(p) Cicero V. Tusculanar. qvæst. c. 23.

(q) Vide illustr. Spanhemium ad Orat. 1. Juliani p. 201.

* Meminit hujus operis etiam Abulpharajus p. 42. Scriptum est post librum de lineis spiralibus, Laudat Archimedes Eudoxi *θεωρήματε περὶ τὰ στερεὰ*, & Conone jam defunctum.

Editi etiam ſunt cum Synopſi Mathematica Marii Merſenni & Græce cum libro de circuli dimenſione Pariſ 1561. Loca qvædam Eutocii emendavit Marcus Meibomius dialogo de proportionibus. Hafniæ 1655. fol. 1.

III. ΚΥΚΛΟΥ ΜΕΤΡΗΣΙΣ, *de circuli dimenſione liber*, qvem in duobus Geometricorum elementorum libris Lugd. Bat. 1594. fol. præter rem reprehendit vir ſumus *Joſephus Scaliger*, vindicavit *Adrianus Romanus* eqves auratus in Apologia pro Archimede & exercitationibus Cyclicis contra Scaligerum, Orontium Finæum & Raymarum Urſinum, in decem dialogos diſtributa, Wurceburgi 1597. fol Hic Archimedis liber lucem vidit etiam Pariſ. 1561. & cum præfat Chriſtoph Meureri Lipſ. 1602. ſed Græcis *Eutocii* commentariis illuſtratur cum verſione ac notis *Joh. Walliſii* prodiit Oxon. 1676. 8. & in tertio tomo Operum viri hujus præſtantiſſimi, ibid 1699. fol. Confer Cyclometrica Willebrodi Snellii, & qvæ de qvadratura Circuli ſcripſere contra Scaligerum Jac. Chriſtmannus & Franciſus Vieta, contra Tho Gephyrandrum Caſp Schottus Magiæ univerſal. p. 756. Contra Gregorium de S. Vincentio Marcus Meibomius lib. de proportionibus p. 100. & 197. ſeq. Aliis, qvos de ſubtili hoc argumento laudat Voſſius p. 136. de ſcientiis Mathematicis, & Georgius Paſchius lib. de inventis nov-antiqvis p. 514. ſeq. edit ſecundæ, addes ex eodem Voſſio p. 94. Hippocratem Chium p. 182. 333. Guilelmum Griſauntum p. 228. 333. Franciſcum Leodicenſem p. 335. Joh. Buteonem p. 435. ſeq. Joh. Campanum, ac præter hos Tho. Hobbeſium, Antonium Pimentam, (*a*) G. G. Leibnutzium (*b*) Detlevum Cluverum (*c*) & Ben Ithem ſcriptorem Arabem antiqvum, qvem à Petro de la Valle latinum factum teſtatur Leo Allatius in apibus Urbanis p. 226. Qvod Geometrice demonſtrari non poſſit circuli qvadratura, diſputatur in Ephemeridibus Pariſienſibus Anni 1697. p. 199. edit. Amſt Memorat hunc Archimedis librum Proclus qvoqve 4. in primum Euclidis p. 110.

IV. ἘΠΙΠΈΔΩΝ ἸΣΟΡΡΟΠΙΚῶΝ ἢ ΚΈΝΤΡΑ ΒΑΡῶΝ ἘΠΙΠΈΔΩΝ *de planis æquiponderantibus, ſive, de centris gravium planorum libri II.* Hos qvoqve libros Græco commentario illuſtravit *Eutocius*. Κεντροβαρικὰ

(*a*) Giornale de letterati in Parma A. 1687. p. 56. ſeq.

(*b*) Acta Erudit. 1682. p. 41 ſeq.

(*c*) Acta Erud. 1686. p. 366.

ειχα vocat Tzetzes Chil. XIII, v. 974. & Simplicius in 2. de Cœlo comment. 63. prodiere Pisauri A. 1588. fol. Gallice vertit Petrus Forcadel Parif. 1565. 4. Confer de hoc argumento Pappum libro VIII. p. 450. Meminit ejusdem operis Archimedei Proclus 3. ad primum Euclidis pag. 51.

V. ΠΕΡΙ' ἀμβλυγωνίων ΚΩΝΟΕΙΔΕ'ΩΝ ΚΑΙ' σχημάτων ΣΦΑΙΡΟΕΙΔΕ'ΩΝ *De figuris Conoidibus obtusis & de Sphæroidibus libri II.* ad *Dositheum.* In editione Francisci Maurolyci Nobilis Siculi Panorm. 1685. Nam in prioribus editionibus ex Archimedis sententia recte ut unus liber occurrit. Memorat Archimedes sub init. se in alio libro ad eundem Dositheum egisse περὶ ὀρθογωνίου κωνοειδέος. Confer Joh. Kepleri Vas Austriacum.

VI. ΠΕΡΙ' 'ΕΛΙ'ΚΩΝ *de lineis spiralibus* liber ad eundem Dositheum, in quo theoremata super illo argumento à *Conone* Archimedis amico & celebri Geometra ante plures annos defuncto inexplicata relicta exponit. Confer Ismaelis Bullialdi librum de hoc argumento cum exercitationibus ejus Geometricis editum Parif. 1657. 4. Ad hunc librum respicit Archimedes sub initium librorum de sphæra & cylindro, quos postea edidisse ex hoc ipso constat.

VII. ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΣΜΟ'Σ ΠΑΡΑΒΟΛΗ'Σ *Liber de quadratura parabolæ*, ad eundem. Dositheum missus, Conone, quem hic iterum laudat, jam defuncto.

VIII. ΨΑΜΜΙ'ΤΗΣ *De numero arenæ liber* ad Regem *Gelonem*, quo probat non esse infinitum, sed efferri & colligi posse si vel maxime orbis terrarum totus arena constet. Hujus libri quatuor exstant versiones. Una *Jacobi Germonensis* ab Hervagio edita, altera *Fred. Commandini* qui longe melius vertit, & notas etiam addidit, sed mendoso codice usus Venet. 1558. fol. tertia *Dav. Rivalti*, qui Commandini versionem ac notas vel non vidit, vel neglexit, multa pejus posuit: quarta denique accuratissima *Joh. Wallisii*, qui alio charactere subinde verba quædam sensui illustrando addidit & castigationes ad contextum græcum subjecit Oxon. 1676. 8. & tomo tertio operum Wallisiii ibid. 1699. fol. Illustravit hunc librum etiam *Christophorus Clavius* Bambergensis Jesuita rei Mathematicæ peritissimus commentario in Sphæram Johannis de Sacrobosco p. 237. seq. & *Paschasius Hammelius* Parif. 1557. 8. Consule etiam, si placet, *Marium Mersennum*, ad sex prima Geneseos capita pag. 51. seq.

IX. ΠΕΡΙ' ΤΩ͂Ν 'ΟΧΟΥΜΕ'ΝΩΝ *De iis, quæ aquis innatant libri*

II. qvi in Baſileenſi editione deſiderantur, ſed in Rivaltina Græce ac latine exſtant, & latine ex verſione *Fred. Commandini* cum ejus commentariis prodierant Bononiæ A. 1565. 4. & Piſauri 1572. 4. cum Ariſtarcho de magnitudinibus & diſtantiis Solis & Lunæ. Meminit hujus libri Archimedis Strabo lib. 1. p. 54. & Pappus Alex. in prooemio libri octavi Mathematicarum collectionum. Reſpicit etiam Victruvius VIII. 6. A doctiſſimo Meurſio in Bibl. græca hoc opus & alia qvædam præter rem, ut exiſtimo, tribuuntur Archimedi Tralliano.

X. ASSUMTORUM ſive LEMMATUM liber latine tantum cum tribus libris Apollonii Pergæi editus ab *Abrahamo Ecchellenſi*, qvi hunc librum & Apollonii Conicorum V. VI. VII. ex Arabico vertit, adjutus à *Joh. Alphonſo Borello*, qvi Arabice ignarus tam callebat Mathematicas diſciplinas, qvam harum imperitus Ecchellenſis bene callebat Arabice. Prodiit Ecchellenſis translatio cum Borelli notis Florentiæ 1661. fol. Alteram editionem hujus libri Arabico-latinam debemus viro doctiſſimo *Johanni Gravio* Anglo. Lond. 1659. fol. Confer Acta Eruditorum A. 1700. p. 518. & Tho. Smithum in Joh. Gravii vita p. 28.

XI. ΠΕΡῚ ΚΑΤΌΠΤΡΩΝ ΚΑΥΣΤΙΚΩ͂Ν, DE SPECULIS COMBURENTIBUS parabolicis, *κατόπτρων ταῖς ἐξάψεις* vocat Tzetz. Chiliad. II. v. 153. & XIII. v. 974. Hunc putant librum notari ab Apulejo in Apologia p. 20 *Alia praterea ejusdem modi plurima*, (de ratione ſpeculorum planorum, tumidorum & globoſorum cavorumqve) *qua tractat volumine ingenti Archimedes Syracuſanus, vir in omni quidem Geometria multum ante allios admirabili ſubtilitate, ſed haud ſciam, an propter hac vel maxime memorandus, quod inſpexerat ſpeculum ſape ac diligenter.* Exſtat ſub. Archimedis nomine liber de ſpeculis uſtoriis ex Arabico translatus latine ab *Antonio Gogava*. Occurrit hic liber etiam in Archimede Maurolyci, ſed inter externa, & *Ptolemao* Mathematico tribuitur. Archimedi ſuppoſitus videtur etiam ex ſententia Gabrielis Naudæi Syntagm. de ſtudio militari p. 658 qvia mentio in illo fit Apollonii Pergæi, qvi Archimede * junior fuerit. Dioclis librum *περὶ πυρίων* laudat Eutocius in lib. 2. de ſphæra ac cylindro p. 30 & 15. De Anthemii Tralliani libro *περὶ παραδόξων μηχανημάτων*, qvi cum verſione licet imperfecta Claudii Ancantheri Mathematici MS. exſtat in Bibl. Vindobonenſi, & in qvo itidem de ſpeculis uſtoriis egit; vide, ſi placet, Lambecium VIII. commentar. pag. 191. ſeq.

XII.

* Longis temporibus poſteriorem Apollonium ſcribit Naudæus, ſed ſupparem Archimedi fuiſſe patebit ex iis qvæ dicam infra § 17.

XII. *Scripta inedita Archimedis:*

De fractione Circuli, Arabice per Thebit. Labbe Bibl. nov. MSS. pag. 251.

Perspectiva, Arabice. Labbeus p. 259.

Archimedis elementa Mathematica Hebraice MSta exstare in Bibl. Vaticana testatur Bartoloccius T. 1. Bibl. Rabbinicæ p. 484.

Opera Geometrica Archimedis in Compendium redacta per Albettam. Labbe Bibl. nov. MSS. p. 256.

XIII. *Scripta Archimedis deperdita:*

Ἀρχαὶ ad Zeuxippum. Meminit ipse in Psammite p. 120. & 123. seq. edit. Basil. Confer Wallisium p. 148. ad Pappi fragmentum & ad Archimedem p. 166.

- - Τὰ ἐπισίδια καὶ ἕτερα βιβλία
Ἐξ ὧν Ἥρων, Ἀνθέμιος, καὶ πᾶς μηχανογράφος
Τὰ ὑδρικὰ * τι ἔγραψαν καὶ τὰ πνευματικά τι
Βαρουλκά τι σύμπαντα καὶ θαλασσοδομέτρας.

Johann. Tzetzes Chil. XX. hist. 457. Idem Chil. 2. Hist.

Βαρουλκὸν πνευματικὴν τὰς * ὑδροσκοπικάς τε
Κἀκ τῶν ἄλλων τοῦ γέροντος τῶν βίβλων Ἀρχιμήδους.

Ἐφόδιον in qvod scripsit Theodosius Tripolites, teste Svida, id Θεοδόσ.

Περὶ ζυγῶν. Pappus, lib. VIII. collect. problemat. 6. proposit. 10. pag. 461.

Μηχανικὰ sua memorat ipse Archimedes de qvadratura parabolæ propos. 6. δέδεικται τοῦτο ἐν τοῖς μηχανικοῖς. Nisi intellexit libros de pla-

* Apud doctiss. Vossium p. 288. de scientiis Mathematicis hoc verbum redditur *qua clepsydris docet horas metiri.* Sed videntur respici potius qvæ Archimedes docuit de superficie & pondere, qvæ in libris ὀχουμένων.

planis æquiponderantibus. Confer Vossium de scientiis Mathemat. p. 288. quo in loco contradicit sibi ipse Vir doctissimus. Vitruvius præfat. libri VII. *Non Minus de machinationibus* (scripserunt) *Diades*, *Archytas*, *Archimedes*, *Ctesibius*, *Nymphodorus*, *Philo Byzantius*, *Diphitus*, *Charidas*, *Polyidus*, *Phyrus* (an Sporus?) *Agesistratus*. Porro viderit Suidas, qui Mechanica tribuit Archimedi Tralliano Philosopho sive Grammatico qui in Homerum commentarium ediderat. At locus Plutarchi in Marcello p. 307. non negat Archimedem Syracusanum aliquid scripsisse Mechanici argumenti, quo principia illius artis & fundamenta universe tradiderit: sed tantum negat eum scripto exposuisse rationem admirandarum illarum machinarum, quæ ipse divino suo ingenio est commentus, quoniam illa veluti parerga quædam duntaxat habuisset ludentis Geometriæ, ut ait idem Plutarchus p. 305.

Περὶ σφαιροποιΐας, quem solum librum Mechanicum ab Archimede compositum affirmavit Carpus apud Pappum proœmio libri VIII.

Librum de septangulo in circulo memorat Abulpharajus p. 42. ubi addit rem parum profecto credibilem, Romanos è libris ejus, quindecim gestamina combussisse.

Conica, quorum meminit Archimedes ipse libro de quadratura parabolæ & lib. 1. de conoidibus & Sphæroidibus. Et Heraclides apud Eutocium existimavit *Apollonium* Pergæum Conica ex Archimedis opere, quod ineditum accepit descripsisse & pro suis edidisse. Sed injuriam fieri Apollonio idem notat Eutocius. Confer Vossium p. 434 de scientiis Mathematicis. Macrobius III. 3. in somnium Scip. *Et Archimedes quidem stadiorum numerum deprehendisse se credidit, quibus à terra superficie luna distaret, & à luna Mercurius, à Mercurio Venus, Sol à Venere, Mars à Sole, à Marte Jupiter, Saturnus à Jove. Sed & à Saturni orbe usque ad ipsum stelliferum cœlum omne Spatium se ratione emensum putavit.* Confer eundem lib. 1. c. 19.

XIV. *Heraclidem* ** (Lembum forte, Confer Jonsium pag. 171.) *in Archimedis vita* laudat Eutocius proœmio in lib. de circuli dimensione & commentario in Apollonium.

Archimedis scripta quædam ante Eutocium illustraverant *Dionysodorus* Eutocio memoratus, & cujus jam è Suida memini *Theodosius Tripolites*.

Dia-

* Meminit commentariorum per Heraclidem ad Dositheum à se missorum Archimedes in limine libri de lineis spiralibus.

Dialecto usus est Archimedes Dorica, utpote Syracusanus, qvod videre est etiamnum in ψαμμίτῃ & plerisqve aliis ejus scriptis: qvod vero in libro de circuli dimensione & in libris de sphæra ac cylindro exigua dorismi vestigia supersunt, id librariis potius, qvi hos libros freqventius descripserunt, tribuerim, qvam Eutocio vel ejus præceptori Isidoro Milesio Mechanico, qvibus hoc adscribit Vir incomparabilis Joh Wallisius. Sane Eutocius ipse in lib. 2. de sphæra ac cylindro p. 30. edit. Basil. summo se studio vetera Archimedis exemplaria indagasse testatus, disertis verbis qveritur se vix ea potuisse conseqvi, qvæ ἐν μέρει τὴν Ἀρχιμήδει φίλην δωρίδα γλῶσσαν ἀπέσωζον, *quæ vel ex parte doricam dialectum conservassent qua Archimedes delectatur.* Porro in constructionibus ac demonstrationibus suis Archimedes brevis est ac succinctus, qvi passim supplenda qvædam ac subintelligenda relinqvit lectori; non enim tradit elementa, ut Euclides, qvi perspicue & particulatim omnia designat, sed tradita adeoqve jam intellecta præsumit ac supponit, ut eidem Wallisio observatum.

XV. Juvat hic etiam recensere Archimedis inventa, machinas, variaq; opera admiranda, qvibus non minorem ingenii & scientiæ laudem, qvam scriptis compositis promeruit, & propter illa à Cardano lib. XVI. de subtilitate pag. 802. inter viros duodecim, qvos ex omni memoria ingeniosissimos selegit, primo loco ponitur. Fuerunt autem hæc:

MACHINÆ BELLICÆ Sambuca, tollenones, catapultæ, aliæqve qvibus Patriam Syracusas unus triennium sollertissime defendit adversus Marcelli & Appii Ducum Romanorum impetus, & propter qvas dictus est πολυμήχανος, ἑκατόγχειρ & Geometricus Briareus, describuntur à Polybio in excerptis libri VIII. p. 718. seq. Livio XXIV. 34. Plutarcho in vita Marcelli p 306. seq. Athenæo V. p. 208. Confer Silium Italicum XIV. 342. seq. Svidam in σκορπίδια, Zonaram, &c. Oribasium libro de Machinamentis c. 6. 24. &c. Tzetzen Chil. 2. hist. 35. Proclum 2. in primum Euclidis p. 12. E recentioribus Magium II. 10. Misch. Scheferum de militia navali II. 5. & Ez. Spanhemium ad Orat. 1. Juliani p. 201. Rivaltum ad Archimedem p. 543. seq.

Tormenta, qvalibus hodie utimur, ab Archimede reperta esse præter rem scripsere Franciscus Petrarcha & Robertus Valturius, confutati ab Hieron. Magio Lib. 1. cap. 1. Miscellan.

SPECULA USTORIA, qvibus Romanorum conflagrarunt naves.

Arte Syracusia suspensus in aere clauso
Stat polus, immensi parva figura globi.

ORGANUM MUSICUM HYDRAULICUM. Tertull. de anima c. 14. *Specta portentissimam Archimedis munificentiam* (qui hoc munus obtulisse videtur Hieroni) *organum hydraulicum dico, tot membra, tot partes, tot compagines, tot itinera vocum, tot compendia sonorum, tot commercia modorum, tot acies tibiarum, & una moles erunt omnia. Sic & spiritus, qui illic de tormento aquæ anhelat, non ideo separabitur in partes quia per partes administratur substantia quidem solidus, opera vero divisus.* Plinius Organi Hydraulici inventionem tribuit Ctesibio VII. 36. Hist. Figurã ejus ex Vitruvii X. 13. & Heronis mente exhibet Is. Vossius libro de viribus rhythmi p. 99 seq. Confer Optatiani Porphyrii Panegyricum cap. 24. & 25. in editione Velseri. *Nos*, inquit Pignorius p. 177. libro de servis, *hujus generis organum Romæ vidimus in Quirinali in hortis Pontificum, audivimusque non sine comitum admiratione, cum musicos modos variaret, nemine plectra manu tangente.*

TRISPASTUS sive *Polyspastus*, & alia instrumenta magnis oneribus tollendis apta. Tzetzes Chil. II. hist. 35. & Chil. III. v. 60. seq. Oribasius * libro de machinamentis c. 4. & 26. quod est *de trispasto Apellidis sive Archimedis.* Pappus Mathemat. collect. lib. VIII. problemate 6. proposit. 10. p. 460. seq. ubi quadragesimum hoc inventum Mechanicum Archimedis vocat, *datum pondus data potentia movere.*

Hunc spectat *Helice*, qua ingentem Hieronis navem in mare protrudit. Vide Athenæum V. p. 217. Proclum 2. in primum Euclidis p. 18. Plutarchum Marcello p. 306. ubi & dictum Archimedis ad Hieronem: *da mihi, ubi consistam, extra terram, & movebo terram.* πᾶ βῶ καὶ χαριστίωνι τὰν γᾶν κινήσω πᾶσαν. Tzetz. II. Chil. v. 130. Confer, si placet, quæ de machinis variis ab Archimede excogitatis disputat Rev. D. *Joh. Andreas Schmidius* in exercitatione de Archimede (Jenæ 1688. 4.) pag. 24. seq. Facit huc itidem Jacobus Bessonus Gallus in theatro instrumentorum & machinarum, & Rivaltus ad Archimedem p. 540. Meminit Helicis Archimedeæ etiam Eustathius ad iliad. μ'. p. 866.

COCHLEA ad exhauriendas aquas. Diodorus Siculus lib. V.

 p. 217.

* Verba Oribasii Græce è MSto Codice Regis Galliæ producit Rivaltus ad Archimed. pag. 541. seq.

pag. 217. Athenæus V. p. 208. Ratio cochleæ ejusmodi exponitur à Victruvio X. 11. ne de recentioribus dicam Guido Ubaldo, Josepho Ceredo, aliis. Vide & Rivaltum ad Archimedem p. 537.

NAVIS IMMENSA Hieronis Regis, viginti ordinibus remorum structa, in qua præter complura spatiosissima conclavia, gymnasium, ambulationes, hortus, Bibliotheca, balnea &c. Athenæus V. p. 206. seq. è *Moschione* qui de illa navi singularem librum scripserat, *περὶ τῆς ὑπὸ Ἱέρωνος τοῦ Συρακουσίου κατασκευασθείσης νεὼς, ἧς Ἀρχιμήδης ἦν ὁ γεωμέτρης ἐπόπτης.* Idem Athenæus p. 208. memorat Archimedis machinam *λιθοβόλον* quæ saxum *τριτάλαντον* sive 300. librarum jaceret ac telum duodecim cubitorum vibraret.

DE LUCERNIS ex Archimedis officina, ipsis sibi nutrientibus incendium, vide si placet, quæ è Lactantio Joh. à Chockier in face Historiarum part. 1. c. 20.

Non satis intelligo, quod apud Plutarchum lib. de non suaviter vivendo secundum Epicurum p. 1093. legitur *Ἀρχιμήδην αἰνευρέντα τῇ γωνίᾳ τὴν διάμετρον τοῦ ἡλίου τηλικοῦτο τοῦ μεγίστου κύκλου μέρος οὖσαν ἡλίκον ἡ γωνία τῶν τεσσάρων ὀρθῶν.*

INVENTUM, quo in corona * Votiva Hieronis Regis Archimedes deprehendit furtum admissum ab artifice, qui argentum in auri vicem admiscuerat, describitur à Victruvio IX. 3 & Q. Rhemnio Pallæmone sive quisqvis auctor poematis latini de mensuris ac ponderibus c. ult. Meminit & Plutarchus libro, quod non suaviter possit vivi secundum Epicurum pag. 1094 & Proclus in primum Euclidis p. 18. sed loco corrupto. Ita autem puto legenda Procli verba: *τὸ αὐτὸ καὶ Ἱέρωνα* (male *Περίορα* excusum) *φασὶν εἰπεῖν ἡνίκα τοῦ στεφάνου μὴ λυθέντος ἐν κατασκεύασεν τὴν ὁλκὴν ἑκάστην αἰνεῦρεν τῶν συγκραθεισῶν ὑλῶν.*

LOCULUS ARCHIMEDIUS, de quo Atilius Fortunatianus in Arte Metrica p. 2684. Vett. Grammaticorum editorum ab Elia Putschio: *Nam si loculus ille Archimedius quatuordecim eboreas lamellas, quarum anguli varii sunt, in quadratam formam inclusas habens, componentibus nobis aliter atque aliter, modo galeam, modo sicam, alias columnam, alias navem figurat, & innummerabiles efficit species, solebatque nobis pueris hic loculus ad confirmandam memoriam plurimum prodesse: quanto majorem potest nobis afferre voluptatem, quantoque* (ita leg.) *pleniorem utilitatem &c.* Confer Ausonii præf. ad

* Vide Rivaltum ad Archimedem p. 534. seq.

ad centonem nuptialem pag. 505. seq. edit. Tollii & Ennodium Epigrammate 133. de ostomatio eburneo.

XVI. *Editiones Archimedis.*

Archimedis scripta *Græce* Roma ab amico transmissa accepit Bilibaldus Pirckheymerus: & Joh. Regiomontanus Romæ nactus est *latine* versa in gratiam Nicolai V. Pontificis à *JacoboCremonensi*. Prodierunt Græce separatim, latinis in calcem voluminis rejectis, & *Eutocii* commentariis itidem seorsim excusis, atque ita, ut Græca à latinis sejuncta exhibeantur. Basileæ 1544. fol. cum præfatione Thomæ Gechauf cognomento Venatorii. Hanc editionem Rivaltiana, de qua mox dicam, potiorem habet Joh. Wallisius. *Quanquam enim*, inquit, *Rivaltus illam in levioribus quibusdam emendavit, ubi tamen erat nodus vindice dignus, nihil est molitus. Quæque mutavit, id fecisse videtur non auctoritate codicis alicujus fide dignioris, sed ex conjectura sua eaque non in omnibus, ne quid gravius dicam, satis felici. Hervagius autem cum videatur etiam ea loca, quæ manifesto erant depravata, ita edidisse, ut in MSto codice reperta fuerant, nobis integrum reliquit per veri, quæ supersunt, vestigia nostras etiam conjecturas interponere absque* προκαθορθώματος *prajudicio* Meminit tamen Rivaltus Codicis, quo usum se profitetur MSti, & ex Rivalto ipse in notis ad Psammitem Wallisius.

Archimedis scripta *latine* à *Johanne Aurispa* Siculo translata memorat Gesnerus.

Archimedis pleraque, versione & commentariis illustrata à *Federico Commandino* Venet. 1588. fol. & libri de his quæ vehuntur in aqua. Bonon. 1565. 4.

Archimedis opera cum commentariis *Nicolai Tartalea* sive *Tartaglia* Venet. 1565. 4.

Archimedis Opera ommnia *græce & latine* novis demonstrationibus, versione, commentariisque illustrata per *Davidem Rivaltum à Flurantia* Cenomanum, Ludovici XIII. consiliarium Paris. 1615. fol. præfixa vita Archimedis à Rivalto scripta, & adjunctis *Eutocii* commentariis. Latine exstat etiam Archimedes in Synopsi Mathematica Marii Mersenni Paris. 1644. 4.

Rivalti editio recusa ex nova recensione Claudii Richardi Professoris Regii in Academia Madritensi Paris. 1646. fol.

Archimedis opera illustrata à *Francisco Maurolyco* nobili Siculo

& Abbate Messanensi, post mortem ejus excusa sunt Messanæ 1672. fol. cura Joh. Alphonsi Borelli: & cum editionis illius nondum ad umbilicum perductæ exempla pleraque naufragio periissent, recusa Panormi A. 1685. fol. apud Cyllenium Hesperium. In hac editione Arenarius Archimedis & περὶ ὀχουμένων latine exhibentur integri è versione Commandini, reliqua vero scripta è traditione Maurolyci, qui omisit, addidit, interpolavit pleraque * pro libitu, prout ipse argumenta ab Archimede tractata, quam optime ac plenissime clarissimeque explicari posse existimaret. Denique subjiciuntur externa, aliunde scilicet adscita & adjuncta: Archimedis liber περὶ ἰσοπεριμέτρων, sive de figuris æqualis ambitus, auctore Theone Alexandrino, tum liber de speculis ustoriis, quem Claudio Ptolemæo non Archimedi ab aliis tribui dixi, nec non è variis scriptoribus collecta notitia de Archimedis corona, cochlea, de machinis aere & aqua moventibus, de confectione sphæræ materialis &c.

Germanice Archimedis scripta transtulit & illustravit Mathematicus & Physicus doctissimus *Joh. Christophorus Sturmius* Altdorfinæ Academiæ nuper ** decus. Norimbergæ apud Paulum Furstium 1670. fol.

Opera Archimedis, Apollonii Pergæi Conica & *Spherica Theodosii Tripolitæ* illustrata & succincte demonstrata per *Isaacum Barrow*. Lond. 1675. 4. & inter Opera. fol. Exstat & *Marini Ghetaldi* Athchimedes promotus.

Andreæ Taqueti elementa Geometrica & selecta ex Archimede theoremata Cantabrigiæ 1703. 8. ex recensione Gvil. Whistoni.

XVII. Archimedi merito jungimus APOLLONIUM, à patria Perga Pamphilæ civitate dictum *Pergæum*, quem Euclidis discipulis longo tempore operam dedidisse Alexandriæ scribit Pappus lib.7. p. 251. & sub Ptolemæo Evergete (primo * ut apparet) vixisse notat Heraclides in Archimedis viata laudatus ab Eutocio. Ipse quidem Pergami versatum se esse & Alexandriæ testatur libro primo Epistola ad Eudemum Pergamenum. Ἀπολλώνιος Εὐδήμῳ χαίρειν. Εἰ τῷ σώματι εὖ διάγεις &c. *Si & corpore vales, & aliæ res ex animi tui sententia se habent, bene est: nos quidem satis belle habemus. Quo tempore tecum Pergami fui, animadver-*

* Vide Acta erudit. A. 1687. p. 544. seq.

** Diem obiit supremum A. 1703 26. Decemb.

*** Rebus præfuit ab Olymp CXXXIII$\frac{1}{2}$. ad CXXXIX$\frac{2}{3}$.

adverti te cupidum esse intelligendi conica quæ à nobis scripta sunt. Itaque misi ad te primum librum emendatum, reliquos deinceps missurus, cum animo ero tranquilliori: non enim arbitror te oblitum quod à me accepisti, quid scilicet causa fuerit, cur ego hæc scribere aggressus sim rogatus à Naucrate Geometra, *quo tempore Alexandriam veniens apud nos fuit, & cur nos cum de illis octo libris egissemus, majorem statim in his diligentiam non adhibuimus. Nam cum ipse Naucrates quam primum esset navigaturus, nos ea non emendavimus, sed quæcunque sese nobis obtulerunt conscripsimus, utpote qui ea postremo essemus percursuri: quamobrem nunc tempus nacti, ut quæque emendamus, ita edimus. Et quoniam accidit nonnullos alios ex iis qui nobiscum fuerant habuisse primum & secundum librum antequam emendaretur, noli mirari si in quædam incidas quæ aliter se habent.* Excellentem in Mathematicis habitum assecutus jure à Pappo celebratur, & *magni Geometræ* nomine venit, teste Gemino in sexto de Mathematicis præceptionibus libro, apud Eutocium.

XVIII. *Octo* scripsisse *libros Conicorum* (*Κωνικὰ στοιχεῖα* primos IV. libros respiciens vocat Eutocius ad Archimedis 2. de sphæra ac Cylindro p. 40.) sive *de sectionibus* * *Conicis*, in gratiam *Naucratis* Geometræ, ex verbis Epistolæ Apollonii ad *Eudemum* jam adductis patet. Argumenta singulorum in eadem Epistola hunc in modum prosequitur. *Ex octo libris quatuor primi hujus disciplinæ continent elementa: quorum* primus *quidem complectitur generationes trium coni sectionum & earum quæ oppositæ dicuntur; itemque principalia ipsarum accidentia, à nobis uberius & universalius quam ab aliis qui ea de re scripserunt* (Euclide potissimum & Aristeo, Archimede, Conone eqve Samio & Nicotele Cyrenæo, vide Pappi lib. VII. p. 250. 251. & Apollonii Epistolam libro IV. præfixam) *elaborata.* Secundus *liber tractat ea quæ attinent ad Diametros & ad axes sectionum, & ad illas lineas quæ cum sectione non conveniunt; tum de aliis disserit quæ & generalem & necessariam utilitatem ad determinationes afferunt: quas autem vocem diametros & quos axes, ex hoc libro cognosces.* Tertius *liber continet multa & admirabilia theoremata, quæ utilia erunt ad solidorum locorum compositiones, & ad determinationes; quorum complura & pulcherrima & nova sunt. Hæc nos perpendentes, animadvertimus non positam esse ab* Euclide *rationem componendi loci ad tres & quatuor lineas, verum ipsius tantummodo particulam quandam, atque hanc non satis feliciter non enim fieri poterat, ut ea compositio recte perficeretur absque iis quæ à nobis inventa sunt.*

Aaaa 3 Quar-

* In Jo. Sauberti τῷ μακαρίτῳ Oratione 2. de Bibliotheca Norimbergensi hos Apollonii libros de sectionibus videas male referri inter libros medicos sive Anatomicos.

Quartus *liber tradit quot modis conorum ſectiones inter ſeſe & circuli circumferentiæ occurrere poſſint, & multa alia ad pleniorem doctrinam, quorum nihil ab iis qui ante nos fuerunt memoriæ proditum eſt: coni ſectio, & circuli circumferentia & oppoſitæ ſectiones ad quot puncta oppoſitis ſectionibus occurrant. Reliqui autem quatuor libri ad abundantiorem ſcientiam pertinent.* Quintus *enim de minimis & maximis magna ex parte agit.* Sextus *de æqualibus, & ſimilibus coni ſectionibus.* Septimus *continet theoremata quæ determinandi vim habent.* Octavus *problemata Conica determinata. At vero in omnibus his editis, licet unicuiq; qui in ea legendo inciderit, ex animi ſui ſententia judicare. Vale* Ex his libris recenſitis à ſe & emendatis primores tres ad eundem Eudemum ** miſit (Alexandria, ut videtur:) quartum, & reliquos forte quatuor *Attalo* inſcripſit: Ἀπολλώνιος Ἀττάλῳ χαίρειν. Πρότερον μὲν ἐξέθηκα γράψας πρὸς Εὔδημον τὸν Περγαμηνὸν τῶν συνταγμάτων ἡμῶν Κωνικῶν ἐν ὀκτὼ βιβλίοις τὰ πρῶτα τρία &c. *Prius quidem ex octo libris quos de Conicis compoſuimus, tres primos edidi ad* Eudemum Pergamenum *ſcriptos. Eo autem mortuo cum reliquos ad te mittere decreverimus, quod meorum ſcriptorum lectionem ambitioſe deſideras, in præſentia quartum librum mittimus. In eo hæc continentur: ad quod puncta plurima conorum ſectiones inter ſe & circuli circumferentiæ occurrere poſſint, niſi tota totus congruat; præterea coni ſectio & circuli circumferentia & oppoſitæ ſectiones oppoſitis ſectionibus ad quot puncta plurima occurrant: ad hæc alia non pauca his ſimilia. Ex his quos primo loco dictum eſt,* Conon Samius ad Thraſideum ſcribens *explicavit, non recte in demonſtrationibus verſatus: Itaque* Nicoteles Cyrenæus *eum leniter reprehendit. De ſecundo* Nicoteles in libro contra Cononem *mentionem ſic fecit, tanquam quod demonſtrari facile poſſet. Sed tamen nos neque ab ipſo neque ab alio quopiam demonſtratum invenimus. Tertium vero* &c.

XIX. *Græce* nullus adhuc Apollonii hujus liber lucem vidit, etſi *quatuor primores* una cum *Eutocii* commentario MSti exſtant in Regia Pariſ. aliisq; Bibliothecis, etiam privatis quibusdã, ut Tho. Galei & Gudiana, cujus manu exarati codices etiamnum emtorem dignum deſiderant. Latine è Græco translati prodierurt libri IV. priores, interprete

* Secundum miſit per filium ſuum, Apollonium & ipſum cognominatum ut ex Epiſtola libro præfixo conſtat. *Apollonio filio meo dedi, ut ad te perferret ſecundum librorum Conicorum quæ a nobis conſcripta ſunt. Tu eum diligenter percurres & communicabis cum iis qui eo tibi digni videbuntur:* Philonidæ *etiam* Geometræ, *quorum tibi Epheſi amicitiam conciliavi, ſi quando in iſthæc Pergami loca veneris, legendum dabis*

** Confer Geſneri Bibliothecam. P. 252. 253.

te *Jo. Baptista Memmio* Patricio Veneto Rom. 1565. quem pueriles errores commisisse, Mathematicæ præsertim ignoratione deceptum, notat *Francischus Maurolycus* * præfat. ad Cosmographiam editam Venetis 1543. 4. qui & ipse emendatiorem translationem promisit, sed haud edidit, quod sciam. *Federicus* deinde *Commandinus* Urbinas & Apollonii libros IV. de integro vertit, & *Pappi* Alexandrini lemmata è libro collectionum ejus octavo depromta *Eutociique* commentarium itidem à se translatum & proprias notas addidit. Bononiæ 1564. fol. quæ editio curante Nicolao Buti recusa est Pistorii Hetruriæ, è nova typographia Stephani Gatti A. 1696. fol. Præterea *Claudius Richardus* Jesuita, Commandini secutus versionem, eos quatuor libros edidit cum commentariis suis eximiis, quos A. 1632. Madriti auditoribus suis prælegerat. Antvverp. 1655. fol. Idem testatur se anno 1643. auditoribus suis tradidisse alios proprios quatuor Conicorū libros in quibus argumenta librorum Apollonii V. VI. VII. &. VIII. ex ingenio supplevit, vel quæ in eis ille demonstraverat divinavit. Exstant præterea in Marii Mersenni synopsi (Paris. 1644. 4.) pag. 276-312. libri Apollonii priores quatuor contracti latine, cum *SERENI* * *Antisensis* Philosophi (Apollonio quem allegat junioris) *libris duobus* * *de sectione Cylindri & coni per verticem*, ad *Cyrum* amicum, p. 313-328. itidem latine, *Commandino* qui eos Apollonio subjunxerat interprete. Nam Græce quidem necdum quod sciam ** editi sunt isti Sereni libelli, quos Bibliotheca Regis Christianissimi servat manu exaratos, & ante Commandinum Maurolycus in præfat. Cosmographiæ editurum se receperat.

Libri quatuor posteriores Cononicorum Apollonii nusquam adhuc reperti sunt Græce, verum *quintus, sextus & septimus*, Arabice versi ab Abalphato filio Mahmudi Ispahanensi, Persa, ad Regem Abicaligiarem qui ab Anno Hegiræ 372 rebus præfuit, ex MSto Florentino inciderunt in manus *Abrahami Ecchellensis*, qui adjutus à *Jo. Alphonso Borello* Mathematicis exculto disciplinis, eosdē latine transtulit, & cum Borelli comentario edidit Florentiæ A. 1661. fol addito Archimedis libro assumptorū de quo supra dixi. Testatur Abalphatus primos quatuor libros pridem à suis lectos ex versione Arabica (illa fortassis, conninnata sub regno

* Vide Voss. de scientiis Matt. p. 59. 60.

** Errorem enim librarii esse existimo, quod in Catalogo Bodlejano memoratur editio Sereni Græcolatina Bononiensis.

gno * Almamuni, qui Caliphatum iniit ab anno Hegiræ 203.) sed hosce tres à se primum fuisse translatos. Aliam Arabicam versionem eorundem trium librorum (nisi quod septimi libri propositiones postremæ ab editore sunt omissæ) auctore Abedilmelico Shirazita ex Oriente secum attulit *Christianus Ravius*, & latine redditam vulgavit Kiloniæ A. 1669. 8. aliis quibusdam Arabicis Apollonii interpretibus in præfatione comemoratis, & breviter etiam notatis iis quibus Arabica versio priorum quatuor librorum differt à Commandini sive Richardi editione. Attulit & Jacobus Golius ex oriente Codicem Arabicum lilibrorum V. VI. & VII. in quo sextus hanc præfixam habet Epistolam: *Mitto ad te*, Attale, *sextum Conicorum, in quo propositum nobis est agere de sectionibus aqualibus & inaqulibus, similibus atq; dissimilibus, eorumque divisione. Plura autem de hisce diximus quam ii qui ante nos Geometræ fuerunt, docuimusq;* &c. Ad calcem ejusdem Codicis Goliani notatum fuit, quod *octavus* Apollonii liber non translatus fuit ab Arabib⁹, quod illorum exemplaria etiam illo libro caruerunt: *quanquam testatur doctissimus scriptor Aben Nedin* (Golii verba agnoscis apud Mersennum p. 275.) *qui Philosophorum Arabum operumque ab illis editorum circa quadringentesimum à Mahammade annum elenchum descripsit, partem illius octavi libri versam fuisse, asseritque omnes Apollonii libros sua exstare lingua, eosque plures quam Pappus enumeret.* Suspicatur quidem Claudius Mydorgyus libros illos Arabice editos, esse cujusdam Arabis sub Apollonio latentis, non ipsius Apollonii: sed argumentum quo utitur, tantum probat interpretem, quod in aliis etiam scriptis Arabes fecisse constat, libertate usum esse quædam interpolandi De octavi libri figuris quibusdam repertis meminit Bartholomæus Herbelotus Bibl. Oriental. p. 119. *De puis le tems de Khalife Almamon jusqu' en l'an 1000. & plus de l'Hegire ce huitieme livre n' a point été trouvé, & on croit qu'il est caché dans quelques Bibliotheques des Grecs ou il est conservé pretieusement à cause de sa rareté. Aben Moussa dit qu' outre les sept livres d' Apollonius on a trouvé encore quatre figures du huitieme. &c. Abmed Moussa, Al-Hamassi, natif de la ville d' Ems ou Emesse en a traduit les quatre premiers, & Tha-*

* Hinc videtur falli Gregorius Abulpharajus qui in Hist. Dynast. P. 41. non quatuor solos sed septem libros Apollonii, tempore Almamuni translatos scribit. Certe fallitur in iis quæ subjungit: *Hic autem liber una cum altero ab eodem composito in causa fuit quod composuerit Euclides librum suum longo post tempore.* Constat enim Euclidem Apollonio fuisse antiquiorem.

Thabeth Ben Corrab à traduit les trois autres ; c'est ainsi qu'en parle l'Auteur du livre intitulé : Navader al akhbar, les narrations curieuſes. *Haſſan ben Mouſſa Ben Sibaker a revu & corrigé cette traduction.* Gemina leguntur pag. 978.

E recentioribus plurimi poſt Apollonium ** de ratione Conicarum ſectionum ſcripſere, ut jam laudatus Mydorgius, cujus elementa Apollonianis ſimpliciora facilioraq; Sereno in ſynopſi ſua ſubjecit Merſennus. Gregorius item à Sancto Vincentio, Jeſuita, in Geometriæ tomis ſub titulo Quadraturæ Circuli editis, tum noviſſime Jacobus Milnes in ſectionum Conicarum elementis: Iſaacus quoque Barrovv, & in Apollonio redivivo Willebrodus Snellius, Marinus Ghetaldus & Alexander Anderſonus: Franciſcus Vieta in Apollonio Gallo, Benjamin Bramerus in Appollonio Catto, Vincentius Viviani libro de maximis & minimis ſive Geometrica divinatione in quintum Conicorum Apollonii, Bartholomæus denique Intieri Florentinus in Apollonio ac Sereno promoto, qui liber ante biennium prælo evaſit Neapoli A. 1704. 4.

XX. Scripta Apollonii cætera deperdita pleraque, quæ laudari obſervavi à Pappo & aliis, hæc ſunt:

Διωρισμένης τομῆς *libro duo de determinata ſectione.* Pappus lib. VII. p. 243 263. 281. 305.

Ἐν τῷ περὶ τοῦ κοχλίου γράμματι Apollonium laudat Proclus 2. ad Euclid. pag. 29.

Λόγου ἀποτομῆς *libri duo de ſectione rationis* ſive *proportionis.* Pappus lib. 7. p. 241. 242. 262. ſeq. Hi libri Arabice exſtant Oxoniæ inter libros Seldenianos, & latine redditi ſunt à præſtantiſſio *Hallejo*, brevi ut ſpero edendi.

Νεύσεων *libri duo de inclinatione*, ſive de inclinatis corporibus, Pappus lib. 7. p. 241. 249. 505. 313. 328.

Περὶ τῆς συγκρίσεως τοῦ δωδεκαέδρου καὶ τοῦ εἰκοσαέδρου τῶν εἰς τὴν αὐτὴν σφαῖραν ἐγγραφομένων. Binas hujus libri ἐκδόσεις memorat Hypſicles præf. ad lib. 14. Euclidis. Locum Hypſiclis integrum deſcripſi ſupra c. XIV. §. 4.

Τόπων ἐπιπέδων *libri duo de locis planis*, Pappus lib. VII. p. 241. 247. & 438.

 Ho-

* Apollonium Pergæum cum Rhodio confundi & ſcripta utriusque perturbatiſſime referri videas in Bibliotheca reali Philoſophica p. 83.

Horum argumenta ac rationem divinare & ex ingenio restituere conatus est *Paulus Fermat*, Senator Tolosanus.

Χωρίου ἀποτομῆς libri duo de spatii sectione Pappus lib. VII. pag. 241. 242. 263.

Πλινθίς, quo in libro videtur egisse de numeris quantumvis magnis inter se multiplicandis. Eutocius ad Archimed. de dimensione Circuli. Confer Wallisium ad fragmentum Pappi proposit. 18.

*Periit & *Hypatia*, quæ Isidori Philosophi uxor fuit, commentarius in Conica Apollonii, à Suida memoratus.

Inter singulares viros Apollonius noster haud immerito refertur à Vitruvio libro & capite primo: *Hi autem inveniuntur raro, ut aliquando fuerunt Aristarchus Samius, Philolaus & Archytas Tarentini, Apollonius Pergæus* (ita etiam MS. Arundel. nam male quædam editt. *Pergamenus*) *Eratosthenes Cyrenæus, Archimedes & Scopinas* (an *Scopas?*) *ab Syracusis, qui multas res organicas & gnomonicas, numero naturalibusque rationibus inventas atque explicatas posteris reliquerunt.* Arabibus Apollonius dicitur, perinde ut Euclides quoque, *Alnagiar*, quod fabrum lignarium denotat, sed ab illis usurpari videtur pro Geometra. Nam & à Græcis magnum Geometram dictum Apollonium, jam supra ex Eutocio notare me memini.

XXI. Operæ prætium est tribus hoc loco verbis agere etiam de EUTOCIO Ascalonita, qui *Isidori* * Mechanici discipulus fuit, & commentaria sua in libros Archimedis de sphæra ac cylindro dicavit *Ammonio*, quem κράτιστον φιλόσοφον vocat: Procli discipulum ni fallor, compellans, quæ si vera est conjectura, jam de Eutocii ætate constat. Floruit enim Ammonius Hermiæ F. sub extremum quinti à Christo nato sæculi. Meminit etiam Eutocius Theonis ** Alexandrini, qui trecen-

* In fine commentar: Εὐτοκίου Ἀσκαλωνίτου ὑπόμνημα εἰς τὸ Ἀρχιμήδους, ἐκδόσεως παραγνωσθείσης τῷ Μιλησίῳ Μηχανικῷ Ἰσιδώρῳ, ἡμῶν διδασκάλῳ.

Εὐτοκίου πινυτοῦ γλυκερὸς πόνος ἐν ποτ' ἐκεῖνος

Γράψεν τοῖς φθονεροῖς πολλάκι μεμψάμενος.

** Eutocius in proposit. 4. libri 2. de sphæra ac Cylindro p. 28 ὡς ἔστιν εὑρεῖν ἐντυγχάνοντας Πάππῳ τε καὶ Θέωνι καὶ Ἀρκαδίῳ ἐν πολλοῖς συντάγμασιν οὐκ ἀποδεικτικῶς ἀλλ' ἐπαγωγῇ τὸ λεγόμενον παριστῶσιν. Idem ad lib. de circuli dimensione p. 49. ὅπως δὲ δεῖ σύνεγγυς τὴν δύναμιν πλευρὰν τὸν δοθέντα ἀριθμὸν εὑρεῖν, εἴρηται μὲν Ἥρωνι ἐν τοῖς μετρικοῖς, εἴρηται δὲ Πάππῳ καὶ Θέωνι καὶ ἑτέροις πλείοσιν

centis amplius post Christum annis fuit, & Pappi eadem cum Theone ætate sub Theodosio M. clari Alexandriæ Philosophi. Monumenta Eutocii edita hæc sunt:

1. *Commentaria ad libros II. Archimedis de sphæra ac cylindro*, scripta, ut jam dixi, ad *Ammonium*.
2. *Commentaria ad librum* ejusdem *Archimedis de circuli dimensione*.
3. *Commentaria ad libros II. ἰσορροπικῶν*, quæ *Petro* cuidam inscripsit.
4. *Commentaria in quatuor priores libros Conicorum Apollonii Pergæi*, ad *Anthemium* * quæ non ut priora illa Græce, verum latine tantum prodierunt ex versione *Fred. Commandini*, Bononiæ 1566. fol. & Pistorii 1696. fol. Græce exstant MSta in Bibl. Regis Galliæ teste Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 117. Ad calcem præfationis ait Eutocius se posteriores etiam quatuor libros Apollonii similiter illustraturum, quod num fecerit, haud constat. Certe videtur recensuisse.

ωσιν ἐξηγημένοις τὴν μεγάλην σύνταξιν τȣ Κλαυδίȣ Πτολεμαίȣ. Meminit etiam Pappi p. 16. ad lib 2. de sphæra ac Cylindro, ubi duas medias proportionales invenire docet ex mente *Platonis*, *Heronis*, (ἐν μηχανικαῖς εἰσαγωγαῖς καὶ ἐν τοῖς βελοποιητικοῖς) *Philonis* Byzantii, *Apollonii* (Pergæi) *Dioclis* (ἐν τῷ περὶ πυρίων) *Pappi*, ἐν μηχανικαῖς εἰσαγωγαῖς) *Spori* (Nicæni, quem iterum allegat procemio in lib. de circuli dimensione p. 49. & in fine p. 55. mentionem faciens Ἀριστοτελικῶν ejus κηρίων sive Mellificii Aristotelici) *Menæchmi*, *Archytæ* (ex Eudemo Rhodio Peripatetico, cujus Geometricam Historiam laudat p. 49.) *Eratosthenis* ad Regem Ptolemæum, subjectis ejus Philosophi versibus de Cubi duplicatione) & *Nicomedis* è libro περὶ τῶν κογχοειδῶν γραμμῶν non etiam *Philoponi* nisi hunc quoque in codice suo legit Georgius Valla, ut suspicetur aliquis è Philandro ad Vitruvii IX 3. Sed in editis Eutocii commentariis Philoponum qui sæculo sexto floruit, laudatum non inveni.

Allegantur præterea Eutocio Apollonius Pergæus in elementis Conicis p. 40. Ἐ τῷ ὠκυτοβόῳ p 55.

Antipho & Hippocrates Chius quadraturam Circuli inquirentes p 49

Hero ἐν τῷ ὑπομνήματι τῷ εἰς τὴν Ἀριθμητικὴν εἰσαγωγὴν (Nicomachi Geraseni) p. 28.

Magni Logistica p 15.

Nicomachus ἐν πρώτῳ μȣσικῆς p. 28.

Philo Gadarenus p. 55.

Laudat & p 1. illud Socraticum è Platone, ὡς τȣ θεȣ συλλαμβάνοντος πάνυ εἰκός καὶ ἐπὶ τέλος ἡμᾶς τῆς σπȣδῆς ἐλθεῖν, quod & ipsum divina annuente benignitate me consecuturum confido.

* Hic ipse videtur esse Anthemius Trallianus, Mechanicus, cujus meminit Tzetzes Chil. II. pag. 151. & XIII. hist. 457. & cujus librum περὶ παραδόξων μηχανημάτων adhuc superesse MS. notavi supra § XI.

CAPUT XXIII.

Veterum Mathematicorum ſcripta, quæ reperiri potuerunt, digerenda *VOLUMINIBUS XIV.*

Quorum Catalogum ab *Edvardo Bernhardo* * pridem compoſitum Thomas Smithus Vir Clariſſ. ſubjecit ejus Vitæ ad calcem Epiſtolarum Huntingtonianarum editæ Lond. 1704. 8.

VOL. I.

EUCLIDES.

I.

ELementorum libri quindecim juxta editionem Græcam Baſileæ 1533. collatam cum MSS. Gr. Bodl. Arch. B. 25. & Bodl. S. 4. 9.

Una cum verſione Latina Fr. Commandini Piſauri 1572. & Piſauri 1619. aliquot in locis emendata.

Principia, quorum in conſtruct. & demonſtrationibus uſus eſt, in margine adnotata.

Schemata æri inciſa.

Demonſtrationes Symbolis breviſſime expreſſæ ex editis D. Barrovii, & ſcriptis D. D. Oughtredi & Ravvlinſoni.

Scholia vetera.

Græcorum, ex codd. MSS. & editione Commandini.

Arabum, ex. MSS. Arab. in Arch. Bodl. recenſete Thebeto Cor-

* Obiit Evardus Bernhardus Viris maximis & ætatis noſtræ ornamentis merito annumerandus Oxoniæ A. 1697. 12. Januar, Anno ætatis 59.

Corraide, & in bibl. C. V. D. Pocockii. & in Bibl. Coll. D. Joan. Bapt. Oxon.

Item juxta traditionem Chogia Nasireddini Persæ, Romæ 1594. Exstat autem & Persice inter MSS. bibl. Coll. D. Joan. Bapt. Oxon.

Item ex versione Latina, quam ex Arabico fecit Adelardus, manuscripta in Museo Bodl. Ambulac 178. & Arch. Digb. 174. & Coll. Trin. Oxon. 24. & MS. Bal. 239. & Cant. Pen. 61. & 69. & Caii 1. & Seld. Arch

Per Campanam. Par. 1516. & Bas. 1546. & MSS. Bodl. A. 3. 8. Med. & Y. 1. 2. Th.

Syriaca ex MSS. Syr. in Arch. bibl. publ. Cantabr.

Annotationes Viri illustris, D. Savilii, & aliorum, ex MSS.

Excerpta (necessaria quidem) ex scriptis recentiorum jam vulgatis Fluss. Candallæ, Peletarii, Zamber, Tartaleæ, Clavii, Billingleii nostratis 1496. Camilli, Taurelli, Welperi, Camerarii 1577. Cattaldi, Shulerii, Bettini, Jo. Benedicti, Dibuadii, Puteani, Scheubelii, Lansii, Tacqueti, Barrovii, Herigonii, Cottignez, Fabri, Arnoldi, Oughtredi, Wallisii, Sturmii, Cardani, Richardi, Dasypodii, Bovilli, præcipue vero Fr. Commandini.

Procli commentarius in Elementorum lib. I. Græce quidem ex edit. Basileensi ad fidem codd. in Arch. Pembr. 161. emendata. Idem ille liber, qvo in versione sua concinnanda olim usus est Barroccius, Latine vero ex versione Baroccii (sed correcta) cum notis.

Jamblichus περὶ κοινῆς μαθηματικῆς Gr. Lat. studio. D. Tennulii è MSS.

Problematum Euclideanorum Analysis per Fr. Schotenium ex schedis illius Geometræ.

De superficierum divisionibus opus egregium, Mohammede Babylonio vel Authore vel Interprete. Latine cum notis Fr. Commandini juxta edit. Pisaur.

Thabeti liber consimilis argumenti, Arabice & latine, ex codd. Arab Seldeni cum notis.

Excerpta ex Martiani Capellæ libro sexto collata cum MSS. antiquissimis in Arch. Seld. & in Coll. Ben. Cantabr. 181. & Digb. 221, Merton. 70. & Ben. 185. & Laud. L 71.

Ex Boethio H. I. 10.

Isaacus Argyrus de figurarum transmutatione Gr. Lat. è codd. MSS. Pembr. 70. 393. & Pemb. 111. 73. & Seld.

Isaacus Monachus in sex priores lib. Element. Argentorat.

Anonymus de mensurandis solidis MSS. Digbd. 104. 154. & in bibl. Saviliana. Vide & K. 44 & K. 17. in Arab. Laud. item K. 61. Laud.

Mich. Pselli Geometria, hoc est, Geoecæsia διὰ στίχων Gr. MS. Pembr. 76. 412.

D. Savilii Prælectiones secundum edit. Londinensem 4.

Præfatio de Euclide ejusque operibus, quantum post Proclum ac Savilium licet.

Nicephori Blemmidæ fragmentum de Geometria & de stellis MS. Pembr. 106. & in Ps. 8. ibidem.

Nicephori Gregoræ quæstiones philosophicæ & mathematicæ: inter alia, de mensura arcæ Noe ex Origene, Gr. MS. Pembr. 48.

Idea Trigonometriæ folio unico.

Hic forte vel ad Heronem, & de Geometria practica ex MS. bibl. Savil. & Digb. & Seld. & D. Gronovii V. Celeberrimi, atque ex Clavio, Herigono, Stevino, Tacqueto, Pitisco, &c. sed quam brevissime.

Index.

II. Euclidis data Gr. Lat. ex edit. D. Hardy, 4. Paris. 1625. collata cum edit. Lat. Basil. 1546. & cum MSS. Græcis in Arch. Pembr. 161. & cum MSS. Arab. in Arch. Seld.

Una cum præfatione Marini Gr. Lat. & scholiis veterum atq; etiam recentiorum manuscriptis.

Thabeti Data Arab. & Lat. è codd. Seld. & ex cod. Bodl. Con. Apoll.

Jordani Data Arithmetica ex MS. Bodl. in ambul.

III. Euclidis introductio Musica, & sectio Canonis. Gr. Lat. juxta edit Meibomii 4. & Penæ Par. 1557. collecta cum MS. Ben. 183. & MS. Gr. Pembr. 41. cum notis Meibomii & aliorum.

IV. Euclidis (uti vulgo creditur) Optica & Catoptrica Gr. Lat. uti pridem edidit Pena Par. 1557. 4. collata cum Lat Basil. 1546. & Italica edit. Dantis Flor. 1573. & cum MS. Gr. in Arch. Pembr. & in Bibl. D. Joan. Oxon. & cum MS. Arab. Seld. & cum MSS. Lat. in Ambul. Bodl. 178.

Una

Una cum notis D. Savilii & aliorum, & epistola Kepleri, & Penæ præfatione:

V. Euclidis Phænomena Gr. Lat. ex edit. Argent. 1572. 8. & cum Scholiis antiquis, & notis Maurolyci, Romæ 1592. 4. collata cum MSS. Gr. Coll. D. Joan. Oxon. & Coll. Reg. Cantabr. & in Arch. Pembr. 161. & Bibl. Vossianæ, & cum MS. Arab. Seld. & cum MSS. Lat. in Ambul. Bodl. cum notis.

VI. Euclidis fragmentum de Levi & Ponderoso Lat. ex edit. Basil. 1546. collatum cum MS. in Coll. D. Joan. Oxon. & in ambul. Bodl.

Apollonius Pergæus, magnus Geometra.

VOL. II.

I.

APOllonii Pergæi Conicorum libri VII. Quatuor quidem priores Gr. Lat. ex versione Fr. Commandini, Bonon. 1566. collata cum versionibus Memmii & Maurolyci. Græce è Cod. MSS Bibl. Savilianæ & Bibl Leidensis & cod. Regis Christianissimi 103. Labb. p. 271.

Adnexis commentario Eutocii Lat. ex versione Commandini, & Græce ex cod. in Arch. Pembr. 169. atque notis D. Savilii, & aliorum.

Tres autem sequiores libri, scil. 5. 6. 7. (nam octavus jam olim periit) Arab. & Lat. ex translatione Arabica Beni Musa, qui editionem Eutocianam expressit, & nova versione Latina una cum notis Abdolmelic Arabis, qui Apollonii Con. libros septem in compendium redegit, ex Cod. MS. Bodl. tum etiam notis Borelli, Mathematici egregii, & aliorum. cum schematis & notis ex schedis D. Golii, Viri summi. Hæc cum Lemmatis Pappi.

Translatio Arabica Beni Musa ex cod. Bibl. Leidensis (qui etiam MS. optimæ notæ in Catalogo librorum MSS. D. Golii τ͂ μακαρίτου apographum est) transscripta fuit. Golianus Codex etiam quatuor priores Conic. libros exhibet: sicut & iste in Bibl. Florentina, quem latine vertit A. Echellensis, non adeo feliciter.

II. Se-

II. Serenus de Sectione Cylindri Gr. Lat. Græce quidem ex MSS. Regis Christianissimi, & Lat. ex versione Commandini 1566. Bonon. cum notis ipsius, & Savilii & aliorum.

III. Apollonii Pergæi περὶ λόγου ἀποτομῆς libro duo nunquam antehac in occidente visi. Arab. & Lat. ex MS. Seld. cum notis. Disquirendum, an liber de sectionibus in Bibl. Florentina, cujus mentio fit in biblioth. Labbeana, sit idem illud opus.

IV. Thabet, Abu Hamed, Abu Sahl, Abu Mohammed, & aliorum clarissimorum Geometrarum, Aggressiones de Anguli rectilinei trisectione, Arab. & Lat. cum notis Forsteri, Borelli, & aliorum. Textum dant MSS. Seld. & Gravii.

V. Thabeti Lemmata Arab. & Lat. una cum tractatu ejusdem de rationum compositione, etiam Arab. & Lat. ex cod. MSS. Seld. & Bodl.

Adde Maurolyci V. librum Conicorum.

Accedat, quod necessarium est, ex Schotenio, Viviano, Barrovio: Torricellio, Cavallerio, Gregorio a S. Vincentio, Mydorgio, Wernero Norimb. Baroccio, Wallisio, Andersono, Vieta, Herigono, Ghetaldo, Riccio, Scaligero.

VOL. III.

Archimedes Syracusanus.

Archimedis Opera; viz.

I.

Circuli dimensio Græce ex edit. Basil. 1543. & ex MS. 43. Reg. Christianiss. Labb. p. 271. Latine vero ex versione Commandini Ven. 1558. cum notis Arabum ex MS. Seld. Arabicis & Lat. MSS. in ambul. Bodl. & in Arch. Seld. & in Coll. Caii. Cant. 1, atque annotationibus Commandini, Savilii, Wallisii, & aliorum; ex Snellio, Pellio, Greg. a S. Vincentio, Lalovera, Gregorio Scoto, Hugenio, & M. de Angelis aliisque, quod juvat: sc. Regiomontano, Cusano, Peletario, Bovillo, Christmanno, A. Romano, à Ceulen, Buteone, B. Porta, Castaldo, Acalmo.

Euto-

Eutocius in lib. de circuli dimensione Gr. ex edit. Bas. & MSS. Gall. Latine vero per Commandinum.

II. De Lineis spiralibus Gr. ex edit. Bas. & MSS. Reg. Gall. Lat. per Command. cum notis ipsius, & Savilii, & aliorum. Confer ea, quæ D. Wallisius, Bullialdus, & alii hac de re scripserunt.

III. Quadratum paraboles Gr. ex edit. Bas. & MSS. & Lat. per Command. cum commentario ipsius, & opusculo L. Valerii ejusdem argumenti.

IV. De conoidibus & sphæroidibus Gr. ex edit. Bas. & MSS. & Lat. per Command. cum comment. ejus.

V. De arenæ numero Gr. ex edit. Bas. & MSS. Reg. Gall. Latine per Command. una cum ipsius annotatis.

VI. De Sphæra & cylindro libri 2. Gr. ex edit. Bas. & MSS. Gall. Lat. ex eadem editione Basil. (emendata tamen) cum notis D. Savilii, & Scholiis Arabum ex MSS. Arab. Seld. & Lat. in ambul. Bodl. & Arch. Seld. & Hebraice versi ex edit. Costæ Ben Luca MS. Laud. B. 108.

Hanc Mathesin ornarunt Torricellius, Tacquetus, Wallisius noster, alii.

Commentarius Eutocii in libros de Sphæra & Cylindro Gr. ex edit. Basil. & MSS. Reg. Christianiss. & latine ex edit. Basil. (sed correcta) Huc refer, quæ ad duarum mediarum proportionalium εὕρεσιν pertinent, ex Cartesio, Hugenio, Slusio, Gregorio utroque, Wernero Norimb. Gruenbergio, Molthero.

VII. De æquiponderantibus libri duo Gr. Lat. ex edit. Bas. & MSS. Reg. Gall.

Eutocius in libros de æquipond. Gr. Lat. ex edit. Bas. collata cum MSS. Regis Christianiss. cum commentario Guidubaldi.

Heic de centro gravitatis ex Commandino, L. Valerio, de la Faille, Guldino, Torricellio, Villalpando, & præcipue D. Wallisio.

VIII. De iis, quæ vehuntur in aquis, sive περὶ τῶν ὀχουμένων Gr. ex MSS. Reg. Gall. Latine vero per Commandinum, cum notis ejusdem, & Baldi, & D. Savilii.

Heic Hydrostratica.

IX. Archimedes, vel potius Zenodorus, de isoperimetris, Lat. ex MS. in ambul. Codl.

X. Archimedis exoterica ex Rivalto, cum auctario Adji-

Adjicere heic licet Marini Ghetaldi Archimedem promotum.

Propositiones ipsæ Archimedeæ collatæ cum Græcis Rivalti.

Excerpta nonnulla Ex commentariis Rivalti, atque ex editione Italica Nic. Tartaleæ.

Archimedem promittit D. Montonus Gallus. Dedit nuper Borellus librum, cui tit. Archimedes, ita & Fabrius. Legito inde quicquid noviter adinventum.

VOL. IV.

Pappus Alexandrinus & Hero.

I.

COllectio Mathematica, Græce ex binis MSS. bibl. Savilianæ, edita aliquantum auctior. Habet & Gr. MS. D. Lescuyer. Lat. ex versione Commandini, aliquot in locis emendata, una cum notis ipsius atque aliorum: & ad l. 7. Apollonii nonnulla à Snellio, Ghetaldo Vieta, & Schotenio restituta.

II. Heronis Alexandrini Pneumatica: ex codd in Arch. Pembr. 169. 148. & Laud. C. 66. Lat. ex versione & cum notis Commandini.

Automata ex MSS. Gr. D. Vossii & Pembr. 169. 195.

Belopoeeica, Ctesibii potius, Gr. Lat. ex edit. Baldi 1616. 4. cum notis ejusdem ac aliorum, v. Pembr. MS. 187. 13.

De machinis bellicis MS. Gr. D. Vossii, & Lat. ex versione Baroccii, & è MSS. Gr. Pembr. 169. 137.

Barulcus Arab. & Lat. è cod. MS. Leidensi, vel è schedis D. Golii, V. clarissimi, qui opus istud magni Mechanici prelo aptissimum reliquit.

Alia ἀνέκδοτα ejusdem Authoris penes celeberr. V. D. Is. Vossium.

Aristotelis mechanica ex edit. & cum notis Monantholii, Baldi Blancani.

Pachymerii Mechanica Lat. per Bechtum, Bas. 1560.

Adjunge J. Frontinum de Aquæductib⁹ ex editt. præcipue vero

ro. D. Auzotii, si exstet: imo & Gromaticos ex edit. Turnebi ac Rigaltii.

Huc refer Procli Diadochi, si istius Geometræ sit, opusculum de motu Gr. Lat. ex edit. Par 1542. & MS. Pembr. 161. 184. & Pembr. 76. 404. & Anonymi problema de motu. Digb. 93.

E scriptis Recentiorum mechanicis, seu de motu, excerpta, uti (post Jordanem & Baconem) Baldi, Varronis, Galilei, Gassendi, Borelli, Fabrii, Herigoni, & maxime D. Wallisii, qvi cæteris omnibus in difficillima ista Mathesi palmam præripuit: etiam Guidubaldi, Monantholii, Stevini, Schotti, B. Portæ.

Anonymi Tactica, opus absolutissimum: ubi & de Thessalomachia, strategematis, ac acie ordinanda &c. Gr. MS. Pembr. 131. 262.

Pediasimi Synpsis Geodætica ex MSS. Pembr. 169. 41. 161. & 70. 396. & 76. 412. & excerpta 111. 74.

Heronis Junioris Geodæsia Gr. Lat. per Barocc. & ex MSS. Pembr. & Arch. Bodl. & bibl. Vossiana.

Heronis ejusdem de terminis Geometricis Gr. Lat. per Dasypodium Argent. 1570.

Habet D. Vossius in sua lectissima bibliotheca, Græce scripta Apollodori Poliorcetica, Asclepiodori Philosophi Tactica Urbicii Tactica, Nicephorum περὶ παραδρομῆς & alia istius Gregoræ, Philonem Byzantium de machinis bellicis, & oppugnandis defendendisque urbibus, Arriani & aliorum Tactica, Demetrii Cubicularii Naumachica, Constantini Porphyrogennetæ Piratica, & Anonymum de strategematis bellicis, & alium de ordinandis aciebus.

VegetiusLaud. 42. J. MS.

Mechanici cujusdam, qui sub alexandro M. floruisse dicitur, Tactica: Arab. & Lat. è codice bonæ notæ in Coll. D. Joan Oxon.

Hic de ponderibus & mensuris, quod idoneum, ex Gravio, Argicola, Brevvodo, Villalpandc, Capello, Mersenno, Jordano, Gassendc, Gronovio

VOL. V.

ATHENÆUS.

MAchinamenta Bellica lib. V. at quintus inscribitur Philonis Athenæi, fol. 57. una cum Ctesibo, (βελοποιηκά) Bitone de instrumentis bellicis, & cestis Africani, fol. 106. capitibus 169. & 22. excerptis ex Apollodoro, Gr. Lat ex MSS. in Arch. Pembr. 187. & optimo codice in Coll. Magdal. Oxon.

Anonymus de obsidione toleranda MSS. Pembr. 187. 137. & Voss.

Anonymi Strategemata Veterum selecta Pembr. 187. 156. & Voss. & Præcepta militaria ibid. fol. 172. & Voss.

Accedant Tactica Æneæ, Æliani, Leonis, & aliorum.

Adde Vitruvium, artis Architectonicæ Authorem unicum, qui ad nos usque pervenire potuit, juxta edit. D. Laet, collat. cum MS. in Coll. D. Joan. Oxon. cum notis adnexis ex D. Barbaro. Barroccio, Cataneo, Villalpando, Frearto, aliisque, quæ juvent: neque enim adeo ampla est ars isthæc, ac multi existimant) tum de militari Architectura tam veterum quam recentiorum. Consule hac in re præstantissimum Vossium, tum Maurolois, Tacquetum, Goldmannum.

Geoponica MS Pembr. 54.

Excerpta ex Plinio, Columella, & Macrobio, quæ videbuntur.

Galeacius de S. Sophia T. D. 110. MS. Laud.

Anonymus de eadem Ecclesia C. 46. Laud.

Pictura arcæ Noæ Laud. K. 86. & templi Solomonis ad indicem Lyræ inter MSS. Laudinos.

VOL. VI.

Diophantus Alexandrinus.

ARithmeticorum libri sex, & de numeris multangulis liber unus, Gr. Lat. commentario C. Bacheti. Paris. 1621. collati cum MSS. bibl. Savilianæ. Conferatur etiam cum editione Xylandri. Quære, an tredecim libri istius Mathematici exstent Græce in Bibl. Vaticana: multi enim id asserunt.

Theo de Mathematicis ad Platonis lectionem requisitis Gr. Lat. per Bullialdum Paris. 1644. cum notis ejusdem & alio-

aliorum. Græca conferantur cum MSS. in Arch. Pembr. & in Bibl' Coll. D. Joan. Oxon. & in Arch. Laud. C. 66.

Nicomachi Geraſeni Arithmetica, cum notis Camerarii.

Nicomachi Arithmetica θεολογούμενα.

Jamblichus in Nicomachi Arithmetica.

Aſclepius in Nicomachi Arithmetica, Gr. Lat. ex codd. MSS in Arch. Pembr. 4°. 4. ſive 113 & in Arch. Seld.

De Arithmetica Tractatus imperfectus in Arch. Seld. bis.

Boethii Arithmetica ex MSS. Baliolenſis Collegii 258. & Trin' Oxon. 24. & Pembr. 61. & 65. & 211. & Ben. 209 & Petr. 29. collatis cum edit. Rufi & & Clichtovei.

Barlaami Monachi Logiſtica, Gr. Lat. ex edit. D. Chambers, collata cum MSS. Bibl. Savil. & Seld.

Maximi Planudis Arithmetica ſecundum Indos Gr. Lat. ex cod. MS. in ambul. Bodl. & Laud. 68. & Ali Koshgius. Vide MS. Perſ.

Thabeti tractatus de veritate propoſitionum Algebricarum demonſtrationibus Geometricis adſtruenda, cum aliis tractatibus egregiis, quæ Gebricam artem ſpectant. Arab. & Lat. è cod. MS. Bodl. Carpe ex Sexto Empirico Gr. Lat. quod decet.

Quæ ex Leonardi Piſani Algebra.

Quæ de Pellii noſtratis prælectionibus in Diophantum.

Figuræ, quibus mercatores Turcici utuntur. MS. Arab. Laud. B. 38.

De fractionibus tr. duo MS. Lat. Laud. E. 107.

R. Abrahami Caji Arithmetica, Hebr. & Lat. per Schreckenfuſium. 1546.

Alchindus de ſex quantitatibus.

Carpe quod lubet ex noſtratibus, Bredon, Suiſſet, Wallingford, Bradvvardin. Peccam.

Adde ex Beda & Martiano, quæ huc ſpectant, juxta fidem MSS. codd. Optimi enim ſervantur utriusque ſcriptoris in bibl. Britannicis: tum ex Caſſiodoro & Iſidoro.

Conſulantur recentes Algebriſtæ, Tartalea, Cardanus, Clavius, Stifelius, Stevinus, Herigonus, Vieta, Oughtredus, Harriotus, Carteſius, Walliſius, Fermatius, Paſchalius, Anderſonus, Bovillus, Buteo, Cataldus, Lud. à Ceulen. Fr. Schotenius Faulhabers, Kinckhuyſen, Waſſanaer, Glareanus, Xylander, Jordanus, Malapertius, Mengolus,

Maurolycus, Nonius, Ramus, Scheubelius, Salignacus, Snellius, Taisner, Pellius, Billius, Reinoldinus, Cavallerius, Bombellus, L. Burgensis.

Vol VII.

Μικρὸς Ἀστρονόμος, *sive Parva Syntaxis Alexandrinorum.*

CONtinebantur in illo Codice, (quem Arabes Tractatus intermedios vocant, sc. inter Στοιχειωτὴν & Magnum Constructorem) præter ipsius Euclidis data, Optica, Catoptrica, & Phænomena.

I. 1. Theodosii Sphæricorum libri tres Gr. Lat. secundum edit. Penæ, & illam Ven. collatam cum MSS. Græc. in Arch. Pembr. & in bibliotheca Saviliana, & cum Arab. cod. Seld. & Lat. in Ambul. Bodl. cum selectis notis ex Clavio, integrisque Savilii.

2. De habitationibus Gr. Lat. coll. cum MSS. Gr. Pembr. 166. 254. & MSS. Arab. Gr. & Lat. cum notis Auriæ.

3. De diebus ac noctibus. Gr. Lat. ex MSS. Gr. Pembr. 166. 261. cum scholiis, & Arab. & Lat. cum notis Jos. Auriæ & Dasypodii.

II. 1. Autolycus de Sphæra mota, Gr. Lat. ex MSS. Gr. Pembr. 166. 166. & Arab. & Lat. cum Scholiis, & cum notis Auriæ.

2. De ortu & occasu, Gr. Lat. ex MSS. Gr. Pembr. 166. 184. cum scholiis, & cum notis Auriæ.

III. Menelai (qui corrupte ab Arabibus Legendo י pro ב Mileus vocatur) Sphærica. Arab. & Lat. collata cum MSS Arab. Seld. & Lat. in Ambul. Bodl. Adjectis notis atque etiam Sphæricis Maurolyci.

IV. Aristarchus de magnitudine Luminarium, Gr. Lat. per Command. cum notis ipsius & Savilii, & explicationibus Pappi: ad fidem MSS. Arab. Seld. & G. Arch. Bodl.

V. Hypsiclis Anophoricus, Gr. Lat. juxta edit. E. Bartholini, cum notis ejusdem atque aliorum: collatus cum MSS. Gr. Arch. Bodl. & cum Arab. Codd. Seld.

Huc accedat Beni Musa de figuris planis & Sphæricis.

VOL.

VOL. VIII. & IX.

Claudius Ptolemaeus, Quantus Scriptor!

I.

PTolemaei Μεγάλη Συντάξις sive Almagestum, Graece ex edit. Basil. 1583. & MS. optimo in Arch. Seld.

Latine ex versione nova, quae in bibl. Saviliana servatur collata cum Trapezuntina, recognita per Gauricum 1528 & 1541. & 1551. per Schreckenf. & cum versionibus Lat. ex Arabico in Coll. Nov. 281. & in Coll. Magd. 136. & in Bibl. Bodl. & edit. vulgatis.

Illustratum Scholiis Arabum ex MSS. Arab. D. Pocockii & in Bibl. Regia; & uberrimis commentariis Arab. In bibl. Bodl. & Persice in Coll. D. Joan. Oxon. MS. & Arab. MS. in Bibl. publica Cantabr. inter MSS. Epernianos, literis Hebraicis scriptum.

Commentarii Theonis & Cabasilae, Gr. ex edit. Bas. & MSS.

Notae Gaurici, Schreckenfusii, & aliorum selectae, integrae D. Savilii.

Jo. Rasel translatio ex Graeco Almagesti cum commentariis, & epilogo ad Nicolaum P. Rom. contra Jacob. Cremonensem. MS. Lat. B. 170. Laud.

II. Al Suphius de Stellis fixis Arab. & Lat cum figuris geminis, è cod. MSS. D. Pocockii, D. Thevenoti, & forte & ex museo D. Golii, V. praeclarissimi, cum notis.

III. Liber egregius de erroribus in canone fixarum. Arab. & Lat. è cod. MSS. in Bibl. Bodl. Con. Apoll. & bibl. D. Golii.

IV. R. Abrahae Aben-Ezrae Astronomia MS. Lat. Digb. & κίλυρ@ inter MSS. Seld. Opus excellens: & forte MS. Pembr. 67.

V. Nasireddini Institutiones Astronomicae, cum commentario luculento Arabico Husain Ebn. Mohammed, Nisaburiensis, qui Noddam vocatur, Arab. & Lat. ex MS. Coll. Joan. Oxon.

VI. Cleomedis Metora, Gr. Lat. per Balforeum, & ex editione Vallae & Bas. 1547. collata cum MSS. opt. in Arch. Pembr. fo. 9. 75. & 50. 15. & 4°. 56. 57. & cum MSS. Savilianis: cum notis selectis Balforei, & aliorum, & Sholiis Gr. (forte Pediasimi) doctis quidem ex MSS. Savil. & Pembr. 169. 75. & 161. & 70. 296. & 111.

VII.

VII. Pselli compendium quatuor artium, Arithmeticæ, Musicæ, Geometriæ & Astronomiæ, Gr. Lat. per Xylandrum, & per Murenum, Lipf. 1590. & ex MS. Pembr. 94.

Item Michaelis Pselli παντοδαπὴ διδασκαλία. Ro. 18. 256. ubi de stellis à capite 120. & fol. 294 b.

Ejusdem solutiones quæstionum Physicarum fol. 665.

Item istarum scientiarum Systema Pachymeris ex MS. Arch. Pembr.

Item Cassiodorus de iisdem ex edit. Garetii. & MSS.

De Paschate egregia, & excerpta ex Panario Epiphanii de eodem.

VIII. Albategnius (Albatani) Lat ex edit. Venet. 1552. & MSS. Lat. Digb. & Savil.

IX. Alfragani Astronomia Arab. Lat. ex editione ac illustratione D. Golii, collatis etiam MSS. Lat. Digb. & Savil, & Laud. E. 107.

X. Nic. Copernici Epistola αὐτόχθων de tempore annuo, ex bibl. Savil.

XI. Campanus è MSS. Digb. Bodl. & MSS. Coll. Novi 293; & Ben. 93.

XII. Ric. Wallingfordi libri 4. egregii de sinubus ac proportionibus. cum scholiis D Lenys Lat. è cod MS. Digb. 178.

XIII. Sim. Bredon super demonstrationes aliquas Almagesti. Opus perdoctum, ex MS. eodem Digb.

Argyri Astronomica quædam Gr. Lat. è MSS. Gr Seld.

Ali, filii Aben Ragel, Astronomia Lat. Venet. 1485. per Ægid. de Tebaldis.

Petri Alliacensis opera Astronomica. Lat. è MS. Orial. 14.

Astronomica MSS. Ben. 193. & 194. & Coll. Nov. 295. & Coll. Joan. Oxon.

Manilius ex edit. Scaligeri ac Bullialdi coll. cum MS. CCC. 2.

Svvinshed de motu cœli. Cant. Arch. 127.

R. D. D. Sethi Wardi Astronomia Geometrica: opus eximium. Idem de Cometis.

Introductio ad Astronomiam ex Gassendo, Tacqueto, Ricciolo, Keplero, Scheinero, Hevelio, Bullialdo, Borello, Longomontano, Herigono, Peurbachio, Stevino, Galileo, Schickardo, Hortensio, Osvvaldo, Baroccio, Maurolyco, Guidubaldo, Maimonide in Mishne Tora,

Tora, Betttino, Langreno, Comite Pagano, Caſſino, Blancano, Blanchino, B Porta, Linnemanno, Heckero, Abrahamo Zacuth, Cavallerio. Malapertio, Urſtitio, Clavio, Santbech, Dante, Diaz, M. Scoto, Chriſtmanno, G. Wendelino, Ariſtarcho Merſenni, Philolao Bullialdi, Ang. Riccio, Wernero Norimb. G. Bonato, Bovillo, Gaurico, Schonero, Rheinoldo. Nonio, Rhetico, Moeſtlino, Tychone, Junctino, obſervationibus Haſſiacis, Metio, Lansbergio.

Heic, vel in ſeqvente Vol. de Cometis & eclipſibus, tam ex ſcriptis Vett. quam recentiorum, Daſypodii, Cyſati, Gemmæ, Kepleri, Hevelii, Lobkovvitz, Petiti, Auzotii, Piſonis, Snellii.

Accedant:

Quædam de Vietæ Harmonico cœleſti, cujus mentio in Aſtronomia Philol. Item de Salini probl:m. Aſtronom. in Coll. Jeſuit. Genuæ.

Nic. Copernici Revolutiones, Juxta edit. Mulleri & Rhetici: & Joannis Regiomontani Epitome Almageſti: & Gebri Arabis l. 9. in Almageſtum cum notis D. Savilii. Norimb. 1533. ex Bibl. Savil.

Excerpta ex Inſtitutionibus Aſtronomicis Arab. MSS. in Coll. D. Joan. B. & Almageſto, i. e. Aſtronomia Averrois. MS. Arab. D. Pocock.

Thii Mathematici Obſervationes 7. Gr. Lat. ex Aſtronomia Philolaica & MS. in Ambul. Bodl.

Excerpta ex Plutarcho de placitis Philoſophorum. MS. Pembr. 131. 401.

Jo. de Dandis opus planetarium, Appiani illo ingenioſius MS. Laud. 155.

Item alius de eodem argumento, fol. 345. & fol. 406. de acceſſu ſolis: & fol. 118. Ἐυμέθοδος ἐπιδρομὴ θεωρημάτων παντοδαπῶν, ubi de problemate illo Anthemii Mechanici, πῶς δεῖ ἐν τῷ δοθέντι τόπῳ κατασκευάσαι ἀκτῖνα προσπίπτειν ἡλιακὴν ἀμετακίνητον ἐν πάσῃ ὥρᾳ καὶ τροπῇ.

VOL. X.

Claudius Ptolemæus.

I.

CAnones πρόχειροι Gr. Lat. Hæc jam primum prodeunt ex MSS. Gr. Savilianis binis & Pembr. & Bodl. in Ambul & Coll. Novi 252. una cum duplici commentario Theonis Gr. ex iisdem MSS.

II. Heraclii Imperatoris luculentissimus commentarius in canones προχείρες Gr. Lat. ex codd. MSS. bibl. Savil. & Bodl. in Ambul. cum tabb. nonnullis.

III. Claudii Ptolemæi Hypothesis & Canon Regum, & Proclus de Sphæra, ex edit. D. Bainbrigii, coll. cum MSS. Savil. & Pembr. item Leontius de Sphæropoeia, Gr. Lat. ex edit Santandreana: item Procli hypotyposes Astronomicæ Gr. Lat. edit. Allatii, & è MSS.

IV. Claudii Ptolemæi Anathema in templo Serapidis, & περὶ κριτηρίυ ex edit. D. Bullialdi & MS. Bodl. in Ambul. cum notis Bullialdi & aliorum.

V. Tabulæ Persicæ, Gr. Lat. diversarum editionum: è codd. Gr. Pembr. tribus, viz. 63. 58. & 100. & Seld.

VI. Tabulæ Persicæ Nasiroddini Pers. Lat. ex bibl. Goliana.

VII. Tabulæ Persicæ Ologbegi, Viri Principis, ex MSS Coll. D. Joan. Oxon. & D. Pocockii, & Bibl. Savil. & Arabice in Coll. D. Joan. Oxon.

VIII. Excerpta ex Tabulis MSS. Arabicis, 1. Ebn. Schatir Damasceni in Arch. Seld. 2. Omadoddini, metrice, in Coll. D. Joan. Ox. 3. Cyriaci Presbyteri. Arab. Laud. B. 80. 4. Mugifal. sive συλλογή Persica MS. Laud. A. 130. Astronomica. Habet, inter alia, præcipue de fixis stellis, de tempore, ventis, æstu maris, montibus & fluviis, Mechanicis, Arolabio, Telesmatis, & Poetice. 5. Encyclopædia Fratrum germanorum, sive Echvvanol Sepha MS. Arab. A. 159. & apud D. Pocock, ubi inter alia, de Quadrivio, quod vocat Boethius, atque præcipue Geographica & Musica. 6. Astronomorum aliquot Persarum collectio: sunt autem, Yahya Ebn Mohammed excerpta ex Abu Abdalla Maredinense, Gelatoddin Mansur, Hosein Ebn Hosein, Chovvaresmius Alkobræus, FessolHatem superMohammedGiagermæum, liber egregius. Tum Ali Sergiandius, percelebris Astronomus, de Sphæra, de epochis, de urbibus: Ali denique Koshgius, Author optimus, de Logistica secundum Indos, & Astronomia: servatur in eodem

dem Vol. & Naſſiroddin Tuſenſis, tr. de Aſtrolabio. Perſice omnia.

Tabulæ Aſtronomicæ Abul. Abbas Achmed Ebnol Banna Arab. MS. B. 115. Laud.

Tabulæ Ebn Atar ſecundum doctrinam Ebn Shatir Damaſceni MS. Arab. A. 50. Laud.

Mohammed AbduOmar EbnKaſem Andeluſani, i. e. Toletani, Aſtronomia, charactere Afric. in bibl. D. Joan. B. Oxon. Ibidem eodem argumento ac charactere libellus Abu Iſaac Ibrahim Ebn Mezerkal cum tabb. aliquot. Tum Mohammed Ebn Mohammed Alſuphius de ſciatericis.

De compoſitione Tabularum tractatus, qvi vocatur, צפיחא לבןאלזרכאלה i. e. Plinthus Arzachelidis, lib. elegans ac utilis, Hebraice MS. Laud. 108. Tum tract. Jacobi Ben Macir Hararenſis de Aſtrolabio, cum commentario, Hebraice, ibidem: MS. Lat. E. 107. Laud. viz. Calendarium Richardi Monke, Capellani de Anglia anno 1434. Joannes de Sicilia ſuper canones Arzachelis. Tabula mediorum motuum per Magiſtrum Rede: Almanach ad meridianum Oxon. Canon fixarum, cum figuris conſtellationum, & Tabulæ Toletanæ certe egregiæ. Demonſtrationes Canonum Tabb. Liber doctus. Theorica Planetarum. Calendarium Groſſi Capitis. Humenuz Egyptiorum. Philoſophi & Magiſtri filiæ Ptolemæi. Almanach, ſeu tabb. ab Arzachele mutatæ in annos Alexandrinos, & a Magiſtro Joanne Papienſe in annos Chriſti: Ars quadrantis, & cylindri compoſitio.

De Sphæra Digb. 93. Kenubi Aſtronomus. Digb. 95.

Theorica Si. Bredou, Digb. 93. liber egregius.

Theorica Planetarum, Digb. 93.

Tabb. W. Rede Oxon Digb. 57. 25. Ibi fol. 41. Tabb. aliæ Oxonienſes abſolutiſſimæ cum eclipſibus ab A. 1376. ad A. 1390. Ibi de uſu inſtrumenti, dicti *Albion*, inventi quod puto, per Ric. Wallingford. Ibi fol. 131. de æquatione dierum tract. perpulcher. Ibi rationes æquationum Planetarum, & quantitas annua per Thabet & R. Monke, & capitula Almageſti fol. 146.

De ſignis Zodiaci & de Planetis, Gr. Pambr. 76. 143.

IX. Arzachelis tabulæ ex MSS. Lat. Mert. 73. & Arch. Bodl. 112. & bibl. Savil.

I.

Περὶ φάσεων ἀπλανῶν καὶ ἐπισημασιῶν, Gr. Lat. multo emendatius, quam Petavius olim dedit, è codd. MSS. Savil. & in Ambul. Bodl. cum notis Petavii & aliorum.

Anonymus de ortu & occasu fixarum Gr. MSS. Pembr. 94.

II. Claudius Ptolemæus de Analemmate, Lat. cum notis Fred. Commandini, Mathematici præstantissimi, & amplissimi V. D. Savilii ac aliorum: collat. cum MS. in Bibl. Bodl. in Ambul.

III. Geminus de apparentiis & isagoge, &c. ex edit 1590. & illa Petavii, viri summi, & MSS. bibl Savil. & Pembr. 187. 206. & 165.9.

Festus Avienus etiam ex MS. item Germanicus, & Cicero, & Hyginus.

Adde hic Hipparchum & Tatium, ex editt. Victorii ac Petavii, & MSS. bibl. Savil.

IV. Arati Gr. Lat. juxta edit. H. Grotii, incomparabilis V. collata cum MSS. Pembr. 4°. . 113. cum Scholiis ἀνεκδότοις καὶ καλ & 8°. 133. & extra numerum, c. 78. & compendiosa metaphrasis Arati & docta Pembr 131. 419.

V. Heraclius Imperator, Philoponus. Nicetas, aliiqve Græcorum de Astrolabio Gr. Lat. ex codd. MSS. Pembr. & Savil. & Coll. Nov. & Bodl. in Ambul. una cum Scholiis Arabicis ex MS. Arab. Con. Apoll. & ex MSS. Lat. in Arch. Seld. & ex Hermanni Astrolabio MS. Seld. & MS. Bodl. in Ambul. & Digb.

Philoponus, ut puto, elegans enim est, meminit Ammonii discipuli sui, & imperatoris, puto Heraclii, instigantis, de Astrolabio Gr. MS. Pembr. 166. 197.

Alius de eodem, ibidem: & Anonymus de Quadrante, forte ex Latino, (meminit enim Parif. & Montis Pessulani) Gr. MS. Pembr. 187. 201. & Pembr. 165.

Item Scholia Anonymi, imo & Macarii Hieronomachi, adjuvante illum fratre suo, Nicephoro Gregora, ibid. Item, nonnemo de Astrolabio, hortatu Manelli Cardinalis ad Papam Romanum, uti videtur: ibid.

VI. Jordanus de Planisphærio ex edit. Command. & per Valder. 1536. & MSS. in Bibl. Bodl. in Ambul. & Caji I.

De prognosticationibus & observationibus aëris mutat. ex Rob. Lincoln. & Alkindio tam edit. quam MS. & Columella, & Plinio, & Macrobio (Prognosticon. Gr. MS. Pembr. 131. 162. & Pembr. 194. 88. & ibi de ortu & occasu fixarum optime.

Qu. de Bessarionis Card. Canone fixarum aut edito aut scripto in bibl. Ven. D. Marci.

Alkindius de pluviis per Planetas.

Hygini Astronomicon ex edit. Bas. & MSS.

R. Abr. Cai de Sphæra, Hebr. & Lat. per Schreckens.

Commentarii in Sphæram & computum Jo. Sacrobosci. MS. D. Joan. Ox.

VII. Ptolemæus, vel Veterum alius, de speculis Lat. ex edit. & ex MSS. una cum commentario MS. in bibl. Saviliana.

Heliodori Optica, Gr, Lat. juxta edit. E. Bartholini, cum scholiis ejusdem: & ex MSS. Coll. D. Joan. B. & Arch. Pembr.

Robertus Lincoln. de Refractionibus. E. 107. Laud.

Anthemii Mechanici, (cujus opus templum S. Sophiæ) Fragmentum μηχανημάτων παραδόξων Gr. Lat. ex MSS. Coll. D. Joan. Oxon.

Alhazeni Optica Lat. ex edit. & MS. Cantabr. Petr. 23.

Vitellionis Optica.

Adde Pecchami Cantuar. & Baconis Perspectiva ex edit. & MSS. in bibl. Savil. & Petr. 28. & Linc. 16. & Bodl.

Quære Dioptrica W. Snellii nondum edita.

Hæc cum notis & excerptis necessariis ex recentioribus Opticis, Stevino, Herigono, Keplero, Cartesio, Fabrio, Gregorio, Barrovio, (seu, quod iste meruit, Varrone nostro) Hugenio, Porta, Guidubaldo, Ghetaldo, Hobbio, Guntero Wernero nostrate, Dasypodio, Risnero, Maurolico, Vossio, Nonio, Antonio de Dominis, Greinbergio, Cataldo.

Tum de arte Perspectiva, quæ nunc vocatur, sive Scenographica. ex Nicerone, Du Bois, Herigono, Stevino, Alberto Durero.

VOL. XII.

Claudius Ptolemæus.

I.

I.

CL. Ptolemæi Tetrabiblos & Carpus Græce ex editt. & MSS. Coll. Nov 299. & C.C.C. 50. & Laud. C. 100. & Pembr. 169. 328. Latine ex editt. & MSS. Cant. Publ. 224. & 152. & Coll. Nov. 75. & C. C. C. 49.

Excerpta ex Tetrab. Pembr. 131. 441. Gr. MS.

Commentarii Procli, Theonis, Porphyrii.

Pauli Alexandrini Introductio in Apotelesmaticam ad filium suum Cronamonem. Gr. MS. Pembr. 54. 76. Liber bonus de arte minime bona.

II. Mercurius Trismegistus de decanis G. Lat. ex edit. & MS. Gr. Coll. Nov. 299.

III. Vettii Valentis Anthologia Astrol. è cod. MS. Seld.

IV. Excerpta ex Vettii Astrol. Gr. Lat. è cod. MS. in Ambul. Bodl. & in MS. Seld. & Barocc. 49. 68. & in MS. Savil. Gr. ubi Heraclii Comment in Canonas προχείρους.

V. Firmici Astronom. Linc. Coll. 94. & Pembr. 94. MSS. collat. cum editis.

Petosiridis Prognostica ex MSS. Pemb. 166. 162. & 169. 376.

VI. Astrologia Ghaminæi Arab. Charactere Mauritanico. MS. Legat Scaligeri.

Albumasar , seu Abu Maasher) de nativitatibus. Arab. & Gr. MS. Pembr. 94. 68. MS. Laud. A. 137. Latine nullibi non reperitur.

Nasii oddin. Tusensis de Geomantia. Persice MS. Laud. 154.

Alchebitius cum comment. Joannis de Saxonia ex editt. & MS. Digb. 93. ubi tract. de Annis. Ibi etiam Albumasar de partibus.

Procli Uranodromus. Gr. MS. Pembr. 166. 162. & 169. 376.

Duodecim πίνακες Masala. Gr. MS. Pembr. 74. 100. Ibidem Tabulæ, & alia non omittenda.

VOL. XIII.

Claudius Ptolemæus.

I.

I.

CLaudii Ptolemæi Geographia, Græce ex edit. Basil. per Frobenium, & Paris. cum epistola Erasmi 1545. & Gr. Lat. per Bertium: & ex MSS. Græcis binis optime notæ in Arch. Seld.

Latine vero ex edit. Argent per Ubelum 1513. & 1520. Lugd. per Villano vanum 1541. Basil. per Munsterum 1542. & 1552. Coloniæ ex versione Noviomagi 1540. Romæ 1590. cum tabb. partim æneis, partim ligneis: & ex MS. Lat. in Coll. Magd. per Nonium Pacinum. Liber pulcher. edit. Italice per Gastaldum Ven. 1584.

II. Eledrisii Geographia (cujus compendium plane est illa, quæ Nubiensis vocatur) Arab. & Lat. cum tabb. MSS. D. Pocockii & bibl. Bodl.

III. Abulfedæ Geographia Arab. & Lat. ex binis codd. opt. D. Pocockii, & uno bibl publ. Cantabr. & quod speramus, ex edit. D. Thevenoti V. Cl.

IV. Calcoshendius, scriptor accuratissimus, de Ægypto. Arab. & Lat. è MS. Seld.

V. Mappa Regni Sinici, à Chinensi quodam depicta, ex Arch. Seld.

Geographia Ibn. Isaac. MS. Arab. charactere Afric. Laud. A. 139. Liber eximii pretii.

Anonymus περὶ θέσεως κόσμου. MS. Gr. Pembr. 131. 427.

R. Bacon de situ orbis. Cant. Ben. 192.

G. Melherayæ Mappa Mundi Ben. 255.

Hygini Descriptio Mundi. Petr. 5.

W. de Worcester de longitud. & latitud. locorum in Anglia, Ben. 379.

Directorium Terræ Sanctæ. MS. Coll. Magd. Odorici Itinerarium. Ben. 4. & 72. & Luml. 247. Rubrocki Itinerarium. Ben. 61; & Luml. 247. Necham. Ben. 262.

Adnectantur Scylax. Gr. Lat. ex edit. If. Vossii, cum notis ejusdem.

Marcianus.

Dicæarchus Gr. Lat. edit. Hoeschelii & H. Stephani.

Nicephori Blemmydæ Geographia Synoptica ex edit. & MS. Laud

Laud. C. 69. Item Nicephori Gregoræ Scholia in lib. 1. Geographiæ Ptolemæi, ibidem.

Solinus ex edit. Salmasii ꝧ πάνυ. Coll. cum MS. bibl. publ. Cantabr. 195. & Petr. 94. & G. C. 35. & Coll. Magd. Oxon. & Laud. C. 118.

Mela ex edit. Is. Vossii, incomparabilis Viri, collat. cum MS. Coll. Nov. 285.

Æthicus.

Tabulæ Pentingerianæ.

Antonini Itinerarium, cum notis Suritæ, & ad fidem MS Ben 273. cum commentario Talboti.

Stephanus de Urbibus Gr. Lat. juxta edit. Leidensem.

Strabo ex edit. Casauboni, vel saltem variantes lectiones è cod. Gr. MS. bibl. publ. Cantabr. 7. & Lat. MS. Linc. Coll. 94. & bibl. publ. Cantabr. 91. forte. & Pembr. 169. 178.

Dionysii περιήγησις Gr. Lat. ex edit. Stephani cum scholiis Eustathii, & edit. D. Hilli, & ex MSS. Gr. Bodl 40. M. 46. & Pembr. Arch. extra numerum C. & Bibl. publ. Cantabr. 7. & Laud. C. 31.

Introductio ad Geographiam & artem Nauticam ex Herigono, Ricciolo, Fournier, Wright, Borroughs, Merula, Ortelio, Atlantibus D. Bleau, Keplero, Maurolyco, Balthasare Conrado, L. Holstenio, Vossio, Baroccio.

VOL. XIV.

Claudius Ptolemæus.

I.

CLaudii Ptolemæi Harmonica. Gr. Lat. ex codd. MSS. Gr. in Coll. D. Joan. Oxon. optimæ notæ, & in Arch. Bodl. & in Ambul. Bodl. & in bibl. Savil. & Pembr. 124. cum scholiis, & Coll. Nov. 299. & Coll. Magd. Oxon.

II. Commentarius Porphyrii Gr. è cod. MS. Coll Magd. servatur fragmentum ejus in Coll. D. Joan. Oxon., atque liber ipse in bibl.

Regis Galliæ & in Bibl. D. Vossii, & in libr. I. & II. in Arch. Pembr. 41. 148.

III. Bryennius in Ptolemæi Harmonica Gr. ex MS. Coll. Magd. Habet & Meibomius & bibl. Regis Galliæ.

Quære, an Cleomedis, Dioclis, Pediasimi reperiantur in Vatic. aut. Gallic. aut Bibliotheca D. Vossii: & an Cleomedis Harmonica sit inter opera Georgii Vallæ.

Pachymeris Harmonica è MS. D. Vossii, Græce.

Lampadarius de Musica Recentiorum Græcorum. Gr. Lat. ex MS. Seld.

Avicennæ Musica Arab. & Lat. è codd. D. Pocockii & D. Gravii.

Musica Persice ex MS. cod. Coll. D. Joan. B. Oxon. partem bene magnam ex Ptolemæo traducta.

Boethii Musica ex editt. & MSS. Coll. Magd Oxon. 131. & Coll. Bal. 257. & Trin. Ox. 24. & Pembr. 61. & MSS. Seld. & Laud.

Antiqui scriptores Musici, ex edit. Meibomii cum notis ejusdem, collat. cum editt. & cum MSS. viz. præter Euclidem.

Aristoxenus. MSS. Gr. Bodl. Arch. A. 113. & Arch. Seld. & Bodl. Th. 17. 22. & Pembr. 41. 21.

Nicomachus MSS. Gr. Pembr. 41. 122.

Alypius MSS. Gr. 40. Pembr. Arch. 41. 71. & Arch. Bodl. 113. & Coll. Joan. B. Oxon.

Gaudentius MSS. Gr. Coll. D. Joan. Oxon. & Pemb. 41. 101.

Bacchius MSS. Gr.

Aristides MSS. Gr. Arch. Bodl. 112. & in Museo Ambulacri, & in Bibl. Savil.

Excerpta ex Martiano, & Macrobio, præsertim MSS. & Cassiodoro, & Censorino, & Dionysio Halicarnassensi, & Vitruvio.

Plutarchus de Musica ex editt. & MSS. Gr. Lat. cum notis.

Groftead in Musicam & Arithmeticam Boethii. E. 107. Laud.

Musicæ compendium MS. Lat. bibl. D. Joan. Oxon. item Annotationes egregiæ in illud.

Item Guido Coll. cum MSS. Coll. D. Joan. Oxon. cum commentario perdocto: & iterum in eadem bibl.

De Theone ad Platonem. Vid. Vol. VI.

Habet

Habet & insignissimus Vir D.Is. Vossius, quæ ad rem Musicam spectant, alia.

Adnectantur tractatus D. Chilmeadi V.Cl. de Musica vetere, spenes D. Bysh Equitem.

Consulendus est Beda nostras, & conferendus cum MSS. Coll. Joan. Ox. binis.

Illustrarunt hanc doctrinam, omnium suavissimam, Galileus uterque, Keplerus, Cartesius, Mersennus, illustrissimus D Brunkerus, Wallisius, Cottignez, Kircherus, Jac. Faber Stapul. Zarlinus, Gaffurius, Gesualdus.

Hæc satis superque.

CAPUT XXIV.

De ATHENÆO Mechanico, Apollodoro Architecto, & aliis hujus argumenti scriptoribus.

Athenæi Mechanici liber de machinis bellicis. 1. Apollodori poliorcetica. 2. Philonis Byzantii Mechanicorum reliquiæ. 3. Liber Philonis de septem spectaculis. 4. Bitonis de machinis bellicis. 5. De Herone ac Ctesibio variisque Heronibus. 6. De Julii Africani Cestis. 7. Anonymus de toleranda obsidione. 8. Francisci Junii Catalogus Artificum Mechanicorum, statuariorum, pictorum aliorumque 9. Catalogus eorum qui de re pictoria & statuaria scripserunt.

I.

ATHENÆUS incertæ patriæ scriptor, & longe diversus ab Athenæo Byzantio, quem instaurandis urbibus muniendisq; præfecit

Gallienus Imp. teste Trebellio Pollione c. 13. quingentisq; & sexaginta annis antiquior, περὶ μηχανημάτων, *de machinis bellicis librum* scripsit ad *M. Marcellum* qui Syracusas cepit Olymp. CXLII. In hoc non aliorum tantum sed sua etiam inventa memorat & formis adjunctis illustrat: ὐ μόνον, inquit pag. 9. δεῖ τὰ καλῶς εὑρεθέντα ὑφ' ἑτέρων εἰδέναι, ἀλλ' ἐπείπερ ἐστὶν εὐκινητία περὶ τὴν ψυχὴν, καὶ αὐτόν τι εὑρίσκειν δεῖ.

Memorat vero p. 2. *Daimachi* * Poliorcetica, qui cum Alexandro M. fuit, tum *Pyrrhi* Macedonis πολιορκητικὰ ὄργανα, p. 2. 9. & scripta *Agesistrati* Mechanici (à Vitruvio etiam præf. libri VII. & ab Herone juniore in proœmio libri de bellicis machinis, ubi Athenæi hujus meminit, laudati) quem in βελικοῖς excelluisse testatur p. 2. Hujus præceptorem Apollonium laudat p. 3. cum Tyrium naupegum Pephasmenum & Geram Carthaginiensem, qui arietis ac testudinis usum docuerunt. Præterea p. 4. Polyidum Thessalum, cujus discipuli cum Alexandro militarunt, & Diadem ἐν μηχανικῷ συγγράμματι. Hegetorem porro Byzantium p. 5. & Epimachum Atheniensem, qui Demetrio Poliorcetæ Rhodum oppugnanti, Helepolin construxit p. 7. Callistratum qui ὑπὲρ τῶν μηχανικῶν scripsit, tum p. 8. Ctesibium Ascrenum qui in urbe Alexandria Mechanicus fuit. In extremo libri p. 11. ait se etiam descripturum alio libro, quomodo machinis à se expositis occurri debeat. ὅσα δὲ δεῖ πρὸς τὰ εἰρημένα ἀντιμηχανήσασθαι, ἐάν τινα ἀναλεξώμεθα παρὰ τῶν ἀρχαιοτέρων, πειρασόμεθά σοι κἀκεῖνα γράψαι. Prætereo mentionem Homeri, Stratonis, Hestii, Archytæ, Aristotelis, Calani Indi, cujus dictum celebrat: Isocratis Epistolæ de pace ad Philippum, Callisthenis ἱστοριογράφου, tum Delphici moniti quod jubet χρόνου φείδεσθαι, item alterius sententiæ ὅτι τὰ καιροῦ μέτρα εἰδέναι, ὅρος φιλοσοφίας ἐστί. Hunc librum è qvatuor MSS. Regis Galliæ è quibus is qvi numerum 2174. inscriptum habet, antiquissim⁹ est ante 700. amplius annus scriptus, Græce recensuit *Thevenotus*, latine vertit *Henr. Valesius* ac *Joh. Baptista Cotelerius.* Exstat primo loco inter Veteres Mathematicos perquam nitide ac luculenter cum latina versione & figuris in æs incisis editos Parisiis è typographia Regia A. 1693. fol. In horologium aquarium hujus Athenæi

* Daimachi πολιορκητικὰ ὑπομνήματα laudat Steph. in Λακεδαίμων & è Stephano Eustathius ad Iliad. 2. p. 223. Numerus λε apud Stephanum non numerum librorum sed machinarum quas Daimachus descripserat notare videtur. In bibliothecis adhuc superesse hoc opus MS. testatur Vossius de scientiis Math. c. 48. § 23. p. 295.

næi Epigramma Antiphili (sine nomine auctoris licet) exstat in Anthologia IV. ult. emendatum à Salmasio ad Solinum p. 637. edit. Paris.

II. APOLLODORUS Architectus, cujus præter Ælium Spartianum in Hadriano c. 19. & Dionem Cassium lib. 69. p. 789. seq. meminit Hero junior in præf. ad librum de machinis bellicis, & Tzetzes Chil. 2. v. 81. 91. Scripsit ad Hadrianum Imp. *πολιορκητικὰ* sive de machinis obsidionalibus, nullos vetustiores scriptores laudans, sed quales ipse parandas machinas bellicas existimaret Imperatori per Epistolam * hoc requirenti exponens, additis formis sive *διαγράμμασι*. Exstat in jam laudata Veterum Mathematicorum collectione Thevenotiana p. 13.-48. Hunc Apollodorum deinde ab Hadriano interfectum narrat Dio, qvod paulo impudentius qvondam præsente Trajano ipsum nondum Imperatorem de operibus ab Apollodoro factis haud satis perite disserentem repulisset his verbis: *abi & cucurbitas pinge, nam tu hæc quidem certe ignoras.* Fuit tum temporis & alius Architectus qvo Hadrianum usum fuisse traditur à Spartiano, *Detrianus* nomine, pro qvo Dextrianum vel Demetrianum legunt viri docti.

III. PHILO Byzantius circa annum urbis Romæ DCI. clarus laudatur à Vitruvio præf. libri 7. inter eos qui de machinationibus scripserunt. Tzetzes vero Chil. 2. v. 152. notat eum meminisse Archimedis: etiam meminit Ctesibii, Archimedis ætate clari, ut mox dicam.

Exstat in eadem illustris Thevenoti collectione Parisiensi hujus Philonis Mechanicorum *liber quartus* p. 49-78. ad Aristonem scriptus, & *βελοποιικὰ* sive *ὀργανοποιικὰ* tractans, cum tertius *λιμενοποιικὰ* docuisset, alius *μοχλικά*, ut constat è p. 59. 61. Primus liber inter alia duplicationem cubi tradiderat, ut ipse testatur p. 51. seq. Unus è sequentibus, *πνευματικὰ* p. 77. & alius *περὶ ἐπιστολῶν τῶν κρυφαίως ἀποστελλομένων* p. 102 alius *παρασκευαστικὰ* de bellorum apparatu p. 103. Pag. 50. laudat Polycleti statuarii dictum, *τὸ εὖ παρὰ μικρὸν διὰ πολλῶν ἀριθμῶν γίνεσθαι.* ibidem sui temporis Mechanicos, Alexandrinos præcipue Regum *φιλοδόξων* & *φιλοτέχνων* favore suffultos hanc artem usu & experientia maxime perfecisse testatur. Cum Alexandrinis artificibus diu se versatum & in insula Rhodo plures architectos familiares habuisse ait p. 51. Rhodi

* In exordio libri: *ἀνέγνων σου Δέσποτα τὴν περὶ τῶν μηχανημάτων ἐπιστολήν, καὶ μακάριος ἐγενόμην ὅτι με κοινωνῆσαι ταύτης σου τῆς φροντίδος ἄξιον ἔκρινας.*

di se versatum testatur quoq; p. 80. & 84. Chalcentonum sive Chalcotonum à Mechanico Ctesibio Alexandriæ repertum memorat p 56. 67. 72. Aerotonum sive sclopetum, aeris vi jaciens tela ab eodem Ctesibio inventum & *πνευματικὰ* ejus *θεωρήματα* p. 77. seq. quo loco se Ctesibii æqualem fuisse innuit. Κελτικῶν & Ἱσπανῶν μαχαιρῶν mentio p. 71. Catapultam polybolon à Dionysiò Alexandrino Rhodiis constructam refert pag. 73.

Liber quintus p. 79 - 104. ad eundem Aristonem, agit de modo construendi turres, murosq; ac fossas, & valla horreaque & præparanda alia ad obsidionem utrinque necessaria, p. 83. memorat turres quinquangulares ac serratas à Polyido Mechanico repertas. p 86. seq. de ciborum ac frumentorum generibus in obsidionis tempus servandis differit, & p. 88. Epimenidios trochiscos laudat de quibus dixi l. 1. c. 6. §. 5. Figuræ quas p. 86. p. 63. & alibi auctor addidisse se significat, desiderantur. Ægyptiorum strategma quo scalis scorteis muros urbium quas obsiderent conscendebant exponit pag. 102. Miror quod p. 103. contra jus gentium svadet frumenta & aquas veneno letifero corrumpere.

IV. Referri solet ad hunc ipsum Philonem libellus elegans *περὶ τῶν ἑπτὰ θεαμάτων de VII. orbis spectaculis*, quem è Bibl. Francisci Barberini sed postrema parte capitis de templo Dianæ Ephesiæ & integro capite ultimo de Mausoleo mancum primus in lucem edidit & versione sua notisq; illustravit *Leo Allatius* Rom. 1640. 8. Recusus deinde est Lugduni 1661. cum versione Dionysii Salvagnii Boessii, & nuper insertus tomo VIII. thesauri Antiquitatum Græcarum Gronoviani. Memini Colomesium ad Gyraldum pag. 493. suspicari, quod Guilelmus Choul ea quæ in libro Gallico de Veterum Romanorum religione p. 211. ex antiquo Græco auctore MS. refert de Colosso Rhodio, ex præsenti Philonis libello petierit. Sed alia sunt quæ de Colosso à Philone traduntur, qui mihi vix ac ne vix quidem videtur ille Mechanicus cujus Belopœeca paulo ante retuli, sed potius aliquis è Rhetorum numero non contemnendæ ætatis.

Fuit & Philo quidam Geometra Tyanensis cujus meminit Pappus l. IV. proposit. 30. & longe antiquior Philo Atheniensis architectus; qui armamentarium mille navium capax in Munichia exstruxit celebratum Straboni IX. p. 395. aliisque: & de eodem armamentario atque de ædium sacrarum symmetriis scripsit teste Vitruvio præf. libri septi-

ſeptimi. Confer Franciſcum Junium in Catalogo artificum, & egregii Hemſterhuyſii notas ad hæc Pollucis X. cap. 51. ἐν γὰρ τῇ ξ νεῶ ποιήσει ἣν Φίλων ἢ Θεόδωρος (al. Ἀπολλόδωρος) συνέθηκε, γέγραπται. De Philone Byzantio ſe ait Allatius plura dixiſſe in diatriba de Philonibus, ſed ea lucem non vidit

V. BITO, qua patria incertum, ad Attalum Regem de conſtructione bellicorum inſtrumentorum ex diverſis antiquioribus Mechanicis ſcripſit, teſte Herone Juniore præfat. ad librum de machinis bellicis. Laudat Heſichius in σαμβύκη. & forte Ælianus Tactic.

Exſtant ejus κατασκευαὶ πολεμικῶν ὀργάνων καὶ καταπελτικῶν, *conſtructiones bellicarum machinarum & catapultarum*, p. 105 - 120. in collectione Thevenotiana. Dicatus liber Attalo Regi: nam initio libri pro verbis ὦ πάλαι vel πάλλα βασιλεῦ legendum cum Labecio ὦ Ἄτταλε βασιλεῦ atque ita in codice ſuo reperit Tho. Galeus, ut teſtatur in diſſ. de ſcriptis Mythologicis p. 45. Utrum vero Attalum 1. innuat qui Pergami regnavit ab Olimp. CXXXIV. 4. ad CXLV. ¾ an unum e poſterioribus duobus Attalis ab Olymp. CLV ⅓. ad Olymp. CLX. habenas regni gerentibus alloquatur, haud liquido conſtat, etſi primum illum libenter intellexerim. Non procul ab initio libri Biton deſcribit machinam petrariam Rhodi fabricatam à Charone Magneſio, aliam pag. 107. Theſſalonicæ conſtructam ab Iſidoro Abideno, & p. 108. Helepolin quam Alexandro M. compoſuit Poſidonius Macedo: tum pag. 110. Sambucam Damii Colophoniii, & p. 111. γαστραφέτην à Zopyro Tarentino Mileti confectam, p. 113. alium ab eodem elaboratum Cumis in Italia.

Opticorum ſuorum meminit Biton in extremo paginæ 108. ἔστι γὰρ καὶ ἡ τῶ μεθοδικὴ θεωρία, ἣν διήλεγμαι ἐν τοῖς ὀπτικοῖς.

VII. HERO Alexandrinus, Cteſibii (a) Aſcreni qui Ptolemæi

(a) De hoc *Cteſibio* Mechanico ejusque repertis meminere Vitruvius præf. libri 7. & IX. 9 X. 12. Plinius VII. 37. Athenæus IV. pag 174. & XI. p. 497. Athenæus alter de machinis bellicis p. 8. Philo in belopoeicis p 56 67 72.

Scripta quoque hujus Cteſibii olim fuere. Vitruvius lib 1 c 1. *Item qui Cteſibii & Archimedis libros & cæterorum qui ejusdem generis præcepta conſcripſerunt leget, cum iis ſentire non poterit niſi his rebus à Philoſophis fuerit inſtitutus.* Idem præfat. libri VII. *Non minus de machinationibus* (ſcripſerunt) *uti Diades, Architas, Archimedes, Cteſibius, Nymphodorus, Philo Byzantius* &c. Athenæus IV. pag. 174. Τρύφων δ' ἐν τρίτῳ περὶ ὀνομασιῶν συγγράμματι φησὶ περὶ τῆς ὑδραύλεως Κτησίβιον

mæi (*b*) Philadelphi & Evergetæ I. temporibus Alexandriæ floruit, discipulus (*c*) & mechanicus insignis, in Philosophia vero, ut Bernardino Baldo in Heronis vita observatum, Epicurum maxime probans, scripsit quæ exstant:

Χειροβαλλίςρας κατασκευὴ καὶ συμμετρία, *de constructione & mensura manubalistæ* fragmentum Græce primus edidit Bernardinus Baldus, & sine versione subjecit Belopoeicis de quibus mox. Græce deinde ac latine cum figuris in æs incisis ediderunt Parisienses, nescio quo interprete, inter Mechanicos, luculentis ut dixi typis editos p. 115 - 122.

Barulcus sive *de oneribus trahendis* libri III. Arabice à Jac. Golio ex oriente allati sunt, mondum editi in lucem.

Βελοποιϊκὰ, sive ut alii Βελοποιηκὰ sive ut rectius Eutocius ad Arhimedis 2. de sphæra ac cylindro vocat, βελοποιητικὰ, *de telis conficiendis jacu-*

σίβιον τὸν Μηχανικόν. Athenæus alter p. 8. de machinis bellicis; Κτησίβιος δὲ ὁ σκληνὸς (MS. aliud Ἀχερνὸς, Casaubonus IV. 23. ad Athenæum Ασκρηνὸς Meursius in Bibl. Græc.) Ἀσκραῖος ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μηχανικὸς ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν. Hero junior de machinis bellicis c. 23, *Quemadmodum Ascraus Ctesibius Heronis Alexandrini Magister in suis commentariis declaravit per hujusmodi machinam.* Apud Cassiodorum VII. 5. Variar. Epist. suspicor Ctesibii nomen reponendum esse pro Metrobio. *Archimedes quoque subtilissimus exquisitor cum Metrobio tibi semper assistant.* Ctesibium allegans Turnebus II 4. seq. Adversar. Heronem intelligit, codicem Belopoeicorum manu exaratum nactus, quæ Ctesibio maluut tribuere viri quidam docti.

(*b*) Ex Hedyli Epigrammate apud Athenæum XI. pag. 497. Salmasius pag. 638. ad Solin. & Franciscus Junius in catalogo artificum pag. 57. colligunt Ctesibium μηχανοποιὸν vixisse tempore Ptolemæi Philadelphi. Philadelphus obiit Ol. CXXXIII 3. ante CHRISTUM 248. Miror Athenæum IV. p. 174. scribere quod Ctesibius Hydraulidis inventor fuerit sub Ptolemæo Evergete secundo (qui cœpit regnare Ol. CLVIII. 2.) & Aspendum incoluerit. Atqui meminit Ctesibii Athenæus Mechanicus, qui scripsit circa Olymp. CXLII. Pro Aspendo Alexandriam legit Casaubonus.

(*c*) Magistrum Heronis Ctesibium vocat Hero junior loco paulo ante adducto. Num pater quoque fuerit, ut Francisco Junio visum pag. 57. & 96. catalogi artificum, dubito. Fuere & alii Ctesibii, ut (1) Historicus ille, qui centenario major in peripato obiit, ut notant ex Apollodori chronicis Phlegon & Lucianus in longævis. Allegatur Ctesibii liber περὶ φιλοσοφίας à Plutarcho in Demosthene ex Hermippo Smyrnæo, unde sub Ptolemæo Philadelpho vixisse colligit Vossius in Hist. Græcis. (2) Ctesibius Chalcidensis Cynicus Menedemi familiaris, de quo Athenæus I. p. 15. IV. p. 162. ex quo discimus eum vixisse sub Rege Macedoniæ Antigono.

jaculandisque liber. Græce & latine cum versione & notis *Bernardi Baldi*, qvi vitam qvoqve Heronis adjunxit. Augustæ Vindel. 1616. 4. & inter Mechanicos typis Regiis excusos Paris. 1693. fol. p. 115-143. notis Baldi ad calcem Voluminis rejectis.

Πνευματικά, *Spiritalia* cum *Frid. Commandini* versione & notis qvæ prodierant Urbini 1575. 4. & Amstelod. 1680. 4. figurisqve in æs incisis, Græce & latine exhibentur & inter Mechanicos Parisiis excusos p. 145-235. additis *Jo. Baptistæ Aleotti* qvatuor theorematibus spiritalibus ex Italico latine conversis. Edita etiam sunt Heronis Spiritalia ex Italica Aleotti versione, Ferrariæ 1589. 4. Bononiæ 1647. 4.

Περὶ αὐτοματοποιητικῶν, *de avtomatorum fabrica* libri II. Italice editi Venet. 1589. 1601. & 1661. 4. interprete *Bernardino Baldo*, cum ejus animadversionibus, & præmissa diss. de artis Mechanicæ orgine ac progressu. Græce & latine cum versione *D. Couturii* prodiere una cum reliquis Mechanicis Paris. 1593. fol. pag. 243-274.

In Bibliotheca Vindobonensi, teste Lambecio, occurrunt MSta Heronis *Dioptrica* sive liber περὶ διόπτρας, triginta fere foliis in quarto constans, cujus initium: ἡ διοπτρικὴ πραγματεία πολλὰς καὶ ἀναγκαίας παρεχομένης χρείας.

Perdita hujus Heronis scripta sunt:

Τὰ περὶ ὑδροσκοπείων libris IV. qvos laudat Proclus in hypotyposi Astronom. p. 42.

Μηχανικαὶ εἰσαγωγαί. Eutocius ad Archimed. 2. de sphæra ac cylindro.

Μηχανικῶν libri, qvorum tertium laudat Pappus lib. VIII. p. 488. Heronem in Mechanicis & Catapulticis allegat idem lib. 1. p. 7.

Περὶ μετρικῶν. Eutocius ad lib. de circuli dimensione.

Περὶ ὑδρείων de horologiis per aqvam constructis. Pappus præf. libri VIII.

Περὶ ζυγίων diversum opus ab avtomatis Heronis putat fuisse Bernardinus Baldus. Memorat Pappus præf. libri VIII.

Περὶ τροχιωδίων *de rotulis*, Pappus lib. VIII. p. 561.

Laudatur Hero subinde à Proclo ad Euclidem, Nazianzeno Orat. 10. ubi cum Euclide & Ptolemæo conjungit, Heliodoro in Opticis, &c.

Fuit & HERO secundus, Mathematicus ante medium sæculi à Christo nato qvinti clarus, Procli Philosophi Magister, teste Marino in Procli vita c. 9. ἐπὶ δὲ μαθήμασιν ἥρωνι ἐπέτρεψεν ἑαυτὸν ἀνδρὶ θεοσεβεῖ, καὶ τελεί-

τιλείαν παρασκευὴν ἰσχηκότι τῆς κατὰ παίδευσιν ὁδῶν. Confer Lambecium VII. p.404. & Clariss. Neocori notas ad Suidam in Ὀλυμπιόδωρος. Hujus ut ut opinor Heronis ὑπόμνημα εἰς τὴν ἀριθμητικὴν εἰσαγωγὴν (Nicomachi) laudat Eutocius ad Archimed. p.28. edit. Basil.

HERONEM tertium sub Heraclio vixisse contendunt viri docti. Sane Christianus fuit & sub Imperatoribus scripsit, testatur qvoq; in Geodæsia, qvam Barocius edidit, à Claudii Ptolemæi temporibus, qvi scripsit sub Antonino Pio, ad suam usqve ætatem stellas fixas processisse septem graduum spatium, qvod in 400. annis fieri observat Albategnius. Vide Josephum Blancanum in Chronologia Mathematicorum & ex eo Vossium c.48. de scientiis Mathemat. §.20. p.294. & Gabr. Naudæum de studio militari p.520. Ejus hæc scripta feruntur:

De Machinis bellicis liber (in cujus cap. 23. antiqvi Heronis Mechanici mentio) latine tantum lucem hactenus vidit è versione & cum scholiis *Francisci Barocii.* Venet. 1572. 4.

Geodæsia qvam itidem latine vertit & scholiis illustravit libroqve de machinis subjecit Barocius. Græce nondum edita est.

Liber de obsidione repellenda & toleranda ὅπως χρὴ τὸν τῆς πολιορκουμένης πόλεως στρατηγὸν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἀντιτάσσεσθαι, καὶ οἵοις ἐπιτηδεύμασι ταύτην ἀποκρούεσθαι. Sine nomine auctoris Græce tantum editus Paris. 1639. fol. cum reliqvis Mechanicis scriptoribus, p. 317-364. Heroni tribuitur in codice Vindobonensi, teste Lambecio, & multa ex Polybio, Arriano & Josepho ad verbum descripta exhibet.

Παρεκβολαὶ ἐκ τῶν στρατηγικῶν παρατάξεων περὶ τοῦ ὁποῖον εἶναι δεῖ τὸν στρατηγὸν &c. Sub Heronis nomine MStæ in Bibl. Vindobonensi exstant Lambecio teste, qvæ Julio Africano à Rigaltio in notis ad Onosandrum & in glossario Tactico tribuuntur, in Barberina & aliis Bibl. sine nomine auctoris leguntur, teste Naudæo.

De vocabulis Geometricis ac Stereometricis Ἐκ τῶν τοῦ ἥρωνος περὶ τῶν τῆς γεωμετρίας καὶ στερεωμετρίας ὀνομάτων, Græce, & separatim latine cum primo Elementorum Euclidis libro edidit *Conradus Dasypodius.* Argentorati 1571. 8.

Excerpta de mensuris ex Heronis *Geometria* Græce ac latine cum versione *Bernardi de Montfaucon* vulgarunt Benedictini Tomo primo Analectorum Græcorum, Paris. 1688. 4. integram ex codice Regio edere ob prolixitatem veriti.

Εἰσαγωγὴ τῶν γεωμετρουμένων, nondum qvod sciam edita, qvæ inci-

incipit: καθὼς ἡμᾶς ὁ παλαιὸς διδάσκει λόγος, manu exarata apud me exſtat. Reſpondet huic libello introductio Heronis in Geodæſiam (à Geodæſia quam Barocius edidit utique diverſa) quam in Bibliotheca Auguſtiſſimi Imperatoris bis MStam, ſemel quidem aliquantum abbreviatam & interpolatam occurrere teſtatur Lambecius.

Fuere & alii Herones veteribus memorati, quos perſequutus erat ſingulari diatriba de Heronibus Leo Allatius, ſed quæ lucem nunquam vidit. Mihi præter jam dictos hi obſervati ſunt:

Hero Alexandrinus Cynicus quem laudat Nazianzenus Orat. 23. licet Hieron. de ſcript. Eccleſiaſt. nomen Heronis falſo adſcriptum & Maximi Cynici laudes illa orationes contineri obſervavit.

Hero Athenienſis Orator, cujus τὰς ἐν Ἀθήναις δίκας κεκριμένων ὀνομάτων libros III, ἐπιτομὴν τῶν ἡρακλείδου ἱστοριῶν & alia ſcripta Suidas memorat.

Hero Alexandrinus Monachus, de quo Palladius Lauſiaca p. 81. & 125. edit. Meurſii.

Hero Thebanus. Caſſin. II. 5. collat. Niceph. X. 29.

His addes denique Heronem quem viginti libros de re ruſtica ſcripſiſſe, totidem fere verbis & ex iisdem auctoribus ex quibus Geoponica collecta ſunt, teſtatur Gyraldus lib. de re navali T. 2. Opp. p. 650. Meminit hujus Heronis etiam Guil. Philander ad Vitruvium II. 4.

VII. Præter jam dicta Athenæi, Apollodori, Philonis, & Bitonis ſcripta, ſive ex illis excerpta, de machinis bellique atq; obſidionum appparatu, & Heronis de manubaliſta, tum Heronis Belopoeica, Spiritalia & Avtomata, quæ Græce & latine cum verſione latina Taleſii, Cotelerii, Coturii, Juliani Puchardi, Comandini &c. & figuris in æs inciſis ediderunt Pariſienſes: Eadē Thevenoti collectio p. 275 - 316. ſed Græce tantum exhibet Opuſculum in capita LXXVII. diſtinctum ſub titulo: JULII AFRICANI κεστοί, (a) ſed neutiquam eſt opus illud Afri-

(a) Κεστὸς Veneris acupicta zona, de qua Euſtath. ad Iliad ξ. 214. Idem ad Iliad. γ' pag. 323. κεστὸν interpretatur κεντητὸν καὶ ποικίλον. Itaque Julius Africanus libros ſuos quibus de variis argumentis ex variis ſcriptoribus plurima collegerat, inſcripſit κεστοὺς, quaſi στρωματεῖς atque *Varias & amœnas lectiones* dixeris. Utitur ipſe hoc vocabulo p. 297. b. τί δὲ θαῦμα εἰ καὶ τοῦτο παρὰ χαρίτων ἔλαβεν ἡ ἥρα καὶ

De prognosticationibus & observationibus aëris mutat. ex Rob. Lincoln. & Alkindio tam edit. quam MS. & Columella, & Plinio, & Macrobio (Prognosticon. Gr. MS. Pembr. 131. 162. & Pembr. 194. 88. & ibi de ortu & occasu fixarum optime.

Qu. de Bessarionis Card. Canone fixarum aut edito aut scripto in bibl. Ven. D. Marci.

Alkindius de pluviis per Planetas.

Hygini Astronomicon ex edit. Baf. & MSS.

R. Abr. Cai de Sphæra, Hebr. & Lat. per Schreckenf.

Commentarii in Sphæram & computum Jo. Sacrobosci. MS. D. Joan. Ox.

VII. Ptolemæus, vel Veterum alius, de speculis Lat. ex edit. & ex MSS. una cum commentario MS. in bibl. Saviliana.

Heliodori Optica, Gr, Lat. juxta edit. E. Bartholini, cum scholiis ejusdem: & ex MSS. Coll. D. Joan. B. & Arch. Pembr.

Robertus Lincoln. de Refractionibus. E. 107. Laud.

Anthemii Mechanici, (cujus opus templum S. Sophiæ) Fragmentum μηχανημάτων παραδόξων, Gr. Lat. ex MSS. Coll. D. Joan. Oxon.

Alhazeni Optica Lat. ex edit. & MS. Cantabr. Petr. 23.

Vitellionis Optica.

Adde Pecchami Cantuar. & Baconis Perspectiva ex edit. & MSS. in bibl. Savil. & Petr. 28. & Linc. 16. & Bodl.

Quære Dioptrica W. Snellii nondum edita.

Hæc cum notis & excerptis necessariis ex recentioribus Opticis, Stevino, Herigono, Keplero, Cartesio, Fabrio, Gregorio, Barrovio, (seu, quod iste meruit, Varrone nostro) Hugenio, Porta, Guidubaldo, Ghetaldo, Hobbio, Gunthero Wernero nostrate, Dasypodio, Risnero, Maurolico, Vossio, Nonio, Antonio de Dominis, Greinbergio, Cataldo.

Tum de arte Perspectiva, quæ nunc vocatur, sive Scenographica, ex Nicerone, Du Boss, Herigono, Stevino, Alberto Durero.

VOL. XII.

Claudius Ptolemæus.

I.

I.

CL. Ptolemæi Tetrabiblos & Carpus Græce ex editt. & MSS. Coll. Nov 299. & C.C.C. 50. & Laud. C. 100. & Pembr. 169. 328. Latine ex editt. & MSS. Cant. Publ. 224. & 152. & Coll. Nov. 75. & C. C.C. 49.

Excerpta ex Tetrab. Pembr. 131. 441. Gr. MS.

Commentarii Procli, Theonis, Porphyrii.

Pauli Alexandrini Introductio in Apotelesmaticam ad filium suum Cronamonem. Gr. MS. Pembr. 94. 76. Liber bonus de arte minime bona.

II. Mercurius Trismegistus de decanis G. Lat. ex edit. & MS. Gr. Coll. Nov. 299.

III. Vettii Valentis Anthologia Astrol. è cod. MS. Seld.

IV. Excerpta ex Vettii Astrol. Gr. Lat. è cod. MS. in Ambul. Bodl. & in MS. Seld. & Barocc, 49. 68. & in MS. Savil. Gr. ubi Heraclii Comment in Canonas πρoχείρες.

V. Firmici Astronom. Linc. Coll. 94. & Pembr. 94. MSS. collat. cum editis.

Petosiridis Prognostica ex MSS. Pemb. 166. 162. & 169. 376.

VI. Astrologia Ghaminæi Arab. Charactere Mauritanico. MS. Legat Scaligeri.

Albumasar, seu Abu Maasher) de nativitatibus. Arab. & Gr. MS. Pembr. 94. 68. MS. Laud. A. 137. Latine nullibi non reperitur.

Nasii oddin. Tusensis de Geomantia. Persice MS. Laud. 154.

Alchebitius cum comment. Joannis de Saxonia ex editt. & MS. Digb. 93. ubi tract. de Annis. Ibi etiam Albumasar de partibus.

Procli Uranodromus. Gr. MS. Pembr. 166. 162. & 169. 376.

Duodecim πύλοι Masala. Gr. MS. Pembr. 74. 100. Ibidem Tabulæ, & alia non omittenda.

VOL. XIII.

Claudius Ptolemæus.

I.

I.

CLaudii Ptolemæi Geographia, Græce ex edit. Basil. per Frobenium, & Paris. cum epistola Erasmi 1545. & Gr. Lat. per Bertium: & ex MSS. Græcis binis optime notæ in Arch. Seld.

Latine vero ex edit. Argent per Ubelum 1513. & 1520. Lugd. per Villano vanum 1541. Basil. per Munsterum 1542. & 1552. Coloniæ ex versione Noviomagi 1540. Romæ 1590. cum tabb. partim æneis, partim ligneis: & ex MS. Lat. in Coll. Magd. per Nonium Pacinum. Liber pulcher. edit. Italice per Gastaldum Ven. 1584.

II. Eledrisii Geographia (cujus compendium plane est illa, quæ Nubiensis vocatur) Arab. & Lat. cum tabb. MSS. D. Pocockii & bibl. Bodl.

III. Abulfedæ Geographia Arab. & Lat. ex binis codd. opt. D. Pocockii, & uno bibl publ. Cantabr. & quod speramus, ex edit. D. Thevenoti V. Cl.

IV. Calcoshendius, scriptor accuratissimus, de Ægypto. Arab. & Lat. è MS. Seld.

V. Mappa Regni Sinici, à Chinensi quodam depicta, ex Arch. Seld.

Geographia Ibn. Isaac. MS. Arab. charactere Afric. Laud. A, 139. Liber eximii pretii.

Anonymus περὶ θέσεως κόσμου. MS. Gr. Pembr. 131.427.

R. Bacon de situ orbis. Cant. Ben. 192.

G. Melherayæ Mappa Mundi Ben. 255.

Hygini Descriptio Mundi. Petr. 5.

W. de Worcester de longitud. & latitud. locorum in Anglia, Ben. 379.

Directorium Terræ Sanctæ. MS. Coll. Magd. Odorici Itinerarium. Ben. 4. & 72. & Luml. 247. Rubrocki Itinerarium. Ben. 61. & Luml. 247. Necham. Ben. 262.

Adnectantur Scylax, Gr. Lat. ex edit. If. Vossii, cum notis ejusdem.

Marcianus.

Dicæarchus Gr. Lat. edit. Hoeschelii & H. Stephani.

Nicephori Blemmydæ Geographia Synoptica ex edit. & MS. Laud

Laud. C.69. Item Nicephori Gregoræ Scholia in lib. 1. Geographiæ Ptolemæi, ibidem.

Solinus ex edit. Salmasii τῦ πάνυ. Coll. cum MS. bibl. publ. Cantabr. 195. & Petr. 94. & G. C. 35. & Coll. Magd. Oxon. & Laud. C. 118.

Mela ex edit. Is. Vossii, incomparabilis Viri, collat. cum MS. Coll. Nov. 285.

Æthicus.

Tabulæ Pentingerianæ.

Antonini Itinerarium, cum notis Suritæ, & ad fidem MS Ben 273. cum commentario Talboti.

Stephanus de Urbibus Gr. Lat. juxta edit. Leidensem.

Strabo ex edit. Casauboni, vel saltem variantes lectiones è cod. Gr. MS. bibl. publ. Cantabr. 7. & Lat. MS. Linc. Coll. 94. & bibl. publ. Cantabr. 91. forte. & Pembr. 169. 178.

Dionysii περιήγησις Gr. Lat. ex edit. Stephani cum scholiis Eustathii, & edit. D. Hilli, & ex MSS. Gr. Bodl 40. M. 46. & Pembr. Arch. extra numerum C. & Bibl. publ. Cantabr. 7. & Laud. C. 31.

Introductio ad Geographiam & artem Nauticam ex Herigono, Ricciolo, Fournier, Wright, Borroughs, Merula, Ortelio, Atlantibus D. Bleau, Keplero, Maurolyco, Balthasare Conrado, L. Holstenio, Vossio, Baroccio.

VOL. XIV.

Claudius Ptolemæus.

I.

CLaudii Ptolemæi Harmonica. Gr. Lat. ex codd. MSS. Gr. in Coll. D. Joan. Oxon. optimæ notæ, & in Arch. Bodl. & in Ambul. Bodl. & in bibl. Savil. & Pembr. 124. cum scholiis, & Coll. Nov. 299. & Coll. Magd. Oxon.

II. Commentarius Porphyrii Gr. è cod. MS. Coll Magd. servatur fragmentum ejus in Coll. D Joan. Oxon., atque liber ipse in bibl.

Regis Galliæ & in Bibl. D. Vossii, & in libr. I. & II. in Arch. Pembr. 41. 148.

III. Bryennius in Ptolemæi Harmonica Gr. ex MS. Coll. Magd. Habet & Meibomius & bibl. Regis Galliæ.

Quære, an Cleomedis, Dioclis, Pediasimi reperiantur in Vatic. aut. Gallic. aut Bibliotheca D. Vossii: & an Cleomedis Harmonica sit inter opera Georgii Vallæ.

Pachymeris Harmonica è MS. D. Vossii, Græce.

Lampadarius de Musica Recentiorum Græcorum. Gr. Lat. ex MS. Seld.

Avicennæ Musica Arab. & Lat. è codd. D. Pocockii & D. Gravii.

Musica Persice ex MS. cod. Coll. D. Joan. B. Oxon. partem bene magnam ex Ptolemæo traducta.

Boethii Musica ex editt. & MSS. Coll. Magd Oxon. 131. & Coll. Bal. 257. & Trin. Ox. 24. & Pembr. 61. & MSS. Seld. & Laud.

Antiqui scriptores Musici, ex edit. Meibomii cum notis ejusdem, collat. cum editt. & cum MSS. viz. præter Euclidem.

Aristoxenus. MSS. Gr. Bodl. Arch. A. 113. & Arch. Seld. & Bodl. Th. 17. 22. & Pembr. 41. 21.

Nicomachus MSS. Gr. Pembr. 41. 122.

Alypius MSS. Gr. 4°. Pembr. Arch. 41. 71. & Arch. Bodl. 113. & Coll. Joan. B. Oxon.

Gaudentius MSS. Gr. Coll. D. Joan. Oxon. & Pemb. 41. 101.

Bacchius MSS. Gr.

Aristides MSS. Gr. Arch. Bodl. 112. & in Museo Ambulacri, & in Bibl. Savil.

Excerpta ex Martiano, & Macrobio, præsertim MSS. & Cassiodoro, & Censorino, & Dionysio Halicarnassensi, & Vitruvio.

Plutarchus de Musica ex editt. & MSS. Gr. Lat. cum notis.

Grostead in Musicam & Arithmeticam Boethii. E. 107. Laud.

Musicæ compendium MS. Lat. bibl. D. Joan. Oxon. item Annotationes egregiæ in illud.

Item Guido Coll. cum MSS. Coll. D. Joan. Oxon. cum commentario perdocto: & iterum in eadem bibl.

De Theone ad Platonem. Vid. Vol. VI.

Habet

Habet & insignissimus Vir D. If. Vossius, quæ ad rem Musicam spectant, alia.

Adnectantur tractatus D. Chilmeadi V. Cl. de Musica vetere, spenes D. Bysh Equitem.

Consulendus est Beda nostras, & conferendus cum MSS. Coll. Joan. Ox. binis.

Illustrarunt hanc doctrinam, omnium suavissimam, Galileus uterque, Keplerus, Cartesius, Mersennus, illustrissimus D Brunkerus, Wallisius, Cottignez, Kircherus, Jac. Faber Stapul. Zarlinus, Gaffurius, Gesualdus.

Hæc satis superque.

CAPUT. XXIV.

De ATHENÆO Mechanico, Apollodoro Architecto, & aliis hujus argumenti scriptoribus.

Athenæi Mechanici liber de machinis bellicis. 1. *Apollodori poliorcetica.* 2. *Philonis Byzantii Mechanicorum reliquiæ.* 3. *Liber Philonis de septem spectaculis.* 4. *Bitonis de machinis bellicis.* 5. *De Herone ac Ctesibio variisque Heronibus.* 6. *De Julii Africani Cestis.* 7. *Anonymus de toleranda obsidione.* 8. *Francisci Junii Catalogus Artificum Mechanicorum, statuariorum, pictorum aliorumque* 9. *Catalogus eorum qui de re pictoria & statuaria scripserunt.*

I.

ATHENÆUS incertæ patriæ scriptor, & longe diversus ab Athenæo Byzantio, quem instaurandis urbibus muniendisq; præfecit

 Galli-

næi Epigramma Antiphili (ſine nomine auctoris licet) exſtat in Anthologia IV. ult. emendatum à Salmaſio ad Solinum p. 637. edit. Pariſ.

II. APOLLODORUS Architectus, cujus præter Ælium Spartianum in Hadriano c. 19. & Dionem Caſſium lib. 69. p. 789. ſeq. meminit Hero junior in præf. ad librum de machinis bellicis, & Tzetzes Chil. 2. v. 81. 91. Scripſit ad Hadrianum Imp. πολιορκητικὰ ſive de machinis obſidionalibus, nullos vetuſtiores ſcriptores laudans, ſed quales ipſe parandas machinas bellicas exiſtimaret Imperatori per Epiſtolam * hoc requirenti exponens, additis formis ſive διαγράμμασι. Exſtat in jam laudata Veterum Mathematicorum collectione Thevenotiana p. 13.-48. Hunc Apollodorum deinde ab Hadriano interfectum narrat Dio, qvod paulo impudentius qvondam præſente Trajano ipſum nondum Imperatorem de operibus ab Apollodoro factis haud ſatis perite diſſerentem repuliſſet his verbis: *abi & cucurbitas pinge, nam tu hæc quidem certe ignoras.* Fuit tum temporis & alius Architectus qvo Hadrianum uſum fuiſſe traditur à Spartiano, *Detrianus* nomine, pro qvo Dextrianum vel Demetrianum legunt viri docti.

III. PHILO Byzantius circa annum urbis Romæ DCI. clarus laudatur à Vitruvio præf. libri 7. inter eos qui de machinationibus ſcripſerunt. Tzetzes vero Chil. 2. v. 152. notat eum meminiſſe Archimedis: etiam meminit Cteſibii, Archimedis ætate clari, ut mox dicam.

Exſtat in eadem illuſtris Thevenoti collectione Pariſienſi hujus Philonis Mechanicorum *liber quartus* p. 49-78. ad Ariſtonem ſcriptus, & βελοποιϊκὰ ſive ὀργανοποιϊκὰ tractans, cum tertius λιμενοποιϊκὰ docuiſſet, alius μοχλικά, ut conſtat è p. 59. 61. Primus liber inter alia duplicationem cubi tradiderat, ut ipſe teſtatur p. 51. ſeq. Unus è ſequentibus, πνευματικὰ p. 77. & alius περὶ ἐπιστολῶν τῶν κρυφαίως ἀποστελλομένων p. 102 alius παρασκευαστικὰ de bellorum apparatu p. 103. Pag. 50. laudat Polycleti ſtatuarii dictum, τὸ εὖ παρὰ μικρὸν διὰ πολλῶν ἀριθμῶν γίνεσθαι. ibidem ſui temporis Mechanicos, Alexandrinos præcipue Regum φιλοδόξων & φιλοτέχνων favore ſuſtultos hanc artem uſu & experientia maxime perfeciſſe teſtatur. Cum Alexandrinis artificibus diu ſe verſatum & in inſula Rhodo plures architectos familiares habuiſſe ait p. 51. Rhodi

* In exordio libri: ἀνέγνων σου Δέσποτα τὴν περὶ τῶν μηχανημάτων ἐπιστολὴν, καὶ μακάριος ἐγενόμην ὅτι μεκοινωνῆσαι ταύτης σου τῆς φροντίδος ἄξιον ἔκρινας.

di se versatum testatur quoq; p. 80. & 84. Chalcentonum sive Chalcotonum à Mechanico Ctesibio Alexandriæ repertum memorat p. 56. 67. 72. Aerotonum sive sclopetum, aeris vi jaciens tela ab eodem Ctesibio inventum & πνευματικά ejus θεωρήματα p. 77. seq. quo loco se Ctesibii æqualem fuisse innuit. Κελτικῶν & Ἱσπανικῶν μαχαιρῶν mentio p. 71. Catapultam polybolon à Dionysiò Alexandrino Rhodiis constructam refert pag. 73.

Liber quintus p. 79 - 104. ad eundem Aristonem, agit de modo construendi turres, murosq; ac fossas, & valla horreaque & præparanda alia ad obsidionem utrinque necessaria, p. 83. memorat turres quinquangulares ac serratas à Polyido Mechanico repertas. p 86. seq. de ciborum ac frumentorum generibus in obsidionis tempus servandis differit, & p. 88. Epimenidios trochiscos laudat de quibus dixi l. 11 c. 6. §. 5. Figuræ quas p. 86. p. 63. & alibi auctor addidisse se significat, desiderantur. Ægyptiorum strategma quo scalis scorteis muros urbium quas obsiderent conscendebant exponit pag. 102. Miror quod p. 103. contra jus gentium suadet frumenta & aquas veneno letifero corrumpere.

IV. Referri solet ad hunc ipsum Philonem libellus elegans περὶ τ̃ ἑπτὰ θεαμάτων *de VII. orbis spectaculis*, quem è Bibl. Francisci Barberini sed postrema parte capitis de templo Dianæ Ephesiæ & integro capite ultimo de Mausoleo mancum primus in lucem edidit & versione sua notisq; illustravit *Leo Allatius* Rom. 1640. 8. Recusus deinde est Lugduni *1661*. cum versione Dionysii Salvagnii Boessii, & nuper insertus tomo VIII. thesauri Antiquitatum Græcarum Gronoviani. Memini Colomesium ad Gyraldum pag. 493. suspicari, quod Guilelmus Choul ea quæ in libro Gallico de Veterum Romanorum religione p. 211. ex antiquo Græco auctore MS. refert de Colosso Rhodio, ex præsenti Philonis libello petierit. Sed alia sunt quæ de Colosso à Philone traduntur, qui mihi vix ac ne vix quidem videtur ille Mechanicus cujus Belopœeca paulo ante retuli, sed potius aliquis è Rhetorum numero non contemnendæ ætatis.

Fuit & Philo quidam Geometra Tyanensis cujus meminit Pappus l. IV. proposit. 30. & longe antiquior Philo Atheniensis architectus, qui armamentarium mille navium capax in Munichia exstruxit celebratum Straboni IX. p. 395. aliisque: & de eodem armamentario atque de ædium sacrarum symmetriis scripsit teste Vitruvio præf. libri septi-

ſeptimi. Confer Franciſcum Junium in Catalogo artificum, & egregii Hemſterhuyſii notas ad hæc Pollucis X. cap. 51. ἐν γὰρ τῇ ἔτι νεωποιήσει ἣν Φίλων ἢ Θεόδωρος (al. Ἀπολλόδωρος) συνέθηκε, γέγραπται. De Philone Byzantio ſe ait Allatius plura dixiſſe in diatriba de Philonibus, ſed ea lucem non vidit.

V. BITO, qua patria incertum, ad Attalum Regem de conſtructione bellicorum inſtrumentorum ex diverſis antiquioribus Mechanicis ſcripſit, teſte Herone Juniore præfat. ad librum de machinis bellicis. Laudat Heſichius in σαμβύκη. & forte Ælianus Tactic.

Exſtant ejus *κατασκευαὶ πολεμικῶν ὀργάνων καὶ καταπελτικῶν, conſtructiones bellicarum machinarum & catapultarum*, p. 105 - 120. in collectione Thevenotiana. Dicatus liber Attalo Regi: nam initio libri pro verbis ὦ πάλαι vel πάλαι βασιλεῦ legendum cum Labecio ὦ Ἄτταλε βασιλεῦ atque ita in codice ſuo reperit Tho. Galeus, ut teſtatur in diſſ. de ſcriptis Mythologicis p. 45. Utrum vero Attalum 1. innuat qui Pergami regnavit ab Olimp. CXXXIV. 4. ad CXLV. 4 an unum e poſterioribus duobus Attalis ab Olymp. CLV. 3. ad Olymp. CLX. habenas regni gerentibus alloquatur, haud liquido conſtat, etſi primum illum libenter intellexerim. Non procul ab initio libri Biton deſcribit machinam petrariam Rhodi fabricatam à Charone Magneſio, aliam pag. 107. Theſſalonicæ conſtructam ab Iſidoro Abideno, & p. 108. Helepolin quam Alexandro M. compoſuit Poſidonius Macedo: tum pag. 110. Sambucam Damii Colophoniii, & p. 111. γαστραφέτην à Zopyro Tarentino Mileti confectam, p. 113. alium ab eodem elaboratum Cumis in Italia.

Opticorum ſuorum meminit Biton in extremo paginæ 108. ἔστι δὲ καὶ ἐν τῷ μεθοδικῇ θεωρίᾳ, ἣν διήλεγμαι ἐν τοῖς ὀπτικοῖς.

VII. HERO Alexandrinus, Cteſibii (a) Aſcreni qui Ptolemæi

(a) De hoc *Cteſibio* Mechanico ejuſque repertis meminere Vitruvius præf. libri 7. & IX. 9 X. 12. Plinius VII. 37. Athenæus IV. pag 174. & XI. p. 497. Athenæus alter de machinis bellicis p. 8. Philo in belopoeicis p 56 67 72.

Scripta quoque hujus Cteſibii olim fuere. Vitruvius lib 1 c 1. *Item qui Cteſibii & Archimedis libros & cæterorum qui ejuſdem generis præcepta conſcripſerunt leget, cum iis ſentire non poterit niſi his rebus à Philoſophis fuerit inſtitutus.* Idem præfat. libri VII. *Non minus de machinationibus* (ſcripſerunt) *uti Diades, Archytas, Archimedes, Cteſibius, Nymphodorus, Philo Byzantius* &c. Athenæus IV. pag. 174. Τρύφων δ' ἐν τρίτῳ περὶ ὀνομασιῶν συγγράφει φησὶ περὶ τῆς ὑδραύλεως Κτησίβιον

mæi (*b*) Philadelphi & Evergetæ I. temporibus Alexandriæ floruit, discipulus (*c*) & mechanicus insignis, in Philosophia vero, ut Bernardino Baldo in Heronis vita observatum, Epicurum maxime probans, scripsit quæ exstant:

Χειροβαλλίστρας κατασκευὴ καὶ συμμετρία, de constructione & mensura manubalistæ fragmentum Græce primus edidit Bernardinus Baldus, & sine versione subjecit Belopoeicis de quibus mox. Græce deinde ac latine cum figuris in æs incisis ediderunt Parisienses, nescio quo interprete, inter Mechanicos, luculentis ut dixi typis editos p. 115 - 120.

Barulcus sive *de oneribus trahendis* libri III. Arabice à Jac. Golio ex oriente allati sunt, mondum editi in lucem.

Βελοποιϊκὰ, sive ut alii Βελοποιηκὰ sive ut rectius Eutocius ad Archimedis 2. de sphæra ac cylindro vocat, *βελοποιητικὰ, de telis conficiendis jacu-*

σίβιον τὸν Μηχανικόν. Athenæus alter p. 8. de machinis bellicis; Κτησίβιος δὲ ὁ σκληνὸς (MS. aliud Ἀκρηνὸς, Casaubonus IV. 23. ad Athenæum Ἀσκρηνὸς Meursius in Bibl. Græc.) Ἀσκραῖος ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μηχανικὸς ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν. Hero junior de machinis bellicis c. 23. *Quemadmodum Ascraus Ctesibius Heronis Alexandrini Magister in suis commentariis declaravit per hujusmodi machinam.* Apud Cassiodorum VII. 5. Variar. Epist. suspicor Ctesibii nomen reponendum esse pro Metrobio. *Archimedes quoque subtilissimus exquisitor cum Metrobio tibi semper assistant.* Ctesibium allegans Turnebus II 4. seq. Adversar. Heronem intelligit, codicem Belopoeicorum manu exaratum nactus, quæ Ctesibio malunt tribuere viri quidam docti.

(*b*) Ex Hedyli Epigrammate apud Athenæum XI. pag. 497. Salmasius pag. 638. ad Solin. & Franciscus Junius in catalogo artificum pag. 57. colligunt Ctesibium μηχανοποιὸν vixisse tempore Ptolemæi Philadelphi. Philadelphus obiit Ol. CXXXIII 3. ante CHRISTUM 248. Miror Athenæum IV. p. 174. scribere quod Ctesibius Hydraulidis inventor fuerit sub Ptolemæo Evergete secundo (qui cœpit regnare Ol. CLVIII. 2.) & Aspendum incoluerit. Atqui meminit Ctesibii Athenæus Mechanicus, qui scripsit circa Olymp. CXLII. Pro Aspendo Alexandriam legit Casaubonus.

(*c*) Magistrum Heronis Ctesibium vocat Hero junior loco paulo ante adducto. Num pater quoque fuerit, ut Francisco Junio visum pag. 57. & 96. catalogi artificum, dubito. Fuere & alii Ctesibii, ut (1) Historicus ille, qui centenario major in peripato obiit, ut notant ex Apollodori chronicis Phlegon & Lucianus in longævis. Allegatur Ctesibii liber περὶ Φιλοσοφίας à Plutarcho in Demosthene ex Hermippo Smyrnæo, unde sub Ptolemæo Philadelpho vixisse colligit Vossius in Hist. Græcis. (2) Ctesibius Chalcidensis Cynicus Menedemi familiaris, de quo Athenæus I. p. 15. IV. p. 162. ex quo discimus eum vixisse sub Rege Macedoniæ Antigono.

jaculandisque liber. Græce & latine cum verſione & notis *Bernardi Baldi*, qvi vitam qvoqve Heronis adjunxit. Auguſtæ Vindel. 1616. 4. & inter Mechanicos typis Regiis excuſos Pariſ. 1693. fol. p. 115-141. notis Baldi ad calcem Voluminis rejectis.

Πνευματικά, Spiritalia cum *Frid. Commandini* verſione & notis qvæ prodierant Urbini 1575. 4. & Amſtelod. 1680. 4. figurisqve in æs inciſis. Græce & latine exhibentur & inter Mechanicos Pariſiis excuſos p. 145-235. additis *Jo. Baptiſtæ Aleotti* qvatuor theorematibus ſpiritalibus ex Italico latine converſis. Edita etiam ſunt Heronis Spiritalia ex Italica Aleotti verſione, Ferrariæ 1589. 4. Bononiæ 1647. 4.

Περὶ αὐτοματοποιητικῶν, de avtomatorum fabrica libri II. Italice editi Venet. 1589. 1601. & 1661. 4. interprete *Bernardino Baldo*, cum ejus animadverſionibus, & præmiſſa diſſ. de artis Mechanicæ orgine ac progreſſu. Græce & latine cum verſione *D. Couturii* prodiere una cum reliquis Mechanicis Pariſ. 1593. fol. pag. 243-274.

In Bibliotheca Vindobonenſi, teſte Lambecio, occurrunt MSta Heronis *Dioptrica* ſive liber περὶ διόπτρας, triginta fere foliis in quarto conſtans, cujus initium: τῆς διοπτρικῆς πραγματείας πολλὰς καὶ ἀναγκαίας παρεχομένης χρείας.

Perdita hujus Heronis ſcripta ſunt:

Τὰ περὶ ὑδροσκοπείων libris IV. qvos laudat Proclus in hypotypoſi Aſtronom. p. 42.

Μηχανικαὶ εἰσαγωγαί. Eutocius ad Archimed. 2. de ſphæra ac cylindro.

Μηχανικῶν libri, qvorum tertium laudat Pappus lib. VIII. p. 488. Heronem in Mechanicis & Catapulticis allegat idem lib. 1. p. 7.

Περὶ μετρικῶν. Eutocius ad lib. de circuli dimenſione.

Περὶ ὑδρείων de horologiis per aqvam conſtructis. Pappus præf. libri VIII.

Περὶ ζυγίων diverſum opus ab avtomatis Heronis putat fuiſſe Bernardinus Baldus. Memorat Pappus præf. libri VIII.

Περὶ τροχιωδίων *de rotulis*, Pappus lib. VIII. p. 561.

Laudatur Hero ſubinde à Proclo ad Euclidem, Nazianzeno Orat. 10. ubi cum Euclide & Ptolemæo conjungit, Heliodoro in Opticis, &c.

Fuit & HERO ſecundus, Mathematicus ante medium ſæculi à Chriſto nato qvinti clarus, Procli Philoſophi Magiſter, teſte Marino in Procli vita c. 9. ἐπὶ δὲ μαθήμασιν Ἥρωνι ἐπέτρεψεν ἑαυτὸν ἀνδρὶ θεοσεβεῖ, καὶ

τιλείαν παραστικὴν ἰσχηκότι τ κτ παίδευσιν ὁδῶν. Confer Lambecium VII. p.404. & Clariff. Neocori notas ad Suidam in Ὀλυμπιόδωρος. Hujus ut ut opinor Heronis ὑπόμνημα εἰς τὴν ἀριθμητικὴν εἰσαγωγὴν (Nicomachi) laudat Eutocius ad Archimed. p.28. edit. Basil.

HERONEM tertium sub Heraclio vixisse contendunt viri docti. Sane Christianus fuit & sub Imperatoribus scripsit, testatur qvoq; in Geodæsia, qvam Barocius edidit, à Claudii Ptolemæi temporibus, qvi scripsit sub Antonino Pio, ad suam usqve ætatem stellas fixas processisse septem graduum spatium, qvod in 400. annis fieri observat Albategnius. Vide Josephum Blancanum in Chronologia Mathematicorum & ex eo Vossium c.48. de scientiis Mathemat. §.20. p.294. & Gabr. Naudæum de studio militari p.520. Ejus hæc scripta feruntur:

De Machinis bellicis liber (in cujus cap.23. antiqvi Heronis Mechanici mentio) latine tantum lucem hactenus vidit è versione & cum scholiis *Francisci Barocii.* Venet. 1572. 4.

Geodæsia qvam itidem latine vertit & scholiis illustravit libroqve de machinis subjecit Barocius. Græce nondum edita est.

Liber de obsidione repellenda & toleranda ὅπως χρὴ τ τ πολιορκουμένης πόλεως στρατηγὸν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἀντιτάσσεσθαι, καὶ οἵοις ἐπιτηδεύμασι ταύτην ἀποκρούεσθαι. Sine nomine auctoris Græce tantum editus Parif. 1639. fol. cum reliqvis Mechanicis scriptoribus, p.317-364. Heroni tribuitur in codice Vindobonensi, teste Lambecio, & multa ex Polybio, Arriano & Josepho ad verbum descripta exhibet.

Παρεκβολαὶ ἐκ τ στρατηγικῶν παραγγέλματα περὶ ὃ ἐπιεικὲς εἶναι δεῖ τ στρατηγόν &c. Sub Heronis nomine MStæ in Bibl. Vindobonensi exstant Lambecio teste, qvæ Julio Africano à Rigaltio in notis ad Onosandrum & in glossario Tactico tribuuntur, in Barberina & aliis Bibl. sine nomine auctoris leguntur, teste Naudæo.

De vocabulis Geometricis ac Stereometricis Ἐκ τ ὃ ἥρωνος περὶ τῶν τ γεωμετρίας καὶ στερεωμετρίας ὀνομάτων, Græce, & separatim latine cum primo Elementorum Euclidis libro edidit *Conradus Dasypodius*, Argentorati 1571. 8.

Excerpta de mensuris ex Heronis *Geometria* Græce ac latine cum versione *Bernardi de Montfaucon* vulgarunt Benedictini Tomo primo Analectorum Græcorum, Paris. 1688. 4. integram ex codice Regio edere ob prolixitatem veriti.

Εἰσαγωγὴ τῶν γεωμετρουμένων, nondum qvod sciam edita, qvæ inci-

incipit: καθὼς ἡμᾶς ὁ παλαιὸς διδάσκει λόγος, manu exarata apud me exſtat. Reſpondet huic libello introductio Heronis in Geodæſiam (à Geodæſia quam Barocius edidit utique diverſa) quam in Bibliotheca Auguſtiſſimi Imperatoris bis MStam, ſemel quidem aliquantum abbreviatam & interpolatam occurrere teſtatur Lambecius.

Fuere & alii Herones veteribus memorati, quos perſequutus erat ſingulari diatriba de Heronibus Leo Allatius, ſed quæ lucem nunquam vidit. Mihi præter jam dictos hi obſervati ſunt:

Hero Alexandrinus Cynicus quem laudat Nazianzenus Orat. 23. licet Hieron. de ſcript. Eccleſiaſt. nomen Heronis falſo adſcriptum & Maximi Cynici laudes illa orationes contineri obſervavit.

Hero Athenienſis Orator, cujus τὰς ἐν Ἀθήναις δίκας κεκριμένων ὀνομάτων libros III. ἐπιτομὴν τῶν Ἡρακλείδου ἱστοριῶν & alia ſcripta Suidas memorat.

Hero Alexandrinus Monachus, de quo Palladius Lauſiaca p. 81. & 125. edit. Meurſii.

Hero Thebanus. Caſſin. II. 5. collat. Niceph. X. 29.

His addes denique Heronem quem viginti libros de re ruſtica ſcripſiſſe, totidem fere verbis & ex iisdem auctoribus ex quibus Geoponica collecta ſunt, teſtatur Gyraldus lib. de re navali T. 2. Opp. p. 650. Meminit hujus Heronis etiam Guil. Philander ad Vitruvium II. 4.

VII. Præter jam dicta Athenæi, Apollodori, Philonis, & Bitonis ſcripta, ſive ex illis excerpta, de machinis bellique atq; obſidionum appparatu, & Heronis de manubaliſta, tum Heronis Belopoeica, Spiritalia & Avtomata, quæ Græce & latine cum verſione latina Taleſii, Cotelerii, Coturii, Juliani Puchardi, Comandini &c. & figuris in æs inciſis ediderunt Pariſienſes: Eadē Thevenoti collectio p. 275 - 316. ſed Græce tantum exhibet Opuſculum in capita LXXVII. diſtinctum ſub titulo: JULII AFRICANI κεστοί, (a) ſed neutiquam eſt opus illud Afri-

(a) Κεστὸς Veneris acupicta zona, de qua Euſtath. ad Iliad ξ. 214. Idem ad Iliad. γ' pag. 323. κεστὸν interpretatur κεντητὸν καὶ ποικίλον. Itaque Julius Africanus libros ſuos quibus de variis argumentis ex variis ſcriptoribus plurima collegerat, inſcripſit κεστοὺς, quaſi στρωματεῖς atque *Varias & amœnas lectiones* dixeris. Utitur ipſe hoc vocabulo p. 297. b. τί δὲ θαῦμα εἰ καὶ τοῦτο παρὰ χαρίτων ἔλαβεν ἢ ἥρα καὶ

Africani integrum, qvod sub Cestorum titulo Alexandro Mammææ ab Africano dicatum constabat libris * IX. ut tradit Syncellus p. 359. licet Photius Cod. 34. libros XIV. vel Suidas in Ἀφρικανός plane libros XXIV. numerent. In hoc opere, cujus Eusebius qvoqve VI. 31. Hist. Eccles. & Nicephorus IV. 21. meminerunt, Africanus ἰατρικῶν καὶ φυσικῶν καὶ γεωργικῶν καὶ χυμευτικῶν admirandas δυνάμεις complexus fuerat, ut testatur Syncellus & apparet è fragmentis qvæ ex Africano in Geoponicis occurrunt, & qvæ in Mich. Pselli libro inedito θαυμασίων ἀκουσμάτων ἰατρικῶν καὶ φυσικῶν obvia, publici juris fecit Lambecius l. VII. commentar. p. 222-224 Suidas: εἰσὶ δ' οἱονεὶ φυσικὰ ἔχοντα ἐκ λόγων τε καὶ ἐπαοιδῶν καὶ γραπτῶν τινων χαρακτήρων ἰάσεις τε καὶ ἄλλοιων ἐνεργειῶν,

At enim hæc qvæ sub nomine κεστῶν Africani Parisiis prodiere, atqve de re militari potissimum rebusqve variis & inventis ad eam felicius gerendam repertis, atqve partem ex Medicorum, Chemicorum, Magorum, Physicorum & Geometrarum officina petitis differunt, instruunt qve duces & milites, & cap. XXV. seq. p. 298. seq. quædam adspergunt rem rusticam spectantia, qvalia etiam in Geoponicis leguntur: Hæc inquam non sunt ipsum Africani opus, sed excerpta ex Africani Cestis & aliis scriptoribus, sive antiqvioribus, ut Ænea Tactico è qvo integra capita descripta pridem notavit Casaubonus: sive etiam qvibusdam longe junioribus, ut tum alia (b) ad oram paginæ à me notata loca videntur innuere, tum Belisarii (c) mentio aperte docet.

Cor-

καὶ γὰρ παρὰ τῆς Ἀφροδίτης τὸν κεστὸν ἐδανείσατο. Dicti etiam sunt *cesti* lora qvibus pugiles solebant manus & brachia innectere quo fortius ferire possent, ut videre est in antiqua imagine apud Guil. Choulium libro de balneis & exercitationibus veterum p. 18. Confer qvæ viri & docti ad Virgil. V. Æneid. v. 69. & Rigaltium ad Onosandrum p. 24 seq.

* Male XIX excusum in Tillemontii Mem. Eccles. T. 3. parte 2. nota 1. ad Vitam Africani edit. Bruxell.

(b) Καὶ Ῥωμαίων δὲ αὐτοκράτορες παλαιοί pag. 291. capite δ' ἐχρήσατο τῇ πείρᾳ ταύτῃ καὶ Σύρμος ὁ Σκύθης. καὶ Βαρδησάνης ὁ Πάρθος, τάχα δέ που καὶ πλείονες. εἶδον καὶ αὐτὸς Ἐναγκάρου τοῦ Βασιλέως (καὶ) Μάννου τοῦ παιδὸς αὐτοῦ πολλάκις πειράσαντος, ἐμοῦ ὑφηγησαμένου &c. p. 300. capite κθ'

(c) Τοῦτο δὲ ἐποίει καὶ Βελισάριος ἐπεὶ γὰρ ἀντισχεῖν διὰ τὸ πλῆθος &c. p 309. b. capite ξς' ποιοῦσι μὲν καὶ οἱ σήμερον Ῥωμαῖοί τε καὶ Ἄραβες. p. 310. capite ξη'. Videtur Christianus scripsisse quod legitur p. 311. b. capite ο' de transfugarum non repudiando Matrimonio, εἰ καὶ τιμῶσιν τὰ παρ' ἡμῖν θρησκευόμενα si à *religione nostra non sint alieni*. Clausula libri innuitur pag. 300. λεγέτω δὲ καὶ τόδε τὸ σύγγραμμα εἴς τι ἀρχαῖον καὶ φιλομαθὲς διήγημα. Capite κθ', sive 29.

Corruptissima autem in MStis Codicibus repertus sunt hæc excerpta, prioribus maxime captibus, quamobrē nulla etiam latina versio addi potuit, licet eruditissimus Jo. Boivinus in suis castigationibus ad calcem voluminis adjectis, innumera loca feliciter restituerit atq; illustraverit. Quoniam vero inter vulgaria qvædam atqve inepta in hoc opusculo leguntur alia etiam digna notatu & vix ac ne vix qvidem alibi obvia, optandū est, ut in meliores & emendatiores codices incidant viri docti, qvibus ad interpretationem hujus opusculi excitentur. Exstant sane in codicibus etiam Bodlejanis, è qvibus descriptum memini me videre Lipsiæ apud Clariss. amicum nostrum Godfridum Olearium sed ni fallor deerant prima capita XXIX. Non dubito alia exemplaria in Italiæ posse inveniri Bibliothecis, in qvib⁹ pridem ea evolvit Politianus c. 15. Misc. Habet & Leidensis Bibl. inter libros II. Vossij; qvemadmodum bina occurrunt præterea Vindobonæ in thesauro librario Potentissimi Imperatoris. Superest ut referantur à me nomina scriptorum sane paucorum quos in isthoc opusculo memorari reperi:

Euclidis στοιχεῖα pag. 295. b. Οἱ τῆς ἐγκυκλίου μετρίως ἐπήβολοι παιδείας τῆς Εὐκλείδου στοιχείων ἐπιπεδὸν ὡς εἰκὸς ἐφήψαντο.

Homerus p. 292. b.

Ἰαμβεῖον ἀρχαῖον, ὡς λυσιτελέστερος πᾶσι τοῦ προπετοῦς ὁ ἀσφαλὴς ἡγεμών. pag. 278. Versus ipse exstat apud Svetonium Augusto c. 25. Ἀσφαλὴς γάρ ἐστ' ἀμείνων ἢ θρασὺς στρατηλάτης.

Neptuniani Physica p. 301. b. Φιλοπονῶν περὶ τὴν τοῦ παρόντος συγγράμματος ἔκθεσιν, ἀνέγνων ἐν τοῖς Νεπτουνιανοῦ Φυσικοῖς &c.

Οἱ Κωντίλιοι. p. 301. b. Quintilii fratres qui sub Commodo Imp. clari scripserunt de re Rustica.

Eundem fuisse Sextum (*) Julium Africanum, qui Chronographiæ libros V. ab Orbe condito ad A. C. 221. scripsit, & Julium Africanum Cestorum scriptorem, credemus potius Eusebio, Photio Syncello & Suidæ hoc affirmantibus, qvibus Petavius, Vossius, Labbeus, Lambecius, Wetstenius, Tillemontius assentiuntur; qvam Jos. Scaligeri & H. Valesii virorum licet maximorū conjecturis contra nitemur. Cæ-

 terum

* Sextum vocat Svidas in Ἀφρικ. & Σωσάννα. Neque assentiendum viris doctis H. Valesio ad Euseb. p. 127. & Labbeo 1. de Script. Eccles. p. 659. qui *Cestum* dictum volunt à Cestorum opere.

terum qvod Chronographiæ & κεστῶν libros pro uno eodemque opere habuit Petavius XII. 42. de doctrina temp. hoc merito retractavit ipse VII. auctarii diss.

Alia de Africano ejusque scriptis apud accuratissimum Tillemontium T. 3. Mem. Eccles. & præstantissimum Caveum in parte utraq; Hist. literariæ Lector evolvet, qvibus ambobus in mentem venit suspicari, qvòd Cestos forte scripserit Africanus nondum Christi sacris initiatus: licet in altera parte Caveus malit subscribere eorum sententiæ, qvi cestos ad alium referunt Africanum. Sed de tota re melius judicare liceret, si opus ipsum exstaret, qvod paucis forte fragmentis exceptis, ut jam notavi, intercidit. Nam & Bovinius prima vix 44. capita Africano audet tribuere, cum 45. usqve ad 59. fere ad verbum sint descripta ex Æneæ Tacticis, & sexagesimũ cum reliqvis propter vocabula barbara & styli diversitatem, alium & recentiorẽ auctorẽ referant: è quibus illa περὶ φυλάκων p. 315. Heronis forte junioris esse idem eruditissimus Boivinius conjicit. Cæterum Christianos etiam περιέργα sectatos, ac superstitionibus satis crassis qvandoqve deditos fuisse, ne ab hæreticis priscis Gnosticis, Priscillianistis &c. vel ex nostra ætate ducam argumentũ, vetera convincunt exempla, & Geoponicon scriptor (haud dubie Christianus) & Tryphonis Martyris exorcismus insectorum hortis vineisq; noxiorum apud Lambecium VII. p. 247. & plura ejusmodi non adeo inobvia futura si qvis diligentius inquisierit: inq; his freqventata quædam superstitiosa ita publicè, ut Conciliorũ decretis prohibenda fuerint, de qvibus Brunus Oratorii JESU Presbyter parte tertia libri Gallice A. 1702. 12. editi qvem inscripsit: *Histoire Critique des pratiques superstitieuses qui ont seduit les peuples & embarassé les Savans.* Ex eodem Geoponicon scriptore recte colligas Africanum Christianũ fuisse cum Cestos scriberet, in qvibus comendavit efficax adversus vini corruptionem remedium, si dolio inscribantur θεῖα hæc verba (Psalm. XXXIV. 8.) *Gustate & videte, quoniam suavis Dominus*, vel si pomum his verbis inscriptum projiciatur in vinum. XIV. 5. Ἀφρικανοῦ· Ἀμήχανον τραπῆναι τὸν οἶνον ἐὰν ἐπιγράψῃς ἐν τῷ ἀγγείῳ ἢ ἐν τοῖς πίθοις ταῦτα τὰ θεῖα ῥήματα. Γεύσασθε καὶ ἴδετε, ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος. Καλῶς δὲ ποιήσεις καὶ εἰς μῆλον οὕτω γράφων, ἐμβάλλων τὸ μῆλον εἰς τὸν οἶνον. Plura hujuscemodi farinæ ex Geoponicis infra libro VI. refero, ubi de Hippiatricis quoq; dicturus sum, qvorũ collectio & ipsa ex Africani Cestis quædam habet annotata, uti alius liber MS. Constantini Porphyro-Genetæ jussu ut videtur

detur collectus, de qvo Boivinius in castigationibus ad Africanum pag. 360.

VIII. Claudit collectionem Thevenotianam tractatus Casaubono pridem ad Polybium & Æneam lectus, atqve à Parisiensibus itidem Græce tantum editus de obsidione toleranda & repellenda, nescio cujus scriptoris, sed ut videtur Christiani, sub titulo: *ὅπως χρὴ τ τ πολιορκουμένης πόλεως στρατηγὸν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἀντιτάσσεσθαι, καὶ ποίοις ἐπιτηδεύμασι πάντων ἀποκρούεσθαι.* p. 316. 330. & p. 361-364.

E Polybio, Arriano Polyano & Flavio Josepho pleraqve ad verbum descripsisse, jam ab editoribus annotatum est. Archimedis *εὐμήχανον σοφίαν* laudat p. 319. 326. seq. Non valde antiqvum esse patet qvod p. 323. Josephum accenset *τοῖς παλαιοῖς*. Et Heroni tertio tribui in codice Vindobonensi jam supra dixi. p. 594.

IX. Alios scriptores rei militaris infra c. XXX. breviter persecutus, hoc loco Mechanicos recensere institueram, nisi eum laborem jam præcepisset erudita accurataqve Francisci Junii filii industria, cujus Catalogus locupletissimus Architectorum, Mechanicorum, Pictorum aliorumq; artificum secundum seriem literarum digestus subjicitur editioni posthumæ librorum ejus III. de pictura Veterum Roterod. 1694. fol. His pauca qvædam nomina è veterum scriptis, plura ex antiqvis marmoribus observavi posse accedere. In præsenti vero unum tantummodo locum supplementi loco adscribam ex Africani cestis, de Bardesane * qvodam Partho, qvi tam probe calluit pictoriam & simul artem jaculandi, ut ictibus telorum potuerit imaginem ejus qvem vellet describere, qvod Africanus festive vocat *ζωγραφῆσαι βέλεσιν* sive *τοξεύειν γραφὰ*, vel deniq; *γράφειν τοξεύμασι*. Verba ejus hæc sunt p. 301. *Ἦν δ' ἄρα σοφὸς τοξότης Βαρδησάνης εἴπερ τις ἕτερος, οἶδα δ' ἄνθρωπον τοξεύσαντα οἷα ζωγράφον, ὁ δ' τρόπος τοιόσδε. Ἄνδρα κατάντικρυ στοιχεῖν ἔστησεν εἰς αἰ...*

* Alius & antiquior fuit Bardesanes Babylonius quem sub Alexandro Severo vixisse (adeoqve Africani fuisse æqualem) male affirmat Vossius pag. 483 de Hist. Græc. Nam licet Porphyrius IV. *περὶ ἀποχῆς* illum scripsisse ait ætate *πατέρων*, illud tamen latius accipiendum est, & Antonini tempora respicit, ut testatur Porphyrius ipse fragmento de styge, ubi refert narrationem illam de aqua probationis Tantalia Brachmanum, tradidisse *τοὺς ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ἐξ Ἐμισηνῶν εἰς τὴν Συρίαν ἀφικομένου Βαρδησάνῃ τῷ ἐκ Μεσοποταμίας εἰς λόγους ἀφικομένους.* Ex hoc loco colligitur qvoqve eundem esse Bardesanem qui de Indorum Philosophis scripsit teste Porphyrio & Hieron. 2. contra Jovinian. & qui dialogum de fato ad Antoninum Imp. edidit, de quo infra lib. IV.

ανίαν καλὸν καὶ εὔρωστον, ὃν καὶ γραφεὺς ἂν ἐξέκαμε μιμούμενος, προὔβάλετο δὲ τὴν ἀσπίδα ὁ νεανίσκος, ὅτι τοῦτο προσέταξεν ὁ Βαρδησάνης, ἐνδεικνύμενος τὴν τέχνην ἡμῖν θεαταῖς. Ὁ δὲ οἷα ζωγράφος ἀγαθὸς τὸν κατέχοντα μετέθηκεν ἐπὶ τὴν ἀσπίδα, πρώτην μὲν δὴ τὴν κεφαλὴν ἔγραφεν ὀρθοῖς βέλεσι κύκλον κεφαλῆς μιμούμενος. Εἶτα τῶν ὀφθαλμῶν τὰς βολὰς, χειλέων ἁρμονίας, ῥυθμὸν γενείων, καὶ ὁ λοιπὸς ἄνθρωπος ἠκολούθη τῇ τάξει τοῦ σώματος. Ὁ δὲ ἐσεμνύνετο τοξικὴν γραφικὴν συλλαβὼν, καὶ γράφων τοξεύμασι καὶ τοξεύων γραφάς. Ἐθαυμάζομεν δὲ ὁρῶντες ὡς πολεμικὸν ἐπιτήδευμα τὸ τόξευμα ἦν, ἀλλ᾽ ἦν τι καὶ τερπνὸν, καὶ κίνδυνος ἡδονῇ. Ὁ δὲ καταθέμενος τὴν ἀσπίδα εἶδεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ εἰκόνος ὅπλου γεγραμμένον, καὶ ἔχαιρεν γενόμενος στρατιωτικὸν ζωγράφημα.

X. Concludam hoc caput indice ſcriptorum de re ſtatuaria ac pictoria, petitum ex eodem Franciſco Junio lib. 1. de pictura Veterum cap. 3.

Adæus Mytilenæus περὶ ἀγαλματοποιῶν *de ſtatuariis.* Athen. Deipnoſoph. XIII. p. 606.

Alcetas libro II. περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων *de iis quæ Delphis conſecrata* id. XIII. p. 591.

Alexis Poeta fecit drama inſcriptum γραφή, *pictura.* Videtur autem fabulæ iſtius argumentum ab argumento ſcriptorum, qui hic recenſentur, non plane abhorruiſſe; ſiqvidem conjecturam facere licet ex eo loco qvem adduxit Athenæus XIII. q. 605. ſq. Id ipſum qvoqve ſentire licet de Pherecratis γραφεῦσι *Pictoribus*, apud eundem Athenæum IX. pag. 395. qvemadmodum etiam de Diphili ζωγράφῳ *pictore* apud eundem VI. p. 230. VII. p. 291. De Alexandrinis deniqve ζωγράφοις apud Pollucem Onomaſt. lib. X. c. 14. Plurima adhæc è Pomponii (Comici latini) *Pictoribus* loca paſſim adducit Nonius Marcellus.

Anaximenes ſcripſit de picturis antiquis, teſte Fulgentio Planciade l. III. Mytholog. in Actæone.

Antigonus Statuarius condidit volumina de ſua arte. Plin. XXXIV. 8. Idem XXX. 10. alterius ut videtur Antigoni meminit qui de pictura ſcripſit. Antigoni opus περὶ πινάκων *de Tabulis* memoratur Laertio in Chryſippo VII. 188.

Apelles de arte ſua ad Perſeum diſcipulum ſcripſit, ut eſt apud Plinium lib. XXXV. ſub finem capitis 10.

Ariſtodemus Carius operam ſingulorum qvi pingendi artem altius evexerunt,

xerunt, litteris prodidit, ac simul recensuit quod reges Urbesqve bene erga eā fuerint affecti. Testis Flav. Philostratus in prooemio iconum, qvi Aristodemum artis pictoriæ causa per quadriennium domi suæ aluisse se testatur, ipse clarus circa A. CHRISTI CCXX. ut infra libro IV. dicetur.

Artemon περὶ ζωγράφων *de pictoribus.* Harpocratio in Πολύγνωτος.

Callistratus in Imaginibus, qvæ typis descripta exstant inter scripta Philostrati, de quibus infra suo loco.

Callixenus scripsit ζωγράφων τε καὶ ἀνδριαντοποιῶν ἀναγραφὴν *pictorum & statuariorum descriptionem.* Atqve ex hoc Callixeni scripto refert Photius Cod. 161. coacervatum fuisse librum XI. excerptorum variorum Sopatri.

Christodorus Coptita scripsit ἔκφρασιν τῶν ἐν τῷ Ζευξίππῳ ἀγαλμάτων descriptionem statuarum in Gymnasio Zeuxippo. Vide Suidam in Ζεύξιππος & χριστόδωρος. Hæc descriptio superest hodie, ac legitur libro V. Anthologiæ Epigrammatum Græcorum.

Democritus Philosophus scripsit περὶ ζωγραφίης. Laertius IX. 48. in Democrito.

Democritus Ephesius scripsit de templo Dianæ Ephesiæ. Laertius IX. 49. Librum primum illius operis laudat Athenæus XII. p. 525.

Duris Δοῦρις περὶ ζωγραφίας *de pictura.* Laert. in Thalete I. 38.

Euphorion Εὐφορίων ἐν ποτηριογλύπτῃ *in poculorum sculptore*, citatur à Scholiaste Theocriti ad vers. 1. Eidyllii secundi.

Euphranor Isthmius pictor volumina composuit de symmetria & coloribus. Plin. XXXV. 11.

Hegesander, Ἡγήσανδρος ὁ Δελφὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὑπομνήματι ἀνδριάντων καὶ ἀγαλμάτων, *Hegesander Delphus in commentario quem perscripsit de statuis & imaginibus.* Athen. V. 210.

Hippias Eleus Sophista disputavit de Pictura & statuaria, teste Philostrato lib. 1. de vitis Sophistarum.

Hypsicrates περὶ πινάκων *de Tabulis*, memoratur Laertio in Chrysippo VII. 188. Vide & infra in Xenocrate.

Jamblichus περὶ ἀγαλμάτων, *de imaginibus* (earumqve cultu) qvod opus ejus confutare aggressus est Jo. Philoponus. De utroqve vide Photium.

Juba (filius) Rex Mauritaniæ, studiorum claritate memorabilior etiam qvam regno, ut est apud Plinium V. 1. Hist. scripsit περὶ ζω-

γράφων de pictoribus, atqve operis ejus librum VIII. citat Harpocration in Παρράσιος. Scripsit etiam περὶ γραφικῆς *de pictoria*, eodem Harpocratione teste in πολύγνωτος. Photius quoqve in Sopatri variis excerptis citat Jubæ librum secundum περὶ γραφικῆς, de *pictoria*.

Malchus Byzantinus Sophista scripsit τὸν ἐμπρησμὸν τῆς δημοσίας βιβλιοθήκης καὶ τῶν ἀγαλμάτων τοῦ Αὐγουστείου, *Conflagrationem publicæ Bibliothecæ & statuarum Augustalis*. Suid.

Margeus. Ausonius Mosella:

> *Forsan & insignes hominumque operumque labores*
> *Hic habuit decimo celebrata volumine* Margei
> *Hebdomas* - - -

ad qvæ verba vide Eliam Vinetum.

Melanthius Pictor περὶ ζωγραφικῆς *de pictoria* Laert. IV. 18. in Polemone.

Menæchmus statuarius scripsit de sua arte. Plin. XXXXIV. 8.

Menæchmus Sicyonius περὶ τεχνιτῶν *de artificibus*. Athen. II. pag. 65. XIV. pag. 635.

Menetor περὶ ἀναθημάτων *de donis sacris*. Athen. XIII. p. 594.

Menodotus Μηνόδοτος ὁ Σάμιος περὶ τῶν κατὰ τὸ ἱερὸν τῆς Σαμίας Ἥρας, *de iis quæ visuntur in Junonis Samiæ templo*. Athen. XIV. p. 655. Qvanqvam Menodotum hunc nonnulla etiam de Pictoribus scripsisse ex Laertii II. 108. discimus, ubi de variis Theodoris agit.

Pamphilus scripsit περὶ γραφικῆς καὶ ζωγράφων ἐνδόξων, *de pictoria & pictoribus illustribus*. Suid.

Pasiteles qvinqve volumina scripsit nobilium in toto orbe operum. Plin. XXXVI. 5.

Philostrati utriusque imagines exstant, de qvibus infra lib. IV.

Polemon περὶ πινάκων, *de Tabulis*. Laert in Chrisippo VII. 188. περὶ τῶν ἐν Σικυῶνι πινάκων *de Tabulis Sicyoniis* Athen. XIII. p. 567. περὶ ζωγράφων πρὸς Ἀντίγονον, de pictoribus ad Antigonum. Athen. XI. p. 474. Harpocration in Λαμπάς. Πολέμων ὁ περιηγητὴς τέτταρα βιβλία συνέγραψε περὶ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει. *Polemon qui orbem descripsit quatuor libros composuit de donariis in Athenarum arce*, ut testatur Strabo IX. Geograph. p. 396. Videturque idem esse ac ille qvem sæpe no-

nominat Clemens Alex. in protreptico, & Laertius l. 2. in Theodoro Atheo. Polemon περὶ τῶν ἐν Καρχηδόνι πινάκων. Athen. XII. pag. 529.

Porphyrius περὶ ἀγαλμάτων, *de Imaginibus*. Affert ex eo qvædam Stobæus cap. XXV. Eclogarum Physicarum. Cæterum is non tam de Arte, qvam de cultu simulacrorum scripsisse putandus est, ut Jamblichus qvoqve, de qvo supra.

Protogenes pictor reliqvit περὶ γραφικῆς καὶ σχημάτων βιβλία β'. de pictoria & figuris libros duos. Suid.

Sopatri liber XII. variorum Excerptorum continebat plurima Pictorum ac Statuariorum historiam spectantia. Vide qvæ paulo ante de Callixeno, & Juba Rege dicta sunt.

Theophanes περὶ γραφικῆς *de pictoria*. Laert. II. 104. in Theodoro Atheo.

Xenocrates statuarius de sua arte composuit volumina. Plin. XXXIV. 8. & rursus XXXV. 10. Testatur idem qvod Antigonus & Xenocrates de pictura scripsere. Qvanqvam ibi forte Hypsicrates legendum ex Laertio, qui lib. VII. 188. in Chrysippo tres περὶ πινάκων *de Tabulis* scriptores conjungens, Polemonem, Hypsicratem & Antigonum nominat.

CAPUT. XXV.

De Monumento Adulitano PTOLEMÆI Evergetæ, & de COSMA Indicoplevste.

Monumentum Aduliticum sive Adulitanum. 1. *Cosmographia Christiana lecta pridem à Photio sine nomine auctoris, quod doctissimo editori haud observatum.* 2. *Ejus auctor num Cosmas.* 3. *Index scriptorum in illa laudatorum.* 4. *Scripta Cosmæ deperdita.* 5.

I.

EXimium monumentum PTOLEMÆI Evergetæ I. in *Adule* Æthiopum civitate maritima ſuo adhuc tempore ſuperſtes obſervavit atq; Coſmographiæ ſuæ Chriſtianæ inſeruit ſcriptor qvidam Græcus ſub Juſtino Imp. clarus, qvi mercaturæ cauſa illa ſe loca adiiſſe teſtatur. Reperit vero δίφρον ſive ſellam è candido marmore ad urbis ingreſſum à Rege conſecratam Marti, & in poſteriori parte imagines Herculis atq; Mercurii habentem inſculptas, tum undiqve inſcriptam literis græcis, & ingentes expeditiones à Ptolemæo feliciter ſuſceptas ampliſſimasq; victorias ſatis glorioſe celebrantem. Hoc monumentum primus edidit cum latina ſua verſione Leo Allatius Romæ 1631. 4. ſed edidit vitioſe admodum, ut notat Iſ. Voſſius ad Melam p. 263. Integrius è codice Topographiæ mundi Chriſtianæ Florentino deſcripſit vir illuſtris doctrinæ Emericus Bigotius, à qvo acceptum Thevenotus una cum Gallica verſione inſeruit Tomo primo operis præclariſſ. qvod in tria diſtinctum volumina prodiit Pariſiis 1666. fol. ſub titulo: *Relation de divers voyages curieux qui n'ont point eſté publiées.* Ex hac editione deſcriptum Græce exhibet Daniel Caſpar à Lohenſtein Poetarum Germanorum ſublimiſſimus in notis ad Cleopatram ſuam p. 180. ſed vitio typographi perqvam inemendate. Qvoniam vero breve admodum eſt, & ſingulare, qvidni & hoc loco à me exhibeatur cum latina verſione * Monachi Benedictini, ingenio, ſollerti peregrinatione, & præclaris in literas meritis celebratiſſimi, Bernhardi de Montfaucon, qvi ſuperiore anno Pariſiis Topographiam Chriſtianam integram è Codicibus Florentino & Vaticano edidit.

II. Monumentum Aduliticum.
PTOLEMÆI EVERGETÆ I.

Βασιλεὺς μέγας Πτολεμαῖος, υἱὸς Βασιλέως Πτολεμαίου, καὶ Βασιλίσσης Ἀρσι-	Rex magnus Ptolemæus, filius Regis Ptolemæi & Reginæ Arſinoes

* Coſmas Indicopleuſtes lib. 2. p. 140. ἐν τῇ Ἀδούλῃ τῇ καλουμένῃ τῶν Αἰθιόπων πόλει παραλίῳ. Confer de hoc opido Clariſſ. Cellarii Africam antiquam p. 96.

** T. 2. Collectionis novæ Patrum, Pariſ. 1706. fol.

Ἀρσινόης, Θεῶν ἀδελφῶν τῶν Βασιλέων Πτολεμαίου, καὶ Βασιλίσσης Βερενίκης, Θεῶν Σωτήρων ἀπόγονος. Τὰ μὲν ἀπὸ πατρὸς, Ἡρακλέος, τοῦ Διός. τὰ δὲ ἀπὸ μητρὸς, Διονύσου τοῦ Διός. Παραλαβὼν παρὰ τοῦ Πατρὸς τὴν Βασιλείαν Αἰγύπτου καὶ Λιβύης· καὶ Συρίας· καὶ Φοινίκης· καὶ Κύπρου· καὶ Λυκίας, καὶ Καρίας καὶ τῶν Κυκλάδων νήσων· ἐξεστράτευσεν εἰς τὴν Ἀσίαν, μετὰ δυνάμεων πεζικῶν, καὶ ἱππικῶν καὶ ναυτικοῦ στόλου· καὶ ἐλεφάντων Τρωγλοδυτικῶν, καὶ Αἰθιοπικῶν, οὓς ὅ τε πατὴρ καὶ αὐτὸς πρῶτος ἐκ τῶν χωρῶν τούτων ἐθήρευσαν, καὶ καταγαγόντες εἰς Αἴγυπτον κατεσκεύασαν πρὸς τὴν (a) πολεμικὴν χρείαν. Κυριεύσας δὲ τῆς τε ἐντὸς Εὐφράτου χώρας πάσης τε Κιλικίας· καὶ Παμφυλίας, καὶ Ἰωνίας, καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ Θράκης καὶ τῶν δυνάμεων τῶν ἐν ταῖς χώραις ταύταις πασῶν· καὶ Ἐλεφάντων Ἰνδικῶν. Καὶ τοὺς Μονάρχους τοὺς ἐν τοῖς τόποις πάντας ὑπηκόους καταστήσας, διέβη τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, καὶ τὴν Μεσοποταμίαν, καὶ Βαβυλωνίαν· καὶ Σουσιάνην· καὶ Περσίδα καὶ Μηδείαν· καὶ τὴν λοιπὴν πᾶσαν, ἕως Βακτριανῆς, ὑπ' αὐτὸν (b) ποιησάμενος· καὶ ἀναζητήσας, ὅσα ὑπὸ τῶν Περσῶν ἱερὰ ἐξ Αἰγύπτου ἐξήχθη, καὶ ἀνακομίσας, μετὰ τῆς

ἄλλης

noës, Deorum fratrum, Regis Ptolemæi & Reginæ Berenices, Deorum ſoſpitatorum nepos, ex patre qvidem Hercule Jovis filio, oriundus: accepto à patre regno Ægypti, Libyæ, Syriæ, Phœnices, Cypri, Lyciæ, Cariæ & Cycladum Inſularum, bellum geſſit in Aſia, cum magna peditum eqvitumqve multitudine, & cum nautica claſſe atqve Elephantis Troglodyticis & Æthiopicis, qvos Pater ejus & ipſe primi in his locis venatu ceperunt & abductos in Ægyptum bellico uſui aſſvefecerunt. Cum autem regiones citra Euphratem omnes ditioni ſuæ ſubdidiſſet, nec non Ciliciam, Pamphiliam, Joniam, Helleſpontum, Thraciam, viresq; omnes iſtis in regionibus ſitas atq; elephantos Indicos, omnesqve locorum iſtorum Monarchas vectigales ſibi feciſſet, Euphratem fluvium trajecit, ac cum Meſopotamiam, Babyloniam, Suſianam Perſidem, Mediam, ac reliqvas omnes usq; ad Bactrianam regiones ſubegiſſet, & perqviſitis ſacris rebus, qvas olim Perſæ ex Ægypto exportaverant eas cum reliqva ga-

za

(a) Sic recte Montfauconus è Vaticano. Bigotius è Florentino minus bene Πτολεμαικήν.

(b) Vatican. ὑφ' ἑαυτῷ. Infra in hoc ipſo monumento: ἀπὸ δὲ δύσεως μέχρι τῶν τῆς Αἰθιοπίας καὶ Σάσου τόπων ὑπ' ἐμαυτὸν ἐποίησα.

(c) Rigot. *& faiſant des canaux ou il étoit neceſſaire pour rendre à ſes troupes le paſſage plus aiſé.*

ἄλλης γαίζης, τὴν ἀπὸ τῶν τόπων εἰς Αἴγυπτον, δυνάμεις ἀπέστειλε, διὰ (c) τῶν ὀρυχθέντων ποταμῶν.

Μεθ' ἃ ἀνδρειώσας, τὰ μὲν ἔγγιστα τοῦ βασιλείου μου ἔθνη εἰρηνεύεσθαι κελεύσας, ἐπολέμησα καὶ ὑπέταξα μάχαις τὰ ὑπογεγραμμένα ἔθνη. Γάζη ἔθνη (d) ἐπολέμησα· ἔπειτα Ἀγάμη (e) καὶ Σιγύην, καὶ νικήσας τὴν ἡμίσειαν τῶν παρ' αὐτοῖς πάντων, καὶ αὐτῶν ἐμερισάμην. * Ἄυα, (f) καὶ Τιαμῶ, (g) τοὺς λεγομένους Τζιαμῶ, καὶ τοὺς Γαμβυλά, καὶ τὰ ἐγγὺς αὐτῶν (h) καὶ Ξιγγαβηνέ· καὶ Ἀγγαβέ. καὶ Τιαμά (i) καὶ Ἀθαγαοὺς καὶ Καλαά καὶ Σεμηνὲ (l) ἔθνος πέραν τοῦ Νείλου ἐν δυσβάτοις καὶ χιονώδεσιν ὄρεσιν οἰκοῦντας, ἐν οἷς διὰ παντὸς νιφετοὶ, καὶ κρύη, καὶ χιόνες βαθύταται (m) ὡς μέχρι γονάτων καταδύειν ἄνδρα. τὸν ποταμὸν διαβὰς, ὑπέταξα. Ἔπειτα Λαζινὲ καὶ Ζαά καὶ Γαβαλά (n) οἰκοῦντας παρ' ὄρεσι θερμῶν ὑδάτων βλύζουσι, καὶ καταρρύτοις, Ἀταλμῶ καὶ Βεγά, καὶ τὰ σὺν αὐτοῖς ἔθνη πάντα. Ταγγαΐτας (o) τοὺς

za variis ex locis coacta retulisset in Ægyptum, per canales fluviorum manufactos copias misit.

Postea strenue agens, jussu pacatis gentibus regno meo finitimis, gentes mox enumerandas devici, ac bello mihi subjeci Gazam gentem debellavi, de hinc Agamen & Sigven, qvibus devictis, eorum qvæ possidebant omnium dimidium accepimus. Ava, Tiamo, qvi vocantur etiam Tziamo, Gambela & gentes ipsis vicinas Zingabene, Angabe, Tiama, Athagaos, Calaa, & Semena gentem trans Nilum in aviis & nivosis montib⁹ sedes habentem, ubi semper brumæ, glacies, & naves profundissimæ, ita ut ad genua usqve vestigium imprimatur, trajecto flumine, subjeci. Deinde vero Lazine, Zaa & Gabala, qvi habitant in montibus calidas aqvas emittentibus ac præruptis, Atelmo & Bega, & cum iis gentes istius tractus omnes

(d) Hodie Habessini regnum suum Gheeza vocant, notante Montfaucono.
(e) Hodie Agamia, præfectura regni Tigræ.
* Minus bene Montfauconus edidit ἐμερίσαμεν.
(f) Hodie Asa, in eodem regno.
(g) Vatican. Τίαμα. Hodie Tzama, prope Agamiam in Tigræ regno.
(h) Λέγει ἔθνη τὰ πέραν Νείλου. Cosmas.
(i) Vatican. Τιάμαα. Respicitur fortassis (notante Montfaucono) præfectura altera Tzama in regno Bagamedra.
(k) Forte alterutra carum quæ hodie Agao Thevenotus edidit Ἀθαγαωύς, minus bene.
(l) Hodie Samen vel Semen regio in Habessinia.
(m) MS. Vatican βαθεῖαι.
(n) Cosmas testatur eadem nomina gentibus illis adhuc sua ætate hæsisse. Cæterum Bigotius male ὑαβαλά pro Γαβαλά.

(o)

τοὺς μέχρι τῶν τῆς Αἰγύπτου ὁρίων οἰκοῦντας, ὑποτάξας, πεζεύεσθαι ἐποίησα τὴν ὁδὸν, ἀπὸ τῶν τῆς ἐμῆς Βασιλείας τόπων μέχρις Αἰγύπτου· ἔπειτα Ἄννινε καὶ Μετίνε (p) ἐν ἀποκρήμνοις οἰκοῦντα ὄρεσι. Σεσεα (q) ἔθνος, ἐπολέμησα, οὓς καὶ μέγιστον καὶ δυσβατώτατον ὄρος ἀνελθόντας, περιφρουρήσας κατήγαγον. Καὶ ἐξελεξάμην ἐμαυτῷ τοὺς νέους αὐτῶν, καὶ γυναῖκας, καὶ παῖδας, καὶ παρθένους, καὶ πᾶσαν τὴν ὑπάρχουσαν αὐτοῖς κτῆσιν. Ῥαυσῶν (r) ἔθνη μεσόγεια Λιβανωτοφόρων Βαρβάρων. οἰκοῦντα ἐντὸς πεδίων μεγίστων ἀνύδρων· καὶ Σαλατε ἔθνος ὑπέταξα. οἷς καὶ τοὺς αἰγιαλοὺς τῆς θαλάσσης φυλάσσειν ἐκέλευσα· Ταῦτα δὲ πάντα τὰ ἔθνη, ὄρεσιν ἰσχυροῖς πεφρουρημένα, αὐτὸς ἐγὼ ἐν ταῖς μάχαις παρὼν, νικήσας καὶ ὑποτάξας, ἐχαρισάμην αὐτοῖς πάσας τὰς χώρας ἐπὶ φόροις, ἄλλα δὲ πλεῖστα ἔθνη ἑκόντα ὑπετάγη μοι ἐπὶ φόροις. Καὶ πέραν δὲ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης οἰκοῦντας Ἀραβίτας, καὶ Κιναιδοκολπίτας (s) στεί-

mnes: Tangaitas, qvi usqve ad terminos Ægypti pertingunt cum subegissem, pedestrem viam paravi à regni mei locis usqve ad Ægyptum. Deinde vero gentes Annine & Metine in præruptis montibus habitantes. Seseæ populo bellum intuli, qvos, cum in maximũ & asperimum montem adscendissent, posita circum custodia, illinc deduxi, mihiqve adlegi juvenes eorum, uxores item, pueros & virgines, una cum universis eorum facultatibus. Rausorum gentem mediterraneam Barbarorum thuriferæ regionis, maximas & inaqvosas planities incolentem, nationemqve Solate subjeci: qvos jussi maris oras præsidiis tutare. Has porro gentes omnes asperrimis montibꝰ septas, cum ipse præsens editis certaminibus subegissem, concessi agros suos vectigales retinere. Imo etiam plurimæ gentes sponte sese mihi vectigales obtulerunt. Sed etiam misso exercitu nautico & pedestri trans mare Rubrũ, Arabitas & Cinædocol-

(o) Montfauconius in MS. Florentino testatur legi Ταγγαΐτας in Vaticano Ταγγαϊτῶν. Sed Is. Vossius p. 293. ad Melam Παγχαΐτας, qvem si placet Vide.

(p) Bigot Ἄννινε καὶ Μέτινε, & mox οἰκοῦντας pro οἰκοῦντα scil. ἔθνη.

(q) Hanc & mox memoratas gentes Cosmas notat incoluisse Barbariam, regionem maritimam non procul Homeritarum patria ultra fretum Arabici sinus qvæ thurifera vocabatur, Vide p. 131. 139. 143. 267. Metropolis ejus Ῥάπτος quæ occurrit apud Claudium Ptolemæum, Montfaucono eadem videtur cum Ῥαυσῶ statim memoranda

(r) MS. Vatican Ῥαυσῶ.

(s) Gentes in Homerite sive Arabia felici notari observat Cosmas. Mentio Cinædocolpitarum in Arabia ad oram maris rubri etiam apud Claudium Ptolemæum.

στράτευμα ναυτικὸν καὶ πεζικὸν διαπεμψάμενος, καὶ ὑποτάξας αὐτῶν τοὺς Βασιλέας, φόρους τῆς γῆς τελεῖν ἐκέλευσα, καὶ ὁδεύεσθαι μετ' εἰρήνης, καὶ πλέεσθαι. Ἀπό τε Λευκῆς κώμης (t) ἕως τῆς Σαβέων χώρας (u) ἐπολέμησα. Πάντα δὲ ταῦτα ἔθνη πρῶτος καὶ μόνος Βασιλέων, τῶν περὶ ἐμοῦ, (x) ὑπέταξα. Δι' ἣν ἔχω τὸν μέγιστον Θεόν μου Ἄρην εὐχαριστίαν (y) ὅς με καὶ ἐγέννησε· Δι' οὗ πάντα τὰ ὁμοροῦντα τῇ ἐμῇ, ἀπὸ μὲν ἀνατολῆς, μέχρι τῆς Λιβανωτοφόρου, ἀπὸ δὲ δύσεως, μέχρι τῶν τῆς Αἰθιοπίας καὶ Σάσου τόπων, (z) ὑπ' ἐμαυτὸν ἐποίησα· ἃ μὲν αὐτὸς ἐγὼ ἐλθὼν καὶ νικήσας, ἃ δὲ διαπεμπόμενος. Καὶ ἐν εἰρήνῃ καταστήσας πάντα τὸν ὑπ' ἐμοὶ κόσμον, (a) κατῆλθον εἰς τὴν Ἀδούλην, τῷ Διὶ, καὶ τῷ Ἄρει, καὶ τῷ Ποσειδῶνι θυσιάσαι, ὑπὲρ τῶν πλοϊζομένων. (b) Ἀθροίσας δέ μου τὰ στρατεύματα, καὶ ὑφ' ἓν ποιήσας, ἐπὶ τούτῳ τῷ τόπῳ καθίσας, τόνδε τὸν δίφρον (c) παραθή-κην

colpitas subegi, eorumque Reges tributa pendere, pacata itinera & maria servare jussi. Gentes item à Vico albo usq; ad Sabæorum regionem debellavi. Cæterum hasce omnes nationes prim⁹ & solus post decessores meos Reges subjeci, quare maximo Deo meo *Marti* qui me genuit gratias habeo, cujus ope gentes ditioni meæ finitimas ab Oriente quidem usq; ad thuriferam regionem, ab Occidente vero usque ad Æthiopiam & ad Sasi loca mihi subditas feci; cum ipse profectus, tum missis legatis victoriam referens; Ac ubi totã ditionis meæ terram pacatã constitui, Adulem descendi, sacrificatum Jovi, Marti & Neptuno pro navigantibus: accitis & in unum collectis hoc loco universis exercitibus meis, hancque sellam Marti dicavi,

(t) In partibus Blemmyum vicum nomine Leucogen respici, notat idem Cosmas.

(u) Sabæorum regio, in Homerite sive Arabia felici. Cosma: Σαβέων χώρα πάλιν εἰς τὴν Ὁμηρίτην ἐστίν.

(x) Malim hæc verba reddere sic: *Primus & solus Regum qui adhuc fuerunt.*

(y) Mira phrasis: ἔχω εὐχαριστίαν θεόν, neque satis apparet quo spectet illud δι' ἣν.

(z) Sasi regio, extrema Æthiopium. Idem Cosmas: αὕτη ἡ Σάσου χώρα ὑστάτη ἐστὶν τῶν Αἰθιόπων, ἔνθα καὶ πολύχρυσιόν ἐστι τὸ λεγόμενον Ταγχάρας. Ἐπέκεινα δὲ ταύτης ὁ Ὠκεανὸς παράκειται, ὥσπερ καὶ τῶν Βαρβαρεωτῶν καὶ τὸν λίβανον ἐμπορευομένων.

(a) Regnum suum Ptolemæus propter amplitudinem vocat κόσμον, ut Romanum Imperium passim dicitur Orbis Romanus, sacris quoque Scriptoribus οἰκουμένη.

(b) Neptuno quidem pro navigantibus Jovi pro pedestribus & equestribus, Marti pro universa expeditione, sacra videntur esse facta.

(c) Nota morem dedicandi sellam Diis. Affine his est quod observat Chimentellus commentario de honore bisellii c. XIV. Imperatoribus inter Deos relatis positas ac con-

κλῶ τῷ Ἄρει ἐποίησα. Ἔτει τῆς ἐμῆς βασιλείας (d) εἰκοστῷ ἑβδόμῳ.

vi, annno regni mei vigesimo septimo.

III. Opus ipsum in qvo monumentum hoc exstat, inscribitur *χριστιανικὴ τοπογραφία παντὸς κόσμου* (a) *Descriptio mundi universi, è mente Christianorum*, & distributum est in *libros duodecim*, etsi non simul ab auctore vulgatos, qvia initio non tot libros mente conceperat. Duodecimus in Vaticano MS. desideratur, in Mediceo codice mutilus extrema parte est repertus atqve ita à Montfaucono cum reliqvis XI. integris editus. Argumentum operis succincte perseqvitur Photius, cujus locum doctissimo editori haud observatum adscribam. Ita vero ille Codice XXXVI.

Ἀνεγνώσθη βιβλίον, οὗ ἡ ἐπιγραφή. Χριστιανῶν βίβλος, ἑρμηνεία εἰς τὴν ὀκτάπυχον. (b) Παμφίλῳ (c) δέ τινι προσφωνεῖ τὸ βιβλίον. Ἦν δ' ἐν ταῖς Ἰουστίνου (d) τοῦ τῶν Ῥωμαίων βασιλέως ἡμέ-

Lectum opus est, cujus titulus *Christianorum liber*, tractatus octo voluminum, Pamphilo cuidam dicatus ab auctore qvi Justini Imp. Romani temporibus floruit.

Hhhh Ini-

consecratas sellas, velut præsentibus & auctoritatem atqve Judicum munus exercentibus. Etiam ante hanc sellam Ptolemæi, solitos sua ætate reos capitali supplicio affici notat Cosmas p. 144.

(d) Ex primis hujus monumenti verbis certum est intelligi Ptolemæum Evergetem primum, Philadelphi filium. Sed huic non 27. sed tantum 25. annos tribuit Claudius Ptolemæus in Canone: Eusebius 26. Syncellus 24. Itaque suspicantur viri docti Evergetem in hoc monumento computum annorum regiminis repetere à tempore quo à patre particeps Imperii adscitus fuit.

(a) Lib. 1. sub init. & p. 114. seq. lib. 2. p 125. 126 lib 7. p. 275.

(b) Nullo modo huic operi convenit titulus *expositionis in Octateuchum*, sive in primos octo sacræ Scripturæ libros. Itaque hæc verba innuunt potius Expositionem sive tractatum libris octo constantem, sive in octavo libro desinentem. Nam quamvis mox ab ipso Photio duodecim numerantur libri, tamen postremi quatuor interjecto demum tempore scripti & prioribus additi sunt, & à Photio referuntur separatim.

(c) Pamphilo Hierosolymitano. Vide lib. 1 p. 114. lib. 2. p. 124. & lib. 8. p. 305. Hunc Θεοφιλέστατον πατέρα vocat lib. 2. pag. 185. lib. 6. p. 266. ὦ τιμία κεφαλὴ ad eundem lib. 5. p. 260.

(d) Lib. 2. pag. 141. παρόντι οὖν μοι ἐν τοῖς τόποις πρὸ τούτων ἐνιαυτῶν εἴκοσι πέντε πλέον ἢ ἔλαττον, ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς βασιλείας Ἰουστίνου τοῦ Ῥωμαίων βασιλέως, ὁ τηνικαῦ-

τα

ῥομήκης, (h) καὶ κεκόλληται (i) τὰ πέρατα τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὰ πέρατα τῆς γῆς. Καὶ ὅτι πάντες οἱ ἀστέρες κινοῦνται ἀγγέλων (k) αὐτοῖς τῇ κινήσει διακονούντων, καὶ ἕτερά τινα τοιαῦτα. Ποιεῖται καὶ ὡς ἐν παρεκβάσει (l) μνήμην καὶ τῆς Γενέσεως καὶ τῆς Ἐξόδου, διατρίβει δὲ τῇ διηγήσει καὶ τῇ θεωρίᾳ ὡς ἐπίπαν τῆς σκηνῆς, (m) ἐπιτρέχει δὲ καὶ τοὺς Προφήτας, κἀκεῖθεν τοὺς Ἀποστόλους. Λέγει δὲ ὅτι τὸ μέγεθος ἔχει ὁ ἥλιος δύο κλιμάτων, (n) καὶ ὅτι οἱ Ἄγγελοι οὐκ εἰσὶν ἐν τῷ οὐρανῷ, (o) ἀλλὰ μόνον ὑπὲρ (p) τὸ στερέωμα καὶ μεθ' ἡμῶν. Καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνελθὼν ἀπὸ τῆς γῆς, εἰς τὸ μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ στερεώματος (q) εἰσῆλθε. Καὶ ὅτι τοῦτό ἐστι καὶ μόνον ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. (r) Λέγει δὲ καὶ ἄλλα τινὰ ἀλλόκοτα. (s) Προσφω-

adeo, ſed illud fornicis inſtar terræ incumbere, hanc longiorem eſſe qvam latiorem, & extrema cœli ultimis terræ jungi: Aſtra ſingula moveri miniſterio Angelorum, & id genus alia. Digreſſus in mentionem Geneſeos & Exodi, cumprimis inſiſtit enarrationi & contemplationi tabernaculi. Hinc Prophetas percurrit, ac deinde Apoſtolos. Solis magnitudinem duobus climatibus metitur terræ, & Angelos non in cœlo verſari, ſed tantum infra firmamentum & nobiſcum degere contendit. CHRISTUM vero aſcendentem è terris ingreſſum eſſe locum medium inter cœlum ac firmamentum, idqve ſolum eſſe regnum cœ-

lo-

(g) Quod nempe ſcriptum eſſet Eſ. XL. 22. ὁ στήσας ὡς καμάραν τὸν οὐρανόν. Confer Euſebium ad illum locum p. 511. & laudata ab auctore Topographiæ Severiani atque Chryſoſtomi verba.

(h) Inſtar menſæ in ſacro tabernaculo. Vide lib. 2. p. 138. Ἐπιμήκη ipſe vocat pag. 129.

(i) Lib. 2. p. 129. τὸν οὐρανὸν κατ' ἄκρα τοῖς ἄκροις τῆς γῆς συνέδησε.

(k) Lib. 2. pag. 150. 155. lib. 3. p. 161. lib. 4. pag. 189. lib. 7. pag. 287. lib. 9 pag 310. & 312. ſeq.

(l) Libro quinto.

(m) Quia Apoſtolus tabernaculum vocat ἅγιον κοσμικόν Hebr. IX. 2. Vide lib. 1. p 115. lib 2. pag 134. ſeq. lib. 2. p. 163. 173. ſeq. l. 5. p. 179 200. ſeq lib 7. pag 297. lib. 9. p 309. 311.

(n) Lib 6. p. 256. 267.

(o) Sententia auctoris perſpicue patet è figura quam in æs inciſam adjunxi. Angelos autem in ſupremo, cœlo eſſe negat l, 2. p. 1 57. l. 7. p. 286. ſeq. 286. ſeq. 289. l. IX. pag. 313.

(p) Non ſuper ſtereoma ſive firmamentum, ſed intra atque ſubter illud. Nam ex mente auctoris nihil ſupra firmamentum præter aquas ſupra cœleſtes & regnum cœlorum.

(q) Ac primus quidem. Vide lib. 7. p. 277. lib. IX. p. 314.

(r) Lib. 3. p. 183.

(s) Ut de monte Conico, columnis cœli terra ultra Oceanum inacceſſa &c.

φωνεῖ δὲ τοὺς μὲν ἓξ αὐτοῦ λόγους Παμφίλῳ τινί, (t) τῶν δὲ λοιπῶν, (οἱ γὰρ πάντες αὐτοῦ δώδεκά εἰσι,) τὸν μὲν ἕβδομον Ἀναστασίῳ, (u) ἐν ᾧ ὅτι ἀκατάλυτοί εἰσιν οἱ οὐρανοί. (x) Τὸν ὄγδοον δὲ, ὅς ἐστιν εἰς τὴν ᾠδὴν Ἐζεκίου (y) καὶ εἰς τὸν ἀναποδισμὸν τοῦ ἡλίου, Πέτρῳ (z) προσφωνεῖ, ἐν ᾧ ὅτι καὶ ὑπεμνημάτισε τὰ ᾄσματα τῶν ᾀσμάτων (a) λέγει. Οἱ δὲ λοιποὶ τέσσαρες οὐ πρός τι πρόσωπον αὐτῷ συνετάγησαν.

lorum. Affert & alia absona: ac libros quidem sex Pamphilo alicui consecravit; è sex reliquis autem, (universi enim duodecim sunt) septimum Anastasio, in qvo cœlos dissolvendos negat, & octavum dicavit Petro, in qvo Canticum Ezechiæ & regressionem solis interpretatur, testatus se etiam Canticum Canticorum commentario explicuisse. Reliqui qvatuor libri ad neminem sunt ab auctore diserte directi.

Patet ex hoc loco Photium in Codice suo nullum auctoris nomen adscriptum reperisse. Vocatur tamen à viris eruditis *Cosmas Indopleustes*. Sed vereor ut proprium hoc ejus nomen sit. Nam ut Indopleustes quidem dictus est à suscepta in longe dissita loca navigatione, ita Cosmas appellatus videtur, qvod scripsisset topographiam κόσμου sive mundi. Similiter Joannes Abbas Sinaita dictus est Climacus, qvod scripsisset librum cui titulus κλίμαξ, ut omittam alia hujus generis exempla jam nota eruditis, & partem collecta ab Adriano Bailleto in libro Gallico qvo scriptores sub falso vel nullo nomine latentes recensuit, p. 322. Video etiam de auctore addubitare Is. Vossium p. 275. ad Melam: *Quam antiquum sit vocabulum, liquet ex auctore Topographiæ Christianæ, sive is sit Cosmas Indopleustes sive alius.* Et pag. 276. *Cum hoc convenit Cosmas Indopleustes, sive quicunque alius τοπογραφίας χριστιανικῆς est auctor.* Cosmam ne-

(t) Supra dixerat Photius, Pamphilo totum opus esse dicatum. Nunc in lectione ulterius progressus recte monet, ei inscriptos esse ab auctore libros solummodo sex primores

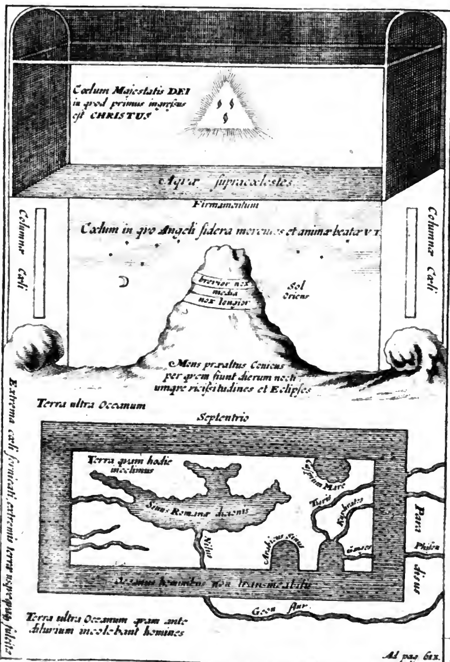
(u) Lib. 7, p 274. ὦ φιλοπονικώτατε ἀνδρῶν Ἀναστάσιε. Eundem φιλόχριστον vocat pag. 275.

(x) Lib. 7. p. 275. seq.

(y) Esaiæ XXXVIII.

(z) Lib. 8. p. 300. 307. & 308. ubi φιλόχριστον appellat.

(a) Illud in Canticum Canticorum ὑπόμνημα ait dedicasse se Theophilo amico, lib. VIII. p. 300.

Systema Universi ex mente veterum quorundam Christianorum

nescio an nostrum libro primo Αἰγυπτιακῶν laudant scholia græca in Apollonium IV. v. 262. Topographiæ quidem auctor in Ægypto diu versatus est atque Alexandriæ scripsit, ut testatur II. p. 114. VI. p. 264. Mercaturam exercuisse non uno se loco prodit, II. p. 132 III. 178. XI. p. 336. Eundem Monachum vocat inscriptio libri: Κοσμᾶ Αἰγυπτίου μοναχοῦ χριστιανικὴ τοπογραφία. Opificium exercuisse Monachos olim, satis constat vel ex Epiphanio LXXX. 3. seq. & Palladii Lausiaca p. 92. 142. 143. &c. ne afferam quæ in hanc rem collegerunt Alteserra in Asceticis, Thomasinus de disciplina Ecclesiastica & Gundlingius ad Eustratii delineationem Ecclesiæ Græcæ p. 21. seq. Sed rationes commerciorum & freqventia itinerum cum Monachi institutis minus congruere videntur. Igitur commerciis auctor forte cum valedixisset, Monachi vitam est amplexus. Libro quinto Topographiæ plura occurrunt qvæ iisdem prope verbis memini me legere in Chronico Paschali qvod vulgo appellant Alexandrinum. Forte uterq; scriptor ex communib⁹ hausit fontibus. Præcipue vero jucunda est hujus Topographiæ lectio, qvod ex ea Veterum Christianorum sententia de orbe terrarum haud sphærico sed plano, non modo explicata sit perspicue, sed etiam propugnata variis argumentis, atq; ita proposita, ut qvomodo secundum hanc hypothesin eclipses, ortusq; & occasus siderum animo suo conceperint atq; intellexerint boni illi homines, perspiciatur. Rem totam nescio an apud quenquam alium veterum obviam, ex auctoris, & Magistri ejus Patricii Mathematici mente, figura ære descripta adumbratam lectoris oculis præsenti loco, cum Topograpia ipsa in paucorum adhuc manibus versetur, offerre volui.

IV. Index scriptorum & aliorum quorundam in Topographia Christiana memoratorum.

Eu-

* Hanc observationem, ut alia, è Josepho mutuatus est noster. Vide lib. 1. contra Apion. p. 1071. Occurrit quidem νόμε vocabulum hymno in Apollinem v. 20. non tamen de lege civili sive morum sed ᾠδῆς.

Timo-

* Similem errorem observabis apud. Theophilum Antiochenum lib. 3. ad Avtolycum Pag. 120. edit. Paris.

Timotheus ὁ νέος, Theodosii Alex. decessor. X. p 332. seq.

Tryphon Phalereus quem consuluit Philadelphus de libris sacris Hebræorum in Græcam linguam transferendis. XII. p 344. Tryphonem pro Demetrio apellat auctor, ex memoriæ ut videtur lapsu.

Xenophanes. II. p. 149.

V. Scripserat & alia hic auctor Cosmographica, quorum ipse facit mentionem. Sunt autem hæc:

1. Descriptio terræ ad Constantinum. περὶ τῆς φιλοχρίστου Κωνσταντίνου βιβλίον, ἐν ᾧπερ γέγραπται πλατυτέρως πᾶσα ἡ γῆ, ἥ τε πέραν τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ αὐτὴ καὶ πᾶσαι αἱ χῶραι ἔτι τε καὶ νότια μέρη τὰ ἀπὸ Ἀλεξανδρείας ἕως τοῦ νοτίου Ὠκεανοῦ, λέγω δὴ ὁ Νεῖλος ποταμὸς καὶ αἱ παρακείμεναι χῶραι καὶ τὰ ἔθνη τῆς τε Αἰγύπτου πάσης, καὶ Αἰθιοπίας, ἔτι τε καὶ Ἀράβιος κόλπος καὶ αἱ παρακείμεναι χῶραι καὶ ἔθνη ἕως πάλιν τοῦ αὐτοῦ Ὠκεανοῦ, ὁμοίως καὶ ἡ μέση γῆ τοῦ τε ποταμοῦ καὶ τοῦ κόλπου καὶ αἱ χῶραι καὶ τὰ ἔθνη τὰ ἐν αὐτῇ. lib. 1. p. 113. Hujus operis vel lacrymis deploranda jactura videtur clarissimo Montfaucono.

2. Adumbratio sive imago universi & motus siderum facta ad imitationem sphæræ armillaris Græcorum, atq; de illa imagine liber ad Homologum Diaconum. ὁ σκάριφος τοῦ παντὸς καὶ τῆς ἀστρῴας κινήσεως ὁ παρ' ἡμῖν γινόμενος κατὰ μίμησιν τῆς ὀργανικῆς τῆς ἔξωθεν σφαίρας, καὶ ὁ περὶ αὐτοῦ λόγος πρὸς τὸν θεοφιλέστατον διάκονον Ὁμόλογον ἀποσταλείς. lib. 1. p. 114. Idem forte opusculum respicit VII. p. 274. ubi ait se ἑτέρῳ συγγράμματι docuisse quod cœlum non sit sphæra, nec circulariter moveatur.

3. Commentarius sive ὑπόμνημα in Canticum Canticorum, ad Theophilum amicum suum. VII. p. 300.

CAPUT XXVI.

DE NICANDRO COLOPHONIO.

De Nicandro & illius ætate 1. Ejus Theriaca, & in hæc scholia Græca quæ exstant, tum Scholiastæ varii deperditi. 2. Alexipharmaca & duplicia scholia edita, Eutecniique inedita Paraphrasis. Epigramma Nicandri in Orthryadem. 3. Scripta deperdita Nicandri. 4. Variæ editiones & interpretationes. 5. Nicandri plures. 6. Index scriptorum in scholiis Græcis allegatorum. 7. De Andromacho & aliis Theriacon scriptoribus deperditis 8. Poeta Vetus de herbarum sacrarum viribus, Græce & latine, cum versione & notis nunc primum editis D. Jo. Rentorfii Hamburgensis 9.

I.

NICANDER Damnæi F. ut ipse auctor est, (Xenophanis, ut Suidas habet) Grammaticus, Medicus & poeta inclytus fuit, patria passim à veteribus dicitur Colophonius, etiam in veteri Epigrammate lib. 1. Anthologiæ c. 39. in Medicos p. 85. quo Colophon (Joniæ civitas) celebratur eo potissimum nomine, quod duo insignia lumina protulit, Homerum & Nicandrum. Equidem scriptor Græcus vitæ Nicandri testatur Dionysium Phaselitem (libro de Poesi Antimachi, cujus imitator & ζηλωτὴς Dicander fuit) tradidisse, quod Aetolus genere fuerit. At idem Dionysius libro de Poetis retulit, Nicandrum à majoribus suis hereditate accepisse sacerdotium Apollinis Clarii, qui lucum & fanum habuit non procul Colophone. Opidum quoque fuisse Clarum (quod video eruditissimum Cellarium addubitare T. 2. notitiæ orbis antiqui p. 77. docere videtur Nicander in extremo Theriacon ita de se loquens:

Τὸν ἔθρεψε Κλάρου νιφόεσσα πολίχνη.

Cæterum in Ætolia quoque versatum, vitæ auctor ait patuisse ex ejus de Ætolia commentariis, quibus non modo res Ætolorum, sed quoque situm regionis, plantasque, quas illa profert, diligentissime descripserat. Floruit temporibus Attali Pergami Regis, qui sceptrum tenuit ab Olymp. CLV¼. ad CLX¼. Huic librum inscripsit (unum ex iis, qui perierunt) alloquutusque Regem est his versibus:

Τευθρανίδης, ὃς κλῆρον ἀεὶ πατρώϊον ἴσχεις
Κέκλυθι Μὴ δ' ἄμνηστον ἀπ' οὖτος ὕμνον ἐρύξῃς

Ἄτταλ'

Ἀλλ' ἐπεὶ σεῦ ῥίζαν ἐπέκλυον Ἡρακλῆος
Ἑζέτι Λυσιακῆς περίφρονος, ἠὲ Πελοπηὶς
Ἱπποδάμεια φύτευζεν ἔτ' ἀπιδόος ἠερατοπιμέα.

Facile ex hac temporum differentia scriptor græcus * Vitæ Arati sub Ptolemæo Lago ac Philadelpho clari Poetæ refellit fabulam, quam nonnulli pridem temere tradiderunt, quasi æquales ambo vixissent Aratus & Nicander apud Antigonum Macedoniæ Regem & hic Arato, qui Medicus fuerit, præcepisset, ut Phænomena cœlestia scriberet, Nicandro contra Astrologo & rei medicæ imperito injunxisset scribenda Theriaca & Alexipharmaca. Tam parum credibilis est hæc fabula, totaque commentitia, ut ne Gyraldo quidem velim assentiri, qui ex ea Nicandrum quendam à Poeta nostro diversum Arati æqualem Astrologum colligit. Neque scriptori Græco vitæ Theocriti per Aldum edito credo æquales fuisse sub Ptolemæo Philadelpho Aratum, Callimachum, Nicandrum. Hoc saltem est certissimum, diu posteriorem Arato Nicandrum nostrum fuisse; & in Georgicis quidem, ut docet Cicero, non autrm in ceteris suis monumentis res à scientia sua & studio alienas literis tradidisse. Effigies Nicandri, qui Medicis à Plinio plus simplici vice accensetur, inter Medicos occurrit altera manu tenens librum, altera serpenti adrepenti medicamen obvertens, in vetustissimo codice MS. Dioscoridis Bibliothecæ Augustissimi Imperatoris ex quo dedit illam Lambecius T. 2. comment. p. 596 & è Lambecio Nesselius parte 3. p. 7. & Gronovius thesauro Antiquitatum Græcar. T. 3. lit. hh.

II. Ex scriptis Nicandri duo tantum hæc poemata Heroica supersunt, quanquam poemata negat esse Plutarchus ** quia licet versibus scripta sunt, nihil tamen fingunt more Poetarum. Unum est ΘΗΡΙΑΚΑ *** sive *de bestiis venenatis & adversus illas remediis* ad Hermesianactem amicum suum. Hoc sine ratione Nicandro abjudicare ausus fuit

 Scho-

* In Uranologio Petavii p. 149. edit. Amst.

** Plutarch. de audiendis Poetis pag. 16. οὐκ ἴσμεν δὲ ἄμυθον οὐδὲ ἀψευδῆ ποίησιν. Τὰ δ' Ἐμπεδοκλέους ἔπη καὶ Παρμενίδου καὶ θηριακὰ Νικάνδρου καὶ γνωμολογίαι Θεόγνιδος λόγοι εἰσὶ κεχρημένοι παρὰ ποιητικῆς ὥσπερ ὄχημα τὸν ὄγκον καὶ τὸ μέτρον ἵνα τὸ πεζὸν διαφύγωσιν.

*** Galenus IV. in 6. Epidem. l. 5. p. 525. edit. Basil. καλεῖται δὲ ἀλεξιφάρμακα μὲν ὅσα τοῖς δηλητηρίοις ἀντίσταται. Θηριακὰ δὲ, ὅσα τὰς τῶν θηρίων ἰᾶται δήξεις.

Scholiastes ineditus Dionysii Thracis in loco quem descripsi supra l. 2. c. 8. §. 11. Tribuunt enim Theriaca Nicandro præter veterum codicũ fidem scriptores antiqui sine controversia, Strabo lib. XVII. p. 641. Galenus de theriaca ad Pisonem T. 2. p. 461. (ubi versum 150. cũ seq. adducit) Athenæus, Plutarchus, Apulejus in Apologia, Artemidorus II. 13. Epiphanius, aliique quamplurimi. Metaphrasin Θηριακῶν Nicandri jambis græcis 1370. scripserat *Marianus* quidam sub Anastasio Imp. teste Suida. Hodie *græca scholia* in istud Nicandri carmen exstant incerto auctore, antiqua tamen & docta, quæ forte legit auctor Etymologici Magni in ἀπίζωι cum ait: οὕτως εὗρον ἐν ὑπομνήματι Νικάνδρου ἐν θηριακοῖς. Multi autem Nicandrum olim & hoc potissimum poema interpretati sunt Grammatici; Stephanus enim Byz. in κορώπη cum verba è Nicandri Theriacis v. 613. protulisset, subjungit: οἱ δ' ὑπομνηματίσαντες αὐτὸν Θέων καὶ Πλούταρχος καὶ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς φασὶ &c. Plutarchum intelligit Chæroneum, inter cujus scripta Lamprias memorat εἰς τὰ Νικάνδρου θηριακά. Sed Demetrius utique junior aliquis intelligendus, quia celebri ille Demetrius Phalereus Nicandro, ut notum est, antiquior fuit, unde vocabulum *Phalerei* ab aliena manu in Stephani codices irrepsisse suspicabatur Jonsius p. 210. Demetrium vero Medicum Galeni æqualem & M. Aurelii Imp. Archiatrum respici existimaverim, cujus meminit ille c. 12. de Theriaca ad Pisonem & lib. 1. de Antidotis c. 1. vel Demetrium Chlorum qui in scholiis Græcis subinde allegatur. Porro jam animadversum est à doctiss. Holstenio ea quæ ex Grammaticis illis Stephanus dicto loco profert, in scholiis, quæ habemus non reperiri. Pamphili Grammatici Aristarchei εἰς τὰ Νικάνδρου ἀνεξήγητα Suidas memorat in Πάμφ. *Diphilum* Laodicensem ἐν τοῖς περὶ τῶν Νικάνδρου θηριακῶν allegat Schol. Theocriti Idyll. 10. Athenæus VII. pag. 314. *Isaacium Tzetzem* Nicandri interpretem Ambrosius Calepinus in dictionario, ubi agit, de locustis; quod Gesnero mirum merito visum. Eutecnii (alii Eutechnium vel Euthenium male scribunt) Sophistæ Paraphrasis inedita Theriacorum & Alexipharmacorum Nicandri latet in Bibliotheca Imperatoris, teste Lambecio lib. 2. commentar. p. 566. 594. Latet etiam in Bibliothecis Galliæ, ut notat Labbeus in Bibl. nov. MS. p. 123. 386. At icones insectorum venenatorum, quæ describit Nicander ex codice Bibl. Cæsarea cum interpretatione exhibuit Lambecius lib. VI. pag. 294. seq. & post Lambecium Nesselius Catalogo MSS. Bibl. Cæsareæ parte III. post paginam octavam.

III.

III. Alterum Poema Heroicum Nicandri, quod habemus, inſcribitur ἈΛΕΞΙΦΆΡΜΑΚΑ, *de remediis adverſus venena* (non ictu vel morſu beſtiæ inflicta; de illis enim Theriaca agunt, ſed per cibum vel potum hauſta(ad Protagoram Cyzicenum. In hæc præter Eutecnii paraphraſin ineditam, de qua jam dixi, *duplicia ſcholia Græca* èxſtant ſæpius vulgata, breviora altera, altera prolixiora, incertis auctoribus: quanquam Michael Nicander, ubi ſcriptores in Gnomologia Stobæana allegatos recenſet p. 11. laudat *Athenæum* ſcholiorum græcorum in Alexipharmaca Nicandri auctorem.

Epigramma in Othryadem, ſub Nicandri nomine (incertum an noſtri) occurrit in Anthologia lib. III. c 5. p. 299. Legitur & alius verſiculus Nicandri in eadem Anthologia lib. 1. p. 125. ſed quem petitum ex Theriacis (v. 767.) jam obſervavit Joh. Brodæus.

IV. Scripta Nicandri deperdita.

Αἰτωλικά. Etymol. M. in ἀζείλωα. Tzetza ad Lycophronem: ſcriptor græcus vitæ Nicandri, tum Nicandri & Apollonii Scholiaſtes, qui tertium librum allegat. Tertium etiam librum Athenæus VII. p. 296. Primum ibidem & XI. p. 377. & Harpocratio in θύσιον. & Macrobius V. 20.

Ex Nicandri Βοιωτιακῷ binos verſus Hexametros profert Athenæus VII. pag. 329.

Γεωργικά. Suid. Laudat & Euſtathius & Schol. Ariſtoph. & ſæpe Athenæus. Cicero autem 1. de Oratore: *de rebus ruſticis*, inquit, *Nicander homo ab agro remotiſſimus poetica quadam facultate, non ruſtica, ſcripſit præclare.*

Γλῶσσαι Euſtath. Scholiaſtes Ariſtoph. Athenæus VII. p. 288. Νίκανδρ@ ὁ ἐποποιὸς ἐν τρίτῳ γλωσσῶν.

Ἑτεροιουμένων (ita legendum non ἑτεροιουμένων viderunt viri docti Rutgerſius II. 18. Var. Lect. Jonſius p. 183. Harduinus ad Plin. T. 1. p. 122. Voſſius IV. 14. de Hiſt. Gr.) libri quinque. Suid. Primum Stephanus Byz. in ἀσπαλάθεια. Quartum allegat Antonius Liberalis c. 12. & Athenæus VII. p. 305. Reſpicit hoc opus Antoninus Liberalis cap. 35. & Tzetzes ad Lycophronem. Laudat & Schol. Apollonii ad lib. 1. v. 47. Athenæus III. p. 82.

Εὐρωπείας ſive περὶ Εὐρώπης librum 2. allegat Schol. Apollonii IV. 7. Confer Rutgerſium II. 18. Var. Lect. Voſſium p. 474. de hiſt. Græcis. Librum quintum laudat Stephanus in ἄθως.

Ἡμίαμβοι. Schol. Nicandri

Θηβαϊκῶν librum tertium laudat Schol. Nicandri. Respicit Plutarchus de Herodoti malignitate.

Θρακικὰ Nicandrum scripsisse suspicatur Jonsius ex loco Schol. Apollonii lib. 1. v. 29. sed non est necesse, cum Thraciæ urbis Zonæ in alio meminisse opere Nicander potuerit.

Ἰάσεων συναγωγή. Suid. Nescio unde hauserit doctissimus Bartholinus quod p. 100. de Medicis Poetis affirmat hoc Nicandri opus scriptum fuisse versibus senariis.

Κολοφωνιακῶν librum III. Athenæus VII. p. 296. XIII. p. 569. Librum sextum Harpocratio in παίδημος.

Μελισσουργικά. Athenæus II. p. 68.

Νύμφαι. Schol. Nicandri.

Οἰταϊκῶν librum I. Schol. Apollonii 1, 50. librum II. Athenæus VII. p. 282. & IX. p. 411.

Nicandrum ἐν Ὀφιακῷ laudat Schol. Nicandri. Suidas in πάμφιλος ait Grammaticum hunc scripsisse εἰς τὰ Νικάνδρου ἀνεξήγητα, καὶ τὰ καλούμενα Ὀπτικά. Quo in loco Ὀφιονικὰ legit Lambec. II. de Bibl. Vindob. p. 541. suspicatus Nicandrum fuisse auctorem illorum ὀφιονικῶν, quæ sub commentitii *Conchlacis* nomine edita memorat & explodit Galenus lib. VI. de simplic. Medicament. T. 2. p. 68. seq.

Nicander ἐν ἕκτῳ περὶ πετεινῶν. Athen. XIII. p. 906. Jonsius p. 153. legit περὶ πτηνῶν.

Περὶ ποιητῶν. Parthenius Erotic. c. 4. περὶ τῶν ἐν Κολοφῶνι ποιητῶν Schol. Nicandri. In hoc libro Nicander Homerum Colophoniis asseruit, ut ex vita Homeri & illa, quam Plutarcho tribuunt, & illa, quam Allatius edidit, observat Jonsius.

Προγνωστικῶν Hippocratis Metaphrasis Carmine Heroico. Suid.

Σικελία Schol. Nicandri. Librum decimum Steph. in Ζάγκλη.

Ὑάκινθος. Schol. Nicandri.

Ὕπνος. Schol. Nicandri.

Περὶ χρηστηρίων πάντων libri III. Suid. Male Lonicerus, libros quinque.

V. Nicandri editiones Græcæ.

Prodierunt Theriaca & Alexipharmaca Venetiis primum ex Aldi officina A. 1499. fol. una cum scholiis græcis margini statim adscriptis. Ad calcem Dioscoridis. De-

Deinde recuſa ſunt ab eodem Aldo ibidem, cum græcis ſcholiis & ἐξηγήσει σταθμῶν, μέτρων, σημείων καὶ χαρακτήρων A. 1523. 4. & à Joh. Sotere. & Coloniæ A. 1530. 4.

Denique ſine ſcholiis, ſed perquam nitide & emendate inter Poetas Principes H. Stephani Pariſ. 1566. fol.

Latina & græcolatina.

Latina proſa & Nicandrum & ſcholiorum ſelecta tranſtulit *Johannes Lonicerus*, cujus verſio vidit lucem Coloniæ 1531. 4.

Carmine latino Alexipharmaca pariter & Theriaca non infeliciter (etſi paulo licentius quandoque) reddidit *Euricius Cordus* Medicus Marpurgenſis ac Poeta, inter cujus Poemata ab Henrico Meibomio collecta legitur. Helmſtad. 1614. 8. Prodierat antea ſeparatim Francof. 1532. 8.

Johannes quoque *Gorræus* Medicus Pariſienſis Metaphraſi Poetica eleganti donavit Nicandrum, cum qua editus eſt græce & latine Pariſ. 1557. 4. apud Morellum, additis etiam græcis ſcholiis antiquis & Gorræi notis. Alexipharmaca cum ejusdem Gorræi verſione & notis prodierant A. 1549. 8. Exſtant præterea Nicander Græce & latine cum Loniceri verſione in corpore Poetarum græcorum, quod à Jacobo Lectio editum eſt Genevæ 1606. fol.

Ottonem Brunsfelſium in Jatrii ſui Medicaminum libr. IV. veluti Epitomen retuliſſe totius Nicandri, notavit Geſnerus in Bibl.

Gallica.

Verſibus Gallicis Nicandrum complexus eſt *Jacobus Grevinus* * quem nec latino utut nitido interpreti Gorræo, nec græcis ipſis cedere elegentia ſcripſit Thuanus ad A. 1570. Prodiit Grevini interpretatio una cum duobus ejus libris de venenis & antidotis Antvverpiæ apud Chriſtoph. Platinum. A. 1567. 4.

VI. *Alii Nicandri.*

Nicander Alexandrinus, cujus περὶ τῶν Ἀριστοτέλους μαθητῶν laudat Suid. in Αἰσχρίων.

Ni-

* Vide ſis de hoc Grevino & ejus ſcriptis Verderii Bibl. Gallicam p. 604. ſeq.

Nicander Apolloniatarum præfectus, in Numo apud Laur. Begerum T. 1. theſauri Brandenburg p. 610.

Nicander Chalcedonius, quem ἐν τετάρτῳ τῶν Προυσίου (Bithyniæ Regis) συμπτωμάτων allegat Athenæus XI. p. 496.

Nicander Euthydami F. quem colloquentem inducit Plutarchus lib. de ſollertia animalium & in ſympoſiacis. Bidem librum περὶ τοῦ ἀκούειν inſcripſit.

Nicander ineptus Sophiſta, cujus mentio apud Philoſtratum in Damiani vita p. 601.

Nicander Thyatirenus, cujus Gloſſis Atticis ſæpius utitur Athenæus & Harpocratio, qui librum XVIII. Ἀττικῆς διαλέκτου laudat in ἐξηγαλοιφεῖν & librum περὶ τῶν δήμων, (de populis Atticæ) in Θυργωνίδαι & Τιτακίδαι. Sed Thyatirenum à Colophonio non diſtingvendum conjicias è Stephano in Θυάτειρα.

Nicander Pater Zenonis apud Goltzium in numo. Jonſius pag. 117.

Ambroſius denique Nicander Toletanus, qui circa A C. 817. S. Cyriaci Epiſcopi Anconitani Martyrium verſibus latinis ſcripſiſſe, & Catalepſes ſive argumenta in Silii Italici libros compoſuiſſe traditur.

VII. Index Scriptorum in Scholiis græcis ad Nicandrum laudatorum, concinnatus à me ad editionem Aldinam 1524. 4.

Pag. 27. incipiunt Scholia in Theriaca.
Pag. 63. b. Scholia priora breviora in Alexipharmaca.
Pag. 66. Scholia poſteriora prolixiora.

Acuſilaus 27. b.
Ægyptii 35.
Æoles 44. b.
Æſchylus 71.
ἐν Βασσαρέσι 38.
Ætoli 38. 50. 67. b.
Agathocles ἐν τῷ περὶ διαίτης 50.
Aglaias 64. b.
Alcibius Alcibii herbæ repertor 46. b. 47. 51. b.
Alexander ἐν τῷ περὶ θηριακῶν 62. b.
Amyntas 58.
Anacreon ἐν τῷ περὶ ῥιζοτομικῆς 49.
Andreas Medicus 58. b. 65. b. 86. 88. b. ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ νάρθηκι 52. b.
Antigonus 36. 41. b. 48. a. b. 55. 56. b. 59. b.
Antimachus 38. b. 44. b.
ejus imitator Nicander 27.
Apollodorus 56. b. 87. 88. ἐν τῷ περὶ θηρίων 54. 60. ἐν τῷ περὶ βοτανῶν. 47. b.

Amyn- Apol-

Ly- Phi-

VIII. Nicandro non absurde subjiciam alios de Theriacis scriptores, ANDROMACHUM præcipue Cretensem, insignem Medicum & Neronis Archiatrum, ad quem *de Theriaca*, sive ut ipse appellavit ἀντιδότῳ γαλήνῃ *Carmen* non inelegans *elegiacum* scripsit, cujus primos versus dat Tzetzes Chiliad. XII. v. 30. seq. integrum exhibet Galenus libro de Theriaca ad Pisonem, & lib. 1. de antidotis T. 2. pag. 428. seq. edit. Basil. Latinis versibus reddiderunt *Julius Marcianus Rota & Job. Guinterius Andernacus.* Eodem libro ad Pisonem confert Galenus c. 12. seq. Theriacam descriptam à Xenocrate, Damocrate, Demetrio & Magno p. 464. seq. Et libro de Theriaca ad Pamphilianum, Critonis de Theriaca scriptum memorat p 472. & Menecratis p. 471. Idem libro 1. de antidotis cum retulisset Mithridatis, Attalique regum in exploranda antidotorum vi studium singulare, testatur de Theriaca commentatos præterea Heraclidā Tarentinū, Cratevam, Discoridem, Nigrum, Jollam & Rufum Ephesium p. 424. Exponit etiam, quæ de Theriaca scripserat Andromachus filius in libro prosa composito cui διδασκαλίαν τῆς ἐντὸς * φαρμάκων titulum fecerat, pag 430. tum *suos ipse versus undecim*

* Scripserat etiam Andromachus filius δυνάμεις πρὸς τὰ ἐκτὸς libris tribus. Meminit

Hexametros de Hedrychoi magmatis compositione p. 431. Galenus adscribit, & p. 537. seq. Damocratis ** *versus Jambicos* plusculos *de Theriaca* ex ejus *Carmine de antidotis*, hinc *aliam descriptionem* nescio quo auctore, *Carmine Hexametro* p. 438. seq. Denique quæ Crito de theriaca scripserat tertio τ̃ Φαρμακιτίδων βίβλων. Libro secundo de Antidotis Galenus refert Mithiridaticæ confectionem ex præscripto Andromachi filii, tum Antipatri & Cleophanti, variaque alia antidota Orbani Indi, Aphrodæ. Nicostrati, Ælii Caji p. 441. (Galli leg. ex p. 447. seq.) & Zopyri, *** quæ idem Andromachus descripserat. Hinc Mithridaticam & alia *quamplurima antidota versibus Jambicis à Damocrate tradita* 441. - 444. & 453. 454. Similiter quæ Asclepiades Bithynus in quinto τ̃ ἐντὸς παθῶν, quam Ἄζων⊙ (Mnasonis, p. 449. (Νάσωνος) inscripsit, & quæ propinavit Apollonius Mus. Hinc p. 443. improbat scripta de Venenis, Orphei Theologi, Hori Mendesii junioris, Heliodori Mendesii & Arati, versibus quibusdam Heliodori Hexametris productis ἐκ τῶν πρὸς Νικόμαχον ἀπολυτικῶν. Sequuntur deinde Antidota varii generis variorũ p. 446. Claudii Tusci, Apellæ, Zopyri, Mithridatis Eupatoris p. 447. Ælii Galli: p. 448. Archibii, Antipatri, Ælii Galli, Euclidis Palatini, Zenonis Laodiceni & Minuciuni, Nicostrati & Xenoeratis: p. 449. Nili Antipatri (ὡς Νεῖλ⊙ Ἀντιπάτρε) Asclepiadis Bithyni, Antonii, Coi Cratippi (ἀνδρὸς καὶ ἐπισήμε καὶ χωυστρίφε) Heræ Cappadocis, Belchionii qui à Cæsare antidotum suum accepisse se ajebat & Xenonis Laodiceni: p. 450. Claudii Apollonii, Menippi, Menelai, Baphulli, & Abascanti, qui Lugduni Medicinam fecit: p. 451. Zoili & Epaphroditi Carthaginiensis, Arabæ Thebani, Charitonis ὀχλαγωγῦ Simmiæ Medi, quem & ipsum infra ὀχλαγωγὸν appellat, Andreæ Apollodori (ὃν καὶ Ηρακλείδης ὁ Ταραντῖν⊙ ἐν τῷ πρὸς Ἀστυδάμαντα ἀναγράφει:) p. 452. Dorothei Elei, Apollodori ac Sostrati Eudemi (cujus versus Hexametros de Teriaca *** Antinchi Philometoris Galenus adscribit) Heraclidis Ta-

nit Galenus de composit. Medicament. per genera. Fuit & Grammaticus hoc nomine de quo infra in Grammaticis.

** Hic Damocrates sive ut Plinius XXIV. 8. vocat Democrates, sanavit filiam M. Servilii Gemini, qui Consul fuit Anno urbis conditæ 756. tertio post CHRISTUM natum unde de ætate Democratis constat Laudat præterea Galenus ejus φιλίατρον, κλινικὸν & Πυθικὸν, ut observavit Meursius in Bibl. græca. Porro valde probantur Galeno compositiones Medicæ versibus scriptæ quod in illis facilius appareat, si quid in verbis numerisve sit ab exscriptoribus peccatum.

*** Pli

Tarentini, Hybristæ Acutiroſtri (ὑβριστοῦ ὀξυρυγχίτου) & Apollonii Memphitæ / p. 452. Heræ Cappadocis, cujus jam ſupra meminerat, & p. 456. Nicoſtrati atque Atmaranti Grammatici. Obiter addam, quod apud Plinium XXIX. 1. ubi Theriaces meminit, locus ita mihi legendus videtur: *Theriace vocatur excogitata compoſitio luxuriæ. Fit ex rebus ſexcentis, cum tot remedia dederit natura, quæ ſingula ſufficerent.* Pro *ſexcentis* male puto in libris editis eſſe *externis*.

IX. Claudam hoc caput ſubjuncto Poeta antiquo (Rufo forte Epheſio) *de viribus Herbarum Deo alicui conſecratarum*, quem iisdem quibus Nicandrum typis Græce pridem ſine nomine edidit Aldus, ac Dioſcoridi ſubjecit, Venetiis A 1518. 4. Hunc integrum præſenti loco recudendum dare non dubitavi quia lectu non indignus & brevis, virorum etiam præſtantiſſimorum ita fugit induſtriam, ut pro inedito haberent, laudarentque Lucas Holſtenius notis ad Stephanum Byz p. 270. Iſ. Voſſius ad Barnabæ Epiſtolam p. 23. & Tho. Bartholinus de Medicis Poetis p 103. In codice MSto quem memorat Labbeus pag. 125. Bibliothecæ novæ MStorum ſubjicitur Joannis, Damaſceni cujusdam Medici libro de Pharmacis ad purgandum idoneis. Sed quicunque demum ſit auctor, Ethnicum ſe & bene antiquum prodit, neque ingrata poterit ejus eſſe editio antiquitatis lectori, cum adjunctam ei viderit haud vulgatam antea verſionem notasqve doctiſſimi viri D. JO. RENTORFII, Hamburgenſis, qui ut bono publico non invideat quæ in Plutarchum & alios egregios ſcriptores habet animadverſa præclare, mecum optabunt, quicunque ex hoc ungue eruditionem ejus induſtriamque metientur.

 POE-

*** Plinius lib. XX. c. 24 tum alter, qui Valerianus vulgo vocatur lib. III. de re medica c. 57. & lib. IV. c 38 narrant deſcriptionem hujus Theriacæ verſibus dedicatam fuiſſe apud Inſulam Coum in limine ædis Æſculapii.

POETA VETUS

De effectis plantarum, Deorum alicui sacrarum.

I. Χαμαίμηλον. II. Ῥάμνος ἱερὰ

III. Ἀρτεμισία μονόκλωνος. IV. Πενταδάκτυλος.

V. ὁ ὕπνος, (περιστερεὼν,) ὁ ὀρθός. VI. Δίκταμνον μικρόν.

VII. Ἐλελίσφακος. VIII. Βράθυς κυπάρισσος, χαμαικυπάρισσος.

IX. Κενταύρειον μέγα. X. Βούφθαλμον.

XI. Παιονία. XII. Πόλιον.

XIII. Μῶλυ. (Ἐναλία δρῦς. Χρυσάνθεμον. Ἐρύσιμον.)

I. ΧΑΜΑΊΜΗΛΟΝ.

Τοὺς πυρέσσοντας τὸ χαμαίμηλον θεραπεύει
Σὺν ῥοδίνῳ λεῖον τετριμμένον, ὠφέλιμον γὰρ
Τοῖς μετριάζουσιν τὸ φυτὸν, φύεται δ' ἐπὶ θινοῖς
Τὸ βραχὺ καὶ κάλλιστον, ὃ βαστάζουσιν ἰητροί

5. Ἀρ-

(*a*) Febres arcere chamæmelum, præter Dioſcor. & Galenus T. 2. Oper. edit. Baſil. Græc. p. 33. docet: qui tamen non omnes, ſed eas nimirum febres chamæmeli perunctione ſanari putat, quæ citra inflammationem viſceris alicujus infeſtant, ac præſertim quæ ex humoribus bilioſis aut cutis denſitate proveniunt, Aëtius, Tetrab. 1. Serm. 1. de anthemide, & Macer. C. 14.

(*b*) Chamæmelum dicitur διὰ τὴν πρὸς τὰ μῆλα ὁμοιότητα τῇ ὀσμῇ, Dioſcor. III. 154. p. 235. quoniam odorem mali habeat, uti Plin. N. H. XXII. 21. interpretatur. Dicitur & ἄνθεμις Anthemis, inquit Plin. magnis laudibus celebratur ab Aſclepiade. Aliqui leucanthemida vocant, alii leucanthemum, alii eranthemon, quo.

NOMINA PLANTARUM

Quarum vires Poeta persequitur.

I. Chamælum. *II. Rhamnus Hori.*
III. Artemisia Monoclonos. *IV. Pentadactylus.*
V. Verbena supina & recta. *VI. Dictamnum minus.*
VII. Elelisphacus. *VIII. Sabina Cupressus sive Chamæciparissus.*
IX. Centaurium majus. *X. Buphthalmus.*
XI. Pæonia. *XII. Polium.*
XIII. Moly. (Quercus marina. Chrysanthemum. Erysimum. Quæ tria capita, cum aliis forte pluribus, desiderantur.)

I. CHAMÆMELUM.

Febricitantes *(a)* chamæmelum *(b)* curat
cum rosaceo *(c)* minutissime tritum: emolumento est
adversa valetudine *(d)* laborantibus: stirps hæc nascitur in arenosis locis *(e)*
brevis *(f)* & pulcerrima: quam versant Medici

5. in

quoniam vere floreat. Nonnulli melanthemon (MS. melanthion) vocant. Addit Dioscor οἱ δὲ χρυσοκόμην pro quo Oribas. LXI. Collect. χρυσοκαλλίαν habet) οἱ δὲ καλλίαν καλοῦσι. Alii chrysocomen, ob aurei coloris capitulum, alii calliam quia flos pulcer est, unde noster poeta κάλλιστον recte adiecit, vocant. Plinium chamæmeli, parietariæ & matricariæ historiam confundere, contendit Jo. Bod. à Stapel ad Theophrast. H. P. VII p. 833. & pag 676. Non uni eidemque generi omnia hæc nomina convenire, ex ipso Plinio constat: juxta varia ergo genera (quæ tria flore distantia ipse, ut & Macer, enumerat, Bauhinus decem exhibet (varia & diversa chamæmelum obtinere nomina dicendum

Ἀρχομένου θέρεος, μέγας ἥλιος ἡνίχ᾽ ὁδεύῃ
Ἕβδομον ἱππεύσας πτεράζυγον αἴτυγα πώλων.

II. ῬΆΜΝΟΣ.

Ῥάμνον ἔχει Πανάκεια ἐν οἰκείῃσιν παναρίστην,
Φυομένην φραγμοῖσιν ἀκανθαις εὐπετάλειαν.
Ὥρου δ᾽ ἐστὶ φυτὸν, τόδε σύμπορόν ἐστι βροτοῖσι
Βαστάζειν τότε ῥάμνον ὅταν φθίνουσα σελήνη
Δέρκηται πάντεσσι βροτοῖς κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον
Κρημναμένη· δυνάται γὰρ ἀποστρέψαι κακότητας
Φαρμακίδων τε κακῶν καὶ βάσκανα φῦλ᾽ ἀνθρώπων.
Πρώτη γὰρ μακάρων γ᾽ ἐχρήσατο τῇ δε φυτείᾳ

Παλ-

dum est. Nunc in omnibus officinis interpolato Græco nomine camomilla dicitur, sic & Itali (camomille) & Angli (camomile) nuncupant. German. Camillen / Camillen Blumen.

(c) Sensus est, perunctione chamæmeli rosaceo mixti sanari febricitantes. Oribas. Syn. I. 23 ex sudorem provocantibus est chamæm. siccum, tritum, oleo persusum, cute valenter persricata. Ex Nechepsone Ægyptio Aetius hæc accurate tradit, quem, nulla tamen ejus mentione facta, plene descripsit Castor Durantes Herbar. p. 85. edit Rom. cujus verba italico idiomate hæc sunt: *I fiori raccolti senza le foglie posti nel mortaio, & incorporati con L' olio di camomilla & fattone trocisci, & dissolvendosi poi con l' olio medesimo, & ungendosene chi patisce qual si voglia spetie di febre, si guarisce, se subito che i febricitanti sono unti, si mettono in letto caldo à sudare ben coperti.* Observandum (1) Veteres non solum sicco calore aut balneo, (V. Celsum, II. 17. p. 93. edit. Clariss. Amelov.) sed & unctione, elicuisse sudorem. (2) Ægyptiorum sapientes, quos secuti sunt Græcorum ut & Latinorum principes medici, in ea fuisse sententia, sudationes ad febres abigendas esse valde proficuas. (3) Chamæmelum, ex eorundem mente, oleo mixtum, perunctione, quamvis & in potu febricitantibus fuerit exhibitum, utiliter adhiberi per sudorem febres ut tollantur.

(d) Μετριάζω, significat apud bonos auctores, (1) modum adhibeo, ne quid sit nimium, curo. (2) remisse ago minus acriter, minori alacritate rem perago. Herodian. VIII. 3. p. 339 μετριάζουσιν ἐν τῷ προθύμῳ τῆς μάχης (3) Modeste ago, aut loquor, modeste de me sentio. μετριάζομεν apud Thucyd. 1. p 43 edit. Oxon. Scholiast. exponit ταπεινοί ἐσμεν. Suidas μετριάζει interpretatur ταπεινοφρονεῖ, modeste de se sentit. (4) Moderationem adhibeo modice fruor. (5) quæ accidunt æquo animo fero. Sed hæ significationes apud nostrum poetam locum ubi consistant reperire non poterunt. Saracen. μετριάζουσι interpretatur, medio-

Ineunte æstate, magnus sol quando regens habenas incedit,
septimo agitans quadrijugo orbe equos.

II. RHAMNUS.

Rhamnum (*g*) medicina omnigena habet domibus longe optimum,
nascentem sepibus (*h*) spinam foliis decoram.
Est autem Hori (solis) planta: mortalibus quæ prodest
Si eam portant, quum lunam decrescentem
vident omnes homines in magno olympo.
Suspensa, (*i*) efficax est avertendi (*k*) malignitates
veneficorum (*l*) malorum & fascina (*m*) hominum.
Prima omnium deorum hac usa est planta

modiocriter affectus: ut sit idem cum illo Galen. μαλάττει τὰ μετρίως σκληρὰ. modice dura emollit, quod & Oribasius asserit. Sed & hæc dura & nullo exemplo facta est versio. Rectius ergo vertitur, ægris, infirmis aut infirmitate laborantibus. Hanc interpretationem probat, Phrynicho teste, Menander, qui μετριάζειν pro ἀσθενεῖν usus est: postulat sensus, firmant veteres & recentiores auctores: quod ex Plin. & Dioscor. abunde constat, ac Durantes in Herbar. non obscure hoc disticho indicat,

Corporis humani morbis hæc denique cunctis
Est prope præsidium magnum mortalibus ægris.

(*e*) Dioscor φύεται ἐν τόποις τραχέσι καὶ παρὰ τὰς ὁδοὺς Plin. in macro solo, aut juxta semitas. Sequitur: τὸ Βραχὺ brevis. ita & Macer; qui in multis nostro poetæ consentit)

Hæc multum redolens est & brevis herba.

(*f*) Dioscor. Συλλέγεται δὲ ἔαρος. Plin. colligitur vere & in coronamenta, (ad depellendum scil. capitis dolorem, ut ex Galeno constat) reponitur. Eodem tempore & medici folia tusa in pastillos digerunt: item florem & radicem. Quæ Plinii verba vocem βαστάζουσιν pulcre illustrant.

(*g*) Rhamni duo genera commemorat Theophrast. H. P. III. 17. ῥάμνος τε γάρ ἡ μέν ἐστι μέλαινα ἡ δὲ λευκή. Καὶ ὁ καρπὸς διάφορος, ἀκανθοφορεῖ δὲ ἄμφω. *Rhamnorum duo sunt genera, unum nigrum, alterum candidum, fructus quidem est diversus, ambo vero spinas gerunt.* Plinius N. H. XXIV. 14. *inter genera ruborum,* in-

Παλλὰς Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
Πάλλαντα κτείνασα μάχαις κρατερῆφι βίηφι
Τῆμος ὅτ' ἀθανάτοισι θεοὶ θνητοῖσι Γίγαντες.
Σύμβαλον εἰς ἔριδα κρατερὴν κάρτιστοι ἐόντες.
Πανδαρκὴς δ' ἄρ ἔπειτα θεὸς Νέμεσις πολύμορφος
Καὶ νηοὺς ἐκάθηρε θεῶν καὶ ἀγάλματα ῥάμνῳ.
Θρέμματα γοῦν νῆας τε καλὸν φυτόν ἐστι φορῆσαι
Πρός τε πόνον κεφαλῆς, καὶ δαίμονας, ἠδ' ἐπιπομπάς.
Πάντα γὰρ ἠδ' ἰήσατο βροτόφθορα φάρμακα λυγρά.

Schol. τὴν ῥάμνον ἤν τις ἄρῃ ἐν λειψοσελήνῳ καὶ βαστάζῃ, ὠφελεῖ πρὸς φάρμακα, καὶ πρὸς ἀνθρώπους φαύλους. Ἁρμόζει δὲ φορεῖν αὐτὴν θρέμματα, καὶ πλοίοις περιτίθεσθαι. Ὠφελεῖ δὲ καὶ πρὸς πόνον κεφαλῆς, καὶ δαίμονας καὶ ἐπιπομπάς.

III. ἈΡΤΕΜΙΣΊΑ ΜΟΝΌΚΛΩΝΟΣ.

Ἀρτέμιδος βοτάνην τε συνώνυμον ἀρ' ἐπιφώσκειν
27. Ἠελίου μέλλοντος ἐπὶ χθόνα φέγγος ἐρυθρόν,
Ἥν τινα τοξίτιν ἄνδρες ἐφήμισαν ἢ βοτρυΐτην.

Πάσι-

inquit, *rhamnos appellatur à Græcis, candidior & fruticosior. Is floret, ramos spargens rectis aculeis, non ut ceteri, aduncis: foliis majoribus. Alterum genus est silvestre, nigrius, quadantenus rubens. Fert veluti folliculos,* Hoc loco de albo non nigro hic est sermo; nam spinæ albæ fausti ominis & arcentes noxias creditæ: spinæ nigræ infaustarum numero semper habitæ: hinc ex spina alba in nuptiis fieri solitæ faces. V. Festum V. Patrimi, & ibi CL. Dacerii not p. 328. Rhamnum esse spinam albam, quam itali spinam sanctam vocant, (forsan quod amuletum esse contra veneficia credatur) varia probant: eadem enim de spina alba Latini, quæ de rhamno tradidere Græci. Sunt tamen quibus magis placet esse oxyacantham. Hagdorn. V. Stapel. ad Theophrast. not.

(b) Dioscor. l. 119. p 61. περὶ φραγμοὺς φυόμενος. Rhamnus frutex est circa sepes nascens. Sic & Oribas. Coll. Med. XII.

(i) Suspensa, in foribus nempe. Schol. Nicand. f. 60. πρὸ τῶν θυρῶν ἐν τοῖς ἐναγίσμασι κρημνῶσιν αὐτήν. Diogen. Laert. IV. 55. pag. 260. edit. Amst καὶ ῥάμνον ὑπὲρ θύρην ἔθηκεν.

(k) Malas noxias averruncare rhamnum vulgo creditum, unde eum Nicand. ἀλεξιάρην, schol. ἀλεξίκακον vocavit.

(l) Φάρμακον, medicamentum, est vox media, vel, ut Pollux IV. 25. loquitur, ambigua.

Ejus

Pallas Minerva(n)filia Jovis Ægiochi,(à capra nutriti)
Pallantem(o)occidens pugnis ac magna vi:
tum quando (p) immortales dii mortalesque gigantes
acerrimam inter se exercuerunt contentionem (q) fortissimi venientes.
Omnia videns Dea Nemesis multiformis,
Et templa lustravit Deorum & signa rhamno.
Convenit ergo ut quæ aluntur & naves hanc portent plantam;
Facit & ad dolorem capitis,dæmonas ac pompas.*
Omnia enim sanat noxia medicamenta hominibus quæ sunt perniciosa.

* dæmonium ἐπιπομπαῖα sive insultus.

III. ARTEMISIA MONOCLONOS.

Dianæ herbam (r) ab ea cognominatam tolle, quando oriens
Sol rubrum jubar mittit in terram.
Quam quidam toxitin recte nuncupant aut botryn, (s)

LIII 2. alii

Ejus verba sunt: τὸ δὲ Φαρμάξαι, ἀμφίβολον,ὥσπερ ὁ Φαρμακεὺς καὶ ἡ Φαρμακὶς ἐπὶ τῶν βλαπτόντων μᾶλλον ἀκούεται. Hac ambiguitate non observata, sæpe à vero aberrarunt interpretes, S. Anastasia Martyr Φαρμακολυτρία dicitur Nicephoro XIV. 10. à medica manu,omne maleficium & omnem languorem morbumque dei Gratia, qua ipsa polluit,depellente, ut Græci exponunt dum ita canunt:

Ἀναστασία Φάρμακον πιστοῖς μέγα
Πᾶν Φάρμακον λύουσα, καὶ κεκαυμένη:

Anastasia magnum fidelibus medicamentum, venenum omne solvens, etsi exusta fueris. At Jo. Langus hoc medicamentum salutare in lethale vertit, dum Nicephori verba: καὶ τὰ λείψανα τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολευτρίας ἀπὸ Συρμίου ἠνέχθη, latine interpretatur: Reliquiæ S. Anastasiæ incantatricis ex Sirmio allata. Ex qua male meditata vers. Anastasiam olim fuisse veneficam male tradit Cardin. Boronius ad Martyrol de 25. Dec. V. Franc. Combefisium, in Auctar. Bibl. Græc. ad Nicetæ Paphlagonis Orat. paneg. p. 511.

(m) Φῦλ' ἀνθρώπων. (sic enim scribe) denotat homines. Φῦλα γυναικῶν sunt mulieres. Ἰνδῶν Φῦλα, Apollon. Il. V. 908. Indi, Ἀθανάτων Φῦλα Hesiod. Op. V. 199. sunt immortales dii,ut recte Cl. Grævius Lect. Hesiod. c. 5. p. 28. observat

(n) Minervam κούρην τ' Αἰγιόχοιο Διὸς Hesiod. Θεογ. V. 13 & passim vocat, ipsique alias V. 25. 52. associat, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο, filiæ Jovis Ægiochi. (o)

Scholiastes ineditus Dionysii Thracis in loco quem descripsi supra l. 2. c. 8. §. 11. Tribuunt enim Theriaca Nicandro præter veterum codicũ fidem scriptores antiqui sine controversia, Strabo lib. XVII. p. 641. Galenus de theriaca ad Pisonem T. 2. p. 461. (ubi versum 150. cũ seq. adducit) Athenæus, Plutarchus, Apulejus in Apologia, Artemidorus II. 13. Epiphanius, aliique quamplurimi. Metaphrasin Θηριακῶν Nicandri jambis græcis 1370. scripserat *Marianus* quidam sub Anastasio Imp. teste Suida. Hodie *græca scholia* in istud Nicandri carmen exstant incerto auctore, antiqua tamen & docta, quæ forte legit auctor Etymologici Magni in ἀπιζῶ cum ait: οὕτως εὗρον ἐν ὑπομνήματι Νικάνδρου ἐν θηριακοῖς. Multi autem Nicandrum olim & hoc potissimum poema interpretati sunt Grammatici; Stephanus enim Byz. in κορώπη cum verba è Nicandri Theriacis v. 613. protulisset, subjungit: οἱ δ᾽ ὑπομνηματίσαντες αὐτὸν Θέων καὶ Πλούταρχος καὶ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς φασὶ &c. Plutarchum intelligit Chæroneum, inter cujus scripta Lamprias memorat εἰς τὰ Νικάνδρου θηριακά. Sed Demetrius utique junior aliquis intelligendus, quia celebri ille Demetrius Phalereus Nicandro, ut notum est, antiquior fuit, unde vocabulum *Phalerei* ab aliena manu in Stephani codices irrepsisse suspicabatur Jonsius p. 210. Demetrium vero Medicum Galeni æqualem & M. Aurelii Imp. Archiatrum respici existimaverim, cujus meminit ille c. 12. de Theriaca ad Pisonem & lib. 1. de Antidotis c. 1. vel Demetrium Chlorum qui in scholiis Græcis subinde allegatur. Porro jam animadversum est à doctiss. Holstenio ea quæ ex Grammaticis illis Stephanus dicto loco profert, in scholiis, quæ habemus non reperiri. Pamphili Grammatici Aristarchei εἰς τὰ Νικάνδρου ἀνεξήγητα Suidas memorat in Πάμφ. *Diphilum* Laodicensem ἐν τοῖς περὶ τ' Νικάνδρου θηριακῶν allegat Schol. Theocriti Idyll. 10. Athenæus VII. pag. 314. *Isaacium Tzetzem* Nicandri interpretem Ambrosius Calepinus in dictionario, ubi agit, de locustis; quod Gesnero mirum merito visum. Eutecnii (alii Eutechnium vel Eutheniũ male scribunt) Sophistæ Paraphrasis inedita Theriacorum & Alexipharmacorum Nicandri latet in Bibliotheca Imperatoris, teste Lambecio lib. 2. commentar. p. 566. 594. Latet etiam in Bibliothecis Galliæ, ut notat Labbeus in Bibl. nov. MS. p. 123. 386. At icones insectorum venenatorum, quæ describit Nicander ex codice Bibl. Cæsarea cum interpretatione exhibuit Lambecius lib. VI. pag. 294. seq. & post Lambecium Nesselius Catalogo MSS. Bibl. Cæsareæ parte III. post paginam octavam.

III.

III. Alterum Poema Heroicum Nicandri, quod habemus, inſcribitur ἈΛΕΞΙΦΆΡΜΑΚΑ, *de remediis adverſus venena* (non ictu vel morſu beſtiæ inflicta; de illis enim Theriaca agunt, ſed per cibum vel potum hauſta (ad Protagoram Cyzicenum. In hæc præter Eutecnii paraphraſin ineditam, de qua jam dixi, *duplicia ſcholia Græca* èxſtant ſæpius vulgata, breviora altera, altera prolixiora, incertis auctoribus: quanquam Michael Nicander, ubi ſcriptores in Gnomologia Stobæana allegatos recenſet p. 11. laudat *Athenæum* ſcholiorum græcorum in Alexipharmaca Nicandri auctorem.

Epigramma in Othryadem ſub Nicandri nomine (incertum an noſtri) occurrit in Anthologia lib. III. c 5. p. 299. Legitur & alius verſiculus Nicandri in eadem Anthologia lib. 1. p. 125. ſed quem petitum ex Theriacis (v. 767.) jam obſervavit Joh. Brodæus.

IV. Scripta Nicandri deperdita.

Αἰτωλικά. Etymol. M. in ἀζελλωα. Tzetza ad Lycophronem: ſcriptor græcus vitæ Nicandri, tum Nicandri & Apollonii Scholiaſtes, qui tertium librum allegat. Tertium etiam librum Athenæus VII. p. 296. Primum ibidem & XI. p. 377. & Harpocratio in θύσιον. & Macrobius V. 20.

Ex Nicandri Βοιωτιακῷ binos verſus Hexametros profert Athenæus VII. pag. 329.

Γεωργικά. Suid. Laudat & Euſtathius & Schol. Ariſtoph. & ſæpe Athenæus. Cicero autem 1. de Oratore: *de rebus ruſticis*, inquit, *Nicander homo ab agro remotiſſimus poetica quadam facultate, non ruſtica, ſcripſit præclare.*

Γλῶσσαι Euſtath. Scholiaſtes Ariſtoph. Athenæus VII. p. 288. Νίκανδρος ὁ ἐποποιὸς ἐν τρίτῳ γλωσσῶν.

Ἑτεροιουμένων (ita legendum non ἑτεροιουμένων viderunt viri docti Rutgerſius II. 18. Var. Lect. Jonſius p. 183. Harduinus ad Plin. T: 1. p. 122. Voſſius IV. 14. de Hiſt. Gr.) libri quinque. Suid. Primum Stephanus Byz. in ἀσπυλάθεια. Quartum allegat Antonius Liberalis c. 12. & Athenæus VII. p. 305. Reſpicit hoc opus Antoninus Liberalis cap. 35. & Tzetzes ad Lycophronem. Laudat & Schol. Apollonii ad lib. 1. v. 47. Athenæus III. p. 82.

Εὐρωπείας ſive περὶ Εὐρώπης librum 2. allegat Schol. Apollonii IV. 7. Confer Rutgerſium II. 18. Var. Lect. Voſſium p. 474. de hiſt. Græcis. Librum quintum laudat Stephanus in ἄθως.

Ἡμίαμβοι. Schol. Nicandri

Θηβαϊκῶν librum tertium laudat Schol. Nicandri. Respicit Plutarchus de Herodoti malignitate.

Θρᾳκικὰ Nicandrum scripsisse suspicatur Jonsius ex loco Schol. Apollonii lib. 1. v. 29. sed non est necesse, cum Thraciæ urbis Zonæ in alio meminisse opere Nicander potuerit.

Ἰάσεων συναγωγή. Suid. Nescio unde hauserit doctissimus Bartholinus quod p. 100. de Medicis Poetis affirmat hoc Nicandri opus scriptum fuisse versibus senariis.

Κολοφωνιακῶν librum III. Athenæus VII. p. 296. XIII. p. 569. Librum sextum Harpocratio in παίδημος.

Μελισσουργικά. Athenæus II. p. 68.

Νύμφιοι. Schol. Nicandri.

Οἰταϊκῶν librum I. Schol. Apollonii 1, 50. librum II. Athenæus VII. p. 282. & IX. p. 411.

Nicandrum ἐν Ὀφιακῷ laudat Schol. Nicandri. Suidas in πάμφιλος ait Grammaticum hunc scripsisse εἰς τὰ Νικάνδρου ἀνεξήγητα, καὶ τὰ καλούμενα Ὀπτικά. Quo in loco Ὀφιακὰ legit Lambec. II. de Bibl. Vindob. p. 541. suspicatus Nicandrum fuisse auctorem illorum ὀφιονικῶν, quæ sub commentitii *Conchlacis* nomine edita memorat & explodit Galenus lib. VI. de simplic. Medicament. T. 2. p. 68. seq.

Nicander ἐν ἕκτῳ περὶ πετεινῶν. Athen. XIII. p. 606. Jonsius p. 153. legit περὶ πτηνῶν.

Περὶ ποιητῶν. Parthenius Erotic. c. 4. περὶ τῶν ἐν Κολοφῶνι ποιητῶν Schol. Nicandri. In hoc libro Nicander Homerum Colophoniis asseruit, ut ex vita Homeri & illa, quam Plutarcho tribuunt, & illa, quam Allatius edidit, observat Jonsius.

Προγνωστικῶν Hippocratis Metaphrasis Carmine Heroico. Suid.

Σικελία Schol. Nicandri. Librum decimum Steph. in Ζάγκλη.

Ὑάκινθος. Schol. Nicandri.

Ὕπνος. Schol. Nicandri.

Περὶ χρηστηρίων πάντων libri III. Suid. Male Lonicerus, libros quinque.

V. Nicandri editiones Græcæ.

Prodierunt Theriaca & Alexipharmaca Venetiis primum ex Aldi officina A. 1499. fol. una cum scholiis græcis margini statim adscriptis. Ad calcem Dioscoridis. De-

Deinde recusa sunt ab eodem Aldo ibidem, cum græcis scholiis & ἐξηγήσει σταθμῶν, μέτρων, σημείων καὶ χαρακτήρων A. 1523. 4. & à Joh. Sotere. & Coloniæ A. 1530. 4.

Denique sine scholiis, sed perquam nitide & emendate inter Poetas Principes H. Stephani Paris. 1566. fol.

Latinæ & græcolatinæ.

Latina prosa & Nicandrum & scholiorum selecta transtulit *Johannes Lonicerus*, cujus versio vidit lucem Coloniæ 1531. 4.

Carmine latino Alexipharmaca pariter & Theriaca non infeliciter (etsi paulo licentius quandoque) reddidit *Euricius Cordus* Medicus Marpurgensis ac Poeta, inter cujus Poemata ab Henrico Meibomio collecta legitur. Helmstad. 1614. 8. Prodierat antea separatim Francof. 1532. 8.

Johannes quoque *Gorræus* Medicus Parisiensis Metaphrasi Poetica eleganti donavit Nicandrum, cum qua editus est græce & latine Paris. 1557. 4. apud Morellum, additis etiam græcis scholiis antiquis & Gorræi notis. Alexipharmaca cum ejusdem Gorræi versione & notis prodierant A. 1549. 8. Exstant præterea Nicander Græce & latine cum Loniceri versione in corpore Poetarum græcorum, quod à Jacobo Lectio editum est Genevæ 1606. fol.

Ottonem Brunsfelsium in Jatrii sui Medicaminum libr. IV. veluti Epitomen retulisse totius Nicandri, notavit Gesnerus in Bibl.

Gallica.

Versibus Gallicis Nicandrum complexus est *Jacobus Grevinus* * quem nec latino utut nitido interpreti Gorræo, nec græcis ipsis cedere elegentia scripsit Thuanus ad A. 1570. Prodiit Grevini interpretatio una cum duob⁹ ejus libris de venenis & antidotis Antvverpiæ apud Christoph. Platinum. A. 1567. 4.

VI. *Alii Nicandri.*

Nicander Alexandrinus, cujus περὶ τῶν Ἀριστοτέλους μαθητῶν laudat Suid. in Αἰχρίων.

Ni-

* Vide sis de hoc Grevino & ejus scriptis Verderii Bibl. Gallicam p. 604. seq.

Nicander Apolloniatarum præfectus, in Numo apud Laur. Begerum T. 1. thesauri Brandenburg p. 610.

Nicander Chalcedonius, quem ἐν πτέρτῳ τ͂ Πρυσίε (Bithyniæ Regis) συμπλωμάτων allegat Athenæus XI. p. 496.

Nicander Euthydami F. quem colloquentem inducit Plutarchus lib. de sollertia animalium & in sympofiacis. Eidem librum περὶ ἀκοῦειν inscripsit.

Nicander ineptus Sophista, cujus mentio apud Philostratum in Damiani vita p. 601.

Nicander Thyatirenus, cujus Glossis Atticis sæpius utitur Athenæus & Harpocratio, qui librum XVIII. Ἀτθικῆς διαλέκτε laudat in ξηραλοιφεῖν & librum περὶ τ͂ δήμων, (de populis Atticæ) in Θυργωνίδαι & Τιτακίδαι. Sed Thyatirenum à Colophonio non distingvendum conjicias è Stephano in Θυάτειρα.

Nicander Pater Zenonis apud Goltzium in numo. Jonsius pag. 117.

Ambrosius denique Nicander Toletanus, qui circa A C. 817. S. Cyriaci Episcopi Anconitani Martyrium versibus latinis scripsisse, & Catalepses sive argumenta in Silii Italici libros composuisse traditur.

VII. Index Scriptorum in Scholiis græcis ad Nicandrum laudatorum, concinnatus à me ad editionem Aldinam 1524. 4.

Pag. 27. incipiunt Scholia in Theriaca.
Pag. 63. b. Scholia priora breviora in Alexipharmaca.
Pag. 66. Scholia posteriora prolixiora.

Amyn- Apol-

Philetas 27.
Phocylides 65. 81. b.
Plutarchus 31. b.
Praxagoras 65. b. 78. 80. b. 87. b.
PromenusCretenſis inventor pomi cujusdam 84.
Protagoras Cyzicenus, cui Nicander Alexipharmaca inſcripſit 66.
Οἱ τὰ ῥιζοτομικὰ γράψαντες 69. Vide ſupra in Anacreon, Cratevas, Diocles, Dionyſius, Micton.

Ῥῶλος ὁ Δημοκρίτειος ἐν τῷ περὶ συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν 56. lege Βῶλος.

Sophocles 64. ἐν αἰχμαλώτοις 28. b. ἐν κωφοῖς (Σατύροις) 40. b.
Sophron 46. 60. ἐν μίμοις 34 b.
Soſtratus 55. ἐν τῷ περὶ φύσεως ζώων 47. b. ἐν τῷ περὶ βλητῶν ἢ δακετῶν 55. b. & 56. ubi male Σώκρατες.

Theo ἐν ὑπομνήματι (in Nicandrum) 36. b.
Theocritus 31. b 48. 50.
Theophraſtus 28. b. 39. b. 42. b. 45. b. 47. b. 51. 60. 61. 64 65. b. 88. b. περὶ φυτῶν 49. b. 51. ἐν τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ τῶν φυτικῶν. 70.
Tyrannion 28. b.

Zenodotus Theophilus. 28.

VIII. Nicandro non abſurde ſubjiciam alios de Theriacis ſcriptores, ANDROMACHUM præcipue Cretenſem, inſignem Medicum & Neronis Archiatrum, ad quem *de Theriaca*, ſive ut ipſe appellavit *ἀντιδότῳ γαλήνῃ Carmen* non inelegans *elegiacum* ſcripſit, cujus primos verſus dat Tzetzes Chiliad. XII. v. 30. ſeq. integrum exhibet Galenus libro de Theriaca ad Piſonem, & lib. 1. de antidotis T. 2. pag. 428. ſeq. edit. Baſil. Latinis verſibus reddiderunt *Julius Marcianus Rota & Joh. Guinterius Andernacus.* Eodem libro ad Piſonem confert Galenus c. 12. ſeq. Theriacam deſcriptam à Xenocrate, Damocrate, Demetrio & Magno p. 464. ſeq. Et libro de Theriaca ad Pamphilianum, Critonis de Theriaca ſcriptum memorat p 472. & Menecratis p. 471. Idem libro 1. de antidotis cum retuliſſet Mithridatis, Attalique regum in exploranda antidotorum vi ſtudium ſingulare, teſtatur de Theriaca commentatos præterea Heraclidam Tarentinum, Cratevam, Diſcoridem, Nigrum, Jollam & Rufum Epheſium p. 424. Exponit etiam, quæ de Theriaca ſcripſerat Andromachus filius in libro proſa compoſito cui διδασκαλίαν τῆς ἐντὸς * φαρμάκων titulum fecerat, pag 430. tum *ſuos ipſe verſus undecim* Hexa-

* Scripſerat etiam Andromachus filius δυνάμεις πρὸς τὰ ἐκτὸς libris tribus. Meminit

Tarentini, Hybristæ Acutirostri (ὑβριστοῦ ὀξυρύγχου) & Apollonii Memphitæ, p. 452. Heræ Cappadocis, cujus jam supra meminerat, & p. 456. Nicostrati atque Atmaranti Grammatici. Obiter addam, quod apud Plinium XXIX. 1. ubi Theriaces meminit, locus ita mihi legendus videtur: *Theriace vocatur excogitata compositio luxuriæ. Fit ex rebus sexcentis, cum tot remedia dederit natura, quæ singula sufficerent.* Pro *sexcentis* male puto in libris editis esse *externis*.

IX. Claudam hoc caput subjuncto Poeta antiquo (Rufo forte Ephesio) *de viribus Herbarum Deo alicui consecratarum*, quem iisdem quibus Nicandrum typis Græce pridem sine nomine edidit Aldus, ac Dioscoridi subjecit, Venetiis A. 1518. 4. Hunc integrum præsenti loco recudendum dare non dubitavi quia lectu non indignus & brevis, virorum etiam præstantissimorum ita fugit industriam, ut pro inedito haberent, laudarentque Lucas Holstenius notis ad Stephanum Byz p. 270. Is. Vossius ad Barnabæ Epistolam p. 23. & Tho. Bartholinus de Medicis Poetis p. 103. In codice MSto quem memorat Labbeus pag. 125. Bibliothecæ novæ MStorum subjicitur Joannis, Damasceni cujusdam Medici libro de Pharmacis ad purgandum idoneis. Sed quicunque demum sit auctor, Ethnicum se & bene antiquum prodit, neque ingrata poterit ejus esse editio antiquitatis lectori, cum adjunctam ei viderit haud vulgatam antea versionem notasqve doctissimi viri D. JO. RENTORFII, Hamburgensis, qui ut bono publico non invideat quæ in Plutarchum & alios egregios scriptores habet animadversa præclare, mecum optabunt, quicunque ex hoc ungue eruditionem ejus industriamque metientur.

 POE-

*** Plinius lib. XX. c. 24 tum alter, qui Valerianus vulgo vocatur lib. III. de re medica c. 57. & lib. IV. c. 38 narrant descriptionem hujus Theriacæ versibus dedicatam fuisse apud Insulam Coum in limine ædis Æsculapii.

POETA VETUS

De effectis plantarum, Deorum alicui sacrarum.

I. Χαμαίμηλον. II. Ῥάμνος ὦρυ

III. Ἀρτεμισία μονόκλωνος. IV. Πενταδάκτυλος.

V. ὁ ὕπτιος, (περιστερεὼν,) ὁ ὀρθός. VI. Δίκταμνον μικρόν.

VII. Ἐλελίσφακος. VIII. Βράθυς κυπάρισσος, χαμαικυπάρισσος.

IX. Κενταύριον μέγα. X. Βούφθαλμον.

XI. Παιονία. XII. Πόλιον.

XIII. Μῶλυ. (Ἐναλία δρῦς. Χρυσάνθεμον. Ἐρύσιμον.)

I. ΧΑΜΑΙ΄ΜΗΛΟΝ.

1. Τοὺς πυρέσσοντας τὸ χαμαίμηλον θεραπεύει
Σὺν ῥοδίνῳ λεῖον τετριμμένον, ὠφέλιμον ἢ
Τοῖς μετριάζουσιν τὸ φυτὸν, φύεται δ' ἐπὶ θινοῖς
Τὸ βραχὺ καὶ κάλλιστον, ὃ βαστάζουσιν ἰατροὶ

5. Ἀρ-

(a) Febres arcere chamæmelum, præter Dioscor. & Galenus T. 2. Oper. edit. Basil. Græc. p. 33. docet: qui tamen non omnes, sed eas nimirum febres chamæmeli perunctione sanari putat, quæ citra inflammationem visceris alicujus infestant, ac præsertim quæ ex humoribus biliosis aut cutis densitate proveniunt, Aëtius, Tetrab. 1. Serm. 1. de anthemide, & Macer. C. 14.

(b) Chamæmelum dicitur διὰ τὴν πρὸς τὰ μῆλα ὁμοιότητα τῇ ὀσμῇ, Dioscor. III. 154. p. 235. quoniam odorem mali habeat, uti Plin. N. H. XXII. 21. interpretatur. Dicitur & ἄνθεμις Anthemis, inquit Plin. magnis laudibus celebratur ab Asclepiade. Aliqui leucanthemida vocant, alii leucanthemum, alii eranthemon, quo.

NOMINA PLANTARUM

Quarum vires Poeta persequitur.

I. Chamælum. *II. Rhamnus Hori.*
III. Artemisia Monoclonos. *IV. Pentadactylus.*
V. Verbena supina & recta. *VI. Dictamnum minus.*
VII. Elelisphacus. *VIII. Sabina Cupressus sive Chamæciparissus.*
IX. Centaurium majus. *X. Buphthalmus.*
XI. Pæonia. *XII. Polium.*
XIII. Moly. (Quercus marina. Chrysanthemum. Erysimum. Quæ tria capita, cum aliis forte pluribus, desiderantur.)

I. CHAMÆMELUM.

1. Febricitantes *(a)* chamæmelum *(b)* curat
cum rosaceo *(c)* minutissime tritum: emolumento est
adversa valetudine *(d)* laborantibus: stirps hæc nascitur in arenosis locis *(e)*
brevis *(f)* & pulcerrima: quam versant Medici

5. in

quoniam vere floreat. Nonnulli melanthemon (MS. melanthion) vocant. Addit Dioscor οἱδὲ χρυσοκόμην pro quo Oribas. LXI. Collect. χρυσοκαλλίαν habet) οἱδὲ καλλίαν καλοῦσι. Alii chrysocomen, ob aurei coloris capitulum, alii calliam quia flos pulcer est, unde noster poeta κάλλιστον recte adiecit, vocant. Plinium chamæmeli, parietariæ & matricariæ historiam confundere, contendit Jo. Bod. à Stapel ad Theophrast. H. P. VII p. 833. & pag 676. Non uni eidemque generi omnia hæc nomina convenire, ex ipso Plinio constat: juxta varia ergo genera (quæ tria flore distantia ipse, ut & Macer, enumerat, Bauhinus decem exhibet (varia & diversa chamæmelum obtinere nomina dicendum

Ἀρχομένου θέρεος, μέγας ἥλιος ἡνίχ' ὁδεύῃ
Ἕβδομον ἱππεύσας πτεράζυγον αὔτυγα πώλων.

II. ῬΑΜΝΟΣ.

Ῥάμνον ἔχει Πανάκεια ἐν οἴκεισιν πανάριστον,
Φυομένην φραγμοῖσιν ἀκάνθαις εὐπετάλεισιν.
Ὥρου δ' ἐστὶ φυτὸν, τόδε σύμφορόν ἐστι βροτοῖσι
Βαστάζειν τότε ῥάμνον ὅταν φθίνουσα σελήνη
Δέρκηται πάντεσσι βροτοῖς κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον
Κρημναμένη· δύναται γὰρ ἀποστρέψαι κακότητας
Φαρμακίδων τε κακῶν καὶ βάσκανα φῦλ' ἀνθρώπων.
Πρώτη γὰρ μακάρων γ' ἐχρήσατο τῇδε φυτείᾳ

Παλ-

dum est. Nunc in omnibus officinis interpolato Græco nomine camomilla dicitur, sic & Itali (camomille) & Angli (camomile) nuncupant. German. **Camillen / Camillen Blumen.**

(c) Sensus est, perunctione chamæmeli rosaceo mixti sanari febricitantes. Oribas. Syn. I, 23 ex sudorem provocantibus est chamæm. siccum, tritum, oleo perfusum, cute valenter perfricata. Ex Nechepsone Ægyptio Aetius hæc accurate tradit, quem, nulla tamen ejus mentione facta, plene descripsit Castor Durantes Herbar. p. 85. edit Rom. cujus verba italico idiomate hæc sunt: *I fiori raccolti senza le foglie posti nel mortaio, & incorporati con L' olio di camomilla & fattone trocisci, & dissolvendosi poi con l' olio medesimo, & ungendosene chi patisce qual si voglia spetie di febre, si guarisce si subito che i febricitanti sono unti, si mettono in letto caldo à sudare ben coperti.* Observandum (1) Veteres non solum sicco calore aut balneo, (V. Celsum, II. 17. p. 93. edit. Clariss. Amelov.) sed & unctione, elicuisse sudorem. (2) Ægyptiorum sapientes, quos secuti sunt Græcorum ut & Latinorum principes medici, in ea fuisse sententia, sudationes ad febres abigendas esse valde proficuas. (3) Chamæmelum, ex eorundem mente, oleo mixtum, perunctione, quamvis & in potu febricitantibus fuerit exhibitum, utiliter adhiberi per sudorem febres ut tollantur.

(d) Μετριάζω significat apud bonos auctores, (1) modum adhibeo, ne quid sit nimium, curo. (2) remisse ago minus acriter, minori alacritate rem perago. Herodian. VIII. 3. p. 339 μετριάζουσιν ἐν τῷ προθύμῳ τῆς μάχης (3) Modeste ago, aut loquor, modeste de me sentio. μετριάζομεν apud Thucyd. 1. p 43 edit. Oxon. Scholiast. exponit ταπεινοί ἐσμεν. Suidas μετριάζει interpretatur ταπεινοφρονεῖ, modeste de se sentit. (4) Moderationem adhibeo. modice fruor. (5) quæ accidunt æquo animo fero. Sed hæ significationes apud nostrum poetam locum ubi consistant reperire non poterunt. Saracen. μετριάζει interpretatur, medio-

Ineunte æſtate, magnus ſol quando regens habenas incedit,
ſeptimo agitans quadrijugo orbe equos.

II. RHAMNUS.

Rhamnum (*g*) medicina omnigena habet domibus longe optimum,
naſcentem ſepibus (*h*) ſpinam foliis decoram.
Eſt autem Hori (ſolis) planta: mortalibus quæ prodeſt
Si eam portant, quum lunam decreſcentem
vident omnes homines in magno olympo.
Suſpenſa, (*i*) efficax eſt avertendi (*k*) malignitates
veneficorum (*l*) malorum & faſcina (*m*) hominum.
Prima omnium deorum hac uſa eſt planta

LIII Pal-

modiocriter affectus: ut ſit idem cum illo Galen. μαλάττει τὰ μετρίως σκληρά, modice dura emollit, quod & Oribaſius aſſerit. Sed & hæc dura & nullo exemplo facta eſt verſio. Rectius ergo vertitur, ægris, infirmis aut infirmitate laborantibus. Hanc interpretationem probat, Phrynicho teſte, Menander, qui μετριάζειν pro ἀσθενεῖν uſus eſt: poſtulat ſenſus, firmant veteres & recentiores auctores: quod ex Plin. & Dioſcor. abunde conſtat, ac Durantes in Herbar, non obſcure hoc diſticho indicat,

Corporis humani morbis hac denique cunctis
Eſt prope præſidium magnum mortalibus ægris.

(*e*) Dioſcor φύεται ἐν τόποις τραχέσι καὶ παρὰ τὰς ὁδούς Plin. in macro ſolo, aut juxta ſemitas. Sequitur: τὸ βραχὺ brevis, ita & Macer; qui in multis noſtro poetæ conſentit)

Hæc multum redolens eſt & brevis herba.

(*f*) Dioſcor. Συλλέγεται δὲ ἔαρος. Plin. colligitur vere & in coronamenta, (ad depellendum ſcil. capitis dolorem, ut ex Galeno conſtat) reponitur. Eodem tempore & medici folia tuſa in paſtillos digerunt: item florem & radicem. Quæ Plinii verba vocem βασάζουσιν pulcre illuſtrant.

(*g*) Rhamni duo genera commemorat Theophraſt. H. P. III. 17. ῥάμνος τε γὰρ ἡ μέν ἐστι μέλαινα ἡ δὲ λευκή. Καὶ ὁ καρπὸς διάφορος, ἀκανθοφορεῖ δὲ ἄμφω. *Rhamnorum duo ſunt genera, unum nigrum, alterum candidum, fructus quidem eſt diverſus, ambo vero ſpinas gerunt.* Plinius N. H. XXIV. 14. *inter genera ruborum,* in-

Παλλὰς Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
Πάλλαντα κτείνασα μάχαις κρατερῇφι βίηφι
Τῆμος ὅτ' ἀθανάτοισι θεοῖς θνητοῖσι Γίγαντες.
Σύμβαλον εἰς ἔριδα κρατερὴν κάρτιστοι ἐόντες.
Πανδαρκὴς δ' ἄρ ἔπειτα θεὸς Νέμεσις πολύμορφος
Καὶ νηοὺς ἐκάθηρε θεῶν καὶ ἀγάλματα ῥάμνῳ.
Θρέμματα γοῦν νῆας τε καλὸν φυτόν ἐστι φορῆσαι
Πρός τε πόνον κεφαλῆς, καὶ δαίμονας, ἠδ' ἐπιπομπάς.
Πάντα γὰρ ἠδ' ἰήσατο βροτόφθορα φάρμακα λυγρά.

Schol. τὴν ῥάμνον ἥν τις ἄρῃ ἐν λειψοσελήνῳ καὶ βαστάζῃ, ὠφελεῖ πρὸς φάρμακα, καὶ πρὸς ἀνθρώπους φαύλους. Ἁρμόζει δὲ φορεῖν αὐτὴν θρέμματα, καὶ πλοίοις περιτίθεσθαι. Ὠφελεῖ δὲ καὶ πρὸς πόνον κεφαλῆς, καὶ δαίμονας καὶ ἐπιπομπάς.

III. ἈΡΤΕΜΙΣΊΑ ΜΟΝΌΚΛΩΝΟΣ.

Ἀρτέμιδος βοτάνην τε συνώνυμον αὖ ἐπιφώσκειν
27. Ἠελίου μέλλοντος ἐπὶ χθόνα φέγγος ἐρυθρόν,
Ἥν τινα τοξίτιν ἄνδρες ἐφήμισαν ἢ βοτρυΐτην.

Πάσι-

inquit, *rhamnos appellatur à Græcis, candidior & fruticosior. Is floret, ramos spargens rectis aculeis, non ut ceteri, aduncis: foliis majoribus. Alterum genus est silvestre, nigrius, quadantenus rubens. Fert veluti folliculos.* Hoc loco de albo non nigro hic est sermo; nam spinæ albæ fausti ominis & arcentes noxias creditæ: spinæ nigræ infaustarum numero semper habitæ: hinc ex spina alba in nuptiis fieri solitæ faces. V. Festum V. Patrimi, & ibi CL. Dacerii not p. 328. Rhamnum esse spinam albam, quam itali spinam sanctam vocant, (forsan quod amuletum esse contra veneficia credatur) varia probant: eadem enim de spina alba Latini, quæ de rhamno tradidere Græci. Sunt tamen quibus magis placet esse oxyacantham. **Hagdorn.** V Stapel. ad Theophrast. not.

(*h*) Dioscor. l. 119. p 61. περὶ φραγμοὺς φυόμενος. Rhamnus frutex est circa sepes nascens. Sic & Oribas. Coll. Med. XII.

(*i*) Suspensa, in foribus nempe. Schol. Nicand. f. 60. πρὸ τῶν θυρῶν ἐν τοῖς ἐναγίσμασι κρημνῶσιν αὐτήν. Diogen. Laert. IV. 55. pag. 260. edit. Amst καὶ ῥάμνον ὑπὲρ θύρην ἔθηκεν.

(*k*) Malas noxias averruncare rhamnum vulgo creditum, unde eum Nicand. ἀλεξιάρην, schol. ἀλεξίκακον vocavit.

(*l*) Φάρμακον, medicamentum, est vox media, vel, ut Pollux IV. 25. loquitur, ambigua.

Ejus

Pallas Minerva(n)filia Jovis Ægiochi,(à capra nutriti)
Pallantem(o)occidens pugnis ac magna vi:
tum quando (p) immortales dii mortalesque gigantes
acerrimam inter se exercuerunt contentionem (q) fortissimi venientes.
Omnia videns Dea Nemesis multiformis,
Et templa lustravit Deorum & signa rhamno.
Convenit ergo ut quæ aluntur & naves hanc portent plantam;
Facit & ad dolorem capitis, dæmonas ac pompas.*
Omnia enim sanat noxia medicamenta hominibus quæ sunt perniciosa.

* dæmonium ἐπιπομπάς sive insultus.

III. ARTEMISIA MONOCLONOS.

Dianæ herbam (r) ab ea cognominatam tolle, quando oriens
Sol rubrum jubar mittit in terram.
Quam quidam toxitin recte nuncupant aut botryn, (s)

Ejus verba sunt: τὸ δὲ φαρμάξαι, ἀμφίβολον, ὥσπερ ὁ φαρμακεὺς καὶ ἡ φαρμακὶς ἐπὶ τῶν βλαπτόντων μᾶλλον ἀκούεται. Hac ambiguitate non observata, sæpe à vero aberrarunt interpretes, S. Anastasia Martyr φαρμακολυτρία dicitur Nicephoro XIV. 10. à medica manu, omne maleficium & omnem languorem morbumque dei Gratia, qua ipsa polluit, depellente, ut Græci exponunt dum ita canunt:

Ἀναστασία φάρμακον πιστοῖς μέγα
Πᾶν φάρμακον λύουσα, καὶ κεκαυμένη:

Anastasia magnum fidelibus medicamentum, venenum omne solvens, etsi exusta fueris. At Jo. Langus hoc medicamentum salutare in lethale vertit, dum Nicephori verba: καὶ τὰ λείψανα τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῆς φαρμακολυτρίας ἀπὸ Συρμίου ἠνέχθη, latine interpretatur: Reliquiæ S. Anastasiæ incantatricis ex Sirmio allata. Ex qua male meditata vers. Anastasiam olim fuisse veneficam male tradit Cardin. Boronius ad Martyrol de 25. Dec. V. Franc. Combefisium, in Auctar. Bibl. Græc, ad Nicetæ Paphlagonis Orat. paneg. p. 511.

(m) φῦλ᾽ ἀνθρώπων. (sic enim scribe) denotat homines. φῦλα γυναικῶν sunt mulieres. Ἰνδῶν φῦλα, Apollon. II. V. 908. Indi, Ἀθανάτων φῦλα Hesiod. Op. V. 199. sunt immortales dii, ut recte Cl. Grævius Lect. Hesiod. c. 5. p. 28. observat

(n) Minervam κούρην τ᾽ Αἰγιόχοιο Διὸς Hesiod. Θεογ. V. 13 & passim vocat, ipsique alias V. 25. 52. associat, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο, filiæ Jovis Ægiochi. (o)

Παστιθίλω δ' ἕτεροι χαρίτων στέρηθρον ἔχευαν.
Οἱ δ' ἕτεροι λυσίκοπον, φιλοπάννυχον ἀγροιῶται
Ἀθανάτην καλέουσι φυτὸν μέγα δῶρον ἔχοντες.
Λύει γὰρ κόπον, ἀνδρὸς ὁδοιπόρου, ἣν χείρεσσι
Τὴν μονόκλωνον ἔχῃ, περὶ δ' αὖ ποσὶν, ἑρπετὰ πάντα
φεύγει, ἥντις ἔχῃ ἐν ὁδῷ, καὶ φάσματα δεινά.
Αἷμα ἐπισκιῤῥωθὲν ἐπὴν ἄρθροισιν ἐλάσῃ
Κλῶνας ἑλὼν μίξον ῥοδίνῳ, ζήσας δ' ἐνὶ χύτρῃ
Σύγχεε τὸν κάμνοντα ὅλον, μέλλοντα ὑπνώττειν
Εὐθὺς ἀπαλλάξεις ἀλγήματος ἐκ μεγάλοιο.
Ὑστερικαῖς τε γυναιξὶν ἄγαν σωτήριόν ἐστι.
Στραγγουρίην τ' ἄτε παύει, ὀπισθοτόνοιό τε ῥῆγμα.
Πάντα δ' ἀεὶ νοσοεργὰ πάθη στέλλουσα διώκειν.

Schol. *Ἀρτεμισίαν βοτάνην εἴτις ἔχει ἐν ὁδῷ, λύει τὸν κάματον, καὶ ἐν ποσὶν εἰλημμένη θηρία διώκει καὶ δαίμονας. Αἷμα δὲ ἐπὰν περὶ τὰ ἄρθρα σκιῤῥωθῇ, κλῶνα λαβὼν μίξον μετὰ ῥοδίνου, καὶ ποιήσας ζέσαι εἰς χύτραν σύγχεε τὸν πονοῦντα ὅλον, ὡς ὑπάγει κοιμᾶσθαι. Καὶ ὑστερικαῖς γυναιξὶ πάνυ βοηθεῖ. Στραγγουρίαν παύει, καὶ ὀπισθοτόνου ῥῆγμα.*

IV.

(o) *Πάλλας* est nomen gigantis quem Minerva occidit, unde & cognomen Palladis accepisse tradunt Grammatici. Apollod. 1. cap. 6. pag. 18. de Minerva sic scribit: *Πάλλαντος δὲ τὴν δορὰν ἐκτεμοῦσα ταύτῃ καὶ τὴν μάχην τὸ ἴδιον ἐπέσκεπε σῶμα*: Pallanti autem pelle detracta in pugna, suum sibi corpus contexit.

(p) *Ἀθάνατοι* dii, *θνητοὶ* homines, Hesiod. & Homer. (V. Il. E. V. 340. 343.) passim. Non autem Jupiter solus, sed & alii dii *θάνατοι* fuerunt dicti. Plut. de superst. *ἄνοσοι* & *ἀγήραοι* morborum & senii expertes

(q) *κάρτιστοι* (*κράτιστοι*) leg. ita hanc vocem exhibent Cl. Holstenius ad Stephan. p 270. & If. Vossius in Barnab. Epist. p. 315.

(r) Artemisiam ab Artemide cognominatam etiam Plinius XXV 7. memorat, quoniam privatim medeatur feminarum malis. Quod autem ibi legitur, ab Artemisia Mausoli uxore hanc herbam adoptatam, quæ antea parthenis vocabatur, error est Plinii, Artemisiam Mausoli cum Lygdamidis filia confundentis. Ante enim Artemisiæ Mausoli tempora nomen id obtinuisse ex Hippocrate qui eam artemisiam (Sect. III p. 47. & V. p. 173.) nuncupat, satis constat. Ab Artemisia autem Lygdamidis filia, quæ Persico vixit bello, nomen hanc herbam usurpasse à veritate non videtur alienum V. CL. Allatium Not ad Phil. Byz. de 7. orbis mirac. insert. T. VIII. Thesauri Græc. antiq. C. 2682. ubi & poetam nostrum, quem auctorem carminum de herbis vocat, & quidem tres priores de artemisia ex

ce

alii vero pasitheam Gratiarum amoris incentivum habentem:
Alii Lysicopin (s) aut philopahnichon, quomodo rustici eam vocant:
Immortalem vero plantam appellat magnum donum qui possident.
Solvit enim (u) lassitudinem viatoris, si in manibus
monoclonon (x) teneat: circum pedes omnia noxia reptilia
fugat, si quæ fuerint in via, ut & horridos visus.
Sanguinem artubus induratum agitabis,
ramulos si sumpseris, rosaceoque miscueris, ac in (y) olla fervefeceris,
Eoque ægri totum corpus unxeris, quando it dormitum:
& statim magno dolore eum liberabis.
Stillicidio urinæ (z) laborantes ac opisthotono (a) levat.
Omnes tandem morbos dolores afferentes inhibet ac sistit.

IV.

eo versus, citat. Ab Artemide hoc nomen derivat & Macer, C. 1. ut & Vegetius, Hippiatr. III. 39. qui radicem artemisiæ Dianinam vocat. Apulejus tandem C. 12. tres artemisias à Diana inventas & ejus nomine nuncuparas tradit.

(r) Dioscor. III. 129. Ambrosia, quam alii botryn, alii botryn artemisiam appellant. V. & Ruellium de Nat. stirpium. III. 61. pag. 556. seq. botrys, inquit ille, Parisiensibus matronis melius quam officinis aut herbariis noscitur.

(s) Apul. c. 10. leucopis, item, toxotis.

(u) Idem eadem tradit. Consentit Pli[illegible] XXVI 16. sic scribens: artemisiam & elelisphacum alligata qui habet via[illegible] negatur lassitudinem sentire Hinc German. dicitur Beyfuß / Belg. Byvoet / quod sit præsens pedum adjumentum & in via contra lassitudinem præsidium.

(x) Monoclonos, ut ex Dioscor. III. 127. p. 226. & Plinio constat, apellatur herbula gracili surculo, simplici caule donata valde pusilla, attamen referta floribus.

(y) Aldus edidit Δήσας-χύθρι, leg. ζήσας-χύθρι.

(z) Στραγγουρία unde στραγγουριάω est urinæ stillicidium, Catoni, lotium substillum dicitur. Ὅταν τις ὀλίγον ἀποκρίνῃ οὖρον συνεχῶς στραγγουρία τὸ πάθος λαλεῖται scribit Galen. at δυσουρία est, quum ægre redditur.

(a) Ὀπισθότονος dicitur cum cervix reflexa est in posteriorem partem. Ita Scribon. Largus. Comp 255. p. 132. edit. Rhodii. De hoc affectu V. Aretæum, de causis & signis auctor. morb. l. 6. ubi tres convulsionis species recenser. Oribas. Synops. VIII. 16. Celsum IV. 3. p. 193. de cervicis morbis, cujus verba sunt: Neque tamen

IV. ΠΕΝΤΑΔΑΚΤΥΛΟΣ.

Αὐτίκα δ' Ἑρμείαο πενταδάκτυλον αἶρε χλοανθῆ,
Πανταέτης διόπτου ἑρμαίαν πᾶσιν ἀρώγει.
Τὴν καὶ ὀνειροδότοι, ἐπεὶ κατὰ θέσφατα πάντα
Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ὀνείρατα καλὰ προφαίνει.
Πάντα γὰρ ἀθλήσαιο τὴν ον φορέων περὶ σῶμα,
Ὀφθαλμῶν δέ τε πᾶσαν ἀμ' ἐξοίσειας ἀνίην
Χοιράδας, αἰγιπάδας, σταφυλὴν, ὅσα δὴ ὑπὸ γλῶσσαν,
Ἄρθρα τε καὶ νεύρων ὀδύνας καὶ ἕρκος ὀδόντων.
Ψώραν τ' ἐξακίσαιο βροτοφθόρον ἐκ κακότητος,
Καὶ λοχίων ἔμμηνα καταστραφθέντα γυναικῶν
Ἐν ὕδατι χλιαρῷ προσκλυζομένη παλάμαισι.
Πρός τε φόβους, καὶ βασκοσύνας, καὶ δαίμονας ἐχθρὸν
Ἔστιν ἄκος πανάριστον, ὅθεν καὶ λάμβανε ποίην
Μήνης αὐξομένης φαεσιμβρότου ἠελίου τε
Ἀντέλλειν μέλλοντος ἐπὶ χθόνα φέγγος ἐρυθρόν.

Schol. Ταύτην εἴ τις φορεῖ περὶ τὸ σῶμα, ἄπονος μένει. Καὶ ὀφθαλμοὺς ὠφελεῖ, χοιράδας, αἰγιπάδας, σταφυλὴν καὶ τὰ ὑπὸ τὴν γλῶσσαν, ἄρθρα τε καὶ νεύρων ὀδύνας καὶ ὀδόντας, ψώραν ἐκ λιμοκτονίας, λοχίων ἔμμηνα καταστραφθέντα. Ἐν ὕδατι δὲ χλιαρῷ προσκλυζομένη εἰς τὰς χεῖρας, πρὸς φόβους καὶ βασκοσύνας καὶ δαίμονάς ἐστι πάνυ καλή. Διὸ λάμβανε τὴν βοτάνην, ὅτε αὔξει ἡ σελήνη, καὶ ἡλίου ἀνατέλλοντος.

V.

men alius importunior acutiorque morbus est, quam is, qui quodam rigore nervorum, modò caput scapulis modo mentum pectori adnectit, modo rectam & immobilem cervicem intendit. Primum Græci ὀπισθότονον, sequentem ἐμπροσθότονον, ultimum τέτανον appellant.

(*b*) Pentadactylus alias Pentaphyllon, quinquefolium, & quinquefolia, dicitur. German. **Fünffingerkraut** quod optime Græc. nomen pendact. exprimit. Vocatur & trydactilus seu trifolium, à numero foliorum, nam & quina & terna singulis petiolis folia gerit: pentaphyllum quod fraga gignit. Plin XXV. 9. Quinquefolium nulli ignotum est, cum etiam fraga gignendo commendetur. Nomen à numero foliorum habet. Stapelius ad Theophrast. p. 1113. Plinium reprehendit quod quinque folium fraga ferens asseruerit, cum id terna non quina singulis petiolis gerat folia. Matthiolus in Dioscor. p. 651. idem pluribus inculcaverat.

Pro

IV. PENTADACTYLUS. (b)

Illico (c) Mercurii tridactylum tolle (d) florens virenti ætate.
Pentapetes (e) procurante Mercurio omnibus auxilio est.
Vocatur etiam oneirodotium, (somnia injiciens) quoniam juxta vatum effata,
mortalibus hominibus jucunda ostendit somnia.
Omnem dolorem superabis corpori alligatum ferens.
Oculorum vero omnem (f) expelles dolorem:
strumas, (g) tonsillarum (h) affectiones, uvam jacentem,(i) & quæ sub lingua sunt:
articulorum & nervorum dolores atque dentes (k) (dolentes curat.)
Scabiem etiam sanabis homines ob malignitatem corrumpentem,
Et puerperarum purgamenta suppressa,
In aqua tepida cum proluta fuerit manibus.
Terroribus, fascinationibus & malis geniis inimicum est.
Medicamentum plane optimum, inde & accipe herbam
crescente luna, sole hominibus qui lucem administrat,
oriente ac rubrum jubar mittente in terram.

V.

Pro Plinio stat Brasavolus asserens, in Veronensi agro nasci fragariam quinis foliis quæ fraga gignit. Harduinus ad Plin. L. c. qui quinquefolium fragiferum à Clusio depictum à se in horto regio visum affirmat.

(c) Mercurii herbam Ἑρμοῦβοτάνην etiam Aëtius vocat. In Noth. Dioscor. p. 465. ἑρμοδάκτυλος dicitur.

(d) Χλοαυγὲς, virens, florens viribus. χλοάειν, signif. juxta Nicandri interpretem, χαλῶς αὔξεσθαι καὶ βλαστάνειν, quod & homini & herbis recte convenit. Inde puelli puellæque virenti florentes ætatula Apul. dicuntur. Si ad tridactylum placet referre, vertendum, tridactylum tolle virentem, viridem.

(e) Πενταπετὲς leg. pro πανταετὲς. Hanc correctionem firmant Plin. Apul. & interpolatores Dioscor. Sic autem dicitur à foliorum numero in quo se expandit & extendit, πετάζειν enim significat extendere. Certum igitur est, quinquefolium à Græcis pentapetes sive pentadactylon vocari. An vero cum Plinio (quem aperte sequitur Marcell.) herbam fraga ferentem, an vero pentaphyllum esui quidem acommodatum, at nullum producentem fructum, intellexerint, non adeo certum.

(f)

V. ΠΕΡΙΣΤΕΡΕΩΝ.

Aldus edidit περιστεραί.

Πρὸς τοῖ Κυθηρείδος ἔργα θεᾶς κυδρῆς Ἀφροδίτης.
Τρυγόνιον τόδε πάντες ἐπιχθόνιοι καλέουσιν.
Ἄλλοι δ' ἄῤῥενα, οἱ δὲ περιστερεῶνα τὸν ὀρθόν.
Ὕπτιον δ' αὖ ἕτεροι χθαμαλὴν ἐπὶ γαῖαν φιλεργόν.
Δοιοὶ γὰρ πεφύασιν ὁμοιότατοι πετάλοισιν.
Ὀρθὸς μὲν τείνει ἐυρρὼν φύσιν εἰς Ἀφροδίτην,
Ὕπτιος εὐνάζει. Δυνάμεις δ' αὐτοῖσι μεγίστη.
Εὖ δ' ὁπόταν ἐθέλῃς πόνον ὀφθαλμῶν ἀκέσασθαι,
Ἀμματίσας περὶ σῶμα περιστερεῶνα τὸν ὀρθὸν
Ἠελίου κόσμον τὸν ἀτέρμονα κυκλάσαντος,

(*f*) Hæc jactantia juxta S. Hieronymum imperitiam medici sapit. *Imperiti medici*, ait ille Epist. 61. *ad omnes oculorum dolores uno utuntur collyrio.* Et prooem. in Epist. ad Ephes. T. IX. p. 203. *Quomodo B. Joannes in Apocalypsi sua ad septem scribens, Ecclesias, in unaquaque earum specialia vel vitia reprehendit vel virtutes probat: ita & S. Apostolus Paulus per singulas ecclesias vulneribus medetur illatis: nec ad instar imperiti medici uno collyrio omnium oculos vult curare.*

(*g*) Chœras id est struma, dicitur glandula indurata, in cervice, alis & inguibus enascens. V. Æginet. VI. 35. Auctarium, de modo medendi. II. 12. qui χοιράδας vult dictas, quod scrophæ eo malo infestari soleant, vel quod prolificæ videantur, ab unica quippe tumore etiam plures quandoque enascuntur ut & Celsus V, 28. p. 323.

(*h*) Ἀντιάδες, tonsillæ, glandulæ, die Mandeln. Nomen est partis, pro ejus morbo & inflammatione. Ruffius Ephes. de apellat. partium corp. humani. I. 8. Παρίσθμια, ἀντιάδες & μῆλα dicuntur carnosæ quædam glandulosæque partes utrinque à lateribus faucium positæ. Vid. & L. II. 4 ubi docet ἀντιάδας nominatas, quoniam ore aperto ἀλλήλαις ἐναντίαι, sibi invicem oppositæ, præsertim qvum inflammatæ sunt, appareant.

(*i*) Uvæ nomine accipienda est quædam in gurgulione, quæ & columella dicitur, Græc. κιὼν & γαργαρεών, (das Zäpflein) affectio, quum scil. uvæ acino simile summum gurgulionis apparet, uti docet Aetius Tetrab. II. Serm. 4. V. & Ruffum Ephes. I. 8. qui σαφυλὴν affectum columellæ recte nominari monet. Sunt tamen qui uvam cum columella confundunt, & Archigenem promiscue accepisse docet Galenus.

(*k*) Ἕρκος ὀδόντων septum dentium, i. e dentes. Sic. Homer. Il. Ξ. V. 83. ubi Schol. περιφραστικῶς τοὺς ὀδόντας dentes autem pro dolore dentium sumi, frequens est. Ad dentium dolorem prodesse, colluere os frequenter radice herbæ quinque foliæ incoctæ in vino, testatur Scribon. Largus, comp. 53. p. 40.

(*l*) Ver-

V. VERBENA (*l*) SUPINA ET RECTA.

Ad res almæ deæ Cythereæ (*m*) Veneris (facit)
trygonium, (*n*) ſic omnes terreſtres vocant.
Alii marem nuncupant, quam alii verbenam rectam,
ſupinam (*o*) vero, quam alii humilem, ſuper terram operis amantem.
Duo hæc genera foliis naſcuntur ſimillima.
Recta quidam ſolvit potenter corpora in venerem,
Supina ſopit: virtus utrique maxima ineſt.
Si tibi animus eſt oculorum morbis bene mederi,
ad corpus annectens verbenacam rectam,
ſole mundum infinitum cingente,

(*l*) Verbena, Verbenaca, columbacis, latinis dicitur herba quæ periſtereon, ariſtereon, hiera botane Græcis. German. Eiſenkraut / Taubenkraut. Ἀριστερεῶνα dictam eſſe verbenacam, ex Pauſania monet Euſtath. Od. χ ſic & in MSS. Codd. apud Plin XXV. 10. & XXVII 4. ariſtereon (in edit. eſt periſtereon, & periſtereos, ut primo loco legitur in edit. Venet. 1496.) haberi teſtatur Commentator Plinii Harduinus, p. 504. 505. Apul c. 3. periſtereona (h. e. columbinam) hyption etiam ariſtereon vocat: & C. 65. Græci, inquit, periſtereon orthion, alii trigonion, alii hieran botanen: Itali (i. e. Latini) criſtam gallinaceam, alii columbinam, alii ferrariam vocarunt. Sunt autem eæ (ſupina & recta) columbis eſca admodum jucunda & familiaris, unde & hoc nomen (περιστερὰ Græc. columba) habent, & columbinæ (περιστεραὶ ut h. l.) dicuntur. Periſtereos, inquit Plinius, columbis admodum familiaris, unde & nomen.

(*m*) Venus dicitur Cytheris, Cytherea quoniam προσέκυρσε Κυθήροις, Heſiod. Theog. V. 192. appulit Cytheris. Ea autem urbs & mons eſt in Creta, de hâc voce vid. Etymol. M. C. 543. V. κυθέρεια. Veneris herbam etiam agnoſcit Aëtius, Tetrab. I. Serm. 1.

(*n*) Τρυγώνιον, trygonium quod ſit turturibus (τρυγὼν turtur) pabulo. Ald. τρυγόνιον, forſan auctor τρυγόνιον ſcripſit, apud. Apul. trigonium.

(*o*) Supinam feminam vocant, quod ſemper humi procumbat.

(*p*) Periſtereon, ſcribit Aetius l. c. capitis dolorem egregie tollit, coronæ modo impoſita, trita quoque cum aceto & roſaceo illita, & cocta cum oleo, indeque rigato capite, omnem veterem capitis dolorem ſanat. Coronam verbenacæ capiti impoſitam, dolorem tollere, tradunt etiam Apul. C. 3. §. 6. & Macer, c. 57.

Παύσεις ὀφθαλμοῖο δυσαυγέας ἀμβλυωπίας.
Ἐκ κεφαλῆς πόνος ἐν ταύτῃ παραχρῆμα μειοῦται,
Καὶ κόπον ἐξελαύνει πάντῃ τριφθεῖσα μετ᾽ ὄξους.
Χοιράδας, αἰτιάδας τε πάσας παύει παραχρῆμα.
Ἔσθ᾽ ὅ δέ τοι γαῦρος χαρίτων * * *
Τεύχειν δ᾽ εἰς φιλίας δυνάμεις * *
* * κοίζει δ᾽ ὁπόταν τις ἀνὴρ * *
Τῆς βοτάνης, κάμνοντος ἐναντίον ἵστασο μοῦνος,
Κ᾽ εὐθὺς ἀπαλλάξεις τὸν δαίμονα μηκέτ᾽ ἐπελθεῖν.

Schol. Ὁ περιστερεὼν ὁ μὲν ὀρθὸς τείνει τὸ αἰδοῖον. ὁ δὲ ὕπτιος ξηραντικός ἐστι. Ὠφελεῖ δὲ ὁ ὀρθὸς περιαφθεὶς πρὸς πόνους ὀφθαλμῶν. Ποιεῖ πρὸς ἀμβλυωπίαν καὶ κεφαλῆς πόνον καὶ κάματον παύει τριφθεῖσα μετ᾽ ὄξους χοιράδας, αἰτιάδας παραχρῆμα παύει. Ὅτε δὲ τις φρικιᾷ, ἀπὸ ταύτης κλωνία λαβὼν, κατέναντι στῆθι τοῦ φρικιῶντος μόνον, καὶ εὐθὺς θεραπεύεται.

VI. ΠΕΡῚ ΔΙΚΤΆΜΝΟΥ ΜΙΚΡΟΥ͂.

Δίκταμνον βοτάνην αἴρειν ἐπιβάλλεο κοῦρε
Φροντίδι * ἀθανάτῃ ἣν αὐτοὶ θέσπισαν ἡμῖν • Forte ἀθάνατοι.
Ὡς εἰδὼς δύναμιν βοτανῶν καὶ χρήσιμα ἔργα.
Δικτάμνου τοῦ βοτάνου δέμας ἐν παλάμαισι
Τρίψας ἀλφιτοειδὲς ἐνιστάξεις διόνυσον,
Κουρήτων μακάρων ὑπεραςπίζοντα πρεπόντως.

(q) Veteres buglossam vino admiscuisse, & verbenarum adiantorumque diluto solum rigasse, convivis hilaritatem aliquam ut pararent, testatur Plutarch. Sympos. l. 1. p. 1091. T. 2. edit Stephan in 8. cujus hæc sunt verba: *Οἱ μὲν οὖν τὰ βούγλωσσα καταμιγνύντες εἰς τὸν οἶνον, καὶ τοῖς ἀποβρέγμασι τῶν περιστερεώνων καὶ ἀδιάντων τὰ ἐδάφη ῥαίνοντες, ὡς τούτων τινὰ τοῖς ἑστιωμένοις ἀθυμίαν καὶ φιλοφροσύνην ἐνδιδόντων.* Macer quoque idem affirmat. Κόπον igitur h. l. potest verti molestiam, nam κόπος præter lassitudinem, laborem & molestiam significat.

(r) Hæc vana & superstitiosa sunt, & refutatione plane indigna. Hinc Plinius XXV. 9. *magos circa hanc insanire*, recte scribit *hac perunctos impetrare quæ velint, febres abigere, amicitias conciliare, nullique non morbo mederi*, & alia ex magorum disciplina desumpta ineptias aniles redolentia. Macer eadem commemorans rejicit & improbat, sic scribens:

efficies ut acies oculorum non sit amplius hebes & tenebrosa.
Capitis dolor (*p*) hujus virtute statim minuitur.
Abigit omnem lassitudinem (*q*) herba hæc aceto trita.
Strumas, omnes tonsillarum affectus subito tollit.
Si ambis gratiam * * *
Ac vis captare amicitiam (*r*) hæc vires præstat.
Quando quis febre laborat, (*s*) herbæ hujus sume
ramulos, ac ex adverso ægroti sta solus,
statimque avertes dirum illud malum, ne ultra veniat.

VI. DICTAMNUM MINUS.

Dictamnum (*u*) herbam tollere sit tibi curæ, puer,
Phrontidi (*x*) immortali (sacram) quam oracula nobis exhibent,
ut scientem vim & utilitatem herbarum.
Dictamnum enim siccum si manibus
conterens instar farinæ instillaveris Bacchum (vinum)
Curetes beatos decenter protegentem:

Et quod quisque cupit hac impetrare perunctum.
Sic & amicitias captari posse potentum,
& pelli febres & plurima talia fingunt:
Quæ quamvis natura potens concedere possit,
vana tamen nobis, & anilia jure videntur.

(*s*) Locus hic mutilus est ut legenti Græca patet. Supplendum puto, ταύτης κλωνία λαβών, ut integrum sensum, si non veram lectionem habeas.

(*u*) Dictamnum, dicitur & dictamus ut & dictamum. Græcis δίκταμνον, neutro & femin. genere, & δίκταμνον, à monte Cretæ Dicta seu Dictæo: est enim ἴδιον τῆς Κρήτης φυτὸν, ut Theophrast. scribit, hinc πόα κρητικὴ Dioscor III. 37. vocatur, & Plin. XXV. 8 non esse alibi quam in Creta affirmat. Idem una cum Dioscor. negat florem ferre. At Virgil. Æn XII. V. 413. & alii florum meminerunt. Theophrast. H. P IX. 16. diserte scribit, foliis tantum, non ramulis aut fructu medicos uti: unde colligitur & florem habere, siquidem & fructum gerit. V. Salmas. de homonym. Hyl. Iatr. C. 38. p. 42. qui more suo, quod dici potest, affert, & confidenter exponit.

(x)

Καὶ νεβροσολίζης ἕξεις περὶ σῶμα περισάψας
Νῖκος ἀμίμητον πρὸς κνώδαλα πάντα τὰ γαίης
Ἰητροὶ δ' ἅμα πάντες ὅσοις σωτήριόν ἐστι
Βαστάζοντες ἔχουσιν ἐν ἄγγει πρὸς τὰ μαδαῖα
Ἕλκη, καὶ μυσαρὰς δὲ νομὰς πληροῖ περικαθαῖρον.
Κᾂν σκόλοπες θραυσθῶσιν ὑπ' ἴχνεσιν ἢ περὶ σῶμα
Πάντα τόπον κατάπλασσε, καὶ αὐτόματος περιφαιεῖται.
Καὶ σπλῆνες πόνος ἐν ταύτῃ παραχρῆμα μενεῖται.
Ξηρὴ κοπτομένη καταπλάσσεται ἄλφιτον ὥσπερ
Καὶ κεντοῖς κρυφίμοισιν ἀναγκαίοισί τε τόποισι,
Φλεγμαίνοντα πάθη καταπλάσμασι τοῖς δ' ἀκέσαιο.
Εἴαρι δ' αἶρε πόαν καὶ καύματι καὶ φθινοπώρῳ.

Schol. Αὐτὴν τὴν δίκταμνον ξηράνας τρῖψον ἐν ταῖς χερσί σου, καὶ ὡς ἄλφιτον ποιήσας, καὶ βαλὼν σταλαγμὸν οἴνου θίγε τοῦ σώματος. πρὸς πάντα γὰρ τὰ ἑρπετὰ ἁρμόζει. (Πρὸς) ἕλκη δὲ καὶ τὰς σαπρὰς νομὰς πληροῖ περικαθαῖρον. Κᾂν σκολοπισθῇ τις περισκατάπλασσε, καὶ εὐθέως ὠφελεῖ. Πρὸς σπλῆνα δὲ καὶ τὰ ἐν κρυφίοις τόποις φλεγμαίνοντα, κατάπλασσε ὡς ἄλφιτον ποιήσας. Αἶρε δὲ τὴν βοτάνην ἐν ἔαρι, καὶ ἐν τοῖς καύμασι, καὶ ἐν τῷ φθινοπώρῳ.

VII. ΠΕΡΙ' 'ΕΛΕΛΙΣΦΑ'ΚΟΥ.

Γνήσιον τόδε πάντες ἐπὶ χθόνα ναιετάοντες
Ἄνθρωποι κλήζουσ' ἐλελίσφακον, οἱ δέ τι θεῖον.
Λύει γὰρ ψυχμὸν κακοτέρμονα βῆχα τε νειρὴν.

(x) Φρόντις, Φρόντιδος est nomen proprium Homero, apud quem Iliad. P. V. 40. Φρόντιδι δίῃ, legitur; ubi Schol. ὄνομα κύριον τῆς Πάνθου γυναικὸς ἡ Φρόντις. Appellative h. l. si placet sumere, vertendum: cura, vel solicitudine immortali, quam vates nobis prædicant, cum scias vim herbarum &c vel. utpote sciens &c

(y) Τὰ κνώδαλα tam bestias terrestres quam marinas, item reptilium genus & τὰ μικρὰ ζῶα, ut & insecta noxia, denotat. Nicand. Ther. V. 759. Φράζεο δ' Αἰγύπτοιο τάτε τρέφει οὐλοὸς αἶα κνώδαλα, φαλαίνῃ ἐναλίγκια. ubi schol. intelligit insectum volucre, simile τῷ κρανιοκολάπτῃ observat.

(z) Dictamnum Creticum in ferulis & arundinibus asservatum, scribit Theophrast. ne odorem suum exspiraret, & sic vires amitteret.

(a) Νομαὶ sunt ulcera serpentia quæ carnem depascunt.

(b) Est phrasis in Medicorum libris frequens, Cels. V. 14. p. 247. carnem alunt & ulcus implent,

Et pelle hinnuli indutus fueris, habebis ad corpus annexum
medicamentum inimitabile contra omnia (*y*) noxia insecta.
Medici vero simul omnes qui medicamento hoc salutariter utuntur,
hanc ferunt in vase (*z*) ad humida
ulcera ac putres nomas, (*a*) quas implet (*b*) purgans.
Surculi si vestigiis aut corpori sint impacti,
locum affectum obline, & sponte proveniet quidquid erit infixum.
Et lienis morbus hujus virtute confestim minuitur,
arida contusa quando instar farinæ oblinitur.
Præterea in occultis obscænisque locis,
inflammationes superposito hoc medicamento sanabis.
Vere vero lege hanc herbam, æstate & autumno.

VII. DE ELELISPHACO.

Resion omnes in terra habitantes
homines vocant elelisphacum: (*c*) alii vero theion. (*d*)
Solvit enim frigidos affectus (*e*) graviter affligentes tussimque vehementem.

plent. C. 24. p. 177. ἔγχεισα proponit ad ulcera purganda & implenda V. & C. 26. p. 298. seq. Dioscor. l. 1. ξηραὶ δὲ πληρῦσιν ἕλκη καὶ ἀνακαθαίρυσι. Plin. XXVII. 8. explet vel implet sinus ulcerum Apul. C. 62. Herba dictamnus imposita, ulcera & putres nomas, & purgare & explere dicitur. Scribon. Larg. Comp. 66. p. 45. expurgat enim & explet scil. ulcus.

(*c*) Elelisphacus est salvia. German. Salben / Salvey. Gall La Sauge. At non solum salvia hoc nomine Græcis nota, sed & tussilago, βήχιον, ἐλελίσφακος dicta. Ἐλαφόβοσκον, herbam, quam herbarii gratiam Dei vocant, à quibusdam dictam esse ἐλελίσφακον sunt qui docent. Dioscor. III. 40. p. 189. Salvia, quam Græci elelisphacon, alii elaphoboscon, alii denique sphagnon nominant. Ut ergo ipse elelisphacum etiam elaphoscum vocatum dicit, sic alios vice versa elaphoboscum vocasse elelisphacum constat. Hinc magna herbarum confusio vix unquam tollenda exorta est. Nempe ὁμωνύμων & συνωνύμων multitudo difficillimam fecit herbariam scientiam, ac innumeros in eam ut & medicam artem induxit errores. Similitudo nominis elelisphaci

Πάντα δ᾽ ὅσ᾽ ἀνθρώποις πέφυκεν ἕλκη κακοποιά,
Μιγνυμένου ῥοδίνοιο λίπει κηρῷ τε βραχῆϊ
Ἰᾶται σπληνός τε πόνον λειεντερίαν τε.
Πινόμενον μετὰ οἴνου λευκοῦ ἰσοῤῥεπὲς ἄχθος
Τοὺς δ᾽ αἱμοπτυϊκοὺς προποτιζόμενον θεραπεύει
Πρός τε γυναικείους κόλπους καὶ πάντα λοχείης
Μωλυθεῖσα πυρὶ σμαλερῶν ἔμμηνα καθαίρει.
Αἱ μυσαραὶ δὲ γυναῖκες ὅσαι κακὰ μηχανάωνται
Πεσσοποιησάμεναί τε κακῶς ἐγκύμονι ῥήσει
Καρπὸν καλλιγένεθλον ὑπ᾽ ἔμβρυα ἐκβάλλουσιν.

Schol. Ἐλελίσφακον λύει ψυχμὸν, βῆχα. πρὸς πάντα δὲ τὰ κακὰ ἕλκη σὺν ῥοδίνῳ καὶ κηρῷ ληφθὲν ὠφελεῖ, σπληνὸς πόνον καὶ δυσεντερίαν θεραπεύει πινόμενον μετὰ οἴνου λευκοῦ ἐξ ἴσου τοὺς αἱμοπτυϊκοὺς προποτιζόμενον θεραπεύει, καὶ πρὸς πάντα ποιεῖ λόχει λέχεια γυναικός. Κάκισαι δὲ γυναῖκες πεσσὸν ἐξ αὐτοῦ ποιήσασαι προστιθέασι καὶ ἐκβάλλουσι τὰ ἔμβρυα.

VIII. ΒΡΆΘΥ ΚΥΠΆΡΙΣΟΣ.

Φράζεο καὶ βοτάνην πατρὸς Κρόνου ἀγκυλομήτου,
Ἥντε χαμαικυπάρισσον ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν
Ἄνθρωποι κλήζουσιν ἐπεὶ μέγα καὶ σθεναρόν τι
Ἔστιν ἄκος βράγχοις, καὶ ὕατος, ἀντιάδωντι.
Τοῦτο τεὸς γὰρ ἔδωκε βροτοῖς σωτήριον εἶναι.

lisphaci non unum peperit errorem, & herbas inter se dissimiles confudit. Apul. c. 101. *Graeci*, inquit, *elelisphacon, alii bechion, alii phacon, alii sphagnon appellavere: Latini salviam, alii tussilaginem, alii corsalvium.* Plinium vocabulorum cognatione deceptum credidisse magno errore elelisphacum lentis speciem esse, monet Matthiolus in Dioscor. p. 478. & qui eum secuti sunt Stapel. ad Theophr. & Salmas. qui quavis fere occasione arrepta Plinium vellicare & exagitare solet, Exercit. Plin. edit. Ultraj. p. 234. Quia φακὸς lens, una littera solum à σφακὸς salvia, differt, Plinium salviam cum lente confudisse volunt.

(*d*) Θεῖον, divinum, herbam sacram, quomodo ab Agrippa salviam fuisse vocatam Aetius refert, interpretari licet. Pro θεῖον facile quis suspicaretur σφακὸν esse legendum: bene quidem, si MS. quo destituimur, praeiret, sed nunc nihil mutandum puto.

(*e*)

Omnia vero mala ulcera in hominibus quæ oriuntur,
cum rosaceo pingui (*f*) oleo mixtus ac paulula cera (sanat.)
Curat lienis morbum & lævitatem intestinorum,
potus cum vino albo, æqualem molestiam.
Sanguinem rejicientibus sane potus medetur.
Ad muliebres locos (benefacit) & omnia puerperarum
suffitus (*g*) rapido igne si ex eo arido fiat, purgamenta (*h*) educit.
Detestabiles (*i*) vero mulieres quotquot scelera machinantur,
pessum facientes pessime prægnante fluxu
fructum pulcre formatum aut fœtum ejiciunt.

VIII. SABINA (k) CUPRESSUS.

Expone nunc herbam, Saturni (*l*) versuti patris,
quam chamæcyparissum in terra Zeam largiente
homines vocant: quia magnum & validum est
remedium raucitati, aurium & tonsillarum affectibus.
Nam hanc herbam deus dedit hominibus ut sit saluti,

(*e*) Ψυγμὸς ut frigus, aliquando sumitur pro catarrho & affectu capitis à vitiosis humoribus dependente. V. Keuchen ad Seren. p. 122. & sic h. l. videtur sumi, ut hæc sit sententia: salviam solvere catarrhum & omnes frigidos affectus. Præstat, inquit Matthiol. l. c. mirum in modum ad omnes capitis affectus frigidos ac pituitosos, valet ad pituitosas defluxiones, & ad pectoris vitia. Durantes Herb. p. 409. idem affirmat: Vale la salvia mirabilmente à tutti difetti frigidi & flemmatici del capo. Vox κακοτέρμονα quæ sequitur, si non corrupta, est tamen mihi suspecta, debet verti, diutinum, veterem. Forsan leg. κακοπράγμονα, male agentem, doloribus & molestiis ægrum afficientem, ut in vers. expressimus. De tussi quod additur, salviam tussientibus valde prodesse, inde βήχιον forsan dicta) veterum & recentiorum confirmat experientia D. Temple admirabilem ejus vim in tussi depellenda his verbis, ut in ipsius Oper. posthum pag. 161. legitur, prædicat: *La Sauge est admirable pour les toux qui procedent du poumon: J'en ai gueri de tresdangereuses, en faisant prendre tous les matins pendant l'espace d'un mois, un verre d'eau de fontaine, dans laquelle on avoit fait bouillir une poignée de sauge.*

(*f*) Λίπα Suid per apocop. pro λιπαρὸν vult dictum. Hesiod. Ἐργ. V. 522. λίπ' ἐλαίῳ χρισαμένη, pingui oleo uncta.

(*g*) Μαλερὸς ignis est epitheton apud Homer. IL. I. V. 242. μαλεροῦ πυρός, annihilante igne,

Καὶ δίδοται πρὸς ὕδρωπα καὶ ἰσχιάδας θεραπεύειν.
Τὴν βοτάνην ταύτην πολυώνυμος εὕρετο Νεῖλος
Αἰγύπτου γαίης προκαθήμενος ἢ ἡ Κανώβου,
Ἐξ ἀρετῆς ἕνα πρῶτον ἐφημερίων θεραπεύσας.

Schol. *Κυπάρισσος βοτάνη ὠφελεῖ πρὸς βράγχους, καὶ ὠτία, καὶ ἀντιάδας, καὶ ὕδρωπα, καὶ ἰσχιάδας θεραπεύει.*

IX. ΠΕΡΙ' ΚΕΝΤΑΥΡΙ'ΟΥ ΜΕΓΑ'ΛΟΥ.

Τὴν δέγε τὴν ἱερὴν μάλ' ἀριφραδὲς ὧδ' ἐνέπω
Κενταύρου Κρονίδαο φερώνυμον εὕρεμα ῥίζαν
Χείρωνος σθεναρὸν ἐν Παρνασσῷ εἰνοσιφύλλῳ
Πηλίῳ ἐν νιφόεντι κιχὼν ἐφιάσατο δειρῇ.
Ἡν βαθύρους Ἀχελῷος ἐγείνατο καὶ φάτο πᾶσιν
Ἐσθίειν παιᾶνα Ἀσκληπιὸν ἠπιόδωρον.

igne, ubi ſchol. *μαραντικοῦ, φθαρτικοῦ.* Apollon. III. V. 291. *μαλερῷ πυρὶ* & ſic h. l. pro *πυρὶ σμαλερῶν* leg.

(*b*) Senſus eſt, purgat mulierem, ſi qua ex partu ſubſiterunt, ut Scrib. Largus, Comp. 69. p. 55. loquitur.

(*i*) Quod de nefando artificio in expellendis fœtibus h. l. traditur, potius ad ſequens cap. ubi de Sabina agit, referendum videtur. Et forſan librariorum non auctoris vitio, ſalviæ male annexum, quod ſabinæ rectius fuerat inſertum. Neque hoc mirum, præſertim in hoc fragmento, ubi ſæpius litterarum & vocabulorum permutatio, ſententiarum mutilatio & vocum integrarum omiſſio occurit, ut legenti Græca abunde patet. De Sabina certum eſt vulgoque conſtat, eam partus perimere, idque veteres uno ore affirmant. Galen. (quem Aëtius Tetr. 1. S. 1. Oribaſ. Virt. ſimpl. L. 2. & alii ſequntur) ſimpl. VI. T. 2. p. 78. de Sabina, *καὶ τὰ ζῶντα τῶν ἐμβρύων διαφθείρει, τὰ νεκρὰ ἐκβάλλει.* viventes fœtus perimit, ac mortuos ejicit. De ſalvia nemo, quod ſciam, id aſſerit. E contrario gravidis eam prodeſſe ſunt qui docent. Commode inquit Matthiol. in Dioſcor. ab utero gerentibus devoratur ſalvia, quæ abortiri ex levi cauſa ſolent. Conceptum enim continet, & vivificat. Abominandum vero illud crimen deteſtati ſunt prudentiores ethnici, ut ex libris illorum manifeſtum eſt. Io Juramento Hippocratis ſanctum eſt, ne prægnanti medicamentum, quo conceptum excutitur, aut detur, aut demonſtretur à quoquam medico. V. Scribon. Largum, Epiſt. dedic. p. 3. De Chriſtianis, qui, præeunte & docente magiſtro, nemini nocent, ma-

daturqve ad hydropem & ischiadicos (*m*) affectus sanandum.
Hanc herbam multa nomina qui habet (*n*) invenit Neptunus,
Ægyptiæ terræ præsidens aut Canopo,
cujus (*o*) virtute qvendam virum (*p*) primarium sanitati restituit.

IX. CENTAURIUM MAJUS. (q)

Sacram hanc valde manifestam (*r*) edisseram,
Centauri Saturni filii inventum, à qvo & congruenter nomen deductum habet, radicem:
Chironis validi qvam in Parnasso frondosas arbores habente
Pelio nivoso (*s*) inveniens, intenta cervice animadvertit;
qvam Achelous profunde fluens genuit, & omnibus edixit,
comedisse (hanc herbam) Pæanem (*t*) Asclepium Epidaurium.

malo non resistunt, omnibus benefacere student, Tertull. Exhort. castit. 12. *Puto nobis non magis licere nascentem necare quam natum.*

(*k*) Βράθυς, sabina. Germ. Seven-Sieben-Baum / Mägde Baum / Jungfer-Rosmarin. Gall. Sabine & Savinier. Ital. Savina, Duorum est generum unum foliis cupressi simile, alterum myricæ seu tamaricis folio. Vid. Dioscor l. 104. pag. 55. Oribas. Med. Collect. XI. Aetium, Tetr. 1. S. 1. De Sabina Apul. C. 85. sic scribit: Græci eam nerion (forte ab inventore hoc nomen adepta) dicunt, alii brathy, alii barython: Itali herbam sabinam atqve savinam, alii sabinam cupressum. Cupresso similis, H. J. Herbæ nomen ei videtur inditum, qvod respectu procerarum arborum cupressi, cedri, humilis admodum sit, ac herba videatur. V. & Bod. à Stapel ad Theophrast. p. 373.

(*l*) Κρόνος ἀγκυλομήτης dicitur Hesiod. Theog. V. 168. & Homer. Illiad. B. V. 2. 5. Δ. V. 59. ubi Schol. brevia: Ἀγκύλα καὶ σκολιὰ βουλευόμενος. ἢ ὁ περὶ τῶν δυσαρέτων καὶ σκολιῶν ἐυχερῶς δυνάμενος βουλεύσασθαι συνετός.

(*m*) Ischiadicum affectum nonnulli lumborum dolorem interpretantur; lumborum dolores, Scrib. Larg. Comp. 79. dixit. Festus: *Lumbago Vitium, & debilitas lumborum.* Gloss. lumbago, ἰσχίων νοσήματα, lumborum morbi, sic enim ibi legend. non ἴσχυος ἅμματα recte monet CL. Dacerius ad Fest. p. 308. Hippocrat. & ἰσχιάδα dicit & ἰσχιάδας, sic & Dioscor passim.

(*n*) Varia & multa Neptuni nomina recenset Gyraldus Hist. deorum, Syntagm. V. Tom. 1. Oper. c 158 seq. edit. Censii,

(*o*) Ἐξ ἀρετῆς potest & ad Neptunum referri hoc sensu, eum ob virtutem Ægypto præsedisse

Κικλήσκει πανάκειαν ἐπεὶ παῖθ' ὅσα βροτοῖσι
Φλεγμαίνοντα πάθη παύει καὶ κνύζματα πληγῶν.
Ὑστερικαῖς τε γυναιξὶ λίην σωτήριόν ἐστι,
Στραγγουροῦντας τε παύει ἐν αἵματι * καὶ λιθιῶντας. * Ald. ἐν ἥματι
Ἣν κέλομαί σε λαβεῖν Φαεσιμβρότου ἠελίοιο
Ἀντέλλειν μέλλοντος ἐπὶ χθόνα φέγγος ἐρυθρὸν
Ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε οἱ πληροῦται ἅπαντα.
Παντα γὰρ ἰήσαιτο πάθη πολυφάρμακον (ἔρ. ος.)

X. ΒΟΥΦΘΑΛΜΟΣ.

Βούφθαλμον δ' αἵρειν ἐπιβάλλεο *
Μηνὸς ἀυξομένης Φαεσιμβρότου, ἀγλαὲ κοῦρε. *
Πρός τε φόβους καὶ βασκοσύνας καὶ δαίμονας ἐχθρούς
Βασκοσύνας τε * * καὶ φάρμακα λυγρά

Ταύ-

disse, Magis tamen placet, ut virtutem sabinæ respiciat, alias sententia esset hiulca,

(p) Ἐφημέριοι ut & ἐφήμεροι sunt homines, qui & ἡμέριοι, à brevitate vitæ sic appellati, quod crastinum sibi polliceri non possint. Ἄνδρες ἐφημέριοι, homines mortales, in Inscript. veteri. V. CL. Octav. Falconerium, Not. ad Inscript. Athleticas, T. VIII. Græc antiquit. insert. C. 2352.

(q) Centaurium majus, Centauria major. German Groß-tausendgülden-Kraut. dicitur & chironium, ab inventore Chirone Centauro, qui has herbas duas. centauriam Maj. & minorem, invenisse & eas Asclepio dedisse fertur, ut auctor Apul. C. 35 V. Schol Nicandr. f. 45. 2. qui centauriam & χειρωνείαν & πανάκειαν fuisse vocatam docet. Itali juxta Apul. C. 43. fel. terræ vocant. Erdgall. Sed centaurium minus est, non majus, quod ita dicitur propter summam amaritudinem, ut notat Plin. XX. 6. in minori enim tantum, non in majori, amaritudo deprehenditur ut Matthiol in Dioscor. p 445. observar.

(r) Μαλ' ἀριφραδὲς. Vox Homero usitata, V. Iliad. ψ V. 326. & Od. ψ. V. 73. ubi σῆμα ἀριφραδὲς signum permanifestum interpretatur.

(s) Leg. Ἐν νιφόεντι κιχὼν ἐφράσσατο δειρῇ. sic Nicand. Ther. V. 527. ὄρει νιφόεντι ἐοικώς Homer. Sic Cretæ montes Ida & Dicte albi & nivosi (Homer. Od. τ. V. 338. Κρήτης ὄρεα νιφόεντα) apellati â nive, que nunquam juga eorum deserit.

(t) Pæan h. l. est Æsculapius. Eundem esse cum Pæone docet Nicandr. Schol. Artemidorus: Παιήων γὰρ ὁ ἀσκληπιὸς λέγεται. quæ erudite de Æsculap. ut & Chirone affert ad Antholog. I. p. 86. Joan. Brodæus. In vet. Inscript. (exstat T. VIII.

Thes.

Vocat panaceam qvod omnes in hominibus qvæ oriuntur
inflammationes levet ut & vulnera. (u)
Mulieribus utero laborantibus valde salutare est.
Stillicidio urinam cum sanguine reddentem adjuvat atqve calculosos.
Qvam jubeo ut colligas circa solis, qvi hominibus lucet,
exortum, rubrum fulgorem fundentis super omnem terram:
Tempore verno, cum omnia implentur.
Omnes enim morbos sanat multis remediis prædita hæc herba.

X. BUPHTHALMUS.

Buphthalmum (x) tollere cura * *
crescente luna, hominibus lucem qvæ præstat, splendide puer.
Ad terrores, fascinationes & inimicos (y) dæmones
fascinationes (z) * * & noxia medicamenta.

Thes. Græc. antiqv. C. 2349.) Παιὰν Ἀσκληπιὲ, Pæan Æsculapie legitur. Alias Pæan est Apollo, ut notum. Hunc versum porro distinctione facta & sic ut alium sensum admittat, interpretari licet: comedere, i. e. ut comedans vel comederent hanc herbam, Pæan Æsculapius Epidaurius.

(u) Κρύσματα πληγῶν crepitus plagarum, qs. plagas sonantis, ut est apud Ausonium, qvas validæ & violentæ manus cum impetu infligunt. Forte paulo concinnius videatur si pro κρύσματα, leg. τραύματα, vulnera plagarum, i. e vulnera & plagas. Plutarch. ἐ γενομένε τραύματ☉. ἀλλὰ πληγῆς μόνοι, ex casu è loco sublimi. Vides distinctionem vulneris à plaga Vel si στίγματα pro κρύσμ. reponas, nam & hæc vocula à vero non abludit, signif. enim vulnera, plagas, & notas à plagis relictas Quidquid sit de vera hujus vocis lectione, sensus est centaur. m. vulnera curare, qvod veteres concorditer ut & recentiores firmant. Apul. C. 34. efficaciam ejus ad plagas glutinandas valde prædicat. Dioscor. III. 8. p. 175. ideo eam vulnerariam (ἔστι δὲ καὶ τραυματική) vocat, siquidem recens tusa, sit ille addit. aut, si arida fuerit, ante macerata, deindeque tusa, vulnera colligat & conglutinat.

(x) Buphthalmus. Ital. Bustalmo, occhio di bove. German Rinds-Auge / gelbe S. Johannes-Blumen.

(y) Concinnius videtur si leg. ἐχθρὸν inimicum ut supra in pentadact. scribitur.

(z) Βασκός. vox, h. l. suspecta utpote sine causa repetita: In medio versus vox χαλεπῶν aut φοβερῶν videtur excidisse.

Ταύτην τὴν βοτάνην
Χρυσωπὸν στίλβει παρυπεύκυκλος αὐθέμις ἄβρη.
Τῆς βοτάνης τὴν ῥίζαν ὅταν ἀλγῇ τις ὀδόντα,
Λαμβανέτω, μίαν δὲ μασησάμενος, παραχρῆμα
Εὐθὺς ἀποπτυσάτω, καὶ ἐλεύσεται ἔκτοθι ῥεῦμα.
Γαστέρα δ' εἴ τις ἔχει στεγνὴν καὶ ἀνέγχειτον ὕζαν,
Μωλυνθεῖσαν καθαίρει ἀνεγκλήτως καὶ ἀλύπως.

Schol. Ταύτην τὴν βοτάνην σελήνης αὐξανούσης λαμβάνειν δεῖ, ποιεῖ δὲ πρὸς φόβους καὶ δαίμονας καὶ βασκοσύνας, καὶ φάρμακα, κακὰ ταῦτα ἀποστρέφουσα. Καὶ ὀδόντα εἴ τις ποτὲ τὴν ῥίζαν μασησάμενος εὐθὺς ἀποπτύσῃ, τὸ ῥεῦμα στέλλουσα ὠφελεῖ. Λύει δὲ καὶ γαστέρα.

XI. ΠΑΙΟΝΙ'Α.

Πασάων βοτανέων βασιλήϊδα δίζεο κοῦρε
Σειρίου ἀντέλλοντος ὅτε σκυλακόδρομος ἄρη,
Νυκτιφαὴς τ' ἄστροισι θεὰ πλήθουσα σελήνη
Δέρκηται τότε δ' ἠελίῳ μέλλουσα συνάπτειν
Πασιθέην ἣν πάντες ἐδωρήσαντο ἄνακτες.
Λητὼ δὴ παιᾶνι θεῷ κατὰ μακρὸν ὄλυμπον
Δῶκε δὲ παιονίην καλέσας κατ' ἀπείρονα γαῖαν
Παιδὶ ἑῷ πανάκειαν ἔχειν ἀκεσίμβροτον ἄνθος,
Ἣν ποτὶ πεντέβορον κλήζουσι, Ῥέης πλίωντι.
Κύμβαλά τε φρυγίης μητρὸς μακάρων * βασιλίσσης * Ald. βασιλείης
Κρηταιεῖς δέ τι ὕστεποι καὶ ἐψιγλύεθλοι
Γλάβρεωον κλήζουσι φεράνυμον ἀθανάτου γῆς.

Ἥν

(a) Locus hic est mutilus, Ad supplendum hunc versum varia quidem nomen hujus herbæ spectantia possunt afferri, sed meras, nullo prævio MS. conjecturas lectori proponere non placet.

(b) Notat Galen. VI, simpl. bupthalm. à floribus sic nuncupari, quod figura quidem boum oculis videantur adsimiles, colore autem anthemidis floribus simillimi sunt, sed multo illis tum majores tum acriores. Dioscor. III 156. pag. 236. de buphthal. (quidam etiam κάχλαν vocant) floribus idem affirmat: μείζονα τῆς ἀνθεμίδος, ὀφθαλμοειδῆ. majores esse quam anthemidis, oculorum similitudine, sic & Plin. XXI. 8. Est & buphthalmos similis boum oculis folio fœniculi, Quidam

Hanc herbam (a) * * *
aureum colorem habens fulget circumcirca bene orbiculata anthemis (b) pulcra.
Hujus herbæ radicem quando dolet dens
accipe folum & confestim mandens
fine mora exspue: & fluxio foras exibit.
Alvum si qvis habet astrictam & suppressam,
suffitu purgat sine molestia (c) ac omni remota noxa.

XI. PÆONIA. (d)

Omnium plantarum reginam qværendo investiga puer.
Sirio exorto qvando catulus ille velox oritur:
noctivaga astris dea luna plena
conspicitur tunc qvando soli conjungenda;
Pasitheam qvam omnes nomine donarunt principes.
Latona vero Pæani deo in magno olympo,
dedit Pæoniam vocans super universam (e) terram:
permitto filio pæoniam ut habeat mortales sanantem florem,
qvam olim pentoboron (f) vocarunt: canitiem etiam Rheæ,
Cymbala (g) & Phrygiæ reginæ matris deorum.
Cretes ultimi & serius nati
Hanc Glabrenum (h) vocant congruo nomine utpote immortalis terræ germen.

dam calchan vocant. V. Salmas. Exercit. Plin. p. 817. qui non ambigit quin calthani multi βυφθάλμυ & χρυσανθέμυ nominibus appellarunt, à similitudine coloris & floris. Multis præterea aliis floribus colore luteo χρυσανθέμυ appellationem Græcos tribuisse, recte monet.

(c) Ἀλύπως Galen. hac voce sæpe utitur. VI. Simpl. T. 2. pag. 78. ῥήσσειν ἀλύπως πάντ' ἀποςήματα. p. seq. φέρυσι γὰρ ἀλύπως τὴν ἰσχὺν τῦ φαρμάκυ. citra molestiam pharmaci vim tolerant.

(d) Pæonia. German. Peonien/ Pfingstrosen/ Königsblum/ quasi regius flos.

(e) Homer. Iliad. H. V. 246. & Od. T. V. 107. ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν vert. super immensam terram, in infinita terra.

(f) Πεντόβορον, Dioscor. III. 157. Παιωνία, ἢ γλυκυσίδη, οἱ δὲ πεντόβορον. ut Saracen. edi-

Ἣν πάντες καλέουσι θεοὶ μάκαρες γλυκισίδην,
Ἀμβρόσιον βλάστημα καὶ ἠδεῖαν ἑκάτερθεν.
Ἠελίου δ' Αἴγυπτον ὅσοι περιναιετάουσιν,
Ἀγλαοφῶτιδα πάντες ἐπικλήζουσι βοῶντες
Φέγγεος οὕνεκα λαμπομένου πυρὸς ἄνθος αἰαίθει
Ἣν κυνὸς ἀντέλλοντος ἀναίρεο κοῦρε δαΐφρον,
Πρὶν μέγαν ἠέλιον τὸν ἀπέρμονα κύκλον ἐδέυειν,
Μήπη θεοὶ βλάψωσι νόῳ καὶ ἐχέφρονι βουλῇ
Ὥρην ὡς προλίποντά σε μὴν φράζεσθ' ἄνωγα
Οὐ γὰρ ἐν ἀθανάτοισι * * *
Οὕνεκα δὴ καλέουσι κυνὸς πασὸν κατ' ὄλυμπον
Ἀθάνατοι μακάρων ἐφιάλτιόν τε βοῶσι,
Κρημναμένη δεινὴ γὰρ ἀποστρέψαι κακότητας
Φαρμακίδων φοβερὰν καὶ βάσκανα φῦλ' ἀνθρώπων.
Πρός τε φόβους δυνατὴ καὶ δαίμονας ἠδ' ἐπιπομπάς.
Καὶ πυρετὸν φρίκεσσι καταρχόμενον συγέοντα
Νυκτερινόν τε καὶ ἡμερινόν, χαλεπόν τε τέταρτον
Ἤπια καὶ τηροῦσι * * * οχες μεγάλοιο
Ἄγγελοι ἑξήκοντα τριηκόσιοι ἐπὶ ἔργοις
Ὤφελον * * *
Αὕτη γὰρ λέγεταί ποτ' ἐν οὔρεσι ῥιζωθεῖσα
Δαίμονας κεῖθεν ἀπᾶραι τὸν τόπον οἰκήσαντας.

Schol. Παιονία βοτάνη αἴρεται ἐν τοῖς κυνοκαύμασι περὶ οὗ τὸν ἥλιον ἀνατέλλειν. Καὶ κρεμᾶται, καὶ ὠφελεῖ πρὸς φάρμακα καὶ βασκοσύνας καὶ φόβους, καὶ δαίμονας καὶ ἐπιπομπάς. Καὶ εἰς πυρετὸν ἐκ φρικιάσεως νυκτερινόν τε καὶ ἡμερινὸν καὶ τεταρταῖον. Λέγεται δὲ ὅτι ποτὲ ἐν τῷ ὄρει ἔνθα ἦσαν δαίμονες φυεῖσα, οὕτως ἀπεδίωκε.

XII.

edidit, Aldina edit, etiam πετέβορον f. 115. exhibet. Πεντόροβον Galen. VI. Simpl. T. 2. pag. 80. & quidem rectius, vocat ut & Apul C. 64. quasi quintuplex ervi granum, à granorum numero, quæ ervum imitantur. Quibus & Plin. XXV. 4. adde: quidam pentorobon appellant.

(k) Cymbala. De pæonia hoc nomen quemquam usurpasse non memini me in veterum monumentis legisse. De umbilco veneris, ut vulgo vocant, Græcis κοτυληδὼν dicitur, constat κυμβάλιον apellari, quia folium ejus concavum instar

cym.

Quam omnes dii beati nuncupant glycifidem: *(i)*
immortale germen ac fuave utrinqve.
Ægyptium folem qvi circum habitant,
Aglaophotin *(k)* omnes vocant & vulgant,
ob fplendorem fulgentis ignis quem flos accendit.
Quam canicula oriente tolle puer fi fapis.
antequam *(l)* magnus fol infinitum circulum pervadat:
ne dii te lædant, mente & prudenti confilio (præditi)
tempus utpote prætermittentem quod obfervari jubeo.
*   *   *   *   *(m)*
Quapropter & vocant canis thalamum ad Olympum.
Immortales dii ephialtiam *(n)* nuncupant.
Sufpenfa *(o)* (collo) ad avertendas malignitates valet,
veneficorum terribilium & fafcina hominum.
Contra terrores efficax eft ac dæmones, ut & ad pompas.
Idem adverfus febrem odiofam horroribus incipientem,
nocturnam atqve diurnam: ut & quartanam moleftam.
* * * * * * *(p)*
* * * * *
* * * * * * *
Hanc herbam fermo eft olim in montibus radices agentem,
fugaffe illinc dæmones qui in loco illo habitabant.

XII.

cymbali. Similia folia cymbalis habet, inquit Scrib. Larg. comp. 55. ad quem V. CL. Rhodium, p. 98. ut & Salmaf. Exerc. Plin. p. 496. Frid. Adolphum Lampe de cymbalis veterum II, 2.

(h) Antea legebatur Γλαβερήνον.

(i) Γλυκυσίδη Pæonia dicitur, quod acinos non abfimiles mali punici proferat, eft enim σίδη malum punicum   Glicifida nigra, Scrib. Larg. comp. 166. p. 91. Glycyfis Apulejo vocatur, glycyfides Plin V. Harduin. Comment. ad Plin. p. 381. Dulcifidia Theophr interpreti Theod. Gazæ, non rite & proprie, cum pæonia ex fe fit amara ut notat Rhodius ad Scrib. Larg. p. 248. Vox Græca retinenda & origo vocis fcholiis explicanda. Galen. VI. fimpl. γλυκυσίδην vocat, & deficcandi ejus vim valde prædicat. Sic & Aetius, Tetrab. 1. S. 1. Oribas II. Simpl. 1. Collect. XI. & XV. Vide & I. B. à Stapel ad Theophr. p. 1042.

(k) Aglaophotis. Apulejo. ἀγλαοφωτίς. Plin. XXIV, 17.

(l)

XII. ΠΕΡῚ ΠΟΛΊΟΥ.

Δεῖ δέ σε καὶ περὶ σῶμα φορεῖν πολίοιο κόρυμβον,
Πρὸς τὸ ἀπαυλιζόμενον τὸν ἀπ' αἰθέρος, ὃν καλέουσιν
Ἄνθρωποι χαλεπὴν ἱερὴν νόσον ἀμπλακιῶτιν,
Οἵ τε σεληνιασμὸν, σωματικὴν δ' ἐπιπομπήν.
Καὶ κόπον ἐξελάσαι δυνατή, τριφθεῖσα μετ' ὄξους,
Ἡ βοτάνη καταχεομένη πόδας ἀκροκορύμβους.

Schol. Ἄυτη ἡ βοτάνη φορουμένη περὶ τὸ σῶμα ὠφελεῖ πρὸς σεληνιασμὸν καὶ κόπον. Δύναται δὲ τριφθεῖσα μετὰ ὄξους ἡ βοτάνη καὶ καταχεομένη πόδας ἀκροκορύμβους ὠφελεῖν.

XIII.

(*l*) Plin. l. c Præcipiunt eruere noctu,

(*m*) Locus est mutilus & hiulcus & vix conjecturis supplendus, ideoque sine interpretatione relictus.

(*n*) Ἐφιαλτίαν legendum: ἐφιαλτία dicitur & Aetio, quod ephialtem sive incubum curet. ἐφιάλτης sive ἐπιάλτης malum est, ubi aliquis noctu se gravi mole opprimi invadique ab alio credit: & crapula vel indigestione jugi laborantes afficere solet. Faunorum in quiete ludibria Plin vocat. De ephialte V. Cælium Aurel. III. 3. tardar. Macrob. in somn. Scip. 1. 3. Paul. Ægin. III. 15. f. 30. edit. Græc Ald.

(*o*) suspensa collo, morbo comitiali correptis prodest. Paul. Ægineta III. 13. f 30. εἶδα δέ ποτε παιδίον, φησὶν ὁ Γαληνὸς οὐδ' ὅλως ἐπιληφθὲν ἐξ ὧν τῆς ῥίζης τῆς γλυκυσίδου ἐφόρει, λέγει δὲ τὴν παιονίαν, μέγα καὶ πρόσφατον (ex Galen. vox μέρος h. l. inserenda, & ex Ægin. πρόσφατον apud Galen. non προσφάτου legend.) ἐξηρτώμενον τῷ τραχήλῳ. Novi, inquit Galenus, puerum quendam, qui omnino non correptus fuit morbo caduco, ex quo radicis glycysidis, (pæoniam intelligit,) gestabat magnam ac recentem partem de collo suspensam. Locus ille Galen. VI. simpl. ubi de glycyside agit, lectione dignus est, eumque versibus Latinis exhibet Macer. C. 48. Vide & Aetium Tetrab. 1. Serm. 1. Oribas. II. Simpl.

(*p*) Hunc & seq. versum ἀνερμήνευτον reliqui, quoniam ex neutro, utpote mutilo & corrupto, commodum sensum elicere potui. De angelis 360. quorum h. l. mentio fit, varia possunt afferri, Decanorum sacras herbas Galeno VI Simpl. memoratas illustrantia: sed non est h. l. hæc pluribus persequi. Breviter, dividebant veteres Zodiacum in 12. partes, quarum singulas rursus in 30. subdividentes particulas h. e. tres decurias: unicuiq; decuriæ decanum, h. e. dæmonem vel angelum præficiebant, V. Scalig. ad Manil. Salmas. de annis climacter: & Petr. Petitum Miscell. II. 16. pag. 131. 133. Præter hos decanos & alios fingebant ange-

XII. DE POLIO. (q)

Debes & ad corpus ferre polii corymbum, (r)
ad morbum (s) à cœlo immiſſum, quem vocant
homines gravem, ſacrum (t) morbum, errantem.
Alii vero lunarem, (u) corporis jactationem.
Et laſſitudinem potenter exigit trita in aceto
herba ipſa, ſummis pedibus affuſa.

Oooo XIII.

angelos 365. cœlorum præſides. Irenæus l. 23. Nituntur 365. ementi[illegible]m cœlorum & nomina & principia & angelos & virtutes exponere. CCC. autem LX. quinque cœlorum locales poſitiones diſtribuunt ſimiliter ut mathematici. Illorum enim theoremata accipientes in ſuum characterem doctrinæ tranſtulerunt: eſſe autem principem illorum Ἀβϱάξας, & propter hoc CCCLXV. numerum habere in ſe, H. J. De portis angelorum præſiduin, per quas cultores [illegible] principatus credebantur ingredi, vid. Origen. contr. Celſum. VI p. 296. [illegible]antabrig. -

(q) Polii genera recenſet Dioſcor. III. 124. p. 226. Unum, montanum eſt, τεύϑϱιον nomine, candidum, tenue, palmi altitudine, ſemine plenum, capitulum in ſummo corymborum habens, canique hominis capillitium præferens: odore gravi nec injucundo. Alterum eſt campeſtre, majus, odore viribusque infirmius. German. Garten-Cypreß. De Polio Plin. XXI. 7. ubi inter alia ait: folia canis hominis ſimilia. folia polii caneſcere negat Salmaſ. affirmat ad Plin. Harduin. Qui polium Salmaſium non vidiſſe, Dodonæum non legiſſe, Plinium erroris inſimulando, ſuum prodidiſſe, ſat confidenter enuntiat. De Polio agit & Schol. Nicandri, in Verſ. ἠ πόλιον βαϱύοδμον &c. quem vide.

(r) Corymbus proprie de hederis dicitur. κόϱυμβοι κισσοῦ vert. racemi ſive acini hederæ: ſed rectius fecerit qui ipſam Græcam vocem retinuerit, ut recte monet Stephanus Theſ. Græc. T. 2. C. 385. Virgil. id fecit Eclog. III. V. 39 Diffuſos hedera veſtit pallente corymbos. Transfertur & ad alias herbas, quarum faſtigia comant, ut & alias res quæ prominent vel eminent.

(s) Morbum comitialem, qui & caducus, ut & Herculeus Latinis dicitur, Grœci ἐπιληψίαν vocant, variis nominibus deſcribi à noſtro poeta certum eſt, ſed quid per ἀπαυλισμὸν proprie h. l. intelligi voluit, valde incertum. ἐπαυλισμὸς cubile denotat. Heſych. Αὖλιν κοίτην, ἐπαυλισμόν. cubile ab æthere vel cœlo, morbum à deo immiſſum, qualis comitialis morbus eſt, interpretor; quæ verſio variarum linguarum uſu confirmari poteſt. In ſacris litteris loquendi modus non ſemel oc-

XIII. ΜΩΛΥ.

Μῶλυ γὰρ ῥιζοτομηθὲν ἀρῆς πρὸς φάρμακα λυγρά,
Φαρμακίδων χαλεπῶν καὶ βάσκανα φῦλ᾽ ἀνθρώπων.
Τοῦτο γὰρ Ἑρμείας Λαερτιάδῃ Ὀδυσῆϊ
Δῶκε φορεῖν περὶ σῶμα περιζαψάμενον φυλάκειαν,
Αἰαίην ἐς νῆσον ὅτ᾽ εἰς κλυτὰ δώματα Κίρκης
Ἤει πολλὰ δέ οἱ κραδίη φρεσὶ μερμήριζεν.
Οὐ γὰρ ὡς ἑτέρους ἤδει δυνατοὺς ὑπαλύξαι.
Εἰ μὴ τοῦτό γε δῶκε διάκτορος Ἀργειφόντης,
Ἐκ γαίης ἐρύσας ἐναλίγκιον ἄνθεϊ λευκῷ,

Ὡς

occurrit idem, ut & profanis, nam cubare pro ægrotare Horatius dixit. Si quis autem ἀπαυλισμὸν ὑπ᾽ αἰθέρος pernoctationem vel commorationem sub aere, velit interpretari, non puto à vero abberraret. Σεληνιαζομένους quorum mentio in Novo Fœdere, Matth. IV. 24. Syrus Paraphrastes transtulit, ודבר אגריא i. e. juxta Nic. Fullerum, Miscel Theol. lib. [illegible] pag. 278. qui extra tecta (degunt) loca vasta & deserta libenter qui incolunt, ab hominum consuetudine abhorrentes, & vitam sub aere non tecto degentes. Ut ergo paraphrastes ille lunaticos i. e. epilepticos extra tecta collocavit, sic & poeta noster sub aere ponere potuit, morbumque ipsum commorationem sub aere nominare.

(l) Ἱερὴ νόσος Aretæo de caus. diut. affect. l. 4. vel ob magnitudinem. vel quod à Deo immissus, & epilepticus dæmone correptus esse videatur, vel quod non humana ope queat tolli. Græcos appellasse ἱερὸν quidquid ingens ac præclarum haberi volebant, notat Fuchsius ad Nicol. Mirepsium de antidot. Sect. 1. C. 218.

(m) Σεληνιαζόμενος est epilepticus, comitiali morbo correptus. Certum est multos veteres & recentiores auctores sic hanc vocem interpretari. Vide Cæsarium Dial 2. ubi quærit, πῶς τὸ εὐαγγέλιον σεληνιαζομένους λέγει τοὺς ἐπιληπτικούς. Mich Pselli opusculi περὶ σεληνιασμοῦ, cujus initium: Σεληνιασμὸς φυσικὸν τι τυγχάνει &c. mentio fit apud Leon. Allatium. Σεληναῖον πάθος Josephus Episc. Methonensis dixit, uti citat Carolus du Fresne, Glossar. col. 1348.

(n) Moly Homericum nobis ut & veteribus (quidquid dicant) ignotum. Rutam Silvestrem (πήγανον ἄγριον) quidam, teste Galeno moly vocarunt, alii ἅρμαλαν. (Paul. Ægineta ἅρμαναν habet) Syri βησάσαν. Inde distingvunt inter moly Cappadocium & Homericum sive Arcadicum. Moly describit Theophrast.

H.

XIII. MOLY.

Moly (*x*) radicitus evulſum ſumes contra noxia venena
veneficorum atrocium ac faſcinationes hominum.
Ipſum enim Mercurius (*y*) Ulyſſi Laertis filio
dedit, ut portaret corpori alligatum ſui cuſtodia:
Ææam (*z*) in inſulam quando ad famoſam Circes domum
ibat, multa vero cor cum animo deliberabat.
Non enim ſciviſſet ſe ut alios potenter ſubducere
niſi hoc ipſum dediſſet nuntius Argicida.
Ex terra evulſum ſimile flore (*a*) albo

Oooo 2 ni-

H. Pl IX 15. V. Stapel. in not. p. 1127. ut & Plin. XXV. 4. memineruntque hujus herbæ varii auctores

(*y*) Homer. Od. K. V. 302 ſeq. p 208. de Mercurio qui Ulyſſi moly dedit, ut eum contra circes veneficia armaret Ἀργειφόντης ab Homero (ut & Heſiod. Oper. V. 77. διάκτορος Ἀργειφόντης, & paſſim) dicitur, quod Argum Mercurius occiderit. V. Schol brevia ad Iliad. B. V. 103. ad voc. διακτόρῳ Ἀργειφόντῃ p 48.

(*z*) Homer. Λ. Od. V. 70. Νῆσον ἐς Αἰαίην. inſulam in Ææam & K. V. 135. Αἰαίην δ' ἐς νῆσον.

(*a*) Vel ſimile flori candido, inſtar lactis ſplendet, fructum ſed poſtea ferens; Dioſcor IV. 54 ἄνθη· λευκοῖοις ὅμοια, γαλακτόχροα, florem albæ violæ ſimilem, lactei coloris Galen. ἄνθος γαλακτῶδες.

(*b*) Moly flore ſimile eſt narciſſo, quoad florem, qui in caulis ipſius cacumine eſt albus, & quoad radicem quæ eſt intus candida. Radice vero moly eſt ſimile narciſſi ſemini, quod eſt nigrum teſte Dioſcor. IV. 161. p. 304 ſeq & ſic hunc verſ potes vertere; narciſſo ſimilis radix nigra cernitur. De radice nigra conſentiunt omnes, de flore diſſentit Plin. Græcos dum aſſerit eum luteum pinxiſſe, V Salmaſ. Homon. Hyl. Jatr. C 39. p. 43. Homer. Od. K. V 304. ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δὲ εἴκελον ἄνθος, radix quidem nigra erat, lacti quidem ſimilis flore Ovid. Metam. XIV. V. 291. Homerum ſic expreſſit:

Pacifer huic florem dederat Cyllenius album,
Moly vocant ſuperi: nigra radice tenetur.

(*b*) Superſtitione omni rejecta affirmare licet, quod qui Deum univerſorum dominum rite

Οἷς χάλα λαμπόμενον καρποφθόρον, αὐτὰρ ἔπειτα
Ναρκίσσῳ ἴκελον ῥιζαζοφόροις ἰδέσθαι,
Τὴν βοτάνην περὶ σῶμα φορῶν ἐχθροὺς ὑπαλύξεις.

rite absque omni superstitione & errore æqualiter constanterque colunt, & juxta Christi evangelium vivunt, atque ad ipsum castas preces dies noctesque pura mente deferunt, nec malis artibus sunt superabiles, nec dæmonum vi expugnabiles. Origenes idem affirmat VI contra Cels. p. 302. *διαβεβαιούμεθα δὲ ἡμεῖς καὶ*

CAPUT. XXVII.

DE APOLLODORO Atheniensi, Antigono Carystio & aliis quibusdam.

Apollodorus Atheniensis. 1. *Ejus Bibliotheca num Epitome majoris operis.* 2. *Scriptores in ea laudati.* 3. *Editiones vulgatæ.* 4. *Promissa.* 5. *Scripta hujus Apollodori deperdita.* 6. *Alii Apollodori.* 7. *De Antigono Carystio.* 8. *Parthenio.* 9. *Antonio Liberali.* 10.

I.

DE Apollodoro Atheniensi scriptoribusque ejus cognominibus dicturum retrahit prope ac retinet multorũ eruditorum calamo in hoc argumento jam exercitatus, Scipionis Tettii. (a) Joh. Meursii,

(a) Tractatu sive dissertatione de Apollodoris, quæ adjuncta fertur editioni Bibliothecæ Apollodori Romanæ 1555. 8. cum Benedicti Aegii Spoletini versione & notis, & non ita pridem in auctione quadam publica apud Batavos veniit quatuor fere florenis, licet mole perexigua sit.

niveo lacti, post vero semen ferens:
narcisso (b) simile, radix nigra apparet.
190. Si corpus (c) herba hac allegatum erit, manus infestas effugies.

καὶ τῇ πείρᾳ παραλαβόντες, ὅτι οἱ καὶ χριστιανισμὸν διὰ τοῦ Ἰησοῦ τὸν ἐπὶ πᾶσι θεραπεύοντες Θεὸν καὶ βιοῦντες κατὰ τὸ εὐαγγέλιον αὐτοῦ, ταῖς προσαχθείσαις τε εὐχαῖς συνεχέστερον καὶ δεόντως νυκτὸς καὶ ἡμέρας χρώμενοι, οὔτε μαγείᾳ οὔτε δαιμονίοις εἰσὶν ἁλωτοί.

---

sii, (b) Gerhardi Johannis Vossi, (c) Johan. Jonsii, (d) Thomæ Galei, (e) ne de Morerio, Hofmanno & Hendreichio (f) dicam. Non omittendum tamen mihi videtur pleniorem hujus lingvæ scriptorum notitiam tradere aggresso, nomen inter auctores græcos celeberrimum. Fuit, itaq; Apollodorus, Asclepiadæ (g) Filius, Atheniensis Grammaticus, discipulus Aristarchi Grammatici & Panætii Rhodii Diogenisque (h) Babylonii, Philosophorum Stoicorum. Chronicon suum perduxit usque ad Annum ab Ilii excidio 1040. hoc est Olympiad.

 CLVIII.

(b) In Bibliotheca Attica.
(c) De hist. gr. lib. 1. c. 21.
(d) lib. 2. cap. 17. de scriptoribus Hist. Philosoph.
(e) In diss. de scriptoribus Mythologicis cap. 1. seq.
(f) Morerius & Hofmannus in Lexicis, atque Hendreichius in Pandectis Brandenburg.
(g) Galeus existimavit Suidam, cum Ἀπολλόδωρον Ἀσκληπιάδου vocat, hoc ipso innuere illum discipulum fuisse Asclepiadæ Grammatici Myrleani. At quamvis constat genitivum ita positum nonnunquam præceptorem denotare non semper parentem, (ut exemplis quibusdam docuit etiam Jonsius p. 14.) quo minus tamen præsenti loco id mihi persvadeam, facit, quod Suidas mox præceptores Apollodori notat Panætium & Aristarchum Atque ita video Clarissimum Neocorum quoque in suo Suida verba illa accepisse, ut Apollodorus Asclepiadæ filius denotetur.
(h) Scymnus Chius de Apollodoro nostro agens (licet non nominat) sub initium periegeseos:

Τῶν Ἀττικῶν τις γνησίων τε φιλολόγων
Γεγονὼς ἀκουστὴς Διογένους τοῦ Στωϊκοῦ,
Συνεσχολακὼς δὲ πολὺν Ἀριστάρχῳ χρόνον.

(i)

·CLVIII. 4. idemque dicavit Attalo secundo Philadelpho (*i*) Pergami Regi, qui obiit Olymp. CLX. 3. ante CHRISTUM natum CXXXVIII. Quamdiu postea vixerit Apollodorus, non constat.

II. E scriptis ejus nihil ad nos pervenit præter *Bibliothecæ libros III.* in qua sicut post Apollodorum libris primoribus Bibliothecæ suæ Diodorus Siculus (verum non græca tantum sed Barbara quoque μυθολογούμενα persecutus) veluti per synopsin collegit, quæcunque (*k*) de Diis & Heroibus ad Trojana usque tempora fabulosas traditiones & genealogias jactabant græci Homerus, Hesiodus, Tragici, Cyclicique Poetæ præcipue. Inde Salmasius p. 847. ad Solinum Apollodori Bibliothecam nihil aliud, quam Epitomen Cycli Epici esse observat. Photius cod. 186. περιεῖχε τὰ παλαιότατα τῶν Ἑλλήνων ὅσα τε περὶ Θεῶν καὶ Ἡρώων ὁ χρόνος αὐτοῖς δοξάζειν ἔδωκεν. Ὀνομασίας ποταμῶν καὶ χωρῶν καὶ ἐθνῶν καὶ πόλεων &c.

Vetus Epigramma:

Αἰῶνος σπείρημα ἀφυσσάμενος παρ' ἐμεῖο
　Παιδείης, μύθους γνῶθι παλαιγενίας.
Μηδ' ἐς Ὁμηρείην σελίδ' ἔμβλεπε, μηδ' ἐλεγείην,
　Μὴ τραγικὴν Μοῦσαν, μηδὲ μελογραφίην.
Μὴ Κυκλίων ζήτει πολύθρουν στίχον· ἐς μὲ δ' ἀθρῶν
　Εὑρήσεις ἐν ἐμοὶ πάνθ' ὅσα κόσμος ἔχει.

Josephus Scaliger in elencho orationis Chronolog. Davidis Parei p. 81. *Apollodori Bibliotheca opus sane ingeniosissimum & elegantissimum, fabula est, non si homines, sed si hominibus attributa considerantur. Eam totam si velimus possumus* κατὰ γενεὰς (*l*) *in certum Chronicum conjicere.* Virorum doctorum sententiam, quibus hoc Apollodori opusculum vel plane indignum Apollodoro nostro visum est (*m*) aut existimata est Epitome ab

(*i*) Confer H Dodwelli diss. de ætate Scymni Chii T. 2. Geograph. minorum Clariss. Hudsoni p 90. seq

(*k*) Summa capita totius Bibliothecæ Apollodori, licet eo non nominato refert Lucianus de saltatione T 1 p 801 - 806.

(*l*) Genealogicas tabulas XVIII. ex Apollodoro concinnatas habes in editione Galei.

(*m*) Is. Vossius ad Melam pag. 36. *Auctor ille, qui de diis scripsit quique Apollodori nomen vulgo præfert* (ex Aegii scilicet Spoletini errore titulus Bibliothecæ Apollodori præ-

ab *Euphorione* (*n*) vel *Sopatro* (*o*) concinnata, ex libris XXIV. ejusdem Apollodori περὶ θεῶν, argumentis variis confutavit præstantissimus Galeus, hoc præcipue, qvod diversum fuerit argumentum, tractandiq; ratio, & qvod veteres, ut Schol. Sophoclis, Apollodori Bibliothecam ab opere περὶ θεῶν diligenter distingvunt, qvodq; eorum quæ ex libris περὶ θεῶν passim allegantur, in Bibliotheca nec vola apparet nec vestigiũ. Hæc porro utrum ab ipso auctore in *tres libros* distincta fuerit, præter Photium, qui βιβλιδάριον vocat, dubium reddunt Codices MSti, in qva illam distinctionem viri docti (*p*) exstare negant. Librum secundum tamen allegat Homeri Græcus Scholiastes ille, qvi sub Didymi nomine ambulat, ad Iliad. ά. v. 42. Liber tertius (præter lacunam, qvæ Icari nativitatem, Dædali incarcerationem & utriusqve ad Cocalum fugam pag. 238. desiderari notat Galeus, è Tzetza ad Lycophronem

præfixus est *de Deorum origine libri* III. cum plane diversum opus à Bibliotheca, quæ exstat, fuerit opus Apollodori πολύβιβλον de Diis, alterum vero in Cod. MSS. Vaticano & Palatino, quos inspexit Gudius, tum in aliis Bibliothecarum Italiæ Galliæ, Angliæ, quos memorat Galeus p. 35. tum apud Photium denique nullum alium quam Bibliothecæ titulum habet) *ad Atlantem in Hyperboreis Hesperidas collocat. Sed scriptum illud plane indignum est tanto Grammatico, Pleraque ea, quæ veteres citant ex Apollodoro de Diis aut non exstant in hoc libro, aut saltem longe aliter concipiuntur. Unde liquet scriptum illud vel titulum mentiri, vel alterius esse Apollodori.* Vossio adsensus est Henr. Valesius teste Colomesio p. 97 Opusc.

(*n*) Ita Barthius ad Statii lib. 1. Thebaid Sed Euphorion Apollodoro antiquior fuit. Unde Barthium quid scriberet non satis cogitasse affirmat Borremansius libro de Poetis p. 51. Adde Reinesii Epistolas ad Daumium p. 215. 216. Epitomen habere nos Apollodori etiam alibi, affirmat Barthius ut LIII. 7. Adversar. & adnotatium T. 1. p 460. sed de Euphorione recte tacet.

(*o*) Ita Tan. Faber ad Apollodorum p. 261. & Reinesius, Epist. ad Rupertum p 410. seq. quibus fundus sententiæ suæ photius cod. CLXI. συνείλεκται δὲ Σωπάτρῳ τὸ βιβλίον ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων ἱστοριῶν καὶ γραμματων. Τὸ μὲν οὖν πρῶτον περὶ τῶν παρ᾽ Ἕλλησι μυθολογουμένων θεῶν διαλαμβάνει, ὃ συνείληκται ἐκ τῶν Ἀπολλοδώρου περὶ θεῶν γ᾽ λόγου. Ἀθηναῖος δὲ ὁ Ἀπολλόδωρος ἦν γραμματικὸς τὴν τέχνην. Οὐκ ἐκ τοῦ τρίτου δὲ μόνον ἡ ἐκλογὴ αὐτῷ πεποίηται. ἀλλὰ δὲ καὶ ς᾽ καὶ δ᾽ καὶ ε᾽ καὶ θ᾽, τοῦτε ια᾽ πάλιν καὶ ιβ᾽ καὶ ιδ᾽ τε καὶ ις᾽ μέχρι τοῦ κδ᾽. Sed parum verisimile est Photium tam male memorem fuisse, ut Cod CLXXXVI non observaret Sopatri se eclogas legere cum scripsit; ἐν τῷ αὐτῷ δὲ τεύχει (in quo Cononis narrationes) καὶ Ἀπολλοδώρου γραμματικοῦ βιβλιδάριον ἀνεγνώσθη μοι Βιβλιοθήκη αὐτῆς ἡ ἐπιγραφή. Nec video, quo argumento probaverit Valesius hæc non esse Photii. Neque magni momenti videtur, quod Tan-

nem illa utcunqve supplens) extrema parte mutilus est; itaque in editionibus adscriptū, λείπει πολλά, *multa desunt* (q) tres scilicet vel quatuor paginæ de iis, quæ sub initium libri tertii p. 151. receperat ipse dicturum se de Phædra & Ariadne, de expeditione Amazonum adversus Athenas, de Pelope ejusque regni divisione, de belli Trojani origine, excidio Ilii & erroribus græcorum quorundam post captam Trojam. Quæ singula ex eodem Tzetza peti possunt, qvi sua videtur ex Apollodoro mutuatus esse.

III. Scriptorum, (r) qui Apollodori in Bibliotheca laudantur, Catalogus hic est:

Acusilaus p. 68. 69. 78. 108. 160. 187. 203. 212. 231.
Alcmæonidis (s) scriptor 34.
Apollonii Rhodii Argonautica 55.
Asclepiades Myrleanus 70. 151.
Asius (t) Poeta 189.
Castor (u) Chronographus 69.
Cercops Milesius 70. 77.
Demaratus 52.
Dionysius (x) Mytilenæus 52.
Eumelus Poeta 189. 190. 203.
Euripides 72. 179. 186. 193.
Herodotus 52. 167.
Hesiodus 33. 54. 68. 69. 78. 81. 167 178. 193. 224.
Hesiodi Aspis 84.

Ho-

Tan. Faber p. 163. *Alibi dixit* (Apollodori Bibliotheca) *Aeacum servare claves Inferorum, quod videri possit esse ab homine Christiano, quanquam scio Poetam dixisse πύλας ᾅδου. Alibi etiam ἀνίστασθαι videtur usurpasse eo sensu quo scriptores nostri, alibi alia.* Sic & inferum claustra dixit Apulejus XI. Miles. & σκότου πύλας Euripides. Confer Pausaniæ locum & Axiochi Platonici in notis Galei ad Apollodor. p. 52. Vindetum de vita functorum statu p. 28. & Grotium ad Apoc. 1. 18. Apud Platonem quoque in Politico legas ἐκ τῶν τετελευκότων ἄν κειμένων δὲ ἐν τῇ γῇ πάλιν ἐκεῖ ξυνισταμένους καὶ ἀναβιωσαμένους.

(p) Gale. diss. de scriptoribus Mytholog. p. 40.

(q) Id. in notis ad Apollodor. p. 95. seq.

(r) Paginarum numerus respicit editionem Galeanam, in qua liber secundus pagina 67. tertius p. 147. incipit.

(s) Allegatur etiam à Strabone, & videtur fuisse pars Cycli Epici, perinde ut Naupactica Νόστοι θηβαΐς.

(t) Asium Poetam præter eundem Strabonem laudant Pausanias & Athenæus

(u) Hunc castorem Rhodium nonnulli, Vossium secuti, Apollodoro crediderunt juniorem & Bibliothecam ideo Apollodori esse haud posse. Sed rectius Jonsius lib 2. c. 15. qui Apollodori æqualem fuisse observat

(x) De Dionysio hoc Cycli Historici scriptore dixi lib. 1. c. 2. inter scripta Homeri deperdita vel ei supposita num. 15.

IV. Editiones Bibliothecæ Apollodori.

1. *Benedicti Aegii Spoletini*, cum ejus versione * & notis ac *Scipionis Tetti* de Apollodoris commentario Rom. 1555. 8.

2. *Commeliniana* cum ejusdem Aegii Spoletini versione, & variis lectionibus ab Hieronymo Commelino collectis, qui Græca ad plures MStos codices, Palatinos præcipue castigavit. Heidelb. 1599. 8.

3. *Lugdunensis* cum eadem versione Lugd. 1608. 8.

4. *Tanaquilli Fabri* cum eadem Spoletini versione sed à Fabro variis locis emendata, & notis quibusdem græca castigantibus. Salmurii 1661. 8. Justum commentarium idem Faber olim parasse se in Apollodorum significaverat Claudio Sarravio, sed postea mole deterritus consilium abjecit, ut testatur p. 259. *Ubi tantam ὕλην*, inqvit, *quæ à me hinc & hinc congesta fuerat ex Pausania, Plutarcho, Poetis Græcis latinisq; scholiastis veteribus, Luciano, Origene, Tertulliano, Clemente, Lactantio, Herodoto Gyraldo, Meursio, Vossio, Bocharto totque aliis bonarum literarum proceribus, ubi, inquam, illam congeriem contemplatus sum, cœpi cohorrescere, & consilium ipse damnavi meum. Editio certe in tantam molem excrevisset, ut sine muli Mariani opera circumferri liber non potuisset.*

5. *Thomæ Galei*, qui inter quinque (z) scriptores antiqvos græcos historiæ Poeticæ primum locum dedit Apollodoro, & dissertationem de scriptoribus ipsis, Apollodoro præcipue præmisit, libros in capita divisit, versionem Ægii à Fabro interpolatam adjunxit, deniqve ta-

Pppp

* Reprehenditur à Barthio III. ad Statium p. 1585.

(z) Reliqui quatuor sunt, *Cononis* (de quo supra c. 15.) narrationes & *Ptolemæi Hephæstionis* (de quo infra libro quarto in Grammaticis) libri VII. (sive potius utriusque operis excerpta è Photii Bibl. cod. 186. & 190. *Parthenii* Nicæni narrationes de amatoriis affectionibus & *Antonini Liberalis* transformationum sylloge, de quibus duobus postremis mox sum dicturus.

tabulis Genealogicis ac notis pereruditis Apollodorum illuſtravit Pariſ. 1675. 8.

Gallice, interprete *Jano Paſſeratio.* Pariſ. 1605. 12.

Latine Antvverp. 1565. 8. & Lovanii 8. anno eodem.

V. Editiones promiſſæ.

Dolendum eſt *Bacheti Meziriaci & Henrici Valeſii* commentarios in Apollodori Bibliothecam intercidiſſe. De illo Claudius Sarravius p. 99. Epiſt. ad Alex. Morum data 14. Martii 1644. *Burgi Sebuſianorum diem obiit ante decem aut circiter annos vir inſignis Caſpar Bachetus Mezeriacus. Habere ſe dicebat paratum Apollodorum cum eruditiſſimis commentariis, in quibus omnis Mythica Theologia explicatur. Vir erat doctus & accuratus ut conſtat ex ejus libello de Æſopo & fabulis Æſopiais aliquotque ſacris Epiſtolis ad Ovidianarum exemplum concinnatis, quæ omnia video à magnis viris in ſummo pretio haberi.* Sane concidiſſe fertur ſpes omnis edendi hujus operis, etſi Anno 1661. adhuc Tan. Faber ſcripſit in notis ad Apollodorum pag. 259. *Præterea nondum fortaſſe deſperandum eſt promiſſos olim Meziriaci commentarios editum iri; Ille certe aliquid præclarum & ſe dignum præſtiterit, qui quidem longe doctiſſimus fuerit, rem amplam habuerit, & otio abundarit plurimo.* De Henrico Valeſio Colomeſius in opuſculis pag. 97. *Parmi ſes ouvrages Manuſcrits il me dit qu'il avoit des remarques ſur l'Apollodore qui écrit de Diis gentium, qu'il diſtingue tres doctement avec l'excellent Mr. Voſſius ſur Pomponius Mela, de celuy dont nous avons la Bibliotheque.*

VI. Scripta Apollodori deperdita.

Περὶ τῶν Ἀθήνησιν ἑταιρίδων. Athen XIV. p. 586. 591. Etymol. M. Harpocrat. & Suidas in νάννιον ac Φανοστράτη.

Ἀντιγραφὴ πρὸς τὴν Ἀριστοκλέους ἐπιστολήν Athen. XIV. p. 636.

Τῆς περιόδου, κωμικῷ μέτρῳ. Chorographia, verſibus jambicis. Strabo XIV. p. 677. Steph. in ἄβυλλοι & αὔγιλα, γαυγάμηλα, νῦβαι & ὀρβῖται ubi vide Holſten. At apud Tzetzem III. hiſt. 100. τὸ περὶ νήσων, πόλεων καὶ δήμων βιβλίον non referendum eſt ad Apollodorum, cujus nomen præceſſit, ſed Stephanum Byz. cujus nomen ſequitur, quod ex particula ἢ videtur eſſe perſpicuum.

Περὶ Δηλίων non videtur librum ſcripſiſſe Apollodorus, ſed obiter de illis quædam tradidiſſe in opere Etymologiarum, vel alio volumine.

mine. Vide Athen. IV. p. 172. seq. In iisdem etymologiis forte tradidit qvoqve rationem proverbii χάος στρέφι@, quam ex Apollodoro repetunt Hesychius & alii. Sic rursus apud Athenæum XI. p. 482. Κύμβα ποτήριον. Ἀπολλόδωρος Παφίοις, male de dramate Apollodori Comici cui titulus fuerit πάφιοι cogitarunt viri docti, nam sensus est, apud Paphios cymbam fuisse nomen poculi, idque tradidisse Apollodorum ἐν τῷ περὶ ἐτυμολογιῶν, ut diserte legas pagina proxima 483.

Δογμάτων συναγωγή. Laert. Chrysippo VII. 181. est Apollodori Ephilli Stoici de qvo dixi c. 15. hujus libri, & quem Laertius in Zenone VII. 39. diserte laudat ἐν τῷ πρώτῳ τ̃ εἰς τὰ δόγματα εἰσαγωγῶν.

Περὶ Ἐπιχάρμου sextum librum allegat Suidas in καρδιώττειν. Epicharmum Κωμῳδιογράφον in tomos sive volumina decem digessit Apollodorus Atheniensis teste Porphyrio in Plotini vita.

Ἐτυμολογίαι. Varro lib. IV. & V. de Lingua Lat. Harpocrat. Etymol. M. Schol. Apollonii & Librum *secundum* Athen. III. p. 63.

Ἠθικὴ quam laudat Laertius in Zenone, Apollodori Ephilli fuit.

Περὶ θεῶν opus de Diis in XXIV. libros distributum, teste Photio: quo tempus ἄδηλον illustraverat Apollodorus, ut in Bibliotheca quæ exstat tempus μυθικὸν, & in Chronicis tempus ἱστορικόν. Vide Galei diss. de scriptoribus Mytholog. c. 4. Sopatri eclogas περὶ τ̃ παρ' Ἕλλησι μυθολογουμένων θεῶν ex Apollodoro concinnatas memorat Photius Cod. CLXI. Librum *Primum* Apollodori περὶ θεῶν allegat Steph in Δωδώνη. *Secundum* Stobæus Eclog Phys. & Erotianus sive Herodianus in χάρητες. *Sextum* Harpocrat. in Ὑποπομπαί. *Nonum* Steph. in Ἄρειος πάγος. *Quartum decimum* Macrob 1. 17. Sat. *Decimum sextum* Steph. in Ἄρκας. *Decimum septimum* Schol. Sophoclis Oedip. Col. v. 481. *Vicesimum* Porphyrius fragmento de Styge apud Stob. Eclog. Quamplurimis aliis idem opus laudatum sine librorum discrimine, ut idem præstantissimus Galeus annotavit. Sæpius illud respicit Tzetzes ad Lycophronem, cum Apollodorum historicum Atheniensem allegat.

Περὶ θηρίων. Athen. XV. p. 681.

Apollodorum ἐν τῷ περὶ κρατῆρος ῥητιδίου de vocabulo crateris allegat Athenæus XI. p. 501. videtur respicere idem scriptum XI. p. 479. a. & 497. f.

Περὶ τῶν καταλόγου libri XII. de navium Catalogo apud Homerum, opus

 lu-

luculentum. Porphyrius apud Eustathium ad Iliad. β. p. 199. καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐπραγματεύσατο τὰ περὶ τοῦ καταλόγου ἄριστα ἐν δώδεκα βιβλίοις. Laudat & respicit passim præter eundem, sed cujus tempore jam periisse videtur Eustathium, & auctorem schol. minorum in Homer. Strabo, ut VI. p. 254. IX. p. 405. 416. X. p. 453. 457. 460. XIV. p. 677. 678. 680. Reprehendit & quandoqve ut VII. p. 298. XII. p. 553. seq. XIV. p. 677. seq. Librum primum allegant Scholia minora ad Iliad. β. 103. Steph. in ἄργουρα, & πλαταιαὶ secundum Strabo. I. p. 31. VII. p. 298. Scholia minora ad Iliad. ά 42. Tzetzes Chil. VII. v. 761. quintum Athenæus III. pag. 82. septimum Steph. in κοράνη. Laudatur etiam hoc opus à Schol. Apollonii III. 1089. & Steph. in Τένεδος.

Περὶ νομοθετῶν librum secundum citat Laert. in Solone lib. 1. sect. 58.

Apollodorus ἐν τοῖς Ὁμήρου. Schol. Nicandri p. 80. Videtur respicere libros in navium Catalogum, de quibus jam dixi.

Περὶ μύρων καὶ στεφάνων. Athen. XV. p. 675. Forte Apollodori Medici.

Παρθικά. Athen. XV. p. 682 sunt Apollodori Artemitæ, de quo infra.

Περὶ Σώφρονος de Sophrone sive commentariorum in Sophronis mimos libri, Athen. III. p. 89. VII. p. 281. Etymol. M. in ἀλφηστής, ἀζαλής &c. Librum *tertium* allegat Athen. VII. p. 281. *quartum* Schol. Aristophanis ad Vesp. v. 483. Confer Casaubonum ad Athenæum VII. 6.

Περὶ φιλοσόφων αἱρέσεων. Laert. in Solone lib. 1. sect. 60. nisi sit Apollodori Ephilli Stoici.

Τραγιάμβων primum auctorem fuisse Apollodorum scribit Suidas in Ἀπολλόδ. & τραγήματα. forte qvod primus jambis scripsisset res serias Historiam scilicet & Geographiam. Confer Galei diss. de scriptoribus Mytholog. p. 47. seq.

Φυσική, sive φυσικὴ κατ' ἀρχαίαν Laertio in Zenone laudata, auctorem potius habuit Apollodorum Ephillum Stoicum.

Χρονικά sive χρονικὴ σύνταξις à Troja capta ad sua usque tempora, versibus jambicis, opus historiam annorum 1040 complexum atque Attalo Philadelpho Pergami Regi dedicatum teste Scymno Chio. Vide Galei diss. de scriptoribus Mytholog. cap. 6. Menagium ad Laert. I. 1. sect. 37. Librum *primum*, *secundum*, *tertium*, & *quartum*, Chronicorum laudat Stephanus Byz. *tertium*, etiam Laertius IV. 23. 28. *octavum* hujus ut videtur operis Syncellus p. 185. Allegantur

tur etiam Apollodori Chronica à Diodoro Sic. Strabone, Luciano in longævis, Gellio XVII. 4. & aliis quamplurimis. Confer Jonsium p.194. Præcipue diligenter eo in ætate Philosophorum assignanda usus est Laertius.

VII. Apollodori plures.

Apollodorus Adramyttenus, Strab. XI. pag. 525. sed legendum videtur Artemites. Ita quoque fortassis p. 516.

Apollodorus Architectus de quo supra c. 24. hujus libri §. 2. Vide & notas elegantissimi Hemsterhusii ad Pollucis X. cap. 51.

Apollodorus Artemites, Parthica scripsit memoratus Straboni II. p. 118. XI. p. 509. & initio libri XV. Athenæo XV. p. 682. ubi librum *quartum*.

Apollodorus Aspendius Philologus in veteri Inscriptione Ephesina apud præstantiss. Sponium: ἡ βουλὴ ἐτίμησεν πόπλιον Αἴλιον Φλαβιανὸν Ἀπολλόδωρον Ἀσπένδιον φιλόλογον. Τὸ δὲ μνημεῖον κατεσκεύασεν πόπλιος Αἴλιος Φλαβιανὸς ζώιλος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ.

Apollodorus Atheniensis, pater Archelai qui Socratis Magister fuit. Laert. II. 16. Justinus Mart.

Apollodorus Atheniensis Comicus, de quo supra lib. 2. c. 22.

Apollodorus Atheniensis, pictor, infra in σκιαγράφος.

Apollodorus Carystius Comicus de quo supra lib. 2. c. 22.

Apollodorus Citieus. (al. *Scilleus*) ac *Tarentinus* laudantur à Plinio XX. 4. Forte alter horum Galeno laudatus scripsit περὶ θηρίων *de bestiis venenatis* Schol. Nicandri p. 50. b. & Plin. Indice lib. XI. περὶ μύρων καὶ στεφάνων Athen. XV. p. 675. Plin. *de odoribus* indice I XII. & XIII. περὶ βοτανῶν. Schol. Nicandri p. 47. b. *Apollodorus Medicus in volumine quo suasit Ptolemæo Regi quæ vina biberet*. Plin. XIV. 7.

Apollodorus Corcyreus Clem. Alex. V. Strom. p. 570.

Apollodorus Cumanus Grammaticus primus & Criticus dictus Clem. Alex. I Strom. p. 309. Amphictyonibus honorem tribuentibus. Plin. VII. 37. Hist.

Apollodorus Cyrenæus Grammaticus Schol. Eurip. Oreste v. 1485. Etymol. M. in βωμολόχοι Athenæus XI. pag. 487. Suid. in ἀντικρυς & βδελύσσω. De poculis scripsisse innuit Athen. XI. p. 573. Etiam de Diis aliqua composuit si credimus Natali Comiti III. 16. 17. 18. & IX. 5. nisi Cyrenæum cum Atheniensi Grammatico confudit.

Apollodorus Cyzicenus Laert. in Democrito IX. 38. male Apollodotus legitur apud Clementem II. Strom. p.417.

Apollodorus Democriti affectator qui Magica scripsit. Plin. XXIV. 17.

Apollodorus ὁ Δωρεὺς Schol. Theocriti Idyll. I. v.52.

Apollodorus Ephillus, Stoicus, cujus est ἠθικὴ laudata Laertio in Zenone & φυσικὴ (κατὰ τὴν ἀρχαίαν) quam citat idem Laertius & Stobæus p.20. Eclog. Vide quæ notavi supra c.15. hujus libri, & Suidam in θεῶν. Idem forte est Apollodorus quem cum Chrysippo jungit Tertull c. 15. de anima.

Apollodorus Epicureus ἐν πρώτῳ περὶ τοῦ Ἐπικούρου βίου. Laert. X.2. Mentio ejusdem sect. 10. & forte 25. ubi κηποτύραννος vocatur, quasi regnum quoddam tenens in horto sive Schola Epicuri, & quadringentorum amplius voluminum auctor, ac præceptor Zenonis Sidonii.

Apollodorus Erythræus Lactant. lib. 1. c.6. & de ira Dei c.22.

Apollodorus Gelous, Comicus, de quo supra lib. 2. c.22.

Apollodorus ὁ γράψας τοὺς ὕμνους. Erotian. in πέρθρον.

Apollodorus Lemnius περὶ γεωργίας. Aristot. Politic. lib.1. c.7. Varro de re rust. Plinius indice libri 14. 17. 18.

Apollodorus Logisticus. Laert. Solone I. 25. & Pythagora VIII. 12. Ἀριθμητικὸς Athenæo X. p. 458. Male Apollodotus apud Plutarchum de non suav. viv. secundum Epicur p. 1094.

Apollodorus Mechanicus & Architectus de quo dixi cap.24. hujus libri §.2.

Apollodorus Megarensis allegatur à Stobæo ut notavit Scipio Tettus & qui ex eo pleraque retulit Simlerus in Bibl.

Apollodorus Nicænus, Stephanus in Νίκαια. Male καίακα in Meursii Bibl. Græca p. 1232.

Apollodorus Pergamenus Rhetor qui Augustum Imp. Apolloniæ instituit, auctor sectæ Apollodoreæ. Strabo XIII. p.625. qui & ejus τέχνας memorat. Allegatur sæpiuscule à Quintiliano, etiam in dialogo de Oratoribus. Vide & Sueton. Augusto c.89. Meminit & Plinius (nisi Apollonii nomen reponendum, indice lib XV.) Eusebius Chron. & Lucian. Macrobiis, qui 82. annos vixisse testatur.

Apollodorus, Peripateticus forte, ad quem Epistola à Lynceo Samio Theophrasti discipulo scripta laudatur ab Athen. IX. 14.

Apollodorus Phalereus Socratis amantissimus, aliis omnibus asper, ideo μανικὸς dictus Plato Symposio, Plutarch. Catone minore. In Epistolis Socraticis Allatianis p.46. vocatur μαλακός, forte quod Socra-

Socrati morituro tulit tunicam ex pretiosa lana pulchreque textam & simile pallium, rogavitque ut sic ornatus demum cicutam biberet. Ælian. I. Var. Hist. c.16.

Apollodorus Rhetor. Vide supra, *Pergamenus*.

Apollodorus σκιαγράφος circa Ol. XCIII. Plin. XXXV. 9. Eustath. ad Iliad *κ'*. Franciscus Junius Catalogo pictorum p. 24.

Apollodorus Scilleus. Supra in Citieo.

Apollodorus Socraticus, vide paulo ante, *Phalereus*.

Apollodorus statuarius Plin. XXXIV. 8.

Apollodorus Syllus. Cic. 1. de natura Deor. Nisi potius distincte legendum *Apollodorus, Syllus*.

Apollodorus Tarentinus Supra in *Citieus*.

Apollodorus Tarsensis Tragicus, de quo supra lib. 2. c. 19.

Apollodorus Telmissensis ὁ περὶ ἐκλέγμων, de somniis scripsisse videtur. Laudatur Artemidoro lib. 1. c. 82.

Non raro etiam Apollodori nomen pro Apollonio positum observarunt viri docti, ut apud Stephanum, ubi Apollodori *Carica* allegantur, vel ubi *Pontica*, ut in Scholiis ad Apollon. Rhodium. Etiam Apollodorum Ephesium ingerunt nonnulli pro Artemidoro.

Fuit & Apollas adversus quem scripsit Chrysippus teste Laertio, VII. 193. 197. nescio an is Apollodorus dicitur apud Ciceronem 1. de natura Deor. c. 24. *Zeno quidem non eos solum qui tum erant, Apollodorum, Syllum, ceteros figebat maledictis* &c. Ita enim rectius videtur locus iste legi in melioribus edit. quam ut alii conjungunt velut unius hominis nomen, *Apollodorus Syllus*. At Apollas *ὁ τῶν περὶ τ ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων*, laudatus Athenæo IX. pag. 369. idem videtur viris doctis qui Marciano Heracleotæ p. 63. est Ἀπολλᾶς ὁ κυρηναῖος, & cujus Δελφικὰ allegat Clemens protreptico p. 31. Fuit & Apellas scepticus apud Laert. Timone IX. p 597. ubi citatur ejus liber cui ab alio Sceptico hujus nominis titulum fecerat Agrippam. Etiam apud Sextum Empiricum mentionem hujus Apellæ fieri, notavit Meursius, qui locus me fugit. Alios Apellas refert Menagius ad Laertii Chrysippum pag. 342. & Grotius ad Rom. XVI. 10.

Non omittendus & Apollos in sacro Actorum Apostolicorum libro XVIII. 24. & 1. Cor. I. 12. III. 4. &c. & Tit. III. 13. atque in Clementis Romani Epistola c. 47. memoratus, quia Ἀπολλῶς per contractio-

ctionem pro Apollodoro dictum esse notavit Salmasius Epist. ad Menagium de Herode infanticida p. 65. Ἀπολλὼς ὁ Ἀλεξανδρεὺς λόγιος, ὁ ποτιστὴς τῶν χριστοῦ μαθητῶν *inter discipulos Christi rigator*, ita enim reddenda mihi videntur verba S. Nili II. 49. Epist. *vir Alexandrinus ex Judæis valde eloquens & perfectus in lege, Episcopus Corinthiorum.* S. Hieron. in Tit. III. 13. De eo consulendi Jo. Prideausius Opp. latin. p. 463. seq. & Clarissimus Vitringa III. 21. Var. Obs.

Apollodorus ἐν φυτικῷ allegatur à Plutarcho quæst Græc p. 301. nec dubitarunt aliqui φύτικον Apollodori Comici dramatibus adscribere. Sed locum consideranti patebit Historicum opus respici, Apollodori forte Tarentini, & fortasse pro ἐν φυτικῷ legendum est Ταραντῖνος, licet de Tarentinorum duce Dinone alius quoque Apollodorus tradere hoc potuerit, quod commemorat jam dicto loco Plutarchus, eum præcone suffragia plura contra sententiam lata jactante, prætulisse pauciora, ἀλλ' αὗται, inquit, βελτίους, *at hæc meliora sunt.*

Prætereo alios Apollodoros ut *Tyrannum Cassandrensem* de quo Ælianus XIV. 41. XV. 15. Var. Excerpta Peiresc. p. 265. Plutarch. de sera numinis vindicta p. 555. 556. Polyænus, Muret. XVII. 17. Var. lect. &c. *Cyzicenum, ducem Atheniensium.* Ælian. XIV. 5. Var. Apollodorum *Amphipolitanum* præfectum Babylonis Diodor. Sic. XVII. p. 538. Curt. V. 9. Arian. VII. p. 161. seq. *Apollodorum Siculum.* Plutarch. Cæsare p. 731. *Apollodorum* sub Honorio & Arcadio Impp. Comitem & Procos. Africæ, ad quem aliquot Symmachi Epistolæ exstant. Conf. Jac. Godofredus in prosopographia Cod. Theodosiani pag. 350. seq. T. 6. Fuerunt & Apollodori inter Archontes Athenis Ol. LXXXVII. 3. CVII. 3. CXIV. 4. CXV. 2.

VIII. Apollodoro subjiciam ANTIGONUM, illo licet antiquiorem, utpote qui sub Ptolemæo Philadelpho scripsit. (a) Hujus unicus libellus ad nos pervenit ἱστοριῶν παραδόξων συναγωγὴ, *Historiarum mirabilium collectio,* qua mirandæ (b) & singulares observationes de animalibus & aliis rebus naturalibus breviter referuntur, excerptæ ex auctore libri de admirandis auditionibus qui inter Aristotelis scripta (c) legitur (à cap. XXXII - CXXVII.) tum è Callimachi (d) ἐκλογῇ τῶν παρα-

(a) H. Dodwell. diss. de ætate peripli Hannonis §. 21. Voss. Hist. Gr. lib. 1. c. 12.
(b) Alios mirabilium & paradoxarum narrationum scriptores retuli lib. 1. c. XX. §. IV.
(c) Vide quæ supra cap. VI. §. XXI.
(d) Observatum hoc post Tho. Stanleium clarissimo Bentleio, qui multa Antigoni loca egregie illustrat atque emendat in fragmentis Callimachi p. 328. seq.

παραδόξων (à cap. CXLIV - CLXXXIX. ſive ad finem libri) & aliis qvibusdam ſcriptoribus, quorum Catalogum è Meurſii editione ſubjunxi:

Æſchylus περόπαις. cap. 127.
Alcman. 27.
Ameleſagoras Athenienſis Ἀτθίδι. 12.
Amometi ἀνάπλυς ἐκ Μέμφεως εἰς τὴν κατὰ μέσον ἰνδὸν χώραν. 164.
Archelaus Ægyptius περὶ παραδόξων. 23.
Περὶ θαυμασίων. 96.
Ariſtoteles. 18. 23. 26. 31. 43. 52. 159. 185.
περὶ ζώων 66.
Callimachus 177. Ægyptius 51.
Callimachi Cyrenæi ἐκλογὴ παραδόξων. 144.
Cteſias 16. 160. 165. 181. 182.
Eudoxus 135. 144. 153. 162. 169. 177. 178.
Hellanicus Lesbius 169.
Heraclides 167.
Herodotus. 25.
Hippon Rheginus. 133.
Homerus 28.
Lycus 66. 148. 170. 175. 188 Rheginus 154.
Megaſthenes Ἰνδικοῖς 147.
Myrſilus λεσβιακοῖς 5. 17. 129.
Nicagoras 137.
Phanias 171. 187.
Philetas 8. 23.
Philo Αἰθιοπικοῖς 160.
Philoxenus. 141.
Pindarus 155.
Polycritus 150.
Ναμιακῶν ἔργων auctor 132.
Theophraſtus 145. 174.
Theopompus 14. 15. 131. 152. 156. 180. 186. 189.
Timæus. 149. 155. 168. Ejus Σικελικῆς ἱστορίας 1.
Zenophilus 166.

Primus Antigonum Græce & latine cum verſione ſua edidit *Guil Xylander* deſcriptum è Bibl. Palatinæ *vetuſtiſſimis membranis, rariſſimo mihique alias nunquam viſo litterarum genere conſcriptis*, quæ ejus ſunt verba in præf. ad Albertum à Steten. Prodiit Xylandri editio una cum M. Antonini libris εἰς ἑαυτὸν & Apollonii Dyſcoli θαυμασίοις, ac Phlegonte Tralliano, Græce, & ſeorſim latina Xylandri horum librorum verſione Baſil. 1568. 8. *Joannes* deinde *Meurſius* Antigonũ ſeorſim edidit cum interpretatione Xylandri, addiditqve eruditas notas Lugd. Bat. 1619. 4. exemplis quibusdam hujus editionis annum 1622. præferentibus. Nam Londinenſem Hendreichio memoratam Chimæricam eſſe exiſtimo,

ftimo, neqve vidi alteram Xylandri Argentoratenfem qvam idem commemorat Anni 1590. 8.

Præter hanc ἱςοριῶν παραδόξων συναγωγὴν Phlegonti c. 28. mirabil. & Stephano Byz. laudatam in * γύαρος, fcripferat Antigonus Caryftius etiam alia, ut:

Βίους five vitas Philofophorum Laertio & Athenæo, Eufebio XIV. 18. præp. & Hieron. de fcript. Eccl. celebratas, de qvo opere videndus Jonfius II. 4. Refpicit & Suidas in ἀπὸ θλαδίας.

Θεριζώων Hefych. in Ἴλιοι

περὶ λέξεως Athen. III. p. 88. VII. pag. 297. 303.

Poema Heroicum cujus titulus Ἀντίπατρος. Athen. p. 82. qvi duos inde verfus adducit.

duos inde verfus adducit.

Videntur etiam huic Antigono tribuendæ ἀλλοιώσεις five Metamorphorfeon liber qvem laudat Antonius Liberalis c. 23. At ἱςορικὰ ὑπομνήματα qvæ ex Athenei XIII. p. 610. inter fcripta hujus Antigoni doctiffim⁹ Voffius refert, Caryftio Pergamento tribuenda funt ex plurimis aliis Athenæi locis, non Antigono qvi à patria Carysto Euboeæ civitate Caryftius dicitur. Alii fuerunt (1) Antigonus Alexandrinus Grammaticus allegatus ab Erotiano in procemio & in πελιωσή. Hic forte refpicitur à Scholiafte Nicandri, ubi citat Antigonum. (2) Antigonus Cumanus qvi de re ruftica fcripfit, laudatus Varroni, Plinio, Columellæ. (3) Antigonus pictor qvi de pictura fcripfit tefte Plinio, XXXV. 10. περὶ πινάκων, *De tabulis pictorum*, Laert. Chryfippo VII. fect. 188. Diverfus ut videtur (4) Antigonus qvi de torevtice fcripfit, tefte rurfus Plinio in indice libri XXXIV. Hunc inter ftatuarios commemoratum de arte fua fcripfiffe ait XXXIV. 8. Videtur etiam fuiffe (5) Antigonus quidam Mathematicus, ut ex auctore fcholiorum Græcorum in tetrabiblon Ptolemæi p. 201. Meurfius colligit, idem ut fufpicor qvi inter Arati interpretes recenfetur. (6) Antigonus Rex Macedoniæ, cujus Epiftolam ad Zenonem Citieum refert Laertius VII. 7. Eruditionem hujus Antigoni Diocles in Epiftola προφυλακτικῇ apud Paulum Æginetam lib. 1. c. ult. prædicit his verbis: ἐπειδή σοι συμβαίνει μουσικώτατῳ πάντων βασιλέων γεγονέναι, καὶ πλεῖστον χρόνον βεβιωκέναι, φιλοσοφίας τε πάσης ἔμπειρον ὄντα τυγχάνειν, καὶ τοῖς μαθηματικοῖς προσταγωνιςὴν, ὑπολαμβάνων βασιλικὴν καὶ οἰκείαν εἶναι τὴν φιλοσοφίαν τὴν περὶ τῆς ὑγιείας ἀκολου-

καὶ θεωρίαν, γέγραφά σοι &c. Fuerit ne is auctor περιηγήσεως Μακεδονικῆς laudatæ à Stephano in ἀβαντίς, dubito. Alius certe (7) Antigonus Italicæ Historicæ scriptor qvem laudat Festus in Romam, & Dionysius Hal. 1. Antiqv. p. 5. At Plutarchus in Romulo p. 28. Antigoni Regis dictum refert, non (ut Vossio visum) Antigoni scriptoris Italicā historiam respicit. (8) Antigonus Medicus insignis castrensis cujus pastillum ad capitis dolorem refert Galenus 2. de medicam. secundum locos c. 2. Meminit ejusdem Marcellus Empiricus & collyrium ejus commendat c. 8.

IX. Cum Apollodoro Clariss. Galeus edidit PARTHENII Nicæni *volumen quod de amantibus composuit* uti Probus ad Eclog. 3. Virgilii vocat ad c. 15. hujus libri respiciens: sive narrationes soluto sermone scriptas de iis qvæ amantibus acciderunt: Παρθενίου Νικαέως περὶ ἐρωτικῶν παθημάτων ad *Cornelium Gallum* ** qvi sub Augusto Imp. floruit & svavitate carminum excelluit, ad qvæ componenda perqvam opportunam hujuscemodi narrationum lectionem ipsi commendat. Τὰ πλεῖστα αὐτῶν τε παρέσαι εἰς ἔπη καὶ ἐλεγείας ἀνάγειν τὰ μάλιστα ἐξ αὐτῶν ἁρμόδια &c. Scriptores è qvibus narrationes suas collegit Parthenius, hi sunt:

Alexander Ætolus, ex cujus carmine Elegiaco cui titulum fecerat Apollinem profert versus qvatuor & triginta c. 14.

Andrisci Ναξιακά. Ἀργοναυτικῶν α΄. c. 28. Καῦνος. c. 1. sive καύνου κτίσις, c. 11. Poema Epicum cujus decem versiculos Parthenius conservavit, emendavit Is. Vossius ad Melæ lib. 1. c. 16.

Aristocritus c. 11.

Aristodemus ὁ Νυσαεὺς ἐν α΄ ἱστοριῶν. c. 8.

Aristoteles c. 14.

Asclepiades Myrleanus Βιθυνιακῶν α΄. c. 35.

Cephalo Gergithius ἐν Τρωικοῖς. c. 4. & 34.

Dectades c. 13.

Diodorus ἐλαΐτης (Gesnero *Medicus*, Vossio *circulator*: sed interpres

* Xylander in Stephano suo Byz. annotavit Antigonum Carystium hunc ipsum esse cujus θαυμάσια nuper in lucem emiserit. Non primum itaque hoc à Meursio observatum fuit.

** De hoc Gallo videndus Vir doctrina & ingenio præstans Justus Fontanini libro de scriptoribus Forojuliensibus.

forte rectius legit *Elaites*) ἐν ἐλεγείαις c. 14. Galeus in notis ad Parthenium pro *Diodoro* mavult *Dionysiodorum* Troezenium. Vossius lib. de poetis Græcis, memoriæ ut videtur lapsu pro Diodoro Dionysium posuit.

Euphorion Ἀπολλοδώρῳ. c. 28. Θρᾳκί c. 13. & 26.

Hegesippus Μιλησιακῶν ά c. 16. Παλληνιακοῖς c. 6.

Hellanicus Τρωικῶν ά c. 34.

Hermesianax c. 22. Λεοντί (sive Λεοντίῳ ut apud Athenæum & Antoninum Liberalem c. 39.) cap. 5.

Ὁ τὴν Λέσβου κτίσιν ποιήσας (Apollonius forte Rhodius) c. 21. ubi ex illo poemate versus Heroicos viginti & unum affert.

Licymnius Chius μελοποιός. c. 22.

Οἱ τὰ Μιλησιακά. c. 14. Vide supra in Hegesippo.

Moero, Μοιρὼ (poetica Byzantia) ἐν ταῖς ἀραῖς. c. 27.

Neanthes ἐν β'. c. 33.

Nicænetus c. 11. Λύρκῳ. c. 1.

Nicander c. 34. ἐν τῷ περὶ ποιητῶν. c. 4.

Phanias Eresius. c. 7.

Philetas Ἑρμῇ. c. 2.

Phylarchus c. 25. & 31. ἐν ιέ. (interpres *libro IV.*) c. 15.

Simmias Rhodius c. 33.

Sophocles Εὐρυάλῳ c. 3.

Theophrastus ἐν τῷ πρὸς τοὺς καιρούς. (interpres libro IV.) c. 9. ἐν ά τῶν πρὸς τοὺς καιρούς. c. 18.

Timæus Σικελικοῖς. c. 29.

Xanthus Λυδιακοῖς. c. 33.

Primus hunc scriptorem in lucem edidit cum versione sua *Joannes Cornarius* Zviccaviensis, Basil. 1531. 8. apud Frobenium. Cum eadem interpretatione prodiit iterum Bas. 1555. & ex officina Commelini Græce & latine junctus Achillis Tatii, & Longi Eroticis A. 1601. 8. Vide etiam latine cum Eustathii sive Eumathii amoribus excusum Lugduni Bat. 1618. 12. Gallice vertit *Johannes Fornerius* una cum Plutarchi narrationibus amatoriis Paris. apud Ægidium Robinotum 1556. 8. Deniqve Græce & Lat. cum Apollodoro & aliis nitide recudi curavit *Tho. Galeus*, additis brevibus sed eruditis notis, qvibus interpretis etiam subinde errata qvædam emendavit Paris. 1675. 8.

Eun-

Eundem esse Parthenium qvi has narrationes prosa scripsit & Poetam hujus nominis, docet auctor ipse versus suos de Biblide & Cauno referens c. 11. Tum Plutarchus qvi in parallelis minoribus p. 308. cum de Leucone & Cyanippo narrationem è capite 10. repetisset, subjungit: ὡς Παρθένιος ὁ ποιητής. Itaq; non dubito eum ipsum esse cujus Stephanus in Νίκαια meminit, Lucianus vero de scribenda Hist. T. 1. p. 637. jungit cum Euphorione & Callimacho: qvemqve Suidas tradit Heraclidis & Eudoræ, sive ex Hermippo qvodam juniore (Smyrnæus enim ille qvi de vitis scripsit Parthenio antiqvior fuit) Tethæ filium Nicæensem vel Myrleanum ἐλεγειοποιὸν καὶ μέτρων διαφόρων ποιητὴν, captum à Cinna in bello Mithridatico (Anno U.C. saltem 670.) postea propter doctrinam liberum dimissum, usqve ad Cæsaris Tiberii tempora vixisse. Tiberius * imperare cœpit A. U. C. 767. centum fere post Cinnam interfectum annis. Itaq; Tiberii nomen vel à Suida vel ab alio qvodam præter rem esse adjectum non dubito, qvanqvam Parthenio h. e. poematis ipsius delectatum Tiberium auctor est Suetonius c. 70. *Fecit & Græca poemata imitatus Euphorionem & Rhianum & Parthenium, quibus Poetis admodum delectatus, scripta eorum & imagines publicis Bibliothecis inter veteres & præcipuos auctores collocavit* Virgilium Parthenio præceptore usum in Græcis, & qvædam illius versibus suis expressisse notant Macrobius V. 17. & Gellius IX 9. & XIII. 26. sed & in codice Bibl. Ambrosianæ ** Moreto Virgilii hæc verba adscripta observavit Is. Vossius *Parthenius Moretum scripsit in Græco, quem Virgilius imitatus est.* Scripta Parthenii hæc commemorantur in veterum monumentis:

Ἀνθίππη. Steph. in κεραΐδες, λάμπεια.
Ἀρήτης (conjugis) ἐγκώμιον. Libris III. Suidas in Παρθ.
Ἀρήτης ἐπικήδειον. id.
Εἰς Ἀρχελαΐδα ἐπικήδειον. Hephæstio p. 4. qvi totum elegiacum fuisse testatur, solo extremo versu jambico adjuncto.
Εἰς Αὐξίθεμιν ἐπικήδειον. Steph. in γαλλήσιοι.
Δῆλος. Steph. in βεληδόνιοι & χειμώνιοι, & ὤγενος ubi vide Holsten. & Salmas.

* Doctissimus Vossius existimat verba Suidæ accipi posse de tempore quo Tiberius florere & rem gerere cœpit, 29. antequam imperaret annis. Sed usu veterum scriptorum constat tempora Imperatorum non de aliis quam Imperii annis computari.

** Vide Vossium Patrem de Poetis Græcis p. 70.

maſ. ad Solin. p 842. ex qvo loco videtur referendum hoc poema ad Parthenium Phocenſem.

Ἐλεγεῖαι. Artemidor. IV. 64.

Ἐλεγεῖα εἰς Ἀφροδίτην. Steph. in ἀκαμάντιον, Suid. παρθ. Male ad Chium Parthenium referuntur in Schol. Græcis recentibus ad Anthologiam Epigrammatum Græcor. II. 50. p. 236.

Ἡρακλῆς. Steph. in Ἴασα & ἰωνὴ Etymol. M. in αὐρόχας & ἱέραχηλ⊙.

Ἴφικλ⊙. Steph. in ἀράφεια.

Κριναγόραι Etymol. M. in ἄρπυς.

Λευκάδιαι Steph in Ἰβηρίαι.

Μεταμορφώσεις. Suid. in Νέσωρ (licet Parthenio Chio tribuit in παρθ.) Euſtath. ad Dionyſ. v. 420 ὡς παρθένι⊙ ὁ τὰς μεταμορφώσεις γράψας λεγόμεν⊙. Vide & ad Iliad 6, pag. 248. edit. Baſil. His uſum Ovidium non dubitant Gyraldus & Voſſius.

Moretum qvod imitatus eſt Virgilius, ut paulo ante dixi.

Προπεμπτικόν Steph. in κάρυκ⊙.

Memoratur præterea Parthenius à Stephano in Νεμαῦσ⊙, Νίκαια, Θορυσθένης, & ἰλεφαντίνη, qvæ loca in indice ſcriptorum editioni Berkelianæ ſubjecto, ut non pauca alia deſiderantur.

Vir inſignis Janus Cornarius ſuſpicatus eſt *librum de fluminibus* de qvo inter Plutarchi ſcripta dicam, auctorem agnoſcere hunc Parthenium, ſed parum veriſimilitudinis habet illa ſententia.

Fuit & *Parthenius Phocenſis* Stephano memoratus in Γέτθοι, Δεκέντιοι & ὠρῶν⊙, niſi Φωκαεὺς ſcriptum aliquando pro Νίκαεὺς, aut Nicæni illius quem Stephanus qvoq; in Νίκαια agnoſcit, cum Phocenſis ſcriptis à Stephano confuſa. Cæterum Phocenſis iſte Parthenius haud diverſus * mihi videtur ab eo qvem *Parthenium Dionyſii* (diſcipulum) vocat Athenæus laudato primo ejus libro περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς λέξεων ζητουμένων XI. p. 467. 501. & XV. p. 680. eundem reſpicit Euſtathius ad Iliad ψ. p 1412. & in Odyſſ. ἰ. p. 567. Hunc Grammaticum vocat Suidas in Διονύσ. & Dionyſii Alexandrini à Nerone usq; ad Trajanum clari diſcipulum fuiſſe teſtatur. Minus præclare ſenſiſſe de Homeri poematis, nec dubitaſſe Iliadem ſtercus, ** vel ſentes, Odyſſeam lutum appel-

* Phocenſem à Parthenio Dionyſii diſtiguit Vir præſtantiſſimus lib. 2. de Hiſt. Græcis cap. 1.

** Πηλὸν Ὀδυσσείην καὶ βάτον Ἰλιάδα. Pro βάτον Clariſſ. Neocorus legit πάτον.

are apparet ex Epigrammate veteri græco, qvod in lucem edidit doctissimus Neocorus ad Suidam in Παρθένιος. Ibidem Suidas alterius *Parthenii* facit mentionē patria *Chii*, Thestoris quem carmine celebravit, filius: qvi ad Homerum originem generis sui referebat, sed (propter genus forte scribendi parum lucidum atqve digestum) cognominatus est *Chaos*. Huic Metamorphoses, qvæ Parthenii Nicæni sunt, male ist hoc loco tribui, ipso Suida auctore constat in Νέστωρ, ut paulo ante notabam.

X. Collectionem scriptorum Historiæ Poeticæ Galeanam claudit ANTONIUS LIBERALIS, de qvo & ipso pauca hoc loco addere, atqve ita capiti huic colophonem imponere constitui. Nihil hujus scriptoris habemus præter Μεταμορφώσεων συναγωγὴν sive *transformationum narrationes* capitibus XLI. collectas ex scriptoribus qvorum nomina infra vides:

Antigonus ἐν τοῖς ἀλλοιώσεσι c. 23.
Apollonius Rhodius ἐν ἐπιγράμμασι, c. 23.
Areus Laco Ἀρεὺς ὁ Λάκων ἐν ᾄσματι κύκνῳ, c. 12.
Athanadas Ἀμβρακικοῖς c. 4.
Boeus (Plinio etiam & Athenæo laudatus) ὀρνιθογονίᾳ, c. 3, 11, *libro primo* c. 7. *libro secundo* c. 16. 18. 19. 20. 21.
Corinna c. 10. ἑτεροιουμένων cap. 15.
Didymarchus μεταμορφώσεων γ' c. 23.
Hermesianax Λεοντίῳ β'. c. 39.
Hesiodus ἐν μεγάλαις ἠοίαις. c. 23.
Menecrates. c. 35.
Nicander c. 35. ἑτεροιουμένων α' c. 4. 22. 23. 38. β'. c. 13. 17. 30, 31. γ' c. 1. 2. δ' c. 8. 9. 10. 12. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 32.
Pamphilius α' c. 23.
Pherecydes c. 33.
Simmius Rhodius, Ἀπόλλωνι c. 20.
Xanthus Lyciacis c. 35.

Quis demum fuerit hic Liberalis, vel qvando vixerit, perqvam est incertū, etsi antiqvum esse & scribendi ratio & qvibus usus est monumenta jam pridem universa deperdita, fidem faciunt. Certe non multo juniorem esse mihi persvadeo Æbutio Liberali cui libros de be-

ne-

CAPUT. XXVIII.

De ANTHOLOGIA ſive FLORIDIS epigrammatum Græcorum.

E Franciſci Vavaſſoris, Jeſu Socii, libro de Epigrammate caput XVI. cum nonnullis obſervationibus. De collectione Epigrammatum Græcorum facta à Meleagro Gadareno. Catalogus Poetarum quorum Epigrammata in eadem continebantur. 1. *Obiter de altera Conſtantini Cephalæ. ibid. De collectione Philippi Theſſalonicenſis.* 2. *De quarta Agathiæ Myrinæi* 3. *De quinta Maximi Planudæ, quæ, nec integra tamen, edita eſt.* 4. * *Epigrammata antiqua jam olim ex inſcriptionibus & monumentis publicis collecta. ibid. in notis. Editiones & interpretes Anthologiæ Epigrammatum Græcorum.* 5. *Editiones promiſſæ Menardi, Salmaſii &c. tum quæ brevi exſpectatur Viri Clariſſ. Jo. Clerici cum Hugonis Grotii latina verſione.* 6. *Catalogus Poetarum qui Epigrammata compoſuerunt, cum variis obſervationibus.* 7.

I.

DEbere nos iis plurimum, qvi epigrammata varia, qvaſi disjecta membra collegerunt in unum corpus, niſi agnoſcimus ac fatemur, ingrati profecto ſimus. Cum enim opuſcula hæc tam parva, mole ſe non ſatis ulla ſua tueantur, neq; ſponte, ut grandiores libri, conſiſtant, facile elabantur è manib⁹, ſpargantur paſſim, deliteſcant & obſoleſcant in angulis, ubicunqve negligantur prorſus: qvid futurum erat, niſi colligentis unius aut alterius diligentia & ſedulitas Sibyllinis hiſce foliis ſubveniſſet? qvantam nos facturi damnum fuimus: quam multa, qvamqve præclara, qvæ ante nos fuerunt, atq; in omni poſteritate erunt, ingenii ac literarum monumenta perdituri? Collegerunt autem apud Græcos epigrammata ſuorum viri inſignes, & ipſi poetæ, primum *Meleager*, deinde *Philippus*, tum *Agathias*, ad extremum, ſed

Rrrr

* Sexta inedita *Leonhardi Philaræ* in Clariſſ. Montfauconi Bibliotheca Coisliniana p. 519. memoratur.

ſed longo poſt temporis intervallo, propiusqve à nobis, *Maximus Planudes.*

Ac MELEAGER qvidem, Eucratis F. homo natione Syrus, & oppido Gadarenus; qvem, Seleuco VI.* Syriæ rege ultimo, vixiſſe ferunt, incoluiſſe urbem Tyrum, in Co inſula mortem obiiſſe; ex diverſis totius antiqvitatis ſex & qvadraginta ſcriptoribus epigrammatum decerpſit flores, & inde Coronam texuit, atq; ita ** inſcripſit: cum ſuum cuiqve florem poetæ attribueret, ipſe pro parte aliqvid in textum illud ſvave ac ſpecioſum conferret. Digeſtum opus ac diſpoſitum pro ordine literarum, unde ſinguli poetæ initium ducerent nominis; non autem, qvod fuit fortaſſe ſatius, pro tempore, qvo qvisqve vixiſſet. Sed hoc, credo qvia facilius, *** & cujusvis, neglectum; illud, qvia varium magis, & artificii eſſe alicujus videretur, uſurpatum. Qvanqvam hunc ordinem Meleagri dicitur confudiſſe *Conſtantinus* neſcio qvis *Cephalas*, † nec jam nominum aut perſonarum habuiſſe rationem, ſed res modo ſpectaſſe præcipuas, de qvibus in epigrammatis ageretur, & in diverſa qvædam capita diſtribuiſſe, *ἤγουν ἐρωτικὰ ἰδίως, καὶ ἀναθεματικὰ, καὶ ἐπιτύμβια, καὶ ἐπιδεικτικά.* Certe videre licet etiamnum manuſcriptos codices in qvibus iſte retineatur qvadripartitus & conſervetur ordo. De patria vero Meleagri, de qve habitatione non una quod dixi, facile intelligitur cum ex præclaro epigrammate libri anthologiæ tertii, in qvo ipſe de ſe loqvitur, *Ἀτρέμας ὦ ξεῖνε βαῖνε:* tum ex altero iſto nondum edito,

* Seleucus VI. Epiphanes Nicator regnum iniit Olymp. CLXX. 3.

** *Στέφανον Ἐπιγραμμάτων.* Vide Salmaſ. ad Solin p. 843. & Holſtenii notas ad Steph. Byzantinum in *Γάδαρα*, ubi teſtatur collectionem Meleagri nobilis Poetæ MStam exſtare in Bibliotheca Cardinalis Barberini, & auctorem in principio operis deſignari his verbis:

> Ὁ Μελέαγρος Γαδαρηνὸς ἦν τὸ γένος
> Σύρος, ἐτελεύτη ἐν Κῷ τῇ νήσῳ.

*** Miror hoc elegantiſſimi Viri judicium; facilius enim multo eſt literarum ordine qvam temporis diſponere ſcriptores.

† Ex inedita *Conſtantini Cephalæ* Anthologia Epigramma Pauli Silentiarii ſub Juſtiniano Imp. clari profert Henr. Valeſius ad Socratem p. 88. Nimirum Conſtantinus Cephalas Coronam Meleagri, Philippi & Agathiæ Syllogen Epigrammatum Græcorum in capita ſecundum materiam reduxit. Vide Allatium cap. 14. de Patria Homeri pag. 1831. ubi meminit Codicis MS. antiquiſſimi qui è Bibl. Palatina venit in Vaticanam.

to, qvod eadem habet omnia, præter clausulam, atqve etiam distinctiora.

Πρώτα μοι Γαδάρων κλεινὰ πόλις ἔπλετο πάτρα
 Ἠνδρωσεν δ' ἱερὰ δεξαμένα με Τύρος.
Εἰς γῆρας δ' ὅτ' ἔβλω καὶ δία τρέψεν ἐμ' ἡ * Κῶς,
 Κἀμὲ θετὸν μερόπων ἀστὸν ἐγηροτρόφει.
Μοῦσαι δ' ἐν ὀλίγοις με τὸν Εὐκράτεω Μελέαγρον
 Παῖδα μελιτείοις †† ἠγλάϊσαν χάρισι.

Prima mibi Gadarenorum inclyta civitas patria fuit. Deinde qua me sacra excepit Tyros, educavit virum. Postquam autem ad senectutem perveni, divina me Cos aluit: & adoptivum Meropum civem id ætatis fovit. At Musæ in paucis Meleagrum me, Eucratis filium, per mellitas exornarunt Gratias.

Sed rem, qvæ hic agitur, maxime continet carmen versuum prope sexaginta, qvod procemi loco coronæ Meleager suæ affinxit, ubi & poetæ nominatim & flores appellantur, atq; ut suus cuiqve assignatus flos est, inter se junguntur: qvod ego carmen, in tam multis Meleagri jam editis miror nondum vulgatum à qvoqvam fuisse. ** Præterqvam enim qvod suavitate qvadam dictionis & numerorum ubiq; delectet: qvædam nos, qvæ nusqvam alibi exstent, docere potest, ut illud, qvi viri epigrammata, qvæ feminæ, primum fecerint: ut hoc qvoqve statim initio, Meleagrum, qvod sertũ legerat, *Diocli* amico obtulisse, & sui apud illum μνημόσυνον, hoc est, amoris pignus & monumentum, esse voluisse.

Μοῦσα φίλα τίνι ταίδε φέρεις πάγκαρπον ἀοιδάν;
 Ἢ τίς ὁ καὶ τεύξας ὑμνοθέτας στέφανον;
Ἄνυσε μὲν Μελέαγρος, ἀριζάλῳ δὲ Διοκλεῖ
 Μναμόσυνον ταύταν ἐξεπόνησε χάριν.

* In Holstenii ad Stephanum notis male editum: καὶ διαθρεψαμένη κῶς.

†† Holstenius suspicatur legendum Μενιππείαις quia in altero Epigrammate lib. 3. Antholog. cap 6 p 302 Meleager profitetur in juventa Menippi civis sui imitatorem se fuisse: Πρῶτα Μενιππείαις συντροχάσας χάρισιν. Crinagoras in Epigrammate quod edidit Salmasius ad Solin p 850. Συντίμοι ἀλλὰ Μένιππε λάζευ φίλος ἴσορα κύκλον γράψας ὦ πάσης ἴδρι γεωγραφίης.

** Addam hoc loco & alterum duobus tantum versibus constans, qvod collectioni Meleagri

Musa dilecta, cuinam defers carmen hoc omnino frugiferum? aut quis poeta coronam texuit? Confecit Meleager, ac praclaro Diocli, quod amoris monumentum foret, hoc expolivit munus:

Πολλὰ μὲν ἐμπλέξας ἈΝΥΤΗΣ κρίνα, πολλὰ δὲ ΜΥΡΟΥΣ
Λείρια, καὶ ΣΑΠΦΟΥΣ βαιὰ μὲν ἀλλὰ ῥόδα.
Νάρκισσόν τε χορῶν ΜΕΛΑΝΙΠΠΙΔΟΥ ἔγκυον ὕμνων
Καὶ νέον οἰνάνθης κλῆμα ΣΙΜΩΝΙΔΕΩ.
Ἐν δ᾽ ἀναμὶξ πλέξας μυρόπνοον εὐάνθεμον ἶριν
ΝΟΣΣΙΔΟΣ, ἧς θελκτὲς κηρὸν ἔτηξεν ἔρως.
Τῇ δ᾽ ἅμα καὶ σάμψυχον ἀφ᾽ ἡδυπνόοιο ῬΙΑΝΟΥ,
Καὶ γλυκὺν ἨΡΙΝΝΗΣ παρθενόχρωτα κρόκον.

Multa innexuit Antes *lilia, multa* Myrus *liria,* Sapphus *vero perpauca quidem, sed rosas. Narcissumque hymnum* Menalippidæ *choreis fertilem. Et novum ananthes palmitem* Simonidis. *Ac plexuit simul odoratam & suavem irin* Nossidis, *cujus blandus ceram mollivit amor. Una cum ista sampsuchum à suavissimo* Riano, *& dulcem* Herinnæ *crocum, puellis colore similem.*

ἈΛΚΑΙΟΥ τε λάλαθρον ἐν ὑμνοπόλοις ὑάκινθον
Καὶ ΣΑΜΙΟΥ δάφνης κλῶνα μελαμπέταλον.
Ἐν δὲ ΛΕΩΝΙΔΕΩ θαλεροὺς κισσοῖο κορύμβους
ΜΝΑΣΑΛΚΟΥ τε κόμας ὀξυτόρου πίτυος,
Βλαισὴν τε πλατάνιστον ἀπέθρισε ΠΑΜΦΙΛΟΥ οἴνης
Σύμπλεκτον καρύης ἔρνεσι ΠΑΓΚΡΑΤΕΟΣ.
ΤΥΜΝΕΩ τ᾽ εὐπέταλον λεύκην, χλοερόν τε σίσυμβρον
ΝΙΚΙΟΥ, ἘΥΦΗΜΟΥ τ᾽ ἀμμότροφον πάραλον.

Et Alcæi *inter lyricos loquacem hyacinthum, &* Samiæ *ramum lauri nigricantibus foliis. Praterea* Leonidæ *teneros hedera corymbos, &* Mnasalci *comas acuta pinus, Flexilemque platanum defregit ex* Pamphili *vite, ramis imple-*

gri præfixium Holstenius reperit εἰς τὸν σοφὸν Μελέαγρον τὸν τοὺς στεφάνους τῶν ἐπιγραμμάτων πλέξαντα (male editum πλήξαντα,) τὸν υἱὸν Εὐκράτεος τοῦ Γαδαρηνοῦ.

Εὐκράτεω Μελέαγρον ἔχω ξένε τὸν σὺν ἔρωτι
Καὶ μούσαις κεράσαντ᾽ ἡδυλόγους χάριτας.

plexam nucis, quæ Pancratis *est.* *Et* Tymnæ *frondosam populum albam, &* *viride sisymbrium* Nicæ & Euphemi *litoralem paralum.*

Ἐν δ' ἄρα ΔΑΜΑΓΗΤΟΥ ἴον μέλαν, ἡδύ τε μύρτον
　ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΥ, στυφελοῦ μεστὸν ἀεὶ μέλιτος.
Λυχνίδα τ' ΕΥΦΟΡΙΩΝΟΣ, ὁ δ' ἐν Μούσῃσιν ἀμείνων
　Ὃς ΔΙΟΣ ἐκ ΚΟΥΡΩΝ * ἔσχεν ἐπωνυμίην.
Τῇσι δ' ἅμ' ΗΓΗΣΙΠΠΟΥ ἐνέπλεκε μαινάδα βότρυν
　ΠΕΡΣΟΥ τ' εὐώδη σχοῖνον ἀμησάμενος.
Σὺν δ' ἅμα καὶ γλυκὺ μῆλον ἀπ' ἀκρεμόνων ΔΙΟΤΙΜΟΥ
　Καὶ ῥοιῆς ἄνθη πρῶτα ΜΕΝΕΚΡΑΤΕΟΣ.

Ac Damageti *violam nigram, suavemque myrtum* Callimachi, *plenam semper densati mellis.* *Et Aychnidem* Euphorionis, *hic vero inter Musas eximius, qui Jovis ex puellis nomen habuit.* *Atque his* Hegesippi *implicuit racemum, qui agat in furorem, &* Persei *juncum odoratum excerpsit.* *Una cum his etiam dulce malum è ramis* Diotimi, & *punicæ flores primos* Menecratis.

Σμυρναίους τε κλάδους ΝΙΚΑΙΝΕΤΟΥ, ἠδὲ ΦΑΕΝΝΟΥ
　Τέρμινθον, βρωτήν τ' ἀχράδα ΣΙΜΜΙΕΩ.
Ἐν δὲ καὶ ἐκ λειμῶνος ἀμωμήτοιο σέλινα
　Βαιὰ διακνίζων τ' ἄνθεα ΠΑΡΘΕΝΙΔΟΣ.
Λείψανα τ' εὐκαρπῶντα μελιστάκτων ἀπὸ ΜΟΥΣΩΝ
　Ξανθοὺς ἐκ καλάμης ΒΑΚΧΥΛΙΔΕΩ στάχυας.
Ἐν δ' ἄρ' ΑΝΑΚΡΕΙΟΝΤΕΙΟΥ γλυκὺ κεῖνο μέλισμα
　Νέκταρος, οὗς δ' ἐλέγους ἔυσπορον ἀνθέμιον.

Myrrhaque ramos Nicæneti, Phaenni *terebinthum, & vescam achrada* Simmiæ. *Tum exprato fertili apia, exiguos carpens flores* Parthenidos, *Tum reliquias frugiferas a* Musis *melstillantibus, flavas e culmo* Bacchylidis *spicas.* *Inde* Anacreontici *cantionem illam dulcem Nectaris, & fecundam elegis anthemium.*

Ἐν δὲ καὶ ἐκ φορβειῆς σκολιότριχος ἄνθος ἀκάνθης
　ΑΡΧΙΛΟΧΟΥ, μικρὰς σταγόνας ἀπ' ὠκεανοῦ.

* Dioscorides Poeta, cujus Epigrammata quædam exstant etiam in Anthologia edita Planudæ.

Τὰς δ' ἅμ' ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΙΟ νέους ὄρπηκας ἐλαίης
Ἠδὲ ΠΟΛΥΚΛΕΙΤΟΥ πορφυρέην κύανον.
Ἐν δ' ἄρ' ἀμάρακον ἧκε ΠΟΛΥΣΤΡΑΤΟΥ ἄνθος ἀοιδῶ.
Φοίνισσάν τε νέην κύπρον ἀπ' ΑΝΤΙΠΑΤΡΟΥ.
Καὶ μὴν καὶ ΑΡΙΑΝ σταχυότριχα θήκατο νάρδον
Ὑμνοθέταν Ἑρμῶ δῶρον ἀειδόμενον.

Atque etiam ex horribili crispaque acantho florem Archilochi, *parvas ex Oceano guttas.* *Et* Alexandri *novos surculos oleæ, & Polycleti purpuream cyanum.* *Tum vero amaracum immisit* Polystrati *florem poetæ, & phoenicium novum ligustrum ab* Antipatro *Nec non* Ariam *spicam nardi posuit, Poetam Mercurii donum canentem.*

Ἐν δὲ Ποσειδίππου τε καὶ Ἡδύλου ἄγρι' ἀρούρης
Σικελίδεω τ' ἀνέμοις ἄνθεα φυόμενα.
Ναὶ μὴν καὶ χρύσειον ἀεὶ θείοιο Πλάτωνος
Κλῶνα τὸν ἐξ ἀρετῆς πάντοθι λαμπόμενον.
Ἄστρων τ' ἴδριν Ἄρατον ὁμοῦ βάλεν, οὐρανομάκευς
Φοίνικος κείρας πρωτογόνους ἕλικας.
Λωτόν τ' εὐχαίτην Χαιρήμονος ἐν φλογὶ μίξας
Φαιδίμου, Ἀνταγόρου εὔστροφον ὄμμα βοός.
Τάν τε Φαλακραῖον Θεοδωρίδεω νεοθαλῆ
Ἕρπυλλον, κυανῶν τ' ἄνθεα Φανίεω.

Posidippum*que*, Hedylum*que*, *raphanos sylvestres terræ*, Sicelidæ*que anemonas.* *Quin & chryseum semper divini* Platonis, *stirpem vi sua ex omni parte fulgentem.* *Qui astrorum scientem* Aratum *eodem conjecit, & proceræ palmæ totondit cauliculos primos, qui lotum comantem* Chæremonis *flammeæ admiscui* Phædimi, * Antagoræ *tortilem buphthalmum, ac Phalacaeum* Theodori *recens natum serpyllum, & cyanorum flores* Phaniæ.

Ἄλλων τ' ἔρνεα πολλὰ νεόγραφα τοῖς δ' ἅμα Μούσης
Καὶ σφετέρης ἔτι που πρώϊμα λευκόϊα.

Ἀλλὰ

* Φαίδιμος h. l. non est Epitheton Antagoræ, sed ut pulchre vidit Vavassor, nomen Poetæ proprium, cujus meminit Stephanus Byz, Βισάνθη πόλις Μακεδονίας, ἀφ' ἧς Φαι-

Ἀλλὰ φίλοις μὲν ἐμοῖσι φέρω χάριν· ἔστι δὲ μύσταις
Κοινὸς ὁ τῶν Μουσέων ἡδυεπὴς στέφανος.

Multaque aliorum germina nova addidit, simul & cum iis, Musæ suæ, quæ cito oriuntur, leucoia. Cum autem hoc amicicis defero munus, tum poeticæ cultoribus communis hæc Musarum suavis corona.

II. ALTERA est à PHILIPPO Thessalonicensi corona contexta eademqve *Camillo* cuidam delata, instituto & exemplo Meleagri. Secutus qvoque rectam seriem literarum Philippus, ut Meleager, ad poetas singulos, singulas vel plantas, vel flores, vel arbusculas, explicandi, & distinguendi causa, aut ornandi adjunxit. Hoc dissimile, qvod quatuordecim numero tantum poetas recensuit, qvos ejusmodi suis instruxit insignibus, alios aliis, qvibus qvisq; vellet, designandos floribus permisit. Sed ista dici qvid necesse est pluribus, qvæ ipse breviter Philippus complexus est? Sic enim loqvitur præfatione sua, qvam, ineditam qvoqve adhuc, non patiar amplius desiderari.

Ἄνθεά σοι δρέψας ἑλικώνια, καὶ κλυτοδένδρου
Πιερίης κείρας πρωτοφύτους κάλυκας,
Καὶ σελίδος νεαρῆς θερίσας στάχυν, ἀντανέπλεξα
Τοῖς Μελεαγρείοις ὡς ἴκελον στεφάνοις.
Ἀλλὰ παλαιοτέρων εἰδὼς κλέος, ἐσθλὲ Κάμιλλε,
Γνῶθι καὶ ὁπλοτέρων τὴν ὀλιγοστιχίην.

Cum flores tibi excerpserim Heliconios, & inclytæ arboribus Pieriæ totonderim teneros calyces: cumque librorum recentium legerim spicas: nexui quoque Meleagri *simile quiddam coronæ. Qui vero antiquorum nosti decus, optime* Camille: *nosce & recentiorum in ea arte tenuitatem.*

Ἀντίπατρος πρέψει στεφάνῳ στάχυς. ὡς δὲ κόρυμβος
Κριναγόρας λάμψει δ' ὡς βότρυς Ἀντίφιλος.
Τύλλιος ὡς μελίλωτον. ἀμάρακον ὡς, Φιλόδημος.
Μύρτα δ' ὁ Παρμενίων, ὡς ῥόδον Ἀντιφάνης.

Κισσο-

φαίδιμος ἐλεγείων ποιητής. At vicissim apud Theodolphum Aurelianensem lib. IV. carm. 1. Sedulius vocatur rutilus i. e. φαίδιμος. luculentus, unde *Rutilium* Poetam invitis ni fallor Musis effinxerunt viri eruditi.

Κισσὸς δ' Αὐτομέδων· Ζωνᾶς κρίνα, δρῦς δὲ Βιάνωρ.
 Ἀντίγονος δ' ἐλάη, καὶ Διόδωρος ἴον.
Εὐήνῳ δάφνην συνεπέπλεκε· τοὺς δὲ περισσοὺς
 Εἴκασον οἷς ἐθέλοις ἄνθεσιν ἀρτιφύτοις.

Antipater *aptabitur corona pro ſpica: ut racemus* Crinagoras*: lucebit ut uva* Antiphilus, Tullius, *ut melilotus*: Philodemus, *ut amaracus*: *pro myrto* Parmenion, *pro roſa* Antiphanes. *Hedera erit* Avtomedon, *lilia* Zonas, *quercus* Bianor, Antigonus *olea*, Diodorus *viola*. Evenum *lauro implicuit*. *reliquos poetas confer cum floribus quibuslibet novis.*

Videsne dux Montauſeri, qvid ſibi Philippus hic velit, qvidve ſe profiteatur feciſſe? Ait à ſe collectos poetas recentiores; cum qvidem Meleager antiqvos maxime, ut ejus ex prooemio perſpicitur, collegerit. Sed qvia, Philippo qvi recentiores, iidem non modo nobis eſſe poſſunt antiqviſſimi, ſed aliis etiã poetis compluribus Græcis; plurimum autem intereſt ad bonitatem & præſtantiam, epigrammata eſſe à vetuſtioribus profecta, qvod poſterius tempus priori multum ſcribendi laude concedat: inveſtigandum videtur qvo Philippus tempore, novorum epigrammatum collector, floruerit, ne ſua ei novitas fraudi ſit, aut minori certe in pretio & honore habeantur, qvæ collegit. Inter epigrammata Philippi amplius qvinqvaginta, eſſe video tria omnino, qvæ admoneant nos, immo certiores faciant, qvibus is temporibus extiterit: qvanqvam aliud alio manifeſtius aperiat. Primum, concinnum ſine dubio & vetere Græcia dignum, eſt ejusmodi, qvod nos è Græco libenter propter elegentiam & venuſtatem argumenti, ut & alia duo, convertimus.

Φοῖβον ἀνηναμένη ποτὲ Δάφνη, νῦν ἀνέτειλε
 Καίσαρος ἐκ βωμοῦ, κλῶνα μελαμπέταλον.
Ἐκ δὲ θεοῦ θεὸν εὗρεν ἀμείνονα· Λητοΐδην γὰρ
 Ἐχθήρασα, φιλεῖ Ζῆνα τὸν Αἰνεάδην.
Ῥίζαν δ' οὐκ ἀπὸ γῆς μητρὸς βάλεν, ἀλλ' ἀπὸ πέτρης
 Καίσαρι μὴ τίκτειν οὐδὲ λίθος δύναται.

Phœbum alias Daphne ſprevit: nunc Cæſaris ultro
 Ex ara ramos protulit alma ſuos.
Ecce Deo inventus melior Deus, oderat olim
Latoidem: Æneadum nunc amat illa Jovem.

Sa-

Saxo radicem, non terra matre, profudit.
Non potis Augusto non parere ipse lapis.

Tenemus igitur sæculum Philippi, qvi sic imperatori Cæsari victorias & lauros gratuletur, ut ejus honoris causa fæcundum velit esse vel lapidem, qvo nihil sit sterilius in rerum natura. Sed cum felix hoc augurium de lauro sive de palma, ex altari Cæsaris enata, alii prodiderint evenisse Julio Cæsari, alii Octavio Augusto: nondum satis constat, utrius sit Philippus cum ætate conjunctior. Leve discrimen, ut vides Montauseri, siqvidem alter alteri successit Imperator deinceps, tollendum tamen; cum secundo tertiove epigrammate tolli possit. Secundum epigramma ita habet

Ψίττακος ὁ βροτόγηρυς ἀφεὶς λυγοτευχέα κύρτον
  Ἤλυθεν εἰς δρυμοὺς ἀνθοφυεῖ πτέρυγι.
Αἰεὶ δ' ἐκ μελετῶν ἀσπάζμασι Καίσαρα κλεινὸν
  Οὐδ' ἀν' ὄρη λήθην ἤγαγεν οὐνόματος.
Ἔδραμε δ' ὠκυδίδακτος ἅπας οἰωνὸς, ἐρίζων
  Τίς φθῇσαι δυνατῇ δαίμονι χαῖρ' ἐνέπειν.
Ὀρφεὺς θῆρας ἔπεισεν ἐν οὔρεσιν· ἐς δὲ σε Καῖσαρ
  Νῦν ἀκέλευστος ἅπας ὄρνις ἀνακρέκεται.

E cavea in sylvas pictis effugerat alis,
  Humano doctus psittacus ore loqui.
Sæpe salutato recolebat Cæsare voces:
  Celsa nec oblitus per juga nomen erat.
Accurrere aliæ, subito didicere, volucres,
  Certatimque sonant gutture: Cæsar, ave.
Flexit voce feras Orpheus in montibus. At te
  Vocales, Cæsar, sponte loquuntur aves.

Tertium est illud.

Οὐκ ἔτι πυργωθεὶς ὁ φαλαγγομάχας ἐπὶ δῆριν
  Ἄρχετος ὁρμαίνει μυελόδους ἐλέφας.
Ἀλλὰ φόβῳ στείλας βαθὺν αὐχένα πρὸς ζυγοδέσμους
  Ἴτυγα διφρουλκεῖ Καίσαρος οὐρανίου.

hærescat: nec voluptati non ducendum, nosse gradus & incrementa operum aut decrementa: cum pretium indicare pauci queant, pauci, qvid sibi optimum sit, eligere. Hæc porro confusio & perturbatio duplex: altera, cum recentes poetæ admiscentur antiqvis: altera cum epigrammata nova novis qvidem intertexta, prisca priscis; sed diversorum scriptorum: non autem ponuntur continenter indivisi poetæ & indiscreti.

Pæne præterii, qvod tacendum non videtur fuisse: qvemadmodum Meleager & Philippus præposuerunt operi suo qvædam, sic Agathiam suo qvoqve scripto & collectioni affinxisse proœmium, immo etiam proœmia, qvi & jambicis præfatus est, & hexametris. In qvibus utrisqve jam tum agnoscas licet, pompam inanem illam, & fucatam speciem, & copiam nimiam, qvæ in tempus potius qvam in homines confertur. Hæc proœmia vero, qvanqvam non edita ante hanc diem; omitto tamen propter longitudinem, qvam mihi statui esse vitandam. Paullulum qviddam delibare placuit, ex qvo percipiatur, qvod nunc habemus opus in manibus collectorum epigrammatum, non novo more, nec nullo exemplo, septem in partes seu libros divisum: ne qvis forte primum ita divisisse Planudem existimet.

Πρῶτα δὲ συλλέξαιμι παλαιγενέεσσιν ἐρίζων
Ὅσσαπερ ἐγράψαντο νέης γενετῆρες ἀοιδῆς,
Ὡς προτέροις μακάρεσσιν ἀνειμένα· καὶ γὰρ ἐῴκει
Γράμματος ἀρχαίοιο σοφὸν μίμημα φυλάξαι.
Ἀλλὰ πάλιν μετεκεῖνα παλαίτερον εὖχος ἀείρει
Ὅσσα περ ἢ γραφίδεσσι χαράξαμεν ἤ τινι χώρῳ
Εἴτε καὶ εὐποίητον ἐπὶ βρέτας, εἴ τι καὶ ἄλλης
Τέχνης ἐργοπόνοιο πολυσπερέεσσιν ἀέθλοις.
Καὶ τριτάτην βαλβῖδα νεηνίδος ἔλλαχε βίβλου
Ὅσσα θέμεν τύμβοισι, τάπερ θεὸς ἐν μὲν ἀοιδῇ
Ἐκτελέειν νεύσειεν, ἐν ἀτρεκίῃ δὲ διώκειν.

Ac primum colligam, æmulatus antiquos, quæ scripserunt novi conditores carminis, ut majoribus Diis consecrata. Etenim conveniebat veterum scriptorum præclarum exemplar retinere. Deinde etiam antiquum decus attollunt quæcunque poeta stylo incidit quovis loco, sive in statuis affabre factis, sive in alterius artis laboriosæ diversis monumentis. Ac tertium spatium novi sortita sunt libri

libri quæcunque posuimus in sepulcris, quæ quidem Apollo tum versibus perficere annuerit, tum ex vero persequi.

Ὅσα δὲ καὶ βιότοιο πολυσπερέεσι κελεύθεις
Γράψαμεν, ἀστατέοντος τύχης σφαλεροῖσι ταλάντοις
Δέρκεο μεσσοβιβλίῳ παρὰ κρηπῖδα τετάρτην.
Καὶ τάχα καὶ πέμπτοιο χάρις θέλξειεν ἀέθλου
Ὁππότε δὴ κερτομέοντες ἐπεσβόλον ἦχον ἀοιδῆς
Γράψαμεν· ἑκταῖον δὲ μέλος κλέπτουσα κυθήρη
Εἰς ὀάρους ἐλέγοιο παρατρέψειε πορείην
Καὶ γλυκεροὺς ἐς ἔρωτας· ἐν ἑβδομάτῃ δὲ μελίσσῃ
Εὐφροσύνας Βάκχοιο, φιλακρήτους τε χορείας,
Καὶ μέθυ, καὶ κρητῆρα, καὶ ὄλβια δεῖπνα νοήσεις.

Quæ vero & de vita multiplici ratione ac via scripsimus, & de inconstantis fortunæ fallacibus momentis, aspice, libri circa sedem quartam. Ac delectare potest forsan quinti venustas libri, ubi irridentes convitia & probrosum carmen scripsimus. Sextum volumen surripiens cithara, in feminas elegorum deflexerit copiam, atque in dulces amores. Septimo denique in florilegio sive apiario, gaudia Bacchi, & amicas meri choreas & vinum, & pocula, & lauta convivia cogitabis.

Calamo porro notatos codices, ex qvibus horum qvædam eruta, & indicavit Ægidius Menagius, vir in paucis doctus, & commodavit nobis: ut hoc ei, præter cetera, studiosi literarum acceptum referre debeant.

IV. Restat ut de MAXIMO PLANUDE collectore postremo epigrammatum, qvod promisi, persolvam. Is anno supra millesimū trecentesimo octogesimo, Romæ Urbano VI. pontifice maximo, Constantinopoli Nilo patriarcha, cū ibi floreret in cœnobio, multaq; vir Græcis & Latinis literis excultus, scriberet; temporis aliqvid impertivit epigramātis Græcorum veterum recolligendis. Ac distribuit ille qvidem librum in septem volumina, ut Agathias, sed non eadē qvæ Agathias in qvodq; volumen retulit: id qvod ex fragmento superiore illo Agathiæ satis apparet si qvis cum eo Planudis opus totū conferat. Habentur autem quolibet volumine certa capita rerum, certæ sic tanqvā per communes locos inscriptiones: idqve ordine servato qvodam elementorum. In qvo se & religiosum videtur præbuisse honestiqve aman-

amantem, resecandis turpibus * quamplurimis; & diligentem ac sedulum, accersendis undiqve ** & comportandis epigrammatis; & satis prudentem, disponendis atqve ordinandis. Quibus ei nominibus obstricti sane sumus, qvos carere non passus sit puris sincerisqve deliciis eruditionis Græcanicæ. Tantum autem abest ut Planudes nactus sit gratiarum actores, uti meruit, aut, qvos qvotve debuit, laudatores; ut beneficii obtrectatores invenerit, qvi extenuarent opus & industriã. Primum enim conqveruntur nonnulli, imminutum ab eo numerum fuisse epigrammatum, circumcisis & amputatis compluribus, castratos & eviratos poetas. Ut satis signi dent hoc utroqve verbo, qvod semper habent in ore, qvinam ipsi moribus sint, qvam parum pudentes: qvi si Tullium audirent, non modo non improbarent verecundiam in aliis sed in dictis ipsi suis, & in aliorum reprehensione sua præsertim, retinerent. Facit qvippe contra eos illud Tullianum, qvod jam attuli. *Fugienda est*, inquit, *omnis turpitudo earum rerum, ad quas eorum animos qui audiunt, trahit similitudo. Nolo morte dici Africani castratam esse rem publicam, nolo stercus curiæ dici Glauciam. Quamvis sit simile, tamen est in utroque de formis*

* Schol. Græc. libro VIII. præmissum: ἐν τῷ δὲ τῷ ἑβδόμῳ τμήματι περιέχεται ἐπαινικά τινα ἀποφθέγματα, τὰ μὲν ὡς ἐγκώμια. τὰ δ᾽ ὡς ἐπιστολαί, τὰ δ᾽ ὡς ἂν ἕκαστον ἔτυχεν, ὅσα μὴ πρὸς τὸ ἀσεμνότερον καὶ αἰσχρότερον ἀποκλίνει. Τὰ γὰρ τοιαῦτα πολλὰ ἐν τῷ ἀντιγράφῳ ὄντα παρέλιπε, φησὶν ὁ Πλανούδης.

** Non autem ex collectionibus hactenus recensitis Epigrammatum, & ex omni genere scriptorum Græcorum, sed & ex *Epitaphiis* & *inscriptionibus antiquis* in Græcia tum obviis & ex parte hodieqve superstitibus collectam fuisse Anthologiam observat Jacobus Sponius pag. 91. Misc. Antiqvitat. & p. 94. Itineris sui edit. Germanicæ à Menudierio curatæ. Idem testatur, Florentiæ in Bibl. Medicea descripsisse se inscriptiones ejusmodi Græcas quindecim è membrana, in qua Monachus quidam ante quadringentos vel quingentos annos illas congesserat. Neque heri vel nudius tertius probari cæpisse studium istud Epitaphia & veteres inscriptiones consulendi, satis patet ex Herodoto, Dionysio Halic. Pausania aliisque ad illarum testimonium hinc inde provocantibus. *Philochorus* quoque Atheniensis inter alia collegerat Ἐπιγράμματα Ἀττικά teste Suida: & *Polemonis* Periegetæ qui à singulari in hoc genere studio στηλοκόπας dictus fuit, περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων laudat Athenæus X. pag. 436. 442. Confer si placet Casaubonum VI. 5 *Aristodemi* librum primum θηβαϊκῶν περὶ Ἐπιγραμμάτων allegat Schol. Apollonii II. 906. *Neoptolemus* Parianus ἐν τῷ περὶ ἐπιγραμμάτων. Athen. X. p 455. Notum præterea est ab *Evhemero* Historiam Deorum contextam esse *ex titulis & inscriptionibus sacris quæ in templis habebantur*, ut testatur Lactantius lib. 1. cap. XI. Diogeniani ἀνθολόγιον Ἐπιγραμμάτων memorat Suidas in Διογ.

mis cogitatio similitudinis Flagitium videlicet Planudes fecit, qui flagitiosa & turpia non exscribenda putavit, in quibus paginæ, prope dicam ipsæ, tametsi charta non erubescit, erubescerent: quem referre & in publicum proponere piguit, quæ non minus legere oculis, quam ore proferre modestia & pudor vetat. Desinant vero, qua parte maxime laudabilis Planudes est, vituperare velle Planudem. Quod si tanta reprehendendi libido, & si quid isto de scriptore queri juvat; querantur potius, quod tantam in opere suscepto fidem ac diligentiam non præstiterit, quantam necesse erat, & quantam se præstiturum ostendit. Reliquit enim, optime Montauseri, nescio quo casu, imprudensne an secus, cum multa obscenissima sustulisset, pauca quædam non honestiora sublatis.

Objiciunt alii malum poetam fuisse Planudem. Etiam historicum non bonum fuisse concesserim, qui in vita Æsopi contra fidem historiæ rationemque temporum, permulta, meo judicio, peccavit. Sed quid tum postea? Idcircone minus aut ex historicis colligere potuit, quæ visa sunt, & in unum locum conducere; aut collegit reipsa decerpsitq; ex poetis? Equidem sic statuo, collectanea ejusmodi, & miscellanea, & farraginem epigrammatum, alicujus esse diligentiæ, prudentiæ mediocris; ingenio ad eam rem singulari & eximio, interiore & recondita vel arte vel doctrina, nihil opus esse; studiosos, qui plus aliquid possint ac valeant in literis, ab isto refugere labore toto solitos. Deinde vero, cum Planudes versibus aliorum, quos collegit, non admiscuerit suos, ut Meleager, Philippus, Agathias; neque potest esse decori collectis ac simul junctis poetis, neque detrimento lectoribus, contage quadam & communione versuum malorum. Jam ille ipse emendator Planudæ in Catonis distichis, Josephus Scaliger, vitavit, credo, justam reprehensionem curiosorum, qui etiam tunc cum correxit Planudea, hexametros heptametros fecit? Audi versum hujus non productiorem modo syllaba, sed pede toto redundantem. Cato in initio libri tertii:

Instrue præceptis animum: nec discere cesses.

Scaliger:

Τὸν νοῦν ἐντολίαις ῥύθμιζε, μαθητύος οὔποτε λήγων.

Leve illud, & aurium vitium, quæ forsan hebetiores sint factæ senio.

ſenio. Miror Thuanos & Caſaubonos, qvibus Scaliger qvaſi qvidam Deus eſſet, qviq; ſcripta ejus omnia legiſſent millies, hunc ipſi librum Lutetiæ edi curaſſent; non advertiſſe, qvod hic homini mendum excidiſſet, niſi forte ob id ipſum ἀναμάρτητον putarint, qvod pro Deo haberent. Sed hic Scaliger ſpeciatim: genere toto peccavit, qvi alienis uſus vocibus verſibusqve Planudæ dimidiatis, Catonem jam Græce redditum Græce reddidit. Improbaret ſane Planudeana omnia: Græce negaret ſcire hominem Græcum, prætereaqve in ſcribendo exercitatum: converteret deniqve latina in Græcum etiam melius, qvam Planudes aut Gaza: abſtinere ſaltem ipſorum verbis, ſi facultatem illam ſuam oſtenſam voluit; videre qvid commune cum iis haberet, potius quam interpolare aliena, & inculcare nonnulla aliqvot locis, & levi commutatione opus alterius facere ſuum velle, debuit: qvi plagii accuſari potuerit, niſi plagium fateretur. Etenim videmus perſæpe ſcriptoris unius Græci interpretes Latinos duos pluresqve, qvi ſemper id agunt in primis, ut diverſi ſint; ne qvid alius ab alio videatur ſumpſiſſe, aut laborem fruſtra ſuſcepiſſe vertendi.

Sunt etiam qvi Planudæ minuant auctoritatem ex eo, qvod communiter egerit Conſtantinopoli inter aſcetas; profeſſionemqve & inſtitutum hominis ſolitarii, & degentis in ſeceſſu vitā pietatis cauſa, illi probro vertant. Perinde qvaſi genus hoc hominum, qvos nomine qvidem iſti proprio, ſed per contemptum monachos appellant, totum ſit averſum à Muſis, præſertim manſvetioribus; nec ſolum literas nunqvam adjuverit & humanitatē, verum etiam depravarit ſæpe atqve corruperit. Eqvidem, ut me tibi, præſtantiſſime Montauſeri, indicem, facere non poſſum, qvin indigner, ſi qvando in ſcripta incido, aut ſermonibus & qverelis interſū eorum, qvi in cœtus hoſce congregatos hominum piorum ſimul & doctorū invehantur, ſic tanqvam in perditores elegantiorum artium & liberalium ſtudiorum: qvibus tamen, ſi verum qværimus, artes & ſtudia, & optimū qvodqve literarum, incolumitatem, ſalutem, vitam qvodammodo debeant. Ac vide, oro te, qvantum ab illorum diſcrepet opinio mea. Abſit odium, invidia, ambitio, ſectæ, & partes. Vere mihi contendere poſſe videor, & aſſeverare duo triave, qvæ omni ratione confirmare licet. Primum ſæculis illis & temporibus miſeris, cum barbaries & inſcitia occupaſſet orbem terrarum univerſū ac pœne oppreſſas mortaliū mentes teneret; qvicqvid reliqvum fuit literaturæ omnis, id totum, qvaſi qvandā

ex communi naufragio tabulam, penes istos constitisse. Alterum, ubi emergere literæ cœperunt, & efferre caput altius; tum demum qui susciperent eas, & amplecterentur, atque exornarent multis modis, plures ex ædibus & cellis eorum, quam ex omni alio hominum grege, & cœtu concilioq; prodiisse. A quibus exarati fere calamo libri, nisi, à sanctissimis illis, qui patres inter se fratresque usurpent, contubernalibus? Apud quos diligentius, fidelius, diutius, quam ab eisdem servati? Unde investigati & eruti maximam partem, & in lucem subinde producti, nisi ex perantiquis monasteriis & cœnobiis? Tertium illud erit, quod unum pro multis accipi potest, & latissime patet. Quid viri, certa quadam necessitudine, & omnium rerum communitate juncti inter se, meriti de literis sint, quantum aliis ipsi literatis antecelluerint, non dico, quid & quantum mereri atque antecellere debuerint, verbo dico. Cum suppetant eis opes cunctæ, & adjumenta, & præsidia, quæ promovere studium literarum possint, quæ autem deterrere soleant, ea sint ab istorum conditione statuque vitæ remotissima; abundent otio, laboribus assuescant, adsit congressus & copia eruditorum, nulla impedimenta liberum, conjugum, cura rei familiaris & possessionum amplificandarum nulla, ambitiones nullæ; constans & perpetua fuga voluptatum; nisi uni ex aliis ordinibus hominum alicui docto respondeant religiosi ordinis docti decem, ut numero & multitudine vincant; nisi sint hi dimidio aliis plerisque doctiores, ut vincant copia, & varietate, & præstantia doctrinæ: non ii sunt, mihi crede, viri optimi, qui esse debuerunt. Conservatio certe bibliothecarum, & quædam perennitas, ut aliud nihil dicam, tota horum est: cum interim di[illegible]hi quotidie & dissipari bibliothecas privatorum, etiamque optimatum, videamus, multo labore, grandique pretio collectas. Scis, Montauseri, scis ipse; quantopere nostri in Gallia proceres testamento caveant tum heredibus ad perpetuitatem familiæ & bonorum, tum bibliothecis ad celebritatem nominis. Sed bibliothecis, dic amabo, quid factum plerumque exiguo & brevi spatio? quid fit quotidie? quid fiet? Non sunt imminutæ aliquando rarissimis & pretiosissimis libris? non ab heredibus & dominis transierunt ad externos? Stant per sese, & corpus ut antea, unum efficiunt? non discerptæ dolo, vi, fuerunt? non discerpentur membratim? nec, ut fluvii minores, qui famæ majoris in amnem influxerint, nomen amittent? nec duæ bibliothecas complures supplebunt? neque con-

fusæ cum illis nullæ erunt? neque commutabuntur libri libris, neque ſingillatim venibunt? Quanquam hic ego, Montauſeri, facile intelligo, nec tu pro tua ſingulari & eximia prudentia non perſpicis, iſto me ſermone toto ſuperſedere potuiſſe, carere potuiſſe lectorem. Sed, dum veriſſimum eſſe confiteare, quod dixi; digreſſionem ſane puta hanc à propoſito, aut etiam aberrationem. *Hactenus Franciſcus Vavaſſor libro de Epigrammate cap. XVI. Pariſ. 1669.* 8. ad Carolum Sanctamaurum Ducem Montauſerium.

V. Editiones Anthologia Epigrammatum Græcorum Planudea.

Græcæ.

Prima *Jani Laſcaris* Rindaceni, litteris Græcis capitalibus quadratis, Florentiæ 1497. 4. cum Epiſtola præfatoria ad Petrum Medicem, quam in poſterioribus editionibus per typographorum avaritiam omiſſam eſſe dolet Colomeſius ad Gyraldum p. 515. In illa Epiſtola litterarum figuras quibus priſci Græci uterentur capitales omnes fuiſſe probat *fuſe, eleganter & erudite:* quod judicium eſt Leonis Allatii libro quo commentitias Antiquitates Hetruſcas explodit p. 61. ſed male ſcribit editionem prodiiſſe A 1484.

2. Aldina A. 1503. Venet. ex recenſione *Scipionis Carteromachi*, cujus Epiſtola Græca ad Aldum adjuncta legitur.

3. Florentina A. 1519. 8. apud heredes Philippi Juntæ.

4. Baſileenſis A. 1521. 8. memoratur in Catalogo Bibl, locupletiſſimæ Bigotianæ II. p 202.

5. Aldina ſecunda, Venet 1521. 8. Hæc editio ad Codicem Palatinum collata à Frid. Sylburgio, fuit apud doctiſſimum Grævium, ut ipſe refert ſua ad Callimachum præfatione Palatinum Codicem in Vaticana Bibl. hodie exſtare teſtatur illuſtris Ez. Spanhemius de præſtantia & uſu numiſmatum p. 316.

6. Pariſienſis 1531. 8. apud Jocobum Badium. Fuit in Bibliotheca exquiſita P. Francii, itemque altera Viri Clar. M. Meibomii.

6 Cum notis perquam eruditis *Jo. Brodæi* Turonenſis. Baſil. 1449 fol.

8. Cum nonnullis Egigrammatis recens inventis, rejectis ad calcem, Venet. apud Aldi liberos 1550. 8.

9. H. Stephani editio elegans ac prioribus emendatior auctiorq; pluribus epigrammatis, addito duplici Indice, uno auctorum qui Epi-

Epigrammata composuerunt, & argumentorum altero, subjectisque H. Stephani castigationibus. A. 1566. 4.

10. Wecheliana præstantissima ex hactenus editis, quæ lucem vidit Francofurti 1600. in fol. atque in Græcis H. Stephanum sequitur, præter auctas vero è chirographo Brodæi animadversiones & separatim Basileæ A. 1540. 8. pridem vulgatas *Vincentii Opsopoei* * notas singulis utrasque Epigrammatis subjectas, castigationesq; H. Stephani una cum indicibus conjectas ad Voluminis calcem, in ora libri passim exhibet *Scholia Græca* ex codice Francisci Pithoei, quem cum altero Pauli Petavii typographus contulit. In his brevibus licet scholiis nonnulla loca haud infeliciter illustrantur. Sed Auctor videtur admodum recens, qui ex vulgaribus libris Suida, Eustathio, Scholiis in Apollonium, Athenæo, Stobæo, Pausania, aliisq; quos nominatim citat, pleraq; collegit. Maximo Planudi illa tribui ab Andrea Rivino intelligo, sed suspicor esse pleraq; alicujus Planude etiam junioris: licet alia recte Maximo tribuuntur, ut quæ in Wecheliana editione occurrunt ante notas H. Stephani, referenda ad pag. 98.

Græcolatina.

Cum versione prosaria *Eilhardi Lubini*, Genevæ sive Coloniæ Allobrogum 1614 fol. in Corpore Poetarum Græcorum & Tragicorum, Comicorum, Lyricorum & Epigrammatariorum. Prodierat etiam separatim istud Lubini Florilegium Græce & lat. apud Commelin. 1604. 4.

Libri singuli vel Epigrammata selecta.

Liber primus cum *Eilhardi Lubini* interpretatione eodem carminis genere expressa, ut versus versui & verbum verbo pœne respondeat. Rostochii, 1600. 8. Liber inscriptus Achilli Belgico, Mauritio, Principi Auriaco, Comiti Nassoviensi.

Liber primus in latinum sermonem conversus à *Francisco Bellicario*, Paris. apud Lud. Grandinum 1543. 4.

Omnium horarum opsonia sive Græca Epigrammata latinis versibus reddita. Francof. 1614. 8.

* Opsopoeus notas scripsit in librum I, II, III. & VII.

Florilegium latinum ex græco florilegio, sive Epigrammata quædam Græca latino carmine reddita à *Q. Septimio Florente Christiano.* Paris. 1608. 8.

Jo. Soteris Anthologium sive Epigrammata Græca selecta cum latina Variorum interpretatione. Colon. 1525. 12. 1528. 8. Friburgi Brisgoviæ 1544. 8.

Anthologia Epigrammatum cum paraphrasi Metrica *Hieron. Megiseri.* Francof. 1602 8.

Epigrammata quædam interpretata & notis illustrata ab *H. Stephano* 1570. 8.

M. *Eliæ Cuchleri* Gorlicensis Centuriæ V. Epigrammatum cum versione latina gemina, soluta & ligata. Gorlic. 1618 4.

Epigrammata Græca veterum Poetarum cum Epigrammatibus *Joach. Camerarii & Jac. Micylli.* Basil. 1538. 8.

Epigrammata latino Carmine reddita à *Paulo Stephano*, additis ejusdem Pauli Stephani Juvenilibus. Genev. 1593. 8.

Epigrammata selecta Græca cum versione latina *Adreæ Alciati, Ottomari Luscinii, & Jani Cornarii.* Basil. 1529. 8.

Epigrammata selecta Græce ad calcem Cyclopis Euripidei cum Metaphrasi latina Q. Septimii Florentis Christiani. Helmstad. 1653. 4. Exstant & Epigrammata quædam excusa Græce Paris. 1544. 4.

Epigrammata selecta cum latina versione. Monachii 1622. 8.

Anthologia selecta (e sex primoribus libris) & ab omni obscœnitate vindicata cum versione latina κατὰ λέξιν. Flexiæ 1624. 8.

Florilegium Epigrammatum Græcorum. Lond. 1628. 1650. 8. Græce & latine.

In *Jo. Matthæi* quoque *Toscani* florilegio Epigrammata selecta Græca versibus latinis reddita occurrunt, Burdigalæ 1620. & Genevæ ibid. 8.

Andreas præterea *Bachmannus* sive *Rivinus* * Professor Lipsiensis, variis scriptis haud ineruditis & illustratione Poetarum quorundam veterum Christianorum latinorum clarus, novam integri florilegii

* Rector primum Scholæ Nordhusanæ, deinde in Academia Lipsiensi poeseos ac denique pathologiæ Professor, diem obiit supremum A. 1655. natus Halæ Saxonum Anno 1601. Vide Clariss. Jo. Henr. Ernesti Orat. de professoribus Poeticis per seculum XVII. Lips. 1702. 8. Ejus filii tres nostra ætate patriam illustrarunt atque uno

legii Epigrammatum in trium Chiliadum centurias divisii editionem molitus est hoc consilio, ut singulis Epigrammatis Græce descriptis subjiceret versionem prosariam qua redditur verbū verbo, tum poeticas Metaphrases adjungeret, non unam vel duas, sed denas & amplius, bonas, malas, mediocres, aliorum & suas ipsius. Non inutile hoc fortassis institutum esse duxit, pro tironibus, docendis quid distent æra lupinis, & quomodo eadem sententia svavius tersiusq; efferri possit & debeat. Henrici vero Stephani studium qui postremum distichon Epigrammatis Græci VI. 6. Anthologiæ, quod incipit Σὸς πτῖς Ἀγχίσης, in editione A. 1566. *quinquaginta* distichis latinis extulit, quinimmo (quod virum sagacissimum fugisse miratur Colomesius) inter selecta Epigrammata A. 1570. vulgata, *centum & quatuor* distichis latinis est interpretatus, reprehenditur à Vavassore, c. 17. libri de Epigrammate p. 202. tanquam puerile, *quod distichorum illorum vel optimum nævo quodam suo non careat, cetera in plerisque absona & incondita reperiantur.* In Rivini autem collectione occurrunt fere ad pleraque Epigrammata interpretationes una vel plures satis bonæ & amœnæ, quales fere sunt Jo. Gorræi. Q. Sept. Florentis Christiani, Jani Dousæ, Pauli Stephani & aliorum. Sed non pervenit ultra librum secundum, cum quo primum etiam Epigrammatum Græcorum millenarium absolvit. Prodiit Gothæ A. 1650. 8. licet exempla quædam (folio tituli, ut fieri solet interdum, recuso) præ se ferant annum 1657. Catalogum latinorum Poetarum qvorum Metaphrases in hoc opere undiq; congestæ sunt, editor præmisit vægrandem; è quo illos tantummodo referam qui plura Epigrammata è Græco sunt interpretati, ut sunt: è veteribus *Ausonius*, è recentioribus præter *Rivinum* ipsum, *Andreas Alciatus*, *Benedictus Brugnolus* (in Laertii versione) *Bonaventura Vulcanius*, *Caspar Barthius*, *Ursinus Velius*, *Christianus Daumius*, *Claudius Minos*, *Claudius Rosselletus*, *Daniel Heinsius*, *Daniel Alsvortus*, *Des. Erasmus*, *Eilhardus Lubinus*, *Elias Cucblerus*, *Publ. Faustus Sabæus*, *Franciscus Bellicarius*, *Franciscus Modius*, *Franciscus Schottus*, *Fridericus Morellus*, *Georgius Buchana-*

 nus,

uno extincto etiamnum ornant in triplici genere studiorum egregii Viri, Tilemannus Andreas Rivinus, Verbi divini præco disertus ac gravis piusque & lingvæ Hebrææ quam publice docebat apprime gnarus, defunctus initio Anni 1692. De quo consulendæ Rev. Henrici Pippingii Memoriæ Theologor p. 406. seq. Quintus Septimius Florens Rivinus, Juris Romani & Saxonici consultissimus, & Augustus Quirinus Rivinus, Medicus ac Botanicus excellens.

nus, *Gregorius Bersmannus*, *Guilielmus Canterus*, *Gvarinus Veronensis*, *Hadrianus Junius*, *Henricus Stephanus*, *Hieronymus Megiserus*, *Hugo Grotius* (sed cujus versionem totius Anthologii de qua infra dicturus sum Rivinus non habuit) *Jacobus Thomasius*, *Joannes Benedictus*, *Janus Cornarius Janus Dousa*, *Jo. Fidlerus Reichenbacensis*. *Janus Gruterus*, *Janus Guilelmius*, *Jo. Gorræus*, *Jo. Lauterbachius*, *Janus Lernutius*, *Jo. Pannonius*, *Jo. Pierius Valerianus*, *Jo. Sleidanus*, *Jo. Stigelius*, *Jo Soter*, *Jo. Venatorius*, *Joach. Camerarius*, *Josephus Scaliger*, *Julius Cesar Scaliger*, *Is. Casaubonus*, *Lampertus Alardus Leodegarius à Quercu*, *Lucas Fruterius*, *Martialis Monerius*, *Matthæus Toscanus*, *Nich. Bentinus*, *Natalis Comes Venetus*, *Nicodemus Frischlinus*, *Nicolaus Borbonius*, *Ottomarus Luscinius*, *Paulus Melissus Schedius*, *Paulus Stephanus*, *Petrejus Tiara*, *Philippus Melanchthon*, *Polycarpus Wirthius*, *Q. Septimius Florens Christianus*, *Scævola Sammarthanus*, *Stephanus Paschasius*, *Theodorus Beza*, *Tho. Morus*, *Thomas Venatorius*, *Valens Acidalius*, *Vincentius Obsopœus*, & *Zacharias* Friedenreich. Prætereo reliqva Rivino memorata nomina ultra trecenta ac viginti, quia nemo fere est qui Poesin latinam vel primis attigit digitis, quin in uno vel altero Epigrammate Græco expertus sit vires, saltem de latino vertendo in aliud latinum.

Ab eo tempore qui operæ pretium in hoc genere fecerit memorare juvat unum *Petrum Francium*, Amstelodamensium nuper Musarum decus, in cujus Poematis bene multa exstant Epigrammata translata de Græco svavissime & felicissime. Viderunt lucem Amst. 1682. 12. & 1697. 8.

Superiore anno prodiit novus Græcorum Epigrammatum & Poematum delectus cum nova versione & notis, opera *Thomæ Johnson*. Lond. 1706. 8.

Gallice pauca quædam Epigrammata vertit in poematis suis *Ludovicus Hestellus* (Hesteau) Jo. Aurati discipulus. Paris. 1578. 4. Exstant & alia è Gallica Tamiserii versione, hoc titulo: Anthologie des Epigrammes Grecs pris del' Anthologie Grecque, traduits en François par Tamisier. Lugd. 1597. 8. Nuper etiam *Longapetræus* vertit quædam peramœnis versibus Gallicis, in notis ad Anacreontem, Moschum &c.

VI. Editiones premissæ.

Cum in Anthologia edita non modo quamplurima Epigramma-

mata etiam honestissima & eruditissima desiderentur, quæ in MStis Codicibus collectionum Meleagri & aliorum quos supra commemoravi occurrunt; sed & in illis quæ edita sunt, multa legantur inemendata & parum intellecta ab interpretibus: Viri docti jam pridem de nova aliqua pleniore & emendata Anthologiæ editione cogitarunt, qua non dubium est & ad Græcæ linguæ & ad Antiqvitatis cognitionem, haud exiguum aliquid posse accedere. Vetusti ejusmodi ac plenioris Codicis meminit Josephus Scaliger in Epistola ad Gruterum CCCCXXX. *Audivi non semel ex Francisco Porto Cretensi, optimo & eruditissimo sene, se in manibus Nicolai* Sophiani hominis Græci integrum ἀνθολογίας odicem summæ vetustatis vidisse, in quo omnia illa Epigrammata, quæ narras, exstabant, quæ non dubium est propter prætextata verba & obscœnitatem à Planude Monacho damnata fuisse.* Anthologiam novam ex codicibus Vaticanis se editurum pollicitus est Vir nobilissimus *Lucas Langermannus*, teste Colomesio p. 515. ad Gyraldi dialogum extremum de veterum Poetarum Historia. Cumprimis autem dolendum quod ὁ πάνυ *Salmasius* institutum non peregit, qui testatus est se optimi libri Palatini ope (qui nunc est in Bibl. Vaticana) aliquot millia optimorum Epigrammatum partim in lucem editurum, partim nitori suo restiturum, ad Trebellii Pollionis Claudium c. 5. T. 2. script. Hist. Augustæ p. 361. Passim idem vir doctus in scriptis suis, ad Solinum præcipue & ad illos quos dixi Historiæ Augustæ scriptores inedita Epigrammata Græca producit & explicat, & non tantum editionem Anthologiæ integræ sed & ad eam commentaria molitum se innuit, ut p. 262. ad Tertull. de pallio. Confer etiam si placet Josephi Scaligeri ad Salmasium Epist. CCXLV. & seq. quibus inter alia eum monet, ut addat Epigrammata, quæ passim apud auctores Veteres leguntur, & alia præterea quæ in Veteribus Inscriptionibus exstant. Vidi in Bibliotheca Gudiana Salmasii Suidam, in cujus ora libri præcipue notaverat quæ ad Epigrammata facerent. Suidas enim innumeras lacinias tum ex edita tum ex inedita Anthologia, ut notum est, adducit. Verum ea loca diligentissime observata & erudite excussa sunt à præclaro Suidæ editore nupero Ludolpho Neocoro. Non pauca inedita Epigrammata difficillima, Arithmeticos complexa griphos, ex libro Salmasiano descripsit, & versione sua ac notis illustrata edidit eruditissimus *Claudius Bachetus Meziriacus* ad Diophantum p. 262. seq. *Johannem* quoque *Laurembergium* Græ-

* *Michaelis Sophiani* legendum, ut notavit Colomesius c. 18. cimeliorum literariorum.

Græca Epigrammata non dissimilis argumenti cum interpretatione sua & commentariis edidisse constat Hafniæ 1640. 4. Sed illorum ipse est auctor. Planudis Anthologiam variis ineditis * locupletatam, latinis versibus interpretatus est elegantissime ut solet vir maximus *Hugo Grotius*. Ex ejus Metaphrasi quæ nec dum integra vidit lucem Epigrammata quædam produxerunt viri docti Franciscus præcipue Junius libris de pictura & catalogo Artificum, tum ad Plinium & Themistium Jo. Harduinus, ac ne alios in præsenti commemorem, Franciscus Vavassor libro de Epigrammate c. 17. ubi Jos. Scaligeri interpretationem qvorundam cum Grotiana confert, & Grotio palmam merito tribuit. Grotius ipse versionem suam diu pressit exspectatione Salmasianæ editionis, ut scripsit ad Salmasium A. 1633. Epistola 314. *Utinam & Anthologia prodiret: nam sola ea mora est quo minus de nostra Planudeæ συλλογῆς versione cogitem, quia prius velim videre quæ abs te aut ex libris aut ex ingenii felicitate emendata sunt, ne corrupta Græca intelligendo faciam ut nihil intelligam.* Idem innuit Epistola 368. & 418. A. 1635. in qvibus Salmasium rogat ut qvoniam editionis spes in longum protrahatur, ne dedignetur secum castigationes suas communicare. Has ab illo impetrasse se testatur in litteris ejusdem anni mense Decembri scriptis ad Gerh. Jo. Vossium (Epist. 527.) *Cum scirem Salmasium τὸν πάνυ illa eadem Epigrammata cum antiquæ fidei codicibus contulisse, impetravi ab eo quæ denotaverat, quæque ego ex conjectura notaveram, in iis vidi mihi librorum auctoritatem accedere. Nunc parata sunt omnia, ut in vulgus dari possint, Græca & latina eodem modulo quo Stobæana illa & scenica, ut velut ad duos fratres pari cultu tertius addatur.* Confer Epist. 573. & 692. ad eundem Vossium; & Vossii Epistolam CCCXX. è qva videbis Blauvvium novas operi moras injecisse. Cæterum ex inedita Anthologia Græca à multis viris doctis producta Epigrammata videre licet, ut si quis ea colligere agrediatur non exiguum numerum sit reperturus in Salmasii scriptis, Allatio de Simeonibus, sed & in Holstenii notis ad Stephanum Byzantinum, Illustris Spanhemii, Bentleiqve ad Callimachum, & doctissimi Neocori ad Suidam. *Petri Francii* poema Græcum ad Jacobum Goierum (Γωϊήρον) qvi ineditam Anthologiam ad eum miserat, legitur p. 491. poematum. Et videtur vir ille doctus singularem operam in Epigrammatis Græcis illustran-

* Grotius Epistola 527. ad Gerh. Joh. Vossium: *Adjeci Epigrammata non pauca præter ea quæ sua editioni subtexerat Henricus Stephanus ex inscriptionibus & libris.*

lustrandis collocasse, nam in Catalogo Bibliothecæ exqvisitissimæ Francianæ p. 131. memoratur editio Brodæi Basileensis cum notis MSS. &. p. 138. Anthologia inedita MS. tum Editionis H. Stephani A. 1566 aliqvot exempla cum notis Canteri, Palmerii, Hugonis Grotii & (qvas Grotio communicaverat) Salmasii, Vulcanii, item & * Berkelii, Petri Francii & aliorum. & p. 143. editio Aldina Anni 1551. cum notis perpetuis Petri Francii. Tum editio Aldina prior Anni 1521. collata cum MS. Palatino per Sylburgium & Gruterum: præterea Florentina A. 1519. qvæ olim Jani Rutgersii & If. Gruteri fuerat, cum perpetuis observationibus & emendationibus MS. Marci Sladi. Intelligo etiam *Petrum Menardum* ** Turonensem inter alia ingenii sui monumenta reliqvisse itidem ineditam hactenus latinam Poeticam interpretationem Anthologiæ Græcæ, plus dimidia parte locupletioris. Ejus specimina qvædam habes lib. 1. & 2. CPolis Christianæ præstantiss. Cangii.

Inter breve vero ut speramus optamusqve tempus desiderio eruditorum de meliore plenioreqve Anthologiæ editione, satisfaciet viri eruditissimi industria, tot præclaris in rem literariam meritis jam testata, JOANNIS CLERICI: hunc enim ipsummet constat esse, qvem Tomo VII. Bibliothecæ selectæ p. 191. novam epigrammatum Græcorum editionem adornare scribit hoc titulo: *Epigrammatum Græcorum Anthologia duobus libris auctior, emendata & latinis versibus reddita ab* HUGONE GROTIO, *cujus accedunt prolegomena. Subjecta sunt scholia Græca, ac notæ* Joannis Brodæi, Vincentii Opsopoei, Henrici Stephani, Petri Danielis Huetii † *& aliorum. Accesserunt collationes MSS. Codd. veterum*

* Vide Clariss. Viri Joa. Clerici Bibl. selectam T. VII. p. 210.

** Menardus hic ante paucos annos septuagenario major Turoni defunctus nihil edidit præter *Academiam principum* à juvene vulgatam in usum Delphini, qvi hodie est Rex Christianissimus; & *Concordiam Chronologorum*, Gallicè. Cæterum plura dicitur reliquisse in scriniis digna luce, *Vitas Philosophorum veterum tomis IV. Philosophiam Pythagoræ, Commentarium in Gellium & Anthologiam, l'Anthologie des Epigrammes Grecques, traduites en vers latins & augmentée de plus de la moitié de ce qu'on en a recueilli jusqu'à present.* Vide Memorias literarias Trivultiinas sive Dombenses Anni 1701. mense Febr. p. 102. Diversus ab hoc *Jacobus Menardus* quem laudat magnus Grævius præf. ad Ciceronis Orationes: *Claudius Menardus* qui edidit indiculum de hæresibus tributum S. Hieronymo. *Hugo* denique *Menardus* Benedictinus cujus notissima eruditis scripta in Barnabæ Epist. in Sacramentarium S. Gregorii M. nupera luculenta S. Gregorii editione recusum: Dissertatio de unico Dionysio, Martyrologium Benedictinorum & Concordia Regularum Benedicti Abbatis Anianensis &c. Obiit Paris. 1644. 21. Jun.

† Ha-

terumque editionum & animadversiones. Quo apparatu autem hoc opus aggressus sit, ipse testatur his verbis, quæ non dubito Gallice subjicere, cum illam linguam paucissimi hodie ignorent. *Pour commencer par le texte Grec, celui qui a entrepis cette edition, a l'exemplaire de Grotius, dans lequel ce grand homme a corrigé de sa main quantité d'endroits, & sur le quel il se reglera parce qu'il mettra à coté sa belle version latine de cet ouvrage. Neanmoins il ne se contentera pas de cela, parce qu'il a là dessus des secours que Grotius n'a pas tous eus. Il a un exemplaire collationné par Sylburge & par Gruter, avec un Manuscrit de la Bibliotheque Palatine, qui est apparement à présent dans celle du Vatican; & dans ce MS. il y avoit divers auteurs des Epigrammes qui ne sont point dans les editiones communes, des vers entiers suppléez, & quelques Epigrammes qui n'ont jamais été publieés. Outre cela, on a l'ancienne edition de Florence de MCCCCXCVII. qui est toute en lettres capitales, & qui paroit être la premiere de toutes. On a encore diverses anciennes editions, d'Alde, des Juntes, de Badius &c. sans parler de celles d'Etienne, de Froben & Vechelius, avec les notes de Brodeus & Opsopoeus. On a eu aussi soin de faire acheter dans l'Auction de la Bibliotheque de feu* Mr. Francius *Professeur en Eloquence à Amsterdam, tous les exemplaires de l'edition d'Etienne, qu'il y avoit, avec les remarques de divers savans hommes écrites aux marges. Tout cela servira beaucoup à établir la veritable maniere de lire du Texte, & l'on rendra compte tres-exactement dans les notes nouvelles, eu l'on mettra toutes les varietez de quelque consequence. Grotius avoit eu sans doute connoissance du MS. Palatin, ou de quelque autre, car il y a beaucoup de ses corrections & de ses supplemens, qui s'y rapportent. Outre cela il avoit eu de quelcun, peut-être de Saumaise, diverses Epigrammes qui n'ont point été imprimées, & dont il a fait une addition considerable à la fin de son exemplaire. On a resolu de faire des additions d'Henry Etienne & de celle là un* livre VIII. *car comme l'on sait, il n'y a que VII. livres dans les editions ordinaires. De plus on a de quoi faire un livre IX de diverses Epigrammes anciennes, que l'on tirera d'un Recueil MS. d'Epigrammes, que leur extreme obscenité ne permet pas de publier toutes. On en prendera seulement ce qui peut paroitre aux yeux des honêtes gens.*

Ceux

† Harum notarum quibus Jos. Scaligeri castigationes insertæ sunt, mentio occurrit in literis illustris Huetii ad Petrum Francium datis Abrinciæ 3. Eid. Sept. Anno MDCXCVIII. *Nunc quidem penes me non est in hoc secessu Anthologia exemplar* Scaligeri *notis auctum de quo scribis - - perpauca sunt nota illa & satis leves. Si quid bona frugis est, relatum à me fuit inter observationes quas ante annos aliquot expressit à me Gravius noster, & oppressit calamitas temporum.* Inter Epistolas ad P. Francium p. 434.

Ceux qui liront la verſion de Grotius *admireront également & le génie heureux & la patience de cet excellent homme; qui a traduit tout ce livre en autant de vers, qu' il y en a dans l' Original, qu' il égale tres-ſouvent & qu' il ſurpaſſe méme quelque fois. Pour les additions nouvelles qu' il n' a pas traduites parce qu' il ne les avoit pas, on les mettra ſeulement en proſe; auſſi bien qu' un endroit de l' Edition d' Etienne* * *qu' il n' a pû traduire. On aime mieux en uſer ainſi, que de joindre à Grotius des vers qui n' egaleroient pas les ſiens, & d' ailleurs les lecteurs n' y perdront rien pour l' intelligence de l' Original. Il y aura d' abord une tres belle prefaсe de Grotius, ou il traite & de l' Anthologie & de la verſion qu' il en a faite.* Les notes *ſeront ſous le Texte, & outre toutes celles qui ont été imprimées ſur ce recueil & dont le titre parle,* (1) *l' Auteur aura ſoin de ramaſſer de tous les plus illuſtres Critiques les endroits dans lesquels ils ont eclairci ou corrigé quelque paſſage d' Anthologie:* (2) *il recueillera toutes les varietez de lecture de diverſes editions qu' il a pu trouver, toutes les conjectures & les explications qu' il jugera bonnes, des marges des exemplaires qu' il a & les confirmera par de nouvelles raiſons; ou s' il y en a de fauſſes, qui puſſent tromper quelcun, il ne manquera pas de les réfuter en peu de mots.* (3) *il ajoutera diverſes remarques qu'il a faites lui méme ſur quantité d' endroits de l Anthologie. Pour les* ſcolies Greqves *je ne ſai pas ſi elles ſont anciennes, mais aſſurement elles ne le ſont pas* ** *toutes, puiſque* Henri Etienne *y eſt quelque fois cité comme à la page* 264. (de l' edition de Wechel) *Ces ſcolies reſſemblent fort à celles de Biſet ſur l' Ariſtophane, & elles pourrient bien étre de lui ou de quelque autre habile moderne de ſon tems.*

 VII. CA-

* Pag. 488. ſeq. Vide quæ infra in Catalogo Poetarum Epigrammatariorum, ubi de Paulo Silentiario

** Recte hoc notatur à Viro doctiſſimo. Totus enim ſcribendi genius, latiniſmi, & ratio allegandi ſcriptores docent hæc ſcholia compoſita eſſe non à Græco antiquo, ſed Gallo aliquo vel Italo XVI. ſæculi. Varias lectiones notat auctor quisquis fuit non tantum è codicibus ſcriptis, qvorum duos potiſſimum evolviſſe videtur, unum ἀρχαιότατον ἀντίγραφον Παύλου τοῦ Βυκάρου ἐν Παταβίῳ pag. 43. ſed etiam ex impreſſis Anthologiæ editionibus p. 426. ἐν ἄλλοις βιβλίοις εὑρίσκεται μόνον εἰς Κράτητα ἐκτυπωθέν. Planudes allegatur p. 589. Arſenius p. 14. Interdum inemendata ſunt excuſa illa ſcholia ut pag. 82. ἐυάζειν legendum pro σκευάζειν. p. 150. ἐν Ἀχαϊκοῖς. pro Ἀρχαϊκοῖς p. 216. Πολυδεύκης βιβλίῳ δ' pro βιβλίων ϛ'. Interdum loco mota ſunt, ut p. 314. ubi ſcholion græcum exſtat quod pertinet ad Epigramma primum paginæ proximæ 315. Etiam p. 193. pro Πολύδωρος legendum Πολυδεύκης. Mentio enim δορυδρεπάνου apud Pollucem lib 1. ſect. 120.

VII. CATALOGUS POETARUM VETERUM

Qui epigrammata Græca condiderunt.

Quibus asteriscus præfixus est, sub eorum nomine nulla Epigrammata in Anthologia edita leguntur, in qva plurima quoque occurrunt ἄδηλα, sive qvæ nullum; multa qvæ falsum auctoris nomen habent adscriptum.

ABbianus Lucillii æqvalis circa extremum sæculi à CHRISTO nato quarti vixit, uterque enim Flaccum Rhetorem barbarum perstringit lib. 2. Epigr. εἰς ῥήτορας. Forte autem Ammianus pro Abbiano legendum. Nam literæ β & μ frequenter in MSS. confunduntur.

Aceratus Grammaticus cujus exstat epigramma lib. 3. c. 14. in Hectorem Homerico poemate celebratum.

Addæus sive *Adæus Mytilenæus*. Unicum sub hujus nomine occurrit epigramma III. 22. Num legendum *Alcæus*? Etiam in H. Stephani editione p. 421. excusum Ἀδδαίου Μακεδόνος, ovod ipse alibi legit Ἀλκαίου. Fuit tamen & Adæus Mytilenæus, cujus liber περὶ ἀγαλματοποιῶν & περὶ διαθέσεως laudatur Athenæo. Idem forte ad qvem Polemo scripsit, ut idem Athenæus auctor est. Alius Addeus Comes & Magister utriusqve militiæ per Orientem, ad qvem lex de Judæis cœlicolis & Samaritanis lib. 8. Cod. Theodos.

Adrianus Imperator, cujus etiam latina qvædam Epigrammata exstant. Confer Barthium XXXII. 12. Adversar. *Græcis studiis impense imbutum* refert Spartianus c. 1. *ingenio ejus sic ad ea declinante, ut à nonnullis Græculus diceretur. Poematum & literarum omnium studiosissimus - - Nam & de suis dilectis multa versibus composuit, amatorio carmina scripsit.* id. c. 14. Ineditum hujus Adriani Epigramma Græcum in Trajani Imp. donaria Jovi Casio de spoliis Geticis appensa primus publici juris fecit Salmasius ad Hist. Aug. T. 1. p. 133. In vulgatæ Anthologiæ codicibus l. 1. c. 54. unicus Hadriani versus Hexameter legitur

gitur in Magni Pompeji tumulum, is ipse qvem refert Dio lib. LXIX. p. 792.

Τῷ ναοῖς βρίθοντι πόση σπάνις ἔπλετο τύμβου.
Pane caret tumulo, cui tot modo templa fuerunt.

Ægis alius ut opinor ab Ægide sive Ægia Historico, qvem laudat Clemens Alex. Strom. p. 321.

Æmilianus Nicænus diversus à Palladio Æmiliano scriptore latino rei rusticæ & ab Æmiliano Maurusio qvem in Dipnosophistis colloqventem inducit Athenæus. Inter tria ejus Epigrammata unum in Venerem Praxitelis, vulgata Anthologia exhibet.

Æschylus Tragicorum Princeps cujus ἐλεγεῖα allegat Plinius XXV. 2. præter alios lib. 2. c. 16. §. 8. à me laudatos.

Agathias Myrinæus è Myrina Æolidis civitate, Scholastic⁹, sub Justiniano Imp. clarus præter alia, de qvib⁹ libro qvinto dicendi erit locus, non modo κύκλον τῶν νέων Ἐπιγραμμάτων ex aliis Poetis collegit de qvo supra §. III. hoc capite dictum est, sed & ipse plura de suo Epigrammata addidit, qvæ ex Anthologia edita junctim cum latina sua versione (singula enim versibus reddidit non infeliciter) ad calcem Historiarum Agathiæ exhibet *Bonaventura Vulcanius*. Unum perqvam difficile de lusu Zenonis Imp. illustrat Tho. Hyde in Historia Nerdiludii p. 44. seq Mentio Agathiæ Epigramm. apud Tzetzen proleg. in Lycophronem & apud Suidam in μέγας βασιλεύς.

Alcæus Macedo, an Addæus?

Alcæus Messenius Philippo Regi Maced. æqualis, siquidem is fuit Alcæus qvem epigrammate αὐτεκωμῳδεῖτο Philippus apud Plutarchum Flaminio p. 373. Confer Is. Vossium ad Catull. p. 42.

Alcæus Mytilenæus cujus Epigrammata (ὑμνοπόλον enim vocat) intexuit Coronæ suæ Meleager. Licet aliud videtur Allatio de patria Homeri c. 14. p. 1831. De hoc & aliis Alcæis dixi lib. 2. c. 15.

Alcæus ἐπιγραμματογράφος recentior, sub Vespasianis clarus. Tzetz. præf. ad Lycophronem.

Alexander Ætolus temporib⁹ Ptolemæi Philadelphi floruit, & præter alia poemata de qvibus l. 2. c. 19. dixi, scripsit etiam Epigrammata sive ἐλεγεῖα qvorum unum in Agathoclem ab Athenæo refertur XIV. p. 699. Alia tria leguntur in Anthologia. Videtur hic esse

Alexander qvem inter eos laudat Meleager è qvibus Coronam ſuam adornavit.

Alexis cujus decaſtichon lib VI. Anthologiæ c. 5. exſtat, neſcio an Comicus de qvo dixi ſupra lib. 2. c. 22.

Alphæus (Ἀλφειὸς) *Mytilenæus* Antipatro Sidonio junior. Macrinum Epigrammate qvodam alloqvitur, dubito an imperatorem. lib. 1. cap. 12.

Ammianus Vide ſupra in *Abbiano*.

Ammonidis Ἀμμονίδε diſtichon unicum exſtat lib. 2. Antholog. c. 13.

Anacreon Poeta Lyricus, cujus carminibus Coronam ſuam illuſtraſſe teſtatur ſe Meleager. De Anacreonte dixi lib. 2. c. 15.

In Anaxagoram, Lampſacenorum Epigram. epithaphium eſt apud Laert. II. 15. Corinthiorum in Periandrum. l. 1. ſect. 97. Lindiorum in Cleobulum. ſect 93. Prienenſium in Biantem. ſect. 85. Lesbiorum in Pittacum. ſect. 79. Lacedæmoniorum in Chilonem. ſect. 73. Epigramma neſcio cujus in imaginem Solonis. ſect. 62. & in Thaletem ſect. 39. & 34. in Linum & Eumolpum ſect. 3. 4.

Antagoras qvo & ipſo uſus Meleager. Vide & Laert. IV. 21. & 26.

* *Anthemius* videtur eſſe nomen Poetæ in hoc verſu Meleagri eos è qvibus coronam ſuam concinnavit celebrantis: εἰς δ' ἐλέγυς εὐσπορον Ἀνθέμιον.

* *Antigonus*, cujus Epigrammata ſuæ inſeruit collectioni Philippus Theſſalonicenſis.

Antiochus, forte Ægæus Sophiſta, de qvo Philoſtratus.

Antipater Macedo videtur mihi ille Antipater cujus mentio fit à Meleagro inter eos è qvibus Coronam ſuam contexuit.

Antipater Sidonius paulo ante Ciceronem clarus. De eo dixi capite XV. præſentis libri. Hujus Epigrammata collectioni ſuæ inſeruiſſe videtur Philippus Theſſalonicenſis qui ſub Auguſto claruit.

Antipater Theſſalus ſive ut lib. 1. Antholo. c. 87. legitur *Theſſalonicenſis*. Hic eſt qvi novem Lyricas poetrias & Alcmanem verſibus celebravit. Memorat & Achilochi & Homeri natales cultos.

Antiphanes qvo in collectione ſua uſum ſe profitetur Philippus Theſſalonicenſis.

Antiphilus Byzantius cujus & ipſius Epigrammata collectioni ſuæ Philippus intexuit.

An-

Antistii unum Epigramma In Priapum agri custodem lib. IV. Anthologiæ p. 478. edit. Wechel. Antistii Medici mentio apud Svetonium Cæsare c. 82. Antistii Sosiani, qvi factitatis in Neronem carminibus probrosis exsilio est multatus, apud Tacitum XVI. 14. In Antistium Veterem (qvi A. U. C. 747. Consul. fuit) Epigramma latinum Laureæ Tullii apud Plin. XXXI. 2.

Antonius Argivus cujus bina Epigrammata Græca exstant in florilegio edito, in urbes dirutas utraqve, Mycenas & Argos.

* *Anytes* Epigrammata fuere in Corona Meleagri. De ea dixi supra lib. 2. c. 15.

* *Apion* in Epigrammate. Suid. in ἀγύρτης. πιλάδες, σφάραγοι, τρίγλωα.

Apollinaris, diversus ut existimo ab Apollinari Poeta Christiano.

Apollonides Smyrnæus qvem Augusti Imp. ætate vixisse notat Casaubonus ad Svetonii Tiber. c. 14.

Arabius Scholasticus sub Justiniano clarus, Longinum præfectum CPol. celebrat in Epigrammate lib. 4. Antholog. p. 431.

Aratus cujus Epigrammatis Meleager usus est ad Coronam suam concinnandam. Vide qvæ de Arati ἐλεγειῶν libro dixi capite 18. hujus libri §. 9.

Arcesilai Philosophi Epigrammata producit Laertius IV. 30. seq.

Archelai, (al. Asclepiadæ) Epigramma in statuam Alexandri factam à Lysippo. Lib. IV. Antholog. p. 554.

Archias Antiochenus, pro qvo exstat Ciceronis Oratio qui mirificum illius in versibus Græcis pangendis facultatem celebrat c. 8. Ejus Epigrammata collecta sunt & junctim edita cum versione *Nicodemi Frischlini.* Ei qvoqve in MS. qvod olim Lipsiæ inspexi tribuitur Epigramma qvod in Wecheliana editione p. 76. incipit, Σοὶ πατρὶ Θεσσαλίη.

Archilochum inter eos è qvibus Coronam suam contexuit memorat Meleager. De Archilocho dixi lib. 2. cap. 15. Elegos ejus laudat Athenæus.

Archimelus Ἐπιγραμμάτων ποιητὴς laudatus Athenæo, qvi ejus Epigramma in navem prægrandem Hieronis mille modiis tritici à Rege remuneratum refert lib. V. p. 209.

Arenæus, Ἀρηναῖος Ῥαιφερενδάριος, cujus unicum Epigramma in mulierem lascive & procaciter se gerentem exstat lib. VII. Antholog. p. 606.

Ar.

Argentarius. Infra *Marcus Argentarius.*

* *Arias*, hoc enim nomine Poetam Epigrammatarium innuere videtur Meleager his versibus, ubi eos è qvibus coronam concinnavit suam, commemorat:

Καὶ μὴν καὶ Ἀρίαο σταχυνίτοιχα θῆκατο νάρδον,
Ὑμνοθέτας ἑρμοῦ δῶρον ἀειδόμενον.

Aristo, idem ni fallor qvi allegatur à Mario Victorino in arte Grammatica. Vel Aristo Philosophus, cujus versum in Arcesilam profert Laertius IV. 33.

* *Aristodemi* librum primum θηβαϊκῶν Ἐπιγραμμάτων allegat Schol. Apollonii v. 906.

Aristoteles. Vide Laertium V. 6. & qvæ de peplo ei tributo dixi supra c. VI. hujus libri §. 35.

* *Arriani* Epigrammata apud Athenæum allegantur. Sed legendum *Rhiani*. ut habent qvoqve meliores editiones.

Asclepiades qui Epigrammate celebrat Berenicen p. 438. edit. Wechel. & Cleopatram p. 490. Non videtur esse idem auctor Epigrammatis in Ajacem p. 344. qvod parodia in Cynicos imitatus Mnesalcas apud Athenæum IV. p. 163. & sine nomine auctoris affert Eusthathius ad Iliad. β'. è Porphyrio.

Astydamas tragicus se ipsum epigrammate efferens Suid. & Apostolius in σαυτὸν ἐπαινεῖς. A. Schottus ad proverbia p. 151.

Athenæus ὁ Ἐπιγραμματοποιός. Laert. VI. 14. VII. 30. & X. 12. Tzetza proœm. ad Lycophron.

Athenodori Epigrāma in Sodamidē piscatorem l. III. Anthologiæ p. 369.

Automedon cujus Epigrammatis ad suam collectionem concinnandam Philippus Thessalonicensis usus est.

Bacchylides cujus carminibus Coronam suam illustravit Meleager. Dixi de eo lib. 2. c. 15.

Bassus Lampin amicum suum alloqvitur in Epigrammate p. 101. edit. Wechel. qvod Horatius videri possit imitatus esse. Βάσσος Λόλλιος vocatur p. 244. Bassi fuere multi, qvos infra lib. VI. in Geoponicis recenseo. Lampis haud alius occurrit qvam ναύκληρικός ille apud Plutarchum an seni gerenda Resp. p. 787. Idem Lampon videtur appellari p. 789. Lampes Ægineta apud Themistium in Orat. Sophista pag. 297. *Bia-*

Bianor cujus Epigrammata suæ intexuit collectioni Philippus Thessalonicensis. Inter alia p. 150. luget Sardium cladem qvæ motu terræ concussæ sunt anno qvarto Tiberii Imp. teste Tacito II. 47. Annal. Alius Bianor cujus mentio in Chionis Epistola XI.

Bisantinus incertum an Besantinous (Helladius) an Byzantinus (Antiphilus forte,) Huic male etiam in codice MS. qvem olim Lipsiæ inspexi tribuitur distichon qvod p. 33. edit Wechel. Theognidi restitutum est.

Boethus Tarsensis Poeta Straboni XIV. pag. 675. memoratus, Pyladem pantomimum sub Augusto Imp. celebrem effert epigrammate qvod legitur lib 1. Antholog. p. 23.

Callias Argivus cujus unicum tetrastichon exstat in Polycritum compotorem p. 243.

Callicerus Rhodonem Medicum furacem perstringit disticho qvod legitur p 217.

Callimachus cujus Epigrammatis usus etiam Meleager ad coronam suam contexendam. De iis dixi capite 19. hujus libri.

Callinus cujus ἐλεγεῖα ab Athenæo allegantur XII pag. 527. Nomen ejus qvandoqve cum Callimacho confunditur.

Carphylides cujus elegans Epigramma in senem singulari felicitate vitæ & conjugii usum legitur p. 279. edit. Wechel.

Carpyllides, idem ut videtur, cum superiore.

Cerealis Epigramma unicum sed scitum ac prudens in Rhetorculos, obscura affectatione ineptos exstat p. 246.

Chæremon inter eos laudatus à Meleagro è qvibus Coronam suam adornavit. Ineditum ejus Epigramma in Eubulum Athenagoræ filium produxit Cangius addendis ad CPolin Christianam p. 193.

Chrestodorus Coptites Thebanus, cujus Epigrammata de imaginibus in Gymnasio CPolitano Zeuxippo dedicatis leguntur libro V. Anthologiæ. Vide Svidam in Ζευξίππος. Vixit Christodorus post Leonem Thracem sub Anastasio Dicoro, ut ex epigrammate in Pompeji statuam collegit præstantissimus Cangius in CPoli Christiana l. p. 91. qvem vide de Zeuxippo erudite differentem.

Claudianus inter latinos Poetas celebratissimus Græca qvoqve Epigrammata non infeliciter composuit, qvæ in Barthii & aliis qvibusdam editionibus collecta leguntur.

* *Cleobulines* ænigma è commentariis Pamphilæ producit Laertius lib. 1. ſect. 91.

* *Cleobuli* Epigramma in Midæ Mauſoleum. ibid. ſect. 89.

Cometas Scholaſticus & chartularius, idem ni fallor de qvo dixi lib. 2. cap. 2. §. 21.

Cornelius Longinus.

Coſmas Mechanicus (leg. *Monachus.*) Præter Coſmam Ægyptium de qvo ſupra c. 25. fuit etiam Coſmas Poeta Hagiopolites ſive Hieroſol. ſæculo VIII. poſt natum CHRISTUM auctor Hymnorum & Pſalterii Davidici verſibus Politicis redditi, tum Coſmas Βεςήτωρ ſive Veſtiarius, auctor qvarundam Orationum.

Crates Philoſophus Cynicus, cujus qvædam apud Laertium & Julianum leguntur. Vide qvæ de illo ſupra c. 13. hujus libri.

Crinagoras Philoſophus cujus Epigrammata collectioni ſuæ intexuit Philippus Theſſalonicenſis.

Cyllenius Petianus.

Cyrillus, Grammaticus ille fortaſſis cujus Gloſſæ feruntur & cui vocabulorum diverſe περὶ τῶν διαφόρων ἑτερογραμμάτων nonnulli tribuunt.

Cyrus Κῦρος ἀπὸ ὑπάτων Flavius Cyrus qvi CPoli Conſulatum geſſit Anno CHRISTI CCCCXLI. Eſt & alius qvi vulgo vocatur Cyrus, cujus verum nomen eſt Theodorus Prodromus (Κῦρος enim recentioribus Græcis pro Κύριος poſitum, Dominum ſignificat) qvi ſub Jo. Comneno vixit & cujus Epigrammata Græca aliaqve Poemata viderunt lucem Baſileæ 1536. 8. De hujus ſcriptis dixi infra libro V. Neſcio an alius κῦρος ὁ ποιητὴς lib. IV. Anthologiæ pag. 493.

Damagetus cujus Epigrammatis uſus eſt Meleager cum Coronam ſuam necteret.

Damocharis ſive *Democharis* Grammaticus CPoli vixiſſe videtur ſæculo qvinto vel ſexto poſt natum CHRISTUM.

Damaſcius cujus unicum diſtichon habemus in funus Zoſimæ ſervæ p. 341. diverſus ni fallor à Philoſopho de qvo Photius ac Suidas.

Daphitas ſive *Daphidas* Telmiſſenſis Grammaticus ob maledicentiam fixus cruci juſſu Attali, Pergami Regis. Verſiculos ejus Regi injurios ſervavit Strabo XIV. p. 647 De eodem meminere Cicero de fato, Valerius Max. lib 1. c. 8. Heſychius illuſtris & Suidas.

Demantes, cujus Epigramma de Theano interim dum ejus maritus Apellichus navigaret mortua exſtat p. 336.

Demaratus junior, Spartanus, qvi Hadriani vel Germanici Cæsaris Epigramma, qvo Romanos Græcorū victores celebraverat, repressit parodia ex Homero & Archilocho. Vide Anthologiam p. 145.

Demetrius Bithynus in Myronis bovem epigrammata scripsit qvæ leguntur p. 444. edit. Wechel. Alius Demetrius Poeta cujus versus profert Laertius V. 85.

Demochavis. Vide paulo ante, *Democharis*.

Democritus Epigrammatum poeta σαφὴς καὶ ἀνθηρός, laudatus Laertio IX. 49. Ejus unicum epigramma superest p. 465. in Venerem è mari emergentem.

Demodici nomine tria Epigrammata leguntur l. 2. c. 43. sed primum qvod incipit καὶ τόδε Δημοδόκου apud Strabonem & Eustath. ad Dionys. Phocylidi tri buitur & non de Chiis sed de Leriis agit, ut in Græcis Scholiis notatum. De Demodoco Lerio dixi nonnulla lib. 1. c. 5. §. 7.

Diodorus Sardianus cujus Epigrammatis Philippus Thessalonicensis suam locupletavit collectionem.

Julius Diocles. Infra in Julius.

Diocris in Myronis bovem p. 444.

Diogenis Phrygis Episcopi Amiseni in tumulum filii p. 375.

Diogenes Laertius qvi in opere de Philosophis, qvod exstat, passim Epigrammata ex Pammetro suo refert. Pammetrum ipsum non videtur Planudes vidisse, sed epigrammata qvæ in Anthologiam retulit è libris de vita Philosophorum petiisse. De Diogene Laertio dicetur infra libro IV. Idem refert & aliorum qvædam epigrammata suo loco notata & nonnulla sine nomine, ut in Pythagoram Athletam VIII. 48. in Epicharmum, 78. in Heraclitum IX. 16.

Qvi Dionysio p. 32. Anthologiæ tribuitur versus ὥρη ἐρᾶν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δ' ἀναπαύσασθαι, Timonis est apud Athenæum XIII. cui etiam tribuit Grotius in Ecclesiastæ III.

* *Diogeniani Heracleotæ* Grammatici qvi sub Adriano Imp. claruit Ἀνθολόγιον Ἐπιγραμμάτων memorat Suidas.

Dionysius Cyzicenus Eratosthenis Cyrenæi funus Epigrammate decoravit qvod legitur p. 420.

Dionysius Sophista, idem fortassis Antiochenus cujus Epistolæ exstant.

* *Dionysii Ænei* (χαλκοῦς) Ἐλεγεῖα Athen X. pag. 443. XV. 668. Sed non

 ma-

magis ea huc ſpectant qvam Critiæ, vel Hermeſianactis, Melanthii & Xenophanis, qvæ apud eundem laudantur.

Dioſcorides Poeta Meleagro antiqvior qvi ejus epigrammatis uſus eſt ad texendam ſuam coronam.

Diotemus cujus Epigrammatis idem Meleager coronam ſuam exornavit. Vide & Salmaſ. ad Tertull. de pallio p. 262.

Doricus (Δωριεὺς ὁ ποιητής) cujus epigramma in Milonem Athen. X, p. 412.

Duris Eleates ſive ut Steph. Byz. in Ἐφεσος Ἐλαΐτης. Epigramma in Pherecydem è Duridis ſecundo τῶν ἱερῶν refert Laertius lib. 1. ſect. 120.

Empedocles Philoſophus cujus Epigramma in Pauſaniam exſtat apud eundem Laertium VIII. 61. & in Acronem Medicum, 65. Empedoclis itaqve nomen addendum in Anthologia pag. 348. edit. Wechel.

Epigonus Theſſalus, paucorum ſed non inelegantium epigrammatum auctor, qvale eſt illud p. 121. qvo ait multos etiam ſi vinum non bibant inſanire, φεῦ, πίνες ὕδωρ πίνουσιν μανίην σώφρονα μαινόμενοι!

Eratoſthenes junior ſub Juſtiniano Imp. clarus, cujus Epigramma in funus Anaſtaſiæ legitur p. 374. Idem videtur auctor diſtichi in Xenophontem ebrioſum p. 571. Eratoſthenes Scholaſticus appellatur pag. 606.

Erinna Lesbia cujus Epigrammata Meleager ſuæ implexuerat coronæ. De ea dictum lib. 2. c. 15.

Erycius. Vide Puteani diatribam de Erycio cap. 7. & Menagii amœnitates juriſp. 198.

Etruſci Meſſenii Epigramma in Hieroclidam piſcatorem. lib. 3. Antholog p. 359.

Sub *Euclidis* nomine Griphus occùrrit inter Epigrammata ab Aldo Anthologiæ ſubjuncta, neqve vero Euclides mihi auctor eſſe videtur, ſed ænigma veluti proponi ſolvendum Euclidi : εἰπὲ τὸ μέτρον ἄριστε γεωμετρίης ἐπίστωρ.

Qvi deinde ſeqvuntur verſus in ſeptem planetas, leguntur etiam in Eclogis Stobæi, & velut ante non editi in Gronovii Viri Cl. notis ad Manethonem.

Euenus cujus Epigrammata Philippus Theſſalonicenſis in ſuam collectionem retulit. Huic Eveno tribuebatur etiam in Codice qvem evol-

evolvi Lipsiæ, Epigramma qvod exstat p. 18. edit. Wechel. & incipit κἠν με φάγῃς. De Eveno dicere me memini l. 2. c. 11. §. 7.

Eugenis jambi in Anacreontem exstant p. 507. ex Leonida ut videntur expressi.

* *Evhemerus* perantiqvus scriptor Historiam Deorum contexuit ex inscriptionibus (Epigrammatis) sacris qvæ in templis habebantur, ut refert Lactantius lib. 1. c. XI. De Evhemero ipso qvem Deorum Ethnicorum contemtorem Atheis pleriqve accensent, & de ejus opere qvod latine olim convertit Q. Ennius, vide elegantissimum *scriptorem & eruditissimum Hieron. Columnam ad fragmenta Ennii p. 312. edit. præclaræ Wetstenianæ.

Evodus Εὔοδος.

* *Evphemus* cujus Epigrammatis suam se exornasse coronam innuit Meleager. Εὐφήμου τ' ἀμάρακον ἀειθαλὲς ...

* *Euphorion* cujus Epigrammatis idem usus est Meleager ad coronam suam concinnandam.

Eupithius Atheniensis Grammaticus ὁ στίξας τὴν καθόλου (scil. τέχνην,) qvi Herodiani Grammaticum opus interpunxit & recensuit. Vide p. 35. edit. Wechel.

Euripides Tragicus cujus epigramma refertur etiam ab Athenæo.

Eustathius in suis ad Homerum commentariis Epigrammata qvædam producit sine nomine auctoris, ut in aqvas insalubres Dienses. p. 280. C. edit. Rom. In Ajacem, è Porphyrio. p. 285. A. In Nestorem p. 296. B. In Timotheum Citharoedum. p. 313. A. In Erinnam Poetriam. p. 327. A. In Arcadionem. p. 746. C. in Linum p. 1163. C. In Hecaten. p. 1197. B. In tripodem à Diomede Apollini sacratum. p. 1313. C. In Archilochum. pag. 1320. A. In Nioben. p. 1368. In Phyallum Crotoniatem p. 1591, 54. In Medicum Acronem. p. 1634. 10. Vide & p. 1400. 13. & 1457. 23.

Evtolmius Illustris.

Flaccus (infra in *Statilius*.)

Gabriel præfectus CPolis,,* in cujus imaginem Epigramma Leontii legitur initio libri qvarti Anthologiæ. Lusit & ipse versibus in Amorem qvi in libro pipere inspersо effictus erat dormiens. p. 471

Getus nisi sit truncum, nomen Γαιτ. pro Γαιτυλίκ.

Getulius sive *Getulicus*, *Lentulus Getulicus* de qvo Plinius lib. V. Epist. 3.

* Vide supra p. 512.

Martialis præf. libri 1. Epigrammatum. Vide Sirmondum ad Sidon. p. 243.

Galli in Tantulum Hexastichon p. 447. edit. Wechel.

Garvradus cujus carmen Doricum postremas singulorum versuum syllabas recantans produxit etiam Politianus c. 22. Misc.

Geminus infra in *Tullius Geminus*.

Germanicus Cæsar, qvem non latino tantum sed Græco etiam carmine valuisse constat.

Getulius sive *Getulicus* Vide paulo ante *Gætulius*.

Glaucus Atheniensis cujus epigramma in Baccham insanientem à Scopa sculptore effictam exstat. p. 436. & cum Grotii versione apud Franciscum Junium in Catalogo artificum p. 197. Idem mihi videtur cum Glauco Sophista, qvem laudat Philostratus 2. de Sophist. pag. 597.

Hedylus Siculus est inter eos è cujus Epigrammatis coronam suam Meleager concinnasse se profitetur. Eadem laudantur ab Athenæo.

Hegesippus cujus Epigrammata itidem Meleager suæ Coronæ intexuit.

Heraclides Sinopensis Ἐπιγραμμάτων ποιητὴς λιγυρὸς Laertio V. 64. memoratus.

Hermes Tryphon. Infra in Tryphon.

Sub *Hermetis Trismegisti* nomine vel *Orphei* Carmen περὶ σεισμῶν legitur in appendice jam ab Aldo libris septem Anthologiæ subjecta. De eo dixi lib. 2. c. 9. §. 7. & cap. 18. §. 6.

Hermocreon cujus bina exstant Epigrammata unum p. 7. in fontem Nymphis sacratum, alterum p. 41. in statuam Mercurialem sub platano dedicatam à Nicagora qvodam, dubito an illo qvi Ἐλευσινίου ἱεροῦ κῆρυξ vocatur à Philostrato p. 623. de Sophist.

Hermodori Epigramma in imaginem Veneris, lib. VI. Anthologiæ pag. 464.

Herodicus Babylonius cujus Cratetii Grammatici in Aristarcheos legitur Epigramma apud Athenæum in extremo libri V. Dipnosophist.

Hipponax Vide p. 31. edit. Wechel.

Homeri in Midam Epigramma pag. 319. exstat, sed integrius exhibet H. Steph. in appendice p. 16. De illo vide Tollium ad Longin. p. 199. De aliis epigrammatis Homero tributis dixi lib. 2. c. 2. §. 5. Omitto illud qvod apud inferos composuisse sibi eum fingit Lucianus 2. Veræ Hist. T. 1. p. 681.

Tibe-

terumque editionum & animadverſiones. Quo apparatu autem hoc opus aggreſſus ſit, ipſe teſtatur his verbis, qvæ non dubito Gallice ſubjicere, cum illam lingvam pauciſſimi hodie ignorent. *Pour commencer par le texte Grec, celui qui a entrepris cette edition, a l' exemplaire de Grotius, dans lequel ce grand homme a corrigé de ſa main quantité d' endroits, & ſur le quel il ſe reglera parce qu' il mettra à coté ſa belle verſion latine de cet ouvrage. Neanmoins il ne ſe contentera pas de cela, parce qu' il a là deſſus des ſecours que Grotius n' a pas tous eus. Il a un exemplaire collationné par Sylburge & par Gruter, avec un Manuſcrit de la Bibliotheque Palatine, qui eſt apparement à préſent dans celle du Vatican; & dans ce MS. il y avoit divers auteurs des Epigrammes qui ne ſont point dans les editiones communes, des vers entiers ſuppléez, & quelques Epigrammes qui n'ont jamais été publieés. Outre cela, on a l' ancienne edition de Florence de MCCCCXCVII. qui eſt toute en lettres capitales, & qui paroit étre la premiere de toutes. On a encore diverſes anciennes editions, d' Alde, des Juntes, de Badius &c. ſans parler de celles d' Etienne, de Froben & Vechelius, avec les notes de Brodaus & Opſopoeus. On a eu auſſi ſoin de faire acheter dans l' Auction de la Bibliotheque de feu* Mr. Francius *Profeſſeur en Eloquence à Amſterdam, tous les exemplaires de l' edition d' Etienne, qu'il y avoit, avec les remarques de divers ſavans hommes écrites aux marges. Tout cela ſervira beaucoup à établir la veritable maniere de lire du Texte, & l' on rendra compte tres-exactement dans les notes nouvelles, ou l' on mettra toutes les varietez de quelque conſequence. Grotius avoit eu ſans doute connoiſſance du MS. Palatin, ou de quelque autre, car il y a beaucoup de ſes corrections & de ſes ſupplemens, qui s' y rapportent. Outre cela il avoit eu de quelcun, peut-étre de Saumaiſe, diverſes Epigrammes qui n' ont point été imprimées, & dont il a fait une addition conſiderable à la fin de ſon exemplaire. On a reſolu de faire des additions d' Henry Etienne & de celle là un* livre VIII. *car comme l' on ſait, il n' y a que VII. livres dans les editions ordinaires. De plus on a de quoi faire un livre IX de diverſes Epigrammes anciennes, que l' on tirera d' un Recueil MS. d' Epigrammes, que leur extreme obſcenité ne permet pas de publier toutes. On en prendera ſeulement ce qui peut paroitre aux yeux des honêtes gens.*

Ceux

† Harum notarum quibus Joſ. Scaligeri caſtigationes inſertæ ſunt, mentio occurrit in literis illuſtris Huetii ad Petrum Francium datis Abrinciæ 3. Eid. Sept Anno MDCXCVIII. *Nunc quidem penes me non eſt in hoc ſeceſſu Anthologia exemplar* Scaligeri *notis auctum de quo ſcribis - - perpauca ſunt nota illa & ſatis leves. Si quid bonæ frugis eſt, relatum à me fuit inter obſervationes quas ante annos aliquot expreſſit à me Grævius noſter, & oppreſſit calamitas temporum.* Inter Epiſtolas ad P. Francium p. 434.

Ceux qui liront la verſion de Grotius *admireront également & le génie heureux & la patience de cet excellent homme; qui a traduit tout ce livre en autant de vers, qu' il y en a dans l' Original, qu' il égale tres-ſouvent & qu' il ſurpaſſe méme quelque fois. Pour les additions nouvelles qu' il n' a pas traduites parce qu' il ne les avoit pas, on les mettra ſeulement en proſe; auſſi bien qu' un endroit de l' Edition d' Etienne* * *qu' il n' a pû traduire. On aime mieux en uſer ainſi, que de joindre à Grotius des vers qui n' egaleroient pas les ſiens, & d' ailleurs les lecteurs n' y perdront rien pour l' intelligence de l' Original. Il y aura d' abord une tres belle preface de Grotius, ou il traite & de l' Anthologie & de la verſion qu' il en a faite.* Les notes *ſeront ſous le Texte, & outre toutes celles qui ont été imprimées ſur ce recueil & dont le titre parle, (1) l' Auteur aura ſoin de ramaſſer de tous les plus illuſtres Critiques les endroits dans lesquels ils ont eclairci ou corrigé quelque paſſage d' Anthologie: (2) il recueillera toutes les varietez de lecture de diverſes editions qu' il a pu trouver, toutes les conjectures & les explications qu' il jugera bonnes, des marges des exemplaires qu' il a & les confirmera par de nouvelles raiſons; ou s' il y en a de fauſſes, qui puſſent tromper quelcun, il ne manquera pas de les réfuter en peu de mots. (3) il ajoutera diverſes remarques qu' il a faites lui méme ſur quantité d' endroits de l' Anthologie. Pour les* ſcolies Greqves *je ne ſai pas ſi elles ſont anciennes, mais aſſurement elles ne le ſont pas* ** *toutes, puisque* Henri Etienne *y eſt quelque fois cité comme à la page* 264. (de l' edition de Wechel) *Ces ſcolies reſſemblent fort à celles de Biſet ſur l' Ariſtophane, & elles pourrient bien étre de lui ou de quelque autre habile moderne de ſon tems.*

 VII. CA-

* Pag. 488. ſeq. Vide quæ infra in Catalogo Poetarum Epigrammatariorum, ubi de Paulo Silentiario

** Recte hoc notatur à Viro doctiſſimo. Totus enim ſcribendi genius, latiniſmi, & ratio allegandi ſcriptores docent hæc ſcholia compoſita eſſe non à Græco antiquo, ſed Gallo aliquo vel Italo XVI. ſæculi. Varias lectiones notat auctor quisquis fuit non tantum è codicibus ſcriptis, quorum duos potiſſimum evolviſſe videtur, unum ἀρχαιότατον ἀντίγραφον Παύλου τοῦ Βυκάρου ἐν Παταβίῳ pag. 43. ſed etiam ex impreſſis Anthologiæ editionibus p. 426. ἐν ἄλλοις βιβλίοις εὑρίσκεται μόνον εἰς Κράτητα ἐκτυπωθέν. Planudes allegatur p. 589. Arſenius p. 14. Interdum inemendata ſunt excuſa illa ſcholia ut pag. 82. εὐάζειν legendum pro σκευάζειν. p. 150. ἐν Ἀχαϊκοῖς. pro Ἀρχαϊκοῖς p. 216. Πολυδεύκης βιβλίῳ δ' pro βιβλίων ϛ'. Interdum loco mota ſunt, ut p. 314. ubi ſcholion græcum exſtat quod pertinet ad Epigramma primum paginæ proximæ 315. Etiam p. 193. pro Πολύδωρος legendum Πολυδεύκης. Mentio enim δορυδρεπάνου apud Pollucem lib 1. ſect. 120.

VII. CATALOGUS POETARUM VETERUM

Qui epigrammata Græca condiderunt.

Quibus asteriscus præfixus est, sub eorum nomine nulla Epigrammata in Anthologia edita leguntur, in qva plurima quoque occurrunt ἄδηλα, sive qvæ nullum; multa qvæ falsum auctoris nomen habent adscriptum.

Abbianus Lucillii æqvalis circa extremum sæculi à CHRISTO nato quarti vixit, uterque enim Flaccum Rhetorem barbarum perstringit lib. 2. Epigr. εἰς ῥήτορας. Forte autem Ammianus pro Abbiano legendum. Nam literæ β & μ frequenter in MSS. confunduntur.

'Aceratus Grammaticus cujus exstat epigramma lib. 3. c. 14. in Hectorem Homerico poemate celebratum.

Addæus sive *Adæus Mytilenæus*. Unicum sub hujus nomine occurrit epigramma III. 22. Num legendum *Alcæus*? Etiam in H. Stephani editione p. 421. excusum 'Αδδαίου Μακεδόνος, qvod ipse alibi legit 'Αλκαίου. Fuit tamen & Adæus Mytilenæus, cujus liber περὶ ἀγαλματοποιῶν & περὶ διαθέσεως laudatur Athenæo. Idem forte ad qvem Polemo scripsit, ut idem Athenæus auctor est. Alius Addeus Comes & Magister utriusqve militiæ per Orientem, ad qvem lex de Judæis cœlicolis & Samaritanis lib. 8. Cod. Theodos.

Adrianus Imperator, cujus etiam latina qvædam Epigrammata exstant. Confer Barthium XXXII. 12. Adversar. *Græcis studiis impense imbutum* refert Spartianus c. 1. *ingenio ejus sic ad ea declinante, ut à nonnullis Græculus diceretur. Poematum & literarum omnium studiosissimus - - Nam & de suis dilectis multa versibus composuit, amatoria carmina scripsit.* id. c. 14. Ineditum hujus Adriani Epigramma Græcum in Trajani Imp. donaria Jovi Casio de spoliis Geticis appensa primus publici juris fecit Salmasius ad Hist. Aug. T. 1. p. 133. In vulgatæ Anthologiæ codicibus l. 1. c. 54. unicus Hadriani versus Hexameter legitur

gitur in Magni Pompeji tumulum, is ipse qvem refert Dio lib. LXIX. p. 792.

Τῷ ναοῖς βρίθοντι πόση σπάνις ἔπλετο τύμβου.
Pæne caret tumulo, cui tot modo templa fuerunt.

Ægis alius ut opinor ab Ægide sive Ægia Historico, qvem laudat Clemens Alex. Strom. p. 321.

Æmilianus Nicænus diversus à Palladio Æmiliano scriptore latino rei rusticæ & ab Æmiliano Maurusio qvem in Dipnosophistis colloqventem inducit Athenæus. Inter tria ejus Epigrammata unum in Venerem Praxitelis, vulgata Anthologia exhibet.

Æschylus Tragicorum Princeps cujus *ἐλεγεῖα* allegat Plinius XXV. 2. præter alios lib. 2. c. 16. §. 8. à me laudatos.

Agathias Myrinæus è Myrina Æolidis civitate, Scholastic9, sub Justiniano Imp. clarus præter alia, de qvib9 libro qvinto dicendi erit locus, non modo *κύκλον τῶν νέων Ἐπιγραμμάτων* ex aliis Poetis collegit de qvo supra §. III. hoc capite dictum est, sed & ipse plura de suo Epigrammata addidit, qvæ ex Anthologia edita junctim cum latina sua versione (singula enim versibus reddidit non infeliciter) ad calcem Historiarum Agathiæ exhibet *Bonaventura Vulcanius*. Unum perqvam difficile de lusu Zenonis Imp. illustrat Tho. Hyde in Historia Nerdiludii p. 44. seq Mentio Agathiæ Epigramm. apud Tzetzen proleg. in Lycophronem & apud Suidam in *μέγας βασιλεύς*.

Alcæus Macedo, an Addæus?

Alcæus Messenius Philippo Regi Maced. æqualis, siquidem is fuit Alcæus qvem epigrammate *ἀντικωμῳδεῖτο* Philippus apud Plutarchum Flaminio p. 373. Confer If. Vossium ad Catull. p. 42.

Alcæus Mytilenæus cujus Epigrammata (*ὑμνοπόλον* enim vocat) intexuit Coronæ suæ Meleager. Licet aliud videtur Allatio de patria Homeri c. 14. p. 1831. De hoc & aliis Alcæis dixi lib. 2. c. 15.

Alcæus ἐπιγραμματογράφος recentior, sub Vespasianis clarus. Tzetz. præf. ad Lycophronem.

Alexander Ætolus temporib9 Ptolemæi Philadelphi floruit, & præter alia poemata de qvibus l. 2. c. 19. dixi, scripsit etiam Epigrammata sive *ἐλεγεῖα* qvorum unum in Agathoclem ab Athenæo refertur XIV. p. 699. Alia tria leguntur in Anthologia. Videtur hic esse

Alexander qvem inter eos laudat Meleager è qvibus Coronam ſuam adornavit.

Alexis cujus decaſtichon lib VI. Anthologiæ c. 5. exſtat, neſcio an Comicus de qvo dixi ſupra lib. 2. c. 22.

Alphæus (Ἀλφειὸς) *Mytilenæus* Antipatro Sidonio junior. Macrinum Epigrammate qvodam alloqvitur, dubito an imperatorem. lib. 1. cap. 12.

Ammianus Vide ſupra in *Abbiano*.

Ammonidis Ἀμμονίδυ diſtichon unicum exſtat lib. 2. Antholog. c. 13.

Anacreon Poeta Lyricus, cujus carminibus Coronam ſuam illuſtraſſe teſtatur ſe Meleager. De Anacreonte dixi lib. 2. c. 15.

In Anaxagoram, Lampſacenorum Epigram. epithaphium eſt apud Laert. II. 15. Corinthiorum in Periandrum. l. 1. ſect. 97. Lindiorum in Cleobulum. ſect 93. Prienenſium in Biantem. ſect. 85. Lesbiorum in Pittacum. ſect. 79. Lacedæmoniorum in Chilonem. ſect. 73. Epigramma neſcio cujus in imaginem Solonis. ſect. 62. & in Thaletem ſect. 39. & 34. in Linum & Eumolpum ſect. 3. 4.

Antagoras qvo & ipſo uſus Meleager. Vide & Laert. IV. 21. & 26.

* *Anthemius* videtur eſſe nomen Poetæ in hoc verſu Meleagri eos è qvibus coronam ſuam concinnavit celebrantis: εἰς δ' ἐλέγυς ξυαπορεν Ἀνθέμιον.

* *Antigonus*, cujus Epigrammata ſuæ inſeruit collectioni Philippus Theſſalonicenſis.

Antiochus, forte Ægæus Sophiſta, de qvo Philoſtratus.

Antipater Macedo videtur mihi ille Antipater cujus mentio fit à Meleagro inter eos è qvibus Coronam ſuam contexuit.

Antipater Sidonius paulo ante Ciceronem clarus. De eo dixi capite XV. præſentis libri. Hujus Epigrammata collectioni ſuæ inſeruiſſe videtur Philippus Theſſalonicenſis qui ſub Auguſto claruit.

Antipater Theſſalus ſive ut lib. 1. Antholo. c. 87. legitur *Theſſalonicenſis*. Hic eſt qvi novem Lyricas poetrias & Alcmanem verſibus celebravit. Memorat & Achilochi & Homeri natales cultos.

Antiphanes qvo in collectione ſua uſum ſe profitetur Philippus Theſſalonicenſis.

Antiphilus Byzantius cujus & ipſius Epigrammata collectioni ſuæ Philippus intexuit.

An-

Antistii unum Epigramma in Priapum agri custodem lib. IV. Anthologiæ p. 478. edit. Wechel. Antistii Medici mentio apud Svetonium Cæsare c. 82. Antistii Sosiani, qvi factitatis in Neronem carminibus probrosis exsilio est multatus, apud Tacitum XVI. 14. In Antistium Veterem (qvi A. U. C. 747. Consul. fuit) Epigramma latinum Laureæ Tullii apud Plin. XXXI. 2.

Antonius Argivus cujus bina Epigrammata Græca exstant in florilegio edito, in urbes dirutas utraqve, Mycenas & Argos.

* *Anytes* Epigrammata fuere in Corona Meleagri. De ea dixi supra lib. 2. c. 15.

* *Apion* in Epigrammate. Suid. in ἀγύρτης. πιλάδες, σφάραγον, τρίγλωα.

Apollinaris, diversus ut existimo ab Apollinari Poeta Christiano.

Apollonides Smyrnæus qvem Augusti Imp. ætate vixisse notat Casaubonus ad Svetonii Tiber. c. 14.

Arabius Scholasticus sub Justiniano clarus, Longinum præfectum CPol. celebrat in Epigrammate lib. 4. Antholog. p. 431.

Aratus cujus Epigrammatis Meleager usus est ad Coronam suam concinnandam. Vide qvæ de Arati ἐλεγειῶν libro dixi capite 18. hujus libri §. 9.

Arcesilai Philosophi Epigrammata producit Laertius IV. 30. seq.

Archelai, (al. Asclepiadæ) Epigramma in statuam Alexandri factam à Lysippo. Lib. IV. Antholog. p. 554.

Archias Antiochenus, pro qvo exstat Ciceronis Oratio qui mirificum illius in versibus Græcis pangendis facultatem celebrat c. 8. Ejus Epigrammata collecta sunt & junctim edita cum versione *Nicodemi Frischlini*. Ei qvoqve in MS. qvod olim Lipsiæ inspexi tribuitur Epigramma qvod in Wecheliana editione p. 76. incipit, Σοὶ πατρὶ Θεσσαλίη.

Archilochum inter eos è qvibus Coronam suam contexuit memorat Meleager. De Archilochо dixi lib. 2. cap. 15. Elegos ejus laudat Athenæus.

Archimelus Επιγραμμάτων ποιητὴς laudatus Athenæo, qvi ejus Epigramma in navem prægrandem Hieronis mille modiis tritici à Rege remuneratum refert lib. V. p. 209.

Arenæus, Ἀρλωνιῶ ὁ Φερενδάριος, cujus unicum Epigramma in mulierem lascive & procaciter se gerentem exstat lib. VII. Antholog. p. 606.

Ar.

Bianor cujus Epigrammata suæ intexuit collectioni Philippus Thessalonicensis. Inter alia p. 150. luget Sardium cladem qvæ motu terræ concussæ sunt anno qvarto Tiberii Imp. teste Tacito II. 47. Annal. Alius Bianor cujus mentio in Chionis Epistola XI.

Bisantinus incertum an Besantinous (Helladius) an Byzantinus (Antiphilus forte.) Huic male etiam in codice MS. qvem olim Lipsiæ inspexi tribuitur distichon qvod p. 33. edit Wechel. Theognidi restitutum est.

Boethus Tarsensis Poeta Straboni XIV. pag. 675. memoratus, Pyladem pantomimum sub Augusto Imp. celebrem effert epigrammate qvod legitur lib 1. Antholog. p. 23.

Callias Argivus cujus unicum tetrastichon exstat in Polycritum compotorem p. 243.

Callicerus Rhodonem Medicum furacem perstringit disticho qvod legitur p 217.

Callimachus cujus Epigrammatis usus etiam Meleager ad coronam suam contexendam. De iis dixi capite 19. hujus libri.

Callinus cujus ἐλεγεῖα ab Athenæo allegantur XII pag. 527. Nomen ejus qvandoqve cum Callimacho confunditur.

Carphylides cujus elegans Epigramma in senem singulari felicitate vitæ & conjugii usum legitur p. 279. edit. Wechel.

Carpyllides, idem ut videtur, cum superiore.

Cerealis Epigramma unicum sed scitum ac prudens in Rhetorculos, obscura affectatione ineptos exstat p. 246.

Chæremon inter eos laudatus à Meleagro è qvibus Coronam suam adornavit. Ineditum ejus Epigramma in Eubulum Athenagoræ filium produxit Cangius addendis ad C Polin Christianam p. 193.

Christodorus Coptites Thebanus, cujus Epigrammata de imaginibus in Gymnasio Cpolitano Zeuxippo dedicatis leguntur libro V. Anthologiæ. Vide Svidam in Ζεύξιππος. Vixit Christodorus post Leonem Thracem sub Anastasio Dicoro, ut ex epigrammate in Pompeji statuam collegit præstantissimus Cangius in C Poli Christiana l. p. 91. qvem vide de Zeuxippo erudite disserentem.

Claudianus inter latinos Poetas celebratissimus Græca qvoqve Epigrammata non in feliciter composuit, qvæ in Barthii & aliis qvibusdam editionibus collecta leguntur.

* *Cleobulines* ænigma è commentariis Pamphilæ producit Laertius lib. 1. sect. 91.
* *Cleobuli* Epigramma in Midæ Mausoleum. ibid. sect. 89.

Cometas Scholasticus & chartularius, idem ni fallor de qvo dixi lib. 2. cap. 2. §. 21.

Cornelius Longinus.

Cosmas Mechanicus (leg. *Monachus.*) Præter Cosmam Ægyptium de qvo supra c. 25. fuit etiam Cosmas Poeta Hagiopolites sive Hierosol. sæculo VIII. post natum CHRISTUM auctor Hymnorum & Psalterii Davidici versibus Politicis redditi, tum Cosmas Βεςήτωρ sive Vestiarius, auctor qvarundam Orationum.

Crates Philosophus Cynicus, cujus qvædam apud Laertium & Julianum leguntur. Vide qvæ de illo supra c. 13. hujus libri.

Crinagoras Philosophus cujus Epigrammata collectioni suæ intexuit Philippus Thessalonicensis.

Cyllenius Petianus.

Cyrillus, Grammaticus ille fortassis cujus Glossæ feruntur & cui vocabulorum diverse περὶ τῶν διαφόρως ἐν ἑτέροις σημασίας nonnulli tribuunt.

Cyrus Κῦρος ἀπὸ ὑπάτων Flavius Cyrus qvi CPoli Consulatum gessit Anno CHRISTI CCCCXLI. Est & alius qvi vulgo vocatur Cyrus, cujus verum nomen est Theodorus Prodromus (Κῦρος enim recentioribus Græcis pro Κύριος positum, Dominum significat) qvi sub Jo. Comneno vixit & cujus Epigrammata Græca aliaqve Poemata viderunt lucem Basileæ 1536. 8. De hujus scriptis dixi infra libro V. Nescio an alius κῦρος ὁ ποιητὴς lib. IV. Anthologiæ pag. 493.

Damagetus cujus Epigrammatis usus est Meleager cum Coronam suam necteret.

Damocharis sive *Democharis* Grammaticus CPoli vixisse videtur sæculo qvinto vel sexto post natum CHRISTUM.

Damascius cujus unicum distichon habemus in funus Zosimæ servæ p. 341. diversus ni fallor à Philosopho de qvo Photius ac Suidas.

Daphitas sive *Daphidas* Telmissensis Grammaticus ob maledicentiam fixus cruci jussu Attali, Pergami Regis. Versiculos ejus Regi injurios servavit Strabo XIV. p. 647 De eodem meminere Cicero de fato, Valerius Max. lib 1. c. 8. Hesychius illustris & Suidas.

Demantes, cujus Epigramma de Theano interim dum ejus maritus Apellichus navigaret mortua exstat p. 336. *De-*

Demaratus junior, Spartanus, qvi Hadriani vel Germanici Cæsaris Epigramma, qvo Romanos Græcorũ victores celebraverat, repressit parodia ex Homero & Archilocho. Vide Anthologiam p. 145.

Demetrius Bithynus in Myronis bovem epigrammata scripsit qvæ leguntur p. 444. edit. Wechel. Alius Demetrius Poeta cujus versus profert Laertius V. 85.

Democharis. Vide paulo ante, *Damocharis*.

Democritus Epigrammatum poeta σαφὴς καὶ αὐθηρός, laudatus Laertio IX. 49. Ejus unicum epigramma superest p. 465. in Venerem è mari emergentem.

Demodici nomine tria Epigrammata leguntur l. 2. c. 43. sed primum qvod incipit καὶ τόδε Δημοδόκε apud Strabonem & Eustath. ad Dionys. Phocylidi tri buitur & non de Chiis sed de Leriis agit, ut in Græcis Scholiis notatum. De Demodoco Lerio dixi nonnulla lib. 1. c. 5. §. 7.

Diodorus Sardianus cujus Epigrammatis Philippus Thessalonicensis suam locupletavit collectionem.

Julius Diocles. Infra in Julius.

Diocris in Myronis bovem p. 444.

Diogenis Phrygis Episcopi Amiseni in tumulum filii p. 375.

Diogenes Laertius qvi in opere de Philosophis, qvod exstat, passim Epigrammata ex Pammetro suo refert. Pammetrum ipsum non videtur Planudes vidisse, sed epigrammata qvæ in Anthologiam retulit è libris de vita Philosophorum petiisse. De Diogene Laertio dicetur infra libro IV. Idem refert & aliorum qvædam epigrammata suo loco notata & nonnulla sine nomine, ut in Pythagoram Athletam VIII. 48. in Epicharmum, 78. in Heraclitum IX. 16.

Qvi Dionysio p. 32. Anthologiæ tribuitur versus ὥρη ἐρᾶν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δ' ἀπαύσασθαι, Timonis est apud Athenæum XIII. cui etiam tribuit Grotius in Ecclesiastæ III.

* *Diogeniani Heracleota* Grammatici qvi sub Adriano Imp. claruit Ἀνθολόγιον Ἐπιγραμμάτων memorat Suidas.

Dionysius Cyzicenus Eratosthenis Cyrenæi funus Epigrammate decoravit qvod legitur p. 420.

Dionysius Sophista, idem fortassis Antiochenus cujus Epistolæ exstant.

* *Dionysii Ænei* (χαλκοῦς) Ἐλεγεῖα Athen X. pag. 443. XV. 668. Sed non

 ma-

magis ea huc ſpectant qvam Critiæ, vel Hermeſianactis, Melanthii & Xenophanis, qvæ apud eundem laudantur.

Dioſcorides Poeta Meleagro antiqvior qvi ejus epigrammatis uſus eſt ad texendam ſuam coronam.

Diotemus cujus Epigrammatis idem Meleager coronam ſuam exornavit. Vide & Salmaſ. ad Tertull. de pallio p. 262.

Doricus (Δωριεὺς ὁ ποιητὴς) cujus epigramma in Milonem Athen. X, p. 412.

Duris Eleates ſive ut Steph. Byz. in Ἔφεσος Ἐλαίτης. Epigramma in Pherecydem è Duridis ſecundo τῶν ἱερῶν refert Laertius lib. 1. ſect. 120.

Empedocles Philoſophus cujus Epigramma in Pauſaniam exſtat apud eundem Laertium VIII. 61. & in Acronem Medicum, 65. Empedoclis itaqve nomen addendum in Anthologia pag. 348. edit. Wechel.

Epigonus Theſſalus, paucorum ſed non inelegantium epigrammatum auctor, qvale eſt illud p. 121. qvo ait multos etiam ſi vinum non bibant inſanire, Φεῦ, τινὲς ὕδωρ πίνοντες μανίην σώφρονα μαινόμενοι!

Eratoſthenes junior ſub Juſtiniano Imp. clarus, cujus Epigramma in funus Anaſtaſiæ legitur p. 374. Idem videtur auctor diſtichi in Xenophontem ebrioſum p. 571. Eratoſthenes Scholaſticus appellatur pag. 606.

Erinna Lesbia cujus Epigrammata Meleager ſuæ implexuerat coronæ. De ea dictum lib. 2. c. 15.

Erycius. Vide Puteani diatribam de Erycio cap. 7. & Menagii amœnitates juriſp. 198.

Etruſci Meſſenii Epigramma in Hieroclidam piſcatorem. lib. 3. Antholog p. 359.

Sub *Euclidis* nomine Griphus occurrit inter Epigrammata ab Aldo Anthologiæ ſubjuncta, neqve vero Euclides mihi auctor eſſe videtur, ſed ænigma veluti proponi ſolvendum Euclidi: εἰπὲ τὸ μέτρον ἄριστε γεωμετρίης ὑφίστωρ.

Qvi deinde ſeqvuntur verſus in ſeptem planetas, leguntur etiam in Eclogis Stobæi, & velut ante non editi in Gronovii Viri Cl. notis ad Manethonem.

Euenus cujus Epigrammata Philippus Theſſalonicenſis in ſuam collectionem retulit. Huic Eveno tribuebatur etiam in Codice qvem evol-

evolvi Lipsiæ, Epigramma qvod exstat p. 18. edit. Wechel. & incipit κῆν με φάγῃς. De Eveno dicere me memini l. 2. c. 11. §. 7.

Eugenis jambi in Anacreontem exstant p. 507. ex Leonida ut videntur expressi.

* *Evhemerus* perantiqvus scriptor Historiam Deorum contexuit ex inscriptionibus (Epigrammatis) sacris qvæ in templis habebantur, ut refert Lactantius lib. 1. c. XI. De Evhemero ipso qvem Deorum Ethnicorum contemtorem Atheis pleriqve accensent, & de ejus opere qvod latine olim convertit Q. Ennius, vide elegantissimum * scriptorem & eruditissimum Hieron. Columnam ad fragmenta Ennii p. 312. edit. præclaræ Wetstenianæ.

Evodus Εὔοδος.

* *Evphemus* cujus Epigrammatis suam se exornasse coronam innuit Meleager. Εὐφήμου τ' ἀμάρακον ἀειθαλὲς πέταλον.

* *Euphorion* cujus Epigrammatis idem usus est Meleager ad coronam suam concinnandam.

Eupithius Atheniensis Grammaticus ὁ σίξας τὴν καθόλου (scil. τέχνην,) qvi Herodiani Grammaticum opus interpunxit & recensuit. Vide p. 35. edit. Wechel.

Euripides Tragicus cujus epigramma refertur etiam ab Athenæo.

Eustathius in suis ad Homerum commentariis Epigrammata qvædam producit sine nomine auctoris, ut in aqvas insalubres Dienses. p. 280. C. edit. Rom. In Ajacem, è Porphyrio. p. 285. A. In Nestorem p. 296. B. In Timotheum Citharoedum. p. 313. A. In Erinnam Poetriam. p. 327. A. In Arcadionem. p. 746. C. in Linum p. 1163. C. In Hecaten. p. 1197. B. In tripodem à Diomede Apollini sacratum. p. 1313. C. In Archilochum. pag. 1320. A. In Nioben. p. 1368. In Phyallum Crotoniatem p. 1591, 54. In Medicum Acronem. p. 1634. 10. Vide & p. 1400. 13. & 1457. 23.

Evtolmius Illustris.

Flaccus (infra in *Statilius.*)

Gabriel præfectus CPolis,,* in cujus imaginem Epigramma Leontii legitur initio libri qvarti Anthologiæ. Lusit & ipse versibus in Amorem qvi in libro pipere inspar so effictus erat dormiens. p. 471

Gatus nisi sit truncum, nomen Γαιτȣ. pro Γαιτȣλίȣ.

Gatulius sive *Getulicus*, *Lentulus Gatulicus* de qvo Plinius lib. V. Epist. 3.

* Vide supra p. 512.

Martialis præf. libri 1. Epigrammatum. Vide Sirmondum ad Sidon. p. 243.

Galli in Tantulum Hexaſtichon p. 447. edit. Wechel.

Garvradus cujus carmen Doricum poſtremas ſingulorum verſuum ſyllabas recantans produxit etiam Politianus c. 22. Miſc.

Geminus infra in *Tullius Geminus*.

Germanicus Cæſar, qvem non latino tantum ſed Græco etiam carmine valuiſſe conſtat.

Getulius ſive *Getulicus* Vide paulo ante *Gætulius*.

Glaucus Athenienſis cujus epigramma in Baccham inſanientem à Scopa ſculptore effictam exſtat. p. 436. & cum Grotii verſione apud Franciſcum Junium in Catalogo artificum p. 197. Idem mihi videtur cum Glauco Sophiſta, qvem laudat Philoſtratus 2. de Sophiſt. pag. 597.

Hedylus Siculus eſt inter eos è cujus Epigrammatis coronam ſuam Meleager concinnaſſe ſe profitetur. Eadem laudantur ab Athenæo.

Hegeſippus cujus Epigrammata itidem Meleager ſuæ Coronæ intexuit.

Heraclides Sinopenſis Ἐπιγραμμάτων ποιητὴς λιγυρὸς Laertio V. 64. memoratus.

Hermes Tryphon. Infra in Tryphon.

Sub *Hermetis Triſmegiſti* nomine vel *Orphei* Carmen περὶ σεισμῶν legitur in appendice jam ab Aldo libris ſeptem Anthologiæ ſubjecta. De eo dixi lib. 2. c. 9. §. 7. & cap. 18. §. 6.

Hermocreon cujus bina exſtant Epigrammata unum p. 7. in fontem Nymphis ſacratum, alterum p. 41. in ſtatuam Mercurialem ſub platano dedicatam à Nicagora qvodam, dubito an illo qvi Ἐλευσινίων ἱερῶν κῆρυξ vocatur à Philoſtrato p. 623. de Sophiſt.

Hermodori Epigramma in imaginem Veneris, lib. VI. Anthologiæ pag. 464.

Herodicus Babylonius cujus Cratetii Grammatici in Ariſtarcheos legitur Epigramma apud Athenæum in extremo libri V. Dipnoſophiſt.

Hipponax Vide p. 31. edit. Wechel.

Homeri in Midam Epigramma pag. 319. exſtat, ſed integrius exhibet H. Steph. in appendice p. 16. De illo vide Tollium ad Longin. p. 199. De aliis epigrammatis Homero tributis dixi lib. 2. c. 2. §. 5. Omitto illud qvod apud inferos compoſuiſſe ſibi eum fingit Lucianus 2. Veræ Hiſt. T. 1. p. 681.

Tibe-

Tiberius Illus infra in *Tiber.*

Joannes Grammaticus p. 494. forte Tzetzes, qvi perinde ut Philoponus hoc venit nomine. Sed è Lambecio & aliis constat plures fuisse olim Johannes cognomento Grammaticos.

Joannes Poeta Barbucallus Hispanus, qvi inter alia Beryti conflagrationem deflevit, Synesii Scholastici æqvalis. Vide l. IV. Antholog. p. 431.

Jon. Chius cujus ἐλεγεῖα laudat Athenæus. Laert. II. 121.

Isidorus Ægeates p. 357.

Isidorus Scholasticus p. 553.

Julianus Imperator, de qvo infra libro V.

Julianus Antecessor idem forte cui Priscianus qvi seculo medio sexto Grammaticam docuit CPoli, libros suos inscripsit.

Julianus præfectus Prætorio (ἀπὸ ὑπάρχων) sub Justino Imp. Vid. p. 279. Ægyptius. Fuit & alius Julianus præfectus Ægypti sub Theodosio Magno. Confer Jac. Godofredum ad Codic. Theodosian. T. VI. p. 369. ubi de pluribus Julianis.

Julianus (sive ut p. 106. Julius) *Diocles* p. 567.

Julius Leonides p. 105. edit. Weehel.

Julius Polyænus p 50. & 59.

Laurea Tullius infra in *Tullius.*

Leo Philosophus Imperator de qvo infra lib. V.

Leonides Tarentinus cujus Epigrammata qvæ plurima supersunt, suæ jam coronæ innexuerat Meleager. De eo p. 94. & 408.

Leonides Alexandrinus sub Marco Imp. clarus vide p. 562. seq.

Leonteus Λεοντεύς. p. 69.

Leontius Scholasticus. CPoli vixit, & inter alia Gabrielem præfectum Epigrammate decoravit qvod legitur p. 430. Allegatur in Geoponicis.

Cornelius Longinus p. 453. 555.

Lucianus Samosatensis de qvo dixi lib. IV.

Lucilius cujus plurima Epigrammata exstant, σκωπτικὰ pleraqve & διασυρτικὰ ut notavit Casaubonus c. 6. lect. Theocrit. Cum Lucillo Tarrhæo proverbiorum scriptore præter rem ni fallor confundunt Viri docti. Ætatem ejus cognoscas ex eo (p. 86. edit. Wechel.) qvod fecit in funere *Magni* Medici, illius ni fallor, qvi Galenum epigrammate decoravit p. 485. diu post, sub extremum nempe sæculi qvarti à CHRISTO nato clarus, de qvo dixi ad Eunapium. Potamonem malum Poetam & Hermogenem chirurgum & Medicum pessimum perstringit Lucilius p. 237. 217. *Lul-*

Lullius Bassus. Supra in *Bassus.*

Macedo Vide *Philippus.*

Macedonius Consul Agathiæ & Pauli Silentiarii æqvalis, teste Suida in Ἀγαθίας.

Quintus Macius sive *Metius* cujus varii in Priapum & Cupidinem lusus exstant, Etrusci Messenii æqvalis fuisse videtur, qvoniam & ipse Hieroclidem piscatorem epigrammate celebrat p. 117. Alius *Metius Tarpa*, Criticus, auditor assiduus poematum & poetarum qvi carmina sua in æde Apollinis vel Musarum prælegebant. De hoc agunt viri docti ad Sveton. Augusto c. LXXXIX. & ad Horatium I. Sat. X. 38.

Magnus Medicus, vide supra in Lucilio.

Marcus Argentarius p. 444. & 622.

Marcus Pompejus. infra in *Pompejus.*

Marianus Scholasticus cujus Epigramma εἰς ἔρωτα ἐστεφανωμένον illustrat Begerus I. thesauri Brandenb. p. 39. Alius Marianus Lupercaliorum poeta latinus, cujus fragmentum emendatur à Rutgersio p. 79. Var. lect.

* *Melanippidis* Epigramma suæ se coronæ implexuisse testatur Meleager.

Meleager Gadarenus Coronæ Epigrammatum qvam concinnavit è variis Poetis sua & ipse adnexuerat. De eo satis dictum fuit supra §. 1. hujus capitis. Floruit sub Seleuco VI. Syriæ Rege annis ante CHRISTUM natum fere 100. Bina in eum epigrammata leguntur p. 405. seq. Anthologiæ edit. Wechel.

Menandri junioris distichon exstat p. 278. Menandri Byzantii Epigramma in Menandrum Comicum legitur apud Scholiasten Hermogenis, qvod produxi supra lib. 2. c. 22.

Menecrates Smyrnæus, cujus Epigrammatis Meleager suam illustravit coronam.

Mesomedis carmen in vitri conflationem p. 517. (lyricis numeris digestum à Salmasio ad Julii Capitolini Antoninum Pium c. 7.) Hic fuit Mesomedes Cretensis, qvem Poetam Hadriano Imp. carum eusqve libertum, præter alia μέλη composuisse laudem Antinoi testatur Suidas. Citharicorum carminum Musicum Poetam vocat Hieron. Chron. ad A. MMCLX. Lyricum Poetam Capitolinus

nus loco laudato, ubi Antoninum narrat, salarium ei imminuisse. Ejus Ænigma antea ineditum vulgavit Salmasius ad Capitolin.

Metrodorus Joannem qvendam alterum veluti Solonem celebrat p. 434. & Posidippi epigrammati de vitæ genere deligendo contradicit p. 28. De variis Metrodoris dixi infra in Catalogo Epicureorum. Merrodorus vero iste Epigrammatum Poeta Chrestodori & Julianæ Ægyptii æqvalis fuisse videtur, siqvidem Joannes iste idem est qvi à duobus his celebratur p. 279.

Michaelis Grammatici (forte Pselli) Epigramma pag. 514. in Agathiam Rhetorem ac Poetam, ejusqve parentem Memnonium.

Mimnermus Solonis æqvalis, Vide Laertium lib. 1. sect. 60. De Mimnermo dixi lib. 2. cap. 11. §. 7.

Mnasalcas Sicyonius cujus epigrammatis coronam suam veluti flosculis exornasse se scribit Meleager. Laudat & Athenæus IV. p. 163.

Moschus Bucolicon scriptor, de qvo supra cap. XVII. hujus libri.

Musicius sub cujus nomine Epigramma exstat p. 20. edit. Wechel. qvod alii referre malunt ad Platonem.

Myrinus. p. 193. & 410.

Myro Byzantia cujus Epigrammata suæ coronæ intexuisse se testatur Meleager. De ea dixi lib. 2. c. 15.

* *Neptolemus Parianus* ἐν τῷ περὶ ἐπιγραμμάτων X. p. 455.

Neroni Imp. p. 305. tribuitur vox inhumana ἐμοῦ θανόντος γαῖα μιχθήτω πυρί, qvæ auctorem habet nec Neronem nec Tiberium, licet utriq; probata. Vide Dionem LVIII. p. 634. Svetonium Nerone c. 38. Excerpta Peiresc. p. 802. Suidam in Τιβέρ.

Nestor, idem ni fallor, de qvo Hesychius Illustris & Suidas.

Nicænetus Abderites sive *Samius* è cujus epigrammatis Coronæ suæ aliquid decoris afferre conatus est Meleager. Laudatur ab Athenæo XV. pag. 673.

Nicandri versus qvi p. 125. Anthologiæ legitur est, in Theriacis 767. Epigramma in Othryadem Sparitatam p. 299. De Othryade agit Loensis II. 5. Epiphyllid & Meursius IV. 13. Misc. Lacon.

Nicarchus cujus plura epigrammata exstant. Ex his p. 215. seq. qvibus perstringit malos Medicos sui temporis, Phidonem, Diodorum, Agelaum, Alexin, & Zopyrum, qvo postremo nomine Medicum Epicureum Plutarcho memorari notavit Brodæus. Sed Nicarchus hic Plutarcho junior est & sub CPolitanis Imperatoribus scri-

 psit

pfit ut colligas ex Epigrammate ejus in Dulcitium Procos. p. 278. Alius Nicarchus longe antiqvior, qvem ab Aristophane perstringi notavit Suidas in μικρός γε μηκ... & φαιῶν

Niceratus cujus Epigramma in Cratinum vinosum Poetam p. 122

Nicias Meleagro antiqvior qvi ejus Epigrammata suæ intexuerat coronæ.

Nicomedis Epigramma in Hippocratem (qvod alii Codices tribuunt Basso) p. 85.

Nili Scholiastici in imaginem Satyri ex opere musico p. 480.

Nossis cujus Epigrammata Coronæ suæ inseruisse se testatur Meleager. De ea dictum lib. 2. c. 15.

Oenomai (diversi, ut suspicior, à Cynico hujus nominis de qvo supra c. XIII) in Cupidinem pateræ insculptum p. 490.

Oenestus Corinthus, male alicubi *Orestus*.

Palladas Chalcidensis Grammaticus de, cujus ætate constat ex epigrammate qvod composuit in Themistium, cum præfectus CPoleos factus esset sub Valentiniano & Valente. pag. 274. edit. Wechel. Meminit Palladæ Tzetzes præf. ad Lycophronem.

Pancratius sive *Pancrates* cujus epigrammatis suam se exornasse coronam Meleager refert.

Pamphilus cujus Epigrammata itidem suæ coronæ intexuerat Meleager.

Pantelii in Callimachum & Cynægirum Epigramma p. 13. omissum legitur in calce edit. Wechel.

Parmenio Macedo (non ille Alexandri dux, sed Parmenio alius junior) cujus Epigrammata suæ implexuit collectioni Philippus Thessalonicensis. Erit tamen forte qvi duci illi tribuendum non negaverit Epitaphium distichon in Alexandrum qvod legitur pag. 347. edit. Wechel.

* *Parthenis* cujus Epigrammatis ad suam adornandam coronam Meleager usus est.

Paulus * *Silentiarius* sub Justiniano Imp. clarus, cujus plurima epigrammata referuntur. Sed & in appendice ab Aldo A. 1519. adjuncta comparet ejusdem ἡμίαμβα δίμετρα καταληκτικὰ in Thermas Pythias, ita vero excusa, ut bini versicula juxta in una serie legendi

* De dignitate & officio Silentiariorum in Aula CPolitana vide utrumqve Cangii glossarium.

gendi positi sint, sed in posterioribus editionibus perperã singuli ad imum paginæ pergendo desuper lecti conjunctiqve sunt & totum poema inde sic perturbatũ,ut nullus exsculpi possit sensus, qvamobrem àGrotio etiam sine interpretatione est omissum. Vide Jo. Clerici ViriCl. Bibl. selectamT. VII. p. 209. seq. *Fredericus* veto *Morellus* ordini genuino restitutum poema edidit separatim eodemq; carminis genere reddidit Paris. 1598. 8 folio, ut solet, fugitivo. Ante Morellum *Bonaventura Vulcanius* idem Silentiarii poemation nitori suo restitutum Græce subjecit GregoriiCyprii encomio marisLugd.Bat. 1591. 8.Henricoq; Stephano inscripsit his verbis: *Mitto tibi pro Musa tua Principium monitrice ἀντίδωρον Pauli Silentiarii carmen, quod in Anthologia Epigrammatum Græcorum pessime ab aliqvo typographiæ tuæ ὑποκόπῳ habitum(neque enim adeo crassum ἁμάρτημα in religiosam tuam diligentiam cadere potest) à me restitutum & brevibus aliquot notis Græcis* Emanuelis *nisi fallor* Chrysoloræ *illustratum tuo nomine inscripsi.* Exstat & ejusdem Silentiarii descriptio sive ἔκφρασις Poetica templi CPolitani S. Sophiæ de qva dicam infra lib. V. inter scriptores Historiæ Byz.

Pausanias in descriptione Græciæ plura refert Epigrammata,qvæ olim anathematis & aliis monumentis antiqvis inscripta reperit. Eorum accuratum & pleniorem qvam est in præclara editione Lipsiensi, indicem dabo infra lib. IV.

Perses cujus Epigrammata Meleager suæ intexuit coronæ.

Cyllenius Petianus. p. 114. edit. Wechel.

Phacellus. p. 365.

* *Phadimus* inter eos laudatus à Meleagro è qvibus coronam suam composuit. Vide & Steph. Byz. in Βιζαίθη.

Phaennus cujus Epigrammatis Meleager coronam suam decoravit.

Phalæcus in Epigrammatibus laudatur ab Athenæo X. p. 440.

Phanias qvo & ipso usum se profitetur Meleager.

* *Philetæ Coi* Epigrammata memorat Suidas.

Philiades Megarensis. Vide Stephanum Byz. in Θέσπεια. Eustath. ad Iliad. β'. p. 266. edit. Rom.

Philippus Macedo sub Cajo Cæsare scripsit. Vide lib. IV. Anthologiæ c. XI. p. 461.

Philippus Thessalonicensis qvi post Meleagrum collectionem Epigrammatum

tum ex variis poetis condidit, illisq; sua adjunxit. De ea dictum supra §. 2. Claruit sub Augusto Imp. & post. Vide supra in Bianore.

Philippus junior sæculo qvinto vel sexto post natum CHRISTUM clarus, cujus est epigramma p. 472. in amores sibi arridentes CPoli. Confer Cangii CPolin Christianam lib. 2. p. 167.

Philonis in canos hominis stulti p. 33.

* *Philochorus* Atheniensis collegerat Ἐπιγράμματα Ἀττικά. Suid.

Philodemus cujus Epigrammatis Philippus Thessalonicensis suam adornavit collectionem. De eo dixi infra inter Philosophos Epicureos.

Philostratus in imaginem Telephi vulnerati p. 452.

Pinytus cujus duo versus in Sapphonem exstant p. 403.

Pisander, Nestoris forte fillius Larandensis, de qvo Svid.

Plato Philosophus, cujus Epigrammatis Meleager coronam suam illustravit. Confer qvæ exstant apud Laertium III. 28. seq. Gellium &c. De eo dictum hoc ipso libro c. 1. In Platonem epigrammata varia exhibet idem Laertius III. 43. seq. Sed in Anthologia exstant nonnulla qvæ videntur Platonis junioris.

Polemo periegetes περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων Athen. X. p. 436. 442.

Pollianus (Πολλιανος, Πωλιανὸς, Πωμιανός) Florum Poetam perstringit p. 236. num Hadriani Imp. æqvalem? Meminit ibidem Parthenii & Callimachi ex Homero pleraqve mutuatorum.

Julius (MS. Julianus) *Polyanus*.

* *Polycletus* inter eos è qvibus Coronam suam concinnavit celebratur à Meleagro.

Polystratus & ipse à Meleagro adhibitus est inter eos è qvibus Coronam suam contexuit.

M. *Pompeji junioris* in Laidem p. 328. in Mycenas. p. 146.

* *Posidippus Siculus* inter eos è qvibus Coronam suam confecit, à Meleagro commemoratus. Posidippi Epigrammata laudantur ab Athenæo. X p. 412. 414. & Schol. Apollonii lib. I. 1289. Ejus Epigramma de vitæ generæ deligendo imitatus Ausonius Idyllio XV. confer Politianum c. 49. Misc. & Franc. Junium catalogo Artificum p. 114.

* *Procli* inter Epigrammatarios Poetas meminit Tzetzes præf. ad Lycophronem.

Rhianus cujus Epigrammata Meleager suæ coronæ intexuerat. De eo dixi

dixi lib. 2. c. XI. §. 7. Ejus poematis delectatum Tiberium auctor est Svetonius cap. 70. Allegat Epigrammata ejus Athenæus XI. pag. 499.

Rufinus cujus Epigrammata Erotica XXVIII. leguntur p. 615. seq.

Rufus Domesticus p. 615.

Sabinus p. 555. forte Sophista, qvi sub Hadriano claruit, Suida teste.

Samius Σαμίε Epigrammatis Meleager suam se ornasse coronam testatur hoc versu: καὶ Σαμίε δάφνης κλῶνα μελαμπέταλον.

Sammius. Vide infra in *Simmia*.

Sappho cujus epigrammata pauca Meleager coronæ suæ intexuerat. De ea dixi lib. 2. c. 15.

Serapion p. 302.

Satyrius sive *Satyrus Thyllus*, infra in *Thyllus*.

Secæus (Σηκαῖος) p. 614.

Secundus CPoli scripsisse videtur sæculo post CHRISTUM natum qvinto vel sexto.

Simmias cujus Epigrammata suæ ornamentum coronæ adjecit Meleager. De Simmia dixi hoc ipso libro cap. 17. Simmiæ μῆνες allegantur à Stephano Byz. in Ἀμικλαι. Ejusdem Ἀπόλλωνα laudat Steph. in ἡμίκυνες & Tzetzes Chil. VII. hist. 144. Forte & in Anthologia edit. Wech. p. 517. pro Σαμμίε legendum Σιμμίε, nisi malis Σαμίε.

Simonidis Cei Epigrammata Meleager itidem Coronæ suæ intexuerat. De illis dixi lib. 2. c. 15.

Sinopensium Epigramma in Diogenis Cynici statuam. Laert. VI. 78.

Sophoclis Tragici in Euripidem ex Athenæi XIII. p. 604.

Sophronii Patriarchæ Hierosolymitani in funus Joannis patria Cyprii, papæ sive Patriarchæ Alexandrini. p. 282. Aliud in Xenodochium ab Eulogio Patriarcha Alex. conditum p. 497.

Speusippi Philosophi in Platonem p. 418.

Statyllius (Statilius) *Flaccus*, cujus sex vel septem epigrammata in Græco florilegio leguntur.

Strato, non Philosophus ille Peripateticus, sed Poeta hoc nomine junior, Epicuri ut videtur de grege porcus. Capitonem Medicum perstringit p. 215.

Synesius Philosophus de qvo infra libro V.

Synesii Scholastici in Hippocratis imaginem ab Eusebio Byzantio positam. p. 485.

Theætetus. Laert. IV. 25. VIII. 48.

Theætetus Scholasticus sub Justiniano Imp. claruit CPoli. Vide Cangii CPolin Christianam lib. 2. p. 152.

Theocriti Chii Epigramma in Hermiam. Laert. V. 11.

* *Theodorides* inter eos celebratus à Meleagro è qvibus coronam suam contexuit.

Satyrus Thyillus p. 111. &c.

Tiberius Illus p. 62. 63 64.

Timon e cujus filiis Laertius, Sextus & alii plura referunt.

Trajanus Imp. cujus unicum tantum Distichon legitur lib. 2. Antholog. cap. 13.

Troilus Grammaticus pag. 435. Ab hoc diversus fuit Troilus Sophista de qvo dicam lib. IV.

Tryphonis Hermetis in Terpem sive Terpandrum citharoedum p. 77.

Tullius Geminus cujus epigrammata Philippi Thessalonicensis collectioni inserta fuerunt.

Tullii Laureæ in Sapphonem p. 404. Vide & supra in *Antistio.*

Tymneus Meleagro antiqvior, qvi ejus Epigr. coronam suam exornavit.

Xenocratis junioris in imaginem Mercurii p. 167.

Xenocritus Locrus Poeta cœcus natus, cujus meminit Heraclides de politiis apud Stobæum. Nescio ejusne sit Epigramma qvod legitur p. 367. Anthologiæ edit. Wechel.

Zanus (an Zonas?) p. 368.

Zelotes p. 113.

Zenobius Grammaticus cujus in Victoris Grammatici imaginem epigramma exstat p. 507.

Zenodotus p. 56. Forte idem cum superiore: qvoniam Zenobii & Zenodoti nomina passim confunduntur, ut observo infra lib. IV. ubi de Zenobio proverbiorum scriptore. Epigramma Zenodoti Stoici in Zenonem produxit Laertius VII. 30. Etiam versus qvosdam jambicos Zenodoti refert Stobæus serm. 2. & 61.

Zonas cujus Epigrammata collectioni suæ implexuit Philippus Thessalonicensis.

Zosimus Thasius p. 105. 565. 566.

CAPUT XXIX.

De JESU SIRACHIDE & aliis Scriptoribus ſacris, qvi non fuere in Canone Hebræorum, primorumve Chriſtianorum.

De Jeſu Sirachidis avo, auctore Panareti Hebraice ſcripti, quem librum adhuc vidit Hieronymus. Græcam verſionem condidit nepos, quæ ſola hodie exſtat. 1. *Ejus editiones & interpretes.* 2. *Obiter de ſententiis Hebraice editis Ben Siræ ibid. De libro Sapientiæ.* 3. *De oratione Manaſſeæ.* 4. *De libro Baruchi Prophetæ.* 5. *De libris Judith & Tobiæ.* 6. *De partibus Danielis & libri Eſther quæ Hebraice vel Chaldaice non exſtant.* 7. *De libro III. & IV. Eſdræ.* 8. *De libris tribus Maccabæorum.* 9. *Pſalmus CLI. Pſalterium Salomonis & alia pſeudepigrapha Prophetica, de quibus alibi.* 10.

I.

QUoniam de Græcis ſcriptoribus univerſis qui in lucem editi ſunt, dicere hoc in opere inſtitui, non prætereundus à me eſt JESU SIRACHIDÆ πανάρετος liber, ſed propter dignitatem argumenti & antiqvitatem una cum aliis voluminibus Eccleſiaſticis, qvæ Græce ad noſtram ætatem perlata Hebræorum Canoni ſacro Biblico antiqvi fœderis ſubjiciuntur, hoc loco mihi cum maxime memorandus. Ὡς λίαν εὐχαρεῖς ὁ πολύσπερος Σειρὰχ συγγράφων καὶ σωπιάσων ὠφέλιμα ῥήματα, celebratur à S. Nilo Epiſtola CXVII. ad Theoclem presbyterum. Nomen vero auctoris non eſt Σειρὰχ * ſed Ἰησοῦς, υἱὸς Σειρὰχ, Ἱεροσολυμίτης, ut diſerte legitur cap. 50, v. 35. Unde ἡ Ἰησοῦ σοφία paſſim audit

* Scribitur & Σιρὰχ ut apud Syncellum & Σιρὰκ ut apud Philoponum de creatione p. 10.

audit ut apud Clementem I. Strom p. 206. & alios infinitos. Hujus* Jesu filius ni fallor fuit Eleazar** qvidam, unde nepos, qvi avi librum ex Hebraico Græce vertisse profitetur, in Aldina editione vocatur Σειρὰχ Ἐλεαζάρου. At in MSto Palatino, cujus lectionum varietatem à Kimendontio habuit Drusius, lectum, fuit Ἰησοῦς υἱὸς Σειρὰχ Ἐλεάζαρος ὁ Ἱεροσολυμίτης. Athanasius qvoqve, non Magnus ille, sed ad qvem centum annis post Euthalius Sulcensis à Clariss. Zacagnio editus misit recensionem Actuum Apostolicorum & Epistolarum Paulinarum, iisdem hinc inde verbis in Synopsi Athanasiana expressam: Ille inqvam Athanasius junior in Synopsi S. Scripturæ ex qva petitus prologus alter in editione Complutensi præfixus Sirachidis libro, nepotem qvoqve Jesum appellatum fuisse auctor est. Idem confirmant Epiphanius de mensur. & pond. c. IV. & Damascen. lib. IV. 18. de Orthod. fide. Quanqvam in Hebræis scholiis ad sententias Ben Siræ à Fagio editis filius Ben Siræ (qvi cum Sirachide idem omnino videtur) vocatur Uziel, nepos Josephus ben Uziel. Si Syncello fides, avus Jesus Sirachi F. Pontifex maximus fuit Hierosolymis. Ita enim ille p. 176. Ἰουδαίων ιγ' ἀρχιεράτευσεν Ἰησοῦς ὁ τοῦ Σιρὰχ ὁ τὴν σοφίαν γράψας τὴν καλουμένην πανάρετον, ἐν ᾗ καὶ μέμνηται Ὀνίου τοῦ πρὸ αὐτοῦ ἔτη ς' τοῦ κόσμου ἔτη. Sed haud dubie fallitur Syncellus, nam JEsus sive Jason iste 2. Maccab. IV. 7. & V. 9. memoratus Ol. CLI. 1. successit fratri Oniæ tertio de qvo 2. Maccab. III. 1. IV. 34. At Onias Sirachidi cap. 50. v. laudatus fuit Onias ille primus, Simonis Justi pater, qvibus utrisqve defunctis scripsisse se docet. Scripsit itaqve sub pontificatu Eleazari, qvem alioqvi non illaudatum præteriisset. Ad hunc Eleazarum Simonis justi successorem Epistolam Ptolemæi Philadelphi refert Josephus XII. 2. Antiqv. p. 392. qva viros idoneos qvi legem Hebræorum in Græcam linguam interpretentur ab eo desiderat. Utcunqve vero aliqvis narrationem illam de LXX. Interpretibus vocet in dubium, tamen tempus Pontificatus Eleazari Josephi notum fuisse, adeoqve Eleazarum Philadelpho qvi Ol. CXXXIII½. obiit regnante, sacra illa dignitate functum esse non vi-

* Ne cum JESU sospitatore nostro confundatur, Jasonem malunt vocare viri qvidam docti, ut Gatakerus p. 124. Adversar. & ad Antonin. p. 106. &c. Sane etymi ratione conveniunt nomina Josua, Jesus, Jason.

** Hunc Eleazarum quidam esse suspicantur qui in pontificatu Simoni Justo successit, quod parum est credibile. Syrus vero interpres, ut illustris Huetius conjicit patrem Jesu videtur unum habuisse cum eodem Simone Justo Oniæ filio, vocat certe Jesum filium Simonis Asiro: sed alium Simonem potuit intelligere.

videtur dubitandum. At nepos hujus Jesu, qui librum ab avo Hebraice scriptum Græce interpretatus est, quæ sola Græca interpretatio Hebraico codice perdito ætatem tulit, in prologo affirmat se in Ægyptum venisse sub Ptolemæo Evergete, anno XXXVIII. non primum Evergetem qui Philadelpho, sed secundum * qui Philometori successit libenter intellexerim, cujus initia Ol. CLVIII¼. à Philadelphi morte absunt annis nonaginta quinque. Annum vero XXXVIII. putem ** de interpretis annis ætatis, non de annis regni Evergetæ intelligendum, neq; enim legimus ἐν τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τοῦ Εὐεργέτου βασιλέως sed ἐπὶ τοῦ Εὐεργέτου βασιλέως παραγενηθεὶς εἰς Αἴγυπτον, & neuter Ptolemæorum hujus cognominis tot annos regnavit, ut ex Claudii Ptolemæi Canone & Eusebii Chron. constat. Hebraicum codicem, cujus se vim atq; pondus Græce interpretando assequi potuisse nepos inficiatur, vidit adhuc suo tempore Hieronymus præf. in proverbia: *Fertur & Panaretos Jesu filii Sirach liber, & alius pseudepigraphus, qui Sapientia Salomonis inscribitur. Quorum priorem Hebraicum reperi, non* *** *Ecclesiasticum ut apud latinos sed parabolas* (משלי) *prænotatum; Cui juncti erant Ecclesiastes & Canticum Canticorum, ut similitudinem Salomonis non solum numero librorum sed etiam materiarum genere coæquaret.* Equidem Josephus Scaliger p. 592. Epist. existimat in Hebraicam versionem Ecclesiastici ex Græco concinnatam Hieronymum incidisse; sed nihil est in Hieronymi verbis quod ita esse illa intelligenda necessario evincat, itaque malo assentire Drusio quæsit.

* Ita Grotius. Usserius, Labbeus & nuper Clariss. Hody p. 193. seq. de Biblior. textibus Original. E veteribus quoque Eusebius. Glycas &c.

** Sic hunc locum accepere Nic. Lira, Joach Camerarius, Jo. Drusius, illustris Huetius & alii. Josephus vero Scaliger 3. Isagog. Can. p. 295. intelligit annum duodequadragesimum Jobelei, vel 38. annum periodi Dionysianæ (Dionysii Mathematici sub Philadelpho clari) Vide IV. de emendat. temp. 268. V. p. 434. Alii apud Torniellum ad A. M. 3808. putant innui annum 38 ab insigni illa relaxatione captivorum Judæorum quæ sub Philadelpho contigit. Bertramus c. 5. Lucubratt. Franckenthal. annum 38. à tempore quo avus Jesus filius Sirachi librum suum Hebraice scripsit. Petavius denique X 44. de doctrina temp. annum duodequadragesimum à tempore quo nepos Jesu in Ægyptum fuit provectus. Tot eruditorum virorum dissidia unico vocabulo prævenire scriptor potuisset, si ipsi hoc visum fuisset tanti.

*** De *Ecclesiastici* titulo vide Vales. ad Euseb p. 42. Stephani le Moyne not. ad Varia sacra p. 938. Jo. Andream Bosium schediasmate de notitia scriptor. Ecclesiast. c 1. & Phil. Jac. Hartmannum de rebus gestis sub Apost p. 17.

per Epist. CV. qui ipsum exemplar Hebraicum Avi Hieronymo visum sibi persvasit. At de codicibus Ecclesiastici Hebraicis Seb. Munstero qui typis exscriptum à Judæis CPoli fuisse refert, & Paulo Fagio memoratis, recte suspicatur Illustris Huetius, eam esse recentiorem hujus libri Hebraicam de Græco versionem, qualis duplex exstat Tobiæ.

II. Editiones & Interpretes Ecclesiastici.

Ne dicam de Bibliis græcis, in quibus Sirachides, ut notum est, legitur, quæque supra c. 12. §. 6. recensui: eximias hujus libri Græcas vel Græcolatinas editiones debemus (1) *Joach. Camerario* Basil. 1551. 8. & cum latina ejus versione ac notis Lips. 1568 8. (2) *Jo. Drusio* qui ad Hebraismi rationes plura revocavit, versionem novam & notas addidit, Romanamq; editionem cum aliis contulit, variis etiam lectionibus à Jac. Kimedontio * ad Camerarii ἐκδόσιν è MS. Codice notatis Franeqv. 1596. 4. (3) *Davidi Hæschelio*, qui Ecclesiasticum edidit Græce recensitum ad vetustissimas membranas Bibl. Augustanæ, & quatuordecim præterea exemplaria tum MSS. Codd. Palatinos tum varios editos, addita versione latina vulgata ex edit. Romana & suis notis. Augustæ Vindel. 1604. 8. Hoeschelii editio Græca cum ejus notis exstat quoq; in Criticis sacris Anglicanis, Francofurti & in Belgio recusis, adjunctasque habet animadversiones *Claudii Baduelli*, *Seb. Castellionis*, *Jo. Drusii & Hugonis Grotii*. Drusii editionem versionemque sed sine notis recudendam dedi Lipsiæ 1691. 8. cum Ecclesiasticum Græce & latine ederem junctum Tobiæ, Judith, Orationi Manasseæ & libro Sapientiæ. Prodierunt etiam libri Apocryphi V. T. & in his Ecclesiasticus Græce Antverpiæ ap. Plant. 1584. 4. & Francofurti 1694. forma octava majore. Græcolatina Ecclesiastici editio cum versione & notis *Matthiæ Bergii* Brunsvicensis. Helmst. 1580. & Lubec. 1591. 8.

Græcis elegiis Ecclesiasticum reddidit *Paulus Dolscius* ** Plauensis, discipulus Melanchthonis, unde Melanchthoni Metaphrasin hanc tribuere videtur Antonius Teisserius Vir Clariss. in elogiis Thuaneis. Prodiit Dolscii Sirachides Lipsiæ A. 1571. 8. apud Jo. Rhambam.

Lati-

* Vide Drusium ad Sir. XX 6.

** De hoc Dolscio Medico & Consule Hallensi qui A. 1589. diem supremum obiit, vide si placet eximii viri Tho. Crenii animadversiones Philologico Histor. parte III. p. 134. seq. & parte XI. p. 187. seq.

Latinis elegiis complexus est eundem librum *Jo. Loricbius Hadamarius*, Ingolstadii 1515. & centum amplius annis post *Martinus Nesselius* Emdæ 1654. 8. *Jo. Seckervviztzii* Paraphrasis Poetica lucem vidit Basileæ apud Oporin. 8. & *Henrici Hermanni Lippiani* Lipsiæ 1586. 8.

Germanico carmine transtulit *Magdalena Haymeieria* Ratisbonensis A. 1571. ac 1598. & Norimb. 1609. 12. tum *Jo. Hildebrandus* Halis Sax. 1662. 8.

Alii interpretes *latini*, præter veterem vulgatum, qui *prosa* reddiderunt, exstant quam plurimi, Camerarius & Bergius supra laudati, tum *Victorinus Strigelius* qui & notas addidit. Lipf. 1571. 8. *Justus* item *Jonas* & qui universos Sacræ Scripturæ libros interpretati sunt Complutenses (quos in Sirachide seqvuntur editiones Basileenses Græcolatinæ) Xantes Pagninus Lucensis, tum Flaminius Nobili⁹, Arias Montanus, Sebast. Castellio, & Seb. Schmidius ὁ μακαρίτης: vel qvi Apocryphos libros, ut Pet. Cholinus in Bibliis Tigurinis obvius, & cujus versio in Rob. Stephani opere Biblico comparet Claudius Baduellus, & Franciscus Junius; vel qui veterem vulgatam versionem interpolarunt Isidorus Clarius, Thomas Malvenda, Lucas Osiander & Paulus Eberus.

Germanicæ versiones vel è vulgata concinnatæ sunt, ut quæ ante D. Lutherum prodiere in lucem, aut in Romana Ecclesia compositæ fuere à Jo. Dietenbergio, Jo. Eccio, Melchiore Brunio, Caspare Ulenbergio & Theologis Moguntinis. Aut vero è Græco sunt derivatæ ut D. Lutheri nostri (qui tamen & ipse è veteri latina frequenter loca quædam versioni suæ inseruit) Tigurinorum, Jo. Piscatoris, & versio nova Germanica Ecclesiastici cum notis Criticis haud contemnendis edita Halæ Sax. 1706. 8. sub nomine quorundam S. Scripturæ studiosorum. E Lutheri versione in idioma inferioris Saxoniæ, in Svecicam, Danicam, & Belgicam translatus est linguam: licet præterea Sveci, Dani, Belgæ ut nunc Esthones quoque ac Livoni habent & translationes ad Græcum fontem exactas.

In Polyglottis Londinensibus exstant versiones Ecclesiastici *Syriaca* & *Arabica* cum latina singulæ versione, exstat ibi & vetus vulgata & recens Flaminii Nobilii latina interpretatio. In Syriaca vero & in vulgata veteri qvædam hinc inde aliter & interpolata leguntur, interpretib⁹, ut fit, qvædam de suo vel ex aliis locis vel ex Salomone adjungentib⁹.

Habentur & Anglicæ versiones, & Islandicæ, tum Hibernica; & Finnica Æschilli Petræi, & Jo. Tornæi Bothniensis Lappica, Polonicæ

quoque celebrantur, tum aliæ tum Jesuitarum Jac. Wieci & Justi Rabi: Hungaricæ præterea ac Bohemicæ & Sclavonica atque Ruthenica sive edita illa in Bibliis A. 1581. fol. sive quas ad editionem parasse nuper dicuntur viri laudatissimi Ereneſtus Glück & Elias Kopyevvisius. Denique Armenica.

Hispani variis dialectis Castellana, Valentina &c. versiones à longo jam tempore habuerunt, ut notavit Fridericus Furius Coriolanus in libro quem Bononiam * proscripsit p. 111. ne dicam de translatione Hispanica Cassiodori de Reyna, Cypriani de Valere &c. Lusitanicam nullam vidi. *Galli* Cantabricam olim habuerunt sive Vasconicam, tum Catalonicam, nam de recentibus dicere nihil attinet, quas vel Romanæ Ecclesiæ addicti Lugdunenses & Lovanienses, præterea Parisiis Renatus Benedictus, Franciscus Besseus & Franciscus Friso, ac novissime Isaacus de Sacy ediderunt, vel è Protestantium numero Sebastianus Castellio, Jo. Deodatus & Genevenses à variis deinceps recensiti & interpolati, ac recens admodum singulari studio Davidis Martini.

Italicæ versiones notæ sunt Nic. Malermii Veneti Abbatis Benedictini, Antonii Bruccioli & Jo. Deodati: Nam quæ tempore Sixti V. A. 1589. Romæ typis exscripta, ** mox iterum suppressa fuit.

Jam eos paucis juvat referre, qui notis, animadversionibus, & commentariis Ecclesiasticum illustrarunt, præter eximios illos quos ante memoravi: vel quorum in universos aut plerosq; libros Biblicos industria enituit, ut sunt è nostris Osiander, & χαλκέντερος Calovius, è Reformatis Conradus Pellicanus & Paulus Toſſanus; è Romanæ Ecclesiæ sociis Menochius, Tirinus & à Lapide, atq; his antiquiores Nicolaus Liranus, & glossæ ordinariæ atq; interlinearis auctores Strabus Fuldensis & Anselmus Laudunensis, Dionysius præterea Carthusianus & Hugo Cardinalis.

Ex vetustioribus Ecclesiæ doctoribus nemo Ecclesiasticum integrum vel majorem ejus partem commentario aut homiliis est interpretatus, licet argumenta ejus compendio referat Athanasius junior Euthalii æqualis in Synopsi Scripturæ, & in loca quædam singula exstent homiliæ Ambrosii, Augustini &c.

Rabani Mauri (qui octingentis & quinquaginta post CHRISTUM

* Prodiit liber Basileæ 1556. 8.

** Vide quæ Gregorius Leti in vita Sixti V. Tom. 2. p. 399. seq. & Wagenseilius in telis igneis Satanæ p. 25.

STUM annis floruit) expositio Ecclesiastici libris X. ad Otgarium Archi-Ep. Moguntinum. Paris. 1544. & inter opera Colon. 1627. fol.

Alexandri ab Alexandria Ord. minor. (Romæ A. 1313. sepulti) & Jo. Alerii Carmelitæ commentarius, dubito an editus.

Roberti Holkot (circa A. C. 1340.) lectiones in prima septem Ecclesiastici capita Oxonii habitæ prodierunt cum ejus lecturis in Canticum Canticorum Venet. 1509.

Cornelii Jansenii Gandavensis commentarius Lovan. 1569. 4.

Pauli de Palatio. Colon. 1593. 8.

Octaviani de Tufo, Neapolitani, Soc. Jesu, in primora XVIII. capita. Lugd. 1628. Colon. 1629. fol.

Jo. de Pina Madritensis, commentarii, quatuor tomis. Primus in X. prima capita prodiit Lugp. 1630. fol.

Oliverii Bonartii Iprensis Commentarius. Antvverpiæ A. 1634. fol.

Salvatoris de Leon expositio & illustratio in prima XV. capita Antvverp. 1640. fol.

Petri Gorsii explicatio Paris. 1654. 8.

Alphonsi de Flores, in capita XXIV. Antvverp. 1661. fol.

Gasparis Sanctii in capita primora XXIV. & Francisci de Cepeda ineditum commentarium memorat Philippus Alegambe.

His accedunt è Gallis recentibus Sirachidis illustratoribus Bossvetus Episcopus Meldensis, & variis politissimis scriptis notissimus Bellegardeus.

Brevem quoque Ecclesiastici explicationem David Chytræus dedit, quæ plus simplici vice recusa est, ut omittam alios qui sententias Sirachidis in locos communes digesserunt, uti Lucas Geierbergerus & Jo. Kœnikenius: vel qui contulerunt cum dictis Ecclesiastæ ac libri proverbiorum & Sapientiæ, vel qui Homiliis ad populum habitis explanarunt aut lingva vernacula Germanica illustrarunt ut Casp. Huberinus 1552. * Jo. Mathesius 1586. Erasmus Sarcerius 1575. Frid. Rothe 1587. Georg. Edelmann 1597. Casp. Hoflerus 1599. Jac. Stoekererus 1616. Erh. Lauterbach. 1619. Jo. Lassenius 1661. & Luc. Frid. Reinhardus 1666.

* Conf. de Huberini libro Rev. D. Goezii Præsulis dignissimi Lubecensis Bibliothecam Mortuorum II. p. 62. & de Mathesii in Siracidem Homiliis Vitam ejus à Jo. Balthasare Mathesio Pastore Brocwicensi scriptam. p. 171.

Sententiæ Ben Siræ * בןסירא

In libro Schebeth Jehuda quem latine edidit Gentius, Bensira dicitur vixisse post Augustum Imp. Sed hoc argumento qui uteretur ad demonstrandum diversos esse Jesum Sirachidem & Ben Sira sive filium Siræ, levissimo uteretur. Pessimi enim temporum notatores sunt recentiores Judæi. Itaque David Ganz in suo Zemach pag. 65. seq. audacter eosdem facit, dissentiente quidem Guil. Henrico Vorstio in notis, Drusio ad XXV. 28. (qui tamen III. 23. qv. Ebr. aliter senserat) & Nic. Serario ad Bonifacii Epist. 1. sed consentientibus plurimis aliis inter Christianos viris doctissimis, Christophoro Cartvvrighto, qui in mellificio Hebraico V. 13. p. 3126. seq. ben Siræ sententias à Talmudicis laudatas confert cum dictis Ecclesiastici: Hugone Grotio ad Ecclesiastici cap. VI. 6. Cornelio Bonaventura Bertramo qui c. 5. lucubrationum Franckenthalensium testatur se in Ecclesiastico enucleando & revolvendo atq; cum quibusdam aliis libris conferendo quam accuratissime elaborasse, Hottingero, Huetio aliisque; quibus haud invitus accedo.

Sententias Ben Siræ XLIV. ordine & numero duplicis Alphabeti edidit & prioribus XXII. Hebraicum Perusch sive explicationem nescio cujus auctoris adjunxit *Paulus Fagius*, qui etiam vertit latine. Titulus libri est: *Sententiæ Morales Ben Siræ vetustissimi authoris Hebræi qui à Judæis nepos Hieremiæ Prophetæ fuisse creditur, cum succincto commentario. Tobias Hebraice* &. Isnæ 1532. 4. Hinc sententias omisso Hebraico commentario vulgavit cum versione & notis suis Jo. Drusius Franeqv. 1597. 4. cujus editio in Criticis sacris Anglicanis est recusa Tomo VIII. p. 1869. seq. edit. Lond. Critici ut notum est, deinceps in Belgio & à Francofurtensibus sunt recusi. Exstant præterea sententiæ illæ etiam latine in Cornelii à Lapide commentario in Ecclesiasticum p. 29. seq. & apud I. Euseb. Nierembergium X. 9. de origine Scripturæ. Sunt etiam à me pridem Ecclesiastico Græce & latine edito subjunctæ. Joannes Bartoloccius 1. Bibl. Rabbin. p. 688. meminit editionis Hebraicæ Venetæ A. 1554. 8. Sed exstat & alia antiquior reliquis omnibus CPolitana quam olim habuit Munsterus & deinde Buxtorfius qui in Synagoga Judaica c. 4. de spectro Lilith agens, *Pertinet huc*, inquit, *historia quæ legitur in Ben Sira*,

* Memoratur etiam quidam Rabbi זירא in excerptis Gemaræ. tractat. Chagigah quos nuper edidit Clarissimus Hottingeri nepos p. 40.

Sira, non illo quem doctiſſimus Paulus Fagius latine redditum excudi curavit, ſed eo quem Judæi ediderunt. Et meum quidem exemplar CPoli eſt excuſum, & illud ipſum cujus mentionem facit Sebaſtianus Munſterus ſub finem ſuæ Coſmographiæ latinæ, ex quo hiſtoriam illam Hebraicam de Preſtegiani ditione ad extremum librum annexam hauſit & depromſit, illudque mihi de Judæo in vicinia, qui ex Munſteri Bibliotheca habuerat, emi. Munſterus enim Baſileæ lingvæ Ebrææ Profeſſor fuit, ibidemque ſepultus quieſcit. Idem Buxtorfius in Bibl. Rabbinica teſtatur in illa editione multa fabuloſa de ſapientia Ben Siræ poſt ſententias ejus morales adſperſa legi. Ineſſe & alios tractatus plures, quos ibidem recenſet.

III. Eccleſiaſticum excipiat SAPIENTIÆ liber, qui non minus quam ille Panaretus * dictus & Salomoni ** Regi tributus fuit *ob aliquam eloquii*, ut ait Auguſtinus, *ſimilitudinem.* Alcuinus.

Tres Salomon libros mirabilis edidit auctor,
His duo junguntur per Paradigma libri.
Quorum quippe prior Sapientia dicitur alma,
Notatur Jeſu nomine poſterior.

Librum Salomone dignum nec cum ullo quocunque ſcripto humano comparandum vocat Jo. Gregorius, Anglus, præf. ad Obſervationes in loca S. Scripturæ. *Salomoni* etiam nuper tribuere non dubitavit Vir Clariſſ. Nic. Hieronymus Gundlingius Obſerv. Hallenſ. V. 13. hujus enim ſe auctorem diatribæ profitetur in Hiſtoria Philoſ. Moralis part. 1. pag. 73. Sed præſtantiſſimum lectuque ac memoria digniſſimum libenter profiteor, Salomonis eſſe nunquam mihi perſvadebo, librum Judæis ignotum, & antiquis etiam ſcriptoribus Chriſtianis doctiſſimis confitentibus ſub Salomonis perſona à pio aliquo & erudito viro compoſitum, quicunque etiam is fuerit *ὁ τὴν πανάρετον σοφίαν εἰς αὐτοῦ πρόσωπον ἀναθείς* ut loquitur Euſebius XI. 5. præparat. Scripſiſſe autem poſt Judæos à gentibus jam ſubjugatos patet ex eo, quod memorantur ipſi c. XV. *οἱ ἐχθροὶ τοῦ λαοῦ δυναστεύοντες αὐτῶν*, ut omittam c. VI. alludi ad recentiora longe Salomonis tempore Græcorum ſacra per voces ſe-

* Vide Coteleriurn ad Clementis Romani Epiſt. 1. cap. 57. T. 1. Patrum Apoſtol. pag. 178.

** Veterum loca Eccleſiaſticum Salomoni tribuentium collegit Serarius ad S. Bonifacii Epiſt. 1. Similiter & Proverbia & Eccleſiaſtes veniunt ipſis titulo Sapientiæ.

στεφανηφορεῖν, βραβεῖον, πρυτανεις, πομπεύειν, ἆθλα, ἀγών &c. Neq; rem conficit quod ſub Salomonis perſona auctor orat capite IX. Perinde enim fit in Pſalterio Salomonis, quod vulgavit Cerda, & in teſtamento ejus adhuc inedito, quæ duo ſcripta nemo ſobrius Salomonis eſſe contendet. Quemadmodum igitur ſub Sapientiæ Salomo, ita ſub Salomonis perſona loquitur auctor hujus libri. Sic ſub Timothei perſona ſcripſit Salvianus. Malo enim cum hoc illum conferre quam cum impoſtoribus, qui falſis nominibus decipere lectores ſuos voluerunt, * uti Hetruſcarum ſutor fabularum ſive antiquitatum ſub Proſperi nomine: *id ita ſcio ego Proſperus.* Et pſeudo Clementinorum ſcriptor: *Ego Clemens, Ego Petrus, Nos Apoſtoli,* ac ſimilia. Nec vero crediderim quod auctor voluerit credi à lectoribus ſuis Salomo, ſed aliquis divinæ ſapientiæ Salomoneæ, ut Sirachides in prologo dicitur, *ὀπαδός* atq; ſectator, perinde ut Salvianus nunquam voluit exiſtimari libros ſuos à Thimotheo eſſe ſcriptos diſcipulo Apoſtolorum, ſed ſatis ipſi fuit ſub nobili hac perſona delituiſſe. Ecquis vero demum ſit ſcriptor pulcherrimi & aurei libelli, nemo affirmare certo poteſt. Nam quod *Philonem* quidam volunt, illum Alexandrinum cujus ſcripta plura leguntur, ut contendit Jo. Coſtabadius libello ſingulari quem edidit Bredæ 1648. 12. perſpicue falſum eſſe opinor, & veterum teſtimoniis ac genio ſcriptorum Philonis contrarium. Pro antiquiore ** recte habent qui Philoni alicui tribuunt ſeniori. Verum quis ille Philo ſenior, dicere vix poſſunt, cum abſurdum ſit de Philone ſuſpicari quem de Judæis quædam ſcripſiſſe ajunt Joſephus, Clemens, Euſebius: eum enim Ethnicum conſtat fuiſſe & Pythagoreum. Nimis quoque acutum eſt quod nonnulli, quoniam ידידיה h. e. *amabilis* Salomo dicitur 2. Reg. XII. 25. & R. Azarias Philonem Judæum viciſſim in ſuo Meor Enajim non פילון ſed ידידיה appellat, hinc concludunt ſub Philonis nomine ipſum latere Salomonem. A *Philone presbytero* græce converſum ait Iſ. Voſſius libro de LXX. Interpretibus pag. 396. neque ex *Hebræo* converſum abnuerim, etſi ſtylus græcam eloquentiam *** redolere viſus eſt Hieronymo, qui ſuo jam tempore nullum

* Confer ſi lubet alia exempla apud Jo. Reinoldum de libris Apocryphis prælect. XX. XXI. XXII.

** Jo. Druſius de Henocho c. XI. *Sapientiæ auctorem putarem Philonem non juniorem qui ſub Cajo vixit, ſed ſeniorem qui vixit ſub templo ſecundo & ſcripſit librum de anima qui memoratur in libro Juchaſin.*

*** Vide Lud. Cappelli Opera poſthuma p. 562.

lum se Ebraicum exemplar reperire potuisse est testatus. *Chaldaice* scriptum vidisse se refert scriptor recens R. Moses Nachmanides Gerundensis, Meminit etiam R. Azarias: sed qvæ ex illa à Mose producuntur, conveniunt cum versione *Syriaca* qvalis exstat in Polyglottis illamq; dialectū referunt, ut Buxtorfio & Hottingero pridem notatum: qvam ob rem versionem tantum ex Græco factam, neqve eam valde antiqvam vidit, qvalis etiam est *Arabica* in iisdem Polyglottis excusa, & è Syriaco ut videtur concinnata. Epiphanius vero qvi Ecclesiasticum & Sapientiam accenset *libris* στιχηροῖς, non hoc ipso prodit eos lingva Hebraica carmine adstrictos fuisse, sed tantum in Græcis qvos evolvit Epiphanius codicibus scriptos fuisse instar Psalmorum & librorum Salomonis per στίχους cum sententia desinentes, non una serie & longitudine procedentes per totum volumen, ut in ceteris libris Biblicis fieri consvevit. In Nicephori στιχομετρίᾳ, Sapientiæ numerantur στίχοι mille & centum, Ecclesiastici bis mille & octingenti.

Versionem vulgatam latinam hujus libri, qvæ exstat, Hieronymum auctorem non agnoscere, variis argumentis disputat Lud. Cappellus p. 563. Opp. Posthum.

Bellatoris presbyteri, sexto post CHRISTUM natum sæculo clari, octo libri in Sapientiam, Cassiodoro c. 5. divinar. lect. memorati pridem perierunt.

Bedæ Venerabilis in unum & alterum locum Sapientiæ commentatio exstat, in qva meminit duplicis latinæ hujus libri translationis.

Anonymi expositio latina MS. in librum Sapientiæ memoratur Lambecio lib. II. de Bibl. Vindob. p. 777.

Rabini Mauri libri III. in Sapientiam, ad Otgarium Archiepiscopum A. C. 827. scripti leguntur inter ejus opera.

Jo. Bonaventura Cardinalis & Doctor (ut Scholasticis placet) Seraphicus, scripsit & ipse in hunc librum medio sæculo post CHRISTUM natum XIII. uti centum annis post Robertus Holkot, licet sunt qvi hujus commentarium tribuunt Reginaldo de Alna Ord. Cisterciensis.

Petri Nanni scholia qvæ Basileæ A. 1552. 4. viderunt lucem, miror non adjuncta esse à Criticorū sacrorum Angl. editoribus ad notas Baduelli, Castellionis, Isidori Clari & Grotii qvas exhibent in Sapi-

entiæ librum qvem Nannio neminem melius elucidavisse notat Paulus Colomesius p. 106. Observatt. sacrarum.

Casparis Barthii commmentarius in Sapientiæ librum cujus meminit notis ad Claudianum, nunqvam editus est: neqve Sixti Senensis, qvi libro IV. Bibliothecæ sanctæ inter scripta sua refert Sophias Monotessarum, in qvatuor proverbiorum, Ecclesiastis, Sapientiæ & Ecclesiastici Volumina: neqve Casparis Sanctii deniqve, cujus commentarium memorat Alegambe.

Nic. Selnecceri editio Græcolatina cum nova versione, argumentis, notisqve prodiit Lipsiæ 1568. 8. Victorini Strigelii translatio (qvam in mea Græcolatina Apocryphorum editione recudendam dedi) & animadversiones. ibid. 1575. 8. Conradi Dieterici Homiliæ præclaræ in hunc librum Germanice editæ Ulm. 1628. fol.

Jo. Lorini eruditus commentarius Lugd. 1607. 4. & deinde Moguntiæ atqve alibi plus simplici vice. Commentarius brevior Christophori de Castro Lugd. 1713. 4. Prolixior Laurentii de Aponte Paris. 1629. 1640. fol.

Jacobi Galfhilli metricam expositionem ante paucos annos edidit Vir Cl. Daniel Guilelmus Mollerus.

Nova versio Germanica libri Sapientiæ cum notis Criticis diligenter collectis lucem vidit Halæ Sax. A. 1705. 8. Carmine Germanico reddidit E. S. de Reichenbach.

Præter Bossveti & Bellegardei observationes, non ita pridem Parisiis edita est Anonymi Metaphrasis Poetica Gallica, A. 1696. 4.

Ceteros interpretes plerosqve paulo ante in Sirachide notare me memini.

IV. ORATIONEM MANASSÆ Regis qvam captivus oravit 2. Paralip. XXXIII. 12. scriptam fuisse in sermonibus Regum Israel & in sermonibus *Hozai* Prophetæ, sacer scriptor ibidem testatur v. 18. Ea vero qvæ hodie Regis illius nomine exstat, verbis Paralipomenon uno veluti tenore subjicitur ab auctore Constitutionum Apostolicarū Clementi Romano tributarum II. 22. atqve fatente Cotelerio *fictitia est ac extra Canonem librorum divinorum collocata: quamvis pro genuina habuerunt etiam Scriptor Sermonis in Publicanum & Pharisaeum T. 6. Operum B. Chrysostomi, Antonius Monachus lib. 2. Melissæ serm. 94. Theodorus Studita sermone Catechetico 93. Theophanes Ceramaus Homil. 2. & 56. Freculfus, Georgii duo Syncellus & Hamartolus in Chronicis suis, atque Suidas in voce* Μανασσῆς, *ubi recte*

recte exemplar Regium numero 130. καὶ τότε προσηύξατο πρὸς Κύριον τὸν Κύριον παντοκράτορα. *Quibus accedunt omnes ii apud quos inter Cantica Scripturæ legebatur, quod factitatum patet ex MSS. Alexandrino & Regiis, & ex eo quod eam Freculfus appellet Canticum pœnitentiæ, Anastasius Sinaita in Psalmum VI.* τὴν προσευχὴν τῆς ᾠδῆς, *Georgius vero Syncellus, Mich. Glycas & Theophanes Cerameus* ᾠδήν. *En Græca Theodori Studitæ:* ᾠδὴν ἦσε τῷ θεῷ ἣν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας ᾄδει ἡ τοῦ θεοῦ ἐκκλησία. *Quare ad marginem alterius MS. Georgii Monachi seu Hamartoli in Bibliotheca vere Regia scholium istud comparet* ἱστόρηται παρὰ Ἀφρικανῷ ὅτι ἐν τῷ ᾄδειν τὴν ᾠδὴν τὸν Μανασσῆν τὰ δεσμὰ διεῤῥάγησαν σιδηρᾶ ὄντα. *Pro quo in Damasceni Parallelis lib. 2. c. 15. leges:* Memoriæ proditum est ab Aphricano qvod dum orationem hanc funderet Manasses, vincula ferrea * confracta fuerint, atqve ipse fuga saluti suæ consuluit. *Libro III. Commentariorum Pet. Lambecii Cæsarei Bibliothecarii p. 39. è Cod. MS. Vindobonensi inter Theol. Græcos 25.* ἱστορεῖται παρὰ Ἀφρικανῷ ὅτι ἐν τῷ λέγειν τὴν ᾠδὴν τὸν Μανασσῆν, τὰ δεσμὰ διεῤῥάγησαν σιδηρᾶ ὄντα, καὶ ἔφυγεν. Græci etiamnum hodie in Psalterio suo inter alia Cantica sacra hac Manassis Oratione utuntur, cathismate sive sect. XX. ut notavit Leo Allatius de libris Ecclesiasticis Græcorum p. 62. ubi refert se *Joannis Geometræ* paraphrasin illorum Canticorum habere jambis Græcis concinnatam. Vide etiam Lambecium III. p. 37. & 379.

Orationem hanc nec Græce nec Hebraice reperiri, à viris qvibusdam doctis affirmatũ est, qvod merito aliqvis miretur in Bonfrerio p. 14. & in præstantissimo du Pinio p. 17. prolegom Biblic Constitutionum Apostolicarũ exstant plures editiones; una Græca Turriani Venet. 1563. 4. & qvatuor Græcolatinæ: prima Frontonis Ducæi ad calcem Canonum cum scholiis Zonaræ Parif. 1618. fol. Secunda in Conciliis Labbei T. 1. Parif. 1671. fol. tertia & qvarta in Patribus Apostolicis Cotelerii Parif. 1672. & Amst. 1698. fol. Non in his tantum Oratio Manassæ exstat Græce, sed etiam in Bibliis latinis Roberti Stephani A. 1540. Græce è MS. Victoriano prodiit: Præterea Avenario suo Græcolatino subjunxit Christophorus Dauderstadius, Jenæ 1628. 8. Angli vero in Polyglottis suis ediderunt cum Variis lectionibus Codicis Alexandrini, in qvo post Psalmos inter Cantica sacra exaratam invenerunt. Edidi & ipse adjuncta veteri latina versione, Lipsiæ 1691. 8. cum

Aaaaa 2 Eccle-

* Confer Targum ad 2. Paralip. XXXIII. 12. seq. Auctorem Op. imperfecti ad Matth. I. 10. Syncellum p. 214. Cedrenum & ex eo Suidam in Μανασσ. Glycam p. 197. Eutychium &c.

Ecclesiastico, Sapientia, Judithæ ac Tobiæ libris. Addidi qvoqve Metaphrasin Poeticam duplicem Manasseæ Orationis, Græcam unam ante non editam eamqve elegantissimam, mei qvondam Præceptoris * Jo. Godofredi Herrichen: alteram latinam petitam ex Balduini Berlicomii Sylveducensis Hierostichis editis A. 1598. 8. ex Officina Commeliniana. Reddidit etiam carmine latino quod tunc me fugiebat, præclarus Claudius Espencæus Parif. 1566. Deniq; Oratio Manassæ exstat in libris Apocryphis Græce editis Francof. 1694. 8. Homiliis ad populum eandem orationem exposuere Jo. Forsterus, Georgius Albertus aliiqve.

V. Si Auctori Constitutionum Apostolicar. V. ult. credimus, Librum sub nomine BARUCHI hodie superstitem, qvi Jeremiæ Prophetæ ** discipulus & amanuensis fuit, Judæi in Synagogis suis lectitarunt quotannis una cum Threnis Jeremiæ, die magna expiationum, dubium hoc vocat Jo. Dallæus cui lib. 1. de pseudepigraphis Apostolicis c. 17. p. 199. illud non magis videtur esse verum, qvam qvod lib. VI. c. 25. ajunt eædem constitutiones, Legem extra Judæam legi prohibitam fuisse ab ipso Moyse. ἀπαγορεύει γὰρ αὐτοῖς ὁ θεῖος Μωϋσῆς καὶ θυσιαστήριον ἔξω Ἱερουσαλὴμ ἱστᾷν καὶ τὸν νόμον ἔξω τῶν ὅρων τῆς Ἰουδαίας ἀναγινώσκειν. Fortasse vero ex Hellenistis qvidm alicubi illa ætate, hoc est tertio post Christum natum sæculo Baruchum legerunt, uti constat alia etiã lecta à Iudæis fuisse in Synagogis præter libros divinos, etiam δευτέρωσιν qvæ prohibetur in Justiniani Imp. Novella CXLVI. Similiter Christiani qvoqve publice legerunt non modo Clementis Romani Epistolam, sed etiam Varia sanctorum Acta, Varias Homilias Doctorum Ecclesiæ. Ceterum S. Hieronymus ad Jeremiam præfatus, *librum*, inqvit, *Baruch, notarii ejus, qui apud Hebræis nec legitur nec habetur, prætermisimus.* Οὐ κεῖνται παρ' Ἑβραίοις Baruchi Epistolas notavit etiam Epiphanius de mensur. & pond. c. V. Conversum tamen esse hunc libellum Græce ex Hebræo, non valde negaverim. Veteres subinde laudant sub nomine Jeremiæ. Inter Græcos commentariis illustravit *Theodoritus* & auctor *Catenæ* à Mich.

* Obiit vir egregius Lipsiæ ubi Recturam Scholæ Nicolaitanæ gesserat, septuagenario major & rude donatus A 1705. V. Cal. Februarii.

** Josephus XII. 11. p. 343. refert Jeremiæ precibus à Nabusardane liberatum τὸν μαθητὴν Βάρουχον Νηρίου παῖδα ἐξ ἐπισήμου σφόδρα οἰκίας ὄντα καὶ τῇ πατρίῳ γλώττῃ διαφερόντως πεπαιδευμένον.

Mich. Ghislerio Lugd. 1632. fol. cum commentariis in Jeremiam editæ atq; ex *Olympiodoro Severo*, qvi p. 245. allegatur & *incerto* collectæ. Latinam vulgatam versionem non agnoscere auctorem Hieronymum, contendit Lud. Capellus p. 564. Opp. posthum. Alia vetus latina translatio edita est à Clarissimo Viro Josepho Maria Caro Rom. 1688. 4. Nicephori stichometria numerat libri Baruchi στίχους septingentos, computata simul ut videtur EPISTOLA qvæ (ψευδεπίγραφος fatente Hieron.) Prophetæ JEREMIÆ tribuitur, & jampridem Barucho subjungi consvevit. In Polyglottis occurrit versio utriusq; Syriaca & Arabica. In Criticis sacris Anglis habes Baduelli, Castellonis & Grotii notas. His addes Sanctii alliorumq; Commentarios, qvi vel totum sacrum Codicem illustrarunt scriptis, ut qvos supra laudavi in Sirachide, vel qvi Jeremiam, ut Ghislerii, Jo. Maldonati, Christophori à Castro: vel deniqve qvi in Baruchum scripsere separatim, ut Petri Maucorsii & Lælii Bisciolæ.

Exstat & in Polyglottis, sub Baruchi nomine qvædam Epistola à libro de qvo jam dixi diversa, eiq; ab Anglis præmissa, verum exstat non Græce sed Syriace, & illustri Huetio* judice ita de futuro judicio & futuræ vitæ pœnis ac crutiatibus disserit, ut Christiani esse hominis fœtus videatur, alicujus forte ex his Monachis, qvi Syriæ deserta primis Ecclesiæ temporibus incôluerunt. Possit & Epiphanius videri perspectam habuisse hanc Epistolam, qvoniam *Epistolas Baruchi*, non Epistolam commemorat. Sed potius Jeremiæ tributas litteras simul intellexit, ne dicam Græcis scriptoribus Epistolas pluraliter etiam de una dici, ut notavit Grotius ad 1. Maccab. XII. 5. & 19. Cotelerius ad Epist. Polycarpi c. 3. Sic & è latinis Plinius XXXIII. 3. *M. Bruti in Philippinis campis Epistolæ reperiuntur, frementes fibulas tribunitias ex auro geri.* Justinus XI. 13. 7. *tertias Epistolas.*

VI. In Jo. Malalæ Chronographia T. 1. p. 203. post commemoratam breviter JUDITHÆ Historiam legas pag. 203. ταῦτα δὲ ἐν ταῖς Ἑβραϊκαῖς ἐμφέρεται γραφαῖς. Sed Ἑβραϊκαὶ γραφαὶ sunt ipsi Historiæ de rebus Judaicis, qvales describuntur in libro Judith, qvantumvis Græcum Malala legisset: neqve enim Hebraico libro hoc usi sunt Judæi, ut testatur Origines Epistola ad Africanum: περὶ τωβία ἡμᾶς ἐχρῆν ἐγνωκέναι,

* Vide, si placet, demonstrationem ejus Evangelicam proposit. IV. p. 450. 451. edit. Lips.

ναι, ὅτι Ἑβραῖοι τῷ Τωβίᾳ οὐ χρῶνται, οὐδὲ τῇ Ἰουδίθ. Οὐδὲ γὰρ ἔχουσιν αὐτὰ καὶ ἐν Ἀποκρύφοις Ἑβραϊστί, ὡς ἀπ' αὐτῶν μαθόντες ἐγνώκαμεν. Sunt qvi verba οὐδὲ γὰρ in his Origenis affirmative accipiunt, qvo ſenſu notum eſt οὐκ οὖν, οὐ γὰρ & ſimilia poni interdum à ſcriptoribus Græcis, qvaſi Origenes teſtatus fuiſſet Judæos librum Judith habuiſſe inter Apocrypha. Atqve ita vel apud Hieronymum eſt legendum præf. in lib. Judith, vel Hagiographa laxius ibi accipienda: *Apud Hebræos liber Judith inter Hagiographa legitur, cujus auctoritas ad roboranda illa quæ ad contentionem veniunt minus idonea judicatur, Chaldæo tamen ſermone conſcriptus inter hiſtorias computatur.* E Chaldaico ſenſum ſenſu exprimens latine vertit idem Hieronymus, cujus translationem cum Græco contulit Lud. Cappellus Opp. poſthum. pag. 574. ſeq. *Exſtat & terſa editio Ebraica libri Judith* (teſte † D. Pfeiffero τῷ μακαρίτῃ p. 797. Criticæ S.) *ſed à recentiori procul dubio manu Judæi cujusdam.* Syriaca verſio occurrit in Polyglottis. Poetæ Hebræi rhythmos de Juditha (recentibus enim Judæis, ut auctori Germinis Davidis aliisqve Juditha ſatis nota eſt, ſed è noſtris libris, ut notat um Scaligero p. 96. ad Euſeb.) & Maccabæis cum verſione ſua & notis in lucem edere conſtituerat, morte ante aliqvot annos prævent⁹ vir doctiſſim⁹ * Matthias Frid. Beckius, uſurus forte editione Veneta A. 1606. 8. qvam in Bibliotheca ſua Theologica eximius Lipenius commemorat. De feſto in memoriā victoriæ Judith inſtituto, conſules Seldenum III. de Synedriis Hebræorum p. 133. ſeq. Auctor qvem nonnulli è pſeudo Philone Annii, Joachimum vel Eliakimum, vel deniqve Joachimi parentem Joſuam filium Joſedeci faciunt, incertiſſimus eſt, eritqve. Temporum vero & Hiſtoriæ difficultates qvibus longe maximis narratio ipſa eſt obſepta, noviſſime monſtravit Jo. Chriſtophorus Artopoeus ** Argentoratenſis nuper Academiæ lumen, in *meletemate hiſtorico, quod narratio de Juditha & Holoferne non hiſtoria ſit* (Joſepho etiam nusqvam com-

† Seb. Munſterus præf. ad Tobiam: *Utinam & Hebraice Jehudith exemplar liceret invenire, quod absque dubio CPoli à Judæis æque ut Tobiæ exemplar typis eſt multiplicatum, ſicut & Eccleſiaſticum, quem Ben Sira vocant, audio hinc à Judæis evulgatum* A. Judæis recentibus pro vera agnoſci hiſtoria notavit B. Jo. Ben. Carpzovius T. 2. Concion. funebr p. 1311. ſeq.

* Obiit Auguſtæ Vindelicor. A. 1702. De eo adi Memorias Theologor. à Rev. populari atqve amico noſtro H. Pippingio editas p. 911.

** Obiit eodem anno X. Cal. Jul. major ſeptuagenario. Confer nova literar. Hamburgenſia A. 1703. p. 189.

commemorata(*sed Epopoeia.* Argentorat. 1694. 4. Dispellere eas conatus erat postPetavii XII.26.doctrin. temp. & tot aliorum virorum doctorum conatusBernhardus deMontfauconMonachus doctiss.Benedictinus in libro Gallico * *la Verité de l' Histoire de Judith* Paris. 1690. 12. cui Arphaxadus estPhraortesDejocis filius,Nabuchodonosor veroSaosduchinus qvemAssaraddinoPtolemæus subjicit.E veteribus non memini qvi in hunc librũ scripserit anteBellatorẽ qvi non exstat,&Rabanũ.Petri deRigaCantoris &canoniciBrem. aurora,in qva librosBiblicos plerosq; & Juditham qvoq; carmine elegiaco reddidit,à multis promissa nondum vidit lucem. E recentioribusVictorinus Strigelius, Jacobus Zieglerus,Frid. Nausea. Caspar Sanctius,Nic.Serarius, Didacus de Celada,Josephus de la Cerda & alii qvidam pauci nominari possunt, qvi commentariis vel notis hunc librum illustrarunt,præter illos qvorum vel in Apocryphis universis vel in toto sacro Codice explanando versata est industria. Collectio Criticorum sacrorum Anglicana exhibet tantummodo Baduelli notas & Grotii. Ejusdem Baduelli versionem retinui in editione meaGræcolatinaLips. 1691. 8. PrætereoJonæHeuleri & aliorum in Juditham homilias,vel dramata ac poemata de Juditha qvæ latine dederunt Cornelius Schonæus, Sallustius Bartassius, & Bartholomæus Tortolettus: Germanice Martinus Opitius, Gallice Boyerus, cujus Tragœdia prodiit Paris. 1695. 12.

TOBIÆ librum rejectum à Judæis jam olim professus estOrigenes libro de Oratione p. 47. τῇ δὲ τοῦ Τωβὴτ βίβλῳ ἀντιλέγουσιν οἱ ἐκ περιτομῆς.*Chaldæo* sermone scriptum testatur Hieronymus, qvem cum non satis intelligeret,*quia vicina est*, inqvit, *Chaldæorum lingua sermoni Hebraico,utriusque linguæ peritissimum loquacem reperiens, unius diei laborem arripui, quicquid ille mihi Hebraicis verbis expressit, hoc ego accito notario sermonibus latinis exposui.* Si cum *Græco* conferas,jam paraprastæ jam epitomatoris videtur partibus fungi vetus qvæ hodie exstat interpretatio:*Hebræum*Tobiæ codicẽ qvem abOsvvaldo SchreckenfuchsioRectore ScholæMemmingensis acceperat vulgavitBasil. 1542.4.1549.8.1576.8.cum latina versione sua & notis *Sebast. Munsterus.* Hunc indubitatum esse textum originarium hujus libri, persvasum est Jo. Gregorio præf. ad Observationes in aliqvot S. Scripturæ loca. Sebastianus qvoqveCastellio ait *Tobiam se ex Hebræo nuper edito, quod sibi visus esset verior,interpretatum, &* *Græ-*

* Vide Acta Erud. T. 2, supplementi p. 49. seq.

Græca latinaque editionis sententias quasdam ad rem pertinentes & in Hebræo omissas addidisse. Sed Græcismi in Hebraica editione occurrentes documento sunt ex Græco conversam esse, à qvocunqve tandem, ut pulchre notavit Mich. Neander in erotematibus lingvæ Hebrææ p. 449. Nec dubito idem pronunciare de editione *Pauli Fagii*, qvi aliud Hebraicum Tobiæ exemplar, CPoli prius A. 1517. 4. vulgatum à Judæis, punctis vocabulis animavit jussitqve adjunctum sententiis Ben Siræ recudi cum sua versione, Isnæ A. 1542. 4. Utraqve Munsteri & Fagii editio versioqve in Polyglottis Londinensibus: Munsteri in Tobiam notæ, additis Baduelli, Castellionis, Drusii & Grotii ad Tobiam animadversionibus in Collectione Criticorum sacrorum in Anglia editorum leguntur. Julii Bartoloccii versio & notæ qvibus editionem Hebraicam Venetam A. 1544. illustrasse se testatur III. Bibl. Rabbin. p. 856. adhuc delitescit manu exarata in Bibl. Vaticana. Prætereo alios Hebraicos Tobiæ Codices, à jam dictis alicubi forte diversos, qvorum meminere Sixtus Senensis & Serarius, qvemq; illustris Huetius penes se esse fuit testatus, deniq; Hottingerianum, qvi universos libros Apocryphos V. T. refert à Judæo se dono accepisse sed è latino in Hebraicam linguam conversos. Græci Tobiæ eximia editio est Franeqverana sine versione sed cum notis edita à Jo. Drusio 1591. 4. Eam secutus sum in mea editone Græcolatina, & qvia ab aliis hinc inde abit, novam illi versionem adjunxi Lips. 1691. 8. *Syriacam* versionem evolvere licet in Polyglottis Parisiensibus & Londinensibus, *Arabicum* MS. exstare in locupletissima Bodlejana notavit idem qvem paulo ante laudabam Jo. Gregorius c. 3. Observationum. Ab *Æthiopibus* qvoqve legi lingua sua Tobiam & reliqvos de qvibus in præsenti agimus libros, auctor est Ludolfus III. 4. Hist. Æthiopicæ: sed translationem illorum Æthiopicam in Europa hactenus visam dubito. Alias versiones supra in Sirachide si placet videbis, cum pleriq; qvi illum, etiam Tobiam in alias linguas sint interpretati. Carmine latino elegiaco Tobiadem sæculo undecimo exeunte scripsit Hieronymi translationem secutus Matthæus Vindocinensis, de qvo & de Petri Rigæ Metaphrasi Poetica dixi in meis ad Tobiam prolegomenis. Inter recentiores eundem librum latinis elegiis reddiderunt Antonius Duetus & Lambertus Pithopoeus, Germanico carmine Godofridus Feinlerus. Bellatoris presbyteri, æqvalis sui commentaria in Tobiæ librum memorat Cassiodorus divin. lect. c. VI. Illis perditis Bedam habemus, cujus meminit & Vindocinensis his versibus:

Trans-

Transfert Hieronymus, exponit Beda, Mathæus
Metrificat, reprobat livor, amicus habet.

Huic accedunt commentarii recentiorum ut Nic. Serarii, Fabiani Justiniani & Didaci de Celada, Davidisqve Maudeni, ut alios jam prætermittam, & ceteros hujus commatis libros paucis adhuc persequar. Veteres στιχομετρίαι dividunt Tobiam in capita XCIII. στίχους octingentos. Judithæ librum in capita LX. vel LXIII. & στίχους septingentos.

VII. DANIELIS Prophetæ * libro ESTHERIS ** in Græca editione adsutæ sunt hinc inde qvædam laciniæ, qvas in Hexaplis suis Origenes, qvoniam Hebræi codices illis carebant, obelis confodit ut testatur ipse lib. de Oratione p. 47. Idem fecit in versione sua Hieronymus, ut profitetur præfat. in Danielem, & recte fecisse se adversus Rufinum disputat. Meminit & Hebræi cujusdam, qvi additamenta Danielis non modo non probavit, sed à Græco nescio qvo conficta variis etiam contendit argumentis. Græca qvæ hodie habemus in Danielis laciniis, Theodotionem videntur habere auctorē, Judæos vero narrationes illas ex Hebræis Prophetæ erasisse codicib⁹, recte à Flavignio negatum. Qvi enim hoc fecissent aut qvando & qvem in finem pulcherrimos hymnos & documenta virtutum gentis suæ rescidissent? De Historia Susannæ notissima est Origenis cum Africano disputatio, ad qvā eruditæ Jo. Rodolphi Wetstenii commentationes conferri merentur. Basil. 1674. 4. cum dissertatione ejus de Susannæ historia ibid. 1691. 4. Carmen Azariæ & trium puerorum † cum aliis sacris Canticis interpretatur Catena Græcorum Patrum in Psalmos Corderiana T. 3. Narratio de Belo & Dracone in Athanasii Synopsi & Stichometria Nicepho-

 ri

* Dan. III. 24. - 90. carmen Azariæ ac trium puerorum. Cap. XIII. de Susanna, & cap. XIV. de Belo & Dracone.

** Post Esther. X. 3.

† Veteres sibi persvadent hosce pueros fuisse filios Jojakimi, Danielis propinquos, qui abscissis genitalibus in regios fuerint Spadones allecti. Cosinas Indicoplevstes lib. VIII. p. 307. οὔτε γὰρ γάμος ἑνὸς ἐξ αὐτῶν φέρεται παρὰ θείᾳ γραφῇ οὔτε τέκνον οὔτε τι τῶν τοιούτων ἠκούσθη περὶ αὐτῶν. ἀλλ' ἡ παράδοσις καὶ ἡ συνήθεια κατὰ τὴν προφητείαν ἀγενείους καὶ λείους ἐν ταῖς εἰκόσιν ἀναγράφουσιν. Confer Abulpharajum p. 45. 48. Huetium ad Origenem p. 66. Meminit horum puerorum etiam Muhamed in Corano sura LXXXV.

ri memoratur ſub titulo Prophetiæ Habacuci (diverſi ab eo qvi inter duodecim Prophetas (Nam ut ex Hieronymo præf. in comment. Daniel. diſcimus *Porphyrio Euſebius & Apollinaris pari ſententia reſponderunt, Suſannæ Belisque ac Draconis fabulas non contineri in Hebraico, ſed partem eſſe Prophetiæ Habacuc filii Jeſu de tribu Levi, ſicut juxta ſeptuaginta interpretes in titulo ejusdem Belis fabula ponitur:* Προφητεία Ἀββακουμ υἱοῦ τοῦ Ἰουδᾶ (al. Ἰησοῦ vel Ἀβρὴ) ἐκ φυλῆς Λευί. Mentio hujus narrationis in * Breſchith Rabba ſect. 68. & apud Pſeudo Gorionidem lib. I. c. VII-X. Verſibus latinis non inelegantibus complexus eſt Jo. Commirius Neqve inſcitum hoc Henr. Harderi Epigramma, in qvo Suſanna loqvitur:

Non pudet æterna canos aſpergere labe?
Non pudet hac famam labe notare meam?
Monſtra ſenum! non hic amor eſt, inſana libido eſt,
Quam furor è ſtygii ſuſcitat igne rogi.
Hic ut in irriguis ſe mundet & abluat undis,
Non ut commaculet, nuda Suſanna ſedet.
At neque fraude minis ve labat mens integra, ſpernam
Tectos nuda, viros fœmina, ſola duos.

Damaſceni δρᾶμα τῆς Σωσαννίδος memorat Euſtathius ad Dionyſ. qvod num ad Suſannam noſtram ſpectet & Jo. Damaſceni ſit, an qvod nonnullis placere video † Nicolai Damaſceni, alii viderint. Libri Eſther editionem Græcam duplicem ex Arundeliana Bibliotheca produxit vir paucis comparandus Jacobus Uſſerius, Origeneam alteram, qva additamenta obelis confodiuntur; itemq; alteram auctore ut videtur Theodotione. Ad calcem Syntagmatis de LXX. Interpretibus Lond 1655. 4. recuſi Lipſ. 1695. 4. Johannes vero Druſius additamenta libri Eſtheris de Græco latine tranſtulit & notis Criticis illuſtravit, ad calcem annotationum in librum Eſtheris latine verſum à Sante Pagnino. Lugd. Bat. 1586. Leguntur hæ notæ cum Baduelli, Grotiiqve animadverſionibus etiam in Criticis Sacris Londinenſibus.

VIII. Librum qvi ESDRÆ ſub nomine *tertius* in latina veteri verſione ambulat & ex Hebraico translatus videtur Jo. Morino p. 225. Exerc.

* Vide Chriſtoph. Cartwrighti Mellific. Hebr. III. 1. & Bochartum Hierozoic. T. 1. pag. 749. ſeq.

† Voſſ. de Poet. Gr. p. 31. Colomeſ. ad Gyrald. p. 303.

Exerc. Bibl. Isidorus Hispalensis VI. 2. Orig. vocat *librum secundum*, negans eum apud Hebræos haberi; & Esdræ ἐνδιαθήκοι ac divinum Nehemiæ librum qvi aliis secundus Esdræ est, pro uno computans, qvod apud Hebræos factum testatur * S. Hieronymus. Athanasio autem in Synopsi & in Græcis Bibliorum editionibus est *Liber Esdræ primus*, qvoniam historiam paulo altius atqve ille repetit, ut notat Jo. Rainoldus T. 1. censuræ Apocryphorum p. 238. Lectus est à Clemente Alex. & ab Origene, Cypriano aliisqve sub Esdræ nomine allegatus, unde qvin bene antiqvus sit non est dubitandum. Esdræ autem dicitur non qvod ille sit auctor, sed qvod magna ejus pars c. VIII. seq. de Esdra agit. Græce exstare negarunt viri nonnulli docti, qvia deest in nonnullis Biblior. editionibus. In plerisq; vero exstat, & in Polyglottis Parisiensibus ac Londinensibus legitur Græce, Syriace ac latine. Græci eum diviserunt in capitula CIX. ut in edit. Aldina ac qvi eam seqvuntur apparet. In Nicephori στιχομετρίᾳ duobus Esdræ libris (huic tertio nimirum qvi Græcis primus est, & Canonico Esdræ itemqve Nehemiæ libro qvi ambo secundum illis constituunt) tribuuntur στίχοι qvinqvies mille ac qvingenti. Latinæ versionis S. Hieronymus non videtur auctor. Sed diu ante Hieronymi tempora latine lectitatum constat hunc librum è Tertulliano, Cypriano & aliis. Germanice noluit transferre D. Lutherus, nam qvæ in recentioribus Bibliorum Germanicorum nostrorum editionibus occurrit versio libri III. & IV. Esdræ, atqve III. Maccabæorum B Dan. Cramerum auctorem agnoscit. De *quarto Esdræ* libro, qvi latine tantum exstat, & Græce olim lectus fuisse ex fragmentis in Barnabæ Epistola & Clemente Alex. occurrentibus cognoscitur, dixi in Codice Apocrypho N. T. p. 936. seq. Monui etiam ibidem de versione Arabica hujus libri MSta in Bibl. Bodlejana, & de Codice latino itidem manu exarato, qvi perinde ut Arabicus ab editis plurimum discrepet. Eos in lucem proferri ab iis qvi possunt, fortassis sit pretium operæ, propter non contemnendam libri antiqvitatem. Latinum veterem interpretem interpolavit Sebastianus Castellio, Franciscus item Junius, qvi notulas qvoqve adspersit.

* 8. Hieron præf. ad Esdram & Nehem. *Nec quenquam moveat, quod unus à nobis editus est, nec Apocryphorum tertii & quarti somniis delectemur, quia & apud Hebræos Esdræ Neemiæque sermones in unum volumen coarctantur, & quæ non habentur apud illos, nec de viginti quatuor senibus sunt* (i. e è numero XXIV librorum Canonicorum. V. T. quos cum XXIV. senibus alibi confert) *sunt procul abjicienda*.

IX. MACCABÆORUM * five *Haſſamonæorum librum primum* Hebraice reperiſſe ſe teſtatur Hieronymus. Neqve abnuerim Hebraice primum ſcriptum, etſi pro Græca lingva contendit doctiſſ. Beveregius in Codice Canonum Vindicato p. 277. Titulum Hebraicum ſervavit Origenes apud Euſebium VI. 25. Hiſt. Cum enim libros ἐνδιαθήκους veteris Teſtamenti commemoraſſet, ἔξω ᾗ τούτων, inqvit, ἐστὶ τὰ Μακκαβαϊκά, ἅπερ ἐπιγέγραπται Σαρβὴθ. Σαρβανὲ ἐλ. Qvod Scaliger ad Euſeb. pag. 40. interpretatur שער בית *porta domus* & שער בני אל *porta filiorum Dei*: vel-potius שרי בית *principes familia*, & שרי בני אל *principes filiorum Dei*. Bochartus: שרביט שר בני אל *ſceptrum Principis filiorum Dei*. Franciſcus Junius & Huetius: שרביט סרבני אל *ſceptrum ſive virga rebellium Dei*. Fullerus minus veriſimiliter: *Generatio Rebellantium*. Græcam verſionem, qvæ amiſſo Hebraico exſtat, & Flavio Joſepho forte lecte eſt, ad varias editiones exegit atqve cum verſione ſua & notis edidit *Jo Druſius* ſubjuncta *Alberici Gentilis* diſſertatione qva tuetur loca nonnulla qvæ in hoc libro reprehendi ſolent. Franeq. 1599. 4. Hæc Alberici diſſertatio cum Druſii & Baduelli. Grotiiqve notis occurrit etiam in Criticis ſacris Anglis In Polyglottis Vulgatam veterē & latinam recentem Nobilii, & Syriacam habes verſionem. Nicolai Toinardi Harmoniam libri utriusqve Maccabæorum qvam pridem typis impreſſam ſed nondum publici juris factam ante duo-

* Maccabæus, cognomen Judæ Mathathiæ filii. καλουμένου τοῦ Μακκαβαίου 1. Maccab. II 4. quod à virtute pater ei dederat. Perſica lingua ſonare Κοίρανον ſive δεσπότην notavit Iſidorus peluſ. III. 5. Epiſt. Mathatias apud Gorionidem: *Juda fili mi, nomen tuum vocavi* מכבי *Maccabæus*, על גבורתך *propter fortitudinem tuam.* Druſius XI. 14. ſacrar. Obſ. & initio commentarii in 1. Haſmonæorum מכבאי *exſtinctorem* interpretatur, à כבה exſtingvo. Alii (vide Memorias litterarias Trivult. A. 1071. pag. 370. ſeq.) repetunt à מחה qûod eſt delere perdere & אחב deſideravit. Hottingerus *proſtratorem* ab Arabico כבא proſtravit in terram. Abraham Ecchellenſis, quod miror, *mærentem* (in Chron. Oriental.) Etiam primæ litteræ verborum Exodi XV. 11. qvibus in Symboli vicem uſus Maccabæus fertur, nomen מכבי referunt, qvæ nominis notatio placet præter Reuchlinum, Junium, Grotiumque & alios Joanni Smetio Antiquitat. Neomag. p. 40; & Petro Poſſino p. 378. ſpicilegii Evangelici. Vide et, ſi juvat, Fullerum II. 13 Miſc. ac B. Dorshei pentadecadem p. 397. & Mich. Waltheri qvadragenam Miſc. Theol. p. 769. ſeq. De *Haſſmonais* Seldenum lib. 1. de ſucceſſ. in Pontificatum cap. 10. & Chriſtiani Noldii Hiſt. Idumæam p. 412. ſeq. Waltheri centur. p. 510.

duodeviginti annos scripsit eminentissimus Norisius de Epochis Syromacedonum diss. 2. c. 1, etiamnum premi existimo. Prætereo Bellatoris perditos in hunc librum commentarios, & qvos habemus Rabani, Thomæ Aqvinatis, atq; ut ad recentius sæculum veniam Serarii, Sanctii, & qvi in versu 22. capitis IX. substitit, diffusi Petri Redani.

Liber Maccabæorum *secundus* post primum scriptus videtur, neqve ut primus Hebraice sed Græce, notante etiam Hieronymo præf. in libros regum: etsi Philonem auctorem esse neutiqvam credam Honorio Augustodunensi. Neqve Allatio assenserim, cui auctor est Simon Maccabæus sacerdos maximus p. 200. de Simeonibus. Post præmissas Epistolas binas continet Epitomen librorum qvinq; à *Jasone Cyrenæo* Græce (etsi dubitet Blondellus p. 239. de Sibyllis) scriptorum de Juda Maccabæo. Hæc est Μακκαβαϊκῶν Ἐπιτομή Clementi Alex. laudata V. Strom. p. 595. ut jam Scaligero observatum. Qvæ narrantur capite tertio, qvarto, qvinto, contigerunt ante ea qvæ proseqvitur liber primus Maccabæorum: Quæ vero liber primus habet post caput septimum, de iis nihil amplius in secundo libro exstat. Syriaca versio libri qvoqve secundi occurrit in Polyglottis, sed qvæ ibidem sub hoc titulo legitur Arabica, nihil aliud est qvam versio pseudo Gorionidis, ut notatum Aontonio Van Dalen viro acutissimo diss. de Historia Aristeæ pag. 136. & Herbeloto in Bibliotheca Orientali p. 523.

Liber tertius Maccabæorum dicitur qvi ordine primus est, *non alia ratione* ut existimat Grotius in prolegom. ad h. l. & appendice de Antichristo p. 477. *quam quia Christianis serius innotuit, nec tam late patentem quam duo illi auctoritatem adeptus est.* Tempora attingit Maccabaicis priora, & in canone ultimo ex illis qvi falso ad Apostolos referuntur una cum duobus prioribus adscribitur catalogo librorum sacrorum. Conditus Græce, stylo & charactere Alexandrino, ampulloso, & qvi proxime abest à cothurno, qvod judicium est Scaligeri, qvem si placet vide ad Euseb. num. MDCCXCVII. Latina vetus versio nulla exstat, Syriaca legitur in Polyglottis. Ab Hieronymo vocari hunc librum *Philopatorem* præf. in libros Regum, conjectura est Viri Clariss. Marci Meibomii l. de fabrica triremium p. 45. Alii *Pastorem* legunt & Hermæ librum intelligunt, etsi ab aliis inter Apocrypha Novi non Veteris relatum Testamenti. Franciscus Junius qvi librum qvoq; tertium Maccabæorum latine interpretatus est & de eo locũ Hieronymi accepit, maluit πάστορα, nempe ἀπὸ τοῦ παστάδος sive παστάδος h. e. ab atrio in qvo sa-

cerdos summus cum fideli comitatu suo intercessit ne Rex veniret in sanctuarium. Verum hanc conjecturam merito respuit Steph. le Moyne Epist. ad Ampliss. Cuperum de Melanophoris p. 258. seq.

Philostorgius qvi tertium rejicit vocatq; τερατώδη lib. 1. c. 1. etiam *quartum Maccabaicorum librum* numerat, eundem innuens qvem in qvibusdam Græcis & Græcolatinis Bibliorum editionibus legimus, & in Codice Bibliorum Alexandrino Græco MS. exstare testatur Beveregius Codice Canonum vindicato p. 289. brevem sed elegantem ac disertum sub titulo *Josephi* περὶ αὐτοκράτορος λογισμοῦ. De eo dixi infra libro IV. ubi de Flavio Josepho. Hunc in Athanasii synopsi & ab aliis veteribus per librum qvartum Maccabæorum intelligi, testimonio Philostorgii, Syncelli & aliorum certissime constat, qvanqvam Sixtus Senensis lib. 1. Bibl. Sanctæ p. 39. refert se Lugduni in Bibl. Sanctis Pagnini apud Prædicatores reperisse librum qvartum Maccabæorum longe alium, plenum Hebraismis, & historiam XXXI. annorum continentem, atqve incipientem his verbis: καὶ μετὰ τὸ ἀπεκτανθῆναι τὸν Σίμωνα ἐγεννήθη Ἰωάννης ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἱερεὺς ἀντ' αὐτοῦ. Hac ipsa in cæde Simonis desinit liber primus Maccabæorum, additurqve Joannis filii gesta scripta esse ἐπὶ βιβλίῳ ἡμερῶν ἀρχιερωσύνης αὐτοῦ. Qui si fuerit idem liber Sixto inspectus, dolendum sane est non fuisse in lucem editum, anteqvam Bibliotheca illa conflagaret qvod factum esse haud diu post, è Possevino narrat Seldenus de successione in Pontificatum lib. 1. c. XIII.

X. Supersunt & alia monumenta Apocrypha sub veterum Prophetarum nominibus ut (1) *Psalmus CLI.* πρὸς τὸν Γολιάθ, * qvi ad calcem Psalterii & in Græcorum Horologio Græce exstat, & Græca Metaphrasi poetica pridem donatus est ab Apollinari. Antiqvam ejus latinam versionem edidit Josephus Maria Carus Rom. 1688. Habetur & in versione Syriaca, Arabica, Anglosaxonica. ** Meminit Athanasius sermone ad Marcellinum de Interpretatione Psalmorum, Athanasius junior in Synopsi Scripturæ, Auctor Epistolæ qvæ sub nomine Mariæ Castabalitidis exstat ad Ignatium.*** Vigilius Tapsensis in conflictu Arnobii ac Serapionis & Euthymius prologo in Psalmos. Paraphra-

* Vitam Goliathi atqve in hoc præsentis Psalmi illustrationem exspectamus à Rev. & doctissimo Viro, amico nostro, Paulo Christiano Hilichero, Pastore dignissimo Palæodresdensi.

** MS. in Bibl. Bodl.

*** Colomesius Obser. sacr. p. 87. Cotelerius ad Patres Apostol. T. 2 p. 101.

Phrasi poetica Græca & latina donavit Olympia Fulvia Morata, iterum latina Adamus Theodorus Siberus, Gallica Blasius Vigenerius. (2) *Additamenta ad librum Jobi* II. 9. seq. XLII. 17. seq. (3) *Psalterium Salomonis* sive Psalmi Salomonis XVIII. à Ludovico de la Cerda editi Græce è MS. Augustano, & versione ac notis illustrati ad calcem Adversariorū sacrorum Lugd. 1626. fol. obvii etiam in MS Codice Bibliorum Græcorum Alexandrino ut testatur Beveregius, & memorati Athanasio in Synopsi, Ballamoni ad Can. LIX. Laodicen. atqve in Nicephori *στιχομετρίᾳ*. (4) *Testamentum Patriarcharum*, (5) *Henochi fragmentum* &c. Longe plura vero deperdita memorantur, qvorum partem magnam persecutus est nuper Scipio Sgambatus in Archivis V. T. Neapoli editis, de qvo opere paucis forte adhuc viso, sed singulari Rev. doctoris qvondam mei Tho. Ittigii benevolentia mecum cōmunicato, consules Acta Eruditorum Anni 1705. p. 347. Ego qvidem ut in Codice Apocrypho Novi Testamenti qvam ante qvadriennium vulgavi, persecutus sum non exiguo numero scripta qvæ vel CHRISTO vel Mariæ Virgini, vel Apostolis atqve Evangelistis supposita fuerunt, ita similem in modum singulari libro ejusdem commatis scripta sacris V. T. Patribus ac Prophetis supposita recensere pridem constitui in Codice Pseudepigrapho Veteris Testamenti.

CAPUT XXX.

De POLYBIO & ÆNEA Tactico aliisque rei militaris scriptoribus.

Polybii ætas, dignitas, dictio. 1. Libri quadraginta Historiarum. 2. Quot ex illis supersint, & num excerpta quæ exstant sint ex M. Bruti Epitome. 3. Polybii editiones latinæ. 4. & Græcolatinæ. 5. Scripta virorum doctorum quibus Polybiana quædam illustrantur. 6. Versiones Polybii in linguas vernaculas. 7. Scripta Polybii quæ interciderunt. 8.

A lii-

Alii Polybii. 9. De Æneа Tactico. 10. De strategico Onosandri. 11. *Catalogus scriptorum Græcorum Strategicorum & de re militari qui in Bibliothecis adhuc delitescunt* 12. *vel plane periere.* 13.

I.

POLYBIUS natus est Megalopoli in Arcadia Olymp. CXLIII. 4. (ante CHRISTUM 205.) patre Lycorta (*a*) stratego sive prætore Achæorum, de qvo vide, si placet, Justinum XXXII. 1. 9. & Plutarchum in Philopoemene p. 368. Adolescens Philopoemeni se adjunxit (Plutarch. p. 791. an seni gerenda Resp.) functus & ipse primum honoribus in patria ac legatione ad Ptolemæum Epiphanem Ol. CXLIX. 4. postea Ol. CLIII. 2. evocatus cum aliis Achæis rerum novarum suspectis Romam, familiaris fuit Scipioni juniori Africano (*b*) cum qvo & Africam adiisse, & Carthaginis eversioni (*c*) interfuisse traditur Ol. CLVIII. 2. Anno post vidit Corinthum incensam à L. Mummio, qvi illam ingenti clade subjecit Romanis. Sane expugnationi Corinthi præsentem fuisse constat ex Plutarchi extremo vitæ Philopoemenis, & testatur ipse Polybius apud Strabonem lib. VIII. p. 381. Dehinc Achajæ civitates obiens, res eorum, legesqve constituit, ac Romanos iratos illis, qvi dicto suo audientes esse volebant reconciliavit. (*d*) In Ægypto qvoq; postea versatus est sub Evergeta Physcone, ut ex eodem Strabone cognoscere est lib. XVII. p. 797. Sed & alias terras adiit, Galliam & Hispaniam, (*e*) Alpes mariaqve trajecit, ne, qvam in Timæo reprehendit, locorum ignoratione ipse historiam scripturus peccaret. Diem obiit supremum anno ætatis LXXXII. Olymp. CLXIV (ante CHRISTUM 124. cum rure domum repetens, ex eqvo excidisset, & morbo inde

(*a*) Vide Vossium lib. 1. c. 19. de Hist. græcis & in arte Hist. c. 22. Suidæ Lycortas corrupte est Lycus.

(*b*) Excerpta Peiresc. è lib. 31. p. 149. Plutarch. IV. 1. Sympos. Vellejus lib. 1. Ælianus Tactic. c. 1. Ammianus XXIV. 2. Pausanias Arcadicis p. 663. ubi ait omnia, quæcunque è Polybii monitu gesserit Scipio, feliciter ei successisse, in aliis ipsum offendisse.

(*c*) Appian. Libyc. p. 82

(*d*) Excerpta Peiresc. b. 192. seq. Plutarch. Catone Majore pag. 341. Pausanais Arcadic. cap. 30.

(*e*) Polybius Lib. 3. c. 48. & 59.

de fuisset correptus. (*f*) Statua ejus memoriam coluere Mantinæenses, teste Pausania in Arcadicis c. 9. Megapolitani id c. 30. Pallantienses, id. 44. Tegeates id. c. 48. tum Methydrini, id. c. 37. qvi hoc addiderunt elogium: Ἐξ ἀρχῆς μὴ ἂν σφαλῆναι τὴν Ἑλλάδα εἰ Πολυβίῳ τὰ πάντα ἐπείθετο, καὶ ἁμαρτούσῃ δι' ἐκεῖνον βοήθειαν αὐτῇ γενέσθαι μόνον. *Nihil ab initio offensuram fuisse Græciam, si Polybii consiliis paruisset; graviter vero afflictæ unum illum præsidio fuisse.* In scribendo laudem tulit viri nec in dictione prorsus negligentis, sed bene ac perspicue narrantis & docentis (*g*) licet iis qvi collocationem verborum non admodũ curarunt, annumeratur à Dionysio Halicarnasseo. (*h*) At longe majorem habuit rationem rerum, qvarum peritissimus, & veritatis, cujus amantissimus fuit: usqve adeo, ut Zenonem Rhodium (*i*) reprehendat, qvod dictionis elegantiæ magis qvam rerum inqvisitioni & argumenti sui tractationi studium impenderit, jubeatqve, se (*k*) sicubi de industria mentiri compertus fuerit, citra veniæ spem increpari, uti vicissim ex ignoratione lapso sibi tanqvam homini, in tam longo præsertim opere, dari cupit veniam. Singulare est, qvod Joh. Hoornbeckius p. 39. Orationum refert de Carolo Maetio, qvi *quando ad correctionem interpretationis Belgicæ Bibliorum se accingeret, crebra Polybii lectione mentem imbuebat, quod ejus Phrasin ad Græci in Novo testamento textus intelligentiam non parum momenti adferre arbitraretur.* Vide &, si placet, Alex. Morum ad Galat. II. 13. ubi notat Paulum Apostolum freqventer vocibus uti Polybianis.

II. Scripsit ΊΣΤΟΡΙΩΝ βιβλία μ'. *Historiarum* de rebus toto fere terrarum orbe per annos LIII. (*l*) gestis (unde ipse opus suum vocat ἱστορίαν καθολικὴν (*m*)) ab anno primo Olymp. CXL. & inito belli Punici secundi, ubi desierant *Timæus* (*n*) & *Aratus* Sicyonius, (*o*) ad eversionem regni Macedonici, sive Persen Macedonum (*p*) Regem

Ccccc à Ro-

(*f*) Lucianus Macrobiis T. 2. p. 474.
(*g*) Casaub. dedicatione Polybii ad Henricum IV. p. 43.
(*h*) περὶ συνθέσ. ὀνομάτων T. 2. p. 5.
(*i*) Excerpt. Peiresc. p. 75.
(*k*) Excerpt. Peiresc. pag. 81. seq. adde lib. XII. c. 5. Ubertus Folieta in dissertatione de similitudine normæ Polybianæ, sive utrum Historia non sit nisi verarum rerum narratio, ut sentit Polybius.
(*l*) Polybius lib. 3. c. 4. Zosimus lib. 1. sub init.
(*m*) Polybius Lib. 2. c. 37.
(*n*) Lib. 3. c. 32.
(*o*) Lib. 1. c 3.

à Romanis victum Olymp. CLIII. 1. *libros quadraginta*, qvorum duo primores veluti introductionis loco præmissi strictim perseqvuntur (q) Reip. Romanæ res à capta per Gallos urbe, duce Brenno Olymp. XCVIII. ad primam trajectionem in Siciliam, atqve inde paulo disertius usqve ad initium belli Punici secundi. Ut vero diligentissimus fuit in rebus Romanorum describendis, ita egregie qvoq; explicavit res Carthaginiensium, Achæorum, Macedoniæ, Syriæ, Ægypti, Ponti, Cappadociæ, Persidis aliarumqve gentium, multa de ingenio ducum, de re militari, de ratione & forma rerumpublicarum, de causis interioribus, initiis ac modo gestorũ præclare observavit, ubiq; se præstans recti etiam in hoste laudatorem, inimicum vitiis, prudentiæ ac virtuti plus tribuentem qvam fortunæ & confictis prodigiis, cultorem tamen Dei divinæqve providentiæ religiosum: (r) Historicum deniqve non minus narratione integra ac fide digna, qvam saluberrimis monitis studentem prodesse lectoribus suis, licet ob hoc ipsum non desint, qvi eum insectentur, ut post Seb. Maccium Italum satis acerbe nuper fecit Vignolius Marvillius Miscellaneorum T. 2. 21. Latinæ lingvæ peritus Polybius libros Censuales & alia ejusmodi monumenta Romæ commendatione Scipionis è Capitolina æde utenda, accepit, de pluribus ex Lælii ore & memoriis factus est certior, testatur etiam (s) se incidisse in indicem sive tabulam æneam scriptam ab Hannibale, cum in Italia ille versaretur, & hanc se secutum, unde Punice etiam calluisse possis suspicari. Ex historicis, qvi ante ipsum scripserunt, plurimum tribuit Arato, minus contra fidendum docet Philino Fabioqve & Phylarcho, Chæreæqve ac Sosilo, qvorum duorum scripta non historiam sed fabulas ex tonsoris officina referre affirmat.

III. Ex illis qvadraginta libris (qvibus adhuc integris usum Cæsarem Bryennium suspicatur Possinus in notis p. 144.) non plures hodie integri exstant, qvam *primores quinque*. È libris VI. usqve ad XVII.

(p) Lib. 3. c. 32. Steph. in μεγάλη πόλις Suid. in πολύβ.
(q) Confer Synopsin Chronologicam Hist. Polybianæ T. 2. edit. Gronov. pag. 1536. seq.
(r) Casaub. dedicatione Polybii p. 41. seq Mottanus Vayerus Tom. 1. Opp. p. 245. edit. in folio. Vide & Xiphilinum in Augusto p. 41. ubi Polybium excusat, qvod prodigiorum in historia rationem non habuerit. Εἰ μὲν ὐδ' ἂν γενέσθαι νομίζων, μεμπτῶς, πλήρης γὰρ τῶν τοιύτων ἡ ἱστορία. Εἰ δ' ὡς ὐχ ἱστορήσας γε αὐτὸς, συγγνωστῶς, συγγραφὴν γὰρ προκεχείρηστο.
(s) Polybius lib. 3. c. 33.

XVII. excerpta tantummodo ad nos pervenerunt, qvæ *Isaacus Casaubonus* suspicatus fuit esse partem epitomes, qvam è Polybii opere fecisse extremis vitæ suæ temporibus traditur *M. Brutus*. (t) Sed merito hæc viri docti conjectura parum credibilis visa est Henrico Valesio, qvi eam refellit & excerpta ab epitome distinguere docet in prolegomenis ad excerpta Peiresciana, licet probatam etiam Mottano Vayero, Viro ingeniosissimo. In Bibliotheca (u) Augustissimi Imperatoris in codice Historico 25. & 30. atq; adeo bis exstant manu exarata excerpta adhuc inedita libri XVIII. & XIX. quæ in lucem protrahi operæ pretium sit: Post hæc enim verba, qvæ in editione Casauboni & Gronovii ultima sunt libri XVII. οὐκ ὀκνήσομεν διασαφεῖν τὰ παρακολουθήσαντα ταῖς ἐξουσίαις αὐτῶν ἀπρεπῆ, seqvuntur in illis codicibus: Πολυβίου ἐκ τοῦ ιη λόγου. Ἐγὼ δὲ κατὰ τὴν ἕκτην βίβλον ἐν ἐπαγγελίᾳ καταλιπὼν ὅτι λαβὼν τὸν ἁρμόζοντα καιρὸν σύγκρισιν ποιήσωμαι τοῦ καθοπλισμοῦ Ῥωμαίων καὶ Μακεδόνων. Ὅμοιον δὲ καὶ &c. Deinde post excerpta è libro XVIII. Πολυβίου ἐκ τοῦ ιθ λόγου. Περὶ τοῦ Σκιπίωνος τοῦ Ἀφρικανοῦ ἡγεμονικῆς ἐμπειρίας. Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον νεανίσκοι τινὲς τῶν Ῥωμαίων ἐπιτυχόντες παρθένῳ κατὰ τὴν ἀκμὴν καὶ τὸ κατὰ κάλλος διαφερούσῃ τῶν ἄλλων γυναικῶν &c. Deniqve exceptum περὶ Μηδίας, qvod incipit: ἔστι τοίνυν ἡ Μηδία κατά τι τὸ μέγεθος τῆς χώρας ἀξιόχρεως &c. Libri qinqve primores & excerpta jam edita è libris sexto usqve ad decimum septimum (x) exstant etiam in manuscripto Codice præstantissimo Augustæ Vindelicorum, cujus varias lectiones edidit & illustri viro Johanni Capellano dicavit *Johannes Henricus Boeclerus* Vir Clariss. Argentorat. 1670. 4. Harum omnino ratio habebitur in nova, si qvando curanda erit, Polybii editione. Alia ex historiis Polybianis excerpta de legationibus jussu Constantini Porphyrogeniti (y) pridem selecta, Græce edidit *Fulvius Ursinus* Antverp. apud Plantinum 1582. 4. additis eruditis suis notis & aliis fragmentis à se collectis, in qvibus sunt qvædam è Suida, qvæ ipse ex sola conjectura parum certa, imo ut Valesius (z) observavit non raro falsa Polybio tribuit. Deniqve alias præ-

 cla-

(t) Plutarchus in Bruto p. 985.

(u) Necesselius parte V. Catalogi Bibl. Vindob. p. 54. seq. & p. 56.

(x) Decimi octavi qvoqve excerpta legi in illo codice, enotavit in suo Catalogo Elias Ehingerus. Sed errore numerorum deceptum virum optimum notavit Boeclerus.

(y) De his excerptis ago infra lib. VI.

(z) Valesius præf. ad excerpta Peiresc.

claras eclogas de virtutibus & vitiis ex eodem Polybiano opere ejusdem Constantini jussu excerptas (*a*) codice Fabricii Peirescii usus *Henricus Valesius* vir eruditissimus græce & latine in lucem edidit cum notis Paris. 1634. 4.

IV. *Editiones Polybii Latinæ.*

Interprete *Nicolao Perotto* libri V. Rom. 1473. & Brixiæ 1488. fol. Perottus versionem suam inscripsit Nicolao V. pontifici Max. cujus auspiciis eam adornandam in se susceperat. Prodiit deinde Polybius itidem, (latine ut putare se ait Gesnerus in Bibl.) Basileæ apud Frobenium & Henricum Petri ante Annum 1545. de qvarum neutra editione mihi alio testimonio constat. Ceterum editus est iterum Lugd. 1554. 8 Basil. 1557. 8. Genev. 1597. & 1608. 12. in qvibus editionibus præter libros qvinqve è Perotti versione, habentur excerpta è proximis duodecim libris, interprete *Wolfango Musculo.*

Is. Casaubono interprete, libri V. & ex libris VI. - XVII. excerpta, tum excerpta de legationibus & *Ænae* Tactica, cum prolegomenis ejusd. Casauboni ad Polybium. Francof. typis Wechelianis A. 1610. 8. Ad hanc versionem suscipiendam plus simplici vice hortatus Casaubonum est Josephus Scaliger. *Nam illa Musculi*, inqvit, *ridicula est: Perotti ad quinque libros, mancâ, aliam non vidi* Epist. 114. Casaubonus ipse Epist. 143. *Perottus latine quidem loquitur, sed longe ab auctore discedit. De Musculo nihil dico in quo præter egregiam voluntatem nihil invenio, quod laudem. Habeo in manibus* Pompilii Amasii *versionem eorum, quæ ex interpretatione Musculi vulgo leguntur. Vellem vidisses, ut consilium dares, acquiescendum ne in ea sit, annon. Elegans profecto est & compta. Sed vir probus hac cautione usus est, ut obscurissimas quasque περικοπὰς non attingeret, contentus lectorem monere, peti posse eorum versionem à Musculo. Nobis vero non licet esse tam securis.* Respicit Casau-

(*a*) Quæ in hisce excerptis p. 146. seq. leguntur de Scipione ea *Joh. Henr. Boeclerus* nova versione & annotationibus illustravit Argentorat. 1659. 4. sub titulo: *Scipio Polybii colloquio Academico accommodatus.* Hæc diatriba paucis foliis constans non legitur inter dissertationes Bœcleri Academicas junctim editas Argentor. 1701. 4 In *Nic. Bellermontani* dissertationibus Academicis ad optimos veteris & novæ Historiæ Scriptores, undiquaque ut Jac. Thomasius §. 239. de plagio observat, corrasis & excusis Francof. 1626, sunt etiam Polybium spectantia quædam pauca.

ſaubonus Eclogam primam & tertiam è ſexto Polybii libro de diverſis rerump. (*b*) formis deqve Romanæ præſtantia, quæ (*c*) *Pompilio Amaſæo* (Romuli Amuſæi, qvi Pauſaniam & Xenophontis qvædam latine convertit, filio) interprete prodierunt Bononiæ A. 1543. 4. Idem Caſaubonus Epiſt. 425. "Tandem imperavi ipſe mihi, & verſionem à me ex-"preſſi, vel potius initium verſionis. Kalendis enim Novembris (A. "1605.) prima ejus ducta eſt linea. Scis qvam non contemnendus "Perottus ſit, qvi vir, ſi græcarum literarum cognitionem habuiſſet, "in eo genere ſcriptionis pæne mihi regnare videretur. Sed rudem fu-"iſſe τ͂ ἑλλωνισμȣ̃ reapſe deprehendimus, ſic tamen ut τ͂ καλὸν κἀγαθὸν "Muſculum, qvi fragmenta vertit, multis paraſangis anteiret. Epiſt. 426. *In Polybio ſcis me nunc eſſe, cujus verſionem ne me pæniteat fuiſſe aggreſſum, Perotti interpretis fatuitas facit, qui mille amplius locis omiſſo Polybio Livium deſcripſit nobis; quare merito Itali tui latinitatem hominis ſunt admirati. ſed de fide illius, quod prædicat Jovius* (*d*) *quis ferat æquo animo? iraſcor & vehementer quidem.* Confer Caſauboni præfationem, p. 71. ſeq. Etiam Vincentio

(*b*) Hanc Polybii elegantiſſimam diſſertationem expreſſiſſe videri poteſt Machiavellus lib. 1. diſſ. in decadem primam Livii cap. 2.

(*c*) Præter illas duas eclogas ex ejus verſione editas Caſaubonus in præf. ad Polybium teſtatur è Sylburgii Bibl. ad manus ſuas perveniſſe ſchedam parvam titulos XVI. continentem variarum lucubrationum qvas hic Vir doctiſſimus Amuſæus illuſtrando Polybio compoſuerat. *Poſtea*, inquit, *etiam literis viri Magnifici Marci Velſeri ſumus admoniti exſtare adhuc alibi in Italia eorum libellorum nonnullos, qui ſi ab eruditis hominibus fuerint aliquando publicati, fructuoſam eorum lectionem ſtudioſæ juventuti futuram non dubitamus. Nos eorum nihil vidimus, præter verſionem eclogarum, quas Muſculus ſermone Romano expreſſerat, in quo multum admirati ſumus difficillima quædam fragmenta ab Amaſæo non eſſe verſa ſed Muſculi translationem retentam, à Pompilio leviter caſtigatam. Erant tamen in ea, quam diximus, ſcheda aliquot tituli prolixam explicationem pollicentes & ejus ecloga qua Romana militia declaratur, & omnium penitus locorum hujus ſecundæ partis affinis argumenti, quæ omnia hactenus cum inviſa nobis atque incomperta ſint, nihil habemus, quod amplius de iis dicamus.*

(*d*) Jovius p. 32. elog. *Exinde Romæ Græcas literas pertinaci ſtudio conſectatus* (Perottus) *fretusque Beſſarione generoſo Mæcenate, adeo exacte feliciterque profecit, ut ab eo Polybius graviſſimus hiſtoriarum ſcriptor latinitati donaretur. Non defuere tamen ex æmulis, qui ejus auctoris traductionem antiquiſſimam fuiſſe furtoque ſurreptam exiſtimarunt, quod Thucydidem, Diodorum, Plutarchum & Appianum clariſſimo ingeniorum certamine converſos unus Polybius egregia fide latinus æquabili prædulci Romani ſermonis puritate prorſus antecedat.*

Opsopæo notante Perottus non paucos locos prætermisit, & interdum totas subtersiliit paginas, qvamvis Franciscus Sabinus Perotti Polybio nihil affirmat esse politius. Confer Anton. Borremansii Varias lect. c. X. p. 117. & Leonhardi Nicodemi additamenta ad Bibl. Neapolitanam Nic. Toppi p. 185. seq.

V. Editiones Græcolatinæ.

Hagenoensis librorum qvinqve, apud Secerium, cum versione Nic. Perotti separatim adjecta A. 1530. fol. Præfationem addidit *Vincentius Opsopæus*, ex cujus codice hæc editio recensita est.

Basileensis A. 1549. fol. apud Hervagium, librorum qvinqve, cum separatim subjuncta versione Perotti, & excerptorum è proximis libris usqve ad XVII. cum versione *Wolffgangi Musculi*, qvi Hervagiano MS. cum codice Augustano per Xystum Betulejum A. 1548. collato usus illam versionem, cum Tiguri exsularet, adornavit alieno rogatu, ætate jam grandi. Excerptum è libro XVI. de prælio navali circa Chium primus Græce vulgarat illustraveratqve *Lazarus Bayfius* libro de re navali edito primum A. 1537. & novissime recuso T. XI. Antiq. thesauri Gronoviani pag. 581. seq. Profitetur autem Bayfius, illud accepisse se à Victore Fausto. Cujus, inqvit, copiam mihi fecit Victor Faustus, dum Venetiis à Rege Christianissimo legatus commorarer.

Parisiensis A. 1609. typis luculentis fol. apud Drouartium, curante Viro incomparabili *Isaaco Casaubono*, qvi libros qvinqve primores è codicibus WSS, tribus, Regis Galliæ, Bavarico & Antonii Verderii, (sed, in qvo duo tantum primi libri erant) emendavit, adhibitis insuper vetustissimis membranis Urbini Ducis, in qvibus excerpta ex primis libris XVII., atqve adeo qvinqve etiam illis continebantur. Excerpta è libris VI - XVII. recensuit ad fidem tum earundem membranarum, tum aliorum codicum MSS. Regii, Memmiani, & Francisci Pithoei, *quod*, inqvit, *deprehendimus esse illud ipsum unde Basileensis editio fuetat desumta.* Codicem Cardinalis Joyeusii Rothomagensis Archi-Ep. demum inspexit absoluta jam sua editione. Excerpta legationum à Fulvio Ursino pridem edita emendavit & supplevit è codice MS. Andreæ Schotti, & è codice excerptorum à nescio qvo Theodosio parvo *, qvæ tum idem Schottus ad Casaubonū miserat, tum Casaubonus ipse in qvæ

* Titulus excerptorum in MS. Codice Thuaneo: Ὁ ἐξανίσας τὸ παχρὸν θεοδόσιός ἐστιν ὁ μικρός.

Bibliotheca repererat Thuana. Universa jam recensita,& eclogas qvidem legationum primus Vir doctissimus,fidé, eruditione,& elegantia insigni vertit latine,fragmenta non pauca collectis à Fulvio Ursino adjunxit,& Synopsi Chronologica Polybium illustravit. Addidit etiam Æneæ Polybio memorati Poliorceticum,ineditum hactenus,cum versione & annotationibus, de qvo infra hoc ipso capite dicam.

Hæc editio ad verbum recusa est eodem anno admodum nitide *Hanoviæ A. 1609. fol. typis Wechelianis.*

Ex commentariis vero, qvos in Polybium molitus fuit Casaubonus,illos tantum habemus in librum primum,tanto viro dignissimos,atqve ut vere Morhofius 1. Polyhist. p. 220. aureos,qvi post auctoris obitum lucem viderunt Parisiis * A. 1617. 8. deinde Bœclero curante recusi Argentorati A. 1654. 8. ac deniqve in Gronovianam Polybii editionem, de qva mox, recepti. Ex horum lectione incertum est,majoremne usum & voluptatem capiant studiosi,an dolorem, qvod non minus maxima elegantissimi operis parte carere coguntur qvam *Apparatu* Casauboni *ad Commentarium Polybianum*, qvo militiæ Græcæ &. Romanæ aliarumqve gentium veterum explicationem, fortunam & cum hodierna comparationem tradere instituerat,tum *indice Græco in Polybium & tractatu de stylo Polybiano*, qvæ parentem suum in affectis habuisse testatur in præfat. ad notas suas p. 201. seq. & 222. filius Mericus Casaubonus. Polybii Casaubono præmissa est dedicatio sive Epistola lectu dignissima ad Henricum IV. Galliæ Regem,qva præclare disserit de usu ac præstantia Historiæ, tum de Polybio ipso ejusqve virtutibus qvem cum aliis Historicis veteribus confert, & ab impietatis crimine absolvit.

Amstelodamensis A. 1670. 8. 3. Volum. editore *Jacobo Gronovio* V. Cl. qvi Parenti suo Joh Friderico Gronovio eam inscripsit. Præter ea, qvæ in Parisiensi & Hanoviensi leguntur omnia,in hac reperies (1) commentarios Casauboni postumos in librum Polybii primum, (2) Excerpta de virtutib9 & vitiis è Polybiano opere,cum versione & notis *Henrici Valesii*: (3) *Merici Casauboni* notas ante hac ineditas in qvinqve primos Polybii libros,ex parentis ipsius Isaaci castigationibus collectas qvas oræ codicis Basileensis vel etiam Parisiensis suæ alleverat,in qvib9 modo vera lectio Polybio restituitur, modo versio castigatur, qvæ inter-

* In Lipenii Bibl. Philosophica perperam traditur Polybium Casauboni Græce & latine prodiisse Paris. 1617. 8.

terdum jam tum non Græcis editis ſed illis correctionibus reſpondet. (4) *Fulvii Urſini* notas ad excerpta legationum, qvibus præcipue confert Polybium cum * Livio, qvi eum freqventiſſime eſt ſecutus, & non raro ad verbum expreſſit, licet nonnunqvam etiam ab eo diſſentit nominatim ut lib. XXXIX. 52. (5) *Jacobi Palmerii* à Grentemeſnil animadverſiones ad varia Polybii loca, qvas ediderat in Obſervationibus ſuis ad ſcriptores Græcos Lugd. Bat. 1668. 4. (6) Polybii fragmenta, poſt Fulvii Urſini & Caſauboni curas ab H. Valeſio & Jacobo Gronovio è Suida potiſſimum collecta & ab Æmilii Porti hallucinationibus hinc inde vindicata. (7) Jacobi Gronovii ad Polybium notas in qvibus Caſauboni qvoqve plus ſimplici vice notatur interpretatio. (8) Indicem pleniorem & accuratiorem.

VI. Ab eo tempore nonnulla Polybii loca illuſtravit *Marcus Meibomius* Vir Cl. in libro de fabrica triremium ** p. 70 ſeq. caſtigatis ſubinde Caſaubono, Gallico interprete *Ryero* (qvem errores augere potius qvam tollere affirmat) & Jacobo Gronovio. Idem p. 148. ſeq. exhibet pugnam navalem ad Chium à Polybio lib. XVI. deſcriptam cum nova ſua verſione & eruditis animadverſionibus, ad qvarum calcem ſubjungit hæc verba: *His perlectis ſpero judicaturum lectorem antiquitatis peritum, interpretatione, quam edidit Caſaubonus & caſtigatiorem fieri poſſe* (hoc aliquot exemplis etiam docuerat H. Valeſius præfat. ad excerpta Peireſciana) *& Romani ſermonis perſpicuitate aliquanto ornatiorem. Notas hujus viri in primum librum, quod poſt obitum ſint editæ, rigidius excutere nolim. An præſtare poſſim in ceteros, quantum ab illo fuit exſpectatum, mallem, ſi otium*

* De Livii & Diodori Siculi imitatione qua Polybium in Hiſtoriis ſuis expreſſerunt, notata etiam nonnulla ſunt à Bœclero ad calcem Variar. Lectionum è codice Polybii Auguſtano p. 169 ſeq. Quod vero Polybius à Livio XXX. 45. non alio elogio mactatur, quam *haudquaquàm ſpernendi auctoris* (h. e. teſtis, ut vocabulum illud recte intellexit illuſtris Grotius) non duxerim loliginis vel invidiæ eſſe cum F. Urſino Palmerio, Cl Clerico I. artis Criticæ p. 463. non magis quam impietatis, cum *Jovem*, dixit *non contemnendum*, ſed λιτότητα gravitati hiſtoriæ convenientem & Polybio non minus honorificam, quam quod Ciceroni 3. offic. c. 32. audit *Polybius bonus auctor imprimis*, & Straboni IX. p. 422. ἀνὴρ ἀξιόλογος. Confer exempla hujus figuræ notata à Caſaubono p. 1547. ſeq. edit. Gronovii, Voſſio IV. 10. 8. Inſtit. Orator Crenio IV. animadverſ. p. 51. ſeq. Joh. Rualdo in vita Plutarchi p. 58. ſeq Elia Boherello ad Originem contra Celſum p. 4 Menagio ad Laertii II. 97. Joh. Weitzio ad Terentium pag. 644. Druſio ad Sirach. XV. 13. Tan. Fabro ad Longinum p. 223. edit. Tollii.

** Prodiit Amſtelodam. 1671. 4. recuſus T. 12. theſauri Antiquitatum Rom. Græviani.

otium esset in publicum prolato hoc scriptore perpetuis commentariis illustrato probare, qvam varia pollicitatione doctos homines tenere.

Cum diligentissimus fuerit in re militari Romanorum describenda Polybius libro VI. excerpt. cap. 17.-40. illum locum separatim latine non infeliciter transtulit *Janus Lascaris* homo Græcus Basil. 1537. περὶ τῆς τῶν πολιτῶν κατασκευῆς, postea eruditis commentariis illustrarunt *Franciscus Patricius* in opere de militia Romana (qvod ex Hetrusco idiomate in latinam lingvam à præclaro viro Ludolpho Neocoro translatum in thesauri Græviani tomo decimo habent studiosi) tum *Justus Lipsius* in Libris V. de militia Romana, de qvo videnda censura Casauboni in Epist. 21. ad Bongarsium, deniqve *Hermannus Ratbodus Schelius* in dissertatione de castris & agmine Polybiano, qvæ cum aliis hujus argumenti ab eodem viro elegantissimæ doctrinæ concinnatis diatribis in eodem thesauri antiqvitatum Romanarum tomo decimo occurrit.

Interpretibus Polybii qvodammodo etiam accensendus *Leonhardus Aretinus* est, ejus enim de bello Punico libri duo Paris. 1552. & Augustæ Vindel. 1537. 4. veluti in Livii supplementum editi magnam partem è Polybio sunt expressi. Prior agit de bello Punico primo, posterior de seditione militis conductitii, & populorum Africæ à Carthaginiensibus defectione, bello item Illyrico & Gallico. Sed illam quidem Livii è Polybio & aliis optimis scriptorib⁹ supplendi spartam longe plenius feliciusqve ab eo tempore ornavit *Jo. Freinshemius* Vir egregius, de qvo dixi in Bibliotheca latina. Continuationem historiarum Polybii sive libros τῶν μετὰ Πολύβιον olim composuerat *Strabo*, qvorum secundum laudat libro XI. Geograph. p. 515. XLIII. libris illud Strabonis opus constitisse testatur Suidas in Πολύβιος, ubi addit *Posidonium* qvoqve Olbiopolitem Sophistam, Polybii historias continuasse. Scylax vero Caryandensis Mathematicus & Musicus scripserat, teste eodem Suida, ἀντιγραφὴν πρὸς τὴν Πολυβίου ἱστορίαν, qvod viri docti ita intelligunt, ut adversus Polybium scripserit. Potest & ita accipi, ut composuerit Historiam Polybianæ æmulam, qvemadmodum Alanus hoc sensu poema suum latinum inscripsit Anti Claudianum: & Homero Amazones appellantur ἀντιάνειραι Iliad γ. 189. qvod Scholiastes bene explicat αἱ ἴσαι κατὰ δύναμιν ἀνδράσιν.

Apud Vossium Hist. Gr. libro IV. p. 510. legas è Suida referri Cleoxenum & Demeoclitum egisse de Persis eorumqve historiam exorna-

ornatam à Polybio. Sed Suidæ locus ita legendus: Κλεόξενος καὶ Δημόκλειτος, ἔγραψαν περὶ πυρσῶν (de ratione significandi in bello per faces elatas sive ignes) ὧν (scil πυρσῶν) τὴν πραγματείαν ἐπεξειργάσατο Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης. Confer Polybii. lib. X. excerpt. c. 42. seq. Colomesium ad Gyraldum p. 403. Suidam ipsum in Αἰνείας.

VII. *Versiones Polybii in linguas vernaculas.*

Germanice è versione *Guil. Xylandri* Basil. 1574. fol. qvæ reliqvis vernaculis longe præfertur à Casaubono, dedicat. p. 23. *Non etiam defuere, qui in vulgares linguas tantum Polybii verterent, quantum latine expositum inveniebant si tamen vertere est Romanæ interpretationis sexcentos errores aliis totidem cumulare, atque interim græcæ linguæ peritiam in prima libri fronte mentiri. Unicam excipio Germanicam versionem ab homine longe eruditissimo profectam, sed quod res arguit, & alia ejus scripta testantur, variis semper curis occupato.*

Italice per *Lud. Dominicum* Venet. 1546. 8.

Gallice post veterem versionem è latina Perotti concinnatam qva Polybium libenter & sæpius perlectum à Carolo V. Imp. narrat Christophorus Pezelius præf. ad Chronicon Strigelii A. 1586. editum, transstulit *Petrus Ryer* Casaubonum fere secutus Paris. 1655. fol. 1670. 12. 3. Volum. 1669. 8. 2. Vol.

Anglice interprete *Henrico Scheers* cum vita Polybii & judicio de ejus scriptis, auctore *Johanne Dryden*. Lond. 1693. 1699. 8. 2. Vol.

Scripta Polybii deperdita.

VII. Scripserat præterea Polybius *libros III. de vita & rebus gestis Philopœmenis* ducis Achæorum, ut ipse testatur lib. X. (excerpt. Peiresc. p. 28.) Εἰ μὲν οὖν μὴ κατ' ἰδίαν ἐπεποιήμεθα τὴν περὶ αὐτοῦ (Φιλοποιμένος) σύνταξιν, ἐν ᾗ διεσαφοῦμεν καὶ τίς ἦν καὶ τίνων, καὶ τίσιν ἀγωγαῖς ἐχρήσατο νέος ὤν, ἀναγκαῖον ἦν ὑπὲρ ἑκάστου τῶν προειρημένων φέρειν ἀπολογισμόν. Ἐπεὶ δὲ πρότερον ἐν τρισὶ βιβλίοις ἐκτὸς ταύτης τῆς συντάξεως τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ πεποιήμεθα λόγον, τήν τε παιδικὴν ἀγωγὴν διασαφοῦντες καὶ τὰς ἐπιφανεστάτας πράξεις, δῆλον κ.τ.λ.

Suos *de instruenda acie commentarios* commemorat Polybius lib. IX. excerpt. cap. 16. ὑπὲρ ὧν ἡμῖν ἐν τοῖς περὶ τὰς τάξεις ὑπομνήμασιν ἀκριβέστερον δεδήλωται. Etiam inter scriptores τακτικῶν laudatur Polybius ab Æliano c. 1. & Mauricio lib. Tactic.

Sin-

Singulari opere descripsisse bellum Numantinum * colligitur ex his Ciceronis lib. 5. Epist. 12. ad L. Lucejum: *Deesse mihi nolui, quin te admonerem, cogitares conjunctene malles cum reliquis rebus nostra contexere, an ut multi Græci fecerunt, Callisthenes Troicum bellum, Timæus Pyrrhi, Polybius Numantinum: qui omnes à perpetuis suis historiis, ea, quæ dixi, bella separaverunt, tu quoque item civilem conjurationem ab hostilibus externisque bellis sejungeres.*

Epistolæ suæ *ad Zenonem Rhodium* de Laconicæ situ, qvem perperam ille in historia sua tradiderat, meminit Polybius lib. XVI. (Excerpt. Peiresc p. 80.) his verbis: περὶ δὲ τῆς τῶν τόπων ἀγνοίας τῆς κατὰ τὴν Λακωνικὴν, διὰ τὸ μεγάλην εἶναι τὴν παράπτωσιν, οὐκ ὤκνησα γράψαι καὶ πρὸς αὐτὸν Ζήνωνα &c. *Cæterum de illa situs Laconicæ ignoratione, eo quod gravis esse error videretur* (confer qvæ in iisdem excerptis dixerat Polybius p. 73. seq. *ad ipsum Zenonem literas scribere non dubitavit, hominis ingenui esse arbitratus, non ex alienis erratis gloriam captare, quod nonnulli solent: sed non nostris tantummodo, verum etiam alienis commentariis utilitatis publicæ gratia, quantum in nobis est, curam atque emendationem adhibere.*

De habitatione circa æquinoctialem, sive qvod Zona torrida non sit destituta incolis, singulari libro disputasse Polybium docet Geminus Element. Astronomic. c. 13. Πολύβιος ὁ ἱστοριογράφος πεπραγμάτευται βιβλίον ὃ ἐπιγραφὴν ἔχει περὶ τῆς περὶ τὸν ἰσημερινὸν οἰκήσεως. Αὕτη δέ ἐστιν ἐν μέσῃ τῇ διακεκαυμένῃ ζώνῃ, καὶ φησιν οἰκεῖσθαι τοὺς τόπους, καὶ εὐκρατοτέραν ἔχειν τὴν οἴκησιν τῶν περὶ τὰ πέρατα τῆς διακεκαυμένης ζώνης οἰκούντων. Hoc Polybii opus respicit Achilles Tatius in Isagoge ad Aratum c. 31. notans Polybium sex numerasse Zonas. οἱ μὲν δὲ ἓξ ζώνας εἶπον, ὡς Πολύβιος καὶ Ποσειδώνιος τὴν διακεκαυμένην εἰς δύο διαιροῦντες.

Librum etiam vel *libros de Rebuspublicis* ab Historiarum opere diversos scripserit Polybius, si credimus Lipsio in præfatione ad Militiam. Sed è loco, è qvo hoc repetit vir doctus, nihil tale necessario colligitur. Ecce tibi ejus verba lib. X. excerpt. c. 16. ὑπὲρ τούτου δὲ τοῦ μέρους εἴρηται ΠΡΟΤΕΡΟΝ ἡμῖν διὰ πλειόνων ἐν τοῖς περὶ πολιτείας. *De hac re* (qvomodo milites jurejurando adigantur ad fidem servandam) *dicta sunt nobis plura superius, cum de Reip. Romanæ institutis ageremus.* Manifesto respicit locum lib. VI. excerpt. c. 31.

* Quo Numantia Hispaniæ decus à Romanis eversa est A. U. C. 620. ol. CLXI 3. octo vel novem ante obitum Polybii annis.

IX. Alii Polybii.

Fuit & alius Polybius Megalopolitanus ſenior, qvi Philopoemeni adfuit in prælio adverſus Machanidam Lacedæmoniorum Tyrannum Olymp. CXLIII. 2. cujus mentionem facit noſter lib. XI. excerpt. c. 13. Alius Polybius itidem Megalopolitanus cui Joſephus inſcribit ſermonem de Maccabæis, in codice, qvo uſus eſt Eraſmus. Prætereo Polybum * Medicum, qvem Polybium nonnulli appellant, de qvo dixi lib. 2. c. 24. §. 5. tum Polybium qvendam ineptum & inſulſum hominem, cui glorianti, qvod ab imperatore civitate donatus eſſet, Demonax Philoſophus, utinam, inqvit, Græcum te potius, qvam Romanum feciſſet, ut refert Lucianus in Demonacte T. 1. p. 867. Polybium Claudii libertum (Sveton. c. 28. Dio LX. p. p684.) cui Seneca conſolationem inſcripſit, fratris mortem lugenti. A. Firmium Polybium è Collegio Puteolano Dendrophororum, apud Sponium p. 55. Miſc. Deniqve Polybium Epiſcopum ſcriptorem vitæ S. Epiphanii laudatum Meurſio Cangioqve in gloſſariis Græco-barbaris.

X. Poſt Polybium dicendus mihi ÆNEAS, illo licet antiquior, (a) *Tacticus* vulgo dictus, cujus librorum Epitomen confecit *Cineas* (b) Theſſalus, à Pyrrho legatus Romam miſſus Olymp. CXXV. 2. Com-

* Fuerunt & Polybus è procis Penelopes unus, Polybus vates, apud Homerum & Cic. 1. de divinat. Polybus Corinthiorum Rex, Oedipi expoſiti nutritor: Polybus Rex Sicyoniorum &c.

(a) Non ab re dubitari poſſe affirmat Caſaubonus, ſitne hic Æneas ille Stymphalius Arcadum Imperator, qui ſicut teſtatur Xenophon in ſecundo ἑλληνικῶν circa tempora pugnæ ad Mantinæam h. e. anno 2. Olymp. CIV. (male in editione Æneæ Amſtelod. p. 1637. legitur XIV.) vivebat, & res Arcadum non ſine laude fortitudinis & prudentiæ adminiſtrabat. *Idioma ſane Peloponneſiacum ac nominatim Arcadum probe ſibi notum fuiſſe cap. 27. de voce* πάνειον *agens oſtendit. Equidem ut pro vero affirmare hoc non auſim, ita de eo nullus dubito, Æneam noſtrum aut æqualem illorum temporum fuiſſe, aut non longo certe intervallo ab illis abfuiſſe. Argumento ſit etiam illud, quod machinas obſidionales commemorans, quæ Ariſtotelis ætate, ut ipſe ſcribit, frequentius paulo uſurpari à græcis hominibus incipiebant, arietis quidem & ἀντικριῶ nec non catapultæ ac teſtudinis ſaltem leviter meminit, helepoleos vero & πετροβόλων manganorum ac ſimilium, quæ poſterius ſunt inventa, nullam facit mentionem.*

(b) Ælianus cap. 1. Tactic. ἐξειργάσατο δὲ τὴν θεωρίαν τὴν τακτικὴν Αἰνείας το διὰ πλειόνων

2. Composuerat hic *στρατηγικὰ* (c) *βιβλία* sive *commentarios de arte Imperatoria*, è qvibus superest *τακτικὸν καὶ πολιορκητικὸν* sive *liber tacticus & de toleranda obsidione*, qvem in Vaticana Biblioth. manu exaratum exstare pridem testatus est Simlerus: Verba ex illo græca laudato Æneæ nomine produxit Turnebus XXII. *26.* & XXVII. *7.* Adversar. deniqve ex codice Biblioth. Regis Galliæ manu Angeli Bergicii hominis græci scripto edidit & versione ac notis illustratum subjecit Polybio *Isaacus Casaubonus*, qvi è Vaticano codice Regium manasse suspicatur. Paris. 1609. fol. & Hanov. anno eodem & Amstelod. 1670. 8. Ac latine tantum ad calcem Polybii è Casauboniana versione Francof. 1610. 8. & cum scriptoribus rei militaris Vegetio, Frontino & Æliano à Petro Scriverio recensitis Lugd. Bat. 1633. 1644. 12. In codice Mediceo membranaceo 700. amplius annorum non Æneæ sed Æliano tribuitur, legiturq; hoc titulo: *Αἰλιανοῦ Τακτικοῦ ὑπόμνημα περὶ τοῦ πῶς χρὴ πολιορκουμένους ἀντέχειν.* Qvod Rigaltio significans Frid. Lindenbrogius in literis datis 20. Jul. A. 1618. addit judicium suum his verbis: *Casaubonus Aeneæ nomine vulgavit, quam bene, ipsus viderit, dictionem enim aliud arguere puto.* Sed non dubito veriorem esse Vaticani & Regii codicis inscriptionem, & minus notum Aeneæ nomen à librario forte mutatum in notius Aeliani, præcipue cum in calce Msti Medicei legatur. *Αἰνείου πολιορκητικὰ ἢ Αἰλιανοῦ, καθὼς ἡ ἀρχή.* Longe alia qvoqve scribendi ratione utitur hic scriptor, qvam Aelianus, & ad alios comentarios suos hinc inde provocat, ut ad *παρασκευαστικὴν βίβλον* c. 7. 8. 20. *ποριστικὴν* c. 14. & *στρατοπεδικὴν* c. 21. tum *ἀκούσματα* sive *βίβλον ἀκουσμάτων* exemplorum librum c. 11. 22. 28. 38. & in calce libri acturum se recipit *περὶ ναυτικῆς τάξεως.* Qvam plurima exempla affert, sed antiqva omnia & Æneæ ætati congruentia, memorantur siqvidē ab illo præter populos varios Aristagoras, Artabazus & Astyanax Lampsaci tyrannus cap. 31. Athenodorus Imbrius c. 24. Chares Atheniensis c. 11. Charidemus Orita c. 24. Datames c. 40. Dionysius ty-

ὄνων ὁ στρατηγικὰ βιβλία ἱκανῶς συνταξάμενος, ὧν ἐπιτομὴν ὁ θετταλὸς Κινέας ἐποίησε. De hoc Cineæ opere Cicero IX. Epist. 25. ad Pætum. *Summum me ducem literæ tuæ reddidere. Plane nesciebam te tam peritum esse rei militaris. Pyrrhi te libros & Cineæ video lectitasse.*

(c) Suidas: *Αἰνείας οὗτος ἔγραψε περὶ πυρσῶν ὥς φησι Πολύβιος καὶ περὶ στρατηγημάτων ὑπόμνημα.* Legendum *περὶ στρατηγικῶν ὑπομνήματα* ex Polybii X. 40 ubi de facibus pyrseutarum sive *περὶ πυρσῶν* agit: *Αἰνείας βουληθεὶς διορθώσασθαι τὴν τοιαύτην ἀπορίαν, ὁ τὰ περὶ τῶν στρατηγικῶν ὑπομνήματα συντεταγμένος.* Vide & qvæ notavi supra p. 596. & p. 598.

tyrannus c. 10. Euphratas Lacon. c. 27. Glus navarchus c. 31. Iphricrates c. 24. Iphydiades Abydenus c. 28. Istiæus c. 31 Leuco Bospori Rex c. 5. Nicocles præsidii præfectus post navale ad Naxum certamen c. 22. Pisistratus c. 4. Pytho Clazomenius c. 28. Temenus c. 18. & Timoxenus c. 31. Non pauca ex Ænea ad verbum repetit Julius Africanus in Cestis Casaubono observante; sed nominetenus nec ille nec Polyænus, qui eo aliquando utitur, nec reliqvi scriptores rei militaris mentionē ejus fecerunt) nisi in codice Tacticorum Leonis Imp. Vindobonensi, cui præfixa Lambecius uncialibus literis reperit nomina scriptorum qvibus Leo usus est, sub nomine ΜΗΝΑ, qvod suspicor, latet ΑΙΝΕΙΑ. Loca qvædam ex Msto Mediceo Æneæ emendavit ac restituit *Jacobus Gronovius* Vir. Cl. in supplementis lacunarum in Ænea Tactico, Dione Cassio & Arriano de expeditione Alexandri. Lugd. Bat. 1675. 8.

XI. De ÆLIANI & ARRIANI Tacticis dixi infra libro IV. suo loco scripta utriusqve referens: De commentariis *Urbicii*, *Leonis & Constantini* Porphyrogeniti &c. libro V. Itaqve præsenti loco Æneæ tantum à me subjicietur ONOSANDER, Platonicus Philosophus, qui scripsit *στρατηγικὸν λόγον de Imperatoris institutione* librum (Suidas vocat Τακτικὰ περὶ στρατηγημάτων, more suo, ut supra in Ænea, confundens στρατηγήματα & στρατηγικὰ *ad Q. Veranium*, illum forte de qvo Tacitus meminit, unde de ætate Onosandri conjecturam licet facere. Memorat librum etiam Leo Imp. in Tacticis pag. 215. Ὀνήσανδρος ὃ καὶ αὐτὸς στρατηγικὸν συνταξας λόγον.

Lucem vidit *latine* primum interprete *Nic. Sanguntino* Basil. 1541. 1558. 1570. 8. qvi scriptoris mentem ac stylum minus assecutus, optimo tamen exemplari usus Rigaltio videtur. Ab eo tempore transtulit *Joachimus Camerarius* vir doctissimus, cujus versio à filiis edita est Norimb. 1595. 8. Hic unicum eumqve corruptissimum librum nactus ingenio qvo valebat plurimū & doctrina Onosandrum felicius & elegantius expressit, sed ita ut veluti partes & membra, qvæ in codice græco deerant, in ejus qvoqve versione non semel desiderentur. *Græce* primus è codicibus duobus Bibl Medicæ & tertio recentiore edidit præstantissimus vir *Nicolaus Rigaltius*, & varias ex illis lectiones, qvartoqve Fed. Morelli subjecit, novam versionem suam & eruditas notas addidit, in qvibus, ut in glossario suo Tactico Paris. 1601. 4. edito passim allegat scriptores Poliorceticos Tactitosq; tum temporis adhuc ineditos. Prodiit Græco latina illa Onosandri editio Paris. 1598. 4. & recusa

cusa est à Commelino A. 1600. 4. qvi *Æmilii Porti* castigationes adjunxit. In titulo memoratur & uberior *Jani Gruteri* commentarius, sed qvem in libri exemplis, in qvæ incidi, frustra qvæsivi. Cum dissertationibus qvoq; Politicis *Johannis à Chokier* editus est Onosander, græce & latine, additis Variis Lect. è codicibus MSS. Romæ 1611. 4. Moguntiæ 1613. 4. & Parte 2. thesauri politicor. Aphorism. Leodii 1643 fol. Versio Rigaltii latina recusa fuit separatim Helmstadii 1619. 4. cum Basilii Imp. exhortationib9 ad filium, itidem latine tantum subjunctis, & Ferrandi diaconi Carthaginiensis VII. regulis duci religioso observandis. *Italice* Onosandrum transtulit & commentariis illustravit *Franciscus Cotta* Venet 1548. 8. qvem cum Fabio Cotta Romano eundem esse existimat Gabr. Naudæus in Bibliographia militari p. 88. *Gallice* cum commentario edidit *Blasius de Vigenere* Paris. 1605. 4. *Hispanice* versum debemus *Diegoni Gratiano*, Barcinone 1567. 4.

Onosandri librum non una ex parte corruptum esse qveritur Salmasius ad Spartianum T. 1. p 96.

Commentaria Onosandri in Platonis Politiam Suidæ memorata interciderunt.

Salmasium antiqvæ militiæ Græce scriptores illustratos atq; in his Onosandrum edere constituisse testatur Gabriel Naudæus in syntagmate militari p. 523.

XII. *Scriptores Græci de re militari, qui in Bibliothecis adhuc delitescunt.*

Alexius.

Anonymus περὶ καταστάσεως ἀπλήκτου à Rigaltio allegatus.

Alius *Anonymus*, qvem Nicolaus Sophianus latine vertit & dicavit Cardinali Barberino.

Anthemii περὶ παραδόξων μηχανημάτων memoratur à Philandro ad Victruvium X. 15. & in Vaticana atqve aliis Bibliothecis exstat MS. sed de aliis potius qvam militaribus machinis agit. Dixi de hoc Anthemio Tralliano qvi Justiniani Imp. temporibus claruit, supra p. 548. & 563. Meminit ejus Procopius Cæsareensis lib. 1. περὶ κτισμάτων.

Asclepiodorus sive Asclepiodotus, cujus τέχνη τακτική allegatur à Lambecio ad Codinum, num. 65.

Basilii

Basilii Patricii Naumachia.

Daimachi commentarios obsidionales Mstos ex Creta Venetias advectos vidisse se testatur Magius II. 8. Misc. T. 2. facis artium Gruterianæ p. 1330. confer, qvæ supra p. 588. notabam in Athenæo. In Bibliographiæ militaris Naudæi utraqve editione tum qvam G. Schubartus, tum qvam Thom. Crenius curavit, perperam excusum est *Damiaci*.

Epimachi Helepolin sive descriptionem Helepoleos in Vaticana & aliis Bibliothecis exstare testatur idem Naudæus.

Leonis Imp. Naumachia.

Dionysii Longini sive *Longiniani* Tactica multi laudant & exstare ferunt, *sed ubinam locorum, neminem hactenus vidi, qui diceret*, inqvit, Naudæus.

Nicephori Blemmidæ libellus de officio Imperatoris, qvem inter Miscellanea edere voluerat Leo Allatius.

Nicephori Imp. de eventibus bellicis & excursione, in pluribus Bibliothecis exstat, Viennenensi, Ingolstadiensi, Vaticana, aliisqve qvas refert Naudæus.

XII. *Scriptores deperditi græci de re militari.*

Alexandri Pyrrhi F. Ælianus & Arrianus.

Archytæ Tactica ex Æliano memorat Scaliger Epist. 132. sed. in Æliano non reperio.

Bion Ælian. ubi Gaza legit Βρύων, Arcerius Βίτων.

Cineas Cicero, Ælian.

Clearchus Aelian. & Arrianus. Solensem Peripateticum Naudæus intelligit, Arcerius ducem Græcorum in expeditione Cyri. Sed hunc diserte removet Arrianus.

Demetrius Phalerus. Polyb.

Democritus. Laert. Suid.

Evangelus, cujus Tacticis delectatus Philopœmen, existimans τὴν τακτικὴν τῶν ἄκρων τῆς πολεμικῆς τέχνην εἶναι. Plutarchus Philopoemene p. 358. 364. Ælian. Arrianus.

Eupolemus. Ælian. & Arrian.

Fronto. Ælian.

Harpocration, Naudæus ex Æliano, sed apud Ælianum non reperio.

Her-

Hermias Ælian.
Hermolytus Tacticus. Eustath.
Iphicrates Ælian. & Arrianus, qui monet ducem non intelligi.
Macri militarium libri II. Index pandectis Pisanis præmiss.
Arrii Menandri lib. IV. id.
Pausanias. Ælian. & Arrianus.
Polybius Ælian. & Arrian.
Julius Pollux tacticum & strategicum librum promittit lib. 1. Onomast. cap. 10.
Posidonius Rhodius Stoicus. Ælian. & Arrianus.
Pyrrhus Rex. Cicero IX. 25. Epist. ad Pætum, Ælianus, Plutarchus, Donatus in Eunuch. IV. 7. *Pyrrhus peritissimus strategematum fuit, primusque, quemadmodum ea disciplina per calculos in tabula traderetur, ostendit.*
Stratocles Ælian.
Tarrutini Paterni militarium libri IV. Index Pandectis Pisanis præmiss.
Xenocrates tacticus valde antiqvus memoratur Laertio IV. 15.

CAPUT XXXI.
De DIODORO SICULO, aliisqve Diodoris.

Diodori Siculi etas. 1. *Quibus auctoribus profecerit, & qua ratione in scribendo sit usus.* 2. *Ejus Historiæ Catholicæ libri XL.* 3. *Librorum XV. qui ex his exstant argumentum. Ex reliquis fragmenta quædam. Diodorus à variis defensus.* 4. *Ejus editiones atque interpretes.* 5. *Varii Diodori.* 6.

I.

DIODORUS ex Argyrio sive Agyrio * Siciliæ opido genus se duxisse

xisse ipse testatur, licet Plinio in indice libri V. vocatur Diodorus Syracusanus. Vixit sub Julio Cæsare (ut Eusebius in Chron. ad Annum MDCCCCXVII.) & sub Augusto, ut Suidas auctor est, certe supervixisse videtur annum U. C. 746. quo Augustus ** tricesimo sexto post interfectum Julium anno, Calendarium culpa Pontificum iterato depravatum emendavit & bisexti non, ut ante post triennium, sed post quadriennium *** intercalandi rationem restituit, quæ Josephi Scaligeri observatio est p. 156. ad Eusebium, probata itidem Vossio lib. II. de Hist. Græcis c. 2. Post Cæsaris mortem scripsisse se innuit Diodorus lib. V. p. 208. καθ' ἡμᾶς ὁ Γάϊος Καῖσαρ ὁ διὰ τὰς πράξεις ἐπονομασθεὶς ὁ Θεός. & p. 211. ὃν ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις Καῖσαρ ὁ κληθεὶς Θεός. & in procemio ubi ait se historiam suam deduxisse usque ad bellum à Romanis gestum contra Gallos, καθ' ὃν ἡγούμενος Γάϊος Ἰούλιος Καῖσαρ ὁ διὰ τὰς πράξεις προσαγορευθεὶς Θεὸς &c. Similiter loquitur lib. IV. p. 158.

II. In eodem procemio libri primi testatur se quo magis accurate de singulis scribere posset, nec locorum ignoratione peccaret, magnam Asiæ & Europæ partem, Ægyptum quoque (lib. I. p. 29.) non absque periculis atque ærumnis perlustrasse, Latinæ etiam linguæ gnarum ex priscis Romanorum commentariis ἐκ τῶν παρ' ἐκείνοις ὑπομνημάτων ἐκ πολλῶν χρόνων τετηρημένων res & gesta illorum describenda petiisse: quemadmodum res Ægyptiorum, Assyriorum, Medorum, Persarum, Græcorum, Carthaginiensium, Siculorum, Rhodiorum petiit ex Horodoto, Ctesia, Beroso, Thucydide, Xenophonte, Philisto, Callisthene, Theopompo Chio, Apollodori Chronicis, Hieronymo Cardiano & Marsya rerum Macedonicarum scriptore, tum Ephoro, Timæo, Zenone Rhodio, Antiocho Syracusano aliisq;: res Cretensium ex Epimenide, Dosiada, Sosicrate & Laosthenide. Nimis frequentem usum Orationum & Rhetoricationum reprehendit in limine libri XX. ridens eos, qui προσθήκην ἐποιήσαντο τὴν ὅλην ἱστορίαν τῆς δημηγορίας, *totam historiam velut appendicem concionum fecere:* contra præclarum ducit Hist. encomia

* Diodorus lib. I. c. 4. ἡμεῖς ἐξ Ἀργυρίου τὸ γένος τῆς Σικελίας ὄντες. Philippus Cluverius II. 6. Siciliæ antiquæ contra Fazellum disputat scribendum Ἀγυρίου & sane dictum fuit Ἀγύριον, Ἀγύρινα, Ἀγούριον, sed Tzetzæ quoque ad Lycophronem vocatur Ἀργύριον, & hodieque nomen illi est S. Filippo d'Argirone.

** Vide Solinum c. & Petavium IV. 3. de doctrina temporum.

*** Cum Olympiade h. e. quadriennio bisextum confert Diodorus: ἡ δὲ Ὀλυμπιὰς πληροῦται κατὰ τέτταρας χρόνους, ἴσοι δὲ ὅπερ οἱ Ῥωμαῖοι καλοῦσι Βίσεξτον.

mia digna virorum præstantium & malorum vituperationes intexere, (lib. XI. p. 266.) quibus justa de rebus fama constet, & εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα *in omne ævum* (p. 262.) posteris tradatur. Quæ vero sola lectorem offendere potest in ejusmodi Opere, universalem plurium gentium historiam per annorum ordinem tradente, interruptio narrationum, eam excusat lib. XX. (T. 2. p. 780) Providentiæ divinæ assiduus est prædicator, bonis præmia, sceleratis justas, licet quandoq; seras tribuentis pœnas: Sed quas præterea memorat hinc inde divinationes, prodigia & innumeras variis populis traditas creditasq; fabellas, non ita se illis habuisse ostendit fidem, ut propterea superstitiosus scriptor à Vayero * dici jure meruerit, sed eas fideliter referendo boni historici officium implevit.

III. Scripsit Diodorus Historiam Catholicam sive res ab ultimis inde ætatibus usque ad Olymp. CLXXX. 1. *per cognita loca orbis* (ἐν τοῖς γνωριζομένοις μέρεσι τῆς οἰκουμένης lib. 19. T. 2. p. 651.) gestas *libris XL.* Tempus annorum triginta in hoc opere componendo insumsisse se testatur in prooemio, titulumque illi fecit *Bibliothecam*, quo hanc ex quorumcunque superiorum historicorum scriptis contexuisset, ut recte observat Joannes Reinoldus prælect. 100. de libris Apocryphis T. 1. pag. 1233. Plinius præf. Histor. natural. *Apud Græcos desiit nugari Diodorus, & Βιβλιοθήκην historiam suam inscripsit.* Justinus Martyr. Cohortat. ad Græcos p. 10. καὶ ὁ ἐνδοξότατος δὲ παρ᾽ ὑμῖν τῶν ἱστοριογράφων Διόδωρος ὁ τὰς Βιβλιοθήκας ἐπιτεμὼν ἐν τριάκοντα ὅλοις ἔτεσιν, ** Ἀσίαν τε καὶ Εὐρώπην ὡς αὐτὸς γέγραφε διὰ πολλὴν ἀκρίβειαν περιελθὼν καὶ αὐτόπτης τῶν πλείστων γεγονὼς, τεσσαράκοντα ὅλα τῆς ἑαυτοῦ ἱστορίας βιβλία γέγραφεν. Eusebius lib. 1. præparat. c. 6. ὁ Σικελιώτης Διόδωρος γνωριμώτατος ἀνὴρ τοῖς Ἑλλήνων λογιωτάτοις ὡς ἂν ὑπὸ μίαν συναγηοχὼς πραγματείαν ἅπασαν τὴν ἱστορικὴν βιβλιοθήκην. Præcipue diligentem rationem habet notationis temporum,

* Mottamis Veyerus T. 1. Opp. edit. in fol p. 302 loquens de Diodoro Siculo: *Si j'avois à le blamer, ce seroit bien plutost de la grande superstition qu'il fait paroitre dans tous ses écrits, aussi bien que Tite Live parmy les latins.* Atqui Livium ipse alibi Veyerus tuetur & superstitionis notam ab eo removet, ut in latinis scriptoribus notavi.

** Male interpres: *triginta totis annis Asiam & Europam peragravit.* Nam verba ἐν τριάκοντα ὅλοις ἔτεσιν referri debent ad præcedentia, ut ex Diodori præf. constat.

Opsopæo notante Perottus non paucos locos prætermisit, & interdum totas subtersiliit paginas, qvamvis Franciscus Sabinus Perotti Polybio nihil affirmat esse politius. Confer Anton. Borremansii Varias lect. c. X. p. 117. & Leonhardi Nicodemi additamenta ad Bibl. Neapolitanam Nic. Toppi p. 185. seq.

V. Editiones Græcolatinæ.

Hagenoensis librorum qvinqve, apud Secerium, cum versione Nic. Perotti separatim adjecta A. 1530. fol. Præfationem addidit *Vincentius Opsopæus*, ex cujus codice hæc editio recensita est.

Basileensis A. 1549. fol. apud Hervagium, librorum qvinqve, cum separatim subjuncta versione Perotti, & excerptorum è proximis libris usqve ad XVII. cum versione *Wolffgangi Musculi*, qvi Hervagiano MS. cum codice Augustano per Xystum Betulejum A. 1548. collato usus illam versionem, cum Tiguri exsularet, adornavit alieno rogatu, ætate jam grandi. Excerptum è libro XVI. de prælio navali circa Chium primus Græce vulgarat illustraveratqve *Lazarus Baysius* libro de re navali edito primum A. 1537. & novissime recuso T. XI. Antiq. thesauri Gronoviani pag. 581. seq. Profitetur autem Baysius, illud accepisse se à Victore Fausto. Cujus, inqvit, copiam mihi fecit Victor Faustus, dum Venetiis à Rege Christianissimo legatus commorarer.

Parisiensis A. 1609. typis luculentis fol. apud Drouartium, curante Viro incomparabili *Isaaco Casaubono*, qvi libros qvinqve primores è codicibus WSS, tribus, Regis Galliæ, Bavarico & Antonii Verderii, (sed, in qvo duo tantum primi libri erant) emendavit, adhibitis insuper vetustissimis membranis Urbini Ducis. in qvibus excerpta ex primis libris XVII., atqve adeo qvinqve etiam illis continebantur. Excerpta è libris VI - XVII. recensuit ad fidem tum earundem membranarum, tum aliorum codicum MSS. Regii, Memmiani, & Francisci Pithoei, *quod*, inqvit, *deprehendimus esse illud ipsum unde Basileensis editio fuerat desumta.* Codicem Cardinalis Joyeusii Rothomagensis Archi-Ep. demum inspexit absoluta jam sua editione. Excerpta legationum à Fulvio Ursino pridem edita emendavit & supplevit è codice MS. Andreæ Schotti, & è codice excerptorum à nescio qvo Theodosio parvo *, qvæ tum idem Schottus ad Casaubonū miserat, tum Casaubonus ipse in qvæ

* Titulus excerptorum in MS. Codice Thuaneo: *Ὁ ἐρανίσας τὸ παρὸν θεοδόσιός ἐστιν ὁ μικρός.*

Bibliotheca repererat Thuana. Universa jam recensita, & eclogas qvidem legationum primus Vir doctissimus, fide, eruditione, & elegantia insigni vertit latine, fragmenta non pauca collectis à Fulvio Ursino adjunxit, & Synopsi Chronologica Polybium illustravit. Addidit etiam Æneæ Polybio memorati Poliorceticum, ineditum hactenus, cum versione & annotationibus, de qvo infra hoc ipso capite dicam.

Hæc editio ad verbum recusa est eodem anno admodum nitide *Hanoviæ A. 1609. fol. typis Wechelianis.*

Ex commentariis vero, qvos in Polybium molitus fuit Casaubonus, illos tantum habemus in librum primum, tanto viro dignissimos, atqve ut vere Morhofius 1. Polyhist. p. 220. aureos, qvi post auctoris obitum lucem viderunt Parisiis * A. 1617. 8. deinde Bœclero curante recusi Argentorati A. 1654. 8. ac deniqve in Gronovianam Polybii editionem, de qva mox, recepti. Ex horum lectione incertum est, majoremne usum & voluptatem capiant studiosi, an dolorem, qvod non minus maxima elegantissimi operis parte carere coguntur qvam *Apparatu* Casauboni *ad Commentarium Polybianum*, qvo militiæ Græcæ & Romanæ aliarumqve gentium veterum explicationem, fortunam & cum hodierna comparationem tradere instituerat, tum *indice Græco in Polybium & tractatu de stylo Polybiano*, qvæ parentem suum in affectis habuisse testatur in præfat. ad notas suas p. 201. seq. & 221. filius Mericus Casaubonus. Polybii Casaubono præmissa est dedicatio sive Epistola lectu dignissima ad Henricum IV. Galliæ Regem, qva præclare disserit de usu ac præstantia Historiæ, tum de Polybio ipso ejusqve virtutibus qvem cum aliis Historicis veteribus confert, & ab impietatis crimine absolvit.

Amstelodamensis A. 1670. 8. 3. Volum. editore *Jacobo Gronovio* V. Cl. qvi Parenti suo Joh Friderico Gronovio eam inscripsit. Præterea, qvæ in Parisiensi & Hanoviensi leguntur omnia, in hac reperies (1) commentarios Casauboni postumos in librum Polybii primum, (2) Excerpta de virtutib⁹ & vitiis è Polybiano opere, cum versione & notis *Henrici Valesii*: (3) *Merici Casauboni* notas ante hac ineditas in qvinqve primos Polybii libros, ex parentis ipsius Isaaci castigationibus collectas qvas oræ codicis Basileensis vel etiam Parisiensis suæ alleverat, in qvib⁹ modo vera lectio Polybio restituitur, modo versio castigatur, qvæ inter-

* In Lipenii Bibl. Philosophica perperam traditur Polybium Casauboni Græce & latine prodiisse Paris. 1617. 8.

terdum jam tum non Græcis editis ſed illis correctionibus reſpondet. (4) *Fulvii Urſini* notas ad excerpta legationum, qvibus præcipue confert Polybium cum * Livio, qvi eum freqventiſſime eſt ſecutus, & non raro ad verbum expreſſit, licet nonnunqvam etiam ab eo diſſentit nominatim ut lib. XXXIX. 52. (5) *Jacobi Palmerii* à Grentemeſnil animadverſiones ad varia Polybii loca, qvas ediderat in Obſervationibus ſuis ad ſcriptores Græcos Lugd. Bat. 1668. 4. (6) Polybii fragmenta, poſt Fulvii Urſini & Caſauboni curas ab H. Valeſio & Jacobo Gronovio è Suida potiſſimum collecta & ab Æmilii Porti hallucinationibus hinc inde vindicata. (7) Jacobi Gronovii ad Polybium notas in qvibus Caſauboni qvoqve plus ſimplici vice notatur interpretatio. (8) Indicem pleniorem & accuratiorem.

VI. Ab eo tempore nonnulla Polybii loca illuſtravit *Marcus Meibomius* Vir Cl. in libro de fabrica triremium ** p. 70 ſeq. caſtigatis ſubinde Caſaubono, Gallico interprete *Ryero* (qvem errores augere potius qvam tollere affirmat) & Jacobo Gronovio. Idem p. 148. ſeq. exhibet pugnam navalem ad Chium à Polybio lib. XVI. deſcriptam cum nova ſua verſione & eruditis animadverſionibus, ad qvarum calcem ſubjungit hæc verba: *His perlectis ſpero judicaturum lectorem antiquitatis peritum, interpretatione, quam edidit Caſaubonus & caſtigatiorem fieri poſſe* (hoc aliquot exemplis etiam docuerat H. Valeſius præfat. ad excerpta Peireſciana) *& Romani ſermonis perſpicuitate aliquanto ornatiorem. Notas hujus viri in primum librum, quod poſt obitum ſint edita, rigidius excutere nolim. An præſtare poſſim in ceteros, quantum ab illo fuit exſpectatum, mallem, ſi otium*

* De Livii & Diodori Siculi imitatione qua Polybium in Hiſtoriis ſuis expreſſerunt, notata etiam nonnulla ſunt à Bœclero ad calcem Variar. Lectionum è codice Polybii Auguſtano p. 169 ſeq. Quod vero Polybius à Livio XXX. 45. non alio elogio mactatur, quam *haudquaquàm ſpernendi auctoris* (h. e. teſtis, ut vocabulum illud recte intellexit illuſtris Grotius) non duxerim loliginis vel invidiæ eſſe cum F. Urſino Palmerio, Cl Clerico I. artis Criticæ p. 463. non magis quam impietatis, cum *Jovem*, dixit *non contemnendum*, ſed λιτότητα gravitati hiſtoriæ convenientem & Polybio non minus honorificam, quam quod Ciceroni 3. offic. c. 32. audit *Polybius bonus auctor imprimis*, & Straboni IX. p. 422. ἀνὴρ ἀξιόλογος. Confer exempla hujus figuræ notata à Caſaubono p. 1547. ſeq. edit. Gronovii, Voſſio IV. 10. 8. Inſtit. Orator Crenio IV. animadverſ. p. 51. ſeq. Joh. Rualdo in vita Plutarchi p. 58. ſeq Elia Boherello ad Originem contra Celſum p. 4 Menagio ad Laertii II. 97. Joh. Weitzio ad Terentium pag. 644. Druſio ad Sirach. XV. 13. Tan. Fabro ad Longinum p. 223. edit. Tollii.

** Prodiit Amſtelodam. 1671. 4. recuſus T. 12. theſauri Antiquitatum Rom. Græviani.

otium esset in publicum prolato hoc scriptore perpetuis commentariis illustrato probare, qvam varia pollicitatione doctos homines tenere.

Cum diligentissimus fuerit in re militari Romanorum describenda Polybius libro VI. excerpt. cap. 17.-40. illum locum separatim latine non infeliciter transtulit *Janus Lascaris* homo Græcus Basil. 1537. περὶ τῆς τῶν πολιτῶν κατασκευῆς, postea eruditis commentariis illustrarunt *Franciscus Patricius* in opere de militia Romana (qvod ex Hetrusco idiomate in latinam lingvam à præclaro viro Ludolpho Neocoro translatum in thesauri Græviani tomo decimo habent studiosi) tum *Justus Lipsius* in Libris V. de militia Romana, de qvo videnda censura Casauboni in Epist. 21. ad Bongarsium, deniqve *Hermannus Ratbodus Schelius* in dissertatione de castris & agmine Polybiano, qvæ cum aliis hujus argumenti ab eodem viro elegantissimæ doctrinæ concinnatis diatribis in eodem thesauri antiqvitatum Romanarum tomo decimo occurrit.

Interpretibus Polybii qvodammodo etiam accensendus *Leonhardus Aretinus* est, ejus enim de bello Punico libri duo Paris. 1552. & Augustæ Vindel. 1537. 4. veluti in Livii supplementum editi magnam partem è Polybio sunt expressi. Prior agit de bello Punico primo, posterior de seditione militis conductitii, & populorum Africæ à Carthaginiensibus defectione, bello item Illyrico & Gallico. Sed illam qvidem Livii è Polybio & aliis optimis scriptorib⁹ supplendi spartam longe plenius feliciusqve ab eo tempore ornavit *Jo. Freinshemius* Vir egregius, de qvo dixi in Bibliotheca latina. Continuationem historiarum Polybii sive libros τῶν μετὰ Πολύβιον olim composuerat *Strabo*, qvorum secundum laudat libro XI. Geograph. p. 515. XLIII. libris illud Strabonis opus constitisse testatur Suidas in Πολύβιος, ubi addit *Posidonium* qvoqve Olbiopolitem Sophistam, Polybii historias continuasse. Scylax vero Caryandensis Mathematicus & Musicus scripserat, teste eodem Suida, ἀντιγραφὴν πρὸς τὴν Πολυβίου ἱστορίαν, qvod viri docti ita intelligunt, ut adversus Polybium scripserit. Potest & ita accipi, ut composuerit Historiam Polybianæ æmulam, qvemadmodum Alanus hoc sensu poema suum latinum inscripsit Anti Claudianum: & Homero Amazones appellantur ἀντιάνειραι Iliad γ. 189. qvod Scholiastes bene explicat αἱ ἴσαι κατὰ δύναμιν ἀνδράσιν.

Apud Vossium Hist. Gr. libro IV. p. 510. legas è Suida referri Cleoxenum & Demeoclitum egisse de Persis eorumqve historiam ex-

Ddddd ornа-

ornatam à Polybio. Sed Suidæ locus ita legendus: Κλεόξενος καὶ Δημόκλειτος, ἔγραψαν περὶ πυρσῶν (de ratione ſignificandi in bello per faces elatas ſive ignes) ὧν (scil. πυρσῶν) τὴν πραγματείαν ἐπεξειργάσατο Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης. Confer Polybii. lib. X. excerpt. c. 42. ſeq. Colomeſium ad Gyraldum p. 403. Suidam ipſum in Αἰνείας.

VII. *Verſiones Polybii in linguas vernaculas.*

Germanice è verſione *Guil. Xylandri* Baſil. 1574. fol. qvæ reliqvis vernaculis longe præfertur à Caſaubono, dedicat. p. 23. *Non etiam defuere, qui in vulgares linguas tantum Polybii verterent, quantum latine expoſitum inveniebant ſi tamen vertere eſt Romanæ interpretationis ſexcentos errores aliis totidem cumulare, atque interim græcæ linguæ peritiam in prima libri fronte mentiri. Unicam excipio Germanicam verſionem ab homine longe eruditiſſimo profectam, ſed quod res arguit, & alia ejus ſcripta teſtantur, variis ſemper curis occupato.*

Italice per *Lud. Dominicum* Venet. 1546. 8.

Gallice poſt veterem verſionem è latina Perotti concinnatam qva Polybium libenter & ſæpius perlectum à Carolo V. Imp. narrat Chriſtophorus Pezelius præf. ad Chronicon Strigelii A. 1586. editum, transſtulit *Petrus Ryer* Caſaubonum fere ſecutus Pariſ. 1655. fol. 1670. 12. 3. Volum. 1669. 8. 2. Vol.

Anglice interprete *Henrico Scheers* cum vita Polybii & judicio de ejus ſcriptis, auctore *Johanne Dryden*. Lond. 1693. 1699. 8. 2. Vol.

Scripta Polybii deperdita.

VII. Scripſerat præterea Polybius *libros III. de vita & rebus geſtis Philopæmenis* ducis Achæorum, ut ipſe teſtatur lib. X. (excerpt. Peireſc. p. 28.) Εἰ μὲν οὖν μὴ κατ᾽ ἰδίαν ἐπεποιήμεθα τὴν περὶ αὐτοῦ (Φιλοποιμένος) σύνταξιν, ἐν ᾗ διεσαφοῦμεν καὶ τίς ἦν καὶ τίνων, καὶ ποίαις ἀγωγαῖς ἐχρήσατο νέος ὤν, ἀναγκαῖον ἦν ὑπὲρ ἑκάστου τῶν προειρημένων φέρειν ἀπολογισμόν. Ἐπεὶ δὲ πρότερον ἐν τρισὶ βιβλίοις ἐκτὸς ταύτης τῆς συντάξεως τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ πεποιήμεθα λόγον, τήν τε παιδικὴν ἀγωγὴν διασαφοῦντες καὶ τὰς ἐπιφανεστάτας πράξεις, δῆλον κ.τ.λ.

Suos *de inſtruenda acie commentarios* commemorat Polybius lib. IX. excerpt. cap. 16. ὑπὲρ ὧν ἡμῖν ἐν τοῖς περὶ τὰς τάξεων ὑπομνήμασιν ἀκριβέστερον δεδήλωται. Etiam inter ſcriptores τακτικῶν laudatur Polybius ab Æliano c. 1. & Mauricio lib. Tactic.

Sin-

Singulari opere descripsisse bellum Numantinum * colligitur ex his Ciceronis lib. 5. Epist. 12. ad L. Lucejum : *Deesse mihi nolui, quin te admonerem, cogitares conjunctene malles cum reliquis rebus nostra contexere, an ut multi Græci fecerunt, Callisthenes Troicum bellum, Timæus Pyrrhi, Polybius Numantinum: qui omnes à perpetuis suis historiis, ea, quæ dixi, bella separaverunt, tu quoque item civilem conjurationem ab hostilibus externisque bellis sejungeres.*

Epistolæ suæ *ad Zenonem Rhodium* de Laconicæ situ, qvem perperam ille in historia sua tradiderat, meminit Polybius lib. XVI. (Excerpt. Peiresc p. 80.) his verbis: Περὶ δὲ τῆς τῶν τόπων ἀγνοίας τῆς κατὰ τὴν Λακωνικὴν, διὰ τὸ μεγάλην εἶναι τὴν παράπτωσιν, οὐκ ὤκνησα γράψαι καὶ πρὸς αὐτὸν Ζήνωνα &c. *Cæterum de illa situs Laconicæ ignoratione, eo quod gravis esse error videretur* (confer qvæ in iisdem excerptis dixerat Polybius p. 73. seq. *ad ipsum Zenonem literas scribere non dubitavit, hominis ingenui esse arbitratus, non ex alienis erratis gloriam captare, quod nonnulli solent: sed non nostris tantummodo, verum etiam alienis commentariis utilitatis publicæ gratia, quantum in nobis est, curam atque emendationem adhibere.*

De habitatione circa æquinoctialem, sive qvod Zona torrida non sit destituta incolis, singulari libro disputasse Polybium docet Geminus Element. Astronomic. c. 13. Πολύβιος δὲ ὁ ἱστοριογράφος πεπραγμάτευται βιβλίον ὃ ἐπιγραφὴν ἔχει περὶ τῆς περὶ τὸν ἰσημερινὸν οἰκήσεως. Αὕτη δὲ ἐστιν ἐν μέσῃ τῇ διακεκαυμένῃ ζώνῃ, καὶ φησιν οἰκεῖσθαι τοὺς τόπους, καὶ εὐκρατοτέραν ἔχειν τὴν οἴκησιν τῶν περὶ τὰ πέρατα τῆς διακεκαυμένης ζώνης οἰκούντων. Hoc Polybii opus respicit Achilles Tatius in Isagoge ad Aratum c. 31. notans Polybium sex numerasse Zonas. οἱ μὲν γὰρ ἓξ ζώνας εἶπον, ὡς Πολύβιος καὶ Ποσειδώνιος τὴν διακεκαυμένην εἰς δύο διαιροῦντες.

Librum etiam vel *libros de Rebuspublicis* ab Historiarum opere diversos scripserit Polybius, si credimus Lipsio in præfatione ad Militiam. Sed è loco, è qvo hoc repetit vir doctus, nihil tale necessario colligitur. Ecce tibi ejus verba lib. X. excerpt. c. 16. ὑπὲρ τούτου δὲ τοῦ μέρους εἴρηται ΠΡΟΤΕΡΟΝ ἡμῖν διὰ πλειόνων ἐν τοῖς περὶ πολιτείας. *De hac re* (qvomodo milites jurejurando adigantur ad fidem servandam) *dicta sunt nobis plura superius, cum de Reip. Romanæ institutis ageremus.* Manifesto respicit locum lib. VI. excerpt. c. 31.

Ddddd 2 *Alii*

* Quo Numantia Hispaniæ decus à Romanis eversa est A. U. C. 620. ol. CLXI 3. octo vel novem ante obitum Polybii annis.

2. Composuerat hic στρατηγικὰ (c) βιβλία sive *commentarios de arte Imperatoria*, è qvibus superest τακτικὸν καὶ πολιορκητικὸν sive *liber tacticus & de toleranda obsidione*, qvem in Vaticana Biblioth. manu exaratum exstare pridem testatus est Simlerus: Verba ex illo græca laudato Æneæ nomine produxit Turnebus XXII. 26. & XXVII. 7. Adversar. deniqve ex codice Biblioth. Regis Galliæ manu Angeli Bergicii hominis græci scripto edidit & versione ac notis illustratum subjecit Polybio *Isaacus Casaubonus*, qvi è Vaticano codice Regium manasse suspicatur. Paris. 1609. fol. & Hanov. anno eodem & Amstelod. 1670. 8. Ac latine tantum ad calcem Polybii è Casauboniana versione Francof. 1610. 8. & cum scriptoribus rei militaris Vegetio, Frontino & Æliano à Petro Scriverio recensitis Lugd. Bat. 1633. 1644. 12. In codice Mediceo membranaceo 700. amplius annorum non Æneæ sed Æliano tribuitur, legiturq; hoc titulo: Αἰλιανοῦ Τακτικοῦ ὑπόμνημα περὶ τοῦ πῶς χρὴ πολιορκουμένους ἀντέχειν. Qvod Rigaltio significans Frid. Lindenbrogius in literis datis 20. Jul. A. 1618. addit Judicium suum his verbis: *Casaubonus Aeneæ nomine vulgavit, quam bene, ipsus viderit, dictionem enim aliud arguere puto.* Sed non dubito veriorem esse Vaticani & Regii codicis inscriptionem, & minus notum Aeneæ nomen à librario forte mutatum in notius Aeliani, præcipue cum in calce Msti Medicei legatur. Αἰνείου πολιορκητικὰ ἢ Αἰλιανοῦ, καθὼς ἡ ἀρχή. Longe alia qvoqve scribendi ratione utitur hic scriptor, qvam Aelianus, & ad alios comentarios suos hinc inde provocat, ut ad παρασκευαστικὴν βίβλον c. 7. 8. 20. ποριστικὴν c. 14. & στρατοπεδικὴν c. 21. tum ἀκούσματα sive βίβλον ἀκουσμάτων exemplorum librum c. 11. 22. 28. 38. & in calce libri acturum se recipit περὶ ναυτικῆς τάξεως. Qvam plurima exempla affert, sed antiqva omnia & Æneæ ætati congruentia, memorantur siqvidē ab illo præter populos varios Aristagoras, Artabazus & Astyanax Lampsaci tyrannus cap. 31. Athenodorus Imbrius c. 24. Chares Atheniensis c. 11. Charidemus Orita c. 24. Datames c. 40. Dionysius ty-

ὄνων ὁ στρατηγικὰ βιβλία ἱκανῶς συνταξάμενος, ὧν ἐπιτομὴν ὁ θετταλὸς Κινέας ἐποίησε. De hoc Cineæ opere Cicero IX. Epist. 25. ad Pætum. *Summum me ducem litera tua reddidere. Plane nesciebam te tam peritum esse rei militaris. Pyrrhi te libros & Cineæ video lectitasse.*

(c) Suidas: Αἰνείας οὗτος ἔγραψε περὶ πυρσῶν ὥς φησι Πολύβιος καὶ περὶ στρατηγημάτων ὑπόμνημα. Legendum περὶ στρατηγικῶν ὑπομνήματα ex Polybii X. 40 ubi de facibus pyrseutarum sive περὶ πυρσῶν agit: Αἰνείας βουληθεὶς διορθώσασθαι τὴν τοιαύτην ἀπορίαν, ὁ τὰ περὶ τῶν στρατηγικῶν ὑπομνήματα συντεταγμένος. Vide & qvæ notavi supra p. 596. & p. 598.

tyrannus c. 10. Euphratas Lacon. c. 27. Glus navarchus c. 31. Iphricrates c. 24. Iphydiades Abydenus c. 28. Istiæus c. 31 Leuco Bospori Rex c. 5. Nicocles præsidii præfectus post navale ad Naxum certamen c. 22. Pisistratus c. 4. Pytho Clazomenius c. 28. Temenus c. 18. & Timoxenus c. 31. Non pauca ex Ænea ad verbum repetit Julius Africanus in Cestis Casaubono observante; sed nominetenus nec ille nec Polyænus, qui eo aliquando utitur, nec reliqvi scriptores rei militaris mentionẽ ejus fecerunt) nisi in codice Tacticorum Leonis Imp. Vindobonensi, cui præfixa Lambecius uncialibus literis reperit nomina scriptorum qvibus Leo usus est, sub nomine ΜΗΝΑ, qvod suspicor, latet ΑΙΝΕΙΑ. Loca qvædam ex Msto Mediceo Æneæ emendavit ac restituit *Jacobus Gronovius* Vir. Cl. in supplementis lacunarum in Ænea Tactico, Dione Cassio & Arriano de expeditione Alexandri. Lugd. Bat. 1675. 8.

XI. De ÆLIANI & ARRIANI Tacticis dixi infra libro IV. suo loco scripta utriusqve referens: De commentariis *Urbicii, Leonis & Constantini* Porphyrogeniti &c. libro V. Itaqve præsenti loco Æneæ tantum à me subjicietur ONOSANDER, Platonicus Philosophus, qvi scripsit *στρατηγικὸν λόγον de Imperatoris institutione* librum (Suidas vocat *Τακτικὰ περὶ στρατηγημάτων*, more suo, ut supra in Ænea, confundens *στρατηγήματα & στρατηγικὰ ad Q. Veranium*, illum forte de qvo Tacitus meminit, unde de ætate Onosandri conjecturam licet facere. Memorat librum etiam Leo Imp. in Tacticis pag. 215. Ὀνήσανδρος ὃ καὶ αὐτὸς *στρατηγικὸν συντάξας λόγον*.

Lucem vidit *latine* primum interprete *Nic. Sanguntino* Basil. 1541. 1558. 1570. 8. qvi scriptoris mentem ac stylum minus assecutus, optimo tamen exemplari usus Rigaltio videtur. Ab eo tempore transtulit *Joachimus Camerarius* vir doctissimus, cujus versio à filiis edita est Norimb. 1595. 8. Hic unicum eumqve corruptissimum librum nactus ingenio qvo valebat plurimũ & doctrina Onosandrum felicius & elegantius expressit, sed ita ut veluti partes & membra, qvæ in codice græco deerant, in ejus qvoqve versione non semel desiderentur. *Græce* primus è codicibus duobus Bibl Medicæ & tertio recentiore edidit præstantissimus vir *Nicolaus Rigaltius*, & varias ex illis lectiones, qvartoqve Fed. Morelli subjecit, novam versionem suam & eruditas notas addidit, in qvibus, ut in glossario suo Tactico Paris. 1601. 4. edito passim allegat scriptores Poliorceticos Tactitosq; tum temporis adhuc ineditos. Prodiit Græco latina illa Onosandri editio Paris. 1598. 4. & recusa

cusa est à Commelino A. 1600. 4. qvi *Æmilii Porti* castigationes adjunxit. In titulo memoratur & uberior *Jani Gruteri* commentarius, sed qvem in libri exemplis, in qvæ incidi, frustra qvæsivi. Cum dissertationibus qvoq; Politicis *Johannis à Chokier* editus est Onosander, græce & latine, additis Variis Lect. è codicibus MSS. Romæ 1611. 4. Moguntiæ 1613. 4. & Parte 2. thesauri politicor. Aphorism. Leodii 1643 fol. Versio Rigaltii latina recusa fuit separatim Helmstadii 1619. 4. cum Basilii Imp. exhortationib9 ad filium, itidem latine tantum subjunctis, & Ferrandi diaconi Carthaginiensis VII. regulis duci religioso observandis. *Italice* Onosandrum transtulit & commentariis illustravit *Franciscus Cotta* Venet 1548. 8. qvem cum Fabio Cotta Romano eundem esse existimat Gabr. Naudæus in Bibliographia militari p. 88. *Gallice* cum commentario edidit *Blasius de Vigenere* Paris. 1605. 4. *Hispanice* versum debemus *Diegoni Gratiano*, Barcinone 1567. 4.

Onosandri librum non una ex parte corruptum esse qveritur Salmasius ad Spartianum T. 1. p 96.

Commentaria Onosandri in Platonis Politiam Suidæ memorata interciderunt.

Salmasium antiqvæ militiæ Græce scriptores illustratos atq; in his Onosandrum edere constituisse testatur Gabriel Naudæus in syntagmate militari p. 523.

XII. *Scriptores Græci de re militari, qui in Bibliothecis adhuc delitescunt.*

Alexius.

Anonymus περὶ καταστάσεως ἀπλήκτου à Rigaltio allegatus.

Alius *Anonymus*, qvem Nicolaus Sophianus latine vertit & dicavit Cardinali Barberino.

Anthemii περὶ παραδόξων μηχανημάτων memoratur à Philandro ad Vitruvium X. 15. & in Vaticana atqve aliis Bibliothecis exstat MS. sed de aliis potius qvam militaribus machinis agit. Dixi de hoc Anthemio Tralliano qvi Justiniani Imp. temporibus claruit, supra p. 548. & 563. Meminit ejus Procopius Cæsareensis lib. 1. περὶ κτισμάτων.

Asclepiodorus sive Asclepiodotus, cujus τέχνη τακτικὴ allegatur à Lambecio ad Codinum, num. 65.

Basilii

Basilii Patricii Naumachia.

Daimachi commentarios obsidionales Mstos ex Creta Venetias advectos vidisse se testatur Magius II. 8. Misc. T. 2. facis artium Gruterianæ p. 1330. confer, qvæ supra p. 588. notabam in Athenæo. In Bibliographiæ militaris Naudæi utraqve editione tum qvam G. Schubartus, tum qvam Thom. Crenius curavit, perperam excusum est *Damiaci*.

Epimachi Helepolin sive descriptionem Helepoleos in Vaticana & aliis Bibliothecis exstare testatur idem Naudæus.

Leonis Imp. Naumachia.

Dionysii Longini sive *Longiniani* Tactica multi laudant & exstare ferunt, *sed ubinam locorum, neminem hactenus vidi, qui diceret*, inqvit, Naudæus.

Nicephori Blemmidæ libellus de officio Imperatoris, qvem inter Miscellanea edere voluerat Leo Allatius.

Nicephori Imp. de eventibus bellicis & excursione, in pluribus Bibliothecis exstat, Viennenensi, Ingolstadiensi, Vaticana, aliisqve qvas refert Naudæus.

XII. *Scriptores deperditi græci de re militari.*

Alexandri Pyrrhi F. Ælianus & Arrianus.

Archytæ Tactica ex Æliano memorat Scaliger Epist. 132. sed. in Æliano non reperio.

Bion Ælian. ubi Gaza legit Βρύων, Arcerius Βίτων.

Cineas Cicero, Ælian.

Clearchus Aelian. & Arrianus. Solensem Peripateticum Naudæus intelligit, Arcerius ducem Græcorum in expeditione Cyri. Sed hunc diserte removet Arrianus.

Demetrius Phalerus. Polyb.

Democritus. Laert. Suid.

Evangelus, cujus Tacticis delectatus Philopœmen, existimans τὴν τακτικὴν τ̃ ἄκρων τῆς πολεμικῆς τέχνην ἔσαν. Plutarchus Philopoemene p. 358. 364. Ælian. Arrianus.

Eupolemus. Ælian. & Arrian.

Fronto. Ælian.

Harpocration, Naudæus ex Æliano, sed apud Ælianum non reperio.

Her-

Hermias Ælian.
Hermolytus Tacticus, Eustath.
Iphicrates Ælian. & Arrianus, qui monet ducem non intelligi.
Macri militarium libri II. Index pandectis Pisanis præmiss.
Arrii Menandri lib. IV. id.
Pausanias. Ælian. & Arrianus.
Polybius Ælian. & Arrian.
Julius Pollux tacticum & strategicum librum promittit lib. 1. Onomast. cap. 10.
Posidonius Rhodius Stoicus. Ælian. & Arrianus.
Pyrrhus Rex. Cicero IX. 25. Epist. ad Pætum, Ælianus, Plutarchus, Donatus in Eunuch. IV. 7. *Pyrrhus peritissimus strategematum fuit, primusque, quemadmodum ea disciplina per calculos in tabula traderetur, ostendit.*
Stratocles Ælian.
Tarrutini Paterni militarium libri IV. Index Pandectis Pisanis præmiss.
Xenocrates tacticus valde antiqvus memoratur Laertio IV. 15.

CAPUT XXXI.

De DIODORO SICULO, aliisqve Diodoris.

Diodori Siculi ætas. 1. *Quibus auctoribus profecerit, & qua ratione in scribendo sit usus.* 2. *Ejus Historiæ Catholicæ libri XL.* 3. *Librorum XV. qui ex his exstant argumentum. Ex reliquis fragmenta quædam. Diodorus à variis defensus.* 4. *Ejus editiones atque interpretes.* 5. *Varii Diodori.* 6.

I.

DIODORUS ex Argyrio sive Agyrio * Siciliæ opido genus se duxisse

xisse ipse testatur, licet Plinio in indice libri V. vocatur Diodorus Syracusanus. Vixit sub Julio Cæsare (ut Eusebius in Chron. ad Annum MDCCCCXVII.) & sub Augusto, ut Suidas auctor est, certe supervixisse videtur annum U. C. 746. quo Augustus ** tricesimo sexto post interfectum Julium anno, Calendarium culpa Pontificum iterato depravatum emendavit & bisexti non, ut ante post triennium, sed post quadriennium *** intercalandi rationem restituit, quæ Josephi Scaligeri observatio est p. 156. ad Eusebium, probata itidem Vossio lib. II. de Hist. Græcis c. 2. Post Cæsaris mortem scripsisse se innuit Diodorus lib. V. p. 208. *καθ' ἡμᾶς δὲ Γάϊος Καῖσαρ ὁ διὰ τὰς πράξεις ἐπονομασθεὶς θεός.* & p. 211. *ὁ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις Καῖσαρ ὁ κληθεὶς θεός.* & in proœmio ubi ait se historiam suam deduxisse usque ad bellum à Romanis gestum contra Gallos, *καθ' ὃν ἡγούμενος Γάϊος Ἰούλιος Καῖσαρ ὁ διὰ τὰς πράξεις προσαγορευθεὶς θεὸς* &c. Similiter loquitur lib. IV. p. 158.

II. In eodem proœmio libri primi testatur se quo magis accurate de singulis scribere posset, nec locorum ignoratione peccaret, magnam Asiæ & Europæ partem, Ægyptum quoque (lib. 1. p. 29.) non absque periculis atque ærumnis perlustrasse, Latinæ etiam linguæ gnarum ex priscis Romanorum commentariis *ἐκ τῶν παρ' ἐκείνοις ὑπομνημάτων ἐκ πολλῶν χρόνων τετηρημένων* res & gesta illorum describenda petiisse: quemadmodum res Ægyptiorum, Assyriorum, Medorum, Persarum, Græcorum, Carthaginiensium, Siculorum, Rhodiorum petiit ex Horodoto, Ctesia, Beroso, Thucydide, Xenophonte, Philisto, Callisthene, Theopompo Chio, Apollodori Chronicis, Hieronymo Cardiano & Marsya rerum Macedonicarum scriptore, tum Ephoro, Timæo, Zenone Rhodio, Antiocho Syracusano aliisq;: res Cretensium ex Epimenide, Dosiada, Sosicrate & Laosthenide. Nimis frequentem usum Orationum & Rhetoricationum reprehendit in limine libri XX. ridens eos, qui *προσθήκην ἐποιήσαντο τὴν ὅλην ἱστορίαν τῆς δημηγορίας, totam historiam velut appendicem concionum fecere:* contra præclarum ducit Hist. encomia

* Diodorus lib. I. c. 4. *ἡμεῖς ἐξ Ἀγυρίου τὸ γένος τῆς Σικελίας ὄντες.* Philippus Cluverius II. 6. Siciliæ antiquæ contra Fazellum disputat scribendum *Ἀγυρίου* & sane dictum fuit *Ἀγύριον, Ἀγύριναι, Ἀγύριον*, sed Tzetzæ quoque ad Lycophronem vocatur *Ἀργύριον*, & hodieque nomen illi est S. Filippo d'Argirone.

** Vide Solinum c. & Petavium IV. 3. de doctrina temporum.

*** Cum Olympiade h. e. quadriennio bisextum confert Diodorus: *ἤδη Ὀλυμπιὰς πληροῦται κατὰ τέτταρας χρόνους, ἣν δὲ ὥσπερ οἱ Ῥωμαῖοι καλοῦσι Βίσεξτον.*

mia digna virorum præstantium & malorum vituperationes intexere, (lib. XI. p. 266.) quibus justa de rebus fama constet, & εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα *in omne avum* (p. 262.) posteris tradatur. Quæ vero sola lectorem offendere potest in ejusmodi Opere, universalem plurium gentium historiam per annorum ordinem tradente, interruptio narrationum, eam excusat lib. XX. (T. 2. p. 780) Providentiæ divinæ assiduus est prædicator, bonis præmia, sceleratis justas, licet quandoq; seras tribuentis pœnas: Sed quas præterea memorat hinc inde divinationes, prodigia & innumeras variis populis traditas creditasq; fabellas, non ita se illis habuisse ostendit fidem, ut propterea superstitiosus scriptor à Vayero * dici jure meruerit, sed eas fideliter referendo boni historici officium implevit.

III. Scripsit Diodorus Historiam Catholicam sive res ab ultimis inde ætatibus usque ad Olymp. CLXXX. 1. *per cognita loca orbis* (ἐν τοῖς γνωριζομένοις μέρεσι τῆς οἰκουμένης lib. 19. T. 2. p. 651.) gestas *libris XL.* Tempus annorum triginta in hoc opere componendo insumsisse se testatur in prooemio, titulumque illi fecit *Bibliothecam*, quo hanc ex quorumcunque superiorum historicorum scriptis contexuisset, ut recte observat Joannes Reinoldus prælect. 100. de libris Apocryphis T. 1. pag. 1233. Plinius præf. Histor. natural. *Apud Græcos desiit nugari Diodorus, & βιβλιοθήκην historiam suam inscripsit.* Justinus Martyr. Cohortat. ad Græcos p. 10. καὶ ὁ ἐνδοξότατος δὲ παρ' ὑμῖν τῶν ἱστοριογράφων Διόδωρος ὁ τὰς Βιβλιοθήκας ἐπιτεμὼν ἐν τριάκοντα ὅλοις ἔτεσιν, ** Ἀσίαν τε καὶ Εὐρώπην ὡς αὐτὸς γέγραφε διὰ πολλὴν ἀκρίβειαν περιελθὼν καὶ αὐτόπτης τῶν πλείστων γεγονώς, τεσσαράκοντα ὅλα τῆς ἑαυτοῦ ἱστορίας βιβλία γέγραφεν. Eusebius lib. 1. præparat. c. 6. ὁ Σικελιώτης Διόδωρος γνωριμώτατος ἀνὴρ τοῖς Ἑλλήνων λογιωτάτοις ὡς ἂν ὑπὸ μίαν συναγωγὴν πᾶσαν πραγματείαν ἅπασαν τὴν ἱστορικὴν βιβλιοθήκην. Præcipue diligentem rationem habet notationis temporum, com-

* Mottanus Veyerus T. 1. Opp. edit. in fol. p. 302. loquens de Diodoro Siculo: *S'il avoit à le blamer, ce seroit bien plutost de la grande superstition qu'il fait paroitre dans tous ses écrits, aussi bien que Tite Live parmy les latins.* Atqui Livium ipse alibi Veyerus tuetur & superstitionis notam ab eo removet, ut in latinis scriptoribus notavi.

** Male interpres: *triginta totis annis Asiam & Europam peragravit.* Nam verba ἐν τριάκοντα ὅλοις ἔτεσιν referri debent ad præcedentia, ut ex Diodori præf. constat.

complexus universis quadraginta libris historiam annorum à Troja † capta 1138. ut ipse in procemio libri 1. & 13. annotavit. Et quanquam dolendum est, in Romanis præcipue rebus, non semper accuratissime temporum calculum ponere, & nomina, ut queritur Dempsterus corrumpere, pauci tamen scriptores veteres exstant, è quibus tanta lux definiendis temporibus & seriei rerum à Græcis & aliis gentibus gestarum affulgeat, quam è Diodoro, licet ne dimidia quidem pars illius operis ad nos pervenit. Exstant enim libri duntaxat quindecim. *primores quinq;* nimirum & *undecimus*, quique hunc excipiunt *usque ad vicesimum.*

IV. *Primi quatuor* libri Theologiam resque antiquissimas & magnam partem ante Trojanas Ægyptiorum, Babyloniorum, Chaldæorum, Indorum, Scytharum, Arabum, Æthiopum, Libycorum, Græcorumque persequuntur, & in his fabulosa quidem non pauca, sed inter gentes illas pro veris gestis atque Originibus jactata & credita; Liber *quintus* (βίβλ☉ νησιωτικὴ dicta ipsi Diodoro) Insularum celebriorum origines & præcipuas antiquitates perstringit: In quinque proximis erat memoria totius vetustatis regnorum * Orientis, quæ multum Historiæ sacræ allucebat, tum Corinthiorum aliorumq; Græcorum populorum, Romanorumque origines, & res per totum orbem gestæ à Troja capta usque ad Xerxis in Græciam expeditionem. Sed de illis nihil nobis præter exigua fragmenta superest. Liber *undecimus* incipit à Xerxis in Græciam irruptione Olymp. LXXV. 1. & Annalium more Historiam persequitur notatis ad singulos annos Archonte Atheniensi ac Romanis, quos minus quidem accurate digerit, Consulibus, & ad singulas Olympiades Olympionicis, quam laudatissimam industriam in omnibus reliquis libris adhibet, & res ab illo, quod dixi tempore per totum orbem gestas continuat usq; ad tempora Philippi Macedonis, cujus temporibus liber XVI. & Alexandri Magni, cui liber XVII. destinatus, tum Alexandri successorum, quorum bella & varias res illorum ætate gestas, in tribus proximis libris exponit usque ad bellum, quo Antigonus ab æmulis Regibus superatus occubuit Olymp. CXIX. Romanas res parce & breviter attingit Diodorus in libris, quos habemus, fusius disserit de rebus Carthaginiensibus, quæ; in patria sua Sicilia contigerunt, fu-

† Trojam captam supponit 408. annis ante Olympiades, secutus Apollodorum in Chron. ad Euseb p. 156. licet aliorum alia fuit sententia, ut notavit Joh. Christoph. Artopæus Prof. Argentoratensis Clariss. in diss. de incertitudine notationis temporum per Olympiades A 1699. edita.

* Scal. ad Euseb. p. 156.

fusissime de Græcis. In postremis viginti libris Historiæ telam eodem modo pertexuerat usqve ad Olymp. CLXXX. & bellum à Cæsare contra Gallos gestum: sed ut dixi, illi jampridem interciderunt exceptis eclogis nonnullis ac fragmentis ab H. Stephano, F. Ursino & H. Valesio editis. Ex libro septimo fragmentum de origine urbis Romæ servavit Syncellus p. 194. Dictionem Diodori simplicem ac perspicuam Historiæq; congruentem laudat Photius cod. LXX. Contra acerbiores Bodini & Lud. Vivis censuras eum defendunt Gerh. Vossius ac Mottanus Vayerus Gallus de Hist. Græcis, & ante utrumque, Apologiam Diodori scripserat Henricus Stephanus.

V. Primus quinque * libros primores *latine* vertit *Poggius Florentinus*, si modo versionis ilie auctor, quæ Vincentii Osopœi judicio non recte Poggio adscribitur. *Neque enim verisimile est*, inquit, *adeo spurciloqvum & virulentem sycophantam & vitilitigatorem quicquam Græcitatis calluisse, qui ne latinam quidem linguam, cujus sibi videbatur peritissimus, recte calluit.* Nec desunt, qui verum auctorem dicunt fuisse *Joh. Phream* ** Anglum Balliolensis Collegii Socium, qui literas elegantiores sub Paulo II. in Italia docuit, & A. 1465. Episcopus Bathoniensis designatus diem obiit supremum. Edita est sub Poggii nomine versio illa Nicolao V. Pontifici inscripta Venet. 1493. fol. & Basil. 1578. fol. additis nonnullis fragmentis cura *Seb. Castellionis*. Libros XVI. XVII. XVIII. XIX. & XX. *Græce* primus vulgavit *Vincentius Opsopœus*, Basileæ typis Joh. Oporini, sumtu Roberti Winter 1539.4. *Modicas has*, inquit Opsopoeus, *Diodori reliquias à Jano Pannonio quodam Quinqueeclesiensi Episcopo ab interitu vindicatas ac deinceps ab eruditissimo viro Joh. Alexandro Brassicano nobis per Joh. Petrejum communicatas, & nunc tandem à me transscriptas edimus.* Libros quinque primos & undecimum cum quatuor proximis debemus *Henrico Stephano*, qui additis quinque illis ab Opsopoeo pridem vulgatis primus ex MS. codice Huldrici Fuggeri quindecim libros Diodori integros *Græce* legendos dedit A. 1559. fol. cum sua de Diodori scriptis Diatriba, & Apologia adversus Vivem brevi-

* Numerantur quidem à Volaterrano & antiquis illius versionis editionibus libri sex, sed primus in duos ab interprete divisus est, quia Diodorus librum illum uti decimum septimum quoque in duo τμήματα distribuerat, quorum posterius incipit p. 28 edit. H. Stephani.

** Vide Clariss. Baylii Lexicon edit. 2. in Phrea, & Vossium Hist. latin. pag. 549 ubi de Poggio.

vibusque in Diodorum notis & castigationibus. Ejusdem Stephani hortatu, universos viginti libros latine vertit vir utriusque linguæ peritissimus *Laurentius Rhodomannus* Cheruscus, nullo alio MS. codice sed sola Stephani editione usus. Neque alia hactenus præstantior Diodori editio lucem vidit, quam *Græcolatina*, quæ ex Rhodomanni hujus recensione cum ejus versione & notis, temporumq; & summorum capitum notatione ad marginem, & indicibus Chronologicis aliisque prodiit Hanoviæ typis Wechelianis A. 1604. fol. Recusæ itidem sunt in hac editione H. Stephani notæ, & paginæ in margine libri per totum opus notatæ Græcam Stephani editonem respiciunt. Addidit etiam Rhodomanus cum versione sua eclogas sive fragmenta è deperditis Diodori libris, tum illas, quas Stephanus adjunxerat, è libro 31. 32. 34. 36. & 37. tum alias ex libro 6. & 7. ab Eusebio & Syncello servatas, & quas è libro 21. 22. 23. 24. 25. & 26. cum ipso communicaverat Hoeschelius, & quas è libro 31. 32. 34. 36. 37. 38. & 40. excerpsit Photius Patriarcha Cod. CCXLIV. His addere licebit in nova si quæ curabitur Diodori editione nonnulla ex Eclogis de legationibus, quæ Fulvius Ursinus græce edidit p. 313. seq. tum quam plurima quæ ex deperditis Diodori libris græce & latine vulgavit H. Valesius in Excerptis Peiresciauis p. 220-413. Denique fragmentum de Cleonide & Aristomene, quod cum Polemonis & Himerii nonnullis græce A. 1567. 4. sine nomine auctoris edidit H. Stephanus, sed If. Vossius in codice Florentino reperit sub nomine Diodori Siculi. Vide Vossium Patrem in addendis de Hist. Græcis p. 529. Exstat & Diodorus è Rhodomanni versione *latine* Hanov. 1611. 8. quæ editio libros in capita divisos exhibet, sed omissa temporis in margine notatione, quam optimo consilio addiderat Rhodomannus, & è re lectoris erat in singulis paginis superiore loco annotari.

Nonnulla Diodori loca illustrat Jacobus Palmerius in Exercitationibus ad optimos auctores græcos: & Latinus Latinius Tomo II. Bibliothecæ. Præcipue notatu digna sunt, quæ de Judæis scriptor ille tradidit & de Moyse in Ecloga * libri XXXIV. & XL & libro 1. p. 84. seq. licet locum illum aliter longe accepit Justinus & è Justino Cyrillus, quam in rem videndi viri illustres Huetius pag. 104. demonstrat. Evangelic & Simon Patricius Episcopus Eliensis ad Exod. IV. 16.

Li-

* Videtur hæc respicere H. Stephanus p. 7. Apologiæ pro Herodoto: *il me souvient aussi d'avoir leu en une librairie d'Italie un fragment de l'Histoire de Diodore Sicilien, auquel il accoustre Moyse de toutes façons:*

Librum XVI. & XVII. *latine* vertit ante Rhodomannum *Bartholomæus* (sive ut in libro ipso vocatur *Angelus*) *Cosſus* Bononienſis & cum Johanne Monacho de vita Alexandri M. edidit, dicavitqve Jacobo Banniſſo Maximiliani I. Imp. à ſecretis. Baſil. 1531. 1535. 1545. fol.

Gallice verſus prodiit Diodorus à libro XI. ad XVII. *Jacobo Amioto* interprete, Pariſ. 1554. fol. & cum *Lud. Regii* animadverſionibus ibid. 1583. fol. Tres primos libros verterat in eandem linguam *Antonius Maccaultus* Pariſ. 1535. 4. *Claudius Seyſſelius* è Diodoro Gallice compoſuit libros quatuor Hiſtoriæ ſucceſſorum Alexandri Pariſ. 1545. 12.

Germanice vertit *Joh. Heroldus* Baſil. 1554. Francof. 1643. fol. Anglice *Boothus* Lond. 1699. fol. *Danica* Michaelis Wolgeli i interpretatio ſupra lib. 2. c. 25. §. 13. memorata, lucem nondum adſpexit, quod ſciam.

Utinam verum eſſet, inquit H. Stephanus Epiſtola ad Huldricum Fuggerum, *quod olim ex doctiſſimo viro Lazaro Baysio audiebam, & quod ille ad ſe ſcriptum legere mihi ſolebat, nimirum totos quadraginta libros viſos in Sicilia noſtro tempore fuiſſe.* Saltim verum fuiſſet, quod Geſnerus audiviſſe ſe tradit in Bibliotheca, *libros, qui quintum ſeqvuntur usque ad decimum in Sicilia ſuperſtites aſſervari, & in appendice ad Bibliothecam apud Cardinalem S. Crucis Romæ & Auguſtæ Vindelicorum apud D. Job Jacobum Fuggerum.*

Auctor Chronici Paſchalis (quod Alexandrinum vulgo vocant) p. 44. relato Epitaphio Jovis, quod monſtrabant Cretenſes, addit, περὶ οὗ συνεγράψατο Διόδωρος ὁ σοφώτατος χρονογράφος, ὃς καὶ ἐν τῇ ἐκθέσει οὗ συγγράμματος αὐτοῦ περὶ Θεῶν εἶπεν ὅτι Ζεὺς ὁ τοῦ Κρόνου υἱὸς ἐν τῇ Κρήτῃ κεῖται. Cave tamen ex hoc loco colligas Diodorum Siculum peculiarem de Diis librum compoſuiſſe.

VI. Agamne hoc loco de aliis etiam Diodoris, qui doctrinæ vel ſcriptorum laude celebres fuerunt? Obſervati ſunt in ſcriptis veterum hi:

Diodorus Procopii Sophiſtæ amicus, quem commendat Epiſtola 12.

Diodorus prætor *Adramyttenus* Philoſ. Academicus, cauſſidicus ac Rhetor cujus meminit Strabo XIII. p. 614.

Diodorus ex *Alexandria* Troadis, *Tragicus* cujus meminit idem Strabo.

Diodorus Alexandrinus Mathematicus quem allegat Evdorus Philoſophus apud Achillem Tatium Iſagoge ad Aratum.

Diodorus Valerius Pollionis F. *Alexandrinus* Philoſophus junior clarus ſub Hadriano Imp. Suid.

Dio-

Diodorus Antiochenus ad quem Basilii M Epistolæ. Infra in *Diodori Tarsi Episc.*

Diodorus Aristophanius, vide infra in *Diodoro Tarsensi.*

Diodorus Aspendius Pythagoreus de quo lib. 2. c. 13. Cynicis eum moribus vixisse notat Athenæus IV. p. 163.

Diodorus Comicus. Vide infra *Diodorus Sinopensis.*

Diodorus, Iassius cognomento *Cronus*, ab Hieronymo *Socraticus* appellatur & à Laertio refertur lib. II. qui est de Socraticis. Apollonii Dialectici, cognomine Croni auditor fuit, præceptor vero Philonis Dialectici ac Zenonis Sidonii, quem eundem cum Citieo Jonsius suspicatur p. 116. Vide & 119. seq. ubi de quinque hujus Diodori filiabus, itidem Dialecticis, & de sophismatis ab eo repertis. Æqualis fuit hic Cronus Callimachi, ut constat ex Epigrammatibus hujus quæ afferunt Sextus I. Mathem. p. 62. & Laertius II. 111. De dogmatibus ejus consulendi idem Sextus, Cicero, Lactantius, Clemens aliique.

Diodorus Crotoniata Pythagoreus de quo feci mentionem lib. 2. c. 13.

Diodorus Cynicus. supra in Diodoro Aspendio.

Diodorus Dialecticus sive *Sapientiæ Dialecticæ Professor* ut vocatur à Plinio VII. 53. De eo dictum paulo ante in *Diodoro Crono.*

Diodorus Elaites, cujus elegias laudat Parthenius c. 15.

Diodorus Ephesius, qui de Anaximandro scripsit teste Laertio. Hic mihi videtur laudari à Chalcidio p. 291. Alius Diodorus Ephesius tyrannicida & sub Demetrio Phrurarchus, de quo Polyæn.

Diodorus Epicureus qui sibi ipsi necem conscivit gulamque præsecuit ut refert Seneca de vita beata c. 19.

Diodorus Medicus qui Empirica scripsit, Plin. XX. 12. & XXIX. 12. At XX. 8. Diodoti Petronii antilegomena allegantur, licet & ibi quidam Diodorum legant: uti apud Athenæum X. p. 434. pro Diodoto Erythræo qui Ephemerides Alexandri scripsit. Diodori Medici etiam mentio apud Galenum aliquoties, ut jam notavit Tiraquellus p. 355. de nobilitate.

Diodorus Megaricus. Eustath. ad Odyss. *α.* p. 1397. edit. Rom. Idem cum Dialectico sive Crono de quo supra.

Diodorus Monachus; infra in Diodoro Tarsi Episcopo.

Diodorus Periegetes, qui περὶ μνημάτων scripsit teste Plutarcho in Themistocle, Theseo, Cimone. Idem fortasse qui περὶ δήμων sive populis

populis (non de bellis) Atticis ſcripſit teſte Harpocratione.

Diodorus Peripateticus, Critolai auditor, de qvo dixi ſupra cap. XI. hujus libri.

Diodorus Prienaeus, qvi ſcripſit de re ruſtica, teſte Varrone, Plinio, Columella.

Diodorus Sardianus Rhetor ſenior. Vide infra in Diodoro Zona. Rhethorices definitionem è Diodoro refert Scholiaſtes Aphthonii, ut Meurſio obſervatum, qvod ſit εὑρετικὴ δύναμις καὶ ἑρμηνευτικὴ μετὰ κόσμου τῶν ἐνδεχομένων πιθανῶν ἐν παντὶ λόγῳ.

Diodorus Sardianus Rhetor junior, Strabonis amicus, qvi teſtatur eum ſcripſiſſe ἱστορικὰ συγγράμματα, carmina lyrica aliaqve poemata, libro XIII.

Diodorus Sinopenſis Comicus, de qvo ex Athenæo & Suida mentionem feci l. 2. c. 22.

Diodorus Socraticus ab Hieronymo 1. contra Jovinian. dicitur, qvi aliis *Cronus & dialecticus*, de qvo ſupra dixi.

Diodorus Stoicus qvem allegat Achilles Tatius in Aratum. Idem forte contra qvem ſcripſit Chryſippus, cujus cum illo controverſia περὶ τοῦ ἀδυνάτου memoratur etiam S. Hieronymo.

Pro *Diodoro Stoico* Ciceronis Magiſtro, meliores codices referunt *Diodotum*.

Diodorus Tarſenſis Grammaticus cujus eſſe ὑπομνημονεύματα Laertio laudata, γλώσσας Ἰταλικὰς & περὶς Λυκόφρονα, qvæ citat Athenæus, tum librum περὶ σταθμῶν à Suida in τάλαντον allegatū putat Meurſius qvem vide p. 21. ad Chalcidium. Librum περὶ σταθμῶν citat etiam auctor veteris ſcholii Græci ad Nazianzenum, in Diario Italico Clariſſ. Montfauconi p. 214. Idem Diodorus, ut notatum Meurſio, laudatur ab Erotiano ſive Herodiano in κάμορον & Heſych. in Διαγόρας. Eundem exiſtimo qvi ab Euſtathio Ἀριστοφάνειος appellatur.

Diodorus ex Antiocheno presbytero *Tarſi* Epiſcopus, clarus ſub extremum qvarti à CHRISTO nato ſæculi, ſcripſerat præter alia (de qvibus Photius, Suidas, & è recentioribus clariſſ. Caveus Hiſt. lit. Eccleſ. ad A. C. 378.) commentarios in libros Vet. Teſt. in qvibus ſenſum hiſtoricum ſectatus allegorias miſſas fecit teſte Socrate VII. 3. De libris IV. contra Photinum vide Theodoritum l. 2. c. 11. hæret. fab. Liber Politicorum hujus Diodori qvem Syriace

Fffff ex-

exstare scripsit Hebed Jesu, haud diversus est à libro ejus de providentia, ut notatum Rich. Simoni III. 19. Epist. select.

Diodorus Tragicus. Vide supra *Diodorus Alexandrinus.*

Diodorus Trypbon presbyter, Manetis qvem ignotum prius hospitio exceperat, deinde adversarius. Vide Epiphan. de mensuris ac ponder c. 20. & hæresi LXVI. c. *11.* Ad hunc Diodorum Epistola Archelai edita à Valesio ad Socratem p. 200. & nuper à Clariss Zacagnio. Idem forte Diodorus qvem XXV. libris contra Manetem scripsisse refert Photius Cod. LXXXV. licet video inter scripta Diodori, Tarsi Episcopi, referri etiam ab Hebed Jesu librum adversus Manichæum. Tryphonis inter adversarios hujus hæresiarchæ meminit etiam Photius libro 1. contra Manichæos, cujus opus tetrabiblum etiamnum ineditum mihi olim legendum concessit qvi ejus editionem meditabatur D. Abraamus Hinkelmannus ὁμακαρίτης. Omitto Diodorum Tryphonem qvi Syriæ Rex fuit Olymp. CLIL. & Livio aliisqve memoratur.

Diodorus cognomento Ζωνᾶς Rhetor. Supra in Sardianus: Strabo. lib. 13. Zonæ cujusdam (hujus ut videtur) Epigrammata Græca leguntur in Anthologia.

CAPUT XXXII.

DE DIONYSIO HALICARNASSENSI, & aliis Dionysiis.

Dionysii Halicarnassei ætas & antiquitatum Romanarum opus XX librorum 1. Libri priores XI. superstites, & ex aliis fragmenta 2. Editiones & interpretes Antiquitatum. 3. Job. Canabutii ineditus in locum Dionysii commentarius Græcus. 4. MS. Antiquitatum Codex in Bibl. Chigiana. ibid. laus accurationis & styli Dionysiani. 5. Epitome Antiquitatum Dionysii & commentatio περὶ χρόνων deperdita. 6.

Cri

Critica & Rhetorica ejus scripta, composita ante Antiquitatum libros. 7. Recensentur. 8. - 15. ubi & de singulorum interpretibus. Scripta deperdita Dionysii, 16. Utrum auctor libri περὶ ἑρμηνείας quæ sub Demetrii, & vitæ Homeri quæ sub Plutarchi nomine exstat. 17. 18. Index scriptorum à Dionysio allegatorum. 19. Alii Dionysii. 20.

I.

DIONYSIUS Alexandri F. è Caria Halicarnassensis, (a) civis Herodoti, Vir doctissimus & Criticus, (b) ac Rhetor sua ætate præstantissimus in Italiam venit (c) post finem bellis civilibus impositum ab Augusto Cæsare circa mediam Olymp. CLXXXVII. (ante CHRISTUM anno XXX.) atqve ab eo tempore (d) per annos XXII. Romæ versatus latinæ linguæ facultatem & alia ad Historiam Romanam scribendam necessaria monumenta ac subsidia sibi comparavit, partimqve è familiaritate cum viris eruditis, partim è commentariis latine scriptis Porcii

(a) Fuit & alius Dionysius Halicarnasseus, Adriani Imperatoris temporibus celebris, Ælius prænomine, è nostri posteris, qvem Atticistam Suidas vocat & cujus de Atticis vocibus libros V. resenset Photius cod. 151. De hoc dixi infra libro IV. Sed Dionysius Halicarnasseus ὁ καθ' ἡμᾶς Διονύσιος συγγραφεὺς Straboni XIX. pag. 656. ubi de Halicarnasso agit laudatus idem plane est cum nostro, tum cum Strabo ista scriberet jam defunctus, ut notatum H. Dodwello in diss. de Dionysii ætate p. 326. At Meursius ad Helladium p. 36. Polybio pro Strabone nominato. Dionysium Halicarnasseum commentus est nostro longe antiquiorem. Verum hic recte omissus est in Meursii libro de Dionysiis T. 10. Antiqnitat. Græcar. pag. 587.

(b) Eunapius in Porphyrii vita: Λογγῖνος δὲ κρίνειν γε τοὺς παλαιοὺς ἐπιτέτακτο, καθάπερ πρὸ ἐκείνου πολλοί τινες ἕτεροι, καὶ ὁ ἐκ Καρίας Διονύσιος πάντων ἀριδηλότερος. Etiam Suidæ Dionysius noster dicitur παντοῖος λόγιος, *Vir usquequaque doctissimus.*

(c) Dionysius ipse lib. 1. p. 6. ἐγὼ καταπλεύσας εἰς Ἰταλίαν ἅμα τῷ καταλυθῆναι τὸν ἐμφύλιον πόλεμον ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ Καίσαρος ἑβδόμης καὶ ὀγδοηκοστῆς καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος μεσούσης, καὶ τὸν ἐξ ἐκείνου χρόνον ἐτῶν δύο καὶ εἴκοσι μέχρι τοῦ παρόντος γενόμενον ἐν Ῥώμῃ διατρίψας, διάλεκτόν τε τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐκμαθὼν &c.

(d) Fallitur itaque Rogerus Aschamus, qui lib. 1. Epist. 12. Dionysium nostrum confundit cum Dionysio, qui docuit in ædibus Ciceronis, aut cum liberto M. Varronis.

cii Catonis, Fabii Maximi, Valerii Antiatis, Licinii Macrini, Æliiqve & Gellii & Calpurnii & multorũ aliorum materiam ſibi amplam & uberem ad futurum opus digerendum congeſſit. Manum admovit operi Olymp. CXCIII. Anno Urbis Conditæ Catoniano 745. (Varroniano 746. Dodvvell. 747.) ante CHRISTUM VIII. & ſtylo facili ac perſpicuo, & ſingularem elegantiam (*e*) præ ſe ferente ſcripſit *Antiquitatum* ſive *Originum Romanarum* Ῥωμαϊκῆς Ἀρχαιολογίας (*f*) *libros XX.* De Romanorum genere, Originibus, Republica & rebus geſtis ab Urbe condita usqve ad Olymp. CXXVIII. 3. ſive initia belli primi Punici. à qvo incipit *Polybii* (*g*) Hiſtoria, qvam æmulatus videtur Dionyſius Herm. Conringio judice de civili prudentia c. 14. ut *Joſephus* viciſſim Dionyſii exemplo creditur hiſtoriam ſuam Judaicam libris viginti complexus eſſe, & inſcripſiſſe Ἀρχαιολογίαν Ἰουδαϊκήν.

II. E libris (*h*) XX. Dionyſii Originum ſive Antiqvitatum non plures exſtant, qvam *priores undecim*, deſinentes in Anno Urbis CCCXII. & fragmenta qvædam de legationibus, qvæ ex poſterioribus libris vulgavit Græce *Fulvius Urſinus*, tum fragmenta qvædam è libro XII. qvæ in excerptis Peireſcianis Græce & latine edidit *H. Valeſius* pag. 529. - 545. notisqve illuſtravit.

III. Libros XI. latine primum è duobus Codicibus MSS. tranſtulit *Lapus Biragus* Florentinus, dicavitqve Paulo II. qvem Platina qvidem notat ſummo odio humaniorum literarum ſtudia habuiſſe. Lucem vidit Biragi verſio Tarviſii 1480. fol. recenſita Baſileæ 1532. fol. ab *Hermanno Glareano* qvi 6000. errores ſuſtuliſſe ſe profitetur, & Chronologicis tabulis Dionyſium illuſtravit. *Etſi vero Lapus* (Sylburgii verba agnoſcis) *pleraque parum latine, multa etiam ſiniſtre vertit, tamen, qvia duos*

(*e*) Photius cod. LXXXIII. Scriptorem vocat τὴν φράσιν καὶ λέξιν καινοπρεπῆ.

(*f*) Sunt qvi titulum Ἀρχαιολογίας putant tantum convenire primis libris non toti operi. Vide Voſſium ll. 3. Hiſt. Gr. Photius qvoqve illius tituli plane non meminit ſed vocat βιβλία ἱστορικῶν λόγων εἴκοσι. At Stephanus Byz. in Κωνσάντεια laudat Dionyſium ἐννεκαιδεκάτῳ Ῥωμαϊκῆς Ἀρχαιολογίας, unde patet, totum opus ab eo lectum fuiſſe hoc titulo.

(*g*) Notavit hoc etiam Evagrius lib. V. cap. ult. Hiſtor Ecclef. & Photius Cod. LXXXIII. Confer Dodvvellum ad Chronolog. Dionyſii Halic. p. 106.

(*h*) Falli Gelenium, qui libros XX. à Dionyſio abſolutos negat, Photii, Stephani Byz. aliorumqve teſtimoniis revincit Voſſius ll. 3. Hiſtor. Gr. & Martinus Hanckius lib. 2. de Rom. rerum ſcriptoribus p. 228.

duos vetustos codices in sua versione secutus est, & verbum verbo reddere studuit, sæpe mihi ad vera lectionis investigationem viam patefecit. *Græce* primus edidit *Robertus Stephanus* Paris. 1546. fol. typis vere Regiis ac nitidissimis. Hinc meliorem versionem *latinam*, sed decem tantummodo librorum (Libri undecimi enim in Græcis Cod. perturbatior ordo est) adornavit *Sigismundus Gelenius*, suadentibus Hieron. Frobenio & Nicolao Episcopio, eamqve Johanni Rudolpho Murbacensi & Lutrensi Abbati inscriptam edidit Basil. 1549. fol. addito undecimo libro ex Lapi Biragi versione. Ab eo tempore egregiam Dionysio operam præstitit *Fridericus Sylburgius*, qvo vix qvisqvam melius veteres scriptores tractavit, emendatiores sue & ad usum aptiores adornavit editiones. Hic enim Græca ad varios codices MSS. doctorum virorum opera recensita emendavit, atqve è Romano potissimum ac Veneto codice supplevit, Gelenii versionem innumeris locis castigavit, librum undecimum & fragmenta de legationibus à Fulvio Ursino edita, & jam recens ad Julii Pacii codicem emendata de integro vertit, Glareani Chronologiam, Aurelium Victorem de Origine gentis Romanæ cum notis A. Schotti, Leges Regias & decem virales cum notis & glossario, notasqve è Victorii, Mureti, Brodæi, Leopardi, H. Stephani, Camerarii, Guil. Canteri, Xylandri, Wolfiiq; scriptis excerptas & suas propria industria concinnatas, indices in Dionysium, qvalibus solet editiones suas ornare locupletissimos græcos & latinos subjunxit. Francof. apud heredes, A. Wecheli 1586. fol. Recusa est Sylburgii editio græce & latine Lipsiæ A. 1691. fol. minus emendate, nec verbulo adjecto, qvo ex virorum doctorum sæculi integri industria aliqvid novi ornamenti Dionysio accederet. Prodiit etiam Dionysius latine, libros undecim Antiqvitatũ ex versione Geleniana à Sylburgio recensita ac suppleta, & (qvod in græco-latina desideratur) capitibus distincta exhibens Hanov. 1615. 8. Sed & *Æmilius Portus* Francisci F. post alios non dubitavit libros Antiqvitatum Dionysii latine vertere, & cum notis suis, H. Stephani & If. Casauboni edere Lugduni 1592. fol. apud Vignonium. In hac editione latina solarum Antiqvitatum (reliqva enim Dionysii scripta non attigit Portus) excerpta de legationib⁹ occurrunt ex triplici versione & cum notis H. Stephani, Frid. Sylburgii & ipsius Porti. Habeo etiam libros XI. Antiqvitatum Dionysii è Porti versione separatim latine recusos cum argumentis librorum & Gnomologia Dionysiana, Genevæ apud Jacobum Stoer A. 1603. 12. Deniqve præfectus Bibliothecæ Bodlejanæ dignissimus

ſimus *Job. Hudſonus* luculentam & præclariſſimam publico bono vulgavit Dionyſii editionem è theatro Sheldoniano Oxoniæ A. 1704. fol. inſcriptam D. Georgio Hoopero Epiſcopo Bathonio-Wellenſi, in qva Græco textui ad editionem Sylburgii recenſito adjungitur Porti translatio hinc inde emendata, & ſingulis paginis ſuperius adſcripta temporis notatio ex mente Viri egregii *H. Dodwelli*, infra autem præter notas & obſervationes variorum ſubſtratæ Variæ lectiones Codicis Vaticani ante 700. annos ſcripti per libros minores decem & per undecimum alterius Vaticani recentioris, qvas Viris præſtantiſſimis Laur. Zacagnio & Jac. Perizonio in acceptis refert editor humaniſſimus. Excerpta de legationibus cum verſione H. Stephani & variorum notis Peireſciana cum Henrici Valeſii interpretatione, & obſervationibus exhibet, operiqve præmittit veterum recentiumq; (*i*) de Dionyſio teſtimonia ac judicia, ad calcem Tomi II. rejectis notis qvibusdam Variorum in qvædam Dionyſii loca prolixioribus F. Urſini, Iſ. Caſauboni, H. Stephani, Sylburgii &c. In his p. 323. H. Doddvvelli ſupra laudati diſſertatione de ætate Dionyſii, & vocabulo γενεά, (*k*) tum ab eodem Dodvvello concinnatis & ſummo ſtudio eleboratis tabulis Chronologicis Dionyſianis.

IV. In locum libri 1. Antiqvitatum de Inſula Samothrace ac Diis Troicis prolixos commentarios Græce ſcripſit *Johannes Magiſter* cognomine *Canabutius* ſive *Canabuza*, qvos memorat Labbæus p. 108. Bibl. nov. MSS. & edere pridem conſtituerat Leo Allatius. Exſtant etiam manu exarati in Bibl. Vindobonenſi Imperatoris, diſtincti in capita XCV. qvorum titulos poſt Lambecium edidit Neſſelius in Catalogo MSS. inter codices hiſtoricos p. 165. ſeq. Sed & Romæ in Bibliotheca Chigiana aſſervatur membranaceus & ſæculo X ut videtur ſcriptus codex Græcus Antiqvitatum Dionyſii, cum effigie illius in fronte voluminis ex antiqviore codice delineata & minio picta, ut narrat Bernardus de Montfaucon in Diario Italico c. 20. p. 238.

V. Te-

(*i*) Plura collegerunt Martinus Hanckius libro utroque de Rom. rerum ſcriptoribus, Chriſtianus Wilhelmus Eybenius ad Joh. Magiri Eponymologicum, Thomas Pope Blount &c. Præ ceteris lectu jucunda ſunt, quæ de Dionyſio obſervat Mottanus Vayerus T. 2. 305. ſeq. edit. in fol.

(*k*) Hac voce plerumque non certum numerum annorum ſed ſtirpes ac ſucceſſiones notari contendit Vir doctiſſimus, perinde ut Matthæi primo capite. Confer ejusdem exercitat. de ætate Pythagoræ p. 170. ſeq.

V. Testatur Dionysius ipse (*l*) se in Historia sua voluisse referre ac servare characterem *ἐξ ἁπάσης ἰδέας μικτὸν, ἐναγωνίου τε καὶ θεωρητικῆς quiddam ex rerum gestarum narratione & speculatione Philosophica mixtum*, itaqve ut diligentissime & Romanis ipsis scriptoribus longe accuratius describit Rempublicam Romanam ritusqve, & temporis notationem assidue magno studio adjungit, ita hinc inde digreditur, & Orationem assidue magno studio adjungit, qvo ipso jucundiorem lectu esse judicavit Photius. Stoicæ Philosophiæ favisse Vossius observat lib. 1. de Idololatria c. 10. Dictione autem utitur tam pura ac dilucida, ut cognitionem Græce linguæ conseqvi cupientibus Dionysii lectionem non ab re præ ceteris commendarit Rev. & doctissimus Vir Hermannus ab Hardt in studioso (*m*) suo Græco.

VI. Scripserat præterea Dionysius *Epitomen harum antiquitatum libris quinque* Stephano Byz. laudatam in Ἀρικεια & Κορίολλα, sed illa jam pridem intercidit. De ea videndus Photius cod. LXXXIV. & H. Stephanus operæ 1. in Dionysium c. 5. & 7. Etiam *librum περὶ χρόνων* scripsisse se innuit Dionysius lib. 1. pag. 60. in qvo docuit, qva ratione Græcam supputandi rationem ad Romanam liceat dirigere. Memit & Clemens Alex. 1. Strom. p. 320. Παλαιότερα δὲ τῶν Ἑλληνικῶν τὰ Ἀργολικά, τὰ ἀπὸ Ἰνάχου λέγω ὡς Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασεὺς ἐν τοῖς χρόνοις διδάσκει. Suidas. Εὐριπίδης τραγικὸς, ὁ πρότερος ἀδελφιδοῦς, ὡς Διονύσιος ἐν χρονικοῖς. Sed hæc Clarissimo Hudsono pridem observata.

VII. Nunc ad alia Dionysii scripta accedere par est, Critica & Rhetorica tum illa qvæ exstant, tum, qvæ perierunt. Exstant vero hæc sane eximia & lectu digna, nisi qvod acerbā nimis Criticam qvandoqve excercere videtur Dionysius, in his scriptis, qvæ junior ætate & ferventior edidit, neqve enim dubium est, hæc ante Antiqvitates ab eo composita fuisse.

VIII. ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΟΝΟΜΑΤΩΝ (*n*) *de structura Orationis* liber, ad Rufum Melitium sive Minucium. Græce primus edidit &

(*l*) Lib. 1. p. 7.

(*m*) Editus est Helmstadii 1700. 8.

(*n*) Etiam Dionysius Longinus hoc de argumento duobus libris scripserat post nostrum Dionysium & longe acriore atqve exqvisitiore judicio valuisse videtur Tan. Fabro in notis ad Longin. p. 208. edit. Tollianæ, pollicito hoc se ostensurum in locis quos uterque examinavit.

Aldus inter veteres Rhetoras Venet 1508. fol. Prodiit & Græce Argent. 1550. 8. & Sylburgio curante in tomo posteriore Operum Dionysii Wecheliana. Latine vertit utcunq; & exempla latina addidit *Samuel Birkovius* Polonus in Academia Samoscensi Professor. Prodiit Græce & lat. Samoscii A. 1604. 8. Eadem Bircovii versio ab *A. Schotto* recensita & brevibus scholiis illustrata exstat in editione Dionysii latina Hanov. 1615. 8. Longe emendatiorem versionem edidit, Græca castigavit, & notas Sylburgii variorumqve & suas addidit *Jacobus Uptonus* Etonensis Vir Cl. Lond. 1702. 8. cujus editionem laudatam, si placet, vide in Actis Erud. A. 1703. p. 44. Deniqve ex Uptoni editione hunc librum in posteriorem Dionysii sui tomum recepit præstantissimus Hudsonus, versione locis qvibusdam interpolata & Græcis castigatis ad Codices binos Regis Christianissimi, & unum Colbertinum, qvorum usum Vir Cl. Michael. le Qvien ipsi comparavit.

IX. ΤΕΧΝΗ, *Ars Rhetorica* ad Echecratem, duodecim capitibus constans & omnium qvæ ex Dionysii scriptis exstant Hudsono judice mendosissimum. Græce inter Rhetoras Aldi 1508. fol. & in editione Dionysii Parisiensi H. Stephani, & Wecheliana. Prima qvatuor capita περὶ τῶν πανηγυρικῶν, μέθοδον γαμηλίων, γενεθλιακῶν & ἐπιθαλαμίων latine vertit *M. Antonius Antimachus* Ferrariensis, qvæ versio ex edit. Basil. 1539. fol. legitur in calce editionis Wechelianæ T. 2. p. 199. At Caput V. μέθοδον προσφωνηματικῶν & V. ἐπιταφίων latina interpretatione donavit *Gvil Gratius* Brugensis Jesuita. Caput VII. προτρεπτικὸν ἀθληταῖς & VIII. περὶ ἐσχηματισμένων transtulit *Andreas Schottus*. IX περὶ ἐσχηματισμένων sive de figurata dictione tractatum posteriorē, tum & X. & XI. περὶ τῶν ἐν μελέτῃ πλημμελουμένων & περὶ τῶν ἐν μελέταις ἀτεχνίας *Guil. Gratius*. Caput XII. περὶ λόγων ἐξετάσεως *A. Schottus*. Latine hæc omnia leguntur in editione Dionysii latina Hanoviensi A. 1615. 8. sed capita 10. 11. 12. à prioribus male distracta sunt, & rejecta ad p. 168. seq. Hudsonus versionem hinc inde emendavit & græca castigavit ad Codices binos Regis Galliæ, tum ad Colbertinum, Jamesii item Theologi Cantabrigiensis & Rogeri Galei. Tan. Faber in notis ad Longinum p. 135. τέχνην Dionysii nostri qvod miror, esse negat, atqvi Dionysii dictionem habet ac characterem, pollicetur etiam librum de imitatione pag. 64. qvem à nostro scriptum constat. Laudat sane *Nicostrati* dictionem p. 36. λέξει δὲ χρηστέον ἀφελεῖ μᾶλλον ἐγγὺς Ξενοφῶντός τε καὶ Νικοστράτου βαίνοντα. Sed neutiqvam intelligendus Nicostratus Macedo sub M. Anto-

tonino clarus, de qvo Suidas, Philoſtratus de Sophiſt. p. 618. & Alciatus II. 49. parergon, non magis qvam Sophiſta junior Trapezuntius, qvi hiſtoriam ſcripſit à Philippo Arabe ad Odenatum usqve Palmyrenum & Valeriani infelicem in Perſas expeditionem teſte Evagrio lib. 5. cap. ult. Hiſtoriæ Eccleſ. Conſtat enim plures floruiſſe Nicoſtratos antiqviores, ut illum adverſus qvem Demoſthenes dixit Orationem LIX. ne de aliis in præſenti memorem. Menander qvoqve ſive Alexander Rhetor (Dionyſium, ut videtur, noſtrum ſecutus (Xenophontem ac Nicoſtratum conjungit, eorumqve, ſed & Dionis Chryſoſtomi ac Philoſtrati dictionem ejus, qvi Heroica atqve imagines ſcripſit, affirmat ἀπλουστέραν εἶναι καὶ ἀσφαλεστέραν. De Mureti vero errore, qvi ex loco τέχνης hujus, qvo p. 37. Dionyſius Iſocratem ἑταῖρον ſuum vocat, juniorem qvendam Iſocratem eſt commentus, dixi lib. 2. c. 26. §. 5.

X. ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ſive τῶν ἀρχαίων κρίσις Græce primum cum aliis qvibusdam Dionyſii ſcriptis Criticis mox commemorandis prodiit Pariſ. A. 1554. 8. edente *H. Stephano*, qui è Cicerone & Qvintiliano judicia iisdem ſcriptoribus adjunxit. Latine vertit *Stanislaus Ilovius* Polonus Baſil. 1557. 8. inſcripſitqve *de præcipuis Græcæ linguæ auctoribus elogia*. Ilovii translatiò recuſa eſt in editione Wecheliana T. 2. p. 206. & in latina Hanovienſi, & in Græcolatina Hudſoniana. Scriptores, de qvib⁹ judicium fert Dionyſius in præſenti libro, hi ſunt: Homerus, Heſiodus, Antimachus, Panyaſis, Pindarus, Simonides, Steſichorus, Alcæus, Æſchylus, Sophocles & Euripides: Herodotus & Thucydides, Philiſtus & Xenophon, ac Theopompus, tum Pythagorei & Plato atqve iterum Xenophon & Ariſtoteles. Lyſias præterea & Iſocrates, Demoſthenes, Æſchines, & Hyperides.

XI. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΤΤΙΚΩΝ ῬΗΤΟΡΩΝ ὑπομνηματισμοὶ πρὸς Ἀμμαῖον. *De Oratoribus Atticis* ad Ammæum commentarii. Horum prima pars duntaxat exſtat, περὶ τῶν πρεσβυτέρων de antiqvioribus *Lyſia, Iſocrate; Iſæo.* Ex altera de junioribus Oratoribus Atticis *Demoſthene, Hyperide & Æſchine* ſupereſt tantummodo caput initio mutilum & hinc inde hians περὶ τῆς λεκτικῆς Δημοσθένους δεινότητος, & tractatio non in terra de *Dinarcho*. Tertia pars de Hiſtoricis & ceteris ſcriptorib⁹ Atticis à Dionyſio promiſſa incertum, an perfecta, certe ad nos non pervenit. Qvæ *de Lyſia & Iſocrate* commentatus eſt Dionyſius, primus cum Lyſiæ orationibus & Iſocratis græce edidit Aldus A. 1513. fol. poſt Aldum H. Stephanus ad calcem Antiqvitatum Dionyſii A. 1547. fol. Latine tranſtulit

ſtulit Matthias Martinez Middelburgicus, & qvæ de Iſocrate, Hieron. Wolfius, cujus verſionem Sylburgius qvoqve in Wecheliana editione exhibuit. T. 2. p. 211. Quæ autem *Iſæo & Dinarcho*, P. Victorius Græce vulgavit è Bibl. Medicea Lugd. 1580. 8. apud Tornæſ. Vertit latine A. Schottus, ac de Dinarcho idem qvem, dixi Martineſius ſive Martini⁹. Qvæ de dicendi vi deniqve, qvæ ſingularis fuit *in Demoſthene*, primus è recentiore MS. codice & ſchedis è Lollini Bibliotheca à Don Zellino communicatis Græce edidit Frid. Sylburgius, latine Martineſius convertit. Exſtant hæc latine in editione Hannovienſi 1615. 8. Græce in Wecheliana. græce & latine in Hudſoniana, qvi duobus MSS. Bibl. Regis Galliæ ad Græca caſtiganda uſus eſt, & in Iſæo ac Dinarcho & Demoſthene, codice ex MS. Bibl. Bodlejanæ.

XII. EPISTOLA I. AD AMMÆUM (qvem φίλτατον ſive amiciſſimum vocat) *de ætate ſcriptorum Demoſthenis & Ariſtotelis*, ſive qvod Demoſthenes artem Rhetoricam non didicerit ex Ariſtotele, neqve orationibus ſuis ad ejus præcepta conformatis omnium Oratorum præſtantiſſimus evaſerit. Græce primus edidit H. Stephanus 1554. 8. latine vertit in ſua Demoſthenis editione *H. Wolfius*, cujus verſionem recudi curavit Sylburgius T. 2. 223. *A Schotti* * tranſlatio cum ejus notis exſtat in editione Dionyſii Hanovienſi latina A. 1615. 8. & in Græcolatina Hudſoni, qvi uſus MS. codice Regio ad Græca caſtiganda.

XIII. EPISTOLA II AD AMMÆUM περὶ τῶν Θουκυδίδου ἰδιωμάτων *de iis, quæ Thucydidi propria ſunt*. Scripta poſt librum prolixiorem de Thucydide, de qvo mox, & græce vulgata ab Aldo inter græcos Rhetoras A. 1508. fol. tum à Joachimo Camerario A. 1540. & aliis qvibusdam Thucydidis editoribus, & ab H. Stephano cum Antiqvitatibus Dionyſii A. 1547. fol. & in editione Dionyſii Wecheliana. Latine *Matthia Martinez* interprete in editione latina Hanovienſi & in Græco-latina Hudſoni, qvi ad græca emendanda adhibuit duos Regios Gallicos codices & unum Colbertinum.

XIV. DE THUCYDIDE *Liber ad Q. Ælium Tuberonem* περὶ τοῦ Θουκυδίδου χαρακτῆρος καὶ τῶν λοιπῶν τοῦ συγγραφέως ἰδιωμάτων. Græce primus è Codice *Andreæ Dudithii* Pannonii, qvem à Paulo Manutio acceperat, edidit Sylburgius in editione Wecheliana. Subjunxit idem T. 2. pag. 141. perelegantem Dudithii tranſlationem qvæ prodierat Venet. 1560. 4. apud Manutium & Baſil. 1579. 8. Exſtat etiam in latina Diony-

* Confer Vitas Demoſthenis & Ariſtotelis comparatas A. Schotto auctore, Auguſtæ Vindel. 1603. 4.

nysii editione Hanoviensi & in græco-latina Hudsoni, qvi usus ad græca castiganda Codice MS. Bodlejano, erudita H. Savilii manu hinc inde notato. Laudat hunc librum ex merito Rogerus Aschamus in Epistola de imitatione scripta ad Joh. Sturmium.

XV. EPISTOLA AD CN. POMPEJUM (πρὸς Γναῖον Πομπήϊον) *de Platone*, qva exponit, qvid in ejus Philosophi dictione & qvam ob rem improbarit, adjuncto judicio de historicis, qvos præcipue imitatione dignos esse putat, *Herodoto, Thucydide, Xenophonte, Philisto, Theopompo.* Hanc epistolam græce primus cum aliis qvibusdam Dionysii scriptis vulgavit Carolus Stephanus Parif. 1554. 8. latine vertit *Stanislaus Ilovius* Polonus Basil. 1557. 8. divisam in bina opuscula, qvorum unum sub titulo comparationis excellentissimorum Historicorum inscriptum dedicavit Joh. Tencinio Comiti, alterum inscripsit Cælio secundo Curioni, Præceptori suo. Hæc versio recusa legitur in editione Wecheliana, T. 2. p. 229. & in latina Hanoviensi, atq; in græco-latina Hudsoni, qvi codice MS. Regis Christianissimi rursum se testatur ad Græcum contextum castigandum.

Qvod Sylburgius in præfat. ad tomum posteriorem promittit primi tomi spicilegium & secundi auctarium, lucem non vidit, sed cum præstantissimo auctore intercidit.

XVI. Perierunt etiam scripta varia Critica ac Rhetorica Dionysii ipsius, ut eidem Sylburgio jam observatum.

Desiderantur sane hæc:

1. Περὶ μιμήσεως *de imitatione* ad Demetrium ὑπομνηματισμοὶ γ' Commentarii III an, & qvinam & qvomodo imitandi sint scriptores eximii. Dionys. Epist. ad Pompej. p. 128: & lib. de Thucydide sub init. Scholast. Hermogenis 1. περὶ ἰδεῶν laudat Dionysium περὶ μιμήσεως χαρακτήρων neqve assentior Meursio, qvi in libro de Dionysiis suspicabatur duo distincta scripta περὶ μιμήσεως & περὶ χαρακτήρων. Non absurde autem Sylburgius horum librorum ἐκλογὴν esse putabat τοὺς τῶν παλαιῶν χαρακτῆρας, de qvibus dixi supra §. 10.

2. περὶ τῆς πραγματικῆς Δημοσθένους δεινότητος, De Demosthenis in rerum tractatione admirando acumine ac vi (ut περὶ λεκτικῆς δεινότητος ejusdem Oratoris disseruit in ὑπομνηματισμοῖς, qvos habemus de Rhetoribus Atticis ad Ammæum.)

3. De Hyperide & Æschine, tum Historicis, Philosophis, ac ceteris scriptoribus Atticis ὑπομνηματισμοί.

4. Liber περὶ τῆς ἐκλογῆς ὀνομάτων *de delectu verborum*, qvem Rufo promittit in lib. de verborum compositione.

5. Liber de Lysia & internoscendis ejus orationibus ἰδίᾳ δὲ περὶ τοῦ ῥήτορος πραγματείαν συνταττόμενος &c. Dionysius in Lysia pag. 68. Confer in Isæo sub init.

6. Ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς φιλοσοφίας πρὸς τοὺς κατατρέχοντας αὐτῆς ἀδίκως. Adversus eos, qvi Politicam Philosophiam injuste reprehenderunt. Dionis. lib. de Thucydide p. 137.

Deniqve Dionysium Halicarnasseum inter eos qvi *Epicuri* famam scriptis lacerarunt refert Laertius lib. X. sect. 4. qvod forte in libro jam dicto de civili Philosophia factum.

XVII. Allegatur prætereaDionysius Halicarnasseus περὶ ἑρμηνείας in Scholiis ad Aristoph. Nubes v. 400. Unde librum de elocutione, qvi legitur sub nomine *Demetrii Phalerei*, & in qvo locus à ScholiasteComici laudatus occurrit, Dionysio nostro tribuunt H. Valesius ad excerpta Peiresciana p. 65. Is. Vossius ad Catull. p. 153. & in libro de poematum cantu & viribus rythmi, ac Menagius pag. 59. & 222. ad Laertium. Sed hoc de libro dictum à me est infra lib. IV.

XVIII. Dionysio etiam nostro *librum de vita Homeri* qvi sub *Plutarchi* nomine exstat, tribuit præstantissim⁹ Vir Thomas Galeus, qva de sententia vide, si placet, qvæ dixi lib. 2. c. 1. §. 4.

XIX. Index scriptorum à Dionysio Halicarnassensi allegatorum accommodatus ad paginas editionis Wechelianæ cujus paginas Oxoniensis, unde hic elenchus depromtus est, in ora paginarum interiori adscriptus habet. A. Tomum priorem, B. posteriorem denotat.

An-

Li-

Sa- Hhhhh γε-

XX. Dionysios alios qvam plurimos Jo. Meursius ad Helladium & singulari libro qvi in Tomo decimo thesauri Gronoviani pag. 1580 exstat commemoravit, de multis monitum etiam Vossio atqve Jonsio III. 8. de nonnullis præterea mihi observatum, itaqvę Catalogum eorundem hoc loco subjungere conveniens instituto meo dixi.

Dionysius Ægiensis *Δικτυακῶν* scriptor. Phot. Cod. CLXXXV. & CCXI.

Ælius Dionysius Halicarnasseus auctor Historiæ Musicæ libris XXXVI. *ῥυθμικῶν ὑπομνημάτων* libris XXIV. *Μουσικῆς παιδείας* sive *διατριβῶν* libris XX. & de iis qvæ Musice dicta sunt apud Platonem libris V. Svid. qvi sub Hadriano Imp. clarum & Sophistam ac Musicum vocatum esse refert. Jonsio III. 8. idem videtur cum Ælio Dionysio qvi Lexicon Rhetoricum & Atticum scripsit de qvo infra lib. IV. & cum eo cujus libro de Alexandria usus Sopater apud Phot. Cod. CLXI.

Dionysius qvod Atheniensibus svasit ut numis æneis uterentur dictus *Æneus* teste Athenæo XV. pag. 669. poeta & Rhetor perantiqvus Atheniensis, cujus *Poemata* laudat Plutarch. Nicia, p. 526. *Elegias* Aristoteles III. 2. Rhetor. & Athenæus. X. p. 443. & XV. p. 668.

Dionysius Afer à qvibusdam dicitur scriptor *περιηγήσεως* qvæ exstat. De eo infra lib. IV.

Dionysius Albianus. Schol. Apollo. II. v. 660.

Dionysius Albæ in Italia Episcopus. Niceph. IX. 33.

Ælius Dionysius Alexandri F. Halicarnasseus. Supra in *Ælius* Dionys.

Dionysius Alexandrinus à plerisqve vocatur περιηγήτεως scriptor qvam hamus & de qva me dicturum recepi infra lib. IV.

Dionysius Alexandrinus Glauci F. Grammaticus sub Nerone ac deinceps clarus usqve ad Trajanum, qvi Imperatori fuit ab Epistolis & legationibus ac responsis & Bibliotheca. Svid.

Dionysius Alexandrinus, priore ut videtur antiqvior & ab eo distingvendus) licet apud Svidam confundi videtur) Magister Parthenii Grammatici, Chæremonis vero Philosophi discipulus & in schola Alexandrina succeffor. Parthenius Dionysii (scil. discipulus) memoratur apud Athenæum ut notavi supra pag. 678. ubi Parthenium intelligebam Phocensem, qvod forte de Parthenio accipiendum erat Nicæno, qvem imitatus est Virgilius.

Dionysius Alexandrinus Teri F. Grammaticus, discipulus Aristarchi, & Dionysii Thracis nomine notior, de qvo & scriptis ejus dixi lib. IV.

Dionysius Magnus, Alexandriæ Episcopus, discipulus Origenis, qvem ab Alexandro Dionysio cujus commentar. inchoatus in Ecclesiasten memoratur Eusebio, Hieronymo & Svidæ, perperam distinguit doctiss. Meursius. De eo consulendus egregius Vir Gvil. Caveus in vitis Patrum Tomo I. & in Hist. literaria scriptor. Ecclef. ad A C. 254. In Bibliotheca Augustana occurrit catena MS. in Epistolam ad Romanos tum ex aliis tum è Dionysio Alex. congesta. vide B. D. Reiseri Catalogum MSS. p. 9.

Dionysius Alexandrinus Rhetor itidem Christianus, superiore longe junior, cujus sunt commentarii in Dionysium Areopagitam, qvos in Bibl. cujusdam nobilis Veneti Lollini manu exaratos exstitisse auctor est veterum librorum helluo sed non satis accuratus Criticus Franciscus Turrianus. Vide Albertinum de Eycharistia p. 261. & Ephemerides Parisienses A. 1702. 20. Martii.

Dionysius Anthropographus, qvi homines tantum pingebat. Plin. XXXV. 10.

Dionysius Antiochenus Sophista de cujus Epistolis qvæ exstant dixi supra lib. 2. c. 10. §. 1.

Dionysius Apollinaris hæretici discipulus. Infra in *Areopagita*.

Q. Aquilius Dionysius. Vet. inscriptio apud Rhodium pag. 296. ad Scribon.

Dionysius Arei Philosophi F. cujus contubernium iniit (Alexandriæ ut è

Plutarcho constat) eruditionis Græcæ causa Augustus Imp. teste Sveton. c. 89.

Dionysius Areopagita cujus Act. XVII. 34. mentio, & sub cujus nomine scripta etiamnum multa exstant, qvæ ab Eutychianis primum edita in lucem observat Morinus de sacris Ecclesiæ ordinat. p. 241. Dionysio Apollinaris hæretici discipulo tribuit illustris Stillingfleetus. Vide qvæ infra lib. IV.

Dionysius Argivus. Clemens Alex. I. Strom. p. 321.

Dionysius Argivus, statuarius. Vide Francisc. Junium in Catalogo artificum.

Dionysius Aristarcheus, Grammaticus Alexandrinus qvi vulgo Dionysius Thrax. De eo infra lib. IV.

Dionysius Ascalephus. Etymol. M. in Διονύσ. Idem, judice Meursio, qvi Athenæo XI. p. 475. λεπτὸς sive *gracilis*, ubi ejus commentarium in Theodoridam sive carmen de Amore memorat.

Dionysius Atheniensis ἐν ταῖς κτίσεσι Schol. Apollon. II. v. 279. Etymol. in προκόννησος, ἐν ταῖς κτίσεσι, pro qvo emendant κτίσεσι. Vide supra p. 536. Κτίσεις scripserat etiam Dionysius Chalcidensis, de qvo suo loco. Fuit præterea Dionysius Atheniensis, qvi *Æneus* dictus. Dionysium qvoqve Atheniensem in numo apud Goltzium Jonsius observavit. Athenis Dionysium Stoicum audivit Atticus, teste Cic. 2. Tusc. De Dionysio Attico Rhetore infra in *Pergamenus.* De Atticista, in *Ælius.*

Aurelius Dionysius. Inscriptio vet. ap. Gruterum p. 845.

Dionysius Bar Salibi, Syrus Jacobita, A.C. 1171. defunctus. De eo leges in Epistolis Huntingtonianis p. 111. seq. 113. seq.

Dionysius Bithynus, Dialecticus Strab. XII. p. 566. auditus à Theodoro Atheo. Laert. II. 98.

Dionysii Byzantii ἀνάπλουν Βοσπόρου Stephano ac Svidæ memoratum edere promisit tomo tertio Geographorum Græcorum minorum laudatissimus Hudsonus. Initium è MS. Regis Christianiss. Græce vulgavit Cangius in CPoli Christiana. Ejusdem Dionysii Threnos sive poema epicediis refertum Svidas memorat, & alibi in Διονυσ. Μυσανῖς Periegesin qvoqve ait Byzantii Dionysii sibi videri, nisi ibi legendum *Bithynus* pro *Byzantio* ut volunt viri docti.

Dionysius è Caria Criticus apud Eunapium proœm. haud qvaqvam diversus est à Dionysio Halicarnass. cujus scripta exstant.

Dionysius Calchedonius Jonsio memoratus nullus est, nam apud Clementem

tem I. Strom. p. 333. inter antiqvissimos scriptores memoratur Dionysius ὁ Καρχηδόνιος *Carthaginiensis.*

Dionysius Carthaginiensis Laert. II. 106. nisi legendum cum eodem Jonsio χαλκηδόνιος pro καρχηδόνιος, ut Dionysius Bithynus intelligatur de qvo supra. Chalcedon enim civitas Bithyniæ.

Dionysius Carthusianus, de qvo Caveus siva Warthonus ad A. C. 1450.

Dionysius Chalcidensis Qvinqve libros κτίσεων scripsit teste Marciano in periplo. Meminit & Strabo XII. p. 566. Laudatur in Scholiis ad Apollon. & Aristoph. tum à Svida & Harpocratione. Meminit & Plutarchus lib. de Herodoti malignitate p. 860. Respicit Clemens I. Strom. p. 333. ubi ex Dionysio refert Thasum conditam Olymp. XV. Dionysius Halic. lib. 1. p. 58. & forte Zenobius Dionysium Chalcidensem laudans V. 64. proverb. Vide Rutgers. IV. 18. Var.

Dionysius Chalcus, supra *Æneus.*

Dionysius Charmidæ F. Schol. Pindari Nem. VII. p. 381.

Dionysius Chirurgus, Scribon. Largus Composit. Med. c. 212. seq.

Dionysius præceptor *Ciceronis* filiorum de qvo VIII. 30. ad Atticum: *Dionysium dimisi à me, ut Magistrum Ciceronum non libenter, ut hominem ingratum non invitus.* Confer VI. 1. VII. 4. 8. 16. VIII. 4. IX. 3. 14. XIII. 1. De eodem forte Cicero XIII. ad famil. 77. *Dionysius servus meus, qui meam Bibliothecam multorum nummorum tractavit, cum multos libros surripuisset, nec se impune laturum putaret, aufugit.* Hæc è Jonsio p. 251.

Dionysius filius ejus Dionysii qui Ciceronis filium docuit, elegans magis declamator quam vehemens. Sen. Lib. 1. controvers. 4.

Dionysius Colophonius qvi sub Menippi nomine libros edidisse fuit creditus. Vide Laert. VI. 100.

Dionysius Colophonius pictor nobilis, de qvo Franciscus Junius in Catalogo artificum & Jonsius p. 254.

Dionysius Corinthius Poeta Epicus cujus ὑποθήκας, Αἴτια & Μετεωρολογούμενα tum prosa scriptum commentarium in Hesiodum Svidas memorat, testatus etiam Periegesin à qvibusdam ad eum veluti auctorem referri.

Dionysius Corinthi Episcopus & Martyr de qvo vide doctiss. Caveum ad A. C. 170. & qvæ infra libro IV.

Dionysius κριτικὸς scriptor apud Laertium I. 36. non diversus videtur à Dionysio Halicarnasseo cujus scripta exstant.

Dionysius Cyclographus. Vide infra in *Dionys. Milesio* Historico, & *Samio.*

Dionysius Cyrtus Medicus insignis Ægyptius. Steph. in Κύρτος.

Dionysius Cyzicenus cujus Epigramma in Eratosthenis funus legitur III. Antholog. p. 420.

Dionysii Delphici filios Æacidem & Aristotimum æqvales suos laudat Plutarchus de sollertia animal. p. 965.

Dionysius Diacenus: infra in *Dionys. Philadelphiensi.*

Dionysius Dialecticus: supra in *Dionys. Bithyno.*

Dionysius Diogenis F. Geographus laudatus à Marciano in Periplo.

Dionysius Exiguus auctor æræ vulgaris Christianæ qvæ ab illo Dionysiana appellatur. Floruit circa A. C. 530.

Flavius Dionysius Consularis Phœnices A. C. 328. de qvo Vales. ad Euseb. IV. 42. de vita Constantini.

Dionysius Γιγαντιάδος scriptor. Steph. in κιλαδώνη & Νέσσων.

Dionysius Glauci F. supra in *Dionys. Alexandrino.*

Dionysius Grammaticus cujus mentio apud Platonem ἐρασταῖς & Platonis ipsius magister si Laertio III. 4. & Apulejo fides: licet dubitet Jonsius p. 250.

Dionysius Halicarnasseus Major: de qvo hoc capite satis dictum.

Dionysius Halicarnasseus junior. Supra in *Ælio Dionysio.*

Dionysius Heliopolites. Artemidor. II. 71. p. 152. è qvo loco Onirocritica scripsisse colligitur.

Dionysius Heracleotes Arati præceptor, ut traditur in utraqve Arati vita. Idem ut videtur cum Metathemeno de qvo dixi supra cap. XV. & qvem anno ætatis LXXXI. ut vita abiret cibo abstinuisse refert Censorinus c. 15. Sophocli Parthenopæum supposuisse Laert. V. 92.

Dionysius Ἡρακλείτειος. Laert. IX. 15.

Dionysius Historicus qvi sub postremis Imperatoribus scripsit & à Jornande c. 19. de rebus Geticis allegatur.

Dionysius Hydragogus Plutarch. quæst. nat. p. 914.

Dionysius Jambus, Plutarch. de Musica p. 1136. Clemens Alex. V. Strom. p. 569. ubi versum Hexametrum affert. Ejus περὶ διαλέκτων. Athen. VII. p. 284. Aristophanis Grammatici præceptor, circa Olymp. CXL. clarus, ut è Svida in Ἀρίσταρχος. Jonsius observavit.

Διονύσιος ὁ Ἰτυκαῖος, ἔστι δὲ Ἰτύκη πόλις Σικελίας (imo Λιβύης) Schol. Luciani T. 1. p. 38. Vide infra *Dionys. Uticensis.*

M. Junius Dionysius Medicus. Inscriptio vetus apud Rhodium p. 297. ad Scribon.

Dio-

Dionysius Leptus sive *gracilis* supra in Ascalapho.
Dionysius Leuctricus Athen. XIII. p. 609.
Dionysius scriptor Λιθιακῶν, poeta idem forte cum Periegete Eustath. prooemio, sive Epistola ad Jo. Ducam. Maximus ad Dionys. Areopagit. de Myst. Theol. c. 2. Svid. in Διονύσ. Κορίνθιος.
Dionysius Longinus, de qvo infra lib. IV.
Dionysius Magnes Olymp. CLXXIII. Ciceronis annum XXIX. agentis praeceptor in Asia fuit teste Cic. in Bruto, Plutarcho in Cic. p. 862.
Dionysius Medicus Cels. VI. 6. Plin XX. 3. & 11. Supra in *Junio* & *Cyrto* ac paulo post in *Milesio*, *Sallustio* & *Samio*.
Dionysius Melitensis Plutarchi familiaris IX. 14. sympos. qvaest.
Dionysius Heracleotes *Mathemenus* dictus qvod à Stoicis ad Cyrenaicos vel Epicurum defecisset, ut dixi supra cap. XV. Vide Jonsium p. 250.
Dionysius Milesius Historicus clarus circa Olymp. LXV. teste Svid. in Ἑκαταῖος, *res Darii* (Hystaspis sub qvo fuit) scripsit *libris V.* teste rursus Svida in Διονύσ. qvi praeterea ejus *Persica*, Jonica dialecto composita commemorat: tum *libros tres de rebus Trojanis*, itemqve Μυθικὰ & Κύκλον ἱστορικὸν libris septem (sive ut Clemens in protreptico pag. 30. vocat μέρεσι) At undecimus laudatur in Schol. ad Euripidis Phoeniss. v. 1123. De hoc opere qvod στέφανον vocat Socrates III. 23. & ex eo Niceph. X. 36. Tripartita VII. 2. & Samio Dionysio Athenaeus tribuit, dixi supra lib. 2. c. 2. §. 24. Suspicor autem μυθικὰ sive παλαιὰς μυθοποιΐας ut vocat Diodorus Sic. III. 66. p. 140. (200) & Τρωϊκὰ Svidae memorata non fuisse diversa à Cyclo illo historico. Vide Diodorum Siculum lib. III. c. 52. p. 129. (185.) Forte nec Persica ejus diversa fuere à libris τῶν μετὰ Δαρεῖον, qvod expono *de rebus Dario imperante gestis*. Sic apud Plutartarchum de sera Numinis vindicta p. 563. ὃ γνώριμος μεθ' ἡμᾶς Πρωτογένης, recte Xylander: *qui nobiscum fuit*, non *qui post nos*. Caeterum *periegesin Orbis* etiam Svidas tribuit huic & mox Samio Dionysio. Perperam sane, si illam qvam hodie habemus intellexit, alium enim illa longe juniorem Dionysium auctorem habet, ut dicturus sum infra lib. IV. *Argonauticorum* Dionysii Milesii primum & secundum librum laudat Schol. Apollonii, nisi Mytilenaeum intellexit, qvem & ipse alibi & Svidas tradit scripsisse Argonautas. Qvanqvam Dionysium qvoqve Milesium (sed in Cyclo Historico ut

ut suspicor) de Argonautis scripsisse tradit Diodorus Sic. loco laudato,& respicit ubi de Argonautis loqvitur Apollodorus in Bibliotheca sua, Historici ut alibi dixi Cycli epitome.

Dionysius Milesius Medicus cujus mentio ap. Galenum IV. 7. κατὰ τόπους & alibi II. de antidot. Plinium lib. XII. & XXII. Cælium Aurel. &c.

Dionysius Milesius Sophista Isæi Assyrii auditor sub Hadriano Imp. clarus. Vide Philostr. 1. de Sopist. p. 513. & p. 522. seq. Dionem LXIX. p. 789. De Epistolis qvas huic Dionysio male tribuit Meursius, dixi supra lib. 2. c. 10 § 31. Epigrammata qvoq; Dionysii Sophistæ qvæ in Anthologia leguntur, Antiocheno libentius tribuerim.

Dionysius Musicus: supra in *Ælius Dionys.* Alius apud Nepotem in Epamin.

Dionysius Musonii F. Samius vel secundum alios Rhodius scripsit Svida teste ἱστορίας τοπικὰς libris VI. Ex his forte fuerunt Βασσαρικὰ Stephano memorata & Eustathio ad periegeten. Addit Svidas ἱστορίας παιδευτικῆς libros X. & (qvæ alterius Dionysii est) οἰκουμένης περιήγησιν. Samio etiam libros περὶ τοῦ κύκλου tribuit Athenæus, sed Dionysius ὁ κυκλογράφος aliis Milesius est, ut paulo ante dixi.

Dionysius Mytilenæus. infra in Scytobrachion.

Nestor Dionysius, Novariensis Minorita, auctor dictionarii latini editi Argentinæ 1502.

Dionysius Olynthius, inter eos qvi de Homero ejusqve genere & ætate scripserunt laudatus à Tatiano. At χρονικὰ apud Svidam in Θεμιστίδης, non hujus sunt Dionysii ut Meursio visum, sed Halicarnassei

Dionysii duo ὀψαρτυτικῶν scriptores ab Athenæo allegantur.

Dionysius Oxymachi F. Medicus, à Rufo laudatus libro de partibus humani corporis.

Dionysius Parisiensis quem ab Areopagita distinguere docuit Jo. Launojus.

Dionysius Pergamenus cognomine *Atticus*, Apollodori Rhetoris qvi Augustum Imp. docuit discipulus σοφιστὴς ἱκανὸς καὶ συγγραφεὺς καὶ λογογράφος. Strab. XIII. p. 625.

Dionysius Phaselites allegatur in Schol. ad Pindarum Od. 2. Pyth. p. 421. edit. Ox. ejus περὶ τῆς Ἀντιμάχου ποιήσεως περὶ ποιητοῦ ab auctore Græco vitæ Nicandri.

Dionysius Philadelphiensis sive à Ptolemæo Philadelpho in Indiam missus cum Megasthene, ut vires gentium proderet teste Plinio VI. 17. ὀρνιθιακὰ illi tributa à qvibusdam, refert Eustathius ad Dionysii periegesin, addens illum dictum vulgo διάκενον sive *inanem*, διὰ λέξεως ἀκυρολογίαν.

Dio-

Dionysius Platonis servus Laert. II. 42.
Dionysius Marcus Pomponius, libertus. Cic. IV. 14. ad Attic.
Dionysius Rhodius: supra in *Dionysio Musonii* F. Tertull. de anima c. 46.
Dionysius Episcopus Romanus ab A. C. 259. ex cujus epistola ad Dionysium Alex. legitur fragmentum apud Athanas. de decretis Synodi Nicænæ. Nam qvæ ipsi præterea tribuit Lud. Jacobus à S. Carolo in Bibl. Pontificia, atqve in his librum de situ Orbis sive periegesin è fabuloso Luitprando, recte explosit præstantiss. Caveus.
Dionysius Sallustius Medicus. Plin. XXXII. 7.
Dionysius Samius Vide supra in *Dionys. Musonii F.*
Dionysius Samius Medicus. Galen. IV, 13. de medic. secundum genera.
Dionysius Symnæus. Tzetz. ad Lycophronem v. 1247. *An forte intelligitur Ælius Dionysius Halicarnasseus junior, qui Scymno Lexicon suum inscripsit?* ita Jonsius p. 242.
Dionysius Scytobrachion sive *Scyteus*, paulo ante Ciceronem vixit, Jonsio observante ex Svetonio de Gramat. c. 7. Auctor fuit historiarum qvas alii ad Xanthum Lydum retulere teste Athenæo XII. p. 515. Allegatur ab Eustathio ad Iliad. γ'. Huic Dionysio *Coronam* tribuit Jonsius, à Socrate (ipse ex memoriæ lapsu Eusebium citat) laudatam, idemq esse putat opus XXXIII. librorum de Nymphis apud Svid. in Νύμφαι. Sed Coronam illam haud diversam existimem à Κύκλῳ Historico Dionysii Milesii, de qvo supra. Præterea Dionysius iste Mytilenæus Suida teste scripsit carmine Epico τὴν Διονύσου καὶ Ἀθηνᾶς στρατείαν, tum Μυθικὰ ad Parmenontem, deniqve *Argonautas* sex libris sermone prosario, qvod opus in scholiis ad Apollon. laudatur.
Dionysius Siculus, Syracusarum Tyrannus de cujus scriptis videndi præter Suidam viri docti laudati à me lib. 2. c. 19.
Dionysius Siculus junior, superioris filius Tyrannus & ipse Siculorum, qvem Epistolas & de poematibus Epicharmi scripsisse Suidas testatur. Epistolam ejus ad Speusippum exhibet Laert. IV. 2. De hoc proverbium *Dionysius Corinthi*. Vide Justin XXI. 5.
Dionysius & Cephalo legislatores qvi è Corintho in Siciliam venerunt. Plutarch. Timoleonte p. 248.
Dionysius Sidius Etymol. M. in ἐξωπλίζων, Forte legendum Σιδώνιος pro Σίδιος.
Dionysius Sidonius. Varro lib. IX. de lingua lat. & Eustath ad Odyss. α.

Dyonysius Sinopensis Comicus circa Olymp. C. cujus dramata qvædam laudari ab Athenæo notabam lib. 2. c. 22.

Dionysii Stoici duo vel tres de qvibus supra cap. XV. unus Heracleotes, alter qvem allegat Laertius VI. 43. & contra qvem scripsit Chrysippus: tertius qvem Athenis Atticus audivit teste Cic. 2. Tusc.

Dionysius Syrus Sæculo XII. post CHRISTUM natum carus. Supra in *Dionysius Bar Salibi.*

Dionysius dictus etiam *Terus* à patre, & ab ejusdem patria *Thrax.* Grammaticus, Discipulus Aristarchi, de quo infra lib. IV. Videtur etiam pictoriæ peritus fuisse & scluptoriæ. Confer Athenæum XI. p. 489. & Etymol. M. in Διονύσ. Franciscum Junium Catalogo pictorum pag. 79. Si idem fuit e quo Athenæus, docuit Rhodi.

Dionysius Thebanus Musicus antiquissimus, de quo dictum lib. 2. c. 15.

Dionysius Theophanti F. supra in *Dionys. Metathemenus,*

Dionysius Tryphonis F. Grammaticus qui περὶ ὀνόματων scripsit, laudatus Athenæo, Harpocrationi & Stephano Byz.

C. Valerius Dionysius cui jus Quiritium sive Civitatis Romanæ à Trajano dari rogat Plinius, X. Epist. 105.

Cassius Dionysius Uticensis qui Magonis Carthaginiensis libros XXVIII. γεωργικῶν Punice scriptos libris XX. Græca lingua est complexus & Sextilio Prætori misit, teste Varrone. Meminit hujus operis Plinius quoque & Columella & Athenæus. Allegatur etiam Dionysius in Geoponicis lib. 1. c. 11. licet Magonis opus ejusque Epitome tum illa Dionysii, tum altera sex librorum à Diophane Bithyno missa ad Dejotarum Regem, jam periisse videntur cum Geoponica jussu Constantini Porphyrogeneti concinnarentur, tantum abest ut, qvod viris qvibusdam doctis in mentem venisse video Geoponica qvæ exstant sint ipsi illi XX. libri à Dionysio Uticensi è Magono compositi. ῥιζοτομικὰ hujus Dionysii memorantur in scholiis ad Nicandrum & à Stephano Byz. in ἰτύκη, atqve respiciuntur ut Meursius observat, etiam à Servio ad 1. Georgic.

Dionysius Zopyrus, Schol. Aristoph. ad aves v. 1299. Nisi legendum *Dionysius & Zopyrus.* Nam ut Laertius VI. 100. notat, Dionysius & Zopyrus Colophonii sub Menippi Cynici nomine libros ediderunt.

CA-

CAPUT XXXIII.

De EPICURO & Epicureis, Cyrenaicis, Scepticis aliisqve Variarũm minorum sectarum Philosophis.

De ætate & vita Epicuri. 1. *Scripta.* 2. *Catalogus Epicureorum.* 3. *Cyrenaicorum.* 4. *Scepticorum.* 5. *De Megaricis, qui Dialectici quoque & Eristici dicti.* 6. *De aliis variis sectis minoribus.* 7. *De Eclecticis.* 8.

I.

EPICURUS Neoclis F. è genere nobili Philaidarum, in Gargetto Atticæ natus est Olymp. CIX¾. Archonte Sosigene, ante CHRISTUM 342. (*a*) Anno ætatis decimo qvarto vel duodecimo (*b*) Philosophiæ operam dare cœpit, cum Sophistas & Grammaticos incassum rogasset, ut Hesiodi sibi chaos interpretarentur. *Democriti* potissimum scriptis delectatum ferunt, è qvib⁹ dogma de atomis, uti ex scriptis *Aristippi* dogma de voluptate hausisse & pro suo venditasse est insimulatus. Ita enim intelligo locum Laertii X. 4. Præceptorem nullum agnovit, (*c*) sed Pyrrhonis discipulum Nausiphanem qvi Epicuri se doctorem ferebat, gravissimis proscidit probris. Sunt tamen qvi Xenocratem, (*d*) alii qvi Lysiphanem & Praxiphanem (*e*) tradunt audiisse, vel Pamphilum Platonicum (*f*) in Samo versatum. Ex Antiqvioribus Philosophis

Iiiii 2

(*a*) Laert. X. 14. ex Apollodoro.
(*b*) Id 2. & 14.
(*c*) Laert. X. 8. 13. 14. Sextus initio libror. contra Math.
(*d*) Euseb. XIV. præparat. p. 768. Laert. X. 13. ex Demetrio Magnesio.
(*e*) Laert. ibid. ex Apollodoro.
(*f*) Laert. X. 14.

phis plurimum tribuit Anaxagoræ & Archelao. Leucippi ne meminit qvidem, nec ipse nec Hermachus. (g) Adolescentiam partim Sami partim Tei exegit, mox versatus Colophone, Mytilenæ, Lampasci: deniqve Athenas reversus anno ætatis 36. cum ibi per aliqvod tempus esset commoratus, hortum peramœnum in urbe ipsa sibi comparavit in eoq; familiares qvos habuit plurimos docuit. In dictione maxime studuit perspicuitati & proprietati verborum: (h) vitam sobriam egisse etiam ab adversariis conceditur, neqve Cicero dubitavit de Epicuri schola scribere II. 25. de fin. *ut ceteri existimantur dicere melius quam facere, sic hi mihi videntur facere melius quam dicere.* Bodinus in Colloqvio Heptaplomere MS. lib. 1. *Multos Deorum contemtores, plures etiam qui nihil à beluis nisi figura differrent, Epicureum tamen adhuc reperi neminem, i. e. qui Deos nulla præmiorum spe religiose coleret, qui frugalissime ac temperatissime viveret, qui continentiam, justitiam, fidem morum, integritatem ut Epicurus amplexaretur, mortales tamen animos crederet, nec ullum ab immortali Deo negotium cuiquam impendere arbitraretur, qui denique summum hominis extremumque bonum non in corporeis voluptatibus, sed in animi excelsi tranquillitate serena collocaret.* Inter dogmata ipsius fuere haud dubie non impia modo, ut qvi præmia & pœnas & omnẽ removeret religionem Numinis sed etiam absurda, ut (præter illa ipsa qvæ jam dixi) qvod negaret fines rerum intentos, oculũ v. g factum ad videndum, aurem ad audiendum; sed casu illa opinabatur qvia ad hoc apta coaluissent, videre & audire, qvo nihil mihi videtur dici posse ineptius. Deniqve dogmata ejus qvoqve fuere ita comparata, ut maxima voluptate homines probos privaret conscientia ac providentia Dei, & in rebus adversis præsens atqve maximum eriperet solatium, qvod ex Dei voluntate & auxilio percipitur, ut pulchre monuit Plutarchus libro qvod non possit svaviter vivi secundum Epicurũ. Alioqvi non abnuerim per inimicos multa ipsi fuisse & ejus scholæ impacta per calumniam, qvæ è veteribus Laertius, è recentioribus præcipue diligenter diluit Gassendus. Præter eundem Gassendum T. 5. Opp. & reliqvos eruditos Laertii ac Lucretii interpretes, de Vita ac Philosophia Epicuri consuli possunt Jacobus Rondellus Libro de vita & moribus Epicuri. Amst. 1693. 12. & Bælius in Lexico, T. 2.

Obiit Ol. CXXVII, 2. ætatis 72. Archonte Pitharato (i) statuis in patria sed

(g) Laert. X. 12. 13.
(h) id 13 Gassend. VIII, 7. de vita & moribus Epicuri,
(i) Cic. de fato c. 9.

æneis ſed multo magis decoratus longa (*k*) diſcipulorum ac freqventi ſucceſſione, qvi memoriam ejus velut Dei cujusdam coluere, & natalem ejus celebravere (*l*) annua ſolenni die decima vel ſeptima Gamelionis, & viceſimo cujusqve menſis die in ejus & Metrodori memoriam freqventarent epulas, unde dicti εἰκαδισαὶ *Vultus Epicuri per cubicula geſtant, ac circumferunt ſecum*, inqvit Plinius XXXV. 2. Effigiem ejusmodi è veteri gemma poſt Gaſſendum exhibet Laertii præclara editio Wetſteniana, & Gronovius T. 2. Antiqv. Græc. tabula 96.

II. Scripta hujus Philoſophi fuere ultra volumina trecenta teſte Laertio X 26. neqve placuit Epicuro aliena teſtimonia libris ſuis inſerere, ut contra freqventiſſime fecit æmulis πολυγραφίας ejus Chryſippus: ſed integra ſuis verbis ac ſententiis implevit. Nihil ex ejus ſcriptis tulit ætatem, exceptis paucis qvæ ſervavit Laertius, & Petrus imprimis Gaſſendus illuſtravit, qvem deſcriptis Epicuri conſules in ejus vita l. I. cap. IX. X. Adjecit etiam pleraqve Græce Lucretio ſuo Giſanius.

1. *Teſtamentum.* X. 16. - 22. adde Gaſſend. lib. 2. c. 1.
2. *Epiſtola ad Herodotum.* X. 35. - 83. de principiis naturalibus.
3. *Epiſtola ad Pythoclem.* X. 84. - 116. de meteoris.
4. *Epiſtola ad Menœceum* X. 122. - 135. de vita inſtiuenda.
5. *Epiſtola ad Idomeneum.* X. 22. qvæ latine etiam exſtat apud Cic. 2. de fin.
6. Κύριαι δόξαι. Laert. X. 139 - 144.

Alia ejus ſcripta non pauca memorantur præter hæc qvæ exſtant, & qvibus aſteriſcum deinceps præfixi:

Περὶ αἱρέσεων Laert. X. 27. & 136. ubi eſt περὶ αἱρέσεων καὶ φυγῆς.
Ἀναξιμένης Laert. X. 28.
Ἀντίδωρος, β'. Laert. X. 28.
Ἀριστόβουλος Laert. X. 28.
περὶ ἀτόμων καὶ κενοῦ Laert. X. 27. Cleomedes allegat Epicurum ἐν ταῖς τῶν ὅλων ἀρχαῖς qvod Gaſſendo idem opus videtur.
περὶ τῆς ἐν τῇ ἀτόμῳ γωνίας Laert. X. 28.

(*k*) Laert. X. 9. Suid. in Ἐπίκουρος, Jonſius lib 1. c. 20.
(*l*) Athen. VII. p. 298. Plin. XXXV. 2. Cic. 2. de fin. Laert. X. 18.

περὶ ἁφῆς. Laert. X. 28. de atomorum tangibilitate corporumve: tangere enim & tangi nisi corpus nulla potest res, ut ex Epicuri mente scripsit Lucretius.

περὶ βασιλείας. Laert. X. 28. Plutarch. qvod non possit svaviter vivi secundum Epicurum. p. 1095. D.

περὶ βίων sive βιωτικῶν, δ΄. Laert. X. 27. & 119. 136.

Διαπορίαι Laert. X. 119. Plutarch. p. 1095. C. πρὸς τοὺς μεγαρικούς Laert. X. 27.

περὶ δικαιοσύνης καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν Laert. X. 28.

περὶ δικαιοπραγίας Laert. X. 28.

περὶ δώρων καὶ χάριτος Laert. X. 28. in hoc libro docuit teste Sexto Empirico 1. contra Math. p. 11. ὅτι ἀναγκαῖον ἐστὶ τοῖς σοφοῖς μανθάνειν γράμματα.

περὶ εἰδώλων Laert. X. 28.

περὶ εἱμαρμένης Laert. X. 28.

Ἐπιστολαί. Laert. X. 28.

ad anaxarchum Plutarch. p. 1117. contra Colotem.

ad Aristobulum (Aristodemum) Laert. VII. 9.

περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων Aristocles apud Euseb. XV. 2. præparat. Athenæus VIII. p. 354. Respicit & Laert. in Protag. IX. 53.

ad Eurydicum. Laert. X. 13.

ad Hermachum; Athen. XIII. p. 588. Cic. 2. de fin.

* *ad Herodotum* Laert. X. 29. 30. 35.

* *ad Idomeneum* Laert. X. 22. Seneca Epist. 22. Apostol. XVI. 95. proverb.

ad Leontium Laert. X. 5. 6.

* *ad Menœceam* Laert. X. 29. 122.

ad Polyænum Seneca. Epist. 18.

* *ad Pythoclem* Laert. X. 5. 6. 29. 84. Hesych. Illustr. in Ἐπίκουρος.

ad Philosophos Mytilenæos πρὸς τοὺς ἐν Μυτιλήνῃ φιλοσόφους Laert. X. 6. 136. Sextus Empir. p. 2. adversus Math.

Ἐπιτομὴ τῶν πρὸς τοὺς φυσικούς. Laert. X. 27.

Ἐπιτομὴ μεγάλη. Laert. X. 39. 40. 73. μικρὰ ἐπιτομή. id 85. 135. ad Herodotum. Haud diversa ut videtur ab Epistola qvæ exstat.

περὶ ἔρωτος. Laert. X. 27.

Εὐρύλοχος. Laert. X. 28.

Ἡγησιάναξ. infra περὶ ὁσιότητος.

περὶ ἡδονῆς *de Voluptate* Cic. 2. 3. Tusc.

πρὸς

πρὸς Θεόφραστον librum 2. Plutarch. p. 1110. contra Colotem.

Καλλιστόλας Laert. x. 28.

Κανὼν ἢ περὶ κριτηρίου Laert. x. 27. &. 14. 30. 31. Damoxenus Comicus ap. Athenæum III. p. 102. *de regula & judicio* Cic. 1. nat. Deor. ubi *cæleſte volumen* dicitur.

ἐν τῇ ιβ΄ περὶ κόσμου. Laert. X. 74. niſi intelligitur liber XII. περὶ φύσεως.

* Κύριαι δόξαι Laert. x. 27. & 29. *maximæ ratæ.* Cic. 2. de fin. *ſelecta breveſque ſententiæ* id. 1. nat. Deor.. qvæ Sexto Empirico λέξεις ῥηταί, ut obſervat Gaſſendus qvem vide T. V. Opp. p. 180.

πρὸς τοὺς Μεγαρικοὺς διαπορίαι Laert. x. 27.

πρὸς Μητρόδωρον Laert. x. 28.

Μητρόδωρος, ε΄. Laert. x. 28. ἐν Πρώτῳ Μητροδώρῳ id. 23.

πρὸς Μίθρην Laert. x. 28. περὶ νόσων δόξαι

περὶ Μουσικῆς Laert. x. 28.

Νεοκλῆς πρὸς Θεμίσταν Laert. x. 28.

Περὶ νόσων δόξαι Laert. 28.

περὶ τοῦ ὁρᾶν Laert. x. 28.

περὶ ὁσιότητος ἢ Ἡγησιάναξ Laert. x. 27. Cic. 2. de nat. Deor. *At etiam de ſanctitate & de pietate adverſus Deos, libros ſcripſit.*

περὶ παθῶν δόξαι Laert. x. 28.

Πολυμήδης Laert. x. 28.

προβλήματα φυσικά. Videtur memorare Laertius & Plutarch. Utrum tanqvam diſtinctum opus, dubito.

Προγνωστικόν Laert. x. 28.

προτρεπτικός Laert. x. 28.

περὶ Ῥητορικῆς Laert. x. 13. & Schol. Hermogenis, cujus locum produxit Meurſius in Bibl. Attica.

Στοιχειώσεων lib. XII. Laert. x. 44.

Συμπόσιον Laert. x. 28. & 119. perſtringit Athenæus v. p. 186. 187. Meminit Plutarch. III. 5. ſympoſ. & lib. 1. c. 1.

περὶ τέλους *de finibus bonorum ac malorum* Cic. Laert. x. 6. 27. 130. Athen. VII. p. 280. XII. 546. Plutarch. p. 1091. Heſych. Illuſtr.

De ſummo bono Cic. 3. Tuſc.

πρὸς Τιμοκράτην Laert. x. 28.

Τιμοκράτης γ΄ Laert. x. 28. & 23.

περὶ Φαντασίας Laert. x. 28.

περὶ Φύσεως, λζ΄. Laert. x. 27. & 7. & 30. 39. 40. 73. 74. 91. 96. 119. Galen. in 1. Hippocr. de nat. hum.

περὶ

περὶ φυτῶν Laert. X. 27. licet Gassendus pro duobus librorum titulis περὶ αἱρέσεων & περὶ φυτῶν legit junctim περὶ αἱρετῶν καὶ φευκτῶν.
Χαιρέδημος, ἢ περὶ τεῶν Laert. X. 27.

III. *Catalogus* * *Epicureorum.*

Agathobulus. Meminit Plutarchus lib. non svaviter vivi sec. Epicurum p. 1089.
T. Albutius Cic. 1. nat. Deor. & 5. Tusc.
Alcaus qvi Roma cum aliis Epicureis pulsus est Anno U. C. 581. teste Athenæo XII. p. 547. & Æliano IX. 12. Var.
Alexander Epicureus à Plutarcho colloqvens inducitur II. 3. sympos.
C. Amafanius sive *Amafinius.* Cic. 1. Acad. & 4. Tusc. Cassius Epist. ad Cic. XV. 19.
Amynomachus Philocratis F. Laert. x. 16. 17. Cicero 2. de fin.
Pompilius Andronicus. Sveton de Grammaticis c. 8.
Antidorus. Vide infra in *Antodoro.*
Apelles cujus meminit Plutarchus f. 1094. de non svaviter vivendo sec. Epicurum.
Apollodorus Epicureus. Laert. x. 13. κηποτύραννος dictus, qvadringentorum amplius voluminum scriptor. id. 25. Ejus librum 1. de vita Epicuri laudat Laertius. x. 2. Successorem habuit Zenonem Sidonium Olymp. CLXXIV.
Aristion, Atheniensis. Appian. Mithridatic. p. 189.
Aristobulus, Chæredemus, & Neocles tres Epicuri fratres qvos cum eo Philosophatos refert Laertius x. 3. Aristobuli meminit Plutarch. p. 1103.
Artemidorum num Epicureis addat è Senecæ VIII. 13. qvæst. nat. dubitat Gassendus T. V. p. 190.
Asclepiades Bithynus Medicus. Galen. de Theriaca ad Pison. c. XI. T. 2. pag. 462.
Athenaus Epicuri discipulus. Laert. x. 22. ejus in Epicurum Epigramma Laert. x. 12.

Au-

* Plerosque horum notaverat Gassendus de vita & moribus Epicuri lib. 1. c. 8. lib. 2. c. 6. & lib. 3. cap. 5. Leonhardus Cozzandus Brixianus de Magisterio antiqvor. Philosophorum libro VI. Genev. 1684. 12.

Ausonius Burdegalensis præter rem ut existimo Epicureis adscribitur.

Avtodorus Epicureus. Laert. V. 92. forte leg. Antidorus cujus nomine librum Epicurus inscripsit. id. X. 28.

T. Pomponium Atticum tanqvam deditum Epicuro insectari qvidam solebant, ut ipse ait apud Cic. 1. de finibus, certe audivit Zenonem ac Phædrum Epicureos. Vide tamen Jonsium p. 212.

Basilides successor Dionysii. Laert. X. 25.

L. Thorius Balbus Lanuvinus. Cic. 2. de fin.

Aufidius Bassus. Vide Senecam Epist. XXX.

Boethus Geometra, Epicureus, à Plutarcho colloqvens inducitur in Symposiacis. Mentio ejusdem lib. de Pythiæ Orac.

Callistolas, cujus nomen libro præfixit Epicurus. Laert. X. 28.

C. Cassius Cæsaris interfector, de qvo Cic. & Plutarch. Cassii ad Cic. Epistolæ qvædam adhuc exstant, ut illa XV. 19.

M. Catius Insuber Cic. Epist. ad famil. XV. 16. & 19. Horat. II. sat. 4. Qvintil. X. 1.

Celsi duo Epicurei. Origenes lib. 1. p. 8. δύο δὲ παρειλήφαμεν Κέλσους γεγονέναι Ἐπικουρείους. Τὸν μὲν πρότερον κατὰ Νέρωνα, τοῦτον δὲ κατὰ Ἀδριανὸν καὶ κατωτέρω. Hic posterior diu post Adrianum clarus (confer Clariss. Dodvvell ad Irenæum p. 32. seq. & 500. seq. is ipse est qvi contra Judæos & Christianos scripsit librum sub titulo qvem ab Antiphonte mutuatus est λόγου ἀληθοῦς, qvemqve egregio opere, qvod exstat, confutavit Origenes testatus eum in hoc Epicureismum dissimulasse pag. 141. 163. 200. Eidem Celso Lucianus suum inscripsit Pseudomantem, in qvo libros illius κατὰ Μάγων extollit, eosdem denotans qvos Origenes I. p. 53. vocat βιβλία πλείονα κατὰ μαγείαν, ut observatum Gvil. Spencero in notis ad Orig. qvem si placet vide. Ad antiqviorem ut existimo Celsum Epistola Metrodori memoratur Galeno de libris propr. T. 4. p. 368.

L. Cestius Pius, Rhetor de qvo multa ap. Senecam in Controversiar. libris.

Cheredemus. Supra in Aristobulo. Hujus nomine librum proscripsit Epicurus qvo disputabat de Diis. vide Laert. X. 27.

Cleon cujus meminit Epicurus Epist. ad Pythoclem. Laert. X. 84.

Colotes cujus librum Ptolemæo Regi inscriptum περὶ τοῦ ὅτι κατὰ τὰ τῶν ἄλλων φιλοσόφων δόγματα οὐδὲ ζῆν, duobus scriptis explosit & confutavit Plutarchus qvem vide p. 1107. & 1086. Idem p. 1117. refert Colotem

cum Epicurum de natura rerum differentem audivisset, ad genua ejus protinus accidisse atq; in disciplinam ei se dedisse, qvod Epicurus ipse in literas referre non dubitavit, qvi hunc Colotem per ὑποκορισμὸν vocavit Κολωτάραν vel Κολωτάριον. Adde p. 1100.

Damis. Lucian. in Jove Tragœdo.

Demarchus. Ambrof. X. Epist. 82. ad Vercellensem Eccles. (al. III. 25.) *Clamat ergo ille* (Epicurus in Epist. ad Menœceum) *sicut Demarchus asserit, qùia non potationes neque comessationes nec filiorum soboles nec fœminarum copula nec piscium copia aliorumque bujusmodi qua splendido usui parantur, svavem vitam faciunt, sed sobria disputatio.*

Demetrius Laco Epicureus Protarchi discipulus, Laert. *X.* 26. Strabo, Sextus Empir.

Democrates Epicuri plagiarius. Plutarch. p. 1100. de non svaviter vivendo sec. Epicurum.

Demophilus ex Plutarch. Phocione p. 759. qvemadmodum & *Democritus* nescio qvis junior male Epicureis adscribuntur.

Diocles cujus ἐπιδρομῆς laudat Laertius X 11. allegat. & 12.

Diodorus de qvo legendus Seneca c. 19. de vita beata: Hic est qvi cum sibi gulam præsecturus esset, exclamavit: *Vixi, & quem dederas cursum fortuna peregi.* Perinde ac si præscindere telam idem esset absolvere.

Diogenem Laertium Epicureis passim accenseri video, adeo ut Sam. Parkerus vir egregius sed in Epicureismo & Atheismo impingendo facilior, Laertium appellet virum mediocris judicii, & Epicureæ sectæ immodice addictum. lib. de Deo p. 39. Argumenta tamen qvibus permoti hoc faciunt viri docti, ni fallor, non sunt omni exceptione majora, ut infra lib. IV. ostendo.

Diogenes è Seleucia Babyloniæ, usus gratia Alexandri illius qvi Antiochi Epiphanis filius subdititius. Athen. V. p. 211. ubi plura de eo ejusqve in Lysiodum fœminam amoribus & qvod ab Antiocho Antiochi successore sit ob lingvæ petulantiam interfectus.

Diogenes Tarsensis ὁ τὰς ἐπιλέκτους σχολὰς συγγράψας. Laert. X. 26 dogmatum etiam moralium Epitomen scripsit, id. forte Demetrii Laconis discipulus, ex suspicione Gassendi II. 6. de vita Epicuri.

Dionysius Polystrati successor. Laert. *X.* 25. Ipsi successit Basilides.

Dositheus ad qvem scripsit Epicurus, Plutarch, f. 1101. de vita insvavi sec, Epicur,

Epi-

Epicurus Metrodori F. Laert. X. 19. alter Leontis & Themistæ F. id. 26. ubi & alii duo Epicuri Magnesius & alter pugil memorantur.

Eucratides Pisidami F. Rhodius Vet. Inscriptio apud Gruterum, Fulv. Ursinum p. 72. elog. & Meursium in Rhodo c. 9. Gassendum II. 6. de vita Epicuri.

Eurydicus ad qvem Epicuri Epistolam memorat Laert. X. 13.

Gabinius de qvo Gassendus III. 5. de vita Epicuri accipit hæc Ciceronis pro P. Sextio c. 10. qvæ de Pisone videntur intelligenda: *Laudat homo doctus Philosophos nescio quos &c.*

M. Fabius Gallus ad qvem Cicero VII. 26. ad famil.

Hegesianax cujus nomini librum περὶ ὁσιότητος inscripsit Epicurus Laert. X. 27. mortem luxit in Epistolis apud Plutarch. f. 1101. 2. adversus Colot.

Hermachus Agemarchi filius Mytilenæus Epicuri successor cum eodem συγκαταγεγηρακὼς ἐν φιλοσοφίᾳ. Laert. X. 10. & 15. ubi & Epistolæ ejus memorantur. Præter domum in Epicuri testamento & libros omnes, (id. 21.) hortus ei assignatus Athenis, ut in eo ipse cum suis & post eum alii διαδόχοι Philosophiæ operam darent id. 17. Vide & 24. seq. ubi hæc ipsius scripta qvæ vocat pulcherrima, referuntur: Ἐπιστολικά, περὶ Ἐμπεδοκλέους κβ΄. περὶ τῶν μαθημάτων. πρὸς Πλάτωνα, πρὸς Ἀριστοτέλην. Successor ejus fuit Polystratus.

Hermocles. Theodor. Prodromus in Amarantho.

Hermodorus. Lucian. Convivio seu Lapithis. T. 2. p. 636.

Herodotus inter primos qvi obscura adhuc Epicuri dogmata ipso superstite illustrarunt. Laert. X. 5.

Q. Horatius Flaccus Romanæ Lyræ princeps de seipso ita lib 1. Epist. IV. ad Albium Tibullum:

Me pinguem & nitidum bene curata cute vises
Cum ridere voles Epicuri de grege porcum.

Idomeneus Lampsacenus ad qvem scripsit Epicurus Laert. X. 21. Plutarch. p. 1127. contra Colotem. Ejus assentator Epicurus dicitur apud Athenæum VII. p. 279. adde Laert. X. 5. 25. & 23. ubi uxor ejus traditur Batis Epicuri soror.

Leo sive *Leontejus* Lampsacenus Themistæ maritus Laert. X. 5. & 25. pater

lii cui & ipsi Epicuro nomen. id. 26. εἷς τ̃ ἐπ' ἄκρον Ἐπικέρε μαθητῶν Plutarch. contra Colotem p. 1108.

Hippoclides & Polystratus Philosophi, *eodem die nati, ejusdem praeceptoris Epicuri sectam secuti, patrimonii etiam possidendi alendaque Scholae communione conjuncti, eodemque momento temporis ultima senectute extincti* Valer. Max. lib. 1. c. 8.

Idomeneus Lampsacenus ad qvem scripsit Epicurus. Seneca Epist. 21. *quis Idomenea nosset, nisi Epicurus illum suis literis incidisset?*

Lepidus Amastrianus. Lucian. in Pseudomante. T. 1. p. 763.

Lucianus τ̃ Ἐπικέρε αἱρέσεως fuisse notatur à Graeco scholiaste ad Pseudomantem & ipse se talem passim prodit Samosatensis.

Lucilius ad qvem Seneca Epistolas scripsit, saepius eas ideo qvod ad Epicureum scriberet Epicuri vocibus obsignans.

T. Lucretius Carus, qvi eleganti ac sublimi simplicitate dogmata Epicuri primus explicuit latino carmine qvod exstat & post alios illustratum est egregie ab infelici Thoma Creech, qvi in hoc non dissimilis fuit Lucretio, Diodoro & aliis hujus sectae non paucis, qvod sibi manus intulit.

Lycon. infra in *Mus.*

Lycophron ad qvem scripsit Leonteus teste Plutarcho nescio an Epicureis accenseri debeat.

Lysias Tarsensis Athen. V. p. 214. apud qvem obiit Hermachus. Laert. *X.* fuit & *Lysiades* Phaedri Epicurei filius.

M. Valerius Martialis Epicureis accensetur à Boxhornio in Plinii jun. vita, cui assentitur Cozzandus & fidem faciunt multa Epigrammatum ejus loca.

Memmius cui Lucretius libros suos dedicavit.

Metrodorus Lampsacenus Epicuri discipulus Laert. *X*, 22. seq. & alter prope Epicurus ut ait Cicero. Meminit praeter Strabonem & alios etiam Athen. VII. p. 279. seq. Epicuro prior obiit vide Laert. *X.* 18. 23. & Gassendum de vita Epicuri lib. 1. cap. 8.

Laudat Metrodorum ἐν τῷ περὶ φιλοσοφίας, Plutarchus p. 1127. seq. contra Colotem. ἐν τοῖς πρὸς τὺς σοφιςάς (libros novem Laert.) Plutarchus p. 1091. qvod non svaviter possit vivi secundum Epicurum. ἐν τοῖς περὶ ποιητῶν. id. p. 1094.

Πρὸς Τίμαρχον. id. contra Colot. ἐν τῷ περὶ τῦ μείζονα εἶναι τὴν παρ' ἡμᾶς αἰτίαν

πρὸς

πρὸς εὐδαιμονίαν τ᾽ ἐκ τ῀ πραγμάτων. Clemens Alex. 2. Strom. p. 417.

Alia ejus ſcripta apud Laert. *X.* 24.

Περὶ αἰσθήσεων.
πρὸς Δημόκριτον.
πρὸς τὰς Διαλεκτικάς.
περὶ τῆς Ἐπικούρου ἀῤῥωςίας.
περὶ εὐγενείας.
πρὸς τοὺς ἰατρούς.
περὶ μεγαλοψυχίας.
περὶ τῆς μεταβολῆς.
περὶ πλούτου.
περὶ τῆς ἐπὶ σοφίαν πορείας.
πρὸς Τιμοκράτην.

Metrodorus Stratonicenſis ab Epicuro ad Carneadem ſe contulit. Laert. X. 9. τάχα βαρυνθεὶς ταῖς ἀνυπερβλήτοις αὐτοῦ χρηςότησιν *forte quod innumeris beneficiis ab eo* (Carneade) *cumulatus eſſet.* Ut Laertii locum explicat Monnojus apud Clariſſ. Bælium in Lexico T. 2. p. 1130. edit. ſecundæ. De aliis Metrodoris Jonſius lib. 1. c. 20.

Mithras Syrus cui auxilio occurrit Metrodorus. Vide Plutarch. p. 1126. contra Colotem & p. 1097. Ad hunc Epicurus περὶ νόσων δόξας ſcripſit. Laert. *X.* 28.

Mus Epicuri ſervus, cum eo philoſophatus. Laert. *X.* 3. 10. Gell. lib. 1. c. 12. Macrob. 1. Sat. c. 11. teſtamento ejus dimiſſus liber cum Nicia & Lycone. id. 2.

Neocles Epicuri frater. Meminit Plutarchus non ſvaviter vivi ſec. Epicurum p. 1089. & 1097. 1100. Vide ſupra in Ariſtobulo. Scripſit de ſecta ſua (i. e. Epicurea) teſte Svida. Vide Gaſſendum de vita Epicuri lib. 1. c. 8. ubi obſervat hujus qvoqve Neoclis eſſe illud λάθε βιώσας qvod ſingulari libro impugnat Plutarchus.

Nicanor. Laert. *X.* 20.

Nicias. Supra in *Mus.*

Aurelius Opilius. Svetons de Grammaticis c. 6.

C. Sergius *Orata.* infra in *Poſtumius.* Cic. 3. Offic. Plin. *IX.* 54. Hiſt. Valerius Max. *IX.* 1. Macrob. *III.* Sat.

Orion. Laert. *X.* 26.

Panſa de qvo Cic. in Epiſtolis & Caſſius *XV.* 19.

L. Papirius Pætus de qvo idem Cic.

Patro Phædri successor, Epicureus Ciceronis æqvalis qvi eum Memmio commendat XIII. 1. ad famil. Meminit & V. 2. ad Atticum.

T. Petronius Arbiter, de qvo dixi in Bibl. latina.

Phædrus Atheniensis à Cicerone & Attico freqventatus. Mentio ejus XIII. 1. ad famil. & in qvinta Philippica, & in libris de natura Deor. ac de finibus.

Philodemus Gadarensis (Strabo XVI. pag. 759.) Epicureus Ciceronis ætate nobilissimus (Asconius ad Orat. in Pisonem cap. 28.) cujus poemata elegantia & arguta sed lasciva olim ferebantur, è qvibus supersunt hodie Epigrammata qvædam Græca in Anthologia. Aliud edidit Heinsius de Satira Horat. pag. 136. emendavit Sam. Petitus lib. 1. Obs. c. 9. Ejus librum decimum *τῆς τῶν φιλοσόφων συντάξεως* allegat Laertius X. 3. Meminit hujus Philodemi idem 24. & Horatius 1. Satir. 2. v. 121. ubi vide Vet. commentatorem & Menag. pag. 446. ad Laert. Alius Philodemus sive Philodamus Opuntius de qvo Cic. in Verrinis.

Philomarchus (in qvibusd. editt. *Philuminaris*) Epicuri sectator in Epitomis laudatur ab Ambrosio lib. X. Epist. 82. ad Vercellensem Ecclesiam (al. III. 25.) sed Philodemi nomen reponendum monet Menagius ad Laertii X. 3.

L. Pisonem, *barbarum Epicurum* vocat Cicero Orat. in Pison c. 9. &c. 16 *Confer nunc Epicure noster ex hara producte, non ex schola* &c. Iterum c. 38. duos Epicureos vocat T. Albutium & L. Pisonem.

Plato Sardianus. Cic. 1. ad Q. fratrem Epist. 2.

Pollius Felix Surrentinus. Statius II. 2. silvar. v. 113.

Polyænus Athenodori F. Lampsacenus. Laert. X. 24. qvem secum in Convivio disputantem induxit Epicurus teste Plutarcho contra Colotem p. 1109. Meminit ejusdem p. 1098. Obiit ante Epicurum. Vide Laert. X. 18 magnus Mathematicus Ciceroni 4. Acad. qvæst.

Polymedes sub cujus nomine librum scripsit Epicurus. Laert. X. 28.

Postumius qvem Epicureis aliis jungit Cicero 2. de fin. c. 22. *quid affers cur Thorius Postumius, cur Chius, cur omnium Magister Orata non jucundissime vixerit?*

Polystratus Hermachi successor. Laert. X. 25. Ipsi successit Dionysius. De hoc Polystrato supra in Hippoclide.

Pro-

Protarchus Laert. X,26. Bargyleites qvem Basilidi successisse suspicatur Gassendus lib. 2. de vita Epicuri c. 6. Meminit Strabo, *XIV*. p. 658.

Sex. Aurelius Propertius sit ne Epicureis accensendus, minime constat è III. 20. 26. ubi elegantissimus Broukhusius legit: *aut hortis, dux Epicure tuis*: pro qvo alii; *docte Epicure*.

Ptolemæi Alexandrini duo, unus Melas alter Leucus cognomento. Laert. X. 25.

Pudentianus. Galen. T. IV. p. 368.

Pyrson ad qvem scripsit Epicurus. Plutarch. p. 1101.

Pythocles cujus meminit Plutarchus p. 1124. contra Colotem, & p. 1094. qvod non liceat svav. vivere sec. Epicurum. Laert. X. 5. & 6. Epicuri ad eum Epistolas commemorat.

Sandes Lampsacenus. Laert. X. 22.

L. Saufejus qvi cum Attico Philosophiæ studio ductus per plures annos habitavit teste Nepote.

Siron Serv. ad Eclog. 6. Ciceroni in Epistolis & 2. de fin. Syron vel Scyron.

Statillius de qvo Plutarch. in Catone minore & Bruto. Dubitat Gassendus II. 6. de vita Epicuri idem ne sit cum Statilio Facco cujus Epigrammata Græca leguntur in Anthologia.

Timocrates ad qvem scribit Metrodorus apud eundem Plutarch. pag. 1125. Metrodori scilicet frater. id. pag. 1098. 1126. Laert. X. 6. Inter primos qvi obscura adhuc Epicuri dogmata illustrarunt. id. 4. Epicuri heres. id. 16. seq. Cic. 2. de fin.

Timarchus ad qvem scripsit Metrodorus apud Plutarchum contra Colotem p. 1117.

L. Manlius Torquatus qvem Cicero colloqvutorem inducit libris de finibus.

Cajus Matrinus Valens. Vet. Inscript. apud Sponium p. 128. Misc.

L. Varus Cæsaris amicus de qvo è Qvintiliano VI. 3. Gassendus II. 6.

Quintilius Varus qvi docente Sirone sectam Epicuream didicit teste Serv. in Eclog. 6. Necem ejus luget Horatius I. Od. 24.

C. Vellejus Senator cui Cicero collocutoris partes tribuit in libris de natura Deorum.

Verrius Pæti & Attici familiaris. Cic.

P. Virgilius Poetarum latinorum princeps, qvi in Epicuri hortulo Philosophiã edoctum se innuit sub initium poematis cui titulus Ciris. Cum

Varo

Varo edoctum à Sirone notat Servius ad Eclog. VI. atqve Virgilius ipſe in Epigramm. *Magni petentes docta dicta Scironis.*

Xenoclem Plutarchi fratrem fuiſſe Epicureum ſuſpicor è lib. 2. ſympoſ. qvæſt. 2.

Zeno Sidonius, καὶ νοῆσαι καὶ ἑρμηνεῦσαι σαφής. Laert. VII. 35. Apollodori auditor, πολύγραφος ἀνήρ. id. *X.* 25.

Zeno Epicureus à Cicerone & Attico freqventatus; qvem principem Epicureorum (ſuæ ſcil. ætatis) vocat Tullius 1. de nat. Deor. confer V. 11. Attic. Diverſus hic & junior mihi videtur Zenone ſuperiore qvi Apollodorum audivit, Epicuro non multo juniorem: licet eosdem facit doctiſſ. Jonſius, ubi qvindecim Zenones recenſet lib. 2. cap. 1.

Zenobius contra qvem ſcripſit Alex. Aphrodiſeus teſte Simplicio in III. Phyſ. comm. 49.

Zopyrus Medicus εὖ μάλα τοῖς ἐπικούρου λόγοις ὡμιληκώς, Plutarchi æqvalis III. 6. ſympoſ.

* * *

Batis Epicuri ſoror, uxor Idomenei. Laert. *X.* 23.

Leontium ab Epicuro & Metrodoro amata Laert. *X.* 4. 5. 6. 23. perinde ut *Marmarium, Hedia, Erotium & Nicidium.* Plutarcho p. 1097. de non ſvaviter vivendo, Νικήδιον ubi & Βοίδιον nominat) id 7. Contra Theophraſtum ſcripſit Leontium ſermone ſcito & Attico. Cic. 1. de nat. Deor. & Plin. hiſt. nat. præf. Confer Menagium in mulierum Philoſopharum hiſtoria & ad Laert. p. 446. ſeq. Leontium hanc Metrodori legitimam uxorem fuiſſe & falſa qvæ de illa tanqvam meretrice feruntur, contendit Gaſſendus in Epiſt. T. VI. Opp. p. 128. Filiam ejus *Danaen* Sophronis Præfecti Epheſi amaſiam memorat Athenæus.

Phædrium Epicuri ſerva, manumiſſa ejus teſtamento. Laert. *X.* 21.

Philænis Samia, in qvam Dioſcoridis Epigramma qva famam de inſana libidine propellere ab ipſa conatur, edidit Illuſtris Spanhemius de uſu numiſmatum diſſ. *IX.* p. 764. Confer etiam Clariſſ. Fleetvvodi inſcriptionum antiqvarum ſyllogen pag. 338. ſeq. qvi poſtremos binos verſus ita interpretatur: *At illius quidem nomen exſpuet ſive abolebit* (ἀναπλύσαι) *tempus, mea autem oſſa, poſtquam famam iniquam à me amolita ſum;* τερφθεῖν, *placide quieſcant.* *The-*

Themista Zoili filia Leontei Lampsaceni uxor. Laert. X. 5. Cicero in Pison. c. 26. Clemens Alex. Lactant. &c.
Thophila Martial. VII. 68.

IV. *De Philosophis Cyrenaicis* qvi & ἡδονικοί.

Epicureis merito à me subjunguntur CYRENAICI, *ἐκ μιᾶς οἰνοχόης Ἐπικούρῳ πεπωκότες, ex eodem cum Epicuro poti poculo*, ut loqvitur Plutarchus p. 1089. de non svav. vivendo sec. Epicurum. Passim qvoqve cū Epicureis videas conjungi, qvia & ipsi in voluptate ajebant sum̄um boni consistere. Hieron. in Ecclesiastæ IX. *Et hæc inquiunt, aliquis loquatur Epicurus & Aristippus, & Cyrenaici, & cetera pecudes Philosophorum.* Auctor hujus sectæ Epicuro antiqvior & ad asotiam projectior fuit *Aristippus* Socratis discipulus, de qvo vide si placet Suidam & Eusebium XIV. præparat. p. 763. seq. ac qvæ dixi lib. 2. c. 23. §. 33. Aristippo successit *Arete* filia. Huic filius *μητροδίδακτος Aristippus.*

Ex Cyrenaica secta deinceps prodiere *Theodorii*, à *Theodoro* Atheo qvi Aristippi *μητροδιδάκτου* discipulus fuit. Laert. II. 85. 86.

Habuit præterea & alios discipulos major Aristippus, ut *Synallum* * (nisi pro Συναλλος cum Menagio, ut sane videtur, legendum σὺν ἄλλοις) cujus meminit Eusebius XIV. præparat. p. 764. & *Antipatrum* Cyrenæum Laert. II. 86. qvem oculis captum fuisse Cicero scribit. 1. Tusc. tum *Æthiopem* ex Ptolemaide, Laert. ibid. *Aristotelem* qvoqve Cyrenaicum qvi, de poetica scripserit, refert Laert. V. 35.

Antipatri discipulis fuit *Epitimedes* Cyrenæus, Epitimedis *Parabates*, Parabatæ *Hegesias* Pisithanatus, à qvo *Hegesiaci* teste Laertio II. 85. dicti & *Anniceris* à qvo *Annicerii*, ut eidem Laertio traditum. Confer qvæ de Anniceri Laertius III. 19. & Ælianus II. 27. Var ac de universa Cyrenaicorum schola præclarus Vossius libro de Philosophorum sectis cap. X.

Mnesistratios cum Cyrenaicis & Epicureis conspirare notavit è Posidonio Athenæus VII. p. 279.

V. De Pyrrhone & Scepticis.

Pyrrho Eleus Anaxarchi discipulus Epicurum ætate paulo antecessit, pictor primū, deinde in Democriti cum incidisset libros, Philo-

* Fuit etiam *Metallus* quidam Pater Jchthyæ

ſophiæ operatus præceptore Dryſone Stilponis F. ſive ut Jonſius p. 191. malit Bryſone. Laert. IX. 61. ſeq. Varia deinde itinera adiit ſapientiæ cauſa relictis vero præceptoris & qvorumcunqve Dogmaticorum placitis nihil prorſus certo ſciri poſſe, in utramqve partem de omnibus diſputando contendit, neqve tamen hoc docuit tanqvam plane certiſſimum neqve in vita communi Scepticum ſe geſſit, ut è variis Laertii Sextiqve locis conſtat. Nihil ſcriptum reliqvit, teſte rurſus Laertio IX. 102. & Ariſtocle apud Euſebium XIV. præparat. p. 758. & 763. ubi emendandus eruditus interpres, nam verba χρηστὸν μὲν οὐδὲν οὔτι εὗρεν οὔτι ἔγραψε, non ſignificant Pyrrhonem in Democriti libris nihil boni reperiſſe, ſed ipſum lectis Democriti libris per ſe nihil neqve inveniſſe neqve ſcripſiſſe præclari.

E vita deceſſit propemodum nonagenarius Laert. IX. 62. qvo anno vel qva Olympiade non reperi annotatum. Diſcipuli ejus fuere Timon, Hecatæus, Eurylochus. Nauſiphanes aliiqve. Vitam Pyrrhonis Timonisqve ſcripſerat Antigonus Caryſtius (in opere qvo & aliorum Philoſophorum vitas fuit perſecutus) teſte Ariſtocle apud Euſebium XIV. p. 762. ſeq. Sectatores ejus non modo Pyrrhonii ſed etiam à Philoſophandi ratione dicti *Aporetici*, *Sceptici*, *Ephectici* ac *Zetetici*. Laert. IX. 69. 70. Cui adde ſi placet Jonſium p. 235. Alios vero Philoſophos veluti certa tantum & explorata dogmata venditantes qvæ Scepticis videbantur incertiſſima, appellabant communi nomine *Dogmaticos*, qvos deinde iterum ſingulari nomine diſcriminabant ut apud Sextum lib. 1. Pirrhon. Hypotypoſ. p. 14. κατὰ τοὺς μάλιστα ἡμῖν ἀντιδοξοῦντας νῦν Δογματικοὺς ἀπὸ τῆς στοᾶς. Sed poſt Pyrrhonem age Scepticos qvosdam ordine litterarum in medium adducamus. Sunt igitur qvi calamo meo ſeſe obtulere, hi:

Æneſidemus Gnoſſius Heraclidis Sceptici auditor Laert. IX. 116. non ita diu ante Ariſtoclem floruit, ut conſtat ex Euſebii præparat pag. 763. itaqve Pyrrhonis συνήθης dicitur apud Laert IX. 102. non qvod Pyrrhonem ipſum audierit ſed ejus dogmata fuerit ſectatus. Alexandriæ docuiſſe ex eodem Euſebio conſtat. Hinc aliis dicitur Æneſidemus Alexandrinus.

Ejus Πυῤῥωνείων λόγων librum primum laudat Laertius IX. 106. qvartum Sextus 7. contra Matt. p. 258. Ex hoc opere qvod in VII. libros digeſtum fuiſſe idem Laertius IX. 116. docet, forte novem do-

modorum ὑποτύπωσιν qvibus incerta esse, omnia disputabat, refert Aristocles apud Eusebium XIV. præparat. pag. 760. Vide & Laert. IX. 87. & qve de iisdem modis Sextus Empiricus lib 1. Pyrrhon. Hypotypos. Favorini Arelatensis Academici libros X. πυῤῥωνείων τρόπων laudat Gellius XI. 5. confer Philostratum 1. de Sophist. p. 495. seq. Ænesidemi στοιχειώσεις. Euseb. pag. 161. ὑποτύπωσιν εἰς τὰ Πυῤῥώνεια. Laert IX. 78. librum κατὰ σοφίας (ἀνσοφιστάς) & alium περὶ ζητήσεως. id IX. 106.

E Scepticismo non modo ἀφασίαν & ἀταραξίαν ut Timon, sed plane ἡδονὴν conseqvi ajebat, ut est apud eundem Eusebium p. 758.

Antiochus Laodicenus, Laert IX. 106. ἀπὸ λύκου, Zeuxidis discipulus id. 116.

Apellas ἐν Ἀγρίππᾳ allegatur à Laertio IX. 61.

Ascanius Abderites. Laert. IX. 61.

Dioscorides Cyprius, Timonis discipulus. id. 115.

Eubulus Alexandrinus Euphranoris discipulus. Laert. IX. 116.

Euphranor Seleucius Timonis discipulus. Laert. IX. 115.

Eurylochus Pyrrhonis discipulus. Laert. IX. 68. idem forte qvem supra retuli in Epicureis.

De *Favorino* & aliis Academicis. qvi ad Scepticos accedebant, dixi supra cap. III.

Hecatæus Abderites Laert. IX. 69. Pyrrhonis discipulus.

Heraclides Ptolemæi Cyrenæi auditor. Laert. IX. 116.

Herodotus Ariei F. præceptor Sexti Empirici, Menodoti auditor. id.

Menodotus Nicomediensis, Antiochi Laodiceni auditor. id 116.

Mnaseas. Euseb. XIV. præparat. p. 731.

Nausiphanes qvem ferunt auditum ab Epicuro. Vide qvæ supra hoc ipso capite §. 1.

Nicolochus Rhodius Timonis discipulus. Laert. IX. 115.

Numenius Pyrrhonis auditor. Laert. IX. 114. diversus à Numenio Apamensi, ut notat Jonsius III. 10.

Philo Atheniensis. Laert. IX 67. & 7.

Philomelus cujus meminit Eusebius XIV. præp. p. 731.

Praylus Troadensis, Timonis discipulus. Laert. IX. 115.

Ptolemæus Cyrenæus qvi Timonis hæresin restauravit, auditor Eubuli, Laert. IX. 115. & 116.

Python ad qvem scripsit Timon

Sarpedon Ptolemæi Cyrenæi auditor. Laert. IX. 116.
Saturnius ὁ Κυθηνᾶς Empiricus, Sexti auditor. Laert. IX. 116.
Sextus Empiricus cujus ſcripta exſtant. De eo dixi infra libro IV.
Theodas (Θειώδας) Laodicenus. Antiochi diſcip. Laert. ibid.
Theodoſius σκεπτικῶν κεφαλαίων ſcriptor. Laert. IX. 70. De hoc Theodoſio dixi capite qvinto præſentis libri §. 16.
Timon Phliaſius, diſcipulus Pyrrhonis, cum antea in theatris ſaltatorem egiſſet, animum appulit ad Philoſophiam & Stilponem primum deinde Pyrrhonem audivit, clarus ſub Antigono Rege Macedoniæ & Ptolemæo Philadelpho. Summam ejus Philoſophiæ breviter exponit Ariſtocles apud Euſebium XIV. præparat. p. 758.

Timonis πύθων. Euſeb. p. 761. Laert. IX. 76. & 105. πρὸς πύθωνα. id. IX. 67.

Σίλλοι libris tribus qvibus Philoſophos Dogmaticos præcipue deriſit, etſi αἱ κατὰ πάντων ἀνθρώπων βλασφημίαι dicuntur Ariſtocli apud Euſebium p. 761. adde p. 763. atqve ad Laert. IX. 111. Jonſium II. 3. p. 128. ſeq. Fragmenta habes in H. Stephani Poeſi Philoſ atqve inde in Horatio Dan. Heinſii Lugd. Bat. 1612. 8. Apollonidis Nicæni ὑπομνήματα in Timonis σίλλους Tiberio Cæſari inſcripta memorat Laertius IX. 109. Jonſium p. 222. ſeq. Sotionem περὶ Τίμωνος σίλλων Athen. VIII. p. 336.

Ἰνδαλμοί. Laert. IX. 65. & 105. male apud Sextum pag. 442. contra Matth. ἐν ποιήμασι pro ἰνδαλμοῖς, ut jam viris doctis obſervatum.

Tragœdia LX. & Dramata Satyrica ac Comica XXX. Laert. IX. 110. ubi præterea ejusdem ἔπη & κιναίδους, h. e. Heroica & cinædica carmina commemorat. Qvæ porro proſa ſcripſerit, mox ex Antigono Cariſtio qvi ejus vitam compoſuit, ait acceſſiſſe ad ἐπῶν (forte στίχων ſcripſerat Laertius) milla viginti. Ex his fuere ni fallor: Ἀρκεσίλαος ἢ περὶ δείπνου. Laert. IX. 115.

Περὶ αἰσθήσεων. Laert. IX. 105.
Xanthus Timonis filius ac ſucceſſor. Laert. IX. 109.
Zeuxippus Æneſidemi diſcipulus & civis h. e. patria Gnoſsius. Laert. IX. 116.
Zeuxis Æneſidemi diſcipulus & ipſe, Laert. IX. 106. ubi allegatur ejus liber περὶ διττῶν λόγων. Auditor itidem Zeuxippi, cognomento γωνιόπους. id 116.

De recentiorib⁹ qvibusdam Scepticis infra in Sexto Empirico dixi l. IV.

VI *De Megaricis qui & dialectici poſtea, atque Eriſtici dicti.*

Euclides Megareus, (diverſus à Geometra cum qvo paſſim confunditur

ut

ut à præstantiss. Sponio p. 141. Misc.) discipulus Socratis, conditor Megaricorum disciplinæ, qvam nobilem nec multum à Platone dissensisse tradidit Cicero 2. Tusc Euclides *id esse summum bonum dixit quod simile sit & idem semper*, ut notat Lactantius III 12. ex Cic. 4. Acad qvæst. Parmenidis scriptis cumprimis delectatus est teste Laertio II. 106. Xenophanis etiam ac Zenonis Eleatæ sectator. Cic. 2. Tusc. Qvi & ipse Zeno à qvibusdam auctor Eristicæ disciplinæ dicitur, τῆς ἐριστικῆς ἀρχηγός, ut ex auctore Historiæ Philosophicæ qvæ inter Galeni scripta legitur jam notarunt viri docti. Vide Vossium de sectis cap. XI. Scripserat hic Euclides dialogos sex, qvorum hi tituli apud Laertium II. 108. exstant: Λαμπρίας, Αἰσχίνης, Φοῖνιξ, Κρίτων, Ἀλκιβιάδης, Ἐρωτικός. Reliqvorum dialecticorum nomina hæc sunt:

Alcimus Rhetor eximius, Stilponis auditor. Laert. II. 114.

Alexinus, Eliensis. discipulus Eubulidis, propter natum ad contentiones ingenium dictus Ἐλεγξῖνος. *Olympiacam* sectam instituere cum vellet in Olympia, à discipulis desertus periit. Scripsit adversus Zenonem Citieum, cujus professus adversarius fuit, & contra Ephorum Historicum Laert. II. 109. Adversus Alexinum scripsit Aristo Chius id. VII. 163.

Antipater. Cicero Lucullo, Stoicū innuens qvi & ipsi pleriq; Dialectici.

Apollonius Cronus Eubulidis auditor de qvo supra c. XXI. p. 530.

Archidemus. Cicero Lucullo, Stoicum innuens de qvo supra c. XV.

Aristides Laert. II. 113.

Aristoteles Argivus dialecticus. Plutarch. Arato pag. 1028. & 1047. Laert. II. 113. Hunc respici in dialogo Stilponis cui titulus Aristoteles, Jonsio visum.

Artemidorus cujus librum adversus Chrysippum allegat Laert. IX. in Protagora 53.

Clinomachus Thurius. Laert. II. 112. Clitomachus eidem lib. sect. 19.

Clitarchus Aristotelis primum Cyrenaici, tum Stilponis discipulus. Laert. II. 113.

Crates Stilponis auditor. Laert. II. 11. 114. & 117. ubi videtur à Cynico distingui.

Diodorus Cronus Apollonii discipulus, de qvo dixi supra c. XXX. p. 776.

Dionysius Bithynus Strabo XII. pag. 566. qvem Theodorus Atheus audivit. Laert. II. 98

Diphilus Bosporianus, Euphanti & Stilponis auditor. II. 113.

Eubilides Milesius discipulus Euclidis, præceptor Alexini & Rhetoris Demosthenis, ὑβριστικὸς in Aristotelem aliosqve. Vide Jonsium p. 350. Captiosa ejus argumenta notant viri docti ad Laert. II. 108. VII. 187.

Euphantus Olynthius, Eubulidis discipulus, scripserat librum insignem de regno ad Antigonum Regem qvem instituit, tum tragœdias & temporis sui Historiam. Laert. II. 110.

Heraclides Bargyleites, qvi contra Epicurum scripsit. Laert. V. 64. Idem ut videtur Heraclides contra qvem scripsit Chrysippus VII. 198.

Ichthyas Metalli F Euclidis discipulus, ad qvem Diogenes Cynicus Dialogum scripsit Laert. II. 112. præceptor Thrasymachi Corinthii id. 113.

Metrodorus ὁ Θεωρηματικὸς Theophrasti primum tum Stilponis auditor. Laert. II. 113.

Myrmex Exæneti F. discipulus ex adversario Stilponis. Laert. II. 113. & Hesychius illustr. in Στίλπων, licet Steph. in Ἐνετοὶ male legit ἐξ ἐνετῶν, pro Ἐξαινέτου ut If. Casaubono observatum.

Panthoedus Lyconis Peripatetici præceptor. Laert. V. 68. contra qvem scripsit Chrysippus. VII. 193.

Pasicles Euclidis discipulus Cratetis Cynici frater. Laert. VI. 99.

Philippus Megaricus. Laert. II. 143.

Philo Diodori Croni discipulus. Laert. VII. 6. Hunc Jonsius p. 119. eundem putat cũ Philone Atheniensi, de qvo paulo ante in Scepticis. Philonis Dialecti Menexenum allegat Clemens Alex. IV. Strom. p. 523. Eadem referens Hieronymus 1. contra Jovinian. Philonem Carneadis Magistrum appellat.

Philonicus. Dionys. Halic. in vita Isocratis T. 2. p. 99.

Phrasidemus è Peripatetico Stilponis auditor. Laert. II. 114.

Simmias Syracusanus, Aristotelis primum Cyrenaici: tum Stilponis auditor. Laert. II. 113. & 114.

Stilpo Megarensis, de qvo dixi lib. 2. cap. 23. §. 43. in addendis. Fuit æqvalis Theodori Athei sub Demetrio Poliorcete Antigoni filio & Ptolemæo Sotere, qvi ambo patriam ipsius cum cepissent Stilponi propter sapientiam pepercerunt.

Thrasymachus Corinthius, Ichthyæ discipulus. Laert. II. 113.

Timagoras Gelous, Theophrasti primum tum Stilponis auditor. id.

Zeno Phœnicius Stilponis discipulus. Laert. II. 114. Sed & à Zenone Citieo

tieo auditum Stilponem notat id. 120. qvo minus mirum, qvod inter Stoicus multi fuere qvi Dialecticis sive Eristicis tricosarum & subtilium disputationum studio neutiqvam cederent. Ita Chrysippus ἐπίδοξος ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς. Laert. VII 180. & Stoicorum scitum. Διαλεκτικὸν μόνον εἶναι τὸν σοφόν id. 83. confer doctissimi Menagii notas p. 122. & 296.

Adversus Dialecticos libros III. scripserat Aristo Chius Stoicus. Laert.

Dialecticæ fuere filiæ qvinqve Diodori Croni, *Argea, Artemisia, Menexena, Pantacle a & Theogenis*, ut è Philone Dialectico refert Clemens IV. Strom. p. 523. His addenda *Nicarete* Megarica Stilponis amasia & socrus Simmiæ Syracusani Laert. II. 114. Athenæus XIII. p. 596. Νικαρέτη δὲ ἡ Μεγαρὶς οὐκ ἀγεννὴς ἦν ἑταίρα ἀλλὰ καὶ γονέων καὶ κατὰ παιδείαν ἐπέραστος ἦν, ἠκροᾶτο δὲ Στίλπωνος τοῦ φιλοσόφου.

VII. Supersunt aliæ sectæ qvædam in veterum libris memoratæ, qvas paucis perstringere juvat. Nam de *Eliaticis* qvidem præcipuis Parmenide, Zenone Eleate &c. qvi etiam ἐλεγκτικοὶ videntur esse appellati (vide Menag. ad Laert. lib. 1. 17.) dictum est supra libro II. cap. XXIII. ubi qvoq; de *Socraticis* & plerisqve ante Socratem Philosophis celebrioribus, De Phædone item Eleo, à qvo *Eliacorum* secta, & de Menedemo Eretrio, Plistani qvi Phædonē audivit & Stilponis discipulo, à qvo *Eretriaci*. De *Pythagoricis* lib. II. cap. XIII. De *Academicis* hoc ipso libro c. III. de *Peripateticis* cap. XI. de *Cynicis* c. XIII. de *Stoicis* c. XV. Præterea Εὐδαιμονικῶν mentionem Laertius facit in proœmio sect. 17. qvos ait ἀπὸ διαθέσεων ita appellatos. Mihi autē verba ἀπὸ διαθέσεων videntur explicanda, *ab instituto*, ut εὐδαιμονικὸς Philosophus sit cujus tota Philosophia præ se ferebat disciplinā de felicitate comparanda. Solum vero *Anaxarchum* voluptuosum illum Alexandri adulatorem in veterum scriptis εὐδαιμονικοῦ nomine venire memini, apud Athenæum VI. p. 250. & XII. p. 648. atqve ex Athenæo apud Eustathium ad Iliad χ' pag. 1273. edit. Rom. Sic *Elpistici* Philosophi dicebantur teste Plutarcho IV. 4 sympos. qvi nihil magis commendabant atqve plenis laudib⁹ efferebant qvam spem, hæc enim nisi vitam svavitate sua perfunderet, illā prosus ajebant intolerabilem fore. Sic Pythagoræorum nonnullos vocabant σεβαστικοὺς, qvi circa θεωρίαν rerum divinarum & τῶν σεβαστῶν erat occupati, ut refert scriptor vitæ Pythagoræ apud Photium Codice CCXLIX. Ceteri erant πολιτικοὶ vel μαθηματικοί. Ἀναλογιστικῶν sive ut alii legunt Ἀπολογητικῶν, & qvi se φιλαλήθεις profitebantur (qvo nomine Antipho Rhe-

tor

ADDENDA ET EMENDANDA QUÆDAM.

Pag. 212. ubi de pſeudo Calliſthene, adde: Initium & ſpecimen longiuſculum hujus libri ex codice MS. Bibl. Lugdunenſis Batavorum Græce vulgavit Abraham Berkelius ad Stephanum Byz. pag. 237. 238.

p. 341. v. 11. adde: Nonnulla Aqvilæ, Symmachi &c. fragmenta collegit ediditqve in Hieronymo ſuo nuper Jo. Marcianæus, & diligentiſſime idem ſe facturum nuper recepit doctiſſimus Benedictinus, Bernhardus de Monfaucon, qvi commentarios Euſebii in Pſalmos & Eſaiam edidit, è qvibus & ipſis non pauca addi poſſunt Druſio prætermiſſa.

p. 343. ad not. f. adde hæc Euſebii ad Eſaiæ XXXIV. 4. p. 486. *μὴ κείμενον δὲ ἐν τῇ τῶν ὁ ἑρμηνείᾳ τὸ καὶ τακήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, μετ᾽ ἀστερίσκων, ἐκ τῆς τῶν λοιπῶν ἑρμηνείας προσετέθη.*

p. 360. v. 12. poſt verba, cibos ingero, *adde*: De verſionibus Syriacis, Arabicis, Copticis, Armenicis, Slavonicis è translatione Græca LXX. Interpretum compoſitis dicere non eſt hujus loci. Fragmenta Verſionis veteris *Syriacæ* ſive Græcæ è Syriaco adornatæ collegit vir orientalium litterarum ad miraculum peritus Andreas Mullerus Greifenhagius in Symbolis Syriacis, qvibus addi poſſunt alia pauca è Juſtino qv. 63. ad Orthodox. Procopio Gazæo ad 1. Sam. XX. 20. & in 3. Reg. 1. pag. 173. & 3. Reg. XII. p. 215. Suida in σκελῶσαι, Scholio ad MS. Barberin. in Oſeæ XI. 4. T. VI. polyglott. Walton. pag. 133. b. Porro in excerptis Græcis Chronologicis ante Malalam editis p. ſeq. male tribuit eruditus Interpres Origeni Commentarios in Biblia Syriaca.

Cynicorum Catalogo addendi:

Adamas in Epigramm. Ammiani II. 51. Antholog.

Hermodotus in Epigramm. Lucilii, ibid. p. 273.

Meneſtratus id. p. 272.

Sphodrias cujus τέχνην ἐρωτικὴν allegat Athenæus IV. p. 162.

Stoicorum Catalogo p. 386. ſeq. addendi:

Ti. Claudius Alexander Philoſophus Stoicus in Vet. inſcript. apud Fulv. Urſinum p. 70. eleg.

Mmmmm *Cap*

Cassius. Laert. VII. 34.

Crispinus de qvo Acro ad Horatii lib. 1. Sat. 1. Crispini *Philosophi cujusdam loquacissimi qvi Aretalogus dictus est. Hic Crispinus Poeta fuit, qui sectam Stoicam versibus scripsit.* Idem ad Sat. 4. *Hic similiter ut Lucilius multos sed malos versus faciebat.*

Faunius Stoicus de qvo Cicero in Bruto c. 31.

Effigies *L. Junii Rustici* Stoici apud Fulv. Ursinum p. 69. elog.

Sextus Herius Musolus Philosophus Stoicus invet. inscriptione apud Fulv. Ursinum p. 70. elog.

p. 436. post. v. 21. Editionibus Theocriti Græcis adde: Parisiis apud Gurmontium A. 1513. 4. Liber dicatus Hieronymo Alexandro Mottensi *trium linguarum doctissimo, Græcas Aureliæ litteras profitenti.* Editor est Celsus Hugo Dissutus Cavillonus, *Celta, earundem nec non Hebraicarum apud Parrhisios interpres.*

p. 446. v. 16. *Γοργώ, adde:* Simmiæ μῆλα allegantur à Stephano Byz. in Ἀμύκλαι. Ejusdem Ἀπόλλων à Stephano in ἡμικυνες & Tzetza Chil. hist. 144.

p. 459. *Omissa est nota:* Manuel Holobolus Rhetor Rhetorum vixit tempore Michaelis Palæologi & Andronici filii ad qvos scripsit versus Politicos qvi exstant in Codice Colbertino 6044. Vide Pachymerem VII. 8. & Cangii glossarium in ῥήτωρ. Michael Palæologus rebus præfuit ab A. C. 1259. ad 1283. Andronicus ad A. 1327.

p. 475. v. 4. à fine, adde: Timarchum libro qvarto περὶ τοῦ Ἐρατοσθένους Ἑρμοῦ laudat Athenæus XI. p. 501.

p. 508. v. 6. à fine post verba, ad Jamblichum, adde, & H. Dodvvellus Epistolica diss. de anima qvam Anglice edidit p. 245.
Porro mirum est, cum Vir hic doctissimus alibi scripserit Vettium Valentem habere observationes anno CLX. æræ Diocletianeæ recentiores, eundem tamen in hac dissertatione p. 247. tradere, qvod novissima temporis nota in Valentis Opere à se reperta sit annus XXI. Antonini Pii. En ejus verba, in qvibus etiam notat qvod Βάλης qvidam sive Valens in illo allegatur: *This Work is an Anthology collected out of the eldest and best Authors of the kind together with his own observations and improvements in this book, to which this preface belongs. This was the way also of Julius Firmicus, an author whose age is better known. This makes it very difficult to determine te collector's age from the Astrological calculations mentioned in it, because it is so difficult to disting vish whose the calculations are, whether of the collector, or of some of the Authors*

out

out of whom he made his collection. The latest note that i have observed in a cursory vievo of him, is of the XXI. year of Antoinus Pius. The collector mentions one Βάλης. *If this be the same with Vettius Valens, the collector cannot be Vettius Valens, but some later Man, who has excerpted Vettius as well as others.*

p. 511. v. 8. post Parif. 1543. adde: Allegat Cangius Gloſſar. Græc. in πιέυματα & alibi. v. 9. à fide adde de Critodemo hunc Valentis locum qvem eidem Clariſſ. Dodvvello debemus: ὁ δὲ σοφώτατος Κριτόδημος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ αὐτοῦ ὁράσει συνεκτικωτάτῃ πολλῶν μαρτυριῶν, ἀρχὴν τοιαύτην ἐποιήσατο. Ἤδη ποτὲ πελαγοδρομήσας καὶ πολλὴν ἔρημον διοδεύσας ἠξιώθην ὑπὸ θεῶν λιμένος ἀκινδύνου τυχεῖν καὶ μονῆς ἀσφαλεστάτης.

p. 512. omiſſa nota: de Canicleo videndus Cangius in gloſſar. & ad Alexiadem p. 258. 378. Clariſſ. Boivinius ad Nicephorum Gregoram p. 761.

p. 513. adde: Oracula qvædem in Obſopoei editione haud obvia ex Jo Laurentii Lydi fragmentis in Codice Regio Parif 3367. edidit jam laudatus Boivinius ad Niceph. p. 786. E Lydo MS. περὶ πολιτικῶν ἀρχῶν producit qvædam Cangius gloſſar. latino in *ſilentium.*

p. 529. v. 9. adde: Ptolemæo Hephæſtioni lib. V. memoratur Apollonius Ptolemæi Philopatoris temporibus ἐπ' Ἀστρονομίᾳ περιβόητος γεγονὼς qvi cognominatus eſt ἐψιλὸν qvod litera hæc accedat ad figuram lunæ, in cujus ille conſiderationem plurimum temporis ſtudiiqve contuliſſet. Fateor miratum eſſe hunc me Grammatici locum, ſed ſuſpicio eſt falſam ab eo cognominis iſtius rationem redditam fuiſſe. Nam Ptolemæi Hephæſtionis qvidem ætate qvi ſub Antonino Pio ſcripſit, epſilon ad lunæ figuram ſemirotundo flexu accedebat, ſed ante Domitiani tempora neqve in numis neqve in aliis monumentis obſervatur niſi qvadratum, ut jam pridem notarunt viri doctiſſimi.

p. 548. adde, Archimedem ἐν τοῖς περὶ κατοπτρικῶν laudari à Theone p. 10. ad Ptolemæum: ibid. de Anthemio qvi ſub Juſtiniano Imp. clarus fuit adde locum hunc Procopii 1. περὶ κτισμάτων: Ἀνθέμιος δὲ ὁ Τραλλιανὸς ἐπὶ σοφίᾳ τῇ καλουμένῃ μηχανικῇ λογιώτατος, οὐ τῶν κατ' αὐτὸν μόνον ἁπάντων ἀλλὰ καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ γεγονομένων πολλῷ, - - καὶ μηχανοποιὸς σὺν αὐτῷ ἕτερος Ἰσίδωρος ὄνομα, Μιλήσιος γένος, ἔμφρων τὰ ἄλλως καὶ πρέπων Ἰουστινιανῷ ὑπουργεῖν βασιλεῖ. Hinc conſtat de

CATALOGUS
LIBRORUM,
CHRISTIANI LIEBEZEIT.

ALlatii *Leonis* apes urbanæ S. de viris illustribus qui ab anno 1630. per totum 1632. Romæ adfuerunt ac typis aliqnid evulgarunt, & *Joannis* Imperialis musæum historicum virorum literis ill. elogia, vitas eor. compl. cum præf. *Jo. Alb.* Fabricii 8. 1711.

Casauboniana S. *Js.* Casauboni judicia varia de scriptoribus & libris, observationes sacræ ut & animadversiones in *Card.* Baron. annales eccles. J. C. Wolfius edidit 8. 1710.

Catalogus bibliothecæ Thuanæ a *Petro* & *Jacobo* Puteano ordine alphabetico primum distributus, tum a *Ism.* Bullialdo secundum scientias & artes digestus, denique a *Josepho* Quesnel *Paris Bibl.* editus cum indice fol. & 8. 1704.

Colomesii *Pauli Presb. Eccl. Angl. & Bibl. Lamb. cur.* opera s. gallia orientalis, varia opuscula, bibliotheque choisie, Epistolæ Sel. Cl. virorum, observationes in varia f. scr. loca, paralipomena ad Cavei Carthophilaceem de script. eccles., rome protestante, Icon Presbyterianorum parallele de la pratique del eglise ancienne & de celle des protestans de France, Lettre au Mr. Justel sur l. histoire critique du V. T. Melanges historiques, catalogus MSC. codicum *Is.* Vossii. D. *Jo. Alb.* Fabricius omnia edidit 4. 1709.

Electa rei nummariæ s. selectæ dissertationes de rarioribus nummis antiquis tam græcis quam latinis cum fig. 4. 1709.

Fabricii D. *Jo. Alb.* bibliotheca græca s. notitia scriptorum vet. græcorum lib. I. & II. de scriptoribus ante Homericis & ab Homero usque ad Platonem 4. 1708.

Ejusd bibliothecæ græcæ liber III. de scriptoribus græcis a Platone usque ad tempora nati Christi 4 1707.

Ejusd. bibliothecæ græcæ liber IV. de libris sacris novi fœderis Philone & Josepho atq; aliis scriptoribus a nato Christo usque ad Constantinum M. 4. 1708.

Ejusd. bibliothecæ græcæ libri IV. pars altera in qua scriptores arithmetici & alii philosophi quidam, nec non rhetores sophistæ & lexicorum græcorum notitia 4. 1711.

Ejusd. bibliothecæ græcæ liber V. de scriptoribus christianis ante & post Constantinum M. subjuncto Allatio de Nilis Psellis & libris ecclesiasticis græcorum 4. 1712.

Ejusd. bibliothecæ græcæ libri V. pars altera s. volumen sextum de scriptoribus annalium & historiæ ecclesiasticæ atque Byzantinæ nec non eroticis 4. 1714.

Ejusd. bibliothecæ græcæ libri V. pars tertia s. volum. 7. de quarti & quinti sæculi scriptoribus grammaticis item græcis christianis poetis hæresiologisque ac catenis patrum gr. in script. S. 4. 1714.

Ejusd. bibliothecæ græcæ libri V. pars quarta s. volumen 8. de reliquis scriptoribus usque ad sæculum X. 4 *sub prelo.*

Ejusd. bibliothecæ græcæ libri V. pars quinta & ultima s. volum. IX. de scriptoribus a decimo sæculo usque ad captam a Turcis Constantinopolin, una cum appendice de scriptis editis atque ineditis recentiorum græcorum 4. *sub prelo.*

Ejusd. bibliothecæ græcæ liber VI. s. volumen X. & ultimum de scriptis JCtorum & Medicorum una cum indicibus in totum opus atque paralipomenis 4. *sub prelo.*

Ejusd. memoriæ Hamburgenses s. virorum Hamb. bene meritorum elogia & vitæ 4. volumina 8. 1710. 1715.

Ejusd. Isagoge in notitiam scriptorum historiæ gallicæ, qua contin. *Andr.* du Chesne bibliotheca chron. scriptorum ab originibus R. Francici ad sua usque tempora, C. Gryphii

Script. sæculi XVII. de rebus gallicis,& H. D. Meibomii differtatio de gallicæ historiæ periodis & script. 8. 1708.

Ejusd. collectio observationum select. in varia loca N. Test S R. Ramiresii de Prado pente contarchus, A Mori notæ in novum fœdus, & P. Possini spicilegium evangelicum 8. 1712.

Ejusd. menologium s. de mensibus 8. 1712.

Ejusd. codex pseudepigraphus Veteris Testamenti collectus, Castigatus, & animadversionibus illustratus 8. 1713.

Ejusd. bibliographia antiqvaria s. introductio in notitiam scriptorum qvi antiquitates hebraicas, græcas, romanas & Christianas, scriptis illustraverunt 4. 1716.

Ejusd. vita Procli à Marino Neapolitano scripta gr. cum versione latina & notis 4. 1700.

Ejusd. de vita & morte Mosis libri III. autoris Rabb. cum observat. G. Gaulmini, accedunt pseudo Dorothei, Tyrii & aliorum veterum apospasmatia de vita prophetarum apostolor. & LXX. discip. Christi gr. & lat. Bensira & aliorum sententiæ à Fagio & Drusio pridem edita, *Nic.* Callisti menologium breve ecclesiasticum 8. 1714.

Ejusd. centuria Fabriciorum scriptis clarorum 8. 1708.

Ejusd. supplementa & observationes ad Vossium de historicis græcis & latinis, qu. cont. *Bern.* à Mallincrot paralypomenon de historicis græcis, *Lud* Nogarolæ de vitis illustribus qui græce scripserunt, *Chr.* Sandii notæ in Vossii libros de hist. latinis & *Jo.* Hallervordii spicilegium de hist. latinis 8. *Hamb.* 1709.

Grævii *Jo. Georgii* præfationes & epistolæ CXX. à D. *Jo. Alb.* Fabricio editæ adjuncta est Burmanni oratio dicta in Grævii funere 8. 1713.

S. Hippoliti *Episc. & Martyris* opera nunc primum junctim edita græce & latine cum vir. doct. differt. & animadversionibus recens. J. A. Fabricio D. fol. 1716.

Lambecii *Petri* prodromus historiæ literariæ, accedunt præter autoris Iter Cellense & *Alex.* Ficheti S. J. arcanam studiorum methodum atque ideam locorum communium, nunc primum editus *Wilh.* Langii catalogus librorum MSS. bibliothecæ Mediceæ, curante *Jo. Alb.* Fabricio fol. 1710.

Lindenbrogii *Erpoldi* scriptores rerum germanicarum septentrionalium veteres, *Petri* Lambecii originum rerumque Hamburgensium libri II. & *Anckelmanni* inscriptiones Hamburgenses una cum auctuario, *Jo. Alb.* Fabricius omnia edidit fol. 1706.

Mandeslo *Andr.* von tractatus historico politico juridicus de postergata justitia 4. 1705.

Raphaelii *M. Georgii* annotationes philologicæ in N. Testamentum ex Xenophonte collectæ, c. præfatione *Joh.* Fechtii 8. 1709.

Ejusd. annotationes philologicæ in N. Testamentum ex Polybio & Arriano collectæ 8. 1715.

Remeri *Christ. Andreæ* de vero obligationum valore 4. 1714.

Sibbern *Nicolai Petri* bibliotheca historica Dano Norwegica s. commentarius de scriptoribus rerum Dano Norwegicarum 8. 1716.

Voigtii *Gothofr.* de altaribus veterum Christianorum, *Jo. Alb.* Fabricius edidit. & delineationem thesauri antiquitatum hebraicarum & ecclesiasticarum atque autoris vitam adjecit 8. 1709.

Wolfii *Jo. Christ.* bibliotheca hebræa s. notitia tum autorum hebr. cujuscunque ætatis, tum scriptorum quæ vel hebraice primum exarata vel ab aliis conversa sunt, ad nostram ætatem deducta, accedit *Jac.* Gaffarelli index codicum Cabalistic. MSS. quibus J. Picus, *Mirand. Comes* usus est. 4. 1715.

Ejusd. notitia Karæorum, ex Mardochæi Karæi recentioris tractatu haurienda, quem ex MS. cum versione latina, notis, & præfatione de Karæorum rebus scriptisque edidit. accedit *Jac.* Triglandii differt. de Karæis 4. 1714.

Ejusd. Manichæismus ante Manicheos & in Christianismo redivivus 8 1707

Ejusd. Philosophumena quæ sub Origenis nomine circumferuntur, cum supplemento 8. 1706. 1715.

